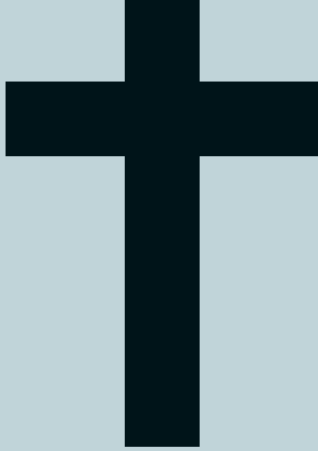

PIIPILI ISO TCM
TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

PIIPILI USO TOM TAKELAYA

Portions of the Holy Bible in the Lokpa language of Benin

copyright © 1999 SIM

Language: Lokpa (Lukpa)

Translation by: SIM

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-10-16

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

ef14191a-91f7-51c1-ac89-7b93dd7c4377

Contents

Matiyee	1
Maləki	50
Luku	81
Yohaani	132
Tillaa Təmle	150
Lom	165
Kələntı I	177
Kələntı II	196
Kalati	209
Ifeesu	217
Filipv	224
Kolosi	229
Tesaloniki I	234
Tesaloniki II	239
Timotee I	242
Timotee II	247
Titv	251
Filemən	254
Hepəla	256
Saaki	272
Piyee I	277
Piyee II	283
Yohaani I	287
Yohaani II	292
Yohaani III	293
Yuti	295
Kukulutu	297
Yontu	320

LAAPAAI KUPAN WEI MATIYEE ŊMAAWA TŌ Kutubtu

Matiyee takəlaya nté Laapaalənaa taa kancaalaya takəlaya. Ka taa ké tə naaki si Yesu ké Mesii pəcə inəxəle wulav səsə tətə. Isə ləsəna-ı hatuu kancaalaya taa. Yuta nyəma ka taŋaa ké si Isə ká kra pa taa ké wulav səsə nəxəlv na í fiti-weyə Lom nyəma ŋmakəlvu taa. Ama Matiyee hólóyí si kawulaya ŋka ka təm Isə ka yəxətəa tə ka ta ké antulinya iné ı nyəŋka. Matiyee kəsəyí Yesu ləlvu təm na ı Isə lum səv na ı təmlə na ı kunyontəxəle na ı səm na ı fem na ı kpav ké ıətəa.

Isəna pa faɣa Matiyee takəlaya tə:

Ləlvə loosi na Yesu ləlvu, titite 1:1–2:23

Lum səlv Yohaani təmlə na Yesu maɣasəvu, titite 3:1–4:11

Yesu təmlə ké Kalilee tətə taa, titite 4:12–18:35

Yesu pote ké Yosalem, titite 19–27

Yesu səm na ı fem, titite 28

*Yesu caanaa caanaa
(Luku 3:23-38)*

¹ Apələham ləlvu tə nté Tafiti, Tafiti ləlvu tə Yesu Kilisiti ləlvu looŋa nté cəne.

² Apələham ləla Isaaka, na Isaaka ná ləli Yakərv, na Yakərv ná ləli Yuta na ı newaa. ³ Yuta ná ləla Falesi na Sela. Pələ pa too kéle Tamaa. Falesi ná ləla Hesələŋ, na Hesələŋ ná ləli Alam, ⁴ na Alam ná ləli Aminatari, na Aminatari ná ləli Naasəŋ, na Naasəŋ ná ləli Saləma. ⁵ Saləma ná ləla Poosi, Poosi too kéle Lahari. Poosi ná ləla Opeti, Opeti too kéle Luuti. Opeti ná ləla Sese, ⁶ na Sese ná lələna wulav səsə Tafiti.

Tafiti ná ləla Saləməŋ, Saləməŋ too kéle Yulii alv. ⁷ Saləməŋ ná ləla Lərvwam, na Lərvwam ná ləli Apiya, na Apiya ná ləli Asafi, ⁸ na Asafi ná ləli Yosafati, na Yosafati ná ləli Yolam, na Yolam ná ləli Osiyasi. ⁹ Osiyasi ná ləla Yowatam, na Yowatam ná ləli Akasi, na Akasi ná ləli Isekiyasi, ¹⁰ na Isekiyasi ná ləli Manasee, na Manasee ná ləli Aməŋ, na Aməŋ ná ləli Yosiyasi. ¹¹ Yosiyasi ná lələna Cekoniyasi na ı newaa ké waatv wei pa kuu Iseyeli nyəma na pá pona Papiloni tə.

¹² Pa pona Iseyeli nyəma ké Papiloni təna, ılena Cekoniyasi ná ləli Selatəyeli, na Selatəyeli ná ləli Solopəpəeli, ¹³ na Solopəpəeli ná ləli Apiyuti, na Apiyuti ná ləli Iliyakim, na Iliyakim ná ləli Asə. ¹⁴ Asə ná ləla Satəki, na Satəki ná ləli Akim, na Akim ná ləli Iliyuti, ¹⁵ na Iliyuti ná ləli ılasaa, na ılasaa ná ləli Matəŋ, na Matəŋ ná ləli Yakərv. ¹⁶ Yakərv ná ləla Yosəefv wei ı ké Malı paalv tə, na Malı ıni ı lələna Yesu wei pa yaa si Mesii tə.

¹⁷ Ye mrv, ısu pa kəsəvu si iné ı ləla iné na iné ılé ı ləli iné tə, pə kpaɣav hatoo Apələham haləna pə tala Tafiti tə, ləlvu loosi kpənta naanəwa na liyiti. Na pə kpaɣav Tafiti haləna pə tala waatv wei pa kuu Iseyeli nyəma na pa pona Papiloni tə, ləlvu loosi wə naanəwa na liyiti tətə. Na ləlvu loosi naanəwa na liyiti tətəxə pə kpaɣav hatoo pa pona Iseyeli nyəma ké Papiloni tə, haləna pə suna Mesii ləlvu.

*Yesu Kilisiti lɔlvɔv tɔm
(Luku 2:1-7)*

¹⁸ Isəna pa lɔla Yesu Kilisiti tɔyɔlɔ. I too Mali wei i kɛ Yosɛɛfu amɔsaya tɔ, i haya hɔyɔ na Feesuyɔ Nanihtɔ toma na pɔcɔ́ í saa. ¹⁹ I paalɔ Yosɛɛfu ka kɛ yɔlv kupan̄ kɛ, ilɛ i taa tisiyɔ si í kuli Mali waalɔ kɛ yɔlaa samaa taa. Uɛna í huɔ si i ká kisi-i mukaya tɛɛ. ²⁰ I huɔkaya i taa kɛ mpɔ, uɛna Tacaa isɔtaa tillu kɔɔ i kin̄ kɛ toosee taa, na í heeli-i si: Tafiiti lɔlvɔv tɔ Yosɛɛfu, taa nyana nyá amɔsaya Mali kpaɣav. Pə taɣa pɔlv, hɔyɔ ŋka i haya tɔ, Feesuyɔ Nanihtɔ kin̄ kɛ ka luna. ²¹ I ká lɔlɔ apalɔ pəyaya, na í yaa-ke si Yesu. Pə taɣa pɔlv, pəyaya ŋkɛ kaa waasəna ka yɔlaa kɛ pa isayatu taa.

²² Pə tənaya mpɔ pə lapa na pɔcɔ́ tɔm nti Tacaa ka yɔyɔtəna Isɔ kuyɔyɔtɔv teləsɔlv nɔyɔ tɔ tɔ́ lá tampana si:

²³ I nyəni, pɛɛlv wei i ta nyənta apalɔ tɔ i ká haya hɔyɔ, na í lɔlɔ apalɔ pəyaya, na paa yaa-ke si Imaniyeli.

(Həte tənɛ tɔ yɔyɔtəyɔ si Isɔ wɛ tá kin̄.)

²⁴ Yosɛɛfu fema, uɛna í lá nti Tacaa isɔtaa tillu ka heela-i tɔ. I kpaɣa i amɔsaya Mali. ²⁵ Ama i ta nyəni-i haləna í tɛ pəyaya lɔlvɔv. Na Yosɛɛfu yaa-ke si Yesu.

2

Ilim təlulɛ nyəntaa kəma Yesu nav

¹ Pa lɔla Yesu kɛ Yuta Petələhem taa kɛ wulav sɔsɔ Helɔti pəale taa. M̄pɔyɔ isɔtɔlvnasɔ tɔm nyəntaa napəli pa luna ilim təlulɛ na pá tala Yosalem. ² Na pá pɔɔsi si: Lɛyɛ pəyaya ŋka pa lɔla nɔɔnɔ na káa la Yuta nyəma wulav sɔsɔ tɔ ka wɛɛ? Tə na ka isɔtɔlvna lu ilim təlulɛ kɛ na tɔ́ kɔɔ si tɔ sɛɛ-ke.

³ Wulav Helɔti nu mpɔ, uɛna pə pɛkəli-i sɔsɔm. Pə pɛkəla Yosalem nyəma tənaya mpɔ tɔtɔ. ⁴ Uɛna í koti kətəlaa sɔsaa tənə, na Isɔ Tɔm sɛyɛsəlaa na í pɔɔsi-wɛyɛ timpi pə wɛɛ si paa lɔlɔ Mesii tɔ. ⁵ M̄pɔyɔ pa cɔ-i si, Yuta Petələhem kɛ. Mpi tɔ, Isɔ kuyɔyɔtɔv teləsəlaa ŋmaawa si:

⁶ Yuta taa Petələhem nyá, tampana n ta kɛ Yuta acalɛɛ sɔsɔna taa səkpetɛ paa pəcɔ. Mpi tɔ, nyá taa kɛ wulav ká luna, wei i ká tɔki ma Isɛyeli nyəma kɛ teu tɔ.

⁷ Tənaya Helɔti yaa nyəntaa mpɛyɛ kpeɛŋa na í pɔɔsi-wɛyɛ pə tənə si i nyəŋ waatu wei maɣamaya isɔtɔlvna luwa tɔ. ⁸ M̄pɔyɔ i hula-wɛyɛ Petələhem mpaav na í heeli-wɛ si: I polo na í pɛɛki pəyaya ŋkɛyɛ teu. Waatu wei í na-ke í heeli-m na ma maɣamaya má polo na má sɛɛ-ke.

⁹ Nyəntaa tema wulav tɔm ntəyi nuu uɛna pá tɛɛ. Na isɔtɔlvna ŋka kaa luwa ilim təlulɛ na pá na-keɛyɛ mpɔ tɔ ka tənaya pa nɔyɔ tɔɔ, haləna ká tala timpi pəyaya ŋkɛ ka wɛɛ tɔ, uɛna ká səŋ. ¹⁰ Nyəntaa loosa isɔtɔlvna ŋkɛ, uɛna pa laŋa hulɔm̄i pə tu fɛi. ¹¹ M̄pɔyɔ pa suv təyaya taa na pá ná pəyaya na ka too Mali. Uɛna pá hɛnti atɛ na pá sɛɛ-ke. Na pá hɛti pa wontu na pá ha-keɛyɛ wɔla na tulaalɔ kɔfəyətɔv na tulaalɔ miili. ¹² Pə waalɔ kɛ Isɔ heela nyəntaa mpɛyɛ toosee taa si pá taa məli Helɔti cɔlv. Uɛna pá cɔlv mpaav na pá kpe.

Yesu seenav

¹³ Nyəntaa tɛwa uɛna Tacaa isɔtaa tillu nɔyɔlv í kɔɔ Yosɛɛfu kin̄ kɛ toosee taa na í heeli-i si: Kɔli na í kpaɣa pəyaya na ka too, na í se na í polo Icipiti,

na í caya tæna. Halæna waatu wei maa heeli-η si í mæli tæ. Pæ taγa pulv, Helæti ká pæeki pæγaya ηke si í kuγv-ke.

¹⁴ Tænaya Yosεεfv kulaa na í kpaγa pæγaya na ka too, na pá tee Icipiti ke ahoο anu. ¹⁵ Múpúγú í caya tæna halæna Helæti si. Uæna pá la nti Tacaa ka γóγotæna Isæ kuγóγotutu telæsulv næγæ tæ si: Ma læsa ma pæγaya ke Icipiti.

Piya sakasaka lapv

¹⁶ Helæti nawa si nyæntaa puγusa-i, uæna pá salu-i sæsæm. Múpúγú í tilaa si pá kv Petælehem icate na acalæe nna a cææna-te tæ pæ apalvpiya tæna. Halæna nsi si puvi tala naale naale tæ, na í keesæna saa wei nyæntaa heela-i si isætvlnηa luwa tæ. ¹⁷ Múpúγú pæ lapa isu Isæ kuγóγotutu telæsulv Selemii ka kpaalaa tæ si: ¹⁸ Pa nuwa kapuka ke Lama.

Wula na laηwakælle sæsæle mæla.

Laseeli wiina múpúγú í piya.

Í ta tisi si pá puγusi-i ké si fei tæ pæ tæ.

Yosεεfv pa luw ke Icipiti

¹⁹ Helæti sæm waali Tacaa isætaa tillu næγolv kæma Yosεεfv kin ke toosee taa ke Icipiti, ²⁰ na í heeli-i si: Kuli na í kpaγa pæγaya ηke na ka too na í mæli Isεγeli tetv taa. Mpa pa pæekaya si pá kv pæγaya ηke tæ pa sapa.

²¹ Tænaya Yosεεfv kulaa na í kpaγa pæγaya na ka too na pá mæli Isεγeli tetv taa. ²² Ama Yosεεfv nuwa si Aaselayusi tæγæ kawulaya ke Yuta ke í caa Helæti lonte. Uæna sæγæntv kpa-i na tetv nti tæ taa pote. Isæ tasa-i múpúγú huβuγv ke í toosee taa, uæna í læγæ í tæγi Kalilee tetv taa, ²³ na í caya icate nte pa yaa si Nasaleti tæ tæ taa. Múpúγú pæ lapa isu Isæ kuγóγotutu telæsælaa ka γóγotaa tæ si: Paa yaa-i si Nasaleti tv.

3

Isæ lum sælv Yohaani waasv

(*Malæki 1:1-8; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28*)

¹ Pæ kæma na pá keesi uæ, Isæ lum sælv Yohaani kæma Yuta wulaya tetv taa keæle na í niki waasv lapv. ² Na í tæη si: Í layasi tænte, isætaa Kawulaya wusa kænte ké.

³ Yohaani tæm ke Isæ kuγóγotutu telæsulv Isayii ka γóγotaya saa wei í γóγotaa si:

Næγælv γæγætvæna næγæ sæsæγa ke wulaya tetv taa si:

Í taγanu Tacaa mpaav.

Í hee-i-kv na kv siγisi.

⁴ Yohaani taka γooyoonaa huntv kunti, na í læla tænvuγv tampala ke í tænaγa taa. Í tæγænaγa nté cææη na taale tuη nim. ⁵ Múpúγú Yosalem nyæma na Yuta tetv tæna nyæma na Yaatanu næγæ tetv tæna nyæma svv pote ke í kin. ⁶ Na pá kuliγi pa isayatu tæ ké yælaa taa, na Yohaani sæki-wæγe Isæ lum ke Yaatanu pæγæ taa.

⁷ Yohaani nawa Falisanaa payale na Satusee nyæma payale na pá puki í cælv si í sæ-wæγe Isæ lum. Uæna í tæ-wæ si: Akala piya me, awe kpaala-me na í seeki Isæ páána nna a kæη tæ? ⁸ Í la mpa pa yela isayatu tæ pa kulapæle. ⁹ Í taa telæsæγi lælv si mæ caa keæ Apælham. Ma heeliγi-me si ye pæle pæ tæ uæ, Isæ pæsæγi na í lá na pæe ane á pæsi Apælham piya. ¹⁰ Pa tæma laale tuγv ke tuη si pa huγu-i na í tee ké te. Tuγv ηku ku lælæγi pæe kvpana tæ, paa hu-kv na pá tv kækæ. ¹¹ Ma uæ, lum ke ma sææna-mæγe Isæ lum si pá hólí si í layasa tænte. Ama ma waali wei í kæη tæ, puntv kæla-m tæη tæcayacaya. Ma ta tala má husi

ι νοσθεε ταα ντανκपालα μυσυγυ μαγαμαγα. Πέ ι κά σο-με να Feesuyu Ναηητυ να κəkə. ¹² Ι τəkα ι κυφαλυγυ κε ι νιη ταα. Ι κά fala pə təna təcayacaya, na í suu pee κε ι κρου ταα. Ama ι κά τυ λəτυ κε κəkə ηκα καα τεη τə ka ταα.

Yesu Iso ləm səv
(*Maləki 1:9-11; Luku 3:21-22*)

¹³ Μπρύγυ Yesu luna Kalilee na í κəυ Yaatanu κε Yohaani cələ si Yohaani í sə-ι Iso ləm. ¹⁴ Ama Yohaani ta tisi. Haləna í tə si: Pə nəγəsəna isu nάά səna ma, na η məli na η κəη ma kiη na?

¹⁵ Tənaγa Yesu cə Yohaani si: Yele na pə lá mpυ. Pə wee si tə yoosi pə təna mpi Iso yəγətaa si tə lá təγə.

Μπρύγυ Yohaani tisaα. ¹⁶ Pa tēma Yesu ké Iso ləm səv lēna í lu ləm taα. Tənaγa isətənyυ ηeta kpakpaα, na Yesu ná Iso Feesuyu isu alukuku na ku tiiki ι tə. ¹⁷ lēna pá nu pə yəγətəna isətaα si: lneyele ma luγυ tee Pəyaya, ma laηle heeηa-ι səsəm.

4

Satanu maγasuyυ κε Yesu
(*Maləki 1:12-13; Luku 4:1-13*)

¹ Pə waali ké Feesuyu pona Yesu ké wəlaya tetυ taα si ləγəυ í maγasi-ι. ² Yesu tēma nəγə həkuyυ κε ilim na ahoo κε kuyeeη nule. lēna nyəγəsi kpa-ι. ³ Μπρύγυ ləγəυ kpəntəna-ι na í təmi-ι si: Ye n ké Iso Pəyaya yəγəti na pee ane á pəsi təγənaγa.

⁴ Yesu cə-ι si: Pa ηmaawa Iso Təm taα si pə taγa təγənaγa tike κε γυlv κά hikina weesuyυ. Ama təm təna nti tə lukəna Iso nəγə taα tə tə kiη tətəγə.

⁵ Pəle pə waali, ləγəυ pona Yesu ké icate naηη nyənte taα na í kpaasi-ι Iso təsēele comcom nəγə taα, ⁶ na í təmi-ι si:

Ye n ké Iso Pəyaya,
lu cəne na η ηmaa ate.

Pə taγa polo, pa ηmaawa Iso Təm taα si:
Iso κά heeli ι isətaα tillaa κε nyá təm si pá paasəna-η teu.

Na paa teeli-η pa niη taα si pə taα κəυ na pəle natəli tə cə-η.

⁷ Ama Yesu cə-ι si: Pa ηmaawa Iso Təm taα tətə si, n kaα maγasi nyá Caa Iso si η naα ι waali.

⁸ lēna ləγəυ tasa Yesu ké ponaυ κε puyυ ηku ku kola səsəm tə kv təυ na í hυli-ι antulinya kawulası təna na si teeli, ⁹ na í təmi-ι si: Ye n ka hənti-m ate na η sēe-m, maa ha-η mpυ unı pə təna.

¹⁰ Μπρύγυ Yesu cə-ι si: Satanı, tee. Pa ηmaawa Iso Təm taα si, n κά sēe nyá Caa Iso, na ι tike ι təmlē κε n κά la.

¹¹ Tənaγa ləγəυ yela Yesu. lēna isətaα tillaa κəυ na pá paasəna-ι.

Yesu caaləyi ι təmlē κε Kalilee
(*Maləki 1:14-15; Luku 4:14-15*)

¹² Yesu nuwa si pa tv Yohaani κε saləka, lēna í tēna Kalilee. ¹³ Ι yela Nasaleti, lēna í polo na í caya Kapənahum. icate nte tə we Kalilee ləm nəγə κε Sapuləη na Nefətali pa tetυ taα tə. ¹⁴ Μπρύγυ pə lapa isu Iso kuyəγəttυ teləsυl Isayii ka yəγətaα tə si:

¹⁵ Sapuləη tetυ na Nefətali tetυ,
na teηku təυ təυ, na Yaatanı waali,
na mpa pa ta κε Yuta nyəma tə pa Kalilee.

¹⁶ Pə yəlaα mpa pa caya səkpetuyυ taα tə,

pu na-we tanyau isu kəkə.

Na mpa pa caɣa səm səkrɛtɔvɔ ɪcɛtɛ taa tɔ,

pu ná pa tɔ tanyau.

17 Pə kpaɣav waatv unɪ tɔ Yesu svv waasv lapv na í tɔŋ sɪ: ɪ layasɪ tɔntɛ, ɪsɔtaa Kawulaya wɔsa kɔntɛ.

Yesu yaav ke tiina kpalaa liyiti

(Maləki 1:16-20; Luku 5:1-11)

18 Yesu tɔŋaya Kalilee tenku nɔɣɔ nɔɣɔ, ɪlena í ná tiina kpalaa ke naale. Siməŋ wei pa yaa sɪ Piyɛ tɔ na ɪ neu Antəli, na pá tɔɣɪ puluɣu ke tenku taa.

19 Təŋaya Yesu tɔma-we sɪ: ɪ kɔɔ na má la-me na í puuki yɔlaa ɪsu í puukuɣu tiina tɔ.

20 Ḿpóɣú pɛle pa yela pa puluŋ na pá tɔŋɪ-ɪ kpaakraa.

21 ɪ tasa pote ke pɛcɔ, ɪlena í ná Sepetee pəyalv Saaki na ɪ neu Yohaani na pa caa Sepetee pa we kpulvɣv taa na pá taɣanəɣɪ pa puluŋ. Təŋaya Yesu yaa-we, 22 na pá yele pa caa na kpulvɣv na pá tɔŋɪ-ɪ kpaakraa.

23 Yesu cəwɔa Kalilee tetv təna na í sɛɣɛsɪ Yuta nyəma təkotilena taa, na í kraali ɪsɔ Kawulaya Laapaali Kupaŋ. Na í waasəɣɪ yɔlaa taa kvtɔntvnaa na acamaa təna. 24 Ḿpóɣú yɔlaa nu Yesu taŋ ke Silli tetv təna taa. Na pá kəna-ɪ yɔlaa təna mpa kvtəməŋ na wɔsasɪ paɣalɛ təŋna kɔnyəŋ tɔɣv tɔ. Aləɣəhilaa na timle nyəma na kvtəŋ kvtvulvɣv nyəma, na í waasɪ-we. 25 Samaa səsɔ təŋaya-ɪ ké. Pa luna Kalilee na Acalɛ Naanvwa tetv, na Yosalem na Yuta na acalɛ nna a we Yaatanɪ waali tɔ.

5

Yesu waasv ke pnyv tɔɔ (titite 5 na 6 na 7)

1 Yesu nawa samaa, ɪlena í kpa pnyv tɔɔ na í caɣa. Təŋaya ɪ ɪfalaa kpətəna-ɪ.

2 Ḿpóɣú ɪ svv-weɣɛ sɛɣɛsvɔv sɪ:

Lelɛŋ nulaa təm

(Luku 6:20-23)

3 Mpa pa fɛina kalampaani tɔ pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, mpe pa tənna ɪsɔtaa Kawulaya.

4 Mpa pa we laŋwakəlle taa tɔ pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, ɪsɔ ká hɛɛsɪ pa laŋa.

5 Mpa pa wɛna yulvɔv tɔ pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, mpe paa tɔɣəna tetv təna,

ɪsu ɪsɔ ka heeluyv-we tɔ.

6 Mpa pa nyuləɣɪ səsəm sɪ

pá təŋ ɪsu ɪsɔ caa tɔ pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, ɪsɔ ká səna-weɣɛ teu na pá tɔ mpu.

7 Mpa pa wɛna lɛlaa pətətəle tɔ

pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, ɪsɔ ká nyəni mpe pa pətətəle.

8 Mpa pa lotu taa hɔwɛɛ tewa tɔ pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, paa na ɪsɔ.

9 Mpa pa tɔɣəŋəɣɪ yooɔ ke lɛlaa hɛkɔ tɔ

pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, ɪsɔ ká yaa-weɣɛ ɪ piya.

10 Mpa pa laki ɪsɔ kvcacaam na pá naasəɣɪ-weɣɛ

pə tɔ tɔ pa nu leleŋ ké.

Mpi tɔ, mpe pa tənna isəttaa Kawulaya.

¹¹ Paa yəlaa ka tʉuki-me, yaa pa naasəyi-me, yaa paa looli isayatu na pá suu-me, si í kɛ ma ifalaa tɔ pə tɔɔ. Í nu lelej kɛ. ¹² Waatu inu mə laŋa í hee səsəm, í nu lelej kɛ. Pə taɣa pulv tɔɔ, mə kasəyaya ká tɔɔ səsəm ke isəttaa kɛ. Mpu inu pə mayamaya ke paa naasa Isə kuyəɣətutu teləsəlaa kʉpəma.

Antulinya təm na í kəkə kupan̄ka təm
(Maləki 9:50; Luku 14:34-35)

¹³ Mɛyɛle antulinya təm. Ama ye təm mpi pə ləŋ kəma na í sí, pepeɣe paa la na pə́cɔ́ pə tasa ləŋ lapu? Pə kaa waasɪ pulv tɔtɔ ye pə taɣa ləv na yəlaa feli nɔɔheɛ.

¹⁴ Mɛyɛle antulinya kəkə. Icatɛ nte pa ηmawa puɣv tɔɔ tɔ tɔ fɛi ηmɛsuɣv. ¹⁵ Paa mʉsəyi fəθəla na pá pamu-í təkʉ tɛɛ. Ama pa pusiɣi-í timpɪ taa í wɛɛ pu naa yəlaa tənaya təyaya taa tɔyɔ. ¹⁶ Mpu inəyi mə kəkə ká naaki teu ke yəlaa na pə́cɔ́ pá ná mə təma kʉpana, na pá sá mə Caa wei í wɛ isəttaa tɔ.

Isə kʉsəsutv fɛi kʉɣv

¹⁷ Í taa huɣv si ma kəma si ma kʉyi Moisi kʉsəsutu na Isə kuyəɣətutu teləsəlaa takəlasɪ. Ma ta kəkə kʉɣv. Ama ma kəma pə tampana huɣv kɛ. ¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəɣi, ye isəttaa na atɛ pə wɛɛ, kʉsəsutv taa pələ kʉlʉmtəle titiliya yaa tɛ suka wɛ m̄púyó pə kaa saali. Haləna pə təna pə́ kəkə na pə́ yooɪ na pə́cɔ́. ¹⁹ Pə tɔɔ kɛ wei í ta təkʉ kʉsəsutu taa səkpetu na í sɛyɛsɪ lɛlaa si pələ pá taa təkʉ-tɪ tɔ, paa yaa-í isəttaa kawulaya taa səkpetu. Ama ye wei í təkə tɔ təna na í heeliyi lɛlaa si pá la mpu, pʉntu nté səsɔ ke isəttaa Kawulaya taa. ²⁰ Ma heeliyi-me si ye í ta təŋ isəna Isə caa tɔ na pə́ kəli isu Isə Təm sɛyɛsəlaa na Falisanaa pa təŋuɣv tɔ, í kaa suv isəttaa Kawulaya taa.

Páána mʉɣv təm

²¹ Í nuwa nti pa heela mə ləŋtaa nyéma tɔ si: N kaa kʉ yʉlv. Ye wei í kʉwa, paa pona-í huɣle. ²² Ama ma, ma heeliyi-me si, wei í təkə í tɔyɔntəle na í taa, paa pona-í huɣle. Na ye wei í tuɣwa í tɔyɔntəle si: Kʉmɛɛŋ, paa pona-í Kotuyɪ səsəɣv taa. Na ye wei í təma í tɔyɔntəle si: Pə lakɪ-ŋ kɛ. Í nəɣəsəna kəkə ŋka ka wɛ tənəsəle səsəle taa tɔ ka taa suv. ²³ Ye n pona nyá kʉhaham ke kətaya tətəte, na n̄ tɔɔsɪ si nyá tɔyɔntəle wɛna-ŋ natəli, ²⁴ si nyá kʉhaham ke təkətəle tənɛ, na n̄ polo na nyá na nyá tɔyɔntəle í taɣanɪ-tɪ. Ilena n̄ məli na n̄ ha nyá kʉhaham mpi.

²⁵ Ye n wakəla nəɣəlv na í yaa-ŋ nənəɣɔ, la kookali na nyá na-í í taɣanɪ mə təm ke mpaav taa na í ta tata huɣlv kiŋ. Pə́ taa kəkə na huɣlv náá tu-ŋ tɔŋtʉnaa niŋ taa na pələ pá təkʉ-ŋ. ²⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəɣi, n ka tɛm pə́ təna mpi pa pələ-ŋ tɔyɔ fɛlvɣv paasi n ka luɣ təna.

Wasan̄kalətv təm

²⁷ Í nuwa isəna pa yəɣətaa si: N kaa la wasan̄kalətv tɔ. ²⁸ Ama má heeliyi-mɛyɛ tampana si, ye wei í nyəna lɛlv alv na í nyuli-í, í tɛma wasan̄kalətv lapv ke í nyamle taa kɛ. ²⁹ Ye nyá ntəɣəŋ isəle ká hu-ŋ, ləsi-tɛ na n̄ lə-tɛyɛ pooluŋ. Sana n̄ laŋ nyá tənuyv tɔɔ kɛ pulv kʉlʉməm na mpi paa pɛtɪ nyá tənuyv tənaya tənəsəle səsəle taa tɔ. ³⁰ Ye nyá niŋ ntəɣəŋ ká hu-ŋ, sɛtɪ-í na n̄ lə pooluŋ. Sana n̄ laŋ nyá tənuyv tɔɔ kɛ pulv kʉlʉməm na mpi paa pɛtɪ nyá tənuyv tənaya tənəsəle səsəle taa tɔ.

Alv na apalv pa yav təm

(Matiyee 19:9; Maləki 10:11-12; Luku 16:18)

³¹ Pa tu yəgətə mpv tətə si: Ye yvlə təgənəxi ı alv, ı ηmaa-ı kisuyu takəlaya.
³² Ama má kpaaləxi-me si, ye yvlə təgəna ı alv na pə ta ké wasaηkalətu təə, ı pona alv inəxi wasaηkalətu taa ké. Ye isu ilé ı tasa saav. Na ye pa kisa alv na nəgəlv náá təη na ı kpaəa-ı, pəntv lapa wasaηkalətu ké.

Tuunav təm

³³ ı nu isəna pa yəgətə ta caanaa caanaa tə si: N̄ tuuwa si n ká la mpi, n kaa ye-le-wı. Ama n ka la pə təna mpi n yəgətəna tuunav ke Tacaə isentaa təgə.
³⁴ Ama má heeliyi-me si, ı taa tu tuuna pvləgə paa pəcə. Paa isətəa. Pə taya pvlə, Isə kumte nté. ³⁵ Paa atə. Pə taya pvlə, ı nəəhəe təsule nté. Paa Yosalem, pə taya pvlə, Wulav səsə ıcatə ké. ³⁶ Taa tu tuuna nyá nyuyv tətə. Mpi tə, n kaa pəsi na ı la na nyá nyuyv taa nyəəlaya kulvməya hulvmı yaa ká pili. ³⁷ Ye n ká tisi si nn, n tisi nn. Ye aai ké, n tisi si aai. Nti yvlə səsəxi tə tə tə tə lukəna ıləgəv kin ké.

Ləetvəv təm

(Luku 6:29-30)

³⁸ ı nuwa isəna paa yəgətə si: Ye wei ı yəka ləlv isəle, paa yəki ı nyəntə, na wei ı hola ləlv kete, paa holi ı nyəntə tə. ³⁹ Ama ma heeliyi-me si, ı taa fəli isayətv ke isayətv. Ye nəgəlv mərə nyá ntəgəη ləkpaγasəya, keesi-ı ləηka. ⁴⁰ Ye nəgəlv pona-η təm hūvv si ı ləkəxi nyá caəa, tēsi-ı nyá kpaı ke cəlvəv. ⁴¹ Ye toη tv səkə-η səgəla na tələsi si n̄ tə isu kiloməetəli kulvm, ıle n tə kiloməetələnaa naale. ⁴² Ha wei ı sələməxi-η tə. Taa pə wei ı caa ı kəntı-ı tə.

Kolontu səəlvəv təm

(Luku 6:27-28,32-36)

⁴³ ı nuwa isəna paa yəgətə si: N ká səəli nyá taəpalv na nyá taa kpəna nyá kolontu tə. ⁴⁴ Ama ma heeliyi-me si ı səəli mə kolontunaa na ı sələmı Isə ké mpa pa tvxi-məye konyəη tə pa təə. ⁴⁵ ıle ı kpaəa mə Caa wei ı we isətəa tə ı wəetv nté. Pə taya pvlə, ıle ı lakəna na ilim luki asəyaa na kupaəa pa təna pa təə, na ı kpəntəxi mpa pa keesaa na mpa pa ta keesi tə na ı haaki tēv. ⁴⁶ Ye ı səəla mpa pa səəla-me tə pa tike, pepeyele mə tēwa ıle? Lampuu mvləa maγaməya ı laki mpv? ⁴⁷ Ye ı səkı mə taəpalaa tike, ıle ı tē lələa ke we? Ma ta nyı isənaa maγaməya ı laki mpv? ⁴⁸ ı tē təkpaata ıle, isu mə isətəa Caa teu təkpaata tə.

6

Nyá ti hvləv si pa na-η təm

¹ ı la laakali, ı taa laki yəlaa isentaa ké mə Isəsele kuləpvtv si pá na na pá sa-mə. Ye ı laki mpv si yəlaa ı na, mə Caa wei ı we isətəa tə ı kaa tasa-məye hav.

² Pə təə ké waətv wei n haaki liyitee ke konyəntvnaa tə n kaa kpaəli si yəlaa ı kəna-η. Pə maγaməya ke cəsəlaa laki Yuta nyəma təkotilənaa taa na hapəe təə si pá sa-we. Tampəna ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəxi. Pa kasəyəya ke pa hikiyi m̄púgú kpakpaə. ³ Ama nyá, ye n haaki konyəntvnaa ke liyitee, taa yele na nyá taəpalv wei ı we nyá kəηkəη taa maγaməya tə ı ná. ⁴ Saa ıny nyá kuvəəv kaa wəe mpi yəlaa təna nawa tə, na nyá Caa wei ı naaki mukəya tē tə ı ká fəli-η.

Isə sələmvəv hvləv

(Luku 11:2-4)

⁵ Waatu wei í sələməxi Isə tə, í taa la isu cesəlaa mpa pa səəla isə səhəyux ke Yuta nyəma təkotilena taa na hapee nəəsi na pá sələməxi si yəlaa təna í na-we tə. Ma heeliyi-meçe tampana si pa kasəyaya ke pa hikiyi mprəyú kprakpa. ⁶ Ama nyá, ye n caa Isə sələməyux, suv nyá nañ taa na n̄ təkí nyá təə, na n̄ sələmi nyá Caa wei í we tənaya ŋməlav tə. Na nyá Caa wei un̄ í naaki mpi n lakí ŋməlav tə í ká ha-ŋ nyá kasəyaya.

⁷ Ye í sələməxi, í taa luləsəxi təm paɣale ke yem isu ma ta nyi isənaa lakuyux tə. Pa hux si pa təm taɣaləñ təə ké pa hiki. ⁸ I taa keena-we. Pə taɣa pulv təə, mə Caa tēma nyəm ke mpi pə təm caala-me tə na pəcə í sələməxi. ⁹ Isəna í ká sələmi təɣəle si:

Ta Caa wei nyá n we isətāa tə,
nyá hətē í weē katē.

¹⁰ Təɣə nyá Kawulaya.

Ye le na nyá luyux nyəntv la
atē cəne isu tə lapv isətāa tə.

¹¹ Ha-a-tuyv sañja təɣənaɣa.

¹² Hólí-tuyv suulu ke timpi tə pəntəna-ŋ tə.

Isu ta hólíyí mpa pa pəntəɣəna-tv təɣə suulu tə.

¹³ Taa ye le na tē suv maɣasuyv isayav taa.

Ama ləsi-tuyv Isayav niñ taa.

[Mpi tə, nyəɣale kawulaya təɣəlv,
na pəsəlv na teeli tv ke tam təə. Ami.]

¹⁴ Mprəyú pə weē, ye mə təɣəntələnaa wakələna-me na í hólí-weçe suulu, mə Caa wei í we isətāa tə í ká hólí-meçe suulu tətə. ¹⁵ Ama ye u huləxi mə təɣəntələnaa ke suulu ke timpi timpi pa wakələɣəna-me tə, mə Caa kaa hólí-meçe suulu tətə.

Nəhəkvv kupantv təm

¹⁶ Ye í həkə nəəsi, í taa wakəli mə isəntāa isu cesəlaa lakuyux tə. Pa səhəxi pa isəntāa si yəlaa təna í ná si pa həkə nəəsi. Tampana ke ma heeliyi-me maā cesəxi. Pa kasəyaya ke pa hikiyi mprəyú kprakpa. ¹⁷ Ama nyá, ye n həkə nəəɣə, sañ nyá isē təcəicei, na n̄ seɣeli nyá nyəəsi. ¹⁸ Yəlaa í taa nyi si n həkə nəəɣə. Ama nyá Caa wei í we ŋməlav tə í tike í ka nyəna. Nyá Caa wei í naa mpi n lakí ŋməlav tə í ká ha-ŋ nyá kasəyaya.

Kpañtv ləmaɣasē we timpi tə tənaya í akaluyv weē

(Luku 12:33-34)

¹⁹ I taa kaaki mə wənəv ke atē cəne timpi pukasi na kəkətaya wakələxi na ŋmulaa ká wakəli nənəəsi na pá ŋmulí tə. ²⁰ Ama í kaaki mə wənəv ke isətāa timpi pukasi na kəkətaya fēi si pə wakəli pulv, na ŋmulaa kaa tvli na pá ŋmulí tə. ²¹ Pə taɣa pulv təə, kpañtv ləmaɣasē í we timpi, tənaya í akaluyv weē.

Tənyv kənananam təm

(Luku 11:34-36)

²² Yəlv tənyv pilimile fətəla kele isē. Ye nyá isē í naaki teu, pə waasəxi nyá tənyv tənaya. ²³ Ama ye nyá isē í yəlvmaa, nyá tənyv pilimile təna we səkpətyv tē ké. Ye isəna n naaki mpv tə pə pəsa səkpətyv lē, puvē, nyá səkpətyv təm fēi yəɣətyv tətəɣəle.

Isə na liyitee pə təm

(Luku 16:13)

24 Yulv kvlom kaa pəsi na í kpi yelaa naale na í laki pa təma. Ye í krpəra mpv, í ləmayasəe kəŋ a wee ləlv təə na í yelev ləlv. Yaa ntanyi, í paasəna ləlv na í kisi ləlv. Mə í kaa pəsi na í kpi Iso na liyitee na í təŋ mpv.

*Naani tɔvɔv kə Iso
(Luku 12:22-31)*

25 Í tá ná mpi pə təə ma heela-mə sɪ í taa nəŋəsəŋi mə təŋənaŋa na mə kunyənɔəm mpi pə wee sɪ í ká təkɪ na í nyəəkɪ na í hiki weesiŋ na mə tənəŋ təə kutakəm tə. Pə taŋa pulv təə, í ta na taa sɪ weesuɔu kəla təŋənaŋa na yulətənyu kəla wontu kəsusuutu. 26 Í nyənna sumasi na í na. Su haləŋi, pəyele su kəŋ. Su nyəkəŋi təŋənaŋa kə kreenŋ taa. Paa na mpv mə Caa wei í we isətəa tə unɪ í caləŋəna-sɪ. Na mə tá kəli sumasi kə təm napələ? 27 Paa mə taa yulv ká kv í təŋi isəna pəntu pəsəŋi na í tuusi í təŋi wule kvləmtələ mayamaya?

28 Na pepe təə kə í nəŋəsəŋi mə təə kutakəm? Í nyənna tawa nyutu təkuyv hetv nti tə na í ná. Nyutu nti tu laki təmlə təl. Pəcó tu luvki pəəŋ. 29 Paa na mpv ma heeliŋi-mə sɪ wulav Salvməŋ na í təŋ təna í ta suu wontu na í tala paa tə taa kvləmvu kə kacəka. 30 Ye Iso laki kacəka kə tawa taa nyutu nti tə we saŋa na cele isəntə pa tika-tɪ tə, í kaa la-meyə kacəka na pə kəli mpv? Í polo í tɛɛ, u tɛŋ Iso na mə taa təcayacaya tə se. 31 Ile í taa pəkəli mə tɪ sɪ: Tu təŋə-we? Yaa, tu nyəə-we? Yaa, tu takɪ-we? 32 Ma ta nyɪ isənaa pəkəŋəna tələŋə tam. Mə Caa wei í we isətəa tə í nyəmá mpi í nyuləŋi tə. 33 Í sə nyuvv na Iso Kawulaya na təntə nte Iso caa tə tə pəkuvv, na Iso ká ha-mə tətəŋə pə təna mpi pə kaasaa tə. 34 Ile í taa nəŋəsəŋi cele nyəntv. Cele nyəntv tələŋə cele kə. Nti tə mayana-ŋ saŋa tə, paasəna tələ tə tike.

7

*Təma footuyv təm
(Luku 6:37-38,41-42)*

1 Í taa footi ləlaa, pə taa kəə na Iso huuna-mə. 2 Pə taŋa pulv təə, isəna í footiŋi mə təŋəntələnaa təŋə Iso ká huuna-mə. Na isəna í mayasəŋi mə təŋəntələnaa təŋə Iso ká mayasi-mə. 3 Isənaŋa pə lapa na í naaki nyuliim wei í we nyá təŋəntələ isəpələ taa tə, na í kaa na kprátóŋy ŋku kv we nyá nyəntə taa tə? 4 Na isənaŋa nyá pəsəŋi na í tə nyá təŋəntələ sɪ: Səŋ təkpi na má ləsi nyá isələ taa nyuliim, na pəyele kprátóŋy kava nyá nyəntə taa? 5 Cəsulv nyá, ləsi kprátóŋy ŋku kv we nyá mayamaya nyá isəpələ taa tə, iləna pəcó í ná teu təcɛɛɪ na í ləsi nyá təŋəntələ isələ taa nyuliim unɪ.

6 Í taa kpaŋa mpi pə kə Iso nyəm tə na í pəti hasɪ, sí taa kəə na sí kvli mə təə na sí cəli-mə. Í taa pəti mpi pə tewa təŋə afanaa kɪŋ, paa fəli.

*Pəəsvyv na pəkəŋv na nənəŋə mapv təm
(Luku 11:9-13)*

7 Í sələməŋi, paa ha-meyə. Í pəkəŋi, í hikiŋi kə. Í makɪ, pa tələŋi-meyə. 8 Sələmvv kə pa haaki. Pəkəlv hikiŋina. Matv kə pa tələŋi. 9 Wulee mə taa awə pəŋaya sələma-ɪ kakalaya na í kpaŋa pələ na í cələ-kə? 10 Yaa wulee mə taa awə pəŋaya sələma-ɪ tinte na pəntv cələ-kəŋə cimte ye? 11 Ye asayaa mə mu pəsa mə piya kə kvəpəntv lapv, mə Caa wei í we isətəa tə í kaa la kvəpəntv kə mpa pa sələməŋi-ɪ tə?

12 Isəna mə caaki sɪ ləlaa í la-mə tə, mu la-weyə mpv tətə. Ye í lapa mpv, í təŋa kəsəsitv təna na Iso kvəŋəŋtəv tələsələa təm təna ntə.

Nənoxo kvkɸulaya təm
(Luku 13:24)

¹³ ǀ sʉna nənoxo ŋka ka we təfəku tə. Asaala tete nənoxo walaa ké, na pə mpaav ke paɣale təŋəyi. ¹⁴ Ama nənoxo ŋka ka we təfəku tə ka we wahala ké, pəcə weesyu nyəŋka nté. Yəlaa pəcə tike təŋəyəna pə mpaav.

Tuyu nyəm na kv pəle kin
(Luku 6:43-44)

¹⁵ ǀ la laakali na Iso kvoyotutu teləsəlaa pəpətonaa. Pa kəŋ mə kin na pá cəsəyi isu pa ké heen, se se ile sunsoməŋ kɸitikɸitinaa nté. ¹⁶ Pa kolapɸtonaa kin ke í ká nyəna-we. Yulu kaa kooli tuyu ŋku pa yaa si lesəŋ tə kv pee ke səsəu tə se. Pəcə paa kooliyi tuyu ŋku pa yaa si fiki tə kv pee ke kəŋ tə. ¹⁷ Tuyu kvpaŋku luləyi pee kvpaŋa ké, na tuyu isayav náá lulə pee asayee. ¹⁸ Tuyu kvpaŋku u luləyi kvai pəle se. Pəcə kvai tuyu naa luləyi pəle kvpante tətə. ¹⁹ Tuyu ŋku ku luləyi pee kvpaŋa tə, pa setəyi-kuyu na pá tv kəkə. ²⁰ Pə tə ké í ká nyi Iso kvoyotutu teləsəlaa kvcesaa mpe na pa kolapɸtonaa kin.

Yesu nyəm ke mpa pa nyəma-i tə
(Luku 13:25-27)

²¹ Pə taya pa təna mpa pa yaa-m Taca Taca tə pa təna paa sʉna isətaa Kawulaya taa. Ama mpa pa laki ma Caa wei i we isətaa tə i luyu nyəntv tə pa tike paa sʉna. ²² Kuyaku ŋku kv wule paɣale ká tə-m si: Taca Taca, nyá toŋ taa ké tə kpaaləna Iso kvheelitu. Nyá toŋ taa ké tə təyənna aləyaa. Na nyá toŋ ke tə lapəna piti təma paɣale. ²³ Təyaya maa cə-we təfoo si: Ma ta nyi-meyə paa pəcə. ǀ tee í fee-m, isayalataa me.

Layatu na kvmeleŋ pa kutuluŋ ŋmav
(Luku 6:47-49)

²⁴ Wei i nuku təm nti ma yəyətə isəntə na í təkəyi-ti tə, pʉntv nəyəsəna layatu wei i ŋma i kutuluɣu ke pətolaɣa taa tə. ²⁵ Mɸyú tɸv nuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluɣu ŋku, na pusi su na si lu. Kutuluɣu ta hoti. Mpi tə, pa si kv kite ke pətolaɣa taa ké. ²⁶ Ama wei i nuku təm nti ma yəyətə isəntə na u təkəyi-ti tə, pʉntv nəyəsəna isu kvmeleŋ ŋku kv ŋma kutuluɣu ke kanyəŋa taa təyə. ²⁷ Mɸyú tɸv nuna heelim səsəəm na pə casəyi kutuluɣu, na pusi su na si lu. Təyaya kutuluɣu hotaa na pə təna pə pəsi ncaale təkpaataa.

Yesu toŋ təm

²⁸ Yesu təma seyesuyv, ilena pə ce samaa laŋa ke teu. ²⁹ Mpi tə, i seyesaya-weye na toŋ i ta nyá. ǀ fei isu pa Iso Təm seyesəlaa lelāa.

8

Yesu waasvyv ke asilima kvətəŋ tv
(Maləki 1:40-45; Luku 5:12-16)

¹ Yesu luna puyv tə na í tii, ilena samaa səsə tv i waali. ² Təyaya tənuyv tə asilima kvətəŋ tv nəyəlv i kvətəna-i na í sopi i tee na í təm-i si: Taca, ye n ka tisaya n taa waas-i-m?

³ Mɸyú Yesu kvsa nin na í tokina asilima kvətəŋ tv unv na í cə-i si: Teu ma tisaa, alaafəya í la.

Təne inəyi pə waa apalv inəyi kvakpaa. ⁴ Ilena Yesu kpaali-i teu si: Taa heeli nəyəlv. Ama tee kvakpaa na kvətəlv na-ŋ. Ilena ŋ yiyisi isu Moisi ka keesyv tə na pá ná si pə waa-ŋ.

Yesu waasvuv ke Lom yoolaa nyuvv tu yom

(Luku 7:1-10; Yohaani 4:43-54)

⁵ Yesu sɔkaya Kapənahum, ɔlena Lom yoolaa nyuvv tu nɔɔɔɔɔɔ kɔɔɔɔɔɔ-ɔ na ɔ wiina-ɔ ⁶ si: Tacaɔ, ma yom nɔɔɔɔɔɔ hɔnta tɔyaya. Kutɔɔɔ kutɔɔɔɔɔɔ tɔkəna-ɔ na ɔ saləmɔyi teu. ⁷ Yesu cɔ-ɔ si: Maa polo na má waasi-ɔ.

⁸ Tənaɔ yoolaa nyuvv tu ɔni ɔ pəsənaɔ si: Tacaɔ, ma ta tala si ɔ ni sɔv ma tɔyaya. Ama yɔɔɔɔɔɔ kɔyɔɔɔɔɔ ke tɔm kɔlɔm na ma yom hiki alaafəya. ⁹ Má ɔsəntɔ ma see ma sɔsaa ké. Pécɔ ma wɛna ma səkɔpema na pɛle pá laki ma luyɔ nyəntv. Má heela pa taa wei si ɔ polo cəne, ɔlé ɔ puki ké. Má heela wei si ɔ kɔɔ, ɔlé ɔ kɔɔ tɔtɔ. Pécɔ ye ma heela ma yom si ɔ la pəne, ɔ laki ké.

¹⁰ Yesu nu tɔm təne, ɔlena ɔ pəsəna mpa pa tɔyaya-ɔ tɔ pa tɔɔ na ɔ tɔ si: Tampana ke ma heeliyi-mɛ yoo, maa cɛsəyi. Ma ta nata yɔlv ke ɔsɛyɛli nyəma taa na ɔ tɛma ɔ taa na ɔsɔ ké ɔsəntɔ. ¹¹ Ma heeliyi-mɛ tɔtɔ si, paɔalɛ ká luna ilim tɔlvɛ na ilim tɔlvɛ, na pá na Apələham na ɔsaaka na Yakəvɔ paa caya tɔɔv ke ɔsɔta Kawulaya taa. ¹² Ama mpa paa ké Kawulaya nyəma tɔ paa lɔ-wɛyɛ awali ké səkɔɔɔɔɔ taa, timpi paa casəyi kapusi na pá nyasəyi pa tɔyi kela tɔ.

¹³ Ḿpɔyɔ Yesu heela yoolaa nyuvv tu si: Kɔɔ, ɔsəna mpi n tɛma nyá taa na ɔsɔ tɔ pu la ḿpɔyɔ teitei.

Waatu ɔni ɔ mayamaya ke pə waa yoolaa nyuvv tu yom.

Yesu waasvuv ke kutəntvnaa paɔalɛ

(Maləki 1:29-34; Luku 4:38-41)

¹⁴ Ḿpɔyɔ Yesu pola Piyɛɛ tɔyaya, na ɔ mayana watu wɛna Piyɛɛ yɔsɔ na ɔ hɔntaa. ¹⁵ Ḿpɔyɔ Yesu tokina kutəntv niɔ na ɔ watu ya kɔakɔpaa. ɔlena ɔ kɔlv na ɔ caləsi-wɛ.

¹⁶ Taanaɔ taanaɔ ɔlena pá kəna Yesu ke alɔyɔhilaa paɔalɛ. Na ɔ yɔɔɔɔ kɔyɔɔɔɔ na alɔyaa se, na ɔ waa kutəntvnaa təna tɔtɔ. ¹⁷ ɔ lapa mpv si pə la nti ɔsɔ kɔyɔɔɔɔ tɔlvɛ ɔsayii ka yɔɔɔta tɔ si: ɔ ləsa tá ɔcantv na ɔ lɔ, na ɔ mv ta kutəntv.

Yesu təhvuv nyullaa

(Luku 9:57-62)

¹⁸ Yesu ná samaa kotina-ɔ, ɔlena ɔ tɔ-wɛ si pá tɛsi tɛnku na waali. ¹⁹ Ḿpɔyɔ ɔsɔ Tɔm sɛyɛsəlv nɔɔɔɔɔ ɔ kɔɔɔɔɔ Yesu na ɔ tɔ si: Tacaɔ, maa təhəyi-ɔ nyá tɔpote təna taa.

²⁰ Yesu cɔ ɔsɔ Tɔm sɛyɛsəlv ɔni si: Sɔɔɔ wɛna ɔ lona na sumasi wɛna si tana. Ama Yɔlv Pəyaya má, ma fɛina nyuvv tɔlvɛ mayamaya.

²¹ Tənaɔ Yesu ɔfalaa taa nɔɔɔɔɔ ná tɔma-ɔ si: Tacaɔ yelev na má polo na má pi ma caa na pécɔ.

²² ɔlena Yesu cɔ-ɔ si: Təɔ-ɔm na ɔ yelev na səttaa pi pa səttaa.

Yesu həsvuv ke kacuculaya

(Maləki 4:35-41; Luku 8:22-25)

²³ Ḿpɔyɔ Yesu na ɔ ɔfalaa pa sɔv kɔvlvɔv taa. ²⁴ Tənaɔ heelim sɔsɔɔm kɔla tɛnku tɔɔ na lvm hɔla waasəyi kɔvlvɔv. Ama pə pamna Yesu tooki. ²⁵ Ḿpɔyɔ ɔ ɔfalaa polaa na pá feesi-ɔ na pá tɔm-ɔ si: Tacaɔ, ya-tv, tɔ lɛpaya.

²⁶ ɔlena Yesu cɔ ɔ ɔfalaa si: Pepe tɔɔ ké sɔyɔntv kɔpaa-mɛ? ɔ tá tɛ ɔsɔ na mə taa na pə tɔɔ suwe? Ḿpɔyɔ ɔ kɔlaa na ɔ kaləna heelim na lvm, na pə təna pə həɛ tɔli. ²⁷ ɔlena piti kpa pa təna na pá pɔsəyi si: Aweyɛ ɔne ɔni na pə kɔɔɔna heelim na tɛnku lvm na pə nɔkəna-ɔ?

Alayohilaa naale na afanaa pa tòm

(Malàki 5:1-20; Luku 8:26-39)

²⁸ Yesu tesa tenku kuten j lējk tōō ké Katalee nyóma tetu taa. Ilena apalaa naale luna pēlaan taa na pá sējəyi-i. Apalaa mpe paa hii aləyaa ké, na pa nyaj we səyəntu. Yēlaa cəlaya pa mpaav ηkyu. ²⁹ Tənaɣa pa suv kiisuyu si: Isə Pəyalu, ta na-η suwe? N kōma si n tugi-tuyu wahala na pə waatu maɣamaɣa ta tata?

³⁰ Pə pamna afanaa kaləku səsəvu nakvli ku we pə cəlo tēna na ku tuliyi.

³¹ Mpróyú aləyaa wiina Yesu si: Ye n ká təyən-i-tu, yele na tē suv afanaa kaləku kōne ku taa.

³² Yesu cə-we si: I polo. Ilena pá se apalaa naale inu i waali na pá tēna afanaa taa. Ilena afanaa tu casəle ke yem ke kprakpa, na pá tii kalakala na pá tu lum na pá si.

³³ Mpróyú afanaa tiikilaa ná loma kprakpa na pá polo icate taa, na pá keesi pə tēna mpi pə lapa tə, na isəna aləyaa mpe pa tòm lapa tə. ³⁴ Tənaɣa icate nyóma tēna luwa si pa sējəyi Yesu. Pa na-i, ilena pá tēki-i si i lu pa tetu taa.

9

Yesu waasuyv ke kutəj kutvulvuyv tu

(Malàki 2:1-12; Luku 5:17-26)

¹ Yesu suv kvulvuyv na í tēsi tenku na í polo i maɣamaɣa i icate taa. ² Mpróyú pa kōna-i kutəj kutvulvuyv tu na í hēnta i kpatəle tōō. Yesu nawa apalaa mpe pa naani, ilena í heeli kōtəntv si: Ma pəyalu, təki nyá ti, nyá isayatu husaa.

³ Tənaɣa Isə Təm seɣesəlaa napəli pa huv pa taa si: Apalu inə i kprakəyi i ti na í keesəyənə Isə.

⁴ Yesu nyəmə nti pa huvki tə, ilena í pəəsi-we si: Pepe tōō ké í huvki huvwee asayee ke mpv? ⁵ Na nti tə yəyətuyv kəla təlev: Nyá isayatu husaa, yaa Kvli na í tə? ⁶ Təv, maa hólí-me si Yulv Pəyaya má, ma pəsəyi na má husi isayatu ke atə cəne.

Tənaɣa Yesu tōma kōtəntv si: Kvli na í kpaɣa nyá kpatəle na í kpe.

⁷ Mpróyú apalu inu i kulaa na í kpe. ⁸ Samaa ná mpv, ilena səyəntv kra-we. Na pá san Isə ké mpi pə tōō i ha yēlaa ke pəsuyv ηku ku taka ke mpv tə.

Yesu yaav ke Matiyee

(Malàki 2:13-17; Luku 5:27-32)

⁹ Yesu lu tēna na í tēki, ilena í na apalu wei pa yaa si Matiyee tə, na í caya lampuu təmvle. Ilena í yaa-i si: Kvli na í təji-m.

Tənaɣa Matiyee kolaa na í hu Yesu waali.

¹⁰ Yesu na i ifalaa na lampuu mvlaa na asayaa pəyale pa krenta Matiyee tē na pá təki. ¹¹ Falisanaa na mpv, ilena pá pəəsi i ifalaa si: Pepe tōō ké mə caa na lampuu mvlaa na yēlaa asayaa pa krentəyi na pá təki?

¹² Yesu nu pa kvpəəsətv, ilena í cə si: Pə taya alaafəya nyóma nyuləyənə fetaa. Ama kōtəntvnaa ké. ¹³ Pa ηmaawa si: Kōpantv ke ma səlāa, pə taya kōtasi. I polo na í pəeki ηmaatv təm təne tə huvwee. Mpi tə, ma kōmaya si ma yaaki asayaa, pə taya kvpama.

Yesu keesuyv ke nəhəkvv təm

(Malàki 2:18-22; Luku 5:33-39)

¹⁴ Mpróyú Isə Lum Solv Yohaani ifalaa kpatəna Yesu na pá pəəsi-i si: Pepe tōō ké ta na Falisanaa tə həkəyi nəəsi na nyá ifalaa u laki mpv?

15 Ilena Yesu cə-we si: I ká pəsi na í la na akpayalv taapalaa wee lahwakəlle taa na í na-we pá wee? Aai, pəle pə fei lapv ke paa pəcə. Pu kəw na pə keesi kuyaku nakvli, ilena pá ləsi-i pa hekv. Pəleye paa həkə nəsı.

16 Nəyolv fei wei i ka tə i wontuyv kwpənvv na saaliya kufalaya tə, pə taya pvl təw, saaliya nke kaa hə-kv na púyóv kəli isu kv wee tə. 17 Pəcəv nəyolv kaa suu solum kufam ke solum hulur kwpəv taa, təfə hulur ká ya na solum ti na hulur náa wakəli yem. Ama hulur kufar taa ké pa suuki solum kufam, ilena pə təna pə caya teu.

Yailu pəelə na alv təyollv pa təm
(Maləki 5:21-43; Luku 8:40-56)

18 Yesu təvna-weye təm təneye heeluyv, ilə Yuta nyóma səsə nəyolv i kəmayale, na í hoti Yesu nəəhe tē na i tə si: Ma pəelə hee nəəwə, kəw na í tənı nyá nıv ke i təw, i ká hiki weesuyv.

19 Ḿpúyó Yesu na i ifalaa pa kulaa na pá təvı-i.

20 Ḿpúyó alv nəyolv, wei hatoo pısi naanvwa na naale taa i təvna təyolvv na pá we-i təv tə, i kwpətəna Yesu na i waali təw, na í tokina i capa ntompəle.

21 Mpi tə, alv inı i ka tv i taa ké si: Ye ma pəsaa na má tokina paa Yesu capa mayamaya pu waa-m.

22 Təvaya Yesu pəsə i waali na í na-i na í təmı-i si: Taa nyá, n tēma İsv na nyá taa təvə pə waasa-v ma pu.

Təvaya pə waa-i kwpakpaa ke tənə inı.

23 Yesu tala İsv təsəele səsə inı i təyaya taa na í mayana həsi hvllaa na samaa kəkəte. 24 Ḿpúyó i təma si: I lu cənə, pəeliya ta si. Ama ka too kvtoó ké.

Ḿpúyó pa wəvə-i. 25 Pa tēma samaa ke ləsvv, ilena Yesu svv nəv taa, na í təkı pəeliya nıv taa na ká kvli. 26 Ḿpúyó pə təm yawa pa tetv təna taa.

Yesu waasvov ke yvlvmaa naale

27 Yesu lu təna na i tēeki na í tala tiili, ilena yvlvmaa napələvı naale tv i waali na pá kiisiyı si: Tafiiti Pəyaya nyəni tá pətətəle.

28 Yesu tala təyaya taa, ilena yvlvmaa mpe pá kwpətəna-i. Təvaya i pəvsa-we si: I tēma-m na mə taa si ma pəsəvı na má la mpv?

Ilena pá cə-i si: Ee, Tacaa.

29 Ḿpúyó Yesu tokina pa isə na í tə si: Pə la isu í tēma mə taa tə.

30 Ilena pa isə kuli. Ḿpúyó Yesu kpaala-we na təv si: Təv, í taa yelev na nəyolv nu yoo.

31 Ama pa luwa na pá yası Yesu təm ke tetv təna taa.

Yesu loov ke iləyov kamumuka

32 Pəle pa lu ḿpúyó kwpakpaa, ilena pá kəna Yesu ke iləyohilu kamumuka.

33 Təvaya i təvəna iləyov, na kamumuka svv yəvətvv ke kwpakpaa. Piti kpa samaa na pá təv si: Tə ta keesita isəntəvə İsevli tetv taa.

34 Ama Falisanaa ná təma si: Aləyaa wulav təv ke i təvəvəvəna aləyaa ləlaa.

Samaa pətətəle kpa Yesu

35 Yesu cəkəyaa acaləe na acalisi təna na í sevəvəvı Yuta nyóma təkotilenaa taa. Na í lakı waasv ke İsv Kawulaya Laapaalı Kvpəv təm. I waakaya kvtəməv təna na acamaa təna. 36 Yesu nyəvaya samaa na pətətəle kpa-i. Mpi tə, yəlaa panə pa kawayə, pa feına apalbv. Pa nəyəsəna heev wei i feına tiikulu tə. 37 Təvaya i heela i ifalaa si: Kvmtv təvəvə səsəm. Ama kvntaa fei payale.

38 İle í wiina kvmtv tv si i səsı kvntaa ke i kvmtv taa.

10

Yesu ifalaa hāla

(Malaki 3:13-19; Luku 6:12-16)

¹ M̄p̄ȳḡ Yesu yaa ɪ ifalaa naanɔwa na naale ke ɪ kiŋ, na ɪ ha-weye p̄əsuɔ sɪ p̄á t̄əɔni alɔɔa na p̄á waa kut̄əm̄əŋ t̄əna na acamaa t̄əna. ² Tillaa m̄p̄e pa naanɔwa na naale hāla nt̄ə. Kanc̄aalaya nȳəŋ nt̄e Sim̄əŋ wei pa yaa sɪ Piyee t̄ə, na ɪ neu Ant̄əli, na Sepetee p̄əyalɔ Saaki na ɪ neu Yohaani, ³ na Filipino na Paatelemii, na Tomaa na lampuu muɔɔ Matiye, na Alafe p̄əyalɔ Saaki na Tatee, ⁴ na Seloti t̄ə Sim̄əŋ, na Yutaasi Is̄akalee wei ɪ t̄ə Yesu ke ɪ kolontunaa niŋ taa t̄ə.

Yesu tillaa naanɔwa na naale tiluyu

(Malaki 6:7-13; Luku 9:1-6)

⁵ Yesu tilla ȳəlaa naanɔwa na naale ni na ɪ seye-sɪ-we sɪ: ɪ taa polo tet̄u nti t̄ə ta ke Yuta nȳəma nȳənt̄u t̄ə t̄ə taa, ɪ taa suv Samalii acalɛ taa. ⁶ Ama ɪ polo l̄seyeli nȳəma m̄pa pa lep̄a is̄u heen t̄ə pa c̄ɔɔ. ⁷ ɪ k̄á lakɪ waasu na ɪ heeliyi m̄ə m̄paav taa sɪ: Is̄ətaa Kawulaya w̄ɔsa kant̄e. ⁸ ɪ waa kut̄ənt̄onaa, na ɪ feesi s̄ətaa, na ɪ waasi asilima kut̄əŋ nȳəma, na ɪ t̄əɔni alɔɔa. M̄ə hika faalaa ké, ɪ ha t̄ət̄əɔ faalaa. ⁹ ɪ taa t̄ə m̄ə sipanaa taa ké liyitee, paa nna. ¹⁰ ɪ ye le m̄ə m̄paav huluj̄. ɪ taa t̄əni tokonaa, ɪ taa l̄e n̄tan̄kpala, ɪ taa t̄əki k̄p̄át̄ȳḡ. M̄pi t̄ə, t̄əml̄e lat̄u na ɪ cal̄əsuɔ ké.

¹¹ Ye ɪ suv ɪcate yaa ɪcaliya nak̄əli ka taa, ɪ p̄ɛki wei ɪ luɔu wee sɪ ɪ k̄á mu-me t̄ə, na ɪ caya t̄əna hal̄əna m̄ə t̄eev. ¹² Ye ɪ suv t̄əyaya nak̄əli ka taa ɪle ɪ t̄ə sɪ: Is̄ə ɪ ha-meȳe alaaf̄əya. ¹³ Ye t̄əyaya ŋke ka nȳəma ɪ mu-me, pu la-we is̄u ɪ kooluyu t̄ə. Ama ye pa kisa-me, m̄ə koolee ɪ m̄əli m̄ə t̄ə. ¹⁴ Ye pa kisa-meȳe muɔɔ yaa m̄ə t̄əm nuw ke t̄əyaya nak̄əli yaa ɪcate nat̄əli t̄ə taa, ɪ lu na ɪ k̄piisi-weye m̄ə n̄əɔhēe muɔɔ na ɪ t̄ee. ¹⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces̄əɣi, s̄ət̄əm na K̄m̄əɔ tet̄u kaa na wahala ke H̄v̄le wule na p̄ə k̄əli ɪcate ŋt̄e.

Wahalanaa m̄pa paa k̄əɔ t̄ə

(Malaki 13:9-13; Luku 21:12-17)

¹⁶ ɪ nȳəni, ma tiliyi-me is̄u heen ke s̄əns̄um̄əŋ hek̄u. ɪ la layatu is̄u tomaa, na t̄əp̄amm is̄u alukukunaa. ¹⁷ ɪ la laakali, ȳəlaa k̄á yaa-meȳe puloonaa taa. Paa ma-meȳe ak̄pat̄ee ke Yuta nȳəma t̄əkotilenaa taa. ¹⁸ Paa yaa-meȳe n̄əɔsɪ ke tet̄u t̄ək̄əlaa na awulaa s̄əsa pa kiŋnaa ke ma t̄ə. ɪlena p̄əc̄ó ɪ h̄óli ma t̄əm tampana ke pa na m̄pa pa ta ke Yuta nȳəma t̄ə pa is̄ent̄aa. ¹⁹ Waatu wei paa pona-meȳe puloonaa taa ké m̄p̄u t̄ə, ɪ taa n̄əɔsɪ nti ɪ k̄á ȳəɔti na is̄əna ɪ k̄á ȳəɔti-ti t̄ə. P̄ə waatu ɪ talaa, pu t̄ə m̄ə luuj̄ t̄ee ké k̄rak̄paa ke nti ɪ k̄á ȳət̄ə t̄ə. ²⁰ M̄pi t̄ə, p̄ə t̄əya m̄ə kiŋ ke m̄ə k̄uȳəɔt̄ə t̄ə ka luna. Ama m̄ə Caa Feesuyu k̄á ȳəɔt̄əna na m̄ə n̄əɔsɪ.

²¹ Ȳəlaa k̄á k̄əli na p̄á h̄óli pa taal̄vnaa yaa pa newaa sɪ p̄á ku-we. C̄ēc̄ənaa k̄á la pa piya ke m̄p̄u t̄ə t̄ə. Piya s̄əle sɪ k̄əli sɪ nȳəma t̄ə sɪ p̄á ku-we. ²² Ȳəlaa t̄əna taa k̄á k̄pana-meȳe ma t̄ə. Ama wei ɪ nyaya ap̄al̄v̄t̄u na ɪ tala t̄ənyaya, p̄unt̄u nȳuɔ ke pu ya. ²³ Ye p̄ə k̄əma na p̄á t̄ə-meȳe k̄onȳəŋ ke ɪcate nat̄əli t̄ə taa, ɪ se na ɪ polo l̄ent̄e taa. Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa ces̄əɣi, ɪ kaa t̄e l̄seyeli acalɛ ke c̄əɔv na p̄əc̄ó Ȳul̄v̄ P̄əyaya má ma k̄əɔ.

²⁴ T̄əml̄e k̄p̄el̄əm̄əɔv ta k̄əli ɪ hull̄v. P̄əc̄ó ifalv n̄əɔv̄l̄v ɪ f̄ei wei ɪ k̄əla ɪ caa t̄ə. ²⁵ Ye p̄ə lapa t̄əml̄e k̄p̄el̄əm̄əɔv is̄u wei ɪ h̄ól̄əȳi t̄ə, p̄ə maȳanaa ké. Na ye p̄ə lapa ifalv is̄u ɪ caa p̄ə maȳanaa t̄ət̄əɔ. Pa ta kisi t̄əyaya Caa ke t̄uuv sɪ Pesepule, k̄ac̄an̄fana t̄əyaya nȳəma na?

Isə seu təm
(Luku 12:2-7)

²⁶ Ye mpv ulə, í taa nyana yəlaa. Pə təna mpi pə ηməlaa tə, isu pə tema na pə kuli pə təə. Pə təna mpi pə lapa mukayə tee tə, isu pa tema na pá nyi-wi. ²⁷ Pə təə ké təm nti ma ηməsəxi na má heeliyi-meχe ahoə tə, í kpaali-təyi ilim taa. Na nti pa wələta mə ηkpaηη taa tə, í kpaali-ti na nəχə səsəya. ²⁸ Í taa nyana mpa pa pəsəxi na pá ləsi yulw weesuχu tike, na pə waali paa pəsəxi pulw tə. Ama í se Isə, inu í pəsəχəna na í ku yulw. Pəyele í pəsəxi na í tu-í tənnaasəle səsəle taa. ²⁹ Pə taya sumprwprwnaa naaleχe pa pəetəyi santii kolum taa? Pəyele kolum nyuyw u leki na pə tá luna mə Caa kin. ³⁰ Mpv inu tətəχə na mə nyuyw taa nyəəsə, Isə nyəmə sí təna sí nyuyw ké. ³¹ Ye mpv í taa nəχəsí. Í kəla sumprwprwnaa təcaγacayə.

Yesu Kilisiti mvyv yaa í kisuyu
(Luku 12:8-9)

³² Ye yulw ta ηməsí sí í kə ma nyəη, ma mayamaya maa tisi ma Caa wei í wə isətaa tə í isəntaa sí pəntu ké ma nyəη tətə. ³³ Ama wei í kpeesə yəlaa isəntaa sí í ta nyi-m, ma mayamaya maa tə ma Caa wei í wə isətaa tə í isəntaa sí ma ta nyəmi-í tətə.

Yəlaa fayaw kə Yesu təə
(Luku 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Í huw sí heesuχu kə ma kəna antulinya taa? Aai, yooχu kə ma kənaa. ³⁵ Ma kəmayə sí ma yoošiγi cəcə na í pəyayə, na pəelə na í too, na poolu na paη alw nyəη. ³⁶ Yulw təyayə nyəma mayamaya ká pəsəna í kolontunaa.

³⁷ Ye wei í səələyi í caa yaa í too na pə kəli ma, í ta tala í la ma ifalw. Na ye wei í səələyi í pəyalw yaa í pəelə na pə kəli ma, í ta tala í la ma ifalw. ³⁸ Ye wei í ta səyəli í səm tesika na í təηi-m, pəntu kaa pəsi na í la ma ifalw. ³⁹ Wei í nyəna í weesuχu təcututu, í təηna səpυ. Ama wei í lapa í təyi awusa kə ma təə, pəntu ká hikina weesuχu.

Cele kasəsí
(Maləki 9:41)

⁴⁰ Ye wei í mv-mə, mayə í mwəa. Na ye wei í mv-ma, pəntu mv wei í tila-m təχə. ⁴¹ Ye wei í mv Isə kvyəχətətə tələsəl nəχəl wə sí í kə Isə nyəη tə pə təə, pəntu ká hiki kasəyayə ηka Isə kvyəχətətə tələsəl ká mv tə. Na ye wei í mv yulw wei Isə nyənəxi kupaη tə sí í kə kupaη tə pə təə, pəntu ká hiki kasəyayə ηka paa ha yulw kupaη tə. ⁴² Tampana kə má, ma heeliyi-mə, wei í ha ləm sasala anə a mayamaya kə piya sənə sí taa nakəli kə ka kə ma ifalw tə pə təə, pəntu kaa laη pə kasəyayə.

11

Isə Lvm Səlv Yohaani tiluyu kə Yesu kin
(Luku 7:18-35)

¹ Yesu tema í ifalaa naanəwa na naale kə pə tənaya keesuyw kə mpv, iləna í kulə təna na í tee sí í seγəsəyi na í laki waasυ kə acaləe taa.

² Lvm Səlv Yohaani wə saləka taa na í nu pa yəχətəyi nti nti Kilisiti laki tə pə təm. Iləna í tili í mayamaya í ifalaa taa napəli, ³ sí pá pəəsí-í sí: Nyayalə wei í təm paa təma sí í ká kəə tə, yaa nəχəl wəe í kəη tə taη ulə?

⁴ Mpróγú Yesu cə-wə sí: Í polo na í keesí Yohaani kə nti í nukí na nti í naaki tə sí, ⁵ yulwmaa naaki, kaakalası təη, na tənuyw təə asilima kutəη nyəma

naaki nyuuy, ntamaa nukki, sɔtaa ná feŋ. Pécó konyɔntɔnaa ná tɔŋna Laapaali Kɔpaŋ ke nuu. ⁶Wei i naani kaa lu ma tɔɔ tɔ pɔntu nu lelenj ké.

⁷Yohaani ifalaa mpe pa kɔma na pá kpe, ilena Yesu sɔv samaa ke Yohaani tɔm pɔɔsɔv sɔ: Pepeye í ka pola wɔlaya tetu taa ké nav ye? Heelim maki na pɔ cɔyitiyi sɔsɔncanɔ ŋka tɔ? Anɔ pɔ taya tɔle. ⁸Ile pepe nav ke í polaa? Yaa yulub wei i suu kacɔka wontu tɔ? Tɔv mpa pa suuki kacɔka wontu tɔ awulaa tɛesi taa ké pele pa wee. ⁹Ile pepe maɔamaɔa ke í ka tu pola nav? Yaa Isɔ kuyɔɔtɔtu telɔsɔlv nɔɔlv? Tampam, Isɔ kuyɔɔtɔtu telɔsɔlv ké. Halɔ ma heeliyi-me sɔ i tu kɔla mpɔ. ¹⁰I tɔm ke pa tu ŋmaawa Isɔ Tɔm taa sɔ: Nyɔni, ma tillu ntɔ ma telɔsɔɔi nyá nɔɔ tɔɔ, sɔ í tayanɔ nyá mpaav na í kɔŋ. ¹¹Ma heeliyi-meɔe tampana sɔ, yulubiya tɔna taa nɔɔlv fei wei i kɔla Isɔ Lum Sɔlv Yohaani tɔ. Ile paa na mpɔ isɔtaa Kawulaya taa sɔkpelu maɔamaɔa tɛe-i. ¹²Haɔo pɔ kpaɔav waatu wei Isɔ Lum Sɔlv Yohaani lakaya waasv na pɔ tana sanɔ tɔ, isɔtaa Kawulaya hikuyu ké isɔle kusɛemle tɔm ké. Na mpa pa sɛesa isɛ tɔ mpe pa hikiɔina-ke. ¹³Isɔ kuyɔɔtɔtu telɔsɔlaa tɔna na Moisi kusɔsɔtu kpaala Kawulaya ŋke ka tɔm, halɔna pɔ tala Yohaani kɔnte. ¹⁴Ii caa ma tɔm muɔv tɔɔ, tɔfɔ ma heeliyi-me sɔ Yohaani inɔɔɔle Ilii wei paa tɔma sɔ i ká mɔli tɔ. ¹⁵Ye í ké nulaa í nu.

¹⁶Pepeye maa keesɔna kufalanɔ yɔlaa panɛ? Pa nɔɔsɔna ké isv piya cakuyv kataasi taa na sɔ tɔŋ tɔma sɔ: ¹⁷Anɔ tɔ mpa-meɔe soo sɔ í paa, na í kisi. Pécó tɔ wii sɔm wula, pɔ ta ce mɔ lanɔ na í wii. ¹⁸Tɔv, Yohaani ná kɔma, u tɔki, u nyɔɔki sɔlv, na pá yɔɔtɔyi íle sɔ i ké ilɔɔhilu. ¹⁹Yulv Pɔyaya má, ma kɔma na má tɔki na má nyɔɔki, ilena pá tayanɔɔi maɔa tɔm tɔtɔ sɔ ma ké hilitu na sɔlvnyɔlv. Aaiyee sɔ lampuu mulaa na asaya pa ceu ké. Ama Isɔ layatu hula pɔ teu.

*Yesu kalɔnav ke acalɛ
(Luku 10:13-15)*

²⁰Mpɔyó Yesu sɔv acalɛ nna a taa i wiisa piti tɔma paɔale lapv tɔ a nyɔma ke kalɔnav na tɔŋ. Mpi tɔ, pa ta layasɔ tɔnte. I tɔma-weye sɔ: ²¹Hai, Colaseŋ nyɔma me, mɔ tɔm we waiyo. Hai Petesaita nyɔma me, mɔ tɔm we waiyo ké. Piti tɔma nna pa lapa-yeɔe mɔ heku taa tɔ, ye isv isɔntɔ Tiii na Sitɔŋ pa acalɛ taa ke paa lapa-ye, isɔntɔ paa tɔma suuu ke lɔyaya wontu isv fɔlɔtɔnaa taka na pá pɔli pa tɔɔ ké tɔlvma sɔ pɔ hólí sɔ pa caa pa layasɔ tɔnte. ²²Pɔ tɔɔ ké ma heeliyi-me sɔ paa hólí suulu ke Tiii na Sitɔŋ acalɛ nyɔma ke Hvule kuyakv wule na pɔ kɔli-me. ²³Pɔ kaasuyv Kapɔnahum nyá tɔ, n hvv sɔ n ká pu na í kalɔsɔna haɔo isɔtɔnyv na? Ama paa tisi-ŋ ké tɔfe ke tuu tɔnaasɔle sɔsɔle taa. Pɔ taya pulv piti tɔma nna pa lapa nyá taa tɔ. Ye Sɔtɔm ke paa lapa-ye, isɔntɔ i ka tapɔna sanɔ. ²⁴Pɔ tɔɔ ké ma heeliyi-me sɔ paa hólí Sɔtɔm ke suulu ke Hvule wule na pɔ kɔli-me.

*Yesu kiŋ heesvɔv tɔm
(Luku 10:21-22)*

²⁵Waatu inɔɔi Yesu yɔɔtɔaa sɔ: Hai, ma Caa, isɔtaa na atɛ pɔ tv, ma sɛe-ŋ. N ŋmesa tɔm tɔneye layatvnaa, ilena í kuli-tɔyi piya. ²⁶Ma Caa, pɔpɔtv fei ma sɛe-ŋ. Nyá inɔ nyá luyv tu lapɔna mpɔ.

²⁷Ma ma Caa cɛla-m pɔ tɔnaya. Ye pɔ taya ma Caa tike nɔɔlv ta nyi Pɔyalv. Na pɔ taya Pɔyalv tike, nɔɔlv ta nyi Cɛe tɔtɔ. Anha, ye Pɔyalv nɔkɔna sɔ i hólíyi wei pɔ paasi.

²⁸Me mpa i kawa na má sɔɔla nu-me tɔ, mɔ tɔna í kɔɔ ma cɔlv na má yele na í heesi. ²⁹I yele na má tɔki-meɔe teu na má sɛyesv-meɔe ma layatu. Pɔ taya

pulv tɔɔ, ma wena suulu na má we tɔpamm, na mə maɣamaɣa í ká heesi.
³⁰ Mpi pə tɔɔ tɔ, ye ma tɔka-me í nukɪ leleŋ ké, na səɣala nna maa sukɪ-me tɔ
 a fei yuŋ.

12

Yesu kele kuyaku kuhéesuyv tu
(Malaki 2:23-28; Luku 6:1-5)

¹ Pə waali ké Yesu teekayana tɔɣonaɣa pee taale natəli tɔ kin ke kuyaku
 kuhéesuyv nakuli kv wule. Ḿpóyú nyɔɣɔsi kpa ɪ ifalaa, ɪlena pá suv tɔɣonaɣa
 pee pɛlɔyɔ na pá tɔki. ² Falisanaa ná mpv, ɪlena pá yɔɣɔti-ɪ si: Nyəni, nyá
 ifalaa lakuyv mpi pə fei lapv ke kuyaku kuhéesuyv wule tɔ yee?

³ Tənaɣa Yesu cə-we si: Ye mpv í tá kala mpi Tafiiti lapa waatu wei nyɔɣɔsi
 pu í na mpa paa we ɪ cɔlɔ tɔ? ⁴ ɪ suv ɪsɔ tɔɣaɣa taa na í kpaɣa potopotonaa
 mpa paa su ɪsɔ tɔ na í na ɪ yɔlaa pá tɔɣɔ. Pəyele potopotonaa ɪsu mpv tá ké
 mpa yɔlaa təna ka tɔɣɔ tɔ. Ama kətəlaa tike ka wenna mpa si pá tɔɣɔ-we.
⁵ Yaa í ta kala Moisi Kusəsutu taa si kətəlaa ta nyɪ kuyaku kuhéesuyv ke waatu
 wei pa tɔŋna təmlɛ lapv ke ɪsɔ təsɛɛle taa tɔ. Pəyele nɔɣɔlv ɪ nyənəɣi-we ɪsu
 pa wakələɣi-ku. ⁶ Ma heeliyi-me si pulvpu we cəne na pə kəla ɪsɔ təsɛɛle. ⁷ Pa
 yɔɣɔta ɪsɔ Təm taa si: Kɔpəntv ke ma sɔɔlaa, pə taya kətasi. Ye í ka cəkəna təm
 tənɛ tɔ hɔwɛɛ í taa tv yɔlaa panɛɣe kɔpəntvɣv ke yem ké mpv. ⁸ Yulv Pəɣaɣa
 maɣale kuyaku kuhéesuyv Sɔsɔ.

Nkpaləkpekaya tu
(Malaki 3:1-6; Luku 6:6-11)

⁹ Yesu lu təna, ɪlena í suv Yuta nyəma təkotile natəli tɔ taa. ¹⁰ Pə pamna
 nkpaləkpekaya tv nɔɣɔlv ɪ ka we təna. Ḿpóyú mpa paa we təna tɔ pa caakaya
 pa hiki timpri paa waana Yesu tɔ. ɪlena pá pɔɔsi-ɪ si: Ta mpaav taa, paa waasi
 yulv ke kuyaku kuhéesuyv wule yaa ɪsəna?

¹¹ Tənaɣa Yesu pɔɔsa-we si: Mə taa awe wena heu kɔlv m təkɔŋ na heu ɪni
 í hoti ṕóyú sɔsɔɔv nakuli kv taa ké kuyaku kuhéesuyv wule, na í yele-ɪ ləsvyɔ
 si pə ké kuyaku kuhéesuyv? ¹² Na yulv na heu ke we? Tɔv, ye mpv pa pəsəɣi
 na pá waasi yulv ke kuyaku kuhéesuyv wule mɛɛ.

¹³ ɪlena Yesu tɔ nkpaləkpekaya tv ɪni si: Tɔv, loosi nyá niŋ.

Nkpaləkpekaya tv loosa ɪ niŋ, ɪlena ɪ niŋ məli teu təmamam ɪsu lələŋ.
¹⁴ Tənaɣa Falisanaa polaa na pá caɣa na pá maɣasi ɪsəna paa la na pá kv Yesu
 tɔ.

ɪsɔ təmlɛ tv ləsvyɔ təm

¹⁵ Yesu nu mpv, ɪlena í se təna na yəlaa paɣale təŋi-ɪ. Ntəna í la na pa təna
 mpa paa ké kətəntɔnaa tɔ pá hiki alaafəya. ¹⁶ Ama ɪ kpaala-weɣe teu si: ɪ taa
 yele na pá nyɪ ma tɔɔ. ¹⁷ Pə lapa mpv si pə la nti ɪsɔ kuyɔɣɔtɔtv teləsulv ɪsayii
 ka yɔɣɔtv tɔ si:

¹⁸ ɪsɔ yɔɣɔtaa si,

ma təmlɛ tv wei ma ləsa tɔɣɔlv.

Wei ma sɔɔlaa na ma laŋle heena sɔsəm tɔ.

Maa tv ma Feesuyv ke ɪ taa.

ɪ ka heeli hɔvnav təm ke piitimnaa.

¹⁹ ɪ na nɔɣɔlv pa kaa yoo.

Pəyele pa kaa nu ɪ taŋ.

Pa kaa na-ɪ na í laki faaci ke

samaa taa ke ɪcate patəma taa.

20 I kaa tteesi isəkpuluyv tu isəle ke nanhtuyv.

I kaa tteesi teesuyu ke fətəla

wei i kəkə təhna fiyinuyu tə.

Haləna í te siyisuyu təm nyuyv ke kusuyv.

21 Katenə təna yəlaa ká tekiyi-ı.

Yesu cəv ke i təm tvlaa

(Maləki 3:22-30; Luku 11:14-23)

22 Mpróyó pa kəna Yesu ke iləyəhili wei u naaki pəyele u yəçətəyi tə. İlena Yesu la na í suv yəçətuyv na nav. 23 Mpróyó piti kra yəlaa təna na pá tə si: Yaa Tafiti Pəyalv inəyəle?

24 Ama Falisanaa ná kəma na pá nu mpv, İlena pá tə si: Aləyaa səsə wei pa yaa si Pesepule toh ke apalv inə i təçənyəna aləyaa ləmpa.

25 Yesu ná cəkəna pa taa hūwəe, İlena í tə-we si: Ye kawulaya í wəe na ka taa yəlaa fei nəçə kuləmaya, nənəə ka yawaaya. Na icate í wəe na tə taa yəlaa yaa ye təyaya wəna na ka taa nyəma fei nəçə kuləmaya, nənəə ka yawa.

26 Ye Satanı təçənyə i ti, ilə pə we isu i kawulaya nyəma yooki pa taa pa tike nté. Na saa inı i kawulaya nyuyv nté ka isəna? 27 Ye iləyov Pesepule toh ke ma lookina aləyaa isu mə huukuyv tə, ilə awe toh ke mə pəyalaa ná lookina pa nyəma? Tənaaya mə pəyalaa mpe pa maçamaya paa kəna mə təm. 28 Ama ye İso toh taa ké ma lookina aləyaa, ilə İso Kawulaya we mə tee mə tee ké.

29 Nəçəlv kaa pəsi na í suv yulv tohtv təyaya si i kuuki i wontu na í ta temı-ı ħmusi ke həkuyv. Ama i kraa-ı ké na í həkə təkənkeñ na pəcó í suv wontu kuuu ke təyaya taa.

30 Wei i fei ma təə tə, pəntv ké ma kolontu ké. Na wei u səhna-m təəsyv tə i yaasəyi ké. 31 Pə təə ké ma heeliyi-me təfoo si paa yəlaa kuwakələm ka təə isəna, yaa paa yəçəti isayatu isu we, İso pəsəyi na í hılı-wəye suulu. Ama wei i ka yəçəti isayatu ke Feesuyu Nanhtv təə tə, pa kaa hılı pəntv ke suulu. 32 Ye wei i yəçəta Yulv Pəyaya má, ma təə ké isayatu, paa hılı pəntv ke suulu. Ama wei í yəçəta Feesuyu Nanhtv təə ké isayatu, pəntv kaa na suulu, paa saha, paa cele.

Tuyv nyəm na kv pəle kiñ

(Luku 6:43-45)

33 Tuyv í luləyi pee kəpana ke pa təh si kv ké tuyv kəpankv. Na tuyv í luləyi pee asayee ke pa təh si kv ke tuyv isayav. Pə taya pulv təə, tuyv luluyv kiñ ke pa nyəhna-ku. 34 Akala piya me, isənaya me mpa í ké asayaa tə í ká pəsi na í yəçəti təm kəpantv? Pə taya pulv, isəna yulv lotu taa təəwa tə mpróyó i yəçətaya hılıyí. 35 Yuləpan kəpantv lukəna tuu i lotu taa kəpantv kiñ ké. İlena isayav inı ilé i isayatu luna tuu i lotu taa isayatu kiñ. 36 Ma heeliyi-me si Hūle wule paa pəəsi yəlaa na paa heelina pa maçamaya pa nəəsi ke paa təmayə kra nyəhka ħka pa yəçəta yem tə. 37 Pə taya pulv, nyá yəçətaya taa ké paa nyəna si nyá təm tewa yaa tə səpa.

Piti təmlə nyuluyv

(Maləki 8:11-12; Luku 11:29-32)

38 Mpróyó İso Təm seyesəlaa napəli na Falisanaa napəli pa təma Yesu si: Tacaə, tə caə si nı la-tuyv piti təmlə natəli na tə ná.

39 Tənaaya Yesu təma-we si: Kəfalan yəlaa asayaa mpa paa təh İso na pa taa tə pa caə pá ná piti təmlə natəli. İle pa kaa na natəli, ye pə taya İso kuyçətutv teləsulv Yonaasi nyəntə. 40 Pə taya pulv, isu Yonaasi çayav tinte səsəle lotu taa ké kuyeeñ tooso ké ilim na dhoo tə, mpv tətəçə Yulv Pəyaya má maa çaya

tetu tee ké kuyeeη tooso ke ilim na ahoo. ⁴¹ Ye pə tala Hwule wule Ninifi nyáma ká kv kufalan yəlaa pane pa təm. Pə taya pulv, kuyan̄ku pele pa nu Yonaasi waasu tə pa yela pa isayatu ke kprakaa ké. Pəyele pulvpu we cəne na pə tee Yonaasi in̄i. ⁴² Na ye pə tala Hwule wule tətə, ilim mpətəη tətə wulav alv nyəη ká kv kufalan yəlaa pane pa təm ke mpi pə tətə ílé í ka luna tuu tetu pooluη taa na í kəə sɪ í nuki isəna Saluməη yəyətayana nyəm tə. Pəcə pulvpu we cəne na pə tee Saluməη təcayacaya.

Iləyov wei pa loowa tə í məlvov

(Luku 11:24-26)

⁴³ Waatu wei pá loowa iləyov, wolaya taa ké í cəəki sɪ í hɛɛsɪ. I laηəyɪ ⁴⁴ ilena í tayani í taa sɪ: Maa məli təyaya ηka ka taa ma luwa təyov. I takɪ kele ka taa, ilɛ í ká mayana pa hasa-ke na pá tayani pə tənaya teu, na nəyolv fei ka taa. ⁴⁵ Pəle tə í puki ké na í caa aləyaa ləlaa mpa pa kəla inəyɪ isayatu təyov təm naatosompəyolaya, na pá kəə na pá caya təyaya ηke ka taa. Ilena ləη nyəntv náá məli na tə lá sana na nəəñəə nyəntv. Mprúyú pə weɛ na kufalan yəlaa asayaa pane.

Yesu too na í newaa pa təm

(Maləki 3:31-35; Luku 8:19-21)

⁴⁶ Yesu təηna samaa ke yəyətənav ke mpv, ilɛ í too na í newaa apalaa nyáma pa talaa kele, na pá səηa awalɪ na pá caa pa yəyətəna-ɪ. ⁴⁷ Mprúyú nəyolv teləsa Yesu sɪ: Nyá too na nyá newaa pa səηna nteye awalɪ na pá caa pa yəyətəna-η.

⁴⁸ Tənaya Yesu nəyov təkpaɪv sɪ: Aweye ma too, na mpaɪa ma newaa ye?

⁴⁹ Ilena Yesu hólí í ifalaa ke niη na í tə sɪ: Í naa ma too na ma newaa ntə. ⁵⁰ Pə taya pulv tətə, mpa pa lakɪ mpi ma Caa wei í we isətəa tə í caaki tə, mpeyele ma newaa na ma toona.

13

Mətutuuna təm

(Maləki 4:1-9; Luku 8:4-8)

¹ Mprúyú kuyaku ηkv Yesu kola təyaya na í polo ləm nəyov na í caya na í seyesəyɪ. ² Tənaya yəlaa kota í kin ke səsəm pə fei keesvov. Haləna í kulɪ na í kra kpuolvov taa na í caya. Na yəlaa náá səηa ləm nəyov. ³ Ilena í la-weye faaci ke teu na í seɛki-weye isənaa sɪ pá cəkəna. Ilena í tə sɪ: Tuulu poləna tuutu. ⁴ I tuukaya í mətutuuna ilena, lenna hoti mpaav nəyov nəyov na sumasi tii na sɪ təəsi-ye. ⁵ Mprúyú lenna hota kəwəv tətə timpɪ tetu ta lim tə. Ilena a təηna nyov ke tetu we tətayasam tə pə tətə. ⁶ Ilim kəma na pə han̄ na pə nyaya məhoo, ilena a wolv, ke a ta hiki tetu sɪ a ka hoosi kupaηsɪ tə pə tətə. ⁷ Pee lenna náá hoti səwa taa na alɛ a nyə isɪ a ka kulɪ teu, ilena səwa fete-ye na a kpisi lolvov. ⁸ Ama pee lenna ná hota tetu mvsəη nyəntv taa na alɛ á lá teu, lenna náá ləvl səsəm səsəm, lenna ke mayana, lenna ke pəcə.

⁹ Yesu tema mprúyú yəyətəvov ilena í cuyusi sɪ: Ye í ké təm nulaa í nu.

Yesu seyesvov na atuwa nyvov

(Maləki 4:10-12; Luku 8:9-10)

¹⁰ Tənaya Yesu ifalaa pola í kin na pá pəəsi-ɪ sɪ: Pepe tətə ké n tukiyi-weye atuwa ke kutuku?

¹¹ Mprúyú í cə-we sɪ: Mɛ pə ha-meye sɪ í nyɪ isətəa Kawulaya təm kəηməsətv. Ama pə kaasa ləlaa tə, pele pa ta hiki tə nyəm. ¹² Pə taya pulv tətə, wei í wəna tə paa səəsi-ɪ na pə tələna-ɪ təhə. Ama wei í feina tə paa ləɛki pəciimaya wei

ι wena τῶ. ¹³ Πῶ τῶ κέ μα τukiyi-weyye atuwa ke kutuku. Mpi τῶ, pa nyənəyi paa naa, pa keη ηkpaηη pəyele paa nukɪ, paa cekəyənə. ¹⁴ Tə maγamaγa ke Isayii ka nά ləη na í yəyətɪ sɪ:

ɪ ka nu teu yaa, ama í kaa cekəna.

ɪ kά nyənɪ teu yaa, ama í kaa na.

¹⁵ Πῶ taγa pɔlv τῶ,

yəlaa paηe pa ləmaγasee səpa.

Pa təkə pa ηkpaηη,

pa wiisa pa ise sɪ pa ise í taa na,

pa ηkpaηη í taa nu.

Sɪ pá taa cekəna pə yaasi.

Πῶ taa kῶ pá pəsəna ma τῶ.

Na má lá na pῶ waa-we.

Isə yəyətəna mpv yoo.

¹⁶ Ye me ɪe, mə nu leleη κέ. Πῶ taγa pɔlv τῶ, mə ise naakɪ na mə ηkpaηη nukɪ. ¹⁷ Ma heeliyi-meγe tampana təfoo sɪ Isə kuyəyətutv teləsəlaa paγale na Isə yəlaa taa paγale nyula teu sɪ pá ná mpi í naakɪ isəntə τῶ, pa ta na. Pa nyulaa sɪ pá nu nti í nukɪ isəntə τῶ, pa ta nu.

Yesu kilisuγu ke mətutuuna hɔwɛɛ

(Maləki 4:13-20; Luku 8:11-15)

¹⁸ Tῶv, pənente í yele na má kilisi-meγe isə wei ma see-meγe mpv τῶ ɪ hɔwɛɛ ɪe. ¹⁹ Mpa pa nukɪ Isə Təm na pá ta cekəna-tɪ τῶ pa wee κέ isu mpaav kpeenja tetv nti tῶ τῶ mətutuuna hotaa τῶ. Isayatu tv təηəyi kpaκpaa κέ na í ləsi təm nti pa nu mpv təyɔ pa taa. ²⁰ Ləlaa ná we isu kɔwaw τῶ timpi pee lenna hutaa τῶ. Peleyele mpa pa nukɪ Isə Təm na pá mv-təyi kpaκpaa na laηhulɔmlɛ. ²¹ Paa yeki sɪ tῶ sɔvna-weγe teu. Pa təkəyi-təyi tətantaa. Saa wei wahala nəyɔlv ɪ kά tala, yaa Isə Təm τῶ konyəη tyv ka kῶ, ɪlena pá lu Isə seev taa κέ kpaκpaa. ²² Ləlaa ná nəyəsəna wena a hota sɔwa taa τῶ. Mpi τῶ, pa teη Isə Təm nuw ɪlena atɛ cəne kɔlapvntv nəyəsɛɛ na wɛnav konyulvɔv puyusi-we na pῶ kv təm ntəyi pa taa, na tῶ caη tῶ kpsi lɔlvɔv. ²³ Πῶ kaasa pee lenna ná hota tetv musvη nyəntv taa. Aηhaa, ɪle a wɛnna ntΊ isu yəlaa mpa pa nukɪ Isə Təm na pá cekəna-təyi teu na pá luləyi pee τῶ. Ləlaa ke səsəm səsəm, ləlaa ke maγana, na ləlaa ke pəcə.

Nyutv isayav

²⁴ Mῖpɔyó Yesu tasa-weγe isə seev tətɔ sɪ: Isətaa Kawulaya nəyəsəna isəna təyɔlv. Apalv nəyɔlv ɪ tuuna ɪ haləm na í tɛɛ. ²⁵ Mῖpɔyó ɪ kolontu keesa ahoο heka ke waatu wei yəlaa təna tookaya τῶ, ɪlena í tuu nyutu isayatu ke kutəyɔv hekv na í tɛɛ. ²⁶ Πῶ kɔma na kutəyɔv kɔli na kv pu, ɪlena pá tuti nyutu isayatu tɛle tətɔ. ²⁷ Tənaγa taale nῑtΊ tῶ tv pəyalaa pəsə-sɪ sɪ: Taca pa pῶ taγa kutəyɔv ke n ka tuu nyá taale taa? Πῶ lapə isəna na nyutu isayatu siti pῶ hekv taa? ²⁸ Tənaγa pa caa cə-we sɪ: Ma kolontu nəyɔlv ɪ lapəna mpv. Mῖpɔyó apalv ɪnɪ ɪ pəyalaa mpe pa pəsə-sɪ sɪ: TΊ polo na tῶ kpesɪ nyutu isayatu nti? ²⁹ ɪlena apalv ɪnɪ í cə-we sɪ: Aaɪ, í taa kpesɪ. Ye í tɔma sɪ í kpesəyi-tɪ, ntanyɪ pu kpeηna kutəyɔv na pῶ kpesɪ. ³⁰ ɪ yele na pῶ təna pῶ kpeηtɪ puw ke mpv, haləna pῶ tala kvm. Πῶ tala kvm ɪle maa heeli kvntaa sɪ pá caaləna nyutu isayatu ke setvɔv na pá həkə-tɪ tɛcapɪ tɛcapɪ, na pá tv kəkə. ɪlena pῶcῶ paa kpaγa kutəyɔv na pá tv ma kprou taa.

*Səəğa pile təm**(Maləki 4:30-32; Luku 13:18-19)*

³¹ Mǝpǝyǝ Yesu tasa-weyge keesuyv si: Isǝ Kawulaya wee kǝ isu yulv tuukuyu səəğa pile ke ı haləm taa tǝ. ³² Wontu pee tǝna taa nıtǝ tǝ kǝlǝna weev tǝminimini. Ama tǝ tǝj nyǝv tǝ tǝ puki tǝyv kǝ na tǝ kǝli tuusi lensi. Halǝna suması kǝj na sı tǝyi tana ke kv piliņası tǝv.

*Potohoto taa kǝkǝsum təm**(Luku 13:20-21)*

³³ Mǝpǝyǝ Yesu tasa-weyge heeluyv si: Isǝtaa Kawulaya nəğǝsǝna kǝ isu alv mayasuyv mǝlvəm ke cǝmse tǝpam, na ı kpağa kǝkǝsum ke pǝcǝ na ı tu na ı huıuti, na pǝ tǝna pǝ kpa tǝfvv tǝv.

*Yesu tukuıu ke atuwa**(Maləki 4:33-34)*

³⁴ Tǝmnaa panǝ, Yesu yǝğǝtaya-weyge samaa taa tǝ na atuwa kǝ. ı ta seğǝsi-weyge natǝlǝyi yem na ı ta keesǝna pǝlv. ³⁵ ı lakaya mǝpǝyǝ sı pǝ la nti Isǝ kuyǝğǝtvv telǝsvlv ka yǝğǝtaa tǝ si:

Atuwa ke maa yǝğǝtǝna-we.

Maa heeli-weyge tǝmnaa mpa paa we

ıjmesav ke hatoo antulinya lapv waatv tǝ.

Yesu kilisuyv ke nyutv ısayatv təm hvwee

³⁶ Mǝpǝyǝ Yesu yela samaa na ıni ı polo tǝyaya. ılena ı ifalaa polo ı kin na pǝ tǝmı-ı si: Kilisi-tuyv haləm taa nyutv ısayatv nti tǝ tǝm na tǝ nu.

³⁷ Tǝnaya Yesu cǝ-we si: Kǝtǝğǝv tuulu ntǝ Yulv Pǝyaya ma. ³⁸ Na antulinya ıneğǝle taale nıtǝ. Na mpi pa tuuwa tǝğǝle mpa pa kǝ Isǝ Kawulaya nyǝma tǝ. Nyutv ısayatv ntǝ mpa pa kǝ ısayatv tv nyǝma tǝ. ³⁹ Kolontu wei ı tuu nyutv nti tǝğǝle ılvǝv. Na kvmtv waatv kele antulinya tǝm. Isǝtaa tillaa ntǝ kvntaa.

⁴⁰ Isu pa tǝsǝyǝv nyutv na pǝ tv kǝkǝ tǝ, mǝpǝyǝ pu la antulinya tǝm waatv. ⁴¹ Yulv Pǝyaya mǝ maa tili ma ısǝtaa tillaa, na paa lǝsı ma Kawulaya taa kǝ mpa pa tusıyi lǝlaa ke ısayatv lapv taa na mpe pa mayamağa pa lakı mpi pǝ fei teu tǝ. ⁴² Na pǝ tv-weyge kǝkǝ sǝsǝnjka taa timpi paa casǝyi kapusi na pǝ nyasǝyi pa tǝyi kela tǝ. ⁴³ Na saa ıni mpa pa nukǝna Isǝ tǝ, pǝle paa tee kǝkǝ ke pa Caa Kawulaya taa isu ilim. Ye ı kǝ nulaa ı nu.

Kǝpam mpi pǝ ıjmelaa tǝ

⁴⁴ Isǝtaa Kawulaya wee kǝ isu pa ıjmesuyv ıyıtıhutaya pǝlvyv tetv tee, na nəğǝlv kǝv na ı hii-wı, na ı tayanı-wǝyi ıjmesuyv ke teu. ılena ı teena larhǝlvmlǝ na ı polo ı pǝeti pǝ tǝna mpi ı wena tǝ na ı kǝv ı yana tetv nti tǝ.

Lulvyv kǝpankv təm

⁴⁵ Isǝtaa Kawulaya wee kǝ isu payatvlv wei ı pǝekǝyi lutv kvpantv tǝ. ⁴⁶ Waatv wei ı sulıyına nakvlv ılena ı pǝeti pǝ tǝna mpi ı wena tǝ na ı yana-kv.

Kǝpama na asayaa pa fayav

⁴⁷ Isǝtaa Kawulaya wee kǝ isu pa pǝtvyv tiina puluyv ke lule taa na pǝ kpa tiina ke yem yem tǝ. ⁴⁸ Puluyv suyv ılena tiina kvpalaa hǝ-kv na pǝ luna kpeenjǝ, na pǝ caya na pǝ tǝsı mpi mpi pǝ we teu tǝ na pǝ tv tǝkv taa. Pǝ kaasǝyi mpi pǝ fei teu tǝ, ılena pǝ mǝlǝna na pǝ petı lvm taa. ⁴⁹ Mpv tǝtǝğǝ pu la antulinya tǝm wule. Isǝtaa tillaa ka kǝv na pǝ tǝsı kvpama. ⁵⁰ Pǝ kaasǝyi asayaa ılena pǝ tv kǝkǝ sǝsǝnjka taa. Tǝnaya paa casǝyi kapusi na pǝ nyasǝyi pa tǝyi kela.

Kupantu kupantu na kufatu

⁵¹ M'p'p'g' Yesu p'asa-we si: I cek'ana t'om nti t'ə t'ona na? Ilena p'ele pa c'ə si: Ee, t'ə cek'anaa.

⁵² T'ənaɣa i t'oma-we si: Ye Iso T'om seɣes'əlo n'əɣ'olɔ i p'asa is'otaa Kawulaya taa ifalɔ, i wee k'ə isu t'əɣaɣa t'v kupanɟ wei i l'əs'əɣi i wontu t'əs'ule ke kufatu na nti t'ə taan'aa t'əɣ'ə waatu waatu t'əɣ'ə.

Nasaletɔ ny'oma kisuyu ke Yesu

(Mal'aki 6:1-6; Luku 4:16-30)

⁵³ Yesu t'ema-weɣe is'onaa pan'eye se'ev, ilena i kulɔ t'ona ⁵⁴ na i polo i'ate nte t'ə taa i ka puwa t'ə, na i s'ov t'ona Yuta ny'oma t'əkotile taa na i seɣes'əɣi. T'ənaɣa i ny'am lapa mpa paa we t'ona t'əɣ'ə piti, na p'á t'əɣ'ə si: Leye in'e i hika ny'am p'əne inɔ p'ə taka? Leye i hikina piti t'ema larɔ toma? ⁵⁵ P'ə t'əɣ'ə kaaf'enta p'əɣ'əlv il'é taa? P'ə t'əɣ'ə Malɔ l'vl'ona-i? P'ə t'əɣ'ə i newaa nt'é Saaku na Yos'e'fv na Sim'əɣ na Yuti? ⁵⁶ P'əyele ta na i newaa alaa ny'oma t'ə wenna. Leye i hikina toma ane inɔ?

⁵⁷ P'ə t'ənaɣa mpu p'ə lapa pa lanɟ ke kp'us'əɣ, na p'á kp'isi Yesu t'om m'vov. T'ənaɣa Yesu t'oma-we si: Iso kuy'əɣ'ot'v tel'əs'ulɔ ta lanɟ sam ke tiili ye p'ə t'əɣ'ə i maɣamaɣa i i'ate taa, na i t'əɣ'əɣa ny'oma h'ek'v.

⁵⁸ Yesu t'á p'əsi na i lá piti t'ema ke mawaa n'əɣ'ol'vov t'ənaɣa pa ta t'v Iso k'ə naani t'ə p'ə t'ə.

14*L'vm S'əlv Yohaani kuyv*

(Mal'aki 6:14-29; Luku 9:7-9)

¹ Waatu inɔ i taa k'ə Kalilee kuf'əne'e Hel'otɔ nu Yesu tanɟ. ² Ilena i y'əɣ'otɔ i t'əml'e ny'oma kin si: L'vm S'əlv Yohaani il'é i t'əɣ'anna fem. P'ə t'əɣ'ə k'ə i p'əs'əɣi na i laki piti t'ema.

³ K'opam Hel'otɔ inɔ i ka t'omna si p'á kpa Yohaani na p'á h'ək'ə-i na p'á t'v-i sal'əka taa. P'ə t'əɣ'ə pulɔ t'ə k'ə Hel'otɔ lapa mpu, i ka k'paya i taalɔ Fil'ip'v alv Hel'otiyatɔ k'ə, ⁴ na Yohaani y'əɣ'otɔ-i si: P'ə ta m'vna si n' la Hel'otiyatɔ ke alv.

⁵ T'ənaɣa Hel'otɔ ny'ulaa si i kuy'v Yohaani. Ama i nyan'əɣ'ana Yuta ny'oma. Mpi t'ə, p'ele pa maɣamaɣa pa ny'ənaɣa-i Iso kuy'əɣ'ot'v tel'əs'ulɔ k'ə.

⁶ M'p'p'g' Hel'otɔ l'vl'ovv acima wule Hel'otiyatɔ p'el'ə polaa na i paaki mpa pa yaa t'əɣ'ov t'ə pa is'entaa. T'ənaɣa p'ə lapa Hel'otɔ ke lelenɟ. ⁷ Hal'ona i y'əɣ'otɔ na i tuu si: Paa mpiɣi n s'əl'əma-m maa ha-ɣ-wi. ⁸ Ilena i too seɣes'i-i si: Polo si i ha-ɣ L'vm S'əlv Yohaani ny'vovv ke ny'ənaɣa taa.

⁹ M'p'p'g' wulav lanɟle wak'əlaa. Ama isu i ka t'ema tuunav ke i m'vulaa is'entaa il'e, p'ə f'ei si i k'á kisi. ¹⁰ T'ənaɣa i k'usa y'olɔ na i polo i setɔ L'vm S'əlv Yohaani ny'vovv ke sal'əka taa. ¹¹ Na p'á t'v-kuy'v ny'ənaɣa taa na p'á c'ela p'el'iy'a ɣ'ke, na k'á polo k'á c'ela ka too. ¹² M'p'p'g' Yohaani ifalaa k'oma na p'á k'paya-i na p'á polo pa pi. Ilena p'á polo p'á k'eesi Yesu k'ə is'ona p'ə lapa t'ə.

Y'əlaa iyisi kakpasɔ cal'əsvovv

(Mal'aki 6:30-44; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)

¹³ Yesu nu t'om t'əne, ilena i s'ov kp'ul'ovv na i t'ee i tike ke k'p'eeɣa. Samaa nu mpu, ilena p'á luna acal'ee taa na p'á mal'əɣi l'vm na p'á t'əɣ'əɣi Yesu waalɔ.

¹⁴ Yesu luna kp'ul'ovv taa na i ná y'əlaa ke s'əs'əm ke mpu, ilena pa t'om lap'i-i p'ət'əɣ't'əle na i waa pa kut'ənt'una.

¹⁵ Pə kōma taanaya, ilena Yesu ifalaa polo na pá tōm-i si: Cəne ké nyutu taa ké na ilim tēma. Təyənı yəlaa pəne na pá polo acalēe taa na pá ya kutəyənı na pá təyō.

¹⁶ Tənaya Yesu cōwa ı ifalaa si: Yəlaa í taa nəki tēv, mu hana-weyē təyənaya ke mə mayamaya.

¹⁷ Tənaya Yesu ifalaa cōwa si: Ntəj potopotonaa kakpası na tiina naaleye tə wəna yaa. ¹⁸ M̄p̄ȳ Yesu tōma ifalaa si: ı kəna potopotonaa kakpası na tiina naale ını.

¹⁹ İlena Yesu heeli yəlaa si: ı caya ateyē nyutu tō. Tənaya ı kraya potopotonaa kakpası na tiina naale ını, na í teki ıse na í seē İso ké í na təmlē. İlena í fayə-wē na í cəla ı ifalaa si pá tala samaa ını. ²⁰ M̄p̄ȳ pa təna pa təyaa na pá haya na pə kpisi həyolası, haləna ı ifalaa koti-sı na si su təkəj naanəwa na naale. ²¹ Pəyele mpa pa təyō mpu tō pa nyōəj tala ısu iyisi kakpası. Alaa na piya pa paasi.

Yesu təntē ke ləm tō
(Maləki 6:45-52; Yohaanu 6:15-21)

²² M̄p̄ȳ Yesu tōma ı ifalaa ke pə waalı ké kprakpa si: ı sūv kpulbyv na í tē-m nəyō na í tēsi kvtəj ləjkv. İlena ını í saalı təna na í paasəna samaa yasuyv. ²³ Yesu tēma samaa ke yasuyv, ilena í kpa puyv nakvli kv tō ké ı tike si ı sələməy, haləna ahoə caj na a yu-ı tənaya ı tike. ²⁴ Saa ınəy mpu tō na kpulbyv nəá tēma pote ke pooluj ke ləm hək v taa na ləm hola tañ-kv. Mpi tō, heelim makı tulujə ké na pə mələyənə-wē na waalı waalı. ²⁵ M̄p̄ȳ Yesu tōma ləm tō na í puki ı ifalaa kinj. Waatv ını tō pə wəsəna kampaañ koou ke mpu. ²⁶ Pa nə ı təj ləm tō, ilena səyəntv kpa-weyē səsəm si asənaalı ké, na pá sūv kapusi mapv. ²⁷ Ama ı tōma-weyē kprakpa si: ı təkı tənəj, maya, í taa nyá.

²⁸ Tənaya Piyē tōma Yesu si: Tacaa, ye nyaya tampana, tō si má tō ləm tō na má kəə nyá kinj. ²⁹ M̄p̄ȳ Yesu tōma-ı si: Ee, kəə.

Tənaya Piyē lu kpulbyv taa na í sūv ləm tō ké təntē na í puki Yesu kinj. ³⁰ Ama Piyē kōma na ı ləmayasē polo heelim kinj, ilena səyəntv kpa-ı. Tənaya pə sūv-ı tisuyv ke ləm tē na í kiisi si: Hai, Tacaa, ya-m.

³¹ İlena Yesu siisi kprakpa na í kpa ı niñ taa na í pəəsi-ı si: Pepe tō ké n lapa sika. Ama n ta tē nyá taa na İso na pə tō yoo.

³² M̄p̄ȳ pa naale pa kpa kpulbyv taa, ilena heelim hēe təli. ³³ Tənaya Yesu ifalaa mpa paa wē kpulbyv taa tō pa luñə akula ke ı tē na pá tōm-ı si: Tampana n ké İso Pəyaya.

Yesu waasvyv ke kvtəntvnaa ke Kenesaletı
(Maləki 6:53-56)

³⁴ Yesu na ı ifalaa pa tēsa tēsuyv ke ləm, ilena pá tala Kenesaletı tetv taa. ³⁵ Təna nyəma nyəmə si Yesu, ilena pá heeli na pə tēləsi təmaya pa tetv təna taa si Yesu kōma. İlena pá kəna-ı kvtəntvnaa mpe pa təna. ³⁶ Na pa wiikayana-ı si í yeke na pá tokina ı kpa ntəmpee mayamaya. Na pa təna mpa pa tokina ı kpa ını tō pə waa-wē.

15

Falisanaa kvseyəsətv ke kotası tō
(Maləki 7:1-13)

¹ M̄p̄ȳ Falisanaa na İso Təm seyesələa luna Yosalem na pá kəə pá mayana Yesu, na pá pəəsi-ı si: ² Pepe tō ké nyá ifalaa naa təyəy ısəna ta caanaa suwa

si pá laki tó? Pə taɣa pulv, paa sanɣi isu Isə seetu taa pə wee si yulv ká la na pécó í tɔɣo tó.

³ Ḿpúyó Yesu ná pəasa-we tótó si: Pepe tóo ké me mə yeki Isə kuyəɣotutu ke tənuyv na í tənɣi mə maɣamaɣa mə kusɛɣesətu? ⁴ Isə ka yəɣotaa si: Se nyá caa na nyá too, na tótó si: Ye wei í tuv í caa yaa í too, isu pa kv-i. ⁵ Ama me mə seɣesəxi si yulv pəsəxi na í heeli í caa yaa í too si: Mpi ma ləsa ma wənəv taa na má tena-me tó pə pəsa kuhaham mpi pə ké Isə nyəm tó. ⁶ Saa uní pə fei si í tenj í caa tótó. Í tá ná timpi í wakələxi Isə Təm na í tənɣi mə maɣamaɣa mə kusɛɣesətu tó. ⁷ Cəsəlaa me, Isə kuyəɣotutu teləsulv Isayii ka nawa mə təm ké təkəlekele na pécó í ηmaa-təxi í takələɣa taa si:

⁸ Nəɣo taa ké yəlaa pane pa sanj-m yem.

Paa caa-m paa pəcəɣo hatoo pa taa.

Isə yəɣotəna mpv.

⁹ Pa seeki-m yem ké.

Pa kpaɣa yəlaa kuyəɣotutu na

pá seɣesəxi isu Isə nyəntu.

Mpi pə laki yulv ke isayav tó

(Maləki 7:14-23)

¹⁰ Pəle pə waalı Yesu yaa samaa na í tó-we si: Í nu təm təne na í nyi si ¹¹ mpi pə suvki yulv nəɣo taa tó pu laki-i isayav. Ama mpi pə lukəna yulv nəɣo tó mpi pə lakəna-i isayav.

¹² Ḿpúyó Yesu ifalaa pola í kin na pá təmi-i si: Ntəj n yəɣota mpv tó n nawa si pə ta la teu ke Falisanaa?

¹³ Ḿpúyó Yesu cə-we si: Ma Caa wei í we isətəa tó ye í ta sə tɔɣv ηku, paa kpesi-kuyv na pá peti. ¹⁴ Í yele pəle, pa ké mpa pa húləyi ləlaa ke mpaav na pécó mpe pa maɣamaɣa pa ise u naa tɔɣo. Ye yulvm hən yulvm ləlv, pa təna paa krenti na pá hoti púyó taa ké.

¹⁵ Tənaɣa Piyeə təma Yesu si: Kilisi-tuyv ituule təne tó hūwee.

¹⁶ Tənaɣa Yesu təma si: Pə krejəna-me mə ta cəkəna-təɣəle? ¹⁷ Í ta nyi si pə təna mpi pə suvki yulv nəɣo taa tó, pə tiiki í hiluyv taa na pə te tó pə lukəna í tapuyv? ¹⁸ Ama mpi yulv nəɣo ná yəɣotəxi tó hatoo í lotu taa ké pə lukəna, na mpv pə lakəna yulv ke isayav. ¹⁹ Pə taɣa pulv tóo, yulv lotu taa ké isayatu hūwee caaləxi na a pukina-i yulv kələ na wasanjalətv na asilima lapv taa, na ηmuləm na kalooləɣa na yəlaa caɣanəv taa. ²⁰ Mpi pə laki yulv ke isayav təɣəle. Ama si n tɔɣo na n tá san nyá ninj isu yulv ká la Isə seev taa na pécó í tɔɣo tó, pəle pu laki yulv ke isayav.

Kanaaj əlv təm

(Maləki 7:24-30)

²¹ Yesu lu təna, iləna í polo tetv nti tó we Tii na Sitəj pə cəlv tó tə taa. ²² Pə pamna Kanaaj əlv nəɣəlv í ka we tetv nti tó taa. Ḿpúyó əlv uní í kəma Yesu kin na í wiina-i na nəɣo səsəɣa si: Tafiiti Pəyalv Tacaa, nyəni ma pətətəle. Ma pəelə hiina əlvɣa na pə təkə-i teu.

²³ Ama Yesu ta cə əlv uní si pulv. Tənaɣa Yesu ifalaa polaa na pá tó Yesu si: Təɣəni-i, í kələxi ta ηkrajəj təkuyv na í tənɣi-tv. ²⁴ Tənaɣa Yesu heela-i si: Isəyeli yəlaa mpa pa lepa isu heej tó pa waalı ké ma kəma. ²⁵ Ama əlv uní í kulaa na í kəo í sopi Yesu tee na í tó si: Hai, Tacaa, waasi-m. ²⁶ Iləna Yesu náa cə əlv uní si: Pə ta muna si pá kpaɣa piya təɣənaɣa na pá tv hasi. ²⁷ Ḿpúyó əlv

inu i tōma si: Hai, ma ce, paa na mpu hasi tēhəyi na si tōsəyi mpi si nyəma tōki na pə pətətəyi ate tō mēe.

²⁸ Mpróyó Yesu tōma-i si: Pwwe, alv nyá, nyá naani tōwa yoo. Mpi n caa tō n ka na-wi. Tənaɣa i pəyaya hika alaafəya ke kprakpaa.

Yesu waasvuv ke kótəntvnaa payale

²⁹ Mpróyó Yesu kula təna na í polo Kalilee tēnku nəɣo, na í kpa puvv nakvli kv tō na í caya. ³⁰ Na yəlaa samaa samaa kəo i kin na pá kpeɲna kótəntvnaa ke payale mpa pa tēɲ tala tō na yulvmaa na acamaa na kamumusi na kótəməɲ lələɲ nyəma tətō. Pa pona kótəntvnaa mpe na pá si-weyɛ Yesu kin, ɪlena Yesu la na pá hiki alaafəya. ³¹ Mpróyó pə lapa yəlaa ke piti ké isəna kamumusi sɔv yəɣotvɣv na acamaa hiki toma na tala təntaa náa tēɲ teu na yulvmaa náa sɔv nav tō. Tənaɣa pa sɔv lseyeli lso ké sam.

Yəlaa iyisi liyiti caləsvuv
(Maləki 8:1-10)

³² Mpróyó Yesu yaa i ifalaa na í tō si: Yəlaa panɛ pa təm wɛ-m pətətəle. I nyəni, kvyeɲ tōso kələ pa wɛ ma kin cəne na pa kótəɣv tɛma. Pəyele ma luyv fɛi si má yele na pá kpena nyəɣvsi, pá taa kəo na pá kpisi tənəɲ ke mpaav taa.

³³ Tənaɣa i ifalaa pəwəsə-i si: Nyutv taa cəne, leyɛ tu hiki təɣnaya na tē cela samaa inɛ i taka?

³⁴ ɪlena Yesu pəwəs-wɛ si: Potopotonaa isənaya í wɛna? ɪlena pɛle si: Potopotonaa naatosompəɣolaya na tiinisi ke pəcə.

³⁵ Mpróyó Yesu heela samaa si: I caya ate. ³⁶ Tənaɣa Yesu kraɣa potopotonaa naatosompəɣolaya inu na tiina ani, na í sɛɛ lso ké í na təmle na í cəli, na í cela i ifalaa na pɛle pá tala samaa. ³⁷ Mpróyó pa təna pa təɣaa na pá haya. ɪlena i ifalaa koti həɣlasɪ nsi si kpisaa tō na pə su təkəɲ naatosompəɣolaya. ³⁸ Pəyele mpa pa təɣaa tō pa wɛ yəlaa iyisi liyiti ké, alaa na piya pa paasi. ³⁹ Yesu tɛma samaa inəɲi yasvuv ɪlena í kpa kvilvɣv taa na í tɛɛ Makatan tɛtv taa.

16

Waavnaa cekənav
(Maləki 8:11-13; Luku 12:54-56)

¹ Mpróyó Falisanaa na Satusee nyəma pa kōma Yesu kin na pá tōm-i si: La piti təmle natəli na pə hólí si nyá tōɲ lɪna lso kin. Pa kuukaya Yesu nəɣo ke kvkvuú ké. ² Tənaɣa Yesu cə-wɛ si: ɪlim í kōma tvɣv na isətulvɲasɪ sɛɛwa, í tōɲ si: Cele isəttaa ká cɛ tənəɲɲ. ³ Na ye tanəɲ təhulu ké pə sɛɛwa na pá wɛ təsutii, i tōɲ si: Tɛv ká kəo saɲa. Mpi tō, isətənvɣv sɛɛwa na pá wɛ səkpevɣv. Pə lapa isəna na í nyəɲ mpi pə laku isətənvɣv taa tō, na u nyəɲ mpi pə laku kvyeɲ inɛ i taa tō. ⁴ Kvfaləɲ yəlaa asaya mpa paa tēɲ lso na pa taa tō pa pɛəkəyi si pá la-weyɛ piti təmle. Ama pa kaa na piti təmle natəli se. Ye pə taya Yonaasi nyəntɛ.

I yəɣota mpu, ɪlena í yele-wɛ na í tɛɛ.

Falisanaa na Satusee nyəma pa kvkvsvm
(Maləki 8:14-21)

⁵ Yesu ifalaa kōma na pá tɛsi lvm kōtəɲ lɛɲku tōo, ɪlena pá səo potopotonaa kraɣav. ⁶ Mpróyó Yesu tōma-wɛ si: I la laakali na Falisanaa na Satusee nyəma pa kvkvsvm.

⁷ Ulena Yesu ifalaa sɔv tɛmaya tɛm si: Tɛ ta kpaɣa potopotonaa tɔɣɔ ɪ yɔɣɔtɛɣi mpɔ.

⁸ Yesu nu nti pa tɔɣna yɔɣɔtɔvɔv ke mpɔ tɔ, ulena ɪ pɔɔsi-we si: Pepe tɔɔ kɛ ɪ tɔɣ si ɪ feina potopotonaa tɔ pɛ tɔɔ? Ama ɪ ta te Iso na mɛ taa na pɛ tɔɔ yoo.

⁹ Halɛna saɣa ɪ tɛ cekɛna kele? ɪ tɛ tɔɔsi potopotonaa kakpasɪ wei ma faɣaa na apalɔnyɔɔɣi iyisi kakpasɪ tɔɣɔ tɔ ɪ tɔɔ? Na tɔkɔɣ isɛna pɛ kpisaa na ɪ kpaɣa tɔ, ɪ sɔɔ ɪlɛ ɪ nyɔvɔv na? ¹⁰ Na ɪ ta tɔɔsi tɔtɔɣɔ potopotonaa naatosompɔɣɔlɔɣa wei ma faɣaa na apalɔnyɔɔɣi iyisi liɣiti tɔɣɔ tɔ ɪlɛ ɪ tɔɔ? Na tɔkɔɣ isɛna pɛ kpisaa na ɪ kpaɣa tɔ, ɪ sɔɔ ɪlɛ ɪ nyɔvɔv na? ¹¹ Isɛnaya pɛ lapa na ɪ ta cekɛna si pɛ taya potopotonaa tɛm ke ma yɔɣɔtɛɣi? ɪ taa ye le na Falisanaa na Satusee nyɔma kukɔsum sɔv-mɛ.

¹² Waatu inɛɣi Yesu ifalaa cekɛnaa si pɛ taya kukɔsum maɣamaya tɛm ke Yesu yɔɣɔtaya. Ama Falisanaa na Satusee nyɔma pa kɔsɛɣɛsɔtɔv ke ɪ tɔɣ.

Piyee hɔlvɔv si Yesu kɛ Mesii
(Malaki 8:27-30; Luku 9:18-21)

¹³ Mɔpɔɣɔ Yesu pola Sesalee Filipɔv tɛtɔ taa kɛ tiili. Ulena ɪ pɔɔsi ɪ ifalaa si: Yɔlɛ tɔɣ si Yɔlv Pɛyaya mɛ ma kɛ awe?

¹⁴ Mɔpɔɣɔ pɛle si: Pa tɔɣ si n kɛ Lum Sɔlv Yohaani. Lɛlaa si Ilii kɛ, na lɛlaa si n kɛ Selemii yaa Iso kɔvɔɣɔtɔtɔv tɛlɛsɛlaa taa nɔɣɔlv. ¹⁵ Tɛnaya Yesu pɔɔsa-we si: Na mɛ se, mɛ hɔvki si ma kɛ awe?

¹⁶ Mɔpɔɣɔ Simɔɣ nɔɣ tɛkpav si: N kɛ Iso weesuyɔ tɔ Pɛyɔlv Mesii.

¹⁷ Tɛnaya Yesu tɔma-i si: Yohaani pɛyaya Simɔɣ, n nu lelen kɛ. Mpi tɔ, pɛ taya yɔlv cɔpɛna-ɣ tampana anɛ. Ama ma Caa wei ɪ we isɔtaa tɔɣɔ. ¹⁸ Na mɛ, mɛ heeliɣi-ɣ tɛfoo si nyɔ hɛte yɔɣɔtɛɣi si, Pɛle, na pɛle nyɔ nyɔ tɔɔ kɛ maa si ma yɔlɛa kpekɛle. Na sɛm kaa pɛsi na pɛ la-weɣɛ pulv cɛcɛka. ¹⁹ Maa cɛle-ɣ isɔtaa Kawulaya saafɔnaa. Na mpi n kaa ha mpaav ke atɛ cɛne tɔ, pɛ kaa na mpaav ke isɔtaa. Na mpi n kɛ ha mpaav ke atɛ cɛne tɔ, pu hiki mpaav ke isɔtaa.

²⁰ Ulena Yesu kpaali ɪ ifalaa si: ɪ taa heeli nɔɣɔlv si ma kɛ Mesii.

Yesu sɛm na ɪ fem pɛ tɛm
(Malaki 8:31-9:1; Luku 9:22-27)

²¹ Pɛ kpaɣav waatu inɛ tɔɣɔ Yesu sɔv ɪ ifalaa ke heeluyɔ tɛfoo si: Pɛ weɛ si mɛ polo Yosalem na nyɔvɔv nyɔma na kɔtɛlaa sɔsaa na Iso Tɛm sɛɣɛsɛlaa pɛ tɔ-m kɔnyɔɣ ke tɛnaya sɔsɛm. Paa kv-m, na maa fe pɛ kɔvɛɛɣ tooso wule.

²² Mɔpɔɣɔ Piyee yaa Yesu na ɪ luna kpeɛɣa na ɪ tɛki-i-ti, si: Aai Taca, Iso ɪ taa ye le na tɛle tɛ kɔɔ.

²³ Tɛnaya Yesu pɛsaa tɛkpɛv na ɪ tɔ Piyee si: Satanɪ tɛɛ ma tɔɔ. Isayavɔv taa kɛ n caa n tusi-m. Nyɔ hɔwɛɛ ta ke Iso nyɔna, yɔlɛ nyɔna kɛ.

²⁴ Pɛle pɛ waali, ulena Yesu pɛsɛna ɪ ifalaa tɔɔ si: Ye wei ɪ caa si ɪ tɛɣi-m pɔntɔ ɪ la ɪ tɛɣi awusa na ɪ sɔɣɛli ɪ sɛm tesika na ɪ tɛɣɔɣɔna-m. ²⁵ Pɛ taya pulv, ye wei ɪ pɛekɔɣi ɪ weesuyɔ tɛcututu ɪ tɛɣna sɛrv. Ama wei ɪ lapa ɪ tɛɣi awusa ke ma tɔɔ, pɔntɔ kɛ hikina weesuyɔ. ²⁶ Ye yɔlv pɛsaa na ɪ hiki antulinya nyɛm tɛna ulena inɛ ɪ si, ɪ kawaaya ntɛ we? Pulɔvɔv weɛ mpi yɔlv kɛ kpaɣa na ɪ layasɛna ɪ weesuyɔ tɔ? ²⁷ Mpi tɔ Yɔlv Pɛyaya mɛ, maa kpaɣa ma Caa teeli na mɛ na ma isɔtaa tillaa tɛ kɔɔ na mɛ felɪ paa wei kɛ isɛna ɪ kulapɔtɔv weɛ tɔ. ²⁸ Tampana ke ma heeliɣi-mɛ yoo maa cɛsɛɣi, mpa pa we cɛne tɔ pa taa lɛlaa kɛ na Yɔlv Pɛyaya mɛ na mɛ kɔɣ isɔv wulav sɔsɔ na pɛcɔ pɛ si.

17

Yesu isentaa layasvuv
(*Malaki 9:2-13; Luku 9:28-36*)

¹ Kuyeeη naatoso teeewa, ilena Yesu kraγa Piyee na Saaki na ilé i neu Yohaani na pá polo puvu kuvuluvu nakuli ku tōó ké pa tike. ² Tēnaya i layasa pa isentaa ké kprakpa, na i isentaa tee kākō. ³ M̄p̄óḡó i ifalaa tooso unu i na Moisi na Ilii, na pá na Yesu pá yóγ̄ot̄aȳi. ⁴ Tēnaya Piyee tōma Yesu si: Tacaa, isu tō wev cāne isēntō tō p̄ə we teu nap̄ələȳi te. Ilé ye n caaki maa siki coka tooso. Nyaga lentē, Moisi ke lentē, na Ilii ke lentē.

⁵ Piyee tēna m̄p̄óḡó yóγ̄ot̄aȳi ilé isēnt̄aȳi kuvuluvuvu laida nōȳol̄v̄u i kōmagale na í taki-we. Na pá nu p̄ə yóγ̄ot̄aȳi ηm̄ont̄aȳi ηku ku tee si: Ma luvu tee P̄əȳaya ηka ma laηle hul̄vm̄əna s̄əsm̄ t̄aȳol̄v̄. I nuna-ke.

⁶ Yesu ifalaa nu t̄əm t̄əne, ilena s̄əȳont̄v̄ kra-weȳe s̄əsm̄ na pá hoti pa n̄əsi t̄ə. ⁷ M̄p̄óḡó Yesu polaa na í tokina-we na í t̄ə si: I kul̄i, í taa nyá.

⁸ Tēnaya pa k̄sa ise na pá nȳəni, ilena pá magana Yesu tike t̄əkon̄.

⁹ Yesu na i ifalaa pa tiikayana puvu t̄ə ilena Yesu kraali-we si: I taa heeli nōȳol̄v̄u mpi í nawa mp̄u t̄ə. Hal̄əna kuȳaηku Ȳul̄v̄ P̄əȳaya má maa si na má fe t̄ə.

¹⁰ M̄p̄óḡó Yesu ifalaa p̄əsa-i si: Pepe t̄əó ké Is̄ə T̄əm seγ̄es̄əlaa ná t̄əη si Ilii ká caal̄əna k̄nt̄e?

¹¹ Tēnaya i c̄ə-we si: Tampana p̄ə wee si Ilii ká k̄ə na í taȳani p̄ə tēnaya teitei na p̄əc̄ó. ¹² Ama ma heeliȳi-me si Ilii t̄əma k̄nt̄e. Ama ȳəlaa ta nȳəmi-i, ilena pá lana-i isu pa s̄əlaa t̄ə. Na mp̄u t̄ət̄əȳə paa la Ȳul̄v̄ P̄əȳaya má ma magamaya ke nȳaη.

¹³ Tēnaya i ifalaa nȳəma kprakpa si Is̄ə Lum Sol̄v̄ Yohaani t̄əm ke i yóγ̄ot̄aȳi.

Pu nōȳol̄v̄ i al̄ȳaa loou
(*Malaki 9:14-29; Luku 9:37-43*)

¹⁴ Yesu na i ifalaa pa tala timp̄i samaa ka kotaa t̄ə, ilena apalv̄ nōȳol̄v̄ í polo i luη Yesu tee, ¹⁵ na í t̄əm̄-i si: Hai, Tacaa, nȳəni ma p̄əȳaya p̄ət̄ət̄əle. Timle wenna-ke. T̄əm p̄aȳale p̄ə p̄ət̄əȳi-keγ̄e k̄ək̄əsi taa na lum taa. ¹⁶ Ma k̄əna-keγ̄e nyá ifalaa nt̄ə, na pá kp̄isi ka waasuv̄.

¹⁷ M̄p̄óḡó Yesu t̄əma i ifalaa si: U t̄əη Is̄ə na m̄ə taa, p̄əc̄ó í ké kutakees̄əη ké. Wee is̄ənaya má na-me tu caya na má t̄əki m̄ə k̄onȳəη? I k̄əna-m p̄əȳaya ηkeγ̄e cāne.

¹⁸ Ilena Yesu kal̄əna il̄əȳəv̄ wei i ka we p̄əȳaya ηke ka waali t̄ə na t̄əη na í t̄əȳəni-i. Ilena p̄əȳaya hiki alaaf̄əya ke kprakpa ke t̄əne unu.

¹⁹ M̄p̄óḡó Yesu ifalaa p̄əsa-i pa tike si: Pepe t̄əó ké t̄ə ta p̄əsi na t̄ə loo il̄əȳəv̄ unu?

²⁰ M̄p̄óḡó Yesu c̄əwa i ifalaa si: I ta té Is̄ə na m̄ə taa na p̄ə t̄əó t̄əȳə. Tampana ke ma heeliȳi-me yoo maa ces̄əȳi. Ye m̄ə taa temnav̄ ke Is̄ə ka tu tala isu s̄əȳa pile ke yas̄əlaȳa, í p̄əs̄əȳi na í t̄ə pulaȳa kan̄e si ká kp̄əsi na ká layasi, kaa kp̄əsi ké. Pul̄v̄ kaa wee mpi í ká kp̄isi t̄ə. [²¹ Il̄əȳəv̄ isu mp̄u, ye p̄ə taȳa Is̄ə s̄ələm̄ȳv̄ na Is̄ə s̄ələm̄ȳv̄, na n̄əh̄əkut̄v̄ na n̄əh̄əkut̄v̄, pul̄v̄ u t̄əȳən̄əȳi-i.]

Yesu s̄əm na i fem p̄ə t̄əm t̄əto
(*Malaki 9:30-32; Luku 9:43-45*)

²² M̄p̄óḡó kuȳaku nakuli p̄ə pamna Yesu ifalaa kota t̄ənt̄əm̄le ke Kalilee t̄ətu taa. Tēnaya Yesu heela-we si: Paa t̄ə Ȳul̄v̄ P̄əȳaya maya ȳəlaa niη taa, ²³ na pelé pá ku-m. Ama wee tooso wule maa fe.

Μπόγυό τὸμ τῶνε τὸ wakəla ἰ ifalaa lanja ke səsəm.

Isə təsele lampuu felvyv

²⁴ Yesu na ἰ ifalaa pa tala Kapənahum, ləna Isə təsele səsəəle lampuu mulaa polo pa pəəsɪ Piyee si: Mə Caa naa feləyi Isə təsele səsəəle lampuu yee? ²⁵ Ləna Piyee si: ἰ feləyi.

Saa wei Piyee svokaxa təyaxa ləna Yesu caali-ἰ pəəsuyv si: Siməŋ, n hvu suwe? Le nyəma feləyənə antulinya inə ἰ awulaa ke lampuunaa na patantənəa ye? Tetv piya yaa mulaa? ²⁶ Μπόγυό Piyee cəwa si: Mvulaa feləyənə. Μπόγυό Yesu təma si: Tampana ke te, pə fei si tetv piya ἰ felἰ lampuu se. ²⁷ Paa na mpv tu caa si pə la yəlaa panə pa taa kə pvlb, ilə polo pəyə taa na ἰ tv kulaxa. Kancalaxa tinte nte n ká kpa tə, wiili tə nəyə taa, n ká mayana liyitee nyəyəlvyv. Ləsi-kv na ἰ kəə na ἰ felἰ ma na-ŋ tá lampuu.

18

Səsəəntv təə həm

(Maləki 9:33-37; Luku 9:46-48)

¹ Waatu inəyi Yesu ifalaa pola ἰ kin na pá pəəsɪ-ἰ si: Aweyele səsə ke isətəa Kawulaxa taa?

² Tənaax Yesu yaa peiya na ἰ su-keye pa isentaa, ³ na ἰ tə-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, ye ἰ tá laxasɪ na ἰ pəsi isv peisi, ἰ kaa svv isətəa Kawulaxa. ⁴ Wei ἰ pasəyi ἰ ti na ἰ pəsi isv peiya kanə tə, inəyəle isətəa Kawulaxa taa səsə. ⁵ Na wei ἰ ká mv peiya isv kaneye ma nyvuyv təə tə, mayə pntv mwa.

Ləlaa tusuyv ke isayav taa

(Maləki 9:42-48; Luku 17:1-2)

⁶ Ye wei ἰ lapa na piya nsi si mv ma təm ke isəntə tə si taa nakəli pəntv, pə nəyəsəna pá tv pntv luyv tē kə namle səsəəle na pá tvsɪ-ἰ tenku taa. ⁷ Ama antulinya inə ἰ təm we wayo kə. Mpi tə, mpi pu la na yəlaa hoti isayav taa tə pə we kə. Mpi pu tusi yəlaa ke isayav taa tə pə kaa lan. Ama wei ἰ lapa na ἰ təyəntəle la isayav, pntv ká ná.

⁸ Ye nyá niŋ yaa nyá nəəhəle tusiųina-ŋ isayav lapv taa, setv-te na ἰ lə poolv. Sana kəle si ἰ svv weesuyv kvpankv taa na niŋ kulvməŋ yaa nəəhəle kulvmtəle, na mpi n ká weena nyá niŋ naale yaa nəəhəe naale na pá pəti-ŋ kəkə tam nyəŋka taa tə. ⁹ Ye nyá isəle tusiųina-ŋ isayav lapv taa, həyəsɪ-te na ἰ lə poolv. Sana ἰ hiki weesuyv kvpankv na isəle kulvmtəle, na mpi n ká weena isə naale na pá pəti-ŋ kəkə ŋka ka we tənəasəle səsəəle taa tə.

Heu kvlepu təm

(Luku 15:3-7)

¹⁰ ἰ la laakali na piya sənə si taa nakələyi nyənuyv ke yem. Pə taxə pvlb təə, ma heeliyi-me si tampana təə si isətəa tillaa səŋa tam kə ma Caa wei ἰ we isətəa tə ἰ isentaa kə. [¹¹ Mpi pə lepa tə pə mayaməyaxə pə nyvuyv yapv təə kə Yvlb Pəyaxa má ma kəma.]

¹² Awe wəna heen nunvwa (100) na ἰ taa kulvm le, na ἰ kaa yele pəyoləyafei nunvwa ineyə pulaxa təə na ἰ tē na ἰ svv kvlepu ineyə pəekvyv? ¹³ Ye ἰ kəma na ἰ hii-ἰ, pəpətv fei, ἰ lanle hulvməyənə-ἰ kə na pə kəli pəyoləyafei nunvwa wei ἰ ta le tə. ¹⁴ Mpv tətəyə mə Caa wei ἰ we isətəa tə u caa si piya sənə si taa nakəli ἰ le.

Təyəntəle pəntənav təm

¹⁵ Ye nyá tǝǝntǝle pǝntǝna-ŋ, polo na ń yaa-ı mə naale na ń hulı-ı timpı ı pǝntǝna-ŋ tǝ. Ye ı nuna-ŋ, pǝ lapa n waasa-ı kelǝ. ¹⁶ Ama ye ı kisaa, n yaa nǝǝlv yaa napǝlǝyi naale na ı na-ı na pǝcǝ pǝ lǝ ısu pa ŋmaav İso Tǝm taa tǝ sı: Paa tǝm nti tu wǝena seliya nyǝma ke naale yaa tooso. ¹⁷ Ye saa inı ı tasa kisuyu, ıle n heeli Yesu seelaa kpekǝle. Na ı kisa Yesu seelaa kpekǝle ke nunav tǝtǝ, ıle n nyǝnı-ı ısu ma ta nyı İso yaa ısu lampuu mǝlv.

Yǝlaa ı we timpıyi naale maa wǝe pa hekv

¹⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesǝyi, pǝ tǝna mpi ı kaa ha mpaav ke ate cǝne tǝ, pǝ kaa na mpaav ke ıstǝaa. Na pǝ tǝna mpi ı kǝ ha mpaav ke ate cǝne tǝ, pu nǝ mpaav ke ıstǝaa.

¹⁹ Ma tasǝyi-meye heeluyı sı: Ye mə taa naale lapa nǝǝlv kulbmaya na pǝ sǝlǝmı pulv, ma Caa we ı we ıstǝaa tǝ ı kǝ ha-wǝye-wı. ²⁰ Pǝ tǝya pulv tǝǝ, yǝlaa naale yaa tooso ı kota timpıyi ma pulv lapu tǝǝ, ma we pa hekv kǝ.

Tǝmle tu wei ı feı ı tǝǝntǝle pǝtǝtǝle tǝ

²¹ Mǝpǝyǝ Piyee pola Yesu kin na ı pǝsı-ı sı: Taca, ye ma tǝǝntǝle pǝntǝǝna-m tam na má suma, tǝm ısǝnaya pǝ talaa ma kaa su? Tǝm naatosompǝǝlaya na? ²² Tǝnaya Yesu cǝ-ı sı: Ma heeliyi-ŋ sı pǝ tǝya tǝm naatosompǝǝlaya se. Ama tǝm nutoso na naanwa naanwa ke tǝm naatosompǝǝlaya kǝ. ²³ Pǝ tǝǝ kǝ ıstǝaa Kawulaya nǝǝsǝna ısu wulav sǝsǝ nǝǝlv wei ı caakaya sı ı mv ı kǝma ke ı tǝmle nyǝma kin tǝ. ²⁴ ı caya na ı tǝŋna ı kǝma ke marv, ılena pǝ kǝna-ı apalv nǝǝlv. Apalv inı ıle ı wǝna-ı kǝmle ke liyitee nyǝǝtǝv iyisi iyisi. ²⁵ ı ta nyı ısǝna ı kǝ la na ı hiki liyitee anı na ı felı tǝ. ılena wulav tǝ sı: ı kpa kǝmle tu inı na ı alv na ı piya na ı wontu tǝna na ı pǝeti, na má hiki ma liyitee. ²⁶ Tǝnaya apalv inı ı hota wulav tǝe na ı wiina-ı sı: Hai, taca, la-m suulu, ye ma hikaa maa felı-ŋ pǝ tǝna tǝcǝwı. ²⁷ Mǝpǝyǝ wulav inı ı nyǝna tǝmle tu pǝtǝtǝle na ı cǝpı-ı, na ı yeı-ı na ı tǝe.

²⁸ Tǝmle tu inı ı tǝe mpv, ılena ı sulina ı tǝmle taa taapalv nǝǝlv, ıle ı ka wǝna inǝyi kǝmle ke liyitee nyǝǝtǝv ŋmǝnvǝv. Tǝnaya tǝmle tu inı ı lǝla ı taapalv luyı tǝe tǝkem, sı ı felı-ı ı kǝmle ke ı felı-ı. ²⁹ Mǝpǝyǝ ı taapalv inı ı hota inı ı tǝe na ı wiina-ı sı: Hai, la-m suulu, ye ma hikaa maa felı-ŋ. ³⁰ Ama tǝmle tu inı ı kisaa na ı kpa ı taapalv inı na ı pona na ı tǝkı salǝka taa, sı ı felı inǝyi ı kǝmle. ³¹ Wulav sǝsǝ inı ı tǝmle nyǝma lǝlaa nǝ mpv, ılena pa lanja wakǝlı sǝsǝm, halǝna pǝ polo pǝ heeli-tǝyi pa caa. ³² Tǝnaya pa caa inı ı yaa tǝmle tu inı na ı tǝmı-ı sı: Tǝmle tu ısayav nyá, nyá wiina-m na má cǝ-ŋ tǝkpatakpata. ³³ Pǝ nǝǝsǝna ısu nyá tǝtǝ nyaa nyǝnı nyá taapalv pǝtǝtǝle ısu má nyǝnvǝv nyá nyǝnte tǝ. ³⁴ Tǝnaya pǝánǝ kpa pa caa inǝyi sǝsǝm na ı kpa tǝmle tu inı na ı tu-ı naasǝlaa nin taa sı ı felı ı kǝmle tǝna tǝcǝwı na pǝcǝ ı lu.

³⁵ Tǝnaya Yesu tǝma-we sı: Mǝpǝyǝ ma Caa wei ı we ıstǝaa tǝ ı kǝ la-me. Ye ı hulǝyi mə tǝǝntǝlenaa ke suulu na lotu kulǝmtv.

19

*Apalv na alv pa yav tǝm
(Malǝkı 10:1-12)*

¹ Waatv wei Yesu tǝma mǝpǝyǝ seyesǝv, ılena ı kolı Kalilee tetv na ı tǝe Yuta tetv nti tǝ we Yaatanı waalı tǝ tǝ taa. ² Tǝnaya samaa ke sǝsǝm tǝŋa-ı na ı waa pa kutǝmǝŋ.

³ Mǝpǝyǝ Falisanaa napǝlı pa polaa sı pa kuuki Yesu nǝǝlv, ılena pǝ pǝsı-ı sı: Tá mpaav taa yulv pǝsǝyi na ı tǝǝnı ı alv ke natǝlı tǝ tǝ?

⁴ Tənaɣa Yesu pəɔsa-wɛ si: I ta kala nti pa ŋmaa Iɔ Təm taa tɔ? Pa ŋmaawaya si: Hatoo kancaalaya, antulinya inɛ i latu lapa-wɛyɛ apalɔ na alɔ kɛ. ⁵ Ilɛna i tɔ si: Mpu pə tɔ kɛ apalɔ ká yele i caa na i too na i na i alɔ pá caya na pa naale pá pəsi yulɔ kulum. ⁶ Saa inɛ apalɔ na alɔ pa ta kɛ yɔlaa naale tɔtɔ. Ama pa pəsa yulɔ kulum kɛ təkɔŋ. Ye mpɔ ulɛ, yulɔ i taa yasɪ mpi Iɔ kpɛntaa tɔ.

⁷ Mprɔyɔ Falisanaa pəɔsa-i si: Pepe tɔ kɛ Moisi naa ha mpaa si apalɔ pəsəxi na i la i alɔ kɛ kisuyu takəlaya na i tɔɣɔni-i?

⁸ Tənaɣa Yesu cɔ-wɛ si: Mə lanɣkpusəŋ tɔ kɛ Moisi ka ha-mɛyɛ mpaav si i tɔɣɔni mə alaa. Ama hatoo kancaalaya pə taa wɛɛ mpɔ. ⁹ Ma heeliyi-mɛ tɔfoo si, ye yulɔ tɔɣɔna i alɔ na pá tá kɛ si alɔ inɛ i lapa wasanɣalətu tɔ pə tɔ, ilɛna apalɔ tɛɛ na i kpaɣa alɔ lɛlɔ, pɔntu lapa wasanɣalətu kɛ.

¹⁰ Tənaɣa Yesu ifalaa tɔma si: Ye mprɔyɔ pə wɛ apalɔ na alɔ pa hɛkɔ, ulɛ pə kəla teu si yulɔ i caya itantɛ ulɛ.

¹¹ Mprɔyɔ Yesu cɔ-wɛ si: Yɔlaa təna u pəsəxi na pá mu sɛyɛsuyɔ kɔnɛ. Ama mpa Iɔ ná ha pə toma tɔ pɛlɛ pa pəsəxi. ¹² Mpi pə kaɣatəxi yɔlaa kɛ alaa kpaɣav tɔ pə wɛ ŋkanɣa kɛ. Lɛlaa kin ulɛ, pa luləyi-wɛyɛ mpɔ na pá fɛina pa ti. Lɛlaa ulɛ, yɔlaa lapəna-wɛyɛ kataasi. Pə kaasi lɛlaa ná kisa alaa kpaɣav kɛ kɔkisu kɛ isɔtaa Kawulaya tɔ. Ye wei i ká pəsi na i mu sɛyɛsuyɔ kɔnɛ, i mu-ku.

Piya səkpesi kɔpantu kooluyɔ təm

(Maləki 10:13-16; Luku 18:15-17)

¹³ Yɔlaa pukayana piya kɛ si Yesu i tənɪ si tɔ kɛ nin na i sələmənə-səyi Iɔ. Tənaɣa i ifalaa kaləna si kəntaa. ¹⁴ Ilɛna Yesu tɔ i ifalaa si: I yele na piya kɔ ma kin, i taa kaɣati-si. Pə taya pulɔ tɔ, mpa pa wɛ isu piya tɔ mpe pa tənna isɔtaa Kawulaya.

¹⁵ Mprɔyɔ i təna nin kɛ si tɔ. Ilɛna i kuli təna na i tɛɛ.

Yulɔ tɔŋ tɔ təm

(Maləki 10:17-31; Luku 18:18-30)

¹⁶ Mprɔyɔ apalɔ nəɣɔlɔ pola Yesu kin na i pəɔsi-i si: Taca, kɔpantu ntiyi pə wɛɛ si maa la na má hiki weesuɣu ŋku ku tɛŋ tɔ?

¹⁷ Mprɔyɔ Yesu cɔ-i si: Pepe tɔ kɛ n pəɔsəxi-m kɔpantu tɔ? Yulɔ kulum təkɔŋ kɛna kupaŋ. Ye n caa si n hiki weesuɣu, təŋ mpi pa kɛesa kəsəsutu taa tɔ. ¹⁸ Tənaɣalɛ apalɔ inɛ i pəɔsa Yesu si: Kasɪ ntiyi pa kɛesaa ye?

Ilɛna Yesu cɔ apalɔ inɛ si: Taa kɔ yulɔ, taa la wasanɣalətu, taa ŋmulɪ, taa suu lɛlɔ kɛ təm. ¹⁹ Se nyá caa na nyá too. Sɔɔli nyá tɔɣɔntələ isɔ nyá ti.

²⁰ Tənaɣa ifɛpu inɛ i tɔma si: Ma tɔka kəsəsutu nti tə tənaya. Ilɛ pepeyɛ pə kaasa má la tɔtɔ? ²¹ Tənaɣa Yesu tɔma-i si: Ye n caa n tɛ təkpataa, polo na n pɛɛti pə təna mpi n wɛna tɔ na n tala kɔnyɔntɔnaa kɛ pə liyitee, na cele n sɔv tɔŋ kɛ isɔtaa. N tɛma mpɔ pə lapɔ ulɛ n kɔɔ na n təŋi-m.

²² Ama ifɛpu inɛ i nu mpɔ, ilɛna i lanɣlɛ wakəli tətɔɣətɔɣɔ. Pə taya pulɔ tɔ, i ka wɛna kɛ pə tu fɛi.

²³ Tənaɣa Yesu tɔma i ifalaa si: Tampana kɛ ma heeliyi-mɛ yoo maa cəsiyi, liyitee tɔ isɔtaa Kawulaya sɔv wɛ kate kɛ pə tu fɛi. ²⁴ Ma tasəxi-mɛyɛ heeluɣu si: Isəna mpi pə wɛ yooyoo kɛ kate si i sɔvna pənyalaya púyɔ na i lu tɔ, mpɔ tətɔɣɔ pə wɛ liyitee tɔ kɛ kate si i sɔv Iɔ Kawulaya taa, halɪ pə tu tɛɛ mpɔ.

²⁵ I ifalaa nu təm nti ilɛna pá la-wɛyɛ piti na pá tɔ si: Ilɛ awe ka tɔləna nteyɛ-ti ulɛ?

26 Tənaɣa Yesu nyəna-we, ɔlena í tɔ si: Yəlaa kin ke pə fei pəsuyu. Ama Iso ílé, pə təna təlev ké.

27 M'p'ógó Piyee nəɣɔ təkpaɔ si: Pepeye taa hiki ɔle?

28 M'p'ógó Yesu cə-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, waatu wei Yulu Pəyaya ma maa caɣa ma teeli kumte tɔɔ ké ɔləsanna taa tɔ, mɛ mpa í tɔɣa-m mə naanɔwa na naale tɔ, í ká caɣa mə kumlee tɔɔ tɔtɔ, na í huɔna lseyeli kpeka naanɔwa na naaleye tɔm. 29 Na pa təna mpa paa yeke pa teesi, yaa pa taalɔnaa, na pa kəɣɔnaa, na pa newaa, yaa pa caanaa, yaa pa toona, yaa pa piya, yaa pa tawa ke ma tɔɔ tɔ, paa hiki mpi mpi pa yela mpɔ tɔ pə tɔm nuɔwa (100). Pəyele paa hiki pa paa nyəm ke weesuyu ŋku ku tɛɣ tɔ ku taa. 30 Mpa pa we lələ ké kaɣana tɔ pa taa paɣale ká məli waali. Na waali nyəma taa paɣale náá məli lələ.

20

Apa nyəma tɔm

1 Ii naa isəna isɔtaa Kawulaya nəɣəsənaa tɔɣələ. Səsə nəɣəlu i kuləna tanaɣ ahula tɛ tɔpam si i caa apaa nyəma na í tu i lesɛɣ taale taa. 2 M'p'ógó i tisaa si: Ilim í tɛma maa feli-mɛɣe liyitee nyəɣəluɣu kulɔmɔɣu kulɔmɔɣu. ɔlena í heeli-we si: I tɛ na í luɣ ma taale taa. 3 Ilim kɔma na pə kpa pəcɔ ɔlena í tasa luɔ na í maɣana napəli, pele pa caɣa yem ké nənəɣɔ tɛ. 4 Tənaɣa i heela pele si: I tɛ ma lesɛɣ taa, maa feli-mɛɣe isəna pə nəɣəsənaa tɔ. 5 ɔlena pele pá tɛ. M'p'ógó səsə unu i kɔma na í tasa luɔ ke ilim sikuyu na í hiki napələɣi mpɔ tɔtɔ. Pə kɔma na pə tala ilim huɔ ɔlena í tasa lɛlaa ke hikuyu na í pona i taale taa tɔtɔ. 6 Pə kɔma taanaɣa ilim ɔlena í lu na í maɣana napəli, pele pa caɣa nənəɣɔ tɛ. ɔlena í pɔcɔsi-we si: Pepe tɔɔ ké í caɣa yem ke mpɔ? 7 M'p'ógó pele pa cə-i si: Tə ta hiki wei i ká kraɣa-tuyu təmle tɔɣɔ. Tənaɣa i tɔma si: Ye mpɔ, í polo ma lesɛɣ taale taa yaa.

8 Ilim kɔma na pə te ɔlena səsə unu í yaa i təmle tɔɔ nyənllu na í tɔm-i si: Tɔɔ, yaa apaa nyəma mpe na í feli-weɣe pa liyitee. Caaləna mpa pa təkəna kraɣaw tɔ na í tɛsəna mpa pa caala kraɣaw tɔ. 9 M'p'ógó mpa i ka hika taanaɣa ilim tɔ pele pa kɔma na pá hiki liyitee nyəɣəluɣu nyəɣəluɣu. 10 M'p'ógó mpa pa caala təmle taa ké sɔɔ tɔ pa huɔwa si mpe pa nyəna ká kəli pane pa nyəna. Ama liyitee nyəɣəluɣu nyəɣəluɣu ké pa cɛla-we. 11 Səsə unu i fɛluɣu-weɣe mpɔ tɔ pə ta maya-we. 12 ɔlena pá tɔ si: Mpa pa kɔma nənəɔ tɔ kalifu kulɔm ke pele pa lapa təmle, ɔlena í məli na í kpenti-tuyu kufɛluɣu kulɔmɔɣu na? Pəyele tá kana na ilim nyaya-tuyu hatoo tanaɣ tɛ. 13 Tənaɣa səsə unu i cə pa taa lɛlu si: Ma taapalu, ma ta muɣuli-ŋ se. Ma na-ŋ tu su íp'ógó si í lapa ilim na pə tɛm maa feli-ŋ liyitee nyəɣəluɣu, yaa pə taɣa mpɔ? 14 Mu nyá liyitee na í tɛ í fɛ-m. Má nəkəna si má cɛla wei pə təkənaa tɔtɔɣɔ teitei isu ma cɛla nyá tɔ. 15 Ma fɛna mpaaw si má lana ma liyitee ke isəna ma sɔlaa tɔ? Ma lapa kɔpantu tɔɣɔ pə wuiki-ŋ yaa? 16 Tənaɣa Yesu tasaa si: Waali nyəma ká məli lələ, na lələ nyəma náá məli waali.

*Yesu sɛm na i fem pə tɔm tɔtɔ
(Maləki 10:32-34; Luku 18:31-34)*

17 M'p'ógó Yesu pukaya Yosalem, ɔlena í yaa i ifalaa ke kpeɣa ke waatu wei pa we mpaaw taa tɔ na í tɔ-we si: 18 Tɔɔ, tə kraa Yosalem isəntɔ tɔ, paa kraɣa Yulu Pəyaya má na pá tu kətəlaa səsaa na Iso Tɔm seɣesəlaa pa niŋ taa. Paa tɔ

si pá kv-m. ¹⁹ Paa tv-m ma ta nyi isónaa ninj taa, na pele pá paana-m na pá casa-m akpatee na pá ka-m sém tesika tóo. Na kuyeeñ tooso wule maa fe.

Saaki na Yohaani pa sələma mpi tó

(Maləki 10:35-45)

²⁰ Tənaɣa Sepetee pəyalaa na pa too pa pola Yesu kin, ilena pa too lunj Yesu tɛɛ na í wiina-ı si: La-m kúpantv natəli. ²¹ Tənaɣa Yesu pəsa-ı si: Pepeye n caa má la-ñ?

Ilena alv cə-ı si: Ma caa si ĩ tó si ma pəyalaa panɛ pa naale paa caɣa nyá kin ke waatv wei n ká təɣo nyá Kawulaya tó. Lelv ke nyá ntəɣonj tóo, lelv ke nyá mpətəñ tóo. ²² Ḿpóyó Yesu cə-we si: I tá nyi mpi í sələməyi tó yee? I pəsəyi na í təɣo wahala səsə wei maa təɣo tó? Tənaɣa pa tóma si: Tu pəsi. ²³ Ilena Yesu cə-we si: Tampana í ká təɣo wahala səsə wei maa təɣo tó. Ama pə taya má ləsəyənə mpa paa caɣa ma ntəɣonj tóo, na mpa paa caɣa ma mpətəñ tóo tó. Mpa pa tóo ma Caa tayana lona anı tó pele pa kəna a nyəma.

²⁴ Yesu ifalaa naanvwa wei pə kaasaa tó pele pa ná mpv, ilena pa taa wuna Sepetee pəyalaa mpɛ pa naale. ²⁵ Tənaɣa Yesu yaa pa təna na í tə-we si: I nyəma si mpa pa ké yəlaa awulaa tó, pele pa təkı kawulaya ke leləaa tóo. Na mpa pele pa ké kufeelaa tó, pele pa ĩmakələyi səkpeema. ²⁶ Ama pə fei si pu weɛ ĩpóyó mə kin. Nti təɣole si, ye mə taa wei í caa ı la səsə ke mə hekv, pəntv í pəsi mə pəyalv. ²⁷ Na ye mə taa nəɣəlv í caa ı la mə nəɣo tv, pəntv í pəsi mə yom. ²⁸ Mpv tətəɣo Yulv Pəyaya má, ma ta kəo si má təɣo cecəele. Ama ma kəmaɣa si má pəsi yəlaa təna təmlɛ tv, na má ha ma weesuyv na pə cɛ yəlaa pəɣale ke pa yomle taa.

Yesu kuluyv ke yulvmaa naale ıɛ

(Maləki 10:46-52; Luku 18:35-43)

²⁹ Waatv wei Yesu luna Yeliko ıcate taa tó samaa tuutuuma təña ı waalı. ³⁰ Pə pamna yulvmaa naale ka caɣa mpaav nəɣo. Pa nuwa si Yesu tɛɛna ntɛ, ilena pá svv kooı si: Tafiiti Pəyalv, Taca, nyəni tá pətətəle.

³¹ Tənaɣa samaa kaləna-we na pá heeli-we si pa su. Ama pele pa səsə kooı ke səsəm si: Tafiiti Pəyalv, Taca, nyəni tá pətətəle.

³² Ḿpóyó Yesu səña na í yaa-we na í pəsı-we si: I caa ma la-meyɛ-we?

³³ Ilena pele pa cə-ı si: Taca, tə caa ké si ĩ kuli tá ıɛ.

³⁴ Ḿpóyó pa təm lapa Yesu ké pətətəle na í takı pa ıɛ na pá svv nav ke tənɛ ınəyi kpakpa na pá təñ ı waalı.

21

Yesu caɣa kpaɣaya

(Maləki 11:1-11; Luku 19:28-40; Yohaani 12:12-19)

¹ Ḿpóyó pa tala Petafası ke Olifinaa puyv tóo. Waatv ını tó pa fei poolv na Yosalem. Tənaɣa Yesu tila ı ifalaa naale si: ² I polo ıcate nte tə we mə nəɣo tóo tó tə taa. Ye í tala tə taa ké kpakpa í ká ná pa tv kpaɣaya toto nəɣəlv na ı pile ke ı kin, í heı-sı na í kəna-m. ³ Ye nəɣəlv í pəsə-me si pulv, í cə pəntv si Taca caakəna. Ye í cə mpv paa yele-me na í tɛɛna.

⁴ Pə lapa ĩpóyó si pá la nti Iə kuyəɣətvtv teləsvlv ka yəɣtəaa tó si:

⁵ I heeli Siyən ıcate nyəma si,

í nyəni, mə wulav kəñ mə kin,

na í caɣa kpaɣaya toto tóo, na í we təpamm.

Nn na í caɣa kpaɣaya pəyaya tóo.

⁶ Μπόγυ Yesu ifalaa mpa i tilaa tɔ pa tɛɛwa na pála isu í keesa-we tɔ. ⁷ Μπόγυ pa kɔna kpaŋaya toto un na i pile, na pá kpaɣa pa wontu na pá pɔ sɪ tɔɔ, na Yesu kpa na í caya pɔ tɔɔ. ⁸ Na yɔlaa paɣale ke sɔsɔm náá pɔ pa wontu ke mpaav taa. Lɛlaa náá cɛ akɔɔ na pá pɔ mpaav taa. ⁹ Samaa wei i ka we Yesu nɔɣɔ tɔɔ na wei i ka we Yesu waali tɔ pele pa tɔŋna yɔɣɔtɔɣu na nɔɔsɪ sɔsɔɔnsɪ sɪ: Paa wei í tɔ Tafiiti Pɔyɔlv ke teeli. Isɔ í wɛɛ wei i kɔŋna Tacaɔ tɔŋ tɔ i waali. Paa wei í tɔ Isɔ kɛ teeli ke isɔtaa.

¹⁰ Yesu kɔma na í sɔv Yosalem taa, ilɛna icatɛ la yuŋ tɛkɛmm, na yɔlaa pɔɔsɔɣi sɪ: Aweɣe ye? ¹¹ Ilɛna samaa cɔ sɪ: Kalilee Nasaletɪ Isɔ kuyɔɣɔtɔv telɔsulv Yesu kɛ.

Yesu ke Isɔ tɔsɛɛle taa

(Malaki 11:15-19; Luku 19:45-48; Yohaani 2:13-22)

¹² Μπόγυ Yesu sɔv Isɔ tɔsɛɛle taa na í tɔɣɔnɪ pa tɔna mpa pa pɛɛtayaɔ na mpa pa yakaya tɔ. Na í pɔsɪ liyitee yɔkɔlaa taapɔlɔnaa ke alele na alukukunaa pɛɛtɔlaa kpɛlasɪ toto. ¹³ Ilɛna í tɔ-we sɪ: Pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa kɛ sɪ: Paa yaa ma tɔyaya sɪ Isɔ tɔsɔlɔmɔle. Ama mɔ pɔsɔna-keɣe ŋmulaa tɔyaya.

¹⁴ Μπόγυ yolɔmmaa na sɛkɔllaa pa pola Yesu kin ke Isɔ tɔsɛɛle taa na í lá na pá hiki alaafaya. ¹⁵ Isu Yesu lapa piti tɔma ke mpɔ, na pɔ kaasɪ na piya náá yɔɣɔtɔɣɔna nɔɔsɪ sɔsɔɔnsɪ ke Isɔ tɔsɛɛle taa sɪ: Paa wei í tɔ Tafiiti Pɔyɔlv kɛ teeli tɔ, pɔ ta maɣa kɔtɔlaa sɔsaa na Isɔ Tɔm sɛɣɛsɔlaa ntɛ. ¹⁶ Tɔnaya pa pɔɔsa Yesu sɪ: N nukɪ nti pa yɔɣɔtɔɣɪ tɔ? Ilɛna Yesu náá cɔ-we sɪ: Eɛ, ma nukɪ. Μπόγυ í pɔɔsa-we sɪ: I ta kalɔta Isɔ Tɔm taa kɛ timpi pa ŋmaawa sɪ: Piya sɔkpɛsɪ na aɔlvbmnaa nɔɔsɪ taa kɛ n yɛlaa na nyá sam luna tɔ yɛɛ?

¹⁷ Pɔ waali kɛ i yɛla-we na í lu na í se pa icatɛ, na í polo í sɔv kɔyɔŋkuyɔ Petanii.

Fiki tɔɣv mpusi tɔŋsvɔv

(Malaki 11:12-14,20-24)

¹⁸ Kɔ fema ilɛna Yesu kɔlv na í mɔlɔɣɪ icatɛ taa, ilɛna nyɔɣɔsɪ kra-i mpaav. ¹⁹ Μπόγυ i loosa fiki tɔɣv ke mpaav nɔɣɔ. Ilɛna í polo na í maɣana hatɔ tike. Tɔnaya i tɔma fiki tɔɣv sɪ: N kaa tasa pile lɔlvɔv ke paa pɔcɔ.

Ilɛna tɔɣv ŋkɔ kɔ wɔlv tɔnaya kpaakraa tɔwɔŋwɔŋ. ²⁰ Yesu ifalaa ná mpa, ilɛna pɔ la-wɛɣɛ sɔɣɔntɔv ke sɔsɔm. Ilɛna pá pɔɔsɪ Yesu sɪ: Isɔnaya pɔ lapa na fiki tɔɣv ŋkɔ kɔ wɔlv kpaakraa ke mpɔ?

²¹ Tɔnaya Yesu cɔwa sɪ: Tampana ke ma heeliɣi-me yoo maa cɛsɔɣɪ, ye í tɔ Isɔ kɛ naani na í tá lá sika, pɔ taya mpi ma lapa fiki tɔɣv kɔnɛ tɔ pɔ tike kɛ í ká la. I pɔsɔɣɪ na paa pulaya kane í tɔ-ke sɪ ká kpɛsɪ na ká hotɪ tɛŋku taa, pɔ lakɪ kɛ. ²² Ye í wɛna naani pɔ tɔna mpi í sɔlɔmɔɣɪ sɪ Isɔ í la-me tɔ, i lakɪ-meɣɛ-wɔɣɪ.

Yesu pɔsvɔv tɔm

(Malaki 11:27-33; Luku 20:1-8)

²³ Μπόγυ Yesu sɔv Isɔ tɔsɛɛle taa na í niki sɛɣɛsvɔv. Ilɛna kɔtɔlaa sɔsaa na Yuta nyɔma taa sɔsaa polo na pá pɔɔsɪ-i sɪ: Kanɣante nteɣe n makɪ nyá taa na n lakɪ isɔntɔ? Yaa awe tu ha-ŋ pɔ mpaav?

²⁴ Tɔnaya Yesu cɔwa Yuta sɔsaa mpɛ sɪ: Tɔv, ma maɣamaya maa pɔɔsɪ-meɣɛ tɔm kɔlvmtɔv tɔkɔŋ. Ye í cɔ-m ilɛ, maa heeli-meɣɛ kanɣante nte ma makɪ ma taa na má lakɪ isɔntɔ tɔ. ²⁵ Isɔ yaa yɔlaa tilina Yohaani sɪ í sɔɔkɪ yɔlaa ke Isɔ lɔm? Μπόγυ pa maɣasa-tɔɣɪ pa taa pa tike.

Ilɛna Yuta sɔsaa mpɛ pá tɔ sɪ: Ye tɔ tɔma sɪ Isɔ tilina-i, i ká pɔɔsɪ-tɔv sɪ na pepe tɔɔ kɛ tɔ ta mɔv i tɔm ilɛ? ²⁶ Pɔyele ye tɔ tɔma sɪ yɔlv tilina-i kɔlv, tɔ

wena samaa səχəntu. Pə taɣa pulv təə, pa təna pa nyəmə si Yohaani ké Iso kuyəχəntu teləsulv ké.

²⁷ Mpróyú Yuta səsaa mpe pa pəsəna Yesu si: Tə ta nyi. Tənaɣa Yesu ná cə-we si: Añhaa, má kaa heeli-meɣe kanƙante nte ma makɪ na má lakɪ isənto tə.

Apalv na i pəyalaa naale pa təm

²⁸ Mpróyú Yesu tasa Yuta səsaa mpe si: I na-weɣe tənə tə taa? Apalv nəχəlv ka wenna pəyalaa ké naale. Ilena í heeli lelv si: Akele polo na í hala ma lesɛɲ taale taa ké sanɲ. ²⁹ Tənaɣa pəyalv cə-i si: Ma kaa polo. Pəle pə waalɪ ilena pəyalv kəə í laɣasɪ huwɛɛ na í polo. ³⁰ Mpróyú pa caa inɪ i polaa na í heeli lelv ké mpv tətə. Ulé si: Təv yaa, paapa. Ama i ta polo. ³¹ Pa naale pa taa awe lapəna nteɣe i caa luɣu tɛɛ nyəntv? Mpróyú Yuta səsaa cə-i si: Kancaalaya nyəɲ. Tənaɣa Yesu təma-we si: Tampana ké ma heeliɣi-me yoo maa cəsəɣi, lampuu mɔlaa na wasaɲkalənaa ká tɛɛ-meɣe nəχə ké Iso Kawulaya taa. ³² Pə taɣa pulv təə, Yohaani ná kəma si i hɔlɔχi-meɣe mpaav kupaɲkv na í kisi i təm muɣv. Ama lampuu mɔlaa na wasaɲkalənaa ná mv i təm. Paa na mə kəma na í ná mpróyú waalɪ waalɪ tə, í tá tə si í laɣasəɣi mə taa huwɛɛ na í mv i təm.

Təmlɛ nyəma asayaa təm

(Maləki 12:1-12; Luku 20:9-19)

³³ Mpróyú Yesu tasa Yuta səsaa mpeɣe yəχəntuɣv si: I nu, ma sɛɛki-meɣe isə lelv. Səəə nəχəlv i ka səna lesɛɲ ké taale təcu na í ŋma koluɲa na í cəəna. Na í lá timpɪ i ká nyaasəɣi pə lvm tə. Na í ŋma akele taɲkav wei i təə pa səɣəɣi na pá fɛɲiɣi tə. I tɛma mpv ilena í caa yəlaa na í su tə taa, ilena í tɛɛ yɛla. ³⁴ Pə kəma na pá tala tuɲ inɪ i kooluɣu waatv, ilena í kvsɪ i tillaa napəli si: I polo ma təmlɛ nyəma kiɲ na pá cɛle-m ma tete. ³⁵ Tənaɣa təmlɛ nyəma mpe pa kpa i tillaa mpe na pá má lelv ké teu, na pá kv lelv, na pá yoo lelv ké pɛɛ. ³⁶ Mpróyú səsə inɪ i taɣana tillaa lelaa ké kvsuɣv ké paɣalɛ na pá kəli kancaalaya nyəma. Ilena təmlɛ nyəma tasa pɛɛɣe lapv ké teitei isu paa lapv kancaalaya nyəma tə. ³⁷ Tənaɣa i tɛsə i pəyalv ké tiluɣu, na í huɔki si paa nyá i pəyalv isəle. ³⁸ Ama təmlɛ nyəma ná kəma na pá loosi i pəyalv, ilena pá heeli təma si: Ii loosiɣi kpancoou tə kəɲna nte? I kəə na tə kv-i na i taale pəsɪ tá nyənte. ³⁹ Tənaɣa pá kpa-i, na pá ləsi-i taale na waalɪ na pá kv-i.

⁴⁰ Tənaɣa Yesu pəəsa Yuta səsaa mpe si: Taale tv í kəma na í kəə, isənaɣa i ká la təmlɛ nyəma pane?

⁴¹ Mpróyú Yuta səsaa cə Yesu si: I kaa nyəni yəlaa asayaa pane pa pətəətəle. Ama i kvi-weɣe, na í kraɣa taale na í cəla lelaa mpa pá tala pə waatv paa cɛle-i i tete tə.

⁴² Tənaɣa Yesu pəəsa Yuta səsaa si: I tá kaləta nti pa ŋmaa Iso Təm taa tə yɛɛ? Pa ŋmaawaya si:

Pəle nte tetv ŋmalaa ŋmaakaya na pá lə tə,

ńté tə təə kəlv ŋmatv təna məlaa na tə səɲ.

Mpi Tacaalapa na tə nyənəɣi na pá wɛ-tuɣv piti təχəle.

⁴³ Mpróyú Yesu tasa-we si: Pə təə ké ma heeliɣi-me si paa lɛɛki-meɣe Iso Kawulaya na pá cəla-kɛɣe yəlaa mpa pa mvna kaa təmlɛ tə. [⁴⁴ Ye pə cəpa wei na í hoti pəle nté tə təə, tə putəətəɣi-i ké, i kaa wɛɛ hiuu. Yaa pə cəpa yulv nəχəlv na pəle ńté tə nyəki-i, tə taaləɣi-i na atɛɣe.]

45 Katəlaa səsaa na Falisanaa pa nu mpv, ilena pá nyi si mpeye Yesu seena isə ini. 46 Tənaɣa pa suv mpaav pɛɛkuvv si pá kra-i. Ama pa nyamna samaa. Pə taya pvlv təv, pele pá nyənaɣa Yesu ké Isə kuvvəvətvtv teləsvlv ké.

22

Mpa pa yaa təvəv na pá kisi tə
(Luku 14:15-24)

1 Mpvvú Yesu tasa isənaa seev ke mpa pa nukava i tvm tə si: 2 Ii naa isəna isətta Kawulava nəvəsənaa təvəv. Wulav nəvəlv i lapəna təvəvava ke i pəyalv alv kraɣav təv. 3 Mpvvú i tila i təmlə nyəma si: I polo í yaa mpa ma lapa təvəvava tə. Tənaɣa pele pa kisa kəntə. 4 Ilena í tayani kuvama ke tiluvv si pá heeli mpa i yaa təvəv tə si: Ma kv naav kataasi na wontu nim nyəntv, na pə təna pə təma piv na pə caɣaa. Pá kəv na pá təvəv ma akpavale təvəvava. 5 Ama mpa pa yaa mpv tə pa taa nəvəlv ta ke. Paa wei i tee i nyənkv ké. Inevv ilé i taale, inevv ilé i kuvaku. 6 Pə kaasi lelaa na pele pá kra tillaa mpe na pá hólí-weve kanjansi na pá kv-we. 7 Tənaɣa pə lapa wulav ke pááná na í tili i yoolaa si pá kv yvlvkolaa mpe, na í sə pa icate. 8 I təma mpv ilena, í heeli i təmlə nyəma si: Təv, akpavale təvəvava pivva. Pəvele mpa ma yaava tə pa lavaa. 9 Mpv tə í polo nənəvsi səsəvnsi tee na pa təna mpa i ká ná tə í yaa-we si pá kəv na pá təvəv. 10 Mpvvú pele pa tēeva nənəvsi tee na pá koti pa təna mpa pa nava tə, asavaa na pə kvpama ke mpv, na yəlaa su acima kutuluvv.

11 Mpvvú wulav suvva si i naa mpa pa pola təvəv tə. Ilena í mavana nəvəlv, i ta suu akpavale wontu. 12 Ilena í pəvsi-i si: Ma taavlv, isənaɣa n suv cəne na n tá suu akpavale wontu? Avlv ini i ta cə si pvlv. 13 Tənaɣa wulav heela i təmlə nyəma si: I həkə i nin na i nəvhe na í polo í pəti-i səkrətvv taa. Tənaɣa i ká casa kapusi na í nyasəvi i təvi kela. 14 Ilena Yesu tə si: Pa yaa pavale, ama pəcəvəv pa ləsa.

Lom wulav səsə lampuu tvm
(Maləki 12:13-17; Luku 20:20-26)

15 Mpvvú Falisanaa caɣaa na pá sevesi isəna paa nyi Yesu ké katəka na tvm kvəvsvtv na pá hiki-i tə. 16 Mpvvú pa tila pa ifalaa taa napəli na Heləti kpekəle nyəma napəli tətə si pá polo na pá tə Yesu si: Taca, tə nava si tampana ke n vəvətəvi na n sevesəvi teu, na isəna mpi pə mavamaɣa Isə caa si yəlaa í la tə pə tampana ke n heeliyi. Nn nyavna nti yəlaa hvv tə, na nn paasəvəna təv, pəcəvəv nn favasəvi yəlaa. 17 Pə we mpv tə, ta mpaav taa pə mvna pá felv lampuu ke Lom wulav səsə na? Heeli-tvuvv nti n hvvkv tə.

18 Ama Yesu ná təma nyəm ke pa hvvve asavve. Ilena í pəvsi-we si: Cəsəlaa me, pepe təv ké í nyəki-m katəka. 19 I hvli-m liyvtee wena í feləvi lampuu tə na má ná.

Mpvvú pa ləsa liyvtee nyəvəlvv na pá cele-i. 20 Ilena í pəvsi-we si: Awe nyvuvv fotoo na i hətə ke pa nmaa pə təv cəne? 21 Mpvvú pa cə-i si: Lom wulav səsə ké.

Mpvvú Yesu ná cə-we si: Ye mpv í cela Lom wulav səsə ke mpi i ti tə, na í cela Isə iləve mpi ilé i ti tə.

22 Pa nu tvm təne ilena pə la-weve piti ke səsəm. Na pá yelev na pá tee.

Tu si na tə fe na tə wev isəna tə
(Maləki 12:18-27; Luku 20:27-40)

²³ Μρύγύ κuyaku ηku ku mayamaya Satusee nyóma napəli pa kəma Yesu kin. Satusee nyóma mpe pa tənayana si paa pə la isəna səttaa kaa te na pá fe. Μρύγύ pa pəssa Yesu ²⁴ si: Tacaa, Moisi ka tōma si ye yulu í səpa na í feina pəyaya, i neu hən i alv ke leelu na í hikina i taalv səl v ke piya. ²⁵ Təv, yəlaa naatosompəyolaya ka we tá hekv, yulu na i newaa. Μρύγύ taalv kpayə alv ilena í si, i feina pəyaya. Ilena ilé i neu hə leelu. ²⁶ Μρύγύ naale nyəh səpa, pəyaya fei, na tooso nyəh tətəyə mpv. Haləna pə polo pə siyili pa naatosompəyolaya ηke ka tənaya mpv təpai, nəyolv ta hikina-i pəyaya. ²⁷ Pə waali ké alv inu ilé i teesa səpv. ²⁸ Təv, səttaa fem wule pa taa aweyele alv tv? Mpi tə, pa naatosompəyolaya inu pa təna pa kpayana-i alv.

²⁹ Μρύγύ Yesu cə Satusee nyóma mpe si: I ta nyi Isə Təm na i toh təyə pə liyitiyi-me. ³⁰ Mpi tə, waatu wei səttaa ká fe tə, akpayale təm kaa wee. Ama apalaa na alaa paa wee ké isu isəttaa tillaa wev tə. ³¹ Ye səttaa fem təm ilé, í ta kala nti Isə heela-me tə ye? I tōmaya si: ³² Ma ké Apələham na Isaaka na Yakəpv pa Isə ké. Isə ké weesu yu nyóma nyəh ké, i ta ke səttaa Isə.

³³ Yəlaa samaa wei i nu Yesu seyesuyv ηku tə, pə lapa-weye piti.

Isə kusəsutv taa səsəəntv
(Maləki 12:28-34; Luku 10:25-28)

³⁴ Waatu wei Falisanaa nuwa si Yesu lapa na Satusee nyóma ta hiki kusəcətv ilena pá koti. ³⁵ Ilena pa taa Isə Təm seyesəlv nəyolv í kəv si í kuuki Yesu nəyə. Ilena í pəssi Yesu si: ³⁶ Tacaa, Isə kusəsutv taa təm ntiyile səsəəntv? ³⁷ Tənaya Yesu cə-i si: N ká səl v Tacaa nyá Isə na luyv kulv mvyv na nyá ləyaya svv-i təmammam. ³⁸ Kusəsutv taa səsəəntv nté, na nti tə kələna tə təna. ³⁹ Na kəkələtv lentv tətəyəle, si n ká səl v nyá təyəntəle ke isu nyá tv. ⁴⁰ Təm naale iné i təv ké Moisi kusəsutv təna na Isə kuyəyətvtv teləsəlaa təm təna səhəaa.

Tafiiti pəyaya nté Mesii
(Maləki 12:35-37; Luku 20:41-44)

⁴¹ Falisanaa kota mpv, ilena Yesu pəssi-we si: ⁴² I hvv suweye Mesii təv? Awe ləlvv tv ke-i? Μρύγύ pəle pa cə-i si: Tafiiti ləlvv tv ké.

⁴³ Tənaya Yesu pəssa-we si: Ye pə we mpv, ilé isənaya pə lapa na Feesuyv Nanəhtv náá lá na Tafiiti yaa-i si Tacaa? Pə taya pulv təv, Tafiiti yəyəttaa si:

⁴⁴ Tacaa Isə heela ma Səsv si,
caya ma kəh kəh taa,

haləna má kəna nyá kolontunaa ke nyá nəv hēe tee.

⁴⁵ Ye Tafiiti ná yaa-i i Səsv, ilé isənaya Mesii ná mələa na í ké Tafiiti ləlvv tv tətə?

⁴⁶ Pa taa nəyolv ta pəsi na í cə. Pə kpayav kuyaku ηku tə nəyolv u nyuləyi si i pəssi-yi-i təm.

23

Falisanaa na Isə Təm seyesəlaa tooluyv
(Maləki 12:38-39; Luku 11:43,46; 20:45-46)

¹ Μρύγύ Yesu heela samaa na i falaa si: ² Isə Təm seyesəlaa na Falisanaa təmle nté si pá kéesi yəlaa ke Moisi kusəsutv. ³ I ká nuva-weye teu na í la pə təna mpi pa heeliyi-me si í la tə. Ama í taa la isu mpe pa mayamaya pa laki tə. Pə taya pulv təv, nti pa seyesəyi tə, pə taya ntəyi pa laki. ⁴ Pa kpayəyi səyəla yvη nyəna na pá svkəyi ləlaa. Pəyele mpe paa caa si pá tv taa-weye taav mayamaya. ⁵ Pa laki pə tənaya si yəlaa í na-we. Pə təv ké pa ηmaaki Isə Təm loosi na pá tvyi, na pá kəkəki pa kpaivnaa təcəh cəh. ⁶ Acima taa səsaa

sɔsaa tɛcaɣale ke pa pɛɛkɛɣi na pɔ caki. Na Yuta nyɔma tɛkotilena taa teeli teeli tɛcaɣale ke pa pɛɛkɛɣi. ⁷ Pa sɔɔla pɔ sɛɛki-wɛɣe samaa taa kɛ na pɔ lɔɔɣi na pɔ yaaki-wɛ si ta caa ta caa. ⁸ Ama mɛ, i taa ye le na pɔ yaa-mɛ si ta caa ta caa. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, mɔ tɔna i wɛ teitei kɛ, na mɔ Sɔsɔ ntɛ kulɔm. ⁹ I taa yaa ate cɛnɛɣe nɔɣɔlɔ si mɔ caa. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, mɔ Caa wɛ kulɔm kɛ tɔkɔɔ, na inɔɣɔle wei i wɛ isɔtaa tɔ. ¹⁰ I taa ye le si pɔ yaa-mɛɣe sɔsɔ sɔsɔ. Pɔ taya pulɔ tɔɔ, mɔ Sɔsɔ wɛ kulɔm ke tɔkɔɔ, inɔɣɔle Mesii. ¹¹ Mɔ taa sɔsɔ i pɔsi mɔ tɔmlɛ tɔ. ¹² Wei i kpaasa i ti paa tisi-i, na wei i tisiɣi i ti paa kɔsi i nyɔɣu.

Falisanaa waali kuluyu

(*Malaki 12:40; Luku 11:39-52; 20:45-47*)

¹³ Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa na Falisanaa, cɛsɔlɔa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo. I tɔkɛɣi yɔlɔa ke isɔtaa Kawulɔɣa. Mɔ maɣamaɣa u suuki, pɔyele u yeki si mpa pɛle pa luyu wɛɛ tɔ pɔ suu.

[¹⁴ Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa na Falisanaa, cɛsɔlɔa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo. I lɛɛkɛɣi leelaa ke pɔ tɔna mpi pa wɛna tɔ, na i sɔlɔmɔɣi Iso na pɔ tɔɣalɔɣi si pɔ hɔli si mɛɣe kɔpama. Pɔ tɔɔ kɛ i kɔ te na i nɔ katatɔlɔɣa nav napɔlɔɣi teu.]

¹⁵ Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa na Falisanaa, cɛsɔlɔa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo. I cɔɔki katenɔ tɔna, na pɔ kɛɛɛna tɛɛku tɔɔ si i hiki Iso sɛɛlɔ kulɔm maɣamaɣa tɔkɔɔ. Na i tu hika-i kɔlɔ, i lapi-i isayav. Halɔna ilɛ i nɔɣɔsɔna tɔnaasɔle sɔsɔle taa suu na pɔ kɔli isu mɛɣe tɔm naale.

¹⁶ Mpa mɛ i hɔɔ lɛlɔa pɔyele mɔ isɛ naa naa tɔ, mɔ tɔm wɛ waiyo. I tɔɔ si ye yulɔ tuuna Iso tɛsɛɛle sɔsɔle pɔ wɛ isu i ta tuu kɛle. Ama ye i tuuna Iso tɛsɛɛle sɔsɔle taa wɔla ilɛ i tuuwayale. ¹⁷ Ama mɔ kɔmɛlɛntɔ na mɔ yulɔmlɛ tɔɔwa yoo. Pepe kɔlɔa? Wɔla yaa Iso tɛsɛɛle sɔsɔle nte tɔ lapa wɔla inɔɣi kate pulɔ tɔ? ¹⁸ I yɔɣɔtɔɣi tɔtɔ si ye yulɔ i tuuna kɔtaya tɔlate pɔ wɛ isu i ta tuuna kɛle. Ama ye i tuuna mpi pɔ maɣamaɣa pa lapa kɔtaya na pɔ wɛ kɔtaya tɔlate ilɛ i tuuna kɛle. ¹⁹ Yulɔmaa mɛ, pepe kɔlɔa? Kɔtaya tɔlate yaa kɔtaya nyɔm mpi kɔtaya tɔlate laki na pɔ pɔsi kate pulɔ tɔ? ²⁰ Ye yulɔ tuuna kɔtaya tɔlate, i kɛɛɛna pɔ tɔna mpi pɔ wɛ kɔtaya tɔlate taa tɔɔ na i tuuna. ²¹ Yulɔ i tuuna Iso tɛsɛɛle sɔsɔle, i kɛɛɛna Iso wei i caki Iso tɛsɛɛle nte tɔ taa tɔɔ na i tuuna. ²² Yulɔ i tuuna isɔtɔnɔɣu, i kɛɛɛna Iso kumte na Iso wei i caya tɔ tɔɔ tɔɔ na i tuuna.

²³ Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa na Falisanaa, cɛsɔlɔa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo. Ye i hika nyutu nti pa yaa sɔmantɔ na fenuwili na kumɛɛ, i lɔsɔɣi pɔ hɔɣɔlɔɔ naanɔwa taa kulɔm na i cɛlɔɣi Iso. Pɔ kaasi na i lɔkɔna mɔ lumaasi waali kɛ kɔsɛsɛntɔ taa sɔsɔntɔ. Tɔlɛɣe sɔɣisuyu na kɔpantɔ na tampana tɔnɔɣu. Pɔcɔ tɔlɛɣe pɔ mɔna i sɛsɔna isɔle. Ilɛ i taa sɔɔ hɔɣɔlɔɔ naanɔwa taa kulɔm inɔ i tɔɔ. ²⁴ Mpa mɛ i hɔɔ lɛlɔa, pɔyele mɔ isɛ naa naa tɔ, ye i na mɔ lɔm taa kɛ kacɔka i lɔsɔɣi kɛ. Ama ye yoooyo ilɛ, i kɛɛntɔna na i li.

²⁵ Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa na Falisanaa, cɛsɔlɔa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo. Iyisi na nyɔnɔsi waali kɛ i nyaalɔɣi tɔlailai, na si taa suna mɔ kɔɔɔmɔlɔm na mɔ isayavɔ hɔwɛɛ. ²⁶ Falisanaa yulɔmaa mɛ, pɔ wɛɛ si iyaya taa kɛ i kɔ nyaali na i kɛɛna waali, na pɔ tɔna pɔ la tɔnaɔɔ.

²⁷ Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa na Falisanaa, cɛsɔlɔa mɛ, mɔ tɔm wɛ waiyo. I wɛɛ kɛ isu pɔlaɔɔ wei pa hulɔsaa na i nyɔnɔɣu wɛ teu, na i taa suna mɔwa na kɔsɔɣɔtɔ nti tɔ tɔna tɔ. ²⁸ Mpu tɔtɔɔ i wɛɛ, yulɔ i nyɔna-mɛɣe isɛntɔɔ, i tɔɔ kɛ si i kɛ kɔpama. Ama mɔ taa ilɛ, cɛsɔɣu na isayavɔ pɔ maɣalɔna.

Yesu kpaalɔvɔ ke Falisanaa na Iso Tɔm sɛɣesɔlɔa
(*Luku 11:47-51*)

²⁹ Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa, cesəlaa me, mə təm we waiyo. I tayənəyi Iso kuyəyətutu teləsəlaa pəlaən ke teu təmammam, na í lakı kacəka ke mpa pa təna tampana tə pa pəlaən. ³⁰ Na í tən si: Ye tu we waatu wei ta caanaa kəkaya Iso kuyəyətutu teləsəlaa mpe tə, tə taa tən-we na tə ku-we. ³¹ Na mpyóyú í huləyənə si í kə mpa paa kowa Iso kuyəyətutu teləsəlaa mpe tə pa piya. ³² Mpu tə, pa akpaa ke í tənəyi, na mpi pele paa caalaa na pá su tə mpəyi í teesəyi. ³³ Tuma piya me, akalanaa me. I tən tə, í tá kə tənəasəle səsəle taa suulaa nte? ³⁴ Pə tə kə ma heeliyi-me si í nu yoo. Maa tili Iso kuyəyətutu teləsəlaa na layatunaa na isekullaa ke mə kin. I ká ku lelāa ke kəkuyə, na í ká lelāa ke səm tesikası tə. I ká ma lelāa ke akpatēe ke mə təkotilēnaa taa na í tən na í preekı-weye acalēe taa. ³⁵ Mpa paa kowa yem ke tulum tə, mə nyəən taa kə pa kulaa isayatu ká məli. Pə krayaw yuləpən Apēeli kuyə na pə polo Palasii pəyalə Sakalı wei í ku katē taa katē na kətəya təlate pə hekə tə í nyəm tə. ³⁶ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, kayana nyəma nyəən taa kə pu tēna.

Yosalem yəkuyə təm

(Luku 13:34-35)

³⁷ Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa kə pa kuyi Iso kuyəyətutu teləsəlaa, na nyá taa tətəyə pa yooki Iso tillaa ke pēe na pá kuyi. Təm payalē ke ma səlāa si ma kpeyeliyi nyá taa yəlaa tēna təkotokoto isu kantuyə papuyə ku piya tə tə. Ama pa kisaa. ³⁸ Təv, mə təyaya ká təkı kaav təkpatāa, nəyəl kaa paasəna-ke. ³⁹ Pə tə kə ma heeliyi-me təfoo si, pə krayaw sanja tə í kaa tasa-m keesuyə. Haləna pə tala wule nte í ká tə si: Iso í sənə Tacaa tillu tə.

24

Iso təsēle wakəlyəv təm

(Maləki 13:1-2; Luku 21:5-6)

¹ Yesu luna Iso təsēle taa na í tənna teev, ilēna í ifalaa kprətəna-ı na pá hulı-ı Iso təsēle ηmatv. ² Tənəya Yesu təma-we si: Ntən í nawa pə tēna isəntə? Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesıyi, pə kaa kaası pələ lēnte na tə tēna lēnte tə, paa tusi pə tēna.

Mpi pə lapv ká hvlı antulinya tēm tə

(Maləki 13:3-13; Luku 21:7-19)

³ Yesu kəma na í caya Olifinaa puyə tə, ilēna í ifalaa fayası na pá pəsı-ı si: Heeli-tuyə kuyənku mpv inı pu la tə. Nmaatəle nteye pu hólı na tə nyəna nyá kənte na antulinya tēm.

⁴ Mpyóyú Yesu cə í ifalaa si: I la laakalı, í taa yele na nəyəl kəv na í tolisi-me. ⁵ Mpi tə, payalē ká kəv na pá ha pa təyi ma hətē si mpeyele Mesii. Halı paa tolisi payalē. ⁶ I ká nu yoon tən ke mə cəl mə cəl. Paa heeliyi-meye poolun yoon təmnaa. Ama í taa yele na mpv inı pə cē mə lanja. Pə wēe si mpv inı pələ pu la kə. Ama waalı waalı kə antulinya náá kəv na í tən. ⁷ Tətu katerə lənka ká yoon lənka nyəma, kawulaya lənka ká kulı lənka tə. Nyəyəsı ká la tiiliwe tiiliwe, tətə ka sele tiiliwe tiiliwe tətə. ⁸ Pəne inı pə tēna pə wēna isu alv ləlyəv na pə caalı-ı wıw ke sənəyən tə.

⁹ Yəlaa ká kulı na pá hólı si pá tv-me ye konyən, na paa ku-me. Katerə tēna yəlaa taa ká kpana-me ye ma tə. ¹⁰ Yəlaa payalē ká lə Iso sēv təm ke waatu inı, na paa lu tēma waalı, na pa taa kpana tēma. ¹¹ Iso kuyəyətutu teləsəlaa pəpətunaa ká lu payalē na pá tolisi yəlaa ke səsəm. ¹² Isayatu ká təv səsəm səsəm, haləna yəlaa payalē səluyə ká pasa. ¹³ Ama ye wei í nyaya apalutu

na í tala tənaya, pəntu nyəyo ke pu ya. ¹⁴ Pə wee si paa kraali Iso Kawulaya Laapaali Kəpaŋ ke antulinya tənə taa ké na paa piitim mpi pə nu. Ye pə təma n̄p̄yó lapu ke antulinya ka tē.

Acaalətv təm

(*Maləki 13:14-23; Luku 21:20-24*)

¹⁵ M̄p̄yó Yesu təma si í ká kəə na í ná acaalətv taa acaalətv nti tə təm Iso kuyəyətətv teləsəlv Taniyee li ka yəyətə təyə katē taa. Wei i kaləxi tə í cekəna-təyi teu. ¹⁶ M̄p̄v in̄i tə, m̄pa paa wē Yuta tə pá se na pá kra p̄óŋ. ¹⁷ Ye pə mayana wei na í wē kutuluɣu təə na í tiwa, i taa tə si i s̄vki təyaya na í kraɣa i pulv. ¹⁸ Na wei pu mayana i wē taale tə í taa tə si i kpeŋ i tē na í keli i kra i. ¹⁹ Ahusitonaa na asəŋ təm ká la waiyo ké waatu in̄i. ²⁰ I sələm̄i Iso na mē kuseu k̄nē kv taa pamsəna watv waatv yaa kuyaku k̄hēes̄yuv wule. ²¹ Pə taya pulv, waatv in̄i wahala ká la səyəntv ke səsəm pə tu fei. Pa ta nata wahala in̄i i taka ke hatoo antulinya kancaalaya na p̄ kəə saŋa, na pa kaa tasa i taka ké nav. ²² Na ye pə taya isu Iso huɣwa si i ká pasa kuyeeŋ in̄i təə, nəyəl v kaa t̄li-ti. Ama i pasa pə kuyeeŋ inəyi yəlaa m̄pa i ləsaa tə pa təə.

²³ Na ye yəlv təma-mē si: I nyəni, Mesii wē cəne yaa cəne, í taa nu. ²⁴ Pə taya pulv təə, Mesiinaa na Iso kuyəyətətv teləsəlaa pəpət̄vnaa ká lu na pá lá kəkəlv nyəmnaa na piti təma. Halı ye paa pəsaya pa puɣusiɣi m̄pa pa mayamaɣa Iso ləsaa təyə. ²⁵ Təv, ma laalaa na má kraali-meyele.

²⁶ M̄p̄v tə ye pa kəma na pá heeli-mē si: I nyəni, i wenna nteɣe wəlaya tetv taa, í taa polo. Yaa si, in̄i i ηmeləna nteɣe cəne, í taa nu. ²⁷ Yəlv Pəyaya ma ma kəntē ká la ké isu tev nyəyəs̄yuv hatoo tev kite tē na p̄ kaləsəna kv nəyə tə. ²⁸ Timpi pulv səpa na p̄ həntaa tə tənaya yepelekunaa kotiɣi.

Yəlv Pəyaya kəntē

(*Maləki 13:24-27; Luku 21:25-28*)

²⁹ Wahala kuyeeŋ in̄i i tēki kraakraa tə, ilim ká si tək̄pitii, isətv kaa tasa h̄vlm̄nyv. Isətvln̄as̄i ká luna isətaa na si hoti. Pu ciɣiti isətaa kəkəlvnaa. ³⁰ Waatv inəxi paa nu Yəlv Pəyaya má ma taŋ ke isətvnt̄yuv taa. Katen̄a tənə taa yəlaa ká kra pa laŋa na pá wii səsəm. Paa na Yəlv Pəyaya má ma səŋa isəŋm̄vnt̄yuv təə na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli. ³¹ Akantəle səsəle ká wii, ilena má tili ma isətaa tillaa ke antulinya h̄yələŋ tənə taa. Pə kraɣa ilim təlule na p̄ tətule tə, na p̄ polo p̄ ntəyəŋ na p̄ mpətəŋ təə, si pá cəv pá koti m̄pa ma ləsaa təyə antulinya tənə taa.

Fiki t̄yuv təm

(*Maləki 13:28-31; Luku 21:29-33*)

³² I nyənaa fiki t̄yuv na í cekəna. Saa wei kv neɣetəyi na kv hatv yeɣeləyi tə, í nyəmá kraakraa si hēes̄yuv talaa kele. ³³ M̄p̄v tətəyə waatv wei í ká ná pə tənaya m̄p̄v pə lakı tə, í nyi si pə w̄saa kele, pə caa lapv nté. ³⁴ Tampana ke ma heeliɣi-mē yoo maa cəsəyi, yəlaa m̄pa pa wē isəntə tə pa kaa si pa tənə na p̄c̄s̄ pə tənaya m̄p̄v p̄ la. ³⁵ Isətvnt̄yuv na atē ká m̄ki yem. Ama ma kuyəyətətv kaa saali paa pəcə.

Iso tike nyəmna antulinya tēm

(*Maləki 13:32-37; Luku 17:26-30,34-36*)

³⁶ Nəyəl v fei wei i nyəmá pə waatv yaa pə wule tə, paa isətaa tillaa na Pəyaya má ma mayamaɣa. Ama Tacaa tike təkəŋ nyəmna. ³⁷ Isəna pu lapa Nowee p̄əle taa tə, m̄p̄v in̄i pə mayamaɣa pu lana k̄yən̄ku Yəlv Pəyaya má maa kəə tə. ³⁸ K̄p̄am, kuyeeŋ wei i taa lum taa waasəta tetv təə tə, pə təkaya

κέ na πῆ nyṓki, na πῆ haa tḗmaga alaa, na πῆ kpakaxi mpu yoo, haləna kuyanjku Nowee suv kpuḷuyv taa tṓ. ³⁹ Pa caa ḡpúyú yem kḗ ḡpúyú, pa ta huv pulv tṓ. Haləna lum sṓsṓm kṓ na πῆ tṓyṓ pa tḗna tḗrai. ḡpúyú pu la kuyanjku Yulv Pəyaga má ma kṓ tṓ. ⁴⁰ Pu pana apalaa naale ká wee taale. Pu kraya lelv na πῆ yelev. ⁴¹ Pu pana alaa naale we nama tṓ na pá naḡy. Pu kraya lelv na πῆ yelev. ⁴² I feḡ, pə taya pulv tṓ, í ta nyi kuyanjku mḗ Sṓsṓ ka kṓ tṓ. ⁴³ I nyi teu si ye nyəm ka nyəḡaya na təyaga caa nyi waatu wei ḡmulv ká kṓ aḡoo tṓ, i ka cayana i se kḗ. I kaa yelev- i na í suv i təyaga. ⁴⁴ Pə tṓ kḗ me tṓtṓ mu tayanu mḗ tṓy i mpu. Yulv Pəyaga má ma kḗ kṓntε ke waatu wei í kaa huv tṓyṓ.

Təmlε tv isayav na kupaḡ pa tḗm

(Luku 12:41-48)

⁴⁵ Aweyε tḗmlε tv kupaḡ na layatv? Ye pə taya wei i caa yelina- i tḗmlε nyṓma lelaa si í nyənəyi- we, na πῆ talaa i cele- weyε pa kutṓyṓv tṓ? ⁴⁶ Cεε unu í kṓma na í mḗl na í maḡana tḗmlε tv unu i isεle seena tḗmlε ḡtḗ tḗ lapv, i nyuyv lapa lelev kḗ. ⁴⁷ Tampana ke ma heeliyi- me yoo ma cεsəyi, təyaga caa ka tv tḗmlε tv inəyi i kupam tḗna tṓ feḡuyv kḗ. ⁴⁸ Ama πῆ cəpa tḗmlε tv unu na í tv i taa si: Ma caa kaa kṓ lḡ se. ⁴⁹ Ilena í suv i taapalaa ke mapv, na í tṓki, na í na sulvnyṓalaa lelaa pá suv sulv nyṓv na πῆ kuyi- we. ⁵⁰ Pu kṓ na kuyaku ḡku na isəma waatu i taa tv i taa si təyaga tv ka tala tṓ, ílé i ká suv təkpuv. ⁵¹ Na í la tḗmlε tv unu təkḡḡḡ, na í mḗlənə- i na í pεt- i cεsəlaa tṓ. Təyaga i ka casəyi kapusi na í nyasəyi i tṓy i kela.

25

Pεelaa naanvwa tḗm

¹ ḡpúyú Yesu tṓma si: ḡpúyú pə weε, isṓtaa Kawulaya ká nəḡəsəna kḗ isu pεelaa naanvwa wei i kraya fətəlanaa na í tee akpayalv sḡnyv tṓ. ² Pa taa kakpasu ke kumelēmḡ na kakpasu ke layatvnaa. ³ Kumelēmḡ ná kraya fətəlanaa, ilena pá yelev nim cosuyv si pa təkəyi pa tṓ. ⁴ Ama layatvnaa ná kraya pa fətəlanaa, ilena pá cosi nim ke kpaləpanaa taa na pá tṓki pa tṓ tṓtṓ. ⁵ Akpayalv fei í kṓ lḡ, ilena tom caḡ na πῆ kelv- we na pá too pa naanvwa unu.

⁶ ḡpúyú pə keesa aḡoo heka, ilena pá nu pə kiisaa si: Akpayalv ntḗ, í kulv na í sḡy- i. ⁷ Təyaga pεelaa mpe pa fema na pá nyṓsəyi pa fətəlanaa. ⁸ ḡpúyú kumelēmḡ tṓma layatvnaa si: I pasa- tuyv mḗ nim, ta fətəlanaa caa tem. ⁹ Ilena layatvnaa ná cə- we si: Ye tḗ pasa- me pə kaa tala tá. I polo pεetəlaa cṓlv na í ya. ¹⁰ Waatu wei kumelēmḡ tee ḡpúyú nim yarpv tṓ, ilena akpayalv tala. Na í na mpa pa sṓlv ka puwa mpu tṓ pá suv akpayale kutṓyṓv tṓtṓyṓle taa, na pá tṓki nṓnṓyṓ na pá kaləs i təkem. ¹¹ Pə lapa laasaya ile kumelēmḡ unu í mḗlaa kelev, na í tḗy si: Taca Taca, tulv- tv. ¹² ḡpúyú akpayalv ná cə- we si: Tampana ke ma heeliyi- me yoo ma cεsəyi, ma ta nyi- me.

¹³ Təyaga Yesu tasa- weyε kpaaluyv si ye mpu í feḡiyi. Mpi tṓ, í ta nyi kuyanjku na isəna waatu pu la tṓ.

Timpi pə weε tṓ tənaya pə sṓsṓyi

(Luku 19:11-27)

¹⁴ Pu nəḡəsəna kḗ isu yulv kuluyv si i tee yela, na í yaa i tḗmlε nyṓma na í tv pa niḡ taa kḗ i wenav tṓ. ¹⁵ I yaa kancaalaya nyḡ na í cele ileyε wula nyḡṓtv nasəle na nunvwa (500). Na í yaa lelv ilena í cela ileyε wula nyḡṓtv ḡmunuyv (200). Pə tala tooso nyḡ, ilena í cela ileyε wula nyḡṓtv nunvwa (100). I

keesəna paa wei ɪ pəsuyɔ kɛ na ɪ cɛɛ-ɪ. 16 Tənaya wei ɪ ka cɛla nyəɣətu nasələ na nunɔwa (500) tɔ ɪ tɛɛ kɔakɔpaa na ɪ suv taatuyɔ, na pə sɛɛ-ɪ nyəɣətu nasələ na nunɔwa (500) tɔtɔ. 17 Wei paa cɛla nyəɣətu nyəɣətu (200) tɔ, ɪlɛ ɪ taata mpɔ tɔtɔ, na pə sɛɛ-ɪ nyəɣətu nyəɣətu (200) tɔtɔ. 18 Ama wei paa cɛla nyəɣətu nunɔwa tɔ, ɪlɛ ɪ polaa kɛ na ɪ huli pɔbɔyɔ kɛ atɛ na ɪ nyɛsɪ pa caa liyitee anɪ.

19 Pə leelaa, ɪlɛna pa caa unɪ ɪ kɔɔ. ɪ tala mpɔ, ɪlɛna ɪ yaa-wɛ sɪ pɔ huli-ɪ isəna pa lapa pa liyitee na pə lu mpi tɔ. 20 Mɔpɔyɔ wei cɛɛ ka cɛla nyəɣətu nasələ na nunɔwa (500) tɔ ɪlɛ ɪ kɔma na ɪ huli-ɪ nyəɣətu nasələ na nunɔwa (500) wei pə sɛɛ-ɪ tɔ. Na ɪ tɔ sɪ: Tacaɔ, n ka cɛla-m nyəɣətu nasələ na nunɔwa (500), na pə sɛɛ-m nyəɣətu nasələ na nunɔwa tɔtɔ. 21 Mɔpɔyɔ ɪ tɔma-ɪ sɪ: Pə wɛ teu, n kɛ tɔmlɛ tɔ kɔpampɔɔ. ɪsəna mpi n lapəna pɛcɔ nyəm kɛ teu kɛ isəntɔ tɔ, maa cɛɛ-ɪ sɔsɔm. Kɔɔ na má na-ɪ tɔ yɔɔli. 22 Pələ pə waali kɛ tɔmlɛ tɔ wei pa cɛla nyəɣətu nyəɣətu (200) tɔ, ɪlɛ ɪ kɔma na ɪ tɔ sɪ: Tacaɔ, n ka cɛla-m nyəɣətu nyəɣətu (200), na pə sɛɛ-m nyəɣətu (200) tɔtɔ. 23 Mɔpɔyɔ pa caa unɪ ɪ tɔma ɪlɛ tɔtɔ sɪ: Pə wɛ teu, n kɛ tɔmlɛ tɔ kɔpampɔɔ. ɪsəna mpi n lapəna pɛcɔ nyəm kɛ teu kɛ isəntɔ tɔ, maa cɛɛ-ɪ sɔsɔm. Kɔɔ na ma na-ɪ tɔ yɔɔli. 24 Pə tala wei paa cɛla nyəɣətu nunɔwa (100) tɔ, ɪlɛna ɪ tɔ sɪ: Tacaɔ, ma nyəmə nɔyá tɔɔ sɪ n kɛ yɔlv kate tɔ. Pə taya pulv tɔɔ, timpi n ta tuu tɔyɔ n kɔɔ, na timpi n ta nyɛsɪ tɔyɔ n cɛki. 25 Sɔyɔntɔ lapa-m, ɪlɛna má polo na má pi nyá liyitee kɛ atɛ kɛ teu tɔkulakula. Mv nyá cɛɛ. 26 Tənaya ɪ caa tɔma-ɪ sɪ: Ama n kɛ tɔmlɛ tɔ isayav na felentu kɛ. N ka nyəmə mpɔ sɪ timpi ma ta tuu tɔyɔ ma kɔɔ, na timpi ma ta nyɛsɪ tɔyɔ ma cɛki ɪlɛ, 27 pepe tɔɔ kɛ n taa tɔ ma liyitee anɔyɪ panci taa? Ma kɔma isəntɔ tɔ maa mayana pə sɛɛ a tɔɔ na má kɔpɛntɪ na má mv. 28 Tɔv, ɪ lɛɛki nyəɣətu nunɔwa (100) anɔyɪ ɪ nin taa, na ɪ sɔsɪ nyəɣətu nasələ na nunɔwa (500) tɔ. 29 Pə taya pulv, timpi pə wɛɛ tɔyɔ pə sɔsɔyɪ teu sɪ pə tɔɔlɛna pɛɛ. Ama wei ɪ fɛina pulv tɔ, paa pɛciɪ mayamaɔa kɛ ɪ wɛna, paa lɛɛki kɛ. 30 ɪ kɔpɔa tɔmlɛ tɔ yem unɪ na ɪ pɛti-ɪ awali kɛ sɔkɔpɛtuyɔ taa. Tənaya ɪ ká casɔyɪ kapusi na ɪ nyasɔyɪ ɪ tɔyɪ kɛla.

Tənaya hvɛle wule tɔm

31 Mɔpɔyɔ Yesu yɔyɔtaɔ sɪ: Waatv wei Yɔlv Pəyaya má, maa kɔɔ isu wulav sɔsɔ na isɔtaɔ tillaa tɔna tɔ, maa caya ma teeli kumte tɔɔ. 32 Na atɛ putimnaa tɔna ká koti ma isɛntaa. Maa fayasɪ yɔlɛɛ isu tiikilu fayasuyɔ heɛɔ na pɔɔɔ tɔ. 33 Maa su heɛɔ kɛ ma ntɔyɔɔ tɔ na pɔɔɔ kɛ ma mpɔtɔɔ tɔɔ. 34 Wulav Sɔsɔ má, maa heeli mpɔ pa wɛ ma ntɔyɔɔ tɔ tɔ sɪ: Mɛ mpɔ ma Caa yɛlɛɛ na ɪ nu leɛɔ tɔ, ɪ kɔɔ na ɪ tɔyɔ Kawulaya nyka paa su-mɛyɛ hatoo antulinya lapv waatv tɔ. 35 Pə taya pulv, nyɔyɔsɪ ka kɔpɔ-m tɔ mə hana-m tɔyɔɔyɔ. Lɔkɔtɔ kɔpɔ-m tɔ mə hana-m lɔm na má nyɔɔ. Maa kɛ mvɔlv tɔ mə kɔpɔyana-m na ɪ pona mə tɛ. 36 Maa wɛ kɔpɛtɛ tɔ mə hana-m wontu. Pə wulakɔyana-m tɔ mə fɛpəna-m. Paa tɔka-m salɔka taa tɔ mə kɔpɔyana na ɪ naa-m. 37 Kɔpɔma ká cɔ-m sɪ: Tacaɔ, lɛyɛ tɔ na-ɪ na nyɔyɔsɪ wu-ɪ na tɔ ha-ɪ tɔyɔɔyɔ, na lɔkɔtɔ wɛna-ɪ na tɔ ha-ɪ lɔm? 38 Lɛyɛ tɔ na-ɪ na ɪ kɛ mvɔlv na tɔ kɔpɔyana-ɪ na tɔ pona ta tɛ? Yaa n wɛ kɔpɛtɛ na tɔ suu-ɪ wontu? 39 Lɛyɛ tɔ na-ɪ na pə wulakɔyana-ɪ, yaa pa tɔka-ɪ salɔka taa na tɔ polo nyá wiiluyɔ? 40 Wulav ma maa cɔ-wɛ sɪ: Tampɔna kɛ ma heeliyɪ-mɛ yoo maa cɛsɔyɪ, timpi ɪ lapa ma taapalaa pane pa sɔkpɛma taa nyɔyɔyɔ kɔpɔntɔ tɔ, maya ɪ lapa.

41 Pələ pə waali kɛ Wulav má, maa heeli mpɔ pa wɛna ma mpɔtɔɔ tɔ tɔ sɪ: Mpɔsɪ nyəmə mɛ ɪ tɛɛ na ɪ fɛɛ-m. ɪ polo kɔkɔ nyka pa tayana ɪlɔyɔv na ɪ isɔtaɔ tillaa pa tɔɔ na kaa tɛɔ tɔ ka taa. 42 Pə taya pulv tɔɔ, nyɔyɔsɪ ka kɔpɔ-m tɔ ɪ ta

ha-m na má tǽɔ. Lǔkǽtv kra-m tǽ í tá ha-m lum sí má nyǽ. ⁴³ Maa ké muulv, í ta kpaɣa-m na í pona mǽ te. Maa we kpete tǽ í ta ha-m wontu sí ma suu. Pu wukaya-m tǽ í ta fe-m. Waatu wei ma we salǽka taa tǽ í ta wiili-m. ⁴⁴ Na pele paa cǝ-m sí: Taaɗa, leye tǽ na-ŋ na nyǽɔsí yaa lǔkǽtv pǽ wena-ŋ, yaa n ké muulv, yaa n we kpete, yaa pǽ wuku-ŋ, yaa n we salǽka taa, na tǽ ta paasǽna-ŋ? ⁴⁵ Ie maa cǝ-we sí: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesǽɣi, timpí í tá la sǽkpema pane pa taa nǽɔlvɔv kǔpantv tǽ, maya í tá la. ⁴⁶ Pane uní paa polo salǽka tam nyǽŋ taa, na kǔpama náá polo weesuɣu ŋku ku ten tǽ kv taa.

26

Sǽsaa sǽsaa cǽɣav ke Yesu acaya

(*Malǽki 14:1-2; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53*)

¹ Yesu tema tǽm tǽne tǽ tǽnaya yǽɔtvɔv, ilena í heeli í ifalaa sí: ² Ntǽŋ í nyǽmá teu sí pǽ kaasa kuyeeŋ naale na pá tǽɔ Teev acima na? Teev acima aní a tǽo ké paa tv Yulv Pǽyaya maya yǽlaa niŋ taa na pá ka-m sǽm tesika tǽo.

³ Mǔpǔyǔ kǽtǽlaa sǽsaa na Yuta nyuvu nyǽma nyuvu nyǽma pa kota kǽtǽlaa wulav wei pa yaa sí Kayifi tǽ í tǽyaya. ⁴ Na pá caya na pá mayasi na pá su isǽna paa kra Yesu tǽheɛ na nǽɔlv ta na tǽ, na pá kv-i. ⁵ Pa yǽɔtaya pa taa sí: Tǽ taa kra-i acima waatu, tǽfǽ pu la yoo ke yǽlaa taa.

Alv tulaalv pǽlvɔv ke Yesu tǽo

(*Malǽki 14:3-9; Yohaani 12:1-8*)

⁶ Yesu ka we Petanii ke tǽnvu tǽo asilima kutǽŋ tv Simǽŋ tǽyaya taa. ⁷ Tǽnaya alv nǽɔlv í kǽma í kin na í tǽka tulaalv kǔpampaŋ na pá lapa í akpǽlǽpiya ke liyitee pǽle kuhulvmǽle taa tǽ. Yesu caya na í tǽŋna tǽɔv, ilena alv uní í pǽli tulaalv inǽɣi Yesu nyuvu taa. ⁸ Yesu ifalaa ná mpv tǽ pǽ ta mayawe, na pá tǽ sí: Pa wakǽlvɔv tulaalv inǽɣe isǽntǽ tǽ suweyele? ⁹ Ye paa pǽɛta-i pǽ taa la liyitee ke sǽsǽm na pá ha kǔnyǽntǽnaa?

¹⁰ Yesu cekǽnaa sí pa yǽɔtǽɣi mpv, ilena í pǽɔsí-we sí: Pepe tǽo ké í pǽsǽɣi alv inɛ í lanle ke mpv? Mpi í lapa-m mpv tǽ pǽ tewaya halí. ¹¹ Mǽ na kǔnyǽntǽnaa í wenna tam. Ama má na-me tǽkaa weɛ tǽma kin ke tam. ¹² Ma pim tǽo ké í pǽla tulaalv ke ma tǽnvu tǽo ké mpv. ¹³ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesǽɣi, paa timpíyi paa heeli Laapaalí Kǔpaŋ inǽɣe antulinaya tǽna taa, paa keɛsí alv inɛ í lapa mpi tǽ pǽ tǽm na pá tǽsǽɣi í tǽo.

Yutaasi kǽlvmtǽ tǽm

(*Malǽki 14:10-11; Luku 22:3-6*)

¹⁴ Mǔpǔyǔ Yesu ifalaa naanvwa na naale taa lelv wei pa yaa sí Yutaasi Isǽkaleeu tǽ, í kulaa na í polo na í mayana kǽtǽlaa sǽsaa, ¹⁵ na í pǽɔsí-we sí: Ye ma tv Yesu ké mǽ niŋ taa pepeye í ka ha-m?

Mǔpǔyǔ pele pa kala liyitee nyǽɔtv ke hiu na naanvwa na pá cǽle-i. ¹⁶ Pǽ kpaɣa kuyanjku tǽɔ Yutaasi svv kuyaku kǔpaŋku ke pǽekuvv sí í tv Yesu ké pa niŋ taa.

Teev acima kv tǽɔv tayanvɔv

(*Malǽki 14:12-21; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30*)

¹⁷ Pǽ tala potopotonaa mpa pa taa kvkvsǽm fei tǽ pǽ acima kuyaku kancǽalaya nyǽŋku wule. Ilena Yesu ifalaa polo na pá pǽɔsí-i sí: Leye n caa sí tǽ polo na í tǽ la-ŋ Teev acima kv tǽɔv?

¹⁸ Tǽnaya Yesu tǽma-we sí: I polo icate taa ké akele te na í heeli-i sí: Ma wule talaa, nyá teɣe má na ma ifalaa tv tǽɔ Teev acima.

¹⁹ Μπρύγύ Yesu ifalaa lapa nti ι κeesa-we tō. Pa polaa na pá lá Tεευ acima kutəγəv.

²⁰ Pə kəma isu taanaya ιε, í na pa naanəwa na naale pa caγa təγəv nté. ²¹ Pa təηna təγəv ke mpv, ιlena Yesu yəγəti si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəγi, mə taa nəγəlv ká la-m kəlmətə.

²² Təηaya ι ifalaa isenta nγəηa səsəm na təm təne. ιlena pá svv-ι pəəsuyv ke kuləm kuləm. Ine si: Matəη pə taya má, Tacaá? Ine si: Matəη pə taya má, Tacaá?

²³ Μπρύγύ Yesu cə-we si: Ma na wei ta niη kpentə svvuyv ke nγəηaya taa tə pəntv ká lana-m kəlmətə. ²⁴ Yəlv Pəγaya má, ma səki teitei ké isu pa κeesa ma təm ke Isə Təm taa tə. Ama wei ι ká la Yəlv Pəγaya maγa kəlmətə ke mpv tə ι təm ká la waiyo ké səsəm. Pəntv inι, ye pa taa ləlv-ι, pəle pu lapa sana.

²⁵ Pə κpeηna Yutaasi wei ι lakι-ι kəlmətə tə na í pəəsi Yesu si: Matəη pə taya má, Tacaá?

ιlena Yesu cə-ι si: Ntəγəle mpv.

Tacaá səm təsvuyv

(Maləki 14:22-26; Luku 22:14-20; Kələntι I 11:23-25)

²⁶ Μπρύγύ waatv wei pa təkaya tə Yesu kraγa potopoto na í see Isə ké í na təmle, na í faγa-ι na í cəla ι ifalaa, na í heeli-we si: ι mv na í təγə, ma tənuyv nté.

²⁷ Pəle pə waalι ké Yesu kraγa kərv na í see Isə ké ι na təmle. ιlena í cəle-we na í tə si: ι nγə-wəγi mə təna. ²⁸ Ma caləm nté mpi pə hóləγi Isə nəγə pəeluyv tampana tə. Mpi pə kpeηna yəlaa paγale təv si pə husι isayətvnaa. ²⁹ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, saηa waalι ma kaa tasa səlvm pəneγe nγəv. Haləna kuyanηku má na-me tu nγəv səlvm kofam ke ma Caa Kawulaya taa tə.

³⁰ Pa təma mpv ιlena pá yoo acima yontu, ιlena pá tee Olifinaa puyv təv.

Piyee κpeesuyv təm kpaaluyv

(Maləki 14:27-31; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

³¹ Μπρύγύ Yesu təma ι ifalaa si: Saηa aηoo aηe a maγamaγa í ká yele-m mə təna na í se. Pa ηmaa μπρύγύ Isə Təm taa si: Maa kv tiikilu na heeη ká ya yem yem. ³² Ama waatv wei maa fe ιlena, má tee-meγe nəγə ke Kalilee.

³³ Təηaya Piyee nəγə təkpaυ si: Paa pa təna paa yele-η na pá se, má, ma kaa la mpv.

³⁴ Ama Yesu təma-ι si: Tampana ke ma heeliyi-η yoo maa cesəγi, η ka κpeesi təm tooso ké aηoo aηe si η ta nyι-m ké η ta nyι-m na pécó kampaav koo.

³⁵ Təηaya Piyee təma-ι si: Paa ma na-η tu si tu si ké, ma kaa κpeesi si ma ta nyι-η.

Μπρύγύ pa təna pa yəγəta mpv.

Yesu səlvmuyv ke Ketəsemanee

(Maləki 14:32-42; Luku 22:39-46)

³⁶ Μπρύγύ Yesu na ι ifalaa pa tala timpι pa yaa si Ketəsemanee tə. ιlena í tə-we si: ι caγa cəne na má polo Isə səlvmuyv ke hatoo cəne.

³⁷ ιlena í kraγa Piyee na Sepetee pəyalaa naale. Təηaya isənyəηle na laηwakəlle səsəle svv-ι kraυ. ³⁸ ιlena í tə-we si: Ma laηle wakəlaa ké tətəγətəγə pə fei κeesuyv. ι caγa cəne na má na-me tə feηγi.

³⁹ I tuusa i nɔɔɔ tɔɔ kɛ pɛɔɔ, ɔlena i luɔɔ na i sɛlɛmɛ sɪ: Ma Caa, ye pɛ wɛ pɛsuɔv kɛɛli wahala sɔsɔ inɛɛɛ ma nyuɔv tɔɔ. Paa na mpɔ mpi n nɔkaa tɔ pɛlɛ pɛ la, pɛ taa la ma luyɔ nyɛntɔ.

⁴⁰ I tɛma mpɔ, ɔlena i mɛli i ɔfalaa tooso inɛ i kinɔ na i maɔana pa tɔɔna tom. ɔlena i tɔ Piyɛɛ sɪ: I kpɪsa caɔav ntɛ sɪ mɔ na-mɛ tɔ fɛɔ paa pɛɔɔ maɔamaɔa.

⁴¹ I fɛɔ na i sɛlɛmɛ, tɔfɔ i kɔ hoti waatu wei maɔasɔvɔ kɔɔ-mɛ tɔ. Pɔɔnɔ wɛɛ, ama tɔnɔvɔ u pɛsɔɔɔna.

⁴² I tasa tuusuɔv, ɔlena i tasa Iɔ kɛ sɛlɛmɔv sɪ: Ma Caa, ye pɛ fɛi pɛsuɔv sɪ wahala sɔsɔ inɛ i hatɛlɔna-m, nyɔ luyɔ nyɛntɔ i la.

⁴³ I tasa i ɔfalaa kinɔ kɛ mɔlvɔv, ɔlena i maɔana pa tɔɔna tom tɔtɔ, pa kpɪsa pɔ caɔana pa isɛ. ⁴⁴ Mpɔɔvɔ i tasa-wɛɛɛ yɛluyɔ na i tuusi na i tasa Iɔ sɛlɛmɔv kɛ tɔm tooso nyɛm kɛ tɔm kulɔmtɔ nti. ⁴⁵ Tɔnaɔa i mɛla i ɔfalaa kinɔ na i pɔɔsɪ-wɛ sɪ: I tɔɔna tom na i hɛɛsɔɔi yaa? I naa, pɛ talaa kɛɛ. Paa tɔ Yɔlv Pɔɔɔa maɔa asayaa ninɔ taa. ⁴⁶ I kulɔ na tɔ tɛɛ. I nyɛni kulɔmɔtɔ tɔ tala cɛnɛ.

Yesu Kpav

(Malɔki 14:43-50; Luku 22:47-53; Yohaani 18:3-12)

⁴⁷ Yesu tɔɔna yɔɔtɔa kɛ mpɔ ɔlɛ, i ɔfalaa naanɔwa na naale taa lɛlv Yutaasi talaa kɛɛ. Na i waali kɛ yɛlaa samaa tuutuuma, na pɔ tɔka layalɛ na kpɔtɔɔ. Kɔtɔlaa sɔsaa na Yuta nyuɔv nyɛma nyuɔv nyɛma pa tilina yɛlaa mpɛ. ⁴⁸ Yutaasi wei inɛ i lakɔ Yesu kɛ kulɔmɔtɔ kɛ mpɔ tɔ i ka kɛɛsa samaa inɔɔi isɛna i ka la tɔ. I heela-wɛɛɛ sɪ: Ye ma polaa na mɔ wayala wei ɔlɛ, inɔɔɔlɛ, i kpa-i. ⁴⁹ Tɔnaɔa Yutaasi kpɔtɔna Yesu kɛ kpakpaa na i sɛɛ-i sɪ: Fɔɔ Taɔaa.

ɔlena i wayali-i. ⁵⁰ Mpɔɔvɔ Yesu tɔma-i sɪ: Ma taapalv, la nti n kɔma lapv tɔ.

Tɔnaɔa i na mpa tɔ, pɛlɛ pa tɔ ninɔ kɛ Yesu tɔ na pɔ kpa-i. ⁵¹ ɔlena Yesu na mpa paa wɛɛ tɔ pa taa nɔɔlv kɛɛ i layatɛ na i lo kɔtɔlv sɔsɔ tɛmlɛ tɔ nkpaɔɔvɔv na i kɔɔli tɔfɛɔ. ⁵² Mpɔɔvɔ Yesu tɔma-i sɪ: Suu nyɔ layatɛ kɛ tɔ suɔtɛ taa. Pɔ tɔa pɔlv tɔɔ, ye wei i kpɔa layatɛ, pɔntɔ kɔ sɛna layatɛ. ⁵³ N ta nyɔ sɪ, mɔ sɔlaa, maa yaa ma Caa na i ha-m isɔtaa tillaa kɛ iyisi naatoso (6000) kɛ loosi naanɔwa na naaleɛ cɛnɛɛ kpakpaa yɛɛ? ⁵⁴ Ama ye ma lapa mpɔ nti paa kɛɛsa Iɔ Tɔm taa sɪ tu la tɔ, isɛnaɔa pu la na tɛlɛ tɔ lɔ ɔlɛ?

⁵⁵ Tɔnaɔa Yesu pɔɔsa samaa inɛ sɪ: I kɔɔi-m kpav na i nɔki na i kpakɔi layalɛ na kpɔtɔɔ tɔ, maɔa ɔɔmɔlv isɔav kɛ? Kuyɛɛɔ tɔna Iɔ tɔsɛɛlɛ taa kɛ ma caɔaa na mɔ sɛɛsɔɔi, i tɔ kpa-m. ⁵⁶ Ama pɛ tɔna isɛntɔ pɛ lapɔa sɪ pɛ la nti Iɔ kuyɔɔtɔv tɛlɔsɔlaa ka yɔɔtɔaa na tɔ wɛ Iɔ Tɔm taa tɔ.

Tɔnaɔa i ɔfalaa tɔna yɛla-i na pɔ se na pɔ tɛɛ.

Yesu pɔnav kɛ Kotuyɔ sɔsɔv taa

(Malɔki 14:53-65; Luku 22:54-55,63-71; Yohaani 18:13-14,19-24)

⁵⁷ Mpa pa kpa Yesu tɔ pa pɔna-i kɔtɔlaa wulav Kayifi tɛ na pɔ maɔana Iɔ Tɔm sɛɛsɔlaa na nyuɔv nyɛma nyuɔv nyɛma pa kotaa. ⁵⁸ Piyɛɛ tɔnaɔa Yesu kɛ tɔalɔm tɔɔ, halɔna i tala kɔtɔlaa wulav tɔa tɔɔ. ɔlena i sɔv na i caɔa tɛmlɛ nyɛma kinɔ sɪ i naa sɪ pu tɛna-wɛ.

⁵⁹ Mpɔɔvɔ kɔtɔlaa sɔsaa na Kotuyɔ sɔsɔɔkvɔ nyɛma pa pɛɛkaa sɪ paa tɔm suuu pa suu Yesu na pɔ hiki mpav na pɔ kv-i. ⁶⁰ Paa na yɛlaa pɔalɛ kulaa na pɔ suuki-i pɔpɔtɔ tɔmnaa tɔ, pa ta hiki nti paa waana-i tɔ. Waali waali kɛ yɛlaa napɛli pa kula naale ⁶¹ na pɔ tɔ sɪ: Apalv inɛ i ka tɔma sɪ inɛ i pɛsɔɔi na i yɔki Iɔ tɔsɛɛlɛ sɔsɔlɛ na i tɔaɔni-tɛɛɛ ɔmav kɛ kuyɛɛɔ tooso taa.

⁶² Mpɔɔvɔ kɔtɔlaa wulav kulaa na i tɔ Yesu sɪ: N kaa yɔɔtɔ? Suwɛɛ yɛlaa pɔnɛ pa yɔɔtɔɔna-ɔ ye?

63 Ama Yesu suma. Tənaɣa kətəlaa wulav təma-i si: Na Iso wei i wena weesuyu tə, ye n ké Iso Pəyalv Mesii heeli-tv təfoo.

64 Mpróyó Yesu cə-i si: Ntəxi n yəɣətəa. Ma heeliɣi-me təfoo si pə kpaɣav pənente tə í ká ná Yulv Pəyaya má na má caya Iso Toŋ təna tv kəŋkəŋ taa. Na í ká na-m isətəa ŋmuntuyv tə na má tiiki.

65 Tənaɣa kətəlaa wulav cəla i wontu na í tə si: I kra Iso təw. Tə tasəyi aseeta nyəma ke preekuyv si tə lepe? Mə maɣamaɣa í ná isəna i kra Iso təw təɣəle. 66 Təv, í na-we?

Mpróyó pa təma si i təm səpa, paa kv-i ké.

67 Tənaɣa pa svv ntaɣama təv ke i sentaa, na pá mak-i ŋkuma, na lelaa náa mar-i kataasi. 68 Na pá təŋ si: Mesii kpeɣe, heeli-tuyv wei i mara-ŋ tə.

Piyee kpeesuyv

(Maləki 14:66-72; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18,25-27)

69 Piyee ka caya awalí ké taya təw. Tənaɣa kətəlaa wulav təmle tv əlv nyəŋ nəɣəlv kprətəna-i na í təmi-i si: Nyá tətə n ka we Kalilee tv Yesu un-i kiŋ.

70 Mpróyó Piyee kpeesə yəlaa təna isentaa si: Ma ta nyi nti n yəɣətəyi mpv tə. 71 Pəle pə waalí ké Piyee kulaa na í polo nənəkēelasí. Ulena təmle tv əlv nyəŋ lelv náa na-i na í heeli mpa paa we təna tə si: Ine un-i ka we Nasaletí Yesu un-i kiŋ ké.

72 Mpróyó Piyee taɣana kpeesuyv si: Na Iso, ma ta nyi apəlv un-i.

73 Pə lapa laasaya ulena mpa paa we təna tə pá kprətəna Piyee na pá təmi-i si: Nyá n ta laŋ yəlaa mpe pa taa nəɣəlv. Nyá yəɣətəya huləɣəna timpi n lunaa tə.

74 Mpróyó Piyee kpeesaa tələlala na í tuu na í tə si: Na Iso, ma ta nyi apəlv un-i.

Tənaɣa kampaav koo kpaakraa. 75 Ulena Piyee təwsi nti Yesu ka yəɣətə-i tə tə təw si: Mpi pu takí kampaav kouu tə n tēma təm toosoɣo kpeesuyv si n ta nyi-m ké n ta nyi-m. Mpróyó i tukaa na í lu, ulena í wii isu i səki i səki.

27

Yesu ponav ke Pilati

(Maləki 15:1; Luku 23:1-2; Yohaani 18:28-32)

1 Mpróyó tanaŋ kupaŋkv tēe kətəlaa səsaa təna na Yuta nyuyv nyəma nyuyv nyəma caya na pá maɣasi na pá su si pá kv Yesu. 2 Tənaɣa pa həkə-i na pá kraɣa-i na pá polo na pá cəla Kufəneɛ Pilati.

Yutaasi kv i ti

(Tillaa Təmle 1:18-19)

3 Yutaasi wei i lapa-i kələmətə tə, i nawa si pa suwa si paa kv Yesu ké tampana ulena i laŋle pəsí səsəm. Tənaɣa i kraɣa liɣitee nyəɣətv hiu na naanəwa un-i na í polo í cəla kətəlaa səsə na nyuyv nyəma. 4 Na í heeli-we si: Ma lapa isayətv, ma cəla-məɣe yulv si í kv-i tulum ke yem.

Mpróyó nyuyv nyəma cə Yutaasi si: Tá paaye, pə ké nyá təm ké.

5 Tənaɣa Yutaasi məŋna liɣitee an-i na í peti Iso təsēele səsəle taa, na í tēe na í polo na í tv ŋmənaɣa ke i luyv tēe na í si.

6 Mpróyó kətəlaa səsaa ná təwə-yē na pá tə si: Ta mpaav taa pə fei pəsuyv si tə kraɣa liɣitee ane na tə tava tuyv ke Iso təsēele səsəle atakaa taa. Pə taya pulv təw, yuləkole liɣitee ké.

7 Tənaɣa pa caya na pá maɣasi, ulena pá kraɣa liɣitee an-i na pá yana tetv natəli nti pa yaa si cuyv təhulle tə, si pa piŋ mvolaa ke təna. 8 Mpróyó

haləna saŋa pa məhna tetv ntəxi həte si: Caləŋ tetv. ⁹ M̄p̄oḡȳ p̄ə lapa nti ləo kuyəḡət̄v̄ teləsulv Selemii ka kpaalaa t̄o si: Pa kpaɣa liyitee nyəḡətv̄ hiu na naanw̄wa. Liyitee anəxi lseyeh̄i yəlaa tisaa si p̄á feli i t̄ə. ¹⁰ Pa kpaɣa-yə na p̄á yana tetv nti pa yaa si cuyv t̄əhulle t̄ə, na p̄ə maɣamaɣa ke Tacaa ka heela-m.

Pilatı p̄əssəyi Yesu ke t̄əm

(*Maləki 15:2-5; Luku 23:3-5; Yohaani 18:33-38*)

¹¹ M̄p̄oḡȳ pa pona Yesu ke Kufəneē isentaa, na ilé i p̄əssi-i si: Nyagalə Yuta nyəma wulav s̄əso inəxi? Uena Yesu c̄ə-i si: Ntəḡələ n̄ yəḡəta m̄p̄v.

¹² Pələ p̄ə waali waatv wei k̄ətələa s̄əsa na nyuyv nyəma t̄əhaya si i lapa p̄əne na p̄əne t̄ə, i ta c̄ə si pulv. ¹³ Təhaya Pilatı t̄əma-i si: Nn̄ nukı isəna pa t̄əhuyv si n̄ lapa p̄əne na p̄əne t̄ə?

¹⁴ Ama t̄ə t̄əhaya m̄p̄v Yesu tá c̄ə-i t̄ə t̄ə si pulv. Uena p̄ə lá Kufəneē ke piti ké s̄əss̄əm p̄ə tu feli.

Si p̄á kv Yesu ké p̄á kv-i

(*Maləki 15:6-15; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39-19:16*)

¹⁵ Paa T̄eev acima wena Kufəneē t̄ələxi saləka tv̄ n̄əḡəlv̄ wei samaa caa si p̄á tv̄li t̄əḡə. ¹⁶ Pə pamna saləka tv̄ k̄p̄itik̄p̄iti n̄əḡəlv̄ wei pa yaa si Palapaasi*fa* t̄ə i we saləka taa. ^a ¹⁷ Samaa kota m̄p̄oḡȳ t̄əna, uena Pilatı p̄əssi-we si: Aweyē í caa má tv̄li-me, Yesu wei pa yaa si Kilisiti t̄ə?

¹⁸ Pə t̄əhaya pulv t̄ə ké i p̄əssa-weyē m̄p̄v, i nyəma t̄əkelekele si isesemle t̄ə ké pa pona-i Yesu.

¹⁹ Waatv wei Pilatı caya t̄əhuvle t̄ə i alv tilaa si p̄á heeli-i si: Taa s̄əsi nyá n̄əḡə ke tampana t̄əh̄lv̄ in̄i i t̄əm taa. Pə h̄ula-m i t̄əm ke tom taa ké ahoo ane, na p̄ə p̄əkəli-m s̄əss̄əm.

²⁰ M̄p̄oḡȳ k̄ətələa s̄əsa na nyuyv nyəma pa puɣusa samaa si p̄á s̄ələmi-i na í tv̄li-weyē Palapaasi, na p̄ə kaasi na í kv Yesu. ²¹ Təhaya Kufəneē t̄əh̄ana-weyē p̄əss̄uyv si: Pa naale pa taa aweyē í caa si má tv̄li-me yee? M̄p̄oḡȳ pa c̄ə-i si: Palapaasi ke t̄ə caa si n̄ tv̄li. ²² Uena Pilatı p̄əssi-we si: Na isəhaya má la Yesu wei pa yaa si Kilisiti t̄ə? Təhaya pa t̄əna si: Kamı-i s̄əm tesika t̄ə. ²³ M̄p̄oḡȳ Pilatı p̄əssa-we si: Ue isayatv n̄tiyi i lapa?

Təhaya pa tasa kapusi mapv na tv̄h̄ si: Kamı-i s̄əm tesika t̄ə.

²⁴ Pilatı k̄əma na í ná si i kaa p̄əsi-ti, p̄əyele yoo caa tiluyv. Uena í caa l̄vm̄ na í saŋ i niŋ ke samaa isentaa na í t̄ə si: Apalv̄ uē, p̄ə taa weē si má kuyvna-i yoo. Pə ké mə t̄əm ké.

²⁵ M̄p̄oḡȳ samaa t̄əna c̄ə-i si: Nnn, i s̄əm t̄əm í məli tá na tá piya tá nyəḡə taa.

²⁶ Təhaya Pilatı t̄əla-weyē Palapaasi. Pə kaasa Yesu uena, í yele na p̄á casa-i akpateē, na í kpaɣa-i na í c̄ele-we si p̄á polo na p̄á kamı-i s̄əm tesika t̄ə.

Yoolaa paanav ke Yesu

(*Maləki 15:16-20; Yohaani 19:2-3*)

²⁷ Pilatı yoolaa pona Yesu ké Kufəneē t̄əhaya taa, uena pa samaa t̄əna kotina-i. ²⁸ M̄p̄oḡȳ pa w̄əḡəsa i wontu, uena p̄á suu-i capa k̄useem t̄əkrau. ²⁹ Na p̄á l̄bv̄ s̄əwa ke ntenuȳv̄ na p̄á te i nyuyv, na p̄á tv̄ i niŋ ntəḡəh̄ taa ké k̄p̄át̄oḡȳ, na p̄á paakəna-i na p̄á luŋiyi i t̄ē ké akula, na p̄á s̄ēē-i si: Yuta nyəma wulav s̄əso f̄ə.

^a **27:16** Palapaasi: Piipilinaa l̄l̄laa na s̄əss̄əyi si Yesu Palapaasi.

³⁰ Na pá tǎkí í tǎo kée ntagama, na pá mǔyí kǎtǎyú na pá taganǎyí í nyǔyǔ taa kée mapǔ. ³¹ Pa tema-í paanav ke mpǔ, ðena pá wǎyǔsí cara uní na pá mǎhna-í í wontu na pá tǎena-í kam ke sǎm tesika tǎo.

Yesu kam

(Malǎkí 15:21-32; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)

³² Pa lukaya ícate ðena, pá tǎ sulína Silǎeni tǔ nǎyǔlv, pa yaa-í sí Simǔh. Tǎnaya yoolaa kǎpípa ílé na tonj sí í sǎyǎlí Yesu tesika njke. ³³ Mǎpǔyú pa tala tímpí pa yaa sí Kǎlǎkǎta tǔ, nti tǎ yǎyǎtǎyí sí nyǔmpǎyǎlaya te tǔ. ³⁴ Tǎnaya pa cǎla-í sulum mpí pǎ taa pa sita tǔyǔ nakǔlí kv cǎlǎm*fa* tǔ. Ama í tǎyaa ðena í kisi-wǎyí nyǔǔv. ^a

³⁵ Mǎpǔyú pa kama-í sǎm tesika tǎo, na pá tǔ teté kée í wontu tǎo na pá tala-tí. ³⁶ Pa tema mǎpǔyú ðena pá caya tǎna na pá tanj-í. ³⁷ Pa njmaawa na pá pusi í nyǔyǔ tǎo sí: Yuta nyǎma wulav sǎsǔ Yesu kǎlv. Pa njmaa mǎpǔyú sí pǎ hǔlí mpí pǎ tǎo pa kv-í tǔ. ³⁸ Pa kǎpǎhna í na njmulaa ke naale na pá ka-wǎyǎ sǎm tesikasí tǎo, lǎlv ke í ntǎyǎh tǎo, lǎlv ke í mpǎtǎh tǎo.

³⁹ Yǎlaa mpá pa tǎekayana tǎna tǔ pǎle pa kǎpǎtǎyí nyǔǎh na pá tǔvki-í sí: ⁴⁰ Matǎh njá tǎmna sí n yǎkǎyí Iǎǔ tǎsǎele sǎsǎle na nj taganí kvfate njmav ke kvyǎej tǔoso taa. Waasi njá tí ðle. Ye n kée Iǎǔ Pǎyaya lu tesika tǎo na nj tíi.

⁴¹ Mǎpǔyú na kǎtǎlaa sǎsaa na Iǎǔ Tǎm sǎyǎsǎlaa na nyǔyǔ nyǎma tǎtǔ. Pǎle pa tǎhna-í paanav na pá yǎyǎtǎyí sí: ⁴² I yapa lǎlaa nyǔǎh ísǎnaya na í kaa pǎsí na í ya í mayamaya í nyǎhkv. Isu sí unǎyǎle Iǎyǎlí wulav sǎsǔ na? Pǎnǎnté í lu tesika tǎo na í tíi. ðena tǎ na na tǎ tísi. ⁴³ I tǔ Iǎǔ kée naani na í tǔ sí unǎyǎle Iǎǔ Pǎyaya. Tǔv, tǎ ná sí Iǎǔ ká sǎlí sí í waasi-í yaa ísǎna.

⁴⁴ Na pǎ kǎpǎhna njmulaa mpá paa kama mǎpǔyú í cǎlv tǔ na pǎle pá tǔv-í mpǔ tǔtǔ.

Yesu hǎev

(Malǎkí 15:33-41; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30)

⁴⁵ Pǎ kǎma na pǎ tala ílim síkǔyǔ, ðena sǎkǎpǎtǔyǔ nyala ícate tǎo halǎna ílim kǎpíli. ⁴⁶ Ílim kǎpíla mpǔ, ðena Yesu kíisína nǎyǔ sǎsǎyǎ sí: Eli Eli, lema sǎpǎtǎní? Na tǎle tǎ yǎyǎtǎyí sí: Ma Iǎǔ ma Iǎǔ, pǎpe tǎo kée n lǔ-m?

⁴⁷ Mpá paa sǎhǎ tǎna tǔ pa taa lǎlaa nu mpǔ, ðena pá tǔ sí: I yaana nteyǎ Ilii.

⁴⁸ ðena pa taa nǎyǎlv kǎpǎyǎ asewa na í polo na í líi kǎpǎlǎkǎpam sǎh ke lǔm kvnyǎhǎm nǎpǎlí pǎ taa, na í tǔv kǎpǎtǎyú nǎyǔ taa na í hǔlí Yesu sí í nyǔǔ. ⁴⁹ Ama lǎlaa ná tǎma sí: I yele na tǎ ná Ilii ká kǎv na í waasi-í yaa ísǎna.

⁵⁰ Tǎnaya Yesu tǎsa kíisuyǔ ke sǎsǎm, ðena í hǎe.

⁵¹ Mǎpǔyú waatv unǎyí kǎkǎpaa, pǔyǔyǔ sǎsǎǔv njku kv kaya Iǎǔ tǎsǎele sǎsǎle taa tǔ, kv faya yem kée hatoo ísǎtaa na pǎ kǎlǎsǎna kv atǎ. Na tǎtv sele na kvkǎpǎmǎh ya pǎyǎlǎe, ⁵² na pǎlaan tǔlí na Iǎǔ yǎlaa mpá pa sǎpǎ tǔ pa taa pǎyǎle fe. ⁵³ Mǎpǔyú pa lu pǎlaan taa, na waatv wei Yesu kǎma na í fe tǔ pá svv Iǎǔ ícate nǎhǎ nyǎntǎ taa, na yǎlaa pǎyǎle na-wǎ.

⁵⁴ Mǎpǔyú Lǔm yoolaa sǎsǔ na yoolaa mpá í na-wǎ paa tanjǎ Yesu tǔ, pa nawa tǎtv seluyǔ na pǎ tǎna mpí pǎ lapa tǔ, ðena pá njá sǎsǎm na pá tǔ sí: Tamǎna, yǔlv inǎ í kée Iǎǔ Pǎyǎlv kée. ⁵⁵ Alaa pǎyǎle ka wǎ tǎna na pá sǎhǎ pǔoolǔh na pá nyǎnǎyí. Mpǎ uní pa tǎhǎyana Yesu kée hatoo Kalílee na pá cǎlǎsǎyí-í. ⁵⁶ Makǎtala Malí na Saakí na Yosǎefv pa too Malí na Sepetee pǎyǎlaa too, paa wǎ alaa mpǎ pa taa.

^a 27:34 tǔyǔ nakǔlí kv cǎlǎm: Pǎ kée kǎle nte tǎ lakí na yǔlv too na pǎ kv í wǔsǎsí tǎyǔ. Ama Yesu na sǎlǎa sí í wǎena í ísǎ ke mpǔ halǎna í sǎm.

*Yesu pim**(Malaki 15:42-47; Luku 23:50-56; Yohaani 19:38-42)*

⁵⁷ Waatu wei taanaya taanaa to, Alimatee apalv tonj tu naxolv wei pa yaa si Yosεεfv to i koma. I mayamaya i ka taya Yesu ke. ⁵⁸ Mpyov i pola Pilati kin na i selami-i si i kpakaxi setu Yesu. Tanya Pilati toma si pa cele-i. ⁵⁹ Ilena i kraya setu na i taki-i kpronkrontu tonj nyantu nti pa yaa si lej to to pynkahulona kofalaya. ⁶⁰ Na i polo na i pimi-i i mayamaya i palaav nku pa hula kokpamvuy taa to kv taa. Na i pilimi piw sasov nakvli na i sulii palaav naxo. Ilena i tee i kpe. ⁶¹ Na Maketala Mali na Mali lelv pa caya tanyaa palaav isenta.

Palaav tajvuy

⁶² Kuyaku kuhεεsvuy to soolv lapv tema na tev fe, Ilena kotela sasaa na Falisanaa krenti na pa polo Pilati kin, ⁶³ na pa heeli-i si: Taca, to tosoa si poptu inu i ka yoxota si ye pa lapa we tooso inu i ka fe. ⁶⁴ To, mpv to, yele na pa taj palaav halena pe tala kuyey tooso wule. I ifalaa i taa ko na pa nmuli-i na pa looli samaa si i fema setaa taa. Ye pa lapa mpv, tle to poptu ka keli kancaalaya nyantu.

⁶⁵ Mpyov Pilati toma-we si: Yoolaa mpa paa taj tolv, i polo i taj-kuyv teu teu.

⁶⁶ Tanya kotela polaa na pa tayanii palaav to piw nkuyv teu, na pa tu pa kuyovum si naxolv i taa tokina. Ilena pa su yoolaa si pa taj.

28*Yesu fem**(Malaki 16:1-10; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10)*

¹ Kuyaku kuhεεsvuy teewa na pe fe cimaasi, Ilena Maketala Mali na Mali lelv pa kuli tanaaj tepam si pa puki palaav to. ² Mpyov tetv sela soom ke kpakpa. Mpi to, Taca isota tillu lunna so na i tii, na i polo i kuli piw nkuyv palaav naxo na i su kpeya, na i kpa to to na i caya. ³ I teu naxosena isu tev nyaxosvuy to, na i wontu hulvmaa isu kpronkromvum. ⁴ Mpyov pa lapa tajlaa ke soxantu ke soom na pa seliyi, na pa sapa pa taj to ke yem tekpvtu. ⁵ Tanya isota tillu toma alaa si: Mu taa nya, ma nyema si Yesu wei pa kama sam tesika to to i koma pexvuy. ⁶ I fei cene, i fema isu i ka yoxota to. I ko na i na timpv paa husa-i to. ⁷ I polo lon na i heeli i ifalaa si, i fema na i tee-meyv naxo ke Kalilee. Tanya i ka na-i. Nti ma wena si ma heeliyi-me tolv.

⁸ Tanya alaa mpe pa kola palaav to ke kpakpa na pa tee, na soxantu na lahulvmlε pa kuyi-we. Ilena pa polo na pa kaasi Yesu ifalaa ke laapaali inu. ⁹ Pa tona teev ke mpv, Ilena Yesu sulii-weye kpakpa na i to-we si: Ma seε-me.

Mpyov pa kpatana-i na pa taki i noheε, na pa hanti-i ate na pa seε-i. ¹⁰ Ilena Yesu heeli-we si: I taa nya. I polo i heeli ma taapalaa si pa polo Kalilee, tanyaa paa na-m.

Nti tajlaa keesa to

¹¹ Alaa mpe pa we mpaav taa na pa kpej mpv, Iε seε yoolaa mpa paa taja palaav to, pa taa lelaa na tema molvuy ke icate taa kele na pa keesi kotela sasaa ke pe tona mpi pe lapa to. ¹² Mpyov kotela sasaa na nyuv nyoma pa kota na pa la naxo kulvaya na pa ha yoolaa ke liyitee tuutuuma, ¹³ na pa heeli-we si: I to si tom kraya-meyv aho na i ifalaa ko na pa nmuli-i. ¹⁴ Na ye Kufaneε i nu mpv, taa heesi i lahle, i kaa la-meyv pulv.

¹⁵ Tənaɣa taŋlaa mɔ liyitee anı na pá lá ısu pa heela-we tɔ. Na tɔm tənɛ tɔ yekı Yuta nyóma heku, haləna saŋa.

Yesu ifalaa tɔw luv

(Maləki 16:14-18; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa Təmlɛ 1:6-8)

¹⁶ Mɔpúyú Yesu ifalaa naanɔwa na kulɔm unı pá kulaa na pá polo Kalilee pulaya ŋka Yesu ka keesa-we tɔ ka tɔw. ¹⁷ Pa na Yesu ılena, pá həntı-ı atɛ na pá seɛ-ı. Ama pa taa lɛlaa ka wɛna sika. ¹⁸ Tənaɣa Yesu kpətəna-we na í heeli-we sı: Ma niŋ taa ké pa tɔ ıstaa na atɛ. ¹⁹ Mɔv tɔ, í polo na í la na katenası təna taa yəlaa pəsi ma ifalaa. I sɔɔki-wɛyɛ Iso lum na í yaakəna Caa na Pəyaya na Feesuyu Nanŋtu pa hətɛ. ²⁰ I seyɛsı-we sı pá tɔki pə təna mpi ma seyɛsa-me tɔ. I nyı teu sı má, maa wɛɛ mə waalı ké paa kuyankuyu, haləna antulinya polo na í kulı.

LAAPAALI KUPAN WEI
MALƏKI
NMAAWA TƏ
Kutulu

Maləki wei i ηmaa takəlaya kanε tə i ta ke Yuta tv. I yəγətə i takəlaya taa sɪ Yesu ké təmlε tv ké (10:45). I sɛyεsəγi na í waaki na í looki aləγaa. Ama Maləki ta yəγətɪ Yesu lɔlvɔv təm, i hulaa ké sɪ Yesu ké Isə Pəyaya na Yulv Pəyaya.

Isəna pa faya Maləki takəlaya tə:

- Yesu təmlε tayanvɔv, titite 1:1-13
- Yesu təmlε ke Kalilee, titite 1:14–8:26
- Yesu na i ifalaa, titite 8:27–9:50
- Yesu təmlε ke Yuta na Yosalem, titite 10–13
- Yesu səm na i fem, titite 14–16

Isə Lvm Səlv Yohaani waasv
(Matiyee 3:1-12; Luku 3:1-18; Yohaani 1:19-28)

¹ Isə pəyalv Yesu Kilisiti Laapaali Kupan təcaalle ntə. ² Pa ηmaawa Isə kvəyətətv tələsɔlv Isayii takəlaya taa sɪ:

Nyəni, ma tillu ntə,
 ma tələsəγi nyá nəγə təə sɪ
 í tayanɪ nyá mpaav na í kəŋ.

³ Nəγəlv yəγətəγəna nəγə səsəγa ke wɔlaya tətə taa sɪ:
 I tayanɪ Tacaa mpaav,
 í siyisi i mpaɪsi.

⁴ Mprəγə pə lapa na Isə lvm səlv Yohaani kəə wɔlaya tətə taa na í səəki yəlaa ke Isə lvm. Na í kpaaləγi sɪ: I layasɪ təntε na pá sə-meyε lvm na Isə husɪ mə isayətv.

⁵ Iləna Yuta tətə yəlaa təna, na Yosalem nyéma təna puki i kin, na paa wei í kuliγi i isayətv təə ké yəlaa taa, na Yohaani səəki-weyε Isə lvm ke Yaatanɪ pəγə taa.

⁶ Yooyoo hontv kunti ke Yohaani takaa, na í ləla tənɔvɔv tampala ke i tənaya taa. I təγənaγa nté cələŋ na taale tvŋ nim. ⁷ Na í kpaaləγi samaa taa sɪ: Ma waali wei i kəŋ tə pɔntv kəla-m tvŋ. Halɪ ma ta tv tala sɪ má sopi na má wəγəsɪ i nəəhεε taa ntəŋkpala mayamaya. ⁸ Ma ilε, lvm ke ma sə-mε. Ama Feesuyə Nanɪtv ke ílé i ká sə-mε.

Yesu Isə lvm səv na i mayasvɔv
(Matiyee 3:13–4:11; Luku 3:21-22; 4:1-13)

⁹ Saa unɪ i taa Yesu luna Nasalɛti ke Kalilee tətə taa, na í polo na Yohaani sə-i Isə lvm ke Yaatanɪ pəγə taa. ¹⁰ Yesu lukayana lvm taa, iləna í ná isətənvɔv tvlaa na Feesuyə Nanɪtv tii i təə isv alukuku. ¹¹ Iləna pá nu pə yəγətəγəna isətəa sɪ: Nyayalε ma luyv tεε Pəyaya, ma luyv svv-ŋ səsəm.

¹² Pə tɛma mprəγə kpaakraa, iləna Isə Feesuyə pona Yesu ké wɔlaya tətə taa. ¹³ Na í caya tənaya wεε nule, na Satanɪ kəə na í mayasəγi-i. Na í wε taale wontu hεkv na isətəa tillaa paasəna-i.

Yesu yaav ke tiina kpala liyiti
(Matiyee 4:12-22; Luku 4:14-15; 5:1-11)

14 M̄p̄r̄ȳḡ pa tv Iə l̄m̄ s̄əlv̄ Yohaani ke saləka, ilena Yesu n̄aá polo Kalilee na í sv̄ Iə Laapaali K̄v̄raŋ ke k̄paalv̄ȳv̄. 15 Na í t̄əŋ si: P̄ənt̄e p̄ə tala mp̄v̄, Iə Kawulaya k̄p̄eɣetaa. I layasi na í mv̄ Laapaali K̄v̄raŋ.

16 Yesu malaya Kalilee t̄əŋku kv̄t̄eŋ, ilena í ná tiina k̄pala ke naale. Sim̄əŋ na í neu Antəli, na pá tv̄ɣi pulv̄ɣu ke l̄m̄ taa. 17 M̄p̄r̄ȳḡ í t̄əma-w̄e si: I k̄əv̄ na í t̄əŋi-m̄ na má la-m̄e na í puuki ȳəlaa is̄u í puukuɣu tiina t̄ə.

18 T̄ənaɣa p̄eɣe pa yela pa pulv̄ŋ na pá t̄əŋi-ı k̄pakraa.

19 I tasa pote ke p̄əc̄ə, ilena í ná Sepetee p̄əyalv̄ Saaki na ílé ı neu Yohaani, na pá caya k̄p̄ulv̄ɣu taa na pá tayanəɣi pa pulv̄ŋ. 20 T̄ənaɣa ı yaa p̄eɣe k̄pakraa, ilena pá yeɣe pa caa Sepetee na ı paa nȳəma ke k̄p̄ulv̄ɣu taa na pá t̄əŋi-ı.

*Iləɣhilu nəɣəlv̄ ı t̄əm̄
(Luku 4:31-37)*

21 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu pa pola Kap̄ənahum ıcat̄e taa na í sv̄ Yuta nȳəma t̄əkotile taa ké kv̄yako kv̄h̄eɣsv̄ȳv̄ wule na í niki s̄eɣeɣv̄ȳv̄. 22 M̄p̄r̄ȳḡ ı s̄eɣeɣv̄ȳv̄ c̄eɣa ȳəlaa laŋa. P̄ə taya pulv̄, ı s̄eɣeɣaya-w̄eɣe na t̄əŋ ı ta nȳá. I fei is̄u pa Iə T̄əm̄ s̄eɣeɣəlaa.

23 M̄p̄r̄ȳḡ pa tuta Yuta nȳəma t̄əkotile taa ké apalv̄ nəɣəlv̄ na í hii iləɣəv̄ nəɣəlv̄. T̄ənaɣa apalv̄ in̄ı ı koowa si: 24 Nasalet̄i Yesu, n̄ caa-w̄eɣe tá kin̄? N̄ k̄əma-tv̄ɣv̄ wak̄əlv̄ȳv̄ ke? Ma nȳəma-ŋ teu, n̄ ké Iə Ȳv̄lv̄ Naŋŋtu wei ı tilaa t̄ə.

25 T̄ənaɣa Yesu holina-ı si: Hei, nȳá, su na í se apalv̄ in̄e ı waali.

26 M̄p̄r̄ȳḡ iləɣəv̄ in̄ı ı selisa apalv̄ in̄əɣi teu. Ilena í má kapuka na í se ı waali.

27 M̄p̄r̄ȳḡ p̄ə c̄eɣa ȳəlaa t̄əna laŋa ke s̄əsv̄m̄, na pá t̄əŋ t̄əma si: Maamaaci wei k̄eɣe mp̄v̄? T̄əŋ s̄eɣeɣv̄ȳv̄ kv̄falv̄ȳv̄ n̄t̄e yaa. P̄əw̄e. P̄ə k̄p̄eŋna alɣaa, ı ȳəɣət̄əɣi p̄eɣe na apalv̄t̄v̄ na pá nuk̄əna-ı.

28 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu h̄ət̄e yaa k̄pakraa in̄əɣi Kalilee t̄ətv̄ t̄əna taa.

*Yesu waasv̄ȳv̄ ke kv̄t̄ənt̄v̄naa p̄ayale
(Matiyee 8:14-17; Luku 4:38-41)*

29 Pa lu Yuta nȳəma t̄əkotile taa, ilena pa na Saaki na Yohaani pá polo Sim̄əŋ na Antəli pa t̄əyaya ke k̄pakraa. 30 Na pá mayana watv̄ w̄ena Sim̄əŋ ȳəsv̄ə na í h̄əntaa. Yesu talaa, ilena pá heeli-ı alv̄ in̄ı ı w̄əsv̄asi t̄əm̄. 31 T̄ənaɣa Yesu pola ı kin̄ na í t̄əki ı nin̄ taa na í kv̄sv̄ı, na ı watv̄ ya na í kv̄lı na í cal̄əsv̄ı-w̄e.

32 M̄p̄r̄ȳḡ pa k̄əna-ı kv̄t̄ənt̄v̄naa t̄əna na alɣəh̄ilaa t̄ənaɣa taanaɣa t̄əv̄ ké waatv̄ wei ilim̄ t̄əwa t̄ə. 33 Na ıcat̄e t̄əna kv̄t̄i t̄əc̄əɣəc̄əɣi ke t̄əyaya ŋke ka n̄ənv̄əɣə t̄əe. 34 Ilena Yesu la na mp̄a kv̄t̄əməŋ c̄əsv̄aya t̄ə pá hiki alaaf̄əya. Na í t̄əɣəni alɣaa p̄ayale. I ta tisi si alɣaa í ȳəɣət̄i. P̄ə taya pulv̄, p̄eɣe pa nȳəmə ı ké mpi t̄ə.

*Yesu waasv̄ ke Kalilee t̄ətv̄ taa
(Luku 4:42-44)*

35 M̄p̄r̄ȳḡ waatv̄ wei p̄ə w̄əsv̄a fem na s̄əkr̄et̄v̄ȳv̄ w̄eɣe t̄ə, Yesu luwa na í polo timp̄i ȳəlaa fei t̄ə na í s̄əlv̄m̄ı Iə. 36 Ilena Sim̄əŋ pá sv̄v̄ı p̄eɣkv̄ȳv̄. 37 Pa k̄əma na pá na-ı, ilena pá heeli-ı si: Ȳəlaa t̄əna caaki-ŋ.

38 T̄ənaɣa Yesu c̄ə-w̄e si: T̄ə polo p̄əc̄əlv̄ p̄əc̄əlv̄ acal̄eɣe lenna taa na má lá p̄eɣe waasv̄ t̄əv̄. P̄ə mayamaɣa p̄ə t̄əv̄ ké ma k̄əma.

39 M̄p̄r̄ȳḡ ı sv̄ Kalilee t̄ətv̄ t̄əna taa ké c̄əsv̄, na í lak̄i waasv̄naa ke Yuta nȳəma t̄əkotilena mp̄a pa w̄ena t̄əna t̄əv̄ t̄ə pa taa, na í t̄əɣənv̄əɣi alɣaa.

Yesu waasvuy ke tənuyv təo asilima kvətəŋ tv nəyölv
(*Matiyee 8:1-4; Luku 5:12-16*)

⁴⁰ Tənaɣa tənuyv təo asilima kvətəŋ tv nəyölv ı kəma Yesu kiŋ, na ı sopi ı tɛɛ na ı tɛɣe-ı niŋ na ı tə si: Ye n ka tisaya n taa waası-m?

⁴¹ M̄p̄oɣú tənuyv təo kvətəŋ tv ını ı təm lapa Yesu ke pətətəle ke səsəm, na ı kvsı ı niŋ na ı tokina-ı na ı cə-ı si: Teu, ma tisaa, alaafəya ı la.

⁴² M̄p̄oɣú apalv ını ı kvətəŋ tɛma tənɛ ınəɣı kprakpa na ı məli təmmam. ⁴³ İlena Yesu təɣnı-ı kprakpa, na ı kraalı-ı na toŋ si: ⁴⁴ Taa heeli nəyölv. Ama tɛɛ kprakpa na kətvlv na-ŋ. İlena ń yiyisi ısu Moisi ka keesvuy tə, na pá ná si pə waa-ŋ.

⁴⁵ Ama apalv ını ı tɛɛwa, ılena ı svv pə təm kraalvuy ke paa timpı. Haləna ı kraalvuy mpı pə təo Yesu tá pəsi na ı svv ıcate natəli tə taa təkaa. Ama kpeenə təo ké ı cakaya kraı taa, na yəlaa lukəna paa timpı na pá makəna-ı.

2

Yesu waasvuy ke kvətəŋ kvtvlvuy tv
(*Matiyee 9:1-8; Luku 5:17-26*)

¹ Wɛɛ lapa naale, ılena Yesu məli Kapənahum na yəlaa nu sı ı wɛ təɣaya taa. ² M̄p̄vuyɛ pa kota səsəm pə tu fɛı. Pə nyəkaa ké təkəŋŋ na pə kreŋna nənəɣə na pə təkı, na Yesu təŋna-wɛɣe seɣesvuy. ³ M̄p̄oɣú yəlaa napəli pa kəma ı kiŋ na pa taa liyiti səɣəla kvətəŋ kvtvlvuy tv nəyölv. ⁴ Ama yəlaa samaa təo pa kpısa ıəna paa la na pá tana-ı Yesu kiŋ tə. İlena pá kra na pá wəsi kutuluyv ŋku kv taa Yesu ka wɛɛ tə kv ləpvtv, na pá tisi kpatəle nte tə taa kvətəntv ını ı ka wɛɛ tə na rúoɣú ŋkv. ⁵ Yesu nawa yəlaa mpɛ pa naani, ılena ı tə kvətəŋ kvtvlvuy tv ını si: Ma pəyalv, nyá ısayatv husaa.

⁶ Pə pamna İso Təm seɣesəlaa napəli paa caɣa təna na pá hvvki pa taa sı: ⁷ Pepe təo ké apalv ınɛ ı makı kan̄kante na ı kprakəɣı ı tı na ı keesəɣəna İso? Awɛ pəsəɣı na ı husı ısayatv ye pə taya İso paasi? ⁸ Ama Yesu ná cekəna nti pa hvvkaya pa taa təɣo kprakpa. İlena ı pəsı-wɛ sı: Pepe təo ké ı hvvki m̄p̄oɣú mə taa? ⁹ Nti tə yəɣətvuy kələna tələv. Má heeli kvətəntv sı Nyá ısayatv husaa, yaa Kvli na ń kelı nyá kpatəle na ń tə? ¹⁰ Təv, maa hvli-mɛ sı Yvlv Pəɣaya má, ma pəsəɣı na má husı ısayatv ke atɛ cəne.

Tənaɣa Yesu təma kvətəntv sı: ¹¹ Ma heeliyı-ŋ sı ń kvli na ń kraɣa nyá kpatəle na ń kre.

¹² Tənaɣa kvətəntv kula kprakpa na ı kraɣa ı kpatəle na yəlaa nyənəɣı-ı mpv, na ı tɛɛ. M̄p̄oɣú pə lapa pa tənaya piti ke səsəm, na pá san İso na pá təŋ sı: Tuu tə, tə ta nata ısəntə ını ı nəɣəsəle.

Yesu yaav ke Lefii
(*Matiyee 9:9-13; Luku 5:27-32*)

¹³ M̄p̄oɣú Yesu tasa Kalilee tənku nəɣo ke pote na yəlaa puki ı kiŋ ke səsəm na ı seɣesəɣı-wɛ. ¹⁴ Yesu tɛɛkaya, ılena ı ná Aləfe pəyalv Lefii na ı caɣa lampuu təmvle. İlena Yesu təmi-ı sı: Kvli na ń təŋı-m.

M̄p̄oɣú Lefii kvlaa na ı təŋı-ı.

¹⁵ Pəle pə waalı Yesu caɣaa na ı təkı kvətəɣəv ke Lefii tɛ. ı na lampuu mvlaa payale, na asayaa payale, na ı ıfala pa təkayana. Yəlaa asayaa ısu mpv ka tənaya-ı payale tətəɣo. ¹⁶ M̄p̄oɣú İso Təm seɣesəlaa mpə pa ké Falisanaa kpekəle nyəma tə, pa nawa Yesu na asayaa, na lampuu mvlaa pa caɣaa na

pá təkí mpv. Ulena pá pəəsí í ifalaa sí: Pepe təə ké Yesu na lampuu mɔlaa na yəlaa asayaa pa kɛntəxi na pá təkí?

¹⁷ Yesu nu mpv, ulena í tə-we sí: Pə taɣa alaafəya nyəma nyuləxəna fətəa. Ama kətəntənaa ké. Ma kəmaɣa sí ma yaaki asayaa, pə taɣa kupaama.

Yesu keesvɔv ke nəhəkvtv təm
(Matiyee 9:14-17; Luku 5:33-39)

¹⁸ Kuyaku nakvli Lvm Səlv Yohaani ifalaa na Falisanaa pa həkə nəəsí. Tənaɣa yəlaa kəma na pá pəəsí Yesu sí: Pə lapa isəna na Lvm Səlv Yohaani ifalaa na Falisanaa nyəma ná həkəxi nəəsí na nyá ifalaa naa toosiɣi pə təm.

¹⁹ Mpróɣú Yesu cə-we sí: Í huɔ sí akpaɣəlv taapalaa ká həkə nəxə na í na-we pá wee? Aai, pəle pə fei lapv ke paa pəcə. Ye í we pa hekv, paa təkí tam ké.

²⁰ Ama pu kəə na pá keesi kuyaku nakvli, ulena pá ləsí-í pa hekv. Ue pələɣele paa həkə nəəsí.

²¹ Nəxəlv kaa kraɣa saaliya kufaləɣa na í tə wontuyv kupaɔvɔv. Təfə, saaliya ŋke kaa hə wontuyv ŋkv na púɣú tteesí walvɔv. ²² Nəxəlv kaa suu sɔlvɔm kɔfam ke sɔlvɔm huluv kupaɣ taa. Təfə sɔlvɔm kɔfam yaɣəxi huluv kupaɣ inəxi, na sɔlvɔm mpri na huluv pə wakəli yem. Ama huluv kɔfan taa ké pa suuki sɔlvɔm kɔfam.

Yesu kele kuyaku kəheesvɔv tv
(Matiyee 12:1-8; Luku 6:1-5)

²³ Mpróɣú Yesu na í ifalaa pa fayana təɣənaɣa pee taale natəli tə taa ké kuyaku kəheesvɔv kvli kv wule. Ulena í ifalaa suu təɣənaɣa pee pəlvɔv na mpaav. ²⁴ Tənaɣa Falisanaa təma Yesu sí: Nyəni nyá ifalaa lakvɔv mpi pə fei lapv ke kuyaku kəheesvɔv wule tə yee.

²⁵ Ulena Yesu cə-we sí: Ye mpv í ta kaləta paa pəcəɣə mpi Tafiiti lapa waatv wei pə caala-í na nyəɣəsí pu í na mpa pa we í cəlv tə? ²⁶ Isəna í suu ləɔ təyaxa taa na í təɣə potopotonaa mpa paa su ləɔ tə. Apiyataa ka kena kətvlv səsə ke saa iní. Pəyele pə fei sí nəxəlv í təɣə potopotonaa mpeɣe yem na pá tá ké kətəlaa. Ama Tafiiti ná təɣə-we. Haləna í ha í taapalaa.

²⁷ Mpróɣú Yesu tasa-we tətə sí: Yvlv təə ké pa su kuyaku kəheesvɔv. Ama pa ta la yvlv ke kuyaku kəheesvɔv təə. ²⁸ Pə təə ké Yvlv Pəyaxa má, ma ké kuyaku kəheesvɔv səsə təsiɣisiɣi.

3

Nkpaləkpekaɣa tv təm
(Matiyee 12:9-14; Luku 6:6-11)

¹ Pəle pə waalı Yesu taɣana Yuta nyəma təkotile taa ké məlvɔv. Pə pamna ŋkpaləkpekaɣa tv nəxəlv í ka we təna. ² Na yəlaa mpa paa we təna tə pá caɣaa na pá keŋna Yesu ké teu sí pa naa sí í ká waası apəlv inəxi kuyaku kəheesvɔv wule yaa isəna? Pa lakaya mpróɣú sí pá hiki nti paa waana-í tə. ³ Mpróɣú Yesu təma ŋkpaləkpekaɣa tv sí: Kvli na ŋ səŋ hekv taa.

⁴ Ulena Yesu pəəsí mpa pa caɣa mpv tə sí: Ta mpaav taa, kupaɔtv ke pə mɔna pá la kuyaku kəheesvɔv wule yaa isayatu? Paa waası yaa paa kv?

Ama pa ta cə sí pəlv. ⁵ Tənaɣa í nyəna pa təna pa isəntaa na pa təm lapi-í pááná, na pa taa huwee asayee wakəli í lanje ke səsəm tətə. Ulena í tə ŋkpaləkpekaɣa tv iní sí: Təv, loosi nyá niŋ.

Ḳp̄yóg ħkraləkrəkaya tu loosa i niñ, ðena i niñ het̄i. ⁶ Tənaɣa Falisanaa luna Yuta nyóma təkotile taa ké kpakpaa, ðena pa na Heləti nyóma pá caya na pá mayasi isəna paa la na pá k̄u Yesu t̄o.

Samaa k̄ante ke Yesu kiñ

⁷ Ḳp̄yóg Yesu lu t̄əna t̄əfan, na í na i ifalaa pá polo Kalilee tenku n̄əɣo, na samaa tuutuuma hu i waali. Samaa in̄i i ka luna Kalilee, na Yuta, ⁸ na Yosalem, na Itumee tetu taa, na Yaatan̄i p̄əɣo waali, na Tiini na Sitəñ p̄ə acaləe c̄əɔ h̄əɣəɔȳu. Yəlaa pane pa nu mpi mpi Yesu t̄əñna lar̄u t̄əɣo pa kotaya i kiñ ke s̄əsəm ke mp̄u. ⁹ Ḳp̄yóg Yesu t̄əma i ifalaa si pá tan̄i-i na k̄p̄ul̄ȳu, t̄əf̄o samaa yuñ ka nyək̄i-i. ¹⁰ P̄ə taya pul̄u t̄əɔ, yəlaa nawa si Yesu t̄əñna lar̄u na k̄w̄ənt̄ənaa hikiyi alaaf̄əya. ðena pa t̄əna mpa p̄ə wukaya t̄ə, pá huliyi si pá hiki-i na pá tokina-i. ¹¹ Ye al̄əɣaa loosa Yesu, pa svuki kiisuȳu ké na pá lun̄i-i na pá t̄əñ si i ké Is̄o P̄əyal̄u ké. ¹² Ama Yesu ná kaləna-we si pá taa ȳəɣət̄əyi mp̄u.

Tillaa naan̄wa na naale k̄pav

(Matiyee 10:1-4; Luku 6:12-16)

¹³ Ḳp̄yóg Yesu k̄pa p̄ȳu t̄əɔ na í yaa mpa i caa t̄əɣo i kiñ, na p̄ele pá polo. ¹⁴ Tənaɣa i l̄əsa pa taa yəlaa naan̄wa na naale na í ha-weȳe h̄əte si tillaa. ð̄l̄əsa p̄el̄eȳe si pá wee i kiñ ke tam na í tiliyi-weȳe waas̄u lar̄u. ¹⁵ Na í ha-weȳe al̄əɣaa t̄əɣənȳu p̄əsuȳu. ¹⁶ Yəlaa naan̄wa na naale wei i l̄əsa t̄ə pa h̄əla nt̄ə. Siməñ wei Yesu ha h̄əte si Piyee t̄ə, ¹⁷ na Sepetee p̄əyal̄u Saaki na i neu Yohaani. P̄ele pa naaleɣe Yesu ka ha h̄əte si P̄əwan̄eesi, na t̄əle t̄ə huw̄ee nt̄ə si t̄əv holuȳu piya. ¹⁸ Na pá kaasi Ant̄əli, na Filip̄u, na Paatelemii, na Matiyee, na Tomaa, na Al̄əfe p̄əyal̄u Saaki, na Tatee, na Siməñ wei i ka lukaya tetu t̄əkuȳu t̄əm taa t̄ə, ¹⁹ na Yutaasi Is̄əkaleeu wei i hulaa si Yesu kolontunaa í k̄pa-i t̄ə.

Yesu nyóma k̄ante ke i k̄pav

²⁰ P̄əle p̄ə waali Yesu m̄əla t̄əyaya, na yəlaa tuutuuma tasa kotuȳu p̄ə tu f̄ei. Haləna Yesu na i ifalaa pa ta hiki tapacayale si pá t̄əɣo t̄əɣu mayamaya. ²¹ ð nyóma nu mp̄u, ðena pá kul̄i si pá puki na pá k̄pa-i. P̄ə taya pul̄u t̄əɔ, pa t̄əñya ké si p̄ə lak̄i-i ké.

Yesu c̄əv ke i t̄əm t̄v̄laa

(Matiyee 12:22-32; Luku 11:14-23; 12:10)

²² Is̄o T̄əm s̄eȳesəlaa mpa pa luna Yosalem na pá k̄ə t̄ə p̄ele pa t̄əñya si: Yesu nyəna Pesepule^a ké.

ð̄ena l̄elaa náá t̄əñ si: Al̄əɣaa wulav t̄əñ ke Yesu t̄əɣəñəna al̄əɣaa l̄empa.

²³ Ḳp̄yóg Yesu yaa-we na í s̄ee-weȳe is̄ənaa si: Is̄ənaɣa Satan̄i ká t̄əɣəni i ti? ²⁴ Ye kawulaya wee na ká f̄ei n̄əɣo kul̄umaya, n̄əñn̄ə ka saal̄əyi yem ké. ²⁵ Na yəlaa í we t̄əyaya taa na pá f̄ei n̄əɣo kul̄umaya, n̄əñn̄ə t̄əyaya ħke ka saal̄əyi yem ké. ²⁶ Mp̄u t̄ət̄əɣo ye Satan̄i wak̄əł̄əyi i ti na i kawulaya nyóma yooki pa taa pa t̄ike, i kawulaya yaa ké na i t̄əñ saali yem t̄əkpataa.

²⁷ N̄əɣəł̄v̄ ka p̄əsi na í svu yul̄u t̄əñ tu t̄əyaya si i kuuki i wontu na í tá t̄ə t̄əñ tu in̄əyi h̄əkuȳu ke ħm̄usi. Ama i k̄paa-i ké na í h̄ək̄-i t̄ək̄en̄k̄en̄ na p̄əc̄ó í svu i wontu kuuu ke t̄əyaya taa.

²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa c̄əsəxi, paa yəlaa k̄w̄ak̄əł̄əm ká t̄ə is̄əna, yaa paa pa ȳəɣət̄ə isayatu is̄u we, Is̄o p̄əsəxi na í h̄ul̄i-weȳe suulu. ²⁹ Ama wei i ká ȳəɣət̄ə isayatu ke Feesuȳu Nan̄ñtu t̄ə t̄ə pa kaa husi p̄unt̄u isayatu ke paa p̄əc̄o. P̄ə taya pul̄u t̄əɔ, p̄unt̄u s̄əɣəla isayatu tam nyənt̄u ké.

^a 3:22 Pesepule: Al̄əɣaa wulav ke Yuta nyóma yaaki si Pesepule.

³⁰ Mpi pə tɔɔ Yesu yəɣɔta mpu tɔ, pa tənɔaɣa-ɪ kɛ sɪ ɪ nyənə ɪɔɣɔv.

Yesu too na ɪ newaa
(*Matiyee 12:46-50; Luku 8:19-21*)

³¹ Mprɔ́yú Yesu too na ɪ newaa apalaa nyɔ́ma pa kɔ́ma na pá sɛ́ɛ awali na pá tili sɪ pá yaa-ɪ. ³² Pə pamna yɔ́lɔ́a samaa caɣaa na pá cɔ́ɔna Yesu. Tənɔaɣa pa heela Yesu sɪ: Tə taa ce nyá nɔɣɔ tɔɔ, nyá too na nyá newaa pa wenna nteɣe awali na pá caa-ɛ.

³³ Mprɔ́yú Yesu nɔɣɔ təkprɔv sɪ: Aweɣe ma too na mpaɣa ma newaa ye?
³⁴ Yesu nyənə mpa pa tənə pa caɣaa na pá cɔ́ɔna-ɪ kotɔaɣa tɔ, ɪlena í tɔ sɪ: ɪ naa ma toonaa na ma newaa ntɔ. ³⁵ Pə taya pulv tɔɔ, mpa pa laki mpi ɪsɔ caaki tɔ pɔntɔnaa nté ma newaa na ma toonaa.

4

Mətutuuna tɔm
(*Matiyee 13:1-9; Luku 8:4-8*)

¹ Mprɔ́yú Yesu tasa seɣesɔvɔv kɛ Kalilee tenku nɔɣɔ. Tənɔaɣa yɔ́lɔ́a kota ɪ kin kɛ sɔ́sɔm pə fei keesɔvɔv. Haləna í kuli na í kpa kpuɔvɔv taa na í caɣa. Na yɔ́lɔ́a náá caɣa atɛɣe lɔm nɔɣɔ na ɪnɪ ɪ we kpuɔvɔv taa kɛ lɔm taa. ² Mprɔ́yú Yesu seɣesa-weɣe tɔmnaa paɣale na ɪsɔnaa seɣv taa. Haləna í keesi-we sɪ: ³ ɪ nu teu, tuulu poləna tuutu. ⁴ ɪ tuukaya ɪ mətutuuna, ɪlena lenna hoti mpaav nɔɣɔ nɔɣɔ na sumasi tii na sɪ tɔɣɔ-ye. ⁵ Mprɔ́yú lenna hota kɔwɔv tɔɔ timpi tetv ta lim tɔ, na ale á tənɔa nyɔv kɛ tetv we tətayasam tɔ pə tɔɔ. ⁶ ɪlim kɔ́ma na pɛ́ haɪ na pɛ́ nyɔaɣa məhoo, ɪlena a wɔli. Mpi tɔ, a ta hiki tetv sɪ á ka hoosi kɔpaɪsɪ. ⁷ Pee lenna náá hoti sɔ́wa taa na ale a nyɔv ɪsu a ká kuli teu, ɪlena sɔ́wa fete-ye na á kpisi lɔlvɔv. ⁸ Ama pee lenna ná hota tetv mɔsɔɪ nyəntv taa. Mprɔ́yú ale a nyɔ́wa na á kuli na á pu tiɪ na á lɔli pee. Lenna kɛ pəcɔ, lenna kɛ maɣana, lenna kɛ sɔ́sɔm sɔ́sɔm.

⁹ Mprɔ́yú Yesu tɔma sɪ: Ye wei ɪ kɛ tɔm nuɔv pɔntv í nu.

Yesu seɣesɔvɔv na ɪsɔnaa seɣv nyɔvɔv
(*Matiyee 13:10-17; Luku 8:9-10*)

¹⁰ Pa kɔ́ma na pá luna kpeɛɛɛ, ɪlena mpa paa we Yesu cɔlv tɔ na ɪ ifalaa naanɔwa na naale pá pɔ́sɪ-ɪ sɪ: Keesi-tɔvɔv ɪsɔnaa mpa n se-tɔvɔv mpu tɔ pa hɔwɛɛ. ¹¹ Mprɔ́yú Yesu cɔ-we sɪ: Mɛ, pə ha-meɣe sɪ í nyɪ ɪsɔ Kawulaya tɔm kɔɪmɛsɔv. Ama ɪsɔnaa seɣv taa kɛ kpa nyɔ́ma ná nyɔ́ɛna pə tampana.

¹² Pəcɔ pə tisi na paa pa nyənə teu, pá taa ná.

Na paa pa nu teu, pá taa cekəna.

Tɔfɔ tɔɔ paa kɔɔ na pá pəsəna ɪsɔ tɔɔ

na í husi-weɣe pa ɪsɔɣatv.

Yesu kilisuyv kɛ mətutuuna tɔm
(*Matiyee 13:18-23; Luku 8:11-15*)

¹³ Mprɔ́yú Yesu pɔ́sɔa-we sɪ: ɪ tá cekəna ɪsɔ wei ma seɛ-meɣe mpu tɔ yaa? Na ɪsɔnaɣale í ká cekəna ɪsɔnaa lelɔ́a mpa paa seɛ-me tɔ? ¹⁴ Pə we ɪsu ɪsɔ Tɔm kɛ tuulu ɪnɪ ɪ tuuki. ¹⁵ Yɔ́lɔ́a weɛ, na ye pa nu ɪsɔ Tɔm Satanɪ tɔɛ na í hɔɣɔsɪ-tɔɛ pa taa kɛ kpaɣpaa. Pɛle pa wenna nté ɪsu pee nna a hota mpaav nɔɣɔ nɔɣɔ tɔ. ¹⁶ Pee wena ale a hota kɔwɔv tɔɔ tɔ, aleɣele mpa pa nu ɪsɔ Tɔm na pá mɔ-tɔɛɪ kpaɣpaa na laɪhulɔmle tɔ. ¹⁷ Ama paa yeki sɪ tɔ sɔvna-weɣe teu. Pa tɔkɔɛɪ-tɔɛɪ tətanta. Saa wei wahala nɔɣɔlv ɪ ká tala, yaa ɪsɔ Tɔm tɔɔ kɔvɔɔɔ tɔvɔv ká kɔɔ, ɪlena pá lu ɪsɔ seɣv taa kɛ kpaɣpaa. ¹⁸ Lɛlɔ́a ná nɔɣəsəna wena a

hota sowa taa tō. Mpi tō pa tɛŋ Iso Təm nuu, ¹⁹ ɔlena atɛ cənɛ kulaputv nəɣəsɛɛ na wɛnav kətɔi puɣusi-wɛ. Na konyuləŋ lələŋ kv təm ntəɣi pa taa, na halɪ tɔ caŋ na tɔ kpisi lɔlvɔv. ²⁰ Pə kaasa pee lenna ná hota tɛtv mʊsvɛŋ nyəntv taa. Anjhaa, alɛ a wenna ntɛ isv yɔlaa mpa pa nukɪ Iso Təm na pá mv-təɣi teu na pá lɔləɣi pee tɔ. Lɛlaa kɛ pɔcɔ, lɛlaa kɛ maɣana, na lɛlaa kɛ sɔsəm sɔsəm.

Fətəla mʊsvɔv təm
(Luku 8:16-18)

²¹ Ḿpóyó Yesu pɔasa-wɛ tɔtɔ sv: Yulv ká kpaɣa fətəla na í pamv-ɪ nyənaya tɛɛ yaa í svsv-ɪ kato tɛɛ? Pə taya ye ɪ wɛ timpɪ taa, pu na yɔlaa tɔna tɔɣɔ paa sv-ɪ? ²² Kvŋmɛləm narəli pə fɛɪ sv pə kaa kuli pə tɔɔ, pɔcɔ mukaya tɛɛ pulv fɛɪ mpi pa kaa ləsv na paa wei í ná tɔ. ²³ Ye wei ɪ kɛ təm nuv pɔntv í nu.

²⁴ Ḿpóyó Yesu tasa-wɛɣɛ heeluyv sv: ɪ la laakalɪ na nti nti í nukɪ tɔ. Maɣasəlaya ŋka mə maɣamaɣa í maɣasəɣəna tɔ, ŋkɛɣɛ Iso ká maɣasəna ɪ kvɔcəŋ na í ha-mɛ. ²⁵ Wei ɪ wɛna tɔɣɔ paa ha. Paa lɛkɪ wei ɪ fɛɪna tɔɣɔ pəciimaɣa wei ɪ wɛna tɔ.

Kututuum nyəv təm

²⁶ Ḿpóyó Yesu tasaa tɔtɔ sv: Iso Kawulaya wɛɛ kɛ isv yulv tuukuɣv pee kɛ ɪ taalɛ taa tɔ. ²⁷ Paa ɪ tookɪ yaa ɪ wɛna ɪ isɛ, paa ilim paa ahoov, ɪ kaa nyɪ isəna pee anɪ a nyɔkɪ na á laki məhoov tɔ. ²⁸ Tɛtv maɣamaɣa lakəna na pə puki. Pə caaləɣəna məhoov kɛ, waalɪ kɛ pə tvɣɪ nyɔəŋ. Pələ pə waalɪ kɛ pee ná puki tɔcasəlaa. ²⁹ Pə puki mpv, ɔlena pá cɛ na pá husɪ na pá niki kɔm.

Səɣa pələ təm

(Matiyee 13:31-32,34; Luku 13:18-19)

³⁰ Yesu tasa yəɣtvɔv tɔtɔ sv: Pepeye tv kɛəsəna Iso Kawulaya ɔlɛ yee? Na isə wei kɛ tv sɛɛ na pə kɛɛsv ka təm ɔlɛ yee? ³¹ Ka nəɣəsəna kɛ isv səɣa pile. Pee nna pa tuuki tɔ a təna a taa ntɛ tɔ kələna wɛɛv təminimini. ³² Ama ye pa tuu-tɛ, tɔ puki kɛ na tɔ kpa sɔsəm na tɔ kəlɪ tuusi lɛŋsv. Na tɔ helɪ piliŋasɪ kɛ sɔsəm, haləna sumasɪ kəŋ na sv tvɣɪ tana kɛ sv hətv taa.

³³ Yaasinaa payalɛ isv mpv pə taka kɛ Yesu kpaɣaa na í sɛɣəsəna-wɛ. ɪ maɣasa isəna yəlaa mpa pa kotina-ɪ mpv tɔ paa pəsv na pá cəkəna tɔ. ³⁴ ɪ ta sɛɣɛsv-wɛɣɛ natələɣɪ yem na í ta kɛəsəna pulv. ɪ na ɪ ifalaa pa kɔma na pá caya pa tike, ɔlena í kilisi-wɛɣɛ pə təna.

Kacuculaya hɛsvɔv təm

(Matiyee 8:23-27; Luku 8:22-25)

³⁵ Kvɣakv kvnɛ unɪ kv taanaya tɔv Yesu təma ɪ ifalaa sv: Tə tɛsv na tɔ polo kvŋŋ lɛŋkv tɔv.

³⁶ Pa tɛma yəlaa kɛ yasvɔv, ɔlena Yesu ifalaa kɛɪ-ɪ kvpulvɔv ŋkv kv taa ɪ ka caya tɔ, na kvpuləŋ lələŋ ka wɛ ɪ kɪŋ təna.

³⁷ Tənaɣa heelimuyv svv mapv na lvm huuki na pə watəɣɪ pa kvpulvɔv taa, haləna kvlɛ kv caa svuy. ³⁸ Pə pamna Yesu ná tv ɪ nyvɔv kɛ lefeli na í təŋna tom na waalɪ tɔv. Ḿpóyó ɪ ifalaa fɛɛsa-ɪ sv: Taca, nɪ suma yaa? Tə lepaya.

³⁹ ɪ fema ɔlena í kaləna heelim. Na í heeli lvm sv: Sv, hɛɛ təna.

Tənaɣa heelim suma, na pə təna pə hɛɛ təli. ⁴⁰ ɔlena í pɔasv-wɛ sv: Pepe tɔv kɛ í wɛna sɔɣəntv kɛ mpv? ɪ ta tɛ mə taa na Iso kɛɛ?

⁴¹ Səɣəntv pu-wɛɣɛ sɔsəm na pá təŋ təma sv: Awɛyɛɛ inɛ unɪ na pə kvɛŋna heelim na tɛŋkv lvm na pə nukəna-ɪ?

5

Ułəghilu na afanaa pa təm
(*Matiyee 8:28-34; Luku 8:26-39*)

¹ Mpróyó pa tala Kalilee tenku koten ləŋku ke Selasini nyəma tetu taa. ² Yesu luna kpułuyv taa ké kprakpa, ɔlena yulv nəyólv í luna pəlaaŋ taa na í səŋi-i. ³ Apalv unı ı ka hii dıyóv ké, na í we pəlaaŋ taa. Paa alukpala maɣamaɣa ke paa həkə-i pu cakı. ⁴ Təm paɣale ke pa kama-i ŋkpa-sı na í pəli, na pá həkə ı niŋ ke alukpala na í pətətı pə təna. Nəyólv fəi wei ı pəsəɣı na í ŋmakəli-i tə. ⁵ Pulasi taa na pəlaaŋ taa ké ı we ilim na ahoo ke tam, na í makı kapusi na í heetəyi ı təyi pəe.

⁶ Apalv unı ı loosa Yesu ké poolun, ɔlena í kpaɣa asewa na í polo í lun ı tēe ⁷ na í kooki sı: Isətəa Isə Səsə Pəyalv Yesu, ma na-ŋ suwe? Ma wiina-ŋ, hai, nyəni Isə, taa tı-m wahala.

⁸ Pə taya pulv tə ké apalv unı í yəɣətə mpv, Yesu ka təma ı dıyóv ké sı í se apalv unı ı waalı.

⁹ Mpróyó Yesu pəsəa apalv unı sı: Pa yaa-ŋ suwe?

Ulena ílé ı cə-i sı: Pa yaa-m sı Kəpiŋ ke tə we paɣale tə pə tə.

¹⁰ Ulena apalv unı í wiina Yesu ké teu sı í taa təɣəni-weɣe tetu nti tə taa.

¹¹ Afanaa kaləku səsəəv nakəli ku we tənaya puɣv cəlv na ku tuliyi. ¹² Mpróyó aləɣaa mpe pa wiina Yesu sı í yele na pá svv afanaa mpe pa taa.

¹³ Mpróyó Yesu tisaa. Tənaya aləɣaa mpe pa yela apalv unı na pá svv afanaa mpe pa taa. Ulena pəle pá tv casəle ke yem na pá tii kalakala na pá tv lum na pá sı. Afanaa mpe pa nyuvv tala ısu iyisi naaleɣe (2000) mpv.

¹⁴ Mpróyó afanaa mpe pá tiikilaa ná loma kprakpa na pá polo na pá taɣası təm nti, na tə yeke kprakpa ke acaləe taa na cacakəŋ tēe, na yəlaa lu sı pa naaki mpi pə lapa tə. ¹⁵ Yəlaa kəma Yesu kiŋ, ɔlena pá maɣana apalv wei ı kiŋ aləɣaa kviŋ ŋku ku wee tə na í caya na í suu wontu na pə cəpa ı tə. Ulena səɣəntv kra-we. ¹⁶ Mpa pa na təm nti na pa ısəpəle tə pá keesa-weɣe ısəna pə lapa na dıyəghilu aləɣaa se tə. Na mpi pə lapa afanaa tə. ¹⁷ Ulena yəlaa svv Yesu ké təkuyv sı í lu pa tetu taa.

¹⁸ Yesu kəma sı ı kraa kpułuyv taa, ɔlena dıyəghilu unı sı: Ma təŋəyi-ŋ.

¹⁹ Ama Yesu kisaa na í təmı-i sı: Məli nyá təyaya taa ké nyá nyəma kiŋ, na í keesi-weɣe ısəna Tacaa nyəna nyá pətətəle na í la-ŋ tə.

²⁰ Mpróyó apalv unı ı tēewa na í niki mpi Yesu lapa-i təɣə heeluyv ke timpri pa yaa sı acaləe naanəwa tə pə tetu taa, na pa təna mpa pa nuwa tə pa laŋa cəpa.

Yailu pəelə na alv təɣəllv pa təm
(*Matiyee 9:18-26; Luku 8:40-56*)

²¹ Yesu taɣana tēsuvv ke koten ŋku kv tə ı ka wee tə na kpułuyv. Ulena yəlaa koti səsəm, na unı ı we lum nəyó. ²² Mpróyó Yuta nyəma təkotile səsə nəyólv ı kəma ı kiŋ, pa yaa-i sı Yailu. I ná Yesu, ɔlena í hoti ı nəəhe tēe, ²³ na í wiina-i təkpe sı: Ma pəeliya caana ntəye səm. La suulu na í polo í tənı nyá niŋ ke ka tə, na pə waa-ke na ká hiki weesuɣu. ²⁴ Mpróyó Yesu təŋa-i na pá tēe, na samaa səsə təŋaya-i na pə nyəka teu.

²⁵ Pə pamna alv nəyólv ı ka we təna, hatoo pu-sı naanəwa na naale taa ké ı təŋna təyóluyv na pə we-i ton. ²⁶ I ná wahalanaa ke fetaa tē, na halı í caŋ na í təyó ı liyitee təna, pə ta tv lapv sooci maɣamaɣa. Pə məlaa ké na pə səsəyi kvsəsəv. ²⁷ Alv unı ı nu Yesu taŋ, ɔlena í tə na í svv yəlaa samaa taa, na í polo

na í tokina Yesu capa na ílé i waalı təə. ²⁸ Pə taɣa pulv təə, i huɔwa i taa ké teu ké si: Ye ma pəsaa na má tu hiki i təə wontu na má tokina te, pu waam. ²⁹ Tənaɣa pə təma-i kpaɣaa inu, na í nu i tənuyv taa si i hika alaafəya. ³⁰ Ḿpóyú Yesu nu i taa si toma lenna luwa. Ilena í pəsəna i waalı ké samaa taa təna na í pəəsi si: Awe tokina ma wontu?

³¹ Ilena Yesu ifalaa cə-i si: A a, n naa yəlaa paɣale nyəkəyi-ŋ isəntə na í taɣanəyi pəəsuyv si awe tokina-ŋ?

³² Ḿpóyú Yesu nyəna i taa na i waalı si i naa wei i tokina-i mpv tə. ³³ Alv inu i nyəmá mpi pə lapa-i tə, lena í svv seluyu ná í polo i hoti Yesu nəəheε tεε na í heeli-i i tampana. ³⁴ Tənaɣa Yesu təma-i si: Ma pu n təma Isə na nyá taa təɣə pə waasa-ŋ. Tεena lanjhəlvmlε, nyá kətəŋ í tɛŋ təkpaataa.

³⁵ Yesu təŋna yəɣətuyv ke mpv, ile tillaa luna Yuta nyéma təkotile səsə Yailu inu i təyaya nté na pá heeli-i si: Nyá pεεlv fεi. Taa tv Taca ke konyəŋ ke yem.

³⁶ Ama Yesu ta nyəni pa kuyəɣətvtv si tə ke pulv. Ilena í tə Yailu si: Taa nyá. Ama nyaa tε Isə na nyá taa tε.

³⁷ Ḿpóyú Yesu təɣəna pa təna na pə kaasi Piyεε na Saaki, na ílé i neu Yohaani pa tike. ³⁸ Pa tala Yuta nyéma təkotile səsə inu i tε, lena Yesu ná yəlaa wiliyi na pá makı kapusi ke səsəm na pə haŋa yem. ³⁹ Ḿpóyú i svv təyaya taa na í pəəsi-wε si: Pepe təə ké í wiiki na pá haŋa mpv? Pəyaya kanε ka too kotoo ké, ka ta si se.

⁴⁰ Tənaɣa təyaya nyéma woŋa-i. Ḿpóyú i təɣəna pa təna na pá luna awalı. Ilena í kpaɣa pəyaya caa na ka too na i ifalaa tooso inu na pá svv timpi paa husa pəyaya ŋke tə. ⁴¹ Tənaɣa Yesu təka ka niŋ taa na í tə si: Talita kum. Təm tənε tə huwεε nté si: Ma heeliyi-ŋ si ń kvl pεeliya nyá.

⁴² Tənaɣa pεeliya kula kpaɣaa na ká svv təntε. Ka pusi ka wε naanəwa na naale. Pa ná mpv, lena pə la-wεyε piti ke səsəm. ⁴³ Ama Yesu kpaala-wε si pá taa yelev na nəɣəlv nu-ti. Ilena í tə si: I cela-keye kətəɣəv na ká təɣə.

6

*Nasaletı nyéma kisuyv ke Yesu
(Matiyee 13:53-58; Luku 4:16-30)*

¹ Ḿpóyú Yesu lu təna na í polo icate nte tə taa i puwa tə, na i ifalaa ke i waalı. ² Kuyaku kəheesuyv talaa, lena í niki seɣesuyv ke Yuta nyéma təkotile taa. Yəlaa paɣale nu i təm, lena pə la-wεyε piti ké səsəm, na pá təŋ si: Leyε i hika pəne inu pə təna isəntə? Na nyəm mpiyile pə ha-i mpv? Na isənaɣa i laki piti təma anε a taka ké mpv? ³ Pə taɣa Malı pəyalv kaafənta? Pə taɣa Saaki na Yosee na Yuti na Siməŋ pa taalv? Pə taɣa tá na i newaa alaa nyéma ntə cənε?

Pə tənaya mpv pə lapa pa laŋa ke kpυsəŋ na pá kpisi i təm muɣv. ⁴ Ḿpóyú Yesu təma-wε si: Isə kuyəɣətvtv teləsəlv ta laŋ sam ke tiili, ye pə taɣa i maɣamaɣa i icate taa, na i ləlvuyv nyéma na i təyaya nyéma hekv.

⁵ I ta pəsi na í la piti təmlε natələyi təna. Ye pə taɣa kətəntvnaa pəcə wei i təə i təna niŋ na pə waa tə. ⁶ Ḿpóyú i laŋle cεpəna isəna pa fεina Isə ké naani tə.

*Yesu ifalaa naale naale tiluyv
(Matiyee 10:5-15; Luku 9:1-6)*

Pəle pə waalı Yesu cəə acalεε nna a wε pəcəlv təna tə a təə na í seɣesi. ⁷ Ilena í yaa i ifalaa naanəwa na naale na í tili-wεyε naale naale. Na í tv-wεyε təŋ si pá təɣəni aloyaa. ⁸ Na í heeli-wε si: Kpátóyú paasi, í taa təkı pulv tətə. I taa

kpaxa təxənaɣa, í taa təkɪ huluyu, na í taa təkɪ liyitee ke mə sipanaa taa. ⁹ ǀlee ntaŋkpala. ǀ taa suu wontu na í tənɪ.

¹⁰ ǀmpɔ́yó ǀ tasa-we tətə si: Ye í tala ɪcate taa na í suu təyaxa ŋka ka taa, í caɣa təna haləna mə kɔlvɔy. ¹¹ Na ye pa ta mu-meɣe tiili yaa pa ta nuna-me, í lu təna na í kpiisi-weɣe mə nəəheɣe musuyv, na pə huli-we si í kpaala-we.

¹² ǀmpɔ́yó Yesu ifalaa tɛɛwa na pá laki yəlaa ke waasu si pá layasi tənte. ¹³ Na pá təxəni aləɣaa paɣale, na pá taa kətəntənaa paɣale ke nim na pə waa-we.

*Lum Səlv Yohaani kuyv
(Matiyee 14:1-12; Luku 9:7-9)*

¹⁴ Yesu hətə təŋna yaav ke paa timpi. ǀmpɔ́yó wulav Heləti nu Yesu taŋ. Na yəlaa lɛlaa náá təŋ si: Iso Lum Səlv Yohaani ǀlé ǀ femna. Pə təə ké ǀ wena piti təma lapv pəsvy.

¹⁵ ǀlena lɛlaa si ǀlii luna.

Pə kaasi lɛlaa ná təŋ si ləŋtaa Iso kuyəɣətutu teləsəlaa taka nəɣəlvɔy.

¹⁶ Heləti nu mpv, ǀlena í tə si: Lum Səlv Yohaani wei ǀ nyuyv ma yelaa na pá seti tə ɪni ǀ femna.

¹⁷ Nn kɔpam, wulav Heləti ɪni ǀ ka təmna si pá kpa Yohaani na pá həkə-ǀ na pá tv-ǀ saləka taa. Pə taɣa pulv təə ké Heləti lapv mpv. ǀ ka kpaxa ǀ taalv Filipv alv Helətiyati ké. ¹⁸ ǀlena Yohaani yəɣoti-ǀ si: Pə ta muna si ǀ lɛɛki nyá taalv alv na ǀ suna nyá ti. ¹⁹ ǀmpɔ́yó Helətiyati taa wuna Yohaani ke səsəm, na í pɛəkəɣi si ǀ kv-ǀ. Ama Heləti təə ǀ ta pəsi na í la pulv. ²⁰ Pə taɣa pulv təə, wulav Heləti nyəma si Yohaani ké yolv kɔpaŋ, ǀ ké Iso yolv. Pəyele ǀ nyanɣaxana-ǀ ké, na í kentiɣi ǀ təə. Ye ǀ nu Yohaani təm pə pekələɣi-ǀ ǀ taa ké. Paa na mpv ǀ nyulaya si í nukɪ-ti.

²¹ ǀmpɔ́yó wulav Heləti ləlvɔy kuyaku acima talaa. Na í la acima na í yaa ǀ kawulaya taa səsaa səsaa na yoolaa səsaa, na Kalilee tetv taa nyuyv nyəma nyuyv nyəma. Sɛsɛ pə wɛɛ si kuyaku ŋkuyv Helətiyati ká hiki mpi ǀ pɛəkaxa tə. ²² ǀmpɔ́yó Helətiyati ɪni ǀ pɛɛlv suu timpi yəlaa sɛɛ mpv tə na í paa. Ntəna pə la Heləti na ǀ muvlaa mpeɣe leleŋ. Tənaɣa Heləti təma pɛɛlv ɪni si: Sələmi-m mpi n caa tə, ma ha-ŋ.

²³ Haləna Heləti tuu si paa mpiɣi ǀ sələma-l, ɪni ǀ ká ha-ǀ. Paa ɪni ǀ kawulaya maɣamaɣa həɣəlvɔy.

²⁴ Pɛɛlv ɪni ǀ luwa, ǀlena í polo ǀ pəəsi ǀ too si: Pepeɣe ma sələmi-t?

ǀlena toto cə-ǀ si: Tə si í ha-ŋ Iso Lum Səlv Yohaani nyuyv. ²⁵ Tənaɣa ǀ mələ wulav kiŋ ke kpakpaa na í tə si: Ma caa si ǀ ha-m Iso Lum Səlv Yohaani nyuyv ke nyənaya taa ké cəneɣe nəəhə.

²⁶ ǀmpɔ́yó wulav Heləti laŋle wakəla səsəm. Ama ǀ tɛma tuuu ke ǀ muvlaa mpe pa təna pa ɪsentaa, ǀɛ pə fei si ǀ ká kisi. ²⁷ Tənaɣa ǀ tila taŋlaa taa nəɣəlvɔy kpakpaa si í polo í kəna Iso Lum Səlv Yohaani nyuyv. ǀlena taŋlv náá tɛɛ saləka naŋ taa na í seti Yohaani nyuyv. ²⁸ Na í tv-kuyv nyənaya taa na í kəə í cɛla pɛɛlv ɪni, na ǀlé ǀ polo í cɛla ǀ too. ²⁹ Yohaani ifalaa nu mpv, ǀlena pá polo pá kpaxa Yohaani na pá pi.

*Yəlaa iyisi kakpasɪ caləsvy
(Matiyee 14:13-21; Luku 9:10-17; Yohaani 6:1-14)*

³⁰ ǀmpɔ́yó Yesu tillaa mələa, ǀlena pá kɛɛsi-ǀ pə təna mpi pa lapv na pa sɛɣəsaa tə. ³¹ Mpa pa pukaxa Yesu kiŋ, na mpa pa kulayaa si pa kpeŋ tə pa paɣale fei kɛɛsvy. Haləna Yesu na ǀ ifalaa pa ta na ɪsɛ si pá təxə təxəv

mayamaya. İlena Yesu tə ı ifalaa sı: İ kəə na tə luna kreenja ke timpi nəçəlv fei tə na ı heesi pəcə mayamaya.

³² Mpróyú Yesu na ı ifalaa pa súb kprulvuv ke pa tike na pá teena kreenja təə. ³³ Ama yəlaa payale loosa-we na pá nyi-weye kprakpa. İlena yəlaa lu acaləe acaləe na pá kraya asewa na pá laali-weye tənaya tate.

³⁴ Yesu luna kprulvuv taa na ı na yəlaa samaa, ılena pa təm lapı-ı pətəətəle ke səsəm. Pə taya pulv təə, pa nəğəsəna ké isu heen wei ı feina tiikilu tə. Mpróyú ı seğesa-weye səsəm. ³⁵ Pə kəma taanaya ılena ı ifalaa polo na pá təmi-ı sı: Cəne ké nyutu taa ké, na ilim tema. ³⁶ Təğəni-we na pá yeli kutəğəy yərv ke pəcəlv pəcəlv cacəkəñ tee na pə acaləe taa.

³⁷ Tənaya Yesu təma-we sı: Mu hana-weye təğənaya ke mə mayamaya.

Mpróyú Yesu ifalaa pəssa-ı sı: Paa tu polo na tə ya kutəğəy ke Liyitee nyəğətv ηmuvuv (200), pu tala yəlaa pəneye we?

³⁸ Tənaya Yesu təma-we sı: İ polo na ı wiili na má ná, potopotonaa ı sənaya ı wəna?

Yesu ifalaa wiilaa, ılena pá heeli-ı sı: Potopotonaa kakpası na pə kaası tiina ke naale.

³⁹ Mpróyú Yesu təma ı ifalaa sı: İ cəyası samaa tənaya tintika tintika ke nyələwee təə. ⁴⁰ Tənaya pa cəya loosi, ləlaa ke nunvwa (100) nunvwa (100), ləlaa ke nule na naanvwa naanvwa. ⁴¹ Tənaya Yesu kraya potopotonaa kakpası na tiina naale unı, na ı teki ıse na ı se ıse İə ké ı na təmle, na ı fayə-we na ı cəla ı ifalaa sı pá tala yəlaa. Na ı teesi tiina naale ke mpv tətə, na pá tala pa təna təpai. ⁴² Mpróyú pa təna pa təğaa na pá hağa. ⁴³ Na ı ifalaa koti həğəlası nsi sı kpisaa tə, na pə sū təkəñ naanvwa na naale. ⁴⁴ Mpa pa təğə mpv tə pa taa apalaa nyəəñ tala isu iyisi kakpası (5000).

Yesu təntə ke ləm təə

(Matiyee 14:22-33; Yohaani 6:15-21)

⁴⁵ Mpróyú Yesu təma ı ifalaa ke pə waalı ké kprakpa sı: İ súb kprulvuv na ı teə-m nəğə na ı tesəna Petesaita ıcate təə. İlena Yesu náa saalı təna na ı paasəna samaa yasvuv. ⁴⁶ Pa ya təma, ılena Yesu polo ı kpa puvv nakvli kv təə ké İə sələmvuv. ⁴⁷ Pə kəma yuğu, ıle kprulvuv tala tenku hekv taa kele, na Yesu we ı tike ke tetv təə. ⁴⁸ Mpróyú ı loosa-we na pá saaki kprulvuv pə fei pə polo. Heelim makı tuluvja ké na pə mələğəna-we na waalı waalı. Mpróyú Yesu təma ləm təə na ı puki pa kinj. Saa unı pə wəsəna kampaañ kooü ke mpv. ⁴⁹ Pa na-ı na ı təñ ləm təə, ılena pá huv sı asənaalı, na pá súb kapusi marv. ⁵⁰ Pə taya pulv təə, pa təna pa naakaya-ı mpv tə pə lapa-weye səğəntv ke səsəm ké. Ama ı təma-we sı: İ təkı tənəñ, maya, ı taa nyá.

⁵¹ İ yəğəta mpv, ılena ı kpa pa kinj ke kprulvuv taa na ı cəya na heelim hee, na piti kpa ı ifalaa ke səsəm. ⁵² Pə taya pulv təə, pa ta cəkəna potopotonaa mpe pa piti təmle ke pa lanjkpusəñ təə.

Kutəntvnaa waasvuv ke Kenesaleti

(Matiyee 14:34-36)

⁵³ Yesu na ı ifalaa pa teesa tesvuv ke ləm na pá tala Kenesaleti tetv taa, ılena pá tv pa kprulvuv na kvtenj. ⁵⁴ Yesu luna kprulvuv taa ké kprakpa, ılena yəlaa nyəmi-ı. ⁵⁵ Tənaya yəlaa súb cəəv ke tetv təna taa, na pá kelı kutəntvnaa na pa kvhəntəñ na pá pukina-weye timpi timpi pa nukı sı ı wee tə. ⁵⁶ Paa timpiyi Yesu polaa te, paa isu acalisi taa, paa acaləe səsəna taa, paa cacəkəñ tee, yəlaa kəñayana pa kutəntvnaa ké na pá husəyi-weye ıcate patəma taa, na pá

wiikina-ı sı ı yeke na pá tokina ı krai ntəmpee mayamaya. Na pa təna mpa pa tokina ı krai unı tə pə waa-wə.

7

*Falisanaa kuseyesətu ke kotası tə
(Matiyee 15:1-9)*

¹ Mıpúy Falisanaa na İso Təm seyesəlaa narəli pa luna Yosalem na pá kəw na pá kotina Yesu. ² Pa nawa sı ı ifalaa ləlaa təkəna niñ asilima, paa sañəyi isı İso sətəu taa yulv ká la na pácǝ í təyǝ tǝ.

³ Tampana mıpúy pə wəe, Falisanaa na Yuta nyəma ləlaa təna təkə pa caanaa kulaputu ke teu ké. Ye pa ta sañ pa niñ təcəicəi paa təkı. ⁴ Ye pa kəmna kuyaku na pá ta sə ləm, paa təkı kutəyǝ. Na pá kaası pa təñəyi ləñtaa kulaputu lentənnaa isı kəpənnaa nyaalbyu, na nyənasi, na taanusənaa, na kuhəntəy pə nyaalbyu, na yaasinaa payale ke mpu.

⁵ Pə tǝ ké Falisanaa na İso Təm seyesəlaa pa pǝsa Yesu sı: Pepe tǝ ké nyá ifalaa ləwa ta caanaa kulaputu na pá təkəna niñ asilima ke mpu?

⁶ Mıpúy Yesu cə-wə sı: Pə wə isı İsayii ka nawa cəsəlaa meye təkəlekele na pácǝ í ĩmaa mə tǝm ke ı takəlaya taa sı: Nəyǝ taa ké yəlaa pane pa sañı-m yem.

Paa caa-m paa pəcǝyǝ hatoo pa taa.

İso yǝyǝtəna mpu.

⁷ Pa səkı-m yem ké.

Pa krağa yəlaa kuyǝyǝtutu

na pá seyesəyi isı İso nyəntu.

⁸ Mıpúy Yesu tǝma-wə sı: ı yeki İso kuheelitu ké na í paasəyǝna yəlaa kuseyesətu.

⁹ Mıpúy Yesu tasa-wəye yǝyǝtuyǝ sı: ı krağa İso kuheelitu na í fiyitina waalı, na í paasəna mə mayamaya mə kuseyesətu. ¹⁰ Moisi ka yǝyǝtəa sı: Se nyá caa na nyá too. Na tǝtǝ sı: Ye wei ı tuv ı caa yaa ı too, isı pa kv-ı. ¹¹ Ama mə seyesəyi sı yulv pəsəyi na í heeli ı caa yaa ı too sı: Mpi ma ləsa ma wənav taa sı ma tənə-ı tǝ pə pəsa kǝpəñ. (İso kuhaham ke pa yaa mpu). ¹² Mu tasəyi yeluyı sı yulv í sənə ı caa yaa ı too tǝtǝ. ¹³ Təne unı mayamaya ke í wakələyǝna İso Təm na mə kuseyesətu nti í teləsəyi tǝma na í wəe tǝ. Na í lakı lentənnaa ke payale ke mpu tǝtǝ.

*Mpi pə lakı yulv ke isayav tǝ
(Matiyee 15:10-20)*

¹⁴ Pəle pə waalı Yesu tasa samaa ke yaav ke ı kiñ na í tǝ sı: Mə təna tǝpai í nu ma tǝm na í nyı sı ¹⁵ pulv fei mpi pə sʉkı yulv nəyǝ taa na pá tii ı hiluyı taa na pá lapı-ı isayav tǝ. Ama mpi pə lukəna hatoo yulv lotu taa tǝ mpi pə lakəna-ı isayav. [¹⁶ Ye wei ı ke tǝm nuıv pʉntu í nuı.]

¹⁷ Yesu kəma na í yeke samaa na í sʉv təyǝyǝ, uləna ı ifalaa pǝsı-ı ituule nte tə yaası. ¹⁸ Mıpúy ı pǝsa-wə sı: Pə kpeñna-mə mə ta cəkəna-təyǝle? ı ta nyı sı pulv fei mpi pə sʉkı yulv nəyǝ taa na pə tii ı hiluyı taa na pá lapı-ı isayav tǝ? ¹⁹ Pə tağa pulv tǝ, mpi pə sʉkı yulv nəyǝ tǝ ı hiluyı taa ké pə tiiki. Uləna pá polo pá luna ı tapuyı tɛɛ, pu cakı ı ləmayasɛɛ kiñ.

(Yesu yǝyǝtə mıpúy sı pá hólı sı yulv pəsəyi na í təyǝ pə təna).

²⁰ Uləna Yesu tasa-wəye heeluyı sı: Mpi pə lukəna yulv taa tǝ mpi pə lakəna-ı isayav. ²¹ Pə tağa pulv tǝ, hatoo yulv taa ké ı lotu taa mayamaya ke ı caaləyǝna isayav ke hʉv na pácǝ í la-tı. Paa asilima kulaputu, paa ĩmuləm,

pa a yulokule, ²² pa a wasan̄kalətv, pa a lēlaa nyəm nyulubv, na nyəməh̄ na puγusuyu na yem yem lapv, na iseseeṃle na yēlaa cayanav, na tēhəm na kōmēlentv. ²³ Pə tənaya mpv yulv taa kē pə lukəna na pə lakv-ı isayav.

Kanaah̄ alv təm

(Matiyee 15:21-28)

²⁴ Yesu lu tēna, ilēna ı polo tetv nti tē wē Tiiv̄ cəlv tē tē taa, na ı caya tēyaya nakəh̄ ka taa. ı ta səəlv sv̄ yēlaa ı nyv ı təə. Paa na mpv tete isv̄ san̄a tē pa tēma ı təə kē kulusuyu. ²⁵ Alv nəγəlv ı pēliya ka hiina dəγəv. M̄p̄ȳγ̄ pa heela alv inəγi Yesu təm, ilēna ı polo kpakpa a kē Yesu kin̄ na ı hoti ı tēē. ²⁶ Alv in̄v ı kē piitim lēmpv t̄v kē. Pa lūla-ı Fenisii kē Siliiv̄ tetv taa. M̄p̄ȳγ̄ alv in̄v ı tēma Yesu sv̄ ı təγəv ı pēliya ηkē ka dəγəv. ²⁷ Ilēna Yesu nāa cə-ı sv̄: Yele na piya haγa na pəc̄. Pə ta m̄vna sv̄ pā kpaγa piya təγənaγa na pā t̄v hasv̄.

²⁸ Tənaya alv in̄v ı cə-ı sv̄: Hai, ma cē, ye piya tək̄v na pə p̄vt̄ta atē, hasv̄ tēh̄əγi na sv̄ təəsəγi mēē.

²⁹ M̄p̄ȳγ̄ Yesu sv̄: Nyā kuc̄c̄ətv tənē tē təə kpe. Nyā pēlv dəγəv sewa.

³⁰ Tənaya alv in̄v ı ha lumaya na ı kpe ı tē. ı talaa ilēna ı maγana ı pəyaya hēnta katv təə, na dəγəv tēma seu.

Ntam kaγγəγtaya waav

³¹ Pəle pə waah̄ Yesu lu Tiiv̄ tetv na ı tēh̄na Sitəh̄ na ı fayana timpv pa yaa sv̄ Acalē Naan̄vwa tə, na ı mēh̄ Kalilee ten̄ku kin̄. ³² M̄p̄ȳγ̄ pa kəna-ı n̄tam nəγəlv, ı matəγi kumatv kē, ı pəsəγi yəγtaya. Na pā wiina Yesu sv̄ ı tēn̄v n̄h̄ kē ı təə. ³³ Yesu ləsa-ı kpeen̄a, ilēna ı sv̄sv̄ ı mpee kē ı ηkpaηh̄ taa na ı la ntayama kē ı mpəle təə na ı taa ı nsəmlē. ³⁴ Na ı teki ı isē na ı tisi feesuyu na ı tē sv̄: l̄fəfata. (Təm n̄tv tē h̄vweē ntē sv̄: Tv̄h̄ na pa tē taa).

³⁵ Tənaya n̄tam ηkpaηh̄ tv̄la kpakpa a, na ı nsəmlē hēt̄v na ı sv̄v̄ yəγtaya kē teu. ³⁶ Ilēna Yesu kpaah̄ pa tēna sv̄ pā taa heeli-təγi nəγəlv. Ama waatv inəγi pēle pa sv̄v̄-təγi kpaalubv. ³⁷ M̄p̄ȳγ̄ pə lapa yēlaa kē piti kē səsəm pə t̄v fēi, na pā təh̄ sv̄: Waasv̄v̄ ntē ı waasəγi yaa. ı lakv na ntamaa maγamaγa nāa nukv na kamumusi nāa yəγtəγi.

8

Yēlaa iyisi liyiti (4000) caləsvv

(Matiyee 15:32-39)

¹ K̄yēēh̄ in̄v ı taa, samaa tasa kotuyu kē səsəm, pa fēina kutəγəv. Tənaya Yesu yaa ı ifalaa na ı tē-wē sv̄: ² Yēlaa panē pa təm wē-m pətətəle. ı nyən̄v k̄yēēh̄ tooso kəlv pa wē ma kin̄ cənē na pa kutəγəv tēma. ³ Ye ma yēlaa sv̄ pā kpena nyəγəsv̄, lēlaa k̄a k̄pisi tənəh̄ kē m̄p̄aav taa. Pə taya p̄lv, pa paγalē lu pooluh̄ kē.

⁴ Tənayaēlv ı ifalaa sv̄: Lēγē yulv nā hik̄ȳi təγənaγa kē nyutv taa cənē na ı cēla kup̄ih̄ k̄v̄nē kv̄ tēna?

⁵ Ilēna Yesu p̄əsv̄-wē sv̄: Potopotona a isənaya ı wēna? Ilēna pā cə-ı sv̄: Naatosompəγəlaya kē.

⁶ M̄p̄ȳγ̄ Yesu heela samaa sv̄: ı caya atē. Tənaya ı kpaγa potopotona a m̄p̄e pa naatosompəγəlaya na ı sēē l̄ə kē ı na tēmlē, na ı fayə-wē na ı cēla ı ifalaa sv̄: ı cəə na ı tala-wē. Na pēle pā la mpv. ⁷ Paa wēna tiina səkpena kē p̄əc̄ tət̄. M̄p̄ȳγ̄ Yesu sēē l̄ə kē ı na tēmlē kē pə təə, ilēna ı t̄v ı ifalaa sv̄ pā tala-wēγē-yē tət̄. ⁸ M̄p̄ȳγ̄ pa tēna pa təγaa na pā haγa. Ilēna ı ifalaa koti h̄əγəlasv̄ n̄sv̄ sv̄ k̄p̄isaa tē na pə sv̄ tək̄v̄ naatosompəγəlaya. ⁹ Pəyēle yēlaa m̄pa pa təγaa tē

pa nyəəŋ ka tala isu iyisi liyiti (4000). Pə tɛma mpv, ɔlɛna Yesu tɔ-wɛ si pɑ kpe. ¹⁰ ɔlɛna ɪnɪ na ɪ ɪfalaa pɑ kpa kpuɔɔyɔ taa kɛ kpaakraa na pɑ polo timpɪ pa yaa si Taləmanuta tɔ.

Falisanaa sələmvɔv kɛ Yesu piti təma
(Matiyee 16:1-4)

¹¹ Mpvɔyɔ Falisanaa kɔma na pɑ sɔv Yesu kɛ kpeəsənav. Na pɑ kuuki ɪ nɔyɔ si ɪ la piti tɛmlɛ natəlɪ na pə hɔlɪ si ɪ toŋ luna ɪsɔ kin. ¹² Tənaɣa Yesu mɔla ɪ taa kɛ teu na ɪ tɔ si: Kɔfaləŋ yɔlaa mɛ, ɪ pɛkəyɪ piti tɛmlɛ suwɛ? Tampana kɛ ma heeliyɪ-mɛ, ɪ kaa na piti tɛmlɛ natəlɪ se.

¹³ Mpvɔyɔ ɪ yɛla-wɛ na ɪ taɣanɪ kpuɔɔyɔ taa kɛ kpaɔv na ɪ tɛsəna kutɛŋ lɛŋku tɔɔ.

Falisanaa na Helɔti pa kɔkɔsɔm
(Matiyee 16:5-12)

¹⁴ Yesu ɪfalaa ka sɔɔ kɔtɔyɔv kpaɣav. Potopotɔ kɔlɔm ka wɛnna pa kin kɛ kpuɔɔyɔ taa. ¹⁵ ɔlɛna Yesu kpaalɪ-wɛ si: ɪ la laakalɪ na Falisanaa na Helɔti pa kɔkɔsɔm.

¹⁶ ɔlɛna ɪ ɪfalaa sɔv tɛmɔɣa tɛm si: Tə fɛina potopotɔnaa tɔyɔ ɪ yɔyɔtəyɪ mpv.

¹⁷ Yesu nu nti pa tɔŋna yɔyɔtɔyɔv kɛ mpv tɔ, ɔlɛna ɪ pɔɔsi-wɛ si: Pepe tɔɔ kɛ ɪ tɔŋ si ɪ fɛina potopotɔnaa tɔ pə tɔɔ? Haləna sɔŋa ɪ ta cɛkəna kɛlɛ? ɪ ta nyənta kɛlɛ? Pə kɔ mə layatɔv kɛ? ¹⁸ ɪ wɛna ɪsɛ pəyɛlɛ u naaki? ɪ wɛna ŋkraŋŋ pəyɛlɛ u nuki? ɪ sɔɔwɔɣa? ¹⁹ Saa wei ma faɣa potopotɔnaa kakpasɪ na yɔlaa iyisi kakpasɪ (5000) tɔyɔ tɔ, tɔkɔŋ ɪsənaya kɔkprisasi suwa na ɪ kpaɣa? Mpvɔyɔ pa cɔwa si: Naanɔwa na naalɛ. ²⁰ Pələ pə paasi waatv wei ma faɣa potopotɔnaa naatosompɔyɔlaya na yɔlaa iyisi liyiti (4000) tɔyɔ tɔ, tɔkɔŋ ɪsənaya ɪ tɔ hɔyɔlasɪ kɔkprisasi? ɔlɛna pɑ tɔ si: Tɔkɔŋ naatosompɔyɔlaya.

²¹ ɔlɛna Yesu pɔɔsi-wɛ si: Pə na pə mpv na ɪ ta cɛkənta?

Yɔlɔm ɪsɛ kuluyu kɛ Petesaita

²² Pa tala Petesaita, ɔlɛna pɑ kɔna-ɪ yɔlɔm nɔyɔlv, na pɑ wiina-ɪ si ɪ tokina-ɪ. ²³ Mpvɔyɔ Yesu hɔma ɪ niŋ taa na ɪ luna ɪcatɛ waalɪ, na ɪ la ntayama na ɪ taa yɔlɔm ɪnɪ ɪ ɪsɛ, na ɪ tɛnɪ ɪ niŋ kɛ ɪ tɔɔ. ɔlɛna ɪ pɔɔsi-ɪ si: N naaki pulɔ?

²⁴ Mpvɔyɔ yɔlɔm kɔsa ɪsɛ na ɪ tɔ si: Ma loosiyɪ yɔlaa tɛcəntɔlaa na pɑ wɛ ɪsu tuŋ na pɑ tɔŋ.

²⁵ ɔlɛna Yesu tasa ɪ niŋ tənɔyɔv kɛ yɔlɔm ɪsɛ tɔɔ na pə waa-ɪ. ɔlɛna ɪ nyəni pɔolɔŋ na ɪ na pə təna tɛcɛɪcɛɪ. ²⁶ ɔlɛna Yesu heeli-ɪ si ɪ kpe. ɪ taa məlɪ ɪcatɛ taa.

Piyɛɛ hɔlvɔv si Yesu kɛ Mesii
(Matiyee 16:13-20; Luku 9:18-21)

²⁷ Yesu na ɪ ɪfalaa pa kula təna ɔlɛna pɑ tɛɛ Sesalee Filipɔv acalɛɛ taa. Pa wɛ mpaav taa ɔlɛna ɪ pɔɔsi ɪ ɪfalaa si: Yɔlaa tɔŋ si ma kɛ awɛ?

²⁸ Mpvɔyɔ pɛlɛ si: Pa tɔŋ si n kɛ Lɔm Sɔlv Yohaani. Lɛlaa si Ilii, na lɛlaa si n kɛ ɪsɔ kuyɔyɔtɔtv tɛlɛsɔlaa taa nɔyɔlvɔv. ²⁹ Tənaɣa ɪ pɔɔsa-wɛ si: Na mɛ se, mə hɔvki si ma kɛ awɛ?

Mpvɔyɔ Piyɛɛ nɔyɔ tɔkpav si: N kɛ Mesii.

³⁰ ɔlɛna ɪ kpaalɪ-wɛ si pɑ taa heeli-təyɪ nɔyɔlv.

Yesu sɛm na ɪ fem pə tɛm
(Matiyee 16:21-28; Luku 9:22-27)

³¹ Pəle pə waalı kə i sɔv i fɪlaa ke heeluɣu si: Pə wee si Yɔlv Pəyaya má maa təɣo kɔnyɔŋ ke səsəm. Na nyɔvɔ nyóma na kətəlaa səsaa na Išo Təm seɣesəlaa ká lə-m, halı pá kɔ-m. İle maa fe pə kuyeyɛŋ tooso wule.

³² İ heela-weɣe-təyi təfoo kə yəlaa taa. M̄p̄yú Piyee yaa-i kpeɛŋa na í təkı-tı. ³³ Tənaɣa Yesu pəsəna i fɪlaa təɔ na í kaləna Piyee ke teu si: Satanı tee ma təɔ, nyá hɔwee ta ke Išo nyəna, yəlaa nyəna kə.

³⁴ Pəle pə waalı i yaa samaa na i fɪlaa, ɪlena í tə-we si: Ye wei i caa si í təŋı-m, pɔntɔ í la i təɣı awusa, na í səɣələɣı i səm tesika na í təŋəyənə-m. ³⁵ Pə taya pɔlv, ye wei i pɛəkəɣı i weesuɣu təcɔtutu i tɛŋna səpɔ. Ama wei í lapa i təɣı awusa ke ma təɔ, na ma Laapaalı Kɔpaŋ təɔ, pɔntɔ ka hikina weesuɣu. ³⁶ Ye yɔlv pəsaa na í hiki antulinya nyəm təna na ıni i maɣamaɣa í si i kawaaɣa nté we? ³⁷ Pɔlvɔv wee mpi yɔlv ká kpaɣa na í layasəna i weesuɣu tə? ³⁸ Ye wei i səpa ma fɛele yaa ma kɔseɣesətu fɛele ke kɔfaləŋ yəlaa panɛ mpa pa kisa Išo kə təŋyɔv na pá lakı ısaɣatɔ tə pa həkɔ, Yɔlv Pəyaya má maa si pɔntɔ fɛele tətəɣo ma məlvɔv wule ke waatɔ wei maa kəɔ na ma Caa teeli na ısətəa tillaa nanŋ nyóma tə.

9

¹ Yesu tasa-weɣe heeluɣu si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, mpa pa we cəne tə pa taa lɛlaa ká na Išo Kawulaya kəmna toma na pəcó pá si.

*Yesu ısentaa layasvɔv
(Matiyee 17:1-13; Luku 9:28-36)*

² Kuyeyɛŋ naatoso teewa, ɪlena Yesu kpaɣa Piyee na Saaki na Yoħaanı na pá polo pɔvɔ kɔkɔlvɔv nakɔlı kɔ təɔ kə pa tike. Tənaɣa i layasa pa ısentaa ke kpaakraa. ³ Na i wontu paası na tə hɔlvı təlalaı ısu kponkɔmɔlvı na tə teeki kəkə. Nəɣəlv fɛıate cəne si i ká la na pɔlvɔv hɔlvı mpu pə taka. ⁴ M̄p̄yú i fɪlaa tooso ıni, pa nawa İlii na Moisi na pá na Yesu pá yəɣətəyi. ⁵ Tənaɣa Piyee təma Yesu si: Taca, ısu tə wɛv cəne ısəntə ıni tə pə we teu napələɣı te. İle pə mɔna ısu tə siki coka toosoɣo. Nyaya ləntɛ, Moisi ke ləntɛ, na İlii ke ləntɛ.

⁶ Səɣəntɔ kpa Piyee na i taapalaa lɛlaa na í laŋ kɔyəɣətɔtɔ təɣo i yəɣəta mpu. ⁷ İlena ısəŋmɔntɔvɔv nakɔlı kɔ kəɔ na kɔ takı-we na pá nu pə yəɣəta ŋmɔntɔvɔv ŋkɔ kɔ tee si: Ma luyɔ tee Pəyaya ntə, í nuna-ke.

⁸ Tənaɣa Yesu fɪlaa caa pa taa na pa waalı pa ta na nəɣəlv. Ye pə taya Yesu tike ke pa ná pa kiŋ.

⁹ Yesu na i fɪlaa pa tiikayana pɔvɔ təɔ, ɪlena Yesu kpaalı-we si: İ taa heeli nəɣəlv ke nti í nawa tə. Haləna kɔyanŋku Yɔlv Pəyaya má maa si na má fe tə.

¹⁰ M̄p̄yú Yesu fɪlaa təkə təm ntəyi pa taa na pá pəəsəyi təma si: Pepeɣe səm na fem ıle?

¹¹ Pəle pə waalı Yesu fɪlaa pəsa-i si: Pepe təɔ kə Išo Təm seɣesəlaa ná təŋ si İlii ká caaləna kəntɛ?

¹² Tənaɣa Yesu cə-we si: Tampana, pə wee si İlii ká kəna kancalaya na í tayanı pə tənaya teitei na pəcó. Ye mpu ntiyi pa ŋmaawa Yɔlv Pəyaya təɔ si kaa na kɔnyɔŋ ke səsəm na pá la-keɣe nyan? ¹³ Ama ma heeliyi-me si İlii təma kəntɛ na pá lana-i ısu pa sələa təɣo teitei ısu paa ŋmaav i təm tə.

*Pu nəɣəlv i əlyaa loou
(Matiyee 17:14-21; Luku 9:37-43)*

¹⁴ Yesu na Piyee we pa tala fɪlaa lɛlaa kiŋ, ɪlena pá maɣana samaa kotina-we, na pá na Išo Təm seɣesəlaa pá həŋ təm. ¹⁵ Tuu ısu yəlaa nav Yesu tə pə

yeyeta-weye səsəm nte, na pá seeki na pá puki i seev. ¹⁶ İlena í pəəsı i ifalaa sı: Nti tə təo ké mə na-we í hən?

¹⁷ Mprúyú samaa taa nəyolb i cə Yesu sı: Taca, ma kəna ma pəyaya ké. Ka hii dloyu ké na í la-keye kamumuka. ¹⁸ Paa timpriyi pə kuləna dloyu inı i pətəyi-keye ateyə. Na ka nəyolb taa lu kuhulan, na ká saləyi ka kela na ka tənuyv kii təkəkilee. Ma wiina nyá ifalaa sı pá loo-i, pa ta pəsi.

¹⁹ Tənyaya Yesu təma sı: Yəlaa lanjkrusəy nýəma me, wee isənaya má na-me tii caya na má təkı mə konyəy? İ kəna-m pəyaya nkeye cəne.

²⁰ Mprúyú pəyaya nýəma pona-keye Yesu. Tuu isı dloyu tu keesuıy Yesu tə, i suv pəyaya nkeyele selisuıy ke teu. Haləna ká hoti atə na ká pilimi na kuhulan lukəna ka nəyolb taa. ²¹ İlena Yesu pəəsı ka caa sı: Waatu wei ké pə caala-keye larv ke mpv?

Mprúyú pəyaya caa cə-i sı: Hatoo ka pəcaatu pətəpətə taa ké. ²² Təm payale ke dloyu pətə-keye kəkə taa na ləm taa sı ká sı. Mpv tə, hai, ye n ka pəsi nyəni ta pətəətəle na í waası-tv.

²³ Tənyaya Yesu təma-i sı: Pepe təo ké n tən sı ye ma pəsəyi? Ye yulv təma i taa na İso, pulv fei mpi i kpisiyi tə.

²⁴ Mprúyú pəyaya nke ka caa mapə kapuka sı: Ma təma İso na ma taa. İe sənə-m na pə səsı.

²⁵ Yesu nawa samaa kotiyina-we, İlena í kaləna dloyu inı, na í təmi-i sı: Dloyu nyá wei n pəsəyi yəlaa ke kamumusi na ntamaa tə, ma heeliyi-n kuləmayə sı nı se pəyaya kanə ka waalı. Taa tasa-keye tənuyv.

²⁶ Tənyaya dloyu inı i kiisaa na í paası na í selisi-keye teu, İlena í se ka waalı. Mprúyú pəyaya fiyinaa. Haləna yəlaa tə sı ka səpayə təkrem. ²⁷ Mprúyú Yesu kra ka niy taa na í kusi-ke na ká səy İso.

²⁸ Yesu kəma na í suv təyaya na í na i ifalaa pá caya, nəyolb ta siti pa taa. İlena i ifalaa pəəsı-i sı: Pepe təo ké tə ta pəsi na tə loo dloyu inı?

²⁹ Mprúyú Yesu cə-we sı: Dloyu isı mpv, ye pə taya İso sələmuyv na sələmuyv, pulv u təyənəyi-i.

Yesu səm na i fem pə təm tətə
(*Matiyee 17:22-23; Luku 9:43-45*)

³⁰ Yesu na i ifalaa pa lu təna, İlena pá təsi Kalilee tənku. Yesu luyv fei sı pá nu i tan. ³¹ Pə taya pulv, i seyesaya na í heeliyi i ifalaa sı: Paa tv Yulv Pəyaya maya yəlaa niy taa na pələ pá kv-m. Ama ma fe pə kuyeyen tooso wule.

³² İe i ifalaa ta cəkəna təm tənə. Pəyele pa nyamna tə pəəsuyv.

Səsəntv təo həm
(*Matiyee 18:1-5; Luku 9:46-48*)

³³ Yesu na i ifalaa pa tala Karənahum, na Yesu suv təyaya taa, İlena í pəəsı i ifalaa sı: Ntiyi í kpəesayana təmayə mpaav taa?

³⁴ Mprúyú i ifalaa suma. Pə taya pulv təo, pa hənaya səsəntv təo ké mpaav taa ké. ³⁵ Tənyaya Yesu caya na í yaa pa naanəwa na naale ke i kin na í heeli-we sı: Ye wei i caa i la mə nəyolb təo tv, pəntv ká pəsi i təyi mə taa səkpəlu ké, na mə təna mə təmle tv.

³⁶ Mprúyú i kpaya peiya na í sı-keye pa isəntaa na í wayalı-ke. İlena í tə-we sı: ³⁷ Ye wei i mūwa peiya kanə ka taka ké ma nyuyv təo, maya pəntv mūwa. Na wei i tu mū-m pə taya ma tike ke i mūwa. Ama pəntv kpəyina wei i tila-m təyolb na i mū.

Wei i fei ta təə i ké ta kolontu

(Luku 9:49-50)

³⁸ Mpróyó Yohaani heela Yesu si: Tacaə tə nawa nəyólə na í looki aləyaa na nyá hətə. Pécó u tənəyí-tv. Ilena taa kisina-i.

³⁹ Ama Yesu cəwa Yohaani si: I taa tanj-i si í taa la. Pə taya pulv təə, nəyólə fei wei i pəsəyi na í la piti təmle na ma hətə toj na í te na í yəyətí isayətv ké ma təə ké kprakpaə tə. ⁴⁰ Ye yólv ta ké ta kolontu, ta nyəj ké te. ⁴¹ Na ye wei i ha-meyə ləm sasala ane si í ké Kilisiti nyéma, púntv kaa lanj pə kasəyaya.

Lelv tusuyu səyəntv

(Matiyee 18:6-9; Luku 17:1-2)

⁴² Mpróyó Yesu təma si: Ye wei i lapa na piya nsi si mvo ma təm ké isəntv tə si taa nakəli pənti, pə nəyəsəna pá paa púntv luyv tēē ké puv na pá tvis-i tenjku taa. ⁴³ Ye nyá niñ tusiçina-ñ isayətv lapv taa, seti-i. Sana ñ svv weesuyv kəpañkv taa na niñ kulvməñ, na mpi n ka wəena nyá niñ təna na pá pəti-ñ tənəəsəle səsəle taa ké kəkə ñka kaa tenj tə ka taa tə. [⁴⁴ Təna sonsompee nna a təkí yəlaə nantv tə aa səki. Pəyele kəkə u tenj paa pəcə.] ⁴⁵ Ye nyá nəəhəle tusiçina-ñ isayətv lapv taa, seti-tē. Sana ñ svv weesuyv kəpañkv taa na nəəhəle kulvmətəle, na mpi n ká wəena nəəhēē naale na pá pəti-ñ tənəəsəle səsəle taa tə. [⁴⁶ Təna somsompee nna a təkí yəlaə nantv tə aa səki. Pəyele kəkə u tenj paa pəcə.] ⁴⁷ Ye nyá isəle tusiçina-ñ isayətv lapv taa, həyəsí-tē. Sana ñ svv Iə Kawulaya taa na isəle kulvmətəle na mpi n ká wəena isē naale na pá pəti-ñ tənəəsəle səsəle taa tə. ⁴⁸ Təna sonsompee nna a təkí yəlaə nantv tə aa səki. Pəyele kəkə u tenj. ⁴⁹ Pə taya pulv təə, paa piti yəlaə təna təə ké kəkə isv pa tukuyv təm ké təyənaya təə tə.

⁵⁰ Təm ké pulvpu mpi pə waasəyi təyə. Ama ye təm ləñ səpa, pəpəyē paa la na pə ləñ iní í tasa məlvuyv? I wəena təm ké mə taa na í wəena təma na ləlenj.

10

Alv na apəlv pa yav təm

(Matiyee 19:1-12; Luku 16:18)

¹ Yesu lu təna, ilena í polo Yuta tetv taa na Yaataní pəyə waali. Ilena samaa tasa kotuyv ké i kinj ké səsəm, na í niki-weyē seyeşuyv isv i tu lakí tə.

² Mpróyó Falisanaə napəli pa polaa si pa kuuki i nəyə. Ilena pá pəəsi-i si: Ta mpaav taa yólv pəsəyi na í təyəní i əlv na?

³ Tənyaya í pəəsə-wē si: Ntiyi Moisi ka heela-mē si í la?

⁴ Ilena pəle pá cə-i si: Moisi ná ha mpaav si yólv pəsəyi na í ñmaa i əlv ké kisuyv takəlaya na í təyəní-i.

⁵ Mpróyó Yesu cə-wē si: Mə lanjpusəñ təə ké Moisi ñmaa-meyē kusəsutv nti.

⁶ Ama hatoo antulinya ñmaə kancaalaya taa Iə ñma apəlv na əlv ké. ⁷ Pə təə ké apəlv ká yelev caa na i toə, na í na i əlv pá caya. ⁸ Na pa naale pá pəsi yólv kulvm. Saa iní pa ta ké yəlaə naale tətə. Ama pa pəsa yólv kulvm ké təkəñ. ⁹ Ye mpv ilē, yólv í taa yasí mpi Iə kpəntaa tə.

¹⁰ Pa kəma na pá svv təyaya, ilena i ifalaa tayaní-i təm pəəsuyv ké nti iní tə taa. ¹¹ Ilena í cə-wē si: Ye yólv təyənə i əlv na í kraya ləlv, i wakələna kancaalaya nyəñ, pécó í lapa wasanjalətv. ¹² Na mpv tətəyə na əlv, ye í kisa i paalv na í saa kəfalv, i lapa wasanjalətv.

Piya səkpəsi kvpantv kooluyv

(Matiyee 19:13-15; Luku 18:15-17)

13 Yəlaa pukayana piya ke Yesu si í tənı sı təo ké nin. Ama í ifalaa kaləna sı kəntaa. 14 Yesu ná mpv, ile pə ta maɣa-ı. İlena í tə í ifalaa sı: İ yele na piya kəo ma kin, í taa kaɣatı-sı. Pə taɣa pvlv təo, mpa pa we isı piya tə, mpe pa tənna İso Kawulaya. 15 Ma heeliyi-meɣe tampana sı ye wei í ta pəsi isı pəyaya na İso təɣə í təo ké kawulaya, pıntv kaa la ka tv ke paa pəo.

16 İlena Yesu kpaɣa-səyi í nin taa na í tənı nin ke sı təo, na í kooli-səyi kvpantv.

Yvlv təɣə tv təm

(Matiye 19:16-30; Luku 18:18-30)

17 Yesu tvkaya mpaav, ilena apalv nəɣəlv í kpaɣa asewa na í kəo í lun í tēe na í pəəsi-ı sı: Taca kvpən, pepeɣe pə wee sı maa la na má hiki weesuyv ŋku ku tēɣə tə?

18 Tənaya Yesu pəəsi-ı sı: Pə lapa isəna na n̄ yaa-m sı kvpən? Nəɣəlv ta ke kvpən ye pə taɣa İso tike. 19 Ntəɣə n nyəmə nti pa sıwa sı: Taa kv yvlv, taa la wasəŋkalətv, taa ŋmulı, taa suu ləlv ke təm, taa puɣusi lələa. Se nyá caa na nyá too tə?

20 M̄p̄óy apalv inı í cə-ı sı: Taca, ma təka kəsəsıtv nti tə tənaya hatoo ma pəcaatv ké.

21 M̄p̄óy Yesu nyəna-ı təpıŋŋ, ilena í luyv lapı-ı, na í təmı-ı sı: Kvlvmtv tike təkəŋ kaasəna-ŋ lapv. Polo na n̄ p̄eeti pə tənə mpi n wena tə, na n̄ tala kvn̄yəntvnaa ke pə liyitee, na cele n̄ svv təɣə ke isətəa. Ye n tēma n̄p̄óy lapv, ile n kəo na n̄ təŋı-m.

22 Ama apalv inı í nu mpv, ilena í isentaa nyəŋ na í lanle wakəli tətəɣətəɣə na í tēe. Pə taɣa pvlv təo, í ka wena ké pə tv feı.

23 Yesu caa í ifalaa isentaa, ilena í heeli-we sı: Ama liyitee nyəma İso Kawulaya svvv we kate ké pə tv feı.

24 Təm nti í yəɣətə mpv tə tə lapa í ifalaa ke piti. İlena Yesu tasa-weɣe heeluyv sı: Nnn, ma piya, sı yvlv í svv İso Kawulaya taa tə pə we kate ké fa. 25 İsəna mpi pə we yooyoo ké kate sı í svvna pənyalaya puvyv na í lu tə, mpv tətəɣə pə we liyitee tv ke kate sı í svv İso Kawulaya taa. Halı pə tv tēe mpv.

26 Tənaya pə tasa-weɣe piti lapv ke səsəm, na pá təŋ tēma sı: İe awe ka tvləna nteɣe-tı ile?

27 M̄p̄óy Yesu nyəna-we, ilena í tə-we sı: Yəlaa kin ke pə feı pəsuyv. Ama İso kin pə feı mpv. Pə taɣa pvlv təo, İso u kpisiyi pvlv.

28 Tənaya Piyee təma-ı sı: Təv, ta yela pə tənə təkpataa ké na taa hu nyá waalı.

29 İlena Yesu cə-ı sı: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, ye nəɣəlv yela í təyaya, yaa í taalvnaa na í kəɣənaa, yaa í newaa, yaa í too, yaa í caa, yaa í piya, yaa í haləmnaa ke ma təo, na Laapaalı Kvpən təo, 30 pu ha pıntv ke pə təm nınvwa (100) ké atē cəne na pəo. Paa tēesi, paa taalvnaa, paa kəɣənaa, paa newaa, paa toona, paa piya, paa haləmnaa, na pə tənaya n̄p̄óy wahalanaa taa. Pəyele í səm waalı í ká wena weesuyv ŋku ku tēɣə tə. 31 Mpa pa we ləlv ké kayana tə, pa taa paɣale ká məli waalı. Na waalı nyəma paɣale náa məli ləlv.

Yesu səm na í fem təm tətə

(Matiye 20:17-19; Luku 18:31-34)

32 Pa we mpaav taa na pá puki Yosalem, ilena Yesu tēe í ifalaa ke nəɣə, na pele pá təŋna piti. Na mpa pele pa təɣaya-we tə pele pa cayana səyəntv.

Մրօյօ Yesu տալա յաւ կէ քա նաւնա նա նաւլլէ յի կիյ, նա ի հելի-ւէլլէ քիլ քի մալա-ի նօւնօ տօ. ³³ Ու ի հելա-ւէ տօլլէ սի: Եօ, տօ քիկի Կոսալէմ լսնտօ տօ, քա կրալա Կլւ Քալա մա նա քա տ-մ կտօլա սօսա նա Լօ Եօմ սէլլէլաա քա նիյ տա. քա տօ սի քա կու-մ. քա կրալա-մ նա քա տ-մ քա քա տա նիլ Լօ տօ քա նիյ տա. ³⁴ Քէ քա քաա-մ նա քա տ-մ նալա, նա քա քա-մ աքրաէ. Քէ քա աալ լէնա քա կու-մ. Ամա մա քէ քա կուլլէյ տօսօ աւլէ.

*Մի Տաւի նա Կոսալէ քա սօլաա տօ
(Մատիէ 20:20-28)*

³⁵ Քէ քա աալ, Տէթէ քալաա Տաւի, նա Կոսալէ, քա քալա Yesu կիյ նա քա տօմ-ի սի: Եաա, տօ քա սի ի լա-տլլ քի տի սօլա-ի-յ տօ. ³⁶ Ենալա Yesu քօսա-ւէ սի: Քէլլէ ի քա սի մա լա-մէ?

³⁷ Մրօյօ քա քաա սի: Տա աւի նա կա աւլլէ նա լաւալա տա տօ տօ քա սի ի յէլէ նա տօ քա նա լա. Լէլ կէ նա նալլէյ տօ, նա լէլ կէ նա մրէտիյ տօ.

³⁸ Ենալա Yesu քօսա-ւէ սի: Ի տա նիլ քի ի սօլալլէ տօ աւլլէ? Ի քալլէ նա ի տօլա աալա սօսօ աւլլէ մաա տօլա տօ? քա սօ-մ Լօ լոմ քի տօ, ի քալլէ նա ի սօ-ւի?

³⁹ Մրօյօ քա քաա սի: Ես քա.

Լէնա Yesu քա-ւէ սի: Եմա, ի կա տօլա աալա սօսօ աւլլէ մաա տօլա տօ, նա ի սօ Լօ լոմ քի քա սօ-մ տօ աա. ⁴⁰ Ամա քա տալա մա լալլէյնա քա քաա քաա մա նալլէյ տօ աա քա քաա քաա մա մրէտիյ տօ տօ. քա քա տօ Լօ տալա լոնա ալէ տօ քէ քա կէնա ա նալա.

⁴¹ Yesu լալա նաւնա աւլլէ ի կաաա տօ լէ ի նա մք, լէնա ի տա աւնա Տաւի նա Կոսալէ. ⁴² Ենալա Yesu աա քա տօնա նա ի տօ-ւէ սի: Ի նալա սի քա քա նալլէյ լա աւլաա տօ քէ քա տօկի կաւալա կէ լէլաա տօ. Ու քա քէ քա կէ կալէլաա տօ քէ քա իմալալլէ սէքրա. ⁴³ Քէ քէ իմրօյօ մա կիյ սէ. Ու տօլլէ սի, յէ մաա աւլլէ ի քա ի լա սօսօ կէ մա հէկ, քա տօ ի քա մա տօմլէ տօ.

⁴⁴ Ու յէ մաա նալլէ ի քա ի լա մա նալլէ տօ, քա տօ ի քա մա տօնա մա աոմ.

⁴⁵ Քէ տալա քաա տօ, Կլւ Քալա մա տօ տօ մա տա կօ սի մա տօլա քէքէլէ. Ամա մա կալա սի մա քալլէյ ալաա տօնա տօմլէ տօ, նա մա հա մա աւսալլա նա քէ քէ ալա քալա կէ քա աոմլէ տա.

*Կլւմ Քաալաա տօմ
(Մատիէ 20:29-34; Լուկա 18:35-43)*

⁴⁶ Մրօյօ քա տա Կլիկօ. Yesu նա ի լալա, նա ալաա սաաա քա կաա սի քա կալի լալէ նէ տօ նալլէ լէնա քա մալա կլւմ նալլէ, Կաա քալա Քաալա, նա ի քաա մաաա նալլէ տօ նա ի կալա քա. ⁴⁷ Մրօյօ քա հելա-ի սի: Ուսալէ Yesu տէկա. Ենալա ի կոօ սօսօմ սի: Եալիլի Քալա Yesu, նալա մա քաաալէ.

⁴⁸ Ենալա քալա կաա-ի նա քա հելի-ի սի ի սու. Ամա ի սօսա կոու կէ սօսօմ սի: Եալիլի Քալա, նալա մա քաաալէ.

⁴⁹ Մրօյօ Yesu սաա, նա ի տօ սի քա աա-ի.

Ենալա քա հելա կլւմ սի: Ուալա ալալտօ նա ի կալի, ի աա-ի.

⁵⁰ Լէնա ի կա ի կալա նա ի կալա տաաա նա ի քալա Yesu կիյ. ⁵¹ Մրօյօ Yesu քօսա-ի սի: Ու քա մա լա-իլլ քէ?

Լէնա կլւմ քա-ի սի: Եաա, մա քաա կէ սի նա նա մա նաալի.

⁵² Ենալա Yesu տա-ի սի: քալա, նալա տաա տօմա կէ Լօ աաա-իլլ կէ.

Մրօյօ ի սոսա նա կէ տօնա ինալի կաաաա նա ի տօլալլէ Yesu կէ մաաա տա.

11

*Yesu ալա կէ կաալա
(Մատիէ 21:1-11; Լուկա 19:28-40; Կոսալէ 12:12-19)*

¹ M̄p̄ógó na ı ifalaa pa tala Olifinaa puɣu. Waatu ını t̄o pa kpeɣet̄ona Yosalem. Pa fei pooluɲ na Petafasi na Petanii. T̄onaya Yesu tila ı ifalaa taa naale ² si: I polo ıcate nte t̄o we mə n̄ɔɔ t̄o t̄o t̄a. I takı kprakpa t̄o ı ká mayana pa tu kpanaya pile nat̄ələyi ɲm̄onaya. N̄ɔɔlu ta caɣata t̄o t̄o. I hetı-te na ı k̄na. ³ Ye n̄ɔɔlu p̄ɔɔsa-me si: Pepe t̄o k̄e ı laki mp̄u? Ie ı c̄o puɲtu si: Ta S̄ɔɔ caak̄ena, ye ı tema ı ká m̄el̄ona-keɣe n̄ɔɔn̄ɔ k̄e c̄one.

⁴ I ifalaa t̄eewa, ılena pá mayana kpanaya pile nteɣe m̄paav taa, na pá tu-keɣe ɲm̄onaya ke t̄ɔɣaya nak̄eli ka n̄ɔɔ, ılena pá hetı-te. ⁵ M̄p̄ógó m̄pa paa we t̄ona t̄o pa taa nar̄eli pa p̄ɔɔsa-we si: Pepeɣe ı laki t̄ona? I het̄əyi kpanaya pile ɲt̄e suwe?

⁶ M̄p̄ógó Yesu ifalaa c̄owa ısu Yesu ka heela-we t̄o, ılena pá ye-le-we na pá t̄ena. ⁷ Na pá pona-teɣe Yesu, na pá p̄o t̄o t̄o k̄e pa wontu, na Yesu caɣa p̄o t̄o. ⁸ M̄p̄ógó ȳɔlaa paɣale p̄o pa wontu ke m̄paav taa, na l̄elaa náá c̄e hatu na pá p̄o. ⁹ ılena m̄pa paa we Yesu n̄ɔɔ t̄o na m̄pa paa we ı waali t̄o pá kooki si: Paa wei ı tu Īs̄o k̄e teeli. Īs̄o ı wee wei ı k̄ɔɲna Tacaa t̄oɲ t̄o ı waali. ¹⁰ Īs̄o ı hetı kawulaya ɲka ka t̄ɔɲna k̄ante t̄o, ɲka ka k̄e Tacaa Tafiiti nȳɔɲka t̄o. Paa wei ı tu Īs̄o k̄e teeli ke hatoo ı̄s̄ot̄aa.

¹¹ Yesu tala Yosalem, ılena ı s̄uɔ Īs̄o t̄əsele taa. I nȳona ı taa na ı waali k̄e teu, ılena ı na ı ifalaa naan̄wa na naale pá t̄e Petanii ke ilim tema tem t̄o p̄o t̄o.

*Yesu t̄ənsa fiki t̄uɣu ke mp̄usi
(Matiyee 21:18-19)*

¹² Ku fema na pá luki Petanii, ıle nȳɔɔsi kpa Yesu kele. ¹³ M̄p̄ógó ı loosa fiki t̄uɣu ke pooluɲ na k̄u l̄opa t̄əkpimm. ılena ı polo si ntanyi ı̄s̄ənt̄o ku lula pee. I k̄oma na ı tala ku t̄e, ılena ı mayana hatu tike. M̄pi t̄o, p̄o ta ke fiki t̄uɲ l̄ob̄uɲ waatu. ¹⁴ T̄onaya Yesu t̄oma fiki t̄uɣu ɲku si: N̄ɔɔlu kaa tasa nyá pile ke t̄əɲuɲ.

Na ı ifalaa nu mp̄u.

*P̄eet̄ɔlaa t̄əɲuɲuɲ ke Īs̄o t̄əsele taa
(Matiyee 21:12-17; Luku 19:45-48; Yoħaanı 2:13-22)*

¹⁵ M̄p̄ógó Yesu na ı ifalaa pa tala Yosalem. ılena Yesu s̄uɔ Īs̄o t̄əsele taa na ı niki t̄əɲuɲuɲ ke m̄pa pa p̄eet̄ɔɣaa na m̄pa pa yak̄aya t̄o. Na ı p̄əsi liyitee ȳək̄ɔlaa taar̄əlonaa ke alele, na alukukunaa p̄eet̄ɔlaa kpelası t̄ot̄o. ¹⁶ I ta tisi si n̄ɔɔlu ı s̄əɣ̄eli puɲ na ı t̄ɔɲna Īs̄o t̄əsele taa. ¹⁷ P̄əle p̄o waali ı seɣesa-we si: Pa ɲmaawa Īs̄o T̄əm taa si, paa yaa ma t̄ɔɣaya si ȳɔlaa t̄ona Īs̄o t̄əs̄ələmle. Ama mə p̄əsa-keɣe ɲmulaa t̄ɔɣaya.

¹⁸ K̄ət̄ɔlaa s̄ɔsaa na Īs̄o T̄əm seɣes̄ɔlaa nu mp̄u, ılena pá p̄eek̄əyi ı̄s̄əna paa la na pá ku Yesu t̄o. Ama paa wena ı s̄əɣ̄ənt̄u. P̄ə t̄aya puɲ t̄o, ı ku seɣes̄ətu s̄uɔ ȳɔlaa samaa ke teu k̄e p̄ə tu fei.

¹⁹ Ilim k̄oma na p̄ə te ılena Yesu na ı ifalaa pá kuɲ ıcate taa na pá lu.

*Fiki t̄uɣu ɲku ku w̄l̄aa t̄o ku t̄əm
(Matiyee 21:20-22)*

²⁰ Tev fema na pá kuɲ tanaɲ ke l̄oɲ na pá t̄eeki, ılena ı ifalaa na fiki t̄uɣu ɲku na ku w̄l̄aa t̄əwoɲwoɲ na p̄ə k̄p̄eɲna ku kite. ²¹ Piyee t̄ɔsa nti tu lapa t̄o ılena ı t̄o si: Nȳəni Tacaa, fiki t̄uɣu ɲku n ka t̄ənsa mp̄usi t̄o ku w̄l̄aa t̄əwoɲwoɲ.

²² M̄p̄ógó Yesu t̄oma ı ifalaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa c̄es̄əyi, ye ı tu Īs̄o k̄e naani, ²³ ı p̄əs̄əyi na ı t̄o pulaya kan̄e si ká kp̄esi na ká hoti tenku taa. Ye ı tema mə taa t̄əkpataa si pu la na sika fei, p̄ə laki k̄e. ²⁴ P̄ə t̄o k̄e ma

heeliyi-me si pə təna mpi í sələməxi Iso tə í huɔ si í təma-wəxi hikuɣu, ɫe paa ha-meyə-wi. ²⁵ Saa wei í kuləxi sələməxu tə, ye í nawa si mə na nəɣəlv í wəna natəli, ɫe í ku-təxi mə taa. Waatu inəxi mə Caa wei ɫe wə isətəa tə, ɫe ká husi-meyə mə isayətu tətə. [²⁶ Ye mə təɣəntələnaa wakələɣəna-me na u hułəxi-weyə suulu na í tayanı, mə Caa wei ɫe wə isətəa tə, ɫe kaa husi-meyə mə isayətu tətə.]

Yesu pəsvyɔ təm

(Matiyee 21:23-27; Luku 20:1-8)

²⁷ Mpróɣú Yesu na ɫe ifalaa pa tasa Yosalem ke pote, na Yesu polo na í cəki Iso təsəele taa. Tənaɣa kətəlaa səsaa, na Iso Təm seɣəsəlaa, na səsaa pa kama ɫe kin, ²⁸ na pá pəəsi-ɫe si: Kanjante nteɣe n makı nyá taa na í laku isəntə? Yaa awe tu hana-ɫe pə mpaav?

²⁹ Tənaɣa Yesu cə-we si: Maa pəəsi-meyə təm kuləmtu. Ye í cə-m-ti, ɫe maa heeli-meyə kanjante nte ma makı ma taa na má laku isəntə tə. ³⁰ Iso yaa yəlaa tilina Yoħaanı si í səkı yəlaa ke Iso ləm? ɫe cə-m.

³¹ Mpróɣú pa maɣasa-təxi pa taa pa tike. ɫe na pá tə si: Ye tə təma si Iso tilina-ɫe, ɫe ká pəəsi-tu si: Na pepe təw kə í tá mu ɫe təm? ³² Pəyele ye tə təma si yəlaa tilina-ɫe...

(Pa nyaɣaxana samaa. Pə taya pulv təw, yəlaa nyənaɣa Yoħaanı ke Iso kuyəɣətətu teləsulv kəpaɣ kə).

³³ Mpróɣú kətəlaa səsaa pəsəna Yesu si: Tə ta nyı. Tənaɣa Yesu ná cə-we si: Anhaa, ma kaa heeli-meyə kanjante nte ma makı na má laku isəntə tə.

12

Təmlə nyəma asayaa təm

(Matiyee 21:33-46; Luku 20:9-19)

¹ Mpróɣú Yesu svv kətəlaa səsaa kə iso seev si: Yulv nəɣəlv ɫe ka səna lesəɫ tuɫ ke taale təcu. Na í nma kolunja na í cəna, na í la timpı ɫe ká nyaasəxi pə lum tə. Na í nma akele tanjav nəɣəlv, wei ɫe təw pa səɣəxi na pá feriyı tə. ɫe təma mpv, ɫe na í caa yəlaa na í su tə taa, ɫe na í tee yela. ² Pə kəma na pé tala tuɫ inı ɫe kooluyv waatu, ɫe na í kusı ɫe tillu nəɣəlv si í polo təmlə nyəma kin na pá cəle-ɫe inı ɫe tete. ³ Tənaɣa təmlə nyəma mpe pa kpa tillu inı na pá má. ɫe na pá təɣəni-ɫe ɫe niɫ naanəwa təɣələyəli. ⁴ Mpróɣú taale tu inı ɫe tasa tillu lelv ke kusəɣv na í tili. ɫe na pá kpa íle na pá má ɫe nyəɣv ke teu na pá tuv-ɫe. ⁵ Mpróɣú taale tu tasa lelv ke tiluyv, ɫe na pá kpa íle na pá kv. Pa lapa mpróɣú təm paɣale tətə. Pa mapa ləlaa na pá kv ləlaa. ⁶ Yulv wei pu kaasa taale tu inı ɫe kin təɣəle ɫe maɣamaɣa ɫe kuləlv wei ɫe luyv svv teu tə. ɫe ye ɫe teesa tiluyv ke pa kin, na í hułkı si paa nya ɫe pəɣaya isəle. ⁷ Ama təmlə nyəma mpe pa heela təma si: ɫe loosiyi kpancoov tu kəɫna nté. ɫe kəw na tə kv-ɫe na taale pəsi tá nyəntə. ⁸ Tənaɣa pa kpa taale tu pəyalv inı na pá kv-ɫe, na pá lə taale na waalı.

⁹ Mpróɣú Yesu pəəsə-we si: Isənaɣa taale tu inı ɫe ka la? ɫe ká kəw kə na í kv təmlə nyəma mpe, ɫe na í caa yəlaa kufama na í su taale taa. ¹⁰ Matəɫ ɫe təma kalvəv ke Iso təm taa si:

Pəle nte tetv nmalaa nmaakaya na pá lə tə,
nté tə təw kəlv nmatv təna məlaa na tə səɣ.

¹¹ Mpi Tacaa lapa na tə nyənəxi
na pá we-tuyv piti təɣəle.

12 Tənaça Yuta nyəma taa səsaa pəeka isəna paa la na pá kpa Yesu tə. Pə taya pulv təə, pa nyəmə teu si mpeye i seena iso inu. Ama pa nyamna samaa. Ilena pá yele-i na í tee.

Lom wulav səsə lampuu təm
(Matiyee 22:15-22; Luku 20:20-26)

13 Mpróyó Yuta nyəma taa səsaa tila Falisanaa napəli na Heləti kpekəle taa nyəma napəli tətə si pá polo na pá má Yesu nəçə təə na pá ná. 14 Pəle pa talaa, Ilena pá tə Yesu si: Taca, tə nyəmə si tampana ke n yəçətəyi. Nn səçəməyəna mpi yəlaa huuki pa taa tə. Pə taya pulv təə, nn paasəyəna təə, nn façasəyi yəlaa. Ama isəna mpi maçamaça Iso caa si yəlaa í la tə pə tampana ke n heeliyi. Təv, pə we mpv tə, tá mpaav taa pə wee si ye lampuu tə felu Lom wulav səsə na? Tə felu yaa tə taa felu? Tə caa si n heeli-tv.

15 Ama Yesu ná nyəmə pa taa layatv, Ilena í pəəsi-we si: Pepe təə ké í nyəki-m katəka ke kunyərpu? I kəna-m liyitee nyəçəlvu na má na.

16 Tənaça yəlaa kəna-i-ku, Ilena í pəəsi Yuta nyəma taa səsaa si: Awe nyuvu fotoo na i hətə ke pa nma liyitee nyəçəlvu təə cəne? Mpróyó pa cə-i si: Lom wulav səsə ké.

17 Tənaça Yesu təma-we si: Anhaa, í cela Lom wulav səsə ke mpi i ti tə, na í cela Iso Ileye mpi i ti tə.

Mpróyó Yesu kvcəcətv nti tə məla-weye təmsuvu ke səsəm.

Isəna tu wee ta fem waalı tə
(Matiyee 22:23-33; Luku 20:27-40)

18 Mpróyó Satusee nyəma napəli pa kəma Yesu kin. Satusee nyəma mpe pa tənçayana si paa pə la isəna sətəa kaa te na pá fe. Mpróyó pa pəsa Yesu si:

19 Taca, Moisi su-tvçu kəsəstv ke takəlası taa si: Yulv í wena neu, na yulv inu í si na í yelee i alv, na alv inu í feina-i na pəyaya, neu ká hə leelu inu na í hikina-i piya. Ilena pa yaaki-si na i taalv səlv hətə. 20 Təv, yulv nəçəlv na i newaa paa kəna yulvnyəçə naatosompəçəlaya. Mpróyó taalv kpaça alv, Ilena í si, i fei pəyaya. 21 Tənaça i waalı nyəh həma leelu, na íle i cañ i si tətə, i fei pəyaya. Mpróyó íle i waalı nyəh ná kpaça alv inu na íle i si mpv tətə. 22 Haləna pə polo pə siçili pa naatosompəçəlaya nke ka tənçaya mpv təpai na pá səki mpv, nəçəlv ta hiki pəyaya. Pəle pə waalı ké alv inu i teesa sərv. 23 Təv, pa təna pa kpaça-i mpv tə, sətəa fem wule pa naatosompəçəlaya inu i taa aweyele alv tv?

24 Mpróyó Yesu cə-we si: I nyəmə mpi pə təə pə liyitiyi-me tə? I ta nyi Iso Təm na Iso toma tə pə təə ké. 25 Waatv wei sətəa ká fe tə akpaçale təm kaa wee. Ama apalaa na alaa paa wee ké isu isətəa tillaa wev tə. 26 Ye sətəa fem təm Ie, i ta kaləta Moisi takəlaya taa ké timpi pa yəçəta səwa hotiya təm tə ye? Pa nma təna si Iso təma Moisi si: Ma ké Apəlaham na Isaka na Yakərv pa Iso ké. 27 Iso ké weesuvu nyəma nyəh ké, i ta ke sətəa Iso. Pə liyita-meyə yem ké.

Isə kvsəsutv taa səsəntv
(Matiyee 22:34-40; Luku 10:25-28)

28 Iso Təm seçəsəlv nəçəlv i ka we təna na í naaki isəna pá na Yesu pa laku tə. I nawa si Yesu cəwa Satusee nyəma ke teu. Ilena í polo na í pəəsi-i si: Iso kəsəstv təna taa ntiçile səsəntv təkpev?

29 Tənaça Yesu cə-i si: Kəsəstv taa səsəntv nté si, Iseçeli nyəma í nu, Taca Ise tike kəna Səsə təkəv. 30 N ka səli Taca nyá Iso na luvu kulmövü, na nyá

ləsaɣa sʊv-ı təmammam ke paa mpi pə taa. ³¹ Təle tə waalı nti tə wεε təɣələ. N ká səəli nyá təɣəntəle isu nyá ti. Kusəsutv natəli tə fei tətə na tə kəla tənε tə naale inε.

³² Mpróyó Isə Təm seɣesəlv təma Yesu sı: Taca a n cə teu pə tu fei. Timpi n yəɣətəa sı Taca tike kəna Isə na ı paasi Isə nəɣəlv ı fei tə tampana ke n yəɣətəa. ³³ Mpu tə yvlv ká səəli Isə na luyv kvlvmuyv na ı ləsaɣa sʊv-ı paa mpi pə taa. Na pəle pə waalı ı səəli ı təɣəntəle isu ı ti. Mpu inı pə kəla isu pa lakuyv Isə ké kətəɣa ŋka kəkə nyəɣa ka təna tə, na kətasi nsi sı təna təpai tətə.

³⁴ Yesu nawa sı ı cəna ləmaɣasεε iləna ı təmi-ı sı: Nyá na Isə Kawuləɣa sʊv ı fei pooluŋ.

Pəle pə waalı nəɣəlv ı nyuləɣi sı ı tasa-ı təm pəəsuyv.

Tafiiti pəɣaɣa nté Kilisiti

(Matiyee 22:41-46; Luku 20:41-44)

³⁵ Yesu təŋna seɣesuyv ke Isə təsεεle taa, iləna ı pəəsı sı: Isənəɣa Isə Təm seɣesəlaa təŋ mpu sı Mesii ke Tafiiti pəɣaɣa yε? ³⁶ Pəyele Feesuyv Nanŋtə ná təna Tafiiti taa ké təm na ilé ı maɣamaɣa ı yəɣətı sı:

Taca heela ma Səsə sı,
cəɣa ma kəŋkəŋ taa,
haləna má kəə na má su nyá
kolontunaa ke nyá nəəhεε tεε.

³⁷ Tafiiti maɣamaɣa ná yaa-ı sı Səsə nté, ilé isənəɣa Mesii ná məlaa na ı ké Tafiiti inı ı pəɣaɣa tətə ilé?

Isə Təm seɣesəlaa waalı kuluyv

(Matiyee 23:1-36; Luku 20:45-47)

Mpróyó samaa tuutuuma nu Yesu təm na ləŋhəlvmlε. ³⁸ ı kpaaləɣa yəlaa mpa ı seɣesəɣa tə sı: ı lana Isə Təm seɣesəlaa mpe na laakali. Pa səəla tokonaa səsaa suuu ké na pá cəəki, na pá caaki pa seεki-wεɣε samaa taa na pá luŋɣi. ³⁹ Na Yuta nyəma təkotilənaa taa teeli teeli təcayalənaa ke pa pεεkəɣi, na acimanaa taa səsaa səsaa təcayalε ke pa pεεkəɣi na pá caki. ⁴⁰ Mpe pa lεεkəɣəna leelaa ke pə təna mpi pεle pa wəna tə. Iləna pá sʊv Isə sələmvuyv na pə təɣalı sı pə hólı sı mpeɣε kʊpama. Pə təə ké paa tε na pá ná katatəlaɣa nav napələɣi teu.

Alv wei ı tv santiinaa naale tə

(Luku 21:1-4)

⁴¹ Mpróyó Yesu cəɣa Isə təsεεle səsəəle taa ké kʊhaaŋ atakaanaa isəntaa, na yəlaa samaa kəŋ na pá tʊɣi liɣitee na ı nyənəɣi. Mpróyó təŋtənaa pəɣalε kəna liɣitee ke səsəm na pá tv. ⁴² Tənəɣa leelu kʊnyəntv nəɣəlv ı kəna santiinaa ke naale na ı pεtı. ⁴³ Mpróyó Yesu yaa ı ifalaa na ı heeli-wε sı: Tampana ke ma heeliɣi-mε yoo maa cεsəɣi, leelu kʊnyəntv inε ı tv mpiɣi kʊhaaŋ atakaa taa tə pə kəla pa təna pa nyəm. ⁴⁴ Pə təɣa pvlv, yəlaa lələa ná kpaɣa pa liɣitee nna a kpisa yem təɣə na pá tv. Ama alv inε ilé paa na ı ké kʊnyəntv tə pə təna mpi ı ka wəna təɣə ı kpaɣaa na ı tv. Pə ta kaasi-ı pvlv sı ı yana təɣənəɣa maɣamaɣa.

13

Isə təsεεle wakəlvuyv təm

(Matiyee 24:1-2; Luku 21:5-6)

¹ Yesu kəma sı ı lukəna Isə təsεεle taa, iləna ı ifalaa taa nəɣəlv təmi-ı sı: Taca, nyənı ŋmatv tənε tə təəv, na tə pεε kʊpana teu yee?

² Tənağa Yesu cə-i si: Matəh n na ηmatu səsəntu tənə? Pə kaa kaasi pələ ləntə na tə tənə ləntə təə, paa tusi pə tənə.

Mpi mpi pu həli si antulinya caa tēm tə
(Matiyee 24:3-14; Luku 21:7-19)

³ Mprəyó Yesu cəya Olifinaa puəv təə kə ləə təsəele isentaa. Pə pamna Piyee na Saaki na Yohaani na Antəlu pa liyiti pa wenna i kiñ. Tənağa pa pəəsa Yesu si: ⁴ Pəlee kə mpv inu pu la? Na ηmaatəle nteye pu həli na tē nyəna si pə wəsaa?

⁵ Tənağa Yesu sū-wəye kpaaləv si: I la laakali, i taa yele na nəğəlv kəə na i tolisi-mə. ⁶ Mpi tə pəyalə ká kəə na pá ha pa təxi ma həte si mpreyele Mesii, na paa tolisi pəyalə. ⁷ Ye i kəma na i nu yooñ təñ ke mə cəlv mə cəlv, na pá heeliyi-məye pooluñ nyəñ təmnəa, səğəntu i taa la-mə. Pə wəe si mpv inu pələ pu la kə. Ama waali waali kə antulinya náa kəñ na i tēñ. ⁸ Tətv kəteñə ləñka ká yooñə ləñka nyəma. Kawuləya ləñka ká kəli ləñka təə, na tətv ká sele tiiliwə tiiliwə, na nyəğəəənaa ká la. Na mpv inu pələ pu wəe isu əlv kuləvəv ləlvəv na pə caalı-wu ke səñsəññ təğəle.

⁹ Mə mağaməya i la laakali. Pə təya pulv təə, paa yaa-məye puloonaa taa. Paa ma-məye kpatəñ ke Yuta nyəma təkotilənəa taa. Paa yaa-məye nəñəəsi ke tətv təkəlaa na əwuləa səsaa pa kiñnaa ke ma təə, na i ká həli ma təm tampana. ¹⁰ Ama pə wəe si paa heeli Laapaalı Kəpəñ ke kəteñasi tənə taa yəlaa kə na pəcə. ¹¹ Saa wei paa kpa-mə na pá pəna-məye puloonaa taa ke mpv tə, i taa nəğəsi nti i ká yəğəti tə na pə ta tata. Ama ye pə talaa, i yəğəti nti tu kəə mə luuñ tē tə. Pə təya pulv təə, ləə Feesuyu Nəññtə ka tənə-təxi mə luuñ tē, pə təya mə cəlvəğə tu luna. ¹² Həli yəlaa ká kəli na pá həli pa taalənaa yaa pa newəa mağaməya si pá kv-wə. Na cecənəa ká la pa piya ke mpv tətə. Piya səle su kəli si nyəma təə na si la na pá kv-wə. ¹³ Yəlaa tənə taa ká kpañə-məye ma təə. Ama ye wei i nyəya apalətv na i tala tənağa, pəntv nyəv ke pu ya.

Acaalətv təm
(Matiyee 24:15-28; Luku 21:20-24)

¹⁴ Mprəyó Yesu təma si: I ká kəə na i na acaalətv taa acaalətv ke timpi pə ta nəğəəna tə wəe tə. Wei i kaləxi tə i cəkəna-təxi teu. Mpv inu tə, mpa paa wəe Yuta tə pá se na pá kpa pəəñ. ¹⁵ Ye pə mağana wei na i wə kutuluəv təə na i tiwə, i taa tə si i səkki təyaya na i kpaə pulv. ¹⁶ Na wei pu mağana i wə taale tə, i taa tə si i kpeñ i tē na i kəli i kpa. ¹⁷ Ahusitonəa na əəñ təm ká la wəyo ke waatv inu. ¹⁸ I sələmi ləə na kuyeeñ inu i taa pamsəna watv waatv. ¹⁹ Pə təya pulv təə, wəhala ká la kuyeeñ inu i taa kə səsəm kə pə tu fəi. Wəhala wei i taka hatoo ləə lapv antulinya tə pa ta nata, pəyele pa kaa tasa i taka kə nav tə. ²⁰ Na ye pə təya isu Tacaə huwə si i ká pasə kuyeeñ inu i təə nəğəlv kaa tū-ti. Ama i pasə pə kuyeeñ inəxi yəlaa mpa i ləsaa si pá pəsi i nyəma tə pa təə. ²¹ Na ye yəlv təma-mə si: I nyəni, Mesii wə cəne yaa cəne, i taa nu. ²² Pə təya pulv təə, Mesiinaa na ləə kuyəğətv tēləsəlaa pəpətvnaa ká lu na pá la kəkəlv nyəm na piti təma. Həli paa pəsağa pa puəyusiği mpa pa mağaməya ləə ləsaa təğə. ²³ Mpv tə i la laakali, ma tēma-məye kpaaləv.

Yəlv Pəyaya kəntə
(Matiyee 24:29-31; Luku 21:25-28)

²⁴ Wəhala inu i waali kə kuyeeñ inu i taa, ilim ká si təkpitii, isətv kaa tasa hūlməvə. ²⁵ Isətvəñasi ká luna isətaa na si hoti, pu ciyiti isətaa kəkəlvnaa.

²⁶ Waatu inəxi paa na Yuln Pəyaya má ma səja isənmuntv təə na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli. ²⁷ Maa tili ma isətəa tillaa si pá koti ma ləsəlaa ke antulinya həyələj təna taa. Pə krayav ilim təlule na pə tətule na pə polo pə ntəyəj na pə mpətəj təə tə.

Fiki tıyiv təm

(Matiyee 24:32-35; Luku 21:29-33)

²⁸ İ nyəmna fiki tıyiv na í cekəna, saa wei kv neyətəyi na hatv yeğeləyi tə í nyəmá kprakpaa si həesəyiv talaa keke. ²⁹ Mpu tətəyə waatu wei í ká ná təmnaa pane pa laki tə í nyi si pə wəsaa keke, pə caa lapv nté. ³⁰ Təmpəna ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, yələa mpa pa we isəntə tə pa kaa si pa təna na pəcə pə tənaya mpu pə la. ³¹ Isətənyəv na ate ká muki yem. Ama ma kvyəyətəv kaa saalı paa pəcə.

İsə tike nyəmna kvəyənku antulinya ká te tə

(Matiyee 24:36-44)

³² Nəyəlv fei wei i nyəmá pə waatu yaa pə wəle tə, paa isətəa tillaa, na Pəyaya má ma mayamaya. Ama Tacaa tike kəj nyəmna. ³³ Mpu tə, í la laakalı na í fej. Pə taya pulv təə, í ta nyi wəle nte mpu inı pu tii təkpiılı tə. ³⁴ Pu wəe isıv yuln səsə kvlyəv i təyaya si i puki mpa na í yaa i pəyalaa mpa pa laki i kın ke təmle tə, na í tv pə tənaya pa nin taa, na í hólı paa wei ké nte i ká la tə, na í heeli təyaya təə nyənlv si í fej teu. ³⁵ Ye i ta nyi waatu wei təyaya caa ká kəə tə ilé í fej teu. Taanaya ke í ká kəə, ahoo heka ke, kəmpaən koou na, yaa tanəj ké, nəyəlv ta nyi. ³⁶ Ye i ká kəə təm kvlv təə tənəvəə, ilé í taa yelev na í mayana í tənə tom. ³⁷ Nti ma heeliyi-me isəntə tə ntəyi ma heeliyi paa wei si í fej yoo.

14

Səsaa səsaa cayav ke Yesu acaya

(Matiyee 26:1-5; Luku 22:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Pə kaasa kvyəej naale si pá təyə Təev acıma na potopotona mpa pa taa fei kvkvsvm tə. Mpu yə kətəlaa səsaa na İsə Təm seyəsəlaa pa pəeka isəna paa la na pá kpa Yesu təhəe na nəyəlv ta na tə na pá kv-i. ² Pa yəyətaya pa taa si: Ye tə təma si tə kpa-i acıma waatu taa, pu la yoo ke yələa taa.

Yesu təə tulaalv pəlvv

(Matiyee 26:6-13; Yohaani 12:1-8)

³ Kvyaakv nakalı Yesu we Petanii ke tənəyiv təə asilima kvətəj tv Siməj təyaya taa, na í cayaa na í tənə təyəv. Tənaya alv nəyəlv i svvwa na í təkə tulaalv kvpañ wei pa yaa si naatı na pá lapa i akpaləpiya ke liyitee pəle kvhəlvməle taa tə na tulaalv inı i we liyitee ke səsəm tə. Mpu yə alv inı i pəla akpaləpiya nke na í pəli tulaalv inəyi Yesu nyəyiv taa. ⁴ Tənaya mpu inı pə ta maya mpa pa caya təna tə pa taa ləlaa na pá tə si: İ ləv tulaalv inı isəntə tə pə teu nte we? ⁵ Ye paa pəeta-i i liyitee taa kəli liyitee nyəyətəv nymnyəv na nvnvwa (300) na pá ha kvnyəntənaa? Mpu yə pa kala alv inı i təm ke səsəm. ⁶ Ama Yesu təma-we si: İ yelev alv inı təkpi yoo. Pepe təə ké í pəsəyi i lanje ke mpu? Mpi i lapa-m mpu tə pə təwaya halı. ⁷ Mə na kvnyəntənaa í wəna tam. Paa waatu wei ké í nəkəa í ká la-wəyev kvpantəv. Ama má na-me tə kaa wəe təma kın ke tam. ⁸ Mpi i pəsaa təyə i lapa. İ laalaa na í sayalı-m tulaalv ke kprakpaa si pá pına-m. ⁹ Təmpəna ke ma heeliyi-me yoo maa cəsəyi, paa

timpiyi paa heeli Laapaali Kupaŋ ke antulinya inu i təna i taa, paa keesi alu inu i lapa mpi tə pə təm na pə təsəyi i tə.

Yutaasi kəlmətə

(Matiyee 26:14-16; Luku 22:3-6)

¹⁰ Mpruyú Yesu ifalaa naanwa na naale taa nəyolw wei pa yaa si Yutaasi Isakaleeu tə i kulaa, na í polo í mayana kətəlaa səsaa, si inu i ka tu Yesu ké pa nin taa. ¹¹ Pəle pa nu mpv iləna pa laŋa hēe səsəm na pə tə si paa ha-i liyitee. Iləna Yutaasi svv kuyaku kupaŋku ke preekuyv si i tu Yesu ké pa nin taa.

Teev acima kutəyov təyov

(Matiyee 26:17-25; Luku 22:7-14,21-23; Yohaani 13:21-30)

¹² Pə tala potopotonaa mpa pa taa kukvsəm fei tə pə acima kuyaku kancaalaya nyəŋku wule, iləna Yesu ifalaa pəsəsi-si: Leye n caa si tə polo na tə la-ŋ Teev acima kutəyov? Pə wule nteye pa kuyi iweesi nsi pa lakəna Teev acima kutəyov tə.

¹³ Mpruyú Yesu tila i ifalaa taa naale si: I polo icate taa, í ka sulina apalv nəyolw na í səyəla lvm na həyaya, í təŋi-i. ¹⁴ Pəntv inu í svv timpi, ilə mu pəsəsi təyaya tu si: Taca si kutuluyu ŋku ku taa í na i ifalaa paa caya na pə təyov Teev acima kutəyov tə ku we le? ¹⁵ Apalv inu i ká húlí-meyə ate na isətəa kutuluyu taa ké naŋ səsəŋku nakuləyi isətəa, na pə təma-kuyv taŋanuyv na ku taa we wontu nti í ká lana tə. Kv taa tənaya í ká təsi-tuyv pə təna.

¹⁶ Tənaya Yesu ifalaa kulaa na pə tēe icate taa na pə mayana teitei isv Yesu ka heela-we tə. Iləna pə təsi Teev acima kutəyov ke təna.

¹⁷ Pə kəma isv taanaya ilə Yesu na i ifalaa naanwa na naale pa talaa kele. ¹⁸ Pa caya na pa təŋna təyov, iləna Yesu yəyoti si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, má na mpa me tə caya na tə təkí isəntə tə mə taa nəyolw ká la-m kəlmətə.

¹⁹ Tənaya Yesu ifalaa isəntəa nyəŋa səsəm, na pə svv-i pəsəsvv ke kulvm kulvm. Ine si: Matəŋ pə taya ma? Ine si: Matəŋ pə taya ma?

²⁰ Tənaya Yesu cə-we si: Mə naanwa na naale taa nəyoluyv. Má na wei tá nin ká krenti svsvv ke nyənaya taa tə. ²¹ Yvlv Pəyaya má, ma səki teitei ké isv paa keesa ma təm ke Isə Təm taa tə. Ama wei i ká la Yvlv Pəyaya maya kəlmətə ke mpv tə i təm ká la waiyo ké səsəm. Pəntv inu ye pa taa lvi-i pəle pu lapa sana.

Taca səm təsəyov

(Matiyee 26:26-30; Luku 22:14-20; Kələnti I 11:23-25)

²² Mpruyú waatv wei Yesu na i ifalaa pa təkaya tə, Yesu kraya potopoto na í see Isə ké í na təmle, na í faŋa-i na í cəla i ifalaa, na í heeli-we si: I mv, ma tənuyv nté.

²³ Pəle pə waalı ké i kraya kərv na í see Isə ké í na təmle na í cəle-we, na pəle pə nyəv pa təna. ²⁴ Iləna í heeli-we si: Ma caləm nté mpi pə húləyi Isə nəyov pəeluyv tampana tə. Mpi pə kpmna yəlaa paŋale tə. ²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, ma kaa tasa svlv pəneye nyəv haləna kuyəŋku maa tasa pə nyəv ke Isə Kawulaya taa tə.

²⁶ Yesu na i ifalaa pa təma mpv, iləna pə yoo acima yontu, iləna pə tēe Olifinaa puyv tə.

Piyee kreesvov təm yəyataya

(Matiyee 26:31-35; Luku 22:31-34; Yohaani 13:36-38)

²⁷ Μρύγύ Yesu təma ι ifalaa si: Mə təna í ká ye-le-m na í se. Pa ηmaa μρύγύ Ισə Təm taa si: Maa kv tiikilu na heej ká ya yem yem. ²⁸ Ama waatu wei maə fe, iləna má tεε-μεγε νəγə κε Kalilee.

²⁹ Tənaγa Piyee təma-ι si: Paa pa təna paa ye-le-η na pá se, má ma kaa la mpv.

³⁰ Ama Yesu təma Piyee si: Tampana ke ma heeliyi-η yoo maə cεsəyi, n ká kpee-si təm tooso ké saηa ahoo ane a maγamaγa si n ta nyi-m ké n ta nyi-m na pəcə kampaav koo təm naale nyəm.

³¹ Ama Piyee tasa kpeesvυv na toη si: Paa má na-η tu si tu si ké. Ma kaa kpees si ma ta nyi-η.

Μρύγύ pa təna pa yəγəta mpv.

Yesu sələmvυv ke Ketəsemanee

(Matiyee 26:36-46; Luku 22:39-46)

³² Pəle pə waali pa tala timpi pa yaa si Ketəsemanee tə, iləna Yesu tə ι ifalaa si: I caγa cəne na má polo Ιsə sələmvυv ke hatoo cəne.

³³ Μρύγύ ι kpaγa Piyee na Saaki na Yoħaani. Tənaγa səγəntv na laηwakəlle səsəle svv-ι kpaυ, ³⁴ iləna í tə-we si: Ma laηle wakəlaa ké tətəγətəγə pə fei keesvυv. I caγa cəne na í feηiyi.

³⁵ I tuusa ι nəγə təə ké pəcə, iləna í luη na í sələmi si ye pə we pəsəvυv wahala waatu inε í taa kəə inι ι təə. ³⁶ I sələmaa ké si: Hai, ma Caa, n pəsəyi pə təna, kəəli wahala səsə inεγe ma nyυv təə. Paa na mpv mpi n nəkaa tə pəle pə la, pə taa weε ma luyə nyəntv.

³⁷ Yesu təma mpv, iləna í məli ι ifalaa tooso inι ι kiη na í maγana pa təηna tom. Tənaγa ι pəəsə Piyee si: Siməη, n too ke? N kpisa feηiyu ke pəcə maγamaγa? ³⁸ I feη na í sələmi, təfə í ká hoti waatu wei maγasvυv kəη-me tə. Páána wεε, ama tənυv υ pəsəγəna.

³⁹ Μρύγύ Yesu tasa tuusuγυ, iləna í tasa kuləmtv ntəyi sələmvυv. ⁴⁰ I tasa ι ifalaa cəbəγə məlvυv, iləna í maγana pa təηna tom tətə. Pa kpisa pá caγana pa ise. Iε pa ta nyi nti pá cə-ι tə.

⁴¹ Yesu məla tooso nyəm iləna í pəəs-ι-we si: I təηna tom na í heesəyi yaa? Təυ, í ye-le mpv, pə talaa kele. I nyəni, paa tv Yυlv Pəyaya maγa asaya na niη taa. ⁴² I kulι na tə tεe. I nyəni, ma kələmətə tv tala cəne.

Yesu kpav

(Matiyee 26:47-56; Luku 22:47-53; Yoħaani 18:3-12)

⁴³ Yesu təηna yəγətaγa ke mpv, Iε ι ifalaa naanvwa na naale taa ləlv wei pa yaa si Yutaasi tə ι talaa kele. Na ι waali ké yəlaa tuutuuma na pá təkə laγalεe na kratəη. Kətəlaa səsəna na Ιsə Təm seγesəlaa na nyυv nyəma pa tilina yəlaa mpe. ⁴⁴ Yutaasi wei inι ι laki Yesu ké kələmətə ke mpv tə ι ka keεsa samaa inəyi isəna ι ká la təγə. I heela-wεγe si: Ye ma polaa na má waγala wei Iε inəγəle. I kpa-ι na í tək-ι teu na í tεena. ⁴⁵ Yutaasi talaa iləna í krətəna Yesu na í tə si: Taca.

Ile na í waγali-ι. ⁴⁶ Μρύγύ samaa inι ι tv niη ke Yesu təə na pá kpa-ι. ⁴⁷ Tənaγa mpa na Yesu paa we təna tə pa taa nəγəlv ι kpee ι laγate na í lo kətəlv səsə təmlε tv ηkraηsvυv na í kəəli təfeη. ⁴⁸ Ile na Yesu pəəsə samaa si: I kəη-ι m kpaυ na í nəki na í kpaκəyi laγalεe na kratəη tə, maγa ηmulv isayav ke? ⁴⁹ Ma na-mεγe Ιsə təsεle səsəle taa ké kvyeη tənaγa na má seγesəyi. Pəyele í ta kpa-m. Ama pə lapa isəntəγə si pə la isəna paa ηmaa Ιsə Təm taa tə.

⁵⁰ Tənaγa Yesu ifalaa təna yela-ι na pá se na pá tεe.

⁵¹ Pə pamna ifepu nəçəlv ı ka taka kunti tike na í təŋ Yesu waalı. Pa siisaa sı pa kpa a ifepu ını, ⁵² ılena kunti fiti na í yelev na í tē tapakpēte təyələyəli.

Yesu ponav ke Kotuyu səsəŋkv taa
(*Matiyee 26:57-68; Luku 22:54-55, 63-71; Yohaani 18:13-14, 19-24*)

⁵³ M̄p̄óyú Yesu kpalaa pona Yesu ké kətəlaa wulav tē, na pá maçana kətəlaa səsaa na nyəy nyəma na Iso Təm seçesəlaa pa kota təna. ⁵⁴ Piyee təŋaya Yesu ké táaləlm̄ tə, haləna í tala kətəlaa wulav taça tə. ılena í çaya təna na í na təmle nyəma pá holiyi kəkə.

⁵⁵ M̄p̄óyú kətəlaa səsaa na Kotuyu səsəŋkv nyəma pēeka taalı wei paa tv Yesu na pá hiki mpaav na pá kv-ı tə, na pá kpisi. ⁵⁶ ılena yəlaa paçale náa kvli na pá təŋ sı: Taalı ıneçē ı lapa, ıneçē ı lapa. Lelaa sı ıneçē, na pá taçanəyi pa taa pa tike ke kpēesuyv. ⁵⁷ Na lelaa náa lu yem na pá looli təm na pá suu-ı sı:

⁵⁸ Tə nu Yesu yəçətəa sı ını ı ká yəki Iso təsēle səsəle tənē, nte yəlaa niŋ ŋmawa tə. ını ı ká lēti kvfate nte yəlv niŋ kaa ŋma təçə kvyeŋ tooso wule.

⁵⁹ Paa na mpv pa təm ta kaa.

⁶⁰ M̄p̄óyú kətəlaa wulav kvla pa təna pa isentaa na í pəsı Yesu sı: N kaa yəçəti? Suweçē yəlaa paŋe pa yəçətəçəna-ŋ ye?

⁶¹ Ama Yesu suma, ı ta çə sı pəlv. ılena kətəlaa wulav taa-ı pəsuyv sı: Nyaçale Iso wei pa puyvəyi tə ı pəyalv Mesii?

⁶² Təŋaya Yesu çə-ı sı: Nn, ma maçamaya kelev. Na mə təna təpai í ká na Yəlv Pəçaya má na má çaya Iso təŋ təna tv kəŋkəŋ taa. Na í ká na-m isətəa ŋmuntv taa na má tiiki.

⁶³ Təŋaya kətəlaa wulav çəla ı wontu na í tə sı: Seliya nyəma mpaça tə tasəyi pēekuyv tətə. ⁶⁴ Mə maçamaya í ná isəna ı kpa Iso tə təçəle. Təv, í na-we? M̄p̄óyú pa təna pa təma sı ı təm səpaça, paa kv-ı ké.

⁶⁵ Təŋaya yəlaa mpē pa lelaa svv-ı ntayama təv, na pá takı ı isentəə na pá marı-ı ŋkuma, na pá pəsı-ı sı: Kpēçē wei ı mapə-ŋ tə.

Pəle pə waalı yoolaa kpaça Yesu na pá marı-ı kataasi.

Piyee kpēesuyv
(*Matiyee 26:69-75; Luku 22:56-62; Yohaani 18:15-18, 25-27*)

⁶⁶ Piyee ka we taça tə ké atēçē mpv təçə kətəlaa wulav təmle tv əlv nyəŋ nəçəlv ı kəma ⁶⁷ na í maçana-ı na í holiyi kəkə, na í nyəni-ı təpiŋŋ na í tə sı: Nyá tətə, n ka we Nasaleti tv Yesu ını ı kiŋ.

⁶⁸ M̄p̄óyú Piyee kpēesaa na í tə sı: Ma ta nyı nti n yəçətəyi mpv tə. Ma ta çekəna-tı.

Pəle pə waalı ké Piyee luwa na í polo kpaan taa. [ılena kampaav koo.] ⁶⁹ Təŋaya təmle tv əlv nyəŋ ını ı taçana-ı nav, na í taa í na mpa paa we təna təçə heeluyv sı: Pa taa mpēçēle na apəlv ıne tətə.

⁷⁰ M̄p̄óyú Piyee taçana kpēesuyv. Pə lapa laasaya ılena mpa paa we təna tə pá tə Piyee sı: Nyá, n ta laŋ yəlaa mpē pa taa nəçəlv. Pə taça pəlv tə, n ké Kalilee tv tə se.

⁷¹ M̄p̄óyú Piyee kpēesaa tələlaa na í tuu na í tə sı: Na Iso, ma ta nyı apəlv wei ı təm í yəçətəyi tə.

⁷² Təŋaya kampaav lela koo ke təm naale nyəm, ılena Piyee təsı nti Yesu ka yəçətə-ı tə tə tə sı: Mpi pu takı kampaav koo naale nyəm tə n tema təm toosoçə kpēesuyv sı n ta nyı-m ké n ta nyı-m. ılena Piyee wii isəlv.

15

*Yesu ponav ke Pilati**(Matiyee 27:1-2,11-14; Luku 23:1-5; Yohaani 18:28-38)*

¹ Kətəlaa səsaa, na nyuyv nyəma, na Iso Təm seyesəlaa, na Kotuyv səsəuv nyəma pa kota təmaɣa tanaŋ kupaŋku tee si pa paasəxəna Yesu təm. M̄p̄r̄ȳḡ pa hək-a na pá kpaɣ-a na pá polo pá cela Pilati. ² Tənaɣa Pilati pəsa-a si: Nyagaŋe Yuta nyəma wulav səsə inəxi?

İlena Yesu cə-i si: Ntəxəle n yəxota mpv.

³ Na kətəlaa səsaa náa təŋ si i lapa taalənaa ke səsəm ké. ⁴ Tənaɣa Pilati tasa-i pəsuɣv si: N sumaya? Nyəni pa təŋuyv si n lapa pəne na pəne tə.

⁵ Ama Yesu tá cə si pulv. İlena pə la Pilati ke piti ké səsəm.

*İsəle seesuyv ke Yesu kv̄ȳv təə**(Matiyee 27:15-26; Luku 23:13-25; Yohaani 18:39–19:16)*

⁶ Paa Teev acima wena Pilati tüləxi saləka tv nəxəlv wei samaa caa si pá tuli təxə. ⁷ Pə pamna apalv nəxəlv wei pa yaa si Palapaasi tə, í na lelaa paa kəwa yulv ke tetv təm yovu ŋku ku kulaa tə kv taa na pá təkə-weyə saləka.

⁸ M̄p̄r̄ȳḡ samaa kulaa na pá kpa na pá mayana Pilati si í la-we isv i tu laki-we tə. ⁹ Tənaɣa Pilati pəsa-we si: I caa má tuli-meyə Yuta nyəma wulav səsə na?

¹⁰ Pə taɣa pulv təə ké i pəsa-weyə mpv, i ka nyəmaɣa təkəlekele si isəsəmle təə ké kətəlaa səsaa ka pona-i Yesu. ¹¹ Ama kətəlaa səsaa mpe pa seyesəna yəlaa si pá tə si Palapaasi ke pá tuli-we. ¹² M̄p̄r̄ȳḡ Pilati taɣana samaa ke pəsuɣv si: Təv, isənaɣa í caa má lana mə Yuta nyəma wulav səsə in?

¹³ Tənaɣa pa mapa kapusi si: Kam-i səm tesika təə.

¹⁴ İlena Pilati pəsi-we si: İle isayav ntiɣi i lapa?

M̄p̄r̄ȳḡ pa tasa kapusi mapv na toŋ si: Kam-i səm tesika təə, kam-i səm tesika təə.

¹⁵ Pilati səlaa si samaa in i lanje í heena-i, İlena í tuli Palapaasi, na í yele na pá casa Yesu ke akpatəe. İlena í kpaɣ-a na í cele-we si pá polo pá kam-i səm tesika təə.

*Yoolaa paanav ke Yesu**(Matiyee 27:27-31; Yohaani 19:2-3)*

¹⁶ M̄p̄r̄ȳḡ yoolaa pona Yesu ké kufəneə təyaya taɣa təə, İlena pa yaa pa looŋa təna. ¹⁷ M̄p̄r̄ȳḡ pa suu Yesu ké capa kvseəm təkrai, na pá luv səwa ke ntenuyv na pá te i nyuyv. ¹⁸ İlena pá se-e si: Yuta nyəma wulav səsə, fəə.

¹⁹ Na pá mak-i nyuyv taa ké kpátúȳḡ, na pá tə i təə ké ntaɣama, na pá lunɣi i tee ké akula ke teu təkulakula. ²⁰ Pa tema-i paanav ke mpv, İlena pá wəxəsi capa kvseəm in, na pá mələna-i i wontu. İlena pá luna-i si pa kaŋ-i səm tesika təə.

*Yesu kam**(Matiyee 27:32-44; Luku 23:26-43; Yohaani 19:17-27)*

²¹ Pə pamna Siləeni tv nəxəlv ná luna taale, pa yaa-i si Siməŋ. I ké Alekəsantəli na Lufusi pa caa. Tənaɣa pa kpipa ile na toŋ si í səxəli Yesu tesika ŋke. ²² M̄p̄r̄ȳḡ pa pona Yesu ké timp-i pa yaa si Kələkəta tə. (Pə huwəe nté si nyumpəxəlaya te). ²³ M̄p̄r̄ȳḡ pa nyəma si pa celəxi-i sulvm mpi pə taa pa sita kəəle nte pa yaa si miili tə si í nyəə. Ama Yesu kisa nyəəv. ²⁴ Pə waali ké pa kama-i səm tesika təə, na pá tə tətə ké i wontu təə si pa nyəŋ isəna paa wei i ká hiki tə na pəcə pá tala-ti. ²⁵ Waatv wei pa kaŋaɣ-a mpv tə pə we tanaŋ ilim kaləfu pəxəlayafəi naanəwa təə. ²⁶ M̄p̄r̄ȳḡ pa lapa lampə na pá ŋmaa i

təə si: Yuta nyəma wulav səəə. Pa lapa ḡpóyú si pə huli mpi pə təə pa lapa-i mpv tə. ²⁷ Pa kpeḡna í na ḡmulaa ke naale na pá ká səm tesikasí təə, ləlv ke í ntəyən təə, na ləlv ke í mpətəḡ təə, [²⁸ si pə la isu paa ḡmaawa Iəə Təm taa təə si: Asayaa taa ké pa tə-i.]

²⁹ Yəlaa mpa paa təkayana təna tə pele pa kpeətəyi nyəəḡ na pá tükí-i si: Anyaḡka, matəḡ nyá tomna si n yəkəyi Iəə təsele səəəle na ḡ tayanı kufate ke ḡmau ke kuyeyḡ tooso taa. ³⁰ Waasi nyá ti de. Lu tesika təə na ḡ tii de.

³¹ ḡpóyú na kətəlaa səəaa na Iəə Təm seyesəlaa tətə. Pəle pa təḡna-i paanav na pá yəyətəyi pa təma si, í yapa ləlaa nyəəḡ isənaḡa na í kaa pəsi na í ya í mayamaḡa í nyəḡkv. ³² Pəntaa Iseyeli wulav səəə Mesii í lu tesika təə na í tii na tə ná na tə tisi.

Pə kpeḡna í na mpa paa kama tə na pəle pá tükí-i tətə.

Yesu heev

(*Matiyee 27:45-56; Luku 23:44-49; Yohaani 19:28-30*)

³³ Pə kəma na pə tala ilim sikuyu, ilena səkpeḡyuv nyala ıate təə haləna ilim kpili. ³⁴ Ilim kpila mpv, ilena Yesu kiisina nəḡə səəəḡa si: Eloí, Eloí, Lema sapatani. (Na təle tə hıwwee nté si: Ma Iəə ma Iəə, pepe təə ke n lə-m?)

³⁵ Mpa paa we təna tə pa taa ləlaa nu mpv, ilena pá təə si: I nu, í yaana nteḡe Ilii.

³⁶ Ilena pa taa nəḡəlv kraḡa asewa na í polo í lii kraləkram saḡ ke lom kunyəḡəm napəli pə taa na í tuv kkrátóyú nəḡə taa na í huli Yesu si í nyəə. Na í təə si: I yele na tə ná Ilii ká kəə na í tisi-i yaa isəna?

³⁷ Tənaḡa Yesu kiisa səəəm ilena í hee.

³⁸ ḡpóyú puḡyuv səəəəv ḡku kv kaḡa Iəə təsele taa tə kv faḡa kv hekv taa ké huḡ naale ke yem ke hatoo isətəa na pə kaləsəna atə. ³⁹ Lom yoolaa səəə wei í ka səḡa Yesu isəntaa tə í na isəna Yesu təma kiisuyu na í si tə. Ilena í təə si: Tampəna, yulv inə í ké Iəə Pəyaya.

⁴⁰ Alaa napəli paa səḡa pooluḡ na pá nyəḡəyi. Makətəla Malí ka we pa hekv. Ilena pə kaasi Saaki səkpelu na Yosee pa too Malí na Salomee tətə.

⁴¹ Alaa mpe pa tənaḡa Yesu ké saa wei í ka we Kalilee tə na pá caləsəyi-i. Na pə kaasa alaa ləlaa paḡale mpa í na-we paa kpəwa Yosalem tə.

Yesu pim

(*Matiyee 27:57-61; Luku 23:50-55; Yohaani 19:38-42*)

⁴² Pə pamna kuyaku ḡkuyv pa laki acima səəlv. Mpi tə pə feḡ kuyaku kvheesuyv ké. ḡpóyú pə kəma na pə keesi taanaḡa, ⁴³ ilena Alimatee Yosəefv kəə. Mpe pa kotayana kotuyu səəəəv ḡkv, na yəlaa təkayana-i ké. I mayamaḡa í ka keḡayana Iəə Kawulaya təə. Yosəefv inı í nyaya apalvı ke teu na í polo í mayana Pilatı na í sələmı-i si í kprakəyi sətv. ⁴⁴ Ama pə lapa Pilatı ke piti ke isəna í səpa ləḡ ke mpv tə. Ilena í yaa yoolu na í pəsi-i si: Yesu səpa tə pə leela. ⁴⁵ Yoolu heela-i pə tampəna, ilena í ha Yosəefv ke mpaav si í polo na í kraḡa sətv. ⁴⁶ ḡpóyú Yosəefv yapa kponḡkrontu təḡ nyəḡtv nti pa yaa si ləḡ tə təpḡkahuləḡa, na í tisi sətv ke tesika təə na í takı-i pḡkahuləḡa ḡke. Ilena í polo í pimi-i pəlaav ḡku pa hula kəkpaḡyuv taa tə kv taa. Ilena í pilimi puw səəəəv nakvli na í suli pəlaav nəḡə. ⁴⁷ Makətəla Malí na Yosee too Malí paa wee na pá naaki timpı pa pima-i tə.

16

Yesu fem

(*Matiyee 28:1-8; Luku 24:1-12; Yohaani 20:1-10*)

¹ M̄p̄ȳḡ k̄ȳak̄u k̄uħeəs̄ȳu t̄eəw̄a, ɪl̄eɳa Mak̄ət̄ala Mal̄i na Saak̄i too Mal̄i na Salomee p̄a ya nim s̄əəs̄əj̄ nȳəm̄ s̄i pa p̄uki na p̄a sayal̄i Yesu k̄e p̄əlaav̄ taa.

² M̄p̄ȳḡ cimaas̄i wule pa k̄ula tan̄aŋ t̄əp̄am̄ na p̄a polo p̄əlaav̄ kin̄ ke ilim̄ l̄uw̄ waat̄v̄. ³ Pa p̄əəs̄aya t̄əma s̄i: Awe k̄a tul̄i-t̄ȳȳu piw̄ ŋk̄ȳu p̄əlaav̄ n̄əȳo ɪl̄e?

⁴ Pa k̄usa pa ɪse ɪl̄eɳa p̄a na s̄i pa t̄ema piw̄ s̄əəs̄əu ŋk̄ȳu pilim̄ȳu na p̄a su k̄p̄eeŋa. Ku t̄əu t̄e k̄e. ⁵ ɪl̄eɳa p̄a s̄u p̄əlaav̄ taa na p̄a maɣana ɪfep̄u n̄əȳol̄v̄ na ɪ suu caɳa k̄uħul̄v̄m̄ na ɪ caɳa n̄t̄əȳŋ̄ t̄ə. M̄p̄ȳḡ s̄əȳŋ̄t̄v̄ lapa-w̄e. ⁶ ɪl̄eɳa ɪfep̄u ɪn̄i ɪ heeli-w̄e s̄i: S̄əȳŋ̄t̄v̄ ɪ taa la-m̄e. Nasal̄eti Yesu wei pa kama s̄əm̄ tesika t̄əu t̄əȳo ɪ p̄eək̄əȳi. ɪ fema, ɪ f̄ei c̄əne. ɪ nȳəni, ɪ naa timp̄i p̄aa ħusa-ɪ t̄ə. ⁷ T̄əu, ɪ polo ɪ heeli ɪ ɪfalaa l̄elaa na Piȳe s̄i ɪ t̄eə-m̄eɣe n̄əȳo ke Kalilee, t̄ənaɣa ɪ k̄a maɣana-ɪ ɪsu ɪ ka heela-m̄e t̄ə.

⁸ Pa lu p̄əlaav̄ taa na s̄əȳŋ̄t̄v̄ pu-w̄e t̄ək̄aŋk̄aŋ na p̄a seliɣi. M̄p̄ȳḡ pa sewa na pa s̄əȳŋ̄t̄v̄ katat̄əlaȳa t̄əu pa ta p̄əs̄i na p̄a heeli n̄əȳol̄v̄ s̄i pul̄v̄.

Mak̄ət̄ala Mal̄i na Yesu

(Matiyee 28:9-10; Yohaani 20:11-18)

[⁹ Yesu fem̄ m̄p̄ȳḡ cimaas̄i tan̄aŋ k̄uɳaŋk̄u t̄eə t̄ə, Mak̄ət̄ala Mal̄i t̄əu k̄e ɪ caala l̄uw̄. Al̄v̄ ɪn̄i ɪ waal̄i k̄e Yesu ka t̄əȳŋ̄na al̄əɣaa naatosomp̄əȳol̄aya. ¹⁰ T̄ənaɣa Mal̄i ɪn̄i ɪ kulaa na ɪ p̄ona laapaal̄i ke ɪ na m̄pa paa w̄e na p̄a caɳa l̄əȳaya na p̄a wiiki t̄ə. ¹¹ Al̄v̄ ɪn̄i ɪ heela-w̄eɣe m̄p̄v̄ s̄i Yesu w̄ena ɪ wees̄ȳu na ɪn̄i ɪ maɣamaɣa ɪ na-ɪ t̄ə. Pa ta mu ɪ t̄əm̄.

Yesu na tillaa naale pa t̄əm̄

(Luku 24:13-35)

¹² P̄əle p̄ə waal̄i Yesu lu pa taa naale t̄əu na w̄eətv̄ lent̄i ke waat̄v̄ wei p̄ele pa w̄e m̄paav̄ taa na p̄a p̄uki tawa taa t̄ə. ¹³ M̄p̄ȳḡ p̄ele pa m̄əlaa na p̄a heeli l̄elaa, na p̄ele t̄əu pa ta mu-t̄i.

Yesu ɪfalaa t̄əu l̄uw̄

(Matiyee 28:16-20; Luku 24:36-49; Yohaani 20:19-23; Tillaa T̄əml̄e 1:6-8)

¹⁴ P̄ə waal̄i k̄e Yesu lu ɪ ɪfalaa naan̄v̄wa na kul̄v̄m̄ t̄əu k̄e waat̄v̄ wei pa caɳa t̄əȳəu t̄ə, na ɪ kal̄əna-w̄e s̄i: Pepe t̄əu k̄e ɪ lapa kate na m̄ə laŋa la k̄p̄us̄əŋ̄ na p̄a heeli-m̄e s̄i ma fema na ɪ ta t̄isi. ¹⁵ P̄əle p̄ə waal̄i ɪ t̄əma-w̄e s̄i: ɪ ya antulinya t̄əna taa na ɪ heeli paa wei k̄e ma Laapaal̄i K̄uɳaŋ. ¹⁶ Ye wei ɪ muw̄a na p̄a s̄ə-ɪ ɪs̄ə l̄v̄m̄, pu ya p̄v̄nt̄v̄ nȳȳu. Ama ye wei ɪ k̄isa t̄ə muɣv̄, paa k̄u p̄v̄nt̄v̄ t̄əm̄. ¹⁷ Ye m̄pa pa muw̄a, p̄iti t̄əma n̄na paa la t̄əȳol̄o. Paa t̄əȳŋ̄ni al̄əɣaa na ma ton̄, na p̄a ȳəȳəti n̄s̄əma l̄enna. ¹⁸ Paa k̄pa t̄əma na pa niŋ, yaa p̄a nȳəə k̄əu w̄ena a k̄ȳi ȳəlaa t̄ə, p̄ə kaa la-w̄eɣe pul̄v̄. Paa t̄əni k̄v̄t̄ənt̄v̄naa t̄əu k̄e niŋ na p̄ə waa-w̄e.

Yesu k̄p̄av̄ ke ɪs̄ə

(Luku 24:50-53; Tillaa T̄əml̄e 1:9-11)

¹⁹ Tacaa Yesu t̄ema ɪ ɪfalaa ke ȳəȳət̄ənav̄ ke m̄p̄v̄, ɪl̄eɳa p̄ə k̄paas̄i-ɪ ɪs̄ətaa na ɪ caɳa ɪs̄ə k̄əŋk̄əŋ̄ taa. ²⁰ M̄p̄ȳḡ ɪ ɪfalaa n̄a t̄eəw̄a na p̄a heeliɣi Laapaal̄i K̄uɳaŋ ke paa timp̄i. Tacaa ka w̄e pa waal̄i k̄e pa kul̄ap̄v̄t̄v̄ taa na ɪ k̄us̄əȳi pa waas̄v̄naa nȳəəŋ̄ na p̄iti t̄əma w̄ena a t̄əŋna lap̄u t̄ə.]

LAAPAALI KUPANJ WEI LUKU ŊMAAWA TƆ Kutubutu

Takɔlaya kane ka tu Luku ta ke Yuta tu, Kɔleeki tu kɛ, ɪ tɔmlɛ ntɛ lokotulo tɔmlɛ. Luku caakaya si ɪ hɔlɔ si Yesu kɛ yɔlaa tɔna waasulɔ ulɛna ɪ keesi Yesu lɔɔɔ nyɔma ke pɛ kpaɔaɔ Yosɛɛfu tɔ halɔna Atam. Mpi tɔ, yɔlaa tɔna ɔsɔ kɛɛ.

Yesu ta kɛ Yuta nyɔma tike nyɔɔ, ɪ sɔɔla yɔlaa tɔnaya, kasayampiya na kɔnyɔntɔnaa. ɪ kɔmaya si ɪ pɛkɔɔɔ mpa pa lepa tɔ na ɪ waasi-we (19:10).

Isɔna pa faya Luku takɔlaya tɔ:

Yesu lɔɔɔ na ɪ pɔcaatu, titite 1–2

Yesu tɔmlɛ taɔaɔɔɔ, titite 3–4

Yesu tɔmlɛ ke Kalilee, titite 5–9

Yesu pote ke Yosalem, titite 10:1–19:27

Yesu tɔmlɛ ke Yosalem, titite 19:28–21:1-38

Yesu sɔm na ɪ fem, titite 22–24

Mpi pɛ tɔɔ Luku ŋmaa takɔlaya kane tɔ

¹ Ma yulɔ Teufili, yɔlaa paɔale mayasaa si pɔ keesi mpi pɛ lapa tɔ heko taa tɔɔ takɔlaya taa. ² Isu mpa pa nana pa ise ke pɛ kancaalaya na pɔ pɔsi Isɔ Tɔm tɔmlɛ nyɔma tɔ. ³ Ma mayamaɔa ma tema yasɔɔ ke pɛ kpaɔaɔ tɔm ntu tɔ kancaalaya tɔ, na ma nawa pɛ tampana tɔna. Pɛ tɔɔ kɛ pɛ lapa-m teu si mɔ keesi-ŋ tɔm ntu tɔ tɔna tɔɔɔɔ ma yulɔ kupan. ⁴ Si ɪ cɛkɔna pɛ tɔna mpi pa seɔsa-ŋ tɔ pɛ tampana ke teu.

Isɔtaa tillu si paa lɔɔ Isɔ lɔm sɔɔ Yohaani

⁵ Yuta wulav sɔsɔ Helɔti waatu taa, kɔtulɔ nɔɔɔɔ ɪ ka we Apiya kɔtɔlaa looɔa taa, pɔ yaa-ɪ si Sakali. ɪ alɔ ka kɛ kɔtulɔ Alɔɔ lɔɔɔ tu, pa yaa ɔlɛ si ɔɔɔɔɔ. ⁶ Pa naale ɔɔ pa tɔntɛ ka keesa Isɔ kɛ. Pɔcɔ pa tɔnaya Tacaɔ kɔsɔsɔtu na ɪ kuheelitu tɔnaya teitei. ⁷ ɔɔɔɔɔ ka kɛ kaalɔlaya, ɔlɛ pa feɔna pɔyaya. Pɔyele pa naale ɔɔ pa piwa.

⁸ Mɔpɔɔ kɔyaku nakɔli pɛ tala Sakali looɔa tɔmlɛ waatu, ulɛna ɪ polo na ɪ tɔɔna kɔtɔɔ tɔmlɛ lapu ke Isɔ tɔseɛle taa. ⁹ Mɔpɔɔ pa tɔ tɛte isu kɔtɔlaa lakɔ tɔ, ulɛna pɔ kpa Sakali si ɪ sɔɔ na ɪ wɔ tulaalɔnaa ke hatoo kɔtaya tɔlatɛ tɔ. ¹⁰ Na yɔlaa samaa tɔna we awalɔ na pɔ tɔɔna Isɔ sɔlɔmɔɔ ke tulaalɔ wɔɔɔ waatu. ¹¹ Tɔnaya Tacaɔ isɔtaa tillu nɔɔɔɔ ɪ lu Sakali tɔɔ na ɪ sɔɔ tulaalɔ kɔtaya tɔwɔte ntɔɔɔ tɔ. ¹² Waatu wei Sakali nawa isɔtaa tillu ulɛna sɔɔɔntɔ kpa-ɪ na ɪ lanɔ cɛ. ¹³ Ama isɔtaa tillu heela-ɪ si: Sakali taa nyɔ, Isɔ mɔ nyɔ sɔlɔmɔɔ. Nyɔ alɔ ɔɔɔɔɔ kɔ lɔɔ-ŋ apalɔpɔyaya, na n kɔ ha-keɔe hɔte si Yohaani. ¹⁴ Nyɔ lanɔ kɔ heena-ke pɛ tu fei, na paɔale lanɔ kɔ hɔlɔmɔna ka lɔɔɔ. ¹⁵ Pɛ taya pulɔ, kaa la sɔsɔ ke Tacaɔ isɔntaa. Ka kaa tɔɔ sɔlɔmɔɔa yaa kɔnyɔnyɔm kɔkɔkɔm napɔli. Feesuyɔ Nanɔtu tɔɔ kɔ weɛ ka taa kɛ sɔsɔm ke hatoo ka too lotu taa. ¹⁶ Kaa mɔɔna Isɛɔli nyɔma paɔale ke pa Caa Isɔ kin. ¹⁷ Kaa yoosi ka tɔmlɛ ke Isɔ isɔntaa na Feesuyɔ Nanɔtu tɔɔ. Ka lɔmayasɔle na ka tɔɔ kɔ weɛ isu ɔɔ. Kaa kɔɔntɔ caanaa na pa piya. Kaa la na kaanɔtɔnaa tɔɔ tampana. Kaa la mɔpɔɔ si kɔ taɔani Tacaɔ ke yɔlaa kɔpampama mpa pa mɔna ɪ tɔmlɛ lapu tɔ.

18 Tənaɣa Sakalı cə isətəa tillu sɪ: Nyá təm tənɛ tə wɛ muɣv nte? Pə taɣa pʊlv, ma wɛv isəntə tə, ma puwaya. Pə́cɔ́ ma alv mayamaya ná puwa.

19 Ḿpóyó isətəa tillu cə-ɪ sɪ: Maya Kapiyɛɛ ké, Isə cəlyəɔ ma wɛɛ. Inɪ ɪ tilina-m sɪ má yəɣətəna-ŋ na má heeli-ŋ təm kʊpantv tənɛ. 20 Mpi pə təɔ n ta tʊna ma təm nti tu tɛ na tə la tampana ke tə waatv tə pə təɔ n ká la kamumuka. Nyá nəɣə kaa kuli, haləna wule nte ma təm tənɛ tu la isv ma yəɣətʊyʊ tə.

21 Waatv inɪ tə na yəlaa wɛ awalı ké na pá taŋa Sakalı na piti ké mpi pə təɔ ɪ taŋa səsəm ke hatoo pə taa tənə tə. 22 Waatv wei ɪ luwa tə ɪ ta pəsi na ɪ yəɣətəna-wɛ. Uena pɛlɛ pá cəkəna sɪ ɪ ná pʊlvʊy pə taa tənə. Ḿpóyó ɪ yəɣətəna-wɛ na niŋ, na ɪ nəɣə sula mpv.

23 Sakalı təmle kʊyɛŋ tɛma Isə təsɛɛlɛ səsəɔlɛ taa, uena ɪ kpe. 24 Pə lapa wɛɛ naalɛ, uena ɪ alv Uisapɛti la teu. Ḿpóyó ɪ ŋmɛla isətənaa kakpasɪ na ɪ tə sɪ: 25 Tacaa ləsvʊy ma fɛɛlɛ tənɛyɛ pənɛntɛyɛ yəlaa taa tə, kʊpantv ke ɪ lapa-m səsəm.

Isə tillu sɪ paa lvi Yesu

26 Pə kəma na Uisapɛti isətənaa la naatoso, uena Isə tili isətəa tillu Kapiyɛɛ ke Kalilee ɪcatɛ nte pa yaa sɪ Nasaletɪ tə tə taa ké pɛɛlv nəɣəlv ɪ kiŋ. 27 Pɛɛlv inəɣɪ Tafiti lʊlvʊy taa tv Yosɛfv ka mʊsaa, na pá yaa-ɪ sɪ Mali. 28 Isətəa tillu pola ɪ kiŋ na ɪ təm-ɪ sɪ: Ma sɛɛ-ŋ. Tacaa wɛ nyá waalı ké, ɪ hulə-ŋ pɛɛlɛ pə tu fɛɪ.

29 Ḿpóyó Mali lanlɛ cɛpəna isətəa tillu təm ntəɣɪ səsəm, na ɪ mayasɪ sɛɛtv nti tə huwɛɛ ke ɪ taa ɪ ta cəkəna. 30 Ḿpóyó isətəa tillu təma-ɪ sɪ: Mali taa nyá, kʊpantv ke Isə caana-ŋ. 31 Nyəni, n ká la teu, n ká lʊlɪ apalʊpv na ń yaa-ɪ sɪ Yesu. 32 ɪ ká la səsə na paa yaa-ɪ sɪ isətəa Isə Səsə Pəyalv. Tacaa Isə ká cɛɛ-ɪ ɪ ləŋcɛ Tafiti kawulaya. 33 ɪ ká la Yakəpv piitim nyəma wulav səsə ke tam təɔ, ɪ kawulaya kaa su tənaya.

34 Ḿpóyó Mali pəsa isətəa tillu sɪ: Isənayalɛ pu la mpv na má ta nyənta apalv?

35 Uena isətəa tillu cə Mali sɪ: Feesuyv Nanŋtv ká tiina nyá təɔ, na isətəa Isə Səsə ká lana ɪ toma ke nyá kiŋ. Pə təɔ ké pəyaya ŋka n ká lʊlɪ tə paa yaa-ke sɪ yʊlv nanŋtv na Isə Pəyalv. 36 Nyəni, nyá lʊlvʊy tv Uisapɛti wei pa yaakaya kaalɔlaya tə, ɪ haɣa apalʊpəyaya həɣə na ɪ kpatəlaya, halɪ ɪ isətənaa naatoso kəlv. 37 Pə taɣa pʊlv, Isə tá kpisi pʊlvʊv se.

38 Ḿpóyó Mali təma sɪ: Ma tu ké Tacaa təmle tv ké. Isə ɪ mv nyá nəɣə. Uena isətəa tillu yeɛ-ɪ na ɪ tɛɛ.

Mali puki Uisapɛti ke wiiluyv

39 Wɛɛ anɪ a taa ké Mali kulaa na ɪ ləɣə ɪ təɣɪ Yuta ɪcatɛ natəlɪ tə taa ké pódŋ taa. 40 ɪ talaa uena ɪ svv Sakalı təyaya na ɪ sɛɛ Uisapɛti. 41 Waatv wei Uisapɛti nu Mali sɛɛtv ke kpakpaa tə, ḿpóyó ɪ taa pəyaya yəkaa na Feesuyv Nanŋtv tvŋ tii ɪ təɔ. 42 Na ɪ yəɣətəna nəɣə səsaya sɪ: Isə koola-ŋ kʊpantv ke alaa taa, na ɪ koola pəyaya ŋka n ka lʊlɪ təɣə kʊpantv tətə. 43 Halɪ ma taka ma təɔ keɛ wei ɪ ka lʊlɪ ma Caa tə ɪ kəma cəɔv na? 44 Ma nu nyá sɛɛtv na ma taa pəyaya yəkəna lanhʊlvmlɛ ke kpakpaa. 45 Ama n nu lelen yoo. Pə taɣa pʊlv, n tɛma nyá taa na təm nti Tacaa heela-ŋ sɪ ɪ ká la-ŋ tə.

Mali yoo yontu

46 Ḿpóyó Mali təma sɪ:

Ma sama Isə ké hatoo ma lotu taa ké ɪ kəlvʊy təɔ.

47 Ma lanlɛ huləməna ma waasʊlv Isə pə tu fɛɪ.

48 Pə taya pulv,
 ı nawa ı təmle tv konyəntv má.
 Saŋa waalı yəlaa təna ká yaa-m sı leleŋ nulv.
 49 Pə taya pulv, Toma təna tv lapa-m
 kɔpantv səsəntv ke səsəm.
 Ama ı hətε kέ səsəle kέ.
 50 I wiiki mpa pa nyarŋna-ı
 na pá see-ı tv pa pətətəle ke paa pepe wule.
 51 I hulə ı toma ke səsəm.
 I yasa mpa pa lotu taa we ı səcav huwεε tv.
 52 I kusa awulaa səsaa ke pa kumlee təə,
 na í təyənı-wε.
 I kusa konyəntvnaa nyəəŋ.
 53 I hayasa nyəyətvnaa ke təyənaya kɔparŋka.
 I təyənə toŋtvnaa ke niŋ naanvwa.
 54 I seena ı ifalaa ı seyeŋi nyəma təə.
 I lapa nti ı ka sı ta ləŋcənaa sı ı ká la tv.
 55 ısu ı ka heeluyv ta caanaa Apələham
 na ı piitim nyəma ke tam təə tv.
 56 Malı caya ı ısapeti kiŋ ısu ı sətvnaa tooso, ılena í kpe.

Isə lvm səlv Yohaani ləlvv

57 Pə kəma na pə tala ı ısapeti ləlvv, ılena í ləli apaləpəyaya. 58 Mıpúyó ı cəlv
 nyəma na ı ləlvv nyəma nuwa sı Tacaa lapa-ı kɔpantv ke səsəm. ılena pa na-
 ı pá krentı na pa laŋa heε səsəm. 59 Pəyaya kuyεεŋ lapa pələfei naanvwa ılena
 pá kəə-keye pəlvv, na pá təŋ sı pa haa-keye ka caa hətε sı Sakalı. 60 Təyənaya
 ka too yəyətəa sı: Aai, Yohaani ke paa yaa-ke.

61 Mıpúyó pəle pa təma sı: Nyá ləlvv taa aweye paa yaawa hətε ńté?

62 Təyənaya pa yəyətəna ka caa na niŋ sı pa naa nte ı luyv weε sı pá yaa-ke
 tv. 63 Mıpúyó ı hulaa sı pá kəna-ı kpaata. Pa kənaa, ılena í ŋmaa sı ka hətε nté
 Yohaani. ılena pə la pa tənaya piti. 64 Təyənaya Sakalı nsəmle heta kpaakraa
 na í svv yəyətəya, na í saŋ ıso na nəyə səsəya. 65 Mıpúyó səyəntv kpa pa cəlv
 nyəma təna, na Yuta pójŋ taa nyəma təna lakaya tə faaci. 66 Pa təna mpa pa
 nuwa təm tənε tv pa maŋasa-təyi pa taa na pá təŋ sı: Pepeye pəyaya kanε kaa
 te na ká la?

Pə taya pulv, Tacaa ka we ka waalı kέ teu kέ.

Sakalı ná cele nyəntv na í keesəyi-təyi yontv taa

67 Mıpúyó Feesuyv Nanŋtv toŋ koləna Sakalı ke səsəm, na í ná təmnaa na í
 svv tə yəyətuyv sı:

68 Tə sa Tacaa ı seyeŋi ıso.

I paasəna ı yəlaa ke nəənvə.

I heta-tuyv tá yomle.

69 I ləsa-tuyv waasulv wei ı wəna toma təyə
 ı təmle tv Tafiiti ləlvv taa.

70 Mpv ı nəyi ı ka lapa na ı kuyəyətvtv
 teləsəlaa kɔpama kpaalı.

71 Halı ı sı ı nəyə sı ı ká ya-tuyv

ta kolontvnaa na mpa pa luyv fei-tv tv pa niŋ taa.

72 Na í wii ta caanaa caanaa pətətəle,
 na í təəsı nəəsı pəlvv kɔpam mpi

í na-we paa peela na tampana tó.

⁷³ I ka tu yəχətəna tuunav ke n̄pógú
tá caanaa caanaa caa səsə Apələham kinj kέ,

⁷⁴ si i ká ya-tuyv ta kolontunaa ninj taa,
na t́ paasəna i luyv nyəntv na səχəntv fei.

⁷⁵ Na t́ wee tənəŋj kέ i isentaa.

Isayətv kaa wee haləna ta səŋ.

⁷⁶ Pəyaxa nyá, paa yaa nyá si isətaa

Isə səsə kyəχətutv teləsulv.

Pə taχa pulv, n ká tee ta səsə ke nəχə

na n taχanv i mpaan.

⁷⁷ N ká heeli i yəlaa ke isəna paa la

na pa isayətv taχanv na ṕ ya pa nyəŋj tó.

⁷⁸ Ta Isə kέ yulv pətətəle tv,

na i h́lólógi suulu.

Ilim lukv tanəŋ na pə tewa səsəŋm ke isəna tó,

n̄pógú i ka kəna tá nyuyv yařv.

⁷⁹ Pu luna isətaa na ṕ waasi mpa pa we

səkpətvuyv tee na pá nukv səŋ səŋ tó.

Pu la na tə nyv alaafəya mpaav.

⁸⁰ Pəyaxa təŋna puw na ká nyəŋ layətv na ká caχa nyutv taa. Haləna
kyəŋjku ka lu Iseyeli nyóŋma taa kέ patəma tó.

2

Yesu Kilisiti ləlvəv

(Matiyee 1:18-25)

¹ Waətv unv i taa kέ Wulav səsə Akusi kpaalaa si paa kala i tetv təna taa
yəlaa. ² Kvakəlvuv kancaaləχa nyəŋkv kvne kv lapə Sili i kvfənəe Kiliniyusi
pəole taa. ³ M̄pógú paa wei i polə i icate taa si pá kala-i.

⁴ Pə tó kέ Yosəefv luna Nasaletv icate ke Kalilee na í polo Yuta ke wulav
Tafiiti icate Petələhem taa, ⁵ si pá kala í na i amusaya ahontv Malv. Pə taχa
pulv, i kέ Tafiiti ləlvəv taa tv. ⁶ M̄pógú waətv wei pa we təna tó, Malv ləlvəv
talaa. ⁷ Uena í ləlv i kancaaləχa pəyaxa ke apəlvpəyaxa. Na í husi-keχe wontv
kvətəχəv tətəle taa na í takv-keχe saalasi. Pə taχa pulv, təcayəle taa tala-weχe
mυlāa təsvle.

Isətaa tillu polə tiikilaa kinj

⁸ Tiikilaa napəlv paa we icate n̄té tə tawa taa na pá feŋjv pa kaləkəŋ ke
ahoo ahoo. ⁹ Tənaχa Tacaa isətaa tillu kəŋma pa kinj na Tacaa teeli na pa tó
isv kəkə səsəŋjka nyaləməle. M̄pógú səχəntv kpa-weχe səsəŋm. ¹⁰ Ama isətaa
tillu təma-we si: Səχəntv í taa kpa-me. Pə taχa pulv, ma kəŋmāya si ma heeliyi-
məχe təŋ kopəntv nti yəlaa təna laŋa ká hēna teu tó. ¹¹ Təŋ ntəyəle si, pa
ləla-məχe waasulv ke saŋa ahoo anəχe Tafiiti icate taa wei i kέ Tacaa Kilisiti
tó. ¹² I nna isəna í ká nyəna-i tó. I ká māχana pa husa ahəlvŋm nəχəlv ke wontv
kvətəχəv tətəle taa na pá taka-i saalasi.

¹³ M̄pógú isətaa tillaa samaa tuutuuma səsə isətaa tillu unv i tó kέ kpaqpaa
na pá saŋ Isə na yontv si:

¹⁴ Isə kele teeli tv təkpa pa ke hatoo isətaa te.

Ate yəlaa mpa i səlaa tó pa laŋa í hūlvŋm.

Tiikilaa puki Petələhem

¹⁵ Waatu wei isōtaa tillaa yela tiikilaa na pá mæli isōtaa tō tiikilaa mpe pa tōma pa tōma si: Tō kuli na tō polo Petələhem tōna, na tō ná mpi pə lapa na Taca heeliyi-tuyv pə tōm tō.

¹⁶ Mpróyú tiikilaa ləyō pa ti na pá maɣana Malí na Yosēefv na pá husa ahulbm inəyi wontu kutəyōv tətule taa. ¹⁷ Tiikilaa tēma-keɣe nav, ilena pá keesi nti isōtaa tillu ka tēma-wēyē heeluyū ke ahulbm inu i tōm tō. ¹⁸ Mpróyú piti kra pa tōna mpa pa nu tiikilaa tōm nti tō. ¹⁹ Mpróyú Malí tōka tōm nti tō tōnaya i taa na í maɣasəyi tō hūwēe. ²⁰ Tiikilaa mpe pa mələya krente ilena, pá puyuləyi Isō səsəəntv na pá saŋi-i pə tōna mpi pa nuwa na mpi pa nawa tō pə tō. Pə taya pulv, pə tōna pə lapa teitei ké isu isōtaa tillu ka keesuyv-wē tō.

Yesu hətə hav

²¹ Pəyaya ŋke ka kuyeyē kōma na pə tala pələfei naanōwa si pa pələyi-ke tō, pa ha-keɣe hətə nte isōtaa tillu ka heela-wē na pə́có ka too kraɣa ka həyō tō si Yesu.

Pa kraana Yesu ké Isō təsēele səsəəle

²² Mpróyú waatu wei pə tapa si Yosēefv na Malí pá kəti pa ti tayanuyv tō isu paa keesuyv Moisi kusəsutv taa tō, pa pona pəyaya ke Yosalem si pa hólí-keɣe Taca. ²³ Pə taya pulv, paa ŋmaa mpróyú Taca kusəsutv taa ké si: Paa apalv-pəyaya kancaalaya nyəŋka ŋka Taca tōnna-ke. ²⁴ Na pa polaa si pa laki kətaya na ihokasi naale yaa alukukunaa naale isu paa keesuyv Taca kusəsutv taa tō.

²⁵ Apalv nəyōlv i ka wē Yosalem na pá yaa-i si Simiyōŋ. Apalv inu i təyaya tampana, na i isəle seena Isō təmle, na i tanja si í na wei i ká kəə na í waasi Iseyeli nyóma tō. Na Feesuyv Nanjtv wē i waali. ²⁶ Feesuyv Nanjtv inu i ka huləna-i si i ká ná Taca tillu Mesii na pə́có í si. ²⁷ Mpróyú Feesuyv Nanjtv lapa na í polo Isō təsēele taa ké waatu wei ahulbm caa na i too pa pona-i si pa laki i tō ké mpi paa suwa tō. ²⁸ Mpróyú i mv-i i niŋ taa na í sēe Isō si:

²⁹ Pənentē Taca, nti n ka yəyōtaa tō n lapa-ti.

Ile yele nyá təmle tv má na má tēna lanjulbmle.

³⁰ Ma nana ma isəpəle ke waaslv

³¹ wei n tayanaya yəlaa tōna isentaa tō.

³² Fətəla wei piitimnaa ká nana tō.

Inəyole Iseyeli nyóma teeli.

Simiyōŋ nawa cele nyəntv na í kraali-ti

³³ Mpróyú piti kra ka caa na ka too na nti inu i yəyōta ka tō ké mpv tō.

³⁴ Mpróyú Simiyōŋ koola-wēyē kvpantv na í tō ka too Malí si: Pəyaya kane ka nyəntē ntē si ká hu payale na ká kusi payale ke Iseyeli taa. Yəlaa payale ká kpeesəna mpi i ká hólí-wē tō. ³⁵ Pū kuli pa payale taa tōmnaa tō təkēele. Lanwakəlle səsəəle ká tvli toto nyaya púyú isu layate ke pa səpa-ŋ.

Isō kuyəyōtv tv teləsulv alvnyəŋ Ana

³⁶ Isō kuyəyōtv tv teləsulv alvnyəŋ nəyōlv i ka wē tōna tətō. Asee luluyv taa tv Fanweli pēlv Ana. I kpatəla teu təkunjunku. I saav i paalv tō, pusv naatosompəyōlaya ke pa caɣaa ilena ílé i si. ³⁷ Na inu i caɣa mpv haləna pusv nunaasa na liyiti. Ile Isō təsēele taa ké i ka wē tam na í laki Isō təmle ke ilim na aho. Paa Isō sələmvuyv i sələməyi, paa nəhəkvtv i həkəyi. ³⁸ Simiyōŋ pa tōŋna mpróyú lapv təyō inu i kōma na í svv Isō ké sam, na í yəyōtəyōna pa tōna mpa pa tanja si Isō í waasi Yosalem təyō Yesu tōm.

Pa mäləyi kpente ke Nasaleti

³⁹ Waatu wei pa tēma pə tēna mpi pa keesa Tacaa kusəsutu taa təyo lapu tə, Yosēfu na Malu pa mēla pa te Nasaleti ke Kalilee. ⁴⁰ Mpu tə na pəyaya tēna puw na ka tənuyə təkəyi na ká tēna layatu nyəm ke teu na Iso we ka waali.

Yesu ké Iso tāsēle taa

⁴¹ Paa pənaya ŋka Yesu nyəma pukaya Yosalem ke Teev acima təyov ké. ⁴² Yesu ləlvuyə pənaya naanowa na naale nyəŋka taa pa pola acima tətə isu pa tu pukuyu tə. ⁴³ Acima wee koma na a te ilena i nyəma tu mpaav na pá kpenj. Ama Yesu ná saala Yosalem, na i nyəma ta nyi mpu. ⁴⁴ Pēle paa huwəwa si ntanyi i we təntaa lēlaa taa, haləna pá tə ilim na pə tēm ilena pá suu-i pēekuyə ke pa ləlvuyə nyəma na pa asəmaa kinj. ⁴⁵ Pa ta na-i, ilena pá tayanu Yosalem ke mäləyū si pa pēekəyi-i. ⁴⁶ Pə lapa kuyeyi tooso ilena pá na-i Iso tāsēle taa na i caya Yuta nyəma seyesəlaa səsaa kinj na i nuku pa seyesuyə na í pəsəyi-weye təmnaa. ⁴⁷ Na i nyəm na nti i cəəkaya-we tə tə lapa pa tēna mpa pa nukaya təyo piti ké səsəm. ⁴⁸ Waatu wei i nyəma na-i tə səyಂತu kpa-we. Ilena i too təmi-i si: Ma pəyaya, n lapa-tuyə mpu suwe? Nyəni, má na nyá caa tə pēeka-ŋ na laŋwakəlle səsəle ké.

⁴⁹ Mpu yə Yesu cəwa si: Pepe təw ké mə pēekaya-m? I ta nyi taa si pə wee ké si má wee ma Caa təyaya taa?

⁵⁰ Ama pēle pa ta cəkəna nti i yəyətə mpu tə. ⁵¹ Tənaya i tēja-we na pá mēli Nasaleti, na í nukəna-weye pə tēna pə taa. Ama i too təkə təm tēne inu tə tənaya i taa. ⁵² Yesu tēna puw na i layatu nyəm tēna səsuyə, na Iso na yəlaa pa laŋa tēna-i heenav ke tam.

3

Iso lvm səlv Yohaani waasu

(Matiyee 3:1-12; Maləki 1:1-8; Yohaani 1:19-28)

¹ Waatu wei wulav səsə Tipee kawulaya pusi lapa naanowa na kakpasu tə, Pəŋsi Pilati ná ké Yuta kufənēe, na Heləti náa ké Kalilee wulav, na ilé i neu Filipu náa təkə kawulaya ke Itulee na Təlakoniti pə tətə taa, na Lisaniya náa ké Apilēni wulav. ² Ilena Ana na Kayifi pēle pa ké kətəlaa səsaa təyo Iso təm kəma Sakali pəyalu Yohaani taa ké wulaya tətə taa. ³ Na í cəw Yaatanu tetekəle tēna na í heeliyi yəlaa si pá layasi tənte, na pá sə-weye Iso lvm na Iso husi pa isayatu.

⁴ Ilena pə lá isu paa ŋmaav Iso kuyəyətutu teləsulə Isayii takəlaya taa tə si: Nəyəlv yəyətəyənə nəyə səsəya ke wulaya tətə taa si, í tayanu Tacaa mpaav, í hee-i mpaasi na si siyisi.

⁵ Paa suuli kutəlomīn tēna.

Paa yəsə pəsəŋ na pulasi tēna.

Paa siyisi təkēlēnaa. Paa kuli pēe tēna.

⁶ Na yuləpiya tēna ká ná isəna Iso waasəyi-tu tə.

⁷ Yohaani yəyətəya samaa wei i kəŋaya i kinj si í sə-weye Iso lvm tə si: Akala piya mē, awe kpaala-mē na í seeki Iso pááná nna a kəŋ tə? ⁸ I la mpa pa yela isayatu tə pa kulapəle. Ilé í taa teləsəyi ləlvə si mə caa keke Apələham. Ma heeliyi-mē si ye təle tə təw ilē, Iso pəsəyi na í la na pēe ane á pəsə Apələham piya. ⁹ Pa tēma laale tuyə ke tuŋ si pa huɣu-i na i tēe ké te. Tuyə ŋku ku ləlvəyi pēe kupaana tə, paa hu-kv na pá tū kəkə.

¹⁰ Tənaya samaa pəsə Yohaani si: Ye mpu nti na ntiyi tu la?

¹¹ Yohaani cō-we si: Ye wei i wena tokonaa ke naale í pasa wei i feina tō. Na ye wei i wena kutōγōv ílé í la mpv tōtō.

¹² Μπρόγυ πῶ κρηνα lampuu mōlaa na pá kōō i kin si i sō-weye Isō lōm, na pá pōōsi-i si: Tācaa, nti na ntiyi tu la?

¹³ Yohaani cō-we si: I taa mv na pō tee isōna paa suwa tō.

¹⁴ Yoolaa ná pōōsa-i tōtō si: Na tá se, nti na ntiyi táa la? Μπρόγυ Yohaani cō pele si: I taa muγuli nōγōlv. Pōcō í taa tv nōγōlvγv tōm. Mō lanja í heena mō kufelbvγ.

¹⁵ Yōlaa tēlayaa teu si pulv ká la, halōna pá kōō pá svv maγasvγv ke pa taa si, yaa Yohaani kele Mesii inu. ¹⁶ Ulena Yohaani heeli pa tōna si: Ma íe, lōm ke ma sōō-me. Ama nōγōlv wee i kōη, ílé i kōla-m. Halu ma ta tala má wōγōsi i nōōhe taa ntaηkpala maγamaγa. Feesvγv Naηηtv na kōkō ke ílé i ká sō-me. ¹⁷ I tōka i kufalbvγv ke i niη taa. I ká fala pō tōna tōcaγacaγa na í svv pee ke kpōú taa. Ama i ká tv lōōtv ke kōkō ηka kaa teη tō ka taa.

¹⁸ Σεγεςῶη waani waani ke ῥπρόγυ i kaakayana samaa na í heeliγina-weye Laapaali Kupaη. ¹⁹ Yohaani ka kalōna wulav Helōti ke timpri i kpaγa i taalv alv Helōtiyati tō, na isayatu tōna nti i ka lapa tō tō tō. ²⁰ Μπρόγυ i lela isayatu lentu tōtō, i kpa Yohaani na í tōki-i salōka.

*Yesu Isō lōm sōv
(Matiyee 3:13-17; Malōki 1:9-11)*

²¹ Yohaani tōηna yōlaa tōnaya Isō lōm sōv, ulena Yesu náá polo tōtō na pá sō-i. ²² Waatu wei Yesu tōηna sēlōmvγv tō, isōtōnvγv tulaa na Feesvγv Naηηtv tii i tōō, na pá naaki-i isu alukuku. Na pá nu nōγōlv nōγō ke isōtaa si: Nyayale ma luvγv tee Pōyaya, ma lanje heena-η sōsōm.

*Yesu lōlvγv looηa nyōma
(Matiyee 1:1-17)*

²³ Yesu caalbvγv i tēmle ke waatu wei ké mpv tō, i pusí we isu hiu na naanōwa, na yōlaa nyōnaya-i isu Yosēefv pōyaya. Yosēefv ná ké Heli pōyaya, ²⁴ na Heli ké Matati pōyaya, na Matati ké Lefii pōyaya, na Lefii ké Meleci pōyaya, na Meleci ké Yannayi pōyaya, na Yannayi ké Yosēefv pōyaya, ²⁵ na Yosēefv ké Matatiasí pōyaya, na Matatiasí ké Amōōsi pōyaya, na Amōōsi ké Nahum pōyaya, na Nahum ké Isali pōyaya, na Isali ké Nakayi pōyaya, ²⁶ na Nakayi ké Maati pōyaya, na Maati ké Matatiasí pōyaya, na Matatiasí ké Semeyiη pōyaya, na Semeyiη ké Yosēci pōyaya, na Yosēci ké Yota pōyaya, ²⁷ na Yota ké Yowanah pōyaya, na Yowanah ké Lesa pōyaya, na Lesa ké Solopapeeli pōyaya, na Solopapeeli ké Salatiyee pōyaya, na Salatiyee ké Neli pōyaya, ²⁸ na Neli ké Meleci pōyaya, na Meleci ké Atii pōyaya, na Atii ké Kosam pōyaya, na Kosam ké Uimatam pōyaya, na Uimatam ké Eeli pōyaya, ²⁹ na Eeli ké Yosuwee pōyaya, na Yosuwee ké Iliyesee pōyaya, na Iliyesee ké Yolim pōyaya, na Yolim ké Matati pōyaya, na Matati ké Lefii pōyaya, ³⁰ na Lefii ké Simiyōη pōyaya, na Simiyōη ké Yuta pōyaya, na Yuta ké Yosēefv pōyaya, na Yosēefv ké Yonam pōyaya, na Yonam ké Uiyakim pōyaya, ³¹ na Uiyakim ké Meleya pōyaya, na Meleya ké Menna pōyaya, na Menna ké Matata pōyaya, na Matata ké Natan pōyaya, na Natan ké Tafiiti pōyaya, ³² na Tafiiti ké Seseē pōyaya, na Seseē ké Opēti pōyaya, na Opēti ké Powaaasi pōyaya, na Powaaasi ké Sala pōyaya, na Sala ké Naasōη pōyaya, ³³ na Naasōη ké Aminatari pōyaya, na Aminatari ké Atamiη pōyaya, na Atamiη ké Alini pōyaya, na Alini ké Isēlōm pōyaya, na Isēlōm ké Falesi pōyaya, na Falesi ké Yuta pōyaya, ³⁴ na Yuta ké Yakōpv pōyaya, na Yakōpv ké Isaaηa pōyaya, na

Isaaka k  Ap laham p yaya, na Ap laham k  Tala p yaya, na Tala k  Nasoo p yaya, ³⁵ na Nasoo k  Seluci p yaya, na Seluci k  Lakao p yaya, na Lakao k  Fal ki p yaya, na Fal ki k  Ipee p yaya, na Ipee k  Sala p yaya, ³⁶ na Sala k  Kayinam p yaya, na Kayinam k  Alafasati p yaya, na Alafasati k  Sem p yaya, na Sem k  Nowee p yaya, na Nowee k  Lam ki p yaya, ³⁷ na Lam ki k  Matusala p yaya, na Matusala k  Hen ki p yaya, na Hen ki k  Yal ti p yaya, na Yal ti k  Maleleyee p yaya, na Maleleyee k  Kayinan  p yaya, ³⁸ na Kayinan  k  In si p yaya, na In si k  Seti p yaya, na Seti k  Atam p yaya, na Atam k  Iso p yaya.

4

Satanu mayas gi Yesu

(Matiyee 4:1-11; Mal ki 1:12-13)

¹ Yesu luna Yaatanu na Iso Feesuyu Nan tu tonj t  i kinj ke s s m. M r g  Feesuyu Nan tu teena-i wulaya tetu taa. ² Ilena ll gou mayasi-i wee nule. I ta t g  pulu  kuyeej inu i taa. P  yoosa wee nule ilena ny g si kpa-i. ³ T naya ll gou t ma-i si: Ye n k  Iso P yaya, y g ti na p le t ne t  p si t g naya.

⁴ Ama Yesu c -i si: Pa  maawa Iso T m taa si, p  taya t g naya tike ke yulu ka hikina weesuyu.

⁵ M r g  ll gou pona-i timpi p  kulaa t , na i krenti antulinya kawulasi t naya t m kul m na i h li-i. ⁶ Ilena i t m-i si: Maa ha- j p  tonj na p  teeli t na. P  taya pulu, ma ninj taa k  pa tu p  t na, na m  n kaa ma ha wei ma s l a t . ⁷ Ie ye n ka h nta-m ate, n k  kraya p  t na.

⁸ Ama Yesu c -i si: Pa  maawa Iso T m taa si,   k  s e ny  Caa Iso, na i tike i t ml  ke n k  la.

⁹ M r g  ll gou pona-i Yosalem na i kpaasi-i Iso t s e le comcom n g  taa, na i t m-i si: Ye n k  Iso P yaya  maa ate. ¹⁰ P  taya pulu, pa  maawa Iso T m taa si, i k  heeli i  s taa tillaa ke ny  t m si p  paas na- j teu. ¹¹ P c  lentu wee t t  si: Paa teeli- j pa ninj taa k  teu t kpa si p  taa k  na p le nat li t  c - .

¹² Ama Yesu c -i si: Pa  maawa Iso T m taa si, n kaa mayasi ny  Caa Iso si   n  i waali.

¹³ Waatu wei ll gou t ma-i mayasuyu ke p  t naya mpu, ilena i tee na i tanja wule kofate.

Yesu caal gi i t ml  ke Kalilee

(Matiyee 4:12-17; Mal ki 1:14-15)

¹⁴ P le p  waali ile Yesu m la Kalilee na Feesuyu Nan tu tonj haya-i, na i t m yek gi h g luyu  ku ku t na ku taa. ¹⁵ I seyesaya Yuta ny ma t kotilena taa na y l a t na puyulaya-i.

Nasaleti ny ma kisa Yesu

(Matiyee 13:53-58; Mal ki 6:1-6)

¹⁶ M r g  Yesu pola Nasaleti timpi i puwa t , na i s v Yuta ny ma t kotile taa k  kuyaku kuh esuyu wule,  su i tu laki tam t . M r g  i kulaa si i kal gi Iso T m. ¹⁷ Ilena p  cel -i Iso kuy g tutu tel sul  Isayii tak laya. M r g  i h ta timpi pa  maawa si:

¹⁸ Taa  Feesuyu we ma kinj, na i l sa-m si m  heeli

Laapaali Kupa j ke kony ntunaa.

Na i tila-m si m  heeli sal katunaa ke pa h tuyu t m.

Na yul maa ke pa  se kuluyu t m.

Si má waasi mpa pa muyuliyi tō.

¹⁹ Si má heeli-weyē pənaγa ηka

Tacaα ká waasi i yəlaα tō ka kəntē tōm.

²⁰ Yesu tēma ilena í kpili-ke na í cēla paasənlv na í caya. M̄p̄r̄ȳ Yuta nyəma təkotile taa nyəma tēna pama isē ke i tō. ²¹ Tənaγa i svv-weyē yəγətuyv si: Tōm nti paa ηmaawa na í tu nu-təγi nəənə tō, saηa nté tē lapa.

²² M̄p̄r̄ȳ pa tēna pa tisa teu na pá sam-i. Na i kuyəγətvtv tēna lapa-weyē lēlē, hal i pə la-weyē piti na pá tō si: Isu Yosēfv pəyalv?

²³ Tənaγa Yesu tōma-wē si: Tampana tō, í ká tē na í tuku-m ituule si: Fētv, fē nyá ti. Hal i ká yəγət-i-m si má la ma icatē taa cəneyē mpi pə lapa Kapənahum na í nu tō.

²⁴ M̄p̄r̄ȳ Yesu tasa-wē si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, paa nyənəγi Isə kuyəγətvtv teləsulv nəγəlvv pulvγv i maγamaγa i icatē taa. ²⁵ Ntəη i nyəma si alaa leelaa ka wē pəγalē ke Isēγēli taa kē waatu wei wəlaya lapa pus i tōso na isətunaα naatoso ke Ilii waatu taa tō. Hal i nyəγəsi səsəηsi lu tētv tēna. ²⁶ Paa na mpv Isə tá tili Ilii ke pa taa nəγəlv kin. Ama alv leelu nəγəlv wei i ka wē Sitəη tētv taa kē Salepəta tō, i kin ke i tila-i. ²⁷ Na Isə kuyəγətvtv teləsulv Ilisee waatu taa tənγv tō asilima kvətəη nyəma ka wē səsəmv tətəγv Isēγēli. Paa na mpv pa ta waasi pa taa nəγəlvγv i kvətəη. Ama Silii tv Naaman η tike ke pa waasaa.

²⁸ Waatu wei Yuta təkotile taa nyəma nu i tōm nti tō, pə haηa-weyē səsəmv.

²⁹ M̄p̄r̄ȳ pa kulaa na pá həmi-i na pá luna icatē waali, na pa kraana-i hatoo pγv ηku kv tō pa icatē wē tō kv nyvγv taa, timp i pə lapa tokuyv tō, si pa tusiyi-i. ³⁰ Ilena Yesu faγana pa hekv taa na í tē i nyəηkv.

*Iləγəhilu nəγəlv i tōm
(Maləki 1:21-28)*

³¹ M̄p̄r̄ȳ Yesu pola Kapənahum, Kalilee tētv taa icatē natēli, na í sēγēs-i weyē kuyakv kvhēesvγv wule. ³² M̄p̄r̄ȳ i sēγēsivγv cēpa pa laηa ke teu. Pə taya pulv, i sēγēs-a-weyē na tōη, i ta nyá. ³³ Pə pamna apalv nəγəlv ka wē Yuta nyəma təkotile taa na í hii iləγəv isayav nəγəlv. M̄p̄r̄ȳ apalv in i koo səsəmv si: ³⁴ Ee Nasalet i Yesu, n caa-weyē tá kin? Ta wakəlvγv ke n kəma? Ma nyəma-η teu, n kē Isə yəlv nanηtv wei i tilaa tō.

³⁵ Tənaγa Yesu kaləna-i si: Hei nyá, su na n se apalv in i waali.

M̄p̄r̄ȳ iləγəv pēta-i samaa hekv taa na í yēle-i na í se. Ama i ta lapv-i pulv. ³⁶ M̄p̄r̄ȳ pə lapa yəlaα ke səγəntv na pá təη tēma si: Hm, tōm tənē. I yəγətəγəna aləγaa na apalvtv na toma, na í təγəntəγi-wē.

³⁷ M̄p̄r̄ȳ i hətē yaa tētv tēna taa.

*Yesu waasa kvətəntvnaα pəγalē
(Matiyē 8:14-17; Maləki 1:29-34)*

³⁸ Yesu luna Yuta nyəma təkotile taa ilena í polo Siməη təyaya. Watv svvkaγa Siməη yəsv ke səsəmv, ilena pá wiina Yesu si í waasi-i. ³⁹ M̄p̄r̄ȳ Yesu luηa i tō na í kaləna watv, na tē ya i tō. Tənaγa alv kəla kpakpaa na í caləs-i-wē.

⁴⁰ Ilim tv kpakpaa, ilena pa tēna mpa paa wēna kvətəntvnaα ke waanv waanv tō pá kəna-wē. M̄p̄r̄ȳ i tēna i niη ke paa wei i tō na pá hiki alaafəya. ⁴¹ Aləγaa maγamaγa ná se yəlaα pəγalē waali na pá kooki si: N kē Isə Pəyalv kē. Ama i kaləna-wē, i ta tisi si pá yəγət: Pə taya pulv, pa nyəma si i kē Mesii.

Yesu laki waasu ke Yuta tetu taa
(*Malaki 1:35-39*)

⁴² Waatu wei teu fema tō, Yesu luwa na í polo timpi yēlaa fei tō. M̄p̄óḡú yēlaa samaa p̄eeka-i, halēna pá tala i cōlō. Pa luɣu lapa si pá tōki-i, pá taa yeke na í tēe. ⁴³ Ama Yesu cō-we si: Aai, p̄e wee kē si má heeli acalēe lenna ke Iso Kawulaya Laapaali Kōpan. P̄e taɣa pulo, p̄e maɣamaɣa p̄e tō kē Iso tila-m.

⁴⁴ Tēnaya Yesu tēewa na í laki waasu ke Yuta tetu taa pa tōkotilēnaa taa.

5

Yesu kpa i kancaalaya ifalaa
(*Matiyee 4:18-22; Malaki 1:16-20*)

¹ Kuyaku nakuli yēlaa nyēkayaa Yesu kē Iso Tōm nuw tō, na í sēha Kenesaleti lōm nōɣō. ² M̄p̄óḡú i nawa kpulēh naale sēha kutēh tō, na tiina kpalaal lu i taa na pá polo pa puluh cōtuyō. ³ Uēna í kpa i taa lēhku taa, na kpuluyō hku ku kē Simōh nyēhku. M̄p̄óḡú i sālōma-i si í hatēlōna-i-kuyō kutēh ke p̄eō. Uēna í caya ku taa na í suw i seɣesuyō taa.

⁴ Waatu wei i tēma-weɣe seɣesuyō tō i heela Simōh si: Tuusi na í polo lumah taa na í tō mō puluh na í puu tiina.

⁵ Simōh cō-i si: Tācaa, tē tēma wuw ke yem kē teu na ku fem, tē ta puu pulo. Paa na mpv n tōma si má tu tō, maa tu.

⁶ Pa tu mpv uēna pá puu tiina ke sōsōm p̄e tu fei, halí pa puluh caakaya cōluyō. ⁷ M̄p̄óḡú pa hata pa taapalaa mpa paa we kpuluyō lēhku taa tōɣō nih si pá kō pá sēna-we. Pēle pa kōma uēna pá lēsi tiina na pá suuli kpulēh m̄i i naale, halēna p̄e h̄milisiɣi-we. ⁸ Simōh Piyēe nawa mpv, uēna i luɣ Yesu ke akula ke kpaakpa na í tō si: Tācaa, taa kp̄ētōna-m, ma kē isayau maɣamaɣa kē.

⁹ P̄e taɣa pulo tō, tiina nna pa kpa mpv tō, a tōw ka lapa í na mpa paa we tōɣō sōɣōntu ke sōsōm. ¹⁰ Halēna p̄e la mpv tōtōɣō i taapalaa Sepetee p̄ealaa Saaki na Yohaani. Tēnaya Yesu heela Simōh si: Taa nyá p̄enente yēlaa ke n ká puu.

¹¹ Pa lōsa kpulēh ke lōm taa, uēna pá yeke p̄e tēna tēpai na pá hu i waali.

Yesu waasa tōnuyō tō asilima kutōh tu
(*Matiyee 8:1-4; Malaki 1:40-45*)

¹² Yesu ka we icate natēli tē taa, na yōlu wei tōnuyō tō asilima kutōh waasa i tēna tō i ka we tēna. I na Yesu uēna í polo na í h̄enti-i ate na í wiina-i tēkpe si: Tācaa, ye n ka tisaya n taa waasi-m?

¹³ M̄p̄óḡú Yesu kusa i nih na í tokōna-i na í tōm̄-i si: Teu ma tisaa, alaafōya í la. M̄p̄óḡú i kutōh tēma kpaakpa. ¹⁴ Uēna Yesu kpaali-i si: Taa heeli nōɣōlu. Ama tēe kpaakpa na kōtōlu na-ŋ, uēna í yiyisi isu Moisi ka kēesuyō tō, na p̄e la yēlaa ke aseeta.

¹⁵ Paa na mpv tō, i h̄ete tōhna yaav na p̄e puki, na samaa kotiyi i kin ke sōsōm sōsōm si pa nuku i seɣesuyō, na í waasōyi-weɣe pa kutōmōh. ¹⁶ Ama m̄i i pukaya waatu waatu ke timpi timpi yēlaa fei tō, na i sālōmōyi Iso.

Yesu waasa kutōh kutōlvuyō tu
(*Matiyee 9:1-8; Malaki 2:1-12*)

¹⁷ Kuyaku nakuli Yesu seɣesaya. P̄e pamna Falisanaa na Iso Tōm seɣesōlaa mpa pa luna Kalilee na Yuta pa acalēe tēna taa na Yosalem tō paa we tēna na pa cāyaa. Na Tācaa toma ka we Yesu kin na i laki na kutōntōnaa hikiyi

alaafɔya. ¹⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ ỳl̀àa s̀ỳèl̀a k̀t̀èŋ k̀t̀ùb̀ùỳv t̀v ǹỳg̀v̀l̀ na k̀r̀àt̀è, na p̀a p̀èk̀èỳi s̀i p̀a t̀àǹa-̀i Yesu k̀ìŋ ke k̀t̀ùl̀ùỳv t̀àa na p̀a s̀ù-̀i ̀i s̀èǹt̀àa. ¹⁹ Ama ỳl̀àa s̀àm̀àa t̀ò p̀a t̀a na t̀ìm̀p̀i t̀ò p̀àa s̀ùs̀èǹa-̀i t̀ò. Ụ̀èǹa p̀a k̀r̀ààǹa-̀i l̀èp̀t̀v t̀ò na p̀a ẁès̀i-̀t̀i, na p̀a t̀ìs̀i ̀i na ̀i k̀r̀àt̀è ke s̀àm̀àa h̀èk̀v ke Yesu s̀èǹt̀àa. ²⁰ Ẁààt̀v ẁèi Yesu ǹa p̀a ǹàǹi t̀o ̀i t̀òm̀a s̀i: Ma t̀àp̀àl̀v, ǹỳa ̀i s̀àỳàt̀v h̀ùs̀àa.

²¹ T̀èǹàỳa Ị̀s̀o T̀òm s̀èỳès̀èl̀àa na Falisanaa pa s̀ùv m̀ìt̀ùỳv s̀i: Aweyele m̀e ̀ǹi na ̀i k̀r̀àk̀èỳi ̀i t̀i na ̀i k̀èès̀èỳèǹa Ị̀s̀o? Awe p̀ès̀èỳi na ̀i h̀ùs̀i ̀i s̀àỳàt̀v, ye p̀e t̀àỳa Ị̀s̀o p̀ààs̀i?

²² Ama Yesu ǹa c̀èk̀èǹa pa h̀ẁẁe, ụ̀èǹa ̀i p̀èès̀i-̀ẁe s̀i: Pepe t̀o k̀e ̀i h̀ùk̀i m̀p̀r̀ỳg̀ m̀e t̀àa? ²³ Ǹt̀i t̀e ỳg̀èt̀v̀ỳv k̀èl̀èǹa t̀èl̀èv? Ǹỳa ̀i s̀àỳàt̀v h̀ùs̀àa, ỳàa k̀ùl̀i na ̀ǹ t̀o? ²⁴ T̀òv, m̀àa h̀ùl̀i-̀m̀e s̀i Ỳùl̀v P̀èỳàỳa m̀a, m̀a p̀ès̀èỳi na m̀a h̀ùs̀i ̀i s̀àỳàt̀v ke àt̀e c̀èǹe.

T̀èǹàỳa ̀i t̀òm̀a k̀ùt̀èǹt̀v s̀i: K̀ùl̀i na ̀ǹ k̀r̀àỳa ǹỳa k̀r̀àt̀è na ̀ǹ k̀r̀e. ²⁵ T̀èǹàỳa ̀i k̀ùl̀a k̀r̀àk̀p̀àa ke p̀a t̀èǹa pa ̀i s̀èǹt̀àa, na ̀i k̀r̀àỳa k̀r̀àt̀è ǹt̀e t̀e t̀ò p̀àa h̀ùs̀a-̀i t̀o na ̀i s̀àŋ Ị̀s̀o na ̀i k̀r̀eŋ. ²⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ p̀e l̀àp̀a pa t̀èǹàỳa p̀ìt̀i k̀e s̀ès̀èm na p̀a s̀àŋ Ị̀s̀o. H̀àl̀i p̀e l̀a-̀ẁèỳe s̀èỳèǹt̀v na p̀a c̀àŋ p̀a ỳg̀èt̀i s̀i: Ama p̀ùẁe, s̀àŋa ke t̀a na k̀èk̀èl̀v t̀òm.

Yesu yaaki Lefii

(Matiyee 9:9-13; Malaki 2:13-17)

²⁷ M̀p̀r̀ỳg̀ Yesu luwa na ̀i m̀àỳàǹa l̀àm̀p̀ùu m̀ùl̀v ǹỳg̀v̀l̀ ẁèi pa ỳàa s̀i Lefii t̀o, na ̀i c̀àỳa ̀i l̀àm̀p̀ùu t̀èm̀ùl̀e. Ụ̀èǹa ̀i t̀òm̀i-̀i s̀i: K̀ùl̀i na ̀ǹ t̀èŋ̀i-̀m.

²⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ Lefii k̀ùl̀a na ̀i ỳèl̀e p̀e t̀èǹa na ̀i hu ̀i ẁààl̀i.

²⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Lefii l̀àp̀a-̀i m̀ùv̀l̀l̀e ke t̀e_u ke ̀i t̀èỳàỳa t̀àa, na p̀a na l̀àm̀p̀ùu m̀ùl̀àa p̀àỳàl̀e na ỳl̀àa l̀e_l̀àa p̀a c̀àỳa t̀èỳèv. ³⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ Falisanaa na p̀e_l̀e pa Ị̀s̀o T̀òm s̀èỳès̀èl̀àa pa k̀èm̀a na p̀a p̀èès̀i ̀i ̀i f̀àl̀àa ke ̀i m̀ììt̀àv s̀i: Pepe t̀o k̀e m̀e na l̀àm̀p̀ùu m̀ùl̀àa na às̀àỳàa ̀i k̀p̀èǹt̀a t̀èt̀èỳèl̀e na t̀èǹỳèl̀e?

³¹ Ama Yesu c̀e-̀ẁe s̀i: P̀e t̀àỳa alaafɔya ǹỳèm̀a ǹỳùl̀èỳèǹa f̀èt̀àa, ama k̀ùt̀èǹt̀v̀ǹàa k̀e. ³² Ma k̀èm̀àỳa s̀i m̀a h̀èl̀ìỳi às̀àỳàa s̀i p̀a l̀àỳàs̀i, p̀e t̀àỳa k̀ùp̀àm̀a.

Yesu keesayi n̄h̄akv̄t̄v t̄m

(Matiyee 9:14-17; Malaki 2:18-22)

³³ M̀p̀r̀ỳg̀ ỳl̀àa ǹàp̀èl̀i pa t̀òm̀a Yesu s̀i: Ỳòh̀ààǹi ̀i f̀àl̀àa na Falisanaa ǹỳèm̀a pa h̀èk̀èỳi ǹèès̀i ke tam na pa s̀èl̀èm̀èỳi p̀e ẁààt̀v̀ǹàa, na ǹỳa ǹỳèm̀a ǹàa t̀èk̀i na p̀a ǹỳèk̀i yem.

³⁴ Ụ̀èǹa ̀i c̀e-̀ẁe s̀i: Ị̀ k̀a p̀ès̀i na ̀i l̀a na àk̀r̀àỳàl̀v t̀àp̀a_l̀àa h̀èk̀e ǹỳe na ̀i ǹa-̀ẁe p̀a ẁe_e? Aa. ³⁵ Ama p̀u k̀e p̀e k̀e_e s̀i k̀ỳa_k̀ùv ǹa_k̀ùl̀i, ụ̀èǹa p̀a l̀e_s̀i-̀i pa h̀e_k̀v, ụ̀l̀e ẁààt̀v ̀i ǹèỳi p̀a h̀e_k̀e ǹỳe.

³⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ ̀i t̀às̀a-̀ẁèỳe ̀i t̀ùl̀e ke t̀u_k̀u_ỳv t̀o_t̀o s̀i: P̀a c̀e_l̀e_ỳi p̀u_ỳv k̀u_f̀a_l̀u_ỳv t̀o na p̀a t̀o k̀u_p̀e_ǹu_ỳv. P̀a l̀a_p̀a m̀p̀v, pa ẁa_k̀e_l̀a k̀u_f̀a_l̀u_ỳv. P̀e_ỳe_l̀e s̀a_a_l̀i_ỳa k̀a_a m̀u_ǹa k̀u_p̀e_ǹu_ỳv. ³⁷ Ǹỳg̀v̀l̀v k̀a_a s̀u_u s̀u_l̀v_m k̀u_f̀a_m ke s̀u_l̀v_m h̀u_l̀u_ŋ k̀u_p̀e_ŋ t̀a_a, t̀o_f̀o s̀u_l̀v_m k̀u_f̀a_m ỳa_s̀e_ỳi h̀u_l̀u_ŋ k̀u_p̀e_ŋ ̀i ǹe_ỳi na p̀e t̀i na h̀u_l̀u_ŋ ẁa_k̀e_l̀i yem. ³⁸ Ama h̀u_l̀u_ŋ k̀u_f̀a_ŋ t̀a_a k̀e p̀a s̀u_u_k̀i s̀u_l̀v_m k̀u_f̀a_m. ³⁹ Ỳu_l̀v ẁe_i ̀i t̀e_m̀a s̀u_l̀v_m k̀u_p̀e_r̀u_m ke ǹỳe_v t̀o, ̀i l̀u_ỳv ̀i l̀a_k̀i a_p̀i_l̀a. P̀e t̀a_ỳa p̀u_l̀v, k̀u_p̀e_r̀u_m ke ỳl̀a_a s̀a_ŋ.

6

Yesu kele kuyaku kv̄h̄ēsv̄ȳv tv

(Matiyee 12:1-8; Malaki 2:23-28)

¹ Mpróyó Yesu na í falaa pa fayana tǝǝnaya pee taale natəli tǝ taa ké kuyaku kuhéesyuv kuli kv wule. Tǝnaya í falaa svv tǝǝnaya pee nyǝnka ke pǝlvuv, na pá nuǝtixi pa niŋ taa na pá salǝxi. ² Mpróyó Falisanaa napəli pa pǝǝsa-we si: Pepe tǝǝ ké í laki mpi pǝ fei larv ke kuyaku kuhéesyuv wule tǝ?

³ Tǝnaya Yesu cǝ-we si: Ye mpv í ta kala mpi Tafiiti lapa waatu wei nyǝǝsi pu í na mpa paa we í cǝǝ tǝ? ⁴ Isǝna í svv Isǝ tǝyaya taa na í kpaǝa potopotonaa mpa paa svv Isǝ tǝ na í tǝǝ na í ha í taapalaa tǝ. Pǝyele pǝ fei svv nǝǝlv í tǝǝ-weǝe yem na pǝ ta ké kǝtǝlaa.

⁵ Mpróyó Yesu tasa-weǝe heeluvu tǝtǝ si: Yulv Pǝyaya maǝale kuyaku kuhéesyuv sǝsǝ tǝtǝ.

Nkpalǝkpekaya tv

(Matiyee 12:9-14; Malǝki 3:1-6)

⁶ Mpróyó Yesu svv Yuta nyǝma tǝkotile taa ké kuyaku kuhéesyuv kuli kv wule na í seǝseǝxi. Pǝ pamna apalv nǝǝlv í we tǝna na í nkpalaya ntǝǝǝ nyǝnka kpekaa. ⁷ Na Isǝ Tǝm seǝsǝlaa na Falisanaa cǝyaa na pá keŋna-í teu, svv pa naa svv í kǝ waasi yulv ke kuyaku kuhéesyuv wule yaa isǝna. Pa laki mpuǝle svv pá hiki nti paa waanna-í tǝ. ⁸ Ama í cekǝna pa huwǝe, ilena í tǝ nkpalǝkpekaya tv iní svv: Kuli na í sǝǝ hekv taa cǝne.

Ilena nkpalǝkpekaya tv iní í kuli na í polo í sǝǝ tǝna. ⁹ Na Yesu tǝ-we si: Ma pǝǝsǝxi-me svv sí tǝ mpaav taa, kvpantv ke pǝ mǝna pá la kuyaku kuhéesyuv wule yaa isǝǝtǝ? Paa waasi yaa paa kv?

¹⁰ Tǝnaya Yesu nyǝna pa tǝna pa isǝntaa, na í tǝ apalv iní svv: Tǝv, loosi nyǝ niŋ.

Mpróyó nkpalǝkpekaya tv iní í lapa mpv, ilena í niŋ hevi. ¹¹ Mpróyó páána kpa-weǝe sǝsǝm, na pá maǝasǝxi isǝna pá la Yesu tǝ.

Tillaa sǝsaa naanvva na naale kvav

(Matiyee 10:1-4; Malǝki 3:13-19)

¹² Waatu iní í taa ké Yesu kpa puvv taa ké Isǝ sǝlǝmvuv, na í sǝlǝmi mpróyó teu na kv fem. ¹³ Pǝ kǝma pǝ fe ilena, í yaa í falaa na í lǝsi pa taa ké yǝlaa naanvva na naale, na í ha-weǝe hǝte svv tillaa. ¹⁴ Mpe iní pa hǝla ntǝ. Simǝǝ wei í cuǝsaa svv Piyee tǝ, na ilé í neu Antǝli, na Saaki na Yohaani, na Filipu, na Paatelemii, ¹⁵ na Matiyee, na Tomaa, na Alǝfe pǝyalv Saaki, na Simǝǝ wei pa cuǝsaa svv Seloti tǝ, ¹⁶ na Saaki pǝyalv Yutaasi, na Yutaasi Isǝkaleev wei í lapa Yesu ke kǝlǝmǝtǝ tǝ.

Yesu seǝsǝxi samaa na í waaki kvǝntvnaa

(Matiyee 4:23-25)

¹⁷ Yesu na í falaa pa tiikayana puvv tǝǝ, ilena í sǝǝ timpí taa puvv fei ípilisav na pá walaa tǝ. Tǝna inǝxi í falaa paǝale na Yuta tǝna samaa na Yosalem nyǝma na Tiii na Sitǝǝ lvm nǝǝ nyǝma pa tǝna paa timsaa. ¹⁸ Paa kǝmaǝa svv pa nukí í seǝsǝyuv, na í waasi-weǝe pa kvǝtmǝǝ tǝtǝ. Na í waasa mpa pǝle alǝyaa tukaya wahala tǝ tǝtǝ. ¹⁹ Samaa iní í tǝna í lukaya ké svv í tokiyina-í. Pǝ tǝyǝ pulv, toma naali a ka we í kin na pá nukí a taŋ, na a waasǝxi pa tǝnaya pa kvǝtmǝǝ.

Kvpantv na isǝǝtǝ

(Matiyee 5:1-12)

²⁰ Mpróyó Yesu kusa ise na í nyǝni í falaa na í tǝ svv: Mpa me í ké kvnyǝntvnaa tǝ, í nu lelen ké.

Mə tənna Iso Kawulaya.

²¹ Mə mpa nyəχəsi wəna kayana tə,
í nu leleŋ ké.

Mu tənna í haya teu.

Mə mpa í wiiki kayana tə,
í nu leleŋ ké.

Í ká te na í wonj teu.

²² Paa yəlaa taa huuna-me, yaa pa təχəna-me, yaa pa tuu-me, yaa pa ku mə nyəwəŋ ke Yulu Pəyaya má ma təw, í nu leleŋ ké. ²³ Waatu unu mə laŋa í hɛɛ səsəm na í paa teu. Pə taya pulu, mə kasəyaya ká təw səsəm ke isəttaa ké. Mpu unu pə maχamaχa ke pa caanaa ka lapa Iso kuyəχətətə teləsəlaa.

²⁴ Toŋtənaa me mə təm we waiyo ké,
í təma mə leleŋ təχəw tə se.

²⁵ Hayałaa me mə təm ná we waiyo ké mpu unəχi.

Í ká ná nyəχəsi ke teu tə se.

Mpa me mə wonjiyi kayana tə,

mə təm we waiyo ké mpuχúy.

Í təŋ í caχa ləyaya na isəlwəm pə taa ké.

²⁶ Yəlaa tənna í kəma na pá saŋ-me, mə təm ká la waiyo ké. Mpu unu pə maχamaχa ke mpe pa caanaa ka lapa Iso kuyəχətətə teləsəlaa pəpəwənaa.

Səli nyá kolontu

(*Matiyee 5:38-48; 7:12*)

²⁷ Mpuχúy Yesu təma si: Ma heeliyi mpa me í nukı ma təm tə si: Í səli mə kolontunaa, na í lá mpa paa caa-me təχəw kəpantə. ²⁸ Í kooli kəpantə ke mpa pa kooliyi-meχe mpu si tə. Í sələməna mə isayałataa ke Iso. ²⁹ Wei í mpa nyá ləkpaχasaya, keesi-i leŋka. Nəχəw í ləeka nyá kraı, cele-i nyá cara tətə. ³⁰ Wei í sələma-ŋ, taa pəmi-i, wei í ləeka nyá kəwənam, taa pəəsi-i pə təm. ³¹ Mpi mə caa si yəlaa í la-me tə, mu la pəleχe-wı tətə.

³² Ye mpa pa sələyi-me tə pa tike ké mə sələyi, ıle pəpeχe í tɛɛwa tətə? Asaya maχamaχa ná sələyi mpa pa səla-we tə pa tike tətəχə. ³³ Ye mpa pa laki-meχe kəpantə tə pa tike ke í ká təŋəχi na í laki, ıle pəpeχele í tɛɛwa? Mpuχúy asaya maχamaχa ná laki tətə meɛ. ³⁴ Ye mpa í tɛləyi si paa te na pá feli-me təχəw í təŋəχi na í kəntəχi, ıle pəpeχele mə tɛɛwa? Asaya maχamaχa ná tɛləyi si paa te na pá feli pəle təχəw pa kəntəχi pa təma meɛ. ³⁵ Aai, í sələyi mə kolontunaa na í laki-weχe kəpantə. Í kəntəχi, í taa teləsi feləχəw təm ke ləw. Pu ye le na mə kasəyaya təw səsəm, na í ká pəsi isəttaa Iso Səwə pəyalaa. Paa fəfəinaa na asaya, ıléw laki kəpantə ké. ³⁶ Í laki təmaya kəpantə ke teu ısu mə Caa laki-meχe kəpantə tə.

Təma footuyi fei teu

(*Matiyee 7:1-5*)

³⁷ Í taa footi ləlaa, pə taa kəw na Iso footi-me. Í taa tu ləlaa ke tasəkəle, pə taa kəw na Iso tu-meχe tasəkəle. Í hólí təmaya suulu ke timpi í pəntəχəna təma tə, na Iso ká hólí-meχe suulu. ³⁸ Í haaki na Iso ká haaki-me. Pə taya pulu, Iso ká mayasi ké na pə su na pə watı na í ciyi na í nyəki na í pəli-me. Mayasəlaya ŋka mə mayasəχəna ləlaa tə, ŋkeχe Iso ná kəŋ na í mayasəna-me tətə.

³⁹ Mpuχúy Yesu tasa-weχe lənti si: Ntəŋ í nyəmə teu si yəlwəm kaa pəsi na í həw ləw, təfəw pa naale paa hoti puχúy taa ké. ⁴⁰ Təmlə kpeleməw ta kəli ı hullu. Ama kpeleməw í kəma na í nyı təkəpəskəpəsi, í na ı hullu pa pəsa kuləm ké.

41 Isənaɣa pə lapa na ń naaki nyuliim wei ı we nyá tɔɣəntəle isəpəle taa tɔ, na ń kaa na kprátóyú ŋku kɔ we nyá maɣamaɣa nyá nyəntə taa tɔ? 42 Isənaɣale nyá pəsəxi na ń tɔ si: Apan nyá səŋ təkpi na má ləsi nyá isəle taa nyuliim, na kprátóyú we nyá nyəntə taa? Cəsəlv nyá, ləsi kprátóyú ŋku kɔ we nyá maɣamaɣa nyá isəpəle taa tɔ, ilena pəcɔ ń ná teu təcəicəi na ń ləsi nyá tɔɣəntəle isəle taa nyuliim inu.

Pa nyəŋ tɔyɔ na kɔ pile ké
(Matiyee 7:16-20; 12:33-35)

43 Tɔyɔ kɔpankɔ u lɔləxi krai pile se, pəcɔ krai tɔyɔ naa lɔləxi pile kɔpantə tɔtɔ. 44 Pa nyəŋna paa tɔyɔ ŋku na kɔ pile cɔləɣɔ. Yɔlv kaa kooli tɔyɔ ŋku pa yaa si fiki tɔ kɔ pee ke səsɔv tɔv se, pəcɔ paa kooliyi tɔyɔ ŋku pa yaa si ləsəŋ tɔ kɔ pee ke kələŋ tɔv tɔtɔ. 45 Yɔlvpan kɔpantv lukəna tuu ı lotu taa kɔpantv kinj ké. Iləna isayav inu ı isayavv luna tuu ı lotu taa isayavv kinj. Pə taya pɔlv, isəna yɔlv lotu taa tɔwə tɔ ŋpɔyú ı yɔɣətaya hóləxi.

Layav na kɔmələŋ pa kutuluŋ ŋmav
(Matiyee 7:24-27)

46 Mpróyú Yesu təma si: ı yaa-m Tacaa Tacaa suwe na u təŋəxi ma kɔyɔɣətɔtɔ? 47 Maa hólí-məxe yɔlv í kəma ma kinj na í nu ma təm na í təŋ-ti pɔntv we isəna tɔ. 48 ı nəɣəsəna ké isu yɔlv caakvɔv kutuluɣu ŋmav na í huli na í tala atə kɔkramvɔv na pəcɔ í su kite təɣɔ. Pəɣɔ kəma na ká su iləna lvm wati, haləna pə hola ma-kv. Paa na mpv pə ta ciɣiti-kvɔv kɔ ŋmatv teu tɔv. 49 Ama wei ı nukı ma təm na u təŋəxi-ti tɔ, ilé ı we ké isu wei ı ŋma kutuluɣu ke atəxe yem tɔ, kite kɔpantə fəi. Lvm hola mapə-kv, iləna kɔ ti kprakpaa na kɔ la asaala səsɔ ke yem.

7

Yesu waasa Lom yoolu yom
(Matiyee 8:5-13)

1 Yesu kəma na í te yəlaa ke faaci lapv, iləna í məli Kapənahum. 2 Lom yoolu səsɔ nəɣəlv ka wəna yom na ı luɣu svv-ı səsəm. Yom inəxi pə wukaya na í caaki səm. 3 ı nu Yesu tan, iləna í tili Yuta nyvɣv nyəma napəli si pá wiina-ı na í kəɔ í waası ı yom inu. 4 Pələ pa tala Yesu kinj, iləna pá wiina-ı təkpre si: Apəlv inu ı nəɣəsəna ń waası-ı. 5 Pə taya pɔlv, ı səla ta piitim ke səsəm, halı ı ŋma-tvɔv təkotile.

6 Tənaɣa Yesu təŋə-wə. ı kəma í kprətəna təyaya, ilə yoolu inu ı tila ı taapalaa nté si: Tacaa, taa kɔ nyá təxi yem, ma ta tala si ń svv ma təyaya. 7 Halı mpv inəxi maa hvvwa si ma ta tala má kəɔ ma maɣamaɣa ke nyá kinj. Pə tɔv ilə, yɔyɔti kɔyɔɣətv ke təm kvlvm na ma yom hiki alaafəya. 8 Pə taya pɔlv, ma isəntə ma see ma səsaa ké. Pəcɔ ma wəna ma səkrəma na pələ pa lakı ma luɣu nyəntv. Na má heela pa taa wei si í pɔlo cəne, ı puki ké. Na má heela wei si í kəɔ, ilé ı kəɔ tɔtɔ. Pəcɔ ye ma heela ma yom si í la pəne, ı lakı ké.

9 Yesu nu mpv, iləna í sa yoolu səsɔ inu, na í pəsəna samaa wei ı təyaya-ı tɔ ı tɔv na í tɔ si: Pəpətv fəi lelenj, paa lsevəli taa maɣamaɣa ma ta nata yɔlv na í təma ı taa na lsv ké isəntə.

10 Yoolu inu ı tillaa kəma na pá məli təyaya, ilə pa maɣana yom inəɣələ na ı alaafəya təmammam.

Yesu fesa əlv leelu pəyalv

11 Pələ pə waalı Yesu pɔla icatə nte pa yaa si Nayin tɔ tə taa ké kprakpaa, na ı falaa na samaa payalə ke ı waalı. 12 Yesu kəma isu ı svvı icatə, ilə əlv leelu

nəχəlv ı pəyayə səpəyalə na pá pukina-keɣe pim, na ıcate nyəma samaa təŋ leelu ını ı waalı. Nke ını ka tike ke leelu ını ı ka lɔlaa. ¹³ Taca na-ı, ılena ı təm lapı-ı pətətəle, na í təmı-ı sı: Taa wii.

¹⁴ Ḿpóyó Yesu polaa na í təkı sətu kpatəle, ılena səχəllaa náa səŋ, na Yesu tə sı: Ifepu nyá ma caa sı ń kvlı.

¹⁵ Tənaɣa sətu ını ı kulaa na í suv yəχətayə, na Yesu cəle-ı ı too. ¹⁶ Ḿpóyó səχəntu kpa pa təna na pá saŋ İə na pá təŋ sı: İə kvyəχətətu teləsəlv səso lu ta hekv taa. Na pá tasa tətə sı: Pəwe, İə kəma sı ı teŋ ı yəlaa.

¹⁷ Ḿpóyó mpi Yesu lapa mpv tə pə təm ya Yuta tetv təna, na pə cəlv tetvnaa təna taa.

*Lvm səlv Yohaani tila Yesu kiŋ sı ı naa
(Matiyee 11:2-19)*

¹⁸ Ḿpóyó Yohaani ıfalaa heela-ı təm ntı tə təna. ılena í yaa pa taa naale, ¹⁹ na í tili-weyə Yesu kiŋ sı pá pəəsi-ı sı ınəχəle wei ı təm paa təma sı ı ká kəo tə, yaa nəχəlv weɛ ı kəŋ, tə taŋ ıle? ²⁰ Pəle pa tala Yesu cəlv, ılena pá tə sı: İə Lvm səlv Yohaani kvsəna-tv sı tə pəəsi-ŋ sı: Nyayale wei ı təm paa təma sı ı ká kəo tə, yaa nəχəlv weɛ ı kəŋ, tə taŋ ıle?

²¹ Pə pamna waatu ını ı taa Yesu waasaya yəlaa pəyalə ke pa kvətəməŋ, na í laki na acamaa hikiyi alaafəya, na í looki aləyaa, na í kuliyi yəlvmaa pəyalə ıse. ²² ılena í tə-we sı: ı polo na í heeli Yohaani ke mpi í nawa na ntı í nuwa tə sı: Yəlvmaa naaki, kaakalası təŋ, tənuyv təo asilima kvətəŋ nyəma naaki nyuyv, na ntamaa ná nukı, na sətaa ná feŋ. Pəcə konyəntvnaa ná təŋa Laapaalı Kvpəŋ ke nuv. ²³ Wei ı naani kaa lu ma təo tə, pəntv nu leleŋ ké.

²⁴ Yohaani tillaa mpe pəle pa kəma na pá kpe, ılena Yesu suv samaa ke Yohaani ını ı təm ke pəəsuyv sı: Pepeye í ka pola wulayə tetv taa ké nav ye? Heelim makı na pə ciyitiyi səsəncəŋa ŋka tə? ²⁵ ıle pepe nav ke ı polaa? Yaa yəlv wei ı suu kacəka wontu tə? Təv, mpa pəle pa suuki kacəka wontu na pá we leleŋ taa tə, awulaa téesı taa ké pəle pa weɛ. ²⁶ ıle pepe maɣamaya ke ı ka tu pola nav? Yaa İə kvyəχətətu teləsəlv nəχəlv? Tampam, İə kvyəχətətu teləsəlv ké, halı ma heeliyi-me sı ı tu kəla mpv. ²⁷ ı təm ke pa tu ŋmaawa İə Təm taa sı:

Nyənı ma tillu ntə,
ma teləsəχı nyá nəχə təo sı
ı taɣanı nyá mpaav na ń kəŋ.

²⁸ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, tuu tə pa ta lələta nəχəlv na pəntv tɛɛ Yohaani fa. ıle paa na mpv tə, ye mpa pa tisaa na İə təχə pa təo ké kawulaya, pa taa səkpəlu maɣamaya tɛɛ-ı.

²⁹ Pa təna mpa pa nu təm ntı tə pa ha İə ké tampana, halı pə kpeŋna lampuu mvləa maɣamaya. Pə tayə pəlv, paa tɛma tısuɣu sı Yohaani í sə-weyə İə lvm. ³⁰ Ama Falısanaa na İə Təm səyəsəlaa ná kisa təmle nte İə ka hvvwa sı ı ká la-we tə, pa ta tısi sı Yohaani í sə-weyə İə lvm.

³¹ Ḿpóyó Yesu tasaa sı: Pepeyele má kəəsəna kufalaŋ yəlaa pane? Isu pepe cav kele pa nəχəsənaa tə? ³² Pa nəχəsəna ké isu piya cakuyv kataya taa na sı təŋ təma sı: Anı tə hula həsı í ta paa. Pəcə tə wii ləyayə wula, í tá wii. ³³ Pə tayə pəlv, lvm səlv Yohaani kəma tə, ı təkı təχənaɣa, pəcə ı nyəəki səlvəm. ılena mu təŋ sı ıləχəhilu ke-ı ké. ³⁴ Yəlv Pəyayə má, ma məlaa na má kəo na má təkı na má nyəəki, ılena í taɣanəχı maɣa yəχətuyv tətə sı ma ké hilitu na səlvnyəəlv. Aaiyee sı lampuu mvləa na asayaa pa ceu ké. ³⁵ Ama İə ləmayəsɛə tewaya, halı pə naaki ńpóyó mpa pa təŋəyi-yə tə pa kiŋ.

Yesu sɔv Simɔŋ tɔyaya taa

³⁶ Kuyaku nakuli Falisa nɔyɔlv ɪ yaa Yesu kɛ tɔyɔv. Ulena Yesu sɔv ɪ tɛ na ɪ caya na ɪ tɔŋna tɔyɔv. ³⁷ Apalaa tɛna alv nɔyɔlv ɪ ka we ɪcate ɲtɛ tɔ taa. Mprɔyɔ alv ɪnu ɪ nuwa si Yesu caya tɔyɔv kɛ Falisa tɔyaya taa, ulena ɪ kɔna tulaalv kɔpɔŋ nɔyɔlv na akpalɔpiya. ³⁸ Na ɪ luŋ Yesu nɔɔhɛ tɛɛ na ɪ waali tɔɔ na ɪ wiiki. Mprɔyɔ ɪ taana Yesu nɔɔhɛ kɛ ɪsɔlvɔm, ulena ɪ husi-ye na ɪ nyɔɔsi, na ɪ wayali-ye na ɪ sayali-yeɛ tulaalv. ³⁹ Falisa wei ɪnu ɪ yaa-ɪ tɔyɔv kɛ mpv tɔ ɪ na mpv. Ulena ɪ mɔli ɪ taa si: Ye apalv ɪnɛ ɪ ka kɛ ɪsɔ kuyɔyɔtɔv tɛlɔsɔlv ɪ ka nyɔmá alv wei ɪnu ɪ tokiyina-ɪ ɪsɔntɔ tɔ ɪ cakɔle na ɪ yaasi we ɪsɔna tɔ. ɪ ka nyɔma-ɪ si ɪ fɛi teu. ⁴⁰ Mprɔyɔle Yesu tɔma-ɪ si: Simɔŋ maɔ heeli-ŋ tɔm natɔli. Tɔnayale Simɔŋ cɔwa si: Tacaɔ yɔyɔti.

⁴¹ Ulena ɪ tɔ si: Liyitee kɔntɔlv nɔyɔlv ɪ ka wenna kɔma nyɔma kɛ naale, lɛlv fɛlɔyɪ-ɪ liyitee nyɔyɔtɔ nasɔle nuɔɔwa (500), na lɛlv kɛ nyɔyɔtɔ nule na naanɔwa. ⁴² Pa ta hiki si pá fɛli-ɪ, ulena ɪ cɛ pa naale ɪnu. Tɔv, pa taa awe lanjle ká kɔlɔna-ɪ hɛɛnɔv?

⁴³ Tɔnaya Simɔŋ cɔwa si: Ma huv si, wei ɪ nyɔntɛ kɔla tɔɔv tɔ. Yesu si: Ama n huv teu.

⁴⁴ Ulena ɪ pɔsɔna alv tɔɔ na ɪ tɔ Simɔŋ si: Simɔŋ n ná alv ɪnɛ? Ma sɔv nyá tɔyaya taa tɔ, n ta ha-m lɔm si má kɔ ma nɔɔhɛ. Ama ɪlé ɪ taana-yeɛ ɪsɔlvɔm, na ɪ husi-ye na ɪ nyɔɔsi. ⁴⁵ Ma tala nyá tɛ tɔ, n ta wayali-m. Ama tuu ɪsu ma sɔv tɔ, ɪlé ɪ ta hɛɛsi ma nɔɔhɛ wayalvɔv. ⁴⁶ N ta pɔli ma nyɔyɔv taa kɛ nim. Ama tulaalv kɔpampɔŋ kɛ ɪlé ɪ pɔla, halɪ ma nɔɔhɛ tɔɔ. ⁴⁷ Pɔ tɔɔ kɛ ma heeliyi-ŋ si, ɪ sɔlvɔv mprɔyɔ sɔsɔm tɔ pɔ húlɔyí kɛ si paa ɪ ɪsɔyɔtɔ na tɔ tɔɔv kɛ mpv tɔ pa husa-ti. Pɔ tɔɔ ɪnɔyɪ wei ɪ wena ɪsɔyɔtɔv kɛ pɔcɔ na pá husa-ti tɔ, pɔntɔ sɔɔlɔyɪ maɔana kɛ.

⁴⁸ Tɔnaya ɪ heela alv ɪnu si: Nyá ɪsɔyɔtɔv husaa.

⁴⁹ Mprɔyɔ ɪ na mpa pa caya tɔyɔv tɔ pɛle pa sɔv pa taa kɛ yɔyɔtɔv si: Awɛyɛle ɪnɛ ɪnu na halɪ ɪnu ɪ taka ɪ husɔyɪ ɪsɔyɔtɔv? ⁵⁰ Ama Yesu ná heela alv ɪnu si: N tɛma nyá taa na ɪsɔ tɔyɔ ɪ yapa nyá nyɔyɔv. Tɛɛna lanjhɔlvɔmle.

8

Alaa mpa pa sɔŋayana Yesu tɔ

¹ Pɔ waali kɛ Yesu sɔv cɔɔv kɛ acalɛɛ sɔsɔɔna na sɔkpɛna na ɪ laki waasv, na ɪ kpaalɔyɪ ɪsɔ Kawulaya Laapaali Kɔpɔŋ. Na ɪ ifalaa naanɔwa na naale, ² na alaa mpa pa alɔyaa ɪ loowa, na ɪ waasa mpa pɛlɛyɛ pa kutɔmɔŋ tɔ. ɪsu Mali wei pa yaakaya Makɔtala tv na paa loo-ɪ alɔyaa naatosompɔyɔlaya tɔ, ³ na Helɔti pɔyalv Cusa alv Saani, na Susaani, na lelɛa kɛ payale mpa pa sɔŋayana Yesu na ɪ ifalaa na pa wɛnɔv tɔ.

Mɔtutuuna tɔm

(Matiyee 13:1-9; Malɔki 4:1-9)

⁴ Yɔlɛa samaa lukayana acalɛɛ acalɛɛ na pá kɔŋ ɪ kin, ulena ɪ sɛɛ-wɛyɛ ɪsɔ si:

⁵ Tuulu pɔlɔna tuutu. ɪ tuukaya ɪ mɔtutuuna, ulena lenna hoti mpaɔv nɔyɔ nɔyɔ. Na pá fɛlɔyɪ-yeɛ nɔɔhɛɛ, na sumasi tii na si tɔɔsi-ye. ⁶ Mprɔyɔ lenna hota kɔwɔw tɔɔ, ulena ɪ nyɔ na a tayani wɔlvɔv kɛ nikaya fɛi tɔ pɔ tɔɔ. ⁷ Lenna náá hoti sɔwa taa na a na sɔwa pá kpɛntɪ nyɔv, ulena sɔwa náá kv-ye. ⁸ Lenna náá hoti tetɔ mɔsɔŋ nyɔntɔv taa, na a nyɔ na a lɔli teu pɔ tu fɛi. ɪ tɛma mprɔyɔ yɔyɔtɔv, ulena ɪ cuyusina nɔyɔ sɔsaya si: Ye wei ɪ kɛ tɔm nɔlv pɔntɔ ɪ nu.

Mpi pɔ tɔɔ Yesu sɛyɛsɔna atuwa tɔ

(Matiyee 13:10-17; Malɔki 4:10-12)

⁹ Μπόγύ ι ifalaa pɔɔsa-ι ισɔ sɛɛv mpi pə hɔwɛɛ. ¹⁰ Ilɛna Yesu cɔ si: Pə ha-mɛɣɛ si ι nyi Isɔ Kawulaya tɔm kɔɲmɛsətu. Ama pə kaasa lɛlaa tɔ, isɔnaa kɛ paa sɛɛ-wɛ si:

Paa pa nyənəɣi isəntɔ, pá taa ná.

Paa pa nukɪ, pá taa cɛkəna pə hɔwɛɛ.

Yesu kilisiɣi mətutuuna tɔm hɔwɛɛ

(Matiyee 13:18-23; Maləki 4:13-20)

¹¹ Maa kilisi-mɛɣɛ ισɔ sɛɛv mpi pə hɔwɛɛ. Isɔ Tɔm ntɛ mətutuuna anɪ. ¹² Wena wena a hota mpaav nɔɣɔ nɔɣɔ tɔ, aɛ a wenna isɪ mpa pa nukɪ Isɔ Tɔm na Ilɔɣɔv tɔɲ na í ləsi-təɣi kpaɣpaa kɛ pa lotu taa, si pá taa kɔɔ na pá mu-ti na Isɔ ya pa nyɔɔɲ. ¹³ Nna aɛ a hota kɔwaa tɔɔ tɔ, aɛ a wenna isɪ mpa pa nukɪ-ti na pá mu-ti na laɲhulɔmlɛ, ilɛ tɔ ta caya pa taa. Pa muɣi kɛ na pə la wɛɛ naalɛ, maɣasɔɣu kɔɲ kv kɔɔ, ilɛna pá lu Isɔ sɛɛv kɛ kpaɣpaa. ¹⁴ Wena a hota sɔwa taa tɔ, aɛ a wenna isɪ mpa pa tɛɲ tɔ nuu, ilɛna aɛ cəne nɔɣəsɛɛ na pə wɛnav na pə kɔnyuləɲ pə tɔm kɔɔ na pə kv-təɣi pa taa, na pá kɔpisi pee kɔpana lulɣu tɔ. ¹⁵ Wena aɛ a hota tɛtu muɔvɔɲ nyəntu taa tɔ, aɛ a wenna isɪ mpa pa nu Isɔ Tɔm na pá mu-ti na lotu kɔlɔmtu na hɔwɛɛ nna a tewa tɔ, na pá tɔka-ti təkpaɲkpaɲkpa, na pá luləɣi pee kɔpana kɛ teu tɔ.

Fətəla muɔvɔɲ

(Maləki 4:21-25)

¹⁶ Awe muɔvɔɲi fətəla na í pamɪ-ι pulɔvɔv tɛɛ, yaa í susɪ-ι kato tɛɛ ye? Tesika tɔɔ kɛ paa pusi-ι si pə ná mpa pa suvki tɔyaya taa tɔ. ¹⁷ Kɔɲmɛləm napəli pə fɛi si pə kaa kuli pə tɔɔ. Pəcɔ mukaya tɛɛ pulɔvɔv fɛi mpi pa kaa ləsi na paa awe na tɔ.

¹⁸ Ilɛ la laakali na isəna í nukɪ tɔ. Pə taya pulɔ, wei ι wɛna tɔɣɔ paa ha, na pá lɛkɪ wei ι fɛina tɔɣɔ pəciimaya wei ι huɔ si ι ti tɔ.

Yesu too na ι newaa

(Matiyee 12:46-50; Maləki 3:31-35)

¹⁹ Μπόγύ Yesu too na ι newaa pa kɔma ι kin. Ama samaa tɔɔ pa ta pəsi pá tala ι kin. ²⁰ Μπόγύ nɔɣɔlv heela-ι si: Nyá too na nyá newaa pa wɛ awali na pá caa pa na-ɲ.

²¹ Μπόγύ Yesu cɔ-wɛ si: Ma too na ma newaa ntɛ mpa pa nukɪ Isɔ Tɔm na pá tɔɲəɣi-ti tɔ.

Yesu lapa na kacuculaya hɛɛ

(Matiyee 8:23-27; Maləki 4:35-41)

²² Μπόγύ kɔyaku nakulɪ Yesu na ι ifalaa pa kpa kɔpɪlɔvɔv taa, ilɛna í tɔ-wɛ si ι na-wɛ pá tɛsi lɔm.

Μπόγύ Yesu na ι ifalaa pa tɛɛwa. ²³ Pa tɔɲna pote kɛ lɔm tɔɔ kɛ mpv, ilɛna Yesu too. Tənaɣa heelimuɣu hɔka lɔm tɔɔ təna, na lɔm faləɣi kɔpɪlɔvɔv taa haləna kv caa suɣu, na lɔm caa pə tɔɣɔ-wɛ. ²⁴ Tənaɣa pa pola Yesu kin na pá feesi-ι si: Taca, Taca, tɔ lepaya.

Yesu fema, ilɛna í kaləna heelim na lɔm hola na pə təna pə hɛɛ tɔli.

²⁵ Μπόγύ ι pɔɔsa-wɛ si: Mə taa tɛmnav kɛ Isɔ kɛlɛ lɛ ilɛ?

Tənaɣa sɔɣəntu na piti kpa Yesu ifalaa, na pá tɔɲ təma si: Aweyɛlɛ inɛ inɪ na hali í yɔɣɔtəɣəna heelim na lɔm na pá nukəna-ι?

Ilɔɣɔhɪlu na afanaa pa tɔm

(Matiyee 8:28-34; Maləki 5:1-20)

²⁶ M̄p̄r̄ȳḡ pa tap̄ana pa k̄p̄ul̄v̄ȳv̄ ke Selasini nȳoma tet̄v̄ nti t̄a we k̄utēsv̄ȳv̄ t̄o na t̄e nȳan̄ax̄i Kalilee t̄o. ²⁷ Yesu tii tet̄v̄ t̄o, ilena icate nt̄e t̄a ȳul̄v̄ n̄ȳol̄v̄ wei i hii al̄ȳaa t̄o i k̄o i kin̄. Hatoo t̄o ȳul̄v̄ in̄ i ta nȳi wont̄uȳv̄ ke i t̄o. P̄c̄o i tac̄ayale nt̄e p̄laan̄ t̄aa, i ta nȳi t̄aȳaya. ²⁸ I na Yesu, ilena i ma kapuka na i hoti i n̄ōh̄ee t̄ee na i k̄ooki si: Is̄ot̄aa Is̄o S̄os̄o P̄ȳal̄v̄ Yesu, ma na-ŋ suwe? Hai, la suulu t̄aa t̄v̄-m wahala.

²⁹ P̄a t̄aya p̄ul̄v̄, Yesu ka heela il̄ȳov̄v̄ si i se i waali t̄aȳv̄v̄ i ȳoȳota mp̄v̄. P̄a kees̄aȳi na p̄e kul̄ȳan̄a-i t̄o, pa h̄ok̄aȳi-i alukpala na i cek̄i, na il̄ȳov̄v̄ sv̄sv̄ȳv̄-i nȳut̄v̄. ³⁰ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu p̄ōsa il̄ȳoh̄il̄u si: Pa yaa-ŋ suwe? Ilena i c̄o si: Pa yaa-m si K̄v̄p̄in̄.

P̄a t̄aya p̄ul̄v̄, al̄ȳaa payale ka wena i waali. ³¹ Na al̄ȳaa mp̄e pa wiikayana Yesu si i t̄aa t̄o-we si p̄a m̄eli pa h̄ōv̄ t̄ee.

³² Afanaa kal̄ek̄v̄ s̄os̄ōv̄v̄ nak̄v̄li ku we t̄an̄aya p̄ōŋ t̄aa na ku tuliyi. M̄p̄r̄ȳḡ al̄ȳaa mp̄e pa wiina Yesu si i yelee na mp̄e p̄a sv̄v̄ afanaa mp̄e pa t̄aa, ilena Yesu tisi. ³³ T̄an̄aya al̄ȳaa mp̄e pa yela ap̄al̄v̄ in̄ na p̄a sv̄v̄ afanaa t̄aa. Ilena afanaa tv̄ cas̄ole ke yem na p̄a tii kalakala na p̄a tv̄ l̄vm̄ na p̄a si.

³⁴ Afanaa tiikilaa n̄a mp̄v̄, ilena pele p̄a lo k̄pakp̄aa na p̄a polo p̄a heeli t̄am̄ nti, na t̄am̄ yek̄i k̄pakp̄aa ke acal̄ee t̄aa na cacak̄e t̄ee. ³⁵ M̄p̄r̄ȳḡ ȳel̄aa kul̄aa si mp̄e pa puki na p̄a n̄a mpi p̄e lapa t̄o. Pa pola Yesu kin̄, ilena p̄a mayana ap̄al̄v̄ wei in̄ i al̄ȳaa pa loowa t̄o, na p̄e cep̄a i t̄o, na i c̄aya Yesu n̄ōh̄ee t̄ee na i suu wont̄u. Ilena s̄aȳant̄v̄ k̄pa-we. ³⁶ M̄pa pa n̄a t̄am̄ nti na pa is̄ep̄ale t̄o, pa keesa-weye is̄ena p̄e lapa na ap̄al̄v̄ in̄ i hiki alaaf̄aya t̄o. ³⁷ M̄p̄r̄ȳḡ p̄e lapa Selasini tet̄v̄ nȳoma ke s̄aȳant̄v̄ ke s̄os̄am̄, ilena p̄a t̄o Yesu si i la suulu na i t̄ee. Ilena Yesu k̄pa k̄p̄ul̄v̄ȳv̄ si i t̄eeke. ³⁸ M̄p̄r̄ȳḡ ap̄al̄v̄ wei in̄ i al̄ȳaa pa loo mp̄v̄ t̄o, i s̄el̄ama Yesu si i yelee na in̄ i t̄eh̄i-i. Ilena Yesu n̄aa kisi na i t̄om̄i-i si: ³⁹ M̄eli nȳa t̄aȳaya t̄aa na ŋ heeli p̄e t̄ana mpi Is̄o lapa-ŋ t̄o.

M̄p̄r̄ȳḡ ap̄al̄v̄ in̄ i t̄eeva na i heeli icate t̄ana t̄aa k̄e p̄e t̄ana mpi Yesu lapa-i t̄o.

*Yailu p̄eel̄ na al̄v̄ t̄aȳoll̄v̄
(Matiyee 9:18-26; Mal̄aki 5:21-43)*

⁴⁰ Yesu m̄ela Kalilee t̄aa, ilena samaa lan̄a h̄ee teu. P̄a t̄aya p̄ul̄v̄, pa t̄ana p̄aa tan̄a-i teu k̄e. ⁴¹ M̄p̄r̄ȳḡ ap̄al̄v̄ n̄ȳol̄v̄ wei pa yaa si Yailu na i k̄e pa t̄ekotile nȳov̄v̄ tv̄ t̄o i k̄oma na i hoti Yesu n̄ōh̄ee t̄ee, na i wiina-i si i polo in̄ i t̄e. ⁴² P̄a t̄aya p̄ul̄v̄, i ka wena p̄eel̄ na i caaki s̄ep̄v̄. P̄c̄o i tike ke i ka wena, na i pus̄i we naan̄v̄wa na naale.

Yesu kul̄aa si i puki t̄o na samaa nȳak̄aa k̄e teu. ⁴³ Al̄v̄ n̄ȳol̄v̄ n̄aa we t̄ana wei hatoo pus̄i naan̄v̄wa na naale t̄aa i t̄eh̄na t̄aȳol̄v̄ȳv̄ na p̄e we-i ton̄ t̄o. Al̄v̄ in̄ i liȳitee t̄ana tem̄na fet̄aa. P̄c̄o n̄ȳol̄v̄ ta p̄asi na i waasi-i. ⁴⁴ M̄p̄r̄ȳḡ i k̄p̄et̄ana Yesu na i waali t̄o, na i tokina i cap̄a nt̄omp̄ile. Ilena p̄e tem̄i-i k̄pakp̄aa in̄. ⁴⁵ Nt̄ena Yesu p̄ōsi si: Awe tokina-m ye? Mp̄v̄ȳv̄le ȳel̄aa t̄ana k̄p̄eesaa. Ilena Piye n̄aȳv̄ t̄ekp̄av̄ si: Tac̄aa, ke ȳel̄aa timsina-ŋ na p̄a nȳak̄aȳi-ŋ?

⁴⁶ Ama Yesu c̄owa si: Aai, n̄ȳol̄v̄ tokina-m k̄e. Ma nu ma toma len̄na luwa.

⁴⁷ Al̄v̄ k̄oma na i nȳi si p̄e nȳom̄a i t̄o, ilena i kul̄i na i polo i hoti Yesu n̄ōh̄ee t̄ee na i seliȳi. Na i ȳoȳoti samaa t̄ana is̄ent̄aa k̄e mpi p̄e t̄o i tokina-i, na is̄ena p̄e tu waasa-i k̄pakp̄aa t̄o. ⁴⁸ Mp̄v̄ȳv̄le Yesu t̄oma-i si: N t̄ema Is̄o na nȳa t̄aa t̄aȳv̄ p̄e waasa-ŋ ma pu, t̄ena lan̄h̄ul̄ml̄e.

⁴⁹ Yesu tan̄a ȳoȳot̄v̄ȳv̄ ke mp̄v̄, ilena Yuta nȳoma t̄ekotile nȳov̄v̄ tv̄ in̄ i t̄aȳaya tv̄ n̄ȳol̄v̄ k̄o na i heeli-i si: T̄aa tv̄ Tac̄aa ke k̄onȳon̄ ke yem, nȳa p̄eel̄v̄ fei.

50 Tənaγale Yesu nəγə təkpaν sι: Taa nyá, nyaa te Iso na nyá taa te, ι ká hiki alaafəya.

51 Yesu we pa kəma pá tala təyaya tə Yesu ta tisi sι samaa í təηι-ι na pá sυν. Ama Piyee na Yohaani na Saaki na pəyaya caa na ka too pa tike pa sυna.

52 Pa təna paa kpa pa laηa ké na pá wiiki səsəm. Ama Yesu heela-we sι: I taa wii, ka too kutoo ké, ka ta sι se.

53 Yəlaa nyəmə sι yυlv tema tεεν təkpaτaa, ilena pá woηji-ι. 54 Ama Yesu təkpa pəyaya niη taa na í yəγətəna nəγə səsaya sι: Pəyaya nyá, kυli.

55 Tənaγa ka məlaa na ká kυli kpaκpaα. Ilena Yesu sι pá ha-keγe təγənaγa.

56 Ilena piti kpa pεełv inι ι nyəma. Mıpύγυ Yesu heela-we sι pá taa yele na nəγəlv nu nti inι tə lapa mpυ tə.

9

*Yesu ifalaa naanəwa na naale tiluyu
(Matiyee 10:5-15; Maləki 6:7-13)*

1 Mıpύγυ Yesu kota pa naanəwa na naale na í tv aləγaa ke pa niη taa, na í ha-weγe toma sι pá looki-we paa mpa, na pá waaki kətəməη. 2 Na í tili-we sι pá polo pá kpaalı Iso Kawulaya təm, na pá waasəγi kətəntənaa ke pa kətəməη. 3 Ilena ι tə-we sι: Ye í tεeki í taa kpaγa pυlv, paa kpaτúγυ, paa huluyu, paa təγənaγa, paa liyitee, pécó í taa kpaγa capanaa ke naale naale. 4 Ye í tala timpi na í laalı na í sυν təyaya ηka ka taa, í saalı təna halı mə tεεν. 5 Na ye í tala timpi na yəlaa í ta mυ-me, í lu na í kpiisi-weγe mə nəəheε mυsuyv, na pə hólí sι í lapa-weγe təv, í yele.

6 Mıpύγυ pa tεεwa na pá cəkki icate icate na pá heeliγi Laapaalı Kupaη, na pá waasəγi kətəntənaa ke pa kətəməη.

*Heləti piti ke Yesu təə
(Matiyee 14:1-12; Maləki 6:14-29)*

7 Wulav Heləti nu pə təna mpi pə təηa lapv ke mpυ tə, ilena pə liyiti-ι səsəm, ι ta nyi isəna í la tə. Pə taya pυlv, lelaa ná təηaya ké sι Yohaani wei paa kəwa tə inι ι femna.

8 Lelaa sι Ilii lına.

Haləna lelaa sι Iso kuyəγətətv teləsəlaa kypəma taa nəγəlv lına.

9 Ilena Heləti sι: Ma yelaa na pá sətı Yohaani nyuyv ilε, aweγele pəntv wei inι ι təm ma nu pa yəγətəγi isəntə tə?

Haləna í pεekəγi sι í na-ι.

*Yəlaa iyisi kakpaσι (5000) caləsvyv
(Matiyee 14:13-21; Maləki 6:30-44; Yohaani 6:1-14)*

10 Yesu Tillaa kəma pá məli Yesu kiη, ilena pá keεsi-ι pə təna mpi pa lapa tə. Mıpύγυ ι kpaγa-we na í pona-weγe kpeenη ke icate nte pa yaa sι Pεtesaita tə tə kiη. 11 Paa na mpυ tə, samaa niwa na pá hu ι waalı, na ι laηle hυlvməna pa kənte. Na í heela-weγe Iso Kawulaya təm, na í waasi pa təna mpa pa feina alaafəya tə.

12 Pə kəma na ilim caa tēm, ilε ι ifalaa naanəwa na naale kəma ι kiη nté, na pá təm-ι sι: Təγəni samaa inε inι na í polo acalεε taa na pə cəlv cacakəη tεε na pá hiki təsυlənnaa na təγənası. Pə taya pυlv, cəne ké nyutu taa ké.

13 Mıpύγυ Yesu cəwa sι: Mu hana samaa inəγi təγənaγa ke mə maγamaγa.

Tənaγale pa cə-ι sι: Ntəη potopotonaa kakpaσι na tiina naaleγe tə wəna yaa? Yaa n caa sι táá yana təγənaγa na tə cəla samaa tuutuuma inε ι təna?

¹⁴ Apalaa ka we isu yulupee iyisi kakpası (5000) ke mpv. Ḿpógú Yesu heela ı ifalaa sı: ı cagası-weye tintika tintika isu yulupee nule na naanowa naanowa.

¹⁵ İlena Yesu ifalaa nu nti na pá cagası pa tēna tēmam. ¹⁶ Tēnaya Yesu kpaɣa potopotonaa kakpası na tiina naale inı, na í teki ı ise na í see İso ké ı na tēmle. İlena í faɣa-we na í cēla ı ifalaa sı pá tala samaa inı. ¹⁷ Ḿpógú pa tēna pa tēɣaa na pá haɣa. Halēna pá tōsı hāɣlası kŭkpısası ke tākēɣ naanowa na naale.

Piyee hulvov sı Yesu ké Mesii
(*Matiyee 16:13-19; Malaki 8:27-29*)

¹⁸ Kuyaku nakulı Yesu sālēmaya İso ké ı tike ke kpeenɣa. İlena ı ifalaa polo ı kinɣ. Ḿpógú ı pōsaa-we sı: Yēlaa tēɣ sı ma ké awe?

¹⁹ Ḿpógú Yesu ifalaa cōwa sı: Pa tēɣ sı İso lwm sōlv Yohaani, na lelaa sı İlii, na lelaa sı İso kuyōɣotvto telēsēlaa kŭpəma taa nāɣolv luna. ²⁰ Tēnaya Yesu pōsaa ı ifalaa sı: Na me se, mē hŭvkı sı ma ké awe?

Ḿpógú Piyee nāɣo tākpaɣ sı: N ké İso Mesii.

Yesu sām na ı fem pə tōm
(*Matiyee 16:20-28; Malaki 8:30-9:1*)

²¹ Tēnaya Yesu kraala-weye teu sı pá taa heeli-tāɣı nāɣolv. ²² Ḿpógú ı heela-we tōtō sı: Yvlv Pəɣaya má maa tōɣo kŭnyōɣ ke sōsōm. Nyvov nyōma na kōtēlaa sōsaa na İso Tōm seɣesēlaa ká lō-m, halı pá kv-m. Ama maa fe kuyeeɣ tooso wule.

²³ Ḿpógú Yesu tasa pa tēnaya heeluyv sı: Wei ı caa sı í tēɣı-m pŭntv í la ı tēɣı awusa, na í sēɣōlēɣı ı sām tesika ke paa ifemle nte, na í tēɣōɣəna-m. ²⁴ Pə taya pvlv, ye wei ı preekāɣı ı weesuyv tēcututu, ı tēɣna səpŭ. Ama wei í lapa ı tēɣı awusa ke ma tō, pŭntv ká hikina weesuyv. ²⁵ Ye yvlv pəsaa na í hiki antulinya nyām tēna, na ı maɣamaya í wakēlaa, yaa ı lapa yem, leɣele pŭntv kasəɣaya ıle? ²⁶ Ye wei ı səpa ma fēele yaa ma kŭseɣesəto fēele, Yvlv Pəɣaya má maa sı pŭntv fēele tōtōɣo waatv wei maa kōnna ma teeli na ma Caa nyēɣ na ma isōtaa tillaa naɣɣ nyōma nyēɣ tō. ²⁷ Tampana ke ma heeliɣı-me, mpa pa we cāne tō pa taa napəlı ká ná İso Kawulaya na pōcō pá sı.

Yesu ısentaa layasvov
(*Matiyee 17:1-8; Malaki 9:2-8*)

²⁸ ı tema tōm ntāɣı yōɣotvov na kuyaku siki ké ılena í kpaɣa Piyee na Yohaani na Saaki na pá kpa pŭvov tō ké İso sālēmuyv. ²⁹ ı tēɣna sālēmuyv, ılena ı ısentaa layası, na ı wontu hŭlvmi, halēna tē tee kōkō ke sōsōm. ³⁰ Tēnaya pa tuta apalaa napələɣı ı kinɣ ke naale na pá na-ı pá yōɣotāɣı. Apalaa mpe sese Moisi na İlii kelē. ³¹ Mpe pa kōmna na isōtaa teu sōsōm, na pá yōɣotəɣəna-ı ı kpente nte tē caa Yosalem ke lapv isu İso ka sıwa tō tē tōm. ³² Mpv tō na Piyee na ı taapalaa pa tēɣa tom ke pə fēina. Paa na mpv pa fema, na pá ná Yesu teu sōsōm na apalaa mpa pa naale pa sēɣa ı kinɣ tō. ³³ Pə kōma isu apalaa mpe pa yeki Yesu, ılena Piyee tō sı: Taca, isu tē wəv cāne inı ısəntō tō, pə we teu napələɣı te. İle pə mvna isu tō siki coka toosoɣo. Nyaya lente, Moisi ke lente, na İlii ke lente. Nti inı ı yōɣotvov mpv tō tē lv yem ké, ı ta na-tı.

³⁴ ı tēɣa ḿpógú yōɣotaya, ılena isō ɣmŭntvov nakulı kv kō na kv takı pa tō. Kv tēɣa pa tō ké tiıv, ılena sōɣəntv kpa Piyee-weye sōsōm. ³⁵ Ḿpógú pa nu pə yōɣota isō ɣmŭntvov tee sı: İnəɣəle ma Pəɣaya kuləsaya, í nu-na-ke.

³⁶ Pə yəgətuyv mpv na pə te tə, Yesu tike nté pa naaki. Mpróyú i ifalaa təka pə təna mpi pa na mpv təgə pa taa, pa ta yeke na nəgəlv nu-ti.

Pu nəgəlv i aləyaa loou

(Matiyee 17:14-18; Maləki 9:14-27)

³⁷ Pə kəma pə fe na pá tiikina puyv təə, ilena samaa anaam nəgəlv í katı Yesu. ³⁸ Mpróyú yulv nəgəlv i yəgətəna nəgə səsəyaa kə samaa inı i taa si: Tacaa, ma wiina-ŋ nyəni ma pəyalv yee. Anı i tike kə ma lulaa. ³⁹ Ye iləgəv kula i təə i makı kapusi ké, na pə pəti-i atə na kuhulaŋ lukəna i nəgə. Ye pə lapa-i mpv, pə wəe ké na pə tuyv-i wahala, pu cekı i təə ké ləŋ. ⁴⁰ Ma wiina nyá ifalaa si pá loo-i, pa ta pəsi.

⁴¹ Mpróyú Yesu təma-wə si: Lanəpusəŋ nyəma na kutakəesəŋ me, wəe isənaɣa má na-me tu caya na má təkı mə konyəŋ? Kəna nyá pəyalv inəyi cəne.

⁴² Pəyaya kreyətəna-i, ilena iləgəv selisi-kəyɛ teu, na í pəti-kəyɛ atə. Ama Yesu ná kaləna iləgəv na toŋ, na í la na pəyaya hiki alaafəya, na í cəla-kəyɛ ka caa. ⁴³ Ilena Iso toma səsəəna ane a təm kpa pa tənaya səgəntv.

Yesu səm na i fem pə təm tətə

(Matiyee 17:22-23; Maləki 9:30-32)

Pa təna pa təŋna i kulapətv tənaya sam, ilena Yesu heeli i ifalaa si: ⁴⁴ Paa tv Yulv Pəyaya maya yəlaa niŋ taa, i nu mpróyú teu yoo.

⁴⁵ Ama Yesu ifalaa ná tá cekəna təm tənə inı. Tə huwəe ka wə-wəyɛ inməsav ké, si pá taa cekəna tə tapuyv. Paa na mpv pa nyámna tə pəsəyuv.

Səsəəntv təə həm

(Matiyee 18:1-5; Maləki 9:33-37)

⁴⁶ Mpróyú Yesu ifalaa həma səsəəntv təə si pa naa si pa taa aweyele səsə. ⁴⁷ Yesu ná cekəna pa lotu taa huwəe, ilena í kpaɣa pəiya na í səŋsi-kəyɛ i cəlv, ⁴⁸ na i tə si: Ye wei i mv pəiya kanəyɛ ma nyuyv təə, maya pəntv məwa. Na wei í tu mv-m, i mv wei i tila-m təgə. Pə taya pulv, wei í pəsa isı mə taa səkpəlu, pəntv nté səsə.

Wei í fei ta təə i ké ta kolontu

(Maləki 9:38-40)

⁴⁹ Tənaɣale Yohaani nəgə təkpaɣ si: Tacaa tə na nəgəlv na í looki aləyaa na nyá hətə, pəcə u təŋəyi-tv. Ilena taa kisina-i.

⁵⁰ Mpróyú Yesu cəwa si: I taa taŋı-i si í taa la. Pə taya pulv, yulv í ta kə mə kolontu, mə nyəŋ ké te.

Samalii icatə natəli tə kisa Yesu

⁵¹ Pə kəma pə kreyətəna Yesu kuluyv kə antulinya taa, ilena í su si i ká polo Yosalem. ⁵² Mpróyú i kəsa yəlaa na í teləsi nəgə si pá polo Samalii icaliya kalı ka taa, na pá caa-i təsəvlə. ⁵³ Ama pəle pa kisa-i muyv, si i pukina Yosalem təə tə pə təə. ⁵⁴ I ifalaa Saaki na Yohaani pa ná mpv, ilena pá tə si: Tacaa, yaa tə yeke na isətəa kəkə tii na ká nyaya-wə?

⁵⁵ Ama Yesu pəsa pa təə na í kaləna-wə. ⁵⁶ Ilena pá tēe icatə lentə taa.

Yesu təŋuyv nyullaa

(Matiyee 8:19-22)

⁵⁷ Yesu na i ifalaa pa wə mpaav taa na pá təŋa pote tə nəgəlv təma Yesu si: Maa təŋəyi-ŋ nyá təpote təna taa.

⁵⁸ Mpuylə Yesu cə-i si: Taalə hası wəna si lona na suması ná wəna si tana. Ama Yulv Pəyaya má, ma feina nyuyv tətəle mayamaya.

⁵⁹ Ulena Yesu tō lelv si: Nyaa kōō na n̄ tēŋi-m.

M̄p̄yōḡ apalv un̄ i tō si: Tacaa, yelee mā polo mā pi ma caa na p̄c̄c̄.

⁶⁰ Tēn̄aŋale Yesu tōma-i si: Yelee na s̄etaa pi pa s̄etaa. Ama nyaa polo na n̄ kpaali Is̄o Kawulaya tōm.

⁶¹ Ulena lelv n̄aa tō si: Tacaa maa tēŋi-ŋ, ile yelee na mā polo mā la ma nyōma ke p̄ lapa wulee na p̄c̄c̄.

⁶² Ama Yesu cō il̄e si: Ye yulv kpaŋa akuyu si i hal̄eŋi na i nyān̄eŋona kpaataa, p̄ntv ta m̄ona Is̄o Kawulaya.

10

Tillaa nutoso na naan̄wa na naale tiluyu

¹ P̄le p̄e waali Tacaa tasa apalaa nutoso na naan̄wa na naaleŋe l̄esv̄ȳv̄, na i tili-weŋe naale naaleŋe acal̄e na timp̄iwe i wee si i puki tō. ² Na i heeli-we si: Kumtv tōwaya, ama k̄ntaa feina. I s̄el̄emi hatv̄ce na i s̄oosi k̄ntaa k̄nav ke l̄ŋ ke i kumtv taa. ³ Tōv, i polo, isu ma tiluyu-me is̄antō tō, i p̄saa k̄e isu heeŋ ke taale hasi hek̄v. ⁴ I taa kpaŋa liyitee yaa huluyu, i taa kpi n̄tan̄kpala, p̄c̄c̄ i taa paas̄ena ȳlaa s̄eev ke mpaav taa. ⁵ Ye i sv̄v t̄ayaŋa ŋka ka taa i kooliyi si: Alaaf̄aya i tō t̄ayaŋa kane ka tō, na p̄c̄c̄. ⁶ Ile ye p̄e k̄e si t̄ayaŋa tv s̄ola alaaf̄aya, mā koolee an̄i a ka tēŋi-i. Tōf̄o ye p̄e t̄ayaŋa mp̄v, kul̄vmaa me mā tō k̄e mā koolee an̄i a t̄ayan̄eŋi m̄el̄v̄ȳv̄. ⁷ I caŋa t̄ayaŋa ŋka ka taa na p̄a c̄ela-meŋe mpi, i t̄ȳo na i nȳo. P̄e t̄aya pulv, t̄emle tv m̄ona p̄a fel̄i-k̄e. I taa layas̄eŋi t̄eesi ke yem yem. ⁸ Paa icate nte tō taa k̄e i sv̄vwa na p̄a mv-me na p̄a c̄ela-meŋe pulv, i t̄ȳo. ⁹ I waasi pa kut̄ant̄vnaa, na i heeli-we si: Is̄o Kawulaya sv̄v mā t̄ee k̄e. ¹⁰ Ye i sv̄v icate nte tō taa na tō ȳlaa i ta mv-me, i lu na i tō si: ¹¹ Tō kpiisiyi mā tō k̄e mā mayamaya mā icate m̄sv̄ȳv̄ ŋku ku taana ta n̄ohe tō. Ile paa na mp̄v, i nyi teu k̄e si Is̄o Kawulaya sv̄v mā t̄ee mā t̄ee na k̄a lu. ¹² Ma heeliyi-me si S̄ot̄m k̄a la sana na icate nteŋe t̄en̄aya h̄v̄le wule ke suulu h̄v̄l̄v̄ȳv̄ t̄m taa.

Acāl̄e lenna kisuyu ke Yesu (Matiyee 11:20-24)

¹³ Hai, Colaseŋ nyōma me, mā tōm we waiyo. Hai, Petesaita nyōma me, mā tōm we waiyo k̄e. Piti tōma nna pa lapa-yeŋe mā hek̄v taa tō, ye isu is̄antō Tiii na Sit̄ŋ ke paa lapa-ye, paa t̄ema pa is̄aȳatv l̄v̄ ke l̄ŋ, hal̄i p̄a sv̄v f̄l̄et̄vnaa na p̄a caŋa hula taa. ¹⁴ P̄e tō k̄e paa h̄v̄li suulu ke Tiii na Sit̄ŋ p̄e nyōma ke h̄v̄le k̄ȳakv wule na p̄e k̄eli-me. ¹⁵ P̄e kaas̄v̄ȳv̄ Kap̄nahum nyā tō, n̄ h̄v̄ si n̄ k̄a pi na n̄ kal̄as̄ena hatoo is̄ot̄v̄ȳv̄ na? Ama paa tisi-ŋ k̄e t̄efe ke tuu t̄naas̄ale s̄os̄ole taa.

¹⁶ M̄p̄yōḡ i tasa i ifalaa ke heeluyu si: Yulv i nuk̄ona-me, maya p̄ntv nuk̄ona. Wei i kisa-me, ma un̄i t̄ot̄ȳo p̄ntv kisa. Na wei i kisa-m, i kisa wei i tila-m t̄ȳo.

Tillaa nutoso na naan̄wa na naale un̄i i m̄el̄v̄ȳv̄

¹⁷ M̄p̄yōḡ pa nutoso na naan̄wa na naale m̄ela i kin̄ na lan̄h̄v̄l̄v̄mle s̄os̄ole, na p̄a t̄ŋ si: Tacaa nyā tō al̄yaa mayamaya nuna-tv.

¹⁸ Tēn̄aya Yesu tōma-we si: Ma nawa Satan̄i na i hotiyina is̄ot̄aa isu tev nȳeŋ̄sv̄ȳv̄ tō. ¹⁹ Ile ma ha-meŋe toma si i tō tumaa tō, na p̄acesi tō, na kolontv toma t̄ona tō, pulv kaa la-me. ²⁰ Ile paa na mp̄v mā lan̄a i taa h̄v̄l̄v̄m̄i si al̄yaa se-me. Ama a h̄v̄l̄v̄m̄i k̄e si pa ŋmaa mā h̄ela ke is̄ot̄aa tō p̄e tō.

*Yesu lanjholmlɛ**(Matiyee 11:25-27; 13:16-17)*

²¹ Tənaɣa Feesuyu Nanjtu lapa na Yesu lanje huləmi səsəm. Uena í tə si: Ma Caa, isətəa na ate pə tv, ma sɛɛ-ŋ. N ŋmɛsa təm tənɛɣe ləmaɣasɛ nyəma na nyəntaa, uena n̄ kuli-təyi piya. Ma Caa, pəpətv fɛi, ma sɛɛ-ŋ, nyá in̄i nyá luytu tu lapəna mpv.

²² Ama ma Caa cɛla-m pə tənaya. Ye pə taɣa ma Caa tike, nəɣəlv ta nyi si aweɣele Pəyalv. Na ye pə taɣa Pəyalv tike, nəɣəlv ta nyi si aweɣele Cɛɛ. Anha, ye Pəyalv nəkənaa si i huləyi wei pə paasi.

²³ M̄p̄óyó i pəsəna i ifalaa tike təə na í tə-wɛ si: Mpi mpi mə isəpee naaki isəntə tə, leleŋ ke í nuwa. ²⁴ Ma heeliyi-mɛ si, Iso kuyəɣətv tɛləsəlaa paɣale na awulaa səsaa paɣale nyulaa si pá ná mpi mə naaki isəntə tə, na pá lanj. Pəyele pa nyulaa tətə si pá nu nti mə nuki tə, na pá kpisi.

Samalii tv yəllɛ

²⁵ M̄p̄óyó Iso Təm sɛɣesəlv nəɣəlv i kɔlaa si i maɣasəyi Yesu. Uena í tə si: Tacaa, ntiyi má la na má hiki weesuyu ŋku ku tɛŋ tə?

²⁶ Yesu cə-i si: Susuweɣe pa ŋmaa Iso Təm taa? Na n kaləyi tə, huwɛɛ nnaya n nuki pə taa?

²⁷ Uena í cə-i si: Ma nuki si n ká səəli Tacaa nyá Iso na luytu kuləmvuyv na nyá ləsaɣa svu-i təmamam ke paa mpi pə taa, na n səəli nyá təɣəntəle isu nyá ti.

²⁸ M̄p̄óyó Yesu təma-i si: Ama n cə teu. Anha, laki mpv, n ka hiki weesuyu.

²⁹ In̄i i caakaya si paa na mpv i təm i te, m̄p̄óyóle i tasa Yesu ké pəəsvuyv si: Na aweɣele isu ma təɣəntəle in̄i ile?

³⁰ M̄p̄óyó Yesu cə-i si: Təv, yulv nəɣəlv i lunna Yosalem na í pukina Yeliko, na í lu ŋmulaa təə na pá kpa-i na pá wəɣəsi i wontu na pá mar̄-i isu isəna mpi pə wɛɛ tə. Uena pá tɛɛ pa yele-i na í kaasa weesuyu kuləmvuyv. ³¹ Pə pamna kətvlv nəɣəlv ná tənaya mpaav ŋkv. Ué i na-i, uena i cəlv na í tɛɛ. ³² M̄p̄óyó Lefii tv nəɣəlv ná talaa na í maɣana-i mpv. Uena ílé i cəlv tətə na í tɛɛ. ³³ Ama Samalii tv təntv nəɣəlv ná tala təna na í na apalv in̄i, uena i təm lap̄-i-pətəətəle ke səsəm. ³⁴ M̄p̄óyó i hela i kin, na í taa nim na kəəle ke i hiŋ taa. Uena i kpɛeli-i saalasi, na í caya-si-i i kraŋaya təə, na í pona-i msvlaa təsvule na í paasəna-i teu. ³⁵ Kv fema uena í ləsi liɣitɛe nyəɣətv naale na í cəla msvlaa təsvule tv, na í heeli-i si: Paasəna-i teu, na n̄ tu təɣa i nyvuyv təə na pə tɛɛ mpv, ma kəma, maa feli-ŋ yoo.

³⁶ Təv, pa tooso in̄i pa taa, aweɣe n hvv si ŋmulaa mapa wei in̄i tə i təɣəntəle ile?

³⁷ Uena Iso Təm sɛɣesəlv in̄i i cə-i si: Wei in̄i i lapa-i kəpantv tə.

Mp̄vylɛ Yesu si: Təv, polo na nyá maɣamaya n̄ laki mpv.

Yesu pote ke Maləta na Mal̄i pa tɛ

³⁸ Yesu na i ifalaa pa tənaya pote, uena pá tala icatɛ natəli na alv nəɣəlv í lap̄-i msvlle. Pa yaa alv in̄i si Maləta. ³⁹ I wɛna neu, pa yaa-i si Mal̄i. Ué i ka caya Tacaa nəəhɛɛ tɛɛ ké na í nuki i sɛɣesvuyv. ⁴⁰ Taɣa təə təma kpəpa Maləta, uena pə pɛkəli-i i taa. M̄p̄óyó i kəma Tacaa kin na í tə si: Isu ma neu yeluyv-m ma tike na má cəəkəna taɣa ke isəntə in̄i tə pə wɛ-ŋ teu nté ma cɛ? Pəle pə təə tə, heeli-i si í səna-m.

⁴¹ Mp̄vylɛ Tacaa ná cə-i si: Hai, Maləta, n kuyi nyá təyi yem ké na n̄ kpɛtliyina təma paɣale. ⁴² Pəyele mpi pə waasəyi tə pə ké kuləməm tike ké. Mal̄i ləsəna təpante, í na nəɣəlv pa kaa hə.

11

Sələmnyv hvlbyv

(Matiyee 6:9-13; 7:7-11)

¹ Mpygy kwakv nakulv Yesu cava tiilv na í sələməxi Iso. I kəma na í te, ilena í ifalv nəçəlv í təmi-ı sı: Tacaa, hılı-tuyv Iso sələmnyv isv Yohaanı ná hılıdyv í ifalaa tə.

² Mpyvyle Yesu heela-wə sı: Ye í caa sələmnyv í sələmı sı:

Tacaa, nyá hətə í wəe katə.

Təçə nyá kawulaya.

³ Haakı-tuyv paa ifemle nteye təçənaçə.

⁴ Hılıdyv-tuyv suulu ke timpı tə pəntəçəna-ŋ tə,

ısu tá tətə tá hvlbyv suulu ke mpa pa pəntəçəna ta tə.

Taa yelev na tə svv mayasvuyv ısayav taa.

⁵ Mpygy Yesu tasa-wəçə heeluyv tətə sı: Ye ısu mə taa nəçəlv wəna taapalv ntə, na pəntv polo ahoov heka na í mayana-ı sı: Hai, ma taapalv, kəntı-m potopotonaa tooso. ⁶ Ma taapalv nəçəlv í lunna nteye mpa na í tala-m nəçəçə, pəçə ma feına mpi maa cəle-ı tə. ⁷ İlena í təçəntəle náa cə-ı hatoo pə taa sı: Taa caalı-m mpy. Má na ma piya tə tema svvv na tə təkı na tə kaləsi. Maa pəsəxi má tasa kulvyv ke nyá təçənaçə cəlvuyv tə. ⁸ Ma heeliçı-mə sı, paa í kəma í kulı na í cəle-ı í kuləŋəm təna, pə taya taapalle tə kə í lapv mpy, ama caalvyv ke í kisaa. ⁹ İle ma heeliçı-məçə sı í sələməxi, paa ha-məçə, í pəkəçı, í hikiçı kə, í makı, pa töləçı-məçə. ¹⁰ Sələməlv ke pa haakı, na pəkəlv hikiçına, na matv ke pa töləçı. ¹¹ Wulee mə taa awe pəyaya sələma-ı potopoto na pəntv cəle-kəçə pəle ye? Yaa ye ka sələma-ı tinte pəntv cəle-kəçə tum. ¹² Yaa mə taa awe pəyaya sələməna-ı yatə, na pəntv cəle-kəçə pəkəka? ¹³ Ye asaya mə mi pəsa mə piya ke kvpəntv lapv, Tacaa wei í wə ıçətə tə í kaa cəla í Feesuyv Nəŋtə ke mpa pa sələməçı-ı tə?

Yesu cəçki í təm tulaa

(Matiyee 12:22-30; Maləki 3:22-27)

¹⁴ Yesu loo ıdəçhilv kaayəçətaya, ilena ıdəçəv se. I se mpygy ilena kamumuka svv yəçətuyv na pə la samaa ke piti kə çəçəm. ¹⁵ Mpyvyle pa taa ləlaa pəsənaa sı: Pəsepule təŋ ke ıni í təçəntəçəna ıdəçaa ləmpa.

¹⁶ İlena Yesu təm tulaa taa ləlaa náa təmi-ı sı: La piti təmle na pə hılı sı Iso təŋ ke n lakəna. Pa yəçətə mpygy sı pa naa í waalı. ¹⁷ Yesu ná cəkəna pa taa hvwəe, ilena í tə-wə sı: Ye kawulaya wəe na ká fei nəçə kulməçə, nəçəçə ka yawaya. Təyaya í wə mpy, kəle ka yəkəçı kə. ¹⁸ Ye Satanı kawulaya nyəma yookı pa taa pa tike, í kawulaya nyvyv ntə ka ıçəna? Mpi tə, mə təŋ sı Pəsepule təŋ ke ma lookina ıdəçaa. ¹⁹ Ye Pəsepule təŋ ke ma lookina ıdəçaa ısu mə hvvkəçəv tə, ıle awe təŋ ke mə pəyalaa ná lookina pa nyəma? Tənaçə pa mayamaya paa kəna mə təm. ²⁰ Ama ye Iso təŋ taa kə ma lookina ıdəçaa, ıle Iso Kawulaya wə mə tē mə tē kəle.

²¹ Yvlv təŋ tv í tanja í təyaya ke teu na yooov wontu, pulərv ı tokıçına í wənav. ²² Ama wei í kəla-ı təŋ tə í kəma na í kulı í təçə na í pəsi-ı, ıle í ləkəçı ı yooov wontu ntı ıni í taakaya təçə, na í məŋna ı wənav mpi, na í tala ləlaa.

²³ Wei í fei ma təçə, pəntv kə ma kolontu kə. Wei ı səŋna-m təçəçəv tə, ı yaasəçı kə.

İdəçəv wei pa loova tə ı məlvuyv

(Matiyee 12:43-45)

24 Ḳpóyó Yesu tǎma sí: Ye pa loowa ulóyó, wulaya taa ké i cǎaki sí í heesi. I lanǎyi, ilena í tayani i taa sí: Maa mǎli tǎyaya ŋka ka taa maa luwa tǎyó. 25 I takí kele ka taa, ile i ká mayana pa hasa-ke na pá tayani pǎ tǎnaya teu. 26 Pǎle tǎ, i puki ké na í cǎa alóyaa lelaa mpa pa kǎla inǎyi isayatu tǎyó naatosompóyóyaa, na pá kǎa na pá cǎya tǎyaya ŋke ka taa. Ilena lanǎ nyǎntu náá mǎli na tǎ la sana na nǎnǎo nyǎntu.

Kvpantv mayamaya siyisiyi

27 Yesu tǎŋna nǎpóyó yǎyǎtǎyó, ilena alv nǎyǎlv i yǎyǎtǎna nǎyó sǎsaya ke samaa taa sí: Pǎwe nyá too wei i lǎla-ŋ na nǎ mǎsi-i tǎ, i nyǎleleŋ we sǎyǎntu.

28 Ḳpóyó Yesu cǎ alv inǎ sí: Mpa pa nu Isǎ Tǎm na pá tǎki-ti, pǎntǎnaa nté nyǎleleŋ nyǎma te.

Piti tǎmle nyulǎyó

(Matiyee 12:38-42)

29 Samaa tǎŋna-i nyǎkǎyó ke sǎsǎm, ilena í sǎv i faaci taa sí: Kǎfalanǎ yǎlǎa pǎne asayaa ké. Piti tǎmle nte tǎ hǎlǎyí sí Isǎ lakǎna tǎyó mpǎ pa caaki. Ile pa kaa na natǎli, ye pǎ taya Yonaasi nyǎnte. 30 Isǎna mpi pǎ lapa Yonaasi kinǎ tǎ pǎ hǎla Ninifi nyǎma ké sí Isǎ lakǎna. Na mpǎ inǎ tǎtǎyó Yǎlv Pǎyaya má ma nyǎntu ká hǎlǎ kǎfalanǎ yǎlǎa tǎtǎ sí Isǎ lakǎna. 31 Ye pǎ tala huǎle wule, ilim mpǎtǎy tǎo wulav alv nyǎy ká kv kǎfalanǎ yǎlǎa pǎne pa tǎm ke mpi pǎ tǎo ilé i ka lu hatoo tetu pooluŋ taa na í kǎo, sí i nuiki isǎna Sǎlvǎmǎy yǎyǎtǎna lǎmayasǎe tǎ. Pǎcǎ pulǎpǎ we cǎne na pǎ tǎe Sǎlvǎmǎy tǎcayacaya. 32 Ye pǎ tala huǎle wule Ninifi nyǎma ká kv kǎfalanǎ yǎlǎa pǎne pa tǎm. Pǎ taya pulǎ, kvyanǎku pǎle pa nu Yonaasi waasǎ tǎ, pa yela pa isayatu ke kǎkǎpǎa ké. Pǎcǎ pulǎpǎ we cǎne na pǎ tǎe Yonaasi inǎ.

Mpi tǎnyǎv naana tǎ

(Matiyee 5:15; 6:22-23)

33 Nǎyǎlv u mǎsǎyi fǎtǎla na í ŋmesǎ-i, yaa í pǎmi-i nyanaya tǎe. Ama i sǎ-i tǎmpǎ taa í wee pu naa yǎlǎa tǎna tǎyó. Ilena mpa pa kǎy tǎ, fǎtǎla kǎkǎ na-we. 34 Ḳpóyó pǎ wee na nyá ise. Anǎ a kǎna nyá tǎnyǎv pǎlimile fǎtǎla. Ye nyá ise í naaki teu, pǎ waasǎyi nyá tǎnyǎv tǎnaya. Ama ye nyá ise í yǎlvǎma, nyá tǎnyǎv tǎna pǎlimile we sǎkǎpǎtǎyó tǎe ké. 35 La laakali, pǎ taa kǎo na isǎna n naaki tǎ pǎ mǎli sǎkǎpǎtǎyó. 36 Pǎ we mpǎ tǎ, ye n naa tǎcǎicǎi, na pǎ fei-ŋ tǎyǎyulee, n naa teu ké, isǎ fǎtǎla kǎkǎ naakǎyó yǎlv tǎ sǎkǎpǎtǎyó fei.

Falisanaa na Isǎ Tǎm seyesǎlǎa tooluyó

(Matiyee 23:1-36; Malǎki 12:38-40)

37 Yesu tǎma yǎyǎtǎyó ke mpǎ, ilena Falisa nǎyǎlv í yaa-i sí í sǎv i tǎ na í nyǎo lǎm. Ḳpóyó Yesu sǎvwa Falisa tǎ na í niki tǎyó. 38 Falisa nawa i tǎki na í nyǎokǎna asilima, ilena pǎ lapǎ-i ha. 39 Tǎnaya Tǎcaa tǎma-i sí: Anǎ Falisanaa mǎ nyǎntu nté mpǎ. Iyisi na nyǎnasǎ waalǎnaa ke í nyaalǎyi tǎlǎlai. Ama pǎ kǎpǎav mǎ taanaa tǎ, ŋmulǎm na isayatu pǎ huwee mayalǎna. 40 Lǎmayasǎe feinaa me, Isǎ wei i ŋma yǎlv tǎo tǎ, ilé i wǎna i ti na wei i ŋma yǎlv lotu taa tǎ yǎe? 41 Pǎ kǎla teu sí í ha mpi i wǎna mǎ iyisi na mǎ nyǎnasǎ taa tǎyó kvnyǎntǎnaa, ile pǎ tǎna pu wee-mege teu.

42 Pǎpǎtǎ fei, Falisanaa me, mǎ tǎm we waiyo ké. I kǎpǎsǎyi nyutu nti pa yaaki sí mantǎ na luu tǎ na tuusi hatǎ tǎna na í hiliyi na í lǎsǎyi Isǎ ké pǎ hǎyǎlǎy naanǎwa taa kvlǎm. Pǎyele mǎ paa feina tampana tǎnyǎv na Isǎ sǎlvǎyó tǎm. Ama tampana tǎnyǎv na Isǎ sǎlvǎyó tǎm ke pu mǎna í seesǎna isǎle, ile í taa sǎo hǎyǎlǎy naanǎwa taa kvlǎm inǎ i tǎo.

⁴³ Falisanaa me, mə təm we waiyo ké. Yuta nyéma təkotilena taa, teeli teeli təcayalena ke í preekəyi. Na í səla pa seeki-mege samaa taa ké na pá lunjiyi. ⁴⁴ Falisanaa me, mə təm we waiyo ké. I we ké isu pəlaan wei i salətaa na pá tən i təo ké yem, na pá ta nyi si pəlaan tə.

⁴⁵ Tənya Iso Təm seyesəlv səsə nəyolv i pəsəna-i si: Taca, n yəyətuyv mpv tə n krentəna tá tətəyə na í tūv.

⁴⁶ Mprúyó Yesu cəwa si: Iso Təm seyesəlaa səsaa me, mə təm ná we waiyo tətəyə. I sukəyi yəlaa ke səyəla yun nyəna. Pəyele mi tu taa-wege taav maɣamaɣa. ⁴⁷ Waiyo na mə təm ké, mə caanaa ná kəna Iso kuyəyətutv teləsəlaa, na mi hələyi pa pəlaan na í taɣanəyi tətətete. ⁴⁸ Isu í lakuyv mpv tə, pə hóləyi ké si mə lanə heena mə caanaa lapa mpi tə. Pəle pa kəna Iso kuyəyətutv teləsəlaa, na mə hələyəna pa pəlaan. ⁴⁹ Pə maɣamaɣa pə təo ké Iso ləmaɣasəe ka hula mpv si: Iso má, maa tili Iso kuyəyətutv teləsəlaa na tillaa ke pa kin. Ama paa kv ləlaa, na paa tv ləlaa ke kənyəy ke kətuyv. ⁵⁰ Tuu pə ηmav antulinya na Iso kuyəyətutv teləsəlaa mpa pá kv tə, kaɣana nyéma nyəy taa ké pa səm təm ká təna. ⁵¹ Kraɣa Apəeli kuyv, haləna Sakalı wei pa kv kətəyə tələte na Iso təsəele səsəle pə həkv taa tə pa səm, ma heeliyi-me təfoo ké si, isu pə təma pa nyəy taa.

⁵² Iso Təm seyesəlaa səsaa me, mə təm we waiyo ké. I təkə saafv wei pa tuləyəna Iso Təm nyəm təo tə, na mə luyv fəi sūv. Pəyele u tisiyi si mpa pəle pa caa tə pá sūv.

⁵³ Yesu kula təna, iləna Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa pá səy i təo ké nəhəe naale na pááná, na pá makı i nəyə təo na kypəsutv ke yem yem. ⁵⁴ Na pá kuuki i nəyə si í cotaa ilə pa kra-i na təna.

12

Laakali na cəsvyv təm (Matiyee 10:26-27)

¹ Mprúyó samaa kota səsəm ke waatv unı, haləna pá tusiyi təma. Tənya Yesu caaləna i ifalaa ke kraalbyv si: I la laakali na Falisanaa kəkəsvm, pa mənəafikitv ke ma yaa mpv. ² Pə təna mpi pə ηmelaa tə, isu pə təma na pé kuli pə təo. Na pə təna mpi pə lapa mukaya tē tə, isu pa təma na pá nyi-wi. ³ Pə təo ké paa í ka ηmesı təm na í yəyətı-təyi aho, isu tə yawa ilim taa. Na paa nan taa ké í wələta ηkraηyuv taa, isu pa kraala-tı na nəyə səsəyə.

Yulv kənyamnam (Matiyee 10:28-31)

⁴ Mpa me í ké ma taapalaa tə, ma heeliyi-me si í taa nyana mpa pa pəsəyi na pá ləsi yulv weesuyv tike, na pə waalı paa pəsəyi pulv tə. ⁵ Maa hólı-mege wei pə mvna si í se tə. I se Iso, unı i pəsəyəna na í kv yulv. Pəyele i pəsəyi na í tv-i tənəasəle taa. Təmpəna təo isəntə, unəyi pə mvna í se.

⁶ Pə taya santiinaa naale ke pa pəetəyi sumpwɔwɔnaa kakpası taa? Paa na mpv pa wəv mpv tə, Iso tá səə pa taa kəlvəm təo. ⁷ Mpv unı tətəyə na mə nyuyv taa nyəsi, Iso nyəma si təna si nyuyv ké. Ye mpv í taa nəyəsı, í kəla sumpwɔwɔnaa təcayacaya.

Yesu Kilisiti mvyv yaa i kisuyv (Matiyee 10:19-20; 10:32-33; 12:32)

⁸ Ma heeliyi-me si, ye yulv ta ηmesı si i ké Yulv Pəyaya má ma nyəy, ma maɣamaɣa maa tisi Iso isətaa tillaa isəntaa si puntv ké ma nyəy. ⁹ Ama wei

í kpeesá yálaa isentaa si i ta nyi-m, ma mayamaya maa tó Isó isótaa tillaa isentaa si ma ta nyámi-i tóto.

¹⁰ Ye wei í yóyóta Yulú Pəyaya má ma tóo ké isayatu, paa hólí púntu ke suulu. Ama ye Feesuyu Nanjtu ke i yóyóta isayatu, pa kaa hólí-i suulu.

¹¹ Ye pə kóma na pá yaa-meýe nənəəsi ke Yuta nyéma təkotilena taa, yaa awulaa kpaaməñ taa, yaa tonjtonaa kin, í taa nəxəsi nti í ká huɔ na í lu na nti í ká yóyóti tó tə tóo. ¹² Feesuyu Nanjtu ka seýesi-meýe kpaakraa ke nti í ká yóyóti tó.

Toñ tu kómələñ təm

¹³ Ḿpóyú nəyólú lu samaa taa na í tó Yesu si: Tacaá, heeli ma taalv si má na-i tó tala tá caa yelina-tuyú mpi tó.

¹⁴ Tənaça Yesu pəsəna-i si: Aparə nyá, awe kra-m mə təm tayanlv na mə wontu tallv?

¹⁵ Ilena Yesu heeli pa təna si: I la laakalı na wənav luluyú. Pə taya pulv tóo, wənav hikuyú u huləyi si yulv tula-ti se. Paa púntv ká wəna isu cəne na le.

¹⁶ Ḿpóyú Yesu seé-weýe isó si: Aparə tonj tu nəyólú ka wəna haləmma, na í kv kutəyóv ke pə taa pə tu fei. ¹⁷ Ilena í caça na í mayası i taa si: Isənaçale maa la ilé? Kpreeñ u takı-m si má nyəki ma təyónaya. ¹⁸ I taa i taa ilena í tó si: Ma nyəma isəna maa la təyóle. Ma yəkəyi ma kpreeñ ineyé na má su səsəñ. Ilena má suu kutəyóv na ma kúpam lempənaa tənaya i taa. ¹⁹ Ile maa ma ma lañle taa na má tó si, yulv wəna pusi paçale taa kutəyóv ilé pə kaasa we, ye pə taya caçav na təyóv na nyóov na yóóluyv pə paasi? ²⁰ Tənaya Isó tóma-i si: Kómələñ nyá, n ká si ahoó ane a mayamaya. Ilena má ná wei í ká kraça pə təna mpi n tayana nyá ti tóo ké mpv tó.

²¹ Ilena Yesu tasa si: Ḿpóyú pə wée na mpa pa kaa wənav ke pa mayamaya pa tike tóo, na Isó isentaa pa ke konyəntónaa tó.

Naani tuyv ke Isó

(Matiyee 6:25-34)

²² Pə waalı ké Yesu tóma i ifalaa si: I tá ná mpi pə tóo ma heela-me si í taa nəxəsəyi mə təyónaya nka pə wée si í ká təyó na í hiki weesin, na mə tənəñ tóo kutakəm pə təm tó. ²³ Pə taya pulv tóo, weesuyu kəla təyónaya, na yulv tənuyv kəla wontu kúsusuutu. ²⁴ I nyəna katəkətəñ na í na. Ii tuuki, u kəñ. Pəyele i fei kutəyóv tésüle, i feina kprou, Isó caləyəna-i. Na mə tá kəli suması ke təm napələ? ²⁵ Paa mə taa yulv ká kv i təyi isəna, púntv pəsəyi na í tuusi i təyi wóle kúlvmtəle mayamaya? ²⁶ Ye u pəsəyi səkpetu səkpetu, pepe tóo ké í kvyi mə ti na səsəntv nti tə kaasaa tó? ²⁷ I nyəna tawa nyutv tókuyv hetv nti tó na í na. Nyutv nti, tu lakı təmlé təli, tu luvki pəñ. Paa na mpv ma heeliyi-me si wulav Salbməñ na i tonj tənə i ta suu wontu na í tala paa tə taa kúlvmuyv ke kacəka. ²⁸ Ye Isó lakı kacəka ke tawa taa nyutv nti tə we sanja na cele isəntv pa tika-ti tó, i kaa la-meýe kacəka na pə kəli mpv? I polo í tée, u təñ Isó na mə taa təcayacaya tó se. ²⁹ I taa pəkəli mə ti na í nəxəsəyi tam ké mə kutəyóm na mə konyənyóom pə təm. ³⁰ Antulinya taa cəne ma ta nyi isənaa pəkəyəna təlye tam. Ama me mə wəna Caa, na mə Caa inı i nyəma mpi í nyuləyi tó. ³¹ I sə nyuyv na Isó Kawulaya pəkuyv, na Isó ká ha-me tətəyó mpi pə kaasaa tó.

Kpañtv ləmayasée í wé timpi tənaya i akaluyv wée

(Matiyee 6:19-21)

³² Ma kalakiya nyá, taa nyá, mə Caa səóləna si i haá-meýe i kawulaya. ³³ I pəeti mə kúpamna na í məñna pə liyitee na í ha konyəntónaa. I pəkı

fatakanaa mpa paa səki tə, na í kaaki mə wənaw ke isətaa timpi pəlv u leki tə. Nmuly kaa tala tənaya ηmuluyv, pəcs puka kaa təyə. ³⁴ Pə taya pəlv tə, kpaŋtv ləmayasəe í wə timpi, tənaya í akaluyv wəe.

Təmlə lataa mpa pa feŋiyi tə

³⁵ I tantı na í taŋaa, í ləli mə həə taa, í musı mə fətəlanaa. ³⁶ I la isı təmlə nyəma mpa pa taŋaa sı pa caa í luna akpaɣale taa na í tə sı: Ma talaa, pa tıli-ı tə. ³⁷ Cəce inı í talaa na í mayana í təmlə nyəma mpe na pa taŋaa, pa nyuyv lapa leleŋ ké. Ma heeliyi-meyə tampana sı í kootiyi í wontu ké na í həkəna í ti, na í hılı-weyə təɣayale sı pá caya na í tu-weyə təyənaya. ³⁸ Paa tapıle yaa tefemle ke í kəma na í kəə na í mayana-weyə mpu na pá taŋaa, pa lapa nyuleleŋ ké. ³⁹ I nyı teu sı, ye nyəm ka nyəyaya kəlv na təyaya caa nyı ηmulv kəntə waatv, í kaa yele-ı na í svv təyaya taa se. ⁴⁰ Mə tətə, pə təə ké mu taɣanı mə təyi mpu. Yılv Pəyaya ma, ma kəŋ kəntə ke waatv wei í kaa huv təyə.

Təmlə tv isayav na kupaŋ pa təm

(Matiyee 24:45-51)

⁴¹ Tənaya Piyeə pəəsə Yesu sı: Tacaa, ta tike ke n seəkəna isə inı, yaa yəlaa tənaya n seəkəna-ı? ⁴² Mpyóyle Tacaa cəwa sı: Aweyele təmlə tv kupaŋ na laɣatv? Ye pə taya wei í caa ká yelina təyaya feŋuyv, sı nyəyəsı í kpa təmlə nyəma ləlaa, ilə inı í cəla-weyə təyənaya tə. ⁴³ Cəce inı í kəma na í məli na í mayana təmlə tv inı í isəle seəna təmlə nté tə larv, í nyuyv lapa leleŋ ké. ⁴⁴ Ma heeliyi-meyə tampana təə sı, təyaya caa ká tv təmlə tv inəyi í kupam təna təə feŋuyv ké. ⁴⁵ Ama ye pə cəpa təmlə tv inı, na í tv í taa sı: Ma caa kaa kəə ləŋ se, iləna í svv təmlə nyəma apəlvnyəma na əlvnyəma ke mpu. Na í təkı, na í nyəəki na pə kuyı-ı. ⁴⁶ Pı kəə na kuyakv ηku na isəna taa í taa tv í taa sı təyaya tv ka tala tə, ilé í ka svv təkpuv. Na í ká la təmlə tv inəyi təkəŋkəŋ, na í məŋna-ı na í pəti-ı ma ta nyı isənaa təə.

⁴⁷ Təmlə tv wei í nyəmə í caa luyv tēe nyəm na í tá taɣanı í ti, pəyele í ta la mpi í caa səlaa tə, paa həli-ı teu. ⁴⁸ Ama təmlə tv wei ilé í ta nyı í caa luyv tēe nyəm, na í lakı mpi pə mənə pá mapi-ı pə təə tə, pəciı tike ke paa ma ilé. Wei pa ha səsəm tə, səsəm ke pa kəŋı-ı pəəsvuyv. Na wei pa paasaa na pá kaa səsəm tə, səsəm taa səsəm ke pa kəŋı-ı pəəsvuyv.

Yəlaa fayav ke Yesu təə

(Matiyee 10:34-36)

⁴⁹ Kəə ke ma kəma tētv təə ké musuyv, na pə caya-m isı isəntə tə kaa tēma muyv ilə mhm tu nté. ⁵⁰ Pə wəe sı pá sə-m İə lvm napəli, ilə ye pa ta sə-m lvm mpi ma nəyəsəe kaa tē. ⁵¹ Mə huv sı hēesuyv ke ma kəna antulinya taa? Aaı, ma heeliyi-mə sı koləŋa ke ma kənaa. ⁵² Pə kpaɣa pənente tə, yəlaa í wə kakpası ke pa təyaya taa, paa faɣa. Tooso ká lu naale ineyə koləŋa, na naale náa lu tooso ké koləŋa. ⁵³ Cəce ká kvli í pəyalv təə, na pəyalv kvli cəce təə. Toto ká kvli í pəelə təə na pəelə náa kvli toto təə. Paŋ əlv nyəŋ ká kvli poolu təə, na poolu ké paŋ təə.

Waətvnaa cəkənav

(Matiyee 16:2-3)

⁵⁴ Mpyóy Yesu təma samaa tətə sı: Ye í ná tēv pı ηmaalaya na ilim tətəle, í təŋ kpaɣaa sı saŋa inı tēv wəe. İlena tampana təə kvle kv nu. ⁵⁵ Na í kəma na í ná ilim nyakı səsəm, í təŋ sı tahaŋle wusaa. İlena tahaŋle náa haŋ.

⁵⁶ Mənaafikinaa me, í lapa isəna na í nyəŋ ate na isə pə kəkəlōnaa fayasuyv, na u cəkəyəna nti təle tə laki isəntə tə tə hūwēe.

Kolontu na kolontu pa ciikuyu
(Matiyee 5:25-26)

⁵⁷ Isənağa pə wēe na mə maɣamaɣa u tu maɣasəyi si í nyi tampana na í təŋ-ye ye? ⁵⁸ Ye n wakəla nəɣəlv na í yaa-ŋ nənəɣə, la kookali na nyá na-í tayaŋi mə təm ke mpaav taa na í ta tata hūvlv kiŋ. Pə taa kəə na hūvlv náá tv-ŋ toŋtōnaa niŋ taa, na pele pá tək-ŋ. ⁵⁹ Ma heeliyi-ŋ tampana si ye n ta te pə təna mpi pa pela-ŋ təɣə fəlvv n kaa lu təna.

13

Ye í ta layasi tənté í ká si

¹ Ḿpóyú yəlaa napəli pa kəma təne inəyi kpakpaa na pá heeli Yesu si: Kalilee nyəma napəli pa lakaya kətaɣa ke isə, ilena Pilati yele na pá kv-wē. ² Tənaɣale Yesu cə-wē si: I hūv si Kalilee nyəma mpa pa kv mpv tə, pa tēe Kalilee nyəma lēlaa tənaya kawalasi təɣə pa kv-wē? ³ Aai, ma heeliyi-me si, pə taya mpv se. Ama mu ta layasi tənté, í ká si mə tənaya isu pele pa səpv tə. ⁴ Na yəlaa pələfei hii wei Silowee kutuluɣu kpesaa na kv taki na kv nanɣi tə, í hūv si Yosalem nyəma təna taa pele pa kələna isayatu na? ⁵ Aai, ma heeliyi-me si, pə taya mpv se. Ama mu ta layasi, í ká si mə tənaya isu pele pa səpv tə.

Fiki tvɣv ŋku ku lələyi tə kv təm

⁶ Ḿpóyú Yesu sēe-wēye isə si: Apalv nəɣəlv i ka səna i lesen tvŋ taale taa ké fiki. Ḿpóyú i pola pee kooluɣu. Ama i ta maɣana kv təə ké paa pəlvv cəcəka. ⁷ Tənaya i təma taale təkvlv si: Nyəni, pusɣi tooso kəlv ma tv kənte si ma kooliyi pee. Ama maa makəna pəlv cəcəka ke kv təə. Seti-kv. Pepe təə ké kv səŋ yem na kv lələyi? ⁸ Ilena taale təkvlv cə-i si: Taca, tasa-kvɣv yeluvv ke pəntə, na maa huli na má cəəna kv kite na ma tv hute na má ná. ⁹ Ntanyɣi pə taləna pənte kv ləli pee. Kv ta ləli il n seti-kv.

Alv icam waasvɣv ke kvheesvɣv wule

¹⁰ Ḿpóyú kvaykv kvheesvɣv nakvlv kv wule Yesu sēyēsaya Yuta nyəma təkotile natəli tə taa. ¹¹ Pə pamna alv kvntətv nəɣəlv i ka wē təna. I hii iləɣv na pə kəkəli-i pusɣi pələfei hii təcu, u pəsəyi na í siyisi i təyi paa pəcə maɣamaɣa. ¹² Yesu na-i, ilena í yaa-i na í təmi-i si: Alv nyá, sanɣa waali n hika alaafəya ké.

¹³ Ilena Yesu tənɣi i təə ké i niŋ, na alv siyile siyisi təne inəyi kpakpaa, na í niki isə ké sam. ¹⁴ Isu Yesu lapv na yvlv hiki alaafəya ke kvaykv kvheesvɣv wule ke mpv tə pə ta maɣa Yuta nyəma təkotile nyvɣv tv nté. Tənaya i pəsəna samaa si: Kvyeŋ naatoso ke pa laki təmlē. Ye í caa í hiki alaafəya, í kēsəna kvyeŋ inɣi i taa na í kəə. I taa kəŋ kvheesvɣv wule si pá ha-mēye alaafəya.

¹⁵ Tənaya Taca ná cə Yuta nyəma təkotile nyvɣv tv inɣi si: Mənaafikinaa me, ye pə tala kvaykv kvheesvɣv wule mə taa awe yeki i nav yaa i kpanɣa ke tóləɣv si ká nyəə lvm ye? ¹⁶ Yaa í nyəmə si Apələham ləlvv taa alv inēye pa kaa waasi kvaykv kvheesvɣv wule? Pəcə Satanɣi təkə-i na í cəəsəyi-i tə pusɣi pələfei hii ntə.

¹⁷ Yesu cə Yuta nyəma təkotile nyvɣv tv inəyi mpv, ilena fēele kpa mpa paa caa-i tə. Ama samaa wei pə kaasaa tə ilé i təna i lanɣe ná hēena təma kvpampana nna Yesu lakaya tə.

Səəya pəle təm

(Matiyee 13:31-32; Maləki 4:30-32)

¹⁸ M̄p̄óyú Yesu tasa yəçətuyv si: Isu pepeyele Isə Kawulaya nəçəsənaa, na pepeye maa keesəna-ke ile yee? ¹⁹ Ka nəçəsəna ké isu yulv tuukuçu səəya pile ke i taale taa na tə nyə, na tə pu tuyv səsəəv na sumasi kəŋ na sí tuyi tana ke kv pəliŋasi tə təçə.

Potohoto kəkusum təm

(Matiyee 13:33)

²⁰ M̄p̄óyú Yesu tasaa si: Pepe cav ké maa keesəna Isə Kawulaya ile yee? ²¹ Ka nəçəsəna ké isu alv maçasuyv m̄lvm ke cəmse təpam na í kpaça kəkusum ke pəçə na í tv, na í huçuti na pə təna pə kpa təfuv tə.

Nənəçə kəkpułaya

(Matiyee 7:13-14,21-23)

²² Yesu kulaa si i puki Yosalem, ilena í seyeşəçəna mpa ke acalēe səsəəna na səkpəna nna a taa i tənəçana tə na í puki. ²³ M̄p̄óyú nəçəlv pəsa-i si: Tacaa, ntəŋ yəlaa pəciimaça tike nyəəŋ ke pu ya na?

Ilēna Yesu cə-wē si: ²⁴ I la kookalı na í sūvna nənəçə ŋka ka wē təfəku tə. Təm faawu təə, yəlaa paçalē ká ləna teu si pá tənə təna na pá svv. Ama pa kaa hiki mpa.

²⁵ M̄p̄óyú Yesu təma si: Pu kəə na təyaça caa təkı na í kaləsi, na mu wēna awalı təə, ile í svv m̄p̄v nte nənəçə si: Tacaa, tulı-tv. İlē i ká cə-mē si: Ma ta nyi timpı í lunaa tə. ²⁶ Pələçelē í ka svv yəçətuyv si: Tá na-ŋ tə təkayana na tə nyəəki. Ta icate hapee təə ké n tu seyeşəçı. ²⁷ İlē i ká lelı-mēçə yəçətuyv si: Ma ta nyi timpı í lunaa tə. Mə təna í tēe í fēe-m, isayalataa mē. ²⁸ I ká kəə na í na Apələham na Isaaka na Saaki na Isə kuyəçətvtv teləsəlaa tənəya Isə Kawulaya taa, na pá fiçita-mē na awalı təçələ isu í ká tu cası kapusi na í nyasəçı mə təçı kela te. ²⁹ Yəlaa ká luna ilim təlule təə, na pə tətule təə, na lelāa luna pə ntəçəŋ na pə mpətəŋ təə na pá suli Isə Kawulaya taa ké təçəv. ³⁰ Waatv inı mpa pa wē lələ ké kayana tə pa taa lem̄pa ká məli waalı, na waalı nyəma nāá məli lələ.

Yesu laŋwakəlle ke Yosalem təə

(Matiyee 23:37-39)

³¹ Waatv inı i maçamaya ke Falisanaa napəli pa kəma Yesu kiŋ na pá heeli-ı si: Wulav səsə Heləti pəkəçı-ŋ kuyv. Pələ pə təə lu cəne na í laçası icate.

³² M̄p̄óyú Yesu cə-wē si: I polo í heeli mə taale haça ŋke si, saŋa na cele pə taa ma təçənəçı aləçaa, na má waasəçı kətəntənāa, na pə kofemuyv ke maa te ma təmle. ³³ Ama pə wēe ké si má tə ma mpaav ke saŋa na cele na pə kofemuyv. Pə taça p̄ulv, paa kuyi Isə kuyəçətvtv teləsəlv ke tiiliçi yem na pə ta kēna Yosalem taa.

³⁴ Hei Yosalem, Yosalem, nyá taa ké pa kuyi Isə kuyəçətvtv teləsəlaa, na nyá taa tətəçə pa yooki Isə tillaa ke pēe na pá kuyi. Təm paçalē ke ma səlāa si ma kpeyelıçi nyá taa yəlaa təna təkotokoto isu kantuyv papuyv kv piya təə tə. Ama pa kisaa. ³⁵ Təv, mə təyaça ka təkı kaav təkpaataa, nəçəlv kaa paasəna-ke. Ma heeliçi-mē təfoo si, í kaa tasa-m keesuyv, haləna pə tala wule nte í ka yəçəti si, Isə í sənā Tacaa tillu tə.

14

Kvətəntv nəçəlv i waasuyv

¹ Μπρύγυ kuyaku kuhesusyu nakoli Yesu suv Falisanaa saso naxolv i teye taxov. Mpa paa we tana to pa cayaa na pa keyna-i teu. ² Yulv naxolv i ka sɛha i isentaa, na tonyu to asilima kutɛn wena-i. ³ Μπρύγυ Yesu pɔsa Iso Tam seyɛsɛlaa na Falisanaa si: Ta mpaav taa, pɛ muna pa waasi kutɛntu ke kuyaku kuhesusyu wule yaa pa taa waasi-i?

⁴ Ama Falisanaa mpe pa ta tisi cov. Tɛnaya Yesu homa kutɛntu na i waasi-i, na i heeli-i si i tɛɛ. ⁵ Μπρύγυ Yesu pɔsa Falisanaa si: Kuyaku kuhesusyu wule, mɛ taa awe nawa i pɛyaya yaa i nav hota lɔkɔ taa, na i ye le lɛsɔyu ke kpakpaa si kuyaku kuhesusyu wule? ⁶ Ilena pa mayasi-tɛyi cov na pa kpisi.

Tɔxov yaav na tɛcayale kupante tam

⁷ Yesu nawa si mpa pa yaa taxov ke mpv to, pa hulixina tɛmaya kpelee kupana to cayav. Ilena i seyɛsi-we si: ⁸ Ye naxolv kraya alv na i yaa-η taxov, n talaa, taa hulina tɛcayale kupante na pɛcɔ. Ntany i sɛntɔ pa yaa naxolv ilɛ na i kɛla-η. ⁹ Pɔ taa kɔ na wei i yaa-mɛye taxov to i heeli-η si: Kuli na n kaasi inɛye tɛcayale. Ie n kulɛna fɛele ntɛ tɛnyɔmɛ, na n cayana waali to. ¹⁰ Ama ye pa yaa-η taxov, n talaa, cayana waali to. Ie wei i yaa-mɛye taxov to ye i kɔma ilɛ i kɔ tana-η si: Apan nyɛ, tuusina cɛnɛ to na n caya tɛcayale kupante. Saa inu pa tu-η teeli ke nyɛ na pa tana mpa i caya mpyɔ taxov to pa isentaa kɛ. ¹¹ Pɛ taya pulv to, wei i hɔn i ti paa tisi-i, na wei i pasɛyi i ti, paa kus i nyuvu.

¹² Μπρύγυ Yesu heela wei i yaa-i taxov to si: Ye n lapa tɔxonaya yaa acima, taa yaa nyɛ cewaa, yaa nyɛ tɛtɔnaa, yaa nyɛ lɔlvɔ nyɛma, yaa nyɛ tɔntɔnaa lelɛ. Pɛ taya pulv to, pɛle pa pɛsɛyi tɔto na pa yaa-η taxov, na pa lɛti-η nyɛ kusov ke kpakpaa. ¹³ Ama ye n lapa acima, koti konyɔntɔnaa, na acamaa, na kaakalasi, na yulvmaa, na pa taxov. ¹⁴ Waatu inɛxɛle n hika kupantu. Pɛ taya pa taa naxolv kɔ pɛsɛna na i lɛti-η-ti. Ama Iso kɔ felɛna-η kuyanjku i kɔ fɛesi sɛtaa mpa paa lapa kupantu to.

Mpa pa yaa taxov na pa kisi to
(Matiyee 22:1-10)

¹⁵ Pa nu tam tɛnɛ inu ilɛna Yesu na mpa pa caya taxov to pa taa lɛlv yɔxɔti-i si: Wei i kɔ caya taxov ke Iso Kawulaya taa tɔyɔle isu lelen nɔlv te.

¹⁶ Tɛnaya Yesu cov pɔntu inu si: Apalv naxolv i lapɛna tɔxonaya tɛkpetɛkpetɛ. Ilena i yaa yɛlaa samaa si pa kɔ pa taxov. ¹⁷ Pɛ kɔma na pɛ pu, ilɛna i tili i pɛyalv si i polo na i heeli mpa i yaa taxov to si pa kɔ mpv, pɛ talaa. ¹⁸ Ama pa tana pa sɔv-i wiinav si pa kaa pɛsi. Kancɛalaya nyɛn heela tillu si: Ma yapa taale, ye ma ta polo ma na-tɛ pɛ kaa la-m teu. Mpv to, ma sɛlɛmɛxi-η mpa, ma kaa pɛsi na mɔ kɔ. ¹⁹ Lɛlv nɔɔ to si: Ma yapa naan kɔhalɛn ke naanɔwa, ma caa ma tamsi-i naale naale na ma falɛsi-i. Mpv to, ma sɛlɛmɛxi-η mpa, ma kaa pɛsi na mɔ kɔ. ²⁰ Na lɛlv to tɔto si: Nɔɔnɔ kɛ ma kraya alv, ma kaa pɛsi na mɔ kɔ. ²¹ Μπρύγυ tillu mɛla i caa kin na i keesi-i isɛna pɛ luwa to. Tɛnaya tɛyaya caa inu pɔnɔnɔ lapa-i, na i tayanu tillu ke tiluyu si: Polo lɔn ke kuyɛn taa na hapɛɛ nɔɔsi na n kuu konyɔntɔnaa, na acamaa, na yulvmaa, na kaakalasi, na n kɔna. ²² Pɛ tasa pɛcɔ ilɛna tillu tayanu mɛlvɔv na i heeli-i si: Taca, ma lapa nti n keesaa to, paa na mpv tɛcayale kpisa yem kɛ. ²³ Tɛnaya tɛyaya caa tasa-i tam si: Cɛ mpaan taa na n cov kutulɔn kila kila, ye n hika mpa n kpa-weye yem yem na n sɔvna na ma tɛyaya su. ²⁴ Ma heeliyi-mɛ si yɛlaa mpa pa hɛtɛ pa yaanaa to, pa taa naxolv kaa taxov ma tɔxonaya.

Mpi ylv ka la na pɛcɔ i pɛsi Yesu ifalv to
(Matiyee 10:37-38)

²⁵ Μήρύγύ samaa tuutuuma hu Yesu waali. Tənaɣa Yesu pəsaa na í tə-we si: ²⁶ Ye yəlv í caa í təŋi-m na í ta lu luɣu ke í caa na í too, na í alv na í piya, na í taalənaa na í kəɣənaa na í newaa, haləna í krentəna í maɣamaɣa í ti, paa í təŋa-m, í kaa pəsi na í la ma ifalv. ²⁷ Ye wei í ta səɣəli í səm tesika na í təŋi-m, pəntu kaa pəsi na í la ma ifalv. ²⁸ Ye mə taa nəɣəlv caa kutuluɣu səsəŋkəv ŋmaɣ, í cakí kə na í maɣasí pə təna pə liyitee nɣəv, sí í naa sí í liyitee ká tala-í yaa a kaa tala-í. ²⁹ Tefe í kəŋ í tə kite suu, ləna í kpisi kv kəv, na tɛɛlaa kəə na pá woŋi-í, ³⁰ sí halí yəlv í su kutuluɣu na í kpisi kv kəv na? ³¹ Mpu tətəɣə pə wee, ye wulav nəɣəlv í caa í yoona wulav ləlv, í cakí kə na í maɣasí teu na í ná sí yoolaa iyisi naanəwa (10000) wei í wəna tə, í pəsəɣi na í yoona í kolontu wei ílé í wəna yoolaa iyisi hiu (20000) tə, yaa í kaa pəsi. ³² Ye í nawa sí í kaa pəsi, í kəsəɣi yəlaa kə kətətvəv kə na í tili sí pá heeli í kolontu kə ləŋ sí í yele təm nti, na pá suli tiili na pá taɣani. ³³ Tənaɣa Yesu tasa-weɣe yəɣətvəv sí: Mpu tətəɣə mə taa nəɣəlv kaa pəsi na í la ma ifalv, ye pəntu í ta ləsi í kənyuləv ke í nɣəm təna təə.

*Təm mpi pu waasəɣi pəlv tə
(Matiyee 5:13; Maləki 9:50)*

³⁴ Təm ke pəlvəv mpi pə waasəɣi təɣə. Ama ye təm mpi pə ləŋ kəma na í sí, pəpəɣe paa la na pə ləŋ uní í məli? ³⁵ Pəle tə pu waasəɣi pəlv. Paa n ŋmusa haləm taa, paa n pəta hute taa, isu pa lə-wi paasi. Mpa pa wəna ləmaɣasɛ tə pá ke ŋkraŋ na təm tənə.

15

*Heu kəlepu təm
(Matiyee 18:12-14)*

¹ Lampuu mɔlaa na tətəlataa ləlaa pa pola Yesu kŋ ke pa təna sí pa nu í təm. ² Tənaɣa pə ta maɣa Falisanaa na Isə Təm səɣesəlaa na pa tə sí, Yəlv unə uní na tətəlataa pa cakəna, na í na-we pa təkəna. ³ Tənaɣa Yesu pəsaa-we si: ⁴ Ye isu mə taa nəɣəlv wəna heeŋ nté nunəwa (100), ləna í taa kəlvəm tə le, í kaa yelev pəɣəlavafəi nunəwa inɣe nyutu tətəɣəle na í tɛe na í suu kəlepu inəɣi pəekəv haləna í na-í? ⁵ Í naa-í mpv, ləna í ləŋle həlvəmí teu, na í kpaɣa-í na í həɣəli. ⁶ Í takí təyaya, ləna í yaa í cewaa na í cəlv í cəlv nyəma sí: Í kəə na má na-me tə yəəli. Pə taɣa pəlv, ma ná ma heu wei í ka lepa tə. ⁷ Ma heeliyi-me sí mhəryú pə wee, ye isayav kəlvəm yelina í isayav, ləŋhəlvəmle təkí Isə təyaya taa kə í tə kə, na pə kəli kupaama pəɣəlavafəi nunəwa mpa pa fəina taali nəɣəlv tə.

Liyitee nyəɣətv naanəwa taa ləŋkə lepu

⁸ Na í tasa lentí tətə sí: Ye isu alv nəɣəlv í ka wəna liyitee nyəɣətv naanəwa, ləna kəlvəməv le, í mvsəɣi fətəla kə, na í hasa í təyaya təna na í taasi tətətete, haləna í kəə na í na-kv. ⁹ Í naa-kəv mpv, ləna í yaa í cewaa na í cəlv í cəlv nyəma na í tə sí: Í kəə na má na me tə yəəli. Pə taɣa pəlv, ma ná ma liyitee nyəɣəlvəv ŋku ku lepa tə. ¹⁰ Ma heeliyi-me sí mhəryú pə wee, ye isayav kəlvəm yelina í isayav, Isə isətəa tillaa ləŋa həlvəma teu kə.

Pəyaya ŋka ka wakəla ka caa wənav tə

¹¹ Μήρύγύ Yesu tasa-weɣe isə sɛɛv sí: Apəlv nəɣəlv í ka wəna pəyalaa naale. ¹² Μήρύγύ səkpelu nyəŋ təma í caa sí í cəle-í pa wontu həɣəlvəv ŋku uní í kaɣa í hiki pa caa uní í səm waali təɣə kpaakraa. Μήρύγύ pa caa tala-weɣe í wənav. ¹³ Pə lapa wee naale, ləna səkpelu nyəŋ pəɛti í nyəm təna, na í koti liyitee na

í sùv nyutu tøyutulu. I tala tēna ilēna í sùv tækpaalətu lapu, na í təχə i liχitee tēna təpaipai. ¹⁴ I tēma a tēnaya təχəu ke mpv, ilēna nyəχəsi anaam nəχəlv í lu icate nté tə taa. Mpróχy i sùv wahala taa. ¹⁵ Tēnaya i pola icate tu nəχəlv i kinj na í sələmi təmlē. Ilēna ilé i pona-i taale si í nyənəχi afanaa. ¹⁶ I nyula teu isu paa afanaa təχənaya maχamaχa í təχə, ama i ta hiki. ¹⁷ Tēnaya i caχaa na í kraχa hūwēe na í maχasi i ti təm, na í tə si: Halí pə tə si ma caa təyaya taa kele təmlē nyəma təw səsəm, na pə təkí na pə kpiisiχi, na nyəχəsi náa kuyi maχa cəne. ¹⁸ Maa kulí ké na má məli ma caa tē. Ma talaa ma heeli-i si: Paapa, ma pəntəna Isə, na ma pəntəna nyá tətə. ¹⁹ Pənente ma ta nəχəsəna si n̄ yaa-m nyá pəyalv. Ama nyənəχi-m teitei isu n nyənəχv nyá təmlē nyəma tə. ²⁰ Tēnaya i kulaa na í kraχa mpaav si i kpej i caa tē.

I kəma í wəsəna təyaya, ilé i caa loosa-i kele, na i təm lapu-i pətətəle ke səsəm. Tēnaya ilé i se ləj na í səji-i, na í kpiipi-i na í waχali-i. ²¹ Mpróχy i pəyalv inu i təma-i si: Paapa, ma pəntəna Isə, na ma pəntəna nyá tətə. Ma ta nəχəsəna n̄ yaa-m nyá pəyaya tətə. ²² Tēnaya i caa təma i pəyalaa si: I kəna toko kəpampaŋ ke ləj na í suu-i. I lē-i kukuule ke i mpəle təw, na ntəŋkpala ke i nəχēe taa. ²³ I kəna ta nav wei inu i wēna nim ke teu tə na í kv, na tə la təχənaya kəpaŋka. ²⁴ Ma pəyalv inē pə wē isu i səpaχa na í fe. I ka lepəχa na má hii-i. Tēnaya pa nika acima təχəu ke kraχpaa.

²⁵ Pə lakaya mpv tə, pə pamna pəyalv səsə náa wēna taale. Ilé i kəma í luna taale na í wəsəna təyaya, ilēna í nu soo na paale pə haŋa kauu. ²⁶ Tēnaya i yaa i təmlē nyəma taa nəχəlv, na í pəwsi-i si: Pepe lapa na pə haŋa mpv? ²⁷ Ilēna ilé i cə-i si: Nyá neu ilé i mələna, na mə caa kv ta nav wei inu i wē nim ke teu tə. Mpi tə i tasa-i nav na í alaafəya tə pə təw. ²⁸ Mpróχy i pəyalv səsə inu i mu páná na í kisi təyaya sùv. Ilēna i caa lu na í pəwli-i si í sùv. ²⁹ Tēnaya i təma i caa si: Nyəni, pu si paχale ntə ma haləχi nyá taale, na n yəχəta nti maa kpeesəχi. Na paa kuyaku kuləmvəχv n ta tənta si, ooo ma pəyalv, kraχa pinaya kanē, na nyá na nyá taapalaa í leyelina. ³⁰ Nyá pəyalv kəma tə, n ka yele ta nav wei inu i wē nim ke teu təχə kuyv na? Pəyele inu i kraχana nyá wēnav tēna təpai, na í polo na í wakələna acacaale. ³¹ Tēnaya cəcə cə-i si: Ma pu, nyá wē ma kinj ké tam ké, na pə tēna mpi ma ti tə nyá tənna tətə. ³² Pə muna tə la acima ké na tə yəli. Nyá neu inē, pə wē isu i səpaχa na í fe. I ká lepəχa na ma hu-i.

16

Təmlē tv layatv təm

¹ Mpróχy Yesu sēe i ifalaa ke isə si: Apalv toŋ tu nəχəlv ka wēna təmlē tv nəχəlv wei i ninj taa toŋ tu inu i mələna i wēnav tēna na í tv tə. Tēnaya yəlaa polaa na pə maχana toŋ tu inu na pə heeli-i si: Nyá təmlē tv inu i wakələχi nyá wēnav ké. ² Tēnaya toŋ tu yaa i təmlē tv na í pəwsi-i si: Nti nti ma nu ki si n laki tə, tə wē tampana yaa pəpətu? Ama maa ləsi-ŋ ma təmlē taa. Mpv tə, keesi-m isəna nyá təmlē yaasi lapa tə na pəcó n̄ tē nyá nyəŋkv. ³ Mpróχy təmlē tv inu i caχaa na í hu i taa si: Tacaa ləsəχi-m təmlē taa tə, nteyele maa la ilé? Anu ma kaa pəsi haləm. Pəyele pala lapu ná wē fēle. ⁴ Eχēe, ma nyəma nti maa la, na pə kəma na pə təχəni-m, má taa laŋ yəlaa mpa paa təkí-m tə. ⁵ Tēnaya i yaa mpa mpa paa wēna i caa ke kəmlē təχə kuləmv kuləmv, na í pəwsi kancaalaya nyəχ si: Isənaya n wēna ta caa ke kəmlē? ⁶ Ilé si, Olifinaa nim tonoonaa nuunəwa (100) ke ma wēna-i kəmlē. Tēnaya təmlē tv inu i heela-i si: Nn naa pə takələya ntə, caχa ləj na n̄ ŋmaa si nim tonoonaa nule na naanəwa. ⁷ I yela ilé na í ŋmaa ləlv təw si: Na nyá se, isənaya nyá nyəntē wēe?

Ἄβρὺγ ἰλέ ἰ ἰ ἰ: Τῶχῶναγᾶ pēe saakənaa nūnūwa (100). Ἰλένα ἰ heeli ἰλέ ἰ: Nn naa pə takəlaya ntə, ηmaa si tῶχῶναγᾶ pēe saakənaa nūnaasa. ⁸ Ἄβρὺγ τῶχῶν τῶ ἰνῶ ἰ sama ἰ təmle τῶ ἰsayaḡ ἰnəχῶ ἰ layatu tῶ. Pə tayə pūlv, antulinya ἰnə ἰ yəlaa wəna nyəm kə ἰsəna pa lakəna təma tῶχῶ, na pə kəli mpa pa ta kə antulinya ἰnə ἰ nyəma tῶ.

⁹ Ἄβρὺγ Yesu tasa-wəyē heeluyū ἰ: Mά, ma heeliyi-me ἰ ἰ kraya wənav ηku ἰ wəna atə cəne tə na ἰ lana na ἰ hiki taapalaa, na pə kəma na ἰ lan-wi pa mu-meyē ἰcate nte tῶ wə tam tῶ tῶ tῶ taa. ¹⁰ Wei ἰ te səkpetu taa, mpv ἰnῶ tῶtῶχῶ ἰ te səsəntu taa. Na wei ἰ ta te səkpetu taa, mpv ἰnῶ tῶtῶχῶ ἰ kaa te səsəntu taa. ¹¹ Ye ἰ lapa cakəli cakəli na atə cəne wənav, pa kaa nəkῶ-meyē ἰsətaa nyəm kə celuyū. ¹² Ye ἰ ta pəsi ləlv nyəm təkuyū kə teu na tampana, leye ἰ ká hiki mə maɣamaɣa mə niη nyəm.

¹³ Təmle τῶ kaa pəsi na ἰ kpi yəlaa naale na ἰ lakῶ pa təma. Ye ἰ krəpa mpv, ἰ ləmayasē kəη a wēe ləlv tῶ kē, na ἰ yele ləlv. Yaa ntanyi, ἰ paasəna ləlv na ἰ kisi ləlv. Mē ἰ kaa pəsi na ἰ kpi ἰsə na liyitee na ἰ təη mpv.

*Yesu kvheelitu kə Falisanaa
(Matiyee 5:31-32; 11:12-13; Malaki 10:11-12)*

¹⁴ Falisanaa nū təm ntῶ tῶ tῶna, ἰlena pá wəη Yesu. Pə tayə pūlv, mpe paa wəna liyitee kətῶ kē. ¹⁵ Tənaɣa Yesu təma-wē ἰ: Ἰ lakῶ ἰ yəlaa ἰ nyəni-meyē tampana nyəma. Ama ἰsə nyəmá mə lotu taa huwēe. Pə tayə pūlv, mpi yəlaa ná nyənəχῶ səsəom tῶ, ἰsə ἰsentaa pəle pə ta kə pūlv.

¹⁶ Moisi kvsəsutu na ἰsə kuyəχῶtutu teləsəlaa kəηmanmaatv lapa tῶ waatu haləna ἰsə ləm səlv Yohaani náá kə. Pə krayav waatu ἰnῶ tῶχῶ pa sūv ἰsə Kawulaya Laapaali Kupaη təm kpaaluyū, na paa wei ἰ lukəna ἰsəle kvseemle ἰ ἰ sūv Kawulaya ηke ka taa. ¹⁷ ἰsətənyūv na atə pə tēv ta tala katē kə ἰsə təm taa təmiya kulumaya saaluyū.

¹⁸ Ye yūlv tῶχῶna ἰ alv na ἰ kraya kvfalv, ἰ lapa wasaηkalətv kē. Ye pa kisa alv na nəχəlv náá təη na ἰ kraya-ἰ, pəntv lapa wasaηkalətv kē.

Apalv τῶη τῶ na Lasaa pa təm

¹⁹ Apalv τῶη τῶ nəχəlv ἰ ka wenna, na ἰ suuki liyitee wontu tənəyənənyəni kə teu. Paa ifemle nte leleη taa kē ἰ wēe, na ἰ təkῶ tῶχῶnaγᾶ kupaηka. ²⁰ Pə kaasi kuyəntv nəχəlv ἰ ka wēe tῶtῶ, na pá yaa-ἰ ἰ Lasaa. Ἰ təna ἰsəntῶ tῶ hiη kē, na ἰ həntayə τῶη τῶ ἰnῶ ἰ təyayə nəχῶ. ²¹ Na ἰ taηaa ἰ, ye τῶη τῶ ἰnῶ ἰ kəma na ἰ təkῶ ἰ tῶχῶnaγᾶ na cəyələsi hoti atə, ἰle ἰ tῶsῶ na ἰ tῶχῶ. Haləna hasῶ maɣamaɣa kəηayə na ἰ niisiyi konyəntv ἰnῶ ἰ hiη taa. ²² Tənaɣa konyəntv ἰnῶ ἰ kəma na ἰ ἰ, na ἰsətaa tillaa kraya-ἰ na pá pona-ἰ Apələham cəχῶ aləsanna taa. Ἄβρὺγ τῶη τῶ ἰnῶ ἰ kəma na ἰ ἰ sῶ tῶtῶ, na pá pimi-ἰ. ²³ Na ἰ sūv wahala taa kē atətəle taa təna. Tənaɣa τῶη τῶ teka ἰ ἰse na ἰ loosi Apələham, na Lasaa caya ἰ kəηkəη taa. ²⁴ Ἰlena ἰ wuli na ἰ yaa ἰ: Hai ta caa Apələham, nyəni ma pətəətəle na ἰ tili Lasaa na ἰ lii ἰ mpəle nəχῶ taa kē ləm, na ἰ tosi ma nsəmle tῶ na pə tu niyiti-m niyituyū maɣamaɣa. Pə tayə pūlv tῶ, pə haηa-m kəkə kanē ka taa kē pə tu fei. ²⁵ Tənaɣa Apələham ἰ ἰ ἰ: Ma pəyalv, tῶsῶ ἰ, n ka wēv atə tῶ, n tῶχῶ nyá leleη kə teu, na Lasaa ἰlé ἰ tῶχῶ nyaη kē pə tu fei. Nəχəntə kēle pə tala ἰlé ἰ leleη ἰ ἰ lanle ἰ hēe, na pə tala nyá wahala. ²⁶ Pəle pə paasi tá na-me tá hekv wē pūyū kə yem təlemm, ηku kv lumaη na kv walasi fei tənaya tῶ. Mpv tῶ, yūlv kaa pəsi na ἰ li cəne na ἰ polo mə kiη, na mə cəlv tῶ kaa pəsi na ἰ li na ἰ kə tῶ kiη cəne. ²⁷ Ἄβρὺγ τῶη τῶ ἰnῶ ἰ tasa-ἰ yəχῶtuyū ἰ: Taca la suulu na ἰ tili Lasaa kə ma caa təyayə taa. ²⁸ Ma wəna newaa kə kakpasῶ kə təna. Ἰ polo na ἰ kpaali-weyē teu, na pəle pá taa kə pá tasa wahala ἰnə ἰ taa kē sūv tῶtῶ.

²⁹ Μπόγυ Αρῆλαḡαμ ḡ-ι σι: Ye kpaaluyv ke pa caa, Moisi na Isṑ kuyṑṑṑṑṑṑ teləsəlaa pa wee ile, pá nuna pele. ³⁰ Tənaṑa toṑ tu təma si: Aai hai, ta caa Αρῆλαḡαμ. Ye isu atetunaa taa nəṑəlv ka mələna na í maṑana-we, paa layasa tənte. ³¹ Αρῆλαḡαμ tasa-ι heeluyv si: Ye pa kpeesa Moisi na Isṑ kuyṑṑṑṑṑṑ teləsəlaa pa təm, paa atetunaa taa nəṑəlv ka pona, pa kaa tona.

17

Lelv tusuyv sṑṑntv

(Matiyee 18:6-7,21-22; Maləki 9:42)

¹ Μπόγυ Yesu təma ι ifalaa si: Mpi pu tusi yəlaa ke isayətv taa tṑ pə kaa laṑ. Ama ye pə ḡəpa wei na í la na ι tṑṑntəle la isayətv, pṑntv ká na. ² Ye yulv inu ι ká la na piya səne si taa nakəli pənti, pə nəṑəsəna pá tu pṑntv luṑv tēe ké namle na pá tsvi-ι tēṑku taa. ³ I la laakalu.

Ye nyá tṑṑntəle lapa-ṑ isayətv, yaa-ι na ḡ hvl-ι si ι lapa mpi tṑ pə fei teu. Ye ι tisaa na í layasι ι kulapṑtv, n kv-təṑi nyá taa təkpaataa. ⁴ Ye wəle kuləmtəle taa ι pəntəna-ṑ təm naatosompṑṑəlaya, na í kəṑ tam na í wiiki si ma pəntaa ké, n ká hvl-ι suulu ké.

Taa temnav ke Isṑ

⁵ Μπόγυ tillaa təma Tacaa si: La na ta taa temnav ke Isṑ sṑsṑ.

⁶ Tənaṑa Tacaa ḡwa si: Isəna í temna Isṑ ké mə taa tṑ ye pu tu tala isu sṑṑṑa pile ke yasəlaya, paa tṑṑv ṑku kv səṑa isəntṑ tṑṑv í təma si: Kpeṑi təna na ḡ polo ḡ səṑ tēṑku taa, pə lakι ḡpṑṑṑ.

Təmlə tv kulapəle

⁷ Mə taa awe wəna yom na í haləṑi ι tawa na í tiikiyi ι kalakəṑ, na í luna taale ke kpaakraa, na pṑntv paatəna-ι heeluyv si: Kṑṑ ləṑ na ḡ caṑa na ḡ niki tṑṑṑ? ⁸ Aai, ι təṑi-ι ké si: Saa-m, iləna ḡ layasι nyá wontu na ḡ kəṑna-m tṑṑnaṑa, na má tṑṑv na má nyṑ. Maa haṑaa ile, nyaa caṑa na ḡ tṑṑv na ḡ nyṑ. ⁹ I ká nəki-ι sēv si ι lapa mpi ι təma-ι si ι la na í la tṑ? ¹⁰ Mpu inu tṑtṑṑv na mē, ye í kəma na í tē mpi Isṑ ka tv-mē tṑ pə lapv, í tṑ si: Tṑ ké təmlə nyəma ke yem ké, nti pu wee si tṑ la tṑ, tṑ tike ke tṑ lapa.

Tənvuyv tṑ asilima kvtəṑ nyəma waasvuyv

¹¹ Yesu kulaa na í puki Yosalem, iləna í təṑna Samalii na Kalilee pə hekv taa. ¹² I svəkaya icatē natəli tṑ taa, iləna tənvuyv tṑṑ asilima kvtəṑ nyəma napəli pá tṑ na pá sulι-ι. Pa wē yəlaa naanṑwa. Μπόγυ pa səṑa pooluṑ, ¹³ na pá kpeesi-ι si: Tacaa Yesu, wii tṑ pətṑtəle.

¹⁴ Tənaṑa Yesu na-we iləna í tṑ-we si: I polo na kvtəlaa wiili-mē.

Asilima kvtəṑ nyəma təṑna pote, iləna pə waa-we. ¹⁵ Pa taa lelv nawa si pə waa-ι mpv, iləna í mələna ι waali ke kpaakraa, na í saṑ Isṑ na nəṑṑ sṑsṑṑa. ¹⁶ Μπόγυ ι hota Yesu tēe na í sēe-ι si í na təmlə. Apalv wei ι məla mpv na í sēe Yesu tṑ, ι ké Samalii tv. ¹⁷ Tənaṑa Yesu təma si: Pə taṑa asilima kvtəṑ nyəma mpe pa naanṑwa hikina alaafəya? Na pṑṑəlayafēi naanṑwa inē ι wē le? ¹⁸ Isu pa taa nəṑəlv ta tu toosi kele si ι mələṑi na í sēe Isṑ ké í na təmlə, ye pə taṑa kpaι tv inē ι paasi?

¹⁹ Iləna Yesu heeli asilima kvtəṑ tv si: Kvli, n tēma Isṑ na nyá taa tṑ ι yelaa na ḡ hiki alaafəya.

Isṑ Kawulaya kəntē təm

(Matiyee 24:23-28,37-41)

²⁰ Μήρύγύ Falisanaa pōosa Yesu si: Pēlee kele pu tala Iso Kawulaya tōyov ile? Tēnaya Yesu cō-we si: Pē taya si Iso tōki i Kawulaya na yēlaa naa tōkeele se. ²¹ Pē taya isu paa yōyoti si ka we cōne yaa hatoo tēna. Pē taya pulv tōo, i nyi teu si Iso tēhna i Kawulaya tōyov ke mē heko taa.

²² Yesu tēma mērygō yōyotuvu, ilēna i heeli i ifalaa si: Pu kōo na mē i nyuli si Yulv Pēyaya mā ma kuyaku i kōo na i na-kv. Ama i kaa na. ²³ Paa heeli-mē si i paasēna hatoo tēna, yaa i paasēna cōne. Ama mu taa polo si i pēekēyi. ²⁴ Yulv Pēyaya mā ma kuyaku wule pu la kē isu tev nyāyōsvuv tēhmelēv na pē nā na pē cōo antulinya tēna tēpai tōyō. ²⁵ Ama maa tōyō konyōh ke sōsōm, na tā kōfalāh yēlaa panē paa lō-m tēkpataa. ²⁶ Isēna pu lapa Nowee pōole taa tō, mpv inu pē mayamaya pu lana Yulv Pēyaya mā ma kuyēh taa. ²⁷ Pē keesa Nowee wēe anu a taa tō, pē tōkaya kē na pē nyōōki, na pē haaki tēmaya alaa na pē kpakēyi mpv yōōō, halēna kuyāhku Nowee svv atakaa pōyōlvuv sōsōsvv taa na pē yele-we, na lum kōo na pē tōyō pa tēna tēpai tō. ²⁸ Pu la teitei kē isu pu lapv Lōōti pōole taa tō. Pē tōkaya mērygō na pē nyōōki, na pē pēetēyi na pē yaki, na pē halēyi tawa na pē hmaaki kutuluv. ²⁹ Ama kuyāhku Lōōti lu Sōtōm tēkev tō, asimti na kōkō pē luna isōtaa tōyōōō isu tev, na kā nyaya pa tēna tēpai. ³⁰ Kuyāhku Yulv pēyaya mā maa kōo tō, mpv pē mayamaya pu lana.

³¹ Pē wule ntē ye pē māyana yulv we kutuluvu pata tōo na i wontu we tōyaya taa, pvntu i taa tō si i tiiki na i svv tōyaya na i kpayā i wontu nti tō wēe tō. Na ye pē pamma taale ke i wēe, i taa tō si i mōlēyi tōyaya. ³² I tōōsi Lōōti alv tōm. ³³ Wei i pēekēyi i weesuvu tēcututu i tēhna sērv kē. Na wei i lapa i tēyi awusa, inu i kā hikina weesuvu. ³⁴ Pē wule ntē pē ahoo, pu pana yēlaa naale hēnta nyāalvuv kulōmvuv tōo, na pē kpayā lelv, na pē yele lelv. ³⁵ Pu pana alaa naale we nama tōo, na pē kpayā lelv na pē yele lelv. [³⁶ Pu pana apalaa naale we taale taa, na pē kpayā lelv na pē yele lelv.]

³⁷ Μήρύγύ i ifalaa pōosa-i si: Tācaa, leyele mpv inu pu la ile?

Tēnaya Yesu cō-we si: Timpi pulv sēpa na pē hēntaa tō, tēnaya ye-
pelekunaa koti yi.

18

Alv leelu na wulav pa tōm

¹ Yesu caa i hōli-we si pā sōlēmāyi Iso kē tam, pā taa tō si pē nu-we, ilēna i sēe-wēye isō inē si: ² Wulav nōyōlv i ka wēnna icatē natōli tō taa, i paa fēina Iso. Pēyele u nyānāyi yulv si i kē pulv. ³ Pē pamma alv leelu nōyōlv naa we icatē hētē tō taa, tam kē i pukaya i kin na i sōlēmāyi-i si i waasi-i. Si nōyōlv tōkēna i isē, na i caa si i waasi-i. ⁴ Paa alv inu i puki tam ke mpv tō, wulav inu i kisa-i nūnav. Pē waali kē i māyasa i taa si: Anu ma paa fēina Iso, pēyele maa nyānāyi yulv si i kē pulv. ⁵ Ama isu leelu inē i kōhuvuv tam na i pēkōlēyi-m tō pē tōo, maa paasēna i tōm na mā waasi-i. Tēfē i ka kōh isōnōyō tam kē na i cōōsēyi-m.

⁶ Μήρύγύ Tācaa tasaa si: I ta nu nti wulav isayav inē i yōyōtaa tō taa? ⁷ Iē Iso kā yelina ntēye waasuvuv ke mpa i lēsa na pā wiikina-i ilim na ahoo tō? I kā la kaninika na pa sēnav na? ⁸ Ma heeliyi-mē si: Iso kā tayanu pa tōm ke lōh tōlev. Iē waatu wei Yulv Pēyaya ma maa kōo tō, maa māyana atē cōnēye yēlaa mpa pa tēmna Iso kē pa taa tōyōle yēe?

Falisa na lampuu mōlv pa Iso sōlēmvyv

9 Yəlaa ləlaa ka tēma pa taa təkpaataa si mpe pa kēna kupaama ke Iso isentaa, haləna pá nyənəxi ləlaa ke yem. Ḿróyú Yesu sēe-wēxe iso si: 10 Yəlaa naale kpana Iso tēsēele taa ké Iso sələmu. Ləlv ke Falisa na ləlv ke lampuu mʉlv. 11 Ḿróyú Falisa səhna i mpra na í sələmi Iso si: Iso nyana təmlē. Pə taɣa pʉlv tə, ma fei isu yəlaa ləlaa wēv tə. Pēle pa ké hmulaa na asayaa na wasaŋkalənaa ké. Pəcó ma fei isu lampuu mʉlv inē i wēv tə. 12 Cimaasi na cimaasi, kʉyēh naale naalexe ma həkəxi nəɣ. Na pə təna mpi ma hikiyi tə, ma ləsəxi pə həɣələh naanwa taa kʉlvmuvú ké na má ha-ŋ. 13 Ḿróyú lampuu mʉlv ná cəsa kpehna na í kama nyuvu na kʉsvu fei, na í tekəxi niŋ si: Hai Iso, ma ké isayau ké, wii ma pətətəle. 14 Ma heeliyi-me si Iso na apalv inē pa tayanaa, na í kʉli na í kpe. Ama í na Falisa pa ta tayani. Pə taɣa pʉlv tə, wei i həŋ i ti, paa tisi-i. Na wei í pasəxi i ti, paa kʉsi i nyuvu.

*Piya səkpesi kupantu kooluyu
(Matiye 19:13-15; Maləki 10:13-16)*

15 Yəlaa pukayana piya səkpesi tətəɣo Yesu si í tənɪ si təo ké niŋ. Ama Yesu ifalaa na yəlaa mpe iləna pá kaləna-wē. 16 Tənaɣa Yesu yelaa na pá kpətəna piya ke i kiŋ, na í tə-wē si: I yele na piya kəo ma kiŋ, í taa kaɣati-si. Pə taɣa pʉlv tə, mpra pa wē isu piya tə, mpe pa tənna Iso Kawulaya. 17 Ma heeliyi-mexe tampana si, ye wei i ta pəsi isu pəyaya na Iso təɣo i təo ké kawulaya, pʉntv kaa la kawulaya ŋke ka tv ke paa pəcə.

*Ylv toŋ tv təm
(Matiye 19:16-30; Maləki 10:17-31)*

18 Tənaɣa Yuta nyəma nyuvu tv nəɣəlv i pəcəsa Yesu si: Taca kupaŋ, pəpəxe pə wēe si maa la iləna má hiki weesuyv ŋku ku tēŋ tə?

19 Ḿróyú Yesu cə-i si: Pə lapa isəna na ní yaa-m kupaŋ? Nəɣəlv ta ke kupaŋ ye pə taɣa Iso tike təkəŋ. 20 Ntəŋ n nyəmə nti pa suwa si: Taa la wasaŋkalətv, taa kv ylv, taa hmul, taa suu ləlv ke təm. Se nyá caa na nyá too.

21 Tənaɣa apalv toŋ tv inɪ i cəwa Yesu si: Ma təkə kʉsəsvtv nti tə tənaya hatoo ma pəcaato ké.

22 Yesu nu mpv iləna í təm-i si: Ama kʉlvmtv tike təkəŋ kaasəna-ŋ lapv. Polo ní pēeti pə təna mpi n wēna tə na ní tala kʉnyəntvnaa ke pə liyitee, na cele ní svv toŋ ke isətaa. Ní tēma mpv pə lapv ilē n kəo na ní tēŋ-m.

23 Apalv inɪ i nu təm tənē, iləna i lanje wakəli tətəɣətəɣo. Pə taɣa pʉlv tə, i ka wēna ké pə tv fei. 24 Yesu nawa si apalv inɪ i lanje wakəlaa, iləna í tə si: Ama liyitee nyəma Iso Kawulaya svv wē kate pə tv fei. 25 Isəna mpi pə wē yooyoo ké kate si í svvna pənyálaɣa pʉbúyú na í lu tə, mpv tətəɣo pə wē liyitee tv ke kate si í svv Iso Kawulaya taa, halɪ pə tv tēe mpv.

26 Tənaɣa mpra pa caɣaa na pá nukɪ i təm tə, pa təma si: Ilē awe ká tvləna nteye-ti?

27 Ḿróyú Yesu cəwa si: Mpi yəlaa tēŋ si pə fei pəsuvv tə, Iso kiŋ tələv ké.

28 Ḿróyú Piyēe nəɣo təkpa si: Təv, ta yela pə təna təkpaataa ké na taa hu nyá waali.

29 Ḿróyú Yesu cə-wē si: Ma heeliyi-mexe tampana təo si, ye nəɣəlv yela i təyaya yaa i alv, yaa i taalvnaa yaa i kəɣənaa yaa i newaa, yaa i nyəma yaa i piya ke Iso Kawulaya nyuvv təo, 30 pu ha pʉntv na pə kəli ḿróyú pə kpaɣav nəcəcə tə. Pəyele i səm waali i ká wēena weesuyv ŋku ku tēŋ tə.

Yesu sām na ɪ fem pə tɔm tɔtɔ
(*Matiyee 20:17-19; Maləki 10:32-34*)

³¹ Mpróyó Yesu yaa ɪ ifalaa naanɔwa na naaleɣe ɪ kin, na ɪ heeli-we si: Tɔw, tɔ kraa Yosalem kele. Pə tɔna mpi Iso kuyɔɔtɔtɔ teləsɔlaa ka ɲmaawa si pu maɣana Yulv Pəyaya má tɔ, tɔnaya pu la. ³² Paa tu-m ma ta nyi ɪsɔnaa niɲ taa. Pɛle paa paana-m, paa tuv-m, paa tɔ-m ntayama. ³³ Paa casa-m hikasi, paa kv-m. Ama kuyeyɛɲ tooso wule, maa fe.

³⁴ Ama Yesu ifalaa ta cekəna tɔm nti. Tɔm nti tɔ huwɛɛ tɛɛ pa tɔw kɛ́, ɪɛ pa ta tu nyəm mpi pə tɔm Yesu yɔɔtɔa tɔ.

Yesu kuliɣi yulvm nɔɣɔlv ɪ ɪsɛ
(*Matiyee 20:29-34; Maləki 10:46-52*)

³⁵ Yesu kɔma na ɪ kpreɣetəna Yeliko ɪɛ, sɛsɛ yulvm nɔɣɔlv ɪ ka caɣa mpraav nɔɣɔ nté na ɪ laki pala. ³⁶ I nu yɔlaa samaa taɲ na pá tɛeki, ɪɛna ɪ pɔɔsi si: Pepe lapa ye? ³⁷ Mpróyó pa heela-ɪ si: Nasaletɪ Yesu tɛekəna. ³⁸ Tɔnaya ɪ koo sɔsəm si: Tafiti Pəyaya Yesu, nyəni ma pətɔtɔɛle.

³⁹ Mpa paa tɛɛ nɔɣɔ tɔ, pɛle pa kaləna yulvm na pá heeli-ɪ si: Su. Ama ɪlé ɪ sɔsɔa koo ke sɔsəm si: Tafiti Pəyaya, nyəni ma pətɔtɔɛle.

⁴⁰ Mpróyó Yesu sɔɲaa, na ɪ tɔ si: I kəna-ɪ ma kin. Yulvm tala Yesu kin, ɪɛna Yesu pɔɔsi-ɪ si: ⁴¹ N caa má la-ɲ we? Yulvm cɔwa si: Taca, ma caa kɛ́ si ɲ la na má naaki ɪsu maa wɛv ma wule taa tɔ.

⁴² Tɔnaya Yesu tɔma-ɪ si: Tɔw, naa ɪɛ, nyá taa tɛmnav ke Iso waasa-ɲ ke. ⁴³ I sɔv nav nté tənɛ inəɣi kprakraa, na ɪ tɔɲɔɣi Yesu na ɪ saɲ Iso. Samaa tɔna ná mpv, ɪɛna pá sɔv Iso kɛ́ sam tɔtɔ.

19

Yesu na Sakee pa tɔm

¹ Mpróyó Yesu sɔv Yeliko, ɪɛna ɪ fayana ɪcatɛ taa na ɪ tɛeki. ² Apalv nɔɣɔlv ɪ ka wɛ tɔ taa tɔna, na pá yaa-ɪ si Sakee. Apalv inɪ ɪ kɛna lampuu mɔlaa sɔsɔ, na ɪ ka pilaa kɛ́. ³ I caakaya si ɪ nyi wei pa yaa si Yesu Yesu tɔ. Ama ɪ topulɲ tɔw ɪ taa pəsi na ɪ na-ɪ. Mpi tɔ, samaa nyəkaa kɛ́. ⁴ Mpróyó Sakee tɛɛ nɔɣɔ na ɪ kraɣa asewa, na ɪ polo na ɪ kra tɔyɔ nakuli kv tɔw, si Yesu ɪ tɛekəna kv tɛɛ ɪɛ ɪ na-ɪ. ⁵ Yesu kɔma na ɪ tala tɔna, ɪɛna ɪ teki ɪ ɪsɛ na ɪ tɔm-ɪ si: Sakee tii tɔcav, saɲa nyá tɔyaya ke maa caɣa.

⁶ Mpróyó Sakee tii kprakraa, na ɪ mv Yesu na lanɲhulɔmle. ⁷ Pa tɔna mpa pa ná mpv tɔ pə ta maɣa-wɛ, ɪɛna pá tɔɲ si: Halɪ yulv ɪsayaɔv tɛyɛɛ ɪ kulaa ɪ polo.

⁸ Pa tala tɔyaya taa, ɪɛna Sakee kuli na ɪ heeli Taca si: Taca, ma seee, maa fayə ma kvpam ke calɪ na má ha kɔnyɔntvnaa. Ye maa muɣula nɔɣɔlv na má tɔɣɔ ɪ liyitee, maa felɪ pɔntv ke pə tɔm liyiti.

⁹ Tɔnaya Yesu tɔma si: Saɲa tɔyaya kanɛ kele ka nyɔma ná nyuɣv nté. Pə taɣa pɔlv, Sakee maɣamaɣa ná kɛ Apələham pəyaya tɔtɔɣɔ mɛɛ. ¹⁰ Yulv Pəyaya má ma kɔmaɣa si ma pɛɛkəɣi mpi pə lepa tɔ na má ya pə nyuɣv.

Timpi pə wɛɛ tɔ tɔnaya pə sɔsɔɣi
(*Matiyee 25:14-30*)

¹¹ Mpróyó Yesu tasa mpa pa nu tɔm nti ɪ yɔɔtɔa tɔɣɔ ɪsɔ sɛɛv. Pə taɣa pɔlv, pa kpreɣetəna Yosalem tɔ, yɔlaa huvkaya si ntanyi Iso ká sɔv Kawulaya tɔɣɔv ke tənɛ inəɣi kprakraa na pá ná. ¹² Iso wei ɪ sɛɛ-wɛ tɔɣɔɛ si: Kawulaya tɔyaya taa awulumpu nɔɣɔlv ɪ kuləna na ɪ polo tɛtv poolɲ nyəntv si pá tu-ɪ kawulaya, na pɛ́ tɛma ɪɛ ɪ mɔli. ¹³ I caakaya tɛɛv, ɪɛna ɪ yaa ɪ tɛmle nyɔma naanɔwa,

na i tala-weye liyitee nyəḡəluḡu nyəḡəluḡu ke pa nyəḡə tə. Na í heeli-we si: I taatəna liyitee ane, halí má polo má kə. ¹⁴ Ama i icate nyəma luḡu ná fei-i, ilena pá kusi tillaa si pá polo pá heeli-we si: Tu caa si apalu iní i la ta wulav.

¹⁵ Pa tu apalu inəḡi kawulaya ŋke, ilena í kuli na í məli i icate taa. Mḡóḡu i kota i təmlə nyəma mpa i ka cəla liyitee tə, si i naa isəna isəna pə sɛɛ-wɛnaa tə. ¹⁶ Mḡóḡu kancaalaya nyəḡ kulaa na í tə si: Taca, pə sɛɛ-m liyitee nyəḡətu naanəwa ké nyəḡəluḡu ŋku n ka cəla-m tə ku tə. ¹⁷ Tənaḡa wulav təma-i si: Pə wɛ teu, n ké təmlə tə kəpaŋ ké. Timpi isu n lapa teu ke pəcə nyəm taa isəntə tə, n ká təḡə acalɛɛ naanəwa tə ké kawulaya. ¹⁸ Ilena naale nyəḡ náa kuli na í tə si: Taca, pə sɛɛ-m liyitee nyəḡətu kakpasí ke nyəḡəluḡu ŋku n ka cəla-m tə ku tə. ¹⁹ Tənaḡa wulav təma ílé si: Nyaa təḡə acalɛɛ kakpasí tə ké kawulaya. ²⁰ Təmlə tə ləlu ná kulaa, ilena í tə si: Taca, nyá nyəḡəluḡu ŋku n ka cəla-m təḡə. Ma həkə-kuyə saalaya taa ké na má su. ²¹ N wɛ-m səḡəntə ké. Pə taya pulv, n ké yulv kate tə ké. N ta su mpi tə mḡəḡi n kḡakəḡi, na timpi n ta tuu tə tənaya n kəḡ. ²² Tənaḡa wulav təma-i si: N ké təmlə tə isayav ké, nyá mayamaya nyá kuyəḡətu ke ma kuyəna nyá təm. N ka nyəmá teu si ma ké yulv kate tə, na mpi ma ta su təḡə ma kḡakəḡi, pəcə timpi ma ta tuu təḡə ma kəḡ. ²³ Ilɛ pepe tə ké n taa tu ma liyitee ke panci taa? Ma kəma isəntə tə, ma mayana pə sɛɛ a tə na má kḡenti na má mv. ²⁴ Mḡóḡu i heela i cəb nyəma si: I lɛkɪ liyitee nyəḡəluḡu ŋkuyə i niŋ taa, na í səsə nyəḡətu naanəwa tu. ²⁵ Tənaḡa pɛle pa cə-i si: Taca, ke ílé i wɛna naanəwa? ²⁶ Mḡóḡu wulav cə-we si: Ma heeliyi-me si timpi pə wɛɛ tə tənaya pə səsəḡi. Ama wei i feina pulv tə, paa pəciimaya ké i wɛna, paa lɛkɪ ké. ²⁷ Tə, í kəna ma kolontunaa mpa pa kisa si má taa təḡə pa tə ké kawulaya təḡə cəne, na í ku-weye ma isəntaa.

Yesu cayav ke kpaŋaya

(Matiye 21:1-11; Maləki 11:1-11; Yohaani 12:12-19)

²⁸ Yesu təma mḡóḡu yəḡətuḡu, ilena í tɛɛ nəḡə na í pukina Yosalem. ²⁹ Pa kəma pa kḡɛḡətəna Petafasi na Petanii na Olifinaa puyə, ilena í tili i ifalaa taa naale si: ³⁰ I polo icate nte tə wɛ nəḡə tə cəne tə. I talaa, í ká mayana pa tu kpaŋaya pile natəḡəḡi ŋmənaḡa. Nəḡəlv ta cayata tə tə. I hetɪ-te na í kəna. ³¹ Nəḡəlv í pəsa-me si: I hetəyi-te suwe? I cə pəntu si: Taca caakəna.

³² Mḡóḡu mpa i tilaa tə pa tɛɛwa, na pá mayana pə tənaya teitei isu Yesu ka tɛm-weye heeluyə tə. ³³ Pa kəma pa hetəyi kpaŋaya pile nté ilena tə nyəma si: I hetəyi kpaŋaya pile nté suwe?

³⁴ Ntəna Yesu tillaa cə si: Taca, caakəna.

³⁵ Ilena tillaa pona-tɛɛ Yesu. Mḡóḡu pa pə pa wontu ke kpaŋaya pile tə na pá kpaḡa Yesu na pá cayasi. ³⁶ Yesu təḡa tɛɛv, ilena yəlaa pəki-i pa wontu na í təḡ pə tə. ³⁷ I kəma í tiikina Olifinaa puyə na í kḡɛḡətəna Yosalem, ilena i təḡlaa samaa iní i təna i lanḡa hɔlvmi teu, na pá saŋ Iə ké səsəm ke piti təma nna pa nawa tə a tə si: ³⁸ Iə í wɛɛ wulav səsə wei i kəḡna Taca təḡ tə i waal. Lanḡhɔlvmlɛ í wɛɛ hatoo isətaa. Paa wei í tu Iə ké teeli.

³⁹ Falisanaa napəli paa wɛ samaa iní i hɛkv. Mḡóḡu pɛle pa təma Yesu si: Taca, sumsi nyá ifalaa mpe.

⁴⁰ Kɛle na Yesu si: Ma heeliyi-me təfoo si, paa pɛle pa suma, atɛ pɛɛ mayamaya ká kuli na á yəḡəti.

Yosalem tə wula

⁴¹ Yesu kəma na í kḡətəna icate ke teu, ilena í nyəni-tɛ, na í wii-tɛ si: ⁴² Aaa, kasa, Yosalem, nyá mayamaya, saŋa kuyako kəne, ye n ka tu cəkəna cəkənav

mayamaya ke mpi pə pəsəyi na pə ha-η lahholumle tə. Ama pənente pə ηmesa-η-wi, n kaa ná. ⁴³ Wεε kəη nna a taa nyá kolontunaa ká cəna-η na yoou wontu toη nyəntə, na paa ta-η kotaya na pá nyala-η təkprələkpəli. ⁴⁴ Paa nanji nyá na nyá taa yəlaa təna tənəηnan, hali pa kaa tu səə pəle lentε ke lentε təə. Pə taya pulv, n taa cəkəna waatu wei Iso kəma si i waasəyi-η tə.

Pεεtəlaa təyənnyv ke Iso təsεεle taa

(Matiyee 21:12-17; Maləki 11:15-19; Yohaani 2:13-22)

⁴⁵ Mpróyú Yesu svv Iso təsεεle taa na í niki pεεtəlaa ke təyənnyv. ⁴⁶ Na í tə-wε si: Pa ηmaawa Iso Təm taa ké si, ma təyaya ká la Iso təsələmle ké. Ama mə pəsəna-keye ηmulaa təyaya.

⁴⁷ Yesu seyesaya Iso təsεεle taa ké paa ifemle nte. Mpróyú kətəlaa taa səsaa səsaa na Iso təm seyesəlaa na samaa taa nyvnyv nyəma pa pεεkaya si pa kuyv-i.

⁴⁸ Ama pa ta nyi nti pá pusina tə. Pə taya pulv təə, samaa təna tv ηkraηnyv ke teu ké na pá nukı i təm.

20

Yesu pəsnyv təm

(Matiyee 21:23-27; Maləki 11:27-33)

¹ Mpróyú kuyaku nakvli Yesu seyesaya samaa ke Iso təsεεle taa na í heeliyi Laapaali Kupaη. Ilena kətəlaa taa səsaa səsaa, na Iso Təm seyesəlaa, na səsaa pa polo ² pá pəəsi-si si: Heeli-tuyv kanjante nte n makı nyá taa na n lakı isəntə tə. Yaa awe tu hana-η pə mpaav?

³ Tənyaya Yesu cəwa si: Təv, ma mayamaya maa pəəsi-meye təm. ⁴ Iso yaa yəlaa tilina Yohaani si í səkı yəlaa ke Iso ləm? I cə-m ma nu.

⁵ Mpróyú Iso Təm seyesəlaa mayasa-təyi pa taa pa tike, Ilena pá tə si: Ye tə təma si Iso tilina-i i ká pəəsi-tv si: Na pepe təə ké í ta mv i təm? ⁶ Pəyele tə təma si: Yvlu tilina-i kəlv, samaa təna ká kv-tv na pεε. Pə taya pulv təə, pele pa təma pa taa təkpataa ké si Yohaani ké Iso kuyəyətvtv teləsylv.

⁷ Mpróyú Iso Təm seyesəlaa pəsənaa si: Tə ta nyi wei i tila-i Iso ləm səv tə se. ⁸ Tənyaya Yesu ná cə-wε si: Anha, ma kaa heeli-meye kanjante nte ma makı na má lakı isəntə tə.

Təmlε nyəma asayaa təm

(Matiyee 21:33-46; Maləki 12:1-12)

⁹ Pə waali ké Yesu sεε samaa ke isə si: Yvlu nəyəlv ka səna lesen tuj ke taale təcu. Mpróyú i caa yəlaa na í svv tə taa, Ilena í kvli na í tεε yela na pə taanı.

¹⁰ Pə kəma na pə tala tuj unı i kooluyv waatu, Ilena í kvsi i tillu nəyəlv, si í polo təmlε nyəma kın na pá cεε-i unı i tete. Tənyaya təmlε nyəma mpe pa kpa tillu unı na pá má, Ilena pá təyənı-nı nıη naanvwa təyələyəli. ¹¹ Mpróyú taale tv unı i tasa i tillu nəyələvyv kvsvyv na í tili. Ilena təmlε nyəma mpe pá má ílé, na pá tvv-i, na pá təyənı-nı nıη naanvwa təyələyəli. ¹² I tasa tooso nyəη ke tiluyv, Ilena təmlε nyəma ma ílé, na pə kv i təna, Ilena pá pεti-i haləm na waali. ¹³ Tənyaya haləm tv təma si: Təv, isənayale maa la íle? Ma mayamaya ma kvlvv wei ma luyv svv teu təyə maa tili. Ntanyı paa nya i isəle. ¹⁴ Ama təmlε nyəma ná kəma na pá loosi i pəyalv na í puki, Ilena pá heeli təma si: I loosiyi kpancoov na kəηna nté. I kəə tə kv-i, na taale pəsi ta nyənte. ¹⁵ Mpróyú pa kpa-i, na pá ləsi-i taale na waali na pá kv-i.

Tənaɣa Yesu pəɔsa sɪ: Taale tʉ inɪ, ɪsənaɣa ɪ ká la təmlɛ nyóma mpɛ? ¹⁶ ɪ kəma na ɪ kəɔ, ɪ ká kʉ təmlɛ nyóma mpɛɣɛ, ɪlɛna ɪ caa yəlaa kʉfama na ɪ su taale taa.

Samaa nu təm tənɛ ɪlɛna pá tə sɪ: ɪsə ɪ pona təlɛɣɛ pooluŋ.

¹⁷ Tənaɣa Yesu caa pa ɪsɛntaa, ɪlɛna ɪ tə sɪ: ɪsə Təm taa pa ŋmaawa sɪ: Pələ nte tɛtʉ ŋmalaa ŋmaakaya na pá lə tə, ɪnté tə təɔ kəɔlə ŋmatʉ təna məlaa na tə səŋ. Suweyɛlɛ mpʉ?

¹⁸ Ye pə cəpa wei na ɪ hoti pələ ɪnté tə təɔ, pə pʉtʉtəyi-ɪ ké, ɪ kaa wɛɛ hiiu. Ye pə cəpa yʉlʉ nəɣəɔlʉ na pələ ɪnté tə hoti ɪ təɔ, tə taaləyi-ɪ na tɛtʉ ké.

*Lom wulav səsə lampuu təm
(Matiyee 22:15-22; Maləki 12:13-17)*

¹⁹ Tənɛ inəyi kpakpaa tə ɪsə Təm sɛyɛsəlaa na kətəlaa taa səsaa səsaa caakaya Yesu ké kpaɪ nte. Pə taya pʉlʉ təɔ, pa nyəmá teu sɪ mpɛɣɛ ɪ kʉpəpənaa na ɪ sɛɛna ɪsə inɪ. Ama pa nyámna samaa. ²⁰ Ḿpóyú pa sʉv Yesu ke cəŋyʉv, haləna pá caŋ pá tili feŋlaa sɪ pá feŋyi-ɪ. ɪlɛna feŋlaa mpɛ pɛlɛ pá cɛsɪ ɪsu pa ké kʉpama napəli pəyɛlɛ yɛm. Pa makaya Yesu nəɣə təɔ na pa təm kʉpəɔsʉtʉ sɪ pá ná. Pa caakaya ké sɪ pá hiki mpi pə təɔ paa kpa-ɪ tə, na pá tʉ-ɪ kʉfəɛɛ niŋ taa. ²¹ Tənaɣa pa təma-ɪ sɪ: Tacaa, tə nyəmá teu sɪ nyá kʉyəɣəɣʉtʉ na nyá kʉsɛyɛsəɣə pə təna kʉpantʉ ké. Nn paasəɣəna təɔ, nn faɣasəyi yəlaa. Ama ɪsəna mpi maɣamaɣa ɪsə caa sɪ yəlaa ɪ la tə, pə tampana ke n heeliyi. ²² Pə wɛ mpʉ tə, ta mpaav taa pə mʉna tə felɪ lampuu ke Lom wulav səsə na?

²³ Yesu tɛma ɪsə Təm sɛyɛsəlaa acilayəɣə tənaya nyəm, ɪlɛna ɪ tə-wɛ sɪ: ²⁴ ɪ hul-m liyitee nyəɣəɔlʉv na má ná. Awe nyʉyʉ fotoo na ɪ hətɛ ke pa ŋmaa pə təɔ?

²⁵ Ḿpóyú ɪsə Təm sɛyɛsəlaa cəwa sɪ: Lom wulav səsə. Tənaɣa Yesu cə-wɛ sɪ: Aŋha, ɪ cɛla Lom wulav səsə ke mpi ɪ ti tə, na ɪ cɛla ɪsə ɪlɛyɛ mpi ɪ ti tə.

²⁶ Tə təna nti Yesu yəɣəta samaa taa tə, feŋlaa ta na ɪsəyətʉ natəɔləyi tə taa. Ama Yesu kʉcəcəɣə mələna-wɛyɛ təmsʉyʉ na pá su təkulum.

*Səm waali tə fema ɪsəna tu wɛɛ tə
(Matiyee 22:23-33; Maləki 12:18-27)*

²⁷ Ḿpóyú Satusee nyóma napəli pa kəma Yesu kin. Satusee nyóma mpɛ pa tənayaɣana sɪ, sətəa kaa tɛ na pá fe. Ḿpóyú pa pəɔsa Yesu sɪ: ²⁸ Tacaa, Moisi sɪna-tʉyʉ kʉsəɣəɣə ke takəlasɪ taa sɪ, yʉlʉ ɪ wɛna neu, na yʉlʉ inɪ ɪ sɪ na ɪ yeɛ ɪ alʉ, na alʉ inɪ ɪ feina-ɪ na pəyaya, neu ká hə leelu inɪ na ɪ hikina ɪ taalʉ səɔlʉ ke piya. ²⁹ Təɔ, Yʉlʉ nəɣəɔlʉ na ɪ newaa, paa kəna yʉlʉ nyəɣə naatosompəɣəɔlaya. Ḿpóyú taalʉ kpaɣa alʉ, ɪlɛna ɪ sɪ, ɪ fei pəyaya. ³⁰ Tənaɣa naale nyəŋ həma leelu, haləna tooso nyəŋ náá hə tətə. ³¹ Pa naatosompəɣəɔlaya ŋke ka təna ka səpaya, alʉ inɪ ɪ ta hiki pa taa nəɣəɔlʉ na pəyaya. ³² Pə waali ké alʉ inɪ ɪ tɛɛsa səpʉ. ³³ Təɔ, pa təna pa kpaɣav-ɪ mpʉ tə, sətəa fem wule pa taa aweyɛlɛ alʉ tʉ?

³⁴ Ḿpóyú Yesu cə-wɛ sɪ: Antulinya inɛ ɪ taa cənɛyɛ apalaa kpakəyi alaa, na alaa náá saaki apalaa. ³⁵ Ama apalaa na alaa mpa pa ké sɪ paa tɛ na pá fe na pá caɣa cele antulinya wei ɪ kəŋ tə ɪ taa tə, akpaɣalɛ kaa wɛɛ təna. ³⁶ Mpɛ inɪ paa tasəyi səpʉ tətə, paa wɛɛ ké ɪsu ɪsətəa tillaa wɛv tə. Pa fem mpʉ tə pa pəsa ɪsə piya ké. ³⁷ Moisi hulaa təkɛlɛkɛlɛ ké sɪ sətəa ká tɛ na pá fe. Pə təɔ ké ɪ yaa Tacaa sɪ: Apələham na ɪsaaka na Yakəpʉ pa ɪsə, ké timpi pə yəɣəta hotiya təm tə. ³⁸ ɪsə ké weesʉyʉ nyóma nyəŋ kə, ɪ ta ke sətəa ɪsə. ɪsə inɪ ɪ təɔ ké pa təna pa wɛna weesin ɪ pá lakɪ ɪ təmlɛ.

³⁹ Tənaɣa Iso Təm seɣesəlaa taa napəli pa təma si: Tacaa, n tu yəɣota teu ké.

⁴⁰ Pə taɣa pulv, pa taa nyi nti pá pəəsi-ı tə.

Isəna Mesii na Tafiiti pa wεε tə
(*Matiyee 22:41-46; Maləki 12:35-37*)

⁴¹ M̄p̄r̄ȳḡ Yesu pəəsi Iso Təm seɣesəlaa si: Isənaɣa pa təɣ m̄pu si Mesii ke Tafiiti pəɣaɣa ye? ⁴² Pəyele Tafiiti maɣamaɣa ná ηmaa ı yontu takəlaɣa taa ké si:

Tacaa Iso heela ma Səsə si,
caɣa ma kəɣkəɣ taa.

⁴³ Haləna má kəna nyá kolontunaa

na í loosi nyá nəəheε ke pa təə.

⁴⁴ Təv, Tafiiti ná yaawa si Tacaa keε, isənaɣa Mesii náá məli na í ké Tafiiti pəɣaɣa?

Isə Təm seɣesəlaa laakali lapənav
(*Matiyee 23:1-36; Maləki 12:38-40*)

⁴⁵ Samaa təna təɣna Yesu təm nuv, ılena Yesu tə ıfalaa si: ⁴⁶ ı Lana Iso Təm seɣesəlaa m̄pe na laakali. Pa səəla tokonaa səsaa suuu ké na pá cəəki. Pa caaki si pá seεki-wεɣε kuyεεɣ taa ké. Yuta nyəma təkotilenaa taa, teeli teeli təcayale ke pa p̄εεkəɣı. Acıma taa, səsaa təcayale ke pa p̄εεkəɣı na pá cakı.

⁴⁷ M̄pe pa leεkəɣəna leelaa ke pə təna m̄pi p̄εε pa wena tə. ılena pá suv Iso sələmnyv na pə taɣali, si pə h̄lı si m̄p̄εɣε kupaama. Pə təə ké paa tε na pá ná katatəlaɣa.

21

Alv wei ı tv santiinaa naale tə
(*Maləki 12:41-44*)

¹ Yesu kusa ıεε, ılena í na təɣtənaa tuyı pa kvhav ke Iso təseεle səsəəle kvhaaɣ atakaanaa taa. ² Na í ná tətəɣə alv leelu konyəntv nəɣəlv, na í p̄εtəɣı santiinaa naaleɣe pə taa təna. ³ Tənaɣa Yesu təma si: Təm tampana təə ké ma heeliyi-mε. M̄pi leelu konyəntv ıne ı t̄wa tə, pə kəla p̄ane pa təna pa k̄v̄t̄v̄t̄v̄m. ⁴ Pə taɣa pulv, yəlaa ləlaa təna ná kpaɣa pa liyitee nna a kp̄ısa yem təɣə na pá haaki. Ama alv ıne, paa na ı ké konyəntiya tə ı kpaɣa ı liyitee təna na í tv. Pə ta kaasi-ı pulv si í yaɣa paa təɣənaɣa maɣamaɣa.

Isə təseεle wakəlvv təm
(*Matiyee 24:1-2; Maləki 13:1-2*)

⁵ M̄p̄r̄ȳḡ napəli pa caɣaa na pá yəɣətəɣı Iso təseεle təm si: P̄εε kupaana wena pa lapəna Iso təseεle ke caɣəm tə na m̄pi m̄pi pa haaki Iso ké tə taa tə, pə lapa na t̄ε te teu ké. Tənaɣa Yesu heela p̄v̄nt̄v̄naa si: ⁶ Pə təna m̄pi í naa ısəntə tə, kuyεεɣ ká kəə wei ı taa pə kaa kaasi pəle lente na tə təna lente təə tə, paa tusi pə təna.

M̄pi m̄pi pə lapv ká h̄lı si antulinya caa təm tə
(*Matiyee 24:3-14; Maləki 13:3-13*)

⁷ M̄p̄r̄ȳḡ m̄pe ıni pa pəəsi Yesu si: Pəlee ké m̄pu ıni pu la? Na ηmaatəle nteye pu h̄lı na t̄ε nyəna si pə wəsaa?

⁸ Tənaɣa Yesu si: ı la laakali, ı taa yele na nəɣəlv kəə na í tolisi-mε. M̄pi tə, p̄ayale ká kəə na pá haɣa pa təɣı ma h̄εte, si m̄p̄εɣεle Mesii, na pá təɣ si, pə wəsaa ké. Ama í taa nuna-wε. ⁹ ı kəma na í nu yooɣ na pə təna pə pəsvyv

yem ké krentelasí tò pə tanj, í taa nyá. Təle tə tənaya mpv, pə wεε sɪ tə la na pəcəɣɔ. Ama waali ké antulinya náá kəɔ na í tɛɲ.

¹⁰ M̀p̀r̀ỳg̀ Yesu tasa-wεɣe heeluyɔ sɪ: Tɛtu kateɲa lɛɲka ká yooɲa lɛɲka nyóma, na kawulaya lɛɲka ká kuli lɛɲka tɔɔ. ¹¹ Tɛtu ká sele pə kaa la nyənyɔv, nyɔɣɔsɪ na yulɔkɔsəku ká lu tiiliwe tiiliwe. Kəkəlɔ təma sɔɣəntɔ nyəna na atəma səsəɔna ká luna isətəa na pə tii.

¹² Ama na pəcɔ tənɛ inɪ tə təna tə lakɪ ilɛ, paa kra-mɛ, na pá tɔ-mɛɣe wahala səsɔ. Paa cele-mɛɣe Yuta nyóma təkotilenaa taa nyóma, na pele pá hɔvna-mɛ. Paa tɔ-mɛɣe saləkanaa, paa yaa-mɛɣe nənɔsɪ ke awulaa səsaa na tɛtu təkəlaa pa kin ke ma tɔɔ. ¹³ Ama təna wεɣe pu topili-mɛɣe mpaan sɪ í hólɪ ma təm tampana. ¹⁴ ɪ tayanɪ mə tɪ sɪ, paa pu la isəna, í taa nəɣəsɪ nti í ka hɔv na í lu tɔ na pə ta tata. ¹⁵ Pə taya pulɔ, ma maɣamaya maa tasəna-mɛɣe layatɔ ke təm nti í ká yɔɣɔtɪ na mə kolontunaa taa nəɣəlɔ kaa na kɔcɔcɔtɔ, pəyele pa kaa kee pa nyəntɔ tɔ. ¹⁶ Mə caanaa na mə toonaa na mə taalɔnaa na mə newaa na mə nyóma na mə cewaa ka tu tɔna-mɛɣe mə kolontunaa ninj taa, halɪ paa kv mə taa payale. ¹⁷ Yəlaa təna taa ká kraana-mɛɣe ma tɔɔ. ¹⁸ Paa na mpv mə taa nəɣəlɔ nyɔv kaa holi-ɪ holuyɔ maɣamaya. ¹⁹ ɪlɛ mu nyaya apalɔtɔ, pu ya mə nyɔɔɲ.

Yosalem yəkuɣv təm

(Matiyee 24:15-21; Maləki 13:14-19)

²⁰ Ye í kəma na í ná yoolaa kɔpɪɲ tama Yosalem ke kotaya, í nyɪ sɪ ɪ yəkuɣv wɔsaa kele waatɔ inɪ. ²¹ Mpɔv inɪ tɔ, mpa pá we Yuta, pa se na pá kra ṕóɲ. Na mpa pele pá we Yosalem taa, pá lu na pá hatəli. Na mpa pele pá we tawa taa, pá taa kpe. ²² Pə taya pulɔ, kɔyɛɛɲ inɪ ɪ taa ké pu naasɪ Yosalem nyóma ilɛna pəcɔ pə təna pə lá isɪ paa nmaav Isə Təm taa tɔ. ²³ Ahusitonaa na asəɲ pa təm ká la waiɣo ké waatɔ inɪ. Wahala ká tɔɔ ɪcate n̄tɛ tə taa, yəlaa pane paa ná Isə pááná. ²⁴ Paa kv-wɛ na layate, paa kra-wεɣe yomle ke piitimnaa təna taa. Ma ta nyɪ isənaa ke pu yelina Yosalem na pá pááləɣɪ ɪ taa, haləna pele pa waatɔ kəɔ na í su tənaya.

Yulɔ Pəyaya kəntɛ

(Matiyee 24:29-31; Maləki 13:24-27)

²⁵ Pu hólɪ nmaateɛ ke ilim na isətɔ na isətɔlvɲasɪ pə tɔɔ. Lanwakəlle səsəɔle ká kra kateɲa təna, na nəɣəsɛ ká kv-wεɣe tenku na ɪ hola səsəɔna pə kəkɔte səsəɔle tɔɔ. ²⁶ Yəlaa ká hɔv m̄pɪ pu kəɔ antulinya təna taa tɔ pə təm, ilɛna sɔɣəntɔ səsəɔntɔ kra-wɛ na pá sɪ pa tunj tɔɔ ké yem təkprətɪ. Pə taya pulɔ tɔɔ, pu ciyiti isətənyɔv taa kəkəlɔnaa. ²⁷ Waatɔ inəɣɪ paa na Yulɔ Pəyaya má ma səɲa isəɲmɔntɔyɔ tɔɔ, na má tiiki na ma toma ke səsəm na ma teeli. ²⁸ ɪ kəma na í na mpv inɪ pə svɔ lapɔ ilɛ, í kɔsvɔ mə nyɔɔɲ na isə na í feesi təfɔv. Pə taya pulɔ, mə waasɔyɔ caana kəntɛ.

Fiki tɔyɔ təm

(Matiyee 24:32-35; Maləki 13:28-31)

²⁹ M̀p̀r̀ỳg̀ Yesu təma-wɛ sɪ: ɪ nyəɲna tɔyɔ nku pa yaa sɪ fiki tɔ na tunj leləɲ na í na. ³⁰ Ye ɪ kəma na í svɔ neɣetɔyɔ í nyəmá kraɣpaa sɪ heesɔyɔ tala kə. ³¹ Mpɔv tətəɣɔ pə wεε, í kəma na í na mpv inɪ pə lakɪ, í nyɪ kraɣpaa sɪ Isə Kawulaya wɔsaa. ³² Tampana ke ma heeliɣi-mɛ, yəlaa mpa pa wɛv isəntɔ tɔ pa kaa sɪ pa təna na pəcɔ pə tənaya mpv pə la. ³³ Isətənyɔv na atɛ ká muki yem. Ama ma kɔyɔɣɔtɔtɔ kaa saali paa pəcɔ.

ɪ feɲ teu

³⁴ ǀ la laakali, í taa yele na tətəyole na sulonyəole pə pəsi-me, na kaɣana antulinya inε ǀ nyəntv nəyəsεε kv-me. Ye í paasəna mpv kuyaku ŋkv ku tutimeye. ³⁵ Pə kəŋ kuuu ke antulinya təna taa yəlaa təna təmaa ké ǀsu pa pətuyv puluyv tə. ³⁶ Pə tə tə í feŋ na í sələməyi ǀsə ké tam, na í hiki toma na í lu mpi pu kəə tə pə taa, na í kəə í səŋ Yulv Pəyaya má ma ǀsɛntaa.

³⁷ Yesu seyesaya ǀsə təseεle taa ké ilim ilim na í mələyi Olifinaa puyv təə ké taanaya taanaya na í svuki. ³⁸ Yəlaa təna pukaya ǀsə təseεle taa ké tanaŋ tanaŋ təhuluhulu na pá nuiki ǀ waasv.

22

Yutaasi kələmato təm

(Matiyee 26:1-5; Maləki 14:1-2; Yohaani 11:45-53)

¹ Potopotonaa mpa pa taa kvkəsvm fei tə pa acima wena pa yaa sǀ Tεεv acima tə a wəsa. ² Mǀpǀyú kvətəlaa səsaa na ǀsə Təm seyesəlaa pa təŋna maɣasvuyv ke ǀsəna paa la na pá kv Yesu tə. Ama pa səyɔmaɣaana samaa ké.

Yutaasi səəlv puwa sǀ ǀ tvyi Yesu ké nyvuyv nyáma niŋ taa

(Matiyee 26:14-16; Maləki 14:10-11)

³ Mǀpǀyú Satanǀ svv Yutaasi ǀsəkaleeu pa naanvwa na naale taa ǀelv taa. ⁴ ǀlena í polo na í na kvətəlaa səsaa, na ǀsə təseεle səsəole taŋlaa taa səsaa pá seyesǀ ǀsəna ǀ ká la na í tv Yesu ké pa niŋ taa tə na pá sv. ⁵ Tənaɣa pεle pa laŋa heewa səsəm. ǀlena pá tə sǀ paa ha-ǀ liyitee. ⁶ ǀlena Yutaasi tisi, na í svv pεekvuyv ke kuyaku kvpaŋkv ŋkv kv taa ǀ ká tv Yesu ké pa niŋ taa na samaa ta nyǀ tə.

Tεεv acima kvətəyov taɣanuyv

(Matiyee 26:17-25; Maləki 14:12-21; Yohaani 13:21-30)

⁷ Potopotonaa mpa pa taa kvkəsvm fei tə pa acima kuyaku ŋkv kv wule pa kvyi Tεεv acima ǀweεsǀ tə kv talaa. ⁸ Mǀpǀyú Yesu kvsa Piyεε na Yohaani sǀ: ǀ polo í təsəyi-tuyv Tεεv acima təyonaɣa.

⁹ Tənaɣa Piyεε pa pəəsaa-ǀ sǀ: Leyε n caa sǀ tə təsi-ke?

¹⁰ ǀlena Yesu cə-we sǀ: ǀ naa, í ká kəə ǀsu í svv ǀcate tə, í ká sulina apalv nəyəlv na í səyəla lvm na həyaya. ǀ təŋǀ-ǀ na í svv təyaya ŋka ka taa ǀ ká svv tə. ¹¹ ǀlena í pəəsǀ təyaya tv sǀ: Taca sǀ, kutuluyv ŋkv kv taa ké í na ǀ ifalaa paa caya na pá təyə Tεεv acima kvətəyov? ¹² Apalv ǀnǀ ǀ ká hǀlí-meyε atε na ǀsə kutuluyv taa ké naŋ səsəəv nakələyi ǀsətaa, ŋkv kv taa we wontu nti í ká lana tə. Kv taa tənaɣa í ká təsi pə təna.

¹³ Mǀpǀyú Piyεε pa polaa na pá maɣana teitei ǀsu Yesu ka heela-we tə. Na pá təsi Tεεv acima kvətəyov ke təna.

Taca səm təəsvuyv

(Matiyee 26:26-30; Maləki 14:22-26; Kələntǀ I 11:23-25)

¹⁴ Tεεv acima waatv talaa, ǀlena Yesu na ǀ tillaa pá caya təyov. ¹⁵ ǀlena í heeli-we sǀ: ǀsəna ma nyula teu sǀ má na-me tə təyə Tεεv acima təyonaɣa na pəcǀ má svv ma kvnyəntəyole taa tə pə we səyəntv. ¹⁶ Pə taɣa pulv təə, tampana ke ma heeliyi-me sǀ ma kaa tasa-yeyε təyov haləna pə kəə pə hǀlí ǀ təyov tampana ke ǀsə Kawulaya taa na pəcǀ.

¹⁷ Mǀpǀyú Yesu kpaɣa svlvv na kərv, na í sεε ǀsə ké í na təmle na í tə sǀ: ǀ mu-wǀ na í nyəə mə təna. ¹⁸ Pə taɣa pulv, ma heeliyi-me sǀ pə kpaɣav pənente tə ma kaa tasa svlvv nyəəv haləna ǀsə kəə na í təyə ǀ Kawulaya na pəcǀ.

19 Pə waali ké Yesu kpaɣa potopoto na í sɛɛ Iso ké í na tɛmlɛ, ɔlɛna í faɣa-ɪ na í cɛlɛ-wɛ na í tɔ sɪ: Potopoto inɛ ɪ kɛna ma tɔnɔɣu ŋku pə ha mə tɔɔ tɔ. Ḿpúyó í ká lakɪ na í tɔɔsɔɣɪ ma tɔɔ.

20 Pa tɛma tɔɣɔv ɔlɛna Yesu kpaɣa kɔpɔv kɛ mpɔv tɔtɔ na í tɔ sɪ: Kɔpɔv inɛ ɪ kɛna Iso nɔɣɔ pɛɛlvɔv kɔfam yoo, na ma calɛm mpi pə kpɛma mə tɔɔ tɔ mpi pə hulɛna pə tampana.

21 ɪ nyɪ teu sɪ wei ɪ tɔɣv-m kolontunaa ninj taa tɔ ɪ wɛ cɛnɛ, na ma na-ɪ tɔ tɔkɛna. 22 Tampana tɔɔ Yɔlv Pəyaya má maa tɛɛ ké isu Iso ká suw tɔ. Ama wei ɪ tɔɣv-m kolontunaa ninj taa tɔ ɪ tɔm wɛ waiyo.

23 Tɛnaya Yesu ifalaa svv tɛmaya pɔɔsvv sɪ: ɪlɛ tá taa awe ká lana nteɣɛ mpɔv?

Sɔsɔɔntv tɔɔ hɔm

24 Ḿpúyó Yesu ifalaa svv hɔm kɛ pa taa pa tike sɪ pa naa wei paa nyənəɣɪ sɔsɔ tɔ. 25 Tɛnayaɛ Yesu sɪ: Piiitimnaa awulaa sɔsaa ŋmakɛlɔɣɪ pa yɔlɛa ké. Na mpa pa ké tɔŋtɔnaa tɔ, pɛlɛ pa caa pá cuɣusiyi-wɛɣɛ ta caa ta caa ké. 26 Ama mɛ ɔlɛ pə taa wɛɛ ḿpúyó mə kinj. Mə taa sɔsɔ í pɛsɪ ɪ tɔɣɪ mə sɛkpɛlu, na wei ɪ ké wulav tɔ, í pɛsɪ ɪ tɔɣɪ tɛmlɛ latv. 27 Kutɔɣɔv latv na wei pa lakɪ-ku tɔ, awe kɛlɛna? Pə taya wei pa lakɪ-ku tɔ. Aŋha, mpɔv inɔɣɪ na má, ma wɛ mə hɛkv ké isu kutɔɣɔv latv. 28 Mɛ mə tɔka mə tɔɣɪ teu na í ta kisi-m ma wahalanaa taa. 29 Pə tɔɔ ké ma tɔɣɪ-mɛɣɛ kawulaya isu ma Caa ná tɔɣv ma tɔ. 30 Má na-mɛ tu tɔkɛna na tɔ nyɔɔki ma kawulaya taa, na í ká caya kumlee tɔɔ na í hvɔkɛna ɪsɛyɛli kpekɛ naanɔwa na naalɛ.

Simɔŋ kpɛsvv tɔm kpaalvɔv

(Matiyee 26:31-35; Malɛki 14:27-31; Yohaani 13:36-38)

31 Ḿpúyó Yesu tɔma sɪ: Simɔŋ Simɔŋ Simɔŋ, kɛ ŋkraŋŋ. Satanɪ sɛlɛma nɔɣɔ na pə ha-ɪ sɪ ɪ payalɔɣɪ mə tɛna isu pa payalvɔv tɔɣɔnaya pɛɛ na pá lɛsɔɣɪ lɔɔtv tɔ. 32 Ama ma sɛlɛma Iso ké nyá tɔɔ sɪ pə taa kɔɔ na ń yelɛ Iso ké nyá taa tɛmmau. Nyaa kɔma na ń layasɪ ɔlɛ nyaa sɔsɪ nyá taapalaa kɛ apalvɔ.

33 Tɛnaya Piyɛɛ tɔma Yesu sɪ: Tɔcaa, ma tɛma ma tɔɣɪ tɔkɔvɔv ké, paa salɛka pá tɔki ma na-ŋ, na paa sɛm ma na-ŋ tu sɛna.

34 Ḿpúyó Yesu cɔ Piyɛɛ sɪ: Piyɛɛ, ma heeliyi-ŋ tɛfoo sɪ mpi pu takɪ kampɔav kooɔ kɛ saŋa tɔ, n tɛma tɔm toosoɣo kpɛsvv sɪ n ta nyɪ-m ké n ta nyɪ-m.

Liyitee na layatɛ pə tɔkɔvɔv tɔm

35 Pɛlɛ pə waali ké Yesu pɔɔsa ɪ ifalaa sɪ: Maa tiluyv-mɛ na í tɛɛ mpɔv tɔyɔlɔyɔli, liyitee fɛɪ, huluyv fɛɪ, ŋtankpɛtɛ fɛɪ tɔ, í laŋa pɔlvɔv cɛcɛka na? Pa cɔ-ɪ sɪ: Aai tɔ ta la-ŋ pɔlv.

36 Ḿpúyó Yesu tɔma ɪ ifalaa sɪ: Tɔv, pənɛntɛ wei í wɛna liyitee, pɔntv í tɔki ɪ tɔɔ, na wei í wɛna huluyv í tɔki-ku, na wei í fɛɪna layatɛ, pɔntv í pɛɛtɪ ɪ toko na í yana. 37 Ma heeliyi-mɛ tɛfoo sɪ, nti pa ŋmaa Iso Tɔm taa sɪ: Asayaɔ taa ké pa tv-ɪ tɔ, pə wɛɛ ké sɪ pə la ḿpúyó ma nyvɔv taa. Na nti ŋmaato taa yɔɣɔta ḿpúyó ma tɔɔ tɔ tu la teitei ké.

38 Tɛnaya Yesu ifalaa tɔma sɪ: Tɔcaa, layalɛɛ ntɔ cɛnɛɣɛ naalɛ. ɪlɛna Yesu cɔ-wɛ sɪ: Aai, í yelɛ tɔlɛ.

Yesu sɛlɛmɔvɔv kɛ Olifinaa pɔvɔv tɔɔ

(Matiyee 26:36-46; Malɛki 14:32-42)

³⁹ Μήρύγυ Yesu kulaa na í lu, na í polo Olifinaa πυγυ τῶ, ísu í tu lakuyu τῶ, úlena í ifalaa τῆη í waali. ⁴⁰ Pa talaa úlena Yesu τῶ-we sí: Í sələməxi Ísə na pə taa kəə na í hoti maγasuyu taa.

⁴¹ Tənaγa Yesu yela-we na í hatəli pəcə ísu yulv í ləγə pəle tu tala timpí τῶ, úlena í lunj akula, na í sələmi Ísə sí: ⁴² Hai, ma Caa, ye n nəkaa, kəəli wahala səsə ineyə ma nyuyu taa. Úle paa na mpv la mpi n nəkaa τῶ, yele ma kunəkəm.

[⁴³ Tənaγa ísətaa tillu nəγəlv í lu Yesu τῶ, na í səsə-i apalv. ⁴⁴ Μήρύγυ lanwakəlle səsəle kra Yesu, úlena í seesi ísəle təkəηkanj na Ísə sələmuyv. Na hanaya lukaya ísu caləm na ká tosiyi ate.]

⁴⁵ Yesu tema Ísə sələmvuyv, úlena í kulv na í məli í ifalaa cəlv na í maγana ísənyəηle kra pəle na halv pá canj pa too. ⁴⁶ Μήρύγυ í pəəsə-we sí: Suweyele í tookuyv mpv τῶ? Í kulv, í sələməxi Ísə, pə taa kəə na í hoti maγasuyv taa.

Yesu kpav

(Matiyee 26:47-56; Maləki 14:43-50; Yohaani 18:3-11)

⁴⁷ Yesu təηna mēryγy γəγətyuyv, úle yəlaa samaa tapayale, na ifalaa naanəwa na naale taa ləlv Yutaasi tēena-weγe nəγə na í kəna-we. Μήρύγυ í kpətəna Yesu sí í kpekəγəna-i. ⁴⁸ Tənaγa Yesu pəəsə-i sí: Yutaasi, kpekəna ke n hvləγəna kolontunaa sí pá kra Yulv Pəyaya má na?

⁴⁹ Mpa pa we Yesu τῶ τῶ, pa ná mpi pə caa lapv τῶ, úlena pá pəəsə-i sí: Taca τə yona ta layaləe kə?

⁵⁰ Tənaγa Yesu τῶ nyəma mpe pa taa ləlv loma kətvlv səsə təmle tv ntəγəη ηkpanjuyv na í kəəli təfəη. ⁵¹ Úlena Yesu τῶ-we sí: Í yele mpv pə maγanaa.

Μήρύγυ Yesu tokina yulv inu í ηkpanjuyv, úlena kv məli ísu kv wəv τῶ. ⁵² Pə waali kə Yesu pəəsə kətəlaa səsaa na Ísə tēsēle tanlaa taa səsaa na Yuta nyəma taa nyuyv nyəma nyuyv nyəma mpa pa kəma-i kpav τῶ sí: Í kəη na í nəki na í kraγa layaləe na kpatəη τῶ, maγa ηmulv ísəγav kə? ⁵³ Má na-me tu wenna Ísə tēsēle taa kə kvyeηη təna na í tá pəekv sí í kra-m. Ama mə na aho səkpetuyv tēe asayaa səsaa mə waatv tapəna sanjə.

Piyee kpeesuyv

(Matiyee 26:57-58,69-75; Maləki 14:53-54,66-72; Yohaani 18:12-18,25-27)

⁵⁴ Μήρύγυ pa kra Yesu na pá pona kətvlv səsə təyaya, na Piyee təηaya í waali kə táaləη τῶ. ⁵⁵ Paa tayana kəkə ke tayə hekv taa. Tənaγa Piyee polaa na í sətí mpa pa pamna kəkə ηke τῶ pa hekv taa. ⁵⁶ Təmle tv əlvnyəη nəγəlv í na-i kəkə kpeηjə na í cayaa, úlena í nyəni-i təpəηη na í τῶ sí: Í na apalv ineyə.

⁵⁷ Tənaγa Piyee kpeesaa sí: Alv nyá, aai, ma ta nyəmi-i yoo.

⁵⁸ Pə lapa layasaya ke pəcə, úlena nəγəlv tətə náa na Piyee, na í τῶ sí: Pa taa wəγele na nyá tətə. Ama Piyee cə apalv inu sí: Pə tayə ma.

⁵⁹ Pə tasa layasaya ke lapv, úlena nəγəlv tətə náa seesi ísəle sí: Tampəna τῶ, apalv inə na Yesu kə. Pə tayə pulv τῶ, í kə Kalilee tv kə.

⁶⁰ Tənaγa Piyee cəwa sí: Nti apalv nyá n γəγətyu τῶ ma ta nyi-ti.

Í nəγə ta tu tiita ate úle kampaav koo krakraa inəγəle. ⁶¹ Tənaγa Taca pəsaa na í yaya Piyee ke ísəle. Úlena Piyee τəəsí nti Taca ka γəγəta-i τῶ τῶ τῶ sí: Mpi pu takv kampaav koo ke sanjə τῶ n tema təm toosoγo kpeesuyv sí n ta nyi-m kə n ta nyi-m. ⁶² Μήρύγυ í tukaa na í lu, úlena í wii ísu í səkí í səkí.

Yesu tvvv na í mapv

(Matiyee 26:67-68; Maləki 14:65)

⁶³ Yəlaa mpa pa taŋa Yesu tɔ, pa paakayana-i, na pá makɪ-i. ⁶⁴ Pa taka i isentɔ kɛ na pá tɔŋɪ-i si: Kpeye, awe marəna-ŋ?

⁶⁵ Pa yɔɔta-i tɔmnaa tɔmnaa kɔwəwutu ke payale tɔtɔ.

Yesu ponav ke kotuyu səsəw

(*Matiyee 26:59-66; Maləki 14:55-64; Yohaani 18:19-24*)

⁶⁶ Ku fema, ilena Yuta nyuɔɔ nyɔ́ma nyuɔɔ nyɔ́ma na kɔtəlaa səsaa na Iso Tɔm seɣesəlaa pá koti pa tɔma. Mpróyú pa pona Yesu kɛ pa kotuyu səsəw taa.

⁶⁷ Na pá pɔɔsi-i si: N kɛ Mesii? Cɔ-tv na tɔ nu.

Mpróyú Yesu cɔ Yuta nyuɔɔ nyɔ́ma si: Ma heeliyi-meɣe na u tisiɣina-m.

⁶⁸ Ye ma pɔɔsa-meɣe kɔpɔɔsɔtu nti, u cɔɔ-m natəli. ⁶⁹ Ama pə kraɣav pənente tɔ, Yulu Pəyaya má maa caɣa Iso tɔŋ tɔna tv kəŋkəŋ taa.

⁷⁰ Tənaɣa Yuta nyuɔɔ nyɔ́ma tɔna pəsənaa si: Ye mpv n kɛ Iso Pəyaya ntɔ?

Mpróyú Yesu cɔ-we si: Tə maɣamaɣa tə lunna mə nɔɔsi taa, ma kɛ Iso Pəyaya kɛ.

⁷¹ Tənaɣa Yuta nyuɔɔ nyɔ́ma tɔma si: Tə luna i nɔɔɔ na tá maɣamaɣa tə nu ilɛ, tə tasəɣi aseeta nyɔ́ma ke pɛekuyv si tə lepe?

23

Yesu ponav ke Pilati

(*Matiyee 27:1-2,11-14; Maləki 15:1-5; Yohaani 18:28-38*)

¹ Tənaɣa kotilaa tɔna kɔlaa na pá pona-i Pilati isentaa. ² Mpróyú pa sɔv-i tɔm tuyv ke tɔna si: Tə maɣana apalv inɛ i tɔsəɣi tá yəlaa si pá taa feli Lom wulav səsɔ ke lampuunaa. Haləna í tɔŋ si inəɣəle wulav səsɔ Kilisiti.

³ Mpróyú Pilati pɔɔsa Yesu si: Nyayale Yuta nyɔ́ma wulav səsɔ inəɣi?

Iləna Yesu cɔ Pilati si: Ntəɣəle n yɔɔta mpv.

⁴ Mpróyú Pilati heela kɔtəlaa səsaa na samaa si: Maa naa apalv inɛ i kɔwakələtv se.

⁵ Ama kɔtəlaa səsaa na seesa isəle si: I seɣesəɣi yəlaa kɛ si pá kisi tɔtv səsaa. Hatoo Kalilee ke i caala-ti, na í cɔɔ Yuta tɔtv tɔna, halɪ nɔɔnɔɔ kele i tala cəne.

Yesu ponav ke Heloti

⁶ Pilati nu kɔtəlaa səsaa tɔm nti, iləna í pɔɔsi si: Apalv inɪ Kalilee tv kɛ?

⁷ Pilati kɔma na í cəkəna si Yesu kɛ Heloti ifalv iləna í tɔ si: I pona-i Heloti.

Pə pamna íle i ka we Yosalem ke kuyeyɪ inɪ i taa tɔtɔ. ⁸ Heloti ná Yesu iləna i laŋle hɔlvɔm səsəm. Pə taɣa pulv, i ka nu i tɔm, iləna í nyuli hatoo lɔŋ si í na-i. Na i tɛɛlayaa si i ká lapɪ-i piti tɔmle natəli na í ná. ⁹ Na í pɔɔsa-i tɔmnaa payale. Ama Yesu ta cɔ-i paa kɔlvɔmuyv. ¹⁰ Kɔtəlaa səsaa na Iso Tɔm seɣesəlaa naa we tɔna na pele pá suuki-i isayav na isəle kɔsɛmle. ¹¹ Heloti na i yoolaa pa wɔŋaya Yesu kɛ na pá laki-i nyaŋ ke səsəm. Mpróyú pa suu Yesu ke kacəka toko səsɔ nɔɔlv, iləna pá məŋna-i Pilati kiŋ. ¹² Kuyako ŋkv ku maɣamaɣa ke Heloti na Pilati pa ciikaa. Pəyele paa wɛna tɔma na kolɔŋa kɛ.

Si pá kv Yesu kɛ pá kv-i

(*Matiyee 27:15-26; Maləki 15:6-15; Yohaani 18:39-19:16*)

¹³ Mpróyú Pilati kota kɔtəlaa səsaa na icate nyuɔɔ nyɔ́ma na samaa, ¹⁴ na í tɔ-we si: I kɔna-m apalv inɛ si i tolisiyi yəlaa. Tɔv, ilɛ ma pɔɔsa-i tɔmnaa ke mə isentaa. Ama ma ta na kawalasi nsi í tv-i tɔ si taa nakələɣi i kiŋ. ¹⁵ Heloti maɣamaɣa ná tá na isayav ke Yesu kiŋ tɔtɔ, pə tɔɔ kɛ i taɣana-tuyv-i məŋnav. Apalv inɛ i ta wakəli pulv mpi pə nəɣəsəna pá kv-i pə tɔɔ tɔ. ¹⁶ Ilɛ maa yele na pá mapɪ-i akpatɛɛ iləna í tɛɛ.

[¹⁷ Paa Teev acima wena a tɔɔ pə wɛɛ si Pilati í tɔli-wɛɛɛ saləka tu nɔɔɔɔɔɔ.]

¹⁸ M̄pɔ́yú pa təna pa kpɛntaa na pá koo si: Yele pá ku inɛ inɛ, na n̄ tɔli-tɔyɔ Palapaasi.

¹⁹ Yɔlɔkɔle tɔm na yooɔ nakɔli ku lapəna ɪcɛtɛ taa na pá təkɪ Palapaasi. ²⁰ Pilati sɔɔla teu si ɪ yeki Yesu, ɪlɛna í tasəna- wɛɛɛ yɔɔtənaɔ. ²¹ Ama pɛle pa mapa kapusi si: Kamɪ-ɪ sɛm tesika tɔɔ, kamɪ-ɪ sɛm tesika tɔɔ.

²² M̄pɔ́yú Pilati tasa-wɛɛɛ yɔɔtənaɔv kɛ tɔm tooso nyəm si: ɪlɛ ɪsayatv ntiyɪ ɪ lapa? Ma ta na nti tɔ tɔɔ paa ku-ɪ tɔ. ɪlɛ maa yele na pá mapɪ-ɪ akpɛtɛɛ ɪlɛna í tɛɛɛ.

²³ Ama pa tasa kiisuyɔ na tɔŋ na ɪsɔle kɔsɛɛmle si paa kamɪ-ɪ tesika tɔɔ. Haləna pa kakiisasi nsi si nu Pilati. ²⁴ Tənaɔa Pilati tɔma si: ɪ la ɪsəna í caa tɔ. ²⁵ ɪlɛna í tɔli-wɛɛɛ wei paa təka yɔlɔkɔle na yooɔ tɔɔ na pa tɔŋaɔa si pá yeɪe-ɪ tɔ, na í cɛɛ-wɛɛɛ Yesu si pá lana-ɪ nti pa sɔɔlaa tɔ.

Yesu kam

(*Matiyee 27:32-44; Maləki 15:21-32; Yohaani 19:17-27*)

²⁶ Pa tɛɛkayana Yesu ɪlɛ pə pamna Silɛɛni tɔ wei pa yaa si Simɔŋ tɔ ɪ luna taale ntɛ na pá suli-ɪ, na pá kpa-ɪ na pá suki-ɪ Yesu tesika si í tɔŋna ɪ waali.

²⁷ Yəlaa samaa tuutuuma tɔŋaɔa ɪ waali na alaa tɔtɔ, na pɛle pá kpa pa laŋa na pá wiiki ɪ tɔɔ. ²⁸ M̄pɔ́yú Yesu pəsəna alaa mpe pa tɔɔ na í tɔ-wɛ si: Hai Yosalem alaa mɛ, í taa wii-m. Ama í wii mə na mə piya. ²⁹ Pə taɔa pɔlv, kɔyɛɛŋ wɛɛ ɪ ká kɔɔ wei ɪ taa paa tɔ si: Nyɔleɛŋ nyəma ntɛ kaalɔlasi, mpa pa ta tu məli məlvɔv maɔamaya yaa, mpa pa həla pə ta musɪ tɔ. ³⁰ Waatv ɪnəyɪ paa wiikina pɔ́ŋ si: ɪ nyəki-tv. Na paa tɔ pulasi si: ɪ takɪ-tv. ³¹ Pa ta kpisi taleɛ, kacəŋfana tawvsi na?

³² M̄pɔ́yú pa kpɛŋna yəlaa asayaa kɛ naale tɔtɔ si pa kuyɪ pá na Yesu. ³³ Pa kɔma pa tala timpɪ pa yaa si Nyɔmpɔɔɔɔɔɔ tɔ, ɪlɛna pá ká Yesu kɛ sɛm tesika tɔɔ kɛ təna, na pá ká asayaa mpe tɔtɔɔ tesikasɪ tɔɔ, lɛlv kɛ ɪ ntɔɔŋ tɔɔ, lɛlv kɛ ɪ mpɔtəŋ tɔɔ. ³⁴ M̄pɔ́yú Yesu si: Tacaa, taa nyəni pa ɪsayatv, pa ta nyɪ nti pa laki tɔ.

ɪlɛna pá tɔ tɛtɛ kɛ ɪ wontu tɔɔ na pá tala-tɪ. ³⁵ Yəlaa samaa səŋa təna na pá nyənəyɪ. Yuta nyɔyɔ nyəma wɔŋaɔa-ɪ na pá tɔŋ si: Ye tampana ɪ kɛ Mesii wei ɪsɔ ləsaa tɔ í ya ɪ ti nyɔyɔ, ɪsu ɪ ka yapv lɛlaa tɔ ɪlɛ.

³⁶ Yoolaa ná wɔŋaɔa-ɪ tɔtɔ na pá pona-ɪ lɔm konyəŋəm napəli, ³⁷ na pá tɔŋ-ɪ si: Ye n kɛ Yuta nyəma Wulav sɔsɔ, waasi nyá təyɪ nyá maɔamaya.

³⁸ Paa ŋmaawa na pá pusi ɪ nyɔyɔ tɔɔ si: Yuta nyəma Wulav sɔsɔ ntɔ.

³⁹ Asayaa mpa pa kama tesika tɔɔ tɔ pa taa lɛlv ná tvv-ɪ si: ɪsu si Mesii kele nyá yaa? Ya nyá ti nyɔyɔ na n̄ kpɛntəna tá na n̄ ya tɔtɔ.

⁴⁰ Ama lɛlv ná kaləna ɪlɛ si: Saləka kɔlvɔm ɪnəyɪ pa tv nyá, ɪlɛ pɛpɛ tɔɔ kɛ nn see ɪsɔ? ⁴¹ Pa tɔyɔ taɔa saləka inɛ tɔ pə kɛsaa kɛ. Ta kɔlapɔtv fɛləyənə-tv. Ama inɛ ɪlɛ, ɪ ta la kawalaya nakəli.

⁴² ɪlɛna í tɔ Yesu si: Yesu n kɔŋ n̄ kɔɔ nyá kawulaya tɔyɔv tɔ tɔɔsi ma tɔɔ.

⁴³ M̄pɔ́yú Yesu cɔ-ɪ si: Tɔm tampana kɛ ma heeliyɪ-ŋ, saŋa wɔle tənɛ tɔ maɔamaya má na-ŋ tu svv ələsanna.

Yesu həv

(*Matiyee 27:45-56; Maləki 15:33-41; Yohaani 19:28-30*)

⁴⁴ Tənaɔa pə məla yuyɔ ɪsu ahoo, pəyele pɪ wɛ ɪsu ɪlim sikuyɔ taka kɛ. M̄pɔ́yú səkɛtuyɔ nyala ɪcɛtɛ tɔɔ, haləna pə tala ɪlim hɔsvv waatv. ⁴⁵ Pɔyɔy ŋku ku kaya ɪsɔ tɔsɛɛle sɔsɔɔle taa tɔ kɔle kɔ kɛsəna kɔ həkv taa na kv faya hɔŋ naale kɛ yem. ⁴⁶ ɪlɛna Yesu kiisina nɔyɔ sɔsɔɔa si: Ma Caa, kpaya-m. ɪ tema

ńpńyń yńyńyń ńna í hee. ⁴⁷ Lom yoolaa nyńyń tu ná pń tńna mpi pń lapa mpń tń, ńna í sa ńń na í tń si: Tampana tń, yń ńne í ka kń yńńpan kń.

⁴⁸ Samaa wei í tńna í kńma nyńnyń tń í ná pń tńna mpi pń lapa mpń tń, ńna pń kpa pa lanń na pń mńli kńente. ⁴⁹ Yesu cewaa tńna, na alaa mpa pa tńyńa-ń hatoo Kalilee tń pa sńńa tńalńń tń na pń nyńńyń mpi pń lakń tń.

Yesu pim

(*Matiyee 27:57-61; Malńki 15:42-47; Yohaani 19:38-42*)

⁵⁰⁻⁵¹ Yuta ńcate Alimatee apalń nńyńyń pa yaakaya Yoseefń. Apalń ńne í kń yńńpan na í tńńyń tampana na í kenńana ńń Kawulaya tń. Mpe pa kotayana kotuyń sńńń ńku. Ama í taapalaa kotuyń nyńma lela na nńi tń pńle na pń la tń tń ta mańa-ń. ⁵² Mńyń í kulaa na í polo Pilati kńń na í sńlńm-ń si í kpańyń sńtń. ⁵³ ńna í polo na í tisi sńtń ke tesika tń na í caa kponńkponń tńń nyńntń pńńkahulńńa na í takń-ń, na í pimi-ń pńlaav ńku paa hńla kńkramyń taa na pa ta pinta nńyńl tń kv taa. ⁵⁴ Alńsima wule ntń pń tńna pń hńla mpń, na kuyaku kńheesuyń caaki caaluyń.

⁵⁵ Alaa mpa pa tńńyń Yesu kń hatoo Kalilee tń pń na Yoseefń pa polńna. Pa wiila pńlaav taa na pń ná ńńna pa husa sńtń tń. ⁵⁶ ńna pń kpe na pń tayıń nimnaa na tulaalńna mpa paa sayalı sńtń tń.

Ama pa heesa kuyaku kńheesuyń wule ńń kńsńsńtń taa wńv tń.

24

Yesu fem

(*Matiyee 28:1-10; Malńki 16:1-8; Yohaani 20:1-10*)

¹ Mńyń alaa taa tńv ke cimaasi tanńń tńe na pń kulń na pń polo pńlaav tń, na pń tńka pa nim sńńńń nyńm mpi paa tayınaa tń. ² Mńyń pa mańana pń kula pńlaav pńle ke pńlaav nńyń na pń pilimi-te na pń pńna poolńń. ³ Tńńyńa pa sńv pńlaav taa, ama pa ta mańana Taca Yesu. ⁴ Pa wńe na pa tńńna pń tńm mańasuyń, ńe apalaa napńlńyń naale lu pa tń kele na pń suu wontu na tń tee kńkń tńnyńńnyń. ⁵ Sńyńntń kpa alaa na pń kń pa nyńńń na ate. ńna yńlaa mpe pń tń-wń si: Weesuyń tu ke mń preeńyń sńtaa hekv na? ⁶ ń fei cńne, í fema. ń tń tńńń nńi í ka heela-mńyńe í ka wńv Kalilee tń si: ⁷ Pń wńe kń si pń tń Yńl Pńyńa ke asayaa nńń taa, na pń ka-keńy tesika tń, ńe kaa fe pń wńe tooso wule.

⁸ Tńńyńa pa tńńa Yesu kuyńyńtńtń nńi. ⁹ Alaa luna pńlaav tń, ńna pń kpańa pń tńńyńa mpń na pń keesi Yesu ifalaa naanńwa na kulńm na lela tńna. ¹⁰ Alaa mpeńyńe Makńtala Malń na Saanı na Saaki too Malń. Pa na lela kń, na tńm kulńmtń nńyń pńle pa tasa tillaa ke heeluyń. ¹¹ Ama tillaa ná hńvkaya si tńm nńi alaa heela-wńe tń tń luna-wńyńe yem kń, pa ta mń-wńe na-tń. ¹² Paa na mpń Piyńe kulaa na í kpańa asewa na í polo pńlaav tń. ń talaa ńna í lunń na í wiili na í mańana kponńkponń tńń nyńntń pńńkahulńńa saalasń tike. Pń waalı kń í kulaa na í mńli í te na piti kpa-ń sńńm ke nńi tń lapa mpń tń tń tń.

Yesu na tillaa naale pa tńm

(*Malńki 16:12-13*)

¹³ Wńle ntń tń mańamańa ke Yesu na tillaa taa naale napńli ná kulaa na pń puki ńcate nte pa yaa si ńmayusi tń. ńcate ntń na Yosalem pń poolńń nńyńńna kilomńetńlńna naanńwa na kulńm. ¹⁴ Mpi pń tńna pń hńla tń pń faaci ke pa lakaya. ¹⁵ Pa tńńna yńyńyń na pń mańasńyń-tń ńe Yesu mańamańa hika-wńyńe, na í na-wńe pń tńń. ¹⁶ Pa na-ń, ńe pń ta ce pa ńentń kń si pń nyńm-ń. ¹⁷ Tńńyń Yesu pńńa-wńe si: ń tńń ńe tńm nńyńi í mańasńyń mpń?

Ḳp̄ȳḡ pa s̄h̄aa na pa laŋa wak̄əla t̄ənaŋnaŋ. ¹⁸ T̄ənaŋa pa taa l̄əlu wei pa yaa si K̄əleupaasi t̄ə i t̄əma-i si: P̄ə p̄əv̄ Yosalem in̄e i t̄əna t̄ə, nȳá t̄ike nȳá ta nuna nteŋe k̄ək̄əl̄naa m̄pa pa h̄əla k̄uȳeŋ in̄e i taa t̄ə? ¹⁹ Ḳp̄ȳḡ i p̄əsa-we si: K̄ək̄əl̄naa m̄pa ye?

Il̄ena t̄əŋlaa naale c̄ə Yesu si: M̄pi p̄ə maŋana Nasaleti Yesu wei i k̄é Is̄ə k̄uȳəḡət̄u t̄ələsul̄v̄ s̄əso t̄ə. P̄əc̄ó i ka p̄əsa t̄əma s̄əsoŋna lap̄u na s̄eŋes̄uȳv̄ ke p̄ə tu f̄ei, hal̄əna Is̄ə maŋamaŋa nȳəna-i s̄əso na ȳəlaa t̄əna t̄ə. ²⁰ Ta k̄ət̄əlaa s̄əsa, na t̄á nȳuȳv̄ nȳəma pa k̄raŋa-i na pá kv̄-i, na s̄əŋ tesika t̄ə k̄é pa kama-i. ²¹ T̄á t̄eelaŋa si un̄i i k̄á yaŋa nteŋe Is̄eŋeli nȳuȳv̄. T̄əv̄ saŋa taa w̄e tooso k̄ə, p̄ə t̄ənaŋa m̄p̄v̄ p̄ə h̄əlv̄ȳv̄ t̄ə. ²² P̄əle p̄ə paasi t̄á taa alaa nap̄əli pa tu-tuȳv̄ p̄iti taa. Pa taa t̄ev̄ na pá polo p̄əlaav̄ t̄ə. ²³ Ama pa ta maŋana s̄ətv̄. Pa m̄əlaa il̄ena pá heeli-tv̄ si: Is̄ət̄aa tillu lu t̄á t̄ə, na i heela-tv̄ si i fema. ²⁴ T̄á taa l̄əlaa ná pola p̄əlaav̄ t̄ə na is̄əna m̄pi alaa k̄eesaa t̄ə, Ḳp̄ȳḡ pa maŋana t̄ət̄eŋeŋe. Ama i maŋamaŋa ke pa ta ná.

²⁵ T̄ənaŋa Yesu t̄əma-we si: I k̄é laŋatv̄ f̄einaa k̄é. Pepe t̄ə k̄é u m̄uȳi l̄əŋ ke nti Is̄ə k̄uȳəḡət̄u t̄ələs̄əlaa ka k̄paalaa t̄ə ye? ²⁶ P̄u w̄e si Mesii k̄á t̄əḡə k̄onȳəŋ ke Ḳp̄ȳḡ na p̄əc̄ó pá tv̄-i teeli m̄e.

²⁷ Ḳp̄ȳḡ i k̄paŋa Is̄ə T̄əŋ tak̄əlaŋa taa t̄əŋ na í s̄eŋes̄i-w̄eŋe tim̄pi pa ȳəḡət̄a i t̄əŋ t̄ə. Moisi tak̄əlas̄i ke í caal̄əna na í k̄p̄enti na í tuȳt̄əna Is̄ə k̄uȳəḡət̄u t̄ələs̄əlaa t̄əna nȳəŋsi taa.

²⁸ Pa k̄əma na pá tala icate nte pa puk̄aŋa t̄ə, il̄ena Yesu la is̄u i t̄eeki t̄əna t̄ə. ²⁹ Ama pa k̄pa-i si: T̄á na-ŋ t̄ə sv̄, n̄n naa taanaŋa taanaa, na p̄ə caa yuŋu.

Ḳp̄ȳḡ Yesu caŋaa na í na-we pá taŋ taanaŋa. ³⁰ I na-we pa caŋaa na pá t̄əki, il̄ena í k̄paŋa potopoto na í s̄e Is̄ə k̄é í na t̄əml̄e, il̄ena í faŋa-i na í c̄eŋe-we. ³¹ T̄ənaŋa p̄ə c̄ep̄a pa is̄ent̄ə na pá nȳəŋi-i. Ḳp̄ȳḡ i m̄uka yem k̄é pa heku taa t̄əna. ³² T̄ənaŋa pa t̄əma t̄əma si: Aŋhaa, p̄ətooli, t̄ə ȳəḡət̄aŋa na í s̄eŋes̄əŋi-tuȳv̄ Is̄ə T̄əŋ ke m̄paav̄ taa t̄ə p̄ə sv̄-tuȳv̄ teu t̄əkaŋkaŋ na?

³³ T̄ənaŋa t̄əŋlaa naale un̄i i k̄ula k̄pak̄pa na pá m̄əli Yosalem. Il̄ena pá maŋana pa naan̄əwa na kul̄əŋ un̄i na pa taapalaa pa kotaa, ³⁴ na pá t̄əŋ si: Tam̄paŋa t̄ə Tacaa fema. Sim̄əŋ na-i.

³⁵ Ḳp̄ȳḡ m̄p̄e pa maŋamaŋa pa k̄eesa-w̄eŋe m̄pi p̄ə lapa-w̄eŋe m̄paav̄ taa t̄ə, na is̄əna pa nȳəŋna Yesu k̄é potopoto t̄əfaŋe t̄ə.

Yesu ifalaa t̄ə luw

(Matiyee 28:16-20; Mal̄əki 16:14-18; Yohaani 20:19-23; Tillaa T̄əml̄e 1:6-8)

³⁶ Pa t̄əŋna Ḳp̄ȳḡ ȳəḡət̄uȳv̄, il̄ena Yesu maŋamaŋa lu pa heku taa na í t̄ə-we si: Is̄ə í heesi laŋa.

³⁷ T̄ənaŋa s̄əḡəntv̄ k̄pa-we na pá t̄əŋəŋ paaki. P̄ə taŋa pulv̄, paa nȳəmaŋa si as̄ənaalu k̄é. ³⁸ T̄ənaŋa Yesu t̄əma-we si: Pepe t̄ə k̄é m̄ə p̄untv̄ k̄p̄eət̄əŋi m̄p̄v̄? Na pepe t̄ə k̄é í lak̄i sika ke Ḳp̄ȳḡ m̄ə taa? ³⁹ I nȳəŋi ma niŋ na ma n̄əh̄e na í ná, maŋa te. I tak̄i-m na í ná. Ma w̄ena t̄ənȳv̄ na m̄əwa, ma f̄ei is̄u m̄pi p̄ə naa yem t̄ə.

⁴⁰ Yesu ȳəḡət̄a m̄p̄v̄, il̄ena í h̄ól̄i-w̄eŋe i niŋ na i n̄əh̄e. ⁴¹ Laŋh̄əlv̄m̄le na p̄iti wei i k̄pa-we t̄ə p̄ə katat̄əlaŋa t̄ə pa ta p̄əsi na pá mv̄-ti. T̄ənaŋa i p̄əsa-we si: I w̄ena t̄əŋnaŋa nak̄əlv̄əŋi c̄əŋe?

⁴² Ḳp̄ȳḡ pa k̄əna-i t̄inte k̄w̄əp̄əle tilimle, ⁴³ na í mv̄ na í t̄əḡə pa is̄ent̄aa. ⁴⁴ P̄ə waali k̄é i t̄əma si: Nt̄əŋi maa heela-m̄eŋe waatv̄ wei ma na-m̄e tu w̄e t̄ə si, ma t̄əŋ nti nti paa ŋmaa Moisi tak̄əlas̄i taa na Is̄ə k̄uȳəḡət̄u t̄ələs̄əlaa nȳəŋsi taa na Yontu taa t̄ə tu la.

⁴⁵ Μπόγύ ι kula pa ise si pá cekəna Iso Təm takəlası. ⁴⁶ Na ι heela-we si: Pa ηmaswaga si pə wee si Mesii ká si ké na ι ká fe pə kuyeyē tooso nyəŋkə wule. ⁴⁷ Pə wee si pá təkı ι hətə na pá lakəna waasv ke piitimnaa təna, na pə hə yəlaa na pá layasi təntə na pə husı pa isayatvnaa. İle Yosalem ke paa caaləna na pəćó. ⁴⁸ Μεγελε mpa pa nawa na paa hólı pə tampana tə pə seeta nyəma. ⁴⁹ Ma Caa təma si ι ká la-meγε kvəəəv ηku tə ma mayamaya maa yelina na kv kəə-me. Ama í ká caya Yosalem taa ké haləna Iso toma kəə na a tii mə təə na pəćó.

Yesu kpav ke isətaa

(Maləki 16:19-20; Tillaa Təmlə 1:9-11)

⁵⁰ Pə waalı ké Yesu kpava-we na pá lu ıcate waalı na pá wəsəna Petanii. Tənaya ι kusa ι niη na isə na í kooliyı-weγε Iso kvəpantv. ⁵¹ İ təηna-weγε koollee ke kooluyv, ılena í yele-we na pə kpaası-ı isətaa. ⁵² Pəle pa təma-ı seev ılena pá məli Yosalem na lanhəlvmlə kvγı-we. ⁵³ Pa saasaya Iso təseelə ke tam ké na pá saη Iso.

LAAPAALI KUPAN WEI YOHAAANI NMAAWA TŌ Kutuluṭu

Laapaali ine i nmaawb Yohaani sɔɔsa i takəlaya taa ké tɔmnaa payale mpa Laapaalənaa leləa ta yɔɔti tɔ, isu akpayale ke Kana, na Nikotem pote ke Yesu kin, na Samalii alv na Yesu ké ləkɔ nɔɔ, na apalv wei i hɔnta wɔsasi ke piṣi pələfei nule tɔ, na apalv wei pa lɔlɔna yulɔmtv tɔ. Yohaani yaaki Yesu si: Iso Tɔm nti tɔ pəsa yulv na tɔ kɔɔ na tɔ caya yəlaa həkɔ tɔ. Yesu ké Iso Pəyaya ké, na i we Iso kin ke hatuu kancaalaya taa. Yohaani si Yesu kele weesuyu na ye wei i tema-i na i taa pɔntv ka hiki weesuyu tam tɔɔ nyəhkv. Yohaani seewa isənaa payale ké i seyesuyv taa ke. I tɔma si Yesu wee isu lvm, inəɔlə tɔɔnaya, inəɔlə tiikulu kupan, inəɔlə nyaaləm, i ké mpaav, inəɔlə nɔnɔɔ. **Isəna pa faya Yohaani takəlaya tɔ:**

Tɔm pəsa yulv, titite 1:1-18

Iso lvm sɔlv Yohaani aseeta, titite 1:19-51

Yesu tɔmlə ke patəma, titite 2:1-12:50

Yesu kɔsəsutv kantəkaya nyəntv, titite 13-17

Yesu konyəntɔyɔlə na i səm na i fem, titite 18-21

Kəkɔ nka ka naa yəlaa tɔ na pa weesuyu halv

¹ Hatoo kancaalaya Tɔm ka wenna. Na Iso cɔlɔɔ Tɔm ka wee, na Tɔm inu i ka tu ké Iso ké. ² Iso cɔlɔɔ i ka we hatoo kancaalaya. ³ I nin ke Iso lapəna pə təna. Pulv cəcəka fei mpi pə lapa na i nin fei pə taa tɔ. ⁴ Inu i kin ke weesuyu ka wee, na weesuyu nkv kv yelina na kəkɔ kɔɔ yəlaa kin na pə naa-we. ⁵ Kəkɔ naaki səkretuyv na səkretuyv, ta teesi-keye paa pəcɔ mayamaya.

⁶ Mpyú Iso tila i tillu nɔɔlv, pa yaa-i si Yohaani. ⁷ Ilé i kɔma si i húlɔyí kəkɔ nka ka naa mpv tɔ ka yaasi. Na i kɔnte nyuyv nté si i yɔɔti na yəlaa təna mv, na pá təɣ-ti. ⁸ Pə taya inu i mayamaya i kena kəkɔ nke. Ama i kɔmaya si i keesəyi kəkɔ nke ka yaasi. ⁹ Kəkɔ nke ka tike ka kena tampana nyəhka, na ká kɔɔ antulinya taa na ká yele na yəlaa təna naaki.

¹⁰ Tɔm inu i ka kɔma antulinya taa, paa na mpv antulinya tá nyəmi-i. Pəyele i nin ke Iso ka lapəna antulinya. ¹¹ I mayamaya i teye i kɔma. Ama i te nyəma ta mv-i. ¹² Paa na mpv leləa mv-i na pá tisi i tɔm, iləna i ha-weye tɔɣ si pá pəsi Iso piya. ¹³ Pə taya isu pa lɔla-weye kvlvlv ke Iso piya, yaa pə ké yulv sɔɔlvuyv tɔm, yaa yulv nɔkuyv tɔm. Ama Iso lapəna i mayamaya si pá pəsi i piya.

¹⁴ Tɔm inu i pəsa yulv təkpataa na í kɔɔ na í caya tá həkɔ, na i pəlele na i tampana feina taka. Tə nawa i teeli ke teu, teeli inəyi Tacaa ha Pəyaya ikpamlə. ¹⁵ Yohaani ka yɔɔta i tɔm na í kpaalı si: I tɔm ke maa yɔɔtaa, si ma waalı nɔɔlv ká te na í kɔɔ, ilə i kəla-m. Pə taya pulv, pa lɔla-m tɔ, ma mayana-i ké.

¹⁶ I kupantv sɔsɔntv tɔɔ, tá təna tə nu i lelen pə tu fei. I lapa-tuyv kupantv ke tɔma tɔɔ, tənə tə tɔɣ na tənə tə leetəyi. ¹⁷ Moisi kin ke tə hika kiin. Iləna Yesu Kilisiti náa kəna pəlele na tampana pə tɔm. ¹⁸ Too tɔ, nɔɔlv ta nata Iso. Ama Iso Pəyaya ikpamlə nka ka ké Iso na ká we ka Caa Iso kin tɔ, nke ka lapəna na yəlaa nyi Iso.

*Lum sɔlv Yohaani waasv
(Matiyee 3:1-12; Malaki 1:1-8; Luku 3:1-18)*

¹⁹ Waatu wei Yuta nyɔvu nyɔma kusa kɔtɔlaa na Lefii nyɔma ke Yosalem na pá tili-we si pá polo pá pɔɔsi Yohaani si i ké awe tɔ, nti Yohaani inɪ i yɔɔtɔaa tɔɔlɔ:

²⁰ Yohaani ta kisi cɔv, i tisa tampana ké si: Ma ta ke Mesii.

²¹ Ilɛna tillaa mpe pá pɔɔsi Yohaani si: Ilɛ n ké awe? Ilii? Na í cɔ si: Ma ta ke Ilii. Pa tasa-i si: Nyagale Isɔ kuyɔɔtɔtv telɔsɔlv wei tɔ? Na í cɔ si: Aai.

²² Tɔnaya pa tayana-i tɔm si: Ilɛ n ké awe? Heeli-tv na tɔ polo tɔ heeli mpa pa tila-tv tɔ. Nyá maɔamaɔa n yaa nyá ti suwe?

²³ Ḿpɔ́yó Yohaani tɔma si:

Má, ma ké nɔɔlv wei i yɔɔtɔɔxəna nɔɔv
sɔsɔɔa ke wɔlaya tetv taa si pá tayani
Taca ke mpaav na kó siyisi teu.

Isɔ kuyɔɔtɔtv telɔsɔlv Isayii ka yɔɔtɔna-ti.

²⁴ Tillaa mpe paa ké Falisanaa. ²⁵ Na pele pa pɔɔsəna-i tɔcululu si: Ye n ta ke Mesii, n ta ke Ilii, pəyele n ta ke Isɔ kuyɔɔtɔtv telɔsɔlv wei tɔ ilɛ, pepe tɔɔ ké n sɔɔ yɔlaa ke Isɔ lum?

²⁶ Ḿpɔ́yó Yohaani cɔ-we si: Ma ilɛ lum ke ma sɔɔ-me. Ama nɔɔlv we mə hekv taa wei í ta nyi tɔ. ²⁷ Ma waali ilé i kəŋ, ma ta tala má wɔɔsi i nɔɔhe taa ntaŋkpa maɔamaɔa.

²⁸ Pə tɔnaya mpv pə lapa Petanii ke Yaatanɪ pɔɔv waali ké timpɪ Yohaani sɔɔkaya yɔlaa ke Isɔ lum tɔ.

Isɔ Iwəyaya Yesu

²⁹ Tɔv fema na Yohaani na Yesu na í kəŋ i kin, ilɛna í tɔ si: Iɪ naa Isɔ Iwəyaya ŋka ka husəyi antulinya isayatu tɔɔlɔ? ³⁰ I tɔm ke maa heela-me si: Ma waali nɔɔlv ká te na í kɔɔ, ilɛ i kəla-m. Pə taya pɔlv, pa lula má tɔ, ma maɔana-i ké. ³¹ Ma taa nyi si aweyele pɔntv inɪ. Ama ma kɔmaɔa si ma sɔɔ yɔlaa ke Isɔ lum na lum si pé la na Isɛyeli nyɔma nyəmi-i.

³² Yohaani tasa yɔɔtɔɔv tɔtɔ si: Ma nana ma isəpəle ke Isɔ Feesuɔv, na kv we isɪ alukuku na kv tiina isɔ na kv caya Yesu tɔɔ. ³³ Ma taa nyənta Yesu. Ama Isɔ wei i tila-m si má sɔ yɔlaa ke Isɔ lum tɔ inɪ i heelina-m si: Ń kɔma ń ná Feesuɔv tiiwa na kó caya yɔlv wei i tɔɔ, pɔntv inɪ í ká sɔna yɔlaa ke Isɔ lum na Feesuɔv Nanɔtɔ. ³⁴ Tɔv, ma ná mpv tɔɔv ma yɔɔtɔɔyi tɔcɛicɛi si inɪ i kɛna Isɔ Pəyalv.

Yesu ifalaa kancaalaya nyɔma

³⁵ Tɔv fema ilɛna Yohaani we tɔna tɔtɔ, í na i ifalaa taa naale. ³⁶ I kɔma na í ná Yesu tɛɛ, ilɛna í tɔ si: Iɪ naa Isɔ Iwəyaya nté.

³⁷ Yohaani ifalaa naale inɪ i nu mpv, ilɛna pá təŋ Yesu waali. ³⁸ Yesu pəsəna i waali təkrev na í ná si pa təŋəyi-i, ilɛna í pɔɔsi-we si: Pepeye í pɛekəyi?

Ilɛna ifalaa naale inɪ í pɔɔsi-i si: Lapi, (Taca ke pa yaa mpv na pa tɛ taa.) Leyɛ nyá təyaya?

³⁹ Yesu cɔ-we si: I kɔɔ na í ná.

Ḿpɔ́yó Yohaani ifalaa polaa na pá nyi Yesu tɛ, na í na-we pá la taanaya ke tɔna. (Waatu inɪ tɔ ilim huwaya.)

⁴⁰ Mpa pa naale pa nu Yohaani tɔm na pá təŋ Yesu tɔ pa taa lɛlv nté Siməŋ Piyɛ neu Antəlu. ⁴¹ Na Antəlu inɪ i sulina i taalv Siməŋ ke kancaalaya na í heeli Siməŋ si: Tə hika Mesii. (Kilisiti ke pa yaa mpv na pa tɛ taa.)

42 Uena Antəlu kraɣa Siməŋ na í pona Yesu kin. M̄p̄óyú Yesu nyəna-ı təp̄in̄ŋ na í təm̄ı-ı sı: N ké Yohaani pəyalu Siməŋ ké, ıle kaɣana paa cuɣusı-ŋ sı Sefası. (Piyee ke pa yaa mpv na pa te taa.)

Filip̄v na Natanayee pa yaav

43 Təv fema, ılena Yesu luyv la sı ı ləkı ı təyi Kalilee. M̄p̄óyú ı sula Filip̄v, na í təm̄ı-ı sı: Kəw ń təŋı-m.

44 Filip̄v ka ké Antəlu na Piyee pa ıcate Petesaita tv ké. 45 Pə waalı ké Filip̄v nawa Natanayee na í heeli-ı sı: Wei ı təm̄ Moisi ka ŋmaa kəsəsutv takəlaɣa taa na ıso kuyəɣətvtv teləsəlaa náa yəɣvtv tətə tə, tə hika-ı pəne. Inəɣəle Nasaleti tv Yosəefv pəyalu Yesu.

46 Tənaɣa Natanayee nəɣə təkpaav sı: Kvpantv natəli tə wee sı tu luna Nasaleti? Uena Filip̄v cə-ı sı: Kəw na ń nana nyá ı səle.

47 Yesu nawa Natanayee na í kəŋna ı təw, ılena í yəɣvtv sı: ıseyeli tv maɣamaɣa ntə cəne. Pəpətiya tu fei ı kin ke paa pəcə.

48 M̄p̄óyú Natanayee pəsa-ı sı: Leye n nyəmna-m?

M̄p̄óyú Yesu cə-ı sı: Ma na-ŋ fiki tvɣv tēe na pəcə Filip̄v yaa-ŋ.

49 Tənaɣa Natanayee təma sı: Ama Taca, n ké ıso Pəyalu, ıseyeli nyəma wulav səso ké.

50 M̄p̄óyú Yesu cə-ı sı: ısu ma heeluyuu-ŋ sı ma na-ŋ fiki tvɣv tēe təɣəle n mv-tı yaa? N ká te na ń na mpi pə kəla təne ıvı təkpataa tə.

51 M̄p̄óyú Yesu təma sı: Tamapana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi. ı ká te na í ná ısətənyv tvlaa na ıso ısətəa tillaa təŋəyi Yvlv Pəyaya má na pá kraa na pá tiiki.

2

Kana akpaɣale

1 Kuyakv tooso nyəŋkv wule pa kra pəelə ke Kalilee Kana taa, na Yesu too polo. 2 Na pá yaa Yesu na ı ifalaa tətəɣə akpaɣale ńtə tə taa. 3 Tənaɣa svlm̄v təma, ılena Yesu too heeli Yesu sı: Pa svlm̄v təma.

4 M̄p̄óyú Yesu cə ı too sı: Alv nyá, nyaa heelina-m na pəcə má lá na? Ma waatv ta tata.

5 Tənaɣa Yesu too heela təmlə nyəma sı: Ye í heela-meyə nti í la nti.

6 Pəe ŋkraaŋ naatoso wei ı taa Yuta nyəma alvwala lvm̄v ka wee tə ı ka we təna, na paa ı taa ŋkv kv təkı ısu liitilinaa nıunvwa (100) ké mpv. 7 M̄p̄óyú Yesu təma təmlə nyəma sı: ısuuli ŋkraaŋ ınəyi lvm̄v. Tənaɣa pa suulina ı nəsı təkə təkə. 8 Uena í tə-we sı: Təw, pəneŋte í cosi lvm̄v mpi na í pona kvətəɣəv tallv ıle.

M̄p̄óyú təmlə nyəma cosa na pá pona kvətəɣəv tallv. 9 Uena tallv təŋ lvm̄v mpi pə pəsa svlm̄v ke mpv tə. Ama ı ta nyı timpı svlm̄v mpi pə luna tə. ıle təmlə nyəma mpa paa cosa lvm̄v tə pəle pa nyəma. M̄p̄óyú tallv yaa akpaɣalv, 10 na í təm̄ı-ı sı: Svlm̄v kvpam ke yəlaa təna caaləɣəna ləsvv, na pə kəma na pa təna pá haya ıle, pa təkəna mpi pə ta tvli tə. Ama nyá, nyá svlm̄v kvpam ná we haləna nəwəwə.

11 Piti təmlə kancaalaya nyəntə nte Yesu lapa Kalilee Kana taa təɣəle. Na piti təmlə nteye ı huləna ı teeli, na ı ifalaa tənə-ı na pa taa.

12 Pələ pə waalı ıle, Yesu na ı too na ı newaa na ı ifalaa pa pola Kapənahum na pá caya tənaɣa wee naale, ıle pa ta taanı.

Payatəlaa təɣənyv ke ıso təsele səsole taa

(Matiyee 21:12-13; Maləki 11:15-17; Luku 19:45-46)

13 Yuta nyáma Teeu acima wɔsaa, ɔlena Yesu polo Yosalem. 14 Ḿróyú ɪ maɣana naaŋ na heeŋ na alukukunaa pɛetɔlaa caɣa Iso tɛsɛɛle taa, na liyitee yɔkɔlaa náá caɣa pɛle pa taapɔlɔnaa tɛɛ. 15 Tɔnaɣa Yesu kpaɣa ŋmusi na í kuntili-si na í tɔɣɔnna pa tɔnaɣa Iso tɛsɛɛle taa, pa na pa heeŋ na pa naaŋ tɔtɔ. Na í ŋmusi liyitee yɔkɔlaa liyitee ke aɛ, na í pɔsi pa taapɔlɔnaa ke alele. 16 ɔlena í holina alukukunaa pɛetɔlaa si: ɪ lɔsi-wɛɣe cɔnɛ. ɪ taa pɔsi ma Caa tɔɣaɣa ke kɔyaku ke mpɔ.

17 Ḿróyú ɪ ifalaa tɔsaa si pa ŋmaawa Iso Tɔm taa si: Hai Iso, ma luɣu sɔv nyá tɔɣaɣa tɔmlɛ kɛ ɪsu yem na kɔpɛɛ.

18 Tɔnaɣa Yuta nyáma tɔŋa-ɪ tɔkpɪ si: Piti tɔmlɛ nteɣe n ka la-tu na pɔcɔ tɔ nyi si pɔ ha-ŋ mpaav si n í la ɪsɛntɔ inɪ?

19 Ḿróyú Yesu cɔ-wɛ si: ɪ yɔki Iso tɛsɛɛle tɔnɛ, na maa tayaŋi-tɛɣe ŋmav ke kɔyɛɛŋ tooso taa. 20 Ḿróyú Yuta nyáma tɔma-ɪ si: Pɪsi nɪle na naatoso ke pa ŋma Iso tɛsɛɛle tɔnɛ, na nyaa ŋmaa-tɛɣe kɔyɛɛŋ tooso taa?

21 Ama Yesu maɣamaɣa ɪ tɔɣi ɪ yaakaɣa mpɔ si Iso tɛsɛɛle. 22 Pɔ tɔɔ kɛ waatv wei Yesu kɔma na í si na í fe tɔ, ɪ ifalaa tɔsaa si ɪ ka yɔɣɔta-ti. Halɔna pá tɛ pa taa na Iso Tɔm na Yesu kɔyɔɣɔtɔv tɔtɔ.

Yesu nyámá yɔlaa lotu taa hvwɛ

23 Yesu wɛv Yosalem ke Teeu acima tɔɔ kɛ mpɔ tɔ, yɔlaa paɣale nawa piti tɔma nna ɪ lakaya tɔ na pá mv-ɪ kpaɣaa tɔkpa si inɔɣi. 24 Ama Yesu ná tá tɛ-wɛ na ɪ taa. Pɔ taya pulv, ɪ nyámá pa tɔnaɣa teu kɛ. 25 Pɔ fei si nɔɣɔlv í sɛɣɛsi-ɪ pa tɔm na pɔcɔ. ɪ maɣamaɣa ɪ nyámá mpi pɔ wɛ yɔlv taa tɔ.

3

Yesu na Nikotɛm pa faaci

1 Apav nɔɣɔlv ɪ ka wenna Falisanaa taa na pá yaa-ɪ si Nikotɛm. ɪ kɛ Yuta nyɔv nyáma taa lelv. 2 Ḿróyú ɪ pola Yesu kin ke ahoɔ naali na í yɔɣɔt-ɪ si: Taca, tɔ nyámá si Iso kɔnna-ŋ si n sɛɣɛsi-tv. Pɔ taya pulv, nɔɣɔlv fei wei ɪ pɔsɔɣi na í la piti tɔma ɪsu n lakɔv tɔ na pɔ tá kena Iso tɔŋ.

3 Yesu cɔ-ɪ si: Tampana ke ma heeliɣi-ŋ yoo, maa cɛsɔɣi, ye pɔ ta lelv yɔlv ke lɔlvɔv, ɪ kaa na Iso Kawulaya.

4 Tɔnaɣa Nikotɛm pɔsɔ-ɪ si: ɪsɔnaɣale pu tayaŋi yɔlv ke lɔlvɔv na í tɛma sɔsɔ ke lapv? Ama ɪ kaa pɔsi na í lelv ɪ tɔo lotu taa kɛ sɔv na pɔ tayaŋi-ɪ lɔlvɔv?

5 Yesu cɔ-ɪ si: Tampana ke ma heeliɣi-ŋ yoo, maa cɛsɔɣi, ye pɔ ta lɔl-ŋ na lvm na Feesuyv, n kaa sɔv Iso Kawulaya. 6 Yɔlv ke yɔlv lɔlɔɣi. Ama Iso Feesuyv lɔlvɔv wɛna pɔ mpa, na pɔle pɔ wɛ yɔlv taa tɔm kɛ. 7 Taa la piti na nti ma heela-ŋ si pɔ wɛɛ si mɔ tɔna pu lelv-mɛɣe lɔlvɔv tɔ tɔ tɔɔ. 8 Nyɔni, heelim makɪ timpɪ pɔ luɣu wɛɛ tɔɣɔ, na n nuki pɔ taŋ. Pɔyele n ta nyi pɔ tɔlɔle yaa pɔ tɔpote. Wei Iso Feesuyv lɔlaa tɔ ɪ wɛ mpɔ tɔtɔ.

9 Ḿróyú Nikotɛm tɔma si: ɪsɔnaɣale mpɔ?

10 ɔlena Yesu cɔ-ɪ si: Halɪ mɛɣele ɪsɛɣeli sɛɣɛsɔlaa sɔsaa na n ta cɛkɔna tɔm tɔnɛ? 11 Tampana ke ma heeliɣi-ŋ yoo, maa cɛsɔɣi, tɔ nyámá nti tɔ yɔɣɔtɔɣi tɔ na nti tɔ nawa tɔ nɔɣi tɔ kɛsɔɣi-mɛ. Pɔ na pɔ mpɔ tɔ mu caa tá tɔm mvɔv. 12 ɪsɔna pɔ tɔŋa lapv ke aɛ cɔnɛ tɔɣɔle ma heeliɣi-mɛ na ɪ saŋ mvɔv. ɪɛ ye ma kɛsɔ-mɛɣe ɪsɔna pɔ wɛ ɪsɔtaa tɔ, mɔ taa aweɣele mvɔv? 13 Nɔɣɔlv ta kpata ɪsɔtaa ye pɔ taya Yɔlv Pɔɣaya má wei ma luna ɪsɔtaa na má tiɪ tɔ ma paasi. 14 ɪsu Moisi ka tɔv nyɔɣɔlvɔv kɔsɛmɔv tɔm ke tesika nyɔv taa na í siki

wɔlɔɔ tɛtu taa tɔ, mpɔ unɪ tɔtɔɔ pə wɛɛ sɪ paa kpaasi Yɔlɔ Pəɔɔɔ mǎ. ¹⁵ ɪlɛna yɔlaa mpɔ pa tɛna paa mɔ ma tɔm tɔ pǎ hiki weesuyɔ ŋku ku tɛŋ tɔ. ¹⁶ Pə taya pulɔ, ɪsɔ sɔla yɔlaa tɛnaɔ sɔsɔm, halɛna í canj í ha ɪ Pəɔɔɔ ɪkpaɔmɛ, sɪ pa tɛna mpɔ paa tɛŋ ka tɔm tɔ, pǎ taa sɪ, ama pǎ hiki weesuyɔ ŋku ku tɛŋ tɔ. ¹⁷ Pə taya ɪsu yɔlaa tɔm kɔyɔ tɔ kɛ ɪsɔ tila ɪ Pəɔɔɔ. Ama pa nyɔyɔ yarɔ tɔ kɛ. ¹⁸ Paa kuyɪ wei ɪ tɛŋa ka tɔm tɔ pɔntɔ tɔm. Ama wei ɪ tɛŋɔyɪ ka tɔm tɔ, pɔntɔ tɔm tɛma sɔrɔ, ɪ ta tɛŋ ɪsɔ Pəɔɔɔ ɪkpaɔmɛ tɔm tɔ pə tɔɔ. ¹⁹ Pa tɔm sɔpa timpɪ tɔɔɔɛ sɪ fɛtɛla wei ɪ naaki tɔ ɪ kɔma antulɪnya taa, na yɔlaa sɔɔɪ sɛkɔɔɔyɔ na pǎ kisi-ɪ pa lakasi ɪsɔɔɔ tɔɔ. ²⁰ Ye wei ɪ laki ɪsɔɔɔtɔ ɪ taa kpaakɛna fɛtɛla ɪnɔyɪ. ɪ kɔɔtɔɔɔna-ɪ sɪ pə taa kɔɔ na í la na pǎ ná ɪ ɪsɔɔɔtɔ tɔɔ. ²¹ Ama wei ɪ tɛŋɔyɪ tampana tɔ ɪ kɔɔtɔɔɔna fɛtɛla ɪnɔyɪ sɪ í la na pǎ ná tɛɛɛɛɛɛ sɪ ɪsɔ nunav tɔ kɛ ɪ laki mpɔ.

Yesu na Yohaani pa tɔm

²² Pəɛ pə waali kɛ Yesu na ɪ ifalaa pa kula tɛna na pǎ polo Yuta tɛtu taa, na í na-wɛ pǎ caya tɛnaɔ wɛɛ naale, na ɪ sɔɔki yɔlaa kɛ ɪsɔ lum. ²³ Yohaani ná sɔɔkaya yɔlaa kɛ ɪsɔ lum tɔtɔɔ Ayinɔŋ kɛ Salim kinj. Lum ka wɛ tɛnaɔ sɔsɔm kɛ. Yɔlaa kɔŋaya Yohaani kinj na í sɔɔki-wɛɛɛ ɪsɔ lum. ²⁴ Waatu unɪ tɔ pa ta tɔkɔta Yohaani kɛ salɔka.

²⁵ Mɔpɔyɔ Yohaani ifalaa taa lelɛ na Yuta tɔ nɔɔɔɔ pa sɔv hɔm kɛ ɪsɔ sɛɛv kɔtasi nsi yɔlɔ tayanɔɔɔna ɪ tɪ tɔ sɪ tɔɔ. ²⁶ Mɔpɔyɔ pa pola Yohaani kinj na pǎ pɔɔsi-ɪ sɪ: Tacaɔ, n tɔɔsa yɔlɔ wei ɪ tɔm n ka heela-tɔ na nyá na-ɪ í ka wɛ Yaatanɪ waali tɔ ɪ tɔɔ? Nyɛni pɔnɛntɛ unɪ ɪ sɔɔkɛna nteɛɛ yɔlaa kɛ ɪsɔ lum, na pa tɛna pǎ puki ɪ kinj.

²⁷ ɪlɛna Yohaani cɔ-wɛ sɪ: Yɔlɔ ɪ hikiyɪ pulɔyɔ yem na ɪsɔ tá ha-ɪ-wɪ. ²⁸ Mə maɔamaɔa í pəsəyɪ na í ləsi ma aseeta sɪ ma yɔɔtɔa sɪ ma ta kɛ Mesii. Ama ma tɛɛ ɪ nɔɔɔ kɛ kɔtɛɛ. ²⁹ Akpayaɔ tɛna asasaɔɔ. Ama akpayaɔ taapaɔ sɔŋa tɛna na í kɛma ŋkraŋŋ. Pə kɔma na í nu akpayaɔ nɔɔɔ, ɪɛ ɪ lanjɛ hulɔmɪ sɔsɔm. Mpɔ unɪ tɔtɔɔ ma lanjɛ hulɔmaa, na pɔnɛntɛ pə maɔa-m teu. ³⁰ Pə wɛɛ sɪ Yesu í pukɛna na maa sɔki.

Wei ɪ kɔmna ɪsɔtaɔ tɔ ɪ tɔm

³¹ Wei ɪ luna ɪsɔtaɔ tɔ unɪ ɪ kɔlɛna pə tɛna. Na wei ɪlɛ ɪ wɛ atɛ cɛnɛ tɔ, ɪ kɛ atɛ nyɛŋ kɛ, na atɛ nyɛntɔ kɛ ɪ yɔɔtɔyɪ. Ama wei ɪ luna ɪsɔtaɔ tɔ unɪ ɪ kɔlɛna pə tɛna. ³² Na ɪ yɔɔtɔyɪ mpi ɪ nawɔ na í nu tɔ pə tɔm, ama nɔɔɔɔ ɪ mɔyɪ ɪ tɔm. ³³ ɪɛ wei í tu mɔ ɪ tɔm, pɔntɔ tisina ntɛ sɪ ɪsɔ yɔɔtɔyɪ tampana. ³⁴ Wei ɪsɔ tilaa tɔ pɔntɔ yɔɔtɔyɪ ɪsɔ tɔm kɛ. Pə taya pulɔ, ɪsɔ cɛɔyɪ-ɪ ɪ Feesuyɔ tɛnaɔ. ³⁵ Tacaɔ sɔla ɪ Pəɔɔɔ na í tɔ pə tɛnaɔ ka niŋ taa. ³⁶ Ye wei í nuna Pəɔɔɔ ɪ tɛma weesuyɔ ŋku ku tɛŋ tɔɔɔ hikuyɔ. Ama wei í kisa ɪsɔ Pəɔɔɔ kɛ nunav tɔ ɪ lanja kɛ, na ɪsɔ mɔna-ɪ na pǎaná kɛ tam kɛ mɔpɔyɔ.

4

Yesu na Samalii alɔ pa faaci

¹ Falisanaɔ nuwa sɪ Yesu hikiyɪ tɛŋlaa na í sɔɔki-wɛɛɛ ɪsɔ lum na pǎ kɔlɔyɪ Yohaani. ² Pɔcɔ pə taya Yesu maɔamaɔa sɔɔkayana-wɛɛɛ ɪsɔ lum, ama ɪ ifalaa kɛ. ³ Yesu kɔma na í nu sɪ Falisanaɔ nu mpɔ, ɪlɛna í kɔɪ Yuta tɛtu taa na í mɔna Kalilee tɛtu taa. ⁴ Na pə wɛɛ sɪ Samalii nyɛŋku kɛ ɪ tɛŋ.

⁵ Mɔpɔyɔ Yesu wɔsɛna Samalii ɪcɛtɛ natɛɪ nte pa yaa sɪ Sikaa tɔ, na tɔ kɔɔtɛna tɛtu nti Yakɔrɔ ka ha ɪ pəɔɔɔ Yɔsɛɛɛ tɔ. ⁶ Na Yakɔrɔ lɔkɔ ka wɛ tɛna. Tɔntɛ nu Yesu ɪlɛna í caya lɔkɔ nɔɔɔ, na waatu unɪ ilim sikaa.

7 Μόρυγό Samalii alv nōγολv kōma lōm luγu, na Yesu sēlōmι-ι si: Ha-m lōm na má nyōō.

8 Waatu ιnι Yesu ifalaa ka tēma tēev ke ιcate taa kē kōtōγov γarv. 9 Samalii alv cō-ι si: Pepe tōō kē nyāγa Yuta tv na n̄ sēlōmāγι-m lōm si n nyōō. Pēcō maγa Samalii tv? (Pē taγa pulv tōō, Yuta nyōma na Samalii nyōma paa suliyι.) 10 Μόρυγό Yesu cō-ι si: Ye n ka cēkēna mpi Isō haakι tō, na n̄ ka nyōmá wei má ma sēlōmāγι-η lōm konyōnyōom ke isēntō tō, nyá maγamaγa n ka laalēna-m sēlōmυγv na maa ha-η weesυγv lōm.

11 Μόρυγό alv cō Yesu si: Ma ce, n feina kolulunav ηku n ká luna tō. Pēcō lōkō ná tu lumaa. Ilē leyē n ká hiki weesυγv lōm mpi? 12 Tá lōηce Yakōrv hulina lōkō ιne na táá maγana-ι. Halι Yakōrv na ι piya na ι kalēkēη pa nyōō lōkō ιnι ι lōm. Ilē n hυv si n kēla ιlē?

13 Μόρυγό Yesu cō alv si: Wei ι nyōō lōkō ιne ι lōm lukōtv tasēγι-ι kpaυ kē. 14 Ama wei ι nyōō lōm mpi maa ha-ι tō, lukōtv ι lēlēγι-ι kpaυ paa pēlee. Pē taγa pulv, lōm mpi maa ha-ι tō pu la ι taa kē lōm seelv wei ι cetēγι tō. Halēna ι hiki weesυγv ηku ku teη tō na ι kιη.

15 Μόρυγό alv cō Yesu si: Ma ce ha-m lōm mpi, ιlē lukōtv kaa tasa-m kpaυ, na má taa tasa cēneye mēlυγv kē lōm luγu.

16 Μόρυγό Yesu tōma alv si: Polo n̄ yaa nyá paalv na nyá na-ι ι kōō cēne.

17 Μόρυγό alv cōwa si: Ma feina apalb.

Ilēna Yesu cō alv si: Tamprana ke n yōγōta si n feina apalb. 18 Pē taγa pulv, n tēma apalaa kakpasι ke saav, na wei ι te n tu wē kaγana isēntō tō n wē yem, pē taγa nyá paalv. Pē tōō kē nyá tōm wēna tamprana.

19 Μόρυγό alv cō Yesu si: Tacaa, ma naa si n kē Isō kuyōγōtv tv telēsulv. 20 Ta lōηcēnaa sēekāγa Isō kē puyv kōne kv tōō. Ama Yuta nyōma me mē tēη si ye paa sēe Isō Yosalem kē.

21 Μόρυγό Yesu cō alv si: Alv nyá nu ma tōm, pu kōō tō, Tacaa Isō seev kaa wēe tēntēmle tōm, si puyv kōne kv tōō yaa Yosalem. 22 Samalii nyōma me ι ta nyι wei ι sēekι tō. Ama Yuta nyōma ta tá nyōmá wei tá sēekι tō. Pē taγa pulv, Yuta nyōma kιη ke Isō seev mpi pē waasēγι tō pē wēe. 23 Ama pē wēe pu kōō, halι pē tu tēma kōnte te, na mpa pa sēekι Isō na tamprana tō paa sēe-ι hatōo pa taa kē na cēsυγv feι. Isō seelaa isu mpv wēγe Caa Isō sōalaa. 24 Isō ι naa isēntōō, pē tōō kē mpa pa sēe-ι tō, pē taγa isēntōō ke paa sēe. Ama pa taanaa kē na cēsυγv feι.

25 Μόρυγό alv cō Yesu si: Ma nyōmá si Mesii wei pa yaa si Kilisiti tō ι ká kōō te, ye ilē ι kōma, ι ká kilisi-tυγv pē tēna.

26 Μόρυγό Yesu cō alv si: Ma wei ma yōγōtēγōna-η isēntō tō, maγale Mesii ιnι.

27 Yesu na alv pa tēηna yōγōtaγa ke mōrygō ilēna ι ifalaa tala, na pē la-wēγe piti kē mpi pē tōō ι na alv taka pa yōγōtēγι tō. Paa na mpv pa taa nōγολv ta pōōsi si: Pepeγe n caa ι kιη? Yaa ntiγι nyá yōγōtēγōna-ι?

28 Tēnaγa alv mēηna ι hēγaγa na ι su. Ilēna ι mēli ιcate taa na ι yaa yēlaa si: 29 I kōō na ι ná apalb nōγολv wei ι kpaγa pē tēna mpi tuu ma lapa tō na ι kēesi. I ta ke Mesii yee?

30 Μόρυγό yēlaa lu ιcate taa na pá puki Yesu kιη.

31 Alv ιnι ι tēe mpv tō, na ι ifalaa náá tēηna-ι tēekυγv kē si: Tacaa n kaa tōγō mpv?

32 Ama Yesu cō-wē si: Tōγōnaγa ηka ma tōkι tō ι ta nyι-ke.

33 Μόρυγό Yesu ifalaa pōōsa tēma si: Nōγολv kōna-ι tōγōnaγa ke yee?

³⁴ Tənaɣa Yesu cə-wɛ si: Ma təɣənaxa nté wei i tila-m tɔ i luɣu nyəntu lapu, na i təmlɛ nte i hɔla-m sɪ má la tɔ tə yoosuɣu. ³⁵ Mɛ mə tɔŋ si: Pə kaasa isətonaa liɣiti na kɔmtu tala. Ama má, ma heeliyi-mɛ si, í kɔsɪ mə ɪsɛ na í na isəna kɔtəɣɔv sɛɛna tawa na kv taŋa kɔntaa tɔ. ³⁶ Kɔntu wei i kɔŋ tɔ, i taŋa i kɔfɛlvɔv hikuyu ké, na í nyəkəɣi pee tətəɣɔ i weesuɣu ŋku kv tɛŋ tɔ kv tɔɔ. Mɔv pə lakəna na tuulu na kɔntu pá kɔpɛntəɣi yɔɔlvɔv. ³⁷ Pə tɔɔ ké tɔm nti pa yɔɣətəɣi tɔ tə wɛna tampana si: Lɛlv tuuki ké na lɛlv náá kv. ³⁸ Mɔv tətəɣɔ, ma tila-mɛ si i kv haləm mpi í taa hala tɔ. Lɛlaa ná halaa na kaɣana pə waasəɣi-mɛ.

³⁹ Icatɛ nté tə taa Samalii nyəma paɣalɛ mv Yesu tɔm kɛ tɔm nti alv ka yɔɣətə təfoo si: I kpaɣa pə təna mpi tuu ma lapa tɔ na í kɛɛsɪ tɔ tə tɔɔ. ⁴⁰ Waatu wei Samalii nyəma tala Yesu kiŋ na pá na-i tɔ, pa wiina-i si í la wɛɛ naalɛɣɛ pa kiŋ. Ilena í caɣa tənaɣa kvɣɛɛŋ naalɛ. ⁴¹ Pə kɔma na pá nu i maɣamaɣa i kvɣɔɣətɔtv, ilɛna yɛlaa samaa kɛ səsəm tasa i tɔm kɛ mɔvɔ. ⁴² Na pá tɔŋ alv si: Pənɛntɛ pə taɣa nti n heela-tv tɔ tə tɔɔ tike kɛ tə mv i tɔm. Ama tá maɣamaɣa tə nuna tá ŋkpaŋŋ na tə tɛma tá taa si, tampana i ké antulinya Waaslv.

Yesu waav kɛ akewe səsə pəɣaya

⁴³ Yesu lapa kvɣɛɛŋ naalɛɣɛ təna, ilɛna í kvli na í tɛɛna Kalilee. ⁴⁴ Yesu maɣamaɣa ka tɛma yɔɣətɔv si: Nɔɣɔlv u tvɣuna Isə kvɣɔɣətɔtv tɛlɛsɔlv kɛ i maɣamaɣa i icatɛ taa. ⁴⁵ Waatu wei Yesu tala Kalilee tɔ, təna nyəma mv-i teu kɛ niŋ naalɛ. Mpi tɔ pa maɣamaɣa paa pola Tɛɛv acima təɣɔv kɛ Yosalem, na pa nawa pə təna mpi i lapa Tɛɛv acima anɪ a tɔɔ tɔ.

⁴⁶ Mɔvɔɣ Yesu mɛla Kalilee Kana timpi i ka pəsa lɔm kɛ sɔlvum tɔ. Akewe səsə nɔɣɔlv i ka wɛ təna, na i pəɣaya wɛ Kapənahum na pə wɪki-kɛ. ⁴⁷ Akewe nuwa si Yesu luna Yuta na í kɔɔ Kalilee, ilɛna í polo na í sələm-i si: Ma pəɣaya wɛ Kapənahum na ká caa səpɔ, polo n̄ waasi-kɛ. ⁴⁸ Yesu cə-i si: Anɪ tamm mu ta na piti tɛma na kəkɔlv nyəm, u tisiyi.

⁴⁹ Mɔvɔɣ akewe unɪ i cə-i si: Hai ma cɛ, tə tɛɛ pəcɔ ma pəɣaya í taa kɔɔ na ká si.

⁵⁰ Mɔvɔɣ Yesu cə akewe si: Kpɛ, nyá pəɣaya kaa si.

Mɔvɔɣ apalv unɪ i mv Yesu kvɣɔɣətɔtv na í tv mpaav. ⁵¹ Akewe kpɛŋaya, ilɛna i təmlɛ nyəma səŋi-i na pá heeli-i si: Nyá pəɣaya hika alaafəya.

⁵² Mɔvɔɣ akewe pəsa-wɛɣɛ isəna waatu pə cɛpa pəɣaya tɔɔ tɔ. Ilena təmlɛ nyəma cə-i si: Tɛtɛ ilim kpila pəcɔ təɣɔ watv cɛpa ka tɔɔ.

⁵³ Mɔvɔɣ pəɣaya caa tɔsa kpaɣaa si, tɛtɛ mɔv unɪ pə taka teitei ké Yesu ka heela-i si: Nyá pəɣaya kaa si. Ilena í na i təɣaya təna pá tɛ Yesu na pa taa.

⁵⁴ Yesu piti tɛma kpɛnta naalɛɣɛɛ i luw Yuta na í kɔɔ Kalilee tɔ.

5

Kɔtəntv waav kɛ lɛlɛ nɔɣɔ

¹ Pəɛ pə waalı Yuta nyəma Isə sɛɛv acima naalı a talaa, na Yesu polo Yosalem. ² Lɛlɛ natəli tə wɛ heeŋ nənɔɣɔ cɔlvɔɣ Yosalem, na akelenaa sakasi taka kakpasɪ səŋa təna. Təne unəɣi pa yaa si Petasata kɛ Alaamee nyəma tɔm taa. ³ Na kɔtəntvnaa sɛlɔta laŋasɪ nsɪ si tɛɛ ké səsəm. Yɔlvmaa na kaakalasi, na mpa kɔtəməŋ tvulaa tɔ. [Pa taŋa lɔm laŋtvɔv. ⁴ Pə taya pɔlv, isətəa tillu tiikaya waatu waatu kɛ lɛlɛ taa, na í laki na lɔm laŋtəɣi. Na wei í laala tiuu kɛ waatu wei lɔm laŋtəɣi kpaɣaa tɔ pə waa-i, paa i kvɔŋ kɛ ŋku.] ⁵ Apalv nɔɣɔlv i ka wɛ təna na i hənta kɔtəŋ tɔ pusɪ pəlefɛi nɛlɛ kɔlv. ⁶ Yesu na-i na

í hanta mpv, na í nyómá sí í taanja tənaya səsəm, ilena í pəsı-sı: N caa pə waa-ŋ ké?

⁷ Mpróyó kótəntv cə Yesu sí: Ma ce, ma feina nəǵəlv sí í tisi-m lvm taa ké waatv wei pə lanǵəyi tə. Na má polaa sí ma tiiki, nəǵəlv náa laalı-m.

⁸ Mpróyó Yesu heela-sı: Kvlı na n kpaǵa nyá kvhəntvɣv na n tə.

⁹ Tənaya pə waa kótəntv ke kpaǵaa, na í kelı í kvhəntvɣv na í təŋ. Pə pamna kvyakv kvheesvɣv wule. ¹⁰ Mpróyó Yuta nyóma təma wei pə waa mpv tə sí: Saŋa kvyakv kvheesvɣv ké, pə fei sí n səǵəli nyá kvhəntvɣv ke mpv.

¹¹ Ama kótəntv na cə-we sí: Wei í waasa-m tə inı í heelina-m sí má kelı ma kvhəntvɣv na má tə.

¹² Mpróyó Yuta nyóma cə kótəntv sí: Aweǵe pvn̄tə na í heela-ŋ sí n kelı nyá kvhəntvɣv na n tə?

¹³ Ama wei pə waawa tə í ta nyı Yesu. Pə taǵa pvlb, ílé í ka saala samaa wei í suwa təna tə í taa.

¹⁴ Pəle pə waalı Yesu ná apalv inəyi Isə təsəele taa na í heeli-sı: Nyəni, pənente pə waa-ŋ isəntə tə, taa tasa isayətv lapv tətə. Pécó pə taa kəw na ŋku kvle kv kəla mpv tə kv maǵana-ŋ.

¹⁵ Tənaya apalv inı í polaa na í heeli Yuta nyóma sí: Yesu waasəna-m. ¹⁶ Pə təw ké Yuta nyóma svb Yesu ké kvnyəŋ tvɣv ke í lapv mpróyó kvyakv kvheesvɣv wule tə pə təw. ¹⁷ Mpv pə yelina na Yesu yǵəti sí: Ma Caa ná təŋa təmle lapv ke tam ké. Pə təw ké ma tətə ma təŋna lapv.

¹⁸ Təm tənə tə maǵamaǵa tə təw Yuta nyóma mv səǵəna ke teu sí pa ləsəyi Yesu weesvɣv. Sí pə taǵa kvyakv kvheesvɣv tike ke í wakəlaa, pə kpenna isəna í kəesa í ti na Isə na í yaa-sı í maǵamaǵa í Caa tə pə təw tətə.

Isə Pəǵaǵa pəsuvv ke yəlaa təw

¹⁹ Mpróyó Yesu təma-we sí: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesəyi. Pəǵaǵa ma ma kaa lu natəli na má la. Ama nti ma Caa təŋa lapv na má naaki tə ntəyi ma təŋəyi. Ma Caa laki pə təna mpi tə, Pəǵaǵa ma ma laki-wı tətəǵə.

²⁰ Pə taǵa pvlb, ma Caa səǵəla-m ké, na í hólı-m pə təna mpi í laki tə. Í ká hólı-m təma səsəna nna a kəla ane tə sí má la, na pu la-məǵe ha. ²¹ Isu ma Caa feesiyı sətəa na í mənna-weǵe weesvɣv nyóma hekv tə, mpv inı tətəǵə Pəǵaǵa má ma tvyi weesvɣv ke mpa ma nəkaa tə. ²² Təle tə paasi ma Caa u hvkəna nəǵəlv. Ama í tv hvle tənaya Pəǵaǵa ma ma niŋ taa. ²³ Iləna pa təna pa se-m isu pa seekvɣv ma Caa tə. Yvlv í ta se Pəǵaǵa ma, í kaa pəsi na í se ma Caa wei í tila-m tə.

²⁴ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cesəyi, ye wei í nu ma təm na í te í taa na wei í tila-m tə, í təma weesvɣv ŋku kv təŋ təǵə hikvɣv, pa kaa hvvna-sı. Ama í təma weesvɣv tv ke pəsuvv ké. ²⁵ Tampana ke ma heeliyi-me yoo maa cesəyi, pə wee pu kəw, halı pə tu təma kənte te. Sətəa ká nu Isə Pəǵaǵa má ma nəǵə, mpa paa nu-ke tə, paa fe na pá kvləna pa isə. ²⁶ Isu Tacaa Isə wəna weesvɣv ke í taa tə, mpv tətəǵə í yelaa sí Pəǵaǵa ma má wəena weesvɣv ke ma taa. ²⁷ Ma ké Yvlv Pəǵaǵa təǵə í ha-m mpaav sí má hvvna yəlaa ke təm. ²⁸ Ilə pə taa la-məǵe ha. Mpi tə pu kəw na pa təna mpa pa we pəlaaŋ taa tə pá nu ma nəǵə, ²⁹ na pá lu í taa. Mpa pa lapa kvpəntv tə paa fe sí pá wee tam təw. Mpa pəle pa lapa isayətv tə, paa fe sí pá hvvna-we na pá tv-weǵe saləka.

Mpi pə hólđı Yesu tampana tə

³⁰ Maa pəsəyi na má lu tələyi ma maǵamaǵa. Ama isu Isə kəsəyi-m tə, mpróyó ma hvkəna, na ma hvle tewa. Mpi tə, pə taǵa ma maǵamaǵa ma luyv nyəntv ke ma pəkəyi lapv. Ama wei í tila-m tə í luyv nyəntv ké. ³¹ Ye

ma yɔɔtəyi ma ti tɔm, nɔɔɔlv kaa sa tampana wena maa hólí tɔ. ³² Ama nɔɔɔlv wenna na ílé í hólóyí sí ma ké tampana tɔ. Na ma nyɔ́má sí nti í yɔɔtəyi ma tɔɔ tɔ tɔ wɛ tampana. ³³ Halí mɛ mayamaya í tila mɛ tillaa ké Yohaani kíj na ílé í hula-meyɛ tampana. ³⁴ Ye ma, pɛ taya ísu ma nyulaa sí yulv nɔɔɔlv í hólí ma tampana. Ama sí pɛ sɛna-mɛ na pɛ ya ma nyɔyɔ tɔɔ ké ma yɔɔtəyi mpɔ. ³⁵ Yohaani naa wɛ ké ísu fɛtɛla wei í muyi na pɛ naaki tɔ. Í tísaa na í yɔɔlɛna fɛtɛla iní í nav ké pɛcɔ. ³⁶ Ama ma wɛna mpi pɛ hólóyí ma tampana na pɛ kɛlí tɔ tɛna nti Yohaani yɔɔtɛ ma tɔɔ tɔ. Tɛma nna iní ma Caa hula-m sí má la na ma tɔjɛna a lapɔ ké ísɛntɔ tɔ, aní a hulɔyɛna ma tampana sí ma Caa tilina-m. ³⁷ Ma Caa wei í tila-m tɔ í hólóyí ma tampana tɔtɔ. Mɛ í ta nu í nɔɔɔlv ké paa tɔm kɔlvɔm. Pɛcɔ í ta loosi í ísɛntaa ké paa tɔm kɔlvɔm tɔtɔ. ³⁸ Pɛyɛle u saɲ í tɔm muɔv sí tɛ caya mɛ taa ké paa pɛcɔ. Ílɛ u tɛɲ mɛ taa na wei Ísɔ tilaa tɔ, pɛ tɔɔ ké pɛ wɛ mpɔ. ³⁹ Í pɛkɛyí Ísɔ Tɔm takɛlasí taa tɛcututu, na í tɛɛlɔyí sí pɛ taa ké í ká hikina weesuyɔ ŋku ku tɛɲ tɔ. Aní tá takɛlasí kɔlvɔmasí nsi sí yɔɔtɔyɛna ma tɔm. ⁴⁰ Pɛ na pɛ mpɔ tɔ, u saɲ sí í kɔɔ ma kíj na í hiki weesuyɔ kupaŋku.

⁴¹ Pɛ taya yɔ́lɛa ísɛntɛ ké ma pɛkɛyí. ⁴² Ama ma nyɔ́ma-mɛ, ma nyɔ́má sí u caa Ísɔ. ⁴³ Ma Caa kɔntɛ ké ma kɔma na mu saɲ ma muɔv. Ama ye nɔɔɔlv ná lu yem na í kɔɔ, í mu ílé tɛkpa. ⁴⁴ Mɛ mɛ sɔɔla mɛ tɛma ísɛntɛ ké, u pɛkɛyí Ísɔ wei í tike nté Ísɔ tɔ í nyɔntɛ. Ílɛ ísɛnaya í ká la na í mu ma tɔm. ⁴⁵ Í taa huv sí maa polo má kuli mɛ waali ké Ísɔ ísɛntaa. Ama Moisi wei í tɛɛlɔyí tɔ iní í ká kulína mɛ waali. ⁴⁶ Ye í ka muwa Moisi tɔm na tampan, ísɛntɔ tɔ í ka mu ma nyɔntɔ tɔtɔ. Pɛ taya pɔlv, ma tɔm ké ílé í ŋmaawa. ⁴⁷ Í ta tísí na í mu nti Moisi ŋmaawa tɔ, ílɛ ísɛnaya í ká tísí na í tɔna ma tɔm nti ma heeliyi-mɛ tɔ.

6

Samaa iyisi kakpasí (5000) calɛsvyɔ

(Matiyee 14:13-21; Malaki 6:30-44; Luku 9:10-17)

¹ Pɛle pɛ waali ké Yesu tayaɛna Kalilee tɛɲku waali ké tɛsvyɔ. (Lɛlɛa yaa sí Tipeliyatí tɛɲku). ² Na yɔ́lɛa samaa hu í waali. Pɛ taya pɔlv tɔɔ, pa ná pítí tɛma nna í waakayana kɔtɔntɔnaa tɔ. ³ Ḿpɔ́yó Yesu na í ífalaa pa kpa pɔyɔ tɔɔ na pá caya tɛna. ⁴ Na Yuta nyɔ́ma acima wɛna pa yaa sí Tɛɛv acima tɔ a wɔsaa. ⁵ Ḿpɔ́yó Yesu nyɔ́na í taa na í waali na í ná sí samaa sɔsɔ tɔjɛna í kíj ké kɔntɛ. Tɛnaya í pɔ́sa Filipɔv sí: Lɛyɛ tu ya kɔtɔyɔv na tɛ cɛla samaa inɛ iní na í tɛna í tɔyɔ? ⁶ Yesu yɔɔtɛ mpɔv sí í nu nti Filipɔv ká cɔ tɔ. Tɛfɔ í mayamaya í tɛma ísɛna í ká la tɔyɔ nyɔm.

⁷ Ḿpɔ́yó Filipɔv cɔwa Yesu sí: Paa liyitee nyɔ́yɛtɔ ŋmɔnɔyɔ (200) mayamaya ké tɔ yapa kɔtɔyɔv, ku haɲna yɔ́lɛa pane pa tiilí?

⁸ Ílɛna Yesu ífalaa taa nɔɔɔlv wei pa yaa sí Antɛlu na í ké Simɔɲ Piyɛɛ neu tɔ í cɔ-í sí: ⁹ Iwaasɛlɛ natɛlí tɔ wɛ cɛnɛ na tɔ tɛka potopotonaa ké kakpasí na tiina ké naalɛ. Ama pɛle pu la-wɛyɛ samaa tuutuuma inɛ?

¹⁰ Tɛnaya Yesu tɛma sí: Í heeli pa tɛna sí pá caya atɛ. (Pɛ pamna nyutu ka pɔ atɛyɛ tɛnaya sɔsɔm, ílɛna pá caya.) Pa taa apalaa nyɔ́ɔɲ tala ísu iyisi kakpasí (5000). ¹¹ Tɛnaya Yesu kpaɲa potopotonaa mpɛ na í sɛɛ Ísɔ ké í na tɛmlɛ ké pa tɔɔ, ílɛna í tala mpa pa caya tɔ. Na í tala-wɛyɛ tiina ké mpɔ tɔtɔ, na paa wei í haya. ¹² Waatɔ wei pa haya tɔ, í tɛma í ífalaa sí: Í tɔɔsí potopotonaa hɔyɔlɔɲ wei í kaasaa tɔ, na pulɔpɔv í taa le.

¹³ Ílɛna í ífalaa tɔɔsí hɔyɔlɔɲ iní, na pɛ su tɔkɔɲ naanɔwa na naalɛ. Potopotonaa kakpasí iní í kpísina ḿpɔ́yó waatɔ wei pa tɛma tɔyɔv tɔ.

14 Waatu wei yalaa ná Yesu piti tæmle ñté tɔ, pa tɔma si: Tampana Yulɔ inɛ unyɔlɛ Isɔ kuyɔɔtɔtu telɛsulɔ wei i tɔm paa yɔɔtaɔ si i ká kɔɔ antulinya taa tɔ.

15 Yesu nyámá si pa sɔɔlɔ puwa si paa kpa-i wulav na toŋ ke tɛne inɔyi kraakraa. Ilena í ñmɛli tɔkeu na í kpa pɔ́ɔŋ tɔɔ ké i tike.

*Yesu tɔntɛ ke lɔm tɔɔ
(Matiyee 14:22-33; Malɔki 6:45-52)*

16 Pɔ kɔma na pɔ taani, ilena i ifalaa tii lɔm nɔɔ, 17 na pá kpa kpuɔɔyɔ taa si pa tesɔyi Kapɔnahum. Hali pɔ caŋ pɔ yu Yesu ta kɔnta pa kin. 18 Ḿpɔ́yɔ heelim sɔsɔm mara na pɔ laŋtɔyi tenku lɔm ke sɔsɔm. 19 Yesu ifalaa tɔma lɔm taa isɔ kilomɛɛtɛlɔnaa kakpasɔ yaa naatoso, ilɛ pa na Yesu keɛle na í toŋ lɔm tɔɔ na í kɔŋna pa tɔɔ tɔɔ. Tɔnaɔa sɔɔntɔ kpa-we. 20 Ama Yesu heela-we si: Sɔɔntɔ í taa la-me, maya.

21 Yesu ifalaa luyɔ lapa na pá kraɔa Yesu ke kpuɔɔyɔ taa. Tete isɔ saŋa tɔ, pa tɛma tate ke timpi pa pukaya tɔ.

Samaa pɛekɔyi Yesu

22 Kɔ fema ilena samaa wei pɔ yela tenku waali tɔ, í ná si kpuɔɔyɔ kɔlɔmɔyɔ ka kaasɔna tɔna. Pɔ́cɔ pa nyámá si Yesu na i ifalaa pa ta kaa kpuɔɔyɔ. Ama pɛle pa tike pa tɛna. 23 Paa na mpɔ kpuɔɔlɔŋ lelɔŋ wei i luna Tipeliyatɔ tɔ i kɔma, na i ta hatɔlɔna timpi Tacaɔ ka sɛɛ Isɔ ké i na tæmle na pɔ́cɔ pá tɔɔ potopotonaɔ tɔ. 24 Samaa inɔ i nawa si Yesu na i ifalaa pa taa nɔɔlɔlɔ fɛi tɔna, ilena pá kpa kpuɔɔlɔŋ inɔ i taa na pá tɛɛ Kapɔnahum ke Yesu pɛekɔyɔ.

Kɔtɔɔyɔ ŋku ku haaki weesuyɔ tɔ

25 Samaa kɔma na pá na-i tenku waali ilena pá pɔ́cɔ-i si: Tacaɔ, pɔlee ké n kɔma cɛne?

26 Tɔnaɔa Yesu cɔwa samaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cɛsɔyi, pɔ taya isɔ í ná ma piti tɔma tɔɔ í pɛekɔyi-m. Ama í tɔɔ potopotonaɔ na í haɔa tɔɔ. 27 I taa naki na í kana kɔtɔɔyɔ ŋku ku ten tɔɔ pɛekɔyɔ. Ama í lɔ ŋku ku we tam na ku kɔŋna weesuyɔ ŋku ku ten tɔ ku tɔɔ. Yulɔ Pɔyaya má maa hana-meɔe kɔtɔɔyɔ ŋku. Pɔ taya pulɔ, Tacaɔ Isɔ tɛma-m i toŋ caɔalaya tɔyɔ.

28 Ḿpɔ́yɔ samaa pɔ́cɔa Yesu si: Pepeye tu la na pɔ́cɔ tɔ la tɔma nna Isɔ caaki tɔ?

29 Ilena Yesu cɔ samaa si: Tæmle nte Isɔ caa si í lapɔ-i tɔɔlɛ si í mu i tillu tɔm.

30 Ḿpɔ́yɔ samaa pɔ́cɔa Yesu tɔtɔ si: Ile n kaa la piti tæmle natɔli na tɔ ná na pɔ́cɔ tɔ mu nyá tɔm? Tɔv, tæmle nteye n ka la? 31 Ta caanaa caanaa tɔɔna manna ke wulaya tɛtu taa, isɔ pa ŋmaav Isɔ Tɔm taa tɔ si: I tisa isɔtaɔ kɔtɔɔyɔ na í cɛla-we na pá tɔɔ.

32 Ḿpɔ́yɔ Yesu cɔ samaa si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cɛsɔyi, mpi Moisi cɛla-me tɔ pɔ ta ke isɔtaɔ kɔtɔɔyɔ ke tɔna. Ama pɔnente isɔtaɔ kɔtɔɔyɔ mayamaɔa ke ma Caa cɛlɔyi-me. 33 Na kɔtɔɔyɔ ŋku Isɔ cɛlɔyi-me tɔɔlɛ ŋku ku luna isɔtaɔ na ku tii na ku haaki yalaa tɔnaɔa weesuyɔ tɔ.

34 Tɔnaɔa samaa cɔ Yesu si: Tacaɔ, haaki-tuyɔ kɔtɔɔyɔ ŋkuyɔ tam.

35 Ilena Yesu cɔ samaa inɔ si: Ma mayamaɔa keɛle kɔtɔɔyɔ ŋku ku haaki weesuyɔ tɔ. Ye wei í kɔma ma kin nyɔɔsɔ kaa kpa pɔntɔ paa pɔcɔ. Pɔyele wei i mu ma tɔm tɔ, lɔkɔtɔ kaa kpa pɔntɔ tɔtɔ. 36 Ama ma tɛma-meɔe-tɔyi heeluyɔ si í na-m, pɔ́cɔ í tá mu ma tɔm. 37 Pa tɔna mpa ma Caa ha-m tɔ, pa kɔŋ ma kin ké. Ma kaa tɔɔntɔ wei i kɔŋ ma kin tɔ. 38 Pɔ taya pulɔ, ma

tiina iso ké si ma laki wei i tila-m tɔ i luɣu nyəntu, pə taɣa ma maɣamaɣa ma nyəntu. ³⁹ Wei i tila-m tɔ i luɣu nyəntu nté si má taa ye le na mpa i cela-m tɔ pa taa nɔɔlɔ le. Ama si má kusi pa tənaya səttaa taa ké kuyaku kantəkaya nyəŋku wule ké. ⁴⁰ Ma Caa luɣu nyəntu nté si mpa mpa pa ná Pəɣaya má na pá mu ma tɔm tɔ, pɔntnaa í hiki weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔ, na maa feesi-weɣe kantəkaya kuyaku wule.

⁴¹ Isu Yesu yɔɔtɔɣu mpɔ si inəɣəle kutɔɣu ŋku ku tiina isəttaa tɔ, sɛsɛ pə ta maɣa Yuta nyəma nté. ⁴² Tənaya pa tɔma si: Isu Yosɛɛfu pəɣalɔ Yesu kɛlɛ? Tə nyəmá í caa na i tɔo mɛɛ. Uɛ ntiɣi i yɔɔtɔɣi si inu i tiina isəttaa?

⁴³ Ḿpɔ́yó Yesu cɔ Yuta nyəma si: I taa miitina-m mpɔ. ⁴⁴ Tacaa wei i tila-m tɔ í yaa wei, pɔntu tike kɔŋna ma kiŋ, na maa feesi-i kantəkaya kuyaku wule. ⁴⁵ Iso kuyɔɔtɔtu teləsəlaa ŋmaa tɔm tənɛ si: Yəlaa tənə ká weɛ Iso kuseɣesaa. Pə tɔɔ ké yəlaa tənə mpa pa nukəna Tacaa Iso na pá mu i kuseɣesətu tɔ, pa kɔŋ ma kiŋ. ⁴⁶ Uɛ pə taɣa isu nɔɔlɔ tɛma Tacaa Iso ké nau se. Ye pə taɣa wei i luna Iso kiŋ tɔ inu i nana-i. ⁴⁷ Tampana kɛ ma heeliɣi-mɛ yoo, maa cɛsəɣi, wei i mu ma tɔm, pɔntu tɛma weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔɣo hikuyu ké. ⁴⁸ Maɣale kutɔɣu ŋku ku haaki weesuyu tɔ. ⁴⁹ Mə caanaa caanaa tɔɣona manna kɛ wɔlaya tetu taa, pəyele pa səpa. ⁵⁰ Ama kutɔɣu ŋku ku luna isəttaa tɔ, ŋkuyɔ yulɔ í tɔɣaa i kaa si. ⁵¹ Maɣale kutɔɣu ŋku ku tiina isəttaa na ku haa weesuyu tɔ. Ye wei i tɔɣo kutɔɣu ŋku, pɔntu ká weɛ tam ké, u tasəɣi səpɔ. Kutɔɣu ŋku maa ha tɔɣəle ma maɣamaɣa ma tənuyɔ nantu. Ma haaki-təɣi si yəlaa tənə í hiki weesuyu.

⁵² Tənaya Yuta nyəma suv tɔ tɔɔ ké hɔm na isəle kuseɛmlɛ kɛ pa taa pa tike si: Isənaya inu i ká kpɔɣa i maɣamaɣa i tənuyɔ nantu na í ha-tu si tɔ tɔɣo?

⁵³ Ḿpɔ́yó Yesu cɔwa si: Tampana kɛ ma heeliɣi-mɛ yoo, maa cɛsəɣi, ye i ta tɔɣo Yulɔ Pəɣaya má ma tənuyɔ nantu, na í ta nyəɔ ma caləm, í kaa hiki weesuyu kɛ mə maɣamaɣa. ⁵⁴ Ye wei i tɔki ma tənuyɔ nantu na í nyɔki ma caləm, pɔntu tɛma weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔɣo hikuyu ké, na maa feesi-i səttaa taa ké kantəkaya kuyaku wule. ⁵⁵ Pə taɣa pɔlɔ, ma tənuyɔ nantu kɛ kutɔɣu kɔpəŋku ké, na ma caləm kɛ kɔnyɔnyɔm kɔpam tɔtɔ. ⁵⁶ Ye wei í tɔɣo ma tənuyɔ nantu, na í nyəɔ ma caləm, ma na pɔntu tu weɛ tɔma taa ké. ⁵⁷ Tacaa Iso wei i tila-m tɔ, i wɛna i weesuyu, na i tɔɔ ké ma wɛna ma weesuyu tɔtɔ. Pə tɔɔ ké wei í tɔɣo-m, pɔntu wɛɛna weesuyu kɛ ma tɔtɔ. ⁵⁸ Tɔv, kutɔɣu ŋku ku luna iso tɔɣəle. Ku ta kɛ ŋku mə caanaa caanaa ka tɔɣaa na kayana pa fɛi tɔ. Ama ye wei i tɔki kutɔɣu kɔnɛ, pɔntu ká wɛɛna i weesuyu kɛ tam.

⁵⁹ Kapənahum kɛ Yesu sɛɣesə tɔm tənɛɣe Yuta nyəma təkotile taa.

Tɔm nti tɔ haaki weesuyu tɔ

⁶⁰ Waatu wei Yesu ifalaa nu tɔm tənɛ tɔ, pa taa paɣale tɔma si: Tɔm tənɛ tɔ kəla katɛ. Awe ná pəsəɣi tɔ nuw?

⁶¹ Yesu nawa si tɔm tənɛ tɔ ta maɣa i ifalaa, ilɛna í tɔ-we si: Isu tɔm tənɛ tɔ kəla-mɛɣɛle yaa? ⁶² Na í ká kɔɔ na í na Yulɔ Pəɣaya má na má kpɔaa timpɔ maa weɛ tɔ, ilɛ isənayaɣale í ká la? ⁶³ Iso Feesuyu haakəna weesuyu, yulɔ tənuyɔ kɔnɛ kɔlɛ ku waasəɣi pɔlɔ. Tɔm nti ma heela-mɛ isəntɔ tɔɣəle Feesuyu nyəntu, na nti inu tɔ haakəna weesuyu. ⁶⁴ Paa na mpɔ, mə taa lɛlaa u tɔyɔnati. (Pə taɣa pɔlɔ, hatoo kancaalaya Yesu ka nyəmá mpa pa kaa tɔki i tɔm tɔ. Halɔ i nyəmá wei i ká lapɔ-i kəlɔmɔtɔ tɔ.)

⁶⁵ Yesu sɔɔsa lɛnti si: Pə maɣamaɣa pə tɔɔ ké maa heela-mɛ si: Nɔɔlɔ kaa pəsi na í kɔɔ ma cɔlɔ, na pə tá kɛna si Iso hana-i pə mpaav.

66 Pə kpaγau kupaŋku təγə Yesu ifalaa taa lelāa yela-i, pa ta tasa-i təŋyυ. 67 M̄p̄r̄ȳ Yesu p̄ɔɔsa pa naan̄wa na naale wei i kaasaa t̄ɔ si: Na me se, mu t̄e m̄ə nȳəŋku?

68 T̄ənaγa Sim̄əŋ Piyee c̄wa Yesu si: Taa, awe kiŋ ke tu polo? Nyá t̄əm pee haak̄əna weesuyu ŋku ku t̄əŋ t̄ɔ ɔ̄. 69 Na p̄ənt̄e t̄ə m̄wa na t̄ə t̄e tá taa si n k̄e Yul̄b Naŋŋtu in̄i, na n luna Is̄ə kiŋ.

70 Ilena Yesu naa t̄ə i falaa si: M̄ə naan̄wa na naale in̄e p̄ə t̄aya má l̄əsəna-me? P̄ɔc̄ɔ m̄ə taa lel̄b ná k̄e ɔ̄ȳɔ.

71 Sim̄əŋ Is̄əkaleeu p̄əyalu Yutaasi t̄əm ke Yesu ȳɔt̄aya mp̄v. Paa na i k̄e pa naan̄wa na naale taa lel̄b t̄ə, k̄ul̄m in̄i i k̄əmna na í lap̄i-i k̄əl̄m̄t̄ɔ.

7

Yesu na i newaa pa t̄əm

1 P̄əle p̄ə waal̄i Yesu c̄ɔk̄aya Kalilee tet̄v taa. I luȳu f̄ei Yuta tet̄v taa k̄e c̄ɔv. P̄ə t̄aya pul̄b t̄ɔ, Yuta nȳəma p̄eek̄aya i k̄uȳv. 2 Yuta nȳəma acima wena pa yaa si c̄oka acima t̄ə a w̄ɔsaa. 3 Ilena i newaa t̄əm-i si: Kul̄i c̄əne na í polo Yuta na nyá ifalaa na t̄əma nna n lak̄i t̄ə t̄ɔt̄ɔ. 4 Ye yul̄b caa si p̄á nȳəmi-i u ŋm̄es̄əŋi i t̄əma. Ye n lak̄i t̄əma an̄əŋi mp̄v ɔ̄, ye le na ȳəlaa t̄əna nȳi-ŋ m̄ee.

(5 P̄ə t̄aya pul̄b, Yesu newaa maγamaγa ná tá m̄v i t̄əm t̄ɔt̄ɔ.) 6 M̄p̄r̄ȳ Yesu c̄ə-we si: P̄ə ta maγata-m na p̄ɔc̄ɔ. Ama ye me, paa p̄əlee p̄ə maγa-m̄eγe. 7 P̄ə t̄aya pul̄b, antulinȳa nȳəma taa kaa k̄paana-m̄e. Ama pa taa k̄paana má. M̄p̄i t̄ə, ma h̄úl̄əŋi si pa kul̄ap̄tv̄ f̄ei teu. 8 Mu k̄pa t̄ənaγa acima. Ye ma, ma kaa polo. P̄ə t̄aya pul̄b, p̄ə ta maγata má.

9 Yesu t̄əma-w̄eγe heeluȳu ke mp̄v ɔ̄lena in̄i í saal̄i Kalilee.

Yesu ke c̄oka acima taa

10 Yesu newaa k̄əma na p̄á k̄pa acima t̄əγ̄v, ɔ̄lena Yesu maγamaγa polo. Ama i ta ye le si n̄əγ̄l̄b í nȳi, i pola ŋm̄el̄av k̄e. 11 Yuta nȳəma p̄eek̄aya-i acima w̄ee taa, na p̄á t̄əŋna t̄əmaγa p̄ɔɔsuȳv si: Ie l̄eγe i w̄ee?

12 Hal̄i samaa w̄el̄ət̄aya Yesu t̄əm ke pa taa pa t̄ike ke s̄əɔm. L̄elaa si: Yul̄b kupaŋ k̄e. L̄elaa si: Aa, i k̄e yul̄bt̄v̄sul̄b k̄e. 13 Paa na mp̄v Yuta nȳəma s̄əγ̄ənt̄v̄ t̄ə n̄əγ̄l̄b taa ȳɔt̄əŋi t̄əfoo.

14 P̄ə k̄əma na acima haγa hekv, ɔ̄lena Yesu polo na í sv̄v Is̄ə t̄əs̄eele taa na í s̄eγ̄es̄əŋi. 15 M̄p̄r̄ȳ p̄ə lapa Yuta nȳəma ke p̄iti, na p̄á t̄əŋ si: Is̄ənaγa p̄ə lapa na í nȳi p̄ə t̄ənaγa mp̄v p̄ɔc̄ɔ i ta la ceu?

16 T̄ənaγa Yesu c̄ə-we si: Nti ma s̄eγ̄es̄əŋi ɔ̄s̄ənt̄v̄ t̄ə, ma ta lu-t̄əŋi kul̄upu. Ama wei i tila-m t̄ə in̄i i hul̄əna-m-t̄i. 17 Ye wei i s̄əla Is̄ə luȳu nȳənt̄v̄ t̄əŋȳv, p̄v̄nt̄v̄ t̄ike ka nȳəna si ma k̄v̄s̄eγ̄es̄ətv̄ luna Is̄ə kiŋ yaa ma maγamaγa ma kaŋkante ke ma lak̄əna. 18 Wei i lak̄əna i kaŋkante t̄ə, i maγamaγa i sam ke i p̄eek̄əŋi. Ama wei i p̄eek̄əŋi i tillu sam, p̄v̄nt̄v̄ nt̄e tampana tv̄, p̄əp̄ətv̄ f̄ei i kiŋ. 19 Nt̄əŋ Moisi hula-m̄eγe Is̄ə s̄eɔv k̄v̄s̄əs̄ut̄v̄ t̄əna na? P̄ɔc̄ɔ paa m̄ə taa k̄ul̄m u t̄əŋəŋi-t̄i. Aŋha, na í caa í k̄v̄-m suwe?

20 M̄p̄r̄ȳ samaa c̄əwa Yesu si: N nȳəna aɔ̄ȳaa ke? Awe caa i kv̄-ŋ?

21 T̄ənaγa Yesu c̄əwa si: P̄ə t̄aya pul̄b, wule t̄əli ma lapa t̄əmle s̄əɔs̄əle nat̄əli na p̄iti k̄pa m̄ə t̄əna. 22 Moisi ná tv̄-m̄eγe pel̄v̄v, (p̄əyele p̄ə ta tu kev Moisi kiŋ ke p̄ə luna. Ama hatoo m̄ə caanaa caanaa kiŋ k̄e,) na paa k̄uyaku k̄v̄hees̄v̄v̄v̄ wule í pel̄əŋi p̄əȳaya k̄e. 23 Ye í pel̄əŋi p̄əȳaya ke k̄v̄hees̄v̄v̄v̄v̄ wule si p̄ə taa k̄ə na í ȳəki Moisi k̄v̄s̄əs̄ut̄v̄. Pepe t̄ə k̄e má waa yul̄b pilimile t̄əcu ke k̄v̄hees̄v̄v̄v̄v̄ wule na mu m̄v̄-m na p̄áaná? 24 I taa nȳən̄əŋi t̄ə t̄ike. Ama í t̄əŋəŋi tampana na p̄ɔc̄ɔ í ȳɔt̄əŋi.

Yəlaa laki Yesu na piti

²⁵ Yosalem nyóma napəli pa yəɣətaya si: Pə taɣa wei pa pɛkaya si pa kuyi tɔɣəle? ²⁶ I nyəni íle i mələa na í yəɣətəɣəna-we na u nyahna pulv, na pá suma. Isu tá səsaa mpe pa tɛɲ pa taa si i ké Mesii kɛle yaa? ²⁷ Tə nyəmə si waatu wei Mesii ká kəw tə, nəɣəlv u nyəɲ i tɛ. Təfə ye pə kaasa inɛ íle, tə nyəmə íle i təlule mɛɛ.

²⁸ Yesu tɔɲna sɛyɛsuyv kɛ ɲpɔ́yú Isə təsɛɛle taa, ílena í pəwsi-we na nəɣə səsaya si: Mɛ si í nyəma-m, na í nyəmə ma təlule yaa? Aai, ma ta kəw ma maɣamaɣa ma kəntɛ se. Ama wei i tila-m tə i wɛɛ na i ké tampana tv. Íle mə ta nyəni-i. ²⁹ Ama ma, ma nyəma-i, pə taɣa pulv təw, i kin kɛ ma luna, na inu i tilina-m.

³⁰ Yəlaa luɣu lapa si pá kpa-i, íle nəɣəlv ta tv niɲ kɛ i təw, i wɛle ta tata tə pə təw. ³¹ Paa na mpv samaa inu i taa paɣale mv Yesu təm na pá tɛ pa taa. Haləna pá tɔɲ si: Mesii i kəma i ká la piti təma na a kəli inɛ i nyəna na?

Pa tila filisinaa si pá kpa Yesu

³² Pə kəma na Falisanaa nu nti samaa miitiyi Yesu təw tə, ílena pá na kətəlaa səsaa pá tili filisinaa si pá polo pá kpa-i. ³³ Tənaɣa Yesu təma si: Pə kaasa-m wɛɛ naaleɣe mə hekv ké, ílena má məli wei i ka tila-m tə i kin. ³⁴ I ká pɛk-i-m í kaa na-m. Pə taɣa pulv, í kaa pəsi na í kəw timpi maa wɛɛ tə.

³⁵ Tənaɣa Yuta nyóma pəwsa təma si: Lɛɣe Yesu ká polo na tɛ kaa na-i? I ká polo Yuta nyóma mpa pa yawa na pá polo tuu Kələɛki acalɛɛ taa tə pa kin na í paasəna Kələɛki nyóma yaa isəna? ³⁶ Ye pə taɣa mpv, ntiyile i yəɣətəyi mpv si: Tu pɛk-i tə kaa na-i? Tə kaa pəsi na tɛ polo timpi i ka wɛɛ tə?

Weesuyu lvm pusi təm

³⁷ Acima kuyaku kantəkaya nyəɲku ɲku kv kɛ kuyaku səsəw tə kv wule, Yesu səɲa isə na í kpaali si: Ye lukətv í wɛna wei, puntu í kəw ma kin na í nyəw. ³⁸ Wei í mv ma təm weesuyu lvm pusi ká lukəna i taa na pə kpeɲ, isu pa yəɣətəy Isə Təm taa tə.

³⁹ (Mpa pa mv Yesu paa kəw pá hiki Isə Feesuyu ɲku tə, kv təm kɛ i yəɣətaya. Mpi tə, waatu inu Isə Feesuyu taa kənta. Pə taɣa pulv, Yesu taa svta i teeli taa tə pə təw).

Samaa fayav kɛ pa taa pa tike kɛ Yesu təw

⁴⁰ Samaa inu i taa yəlaa nu mpv, ílena pá tə si: Inəɣəle Isə kuyəɣətətv teləsəlv wei tə.

⁴¹ Mpɔ́yú lɛlaa si: Mesii ké. Na lɛlaa náá tɔɲ si: Kalilee kɛ Mesii ká luna? ⁴² Isə Təm takəlasɪ taa wɛɛ si: Mesii ka wɛɛ Tafiiti ləlvuyv taa tv ké. Pɛtələhem timpi Tafiiti ka wɛɛ təɣə i ká luna.

⁴³ Mpɔ́yú samaa fayə Yesu təw. ⁴⁴ Pa taa lɛlaa luɣu lapa si pá kpa Yesu. Ama nəɣəlv ta tv niɲ kɛ i təw.

Falisanaa səsaa laɲkpusəɲ

⁴⁵ Mpɔ́yú filisinaa məla kətəlaa səsaa na Falisanaa pa kin na pɛle pá pəwsi-we si: Pepe təw ké í tá kəna-i?

⁴⁶ Tənaɣa filisinaa cəwa si: Tuu tə yəlv nəɣəlv i ta yəɣətəta isu inu. ⁴⁷ Mpɔ́yú Falisanaa pəwsi-we si: I kpenna-me na í puyusi tətəɣə? ⁴⁸ Wulee í keesa tá səsaa yaa Falisanaa taa nəɣəlv na puntu təɲəyi-i? ⁴⁹ Samaa wei i ta nyi Moisi kusəsuto kɛ mpv tə, səntə nyóma ké.

⁵⁰ Falisanaa taa ləlv wei pa yaa si Nikotem na í ka pola Yesu kinj ke ahoov tə, ílé i təma-we si: ⁵¹ Aní i nyəmə si, ta kolarəv taa pə fei si tə kv yəlv təm ke mpv, na tə tá caya na tə nu pə təna na tə cəkəna mpi i wakəlaa tə.

⁵² Mpróyú Falisanaa cəwa Nikotem si: Sese Kalilee nyəma mpeyele na nyaga? Wiili Iso Təm taa na í ná, tuu tə Iso kvəyətəv tələsvl nəyəlv ta tənta luv na Kalilee se.

[⁵³ Pəle pə waalí kə pa yawa na paa wei í məli i təyaga.

8

Alv wasanjkalí təm

¹ Mpróyú Yesu ná kra Olifinaa puyv. ² Təv fema ilena í kuli ləh ke tanəh tē na í məli Iso tēsēle taa na samaa təna kəv i kinj. Ilena í caya na í seyesəyi-we. ³ Tənağa Iso Təm seyesəlaa na Falisanaa pa kəna-i alv nəyəlv wei pa kpələa na í laki wasanjkaləv tə. Mpróyú pa səhsa-i samaa hēkv taa. ⁴ Ilena pá tə Yesu si: Taca, tə kpələ alv inə iní na í laki wasanjkaləv. ⁵ Moisi yəyətə i kəsəsv taa si, alv í lapə mpv pə taka, tə yaga-i pē na tə kv-i. Nyá ná we?

⁶ Pa nyəpa Yesu ke təm ke kvnyəpv ke mpróyú si pá hiki timpri paa tvna-i taalí tə. Ama Yesu lunəa na í ηmaana mpəle ke atē. ⁷ Pa təhna-i pəsvy ilena í kuli na í tə-we si: Mə taa wei i nyəmə si tuu tə i ta lata isayətv, pənto í caali-pəle ləyəv.

⁸ Ilena Yesu tasa lunyuy na í ηmaa atē. ⁹ Waatv wei pa nu təm tənē ilena, pá svv ləlvəv ke kəlv m kəlv m. Pə krayav səsaa na pə polo piya tə. Halí pə kəv pə yele Yesu tike na alv iní, na í səja tənəyā tam. ¹⁰ Yesu kəma na í kuli ilena í təmi-i si: Alv nyá, nyá yələa mpe pa wele? Ntəh nəyəlv ta la-η pulv? ¹¹ Ilena alv cə si: Nn Taca. Yesu cə-i si: Tēē, ma tətə ma kaa yəyətə si pá la-η pulv. Ama taa tasa isayətv kē.]

Yesu kē antulinya kəkə

¹² Mpróyú Yesu məla i seyesv taa si: Ma wēē kē isv kəkə ηka ka naa yələa tə. Ye wei i təhəyi-m, kəkə ηka ka kəhna weesuyv tə kaa naa-i na í təh. I kaa fei səkretv taa kē nəhəle ke paa pəcə tətə.

¹³ Tənağa Falisanaa təma-i si: Isv n kēsvyuv nyá ti təm ke mpv tə, pə feina nyuv se.

¹⁴ Mpróyú Yesu cə-we si: Paa ma kēsəyi ma ti təm, tə wē tampana təyə. Pə taya pulv, ma nyəmə timpri ma lunaa tə, pəcə ma nyəmə timpri ma puki tə. Ama mə ta nyi ma təlule, pəyele í ta nyi ma təpote. ¹⁵ Mə hvki yəlvhvle ke yem kē. Ama ma ilē ma hvki nəyəlv təm ke ma taa. ¹⁶ Ilē paa ma tu hvwa, tampana təv kē. Pə taya pulv, ma fei ma tike tə se: Ama má na ma Caa wei i tila-m təyə. ¹⁷ Pa ηmaawa mə kəsəsv takəlasí taa si: Ye yələa naale ləsa aseeta kəlv m, pa aseeta iní i wē tampana. ¹⁸ Ma, ma yəyətəyi ma ti təm na ma Caa wei i tila-m tə, ílé i yəyətəyi ma təm ke mpv tətə.

¹⁹ Mpróyú Falisanaa pəsa Yesu si: Leyē nyá Caa iní i wēē?

Tənağa Yesu cə Falisanaa si: I ta nyi má, pəyele i ta nyi ma Caa. Ye í ka nyəma-m, í ka nyəmə ma Caa tətə.

²⁰ Yesu yəyətə təm tənēyē i seyesv taa kē Iso tēsēle taa kē kvčəh tətəle cəlv. Na nəyəlv ta kra-i, i wəle ta tata tə pə təv.

Yesu təpote

²¹ Mpróyú Yesu tasa-wēyē heeluyv si: Ma tēki na í ká pēki-m. Ama í ká si mə isayətv taa. Mpi tə, í kaa pəsi na í polo timpri ma puki tə.

²² Tənaɣa Yuta nyóma tóma si: I ká kv i ti, yaa isənaɣale i təŋ si tá kaa pəsi na tó polo timpri i puki tó?

²³ M̄póɣú Yesu tóma Yuta nyóma si: Mə ké ate nyóma ké. Ama má, ma ké isətaa tv. Mə ké antulinya inɛ i nyóma. Ama má tá ké antulinya inɛ i nyəŋ.
²⁴ Pə tó inəɣi ma heeliyi-me si, í ka si mə isayatu taa. Ye i ta tisi si tampam ma wɛɛ, í ká si mə isayatu taa. ²⁵ Ilena pá pəəsi-i si: Ie n tu ké aweɣe təkpem ye?

Tənaɣa Yesu cə Yuta nyóma si: Ma ké wei i təm maa heela-meɣe hatoo kancaalaya tó. ²⁶ Ma wena təm paɣale nti maa yəɣəti mə tó na nti maa huɔna-me tó. Ie wei i tila-m tó i ké tampana tv, na nti ma nu i kin tó, tə tike ke ma heeliyi antulinya taa.

²⁷ Pa ta cekəna si Tacaa Iśə təm ke i heeliyi-we. ²⁸ Tənaɣa Yesu tóma-we si: Waatu wei í ká kpaasi Yulv Pəyaya má ile, waatu inəɣi í ká nyi si, maɣale wei inu tó. Na í ká nyi tətó si, maa laki pulv na ma maɣamaya ma kanƙante. Ama nti Tacaa Iśə seɣesa-m təɣə ma laki. ²⁹ Wei i tila-m tó i we ma waali, i ta yele-m ma tike. Mpi tó, i luɣu tɛɛ nyəntv ke ma laki.

³⁰ Yesu yəɣəta mpv ilena paɣale mv-i.

Yomaa na kasayampiya təm

³¹ M̄póɣú Yesu heela Yuta nyóma mpa pa mv-i tó si: Ye í təŋəɣi ma təm ke teu, í ká pəsi ma ifalaa na tampana. ³² Na í ká nyi tampana, na tampana anu a ká cəna-meɣe mə yomle taa.

³³ M̄póɣú pele pa cə-i si: Tə ké Apələham lulvɣv ké, nəɣəlv taa kra-tvɣv yomle ke paa pəcə. Ie pepe cərv ke n təŋ si pu cə-tv?

³⁴ Tənaɣa Yesu cə-we si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəɣi, wei i laki isayatu tó, pəntv pəsa tə yom ké. ³⁵ Na yom ná we saŋa ké, i fei cele. Ama təyaya pəyaya ná we tam. ³⁶ Ie ye Pəyaya má ma heeta-me, mə yomle tɛma tampana tɛm ké. ³⁷ Ma nyəmə si í ké Apələham lulvɣv nyóma te. Paa na mpv, í pəkəɣi ma kvɣv. Pə taya pulv, í kisiyi ma ku seɣesətv. ³⁸ Nti ma Caa ná hula-m təɣə ma yəɣətəyi, na mu laki nti mə caa ná heela-me tó.

³⁹ M̄póɣú Yuta nyóma cə-i si: Aai tá caa keke Apələham. Tənaɣa Yesu cə-we si: Ye tampana í ka ké Apələham piya, isəntv í ka lakaya Apələham kulaputu mɛɛ. ⁴⁰ Anu tampana nna ma nu Iśə kin tó, a tike ke ma heela-me, pəcə paa na mpv í caa í kv-m təkpem. Ie Apələham ná taa la mpv. ⁴¹ Mə caa kulaputu ke í laki.

Tənaɣa Falisanaa cə Yesu si: Tə ta ke apalaa naale piya se. Ama ta Caa ke kulvm ké, inəɣəle Iśə.

⁴² Ilena Yesu tó Falisanaa si: Ye tampana, Iśə ka ké mə Caa, í ka səəla-m. Mpi tó, i kin ke ma luna, na i kəntɛ ke ma kəma. Ma ta kəə ma maɣamaya ma kəntɛ. Ama inu i tilina-m. ⁴³ Pə taya pulv tó ké u cekəɣəna ma ku yəɣətvtv, u caa tó nuw ke paa pəcə təɣə. ⁴⁴ Mə Caa keke Iləɣəv, na i luɣu nyəntv ke mə səəla larv. Hatoo kancaalaya íle í ké yulvkulv ké, u caa tampana təŋvɣv ke paa pəcə. Pə taya pulv, i maɣamaya i ta ke tampana tv tó pə tó. Waatu wei i yəɣətəyi pəpətv tó, i tənayale təna. Mpi tó, i maɣamaya i ké pəpətv, na pəpətv təna caa ké. ⁴⁵ Ye ma, tampana ke ma yəɣətəyi. Pə maɣamaya pə tó ké u muɣi ma təm. ⁴⁶ Mə taa awe pəsəyi na í hólí ma təpəntəle? Təv, na ma tu yəɣətəyi tampana tó, pepe tó ké u saŋ muɣv? ⁴⁷ Wei i ké Iśə nyəŋ tó, pəntv nukv Iśə Təm ké. Ama mə tá ké Iśə yəlaa napəli, na pə tó inəɣi u tu nukv.

Yesu Yəɣəta Apələham təm

48 Tənaɣa Yuta nyəma cə-i si: Pə taɣa isəntə təw kə tu təma si n kə Samalii tu, pəcə n hii əlɣaa? 49 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu cə-we si: Ma ta hii əlɣaa ke paa pəcə. Ama ma Caa ke ma seeki. Na me, mu nyənəxi-m yem təkpataa. 50 Pə taɣa isu má pəkəyənə ma mayamaya ma teeli ke ma ti. Nəyəlɔ tɔyɔna-m teeli na í haaki-m tampana. 51 Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəxi, ye wei i təkəxi ma təm, pɔntu kaa si.

52 Tənaɣa Yuta nyəma təma Yesu si: Pəneyele tə nyəma təkpataa si n kə əlɣəhili. Apələham səpa, na Isə kuyəyətutu teləsəlaa náa si tətə, ɔlena náa təɣ si, wei í təkə nyá təm pɔntu kaa si? 53 Ta caa Apələham ná səpa, ye mpɔ nyá huɔ si n kəla ɔleyele? Isə kuyəyətutu teləsəlaa mayamaya ná səpa tətə. Ɔe n nyənəxi nyá təxi we?

54 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu cəwa si: Ye maa tukayana ma təxi teeli, ɔle ma teeli inu i taa kə pɔlv se. Ama ma teeli tɔlv nté ma Caa, wei mə təɣ si i kə mə Isə tə. 55 Pəyele inəxi í tá nyi. Ama má nyəma-i. Haləna ye ma kpeesaa si ma ta nyəmi-i, ma pəsa pəpətu ke teitei isu meye. Ama ma nyəma-i, na ma təɣəxi i kuheelitu na má laki. 56 Mə caa Apələham laɣle naa huluma teu. Pə taɣa pɔlv təw, i teelayaa si i ká ná ma kəntə. Na i tu na-te, na pə heesi i laɣle ke teu.

57 Tənaɣa Yuta nyəma cə-i si: Nyá pusi ná ta tu tata nule na naanɔwa na í təɣ si n təma Apələham ke nav na?

58 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu cə Yuta nyəma si: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəxi tuu na pəcə pá lɔl Apələham tə, ma wee kə.

59 Tənaɣa pa kraɣa pəe si pa yak-i. Ama Yesu ηməlaa na í lu Isə təsele taa.

9

Yɔlv wei pa lɔləna yɔlvmtu tə

1 Yesu teekaya ɔlena í ná yɔlv wei pa lɔləna yɔlvmtu tə. 2 M̄p̄r̄ȳḡ Yesu ifalaa pəɔsa Yesu si: Tacaa, apəlv inə inu i lapəna isayatu yaa i caanaa na pá lɔl-i mpɔ? 3 Tənaɣa Yesu cə-we si: Pə ta ke isu inu i lapəna isayatu yaa i caanaa. Ama pə lapa m̄p̄r̄ȳḡ pəcə Isə toma nana nti i ka lap-i tə tə kin. 4 Pə nəyəsəna tə laki wei i tila-m tə i təma ke ilim taa. Pə taɣa pɔlv, əhoo caa yuyɔ, ɔle təmlə kaa wee pəsuyɔ tətə. 5 Kuyeyɣ wei i taa ma we antulinya taa cəne tə, mayale kəkə ηka ka naa yəlaa təna tə.

6 Yesu tema m̄p̄r̄ȳḡ yəyətuyɔ, ɔlena í tə ntayama ke ate, na í lá teeliya, na í taa yɔlv inu i isə. 7 Na í təmi-i si: Polo na í saɣ nyá isə ke Silowee lule taa. (Hətə təne tə hɔwee wee si: Pa tilaa.)

Yɔlvmtu pɔlaa na í saɣ i isə, ɔlena í məli na í naaki təcəicəi.

8 M̄p̄r̄ȳḡ yɔlvmtu cəlv nyəma mpa paa nyəma-i ləɣ si i kə pala latu tə, pa təma si: Pə taɣa inə inu i ka cakayana na í laki pala?

9 Ləlaa si inəxi.

Ləlaa si: Aa pə taɣa inu, i nəyəsəle kə.

Ama apəlv inu i cəwa si: Ma mayamaya kə.

10 Tənaɣa pa pəɔsa-i si: Isənaɣa n lapa na nyá isə anu a kuli?

11 M̄p̄r̄ȳḡ i cə-we si: Apəlv wei pa yaa si Yesu tə, inu i lapəna teeliya na í taa ma isə, na í tə-m si má polo Silowee lule taa na má saɣ ma isə. Ma pɔlaa na ma saɣ, ɔlena má sɔv nav.

12 Tənaɣa pa pəɔsa-i si: Leyə apəlv inu i wee? Ɔlena í cə si: Ma ta nyi.

Falisanaa pəɔsuyɔ ke yɔlvmtu waav təm

¹³ M'p'ógó pa kpaɣa wei inɪ ɪ ka kɛ yulɔm tɔ na p'á pona-ɪ Falisanaa kin. ¹⁴ Pə taya pulɔ, kuyaku kuhɛɛsuyɔ wule kɛ Yesu lapa tɛɛliya na ɪ kulina apalɔ inɪ ɪ isɛ. ¹⁵ Pə tɔɔ inɪ ɪ maɣamaɣa kɛ Falisanaa ná lɛla-ɪ p'ɔɔsuyɔ kɛ isəna pə lapa na ɪ isɛ kuli tɔ. ɪɛna yulɔm cɔ-wɛ sɪ: Tɛɛliya kɛ ɪ taa ma isɛ, ɪɛna má san na pəne má naaki.

¹⁶ Tənaɣa Falisanaa taa lɛlaa ná tɔma sɪ: Pə taya Isə kin kɛ apalɔ wei inɪ ɪ laki mpɔ tɔ ɪ lunaa. Mpi tɔ, ɪ təhəyi kuyaku kuhɛɛsuyɔ kiin.

Lɛlaa sɪ: Ye ɪ ka kɛ isayav isənaɣa ɪ ka p'əsaa na ɪ lá piti tɔma anɛ a takanaa kɛ mpɔ?

Hali p'á can pa faɣa pa taa pa tike.

¹⁷ M'p'ógó Falisanaa tasa yulɔ wei ɪ isɛ pə kula mpɔ tɔɣɔ p'ɔɔsuyɔ sɪ: Na nyá huɔki suweye apalɔ wei inɪ n təŋ sɪ ɪ kula nyá isɛ tɔ ɪ tɔɔ? ɪɛ ɪ cɔ-wɛ sɪ: ɪ kɛ Isə kuyɔɣɔtɔtɔ tɛɛsɔɔ kɛ.

¹⁸ Ama Yuta nyəma mpe pa ta mu-tɪ sɪ apalɔ inɪ ɪ ka kɛ yulɔm kɛ na ɪ isɛ kuli, haləna p'á kəna ɪ caa na ɪ too. ¹⁹ Na p'á p'ɔɔsɪ-wɛ sɪ: Ntəŋ mə p'əyaya kɛ inɛ inəyi təkrem na? P'əcɔ ɪ təŋ sɪ ɪ lulə-ɪ na yulɔmtɔ yɛɛ? Tɔv, ɪɛ isənaɣa pə lapa na ɪ naaki pəne?

²⁰ M'p'ógó ɪ nyəma ná cɔwa sɪ: Tə nyəma-ɪ sɪ tá p'əyaya kɛ-ɪ. P'əcɔ tə lulə-ɪ na yulɔmtɔ. ²¹ Ama tə ta nyɪ isəna pə lapa na kaɣana ɪ naaki tɔ. Pəyele tə ta nyɪ wei ɪ kula ɪ isɛ tɔ. ɪ maɣamaɣa ɪ ta kɛ p'əyaya, ɪ p'ɔɔsɪ-ɪ ɪ ká heeli-mɛyɛ isəna pə lapa tɔ.

²² Yulɔm nyəma ná yɔɣɔta mpɔ, mpi tɔ, pa see Yuta nyəma. Pə taya pulɔ, Yuta nyəma ka p'ɛɛla nəɣɔ sɪ, ye wei ɪ tɛma ɪ taa na ɪ tisi sɪ Yesu kɛ Mesii, paa ləsi p'untɔ kɛ pa təkotile taa. ²³ Pə tɔɔ kɛ ɪ nyəma ná tɔma sɪ: ɪ maɣamaɣa ɪ ta kɛ p'əyaya, ɪ p'ɔɔsɪ-ɪ.

²⁴ M'p'ógó Falisanaa tasa apalɔ wei ɪ ka kɛ yulɔm tɔɣɔ yaav na p'á tɔmɪ-ɪ sɪ: Ama na Isə tɔɔ yɔɣɔti tampana. Tə nyəma apalɔ inɛ ɪ tɔɔ sɪ ɪ kɛ isayav kɛ.

²⁵ Tənaɣa apalɔ inɪ ɪ cɔ Falisanaa sɪ: Ma ta nyɪ sɪ ɪ kɛ isayav yaa ɪ kɛ kupaŋ tɔ. Ama kulɔmtɔ tike kɛ ma nyəma sɪ, maa kɛ yulɔm na pəne pə taa ma naaki.

²⁶ ɪɛna p'á p'ɔɔsɪ-ɪ sɪ: Pepeye ɪ lapa-ŋ? Isənaɣa ɪ lapa na p'əcɔ nyá isɛ kuli? ²⁷ M'p'ógó ɪ cɔ-wɛ sɪ: Ma tɛma-mɛyɛ heeluyɔ na ɪ tá mu. ɪɛ pepe tɔɔ kɛ ɪ caa ɪ tasa-təyi nuw? Yaa mə caa ɪ sɔɔsɪ ɪ ifalaa tɔɔ tɔtɔ?

²⁸ Tənaɣa Falisanaa tɔv-ɪ na p'á tɔ sɪ: Nyá kɛna yulɔ inɪ ɪ ifalɔ. Ama ta kɛ Moisi ifalaa kɛ. ²⁹ Tə nyəma sɪ, Isə yɔɣɔtəna Moisi. Ama pə kaasuyɔ yulɔ inɪ tɔ, tə ta tu nyəm ɪ tɛlule.

³⁰ M'p'ógó apalɔ inɪ ɪ cɔ-wɛ sɪ: Ama nti tə wɛ piti tɔɣɔɛ sɪ, mə tá nyɪ ɪ tɛlule, pəyele ɪ kula maɣa ma isɛ. ³¹ Tə nyəma sɪ Isə ɪ muɣi asayaa nəɔsɪ. Ama wei ɪ tuɣi-ɪ teeli na ɪ laki ɪ luɣu nyəntɔ tɔ, p'untɔ nəɣɔ kɛ ɪ muɣi. ³² Tuu tɔ, tə ta nuta sɪ nəɣɔɔ kula yulɔ wei pa luləna yulɔmtɔ tɔ ɪ isɛ. ³³ Pə tɔɔ kɛ ye apalɔ inɛ ɪ taa kɛ Isə nyəŋ ɪ taa p'əsɪ na ɪ la pulɔ.

³⁴ M'p'ógó Falisanaa cɔ yulɔm sɪ: Hatoo pa luluyɔ nyá tɔ, isayatu tike kɛ nyá nyəma, na nyaa caa n sɛyɛsɪ ta na?

ɪɛna Falisanaa tɔɣɔnɪ-ɪ pa Isə tɛsɛɛle taa.

Ise nyəma səkpetvyɔ

³⁵ M'p'ógó Yesu nuwa sɪ pa tɔɣɔna yulɔm inɪ, ɪɛna ɪ kɔɔ ɪ suli-ɪ na ɪ p'ɔɔsɪ-ɪ sɪ: N mu Yulɔ Pəyaya tɔm na? ³⁶ Tənaɣa yulɔm cɔ-ɪ sɪ: Taca, huli-m wei pa yaa mpɔ tɔ na má mu.

³⁷ Μπρόγó Yesu tóma sí: N ná-ι μέε, ι μαγαμάγα κέε ma wei ma yóγotáyəna-η ísəntə tə. ³⁸ Ílena yólvu tə sí: Tacaá, ma mōwa. Na í luŋi-ι áτε.

³⁹ Μπρόγó Yesu tóma sí: Ma kóma antulinya taa cəneye sí ma fakí tampana nyóma na tasəkəle nyóma, na mpa paa naaki tə pá ná, na mpa pa naakaya tə pá yólvu.

⁴⁰ Falisanaa napəli paa we təna na pá nukí təm nti, ílena pá pəəsi Yesu sí: Pə kpeŋna tá, tá ké yólvu tətə?

⁴¹ Μπρόγó Yesu cə Falisanaa sí: Ye tampana í ka ké yólvu, í taa wəna ísəyatv. Ama ísu ι təŋyóv sí í naaki tə, pə təó ké mə ísəyatv we tam.

10

Heeŋ kaləkv təm

¹ Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi, wei í yela heeŋ kaləkv nənəyó ke sənəv na í ηmaana tiili təó na í suv tə, pəntv ké ηmulv na wakəllv ké. ² Ama wei ι təŋəyəna nənəyó na í suv tə, pəntv nté tiikulu. ³ Nənəyó təŋlv tuləyi-ι na í suv. Heeŋ nyəma ι nəyó. I kaləyi ι heeŋ həla ke kólvu kólvu na í lukəna-ι awalı. ⁴ Waatu wei ι təŋ ι heeŋ ív ι tənaya luvav tə, ílena í tée-ι nəyó na heeŋ naa tv ι waalı. Pə taya pəlv, ι nyəma ι nəyó tə pə təó. ⁵ Ama ye kpaí tv, ι kaa təŋ ílé, halí ι ká se-ι səsəm ké. Mpi tə, ι ta nyí kpaí nyəma nəəsi tə se.

⁶ Yesu kéesa-wəyε təne ív. Ama pa ta cekəna tə hōwεε.

Yesu kəna tiikulu kopəŋ

⁷ Μπρόγó Yesu tasa yóγotaya sí: Tampana ke ma heeliyi-me yoo, maa cəsəyi. Μαγαλε heeŋ kaləkv ηkv kv nənəyó. ⁸ Pa təna mpa pa laala-m kəntε tə, paa ké ηmulaa na wakəllaa ké, heeŋ ta tv nuna-wε. ⁹ Μαγαλε nənəyó, wei í təŋna ma təó na í suv, pu ya ι nyóv. I ká svukí na í luki, na í hikiyi nyutv kvpantv. ¹⁰ Nmυlvυv na lentvυv na wakəlvυv təó tike ke ηmulv ná kəŋ. Ama ma kómayá sí ma heeŋ í wεε alaafəya taa ké tam təpəkεεε.

TILLAA TƏMLƏ

Kutuluṭu

Tillaa Təmlə takəlaya wenna isu salaw wei i kaya Laapaalənaa na Pəəli-we pa kəhmanjmaasi heku taa tə. Ka taa ké pa kəesəyi-tuyu isəna Yesu Kilisiti Isə seelaa caala Yuta nyəma taa na piitimnaa taa tə.

Yuta nyuyu nyəma na Lom nyəma pa tv kancaalaya Isə seelaa ke wahala ke səsəm. Pəəli ka ké wahala tulaa mpe pa taa lelu wei Isə layasa tampana layasuyu tə si i kpaali Laapaali Kupaŋ ke piitimnaa ləlaa. Takəlaya ŋke ka kəesa-tv tətəyə Pəəli cəənav ke Laapaali Kupaŋ ke tetu taa.

Isəna pa faɣa Tillaa Təmlə takəlaya tə:

Feesuyu Naŋŋtv taŋuyu, titite 1

Aseeta nyəma ke Yosalem taa, titite 2–7

Aseeta nyəma ke Yuta na Samalii taa, titite 8–12

Pəəli təmlə, titite 13–28

Feesuyu Naŋŋtv ka tii tillaa səsaa tə

¹ Ma yulu Teufiili, ma takəlaya kancaalaya nyəŋka taa ma kəesa mpi mpi Yesu caala lapv tə, na nti nti i seɣesa pə kpaɣaw kancaalaya, ² na pə suna kuyanjku i kpa isə tə. Na pəcə Yesu kpa isə tə, i ka heelina Feesuyu Naŋŋtv toŋ ke mpi i caa si yəlaa mpa i ləsa si i tillaa tə pá la tə. ³ Yesu səm waali i lukaya i tillaa tə, na i húləɣəna-weɣe yaasinaa payale taa si i fema. Hali kuyeyŋ nule taa təcu ké Yesu lukaya i tillaa tə na i laki-weɣe Isə Kawulaya waasu. ⁴ Mpyəy kuyaku nakuli Yesu na i tillaa pa caɣaa na pá təŋna təyəv. Tənaɣa i heela-we si: I taa hatələna Yosalem. Ama i kəŋna mpi Tacaa ka təma si i ká ha tə, kucəəv ŋku kv təm maa heela-mə tə. ⁵ Mpi pə tə tə, lum maɣamaɣa ke Yohaani naa səna yəlaa ke Isə lum. Ama ye me de, pu la weə naale tə Feesuyu Naŋŋtv maɣamaɣa ke paa keli na pá sə-mə.

Yesu kpa isə

⁶ Mpyəy Yesu na mpa paa kota mpv tə pa pəəsa-i si: Tacaa, ye mpv pəneɣele n ká taɣani lseyeli kawulaya ŋkeɣe kusuyu na?

⁷ Tənaɣa Yesu cə i na mpa paa kota mpv tə si: Pə taɣa si mu nyəna kuyeyŋ yaa waatənaa mpa Tacaa maɣamaɣa suna i toŋ tə se. ⁸ Ama kuyanjku Isə Feesuyu Naŋŋtv ka tii mə tə tə, i ká hiki toma na i húlí pə təna mpi i nana mə isəpee tə pə tampana ke Yosalem, na Yuta, na Samalii pə tetənaa təna taa. Haləna pə polo pə tala antulinya tənasi təna təpai.

⁹ Yesu təma mpyəy yəɣətuyv, iləna pə kpaasi-i isə na pá nyənəyi-i mpv. Haləna puləpv isu ŋmuntuyv kəə pə taku i tə, pa ta tasa-i nav.

¹⁰ Yesu kpa isə na i tillaa wəe na pá təŋna nyənuyv təriŋŋ ke mpv, de pa tuta apalaa naaleɣe pa cələɣəle na pá suu wontu kəhuləmtv. ¹¹ Na apalaa mpe pá pəəsi tillaa si: Kalilee nyəma mə, pepe tə ké i səɣaa na i nyənəyi isə ké mpv? Yesu wei pə ləsa mə heku na pə kpaasi-i isə ké isəntə tə, i ká tə na i məli mpyəy teitei isu i na-i na i kpaaki isəntə tə.

Matiyasi məla Yutaasi lonte

¹² Mpyəy tillaa kula tunj wei pa yaa si Olifinaa tə i puɣv ŋku kv kinj paa wəe tə na pá məli Yosalem. Puɣv ŋku na Yosalem pə fəi poolunj. Pə ta kəli kilomeətəli kolum. ¹³ Pa talaa, iləna pá kpa pa isətaa kutuluyv ŋku kv taa paa svukaya tə. Mpa pa svukaya təna təyəle Piyee, na Yohaani, na Saaku, na

Antəlu, na Filipu, na Tomaa, na Paatelemii, na Matiyee, na Aləfe pəyalv Saaki, na Siməŋ wei i kə mpa pa lukaya si pa muvi pa tetv tə pa taa ləlv tə, na Saaki pəyalv Yuti. ¹⁴ Pa təna pa kotaya təntəmle ke tam na pá sələməyi Iso. Pa taa ka we alaa napəli, na Yesu too, na Yesu newaa.

¹⁵ Kuyeyŋ inu i taa, kuyaku nakuli yəlaa kotaa, halı pa tala isu yulonyəŋ nunuwa na hiu (120). Ulena Piyee kulı na í səŋ i taapalaa mpe pa hekv na í tə si: ¹⁶ Ma taapalaa me, təm nti Iso Feesuyu Nəŋŋtu ka tu Tafiiti nəŋo taa na í yətəti, na tə we Iso Təm takəlaya taa kə Yutaasi wei i tēe Yesu kpalaa ke nəŋo tə i təm tə, pə wee kə si tu la. ¹⁷ Yutaasi inu i ka kə ta taa ləlv, na tá na-i tu krenta təmle tənə tə taa.

¹⁸ Apalv inu, waatu wei i tema tetv yarv na i tulum liyitee anı tə, i polaa na í hoti tə taa kə i nəŋo tə, na i lotu tulı, na i taa lotu ya na tə ŋmaa. ¹⁹ Təm tənə tə yeka Yosalem nyəma təna kiŋ, haləna pá ha tetv ntəyi hətə na pa te taa si: Akeletama. Caləm tetv ke pa yaa mpv na pa te taa. ²⁰ Pa ŋmaa Yontu takəlaya taa si:

I təyaya í təkı kaav.

Nəŋəlv í taa kusi-ke.

Na ləntı tətə si:

Nəŋəlv í læftı i lonte.

²¹⁻²² Ye mpv pə wee si mpa pa təŋaya-tuyv waatu wei tá na Tacaa Yesu tə cəkaya tetvnaa tə, pa taa nəŋəlv í səəsi tá tə, na tá na-i tə hólı Tacaa Yesu sərv na í fe tə pə tampana. Puntv inu i ká wee wei kuyeyŋ təna i ka we tá waalı kə pə krayav Yohaani səv Yesu ke Iso lvm tə, haləna kuyanku pə ləsa-i tá hekv na pə kpaasi-i iso tə.

²³ Mpróyú pa ləsa yəlaa naale, Yosəefv wei pa yaa si Paasapası na pá cuyusi-i si Yutusi tə, na Matiyasi. ²⁴ Ulena pá sələmi si: Tacaa, nyá nyəmna yəlaa lotunaa, hólı-tuyv yəlaa panə pa naale pa taa wei n ləsa si í la tillu, ²⁵ na í paasəna təmle nte Yutaasi yəlaa na í tēe i nyəŋkv tə.

²⁶ Təŋaya pa tə tətə na pə kpa Matiyasi, na í səəsi tillaa naanəwa na kulvm inu i tə.

2

Feesuyu Nəŋŋtu tiu

¹ Mpróyú pə tala Pentakənta acima wule, ulena Iso seelaa koti pa təŋaya təntəmle. ² Pə tasaa ile, kəkəte natəli, isu heelim səəsəm makuyv tə, luna isətaa kele, na tə nyaləna təyaya ŋka ka taa paa we mpv tə. ³ Mpróyú pulvəpnaa lu pa tə na pə nəŋəsəna isu kəkə nsəma. Ulena pulvəpnaa mpe pá ya na pá caya paa wei i tə kə kulvm kulvm. ⁴ Təŋaya Feesuyu Nəŋŋtu haya pa təna pa taa təmmam, na pá səv piitim ləmpı təm yəŋətuyv, na nti Feesuyu tu pa taa tə ntəyi pa yəŋətaya.

⁵ Pə pamna mpa pa təŋəyi Iso mpaav ke teu tə pa luna antulinya təna taa na pá we Yosalem ke waatu inu. ⁶ Yəlaa mpe pa nu kəkəte ntə tə taŋ, ulena pá koti səəsəm. Mpróyú pə lapə-wəye ha, pə taŋa pulv, paa wei i nukaya Iso seelaa yəŋətəŋəna i te taa. ⁷ Təŋaya pa kpa nəəsi na pə la-wəye piti, na pá tə si: Isu Kalilee nyəma tike yəŋətəŋəna isəntə. ⁸ Ule pə lapə isəna na paa tá taa wei í nukı pa yəŋətəŋəna i te taa? ⁹ Anı tá taa cənə mpa pa luna Paati tetv tə pa wee, Metii na llam pə nyəma ná wee, Mesopotami nyəma ná wee, na Yuta na Kapatəəsi pə nyəma, na Pəŋ nyəma na Asii tetv nyəma, ¹⁰ Filicii na Pamfili pə nyəma, na Icipiti nyəma na Siləni cəlv Lipii tetv həŋəlvuyv ləŋkv nyəma, na pə kaasa ləlaa mpa pa luna lom tə. ¹¹ Yuta nyəma siyisiyi wee,

na pə kaasi mpa pa sʊv Yuta nyóma Isəsɛɛɛ ke kusʊv tɔ, na Kələeti nyóma na Alarv nyóma. Paa na mpv pa tu keesəyi Isə təma səsəna təm na tá təmnaa waani waani taa, na tə nuki tá təna.

¹² Pə təmsa pa təna, pa ta nyi paa yəyɔti tɔ. Uena pá pəsəyi təma si, təm tənɛ ntiyilɛ mpv? ¹³ Ama lɛlaa ná wɔŋa-wɛ, na pá tɔ si sulum pɔna-wɛ.

Piyɛɛ waasv

¹⁴ Tənaɣa Piyɛɛ na tillaa lɛlaa naanʊwa na kuləm inɪ pa kulaa na pá səŋ isə. Uena Piyɛɛ yəyɔtəna samaa na nəyɔ səsaya si: Ma Yuta nyóma mɛ, na mpa mɛ mə kəma Yosalem ke kəkəm tɔ, í tu ŋkraŋŋ na í cekəna teu ke nti ma heeliyi-mɛ tɔ. ¹⁵ Pə taɣa sulum kuyvna yəlaa pəne inɪ isu í huɔki tɔ. Pə taɣa pulv tɔ, pə kəla tanəŋ. ¹⁶ Ama nti Isə kuyəyɔtutu teləsulv Sowɛɛɛ ka yəyɔtaa tɔ, nti tə maɣamaɣa tə lakəna sanə.

¹⁷ Isə yəyɔtaa si:

Nti maa la kuyɛɛŋ kantəkaya nyəŋ taa tɔyɔɔ.

Maa tisi ma Feesuyv ke yəlaa təna tɔ.

Mə pəyalaa na mə pɛɛlaa ká na nti

tu la cele tɔ na pá yəyɔti.

Pu húlí mə ifepiya ke təmnaa na pá nana pa isəpɛɛ.

Na mə kəkpatəlaa ká toosi tooseɛ.

¹⁸ Tampana tɔ, maa tisi ma Feesuyv ke ma təmle nyóma,

apalaa na alaa nyóma, pa tɔ kə kuyɛɛŋ inɪ i taa.

Paa ná nti tu la cele tɔ na pá yəyɔti-ti.

¹⁹ Maa la kəkəɔ nyəmnaa ke hatoo isətənyv taa,

na piti təma ke atɛ.

Caləm na kəkə na nyəɔsi səsənsi ká nyala.

²⁰ Ilim ká si təkpitii.

Isətu ká sɛɛ isu caləm.

Pə təna pu la mpv na pəcɔ pə tala

Tacaa kuyaku səsəŋku teeli nyəŋku ŋku.

²¹ Pə na pə mpv tɔ yəlaa təna mpa

paa yaa Tacaa hətɛ tɔ paa tɔli-ti.

²² Isɛyɛli nyóma mɛ, í nu nti ma heeliyi-mɛ tɔ. Nasalɛti Yesu kə yulv wei i səsəntv Isə húlá-mɛ təyɔ. Pə taɣa pulv, Yesu niŋ ke Isə lapəna piti təma na səyɔntv təma na Isə kəkəɔ nyəmnaa mpa i húlá mə hɛkv taa tɔ. Isu mə maɣamaɣa í nyəm pə təna tɔ. ²³ Na yulv inəyi Isə kpaɣaa na í cele-mɛ isu i ka huɔ i taa na í tu pə pəɛ si i ká la tɔ. Ama mə ku-i, mə yelina na yəlaa asayaa kam-i səm tesika tɔ. ²⁴ Ama Isə yəka səm toma na í feesi-i. Pə taɣa pulv, pə fɛi si səm í lap-i pulv cəcəka. ²⁵ Tampana, Tafiiti yəyɔta Yesu inɪ i təm ke mpv si:

Ma naakaya Tacaa ke tam kə ma cəɔyɔ.

I ka səŋa ma waali kə si má taa selina pulv.

²⁶ Pə tɔ kə ma laakali caya təntəmle ke teu,

na laŋhɛɛɛ kuyv-m ma yəyɔtaɣa taa.

Paa ma kə yulv na maa si tɔ,

ma cayaɣa teɛlɔyɔ.

²⁷ Pə taɣa pulv tɔ,

Isə nyá n kaa lə-m yem kə atɛtəle taa.

N kaa yeɛ si nyá yulv má má tu səŋ

paa pəcɔ maɣamaɣa.

²⁸ N hula-m weesuyv mpaanə.

N ká wεε ma kin na ḡ hóləsəḡi ma lanje ke teu.

²⁹ Apalaa me, í yele má tuləsi-meḡe tá ləŋce Tafiiti təm təcəicei si, í səpa na pá pimi-i, na í pəlaav wε tá heku ke haləna saŋa. ³⁰ Tafiiti inu í ka ké Iso kuyəḡətu tələsulú ké na í nyəmá teu si, Iso ka təma nti na tuunav si í ká lapu-i tə pu la. Səsi Tafiiti ləlvu taa tə nəḡəlv ká təḡəna kawulaya ŋka Tafiiti inu í ka təḡaa tə. ³¹ Hatoo ləŋ Tafiiti nawa mpi pu te na pə la tə. Pə təw kέ í yəḡəta Mesii səpu na í fe tə pə təm si:

Pa ta lə-i yem kέ atətəle taa.

I ta tu səŋ paa pəcə maḡamaya.

³² Yesu wei inu í təm ma yəḡəḡəyi isəntə tə, Iso feesa-i, na tá təna tə nana tá isəpee təkəlekele. ³³ Iso kusa í nyəvu na í caḡasi-i í kəŋkəŋ taa. Uena í kpaḡa Feesuyu Naŋŋtu, wei í ka təma si í ká ha tə, na í cəle-i. Na Feesuyu Naŋŋtu inəḡi Yesu tisa tá təna tá təw, na í təŋna nav na nuw ke isəntə. ³⁴ Pə taya isu Tafiiti maḡamaya ná kpa isə se. Ama paa na mpə í yəḡəta si:

Tacaa Iso heela ma Səsə si:

Caḡa ma kəŋkəŋ taa.

³⁵ Haləna má kəna nyá kolontunaa,

na ḡ loosi nyá nəḡheε ke pa təw.

³⁶ Pə wεε si Iseyeli yəlaa təna ká nyi teu təkpataa si, Yesu wei í kama səm tesika təw tə, inəḡi Iso lapa Səsə na Mesii.

³⁷ Iseyeli nyəma nu təm təne Uena pa laŋa pəsi səsəm, na pá pəw si Piyεε na tillaa ləlaa si: Ta taapalaa me, isənaya pə wεε si tá la Ue?

³⁸ Tənaḡa Piyεε cə-wε si: I lə mə isayətu na í laḡasi huwεε, na pá yaa Yesu Kilisiti hətε na pá səna paa mə taa wei kέ Iso lum, na pə husi mə isayətu. Uena í hiki Iso kucəw səsəw ŋku ku kέ Feesuyu Naŋŋtu tə. ³⁹ Pə taya pulv təw, mə na mə piya na hatəlaya nyəma ke Iso təma si í ká ha, í tu laalaa na í yaa wei te, Ule í hikaa kέ.

⁴⁰ Mḡyú Piyεε tasa Iseyeli nyəma ke təm paḡale ke heeluyu tətə, nti tu səna-wε na tə səsə-wεḡe apəlv tə. Səsi, í ləsi mə təyi yəlaa letaa panε pa taa na í tulu-ti.

⁴¹ Mḡyú Iseyeli nyəma taa yəlaa tuutuuma mu Piyεε təm na pá sə-wεḡe Iso lum. Kuyəŋku, mpa pa sɔv Iso sεεv tə, pa nyəwŋ tala isu iyisi tooso (3000).

⁴² Pa isəle ka sεena tillaa kuyεḡəsətu ke nuw, na pa təḡaya təma na lanhuləmle ke səsəm. Pa təkaya təntəmle ke tam, na pá puki Iso sələmvyu pu səw nəḡəlv.

Iso sεela cakəle

⁴³ Tillaa lakaya piti təma na Iso kəkəlv nyəmmaa, na pə kpa paa wei kέ səḡəntv. ⁴⁴ Iso sεela təna ka wəna nəḡə kuləmaya, na pa kpəntaya mpi mpi pa wəna tə. ⁴⁵ Pa pəetaya pa tətənaa na pa wontunaa na pá kotiyi pə liyitee ke təntəmle, na pə caala pa taa wei pa waasəna-i. ⁴⁶ Pa təna paa kotaya paa ifemle nteḡe Iso təsεele ke Iso sələmvyu pu səw yulv. Ye pa saa-wεḡe pa tεəsi taa, təntəmle ke pa kotiyi na pá təkí. Lanhuləmle ke pa təkayana pa təḡənasí, na pa taa hetəna təma. ⁴⁷ Na pá saŋ Iso, na yəlaa təna laŋa heəna-wε. Paa kuyəŋku Tacaa səsəya pa kpekəle təw kέ mpa mpa pa nyəwŋ pə yapa tə.

3

Kaakalaya hika nəḡheε

¹ Mḡyú kuyaku nakuli Piyεε na Yohaani pa pukaya Iso təsεele ke ilim kpiluyu sələmvyu. ² Apəlv nəḡəlvu pa ləlvəna kaakəlv, na pá pukina-i na pá suki Iso təsεele səsəle nəḡəw ŋka pa yaa si Caŋəm Nəḡəw təḡə paa kuyaku

ηκυ σι ί σələməγι Ισə təsəelə taa sʊlaa kə liyitee. ³ I nawa Piyee na Yohaani pa sʊuki Ισə təsəelə taa, ulena ί σələm-i-wə σι pά ha-i pʊlv. ⁴ Mpróyú Piyee na Yohaani pa nyəna-i təpiniη. Ulena Piyee təm-i σι: Paasəna cəne.

⁵ Tənaγa kaakalaya paasəna-wəγe teu, na ka tselaya σι paa ha-kəγe pʊlv. ⁶ Mpróyú Piyee təma-kə σι: Ma feina liyitee σι maa ha-η. Ama maa ha-η mpi ma wəna tə. Na Nasaleti Yesu Kilisiti tɔη taa kʊli na η tə.

⁷ Ulena Piyee siisi na ί təkɪ kaakalaya na niη ntəγɔη, na ί kʊsi. Tənaγa kaakalaya nəɔheə na ka nəɔcʊwasɪ kra tɔη kə kraakraa. ⁸ Mpróyú ka kʊlaa təhapa na ká tii ka nəɔheə təɔ, na ká səη təye na ká niki tənte, na ká na tillaa səsaa pά krenti na pά sʊv Ισə təsəelə taa. Na ká tɔη na ká ηmaaləγi na ká sarj Ισə. ⁹ Samaa təna ná ka tənte na ka Ισə sam. ¹⁰ Pa kəma na pά cəkəna σι ηke ka cakayana Ισə təsəelə Cəηəm Nənəγɔ kiη na ká σələməγi liyitee, ulena səγɔntu na piti la-wə na isəna ka hika nəɔheə tə.

Piyee waasv kə Ισə təsəelə taa

¹¹ Mpróyú kaakalaya ηke ka nyəna Piyee na Yohaani kə tam. Mpróyú piti kra samaa kə səsəm, ulena pά wati Piyee wə pa təɔ kə sakaya səsəγa ηka pa yaakaya σi Salɔməη sakaya tə ka tɛe. ¹² Piyee ná mpv, ulena ί tə samaa σi: Iseyeli yəlaa mɛ, pepe təɔ kə apalu inɛ i kʊlvɔv tə pə ceki mə laηa? Na pepe təɔ kə i nyənəγi-tu isu tá maγamaγa tá tɔη yaa tá Ιsəsəelə teu napəli pə yelina na apalu inɛ ί tɔη? ¹³ Apələham na Isaaka na Yakəpʊv pa Ισə, wei i kə ta caanaa caanaa Ισə tə, i kʊsa i təmlɛ tu Yesu nyɔγv. Ama mɛ mə tu-i tɔηtɔnaa niη taa. Pəle pə waali Pilati luyɔ lapa σi i yeki-i tə, mə tayanna kisuyɔ. ¹⁴ I kisa yʊlv kʊpəη tampana təηlv inɪ, na isayav kpitikpiti kə ί səɔlaa na ί σələmɪ Pilati σi ί tʊli-mɛγe ilé. ¹⁵ Mpróyú pə lapa na ί yele na pά kv weesuyɔ halv. Ama Ισə ná feesa-i na tə nana tá isəpee. ¹⁶ Yesu inɪ i maγamaγa i tɔη taa na táa tɛmnav kə-i yelina apalv inɛ i kʊlaa. I nyəma-i na inɪ i səηna mə isentaa isəntə. Táa tɛmnav kə Yesu yelina apalv inɛ i wəna i ti təmamam na mə təna ί naaki mpv.

¹⁷ Təv, ma nyəma mɛ, ma nyəma teu σi mə na mə səsaa ί taa cəkəna təγɔ ί lapa Yesu inəγi mpv. ¹⁸ Ilɛ təm nti Ισə yelaa na Ισə kʊγɔγɔtv tɛləsəlaa təna kraali hatoo ləη taa, σi i Mesii ká təγɔ kʊnyɔη tə, nti inɪ tə maγamaγa kə i yelaa na tə lá. ¹⁹ Pə təɔ tə, ί lə mə isayav na ί layasi huwɛɛ, na ί pəsəna Ισə təɔ. Ulena ilé ί tayani mə təwakəllɛnaa. ²⁰ Ilɛ Tacaá ká ha-mɛγe kʊyɛɛη wei i taa pu waasi-mɛ tə, na ί kəna Mesii wei i ka ləsa hatoo ləη na ί su-mɛ tə. Mesii inəγəle Yesu. ²¹ Ama pə wɛɛ kə σi Yesu Kilisiti ί caya isətaa, haləna pə tala waatv wei paa tayani pə tənaya kʊfam pəsɔγv, isu Ισə ka tɛm yeluyɔ kə hatoo ləη na i kʊγɔγɔtv tɛləsəlaa kʊpama γɔγɔti tə. ²² Halɪ Moisi maγamaγa ná γɔγɔta i təm kə mpv σi: Tacaá mə Ισə ká kəna-mɛγe Ισə kʊγɔγɔtv tɛləsʊlv nəγɔlv wei i wɛ isu má, na i ká wɛɛ mə maγamaγa mə piitim tv, na ί ká təη tə təna nti i ká heeli-mɛ tə. ²³ Ye wei i ta nuna Ισə kʊγɔγɔtv tɛləsʊlv inɪ, paa ləsi pʊntv kə Ισə yəlaa taa na pά kv-i. ²⁴ Ισə kʊγɔγɔtv tɛləsəlaa mpa pa təna pa γɔγɔta pə kraγav Samiyɛli na i waali nyəma pa looηa ηke ka tənaya mpv tə, pa γɔγɔta kʊyɛɛη inɛ inɪ i təm. ²⁵ Mpi Ισə ka təma σi i ká ha na Ισə kʊγɔγɔtv tɛləsəlaa ηmaa pə təm tə, mɛγe i təma σi i ká la. Halɪ mə təm kə Ισə ka γɔγɔta saa wei ί na mə caanaa caanaa paa su təmaγa nəɔsi tə. Waatv inəγi Ισə təma Apələham σi: Nyá piya təɔ kə maa la atɛ yəlaa tənaya kʊpantv. ²⁶ Pə təɔ kə Ισə ləsa i təmlɛ tu tə, mə cəlvəγɔ i laaləna-i kənav. I kəna-mɛγe-i mpróyú σi ί la-mɛγe kʊpantv, σi ί layasi-mɛ na paa wei ί yele i yaasi isayav.

4

Pa yaa Piyee na Yohaani ke nənəyo

¹ Piyee na Yohaani pa tənna samaa ke yəyətənav ke mpv, ɔlena kətəlaa na Iso təsele tanlaa nyuyv tu na Satusee nyóma pa tala. ² Mpróyó pə sala-we. Pə taya pulv tillaa səsaa naale ná seyesaya samaa si Yesu fema. Mpv tə sətəa ka te na pá fe. ³ Tənaya Yuta nyóma kpa-we na pá təkí-weye saləka, si pə fema ɔle paa cekəna. Pə taya pulv, saa unı tə pu təma taanuyv. ⁴ Paa na mpv mpa pa nuwa Piyee faaci tə, pa paɣale mɔwa. Haləna mɔlaa mpe pa taa apalaa tapa ısu iyisi kakpası (5000) ke mpv.

⁵ Təv fema, ɔlena Yuta nyóma səsaa na nyuyv nyóma na Iso Təm seyesəlaa səsaa, pa koti Yosalem. ⁶ Pə kpaɣav ısu kətulv səsə Ana, na Kayifi, na Yohaani, na Alekəsantəli-weye mpv na kətulv səsə lɔluyv nyóma təna. ⁷ ɔlena pá ləsi tillaa səsaa na pá kəna-weye pa hekɔ taa, na pá pəəsı-we si: Mpi unı í lapa ısəntə tə, awe heela-me si í lapa mpv? Na awe toŋ taa ké ı tu lapəna mpv?

⁸ Tənaya Feesuyu Naŋŋto toŋ kuləna Piyee na í tə-we si: Təv, tətəv səsaa na nyuyv nyóma me, ⁹ saŋa pa pəəsəyi-tuyv kɔpantv nti tə lapa kaakalaya tə tə təm, na ısəna tə lapa na ká kulı tə. ¹⁰ ɔle pə wee si í nyı təm ntəyi mə təna. ɔseyeli yəlaa təna í nyı-tı tətə si, Nasaletı Yesu Kilisiti wei í kama səm tesika təv na Iso feesi-tə, ı toŋ taa ké yulv unı ı hika ı tu na í naa-ı mə hekɔ taa ké ısəntə. ¹¹ Na Yesu unı ı təm ke pa ŋmaawa Iso Təm taa si:

Nmalaa me, í ka ləwa pəle nte tə,

ńté tə pəsəna nteye kite tē pəle səsəle.

¹² ɔ tike təkəŋ ı yakəna yəlaa nyəŋ. Pə taya pulv, hətə tənə tə paasi, lentə fei antulinya təna taa nte Iso hula yəlaa si tə yaa-te na pə ya tá nyəŋ tə.

¹³ Mpróyó kotuyv səsaa mpe pa nawə ısəna Piyee na Yohaani pa yəyətəna apalutv tə, ɔlena piti kpa-weye səsəm. Pə taya pulv, pa mayamaya pa nyəmə si Piyee na Yohaani pa ké yəlaa ke yem ké, pa ta la ceu nəyɔlv. ɔlena pá təəsı si paa ké Yesu tənlaa. ¹⁴ Pə́cɔ yulv wei ı ka hika ı tu tə, ı sənə pa ısəntaa təna. ɔle pa ta nyı nti paa yəyətı tə. ¹⁵ ɔlena kotuyv səsaa tə Piyee na Yohaani si pá lu təhɔvle taa. Pə kaasa mpe ɔlena pa niki tə saawala. ¹⁶ Si: ɔsənaya tii lana yəlaa pane unı? Pə taya pulv, Yosalem yəlaa təna təma nyəm si mpe pa lapəna piti təmle səsəle tənə, pə́cɔ pə fei tu kpeesi. ¹⁷ ɔle tii kisina-weye təpɔlvɔlv si ye pa tasa nəyɔlvuyv Yesu hətə tənə tə təm heeluyv paa na. Pə taa kəv na tə təm səsı yav ke yəlaa taa.

¹⁸ Mpróyó kotuyv səsaa yaa Piyee-we, na pá kisina-we təpɔlvɔlv si pá taa tasa Yesu hətə ńté tə təm yəyətuyv yaa seyesuyv ke paa fəŋ mayamaya.

¹⁹ Mpróyó Piyee na Yohaani pa cə kotuyv səsaa mpe si: Mə mayamaya í mayasi-təyi mə taa na í na. Pepe kəla teu ke Iso ısəntaa? Meye tə se yaa Iso?

²⁰ Ama nti nti tá nuwa na tə nana ta ıse tə, ta kaa pəsı na tə su tə yəyətuyv.

²¹ Mpróyó Kotuyv səsaa mpe pa ta nyı ısəna mpi paa la Piyee-we tə. ɔlena pá tasa-weye kpaaluyv ke teu na pá ye-le-we. Pa ta hiki mpi pə təv paa hə pa ŋkraŋuyv tə. Mpi pə təv tə, yəlaa təna saŋaya Iso ké pə təna mpi pə lapa mpv tə pə təv ké. ²² Apalv wei unı piti təmle lapa na í hiki alaafəya ke mpv tə, ı lɔlvuyv pusı ka kəla nule.

Iso seela sələmvuyv

²³ Kotuyv səsaa yela Piyee na Yohaani ɔlena pá tē kpaakpa ke pa taapalaa kɔŋ, na pá keesi-weye tə təna nti kətəlaa səsaa na nyuyv nyóma pa yəyətəa tə. ²⁴ Pəle pa nu-təyi mpv, ɔlena pa təna pá sələmi Iso si: Hai, Taca, nyá

lapəna isətaa na aTe na tenku na pə təna mpi pə we pə taa tə. ²⁵ Nyá yelina na Feesuyu Nanjtu tv nyá təmle tv ta lənce Tafiti nəyo taa ké təm na í yəyətí si:

Pepe təo ké piitimnaa cuka pə taa na kalampaani ké mpv?

Pepe təo ké yəlaa ná paasəna nəəhe te

kuuu ke yem ké mpv?

²⁶ ATe awulaa səsaa kela təə.

Tətv təkəlaa ná pəela nəyo

na pá kulí Tacaa na í Mesii pa təo.

²⁷ Təmpaana təo, Heləti, na Pənsi Pilati, na mublaa, na ləyeli piitim nyəma pa pəela nəyo ke nyá təmle tv nanj tv, wei n ləsaasí í la Mesii tə, í təo ké icate tənə tə taa. ²⁸ Mpi tuu ləj nyá toma taa n nəkaa na í mayasí na í su tə, pə mayamaya ke pa lapa təkəle. ²⁹ Tacaa, pənente nyəni kpaaləyü mpi pa kpaala-tv na isəle kusəmlə tə, na í yele na nyá təmle nyəma tá tə heeli nyá təm na tu nyaŋna pəlvəy paa pəcə. ³⁰ Tv nyá niŋ na kutəntənaa hikiyi alaafəya, na í yele na yəlaa naaki nyá kəkələ nyəm na nyá piti təma ke nyá təmle tv nanjtv Yesu toj taa.

³¹ Tillaa təma sələmvəy, ləna lonte nte tə taa paa kotaa tə tə sele. Mpyúy Feesuyu Nanjtu toj kuləna pa təna. ləna pá svv Isə Təm heeluyü na paa nyaŋna pəlv.

Isə seelaa taləyi pa tənaya pa wənav

³² Isə seelaa kpekəle təna ka kaa lotu na ləmayasəle kuləmtəle ké təkpataa. Pa taa nəyölv taa fayasəyi na í nyənəyi í kəwənam isü í tike í nyəm. Ama pa nyənaya pə təna mpi paa wəna təyo isü pa təna pa nyəm. ³³ Tillaa kəsəyaa Tacaa Yesu fem təm na apalətv ké, na Isə ká we pa təna pa waalı ké teu. ³⁴ Pa taa nəyölv taa ləj pəlv. Pə taya pəlv təo, mpa paa wəna tətənaa yaa tēsü tə pa pəetayaa ké na pá kəŋna pə liyitee, ³⁵ na pá celəyi tillaa. Ye pə caala wei pa waasəna-i.

³⁶⁻³⁷ Mpv iní pə yelina Lefii tv nəyölv, wei pa yaakaya sí Yosəefv na pá ləla-í Sipili tə, í pəeta í tətə natəli na í məŋna pə liyitee na í cəla tillaa. Inəyi tillaa ka cuyusaa sí Paanapasí. (Apalətv halv ke pa yaa mpv na pa tē taa.)

5

Ananiyasí na í alv Safila pa təm

¹ Mpyúy apəlv nəyölv ílé, pa yaa-í sí Ananiyasí, na í alv sí Safila. I pəeta pa tətə natəli na í alv wəna pə nyəm. ² I təma pəetəyü, ləna í faya liyitee taa na í su. ləna í pona wəna í kaasaa tə, na í cəla tillaa na í alv wəna pə tənaya mpv pə nyəm. ³ Tənaya Piyee pəəsa-í sí: Ananiyasí pepe təo ké Sataní hika-ŋ mpyúy katatəlaya, na í kaasí nyá təyi tətə nti n pəetaa tə tə liyitee, na í puysú Feesuyu Nanjtv? ⁴ N taa pəetəta-tí tə, nyá tətə ké mēe. Na n tu təma-təyi pəetəyü tə, awe tí liyitee, pə taya nyá? lə isənaya pə lapa na í paasí na í mayasí nyá taa na í la yaasí isayav iné í taka? Isə ke í puysú pə taya yəlaa se.

⁵ Ananiyasí nu təm tənə iní, ləna í hoti na í sí. Mpyúy pə lapa pa təna mpa pa nu təm tənə iní təyo keniŋa nakəli pə tu fəi. ⁶ ləna ifepiya kulí na pá takí-í pəyüv na pá pona-í pim.

⁷ Pə lapa laasaya isü kaləfunaa tooso, lə Ananiyasí iní í alv svvwayale. Ama í ta nuta nti tə təma lapv tə. ⁸ Mpyúy Piyee pəəsa-í sí: I pəeta mə tətə nti tə tə liyitee tənayalə? Heeli-m.

ləna Ananiyasí alv cə sí: Anəyəle mpv.

⁹ Tənaɣa Piyee yəɣətə-i sɪ: Isənaɣa mə lapa na í krenti na í paasi na í huɓ sɪ í maɣasəyi Tacaa Feesuɣu Naŋŋtu sɪ í naa ɪ waali? Nyəni, mpa pa pima nyá paalb tɔ pa tɛma kəntɛ, mpeɣɛlɛ nənəɣɔ tɛɛ. Paa tɛɛsi nyaya tɛɛnaɓ.

¹⁰ Tənaɣa Ananiyasɪ alɓ inɪ ɪ hɔta Piyee nənəhɛɛ tɛɛ kɛ kpaɣpa na í sí. Ifeɣiya suɓwa, ɪlɛna pá maɣana ɪ səpa. ɪlɛna peɛlɛ pá kpaɣa-i na pá polo pá pimi-i ɪ paalb kəŋkəŋ taa. ¹¹ Ḿpóɣú tɔm nti tɔ lapa Yesu seɛlaa kpekəle tɔna na mpa pa nu-ti tɔ pa tənaya keniŋa nakəli pə fɛina.

Piti tɛma paɣalɛ tɔŋna lapu

¹² Tillaa lapa Isə kəkəɓ nyəm, na piti tɛma paɣalɛ kɛ yəlaa hɛku taa. Isə seɛlaa tɔna kotaya Salbməŋ sakaya səsaya tɛɛ. ¹³ Samaa puɣɔlaya-wɛɣɛ pə tu fɛi, paa na mpɔ yɔɓ kpaɪ tu kɛ yem nyanɣana pa taa suɓ. ¹⁴ Ama apalaa na alaa samaa mpa pa mukaya Tacaa tɔm na pá səsəɣi isə seɛlaa kpekəle tɔ tɔ, pa nyɔɔŋ tɔŋna hukuyɔ kɛ səsəm. ¹⁵ ɪlɛna yəlaa náa suɓ kɔtəntɔnaa kɛ lunav, na pá husi-wɛɣɛ katonaa na nyaaləŋ tɔ kɛ hɔpɛɛ nɔɔsi, sɪ ye Piyee tɛkəna tɔna, ɪ lɛɛmɔyɔ maɣamaya tu tokina kɔtəkinav kɛ pa taa lɛlaa. ¹⁶ Yəlaa samaa lukayana Yosalem cəɓ acalɛɛ taa na pá kəŋna kɔtəntɔnaa na mpa alɔɣaa cəsaya tɔ, na pa tɔna pa hikiyi alaafəya.

Tillaa tɔɣɔ kɔnyɔŋ

¹⁷ Tənaɣa isəsɛɛmlɛ kpa kɔtulɓ səsɔ kɛ səsəm kɛ tillaa tɔɔ, na ɪ kin ɔaɣalaa tɔna mpa pa kɛ Satusee kpekəle nyəma tɔ. Haləna pá huɓ sɪ paa kuli pa tɔɔ. ¹⁸ Ḿpóɣú pa kpa tillaa na pá təkɪ-wɛɣɛ timpi pa təkəɣɪ samaa tɔna tɔ. ¹⁹ Ama Tacaa isəttaa tillu nəɣɔɓ kəma ahoɔ taa na í tɔli saləka nənəɔsi, na í ləsi tillaa. ɪlɛna í heeli-wɛ sɪ: ²⁰ ɪ polo Isə təsɛɛlɛ taa təkaa na í kɛɛsi samaa kɛ layasuyɔ mpaav kɔnɛ kɔ tɔm.

²¹ Ḿpóɣú tillaa lapa nti isəttaa tillu heela-wɛ tɔ. Pa kɔla tananɗ ahula tɛɛ na pá polo Isə təsɛɛlɛ taa na pá niki waasɔ lapu.

Tənaɣa kɔtulɓ səsɔ na ɪ kin ɔaɣalaa tɔna pa kota Yuta Kotuyɔ səsəɔɓ nyəma. ɪlɛna pá tili sɪ pá ləsi tillaa kɛ saləka taa na pá kəna. ²² Waatu wei filisinaa ná tala saləka taa tɔ, pa ta maɣana-wɛ. ɪlɛna peɛlɛ pa məli kpaɣpa na pá heeli huɓlɛ səsaa mpe sɪ: ²³ Tə tala na tɛ maɣana saləka nənəɔsi kaləsa mpɔ təkəŋkəŋ, na taŋlaa náa sɔŋa pa təsəŋlɛnaa kɛ nənəɔsi tɔna. Ama tɔ tula nənəɔsi, ɪlɛ nəɣɔɓ fɛi pə taa.

²⁴ Isə təsɛɛlɛ taŋlaa nyuyɔ tu na kətəlaa səsaa pa nu mpɔ, ɪlɛna tillaa mukuyɔ mpa pə tu-wɛɣɛ piti kɛ teu. Haləna pa ta nyɪ mpa tɔm tənɛ tii tɛna tɔ. ²⁵ Tənaɣa nəɣɔɓ ná lu yem na í heeli-wɛ sɪ: ɪ nawaa, mpa inɪ í ka tu saləka tɔ, pa wenna nteɣɛ Isə təsɛɛlɛ səsəɔlɛ taa na pá laki yəlaa kɛ waasɔ.

²⁶ Ḿpóɣú taŋlaa nyuyɔ tu inɪ na ɪ yəlaa pa polaa na pá kəna tillaa təhɛɛ. Pə taya pulɓ tɔɔ, paa wɛna yəlaa sɔɣəntu sɪ pá taa kɔɔ pá yoo mpeɣɛ pɛɛ.

²⁷ Taŋlaa nyuyɔ tu tana tillaa, ɪlɛna pá sɔŋsi-wɛɣɛ təhɔulɛ taa, na kɔtulɓ səsɔ suɓ-wɛɣɛ tɔm pɔɔsuyɔ. ²⁸ Tənaɣa ɪ tɔma-wɛ sɪ: Isu tɔ kisina-mɛ təsayaɣaya sɪ í taa tasa apalɓ inɪ ɪ tɔm kɛ yəɣətuyɔ ya? Na pepeɣɛlɛ í lapa isəntɔ? ɪ yasa mə seɣɛsuyɔ ntɛ Yosalem ɪcatɛ tɔna tɔmam, na í caa í məŋna ɪ sɔm tɔm ntɛ ta nyɔɔŋ taa.

²⁹ Ntɛna Piyee na tillaa lɛlaa pa cɔ kɔtulɓ səsɔ sɪ: Pə wɛɛ sɪ Isə kɛ tɔ se, pə taya yəlaa. ³⁰ Ta caanaa caanaa Isə feesa Yesu wei inɪ mə kama tesika tɔɔ na í sí tɔ. ³¹ Isə kusa ɪ nyuyɔ na í ɔaɣasi-i ɪ kəŋkəŋ taa, na í lapɪ-i wulav na waasɔɓ səsɔ, sɪ pə la na lseyɛli nyəma layasi təntɛ na Isə husi pa isayatu. ³² Tə kɛ

pə təna mpi pə lapa mpv tə pə aseeta nyóma. Pə taɣa tá tike. Ama tá na Feesuɣu Nanɣtu wei Iso ha mpa mpa pa nukəna-i tɔɣo.

³³ Kotuɣu səsəw kotilaa mpe pa nu mpv, ɔlena pa páána huu səsəm, haləna pa caakaya pa kv tillaa səsaa. ³⁴ Ama pa taa ka we Falisa nəɣəlv wei pa yaa si Kamaliyee tə, i ké pa Iso Təm seɣesəlv səsə, na yəlaa seekaya-i. Mpróɣú i kulaa na í səɣ huɔle taa, na í tə si pá ləsi tillaa na awalí tə na pácó. ³⁵ ɔlena í heeli kotilaa si: Iseɣeli nyóma me, í la laakali na mpi í caa í la yəlaa pane tə. ³⁶ Matəɣ wulenaa taa ké Teutasí kulaa na í nyəni i ti isu yəlv nəɣəlv, na yəlaa isu nasəle (400) təɣ i waali. Mpróɣú pa kv-i, na mpa pele pa təɣaya i waali tə pá ya nkaɣka, na pə təna pə saali yem. ³⁷ ɔlé i waali ké Kalilee tv Yutaasi ná kula kukaləvɔv waatv, na í təɣsi yəlaa kɔpiɣ ke i waali. Ama pa kv ɔlé tətə, na pə yasi pa təna mpa pa təɣaya-i tə. ³⁸ Pə təw ké pənente ma heeliɣi-me si, í taa paasəna yəlaa pane inu pa təm tətə. I yele-we na pá tee. Pə taɣa pulv təw, ye yəlaa kiɣ ke pa kookali na pa təma lunaa, pu saali ké. ³⁹ Ama ye tampana Iso kiɣ ke pə lunaa, í caa pəsi na í la-weɣe pulv. I la laakali, pə taa kəw na í yooa Iso.

Mpróɣú kotilaa mv Kamaliyee təm. ⁴⁰ ɔlena pá yaa tillaa na pá hək-i-we, na pá heeli-we si: Yesu təm í taa tasa mə nəwsi taa ké luw. ɔlena pá yele-we si pá tee. ⁴¹ Mpróɣú tillaa lu kotuɣu taa na lanɣəlvmlə kɔvɔv-we isu Iso təna-we na í yele na pá ná kənyəɣ ke Yesu təw tə. ⁴² Paa ifemle nte, pa ta heesi Yesu wei i ké Mesii tə i Laapaali Kupaɣ heeluɣu, na waasv lapv ke teesi taa na Iso təsəele taa.

6

Yəlaa naatosompəɣəlaya ləsvɔv

¹ Waatv inu i taa Tacaa təɣlaa təɣna səsəvɔv. Mpróɣú pə lapa təmaɣa ke Yuta nyóma mpa pa yəɣətaya Kələeki təm tə na tətə Yuta nyóma pa hekv, si tətə Yuta nyóma u paasəɣəna mpe pa leelaa ke teu ke paa ifemle nte tə təɣənaɣa taləvɔv taa. ² Tənaɣa tillaa naanəwa na naale inu i kota Tacaa təɣlaa kpekəle təna na pá tə-we si: Pə ta muna si tə yele Iso Təm paasənav na tə laki kətəɣəɣ təm. ³ Pə təw tə, apalaa me, í nyəni na í ləsi mə taa ké yəlaa naatosompəɣəlaya, mpa yəlaa sama na Feesuɣu Nanɣtu təɣ təw pa kiɣ na pá wəna ləmayasəe ke səsəm tə, na tə tv-weɣe təmle tənə. ⁴ ɔle saa inu taa hiki caɣale na tə paasəɣəna Iso sələmvɔv na waasv lapv ke tam.

⁵ Mpróɣú pa kpekəle təna lanɣe heena təm nti, ɔlena pá ləsi Itiyəeni. Yəlv inu i tisa i yuɣ ke Iso təw ké teu, na Feesuɣu Nanɣtu təɣ təw i kiɣ. Pa ləsa tətəɣo Filipv, na Pulvkvəlv, na Nikaəw, na Timəɣ, na Paləmenasi, na Antiyəka Nikolaa, wei i ka svv Yuta nyóma mpaasv taa ké kvsəv ke hatoo ləɣ tə. ⁶ ɔlena pá pona-weɣe tillaa kiɣ, na pele pá sələməna-weɣe Iso na pá təni pa təw ké niɣ.

⁷ Mpróɣú Iso Təm təɣna yekvɔv na tə puki, na Tacaa təɣlaa nyəwəɣ təɣna səsəvɔv ke səsəm ke Yosalem taa. Haləna kətəlaa paɣav tisi na pá mv Yesu təm ke teu.

Itiyəeni kpa

⁸ Iso we Itiyəeni waali na í hikiɣi toma ke səsəm, na í laki piti təma na Iso kəkəlv nyəm ke yəlaa hekv taa. ⁹ Mpróɣú Yuta nyóma təkotile nte pa yaa si Yomaa Kəhetaa təkotile tə, tə taa yəlaa napəli mpa pa ké Siləeni na Alekəsantilií nyóma tə, pá na Silisii na Asii tətə pə Yuta nyóma napəli pa kula Itiyəeni təw, na pá na-i pá svv təm həm taa. ¹⁰ Ama Itiyəeni kəla-we

na təm. Pə taɣa pɔlv, Feesuyu Nanjtu hana-i ləmaɣasεε na i yəɣətəɣəna. ¹¹ Mprɔɣú yəlaa mpe pa ha yəlaa ke liyitee si pá yəɣoti si: Tə nuwa i sayata Moisi na Iso. ¹² Na pa səsə yəlaa na nyuyv nyəma na Iso təm seɣesəlaa səsaa, na pele pá kuli Itiyeeɛni təɔ, na pá kpa-i na pá pona-i təhɔvle səsəɔle taa. ¹³ Mprɔɣú pa caa yəlaa napəli si pele pá suu Itiyeeɛni ke təm si: Apalv me i sayatəyi tá Iso təseεle səsəɔle kupante təne na Iso Təm ke tam ké. ¹⁴ Halı tə nu i yəɣotaa si: Nasaleti Yesu inı i ká yəki tá Iso təseεle səsəɔle təne, na i layasi kətasi nsi Moisi naa hula-tv tə.

¹⁵ Mprɔɣú təhɔvle taa caɣalaa təna pama Itiyeeɛni təɔ ké ise, na pá ná si i isentaa mv isəttaa tillu wεεtv.

7

Itiyeeɛni WaaSv

¹ Tənaɣa kətɔlv səsə pəsə Itiyeeɛni si: Tampana pə lapa mpv? ² Mprɔɣú Itiyeeɛni cəwa si: Ma tεtɔnaa na ma caanaa me, i tv ηkraɲ na i nu. Teeli Iso lu ta caanaa caanaa caa səsə Apəlaham təɔ ké i ka wεv Mesopotami na pécó i kuləɣi na i puki Halan ke caɣav tə. ³ Na i təmı-i si: Kuli na n yele nyá tεtv na nyá nyəma. Maa hvl-ɲ tεtv nti tə taa n ká polo n caɣa tə. ⁴ Mprɔɣú Apəlaham kula Kalətee tεtv taa na i polo i caɣa Halan. Apəlaham caa səpa, lɛna Iso ləsi-i Halan təna na i kəna-i timpı mə we kayana isəntə tə. ⁵ Iso tá ha-i tεtv nti tə taa ké pɔlv maɣamaɣa. Paa tɛliya si i sopi sopuyv maɣamaɣa. Ama Iso təma-i kətəm ké si i ká ha-i tεtv nti. I maɣamaɣa i piya ká tɛna na pá ti-ti tətəɣə i səm waalı. Pécó waatv inı Apəlaham fεina pəyaya. ⁶ Ile nti Iso heela-i təɣole si: Nyá piya ká caɣa caɣalətv ke lɛlaa tεtv taa, na pele paa la-wεɣe yomaa. Paa tv-wεɣe wahala ke pusi nasəle (400) təcı ké təna. ⁷ Ama Iso təma si i ká pəsı piitim mpi pu tv-wεɣe yomle ke mpv tə. Pəle pə waalı lɛ paa lu təna na pá kəɔ tεtv təne inı tə taa na pá paasəna Iso seεv. ⁸ Mprɔɣú Iso lapa na pɛlvɔv pəsı Apəlaham ke kətaya nka kaa təsəɣı-i nti i na Iso paa yəɣotaa na pá su tə. Pə təɔ ké Apəlaham kəma i lɔli Isaaka tə, i pɛla-i i kuyeyə pələfei naanɔwa wule. lɛna Isaaka náa pɛli mprɔɣú Yakərv, na Yakərv ná pɛla mprɔɣú i piya naanɔwa na naale mpa pa ke ta kpeka caanaa caanaa səsaa tə.

⁹ Ta caanaa caanaa mpe pa lapa Yosεεfv ke isəseemle na pá pɛeti-i, na pá pona-i Icipiti ke yomle. Ama Iso ka we Yosεεfv waalı, ¹⁰ na i yapa-i i wahalanaa təna taa. Pə kəma na Yosεεfv tala Icipiti wulav səsə kin tə, Iso lapa na wulav lanle heena i yaasi na i layatv. Haləna Icipiti wulav nana-i kufəneε kpa, si i nyənəɣı Icipiti tεtv təna na i maɣamaɣa i təyaya pə təɔ. ¹¹ Mprɔɣú nyəɣosı anaam lu Icipiti na Kanaan pə tεtv təna taa. Pu haɲa teu ké təkəɲkəɲ haləna ta caanaa caanaa mpe pá pɛeki mpi paa təɣə tə na pá kpisi. ¹² Pə kəma na Yakərv nu si təɣənaɣa pɛe we Icipiti, lɛna i kusı tá caanaa caanaa mpeɣe təm kancaalaya nyəm na i tili. ¹³ Pa kəma na pá məli təm naale nyəm, lɛna Yosεεfv lá na i taalɔnaa nyəmı-i. Na pə lapa tətə na Icipiti wulav səsə maɣamaɣa náa cəkəna i piitim. ¹⁴ Mprɔɣú Yosεεfv tila i caa Yakərv na i nyəma təna waalı na pá kəɔ. Pa we yulɔnyəɔɲ nutoso na naanɔwa na kakpası. ¹⁵ Mpv pə lapəna Yakərv nana Icipiti pote, na i caɲ i si təna. Ta caanaa caanaa ná səpa təna tətə. ¹⁶ Pa kpaɣaa-wεɣe na pá mələɣəna Sikem, na pá piɲ-wεɣe pəlaav nku Apəlaham ka yapa Heməɔ nyəma kin na liyitee tə kv taa.

¹⁷ Pə kəma na pə tala nti Iso ka təma si i ká la Apəlaham tə tə lapv tə, tá piitim nyəma huka səsəm, pa paɣav ke Icipiti we səɣəntv. ¹⁸ Mprɔɣú wulav

səso kufalv nəǵolv ná caǵaa, ílé ı taa nyı Yosεεfv. ¹⁹ Wulav ını ı lapa tá piitim ke acilayav. ı tu ta caanaa caanaa ke wahala ke teu na kuvaalvuv, sı pá lo pa ahulvmmnaa na pá sı. ²⁰ Waatv ını ı taa ké pa lula Moisi. ı ka ké pəyaya kuvan̄ka n̄ka ka te Iso ké teu tó. M̄p̄óyú Moisi nyóma tóo-ı isətvnaa tooso ké pa te. ²¹ Pə kəma na pá lo-ı tó, İcipiti wulav səso pεεlv hiina-ı na í təkı-ı isu ı maǵamaǵa ı kulvlv. ²² M̄p̄v pə lapəna Moisi nyómá İcipiti nyóma nyəm təna. Haləna í lá yvlv wei í yǵǵta nti tu hotiyi ate tó, na í pəsa təma.

²³ Pə kəma na Moisi pusi tala nule, ılena í hvv sı ı ká polo na í wiili ı İseyeli nyóma ləlaa. ²⁴ Moisi polaa ılena í maǵana İcipiti tu nəǵolv í lakı pa taa nəǵolvuv mvsuñ. ılena í mv wei pa lakı m̄p̄óyú mvsuñ tó ı təm na í suna ı ti, na í lεeti İcipiti tu, na í can̄ í kv-ı. ²⁵ Moisi ka nyəmaǵa sı ı İseyeli nyóma ká nyı sı inəyi Iso ləsaǵa sı í waası-wε. Ama pele pa ta nyı m̄p̄v. ²⁶ Kv fema ılena í maǵana İseyeli nyóma naale na pá makı, ılena í polo pa loluyv. Na í tə-wε sı: Apalaa mε, mə kulvm ké, ıle pepe tóo ké í lakı təmaǵa mvsuñ? ²⁷ Ama mvsuñtu wei ı lakaya ı tǵǵntəle ke mvsuñ tó ı nyasa-ı təm sı: Ma na-ı, tá wulav na tá təm hvvlv. ²⁸ Tete n tēma İcipiti tu ke kuvv tǵǵle san̄a n nyómá sı n ká tεεsı ma na? ²⁹ Moisi nu m̄p̄v, ılena ı se kpakpaa na í polo í caǵa Matiyav tetv taa. Matiyav tənaya ı lula apalv piya naale.

³⁰ Pə kəma na pusi nule cəǵ, ıle kuvakv nakulı ı we wulaya tetv taa ké puvv Sinayi kin̄. M̄p̄óyú hotiya nakəli ka svv kəkə mvuv, ılena isəttaa tillu lu ı tóo ké hotiya n̄ke ka kəkə taa. ³¹ Moisi nawa m̄p̄v, ılena pə lapı-ı piti. Tənaǵa ı tuusaǵa sı ı wiiliyi teu, ılena í nu Tacaa nəǵo sı: ³² Maǵale nyá caanaa caanaa Iso, Apələham na İsaaka na Yakərv pa Iso. Tənaǵa sǵǵntv kpa Moisi ke səsəm na í seliyi, haləna í kpisi nyənvuv. ³³ ılena Tacaa tó Moisi sı: Wǵǵsı nyá ntan̄kpa, timpı taa n səña m̄p̄v tó pə ké tetv katε nyəntv ké. ³⁴ Ma nawa ma yəla mpa pa we İcipiti tó pa wahala, ma nu pa wula. ılena má tii sı ma yaki-wε. Təv, kul, ma tiliyi-ı İcipiti.

³⁵ Moisi wei ını ı təm İseyeli nyóma ka kisaǵa təkpatakpata na pá təmı-ı sı: Tə na-ı, tá wulav na tá təm hvvlv tó, kulvm inəyi Iso taǵana kuvuvv na í tili pa kin̄, sı í la pa wulav na í waası-wε na isəttaa tillu wei ı ka lu ı tóo ké hotiya kin̄ tó ı ton̄ taa. ³⁶ ını ı lapəna piti təma na Iso kəkəlv nyəm na í ləsi-wεǵε İcipiti tetv taa. ı lapa m̄p̄v tətǵo səsəncaası ten̄ku taa na wulaya tetv taa, halı pusi nule. ³⁷ Moisi ını ı heelina İseyeli nyóma sı: Iso ká kəna-mεǵε Iso kuvǵǵtvtv teləsvlv nəǵolv wei ı we isu má, na ı ká wεε mə maǵamaǵa mə piitim tu tó. ³⁸ Kulvm ını ı ka wenna İseyeli nyóma mpa paa kəta wulaya tetv taa tó pa kin̄. ı na isəttaa tillu wei ı ka yǵǵtəna-ı puvv Sinayi tó tó pa wenna tá caanaa caanaa kin̄ ke təne ını. Moisi ını ı mvna Iso Təm nti tə lakı təmle ke səsəm tó sı ı teləsəyi-tv.

³⁹ Ama tá caanaa caanaa ta nuna-ı. Pa kisa-ı na pá kpaǵa pa laakalənaa na pá məñna İcipiti. ⁴⁰ Haləna pá yǵǵtı Aləñ sı: Lu-tuvv tuv v na tə nyənəyi-kv. Pə taǵa pulv, tə ta nyı mpi tá İcipiti taa ləsəlv Moisi tēmmaa tó. ⁴¹ M̄p̄óyú pa lupa naule na pá pəsi-tεǵε pa tuv na pá laa-tε. Haləna pá yəlvəna pa niñ kulvum m̄p̄əyi teu. ⁴² M̄p̄óyú Iso lapa-wεǵε avusa na í yelev-wε sı pá nyənəyi isətvlñası ke pa tun̄, isu paa n̄maav Iso kuvǵǵtvtv teləsəlaa takələsı taa tó sı:

İseyeli nyóma mε,

maǵa í lapa kətasi na í fεenı

wulaya tetv taa ké pusi nule taa?

⁴³ Aaı, tuv v Moləki cokəle na mə tuv v

Lefañ isətulɔŋa lɛsuyɔ ke
 í kpaɣaa na í paasəyɔna.
 I tənaya mpu, pə taɣa wei í lupa sɪ
 í təŋəyɪ tɔyɔle?
 Pə tɔɔ ké maa yele na pá pona-meɣe Papiloni,
 haləna í tɛɛ pə waali.

⁴⁴ Wulaya tetu taa təne inɪ tá caanaa caanaa ka wena cokəle, na tə taa na seliya kpaatanaa. Paa sika-teye teitei ké isu Iso ka heeluyɔ Moisi tɔ. Teitei isu nte tə taka Moisi ka nawa tɔ. ⁴⁵ Tá caanaa caanaa cela-teye pele pa waali nyəma. Ulena pele pá kpenna-teye timpi Yosuwee tɛɛ-weɣe nəyɔ na Iso yasɪ piitimnaa ke pa isentaa na pá tɔyɔ tetu tɔ. Na tɛ weɛ tənaya mpu, haləna Tafiiti waatu. ⁴⁶ Iso lanle heɛna-i teu, ulena Tafiiti náa sələmi-i nəyɔ, sɪ i laki inɪ wei i ké Yakəpu Iso tɔyɔ tɔcayale. ⁴⁷ Pə na pə mpu tɔ, Saluməŋ ŋmana-i kutuluyɔ ŋku.

⁴⁸ Ama pə taɣa isətaa Iso Səsə inɪ i cakɪ kutulunɟ wei yəlaa niŋ ŋmawa tɔ i taa se. Halɪ Iso kuyɔyɔtutu teləsulɔ mayamaya yɔyɔta mpu sɪ:

⁴⁹ Tacaɔ yɔyɔtaa sɪ:

Isətənyu nte ma kumte.

Ateyele ma nəhɛɛ təsule.

Ule kutuluyɔ ŋku ku taka ké í pəsəyɪ na í ŋma-m?

Na leyele ma təhɛsəle?

⁵⁰ Pə taɣa má lapəna pə tənaya mpu na ma niŋ?

⁵¹ Tɔv, yəlaa mpa me í tɛma keeluyɔ tɔ, mə lanja lapa kpɪsəŋ na mə ŋkraŋŋ tɛli na í kisi Iso Təm. I kpɛsəyɔna Feesuyɔ Nanŋtu ke tam, mə caanaa kate ke í kpaɣaa. ⁵² Mə caanaa naasa Iso kuyɔyɔtutu teləsəlaa mpe pa təna na pá sɔɔ kuləm ke? Pa ku mpa pa heelaya sɪ tampana təŋlɔ inɪ i ká kɔɔ tɔ. Kuləm inəyɔle mə lapa kələmɔtɔ ke nəɔnɔ na í ku. ⁵³ Halɪ meɣe isətaa tillaa teləsə Iso kusəsutu. Pəyele u caaki tə təkuyɔ.

Itiyɛni səm

⁵⁴ Yuta nyəma nu mpu, ulena pááná huu pa taa, na pá sala pa niŋ ke Itiyɛni tɔɔ na pá tanaa. ⁵⁵ Ḿpɔyú Feesuyɔ Nanŋtu toma kuləna Itiyɛni ke teu. Ulena í teki i isɛ na isə na í na Iso teu səsəəm na Yesu səŋa i ntɔyɔŋ tɔɔ. ⁵⁶ Tənaya i tɔma sɪ: Ii naa, isətənyu tulaa, na má naa Yulɔ Pəyaya na ká səŋa Iso ntɔyɔŋ tɔɔ.

⁵⁷ Ḿpɔyú Yuta nyəma mpa kapusi ke teu, na pá təkɪ pa ŋkraŋŋ na pá huli Itiyɛni. ⁵⁸ Na pá tuli-i na pá luna icate waali, na pá suv-i pɛɛ yaɣav sɪ pá ku-i. Mpa paa ké pə aseeta nyəma tɔ, pele pa sɪna ifepu wei pa yaa sɪ Sɔɔli tɔyɔ pa wontu. ⁵⁹ Pa tanəna Itiyɛni ke pɛɛ yaɣav, ulena í sələmi sɪ: Tacaɔ Yesu kelɪ-m. ⁶⁰ Ulena í luŋ akula na í yɔyɔtəna nəyɔ səsəŋka sɪ: Tacaɔ, taa nyəni pa isayatu tənɛ. Itiyɛni yɔyɔta mpu, ulena í heɛ.

8

¹ Sɔɔli lanle ka heɛna Itiyɛni kuyɔ.

Wahala yasa Yesu seɛlaa kpekəle

Kuyaku ŋku ku mayamaya ke pa suv Yosalem Yesu seɛlaa kpekəle ke kunyɔŋ tɔyɔ ke teu. Ulena pa təna pá ya Yuta na Samalii taa, na pə yele tillaa tike. ² Ḿpɔyú yəlaa mpa pa təŋəyɪ Iso mpaav ke teu tɔ pa pima Itiyɛni, na pá wii-i səsəəm.

³ Ama pə yela Səəli ilé tə, Yesu seelaa ke ı təηna ləpυ sı ı lakı sakasaka. TεεSı taa ké ı sυvkaya na í kpaaki apalaa na alaa na í təkəyi.

Filipυ kpaaləyi Laapaalı Kupaη ke Samalii

⁴ Mpa mpa pa ya mpυ tə pa cəəkaya paa le na pá heeliyi İso Təm Laapaalı Kupaη. ⁵ Samalii ıcate ke Filipυ ná polaa na í heeliyi təna nyəma ke Mesii təm. ⁶ Piti təma nna Filipυ lakaya tə samaa nu a təm na pá nana pa ıse. Pə təə ké waatu wei í yəçətəyi, pa təna təpai pa tıyi ηkpaηyυ ke teu. ⁷ Pə taya pυlυ, aləçaa kiisaya na pá seeki aləçəhilaa payale kiη na acamaa na kaakalası payale hika alaafəya. ⁸ Mprəyú yəlaa laηa hυluma katatəlaya, haləna pə la ıcate nteye yυη.

⁹ Apalυ nəçəlv naa we ıcate nte tə taa ké hatoo ləη, pa yaaki-ı sı Siməη. Apalυ ıni ı lakaya topotopo təma ké, na pə lakı Samalii nyəma tənaya piti. İ nyənaya ı təyi səsə ké pə tii fei. ¹⁰ Pə kpaçau piya na pə polo səsaa tə pa təna pa wutaçay-ı ké. Haləna yəlaa təηaya sı: İso toma nna pa yaa toma səsəna tə a tυ ntə.

¹¹ İlena pá wutiyi Siməη ıni ı waalı. Pə taya pυlυ, ı topotopo təma ka təmna-wəye piti lapυ ke hatoo ləη. ¹² Ama Filipυ kəma na í heeliyi-wəye İso Kawulaya na Yesu Kilisiti pə Laapaalı Kupaη tə pa mυ Laapaalı Kupaη ınəyi teu, haləna pá sə apalaa na alaa ke İso ləm. ¹³ Siməη ilé ı maçamaya ı mowa na pá sə-ı İso ləm. İlena í sυv Filipυ ke təηyυ na ı nyənaya İso kəkəlvnaa səsaa na piti təma nna a lakaya tə na pə wε-ı piti.

¹⁴ Tillaa mpa paa wε Yosalem tə pa nuwa sı Samalii nyəma mυ İso Təm, ılena pá kvsı Piyee na Yoħaanı na pá tili sı pá polo na pá ná. ¹⁵ Piyee pa tala təna, ılena pá sələməna Samalii nyəma mpeye İso sı pá hiki Feesuyυ Naηηtυ. ¹⁶ Pə taya pυlυ, Tacaə Yesu hətε tike ke paa yaawa na pá səna-wəye İso ləm. İle Feesuyυ Naηηtυ ta tiita pa taa nəçəlv ı təə. ¹⁷ Təηaya Piyee na Yoħaanı pa təna niη ke pa təə. İlena pá hiki İso Feesuyυ Naηηtυ.

¹⁸ Waatu wei Siməη nawa sı tillaa təna-wəye niη na pá hiki Feesuyυ Naηηtυ tə, ı cəla-wəye liyitee, ¹⁹ na í tə sı: İ cəle maçay mpυ ıni pə lapυ tətə, na má təna wei ké niη, pıntυ hiki Feesuyυ Naηηtυ ke mpυ.

²⁰ Təηaya Piyee təma sı: İsəna mpi n hıvυ sı pa pəsəyi pá ya İso hate na liyitee tə, nyá na nyá liyitee í la yem. ²¹ N kaa na pυlυ cəçəka. Pəyele nyá paa maçamaya tu fei tənε ıni tə taa. Pə taya pυlυ, İso ısentaa nyá lotu ta te. ²² İle lə nyá hıwwee asayee anı, na nı wiina Tacaə na í hıvl-η suulu na í taçanı-η nyá hıwwee asayee anı. ²³ Pə taya mpυ, ma naakıyυ-η tə, nyá na nyay ké ısu kakaya. İsayatυ lapυ təkəna-η təkem.

²⁴ Mprəyú Siməη cə-wε sı: Mu wiina-m na Tacaə, na nti í yəçətə mpυ tə tə taa natəli í taa la-m.

²⁵ Tillaa mpe pa naale pa tema nti nti pa nawa təçə keesuyυ na waasυ lapυ. İlena pá kuli na pá məli Yosalem. Pa məlaya mpυ tə, pa heelaya Laapaalı Kupaη ke Samalii acalεε payale taa ké na pá təηna pote.

Filipυ na İtiyopii tυ pa təm

²⁶ Tacaə ısətəa tillu nəçəlv heela Filipυ sı: Kuli na nı təη ilim mpətəη təə, na nı katı hapəle nte tə luki Yosalem na tə puki Kasa tə. Wulaya tetυ taa ké hapəle nte tə fayanaa.

²⁷ Mprəyú Filipυ kulaa na í tυ mpaav. İ təηna pote, ıle ı nawa yυlυ nəçəlvıyυle. Sese İtiyopii yυlυ katanə nté. İni ı ka kəna İtiyopii wulaw səsə alυ nyəη wei pa yaa sı Kantası tə ı akewe səsə, wei ı nyənaya ı kpancoou təna təə tə. Apalυ ıni ı ka luna Yosalem kele İso seev. ²⁸ İ çay ı keke taa, na í kaləyi İso kuyəçətutυ

teləsuln İsayii takəlaya taa na í təjna krente. ²⁹ Tənağa Feesuğu Nəhətu heela Filipu si: Tə na í krətəna keeke inu.

³⁰ Məbúgú Filipu kraya asewa na í tala i kin, na í nu i təjna İso kuyəgətətə teləsuln İsayii takəlaya taa ké kaluyv. İlena í pəsə-i si: N cekəna nti n kaləyi təyəle?

³¹ Məbúgú yulv katanə cə Filipu si: Ye nəgəlv ta seyeşi-m, isənaya maə la na má cekəna?

İlena yulv katanə tə Filipu si: Kra na í cəya ma kin. ³² Təm nti i kalaya takəlaya ηke ka taa təyəle si:

Pa teeəna-i İsu pa teekuyəna

heu ke nampayatəle tə.

I lapaya İsu iwəyaya ηka

ka huntu pa kəkəki na ká suma tə.

I suma məbúgú i ta cə natəli.

³³ Pa tu-i taaləm na pá ku i təm ke pətətəle ke yem.

Awe ká pəsə na í keesə i piitim təm?

Pa tama i weesuğu tomle ke atə cəne.

³⁴ Tənağa akewe inu i təma Filipu si: La suulu na í heeli-m, awe təm ke İso kuyəgətətə teləsuln keesəyi məv? I mayamaya i təm yaə nəgəlv nyəntə?

³⁵ İlena Filipu suv yəgətəyü, na í kraya təm nti inu apalv inu i kalaya məv tə, na i seyeşəna-i Yesu Laapaalı Kupaη. ³⁶ Pa təjna təntə ke məv, İlena pá tala tiili isəntə, ləm ka we tənağa. Məbúgú akewe inu i təma si: Nyəni ləm yee, n kaə sə-m İso ləm ke cəneye krapraə? Yaə pə kaasa-m pəlv?

[³⁷ İlena Filipu cə yulv katanə si: Ye n təma nyá taa təkpatəa te, má səə-η ké.]

Məbúgú yulv katanə cəwa si: Ma təma ma taa si Yesu Kilisiti ké İso Pəyaya ké.]

³⁸ Tənağa yulv katanə səηsa keeke na Filipu na akewe inu pá tii pa naaleye ləm taa, na Filipu sə-i İso ləm. ³⁹ Pa luna ləm taa, İlena Tacaa Feesuğu kəli Filipu, akewe inu i ta tasa-i keesuğu. Məbúgú i tu i mpaəv na laηhəlvəmlə kuyi-i.

⁴⁰ Ama Filipu ná tuta i təyi Asoto, na í lakı waəsv ke acaləe nna nna a taa i təηnaə tə, haləna í tala Sesalee.

9

Səəli Layaşyuv

(Tillaa Təmle 22:6-16; 26:12-18)

¹ Ama Səəli ná təjna Tacaa təηlaə kuyv kpeəsəyü na isəle kusəemle. Məbúgú i kulaa na í polo kətəlv səəə kin, ² na í sələmi-i si: La-m takəlaya, na má pola Tamasi, na má mayana Yuta nyəma təkotilenaa taa ké mpa pa təηəyi Tacaa mpaəv tə, paə apalaa paə alaa, ma kra-we na má həkə na má pona Yosalem.

³ Waətv wei Səəli we mpaəv taa na í krətəna Tamasi, İle pə luna İso kəle na pə la i isəntəə tənyalulu İsu kəkə ke təm kuləv təə na pə ná na pə cəəna-i. ⁴ Məbúgú i hota atə na í nu pə pəsəyi-i si: Səəli Səəli pepe təə ké n tuyv-m kuyəvη ke məv?

⁵ Tənağa Səəli pəsəə si: Tacaa nyaya aweye ye?

İlena pə cə Səəli si: Maya Yesu wei n tuyi kuyəvη tə. ⁶ Kulı na í polo icatə taa, paə heeli-η nti n ka la tə.

⁷ Məbúgú pə tənmsa mpa pa təηaya Səəli tə na pá səηa yem. Pa nukaya pə yəgətəyi, ama paə naaki nəgəlv. ⁸ Tənağa səəli kulə atə na í nyəəyi yem u

naaki. İlena pá təkı ı nıñ taa na pá həmi-ı na pá pona Taması. ⁹ Na í caya kuyeyey toosooyo yolumle tee, ı ta təyo, ı ta nyəə.

¹⁰ Tacaa təjlv nəxəlv ı ka we Taması na pá yaa-ı sı Ananiyası. M'p'óyó pə lapa-ı isu toosee taka, na í ná Tacaa, na ílé ı yaa-ı sı: Ananiyası.
Na í tisi sı: Tacaa mayalə.

¹¹ İlena Tacaa təmi-ı sı: Kulı təwaka na nı təñ hapələ nte pa yaa sı Kəsiyisile tə, na nı suv Yutaası təyaya, na nı pəəsi Taası ıcate apalv wei pa yaa sı Səəli tə ı təə. I we təna na í təñna İso sələmvuy. ¹² Pə lapa-ı isu toosee taka, na í ná nyá wei pa yaa sı Ananiyası tə, na nı suv sı n tənəyi-ı nıñ na ı isə kuli.

¹³ M'p'óyó Ananiyası təma sı: Tacaa, ma nu təñlaa paçale kin ke apalv inə ı təm, na ı isayətv nti tə təna ı lapa nyá yəlaa ke Yosalem tə pə təm tətə. ¹⁴ Kətəlaa səsaa ha-ı nəyo sı í kəə cəne tətə na í həkə mpa pa təkə nyá təm tə.

¹⁵ Tənaça Tacaa cə Ananiyası sı: Polo, ma ləsa apalv inəyi sı ma lakı-ı na í heeliyi ma təm ke piitimnaa na awulaa səsaa na İseyeli nyəma. ¹⁶ Ma maçamaça maa huləna-ı kunyəməñ wei ı ká təyo ma nyuyv təə tə.

¹⁷ M'p'óyó Ananiyası teeəwa. I kəma ı tala təyaya ñke ka taa, İlena í təni ı nıñ ke Səəli təə na í təmi-ı sı: Ma taapalv Səəli, Tacaa Yesu wei n kəñaya na nı ná mpaav taa tə, inı ı tilina-m sı nyá isə í kuli na Feesuyv Nanñtv toma haya nyá taa kə səsəm.

¹⁸ M'p'óyó pvləpvnəa isu hutu taka kəəla Səəli isəntəə kə kpaakraa na pə hoti atə na í suv nav. İlena í kulı na pá sə-ı İso lvm. ¹⁹ Na í təyo kutəyov na í hiki toma.

Səəli lakı waasv ke Taması

Səəli caya Tacaa təñlaa mpa pa we Taması tə pa cələyo weə naale. ²⁰ M'p'óyó Səəli suv waasv lapv taa kə kpaakraa ke Yuta nyəma təkotilenaa taa. I heelaya təfoo kə sı Yesu kele İso Pəyalv. ²¹ Na pa təna mpa pa nu ı waasv inı tə, piti kra-we na pá təñ sı: Pə taya inı ı ka seəsəna isəle na mpa pa təkə Yesu təm tənəye Yosalem təyo kunyəñ tuyv? İsu ı ka kəma cəne sı ı kraa-we na í həkə na í pona kətəlaa səsaa ya?

²² Paa na mpv Səəli ná təñna waasv lapv na ı ton səəsəyi tam na pə puki. I hulayaa Taması Yuta nyəma sı Yesu kele Mesii. İlena pə məli peleye liyituyv, paa nyəñ nti pá cə-ı tə.

²³ Weə lapa naale, İlena Yuta nyəma caya na pá tayanı sı pá kv-ı. ²⁴ Ama Səəli nu nti pa həkaa na pá su tə. Na ıcate kolunja nənəəsi tanja ilim na ahoə sı pá hiki-ı na pá kv-ı. ²⁵ M'p'óyó ahoə naalı Səəli ifalaa tv-ı səətəku səəsəv taa na pá tisi-ı na ıcate kolunja na í tee.

TAKĒLAYA NJKA PŌLI NJMAAWA LOM NYĒMA TŌ Kutuluṭu

Kolenti icate taa ké PŌli ka we waatu wei i yelaa na pá ŋmaa takēlaya kaneye Kilisiti nyéma mpa pa we Lom tō. I hólóyí ka taa si yelaa tēna lapēna isayatu, paa Yuta nyéma na mpa pa ta ke Yuta nyéma tō. I hulaa tōtō si Laapaali Kupaŋ ké toma səsəəna ké, i yakí mpa pa tēna pa mu-i na pá temi-i na pa taa tō. PŌli hólóyí tōtō si lseyeli nyéma lelāa ləwa Iso, ama Iso ná tá lə i yelaa. Kantəkaya nyəntu ké layatu nti PŌli tasa Iso seelaa ke isəna paa caya pa taa pa tike tō, na isəna pa na mpa pa ta ke Iso seelaa tō paa caya tō.

Isəna pa faya Lom takēlaya tō:

Yelaa tēna pəntəna, na pá nyuləyi nyuyy yaru, titite 1–8

Isəna Iso caana lseyeli nyéma tō, titite 9–11

Iso seelaa təntə kupaŋte, titite 12:1–15:13

Seetu, titite 15:14–16:1-27

Seetu

¹ Maŋa PŌli, Yesu Kilisiti yom. Maŋa Iso kpa tillu na í ləsi-m na ma mpa ke Laapaali Kupaŋ kpaaluyv tō. Má ŋmaana-meŋe takēlaya kanē.

² Hatuu ləŋ ke Iso ka tōma si i ká kəna Laapaali Kupaŋ inu. Halí Iso yelaa na i Iso kuyəyotutu teləsəlaa ŋmaa ŋpóyó i takəlasí taa. ³ Laapaali Kupaŋ inəŋəle i Pəyaya Tacaa Yesu Kilisiti təm. Ye Yesu yulwəetu təm ile, wulav Tafiti luluyv taa tu ké. ⁴ Ama Feesuyu Nanŋtu kinj ile, Iso huləna toma si Yesu ké i Pəyaya ke waatu wei Yesu səpa na í feesi-i tō. ⁵ Kilisiti inu i tōw ké Iso hula-m pəlele na má la tillu səsə ke kuləm inu i tōw, si má la na katerasí tēna yelaa mu i təm na pá nuna-i. ⁶ Mē tōtō í we pa taa, mē mpa Iso ləsa Lom si í pəsi Yesu Kilisiti nyéma tō.

⁷ Mə tēna mpa mē í we Lom na Iso səlāa na í yaa si í pəsi i nyéma tō, mə takēlaya ntō. Tacaa Iso, na Tacaa Yesu Kilisiti pá hólí-meŋe pəlele na pá la na mə laŋa huləmi.

PŌli nyuləyi si í polo í ná Lom Iso seelaa

⁸ Kancalaya ile, Yesu Kilisiti tōw ma seē ma Iso ké mə tēna mə tōw. Mpi pə tōw tō, pa puyuləyi antulinya tēna taa ké isəna í nukəna Iso ké teu tō. ⁹ Iso wei i Pəyaya Laapaali Kupaŋ kpaaluyv təmle ma lakəna luyv kuləmbuyv tō, i nyemá si ma looliyi. Iso nyemá mpu si tam ma təsəyi mə təm ¹⁰ ke paa waatu wei ma sələməyi tō. Ma wiikina-i si í la luyv na má hiki mpa ke pənente na má polo mə kinj. ¹¹ Ma nyuləyi teu si má ná-mē. Iləna í hiki kucəw ke Feesuyu Nanŋtu kinj, na í la toma. ¹² Nti ma tu kəłəyi nyuluyv təŋəle si má wēe mə hekv, na tē nyənəŋəna tēma naani tuyv ke Iso tōw, na pə səsəyi-tuyv apalvut.

¹³ Ma taapalaa mē, í nyi teu si tam ma huəkaya si ma puki mə kinj, ile pə tuu-m, haləna saŋa. Ma nyuləyi si ma təmle í ləli pəlpəuyv mə te, isu tē ləla piitim ləmpri nyéma kinj tō. ¹⁴ Pə taya pulv, pə caala-m ké si má polo yelaa tēna kinj. Paa acalēe səsəəna taa, paa cacakəŋ tee, paa isəkullaa cəw, paa isəkpeete nyéma cəw. ¹⁵ Pə tōw ké ma nyuləyi teu si má pona mē mpa í we Lom təyə Laapaali Kupaŋ tōtō.

Laapaali Kupaŋ toma

¹⁶ Laapaali Kupaŋ kraaluyɔ tɔm fei-m feele. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, Iso toma nté tɔna. I waasəyi pa tɔna mpa pa teŋi-ɪ na pa taa tɔ. Yuta nyóma ke kancaalaya, pa waali ké mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ. ¹⁷ Kupam Laapaali Kupaŋ tɔɔ ké tɔ nyəŋ isəna Iso laki na yelaa pəsəyi kupama ke ɪ isentaa tɔ. Pə kraɣav hatuu kancaalaya haləna pə tem tɔ, yulu teŋ ɪ taa na Iso ké ilena Iso la, pə ta kaasi pulɔ tɔtɔ. Iso Tɔm taa maɣamaya kilisa mpv təcɛɛɛɛ si: Ye Iso nyəna wei ké yulɔpaŋ si ɪ tɔma ɪ taa tɔ pə tɔɔ, pɔntu tike tɔləɣəna-ti.

Yelaa tɔm sɔpa

¹⁸ Iso muɣi pááná ke hatuu isɔtaa ké yelaa kupəntəŋ na pa isayətɔnaa tɔna tɔɔ na pá naa mpv. Pə taɣa pulɔ, yelaa tetelakasi nyəkəyi tampana na a mələyi yem. ¹⁹ Mpɔ pə yelina na Iso tɔyi-weɣe nauya. Mpi tɔ pa nyəmá timpwiwe pə weɛ si pá nyaŋna Iso tɔ, ɪ tɔma-weɣe-wəyi húlóyó ke teu tɔ pə tɔɔ. ²⁰ Kupam hatuu Iso lapa antulinya tɔ, ɪ mukaya tee weɛtu, isu ɪ toma tamm nyəna na isəna ɪ maɣamaya ɪ weɛ tɔ, pə naaki ɪ kulapəm mpi pə kiŋ ké. Tənaɣa pə weɛ si yelaa í nyəna ɪ toma na ɪ weɛtu, pə tɔɔ ké pa feina tampana. ²¹ Pa nyəmá Iso, ama paa see-ɪ, pəyele paa see-ɪ í na tɔmlɛ isu pə nəɣəsəna yelaa í la Iso tɔ. Pa huweɛ liyita yem, paa layatiya ka fei. ²² Pa tɔŋ si pa nyəm tɔɔwa, ama iwɛɛŋ ké. ²³ Isu paa tɔ Iso wei u səki tɔɣɔ teeli tɔ, yulu wei ɪ səki tɔ ɪ lɛsəŋ na sumasi na nəɣheɛ liyiti wontu na nti tɔ tuuki atɛ tɔɣɔ pa seeki.

²⁴ Pə tɔɔ ké Iso yela-weɣe pa tetelakasi isayasi nsi pa luuŋ suɔwa tɔ si taa, na pá laki tɔmaya mpi pə we feele tɔ. ²⁵ Mpe pa mɔlaa ké na pá kraɣa Iso tɔɔ tampana na pá pəsəna pəpɔtɔ. Pa seeki na pá tɔŋəyi mpi mpi Iso lapa tɔ, na pá yele Iso wei ɪ lapa-wi tɔ ɪ maɣamaya. Pəyele pu mɔna isu inəyi pá saŋ tam.

²⁶ Pə tɔɔ ké Iso ná yela-weɣe pa taaləntɔtu taa. Na pa alaa maɣamaya náa yeki apalaa na pá sukəna tɔma. ²⁷ Mpɔ tɔtɔɣɔ na pa apalaa, pɛle pa yeki alaa tɔm, na pa kunyuləŋ í kra pa nyɔŋ taa pa ketitiyi tɔma. Apalaa lakəna tɔmaya feele fei nyəntu. Na pa taaləntɔtu nti tɔ naasuyɔ makəna pa nyɔŋ taa.

²⁸ Isu pa kisa Iso ké nyəm təkɛlekele tɔ, pə tɔɔ ké Iso ná yela-weɣe pa kɔmɛləlayatɔ taa na pá laki acaalətu. ²⁹ Pa kəla kawalasi, na isayətɔ, na kunyuləŋ, na nyaŋ, na isesɛɛmlɛ, na yulɔkule, na yooɔ, na puɣusuyɔ, na muɣuluyɔ tike ke pa nyəmá. Pa ké yɔɣətɔlaa. ³⁰ Pa cakəna tɔma. Pa ké Iso kolontunaa, na kalampaani nyóma na isəcav nyóma na tɔhəntaa. Pa luləsəyi isayətɔ kufatɔ, paa see pa caanaa. ³¹ Pa feina laakali, paa təkəyi nti pa tɔŋ si paa la tɔ. Pa laki təkati, pa feina lelɛaa pətətɔtɛ. ³² Pa nyəmá Iso tɔɔ si mpa pa laki mpv tɔ pa ké səlɔnaa. Paa na mpv pa tɔŋna lapu, haləna pá saŋ pə lataa tɔtɔ.

2

Iso hvvlɛ

¹ Ile nyá wei n footiyi nyá lelv tɔ, paa n ké we te, n feina tampana. Pə taɣa pulɔ, nyá footiyi lelv pəyele m̀púyú nyá maɣamaya nyá laki tɔ, n kuɣi nyá ti tɔm ké. ² Tə nyəmá si tampana ke Iso tɔŋəyi na í huɔkəna pa tɔna mpa pa laki mpv unɪ pə taka tɔ te. ³ Ile aparŋnya, isu nyá footuyuu mpa pa laki mpv, pəcɔ nyá maɣamaya nyá laki teitei isu pɛle tɔ, n hvv si Iso kaa pəcɔsi-ŋ? ⁴ Iso kvɔcɔv nté n mɔla n kpaləyi na n kisiyi ɪ suulu si í taa wii nyá pətətɔtɛ? N ta nyi si Iso laki-ŋ kupantɔ ke m̀púyú si isəweɛ n ká layasi tɔntɛ? ⁵ Nyá lanɣpusəŋ inɛ. Ama nn caa layasuyɔ se. N lakuyɔ mpv tɔ, saləka kukəlv ke n caaki na n kəŋna nyá nyuyɔ taa ké kuyayku Iso ká caya na í húlí ɪ pááná na isəna ɪ tɔŋəyi siyisuyɔ na í huɔkəna tɔ. ⁶ Kuyaku ŋkuyɔ Iso ká felí paa wei ké ɪ kulaputɔ. ⁷ Mpa pa sɔla kupantɔ lapu ke tam, na pá pəkəyi Iso kiŋ teeli, na sam na

tam wɛɛtu tɔ, mɛɛɛ Iɔ ká ha weesuyu ŋku ku tɛɛ tɔ. ⁸ Ama mpa pa sɔpa nyɔɔ na pa nyɛntɔ tɛlɛsɔɔ ke lɔlɔ, na paa tɛɛɛɛ tampana, na pá laki pɛ tɛna mpi pɛ fɛi teu tɔ, Iɔ ká hólí pɛɛɛɛ ɛsɛna ɪ taa kpaana-wɛ na pa tɔm ta maɣa-ɪ tɔ. ⁹ Wahala na lanɔwakɛlle sɔsɔle ká kpa pa tɛna mpa pa laki ɛɛɛɛ tɔ. Yuta nyɔma ke kancaalaya, pɛ waali kɛ mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ. ¹⁰ Ama mpa pa laki kɔpantɔ tɔ, Iɔ ká kusɪ pɛɛ pa nyɔɔ na í sa-wɛ na í hulɛsɪ pa lanɔ. Yuta nyɔma ke kancaalaya, pa waali kɛ mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ. ¹¹ Mpi tɔ Iɔ ɪ fayasɛɛɛ yɔlaa tɔ se.

¹² Mpa pa ta nyɪ Moisi kusɛsɛtu na pá pɛntɛɛɛ tɔ, paa le na kusɛsɛtu nti tɔ tɔm ta na-wɛ. Ama mpa pɛɛ pa nyɔmá Moisi kusɛsɛtu na pá tɛɛna pɛntɛɛ tɔ, kusɛsɛtu ntɛɛɛ paa kɛɛsɛna na pá hɔɔna-wɛɛɛ tɔm. ¹³ Mpi tɔ pɛ taya yɔlaa mpa pa nuki kusɛsɛtu tɔm ke kɔnu tɔ mɛɛɛ Iɔ nyɛnɛɛɛ kɔpama se. Ama mpa pa tɔka-ti tɔɔ. ¹⁴ Ye piitim lɛmpɪ nyɔma nɔkaa na pá tɛɛɛɛ mpi Yuta nyɔma kusɛsɛtu kɛɛɛɛ tɔ, pɛɛɛɛ nɔɔɔɔ ta hulɪ-wɛ, ɪɛ pa kusɛsɛtu wɛ pa maɣamaɣa pa taa kɛɛ, paa na pa taa fɛina-ti tɔ. ¹⁵ Pa lakɔɔ mpu tɔ, pa hólóyí kɛɛ sɪ, paa pa taa fɛina kusɛsɛtu, pɛ tɔ Moisi nyɛntɔ ntɛ pa lotunaa taa. Na pɛ naaki mɔpúɔ pa laakalɛnaa taa. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, wutee wutee pa pɛtɛɛɛ pa kɔlapɔtɔ taa kɛ, na wutee wutee pa wɛna naani. ¹⁶ Mɔpúɔ pu ɪɪ teitei kɛ kɔɔɔɔ Iɔ ká yeɛ sɪ Yesu Kilisiti í hɔɔna yɔlaa ke pa mukaya tɛɛ kɔlapɔtɔ tɔ tɔ. Na pɛ maɣamaɣa ke Laapaali Kɔpɔɔ wei ma kpaalɛɛɛ tɔ ɪ hólóyí.

Yuta nyɔma na Iɔ kusɛsɛtu pɛ tɔm

¹⁷ Ama nyá, n yaa nyá tɛɛɛ Yuta tɔ Yuta tɔ, na Moisi kusɛsɛtu ntɛɛɛ Moisi kusɛsɛtu, na ɪ mɔɔɔɔɔ nyá Iɔ. ¹⁸ Páɔɔ n nyɔmá mpi Iɔ caa sɪ ɪ la tɔ, na kusɛsɛtu nti tɔ kula nyá ɛɛ ke teu sɪ ɪ cɛkɛna kɔpantɔ. ¹⁹ N nyɛnɛɛɛ nyá tɛɛɛ yulɔmaa hɔntɔ na sɛkɔpɔɔ tɛɛ nyɔma ɛɛntɔɔ cɛtu, ²⁰ na ɛɛkɔpɔɔ nyɔma ɛɛkullu, na piya sɛɛsɔɔ. Mpi pɛ tɔɔ n nyɛnɛɛɛ nyá tɛɛɛ mpu tɔ, n tɛɛɛɛ kɛ sɪ nyá nana pɛ tɛnaya kusɛsɛtu nti tɔ taa, paa nyɔm, paa tampana. ²¹ Anha, nyá wei n sɛɛsɛɛɛ lɛlaa tɔ, nn sɛɛsɛɛɛ nyá ti suwe? Nyá wei n laki waasɔ sɪ pá taa ŋmuli tɔ, pɛpɛ tɔɔ kɛ nyá ŋmulɛɛɛ? ²² Nyá wei n tɛɛ sɪ pá taa la wasanɔkɔtɔ tɔ, pɛpɛ tɔɔ kɛ nyá laki? Nyá wei nn caa tɛɛ tɔm ke paa pɛɔ tɔ, pɛpɛ tɔɔ kɛ n naɔalɛɛɛ ɪ tɛɛ kɔpampam? ²³ Pɛ taya nyá mɔɔɔɔɔ na sɪ n wɛna Iɔ kusɛsɛtu? ɪɛ pɛpɛ tɔɔ kɛ n pɛntɛɛɛ-ti na pá kɔɔ Iɔ nyɔɔ? ²⁴ Iɔ Tɔm taa pa ŋmaawa tɛkɛkɛɛ sɪ: Yuta nyɔma mɛ mɔ yelina na piitim lɛmpɪ nyɔma tɔkɪ Iɔ.

²⁵ Ye n tɔkɛɛɛ Moisi kusɛsɛtu ke pɛɔɔ waasɛɛɛ-ŋ. Ama ye nn tɔkɛɛɛ-ti, pɛ wɛ ɛsu pa ta pɛɪ-ŋ kɛɛ, paa n pɛlaa. ²⁶ Ye yulɔ í ta pɛɪ, pɛɛɛɛ ɪ tɛɛɛɛ teu ke Moisi kusɛsɛtu kɛɛsɛ nti tɔ, Iɔ kaa nyɛni pɔntɔ ɛsu pɛɪɔ? ²⁷ Wei ɪ ta pɛɪ pɛɛɛɛ ɪ tɔka kusɛsɛtu nti tɔ, ɪ ká kɔ Yuta tɔ nyá nyá tɔm. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, nyá wɛna kusɛsɛtu nti tɔ takɛɛɛ, na n pɛlaa pɛɛɛɛ nn tɛɛɛ-ti. ²⁸ Tɔɔ, ɛsɛnaya Yuta tɔ sɪyisɪyɪ ná wɛɛ? Pɛ taya ɛɛntɔɔ na ɪ pɛɔɔ kɪɔ ke pa nyɛɛna-ɪ sɪ Yuta tɔ. ²⁹ Ama Yuta tɔ sɪyisɪyɪ ɪɛ, pa nyɛɛna-ɪ na ɪ taa kɛ, na hatuu ɪ lotu taa kɛ pa pɛɛ-ɪ. Iɔ Feesuyu pɛɛna-ɪ, pɛ taya Iɔ kusɛsɛtu nti pa ŋmaa kɔɔmaa tɔ tɔ tɔm tɔkɔɔ tɔɔ. Yuta tɔ sɪyisɪyɪ ke mpu, Iɔ sanɔna-ɪ, pɛ taya yɔlaa.

3

¹ Kawaaya wɛ Yutaitu taa kɛ? Pɛɔɔ ná wɛna kasɛyaya na? ² Kawaaya wɛ pɛ tɛnaya mpu pɛ taa kɛ sɔsɔm mɛɛ. Pɛ taya pulɔ, kancaalaya ɪɛ, Yuta nyɔma mɛɛɛ Iɔ yelina ɪ tɔm nti ɪ kaya ɪ heeli yɔlaa tɔ. ³ ɪɛ ye pa taa lɛlaa kɪsa tɔ mɔɔ, pu la na Iɔ náá kɛɛ nti ɪ ka yɔɔtaa tɔ? ⁴ Aaɪ, pɛ kaa la mpu se, paa

pəcə. Paa yəlaa təna ká la kaloolutənaa, isu Isə lapa tampana tu ke tam. Pa ηmaawa m̄púyú Isə Təm taa si:

Isu yəlaa təna nyəmə si
tampana ke n yəχətəxi.

Na ye pa tu yaa-η huule,
nyá təm teena.

⁵ Ama ye isayatu nti tə laki tə tə kusa Isə nyəyú, haləna pá sa i tampana tənyəyú, ile tu tasa suweye yəχətuyú tətə? Yaa tu tə si timp̄i i tukuyú-tuyú ceγeceγe ké tá isayatu tə tə i yowayale? Aai. (Ama nti yəlaa yəχətəxi təχə ma yəχətəxi cəne.) ⁶ Təfə ye pu we mpv, ile isənaγa Isə ká te na í la na í huuna yəlaa təna təpai ké tam?

⁷ Ye ma pəpətu lakəna na pə hóləyí Isə tampana təkəlekele na í hikiyi teeli, ile pepe tə ké pa nyənəyi-m isayau tətə? ⁸ Yaa pepe tə ké tə kaa tə si t́ la isayatu na pə kəna kəpantu ile? Haləna lem̄pa caakaya ma nyəyú kuyú, ləna pá waana si m̄púyú ma təηna seγesuyú. Paa kv yəlaa m̄pa pa waana-m mpv tə pa təm, na pa təm kuyú maγaa.

Yulv kəpəη fei

⁹ Ile isəna tə ké pə wee? Yuta nyəma tá tə tēe piitim lem̄pi nyəma yaa isəna? Aai, pə taya mpv. Ma tēma hóləyú si isayatu təka yəlaa tənaya təkem, paa Yuta nyəma, paa yəlaa m̄pa te. ¹⁰ Isə Təm taa pa ηmaawa mpv si: Yulv fei wei i siyisaa tə,

paa kəlv̄m kəη.

¹¹ Nəyól̄v ta cəkəna pulv̄puyú paa pəcə.

Pəyele nəyól̄v u pəkəyi Isə.

¹² Pa təna pa toolaa na pá hatələna Isə,

pa k̄penta pa təna na pá la yem.

Pa taa kəlv̄m maγamaγa u laki kəpantu.

¹³ Pa nəyó taa we isu pəlaav ηku kv kulaa tə.

Pa puγusiyi ləlaa na pa nəələleη.

Pa ntomp̄ee í nyəpətaa,

pə we ké isu akala sət̄v.

¹⁴ Mp̄usi koolee na təm isayatu wenna pa nəəs̄i taa.

¹⁵ Pa niη we ləη ke yəlaa təköl̄e.

¹⁶ Pá kəla timp̄i,

wakəlv̄yú na isayatu ke n makəna.

¹⁷ Pa ta nyi isəna paa la na pá lu

pə taa na pá hēes̄i tə.

¹⁸ Pa feina Isə səyənt̄v ke pulv̄ taa.

¹⁹ Təv, tə nyəmə si Isə kusəsut̄v yəχətəxi pə təna mpi tə, pa təna m̄pa pa təηəxi-ti təχə pə nawa. ləna pə tək̄i samaa təna nəəs̄i, na pá taa hiki təwaanle ke tiili, yaa nəyól̄v fiti Isə huunav taa. ²⁰ Pə taya kusəsut̄v lakəna na Isə nyənəyi yulv ke yulv̄pəη, paa p̄nt̄v ké awe. Ama kusəsut̄v təmle nté si pə huli-η nyá təpəntəle, pə təna nté.

Isəna Isə yak̄i yəlaa tə

²¹ Ama pənente Isə hul̄a-tuyú isəna i laki na t́ pəsəyi yulv̄pama ke i isentaa na pə tá lu kusəsut̄v tənyəyú təm tə. Hal̄i kusəsut̄v takələsi na Isə kuyəχətut̄v teləsəlaa nyən̄si taa ké pa yəχəta pə təm ke mpv si: ²² Isu yulv tənyəyú i taa na Yesu Kilisiti tə, mpv pə yekina na í pəs̄i kəpəη. Wei í tu laalaa na í tēmi-i na i taa te, i laki na ílé í pəs̄i kəpəη ke m̄púyú. Isə naa fayəsəyi yəlaa. ²³ Pə taya

pulv, yelaa tēna lapēna isayatu, ilena pō pε-wεγε Iso teeli. ²⁴ Ama Iso kupantu tōo i yelaa na Yesu Kilisiti wei i waasayi-we tō i la na pá pəsi yulupama ke Iso isentaa ke faalaa. ²⁵ Sēm mpi i sēpa tō, Iso lapēna-i kōtaga si i pəsi wei i kin yelaa mpa pa nukēna-i tō paa hikina suulu ke pa isayato tōm taa na pō husi-wεγε-ti tō. Iso lapa mpyōyō si pō hōlī si i siyisaa. Hatuu lōj Iso hōla suulu na í yeke yelaa ke pa isayatu pōosyū. ²⁶ Ama kaγana ile i paasēna isayatu nti unī, na í hōlōyī isēna i laki na yelaa pēsayi kupama ke i isentaa tō. Mpu unī pē taa ké i hōlōyī si i maγamaγa i ké kupaj, pāyele i lapa na mpa pēle pa nukēna Yesu tō pá pəsi kupama tōtō.

²⁷ Ye mpu pulv kaasaa mpi yulv ká hōjna i ti tō? Paa pēcō pulv fei. Ile pepe tōo? Pa tējayi kusēsutu tō pē tōo yaa? Aai, taa temnav tōo ké. ²⁸ Pē taga pulv, tē nawa si taa tem tōo ké Iso laki na yulv pēsayi yulupaj ke i isentaa, pē taga kusēsutu tējyū tōo. ²⁹ Yaa Iso unī i ké Yuta nyéma tike nyēj, na piitim lemipi nyéma nyēj na ile? Aai pē taga mpu. Kulōm unī i kēna pa tēna pa Iso. ³⁰ Pē taga pulv tōo, Iso kulōm unī i wenna na í laki, na Yuta nyéma pēsayi kupama ke i isentaa ké pa temna-i na pa taa tō pē tōo. Taa temnav kulōmēm mpi pē tōo ké i ká la na mpa pa ta ke Yuta nyéma tō pēle pá pəsi kupama ke mpu tōtō. ³¹ Ye mpu pē mēlaa kēle si tē lō kusēsutu na tē paasēna Iso taa temnav tōm yaa isēna? Paa pēcō. Halī tē tu kusēyi kusēsutu nti tē nyoyū ke kōkusu ké.

4

Mpi Apalaham tōm hōlōyī tō

¹ Tōo, tē nyēnaa tá caanaa caa sōsō Apalaham kin na tē ná. Pepege i hikaa? ² Ye tēma kulapee tōo ké Iso ka nyēna-i yulupaj ile i taa laj mpi i ká sana i ti tō. Ama i kaa tu pəsi na í sa i tēyi Iso isentaa mēe. ³ Pē taga pulv, pa yōyōta Iso Tōm taa ké si, Apalaham tēma Iso na i taa, na i taa tem mpēyi Iso ná nawa na í yaa-i yulupaj na í mu-i. ⁴ Yulv í laki tēmle, pa felēyi-i ké mēe. Ile pa kaa yaa i kufeloyū ŋku si kuhav, i iwule lonte ke pa fela-i. ⁵ Ile paa yulv ta la tēmle na í te Iso wei i wiiki asayaa konyōj tō na i taa ké kōtem, Iso nyēnāyi pōntu taa tem tōtōyō, na í mu-i si i ké kupaj. ⁶ Pē tōo maγamaγa ke Tafiti yōyōtēyi wei Iso muwa si i ké yulupaj na í tá kēsēna i tēma tō i laj hōlumle tōm si:

⁷ Lelen nūlaa ntē mpa pa pēntaa na

Iso hōlī-wεγε suulu tō.

Pāyele i husa pa isayatu.

⁸ Lelen nūlv ntē wei i isayatu Iso lōwa tō.

⁹ Pellaa tike nukēna lelen unē? Kōtapelēj naa nukū-i? Tē tēma yōyōtyū ke nōōnō si Apalaham tēma Iso na i taa, na i taa tem mpēyi Iso ná nawa na í yaa-i yulupaj na í mu-i. ¹⁰ Ile waatu wei ké pē lapa mpu? Waatu wei i pelaa tō, yaa na pōcō í pelēyi? Aai na pōcō í pelēyi ké. ¹¹ Waali waali ké pa pela-i, na i peloyū mpi pē hōlaa ké si i laalaa na í te Iso na i taa tōyō ilē i mu-i si yulupaj. Pōcō waatu unī i taa pelēta. Mpyōyō pē lapa na Apalaham pəsi pa tēna mpa pa tējna Iso ké pa taa ké mpu na í muyi-we si kupama tō pa caa, paa pa ta peli. ¹² I pēsa pellaa caa tōtō. Ile pē taga mpa pa muγulōyēna peloyū tōm tike tōyō ma tōj. Ama mpa pa tēja tá caa Apalaham ikpate na pá te Iso na pa taa isu ilē i ka temnav Iso na i taa na pōcō pá pelēyi-i tōyō.

N tēma nyá taa na Iso n hikiyi i kupantu tēna

¹³ Iso ka heela Apalaham na i piya si katenja kanē ka tēna kaa te na ká pəsi pa nyēm tēkpataa. Ile pē taga kusēsutu tējyū tōo ké pa heela Apalaham ke mpu. Ama i temna Iso ké i taa na ilē í mu-i si yulupaj tōyō. ¹⁴ Ye katenja ŋke

kaa te na ká pəsi kusəsutv təŋlaa tike nyəŋka, ɔle taa tɛmnav ke Iso u waasəxi pulvɔle, na mpi Iso təŋ si i ká la tə pəle pə məla yem. ¹⁵ Kusəsutv yekina na Iso pááná kəŋ, na kusəsutv wenna na tə pəntvɔv wɛɛ tətə.

¹⁶ Mpi Iso ka suwa si i ká la tə, taa tɛmnav tətə ké, ɔlena pə pəsi pulv mpi Iso haa faalaa tə, pə taa wɛɛ kusəsutv təŋlaa tike nyəm. Ama na pa təna mpa pa təŋ pa taa na Iso ké teitei isu Apələham lapu tə pa nyəm tətəɔɔ. Apələham ké tá təna tá caa ké. ¹⁷ Halı pa ŋmaawa ŋpóyó Iso Təm taa si: Ma lapa na ŋ pəsi piitimnaa payale caa. Iso wei Apələham tɛmna i taa ké mpv tə, ɔlé i isentaa Apələham inəɣəle tá caa. Iso inı i feesiɣina səttaa na i lakı na mpi pə taa wɛɛ tə pə wɛɛ. ¹⁸ Na paa na pu tɛɛ pə tətə tə, Apələham tɛma-tı na i taa na i tɛɛləɣi. Pə tətə ké i pəsa piitim payale caa, isu Iso ka yəɣətɔv tə si: Nyá piya nyɔv ká wɛɛ mpv. ¹⁹ Paa na i pusi ka wusəna isu nunuwa (100) na i kpatəla takuŋkuŋku, na Saala ná taa fei lɔlvɔv təm taa tə, i ta nyənna təna. Ama i tisa i yuŋ ke Iso tətə ké tam. ²⁰ I taa tɛm mpi pə ta pasa. Pəyele i ta la sika na mpi Iso təma si i ká la tə. Halı i naani səsəa kusəsəv ké, na i nyəɔ təŋ, na i təŋna Iso ké sam. ²¹ I ka tɛma i taa təkpataa si Iso pəsəxi na i la pə təna mpi i ka təma si i ká la tə. ²² Mpi pə tətə Iso mv-i si i ké yɔlv kupaŋ ke i taa tɛm tətə təɔle. ²³ ɔle pə taya i nyɔv tətə tike ke pa ŋmaa mpv si: Pa mv-i si i ké yɔlv kupaŋ. ²⁴ Ama na tá mpa tá taa tɛmna wei i kusa Tacaa Yesu ke səttaa taa na paa mv-tv si kupaŋa ke mpv tətə tə, tá tətə ké pa ŋmaawa tətə. ²⁵ Tá isayatu tətə ké pa kv-i, na pa feesa-i səttaa taa ké si i la na tə pəsi kupaŋa ke Iso isentaa.

5

Tá na Iso tá leleŋ

¹ Təv, isu kayana pa tɛm lapu na tə pəsi yulvpaŋa ke Iso isentaa ké tá taa tɛmnav tətə tə, tá na-i tə wena təma na leleŋ ke Tacaa Yesu Kilisiti tətə. ² Tə tɛmna Iso ké tá taa təɣə tə kpətəna Iso kupaŋtv təhikile ke Yesu Kilisiti tətə ké timpi tə wɛ kayana ke isəntə tə. Na tə yəɔləɣi ké. Mpi tə, tə nyəmá si tu pəsi Iso teeli nyəma. ³ Halı tá mələa ké na tə yəɔləɣi, paa tə wɛv wahala taa tə. Pə taya pulv, wahala kəŋna na suulu. ⁴ Na suulu yekina na yɔlv kantələɣi wahala taa, na kantəlvɔv yekina na tɛlvɔv kəv. ⁵ Tə tɛlvɔv mpv tə pə ta puɣusi-tv se. Pə taya pulv, Feesuyv Nanjtv wei Iso ha-tv tə inı i lapəna na tá təna tə nyi teu si Iso səla-tv.

⁶ Tə taa pəsəxi pulv tə Kilisiti səpəna asayaa tá, tá tətə ké saa wei pə maɣa Iso tə. ⁷ Ama si yɔlv i tisi na i si siyisulu tətə tə, tɛcatətəyav ké. Nı ta tu nyəm nəɣəlv ná wɛɛ wei i pəsəxi na i si yɔlv kupaŋ tətə tə. ⁸ Paa na mpv Iso ná hɔla-tvɔv isəna tənaya i səla-tv tə. Kilisiti səpa tá tətə paa na tə ké asayaa tə. ⁹ I səm tətə ké tə pəsa yulvpaŋa ke kayanaya Iso isentaa, ɔle isənaya pu kpisi-tvɔv yapv ke Iso pááná niŋ taa? ¹⁰ Tá na Iso tu wɛ koləŋa ké. Ama i Pəyaya səm taa ké i lapa na tá na-i tə ciiki. Təv, kayana tá na Iso tə wɛ leleŋ. Pəcə i Pəyaya ná wena weesuyv tətə, ɔle kaa waasi-tv na pə kəli mpv. ¹¹ Na pə ta tu kev pə tənayale, tə təŋna Iso ɔlɛɣe yəɔlənav ke Tacaa Yesu Kilisiti wei i lapa na kayana tá na Iso tə ciiki tə i tətə.

Atam na Kilisiti pa təm

¹² Yɔlv kulvm tənna isayatu svv yələa təna. ɔlena isayatu náá kəna səm. Na səm náá ya yələa təna tətə. Pə taya pulv, pa təna pa lapəna isayatu tə pə tətə. ¹³ Isayatu ka tɛma antulinya taa ké wɛɛv na pəcə Iso tv Moisi ke kusəsutv. Ama isu kusəsutv taa fei ɔle, Iso taa nyəni-tı isu pulv. ¹⁴ Paa na mpv səm naa təɣə kawulaya ke pə kpayav Atam na pə polo Moisi, haləna pə can pə kpeŋna

mpa pa taa la isayatu nti Atam lapa tɔ. Iso kuheelitu ke Atam ná kpeesənaa na í pəsi isayau.

Atam inɛ inɛ i nəyəsəna wei i kaa i koo tɔyɔ. ¹⁵ Ama pa ta lu kulɔm. Pə taya pulɔ tɔɔ, mpi Iso hawa faalaa tɔ pə fayana isayatu nti Atam lapa tɔyɔ. Mpi tɔ, yulɔ kulɔm inɛ i isayatu tɔɔ yɔlaa payale səpa. Ama Iso pɛɛɛ ná tema payale na pə tɛɛ m̄p̄yɔ səsəm, na pə kaasi kucɔɔv ŋku i lapa faalaa na yulɔ kulɔm Yesu Kilisiti kinj tɔ kule kv tɔɔwa səsəm tɔtɔ. ¹⁶ Ama yulɔ kaa kpaya mpi Iso kucɔɔv laki tɔ na í mayasəna mpi yulɔ kulɔm isayatu laki tɔ. Pə taya pulɔ tɔɔ, isayatu kulɔmtu lapəna na pá huuna yɔlaa na pa tɔm si. Ama Iso faalaa kucɔɔv ná tayana isayatu payale na pə la teu. ¹⁷ Kulɔm isayatu tɔɔ ké səm tɔyɔ kawulaya mɛɛ, nn kulɔm inɛ i tike i tɔɔ ké. Ama nti Yesu Kilisiti tike kəna-tu tɔ tɔle tɔ kəla m̄p̄yɔ tɔɔv tɔcayacaya. Pə wɛɛ si pa təna mpa pa hika Iso pɛɛɛ ke səsəm səsəm na í la na pá pəsi kupama ke faalaa tɔ, Kilisiti tɔɔ paa hiki weesuyu na pá tɔyɔ kawulaya.

¹⁸ Iso yulɔ kulɔm isayatu susa yɔlaa tənaya tasəkəle taa tɔ, mpv tɔtɔyɔ yulɔ kulɔm tɔmlɛ kɔpante ká fiti yɔlaa tənaya huule pɔɔle taa na pá tɔli-ti. ¹⁹ Iso yɔlaa təna lapv asayaa ke yulɔ kulɔm kpeesuyv tɔɔ tɔ, mpv tɔtɔyɔ yɔlaa payale ká la kupama ke Iso isentaa ké yulɔ kulɔm nunav tɔɔ.

²⁰ Kusəsutv kəmayaa si isayatu í huki. Ama timpv isayatu hukaa tɔ, Iso pɛɛɛ ná tɛɛ-təyɔ tɔɔv ke səsəm. ²¹ Na isv isayatu lɛɛ səm ke yɔlaa təna tɔ, mpv tɔtɔyɔ Iso pɛɛɛ ná lɛɛ-tuyv siyisuyv si pə pona-tuyv weesuyu ŋku kv tɛɛ tɔ kv taa ké Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ.

6

Pa cɛpa-tv na isayatu si tɔ wɛɛ Kilisiti tɔɔ

¹ Ile isənaya pə wɛɛ ile? Tu laki isayatu ke m̄p̄yɔ tam si Iso í sɔɔsi-tuyv i pɛɛɛ yaa isəna? ² Aai, pə taya mpv se, paa pəcɔ. Tá mpa səm cɛpa-tv na isayatu tɔ, isənaya tu wɛɛ na tɔ tɔɛna isayatu lapv tɔtɔ? ³ I tá nyɛ si tá təna mpa pa sɔ Iso lɔm si tá na Yesu Kilisiti tɔ kɛntaa tɔ, i təsətɛ ke pa kɛnta-tv na pá sɔ-tv? ⁴ Ye mpv ile Iso lɔm sɔv taa ké pa pima tá na-i si tá na-i tɔ sərəna. Na isv Kilisiti səpa na Tacaa toma səsəna feesi-i tɔ, tá tɔtɔ tɔ layasa tɔntɛ təkpataa ké.

⁵ Ye tá na-i tɔ kɛntaa na tɔ si isv i səpv tɔ, paa kɛnti tá na-i na pá feesi-tuyv səm taa isv pa feesa inɛ tɔ. ⁶ Tə nyəmá teu si kuyəŋku Kilisiti səpa tesika tɔɔ tɔ, pə kɛnna tá yaasi kɔpəŋ na pə kv tətɔtɔtɔ. Ilena timpv tu ke asayaa na tá tɛyɛɛ mpv tɔ, pə la yem na í hetɛ-tv, na tɔ taa tasa isayatu yomle taa ké wɛɛv. ⁷ Yulɔ wei i tema səpv tɔ pə ləsa ilɛyɛ isayatu yomle taa ké. ⁸ Ye tá na Kilisiti tɔ səpa, tɔ nyəmá si tá na-i tu wɛɛna weesinj tɔtɔ. ⁹ Tə nyəmá teu si isv Kilisiti fem tɔ səm u tasəyɛ-i nyaasuyv. Pəyɛɛ i kaa tu səpv tɔtɔ. ¹⁰ Tɔm kulɔm ke i səpa na pá cɛ í na isayatu. I wɛv kayana na i weesuyv tɔ Iso tɔɔ ké. ¹¹ M̄p̄yɔ mɛ tɔtɔ í ká nyəni mə ti isv mpa pa səpa na pá cɛ pá na isayatu tɔ, na isv mpa pa fema səttaa taa na kayana pa wɛ Iso tɔɔ ké pá na Yesu Kilisiti pa kɛntuyv tɔɔ tɔ.

¹² Ye mpv ile, isayatu í taa tasa mə tənəŋ kusəpəŋ inɛyɛ ŋmakəɔyɔv na í nuna mə tənəŋ konyuləŋ. ¹³ I taa yeɛ na isayatu tasa mpaav hikuyv ke mə tənəŋ taa ké tiili na í la isayatu. Ama í ha mə təyɔ Iso isv mpa pa fema səttaa taa tɔ, ilena í kpaya mə ti na í peti Iso tɔmlɛ taa na í lana-mɛyɛ kɔpam. ¹⁴ Pə taya pulɔ tɔɔ, pə fɛɛ isv isayatu í ŋmakəli-mɛ. Mpi tɔ, pə taya kusəsutv tɔɔ ké í wɛɛ. Ama Iso pɛɛɛ tɔɔ ké.

Siyisuyu yomle

¹⁵ Mpu tɔ, tu tɔŋna isayatu lapu si Iso peele tɔ kɛ tɔ wee pɛ taya kusəsutu tɔ? Aai pɛ taya mpv se, paa pɛcɔ. ¹⁶ I nyɛmá teu si, ye í ha mə tɔyi wei na í nukəna-ɪ, í pəsa wei í nukəna mpv tɔ ɪ yom kɛ. Mpyúy pɛ wee na isayatu, ye n nukəna-tɔyi tam n tɛŋna sɛm kɛ. Na mpv inɪ tɔtɔyɔ pɛ wee na Iso, ye n nukəna ilɛye tam, pɛ layasəyi-ŋ tɔntɛ nte tɔ keesəna-ɪ tɔyɔ. ¹⁷ Aaa, Iso fɔɔ, me mpa tuu isayatu ka kpa yomle tɔ pənente í nuna nti pa seyesa-me si í keesəna tɔ tɛkpataa. ¹⁸ Pɛ ləsa-meyɛ isayatu yomle taa, na nɔɔnɔɔ siyisuyu yomaa kɛ í pəsaa. ¹⁹ Mə ɪcantu tɔ kɛ ma huɪ tɔleyɛ kuhuyu si í cəkəna. Pɪ wev tɔ, tɛtɛlakasi na isayatu taa kɛ í pɛta mə ti, na pɛle pɛ kpa-meyɛ yomle na pɛ laki-meyɛ yelɛyɛ nyɛma. Mpu tɔtɔyɔ pənente, í pɛti mə tɔyi siyisuyu tɛma lapu taa na pɛle pɛ kpa-meyɛ yomle na mə tɔntɛ keesi teu.

²⁰ Waatu wei isayatu ka kpa-meyɛ yomle tɔ, kupantu lapu tɔm ta na-me. ²¹ Na í lakaya lakasi nsi si we-meyɛ fele kɛ kayana tɔ, pepeye í waa si taa? Si tɛsayaana-meyɛ kuyɔ kɛ. ²² Ama kayana pɛ ləsa-meyɛ isayatu yomle taa na í laki Iso tɛmlɛ. Na mpi í waaki tɔyɔle pa tɔŋna-meyɛ keesuyɔ si mə tɔntɛ í te na cele í ká hiki weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔ. ²³ Isayatu fɔtɔ kele sɛm. Ama weesuyu ŋku ku tɛŋ tɔyɔ Iso ná haa faalaa kɛ mpa na Tacaa Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ.

7

Mpi alv na ɪ paalv pa tɔm hólɔyi tɔ

¹ Ma taapalaa, ntɔŋ í nyɛmá Moisi kusəsutu kɛ teu yaa. Tɔv, tɔ mayamaya tɔ tɔm kɛ maa keesi-meyɛ pəne. Yolv weesuyu tɔ tike niŋ kɛ kusəsutu nti tɔ pɛlɔyi. ² I nyɛnna alv, ɪ paalv í wɛna ɪ weesuyu, kusəsutu nti tu haa-ɪ mpa si í kɔli. Ama ɪ paalv inɪ ɪ sɛpa, tɔ ha-ɪ mpa kɛ, í saaki ɪ saa. ³ I kɔla kɔkɔlv na í saa, paa yaa-ɪ wasaŋkali. Ama sɛm í kɛla ɪ paalv, kusəsutu ta tasa ɪ niŋ pɛlvɔv tɔtɔ, tɔ ha-ɪ mpa kɛ. Pɛle tɔ, ye ɪ saa kɔfalv ɪ ta kɛ wasaŋkali. ⁴ Ma taapalaa mɛ, mpyúy na-me tɔtɔ. Ye kusəsutu tɔm taa, í pəsa sɛtaa kɛ. Pɛ taya pulv tɔɔ, mə na Kilisiti í kpɛnta tɔnyv, na pənente í pəsa kɔfalv wei ɪ fema sɛtaa taa tɔ ɪ nyɛma, na pɛ wee si tɔ la Iso kɛ tɛma nna a nəyəsənaa tɔ. ⁵ Pɛ taya pulv tɔɔ, waatu wei tu we tɔ kupəntv taa tɔ, kusəsutu kpaasaya tɔ nantv tɛna taa kɔnyuləŋ isayaŋ apalɔv, na pɛ səsəyi-tuyv sɛm tɛma lapu taa. ⁶ Ama pənente tɔ lu kusəsutu yomle taa na sɛm lapəna na tɔ lu mpi pɪ kpa-tuyv yomle kɛ mpv tɔ pɛ taa tɛkpataa. Pɛ tɔ kɛ tu tɔŋ isəna kayana pɛ layasaa tɔ, na tɔ lá Iso tɛmlɛ kɛ Iso Feesuyu tɔŋ taa. Pɛ taa wee ɪsu tɔ tɔŋaya takɛlasi taa kusəsutu na tɔ laki tɔ.

Iso kusəsutv na isayatu pɛ tɔm

⁷ Iɛ isənaɔa pɛ wee ɪɛ? Kusəsutu kɛ isayam yaa? Aai pɛ taya mpv se, paa pɛcɔ. Kusəsutu yelina na má nyi isayatu tɔm. Kupam ye kusəsutu í taa tɔ si n kaa nyuli, ma taa nyi kɔnyulɔyɔv tɔm. ⁸ Kɔheelitu nti tɔ yelina na isayatu hiki mpaav na tɔ kɔ kɔnyuləŋ inɪ ɪ tɔnaɔa ma taa. Pɛ taya pulv, ye pɛ taa kɛ kusəsutu tɔɔ, isayatu taa hiki tɔ ti. ⁹ Ma kiŋ ɪɛ, kusəsutu taa kɔnta tɔ, ma wɛna ma ti. Ama kɔheelitu nti tɔ kɔma, ɪɛna isayatu nti tɔ nyɛki na tɔ kɔli. ¹⁰ Iɛna má məli sɛtɔ. Pɪ wee si kɔheelitu nti tɔ waasi. Ama ma kiŋ ɪɛ tɔ məla maya kuyɔ kɛ. ¹¹ Pɛ taya pulv tɔɔ, isayatu hika mpaav na tɔ puyusi-m na kɔheelitu nti, na tɔ kv-m na kɔheelitu nti.

¹² Iso kusəsutu wɛ tɔnaŋŋ, na kɔheelitu ná we tɔnaŋŋ tɔtɔ na tɔ siyisaa na tɔ tewa. ¹³ Teu nyɛm mpi pɛ mələna ntɛ na pɛ kəna maya sɛm na? Aai, pɛ taya mpv se, paa pɛcɔ. Isayatu lapəna kɔkɔlv inɪ. Tɔnaɔa tɔ kulina tɔ ti waali

si ntəxəle nti. Tə kpaɣa mpi pə wɛ teu tɔɣo na tɔ kɔna-m. Tənaɣa kɔsəsutu yɛlaa na isayatu tɔm la sɔɣontu na pɔ tɛɛ caasa.

Yɛlaa pu isayatu taa

¹⁴ Tə nyəmá mpɔ si Isɔ kɔsəsutu tɔkɔɣu wɛ lotu taa tɔm ké. Ama maɣa yulu ke yulu ké na ɛcantu tɔlɔ, na pə pɛɛta-m na isayatu na má pəsi tɔ yom. ¹⁵ Ma ta cɛkəna mpi ma laki tɔ. Pə taɣa pulu tɔɔ, maa laki mpi ma sɔɔla lapu tɔ. Ama mpi ma kisaa tɔ mpɛɣi ma laki. ¹⁶ Ma ta sɔɔli mpi na má laki-wi tɔɣo ma nyəmnaa si Isɔ kɔsəsutu wɛ teu. ¹⁷ Ye mpɔ pə taɣa má lakəna mpɔ. Ama isayatu nti tɔ wɛ ma taa tɔ tɔle tɔ lakəna. ¹⁸ Ma nyəmá teu si kɔpantu natəli tɔ fɛi ma kin, ma pilimile tənɛ tɔ tɔm kɛ ma tɔŋ. Kɔpam paa ma luɣu wɛ teu si má la kɔpantu, maa pəsəɣi tɔ lapu. ¹⁹ Maa laki kɔpantu nti ma sɔɔlaa tɔ. Ama isayatu nti ma kisaa tɔ ntəɣi ma mɛlaa na má laki. ²⁰ Ma laki nti maa caa tɔ, pə taɣa má nəkəna. Ama isayatu nti tɔ kanta ma taa tɔ nti tɔ tənna mpɔ.

²¹ Ma cɛkəna yaasi inɛ si ye ma caaki kɔpantu lapu isayatu tɛɛna nyɔɔ. ²² Hatuu ma lotu taa ma sɔɔla Isɔ kɔsəsutu mɛɛ. ²³ Ama ma maɣana yaasi nɔɣɔlɔɣu ma tənɔɣu taa, na tam i pekəɔɣi na í yooona yaasi wei i tɔɔ ma layatu nyəmá tɔ, na í la-m isayatu tiipile nte tɔ kanta ma taa tɔ tɔ saləka tu. ²⁴ Ama ma tɔm wɛ kɔnyəŋ yoo, tənɔɣu kɔnɛ ku tɔŋna-m kɔɣu ké. A yaki-m? ²⁵ Ama Taca Yesu Kilisiti tɔɔ Isɔ fɔɔ.

Mpɔ tɔ, hatuu ma huwɛɛ taa Isɔ kɔsəsutu kɛ ma tɔŋɔɣi. Pə kaasa ma yulutu pilimile tənɛ tɔ, isayatu yaasi kɛ tɔle tɔ tɔŋɔɣi.

8

Mpa pa tɔŋɔɣi Isɔ Feesuyu Nanɔŋtu tɔ pa tɔntɛ

¹ Ye mpɔ mpa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ pa kaa tasa pa tɔm kɛ kɔɣu. ² Pə taɣa pulu tɔɔ, Isɔ Feesuyu laki isəna na í haɔ weesuyu kɛ mpa na Yesu Kilisiti pa kpɛntaa tɔ, rɔpɔɣɔ pə lapa na pɔ ləsi-m isayatu na sɛm pə yaasi inu i taa. ³ Isɔ lapa mpi Moisi kɔsəsutu taa pəsi na tɔ la yuluwɛɛtu tɔɔ tɔ. I hɔla yɛlaa tasəkəle kɛ timpɔ pa laki isayatu kɛ tam tɔ, mpi tɔ i tila i maɣamaɣa i pu. Na wɛɛtu nti tɔ nɔɣəsəna yɛlaa asayaa nyəntu tɔɣo i kəmnnaa si í husi isayatu. ⁴ Isɔ lapa rɔpɔɣɔ si nti kɔsəsutu caalaxaa-tu si tɔ la tɔ, tɔ la pə tənaxa teitei. Pə taɣa pulu, kaɣana tɔ yela tá wɛɛtu kɔpəntu tənɔɣu na tɔ tɔŋɔɣi Isɔ Feesuyu. ⁵ Mpa pa tɔŋna tɔntɛ kɛ yulu wɛɛtu kɔpəntu taa tɔ tɔ tike tɔ tɔm kɛ pa nyəmá. Na mpa pa tɔŋɔɣi Isɔ Feesuyu tɔ kɔle ku nyəntu tike kɛ pa laki. ⁶ Ye n tɔŋɔɣi yuluwɛɛtu kɔpəntu kɛ tam, n tɛɛsəɣəna sɛm ké. Ama ye Isɔ Feesuyu nyəntu kɛ n laki tam, n hikiɣi weesuyu na lanɔhɛɛle ké. ⁷ Mpa pa sɛɛsa isəle na yuluwɛɛtu kɔpəntu tɔŋɔɣu tɔ, pa ké Isɔ kolontunaa ké. Paa tɔŋɔɣi Isɔ kɔsəsutu, paa tu pəsəɣi-ti tɔ se. ⁸ Mpa pa tɔŋna pa yuluwɛɛtu kɔpəntu tɔŋɔɣu tɔ, paa pu la isəna, pa kaa tɛ Isɔ.

⁹ Ama mɛ ilɛ mə fɛi yuluwɛɛtu kɔpəntu taa tɔtɔ. Isɔ Feesuyu nyəntu taa ké í wɛɛ. Pə taɣa pulu tɔɔ, Isɔ Feesuyu caɣa mə taa tɔ se. Wei i taa Kilisiti Feesuyu fɛi tɔ i ta kɛ i nyəŋ. ¹⁰ Ye Kilisiti wɛ mə kin paa na mə isayatu ka ku mə tənəŋ tɔ, Isɔ Feesuyu wɛ mə taa na toma. Mpi tɔ pə pəsaa-mɛɣɛ kɔpama kɛ Isɔ isɛntaa ké. ¹¹ Ye Isɔ Feesuyu ŋku ku feesa Yesu ké səttaa taa tɔ ku caɣa mə taa, wei inu i ka feesa Kilisiti kɛ səttaa hɛku tɔ, kɔlɔm inu i ká ha mə tənəŋ kɔsəpəŋ inɛɣɛ toma na i Feesuyu ŋku ku caɣa mə taa tɔ ku tɔŋ taa.

¹² Ma taapalaa, pə tɔɔ ké pə nyəka-tu, na pə taɣa si tɔ tɔŋ tá yuluwɛɛtu kɔpəntu na tɔ laki nti tɔ nyiləɣi tɔ. ¹³ Pə taɣa pulu, ye í tɔŋɔɣi mə yuluwɛɛtu kɔpəntu, í ká si. Ama ye í kisa mə yuluwɛɛtu kɔpəntu yaasi si tɔ saɔli na Isɔ

Feesuyu Naŋŋtu ton, ile í tula-ti. ¹⁴Pa tæna mpa Iso Feesuyu tiikiyi tɔ pa ké Iso piya ké. ¹⁵Pə taɣa pulv tɔɔ, Iso Feesuyu ŋku pa ha-me tɔ ku ta ke Feesuyu ŋku ku laki-meɣe yoma na kú tasəyi-meɣe sɔɣontv tuɣv tɔ. Ama ku ké Iso Feesuyu ŋku ku laki-meɣe Iso pəyalaa na ku laki na í yaaki Iso si ma Caa, Paapa tɔ. ¹⁶Tə ké Iso piya, na Iso Feesuyu mayamaya hóləyi m̀púyú hatuu tá taa. ¹⁷Tə ké í piya, na kupantu nti Iso tɔma si í ká ha í yəlaa isu kpancoou tɔ, tu hiki-ti tɔtɔ. Tá na Kilisiti tu kɛntəna-təyi hikuɣu. Ye tá na-í tɔ kɛnta wahala hikuɣu tá na-í tu kɛnti í teeli taa tɔtɔɣ.

Cele teeli

¹⁸Ye ma kin pə fɛi isu paa kpaɣa tá kaɣana kɔnyəntɔɣɔle na pá keesəna teeli wei cele Iso ká tu-tv tɔ. ¹⁹Kɔŋmaŋmam tæna taŋaa tətɛɣetɛɣe si Iso í ləsi í pəyalaa na pə ná. ²⁰Pə taɣa pulv tɔɔ, taaləm nyəm taa ké pə susa kɔŋmaŋmam mpi, na pə taɣa si pə nəkaa. Iso tuna-wəyi mpv. Paa na mpv tɔ na tɛlvɣv wɛɛ ké. ²¹Pə taɣa pulv tɔɔ, kuyaku nakuli pu te na Iso kɔŋmaŋmam tæna heesi wakəlvɣv yomle na pə te təkpaataa ké teitei isu Iso piya ka te waatv wei paa te kasayampiya pəsvɣv tɔ. ²²Tə nyəmá si haləna saŋa kɔŋmaŋmam tæna tɔŋna mɔla na pə saləməyi isu alullv saləmvɣv tɔ. ²³Pə taɣa kɔŋmaŋmam tike mɔləɣəna. Ama na tá mpa tə wɛna Iso Feesuyu isu kancaalaya kucɔɔv ŋku Iso lapa-tv tɔ, tá mɔləyi tá taa tɔtɔ, na tɔ taŋa kuyəŋku Iso ká pəsi-tvɣv í piya na í tɛəsi tá tənəɣ inɛɣe yavv təkpaataa tɔ. ²⁴Tə nawa si tə hika tá yavv yaa, ile pə wɛ tɛlvɣv taa tɔm na pəcɔ. Ye mpi yulv naa tɔ pə tɔɔ ké í tɛləyi, ile pə taɣa tɛlvɣv nté tæna. Awe ká tasa tɛlvɣv ke mpi í tɛma nav tɔ? ²⁵Ye mpi tə ta nata tɔ pə tɔɔ ké tə tɛləyi ile tə caɣana suulu ké na tɔ taŋa-wi.

²⁶Pə kaasa Iso Feesuyu ná kəŋ tɔtɔ na kú səŋna tá mpa tə ké acamaa tɔ. Pə taɣa pulv, tə ta nyi isəna tu sələmi na pə té tɔ. Ama Feesuyu ŋku ku sələməɣənanana-tvɣv Iso, na miituɣv mpi yulv kaa pəsi na í keesi nɔɣɔ taa tɔ. ²⁷Iso wei í naa lotu taa tɔ í nyəmá kɛrakpaa ke mpi Feesuyu Naŋŋtu caa í sələmi tɔ. Pə taɣa pulv, mpa pa ké Iso nyəma tɔ mɛɣe Iso Feesuyu Naŋŋtu sələməɣəna teitei isu Iso caaki tɔ.

²⁸Tə nyəmá si kupantu ke Iso laki pə tæna pə taa ké mpa pa sɔla-í na pá ké mpa í yaawa isu í nəkuvɣv wɛɛ tɔ. ²⁹Mpa Iso ka ləsa hatuu ləŋ tɔ, í laalaa ké na í fayasi-wɛ na pa mpa si pá nəɣəsəna í Pəyaya, na kele ká hiki newaa payale. ³⁰Mpa Iso ka laalaa na í fayasi mpv tɔ í ləsa-wɛɣe, na mpa uní í ləsa mpv tɔɣɔ í lapa na pá pəsi yulvɛpama ke í isɛntaa. Mpa í lapa na pá pəsi yulvɛpama ke mpv uní tɔɣɔ í yelaa na pá hiki pa paa nyəm ke í teeli taa tɔtɔ.

Isəna Iso luyv svv-tv pə tu fɛi tɔ

³¹Ye mpv suwɛɣe tu tasa yɔɣɔtvɣv tɔtɔ? Ye pə wɛɛ si Iso wɛ tá tɔɔ, ile awe ká lu-tvɣv kolonɔa? ³²I ta kisina í mayamaya í Pəyaya tɔɔ. Ama í ha-ke təkɛm ké tá tæna tá tɔɔ. Tɔv, í ta kisi í Pəyaya hav, kacəŋfana pə tæna mpi pə kaasaa tɔ? ³³Ye mpv awe ká tv taalí ké mpa Iso ləsa tɔ? Pə tv fɛi, pə taɣa pulv tɔɔ, Iso mayamaya huləna si pa tɔm ta si tiili. ³⁴Na awe ká mayasi pa tɔm kvɣv tɔtɔ? Pə tv fɛi, pə taɣa pulv tɔɔ, Yesu Kilisiti tu səpəna, na í tu fem na í wɛ Iso kəŋkəŋ taa na í sələməɣəna-tv. ³⁵Ile pepe ká ləsi Kilisiti sɔəlvɣv ke tá tɔɔ? Wahala ká pəsi? Lanpəsəle səsəəle na? Yaa kɔnyəŋ ŋku paa tu-tv tɔ? Nyɔɣɔsi na? Yaa hulvməŋ? Asola taa wɛɛv na? Yaa səm? ³⁶Iso Tɔm taa pa ŋmaawa mpv si:

Nyá tɔɔ ké tə wɛ səm nɔɣɔ taa ké ilim na pə tɛm.
Na pá laki-tv isu heeŋ wei pa tɛəna alukisam tɔ.

³⁷ Ama pə təna pə taa ké mpv ile, tá wəpəna təcəyacaɣa ke wei ɪ səəla-tv tɔ ɪ toŋ tɔɔ. ³⁸ Ma tɛma ma taa təkpaɔa sɪ pʊlʊpʊ feɪ mpi pɪ ləsi lə səəlvʊ ke tá tɔɔ tɔ, paa sɛm paa weesuyu, paa isɔtaɔ tillaa, paa isɔtaɔ alɣaa nyʊvʊ nyóma yaa pa toma sɔsɔna. Paa saŋa nyəm, paa mpi pɪ kɔɔ cele tɔ. ³⁹ Paa tɛtv tɔɔ cəne kəkəlɔnaa, paa tɛtv tɛe nyóma. Paa kuŋmaŋmam mpi pə kaasaa tɔ pə taa pʊlv kə feɪ mpi pɪ kaɣatɪ səəlvʊ ŋku lə səələna-tvʊ Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ na kó sekɪ tá kiŋ ke tate ke paa waatu wei.

9

lə na ɪ yəlaa kuləsaa pa təm

¹ Tampana ke ma yəɣətəɣɪ, maa looliyi, ma ké Kilisiti yʊlv tɔ pə tɔɔ. Ma laŋle u tɔɔ paa pəcɔ maɣamaɣa sɪ yaa ma looliyi. Mpi tɔ lə Feesuyʊ Naŋŋtv hólóyí-m mpiyi ma taa tɔɣɔ ma təŋəɣɪ. ² Pə taɣa pʊlv tɔɔ, ma laŋle wakəla sɔsɛm na pə cɔsəyɪ-m tam. ³ Halɪ pə ɣaɣa-m isʊ pɪ kisayɔ, lə ka kisa-m na pə yasɪ má na Kilisiti, na pə kpaɣa ma tɛtvnaa na pə məŋna ma lonte. Ma piitim maɣamaɣa nyóma təm ke ma təŋ. ⁴ Pa ké lseyeli nyóma, na lə lapə-weyɛ ɪ pəyalaa, na ɪ yelaa na pá naakɪ ɪ teeli. ɪ na-we pa pɛela nɔɣɔ, na í cele-weyɛ kusəsutv. Na í hólí-weyɛ lə sɛɛtv, na í heeli-weyɛ mpi mpi ɪ ká la-we tɔ. ⁵ Pa ké tá kite caanaa kulɔlaa. Ye yʊlvwɛɛtv təm taa ile, Kilisiti ké pa piitim tv. ɪnɪ ɪ ŋmakələna pə təna, ɪnɪ ɪ kɛna lə wei paa saŋ tam tɔ. lə í yele na pə la mpv.

⁶ Pə taɣa isʊ ma yəɣətəɣɪ sɪ mpi lə tɔma sɪ ɪ ká la tɔ pə cɔtaa. Pə taɣa lseyeli nyóma təna kɛna lseyeli nyóma. ⁷ Pəyele Apələham kulɔlaa ta ke Apələham piya maɣamaɣa. Pə taɣa pʊlv tɔɔ, lə ka heela-ɪ ké sɪ: Mpa paa luna ləaaka tapʊvʊ tɛe tɔ mpe pa tike təkɔŋ kɛna nyá piya təsiyisiyi. ⁸ Pə nyʊvʊ nté sɪ, pə taɣa mpa pa mələa na pá lʊl tɔfɔlo ke yem tɔ mpe pa kɛna lə piya. Ama mpa lə ka tɔma sɪ ɪ ka ha-ɪ na pá lʊl-we tɔ mpe pa nyənəyɪ ɪ kulɔlaa təsiyisiyi. ⁹ Waatu wei ɪ heelaɣa-ɪ mpi ɪ ka lapɪ-ɪ tɔ ɪ tɔmaɣa sɪ: Ye pə kɔma na pə talaa, maa məli na Saala ká hikɪ apalv pəyayɔ.

¹⁰ Pə taɣa pə tənayale. Lɛpɛka piya nsɪ sɪ naale sɪ kaa caa ké. ɪnɔɣəle tá piitim caa sɔsɔ ləaaka. ¹¹ lə ləsvʊvʊ yəlaa tɔ, pə taɣa sɪ ɪ nyənəyənə mpi pa lakɪ tɔ, ama ɪ maɣamaɣa ɪ nəkvʊvʊ kiŋ ke pə wɛɛ. ¹² lə heela Lɛpɛka na í ta tu lələta ɪ piya sɪ: Waalɪ nyənka ká tɔɣəna sɔsɔntv. Piya nsɪ sɪ ta nyənta kvpantv na isayatv. lə lapə mpv sɪ í hólí sɪ mpi ɪ suwa tɔ, mpeɣɪ ɪ təŋəɣɪ. ¹³ Halɪ pa ŋmaawa mpyó lə Təm taa sɪ:

Ma luyʊ lapə Yakəpʊ na má kisi ləav.

¹⁴ Suweyele tu yəɣətɪ ile, lə u təŋəɣɪ tampana yaa isəna? Aaɪ, pə taɣa mpv se, paa pəcɔ. ¹⁵ lə ka heela Moisi sɪ: Má nɔka wei ɪ pətətəle wiiu ma wii, má nɔka wei ké suulu hólóyú ma hólí-ɪ.

¹⁶ Ye mpv ile pə taɣa yʊlv nəkvʊvʊ yaa ɪ lʊpʊ tɔɔ. Ama lə wei ɪ wiiki pətətəle tɔ ɪ kiŋ tike ké təkɔŋ. ¹⁷ Pa tɔma lə Təm taa sɪ lə tɔma lɔipiti wulav sɔsɔ tɔfɔo sɪ: Mpi pə maɣamaɣa pə nyʊvʊ tɔɔ ma tv-ŋ kawulayɔ tɔɣəle sɪ yəlaa í nana ma toma ke nyá kiŋ, na ma hətɛ yaa antulinya təna taa. ¹⁸ Mpʊ tɔ, wei lə nɔkaa tɔ pʊntv pətətəle ke ɪ wiiki. Ye ɪ nɔka wei ké kanƙante tvʊvʊ ɪ tv ilé.

lə pááná na ɪ pətətəle pə təm

¹⁹ Ntanyɪ mə taa nɔɣəlv ná təŋ sɪ: Ye pə wɛ mpv ile, pepe tɔɔ ké lə tasəyɪ sɪ yəlaa lapə taalɪ? Awe pəsəyɪ na í kaɣatɪ-ɪ sɪ í taa la ɪ luyʊ nyəntv? ²⁰ Yʊlv nyá, awe kɛ-ŋ na n kpeəsəna lə? Cvʊvʊ nyənaya pəsəyɪ na ká pɔɔsɪ ka ŋmalv sɪ pepe tɔɔ ké n ŋma-m na má wɛ isəntɔ? ²¹ Tiisi ŋmalv í səələna cvʊvʊ ke isəna

ἡπόγύ ι lakι-ku. I pəθəχι na í cosi cyγv ηku, na í səola ι ηmana puluku, na pə
kaasι na í ηmana ntoole.

**TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŋKA ŊKA PƆƆLI
NMAAWA
KƆLĒNTI
NYĒMA TƆ
KƆTƆLƆTƆ**

PƆƆli nuwa Kòlènti I sƆ tɛsɛlɛ taa isayatu tɔm isu yooŋ, na fayau, na wasaŋkalɛtu, na akpayaɛ, na nantu kɔlalaatu tɔɔɔ, na nsɛma lenna yɔɔtɔyɔ, na sɛtaa fem tɔm.

I sɛna pa faya Kòlènti I takɛlaya tɔ:

Kòlènti I sƆ tɛsɛlɛ wɛɛtu, titite 1–6

PƆƆli sɔɔki I sƆ yɛlaa kpekɛle kɔpɔɔsɔtu, titite 7–15

Kantɛkaya kɔtɔtɔtu na sɛɛtu, titite 16

Sɛɛtu

¹ Mɔɔa PƆƆli, I sƆ luyɔ larɛna na mɔ la Yesu Kilisiti tillu. Mɔ na tɔ taapalu Sɔsɛtɛnɛ tɛ ŋmaakɛna takɛlaya kanɛ.

² I sƆ sɛlaa kpekɛle nyɛma mpa mɛ i wɛ Kòlènti taa tɔɔ tɛ ŋmaa-kɛ. Mɛ mpa I sƆ yaawa sɛ i la i nyɛma, na mɛ na Yesu Kilisiti mɛ kɛntɔyɔ tɔɔ i ti-mɛ tɔ. Mɛ na pa tɛna mpa pa wɛ paa timpɛ na pɔ yaaki Tacaɔ Yesu Kilisiti wei i kɛ tɔ na-wɛ tɔ Sɔsɔ tɔ i hɛtɛ tɔ. ³ Tacaɔ I sƆ na tɔ Sɔsɔ Yesu Kilisiti pɔ la-mɛyɛ pɛɛlɛ na pɔ ha-mɛyɛ alaafɛya.

I sƆ kɔpantɔnaa

⁴ Ma sɛɛ ma I sƆ kɛ tam sɛ i na tɛmlɛ kɛ mɛ tɔ kɛ pɛɛlɛ nna i lapa-mɛyɛ Yesu Kilisiti kin tɔ a tɔɔ. ⁵ Kɔpam mɛ na Kilisiti mɛ kɛntɔyɔ tɔɔ pɛ saa-mɛyɛ tɛcam. I lena pɔ tu kɛlɛna yɔɔtaya na nyɛm pɛ saau. ⁶ Tampana nna pa yɔɔtɔ Kilisiti tɔɔ tɔ a sɛŋa mɛ hɛkɔ kɛ teu tɛca. ⁷ Na pɛ wɛ mpu tɔɔ I sƆ yɛlaa na pɛ tɛna pɛ saa-mɛ. Mɛ mpa i tanja wɔlɛ nte Tacaɔ Yesu Kilisiti kɔ hɔli i ti tɔ. ⁸ Tacaɔ Yesu Kilisiti inɛ i ka tɔkɛna-mɛyɛ teu halɛna tɛnaya. I lena kɔyanjɔ i kɔyakɔ kɔ tala tɔ pɔ taa na kawalaya nakɛlɛyɛ mɛ kin. ⁹ I sƆ wei i yaa-mɛ sɛ mɛ na i Pɛyaya Tacaɔ Yesu Kilisiti i kɛntɔ tɔ, mpi mpi i tɔma sɛ i kɔ la tɔ, i tɔka-wɛyɛ, u yeki.

Kòlènti I sƆ sɛlaa fɛi nɔɔ kɔlɔmɔya

¹⁰ Tɔɔ, ma taapalaa ma wiikɛna-mɛ sɛ i nyɛnna Tacaɔ Yesu Kilisiti na i la nɔɔ kɔlɔmɔya, na fayasɔyɔ i taa wɛɛ mɛ hɛkɔ. I kɛntɔ teu, i mɔɔasɛyɛ lɛmɔɔasɛ kɔlɔmɛɛ, i huɔki huwɛɛ kɔlɔmɛɛ. ¹¹ Ma taapalaa, pɛ taya pulɔ tɔɔ, Kolowee tɛyaya nyɛma heela-m sɛ i yooki kɛ. ¹² Nti ma caa yɔɔtɔyɔ tɔɔlɛ sɛ mɛ taa paa wei na i nyɛntɔ kɛ na tɛ mpa. Lɛlɔ tɛŋ sɛ: PƆƆli tɔɔ kɛ ma wɛɛ. Na inɛ ilɛ sɛ Apɔlɔsɛ tɔɔ kɛ ma wɛɛ. Inɛ ilɛ sɛ Piyɛɛ tɔɔ kɛ ma wɛɛ. Na inɛ ilɛ sɛ Kilisiti tɔɔ kɛ ma wɛɛ. ¹³ I huɔki sɛ Kilisiti faya i taa tɛyɔpɛlɛ kɛ? PƆƆli sɔpɛna sɛm tesika tɔɔ kɛ mɛ tɔɔ? PƆƆli hɛtɛ kɛ pa yaanaa na pɔ sɔ-mɛyɛ I sƆ lɔm na?

¹⁴ Ma sama I sƆ kɛ timpɛ ma ta sɔ mɛ taa nɔɔlɔyɔ I sƆ lɔm tɔ, ye pɛ taya Kɛlisipusi na Kayusi pa paasi. ¹⁵ Pɛ tɔɔ kɛ nɔɔlɔ kaa yɔɔtɔ tɛfɔo sɛ PƆƆli hɛtɛ kɛ pa yaanaa na pɔ sɔna-mɛyɛ I sƆ lɔm. ¹⁶ Sɛhɛɛ ma sɔɔwa, ma sɔ Sɛtɛfanasi tɛyaya nyɛma tɔtɔɔ I sƆ lɔm. Ye pɛ kaasa lɛlaa ma ta tɔɔsɛ pa tɔɔ. ¹⁷ Pɛ taya I sƆ lɔm sɔɔ tɔɔ kɛ Kilisiti tila-m. Ama i tila-m kɛ sɛ mɔ kpaali Laapaali Kɔpanj. Na ye ma kpaalɛyɛ-i, mɔ taa kpaalɛna yulɔ lɛmɔɔasɛ nɔɔlɛlɛŋ. Pɔcɔ pɛ taa kɔɔ na Kilisiti tesika tɔɔ sɛm tɔm mɛli yem.

Yesu Kilisiti kɛna Iso toma na i lɔmayasɛɛ

¹⁸ Letaa isɛntaa, Yesu tesika tɔɔ sɛm tɔm kɛ kɔmɛlɛntu tɔm kɛ. Ama tɔ mpa pɛ tɔɔna tɔ nyɔɔɔn yaru tɔ Iso toma ntɛ taya tɛna. ¹⁹ Pa ɔmaawa Iso Tɔm taa si:

Maa wakɛli lɔmayasɛɛ nyɔma lɔmayasɛɛ,
maa lɔ nyɔntaa nyɔm.

²⁰ Lɔmayasɛɛ tu tasɛɔi ntiyi yɔɔɔtɔyɔ tɔtɔ? Na ntiyi akewe kɔ tasa yɔɔɔtɔyɔ? Yaa ntiyi antulinya inɛ i taa lɔmayasɛɛ tu kɔ mayasi tɔtɔ? Iso hulaa si antulinya inɛ i taa, mpi pa yaa lɔmayasɛɛ tɔ, pɛ kɛ kɔmɛlɛntu kɛ.

²¹ Pɛ taya pulu, antulinya taa yɛlaa na pa lɔmayasɛɛ pa kpisa Iso kɛ nyɔm kɛ timpi Iso nɔ lapɛna i lɔmayasɛɛ si pɔ nyɔna-i tɔ. Pɛ tɔɔ kɛ Iso huɔ teu si, i kɔ ya mpa pa tɛɔna-i pa taa tɔ, na Laapaali Kɔpaɔn wei tɔ kraalɛɔi tɔ. Laapaali kɔpaɔn inɛɔi wei i ta na tɔ i yaa si kɔmɛlɛtɔm. ²² Yuta nyɔma nɔ caa pɔ nɔ piti tɛma na pɛcɔ. Ama lɔmayasɛɛ kɛ Kɔlɛɛki nyɔma nɔ pɛɛkɛɔi. ²³ Ama tɔ ile, Kilisiti wei pa kama sɛm tesika tɔɔ tɔ i tɔm kɛ tɔ kraalɛɔi. Tɔm tɔnɛ tɔ huyi Yuta nyɔma, na mpa pɛle pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ pa nyɔnɔɔi-tɔyi kɔmɛlɛtɔm kɛ. ²⁴ Ama mpa Iso yaawa tɔ, paa Yuta nyɔma taa, paa mpa pa ta kɛ Yuta nyɔma tɔ pa taa tɔ, Kilisiti kɛna-wɛɔɛ Iso toma na Iso lɔmayasɛɛ. ²⁵ Pɛ taya pulu tɔɔ, yulu pɛyaya lɔmayasɛɛ tɛna ta tala Iso kɔmɛlɛntu, na pa toma tɛna ta tala Iso icantu tete.

²⁶ Kupam, ma taapalaa, i nyɔni na i nɔ si Iso yaav-mɛ na i la kɛkɛle tɔ, antulinya taa cɛnɛ mpa pa yaa lɔmayasɛɛ nyɔma tɔ pa fɛi paɔale kɛ mɔ hɛku, na tɔɔtɔnaa fɛi paɔale, na awulumpiya fɛi paɔale. ²⁷ Iso lɛsɛna mpi antulinya yɛlaa yaa si kɔmɛlɛnyɔm tɔ si pɔ tu lɔmayasɛɛ nyɔma kɛ fɛɛɛ. Na i lɛsa mpi antulinya yɛlaa yaa si icantu tɔ si pɔ tu akpala nyɔma kɛ fɛɛɛ. ²⁸ Na i lɛsa mpi antulinya yɛlaa nyɔnɔɔi taalɛm na pɔ footiyi na paa nyɔnɔɔi-wɔyi pulu mayamaɔa tɔ, si pɔ wakɛli mpi pa tɔyɔna nyɔyɔ tɔ. ²⁹ Ile yulu pɛyaya nakɛli ka kaa sa ka tɔyi Iso isɛntaa. ³⁰ Ama Iso kpɛnta mɔ na Yesu Kilisiti kɛ, na i lapa na Kilisiti pɛsi tɔ lɔmayasɛɛ. Kilisiti tɔɔ kɛ Iso nyɔnɔɔi-tɔyɔ yuluɔpama. Inu i lapɛna na tɔ pɛsi Iso nyɔma, na kɔlɔm inu i yaruɔna tɔ nyɔɔɔn. ³¹ Pɛ tɔɔ kɛ pa ɔmaawa Iso Tɔm taa si: Ye wei i caa i sa, i sa nti Tacaɔ lapa tɔ, i taa sa i ti.

2

Kilisiti sɛm tɔm heeluyi

¹ Ma taapalaa, waatu wei ma kɔma mɔ tɛ si ma heeliyi-mɛɔɛ Iso tampana nna a ɔmɛlaa tɔ a tɔm tɔ, pɛ taya nɔɔɛɛɛn wawawa nuli, yaa nyɔmtu natɔlɔɔi ma lapɛnaa. ² Ma paɔale tɛnaya mɔ kin ma ta caa si mɔ la natɔlɔɔi mɔ hɛku kɛ yem na pɔ tɔ kɛ Yesu Kilisiti tɔm. Isu pa kama-i sɛm tesika tɔɔ tɔ pɛ tɔm mayamaɔa kɛ ma siyisinaa. ³ Pɛ tɔɔ kɛ ma poluyɔ mɔ tɛ tɔ icantu taa kɛ, na ma selayana sɔɔɔntu kɛ. ⁴ Pɛ taya yulu lɔmayasɛɛ yekuyɔ na pɔ yɔɔɔtɔyi tɔmnaa na canɔm kɛ isɛna mpi tɔyɔ ma sɛɔɛsɛna ma sɛɔɛsɛna na mɔ lana ma waasu. Ama Iso Feesuyɔ toma kɛ ma lapɛnaa, na a naa mpu tɛkɛɛɛ. ⁵ Ilena mɔ Iso sɛɛv sɔɔn Iso toma tɔɔ, pɔ taa sɔɔn yɛlaa lɔmayasɛɛ tɔɔ.

Mpi Iso yaa lɔmayasɛɛ tɔsiyisiyi tɔ

⁶ Paa na mpu tɔ, mpa pa pu Iso nyɔm taa tɔ lɔmayasɛɛ mpaav kɛ ma hulɔyi-wɛ. Ama pɛ taya lɔmayasɛɛ nna antulinya inɛ na mpa pa kɛ i tɔɔtɔnaa na paa tɛ na pɔ kpɛisi-wɛ tɔ pa yaa lɔmayasɛɛ tɔ. ⁷ Ama Iso lɔmayasɛɛ mukaya tɛɛ nyɔna nna a ɔmɛla yɛlaa tɔ a tɔm kɛ ma kraalɔɔi. Iso ka lɛsɛna-yɛ na i su tɔ teeli tɔɔ na pɛcɔ pɔ la antulinya. ⁸ Antulinya taa cɛnɛ tɔɔtɔnaa taa nɔyɔlu

ta cekəna İso ləmayasəe ane. Pə taça pulv, ye paa cekənaa pa taa ká Taca teeli tv ke səm tesika tə. ⁹ Pə lapaya isu pa ηmaav İso Təm taa tə sı:

Mpi yulv ta tu nav na i ta nu pə təm tə.

Mpi pə tə yulv ta tu hov tə,

İso tayana-wəyi mpa pa səla-i tə pa tə.

¹⁰ Tá tə kə İso kula kuηmelətv tənə na Feesuyu Naηηtv kin. Mmm Feesuyu Naηηtv wiiliyi pə tənə pə taa kə sı kv naa. Paa nti tə pələ İso tuxi na tə ηmelaa təkulukulu tə mayamaça. ¹¹ Pə wəv yəlaa taa tə awe nyəη ləlv taa təm? Ye pə taça yulv ləmayasələ nte tə wə i taa tə nte tu nyəna i təm. Mpu tətəyo na İso Feesuyu, ηkv kv nyəmna İso nyəntv tənə. ¹² Pə taça antulinya inə i ləmayasələ ke pə tv-tv. Ama Feesuyu ηkv kv luna İso kin təyo, sı tə cekəna pə tənə mpi İso ha-tv tə pə təm. ¹³ Pə taça yulv ləmayasəe seyeşuyv nəleleη wei təyo tə yəyətəyəna pə təm. Ama nti İso Feesuyu seyeşəyi təyo. Pə tə kə mpa pa wəna İso Feesuyu tə tə keesəyi-wəye İso nyəm tampana.

¹⁴ Wei i feina İso Feesuyu tə u pəsəyi na i mv Feesuyu kəne kv tampana. I yaa-təyi kumelətv kə, na u tu pəsəyi tə cekənav mayamaça. Mpi pə tə tə, wei i wəna Feesuyu tə inı i paasi i cekəyanana-tı. ¹⁵ Yulv wei i wəna İso Feesuyu tə inı i cekəyanana tə tənə. Nəyolv fei wei i pəsəyi na i cekəna Feesuyu ηkv kv təm tə. ¹⁶ Pa ηmaa İso Təm taa sı:

Awe nyəmna Taca hōwəe?

Awe pəsəyəna na i tasa-i təm?

Ama tá ile, Kilisiti hōwəe ke tá wəna.

3

İso təmle nyəma

¹ Ma taapalaa, tampana tə isəntə, ma ile ma ta pəsı na má yəyətəna-me isu pa yəyətəyuna mpa pa wəna İso Feesuyu tə. Ama ma yəyətəna-məye isu pa yəyətəyuna mpa pa təηəyi antulinya inə i hōwəe tə, isu piya kosəkəsənaa ke İso seev taa. ² Pə wə isu kafa ke ma sukaça-me, pə taça mōtv. I taa nyənta təyov tə pə tə, na haləna saηa i ta nyənta təyov. ³ Mpi tə, i təηna antulinya inə i hōwəe ke təηyov kə. İsəsemle na yoou pə wəv nıpəyú mə hekv tə, mpu inı pu hóləyi sı antulinya hōwəe ke i təηəyi? Pu hóləyi tətə sı i laki kə isu yəlaa ke yem, pə taça İso seela? ⁴ Pə taça pulv, ləlv təηyov sı Pəli tə kə ma wəe, na inə ilé sı Apələsı tə kə ma wəe tə, pə taça ma ta nyı isənaa kulapōtv ke i laki mpu?

⁵ Aweye pa yaa Apələsı? Na aweye Pəli ye? Ta naale tə kə İso təmle nyəma mpa pa lapa-me na i te İso na mə taa təyo. Paa tá taa wei i lapa na i yoosi nti Taca tv-i sı i la təyo. ⁶ Mayale tuxv səlv na Apələsı pələna lvm ke kv tə. Ama İso lapəna na kv tee. ⁷ Pə tə kə tuxv səlv na lvm pəllv pa ta ke pulv. Ama İso kele təm tv, inı i lapəna na tuxv tee. ⁸ Tuxv səlv na kv tə lvm pəllv pa teitei kə. İso ká keesəna paa wei i təmle na i fei-i. ⁹ Pə taça pulv tə, tá təmle taa tə kə təma taapalaa kə, na İso kə tə laki təmle, na mə kəna İso təmle.

I wəe tətəyo isu kutuluıyuv ηkv İso ηmaakı tə. ¹⁰ İso yelina na pə saa-m, na ma tu paasaa kə na má sı kite isu ηmalv kupaη sukuyv tə. Ama pənente ləlv tənəyəna pə tə. Paa wei i la laakalı na i kəna isəna i tənəyi tə yoo. ¹¹ Pə taça pulv tə, Yesu Kilisiti mayamaça kəna kite, na pə fei isu yulv nəyolv pəsəyi na i tasa kufate natələyi suv. ¹² Ləlaa wəe na wəlanaa na nyəyəluyv kuvhəlvuyv na liyitee pəe ke pa tənəyi pə tə. Ama ləlaa ile taası na nyutv na kiisi ke pəle pa tənəyi. ¹³ Ama hōve wule pu kuli paa wei i təmle tə na pá ná tə cakəle. Kuyakv kuvhəvnav ηkv kv wule tə kəkə kə. Kəkə ká mayasəna paa wei i təmle

sí ka naa mpi tə kənaa tə. ¹⁴Ye wei í təna kite təw kə təmle nte kəkə kaa nyaga tə, í ká hiki í kofeluyv. ¹⁵Ama wei í nyənte í mowa, ílé í kofeluyv lepa-í kə. Ama paa ya í mayamaya na pə mayana isu kəkə mpee pəwə ke í luna.

¹⁶Í nyí teu sí í kə Isə təcayale, na Isə Feesuyv cakəna mə taa. ¹⁷Ye pə cəpa wei na í wakəli Isə təcayale, Isə ká wakəli pəntv. Pə taya pulv, Isə təcayale we kə tənəw na mə kin ke í caki.

¹⁸Mə taa nəyəlv í taa puɣusi í ti. Ye mə taa nəyəlv huv sí antulinya ine í taa pəntv nté ləmayasəe tv í pəsi kumeləw, iləna í wəəna ləmayasəe ke tampana.

¹⁹Pə taya pulv, Isə ná nyənəwi antulinya ine í taa ləmayasəe ke kumeləntv kə. Pa ηmaawa Isə Təm taa kə mpv sí: Ləmayasəe nyəma ləmayasəe ke Isə nyəkəna-wəye katəsi na í kraa-wə. ²⁰Pa tasa ηmaaw tətə sí: Tacaə nyəma sí ləmayasəe nyəma huwəe ta ke pulv. ²¹Pə təw kə yəlv kaa yəwəna yəlaa ləlaa. Pə taya pulv təw, mə tənna pə təna. ²²Paa Pəwli, paa Apəwəsi, paa Piyəe, paa antulinya, paa weesuyv, paa səm paa saŋa nyəm, paa cele nyəm, mə tənna pə təna. ²³Ama Kilisiti tənna-mə, na Isə tənna Kilisiti ílé.

4

Kilisiti tillaa

¹Pə təw ílé, í nyənəwi-tuyv Kilisiti təmle lataa mpa pa niw taa pə tv Isə tampana nna a ηmelaa tə. ²Ye pa tv pulv lapv ke yəlv niw taa, tampana ke í ká təw na í lakəna-wi. ³Ye ma kin ílé, paa mə yaa yəlaa ka cəyana sí pa pəkəwi ma təm ta na pá na, pəle pə ta na má. Ma mayamaya maa pəkəwi ma kin sí má ná sí ma tewa yaa ma ta te tə. ⁴Tampana təw isəntə, ma mayamaya ma kin ma ta na taalı nəyəlv se. Paa na mpv təle tu hóləyi sí ma tewa təkpataa se. Ama Tacaə ká pəkəna na í ná sí ma tewa yaa ma ta te tə. ⁵Pə təw ílé, í taa hulina nəyəlv təm tampana pəkəwv na pə waatv ta tata. Í yele na halí Tacaə kəw. Iní í ka kulina mpi pə ηmela səkrətvv tē tə pə təw təyelele. Na í ká kuli yəlaa lotu taa huwəe. Pəlye Isə ká sa paa wei isu pə mwa í samí-í tə.

⁶Ma taapalaa, ma kraɣa má na Apəwəsi tá təm na má keesəna mpv sí í cəkəna ituule nte pa tukaa sí: Nti pa ηmaawa tə, taa səwəsi tə təw. Pə təw kə mə taa nəyəlv í taa yəwəna ləlv na í footiyi ləlv. ⁷Awe yelaa na í hiki na í kəli ləlaa? Pə təna mpi n wəna tə pə taya Isə hana-η? Ye pa ha-η kəhav ílé pəpe təw kə n həw nyá tv isu nyá ləwv təw kə n hikaa?

⁸Pəwə, í tēma hikuyv ke pə təna mpi í nyuləwi tə, í tēma piluyv. Í tēma awulaa ke pəsəwv kə, na taa wə tá konyəntətv taa. Ye pu kə isu í kə awulaa təsiyisiyi kəlv pu lapa-m ləlen. Pə taya pulv təw, saa iní tá na-mə tu krenta kawulaya təwəv. ⁹Pə cəya isu tillaa taya Isə pəsəna waalı. Pə taya pulv, tə wə kə isu yəlaa mpa pa suwa sí paa kv patəma taa tə. Tə kə mpa pa təna pa nyənəwi təcəwə tə, paa isətaə tillaa paa yəlaa. ¹⁰Ta pəsa kumeləməw, na mu kə ləmayasəe nyəma ke Kilisiti kuləw iní í təw. Tá kə acamaa, na məye təwənaa. Pa tūwəna-mə, ama yem kə pa nyənəwi tá. ¹¹Haləna saŋa wəle tənə, nyəwəsi na ləkətv kuyəna-tv, na tə feina pəcekəle. Pa makí-tuyv na tə cəwki yem, tə feina tapasopile. ¹²Tá mayamaya tá kookalı kə tə lakí na tə təkəna. Pa təkí-tv, na taa səekí-wə. Pa tūwi-tuyv konyəw, tá sumaya sí pá tv. ¹³Pá kuyi ta nyəw, tu ləetəwi-wəye pa isayətv. Haləna saŋa paa nyənəwi-tv sí tə kə puləpəwv antulinya ine í taa. Pa nyənəwi-tuyv isu hute yaa pəntv mayamaya.

¹⁴Pə taya ma caa sí má tv-məye fēle təwə ma ηmaawa na má keesi-məye mpv. Ama ma luyv wəe kə sí má səyəsí-mə isu ma piya nsi ma luyv wəe tə. ¹⁵Paa í ká hiki səyəsəlaa ke iyisi naanəwa (10000) kə Kilisiti mpaaw təm taa

mə caa keke kulom. Mayale mə caa ke Kilisiti təhəyɔ təm taa. Pə taɣa pulv, má konna-meɣe Laapaali Kupaŋ. ¹⁶ Pə tɔɔ ké ma heeliyi-me si í təŋ ma yaasi. ¹⁷ Na pə mayamaɣa pə nyuvu tɔɔ ké ma kusa Timotee si í polo mə tɛ. Inɪ ɪ kɛna ma pəyalv wei ma sɔɔlaa tɔ. Tacaɔ tɔm taa ɪ ké yulv wei paa lana naani tɔɣɔ. ɪ ká keesi-meɣe yaasi wei ma tɔkaa na má tɔŋna Kilisiti tɔm taa na má húlɔ́yí paa leye Yesu seɛlaa kpeka taa si pá təŋ tɔ.

¹⁸ Mə taa lelaa huɔwa si ma kaa kɔɔ, ɪlena pá svv kalampaanɪ lapv. ¹⁹ Ye Tacaɔ tisaa maa kɔɔ mə tɛɣe nɔɔnɔɔ. Waatv inəɣɪ maa ná si kalampaanɪ nyóma mpe, nɔɣo taa tike ke pa laki, yaa pa waasəɣɪ kulv. ²⁰ Pə taɣa pulv tɔɔ, Iɔ Kawulaya tɔm ta ke nɔɣo taa tɔm tike. Ama si ɪ́ pəsi na ɪ́ laki ké. ²¹ ɪ ləsi mpi í caa tɔ ɪɛ. ɪ caa si má konna kpátúyó, yaa ma kɔɔ tɔpamm na sɔɔlvɔ?

5

Yesu seɛlaa kpeka taa asilima

¹ Pa tɔŋna mə tɔm ke yɔɣotɔyɔ ke teu ké si mə kulaputv wɛ asilima ke sɔsɔm. Paa ma ta nyɪ isɔnaa mayamaɣa kin pa kaa na asilima anɪ a taka. Pa yɔɣotaa si mə taa nɔɣolv ná kpaɣa ɪ caa alv. ² Paa na mpv mu tɔŋna mə tɛɣɪ sam pə tu feɪ. Pu nɔɣəsəna ké isv kulaputv nti tɔ wakəli mə laŋa ke sɔsɔm, na í ləsi mə hekv ke wei inɪ ɪ lapa mpv tɔ. ³⁻⁴ Paa ma na-me tɔ wɛ tɔma na pooluŋ tɔ, ma ləsaya wɛ mə kin ke tam ké. Ye ma, na Tacaɔ Yesu toma taa ma tɛma apalv inɪ ɪ tɔm kɔyɔ ké isv ye maa wɛ mə kin maa lapa tɔ. Waatv wei í ká kotɪ na ma ləsaya ká wɛɛ mə hekv tɔ, Tacaɔ toma ká wɛɛ tá tɔna tá hekv taa tɔna. ⁵ ɪ kpaɣa apalv inɪ na í peti Satanɪ niŋ taa na pə naasi-ɪ na ɪ ɪse, ɪlena pə waasi-ɪ kupaŋku Tacaɔ Yesu Kilisiti ká kɔɔ tɔ.

⁶ Kukusum pəciimaya kraasəɣəna somtu tɔna təfuv. ⁷ ɪ ləsi mə hekv taa ké mpi pə lapa-meɣe asaya tɔ, ɪlena í pəsi kɔpama tɔkpataa. Waatv inɪ í ká nɔɣəsəna somtu kɔfatu nti tɔ taa kukusum feɪ tɔ. Mpv pə mayamaɣa ke í tu wɛɛ. Pə taɣa pulv tɔɔ, tɔ nika tá Tɛɛv acima tɔɣov ké. Mpi tɔ pa tɛma tá Tɛɛv acima ɪwəyaya kɔyɔ tɔ se, ŋkeɣele Kilisiti. ⁸ Ye mpv ɪɛ tɔ tɔɣo ta acima. Ye tɔ tɔki-ye, tɔ taa tɔɣo-ye na potopoto wei ɪ taa kukusum kɔpəm wɛɛ tɔ. Isayav na asilima pə lite nté. Ama tɔ tɔɣo tá acima na potopoto wei ɪ taa kukusum feɪ tɔ. Inɪ ɪ kɛna potopoto kupaŋ na tampana nyəŋ.

⁹ Takəlaya ŋka maa ŋmaa-me tɔ ka taa ma heela-me si mə na yəlaa mpa pa laki asilima tɔ í taa kpenti. ¹⁰ Pə taya yəlaa tənaya yem ké ma yɔɣotəɣɪ. Mpi tɔ, antulinya taa cəne mə na asilima nyóma na nyullaa na ŋmulaa na tuŋ laalaa í sitina. Ye í tɔma si í cələɣɪ-wɛ, pə wɛɛ si í ká lu antulinya inɛ ɪ taa keke. ¹¹ Nti tɔɣələ si ye yulv nyənəɣɪ ɪ tɔɣɪ Iɔ seɛlv pəyele ɪ laki asilima, na í ta yeke nyulvɔv na tuŋ laav na yəlaa tɔvv na solum nyɔɔv na ŋmuləm, í taa kpətəna pɔntv. Mə na yulv isv mpv í taa tɔɣo tɔɣov mayamaɣa.

¹²⁻¹³ Ye pə kaasa mpa pa ta ke Iɔ seɛlaa tɔ, pə taya maa lana pɛle pa tɔm. Ama Iɔ ká huɔnana pɛle. Mə na mpa í kaa kpekəle tɔ pə taya pa tɔm ke í ka la? Pa ŋmaawa Iɔ Tɔm taa si: Yulv í laki isayav í ləsi-ɪ mə hekv.

6

Təma təmnaa tayanvɔv

¹ Ye mə taa nɔɣolv na ɪ taapalv pa wɛna tɔm, pə mvna pá yaa təmaya nɔnɔɣo ke ma ta nyɪ isɔnaa kin na Iɔ yəlaa wɛɛ? ² ɪ tá nyɪ si Iɔ yəlaa ká huɔnana yəlaa tənaya tɔm ke cele? Ye mu huɔnana yəlaa ke tɔm ke cele, ɪɛ pepe tɔ ké í kaa pəsi na í huɔ wenti tɔ wɛ pəciɪ tɔ? ³ ɪ tá nyɪ si taa huɔnana isɔtaa tillaa ke tɔm? Tə kaa kpisi isɔtaa tillaa ke tɔm huɔnav, kacəŋfana antulinya

taa cəne nyəntu na? ⁴ Təmnaa isu mpv pə taka maɣana-me, ɔna í məli na í kpaɣa-ti na í pukina mpa pa ta ke Yesu seela kpekəle pulv tɔ? ⁵ Ma yəɣətəyi n̄p̄yó sɪ feele í kpa-me. Isu í wɛv mpv tɔ ləmaɣasɛ tɔ nɔɣɔlv ɪ fei mə taa kele sɪ yəlaa ɪ yoowa ɪ taɣaŋ-wɛ? ⁶ Pə nəɣəsəna mə taa nɔɣɔlv í wɛna ɪ tɔɣəntəle na təm, pá yaa təmaɣa nənɔsɪ ke ma ta nyi isənaa kin na?

⁷ Isu í yaakoyu təmaɣa nənɔsɪ ke mpv tɔ pə hólóyí kpaɣaa ké sɪ ɪ kprisaa təkpaata. Pepe tɔw ké yulv í lapa-meɣe nti ɪ haaki mə təyi suulu? Paa pu nəɣəsəna í yaa-ɪ nənɔɣɔ? Pepe tɔw ké ɪ yeki sɪ ye pa n̄muləyi-me pa n̄mulɪ? ⁸ Pəyele mə təɲna isayatu lapv na n̄muləm ke mə taa mə tike. ⁹ Anɪ mə maɣamaɣa í nyəma teu sɪ isayalataa kaa na Isə Kawulaya. ɪ taa puɣusi mə ti, asilima lataa, na tuɲ laalaa, na wasaɲkalənaa, na apalaa mpa pa sɔvkəna təma tɔ, ¹⁰ na n̄mulaa, na nyullaa, na sɔlvnyɔlaa, na tɔvlaa, na n̄mulaa kpitikpitinaa, pa tənaya mpv pa taa nɔɣɔlv kaa keesi Isə Kawulaya. ¹¹ Anɪ mə taa lelāa ka wɛ n̄p̄yó. Ama pa ləsa-meɣe isayatu taa na í pəsi kɔpama. Na pə faɣasa-me na mə mpa sɪ í pəsi Isə nyəma. Taca Yesu Kilisiti tɔɲ taa, tá Isə Feesuyu yelaa na í pəsi kɔpama ke Isə isəntaa.

Mpi í lakəna mə tənəɲ tɔ í yele na pə hólí Isə teeli

¹² Mə taa lelāa tɔɲ sɪ ye pa noka mpi pa la. Tampana mpaav wɛe yaa, ɔle pə taya pə təna pə taa ké í ká waa. Ma pəsəyi má yəɣəti sɪ ma wɛna mpa sɪ má la pə təna yaa. Ama ma kaa yele ké sɪ pulvɔv í pəsi-m pə yom. ¹³ Mɛ í tɔɲ sɪ hiluyu tɔw ké pə ləsa kɔtəɣɔv na kɔtəɣɔv tɔw ké pə tɔ hiluyu. Mm, pə wɛ mpv mɛɛ. Paa na mpv Isə ká wakəli pə təm naale ɪni. Pə ta la yulv tənuyv ke asilima lapv tɔw, ama Taca tɔw ké. Na tənuyv n̄kɔ kv tɔw ké Taca wɛɛ. ¹⁴ Na isu Isə feesuyu Taca tɔ, ɪ ká te na í feesi taya mpv tɔtɔ na ɪ toma taa.

¹⁵ Anɪ í nyəma sɪ mə tənəɲ ké Kilisiti tənuyv hɔɣələɲ ké. Ma wɛv isəntɔ tɔ pə nəɣəsəna má kpaɣa Kilisiti tənuyv tɔw pulv na má kɔtəna apalaa təna alv na? Pəle pə kaa la paa pəcɔ. ¹⁶ Yaa í tá nyi sɪ yulv í sɔvna apalaa təna alv, í na-ɪ pa kɔnta tənuyv kɔlvmyv? Pa n̄maawa Isə Təm taa sɪ: Pa naale pa pəsa tənuyv kɔlvmyv ké. ¹⁷ Ama wei na Taca pa kɔntaa tɔ pa pəsa kɔlv m ke pa ləmaɣasɛ taa ké.

¹⁸ ɪ taa kɔtəna asilima. Isayətnaa mpa pə kaasaa na yulv lakɪ tɔ tu tokiyina ɪ tənuyv. Ama yulv wei ɪ ha ɪ təyi asilima lapv taa tɔ ɪ maɣamaɣa ɪ tənuyv ke ɪ lakɪ isayatu. ¹⁹ ɪ ta nyi sɪ mə tənəɲ wɛ isu Feesuyu Naɲɲtɔ təcaɣale yɛɛ? Feesuyu Naɲɲtɔ wei Isə ha-me na í wɛ mə taa təɣɔ ma tɔɲ. ɪ tá ti mə ti se. ²⁰ Isə yapa-meɣe haləna í felɪ. Mpv tɔ, í lana mə tənəɲ ke mpi pə hólóyí Isə teeli tɔ.

7

Akpaɣale tɔw kɔpəɔsvtɔ

¹ Pənente tɔ paasəna təm nti í ka pəsa-m mə takəlaya taa tɔ ɔle. Pə kəla teu sɪ yulv í taa kpaɣa alv yaa. ² Ama asilima wɛna a tɔw səsəm ke katatəlaya tɔ a tɔw, pə nəɣəsəna sɪ paa apalv wei í wɛna ɪ alv, na paa alv wei í wɛna ɪ paalv ké mpv tɔtɔ. ³ Apalv ɪ la ɪ alv ke isəna pə nəɣəsəna apalv ká la ɪ alv tɔ, na alv náá la ɪ paalv ké isəna pə nəɣəsəna alv ká la ɪ paalv tɔ. ⁴ Pə fei isu alv ká lana ɪ təyi isəna ɪ sɔlaa tɔ. ɪ paalv tənna-ɪ, ɪ niɲ na ɪ nɔɔhɛɛ. Na mpv tɔtəɣɔ na apalv, pə fei sɪ ɪ ká lana ɪ təyi isəna ɪ sɔlaa tɔ, ɪ alv tənna-ɪ, ɪ niɲ na ɪ nɔɔhɛɛ. ⁵ ɪ taa pə təma, ye pə taya isu mə təna í lapa nəɣɔ kɔlvmya na í tisi təma sɪ: Tə yele n̄p̄yó wɛɛ naale na tɔ paasəna Isə sələmyv. Ama pəle pə waali, í məli

na í kpentı nan. Ye í ta kpentı nan ke lɔn ke mpv í ká kɔɔ na í kpsı tɔnɛn na í hotı Satanı mayasɛn taa.

⁶ Nti ma yɔɔta ı̄sɔntɔ tɔ pə taya kɔcaalɔvɔ tɔm, ama ayɛnɛɛ kɛ. ⁷ Tampana tɔɔ, ma nyulaa ı̄su paa yulv wei í wɛɛ ı̄su ma wɛv ı̄sɔntɔ tɔ. Ama paa wei na ı̄ ı̄sɔ hatɛ kɛ. Pə ha a ı̄nɛyɛ pənɛyɛ, na pə ha ı̄nɛyɛ pənɛ.

⁸ Tɔm nti tə wɛɛ sı má heeli atamɛɛ na alaa leelaa tɔyɔlɛ sı, ye pa tɔka pa ıtantv ı̄su ma tɔkɔvɔ ma nyɛntv tɔ pu kəli-wɛyɛ sɛɛv. ⁹ Ama ye í kaa pəsı tɔnɛn tɔkɔvɔ, ı̄lɛ apalaa náá kpaɣa alaa, na leelaa náá saa apalaa. Pə kəla teu sı apalv í kpaɣa alv, na alv náá saa, na mpi yulv ká ɔaya na kətəı kɔvı-t tɔ.

¹⁰ Nti ma heeliyi mpa pa tɛma tɛmɔɣa kpaɣav tɔyɔlɛ sı: Alv í tɛma saav pə fɛı sı í kısı ı̄ paalv. Tacaa tu yɔɔtəna-tı. ¹¹ Na í kisa-t kɔlv, í ɔaya mpv, í taa saa kɔfalv. Ye í ká məli kupən ı̄ məli-t. Apalv ná fɛına mpaav sı í tɔyɔnı ı̄ alv.

¹² Mpa pə kaasaa tɔ, ma heeliyi pɛlɛ sı, ye apalv í kɛ ı̄sɔ sɛɛlv na ı̄ alv kɛ ma ta nyı ı̄sɔ, pəyɛlɛ alv unı ı̄ luɣu wɛɛ sı í na-t pá ɔaya, apalv í taa tɔ sı ı̄ kısıyi-t.

¹³ Mpv tətɔyɔ alv í kɛ ı̄sɔ sɛɛlv na ı̄ paalv náá kɛ ma ta nyı ı̄sɔ, pəyɛlɛ apalv unı ı̄ luɣu wɛɛ sı í na-t pá ɔaya, alv í taa tɔ sı ı̄ kısıyi-t. Ma mayamaya ma yɔɔtəna tɔlɛ, tə ta luna Tacaa kın. ¹⁴ ı̄sɔ tá kısı apalv wei ı̄ ta ke ı̄sɔ sɛɛlv tɔyɔ í na ı̄ alv ı̄sɔ sɛɛlv pa ɔayalɛ tɔɔ, pə́ɔ́ ı̄ ta kısı alv wei ı̄ ta ke ı̄sɔ sɛɛlv tɔyɔ í na ı̄ paalv ı̄sɔ sɛɛlv pa ɔayalɛ tɔɔ. Ye pə taya mpv pə tɔɔ pa piya ká wɛɛ ı̄su ma ta nyı ı̄sɔnaa, pəyɛlɛ sı kɛ ı̄sɔ nyənsı kɛ. ¹⁵ Ama ye wei ı̄ ta ke ı̄sɔ sɛɛlv tɔ ı̄lɛ í ɔaana fayaa, waatu unı pa taa wei ı̄ kɛ ı̄sɔ sɛɛlv tɔ ı̄ wɛna mpaav sı í yɛlɛ na pá fayaa. Pə taya pulv tɔɔ, ı̄sɔ yaa-mɛyɛ sı í ɔaya tɛma kın na lɛlɛn. ¹⁶ Alv ı̄sɔ sɛɛlv nyá n nana-we sı nyaa tɛna na ń ya nyá paalv nyuvɔ? Na apalv ı̄sɔ sɛɛlv nyá n nana-we sı nyaa tɛna na ń ya nyá alv nyuvɔ?

ı̄sɔ í yaa-n na ń wɛ ı̄səna ɔaya mpv

¹⁷ Ama nti tɔyɔlɛ sı Tacaa í ha-n mpi náá tɛn pəlɛ. Na ye ı̄sɔ yaa-n ı̄ mpaav taa na ń wɛ ı̄səna náá ɔaya mpv. Sɛyɛsvɔv nku ma sɛyɛsɔyi Yesu sɛɛlɛaa kpeka təna sı á tɛn tɔyɔlɛ. ¹⁸ Ye ı̄sɔ yaa wei kɛ ı̄ mpaav taa na í tɛma pɛlvɔv, pɔntv í ɔaya mpv, í taa hvv sı ı̄ məlɔxi ı̄su ı̄ taa pɛli. Na ı̄sɔ í yaa wei kɛ ı̄ mpaav taa na í tá pɛli, pɔntv í taa pɛkı sı ı̄ pɛlɔxi. ¹⁹ Paa n pɛlɛaa, paa n ta pɛli, tɔlɛ tə wɛ yɛm kɛ. Ama ı̄sɔ kɔheelıtu tɔkɔvɔ ntɛ sɔsɔɔntv. ²⁰ Paa wei í wɛɛ ı̄səna ı̄ ka wɛɛ na pə́ɔ́ ı̄sɔ yaakı-t ı̄ mpaav taa tɔ. ²¹ Ye n ka kɛ yom kɛ na ı̄sɔ yaa-n ı̄ mpaav taa, taa nəyəsı sı n pəsəyi kasayampu. Ama ye pə kɔma sı ń lu nyá yomlɛ taa, ı̄lɛ taa kısı. ²² Pə taya pulv tɔɔ, ye Tacaa yaa yom ke ı̄ mpaav taa, pɔntv pəsə Tacaa kasayampu kɛ. Ḿpúyɔ pə wɛɛ tɔtɔ, ye Kilısıtı í yaa kasayampu, pɔntv pəsə ı̄ yom kɛ. ²³ ı̄sɔ yapa-mɛyɛ haləna í fɛli, ı̄lɛ í taa pəsı mə tɔyı yəlaa yomaa. ²⁴ Ma taapalaa, paa wei í ɔaya ı̄sɔ sɛɛlv taa ı̄su ı̄səna ı̄ ka wɛɛ na pə́ɔ́ ı̄sɔ yaa-t ı̄ mpaav taa tɔ.

Atamɛɛ na leelaa pa tɔm

²⁵ Ye apalaa mpa pa ta kpaɣata alaa, na alaa mpa pa ta saata tɔ. Tacaa ta heeli-m pa tɔm sı pulv. Ama Tacaa pɛlɛɛ tɔɔ ma nəyəsəna yulv wei í yɔɔta nti pá mv-tı tɔyɔ. Pə tɔɔ kɛ ma heeliyi-mɛyɛ nti ma mayamaya ma hvvki tɔ.

²⁶ Kayana wahalanaa pane pa tɔɔ ı̄lɛ, ma hvvki sı pə kəla teu sı yulv í ɔaya mpv. ²⁷ Ye n wɛna alv, taa lv sı n kısıyi-t, na ń tu fɛına taa pɛkı sı ń kpaɣa. ²⁸ Paa na mpv, ye n tu kpaɣa alv, na ye pɛɛlv saana, ı̄ ta la ı̄sayatv tɔtɔ. Ama apalaa mpa pa kpaɣəyi alaa na alaa mpa pa saakı tɔ, paa ı̄femle nte pa naakı wahala kɛ. Wahala ı̄nɛyi ma ɔaa ma kɛli mə nyɔɔn tɔɔ.

²⁹ Ma taapalaa, nti ma yɔɔtəyı tɔyɔlɛ sı wulɛ puwaya. Pə tɔɔ tɔ, pə kpaɣav sanja waalı tɔ, mpa pa wɛna alaa tɔ pá la ı̄su pa fɛına, ³⁰ na mpa pɛlɛ pa wiliyi

tə pá la isu pa feina lanwakälle. Mpa pa yakı tə pə la-we isu pə taɣa mpe pa tənna pa kuyapəm mpi. ³¹ Mpa pa təkəna antulinya inε tə pá la isu mpa paa təkəna-ı tə. Pə taɣa pulv təw, wεεtu nti tə taa antulinya inε ı wεε tə ı kaa tasa taanɣu se.

³² Mpi ma nyuləxi təɣəle sı í lu nəɣəsee təm taa təkpataa. Apalv wei ı ta kpaɣa alv tə Tacaa təmle ke ı səkəna nyuɣv, na í lvkı sı Tacaa luɣu í lapı-ı.

³³ Ama wei ı kpaɣa alv tə ate cəne nyəm ke ı səkəna nyuɣv, na í lvkı sı ı alv luɣu í lapı-ı. ³⁴ Mpu inı pə tu-ı hekv ké. Mpu tətəɣv na alv yaa pεelə wei ı ta saa tə. Tacaa təmle ke pa səpəna nyuɣv. Pə taɣa pulv, pa caa ké sı Tacaa í ti pa tənəɣ na pa ləsası. Ama alv wei ı laalaa na í saa tə ate cəne nyəm ke ı səkəna nyuɣv, na í pεekəxi sı ı paalv luɣu í lapı-ı.

³⁵ Ma ɣəɣətəxi m̄p̄yó sı pə sənə-mε, pə taɣa isu katəka ke ma tuxı-mε. Ama ma caa ké sı má tusi-mεɣe mpi pə wε teu tə pə taa na í krentəna Tacaa ke teu na í tə isu pə m̄vnaa tə.

³⁶ Təv, pənente t́ paasəna yulv wei ı luɣu fei sı ı pεelə í saa tə pə təm ıle. Ye ı kəma na í ná sı pə fei teu sı í yele ı pεelə na í tee pə taa, í la isu ı luɣu wεε tə. Í yele-ı na í saa, ı ta la isayətv. ³⁷ Ama ye inı ı nəkəna na í tēma ı taa təkpataa sı ı pεelə í caɣa mpv, na pə tá ké nəɣəlv kisinana-ı kókisu, inı ı təkəna tənɣv na í kisiná ı luɣu ke mpv, ı pεelə inı í ta saa pə wε teu. ³⁸ Mpu tə, wei í yelaa na ı pεelə saa ı ta la taalı. Ama wei í ta yele na í saa pəle pə kəla teu.

³⁹ Alv paalv í wena ı weesuɣu, ı alv inı ı feina mpaav sı í kvlı-ı. Ama ye ı paalv səpa, pə ha-ı mpaav ké, ı luɣu í wε wei, ı saa. ıle kvlm̄tv ké, pu wεε ıso seeləvé ké. ⁴⁰ Paa na mpv ma hvv sı ye ı caɣaa isu ı wεε tə ı ká kəli lelen̄ nuw. Ma nyəmá sı ma h̄wεε anε a luna Feesuɣu Nan̄ɣtv kin̄.

8

Nantu kvlalaatv təm

¹ Pənente t́ paasəna nantu kvlalaatv təm ıle.

Tə nyəmá sı tá tənə tə wena pə nyəm mεε. Na tə nyəmá tə nyəmá inı ı yekina na yulv h̄əɣ ı ti. Ama səlvɣv ná lakı na t́ nyəw̄ tən̄. ² Ye nəɣəlv hvv sı ı nyəmá pulvpu, ı ta cekənta-wı isu pə wε təkpataa sı í cekəna-wı tə. ³ Wei ıle ı səlvəxi ıso, ıso ná nyəmá p̄vntv təw ké.

⁴ Nti í ka p̄w̄saa təɣəle sı, ye pa laawa, yulv ká təɣv yaa ı kaa təɣv? Tə nyəmá teu sı t̄w̄j ná naa isentəw̄ ké yem ké. Ama ıso tike kon̄ wenna. ⁵ ıso taa nyəm̄ paɣale na ate nyəm̄ paɣale ke yelaa yaa pa ısonaa. Paa yaa mpv sı ısonaa na mpa pa nyənəxi sı pa ti-we tə pa wε paɣale. ⁶ Ama tá kin̄ ıle, ıso wε kvlm̄ təkəɣ ké. Inəɣəle Tacaa wei ı lapa pə tənə tə, na ı təw̄ ké tə wena weesin̄. Na Tacaa kele kvlm̄, inəɣəle Yesu K̄ilisiti wei ı yelaa na pə tənə pə wεε, na wei ı təw̄ tə wena weesin̄ tə.

⁷ Ama yəlaa tənə ta nyı mpv. Lelaa wεε na pə tēna-wεɣe t̄w̄j təm taa, na ye haləna san̄a pa tən̄na nantu kvlalaatv təɣv, pə wε isu t̄w̄j ke pa tən̄əxi. Pa nyəm̄ wε tətəntələa, ılena pá mələxi nav sı kutəɣv̄ n̄kv̄ kv̄ wakələxi-wεɣe. ⁸ Pə taɣa kutəɣv̄ yekina na t́ k̄p̄ətəna ıso kin̄. Paa tə ta təɣv̄ pə taɣa pə pasəxi-t̄v̄ɣv̄ pulv, paa tə təɣaa pə taɣa pə s̄w̄səxi-t̄v̄ɣv̄ pulv.

⁹ Paa na mpv mε mpa mpaav wεε faa sı í lakı mpi í lá tə, í la laakalı, pə taa kəw̄ na í hu ıso seev̄ taa acamaa. ¹⁰ Ye nəɣəlvɣv̄ yem̄ nawa nyá wei sı n nyəmá tə na n̄ caɣa t̄v̄ɣv̄ tee na n̄ tən̄na təɣv̄, ıcam inı ı laakalı kaa polo isu í təɣv̄ nantu kvlalaatv nti? ¹¹ Waatv inı nyá nyəm̄ mpi pə lapa na nyá təɣəntəle ıcam wei ı təw̄ K̄ilisiti səpa tə í la yem̄ kele. ¹² Ye í p̄əntəɣəna m̄ə təɣəntələna na í k̄p̄esəxi pa laakalənaa mpa pa wε tətəntələa ké mpv tə,

Kilisiti ke í pəntəxəna. ¹³ Pə təw kə ye ma təkí mpi na pu hu ma təxəntəle, ma kaa təxə. Paa pəcə mayamaya ma kaa tu təxə nantu. Pə taa kəw na má hu ma təxəntəle.

9

Tillu təma təm

¹ Ma feina mpaav si ye ma lakí mpi ma la? Ma ta ke tillu? Ma ta na Tacaa Yesu? Pə təxə mə kəna ma lapa Tacaa təmle na pə lu mpi tə? ² Ye ləlaa u nyənhəyi-m tillu pə kpenna-mə? Mpi tə, isu mə na Tacaa í kpenɔvɔv tə pə hóləyí təkəlekele kə si ma kə tillu.

³ Mpróyú ma cəəkí mpa pa kotiyina-m paa timpí na pá təh si ma ta ke pəlv tə. ⁴ Ye pa fəléyi-m kətəxəv na konyənyəəm ke ma təmle təw ma yəwa? ⁵ Ye ma təhəsa əlv Isə sɛɛlv nəxəlvɔv ma waalı na tə cəəkí isu tillaa ləlaa na Tacaa newaa na Piyee pa lakvɔv tə ma yəwa? ⁶ Yaa ma na Paanapasí tá tike ke pə wɛɛ si tə lana tá nɪh na tə təxəna tá nəxə? ⁷ Yóólú wei í puki yoou na í təkí í tɪ? Na əwə səkí lɛsɛh tɔvɔv na í kaa təxə kv pɛɛ? Na əwə tiikiyi kaləkv na í kaa nyaasi naaləm?

⁸ Nti ma təh tə, yəlaa yəxətəxəna-təxi kvyəxəv, kəsəsutv taa pə fɛi mpv? ⁹ Moisi kəsəsutv taa pa ηmaawa si: N kaa həkə nav wei n makəna nyá məla tə í nəxə. Naəh təw tike ke Isə səxəməxəna? ¹⁰ Pə təxə tá mayamaya tá nyvɔv təw kə í yəxəta mpv? Tá mayamaya tá nyvɔv təw təkpm kə pa ηmaawa si: Wei í haləyi í haləna tɛɛlvɔv, na wei í kvh í kəna tɛɛlvɔv, si í ká hiki í paa nyəm. ¹¹ Ye tə tuuwa Isə nyəm ke mə həkə na kəyana tə hiki mpi pu waasi tá tənəh təxə mə kvh tə yəwa? ¹² Ləlaa ta kisi mpaav ke hikvɔv si pá hikiyi-wi, kacənfana tá na?

Paa na mpv tá tá nyəhna təna. Ama tə təxə pə təna pə konyəh si tə taa kəw tə wakəli Kilisiti təw Laapaalı kvpaŋ təmle. ¹³ Aní í nyəmá teu si mpa pa lakí təma ke Isə təsɛɛle taa tə Isə təsɛɛle caləsəxəna-wɛ. Na mpa pa lakí kətasi ke kətəyá təlata təw tə pa hikiyi pa paa nyəm ke kətasi nsí si taa kə. ¹⁴ Mpróyú pə wɛɛ. Mpa pa kpaaləyi Laapaalı Kvpaŋ tə Tacaa ha-wɛyɛ nəxə si pá təxəna kətasi nsəyi.

¹⁵ Ama má, ma ta la tənɛ uní tə taa natəli, na ma ηmaav isəntə tə, pə təxə si ma pəəsəyi si má hiki se. Sana səm na mpv uní pə lapv. Nəxəlv kaa wakəli mpi ma yəwəxəna mpv tə. ¹⁶ Pə təxə ma tɪ sam təw kə ma kpaaləyi Laapaalı Kvpaŋ se. Ama caalvɔv na caalvɔv kə. Na ye pə cəpa-m na má tá kpaalı Laapaalı Kvpaŋ, mayalɛ. ¹⁷ Ye ma mayamaya maa təna ma tɪ si má la təmle tənɛ, má nəkaa ma haakí nəxə kə na má təhə kufɛlvɔv. Isu pa tə-m-tɛyɛ kvɔvɔv tə, pə wɛɛ si má la-tɛyɛ na má lu təsə. ¹⁸ Ma kvfɛlvɔv nté ηkv ɪɛ? Nkvɔvle si má hóləsi lanjɛ na Laapaalı Kvpaŋ kpaalvɔv. Má kpaaləyi faalaa, má taa haa nəxə na má təhəa isu Laapaalı Kvpaŋ kpaallo lakí tə.

¹⁹ Ma tɪ ma təxi, ma ta ke yom. Paa na mpv ma lapa ma təxi yəlaa təna yom si má hiki yəlaa pəyalɛ ke səsəm ke isəna pə wɛɛ tə. ²⁰ Yuta nyəma taa, ma lakí kə isu Yuta tv, ɪlɛna má hiki-wɛ. Paa na maa təhəxi Moisi kəsəsutv tə, ye ma wɛ mpa pa təhəxi Moisi kəsəsutv tə pa həkə, ma lakí kə isu ma təhəxi-tɪ ɪlɛna má hiki-wɛ. ²¹ Na mpv tətəxə ye ma wɛ mpa pa ta nyí Moisi kəsəsutv təm tə pa həkə, ma wɛ kə isu pa wɛv tə, maa paasəxəna kəsəsutv, ɪlɛna má hiki-wɛ. Pə təxə isu ma təhə si ma lə Isə kəsəsutv se, Kilisiti kəsəsutv təna ma təhəxi kə. ²² Mpa pa wɛ ɪcəntəv ke Isə sɛɛv taa tə, ma lapa pa həkə kə isu ɪcəv na pəcə má hiki acamaa mpɛ. Mpróyú ma lakí paa mpa pa həkə, ɪlɛna paa pə

kəli we má ya pa taa ləlaa. ²³Ma lakɪ pə tənaya n̄p̄ógú Laapaali Kupaŋ tɔ́ kɛ́, ɪlena ma mayamaya maa waa pə taa.

²⁴Ntəŋ í nyəmá sɪ pa tɔ́kuyɔ asewa tete tɔ payale seena, ama kulɔm təkɔŋ təkəna. Mɛ tɔ́tɔ́ í kaasɪ mə tɔ́yɪ mpv na sewa, na í laali na í tɔ́gɔ nɔ́gɔ. ²⁵Lutaa na selaa pa təna pa lakuyɔ mpv tɔ́, pa wɛna pa kəkəkiiimnaa kɛ́ na isələ kɔ́sɛmle. Pa lakɪ n̄p̄ógú sɪ pá hiki sam ntenuyu ŋku kɪ taŋŋəyɪ tɔ́. Ama tá ɪle, tá lakɪ kɛ́ sɪ tɔ́ hiki sam ntenuyu ŋku kɔ́ wɛ tam tɔ́ tɔ́. ²⁶Pə tɔ́ kɛ́ má tɔ́ŋna sewa na má yaya isələ kɛ́ timpi ɪnɪ tɔ́. Ma wɛ kɛ́ isɪ ŋkuma matu wei ɪ haɣaləyɪ yem tɔ́. ²⁷Ama ma wɔ́səyɪ ma tənuyɔ kɛ́ na má təkəyɪ ma tɔ́yɪ teu sɪ pə taa kɔ́ na ma wei ma lapa ləlaa kɛ́ waasv tɔ́ má kpisi na pá lə-m.

10

Tuŋ tɔm laakali lapənav

¹Ma taapalaa ma luyɔ wɛɛ sɪ í tɔ́sɪ mpi pə mayana tá caanaa caanaa mpa na Moisi pa tɔ́ma tɔ́ pa tɔ́m. Pa təna tɔ́pɪ ɪsɔŋmɔntuyɔ kentina pa tɔ́, na pa təna tɔ́pɪ pa tɛsəna səsəncaasɪ tɛŋku. ²Na ɪsɔŋmɔntuyɔ ŋku kɔ́ tɛɛ kɛ́ tɛŋku taa kɛ́ pə sɔ́ pa təna tɔ́pɪ kɛ́ ɪsɔ́ lɔm kɛ́ pa muyɔ Moisi na pá tɔ́ŋŋəyɪ tɔ́ pə tɔ́. ³Pa təna tɔ́pɪ pa tɔ́gɔna piti tɔ́gɔnaya kulɔmaya ŋkɛ. ⁴Na pa təna tɔ́pɪ pa nyɔ́na piti kɔ́nyɔnyɔm kulɔməm mpi pə luna piw taa tɔ́. Na piw ŋku kɔ́ húlɔ́yɪ kɛ́ sɪ pá na Kilisiti pa tɔ́ŋna. ⁵Paa na mpv tɔ́ ɪsɔ́ laŋle ta hɛena pa taa payale, mpv pə yelina na pá sɪ wɔ́laya tetv taa.

⁶Pəne ɪnɪ pə lapaya sɪ pə́ húlɪ-tuyɔ ləŋ na pə́ taa kɔ́ na tɔ́ nyulɪ ɪsaya konyuləŋ ɪsɪ mpe ɪnɪ paa nyuluyɔ tɔ́. ⁷Na pə́ taa kɔ́ na í kɛɛsɪ na í svv tuŋ laav taa ɪsɪ pa taa ləlaa ka lapv tɔ́. ɪsɔ́ tɔ́m taa pa ŋmaawa mpv sɪ: Yəlaa caɣaa na pá tɔ́gɔ na pá nyɔ́, ɪlena pá nyəkɪ na pá kulɪ sɪ pa paaki. ⁸Na tɔ́ taa la wasaŋkalətv ɪsɪ pa taa ləlaa ka paasənav-tɪ na kuyaku kulɔmuyɔ tike yulɔnyɔ́ŋ iyisi hiu na tooso (23000) lu na pá sɪ tɔ́. ⁹Tə taa mayasɪ Tacaa sɪ tɔ́ naa ɪ waali. M̄p̄ógú pa taa ləlaa ka lapa na pá səna tɔ́maa. ¹⁰Tə taa miiti, mpi tɔ́, pa taa ləlaa ka miitaya n̄p̄ógú na wakəllu kɔ́-wɛ tɔ́.

¹¹Pə təna mpi pə mayana-wɛ tɔ́ pə́ húlɔ́yɪ ləlaa kɛ́ ləŋ kɛ́. Pa ŋmaa-təyɪ sɪ pa kpaaləyɪ-tv yoo. Pə́ taya pulv, waatu wei ɪ taa tɔ́ wɛ ɪsəntɔ́ tɔ́ tənaya waatu kɛ́. ¹²Pə́ tɔ́ ɪle yə wei ɪ hvv sɪ ɪ sɛŋaa pɔ́ntv í la laakaali, í taa kɔ́ na í hoti. ¹³Mayasuyɔ nakulɪ kɔ́ ta mayana-mɛ na pə́ kəli ɪsɪ mayasuyɔ makuyɔna yulv tɔ́. ɪsɔ́ təma sɪ ɪ lakɪ mpi tɔ́ ɪ yeki-wɪ. Pə́ tɔ́ kɛ́ ɪ kaa yele na mayasuyɔ mayana-mɛ na pə́ kəli-mɛ. Ama mayasəŋ ɪnɪ í kɔ́ma ɪ ká húlɪ-mɛyɛ ɪsəna í ká la na í tɔ́lɪ na í pəsi-ɪ tɔ́.

¹⁴Pə́ tɔ́ ɪle ma taapalaa kɔ́pama mɛ, í la laakali na tuŋ tɔ́m. ¹⁵Ma yɔ́gɔtəyəna-mɛ ɪsɪ yəlaa layatɔ́naa, ɪle nti ma yɔ́gɔtəyɪ tɔ́ í hvv mə mayamaya na í ná. ¹⁶ɪ nyə́nna tɔ́ təkuyɔ kəpɔ́ na í suna ɪsɔ́ kɔ́pantv na tɔ́ sɛɛ-ɪ í na tɔ́mle kɛ́ pə́ tɔ́ tɔ́ na í ná. Tə nyɔ́kuyɔ tɔ́, pɪ kɛ́ntəyɪ-tuyɔ n̄p̄ógú Kilisiti caləm tɔ́? Na potopoto wei tɔ́ fakɪ tɔ́, tɔ́ təkuyɔ tɔ́, pɪ kɛ́ntəyɪ-tuyɔ n̄p̄ógú Kilisiti tənuyɔ tɔ́? ¹⁷ɪsɪ potopoto wɛv kulɔm na taa wɛ kɔ́pɪŋ na tɔ́ taləyɪ-ɪ tɔ́ tɔ́ kɛ́nta kulɔm kɛ́. Mpi tɔ́ potopoto kulɔm kɛ́ tɔ́ təkɪ tɔ́ se.

¹⁸ɪ nyə́nna ɪsɛyɪ yəlaa na í na. Mpa pa təkɪ mpi pa lapa kətaya tɔ́ pá na ɪsɔ́ wei ɪ tike ɪ tɔ́ kətaya tɔ́late tɔ́ pa kɛ́ntaa kɛ́. ¹⁹ɪle ɪsənaya pə́ wɛɛ ɪle? Tuyɔ kulalaam kɛna pulv? Yaa tuyɔ mayamaya kɛna pulv? Pulv fɛɪ paa pə́cɔ́. ²⁰Ama pa laakuyɔ tɔ́ alɔ́yaa tɔ́ kɛ́ pa laaki, pə́ taya ɪsɔ́. Na ma kisaa sɪ mə na alɔ́yaa í taa wɛɛ təma tɔ́m taa ɪle. ²¹ɪ kaa pəsi na í nyɔ́ Tacaa kəpɔ́ na í tasa alɔ́yaa nyə́ŋ kɛ́ nyɔ́v. Na í kaa pəsi na í caɣa Tacaa nyənaya tɛɛ na í tasa

alóyaa nyəhka tee ké caɣav tətɔ. ²² Yaa tə caa tə sʊsɪ Tacaɑ ke isəsɛɛmlɛ taa? T́á kələnɑ-ɪ toma yaa isəna?

Isɔ teeli tɔyɔ ke paa mpi pə taa

²³ Mə taa lɛlaa tɔŋ sɪ mpaav wɛɛ sɪ t́ə nɔka mpi tɔ lá. Tampana, mpaav wɛɛ yaa. Ama pə tɔna pə fɛina kawaaya ké. Mpaav wɛɛ sɪ t́ə nɔka mpi tɔ la. Ama pə taya pə tɔna pə lapɔ sɔsɔsəyənɑ pɔlɔpɔyɔ Isɔ sɛɛv taa. ²⁴ Nɔyɔlv í taa pɛɛkɪ ɪ maɣamaɣɑ ɪ nyɔyɔ nyəntɔ tike. Ama paa wei í pɛɛkəyɪ ɪ tɔyɔntɛlnaɑ nyəntɔ tɔtɔ.

²⁵ Nantɔ tɔna nti pa pɛɛtəyɪ kɔyaku taa tɔ í tɔyɔ, í taa kpeye mpi mə taa í wɛna sika tɔ. ²⁶ Pə taya pɔlv, pa ŋmaawa Isɔ Təm taa sɪ: Tacaɑ tɔnna tɛtv na pə tɔna mpi pə wɛ tɔ taa tɔ.

²⁷ Ye ma ta nyɪ Isɔ yaa-ŋ tɔyɔv na nýɑ luyɔ wɛɛ sɪ n puki, ŋ polaa, tɔyɔ pə tɔna mpi ɪ ḱɑ saa-ŋ tɔ, taa kpeye mpi nýɑ laakali taa n wɛna sika tɔ. ²⁸ Ama ye nɔyɔlv heela-ŋ sɪ tənɛ unɪ pa laawaya, ilɛ taa tɔyɔ, ke wei ɪ cəpa-ŋ ŋpɔyɔ səkpalɔyɔ tɔ ilɛ ɪ tɔɔ, na nýɑ laakali ta caya ɪ tɛcaɣalɛ tɔ pə tɔɔ. ²⁹ Pə taya nýɑ laakali ke ma yɔyɔtəyɪ cənɛ. Ama wei unɪ ɪ heela-ŋ tɔ ɪ nyəŋ tɔɔ ké.

Ilɛ pepe nyɔyɔ tɔɔ ké lɛlv laakali təm ḱɑ pɛli ma niŋ ke mpɔ? ³⁰ Ye ma sɛɛkɪ Isɔ ké í na tɛmlɛ na ṕəcɔ́ má təkɪ, pepe tɔɔ ké paa tɔv-m timpi ma təkəna sɛɛtv tɔ?

³¹ Pə wɛɛ sɪ paa í təkɪ, paa í nyɔɔkɪ, paa í lakɪ mpi, í la na Isɔ hiki teeli ke pə tɔna pə taa. ³² I taa hu nɔyɔlv, paa Yuta nýəma, paa mpa pa ta ke Yuta nýəma tɔ, paa Yesu sɛɛlaa. ³³ I la isɔ ma lakɔyɔ tɔ. Ma lukɪ ké sɪ pə tɔna mpi ma lakɪ tɔ ṕə la yɔlaa tənaya lɛlɛŋ. Pə taya ma maɣamaɣɑ ma nyɔyɔ nyəntɔ ke ma pɛɛkəyɪ. Ama yɔlaa tɔna nyəntɔ ké sɪ ṕə ya pa nyɔɔŋ.

11

¹ I kɛɛsəyənɑ-m isɔ má kɛɛsəna Kilisiti tɔ.

Alv ka te saalaya ke Isɔ təsɛɛlɛ

² I tɔɔsa ma təm ke pə tɔna pə taa na í t́əka kɔlapɔtvnaɑ ke teitei isɔ ma kɛɛsɔyɔv-mɛ tɔ ma sama-mɛ. ³ Ama ma caa ké sɪ í nyɪ sɪ Kilisiti keɛ paa apalv wei ɪ sɔsɔ, na apalv ntɛ alv sɔsɔ, na Isɔ keɛ Kilisiti ilɛ ɪ sɔsɔ. ⁴ Ye apalv í səlɛməyɪ yaa ɪ kpaaləyɪ Isɔ kɔheelitɔ ke Isɔ təsɛɛlɛ na í t́ɑ kuli ɪ nyɔyɔ tɔɔ, Kilisiti ke ɪ kɛɛnɑa. ⁵ Na ye alv í səlɛməyɪ yaa ɪ kpaaləyɪ Isɔ kɔheelitɔ na í t́ɑ te saalaya, ɪ paalv ké ɪ kɛɛnɑa, na pə pəsa isɔ pa loola-ɪ ké. ⁶ Na ye alv kaa te saalaya ilɛ pá ḱɔ ɪ nyɔɔsɪ. Ama ye pə wɛ-ɪ fɛɛlɛ sɪ pá kɔ-ɪ yaa pá looli-ɪ, ilɛ í te saalaya. ⁷ Apalv kaa pa ɪ nyɔyɔ tɔɔ ké pɔlv, mpi tɔ, ɪ ké Isɔ lɛɛsɔyɔv na ɪ kin ke Isɔ teu naaki. Ama alv kin ke apalv teu ná naaki. ⁸ Pə taya alv ke pa cosaa na pá ŋmana apalv. Ama apalv ke pa cosaa na pá ŋmana alv. ⁹ Na pə taya alv tɔɔ ké pa ŋma apalv. Ama apalv tɔɔ ké pa ŋma alv. ¹⁰ Pə tɔɔ ké isɔtɑa tillaa tɔɔ, alv ḱɑ wɛna ɪ nyɔyɔ tɔɔ ké mpi pə h́óləyɪ sɪ ɪ ta tɪ ɪ tɪ, ama apalv tɔnna-ɪ tɔ. ¹¹ Paa na mpɔ tɔ, Tacaɑ təm taa alv fɛɪ ɪ tɪ tɔɔ tike, na apalv ke ilɛ ɪ tɪ tɔɔ tike, pa tɔna pa tɪ pa tɔmaya. ¹² Pə taya pɔlv tɔɔ, apalv ke pa cosaa na pá ŋmana alv, na mpɔ tɔtɔyɔ alv na lɔla apalv, na pə tənaya mpɔ Isɔ kin ke pə lunaa.

¹³ Mə maɣamaɣɑ í maɣasi-təyɪ mə taa na í ná, sɪ waatv wei alv puki Isɔ sɛɛv na í səlɛməyɪ tɔ, ɪ caya nyɔyɔ kɛɛtɛ na? ¹⁴ Antulinya taa cənɛ maɣamaɣɑ se, ye apalv yɛləyənɑ nyɔɔsɪ kɔtayaɣalasi, fɛɛlɛ sɔsɔɛlɛ ké. ¹⁵ Ama ye alv nyɔɔsɪ tayaləna mpɔ, isante sɔsɔɛlɛ ntɛ. Tampana yaa pə ha paa alv wei ké nyɔɔsɪ kɔtayaɣalasi ké sɪ sɪ takəyɪ-ɪ isɔ tɛkɛntɛ. ¹⁶ Ama ye nɔyɔlv tasəyɪ tənɛ unəyɪ kɛɛsənav pɔntɔ í nyɪ sɪ, paa ta, paa Isɔ sɛɛlaa kɛkɛka, tɔ fɛina lakasi nasəlɔ tɔtɔyɔ t́ɑ Isɔ sɛɛv wulɛ na ṕə t́ɑ kɛna sənɛ.

Ta Caa s̄am t̄ōs̄uyv
(*Matiyee 26:26-29; Malakı 14:22-25; Luku 22:15-20*)

¹⁷ T̄ōv, nti ma nawa na ma caa ma ȳōȳōti-ti t̄o, p̄ə ta m̄vna m̄a sa-mēye paa p̄əo se. P̄ə taya pulv, m̄ə kotunj wei í kotiyi t̄o, ye p̄ə taya isayatu, u s̄ōs̄oyi-mēye k̄upant̄o nat̄əli. ¹⁸ Kancalaya nȳənt̄o ile, pa heela-m k̄é s̄i í kotiyi t̄o, m̄ə kotuyu faya kpeka kpeka k̄é, na u caa t̄əma. İle ma tisa-t̄əyi is̄u ma ta tisi. ¹⁹ Ye fayas̄uyv í we m̄ə hek̄v taa k̄əlo, k̄ó wee na p̄əc̄ó pá nyi m̄ə taa mpa pa k̄é k̄upama na tampana t̄o. ²⁰ İ kotuyu t̄o, p̄ə taya Tacaa t̄əyonaya ke í t̄əki. ²¹ P̄ə we m̄p̄úȳo k̄upam mee, í cak̄uyv nyanaya t̄ee t̄əkpem t̄o paa wei i hulīyina i mayamaya i t̄əyonaya k̄é. Nȳəȳos̄i ná t̄əh̄na lelaa ke k̄uyv na sul̄vm náá k̄uyi lelaa. ²² İ k̄á t̄əki na í nȳəok̄i m̄ə t̄eesi nsi s̄i taa t̄əȳo í feina yaa we? Yaa İso seela kpek̄əle ke í nȳən̄əyi yem? Na mpa p̄ele pa feina pulv t̄əȳəle í caa feele t̄uyv na? Yaa í caa m̄a heeli-me suwe? P̄ə nȳəos̄əna ma sa-me? Paa p̄əo ma kaa sa-me se.

²³ P̄ə taya pulv t̄əo, t̄əmn̄aa mpa Tacaa t̄asa-m na m̄a caa ma heeli-me t̄əȳəle s̄i, ahōo nna a taa pa yelaa na pá kpa Tacaa Yesu un̄i t̄əȳo i k̄paya potopoto. ²⁴ İ se İso k̄é í na t̄əml̄e na í t̄e il̄ena í faya-i na í t̄o s̄i: İne i k̄ena ma t̄ənȳv n̄ku p̄ə ha m̄ə t̄əo t̄o, m̄p̄úȳo í k̄á laki na í t̄əos̄əyi ma t̄əo. ²⁵ Pa t̄əma t̄əȳəv ke m̄pv il̄ena í k̄paya k̄əpv na í t̄o s̄i: K̄əpv in̄e i k̄ena İso n̄əȳo p̄eel̄uyv k̄ofam yoo, na ma cal̄əm hul̄əna p̄ə tampana. Paa waatu wei k̄é í nȳəok̄i i nȳəok̄i m̄pv na í t̄əos̄əȳəna ma t̄əo yoo. ²⁶ K̄upam ye í wee na í t̄əki potopoto in̄e na í nȳəok̄i k̄əpv in̄eȳe m̄pv, í heelīyi Tacaa s̄əm t̄əm, hal̄əna il̄é i k̄əo í m̄əli.

²⁷ P̄ə t̄əo k̄é ye n̄əȳəlv wee na í t̄əki Tacaa potopoto na í nȳəok̄i i k̄əpv p̄əȳele i ta n̄əȳəos̄əna s̄i í t̄əȳo na í nȳəo p̄unt̄o í nyi s̄i Tacaa t̄ənȳv na i cal̄əm p̄ə t̄əm we i nȳəȳv taa k̄é. ²⁸ P̄ə wee s̄i paa wei í p̄əos̄i i t̄əyi i mayamaya na í ná na p̄əc̄ó í t̄əȳo potopoto in̄e na i nȳəo k̄əpv in̄e. ²⁹ P̄ə taya pulv t̄əo, ye wei i t̄əki potopoto na í nȳəok̄i k̄əpv ke yem t̄əo na í t̄a cek̄əna s̄i p̄ə k̄é Tacaa t̄ənȳv, i k̄əh̄na i mayamaya i nȳəȳv taa k̄é t̄əm ke i t̄əȳəv na i nȳəos̄v m̄pv p̄ə taa k̄é. ³⁰ İs̄ənt̄o un̄i i mayamaya i lap̄v t̄əo k̄é m̄ə taa p̄əȳəle k̄é k̄ut̄ənt̄vnaa na acamaa na ȳəlaa k̄upin̄ s̄əpa. ³¹ Ye ta mayamaya t̄ə p̄əos̄əȳəna t̄a t̄əyi t̄əmn̄aa na p̄əc̄ó ile, t̄ə k̄p̄ee t̄a t̄əyi t̄əm nti İso k̄á h̄vna-t̄v t̄ə t̄ə taa k̄é. ³² Ama Tacaa ile i h̄v̄k̄əna-t̄uyv na í h̄əh̄ t̄a n̄k̄p̄əh̄h̄ ke s̄i p̄ə taa k̄əo na p̄ə kaa t̄a na antulinya ke k̄pat̄əte k̄olum̄t̄əle.

³³ P̄ə t̄əo ile ma taapalaa waatu wei í kotiyi s̄i í t̄əki Tacaa t̄əyonaya t̄o í t̄əh̄ t̄əma. ³⁴ Ye nȳəȳos̄i í pu wei p̄unt̄v í t̄əȳo i t̄əȳəȳə, na p̄ə taa k̄əo na m̄ə kotunj t̄əo İso k̄əo í nana-mēye nat̄əl̄əyi lap̄v. Nti nti p̄ə kaasaa t̄o m̄a k̄əma na m̄a k̄əo ile ma t̄eesi t̄əlȳe t̄əyan̄uyv.

12

Mpi mpi p̄ə lapv saaki ȳəlaa t̄o

¹ P̄ə̄n̄ente t̄ə paas̄əna mpi mpi İso Fees̄uyv Nan̄h̄tv yeki na p̄ə saa ȳəlaa t̄o p̄ə t̄əm ile.

Ma taapalaa ma caa k̄é s̄i mpi mpi p̄ə saak̄uyv ȳəlaa t̄o í nyi tampana nna a t̄əo p̄ə saa m̄pv t̄o. ² İ nȳəm̄a teu s̄i í ka kev ma ta nyi is̄ənaa t̄o t̄uh̄ wei u ȳəȳət̄əyi nat̄əli t̄o i t̄əm taa k̄é p̄ə hana m̄ə ise na c̄uȳəlv̄uyv fei. ³ P̄ə t̄əo mayamaya ke ma caa s̄i í nyi na í t̄e m̄ə taa s̄i ȳəlv̄ n̄əȳəlv̄ i fei wei İso Fees̄uyv tiikiyi na p̄unt̄v luna p̄ə waali na í t̄o s̄i Yesu k̄é mpusi t̄o. Na ye Fees̄uyv Nan̄h̄tv u tiikiyi wei p̄unt̄v kaa p̄əsi na í t̄əlv̄əyi na í yeki s̄i Yesu k̄ele Tacaa.

⁴ Mpi mpi p̄ə saaki ȳəlaa ke İso m̄paav taa t̄o p̄ə we n̄ka n̄ka k̄é. Ama İso Fees̄uyv k̄olum̄uyv n̄kv ku yekina na p̄ə saaki ȳəlaa. ⁵ T̄əma lap̄v we fakasi

fakasi. Ama Taca kolum inu i tōma ke pa laki. ⁶ Kolarəm we ŋka ŋka, ile Iso kolum inu i tuyona pa tənaya kolapəmnaa mpe pa tēna. ⁷ Iso Feesuyu hólóyí paa wei i kin ké si ku wee na ku yeki na pulv lapv saa pountv lena pa tēna pá hiki kupantv ke pē taa. ⁸ Iso Feesuyu haa nɔyolv ile tōtō si í yəɔtəɔəna nyəm. ⁹ Iso Feesuyu kolumvuvv kune ku yekina na nɔyolv náá tisiyí Iso tōo ké yuvv ke teu. Na kó haa nɔyolv ileɣe kutantvnaa waasvuvv pəsuvv. ¹⁰ Iso Feesuyu yeki na nɔyolv náá laki piti tōma, na ku tuyv nɔyolv ile si í kpaaləyí Iso kóheelitv, na ku yeki na nɔyolv náá nyəŋ na í fayasəyí alɔɔaa nyəntv na Iso Feesuyu nyəntv. Ku yeki na nɔyolv ílé í yəɔtəɔəna tōmnaa mpa nɔyolv u nukí tō, na ku yeki na nɔyolv náá cəkəɔəna-ti na í teləsəyí. ¹¹ Iso Feesuyu kolumvuvv kune ku taa ku tike ku lakəna pē tənaya mpv. Ku yeki na paa mpi mpi pē lapv saa paa wei ké ŋka ŋka isv ku nəkaa tɔɔ.

Tənyv pilimile kolumtəle

¹² Tampāna tōo Kilisiti wee ké isv yolv tənyv pilimile wev na kó wēna nōɔhē na niŋ na ŋkpaŋŋ na ise na pē tənaya mpv tō. Tənyv wev tō paa ku tōo ku wēna m̀p̀ỳỳ waani waani tō pē tēna pē kpenta kolum ké si tənyv. ¹³ Mpv tōtəɔ na ta tēna, paa tō ké Yuta nyóma yaa tō ta ke Yuta nyóma, paa tō ké yomaa yaa kasayampiya, Iso Feesuyu kolumvuvv ŋkuvv pa sōna-tuyv Iso lom si tó kpenti isv yolv tənyv pilimile wev tō, na Iso Feesuyu kolumvuvv ŋku ku lom ké tə nyəɔki teu ké tá tēna.

¹⁴ Yolv təntvuvv pilimile wev tō pē taya nōɔhē tike yaa niŋ yaa ŋkpaŋŋ yaa ise tike wēna. Ama pē tənaya mpv pē wēna ku tōo. ¹⁵ Nōɔhəle ka pəsi na tó tō si: Ma ta ke niŋ tō, ma ta ke tənyv? Paa tu yəɔtə mpv pu ləsi-təɣe tənyv tōo? ¹⁶ Nkpaŋvuvv ká pəsi na kó tō si: Ma ta ke isəle tō ma ta ke tənyv? Paa ku tu yəɔtə mpv pu ləsi-kvuvv tənyv tōo? ¹⁷ Na pē wev mpv tō, ye isəle tike təkəŋ wēna yolv tənyv tēna tōo, pepeye yolv ká nuna tōm? Na ye ŋkpaŋvuvv tike wēna, pepeye yolv ká nuna səŋ? ¹⁸ Tampāna tōo Iso nəkə isəna tō m̀p̀ỳỳ i lapa, i tō yolv tənyv tōo ké paa mpiyí waani waani. ¹⁹ Ye koluməm ka wēna yolv tənyv tēna ile pē taa ké yolvətənyv nté. ²⁰ Ama yolvətənyv na wev tō ku wēna nōɔhē na niŋ na ŋkpaŋŋ na ise na pē tənaya m̀p̀ỳỳ.

²¹ Pē tōo ké ise ná kaa pəsi na á tō niŋ si ye ílé i fei pē lá isəna? Na nyuvv ná kaa pəsi na ku tō nōɔhē si ye ale a fei pē lá isəna? ²² Pē fei m̀p̀ỳỳ paa pəɔ, mpi mpi pē ké taaləm nyəm ke yolv tənyv taa tō mpəɔle weesuyu. ²³ Mpi tē nyənəyí m̀p̀ỳỳ taaləm tō mpəyí tō mələ na tó seena na pē kəli ləmpənəna. Na pē kaasa ləmpi, pəle pē yaav we feele, pəleɣe pa kələyí ŋmesvuvv təkulakula, ²⁴ na pē kəli tá tənyv tōo ləmpənəna mpi pu mōnaa si tē la mpv tō. Iso lapa yolv tənyv ke m̀p̀ỳỳ si ləmpi í takəyí ləmpi waali. ²⁵ Pē tōo ké fayasvuvv fei yolv tənyv tōo. Ama pē tēna mpi pē we tənyv tōo tō pu nəɣəsəyí tōma tōo ké tam ké. ²⁶ Ye yolv tənyv tōo ləmpi saləməyí, pē tēna pē saləməyənə, na ye pa sama yolv tənyv tōo ləmpi, pē tēna pē samtv ké.

²⁷ Mə tēna í ké Kilisiti tənyv ké, na paa mə taa wei i ké Kilisiti tənyv kune ku tōo pulvuvv ké. ²⁸ Pē tōo ké Iso kpa tillaa ke Yesu seelaa kpekəle taa ké kancaalaya, pē waali ké Iso kvəyəɔtətv teləsəlaa, pəle pa waali ké seɣesəlaa, pē waali ké i kpa piti tōma lataa, na kutantvnaa waasəlaa, na lelāa tentaa, na nyuvv nyóma, na mpa tōmnaa mpa nɔyolv u nukí tō pa yəɔtəvuvv saawa tō. ²⁹ Pa tēna pa ta ke tillaa se, pəyele pa tēna pa ta ke Iso kvəyəɔtətv teləsəlaa yaa seɣesəlaa. Pa tēna paa pəsəyí piti tōma lapv. ³⁰ Pē taya pa tēna pa waasəyənə kutantvnaa, pəyele pē taya pa tēna pa yəɔtəyənə na tōmnaa mpa nɔyolv u

nuki tɔ, yaa tɔmnaa mpɛ pa telɛsɔyɔ. ³¹ Ye ɪ nyulɔyɪ sɪ pulɔ lapɔ ɪ saa-me, ɪ nyulɪ mpi pɛ kɛla nyɔyɔ tɔ.

Maa hɔlɪ-meɣe pɛnɛntɛɣe mpraav ŋku kv kɛla ɪ tɛna tɔ.

13

Tɔma sɔɔlɔyɔ tɔm

¹ Paa ma yɔɔtɔyɪ yɛlaa nsɔma na ɪsɔtaa tillaa nsɔma tɔtɔ, ye maa sɔɔlɔyɪ yɛlaa ma yɔɔtɔyɪ tɛna wɛ yem kɛ ɪsu suule wiikuɣu tɔ yaa kankonte wiikuɣu tɔ. ² Paa pɛ wɛɛ sɪ ɪsɔ kvheelitu kpraalɔyɔ saana-m, yaa paa maa nyɪ pɛ tɛna na mɔ cɛkɛna kvhmesɔm tɛna, yaa paa maa tisa ɪsɔ tɔɔ kɛ ma yuy kɛ teu na mɔ yɔɔtɔyɛna pɔɔŋ sɪ ɪ kpesɪ na ɪ layasi, na ɪ kpesɔyɪ na ɪ layasɔyɪ, na maa sɔɔlɔyɪ yɛlaa, ma wɛ yem kɛ. ³ Paa ma apɪtitu tɛnaya maa kraɣa na mɔ tala kvnyɔntɔnaa, yaa paa ma tɔnɔyɔ mayamaya kɛ ma lapa awusa sɪ ye pa wɔkɪ kɔkɔ pa wɔ, ye maa sɔɔlɔyɪ yɛlaa pɛ tɛnaya mpɔ yem kɛ.

⁴ Sɔɔlɔyɔ ɪ wɛɛ ɪsaya kvnyulɔyɔ fɛɪ, tɪ hɔm fɛɪ, ɪsɔcav fɛɪ. ⁵ Ye sɔɔlɔyɔ ɪ wɛɛ fɛɛɛ fɛɪ nyɛntɔ natɔlɪ tu kvh, ye sɔɔlɔyɔ ɪ wɛɛ pulɔ u pɛɛkɔyɪ ɪ nyɔyɔ nyɛntɔ tike. Sɔɔlɔyɔ ɪ wɛɛ pɔáná mɔyɔ fɛɪ, sɔɔlɔyɔ ɪ wɛɛ tɛ kv tisiɣɪ sɪ maa ná maa ná pɛ wɛɛ. ⁶ Sɔɔlɔyɔ ɪ wɛɛ kv caa kv nu kawalaya tan. Ama tampana tan kɛ kv caaki. ⁷ Ye sɔɔlɔyɔ wɛɛ cɔtɔyɔ fɛɪ paa mpi pɛ taa. Ye sɔɔlɔyɔ wɛ paa mpi pɛ taa naani na tɛɛlɔyɔ na suulu pɛ wɛɛ kɛ.

⁸ Sɔɔlɔyɔ tɔm ka wɛɛna tam tɔɔ, ɪsɔ kvheelitu kpraalɔyɔ ká sɪ tɛnaya. Wei pɛ saawa na ɪ yɔɔtɔyɛna tɔmnaa mpra nɔɣɔlɔ u nuki tɔ pu tɛ na pɛ tɛ. Nyɛm ká tɛ na pɛ saali yem. ⁹ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, mpi mpi tɛ nyɛmá tɔ titite kɛ, na ɪsɔ kvheelitu nti tɛ kpraalɔyɪ tɛ tɛɛ tɛ sekɔyɪ kɛ. ¹⁰ Ama pɛ kɔma na mpi pɛ tɛwa tɛkpataa tɔ pɛ kɔɔ, mpi mpi pɛ sekaa tɔ pɛ saalɔyɪ yem kɛ.

¹¹ Maa kɛ pɔyaya tɔ ma yɔɔtɔyɪ na ma huwɛɛ na ma kvmayasɔm pɛɛnyɛm kɛ. Ama ma ɪsɛ kɔma na á nyaali tɔ na lo pɛɛnyɛm tɛna. ¹² Kayana tɛ naa kɛ ɪsu pa naakɔyɔ pulɔ ɪɛɛmɔyɔ tɛcɛntɔlaa kɛ tɪŋ taa tɔ. Ama tu tɛ na tɛ ná tɛkelekele. Kayana mpi mpi ma nyɛmá tɔ titite kɛ. Ama maa tɛ na mɔ nyɪ pɛ tɛna tɛpaɪpaɪ ɪsu ɪsɔ nyɛma-m tɔ.

¹³ Pɛnɛntɛ pɛ yelina yaasinaa pane pa tooso ɪɛ, naani na tɛɛlɔyɔ na sɔɔlɔyɔ. Ama sɔɔlɔyɔ ntɛ pa tooso taa aɛpa.

14

Mpi mpi pɛ lapɔ saaki yɛlaa tɔ pɛ tɔm tɔtɔ

¹ Ye mpɔ ɪɛ ɪ niina ɪsɛ kɛ sɔɔlɔyɔ tɔm. ɪ nyulɪ teu sɪ pulɔ lapɔ ɪ saa-meɣe ɪsɔ mpraav taa tɔtɔ, ɪɛ pɛ kɛlɛna ɪsɔ kvheelitu kpraalɔyɔ. ² Wei ɪ yɔɔtɔyɪ tɔmnaa mpra nɔɣɔlɔ u nuki tɔ pɛ taya yɛlaa kɛ ɪ yɔɔtɔyɛna, ama ɪsɔ kɛ. Pɛ taya pulɔ, ɪ na ɪ yɔɔtɔyɔ na ɪ tɛm nɔɣɔlɔ u nu ɪ tɔm tɔ se. Tampana nna a ka pama tɔ anɔyɪ ɪ kuliyina ɪsɔ Feesuyɔ ton. ³ Ama wei ɪ kpraalɔyɪ ɪsɔ kvheelitu tɔ ɪ laki kɛ na yɛlaa nyɔkɪ ton kɛ ɪsɔsɛɛɛ mpraav taa. ɪ kraasɔyɪ pa apalɔtɔ na ɪ hɛɛsɔyɪ pa lanɔ kɛ. ⁴ Ama wei ɪɛ ɪ yɔɔtɔyɪ tɔmnaa mpra nɔɣɔlɔ u nuki tɔ ɪ tɔyɪ ɪ sɔɔsɔyɪ ton, na wei ɪɛ ɪ kpraalɔyɪ ɪsɔ kvheelitu tɔ Yesu sɛɛlaa kpekɛle tɛnaya ɪ sɔɔsɔyɪ ton.

⁵ Ma sɔɔla teu sɪ mɔ tɛna ɪ yɔɔtɔyɪ tɔmnaa mpra nɔɣɔlɔ u nuki tɔ. Ama ma kɛla nyulɔyɔ kɛ teu sɪ ɪsɔ kvheelitu kpraalɔyɔ ɪ saa-me. Pɔpɔtɔ fɛɪ, wei ɪ kpraalɔyɪ ɪsɔ kvheelitu tɔ ɪ waasɔyɪ na pɛ kɛlɪ wei ɪ yɔɔtɔyɪ tɔmnaa mpra nɔɣɔlɔ u nuki tɔ. Ama ye nɔɣɔlɔ wɛɛ na ɪ ká pɛsɪ na ɪ telɔsɪ na Yesu sɛɛlaa sɔɔsɪ ton pɛ paasi. ⁶ Ma taapalaa ma pɔɔsɔyɪ-me sɪ ye ma kɔma mɔ tɛ na

má yōgōtāyēna-meyē tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tō nti tē taa kele ma waasa-me ile? Ma ta waasi-meyē natēli tē taa ké paa pəcə pəcə. Ama ye ma kōma na má heela-meyē tōm kōhmesətu natēli, yaa nyəm tōm natēli, yaa Isō kōheelitu natēli, yaa seyesuyō, ile teu ntē.

⁷ Tō keesəna paaele wontu na tē ná. Ye pa hōlēyi hōlaya yaa pa makī sanjv, na pə hōlvuy na pə mapv ta tēh, isənaya paa cekəna sī tēneye hōlaya hullv hōlēyi na sanjv matv makī? ⁸ Tutuyv hullv í ta yaya apalv tutuyv, isənaya yvlv ká nyēna sī í tayanāyi í tēyi yōou tō? ⁹ Mpv tōtəyō pə wee, isənaya yvlv ká pəsi na í cekəna tōm nti lelv yōgōtēyi tō, ye tōm nti nōyōlv u nukī tēyō í yōgōtāyēna í tōm nti? Ye mpv yōgōtvlv lō í tōm ke yem ké. ¹⁰ Antulinya taa cəne nsəma tōwaya, na a taa kvlvmtəle fei nte tē ta ke tōm tō. ¹¹ Paa na mpv ye wei í yōgōtāyēna-m na maa nukī í tōm, tē nyənāyi tēma na ise ké. ¹² Mpv tō isv í sōpv nyōyv sī Isō Feesuyv í yele na pvlv lapv saa-mē tō, í pəkēyi sī pə saa-meyē teu. Ama pə kələna mpi pv sōsi Yesu seelaa ke tōh tō.

¹³ Pə tō ké wei í yōgōtēyi tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tō, pvntv í sələmī Isō na í hiki tōm nti tē teləsvyō nyəm tōtō. ¹⁴ Pə tayā pvlv, ye ma sələmāyēna tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tō, ma taa ké pə sələmāyi yem na ma ləmayasəle náa çayā kpete. ¹⁵ Ye mpv isənaya maa la? Maa sələmī hatuu ma taa ké, na má sələmāna ma ləmayasəle tōtō. Ye yontu ma yōo ma taa, na má yōona ma ləmayasəle tōtō. ¹⁶ Mpvōy pə wee mee, ye hatuu nyā taa tike ke n see Isō ké í na tēmlē, isənaya wei í we samaa taa ké yem na í tā cekəna tō ká nyēna timpī ílé í ká tō sī: Ami, tēyō nyā seetu tēne tē taa? Í kaa pəsi na í nyī nti n yōgōtēyi tō. ¹⁷ Paa na nyā Isō seev sī í na tēmlē tewa teu tō, lelv ná ta waa pvlvyō pə taa.

¹⁸ Ma sama Isō, mpi tō ma yōgōtēyi tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tō na pə kəli mə tēna tēpai. ¹⁹ Ama isv Yesu seelaa seekvyō tēcəyəcəyi tō pə kələ-m teu sī má yōgōtī tōm pee kakpasī tike nti paa nv teu na pə kuliyi lēlaa ise tō, na mpi maa hutīyi tōmēh tōmēh na tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tō pa taa tō.

²⁰ Ma taapalaa, ye í hvōkī hōwee, í yele pəce nyēna. Ama ye isayətv tōm taa ile, í lakī isv piya nsi sī ta nyī isayətv lapv tō. Ama í wēena sōsōhōwee ke mə hōwee taa. ²¹ Isō Tōm taa pa ŋmaawa sī:

Tacaa tōma sī maa yōgōtēna piitim pēneye.

Maa yele na yēlaa kpai nyēma

yōgōtēna-we na pēle pa tē taa.

Kpai nyēma ká yōgōtēna-we.

Paa na mpv tō ma yēlaa kaa nūna-m.

²² Pə tō ké tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tō pa yōgōtvvyō saakvyō yvlv na í yōgōtēyi tō, í yōgōtēyi ké sī pə hōlī mpa pa ta ke Isō seelaa tēyō pvlvyō. Ama mpa pa ké Isō seelaa tō pv hōlōyi pēleye mpv. Na Isō kōheelitu kpaalvyō saav ná hōlōyi Isō seelaa kin ke pvlvyō. Ama mpa pa ta ke Isō seelaa tō pv hōlōyi pēleye mpv.

²³ Ye Yesu seelaa kpekəle tēna í kotaa na pá tēna pá sv tōmnaa mpa nōyōlv u nukī tēyō yōgōtvvyō, na mpa pa ta cekəna yaa mpa pa ta ke Isō seelaa tō pá mayāna-mē, pa kaa yaa-meyē kpaŋtvnaa? ²⁴ Ama ye Isō kōheelitu ke mə tēna í kpaalōyi, na wei í taa ké Isō seelv yaa yvlv wei í ta cekəna pvlv tō í svv, tē tēna nti í nukī mpv tō tu yele na pə kuli í waali na í ná sī isayətv ke í lakī. ²⁵ Na pv kuli í taa hōwee tō tēkelekele na í hēntī Isō tēe na í se-e na í tēh sī tampaana Isō we pane pa hēkv.

Liyituyv kaa wee Yesu seelaa kpekəle taa

²⁶ Pəente ma taapalaa suweye tu yōtōtī na tē sv yee? Í kotīyi Isō seev tō, nōyōlv ná wēna yontu, nōyōlv ilēye seyesvyō, nōyōlv ilēye tōm kōhmesətu

natəli nəɣəlv ɔlɛɣe təmnaa mpa nəɣəlv u nukɪ tɔ tɔ yɔɣətɔvɔ, na nəɣəlv ɔlɛɣe tɔ teləsɔvɔ nyəm. Tɔv pə tənaya mpu pə wɛɛ kɛ sɪ pə sənə Yesu sɛɛlaa kpekəle na tɔ polo lɔlɔ. ²⁷ Ye pa yɔɣətəɣəna təmnaa mpa nəɣəlv u nukɪ tɔvɔlv, yɛlaa naale yaa tooso í yɔɣətəɣɪ na pá kaasəɣɪ təma, pa taa tɛɛ mpu. Na nəɣəlv náá teləsəɣɪ-tɪ. ²⁸ Ye nəɣəlv fɛɪ sɪ í ká pəsɪ na í teləsi pə hɔwɛɛ ɔlɛ yɔɣətəlaa mpe pa taa nəɣəlv í taa yɔɣətəna nəɣə səsəɣa ke samaa taa. Ama í yɔɣətəɣɪ í taa na pə wɛɛ í na lɔ pa naale pa tɔm. ²⁹ Ye lɔ kɔyɔɣətɔtɔ teləsəlaa ɔlɛ, yɛlaa naale yaa tooso í yɔɣətəɣɪ na pə kaasa mpa, pɛɛ pa maɣasəɣɪ teu ke nti yɔɣətəlaa yɔɣətəɣɪ tɔ na pá ná. ³⁰ Ama ye yɔlv nəɣəlv wɛ samaa taa tənə na lɔ hɔla-ɪ təm kɔŋmɛsətɔ natəli, wei í ka yɔɣətəɣa tɔ ɔlɛ í su na pə́sɔ. ³¹ Í pəsəɣɪ na í kpaali lɔ kɔheelitɔ ke mə tənaya kɔlvɔm kɔlvɔm, ɔlɛna pə kuliɣɪ yɛlaa ɔsɛ na pə ha-wɛɣe apalɔtɔ. ³² lɔ kɔyɔɣətɔtɔ teləsəlaa mpe, pá nyɪ pa tɪ kpaɔ ke pə taa. ³³ Mpi tɔ, hɛɛsɔvɔ ke lɔ kɔŋna pə taya liɣɪtɔvɔ.

Yesu sɛɛlaa kpekə tənə taa ɪmpúɣɔ pə wɛɛ. ³⁴ Ye Yesu sɛɛlaa í kotaa, alaa nɔɔsɪ taa í taa lu fɛŋ. Pa fɛɪna mpa sɪ pá yɔɣətəɣɪ. Kɔsəsutɔ yɔɣətə mpu sɪ alaa ká pasa pa təɣɪ. ³⁵ Ama ye pa caa natəɔlɛɣɪ pɔɔsɔvɔ, pá kpeɛma təɣaɣa ɔlɛ paa pɔɔsɪ pa paalaa. Yesu sɛɛlaa í kotaa, pə ta muna alaa í yɔɣətɔ.

³⁶ Pə lapa mpu tɔ mə kɪŋ ke lɔ Təm ka lunaa kɛ yee? Yaa mə tike í nuna-tɪ? ³⁷ Ye nəɣəlv hɔv sɪ í ke lɔ kɔyɔɣətɔtɔ teləsɔlv, yaa inəɣɪ lɔ mpaav taa pɔlv lapɔ saawa, pɔvntɔ í nyɪ teu sɪ, nti ma ŋmaa-mɛ tɔ Taca kɔsəsutɔ kɛ. ³⁸ Ama wei í ta nyɪ mpu, pá taa nyənɪ-ɪ sɪ pɔlv.

³⁹ Pə tɔɔ ɔlɛ ma taapalaa í ká nyɪlɛɣɪ lɔ kɔheelitɔ kpaalɔvɔ kɛ, ɔlɛ í taa kɪsɪ təmnaa mpa nəɣəlv u nukɪ tɔ pa yɔɣətɔvɔ tɔtɔ. ⁴⁰ Pə tənə mpi í lakɪ tɔ í la ɪsu pə nəɣəsənə tɔ, í taa la yem yem.

15

Kilisiti səm na í fem pə təm

¹ Ma taapalaa, ma sɔla teu sɪ pənente má tɔɔsɪ-mɛɣe Laapaali Kupaŋ wei maa kpaala-mɛ tɔ, wei í nuwa na í tɛmna-ɪ mə taa kɛ teu təkpataa tɔ. ² Laapaali Kupaŋ inɪ í tɔɔ kɛ pə yapa mə nyɔvɔ, ye í tɔka-ɪ teu ɪsu maa sɛɣɛsɔvɔ-mɛɣe-ɪ tɔ. Ye pə taya mpu í tɛm mə taa tɔ yem tɔɔ kɛ.

³ Sɛɣɛsɔvɔ sɔsɔɔv ɲku pa sɛɣɛsɔ má na maa sɛɣɛsɪ-mɛɣe-kɔ tɔɣɔɛ sɪ: Kilisiti səpa tá ɪsəɣatɔ tɔɔ ɪsu lɔ Təm taa yɔɣətə tɔ. ⁴ Pa pima-ɪ ɔlɛna kɔyɛɛŋ tooso wule í fe, na lɔ Təm taa ka yɔɣətə ɪmpúɣɔ. ⁵ ɪmpúɣɔ í lu Piyɛ tɔɔ, pə waali kɛ í lu tillaa naanɔwa na naale tɔɔ. ⁶ Pə waali waali kɛ í lu í ifalaa mpa pa nyɔvɔ kəla nasəɛ na nunɔwa (500) tɔ pa tɔɔ kɛ nəɣə kɔlvɔmɔɣa. Pa taa lɛlaa wɛna pa ɔsɛ, ama lɛlaa ná səpa. ⁷ Pə waali kɛ í lu Saaki tɔɔ, Saaki tɔɔ luw waali kɛ í lu tillaa tənə tɔɔ.

⁸ Í lu ɪmpúɣɔ pa tənə pa tɔɔ na pə tɛ, ɔlɛna í lu ma wei ma wɛ ɪsu yɔlv wei pə hɔlvə kɔhɔlvə tɔ ma tɔɔ tɔtɔ. ⁹ Tillaa taa səkpeɔlv ntɛ má, na ma ta tu nəɣəsənə pá yaa-m tillu. Mpi tɔ, má naasayana lɔ sɛɛlaa kpekə. ¹⁰ Ama lɔ pɛɛɛ tɔɔ ɔlɛ, ma kɛ mpi ma kɛ ɔsəntɔ tɔ. Na pɛɛɛ nna lɔ lapa-m mpu tɔ, a ta saali yem. Ama a tɔɔ ma lapa tɛmlɛ na pə kəli tillaa lɛmpa tənə. Tampana pə taya ma tɔŋ taa kɛ ma lapənə. Ama lɔ pɛɛɛ nna í hɔla-m tɔ a tɔɔ kɛ. ¹¹ Pə tɔɔ kɛ paa ma cɔlɔɣɔ pu lunaa yaa pɛɛ pa cɔlɔ, tá waasɔ inəɣəɛ, na nti í muwa tɔɣɔɛ.

Tá səm na tá fem pə təm

¹² lɔsənaya pə wɛɛ na mə taa lɛlaa tɔŋ sɪ sətəa kaa tɛ na pá fe? Pəyɛ Kilisiti fem na səm taa tɔ pə waasɔ ke tɔ wɛɛ na tɔ lakɪ. ¹³ Ye tampana sətəa kaa tɛ na

pá fe ile pə wee si Kilisiti ná tá fe nté. ¹⁴ Na ye tampana Kilisiti taa fe ntó, tá waasv taa feina nyuvv tətule, na í taa nyi nti í ká lana naani tó. ¹⁵ Ye tampana si sətta kaa te na pá fe, pu kula tá waali ké. Mpi tó, pə wee isv tó tó Isó ké təm nté. Pə taya pulv tó, tá yəətəna na tá nəəsi si Isó feesa Kilisiti pəyele yem. ¹⁶ Mpi tó, ye sətta í taa tēj si pa fe, Kilisiti ná taa fe mpv. ¹⁷ Na ye Kilisiti í taa fe ntó, í tēm mpyó mə taa tó pə puɣusa-meyē, na í lepa mə isayatu taa tətəyó. ¹⁸ Na pə wee tətó si mpa pa tēma pa taa na Kilisiti haləna pa səm tó pa lepa. ¹⁹ Ye tə wev na tá ise ke isəntó tó pə tó tike ke tó tēeləyí Kilisiti kin ile yəlaa təna taa tayaale asalav nyéma mayamaya.

²⁰ Ama tampana tó Kilisiti femaya si pə hólí təkpataa si mpa pa səpa tó paa te na pá fe mpv tótó. ²¹ Pə taya pulv tó, yulv lelv kənna səm, na lelv náá kəna tətəyó sətta feesuyv təm. ²² Yəlaa təna na Atam pa krentaa ké, pə tó ké pa səki. Ama pá na Kilisiti pa krentaa təyó pa təna paa te na pá kvl. ²³ Ama paa wei na í loonja ké. Kilisiti ke pa taaləna feesuyv ke pa təna pa taa, na kuyanju í ká kə təyó pa təna mpa í tó tó pəle paa fe. ²⁴ Pə waali ile pə kəj tēm nté. Pə taya pulv, Kilisiti ká wakəli kawulasí təna, í ká ləsi pəsuyv təna na í yəki toma səsəəna təna na í məhna kawulayə na í cəla Taca Isó. ²⁵ Pə taya pulv, pə wee si Kilisiti ká təkí kawulayə ke mpyó haləna Isó te kolontunaa tənaya kəlvv na í məhna-weyē Kilisiti tē. ²⁶ Kantəkaya kolontu wei paa wakəli təyole səm. ²⁷ Mpyó mee, Isó Təm taa yəətəna si: Isó məhna pə tənaya Kilisiti tē. Na pa yəətəv mpv si pə təna tó, pə hóləyí təkēlekele si pa ta kpehna Isó wei í tó pə tənaya Kilisiti tē tó. ²⁸ Pə təna pə kəj pə məli Kilisiti tē ilena Kilisiti mayamaya wei í ké pəyav tó í məli Isó wei í məhna pə tənaya í tē tó ílé í tē. Ilena Isó təyó kawulayə təkpataa ke pə təna pə tó.

²⁹ I mayasi mpa pa yeki si pá səw-weyē Isó lvm ke sətta lona tó na í na. Pa tēeləyí si paa hiki weyēle ile yee? Na ye tampana tó si sətta kaa fe, pepe tó ké pa yeki na pá səw-weyē Isó lvm ke pa lona? ³⁰ Na tá, pepe mayamaya nyuvv tó ké tó wu tá tó na tə we səm nəyó taa ké paa kuyanju? ³¹ Ma taapalaa, paa kuyanju mēv mēv taa ké ma wee. Pə taya pulv tó ké ma heeliyi-meyē mpv, ma mpyuləyəna mə Yesu Kilisiti təhəyv ke teu ké. ³² Ye atē cəne kawaya nakəli ka tó ké ma na taale wontu tó suu hañ ke lfeesu cəne ile pepeyēle pə waasa-m? Ye sətta kaa te na pá fe tó la isv yəlaa yəətəv tó si: Tó təyó na tó nyə kpakpaa, cele tu si tó pə tó.

³³ I taa puɣusi mə ti, taapalaa asayaa kin ke yaasi isayav tēkəna. ³⁴ I cokú mə taa ké teu ke isəna mpi pə wee tó na í yele isayav. Mə taa ləlaa ta nyi Isó, í tē í fei fēle.

Mpa paa fe tó pa weetv

³⁵ Ntanyí nəyolv ná wee na í mayasəyí si isənaya sətta ká te na pá fe ile yee? Na pa tənəj ká wee isənayale? ³⁶ Kvmeləj nyá, n tuukuyv pulv pəle ke atē tó, pəle nté tó saaləyí tətó tē ké ilena hoole náá nyó. ³⁷ Pə taya pəle ke yem ké n tuuki? Pə pəsəyí pə wee si təyənaya pəle yaa pulv kututuvm paa mpi. N ka tuukaya tó, pə fei isv kayana pə nyó isəntó na pə we hatv tó. ³⁸ Mpi Isó nəkaa tó mpəyí í lakí na pəle nté tó nyó, na í yeki na paa pəle nte tó nyó isv tó wev tó.

³⁹ Weesinj nyəm təna tənəj fei kulvməj, yəlaa tənəj wəna í mpa na wontu nyəj ná wəna ílé í mpa tótó. Sumasi tənəj wəna í mpa ké na tiina tənəj náá wəna ílé í mpa tótó.

⁴⁰ Isətənyv taa nyəm weetv wee ké na atē nyəm weetv náá wee, na isətənyv taa nyəm weetv teu fayana atē nyəm weetv teu. ⁴¹ Ilim wəna pə mayamaya

pə teu ké, na isətu náá wəna ílé i nyəm, na isətəlvnəsı náá wəna səle si nyəm na si mpa, na isətəlvnəsı maɣamaya teu tɛ təma.

⁴² Sətaa ká te na pá fe tə m̀p̀yú paa wɛɛ. Pa piɲuyu yulv tə, i səpaya. Ama pu kəw na yulv fe səm taa tə u tasəyi səpə. ⁴³ Pa piɲuyu yulv tə i fei teu se. Pəyele i ké ícam ké, ama pu kəw na í fe səm taa tə i teu na i toma pə taka. ⁴⁴ Pa piɲuyu yulv tə, tənuyv kuneɣe pa piɲ. Ama pu kəw na yulv fe səm taa tə tənuyv ŋku i ká luna tə kv ké ŋku Feesuyu ti təɣə. Pə taya pulv, tənuyv kune kv wɛɛtu wɛɛ ké na tənuyv ŋku Feesuyu ti tə kvle kv wɛɛtu náá wɛɛ. ⁴⁵ Kɔpam ké, Isə Təm taa yəɣətəyi si: Kancalaya yulv nté Atam na pə ŋma-i tə pə tv-i weesuyu ké. Ama waali waali Atam ná ké Isə Feesuyu ŋku kv ha wɛesuyu təɣə. ⁴⁶ Pə taya wei Feesuyu ti tə inı i caaləna luw. Ama tənuyv kuneɣe, pə waali ké wei Feesuyu ti tə i luwa. ⁴⁷ Ate tetu ke pa ŋmana kancalaya Atam. Ama waali waali Atam ná luna isətaa ké. ⁴⁸ Mpa pa ké tetu təw nyéma tə pa nəɣəsəna wei pa ŋmana tetu təɣə, na mpa pa ké isətaa nyéma tə pa nəɣəsəna wei i luna isətaa təɣə. ⁴⁹ Isu tə nəɣəsənav yulv wei pa ŋmana tetu tə, m̀p̀yú tu te na t́ nəɣəsəna wei i luna isətaa tə.

⁵⁰ Ma taapalaa nti ma yəɣətəyi təɣəle si, yulv tənuyv ŋku pə ŋmawa na kv taa na caləm tə kv pəsəyi na kv təɣə Isə Kawulaya ke paa pəcə. Pəyele kusəpəm ná kaa pəsi na pə caya tam na pə kaa si.

⁵¹ Natəli tə wenna na t́ ŋmelaa, maa kuli-tı na í ná. Ntəɣəle si tá təna tə kaa si. Ama tá təna pu te na pə layası-tuyv wɛɛtu ke ⁵² təm kulvm təw ké kprakpa isu ise cəpəlvuyv ke waatv wei paa huli akantəle si pə təna pə su tənaya tə. Pə taya pulv, pá kəma na pá huli-te, sətaa feɲ ké, pa kaa tasa səpə, na pu layası taya wɛɛtu ke kulayasv. ⁵³ Tampana təw m̀p̀yú mɛɛ, isu mpi pu cakı tam tə pə kraya mpi pə cakı tam tə na pə tv pə təw, na mpi pə səki tə isu pə kraya mpi pu səki tə na pə tv pə təw. ⁵⁴ Pə kəma na mpi pu cakı tam tə pə kraya mpi pə cakı tam tə na pə tv pə təw, na mpi pə səki tə pə kraya mpi pu səki tə, í nti pa ŋmaawa Isə Təm taa si pa nanɲta səm tənənɲnɲ tə tə lapa tampana nté.

⁵⁵ Səm leye nyá akaitv wɛɛ?

Səm leye nyá toma wɛɛ si í kú?

⁵⁶ Isayətv haana səm ke toma si pə kv, na kusəsutv səsəyəna isayətv. ⁵⁷ Ama Isə fəw. Inı i yelina na Tacaa Yesu Kilisiti laki na t́ kələyi.

⁵⁸ Pə təw í maa taapalaa kupama, í təkı mə təyi teu na pulv í taa ciyiti-mɛ. Paa kuyanɲku í sɛɛsi isəle na Tacaa təmle lapv. Pə taya pulv, í nyéma si mə na Tacaa í kpentaa na í laki təmle nte tə pə kaa saali yem.

16

Lɛlaa sənəv təm

¹ Ma tasəyi-mɛɣe lenti, ntəɣəle Isə yəlaa mpa pa wɛ Yosalem tə pa sənəv təm. I la teitei isu maa keesuyv Kalatı Yesu sɛɛlaa kpeka tə. ² Paa mə taa wei í ləsəyi liyitee ke cimaası cimaası na pə keesəna isəna mpi i hikaa tə na í sukəna a mpa. Ye ma kəma má tala, pə taa wɛɛ si í kəna mə kvhav mə kvhav. ³ Má kəma ma kəw maa tili yəlaa mpa í ká ləsi tə na má la-wɛɣe takəlaya na pá kpentəna mə kvəw na pá pona Yosalem. ⁴ Na ye pə tu wɛɛ si máa pona, paa su-m na má na-wɛ t́ polo.

Nti nti Pəli ká la tə

⁵ Maa kəw mə te te, ama Masetoni tetv taa ké maa təɲna na pəcə má kəw. Isu ma təɲna Masetoni na pəcə. ⁶ Ntanyı maa caya wɛɛ naaleɣe mə te. Pə ta tu səɲ təca, hilimate waatv təna maa wɛɛ, na má tu kəma si ma puki paa timpi, í ká sənə-m ké na má polo. ⁷ Pə taya pulv, maa caa si pə wɛɛ si tɛv taa

κέ μα τῆραα na má na-meγε κῶναυ. Ma taa weε si ye Tacaa luyυ í lapa, má talaa maα caya mḗ teγε weε naale.

⁸ Paa na mpυ ma huυ si Ifeesu taa cḗνεγε Pεntakῶnta ká maγana-m. ⁹ Pḗ taya pulυ τῶ, paa na kolontunaa τῶ cḗne τῶ, pḗ ha-m mpaav ke teu kέ si má la tḗmle sḗsḗle.

¹⁰ Timotee í kῶma ι tala, í mu-ι teu na ι lanje heε. Pḗ taya pulυ, ι laki Tacaa tḗmle ke teu kέ isυ ma lakuyυ τῶ. ¹¹ Nḗγυλυ í taa kpeena-ι. I sḗna-ι na pḗ sḗna-ι ι mpaav taa na lanjḗulḗmle na í mḗli ma cῶb, má na tá taapalaa tḗ tanja-ι kέ.

¹² Ye tá taapalu Apḗlḗsi tḗm ile, tam kέ ma kaana-ι si í na tá taapalaa lēlaa pa kḗ mḗ te. Ama ι luyυ fei paa pḗcḗ si í kḗ nḗnḗ. Ama í hika pḗ kuyaku ι teη í kḗ.

Kantakaya kotvvtv na sḗtv

¹³ I feη na í tḗki Isḗ sḗev mpaav ke teu. I nyaya apalvυ, í nyḗv toη. ¹⁴ Paa mpiyi í laki í la tḗma sḗlvuyυ τῶ.

¹⁵ Ntḗη í nyḗmá Sḗtefanasi na ι nyḗma na? I nyḗmá si Akayi tetv taa mpe pa caalēna Isḗ sḗev muγυ, na pa lapa Isḗ yḗlaa paγale ke kookali. Ma taapalaa ma heeliyi-me si, ¹⁶ yḗlaa isυ mpe na pa tḗna mpa pá na-we pa isḗle sḗena tḗmle lapυ τῶ, í tḗηγi nti pa heeliyi-me τῶ.

¹⁷ Ma lanje heēna Sḗtefanasi na Fḗtunatusi na Akaikusi pa kῶnte kέ. Ye mu wenna ma kinj timpí í kaa í sḗna-m tḗ mpe pa kῶma ile pa sḗna-m yoo. ¹⁸ Pa kraasa ma apalvυ isυ pa kraasuyυ mḗ nyḗntv τῶ. Yḗlaa isυ mpυ pḗ taka kέ pḗ mvna í saη teu.

¹⁹ Asii tetv taa Yesu sḗelaa kpeka sḗe-me. Akilaasi na Pilisila na Isḗ sḗelaa mpa pa kotiγi pa tḗyaya τῶ pa ha-meγε Isḗ sḗelaa sḗtv kḗpantv. ²⁰ Ta taapalaa tḗna mpa pa we cḗne τῶ pa sḗe-me.

I sḗe tḗmaya teu na í lēli.

²¹ Pḗli má ma maγamaya ma niη ke ma ηmaana tḗm tḗne si ma sḗe-me.

²² Ye wei u caa Tacaa, mpusi í tḗηι-ι.

Malanata, Tacaa kḗ mpυ.

²³ Tacaa Yesu í la-meγε pḗelēe.

²⁴ Yesu Kilisiti tḗm taa ma sḗla mḗ tḗnaya.

TAKĒLAŸA NAALE NYĒŃKA ŃKA PŔŔLI NMAAWA

KŔLENTI NYĒMA TŔ

Kutuluŧu

Takĕlaya kane ka taa tĕ caalĕyĕna nav si Pŕŕli na Iso tĕsele nyĕma paa nukĕna tĕma. Pa tasa keesuyu tŕtŕyŕ kucĕŕŕ wei Iso seelaa mpa pa ta ke Yuta nyĕma tŕ pa haaki si pĕ waasi Yosalem Iso yĕlaa kpekĕle tŕ.

Pŕŕli tasaxi Iso seelaa ke apalutu si pĕ haaki. Mpi tŕ, Yesu nĕĕ kĕ tonj tu kĕ na i pĕsi i tĕyi kunyŕntu si tĕĕ suv tonj. Ilena i tĕkĕna i tĕyi hŕlŕyŕ si i ke Tillu, na i yŕyŕta isĕna i tĕmle ka tĕesĕna tŕ.

Isĕna pa faŕa Kŕlenti II takĕlaya tŕ:

Pŕŕli na Kŕlenti Iso yĕlaa kpekĕle pa fei lelenj, titite 1–7

Luyu kulbmuyu hanav, titite 8–9

Pŕŕli hŕlŕyŕ si i kĕ Tillu, titite 10–13

Sĕlv

¹ Maŕa Pŕŕli, Iso luyu lapĕna na mĕ la Yesu Kilisiti tillu. Mĕ na tĕ taapalu Timotee tĕ ũmaakĕna takĕlaya kane.

Iso seelaa kpekĕle nte tĕ we Kŕlenti tŕ tĕ nyĕma meŕe tĕ ũmaa-ke. Na Iso yĕlaa tĕna mpa pa we Akayi tetu tĕna taa tŕ si tĕ seeki-me. ² Tacaa Iso na tĕ Sŕsŕ Yesu Kilisiti pĕ la-meŕe pĕlele na pĕ ha-meŕe alaafĕya.

Pŕŕli seeki Iso kĕ i na tĕmle

³ Tĕ sa Iso tĕ Sŕsŕ Yesu Kilisiti Caa. Inu i keŕna Caa wei i kupantu tŕŕwa pĕ tu fei tŕ. I kĕ Iso wei i sŕsŕxi-tuyu apalutu ke pĕ tĕna pĕ taa tŕyŕ. ⁴ Inu i sŕsŕyĕna-tuyu apalutu ke tĕ wahalanaa tĕna taa si tĕ maŕamaŕa tĕ sĕna mpa wahalanaa lelĕa kaŕatĕyi mpu tŕ, na tĕ pŕna-weŕe sĕnav ũku tĕ hika Iso kinj tŕ. ⁵ Pĕ taŕa pulu, tĕ tŕkuyu Kilisiti kunyŕntŕyŕle ke isĕna mpiŕi sŕsŕm tŕ, mpu tŕtŕyŕ Kilisiti sŕsŕxi-tuyu apalutu ke sŕsŕm tŕtŕ. ⁶ Tĕ tŕki kunyŕŕ kĕ si pĕ sŕsŕ-meŕe apalutu na pĕ ya mĕ nyuyu tŕtŕ. Pĕ sŕsŕxi-tuyu apalutu kĕ si taa sŕsŕ-me na i nyŕŕ tonj na i pĕsi na i tŕyŕna suulu ke kunyŕntŕyŕlĕnaa mpa pa maŕamaŕa tĕ tŕũna tŕyŕu tŕ. ⁷ Tĕ wĕna naani kĕ teu ke mĕ tŕŕ kĕ. Pĕ taŕa pulu tŕŕ, tĕ nyĕmĕ si isu tĕ na-me tĕ kŕenta kunyŕŕ tŕyŕu tŕ, pu kŕenti-tuyu apalutu sŕsŕyŕu tŕtŕ.

⁸ Ta taapalaa, tĕ caa si i nyi si isĕna mpi tĕ tŕyŕ kunyŕŕ ke Asii tetu taa tŕ pu nu-tuyu sŕsŕm na pĕ kĕli-tu pĕ tu fei, halĕna tĕ tĕma tĕ taa si tĕ tŕm tĕmaŕa.

⁹ Pu caŕa-tuyu isu nŕyŕlu tŕmna si pĕ ku-tuyu kukuyu. Ama pĕ lapa ũpŕyŕyŕ si pĕ hŕli-tu si Iso wei i feesiŕi sĕtaa tŕ i paasi tĕ taa tu tĕ tŕyi naani. ¹⁰ Waatu wei tu we sĕm nŕyŕ tŕŕ tŕcomlĕa ke mpu tŕ inu i ŕapĕna-tu, na inu i kĕ ŕana-tu tŕtŕ. Tampana tĕ tĕleŕi ũpŕyŕyŕ teu si i kĕ tasa-tuyu ŕapu tŕtŕ. ¹¹ Pĕ taŕa pulu tŕŕ, mĕ maŕamaŕa i kĕ te-tu na mĕ sĕlĕmĕŕj. Na sĕlĕmĕŕj wei yĕlaa samaa me i sĕlĕmĕŕi ta tŕŕ tŕ, Iso kĕ mu-i na i la-tuyu kupantu tĕne inu, na yĕlaa paŕale seĕ-i i na tĕmle ke tĕ tŕŕ.

Pŕŕli laŕasa mpi pĕ pĕle i ka tŕwa tŕ

¹² Mpi pĕ tŕŕ tĕ pĕsaxi na tĕ sa tĕ tĕ tŕyŕle si tĕ nyĕmĕ teu ke hatuu tĕ taanaa si Iso yaasi kupŕj na tampana nyĕŕj ke tĕ tŕkaa na tĕ lana yĕlaa taa, ilĕna pĕ tu kĕlĕna mĕ kinj. Iso pĕlele tiikayana-tu, pĕ taŕa yulblayatu natĕli. ¹³ Nti i kalĕŕi tĕ takĕlasu taa na i nuki tĕ ntŕyŕle, pĕ taŕa natĕli tĕ kaasaa tŕtŕ se. Na ma huŕki teu si i kĕ te na i cĕkĕna tŕm tĕne si, ¹⁴ i kĕ yŕlĕyĕna-tuyu Tacaa

Yesu kuyaku wule ké na taa yóóləyənə-mé. Kaɣana í tá cekənta ĩpúyú teu se.

¹⁵ Maa wəna naani ke tənənɛnɛ tə tó təyó maa huɔwa sɪ maa caaləna mə tɛyɛ pote na í hiki kɔpantɔ ke təm naale. ¹⁶ Pɪ wɛɛ sɪ ye ma puki Masetoni ke maa hɛləna mə tɛ, na ye ma kəma məlɔyɔ ma təɣna mə tɛ tət. Na í ká sənə-m na ye ma puki Yuta pə taa la-m katɛ. ¹⁷ Waatɔ wei maa huɔwa mpaav ŋkɔ kɔ təm tə faawɪ ke ma lapa kɔlapɔ na? Saa wei ma cakɪ na ma sɪ mpi ma təɣəyɪ na má lakɪ tə yəlaa huwɛɛ ke ma təɣəyɪ? Ye maa təɣaya yəlaa huwɛɛ nn na aai pɪ wəna təntəmle. ¹⁸ Iso tampana tó isəntə, nti ma heela-mɛ tə pə taya nn na aai pə tisyu ke təntəmle. ¹⁹ Iso Pəyalɔ Yesu Kilisiti wei í təm má na Silaasɪ na Timotee tə heela-mɛ tə í ta ke nn na aai təm. Ama í ká Iso tisyu nn wei təyó. ²⁰ Nn inɪ í ká Iso kətisitu ké. Inɪ í huləyənə sɪ Iso lakɪ kɔpantɔ tənə nti í ka təma sɪ í ká la tə. Pə tó ké tə tisiyɪ sɪ: Ami, ke Yesu Kilisiti tó sɪ pə kɔsɪ Iso teeli. ²¹ Iso mayamaya yekina na tá na-mɛ tə nyɔkɪ tonj ke Kilisiti mpaav taa, na inɪ í fayana-tɔ na tá mpaav. ²² Inɪ í yɔsənə-tɔ na í kuyɔsɔm sɪ pə hólɪ sɪ tə ká í nyəma. Na í sɪ tá taanaa ke Feesuyɔ Nanjɔtɔ ke tɔlɔma sɪ pə hólɪ-tɔ sɪ í sɪ-tuyɔ kɔpantɔnaa.

²³ Na Iso, mə waalɪ takɔyɔ tó ké ma kisa Kølenti ke məlɔyɔ. Na ye ma tu looliyɪ ké, Iso í kɔ-m. ²⁴ Tu pɛɛkəyɪ sɪ tə caalɪ-mɛ sɪ í təɣ pənɛ na í yele pənɛ. Pə taya pɔlɔ tó, tə nawa sɪ í təkə Isəsɛɛle mpaav ke teu. Ama tá luyɔ wɛɛ ké sɪ tə tɔ-mɛyɛ ninj ke mə təmle taa na pə waasɪ-mɛ.

2

¹ Pə tó ké ma tɔwa ma taa sɪ ma kaa kə mə tɛ, pəcɔ má taa kə má taa mə laɣa wakəlɔyɔ. ² Pə taya pɔlɔ tó, ye ma wakəla mə laɣa, awe ká hɛɛsənə ma nyəntɛ tət? Ye pə taya mpa pa nyənə ma wakəlɔyɪ tə pa tike? ³ Pə tó ké maa ŋmaa-mɛyɛ mpɔ. Ma taa caa sɪ ye ma kəma na má tala mə tɛ, mpa pə mɔna pə ha-m laɣhulɔmlɛ tə pá məli-m laɣwakəlle hav. Ma nyəmá teu sɪ ye ma wəna laɣhulɔmlɛ, mə tənə təpai mə nyənə ná hulɔmaa tətəyó. ⁴ Pəpətu fɛi, piti səsə na laɣwakəlle səsəle na isəlɔm pə taa ké ma ŋmaana-mɛyɛ takəlaya ŋke, na pə taya sɪ má tayanɪ mə laɣa wakəlɔyɔ. Ama sɪ í nyɪ ké sɪ ma səla-mɛ pə tu fɛi.

Wei í wakəlaa tə í suulu hulɔyɔ

⁵ Wei í yelaa na piti kə mə hɛkɔ tə pə taya ma laɣle ke í wakəlaa, ama mə tənə mə laɣa ke í wakəlaa. Na paa pə ta tu kɛv mə tənə, mə taa payale laɣa ke í wakəlaa. ⁶ Mə taa payale tisa sɪ pá hɔ yɔlɔ inɛ í ŋkrapɔyɔ tə, pə mayaa ké. ⁷ Ama pənɛntɛ í cɛpɪ-ɪ mpɔ, na í səsɪ-ɪ apalɔtɔ, pəcɔ pə taa kə na í laɣle wakəli səsəm na í lɔ tóɣ. ⁸ Pə tó ké ma sɛyɛsəyɪ-mɛ sɪ í lana yaasinə mpa paa hólɪ-ɪ sɪ í səla-ɪ tə. ⁹ Ma caakaya ké sɪ má mayasɪ-mɛ na má na mə waalɪ, sɪ mə luyɔ wɛ tam ké ma kɔsɛyɛsətu təɣyɔ yaa mə luyɔ fɛi. Pə mayamaya pə nyɔyɔ tó ké maa ŋmaa-mɛ. ¹⁰ Ye nɔyɔlɔ í pənta natəli na mu cɛpɪ-ɪ ma mayamaya ma cɛkɪ-ɪ tətəyó. Pə taya pɔlɔ, ye yɔlɔ pənta natəli na má cɛpɪ-ɪ isɪ ma cɛpɔ isəntə tə, mə tó ké ma lakɪ ĩpúyú Kilisiti isəntaa, ¹¹ pəcɔ Satanɪ í taa kə na í kəli-tɔ. Anɪ tə nyəmá isənə í kɔlapɔtɔ wɛɛ tə.

Mpi pə pəkəla Pəli ke Tɔlɔwasɪ tə

¹² Waatɔ wei ma tala Tɔlɔwasɪ sɪ ma kpaaləyɪ Kilisiti tó Laapaalɪ Kɔpanj tə, Taca tó ma mayanaa sɪ mpaav wɛɛ faa sɪ má la təmle ke teu. ¹³ Paa na mpɔ tə, isɪ ma ta mayana tá taapalɔ Titɔ tə ma laakalɪ kula səsəm ké. Pə tó ké ma yela Tɔlɔwasɪ nyəma na má tɛɛ Masetoni.

Kəlvyn ηku Yesu Kilisiti yeki na tə hikiyi tə

¹⁴ Iso fəə, pə tayə pulv təə, tá na Kilisiti tá krentəvyn təə i tu-təvyn i akaitv loonə taa ké na í teəna-təvyn tam. Kəlvyn inu i mayamaya i yekina si tə la na pá nyi Kilisiti ke paa timpí isu tulaalv səəsvə nukəvyn paa le tə. ¹⁵ Mpa pa we mpaav kəvəasəvyn taa na mpa pəle pa tənə lepu tə, tə we pa tənə pa kin ké isu tulaalv kupəñ wei Kilisiti hawa Iso tə i səəsvəñ. ¹⁶ Mpa pa tənə lepu tə tə we pəle pa kin ké isu səm səñ wei i kəñna səm tə. Ama mpa pa we mpaav kəvəasəvyn taa tə tə we pəle pa kin ké isu weesəvyn səəsvəñ, wei i haaki weesəvyn tə. Awe pəsəvyn na í la təmle tənə tə taka? ¹⁷ Tá fei isu leləə pəyale kəkəvəvyn Iso Təm na pá kəeki si pə lana-we tə. Ama tampana ke tá yəvətəvyn na Iso naa mpv. Pə tayə pulv təə, inu i tilina-tv, na Kilisiti təmle ke tə lakí.

3

Nəvə pəeləvyn kvfam təmle lataa

¹ Təmnaa panə pa hóləvyn si tə caa tə svv tá ti sam taa? Yaa tu hólí-məvə takəlasí nsi si hóləvyn si tá kuləpətv tewa tə? Yaa tu sələmí-mə si í ha-təvyn-səvyn mə mayamaya isu leləə lakəvyn tə? ² Mə mayamaya mə pilima kəna tá takəlayə, na tá lotu taa ké pa ηmaa-ke, na yəlaa tənə pəsəvyn na pá ná na pá kala. ³ Nn, pə we mrvyú təkpataa si í ké Kilisiti takəlayə ηka í ηmaawa təvə, na tayə í ηmaana takəlayə kanə. Pa ta ηmaa takəlayə kanə na ηmaalaya. Ama weesəvyn tv Iso Feesəvyn ke pa ηmaana-ke, na pə tayə pəe kpaatanaa təə ké pa ηmaawa, ama yəlaa lotu taa mayamaya ke pa ηmaawa.

⁴ Naani wei tə wəna Iso kin ke Kilisiti təə tə i təə ké tə yəvətəvyn mpv. ⁵ Pəpətv fei, tə kaa pəsi na tə tə paa pəcə si tá mayamaya tá toma ke tə lapəna təmle tənə. Iso yelina na tə pəsəvyn na tə lakí mpi tə lakí tə. ⁶ Pə tayə pulv təə, Iso inu i yelina na tə pəsi nəvə pəeləvyn kvfam təmle lataa. Na ka ta ke kəsəsvtv nti pa ηmaawa tə tə nyəñka, ama Iso Feesəvyn nyəñka ké. Kəsəsvtv nti tə we takəlayə taa tə tə kvyni ké. Ama Iso Feesəvyn ná haa weesəvyn ké.

⁷ Nmaatu pəe ke pa ηmaana kəsəsvtv ke pəe kpaatanaa təə. Paa na mpv pə hula Iso teeli ke tə təcəlle, na Moisi isəntaa teekaya kəkə nakəli te, nn. Haləna lsevəli nyəma ta pəsi na pá nyəni i isəntaa ké təm naale, pəyale i isəntaa teu mpi pu ké mpi pu te na pə saali yəm təvə. Ye kəsəsvtv nti təle tə kvyni tə tə ta kisi teeli ke hikəvyn, ⁸ kəcəñfana təmle nte Iso Feesəvyn ná lakí tə? ⁹ Ye təmle nte tə lapa na yəlaa pəsi tasəkəle nyəma tə təle tə ta kisi teeli ke hikəvyn, de kəcəñfana nte təle tə lakí na yəlaa pəsəvyn yəlvəpama ke Iso isəntaa tə? ¹⁰ Tə tu pəsəvyn na tə yəvətəvyn si tuu ləñ teeli ná mələ yəm ké kayəna nyəñ təəv təə. Kayəna nyəñ tē-i ké təpəlvəpəlv. ¹¹ Mpi pə taəñə pəcə tə pəle pə ta kisi teeli ke hikəvyn, kəcəñfana mpi pə cakí tam təə tə?

¹² Tə tēləvyn mpv təvə tá naani təə səsəm. ¹³ Tá fei isu Moisi wei i ka taka i isəntəə ké saalaya si lsevəli nyəma í taa kəə na pá ná i teu mpi pu te na pə si tə pə saaləvyn. ¹⁴ Ama pəle pa ta pəsi na pá cəkəna, na haləna sañə mrvyú pə tu wəe. Ye pa svv nəvə pəeləvyn kvpəm takəlayə ke kaləvyn ke isəntə, pa layətv təə taka saalaaya ηkəvə. Yəlv wei na Kilisiti pa krentə kəlvyn tə pəntv tike təə ké saalaya kanə ka ta kenti. ¹⁵ Na haləna sañə isəntə, ye pa kula Moisi takəlasí kaləvyn, saalaya ηke ka təkə pa layətv təə ké. ¹⁶ Pa ηmaawa Iso Təm taa ké mpv si: Yəlv kēesəvəñə Tacaa təə ké iləna saalaya ηke ká kəəli i təə. ¹⁷ Tacaa wei i təm pa yəvətəvyn Iso Təm taa cəne inu tə Iso Feesəvyn ké. Ye Tacaa Feesəvyn í we timpí, hēesəvyn wəna. ¹⁸ Tá tənə mpa tá saalaya kēla tá isəntəə tə, Tacaa teu naaki tá təə ké tənəvəñəvəni. Na pə layəsa-təvyn mrvyú si tə nəvəvəñə Tacaa.

Tə lu teu taa ké na té sɔv teu kəkələm ləmpɪ taa tətə. Tacaa Feesuyu lapəna təmlə tənə tə taka.

4

Tá tə wə ké isu cɔvɔ wontu

¹ Iso kupantu tətə ké ɪ tu-tɔvɔ təmlə tənə tə lapu, na pə tətə ké tu ləkɪ tá apalɔtɔ. ² Tá ləwa mukaya kɔlapɔtɔ fəele fəi nyəntɔ. Tu hólóyɪ təkpaalətɔ. Tu kəe Iso Təm, ama tampana kə tə hólóyɪ təcəicəi, na té lakɪ m̄póyú Iso isentaa ké sɪ yələa í tu pa laakali kə tá tətə na pá ná. ³ Pə tətə ké Laapaali Kupəŋ wei tə kpaaləyɪ tɔ ɪ ta kə muku təm. Ama mpa pa lepa təyɔ ɪ ké muku təm. ⁴ Antulinya inə ɪ taa iləyɔv mələməna-wə na paa tɛŋ pa taa na Iso. Antulinya taa iləyɔv inɪ ɪ kentina-wə sɪ pá taa na Kilisiti teeli Laapaali Kupəŋ yələa na pə ná tənəyau kə isəna mpi tə. Kilisiti inɪ ɪ kələna Iso tətɛŋɛlɛŋ. ⁵ Pə taya tá mayamaya tá təm kə tə lakɪ waasɔ. Ama Yesu Kilisiti tətə nyəntɔ kə tə kpaaləyɪ sɪ Tacaa kələ. Na Yesu tətə ké tə yaakɪ tá təyɪ mə təmlə nyəma. ⁶ Iso wei ɪ yəyɔtaa sɪ pə ná na səkrɛtɔvɔv cə tə, kɔlɔm inɪ ɪ lapəna na pə ná tá lotu taa sɪ tə nyɪ təcəicəi ké Iso teeli wei ɪ ná Kilisiti isentaa tənəyənənyəmɪ tə.

⁷ Ama tá mpa tə təkə Iso kupampam pənə tɔ tə wə ké isu cɔvɔ wontu. Pə lapa m̄póyú sɪ pá ná teu sɪ Iso hana-tɔvɔv toma səsəna aneyə kəhəv, pə taya tá mayamaya tá nyəna. ⁸ Konyəntəyələnaa kə waanɪ waanɪ puɪna-tɔ, ama tə ta kpisi. Nəyəsəe ná kuyɪ-tɔ, paa na mpu tu yeki tɛlɔyɔ. ⁹ Pa tɔyɪ-tɔvɔv konyəŋ, ama Iso ilé ɪ ta lə-tɔ. Pa huɣɪ-tɔvɔv atɛ, ama paa na mpu pa ta kɔ-tɔ. ¹⁰ Tam tə səkɪ Kilisiti səm kə tá tənəŋ taa ké sɪ pə hólɪ tá tənəŋ kɔlɔməŋ inɪ ɪ taa ké ɪ weesuyu. ¹¹ Tə wəv na tá isə kə isəntə tə, tam ké tə wə səm nəəsɪ taa ké Yesu tətə, sɪ pə hólɪ sɪ ɪ weesuyu wenna tá tənəŋ kəsəpəŋ inə ɪ taa. ¹² M̄póyú pə wəe, səm wenna tá taa na pə lakɪ na weesuyu náá wəe mə taa na kó lakɪ.

¹³ Pa ŋmaawa Iso Təm taa sɪ: Ma tɛma ma taa na Iso təyɔ ma yəyɔtaa. Tá tətə tá huwəe wə taa tɛmnəv m̄pɪ pə təm taa təyɔ tə tɛma ta taa na Iso na pə tətə ké tá nəəsɪ tətə ɪ sun. ¹⁴ Pə taya pɔlv, tə nyəmá sɪ Yesu səpa na Iso feesi-ɪ tɔ ɪ ká tɛ na í feesi-tɔ na Yesu, na í lá na tá na-me té səŋ ɪ isentaa. ¹⁵ Mə tətə ké pə tənaya mpu pə lakɪ, Iso tənna ɪ pəele hólóyɪ kə yələa paɣalə kə tam ké sɪ í la na yələa mpe pa samaa paɣalə sɛe-ɪ sɪ í na təmlə, na pə kɔsɪ ɪ teeli.

Taa tɛmnəv kə Iso waasəyəna

¹⁶ Pə tətə ké tu lətə tá apalɔtɔ kə paa pəcə. Paa pə wəe sɪ tá tənɔvɔ tətə tənna caamɔvɔv kə pəcə tə, tá taa ná tənna tən səsɔvɔv kə paa kuyəŋkuyɔ. ¹⁷ Konyəmisi nsi sɪ makɔvɔna-tɔvɔv waatɔ waatɔ tɔ sɪ tayanəyɪ-tɔvɔv teeli taa teeli wei ɪ kaa tɛ təyɔ, na teeli inɪ ɪ kələ konyəməŋ inɪ təcəyəcəyɛ. ¹⁸ Pə taya mpi pə nyənəyɪ təkəele tə pə tətə ké tə tu tá laakali, ama mpi pu naakɪ tə pə tətə ké. Mpi pə naa təkəele tə pələ pu leeliyɪ. Ama mpi pu naa tə pələ pə wə tam tətə.

5

¹ Tá tənɔvɔv kənə, kɔ wə ké isu cokəle nte tə taa tə sɔvɔkɪ tə. Na tə nyəmá sɪ sanja ye pa yəkə cokəle nte, tə wənə təsɔvɔle kə isətə nte Iso tənna-tɔ tə. Na lonte nte Iso mayamaya tayanəna-tɛ, na tu wəe tam tətə. ² Ama pənəntɛ tə tənna mələ ké na té tanəa tətəyɛtəyɛ sɪ pə tu-tɔvɔv tá isətəa wəetɔ. ³ Pə taya pɔlv tətə, ye pə tu-tɔvɔv tá isətəa wəetɔ tə fəi yem se, pələ pə tənəŋ wəe tətəyɔ. ⁴ Kupam ye tə wə tam ké tá atɛ coka anə a taa tə mələyɪ ké isu səyələ nu-tɔ. Pə taya isu tɛ caa sɪ tətə lu tá atɛ tənəŋ inə ɪ təm taa təkpatəa se. Ama tə kooliyɪ ké sɪ pə tɔ-tɔvɔv isətəa nyəŋ tətə, iləna weesuyu nyəm li mpi pə səkɪ tə. ⁵ Iso

maɣamaɣa taɣanna-tu na í yele sí pə layasi-tuyu mpu na í su-tuyu í Feesuyu ke tɔluma sí tə nyəna sí í su-tuyu kɔpam.

⁶ Pə tɔɔ ké tə nyaki apalɔtu ke tam. Na tə nyəma sí ye tə wena tənəɣ ineyɛ m̄pɔyú tam, tə hatələna timpí Taca wɛɛ tɔyɔ. ⁷ Tə tɛma Iso na tá taa tɔyɔ tə tən, ama tə ta nata na tá íse se. ⁸ Tə nyaki apalɔtu ke teu ké na tə sɔla teu sí tə lu tənuyɔ kɔnɛ ku taa na tə polo tə caya Taca cɔlɔ. ⁹ Mpi tə nyuləɣi sɔsəm tɔyɔle sí paa tə wena tá íse paa tə fei, í la-tuyu luyɔ. ¹⁰ Pə taya pulɔ tɔɔ, paa pə kpa na pə tii pə wɛɛ sí tá təna tɔpɔi tu səɣ Kilisiti ísentaa ké na í huɔna-tu, na pəcɔ́ pə lɛɛti paa wei ke mpi í ka wena í íse na í la tɔ, ye kɔpantu ke í ka lapa, pə lɛɛti-í kɔpantu, ye ísɔyatu pə lɛɛti-í tɔle.

Kilisiti ciika tá na Iso

¹¹ Tə nyəma mpi pa yaa Taca sɔyɔntu tɔ mɛɛ, na tə caa tə húlí yɔlaa ké na pá cɛkəna na pá tisi. Iso nyəma-tuyu teu, na ma huɔ sí mə nyəma-m mpu tɔtɔyɔ hatuu mə taa. ¹² Pə taya tə tasəɣi-meyɛ tá maɣamaɣa ke húlóɣú sí í ná tá teu. Ama tə pɛɛkəɣi ké sí tə húlí-meyɛ tampana nna a tɔɔ í ká yɔlənə-tu, na pəcɔ́ í pəsi na í cɔ mpa pa yɔləɣəna tənəɣ tɔɔ kulapəm na pa paa feina taa nyəm tɔ. ¹³ Ye tampana sí tə ké kpaɣntɔnaa íle Iso tɔɔ ké tə ké kpaɣntɔnaa. Ama ye tə wena tá íse, mə tɔɔ ké tə wena tá íse. ¹⁴ Pə taya pulɔ tɔɔ, Kilisiti sɔlɔyɔ caaləɣəna tá mpa tə tɛma tá taa sí yulɔ kɔlɔm səpa yɔlaa təna tɔɔ tɔ, na mpu uní pə húlóɣi ké sí í na paa wei pa kpaɣntəna səm. ¹⁵ Yɔlaa təna tɔɔ ké í səpa sí pə húlí sí mpa pa wena pa íse tɔ pá nyi sí pə taya pa maɣamaɣa pa tɔɔ ké pa wɛɛ. Ama wei í səpa na í fe pa tɔɔ tɔ í tɔɔ ké.

¹⁶ Pə tɔɔ ké tu tasəɣi yulɔhuwɛɛ təɣuyɔ ke yem na pəcɔ́ tə nyi yulɔwɛɛtu, paa ísu tuu m̄pɔyú tu lakaya na tə huɔki huwɛɛ ke Kilisiti tɔɔ tɔ, kaɣana tu laki mpu tɔɔ. ¹⁷ Ye yulɔ na Kilisiti pá kpaɣntaa te, pə layasa-í wɛɛtu kɔfatu ké. Wɛɛtu kɔpəntu muka yem, wɛɛtu kɔfatu layasəna. ¹⁸ Pə tənaya mpu Iso kíɣ ke pə luna, na Kilisiti tɔɔ ké í ciika tá na-í na í tu-tuyu təmle sí tə la na í na yɔlaa lɛlaa pá ciiki. ¹⁹ Pə taya pulɔ tɔɔ, Kilisiti kíɣ ke Iso lapənaa na í na í yɔlaa təna pá ciiki, í ta huɔ pa ísɔyatu təm tɔɔ. Na taya í tɔwa sí tə kpaaləɣi ciikuɣu təm tənɛ.

²⁰ Tə ké Kilisiti təmle nyəma səsaa ké, na pə caya ké ísu Iso yaa-mɛ na tá nɔɔsí. Hai tə wiikəna-mɛ, Kilisiti tɔɔ í yele na mə na Iso í ciiki. ²¹ Ísɔyatu taa wɛɛ Kilisiti kíɣ se, ama Iso pəsəna-í ísɔyav ke tá tɔɔ. Mpu pə yelina tá na Kilisiti tá kpaɣntuyɔ tɔɔ, Iso lapa na tə pəsi yulɔpama.

6

¹ Pə tɔɔ ké tá mpa na Iso tə laki təmle tɔ, tə wiina-mɛ sí í taa yele na Iso hula-meyɛ pɛɛlɛ nna tɔ á pəsi yem. ² Iso yɔyɔta í təm taa sí:

Waatv wei ma lakaya ma kɔpantu tɔ ma nuna-ɣ.

Yapv kuyaku wule ma səna-ɣ.

Tɔv, pənɛntɛɣe pə mɔna Iso kɔpantu hikuyɔ. Saɣa ke pə pəsəɣi na pə ya yulɔ nyuyɔ.

³ Tu caa sí nɔyɔlv í footi tá təmle, pə tɔɔ ké tu caa tə tusi nɔyɔlvuyɔ paa mpi pə taa. ⁴ Ama tə húlóɣi pə təna pə taa ké sí tə ké Iso təmle nyəma. Pə tɔɔ ké tə cayaɣa suulu ke səsəm na tə tɔki kɔnyɔməɣ na tə wɛ ísənyəɣle na lanwakəlle səsəle taa. ⁵ Pa mpa-tu, pa tu-tuyɔ saləka, pa lapa na yɔlaa təna yɔona-tuyɔ yem yem. Tə lapa kanɣansi təma, tə keela tá tom, tə səpa nyɔyɔsí. ⁶ Tə húlóɣi ké sí tə ké Iso təmle nyəma, na tá yaasi kpaɣ taa na tá nyəm taa na tá suulu taa na tá kɔpantu lapv taa. Na tə lapa mpu tɔ na Iso Feesuyu Nanɣntu tɔɣ ké na tá tampana sɔlɔyɔ. ⁷ Na tá waasv tampana taa ké na Iso toma taa.

Tampàna tɛɲɔv kɛna-tɔv yoou wontu nti tɛ yooa na tɛ kentiɣina tá tɔ tɔ. ⁸ Pa tɔvɔna-tɔv pɛyele pa tɔvɔ-tɔv fɛɛɛ tɔtɔ. Pa tɔvɔki-tɔv, pɛyele pa saɲ-tɔ tɔtɔ. Pa nyənɛɣi-tɔv pɔpɔtɔnaa kɛ, pɛyele taɣale tampàna yɔɣɔtɔlaa. ⁹ Pa nyənɛɣi-tɔv isu mpa pa ta nyi tɔ pɛyele taɣa pa tɔna pa nyɛmá. Pa nyənɛɣi-tɔv sɛtaa, pɛyele tá na tá ise, na í pɛsɛɣi na í ná mpɔ. Pa tɔvɔ-tɔv salɛka, paa na mpɔ paa kɔvɔ-tɔ. ¹⁰ Pa nyɛɲsɛɣi tá ise, paa na mpɔ laɲhulɔmlɛ taa kɛ tɔ wɛ tam. Tɔ wɛɛ kɛ isu kɔnyɔntɔnaa, ama tɔ sɔsɛɣi yɛlaa pɔɣale ke apɔtitu. Tɔ wɛ isu mpa pa fɛina pɔlv tɔ, pɛyele tampàna tɔ tɔ wɛnna pɛ tɔna.

¹¹ Tá taapalaa kɔpama ke Kòlènti, tampàna ke tɔ heeliɣi-mɛ, ye pa faɣa tá taa mɛɣe pa makɛna. ¹² Tɔ sɔla-mɛɣe, ama mɔ tá sɔlɛna tá. ¹³ Pɛ tɔ kɛ ma yɔɣɔtɔna-mɛ isu piya. Nti tá huɔ mɔ tɔ tɔ mú huɔ mɔpɔɣú tá tɔ, í sɔli-tɔv mpɔ tɔtɔ.

Ma ta nyi isɔnaa cɔlvɔ

¹⁴ Í taa yele na mɔ na mpa paa tɛɲ pa taa na Isɔ tɔ í kɛnti. Pɛ taɣa mpa pɛ mɔna pɛ kɛnti mɔ na-wɛ tɔɣɔɛ. Pɛ taɣa pɔlv tɔ, isɛnaɣale kɔpam na isɛɣam pu siti? Na isɛnaɣa ilim na ahoo ká siti? ¹⁵ Isɛnaɣa Kilisiti na Ilɔɣɔv paa nuɛna tɛma? Wei í tɛɲ í taa na Isɔ na wei u tɛɲ í taa na Isɔ tɔ pa kaa wɛ? ¹⁶ Yaa isɛnaɣa Isɔ tɛɛɣale na ma ta nyi isɔnaa tɔvɔ pu kaa? Pɛ taɣa pɔlv, tá kɛna Isɔ weesɔvɔ tɔ tɛɛɣale. Isɔ maɣamaɣa yɔɣɔtɔna mpɔ si:

Maa ɔɣa pa kiɲ na maa wɛɛ pa hekv.

Maa pɛsi pa Isɔ na paa pɛsi ma yɛlaa.

¹⁷ Pɛ tɔ kɛ Tacaa yɔɣɔtaa si:

Pɛ wɛɛ si í ká lu pa hekv

na pɛ yasí mɔ na-wɛ.

Í taa yele na asilima nyɛm napɛli tokina-mɛ.

Ilɛ má, maa mv-mɛ.

¹⁸ Maa pɛsi mɔ Caa,

na mú pɛsi ma pɛyala na ma pɛɛlaa.

Tacaa toma tɔna tɔv yɔɣɔtɔna mpɔ.

7

¹ Ma taapalaa, taɣa pa yɔɣɔta pɛ tɔna mpi pa yɔɣɔta isɛntɔ tɔ. Pɛ tɔ kɛ tu lɛsi tá tɔvɔ mpi pu pilisi tɔvɔvɔ yaa lɛsaya tɔ pɛ taa. Tɛ cáálí tá ti na tɛ pɛsi Isɔ nyɛma tɛkpataa, na tɛ wɛɛ í nyamnav taa kɛ tam.

Pɔli laɲhulɔmlɛ

² Mɔ lɛsasi í wɛɛ tá tɔ. Tɔ ta la nɔɣɔlvɔv kawalaya nakɛli, tɔ ta hulɔsi nɔɣɔlv, tɔ ta tɔɣɔ nɔɣɔlv tɔ. ³ Pɛ taɣa isu ma caa má kú mɔ tɔm tɔɣɔ ma yɔɣɔtɔvɔv mpɔ. Ama pɛ wɛɛ kɛ isu ma tɛm yɔɣɔtɔvɔv tɔ si tɔ sɔla-mɛɣe sɔsɔm tɔɣɔ pɛ kɛnta-tɔvɔ tam, paa weesɔvɔv taa paa sɔm taa. ⁴ Ma wɛna naani kɛ mɔ tɔ kɛ sɔsɔm kɛ, ma yɔɔlɔɣɔna-mɛɣe. Tá kɔnyɔntɔɣɔɛ tɔna taa ma wɛna apalɔv ke sɔsɔm, na ma laɲhulɔmlɛ tɔv taka.

⁵ Tɔ talɔvɔv mɔpɔɣú Masetoni tɔ tapasopile fɛi paa pɛɔ. Tɔ maɣana kɔkayatɛm ke pɛ tɔna pɛ taa kɛ, tá na lɛlaa tɔ suɔ lvɔv taa kɛ, na nyamnav wɛ tá taa. ⁶ Ama Isɔ wei í haa apalɔv ke mpa pa apalɔv lepa tɔ, í ha-tɔvɔv apalɔv na Titv kɔntɛ. ⁷ Na pɛ taɣa í kɔntɛ tike sɔsɔna-tɔvɔv apalɔv. Ama na isɛna í kɛɛsa-tɔv si mɔ sɔsa uní í maɣamaɣa ke apalɔv tɔ pɛ tɔ tɔtɔ. Í kɛɛsa-tɔvɔv isɛna í nyulɔvɔv si í na-m tɔ, na isɛna mɔ ise nyɛɲaa tɔ, na isɛna í taɲaa tɛtɛɣetɛɣe si ye sɛɛnav í sɛɛna ma tɔ tɔ. Pɛ tɔ tɔtɔɣɔ pɛnɛntɛ ma laɲɛ hulɔma sɔsɔm tɔtɔ.

⁸ Paa maa ηmaaυ-meyε takəlaya na ká pəsi mə lanja tə, maa təη nəənəə sı ye maa nyəmə. Mpi tə ma nawa sı takəlaya ηke ka pəsa mə lanja ke pəcə. ⁹ Ama pənentε ma lanje hεεwa, pə taγa isu ma pəsa mə lanja tə pə təə. Ama mə lanpəsəle yeluyu na í layası yaası tə pə təə ké. Pə ha Iso ké mpaav ke lanpəsəle nte tə taa ké na í la í nyəntv, haləna mpi tu lapa-me tə pə ta ke isayatu tətə. ¹⁰ Pə taγa pulv təə, lanpəsəle nte tə haa Iso ké mpaav na í laki í nyəntv tə, tə kəηna layasvυv ké. Na layasvυv kəηna nyvυv γavv pə fei sı yolv ká tə sı ye maa nyəmə. Ama səm ke antulinya nyəma lanpəsəle ná kəηna. ¹¹ Lanpəsəle nte tə maγana-me tə nte tə hana Iso ké mpaav na í la í nyəntv, na pənentε í tá na mpi pə temnaa tə taa? I tá ná isəna mpi lanpəsəle yelaa na í paasəna mpi pə taa í wεε tə pə təm ke teu, na í pəsi na í lá apalaa na í keelí təm ke mə nyəəη təə. Pəwε, paa yaa mpv sı təm təne tə ta maγa-me. Paa yaa mhpúγú nyamnav. Paa yaa mpv sı í nyuləγi sı í na-m. Paa yaa mpv sı í seesa isəle. Paa yaa mpv sı í səpa nyvυv sı í həη isayatu latv ηkpaηvυv. Pə təna pə taa í hvlaa ké sı í táa ná təm təne tə taa.

¹² Maa ηmaa-meyε takəlaya tə, pə taγa wei í lapa isayatu ntı yaa wei pa lapa-tı tə pa təə. Ama sı pə hólí Iso isəntaa təkεlekele ké lvpv mpi í lopa tá təə tə. ¹³ Pə təə ké mpi í lapa tə pə səəsa-taγa apalvtv tətə.

Pə taγa apalvtv tike ke pə səəsa-tv, ama waatv wei tə nawa isəna mə təna í səəsa Titv ke apalvtv na í lanje hvlvmı tə, tá lanjhvlvmle təə səsəm. ¹⁴ Ma sam-meyε isəna mpiγi í kin tə pə ta la-m feele. Isəna tə heeliγi-meyε tampana ke tam tə, mpv tətəγə tə puyula-meyε Titv kin, na íle í maγamaγa í maγanaa sı tampana ké. ¹⁵ Pə təə ké í səəlvυv ke-me təə səsəm ke waatv wei í təəsvγi isəna mə təna í see yəlaa, na isəna í mv-ı na í seliγina səγəntv tə. ¹⁶ Ma lanje hvlvma səsəm, pə taγa pulv, ma teeləγi mə təə ké paa mpi pə taa ké.

8

Luyv kvlvmvυv hanav

¹ Təv, pənentε tá taapalaa tə caakı ké sı í nyi isəna Iso pεeleε təm lapa Masetoni Yesu seelaa kpeka taa tə. ² Kvnγəntəγələnaa mpa pa maγana Masetoni iso seelaa mpe tə pa maγasa-weyε teu ké. Paa na mpv pa lanjhvlvmle təə səsəm, haləna pa kupantv lapv fei taka, pəyele pa tu ké kvnγəntvnaa kutukutunaa ké. ³ Maa looliγi, isəna mpi pa pəsaa təγə pa hawa. Haləna pa tu hawa na pə tεε isu pa pəsυvυv wεε tə mεε. Pa maγamaγa pa nəkəna ⁴ na pá kaana-tvγv teu sı tē la suulu na tē yele na mpe pá səna tətəγə Iso yəlaa mpa pa wε Yuta tə. ⁵ Na tə taa hvv sı pu tala isəna mpi tə pə tεε mpv. Kancaalaya ile Tacaα ke pa ha pa tu. Pə waalı ké Iso luyv lapa na pá ha pa təγi tá tətə. ⁶ Pə təə ké tə wiina Titv sı í polo mə tε, na í laki təmlε nte í ka caalaa tə. Iləna í la na mu tεεsı təmlε kupante təne. ⁷ I tu wε toma ke pə təna pə taa ké, paa taa temnav ke Iso, paa yəγətəγa, paa nyəm taa. Mə isəle seesvυv təm fei keesvυv. Na í tu səəla-tvγv, pə təə ké tə səəlaa sı í hólí mə təη ke təmlε kupante təne tə taa tətə.

⁸ Nti ma yəγətəγi isəntə tə pə taγa kvcaalvυv nyəntv, ama isəna mpi lelaa ná seesa isəle təγə ma heeliγi-me, sı ma naa mə səəlvυv tampana. ⁹ Pə taγa pulv təə, í nyəmə Tacaα Yesu Kilisiti pεeleε təm mεε. I ka ké təη tv ké. Ama mə təə í pəsi í təγi kvnγəntv, sı í svsi-meyε təη na í kvnγəη ηkv.

¹⁰ Pə təə ile maa keesi-meyε ma hvwεε ke təm təne tə taa na í ná. Pə wε teu sı mpi í ka caala lapv ke tuu pənte tə í laki mpv. Meyεle kancaalaya nyəma mpa pa lapa tə. Na mə tu səələna hatuu ləη sı í laki. ¹¹ Pənentε í laki mpv haləna í tεεsı təmlε təne. I tεεsı-tε na luyv kvlvmvυv, isu í ka tv pə pəle na

luyu kolumbuvu tō. I lana mpi i wena tō. ¹² Pə taɣa pulv tō, ye yulv í hana luyu kolumbuvu, Iso keesəɣəna mpi pɔntv wena na í la təɣo na í mv i kuvəəv, Iso kaa keesəɣəna mpi pɔntv feina tō.

¹³ Pə taɣa isu pə kpiisi-meɣe ilena pə kusi lelaa. Ama pə wee ké si paa mpa pá weena pəcə pəcə. ¹⁴ Pə tələnau-meɣe waatu inɛ tō, í pəsəɣi na í səna mpa pele pa lanɣaa tō. Na ye kuyanɣku mu lanɣaa na pə tələna pele ile, pa pəsɪ na pá səna-me. Ḿpóyó í ká lakɪ na mə təna í weena teitei. ¹⁵ Pa ŋmaa Iso Təm taa ké ḿpóyó si:

Wei i ka təəsa səsəm tə pə ta kələna-i.

Na wei i ka təəsa pəcə tə pə ta lanɣna-i.

Titv na i taapalaa

¹⁶ Iso fə, mɪ i yelina na Titv luki ḿpóyó mə tōo isu tá lukuvu tō. ¹⁷ I lapa nti tə sələma-i tō na pə tu kəla mpv te. I seesa isəle ke səsəm, haləna i maɣamaya í tu mə te pote pəle. ¹⁸ Tə tɛŋsa i waali ké tá taapalv wei Yesu seelaa kpeka təna puyuləɣi i təmle ke Laapaali Kupaŋ təm taa tō. ¹⁹ Pəle pə paasi Yesu seelaa ka ləsəna-i si í suku-tuyv tá yela taa ké timpi timpi tə lakɪ təmle kupaŋte tənɛɣe Taca teeli tō tō. Na pə hóləɣí tətəɣo isəna mpi tá luuŋ ná wee si tə səŋna lelaa tō.

²⁰ Tə pɛəkəɣi na tó cələɣi si tə paasuvuna liɣitee səsəəna ane a təm tō, nəɣəlv í taa kəə na í cayana-tv. ²¹ Paa Taca isentaa paa yəlaa kɪŋ tə pɛəkəɣi si tá kupaŋtv í lu təcɛɛɪ.

²² Tə tiliyi pá na tá taapalv lelv. Tə maɣasa ɪɣɛ təm paɣale si tə naa i waali, na tam tə nawa si i seesa isəle ké. Ama pənente i tu-meɣe naani ke teu, ɪɛ i seesa isəle na pə kəli mpv. ²³ Ye Titv ɪɛ ma waali tv nté ile, má na-i tə lakəna təmle ke mə tō. Tá taapalaa lelaa mpa pa su-i tō, Yesu seelaa kpeka tilina pele, na pele pa lakɪ ké si pá ha Kilisiti ke teeli. ²⁴ I la na pə hólɪ si í səəla-we na tampam, ɪlena Yesu seelaa kpeka te a taa na á nyi si tə sama-me tō, pə taɣa yem tō se.

9

Yuta isə seelaa tem

¹ Pə taɣa isu maa nəki na ma ŋmaa-meɣe takəlaya na má heeli-meɣe Iso yəlaa mpa pa we Yuta tō pa sənau təm ntəɣi kuvheelu. ² Ma nyəmə isəna í lakəna luyv kolumbuvu tō mɛɛ, haləna ma sama-meɣe Masetoni nyəma kɪŋ, si tá taapalaa ke Akayi tetv taa nyəəsa pa təɣi sənau təm taa ké tuu pənte. I seesuvu ḿpóyó isəle tō pə nyəmtəɣi pa taa paɣale ké. ³ Paa na mpv ma tiliyi tá taapalaa panɛɣe mə te, pəcə puyuləɣv mpi tə puyula-meɣe təm tənɛ tō taa tō, pá nana pa isɛ. Ma caa ké si tampana pá maɣana í nyəəsa mə təɣi teu na pə la teitei na nti maa heelaya-we tō. ⁴ Ye pə taɣa mpv, ma na Masetoni nyəma tó kəma na tó maɣana í ta nyəəsi mə ti, taɣa pə tv fele. Mpi tō í yelaa na tó te-me na tá taa ké teu. Na ye mə nyənte təm ɪɛ paa yəɣətəɣi təle. ⁵ Ma maɣasaa na ma ná si pə kəla teu si má wiina tá taapalaa pane na pá tɛɛ nəɣo na pá polo mə te, na pá taɣanəɣi kuvəəv kupaŋkv ŋku í təma si í ká la tō. Maa kəə na má kəŋ tō, pə təna pə nyəəsa təkəŋkəŋ na pə hólɪ si luyv kolumbuvu ké í lapənaa, pə taɣa kuvaaɣv nəkvl.

⁶ I təəsi teu si ye wei i tuu pəcə, pəcəɣo i ká kv, na wei í tuu səsəm, səsəm ke i kəŋ kóm. ⁷ Ye mpv paa wei í ha isəna pə ha-i tō, í taa hana wula yaa kuvaaɣv. Pə taɣa pulv tō, wei i haana lanɣulvmle təɣo Iso səəlaa. ⁸ Na Iso wena pəsuvu si í ha-meɣe kupaŋtv ke səsəm, pəcə í taa lanɣ mpi mpi í nyuləɣi

tə. Ama í hiki, na haləna pə kaasi na í lana təma kəpana. ⁹ Pa ηmaa Iso Təm taa si:

Í haa konyəntənaa na luyə kələməyü.

Í kəpantə u tən.

¹⁰ Iso wei í haa tuulu ke kətutuuum na í haa-ı təyənaya si í tənə ı tı tə, Iso ını ı ká ha-meyə kətutuuum tənə mpi í nyuləyi tə. Iso ını, ı ká la na pə pu, na mə kəpantə huki səsəm. ¹¹ Iso ká tə mə niη taa ké isənə mpi pə wəe təyə tam na pəcə mü pəsi na í lakı kəpantə ke tam. Ue payale ká sēe Iso ké í na təmlē ke kəcəəη wei í lakı na tē pukina tə ı təə. ¹² Pə taya pulə təə, kookalı wei í lakı isəntə tə pə taya Iso yəlaa sənəv təə tike. Ama pə yeki tətəyə na yəlaa sēe Iso ké í na təmlē. ¹³ Kookalı inē ı lapv taa ké pu hólí mpi í kewa tə, na yəlaa payale ká sana Iso ké isənə mpi í nuna na í lakı si pə hólí si í tēma mə taa na Kilisiti Laapaalı Kəpanη tə. Na paa sa Iso tətəyə isənə mpi mə na-wē na lēlaa í taləyü mə kəpam na luyə kələməyü tə. ¹⁴ Na paa sələməyənə-mē na Iso, na paa səl-i-meyē səsəm ke pēlēe taa pēlēe nna Iso lapa-mē tə a təə. ¹⁵ Iso fəə, nyá kəcəəv fēi kēesəyü.

10

Pəəli təmlē tampana həlvəyü

¹ Pəəli má, ma mayamaya təkpe m ma wiikəna-mē. Ma wei yəlaa yəyətəyi si ye ma wē mə kiη ıle ma wē təhēe. Ama ye ma fēi mə kiη ıle ma apalətv kəpawayale. Ma tēekəyi-meyē Kilisiti kəpantə na ı lelen təə si, ² í taa yele na waatə wei ma kəη mə tē tə má hólí ma apalətv. Pə taya pulə təə, ma hūv teu si maa hūli ma apalətv ke mpa pa hūv si tə tənəyi yəlvəwēe ke yem tə. ³ Kəpam tə wē tá yəlvətvəyü taa yaa, ıle pə taya yəlvəwēe ke yem ké tə tənəyi na tē yookina. ⁴ Ama yoou wontu nti tá yoona tə tə ta ke nti antulinyə inē ı yəlaa yoona tə. Iso yoou wontu nti tə pəsəyi na tē wakəli təcəsəle tənə nyəntē təyə tə yoona. Tə wakəlyə pəpətv ləmayasēe. ⁵ Tə kəpəsəyənə pa tənə mpa pa lakı kalampaanı na pá kaγatəyi si pá taa nyi Iso tə pa hūwēe. Tə kēe yəlaa hūwēe tənə na tənə na tē tūyi Kilisiti təə si pá nuna-ı. ⁶ Ye mü kəma na í la na pə ná si í nuna təkpataa, ıle pə kaasa mpa pa tənə na paa caaki nuna v tə tá sələ puwa si tē hə pa ηkəpanη.

⁷ Paa mpi, pə tənəyü təə ké mə nyənəyənə. Ye yəlv nəyəlv ı tən ı taa si Kilisiti tənna-ı, pəntv í mayasi teu na í ná si Kilisiti tı tá tətəyə, ısu ı tı ını tə. ⁸ Pə taya pulə təə, paa ma sama ma tı na səsəəntv nti Tacaa ha-tv tə, fēēle ı kpaam se. Pə ha-tuyv səsəəntv ntəyi si pə la na í tē mə taa na Iso ké səsəm. Ama pə taya si pə wakəli-mē. ⁹ Ma ηmaakuyv ma takəlası tə, maa pēekəyi si má kpeeti mə pəntv se. ¹⁰ Nti yəlaa yəyətəyi təyəle si: Pəəli takəlası taa təm wē tənə na apalətv ké. Ama waatə wei ı mayamaya ı wē tá hēkv tə ı wēe ké təhēe na ı yəyətəya wē konyəη. ¹¹ Ye wei ı yəyətəyi mpv pəntv í nyi teu si nti tə ηmaa tá takəlası taa ké waatə wei tə fēi mə kiη na nti tu la waatə wei tu wēe mə kiη tə, pə kaa wēe ηkəpanka se.

¹² Tə kaa nəki na tē kēena yaa tē mayasi tá tı na lēlaa mpa pa makı pa lanja taa si pa ké pulə tə. Pa ké ıwēēη ké, na pa mayamaya pa caana pa kəmayasuyv ηku paa mayasənə pa tı tə, na pa taa pa tike ke pa kəpəsəyənə təma. ¹³ Ye tá, tá kaa pəsi na tē sa tá tı na pə tēe caasa. Ama tə sanj tá tı na pə kēesənə təmlē nte Iso tv-tv tə tə tənəya. Iso hana-tuyv mpaav si tē tala mə tē. ¹⁴ Isənə pa suna-tv tə tu ηmaana pə təə, ye tə taa kəə mə tē ıle mpəyule. Ama tə tala mə tēyē teu na tē heeli-meyē Kilisiti təm Laapaalı Kəpanη. ¹⁵ Pə təə ké tu ηmaana isənə pa suna-tv tə pə təə. Tu sanj tá tı na lēlaa lapa təma nna tə. Ama tə caa

ké si mə taa temnav ke Iso í sɔɔsi, ilena tó pəsi na tó la təmle nte tə kəla ləŋ nyənte təcayacaya tɔɔ mə hekɔ, na tə taa ŋmaana isəna Iso su-tu tə pə tɔɔ. ¹⁶ Pə waali de tə pəsəyi tó yeləna Laapaali Kupaŋ ke tetɔnaa mpa pa we mə te ləb tə pa taa, na tó taa sa tá ti na nti lelaa tema lapu ke pa təma taa tɔ.

¹⁷ Pa ŋmaa Iso Təm taa si: Ye wei í caa ı sa ı ti, pɔntu í sa ı ti na nti Tacaalapa tɔ. ¹⁸ Kupaŋ, pə taɣa yulɔ wei ı nyənəyi ı ti isu ı ké pulɔ tɔ ıni ı sam yana. Ama wei ı tɔ Tacaalapa yəɔtəyi kupaŋtu tɔɔ.

11

Mpa pa yaa pa təyi tillaa ke yem tɔ

¹ Ma kooliyi ké si isəwee í ti nyəni-m pəcəɔ kpaŋtu. Pə we mpɔ mee, í nyənəyi-m mpɔ. ² Ma wəna isesemle ke mə təm taa ké, de Iso tɔna-m isesemle nté. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, í wee ké isu pɛɛlɔ wei ı ta nyənta apalɔ ke paa pəcɔ na má tɔ si apalɔ kulɔm koŋ ke maa ha-ı tɔ, apalɔ inəɣələ Kilisiti. ³ Ama ma nyaŋ ké si pə taa kɔɔ na mə layatɔ saali na í lə mə na Kilisiti í krentuyɔ tam na pə we teu ke isəna mpi tɔ. Na pə kɔɔ pə lú isu lfa ka yeluyɔ na tɔm marı-ı pəpɔtɔ tɔm ke ı nɔɔ taa na í tolisi-ı tɔ. ⁴ Pə taɣa pulɔ, í tema mə taa si nɔɔlɔ í kɔɔ í kpaali-meyə nyənte Yesu nɔɔlɔ ı tɔm na pə tá kəna Yesu wei ı tɔm tá kpaala-me tɔ. Na í tanja tətəɣetəɣe si í muɣi nyənte feesuyɔ nakɔli kɔ tɔm na pə tá kəna Iso Feesuyɔ ŋku kɔ tɔm tə heela-me tɔ, na nyənte Laapaali nɔɔlɔ na pə tá kəna Laapaali Kupaŋ wei tə heela-me tɔ.

⁵ Ma ta huɔ si mə nyənte tillaa taa sɔsaa mpe pa tɛe-m pulɔ taa se. ⁶ Ama pə pəsəyi pə wee yəɔtəɣa wawawa wei ma ta nyi tɔ. Təfɔ pa ta kəli-m nyəm. Tə hula-meyə mɔpɔyó təcɛɛɛi ké paa mpi pə taa ké na paa timpi.

⁷ Waatɔ wei ma kpaalaya-meyə Iso Laapaali Kupaŋ tɔ, faalaa ke ma kpaalaya. Ma pasa ma təyi mɔpɔyó si pə kusı-me. Yaa ma lapa mpɔ tɔ kawalaya nté? ⁸ Ma tisa si Yesu sɛɛlaa kpeka lenna í feləyi-m, de pə we isu ma hulɔsa aɛɣele na má səna-me. ⁹ Waatɔ wei maa we mə te na konyəŋ wəna-m tɔ ma ta sukı mə taa nɔɔlɔyɔ səɣəla. Pə taɣa pulɔ, tá taapalaa mpa pa luna Masetoni tɔ pa kəna-m pə təna mpi pə laŋa-m tɔ. Ma təkə ma təyi si pə taa kɔɔ na má sukı mə taa nɔɔlɔyɔ səɣəla. Na mpɔ inəyi maa təkəyi ma təyi tam. ¹⁰ Na Kilisiti tampana nna ma təkə isəntɔ tɔ ma kaa ye le mpi ma yəɔləɣəna isəntɔ tɔɔ yəɔlənəv ke Akayi tetɔ təna taa. ¹¹ Pepe yelina na ma yəɔtəyi mpɔ? Ma ta səlɔ-me tɔ pə tɔɔ yaa? Iso nyəmá teu si ma sɔɔla-me.

¹² Isu ma lakuyɔ pənente tɔ mɔpɔyó maa laku, ilena má ləsi mpa pa həŋ pa ti na pá təŋ si tá na-we tə kaa təmle tɔɔ pə taa. ¹³ Yəlaa mpe pá ké tillaa pəpɔtɔnaa ké. Pa looliyi nti pa laku tɔ tə taa na pá cəsəɣəna pa ti isu Kilisiti tillaa. ¹⁴ Na tələ tə fei piti mee, mɔpɔyó Satanı maɣamaɣa ná cəsəɣəna ı ti isu isətaa tillu kupaŋ nɔɔlɔ. ¹⁵ Ye mpɔ pə fei piti si ı təmle nyəma í cəsəna pa ti isu siyisuyɔ lataa. Ama te, pu te na pə felɔ-weyə mpi pa laku tɔ.

Pəli konyəntəɣələ ke Iso təmle tɔɔ

¹⁶ Ma tasəyi-təyi yəɔtəyɔ ké, nɔɔlɔ í taa nyəni-m isu ma ké kpaŋtu. Yaa ye í ti nyənəyi-m kpaŋtu ntɔ, í yaa-m kpaŋtu, ilena pəcɔ má pəsi na má sa ma təyi pəcɔ tɔtɔ. ¹⁷ Nti ma yəɔtəyi isəntɔ tɔ pə taɣa ntəyi Tacaalapa luyɔ wee si má sa ma ti ıni. Ma yəɔtəyi ké isu kpaŋtu. ¹⁸ Pə taɣa pulɔ tɔɔ, timpi yəlaa lelaa saŋ pa ti na yulɔhuwee ke yem tɔ, isu ma sama ma ti tɔtɔ mee. ¹⁹ Mə mpa me mə na mə isə tɔ, paa pa ta ti sələmi-me si í mu kpaŋtɔnaa, í muɣi-weyə. ²⁰ ı yelaa ké si pá pəsi-meyə yomaa, si pá təkəna-me, si pá puɣusiyi-me, si pá

kpaaki mə təə na pá fələxi, si pá makı mə nəəsi. ²¹ Tá ıcantv təə ké tá taa la mpv. Pə we fəele si má yəğətəyi mpv.

Paa na mpv tə, ye nəğəlv makı kanƙante si ı wəna mpi ı ká saƙna ı ti tə, ma pəsəyi na maa má kanƙante tətə mēe. Ma yəğətəyi ké isu ma svv kpaŋyuv. ²² Ntəŋ pa ké Hepəla nyóma yaa? Na má tətəğə te. Ntəŋ pa ké lseyeli nyóma yaa? Na má tətəğə te. Ntəŋ pa ké Apələham piya yaa? Na má tətəğə. ²³ Ntəŋ pa ké Kilisiti təmlə nyóma yaa? Má ké Kilisiti təmlə tu na pé kəli-wē. Ma lapa təmlə na pé kəli-wē. Pa təkə-m təm pağale na pé kəli-wē. Pa mapa-m na pé kəli-wē, səm nəğə taa ké ma wē tam. ²⁴ Təm kakpası ke Yuta nyóma mapa-m akpatēe pəğələğafēi nule nule. ²⁵ Lom nyóma ná mapa-m təm tooso, pa yağə-m pēe ke təm kulum si pa kuyv-m. Təm tooso ké lvm lipa kpuləŋ wei ı taa ma wēe tə, ma cağə ilim kulvməm na ahoə kulvmēe ke tenku taa. ²⁶ Ma cəəv katatəlaya taa, pusi na ŋmulaa niŋ taa ké ma wēe. Səm nəğə taa ké ma wē ma Yuta nyóma mağamaya heku taa, na səm nəğə taa ké ma wē krai nyóma te. Na səm nəğə taa ké ma wē acalēe taa, na səm nəğə taa ké ma wē wulaya tətə taa. Na səm nəğə taa ké ma wē tenku taa. Na səm nəğə taa ké ma wē tá taapalaa kuvəsaa kiŋ. ²⁷ Pa yaa si kanƙanji təma na wahalanaa səsaa tə, má nana. Təm pağale ke maa kpətəyi isələ. Nyəğəsi na lukətə tə, paa pəsəyi. Ma kpisa kutəğəv təğəv ke wulee wulee. Ma təğə wahala na watu, paa wontuyv kutakuyv ma fəina. ²⁸ Na pə tu kaasa mpi tə, maa yəğətəyi pə təm. Yesu seelaa kpeka təna təm nəğəsēe ná kuyv-m paa kuyəŋkuyv. ²⁹ Ye yəlv nəğəlv lapa ıcam, má lakı ıcam tətəğə. Ye pə tu nəğəlv ke isayətv lapv, pə wuki-m ké təsəŋŋ.

³⁰ Ye pə wēe si má sa ma təğəlv, ma ıcantv ma ıcantv cəlvəğə maa saƙna ma ti. ³¹ Tacaa Yesu Caa Isə nyəmá si maa looliyi. Inəyi paa saŋ tam. ³² Maa wē Taması tə, wulav səsə Aletası su kvfənēe wei ke təna tə ı su tanlaa ke kolunja ŋka ka cəəna ıcate tə ka nəğə si pá kpa-m. ³³ Ama pa tu-m sətətkv səsəəv taa na pá tisi-m na ıcate kolunja ŋke ka pətote. Mpv pə yelina na má fiti ı niŋ taa.

12

Mpi mpi pə hvla Pəəli na í ná tə

¹ Paa ti sam fēi teu tə, isu ma sama ma ti. Pə lapa-m isu toosee taka na má ná mpi mpi na mpi Tacaa kulaa na í hólí-m tə, maa yəğətəyi pə təm ke pənente. ² Ma nyəmá isə seəlv nəğəlv, pusi lapa naanwva na liyiti kəlv pə kraasuyv-ı hatuu isətəta tə. Ma ta nyi si pə kraasa-ı tampana yaa pə lapa-ı isu toosee taka ké kulapv tə. Ama Isə tike nyəmna. ³ Ma nyəmá si kvpam pə kraasa yəlv inəyi hatuu aləsanna taa. Ma tasəyi yəğətuyv si ma ta nyi si tampana pə kraasa-ı yaa pə lapa-ı toosee taka ké kulapv tə. Ama Isə tike nyəmna. ⁴ Na í nu pa yəğətəyi tənaya təmnāa mpa yəlv kaa pəsi na í yəğətəyi tə, na pə ta tu hav yəlv pəyaya si ká yəğətəyi tə. ⁵ Yəlv inē maa samı-ı, ilē ma mağamaya ma kaa sa ma ti se. Ye pə wē sam, ma ıcantv kiŋ ke maa sana ma ti. ⁶ Ye ma ti sam ke maa pəkəyaya ma taa la kpaŋtv se. Pə taya pulv tə, tampana ke maa heelaya tə se. Ama ma kpa ma təyi na ma ti sam, maa caa si nəğəlv í nyəni-m si ma ké pulv na pé kəli isəna mpi í naaki na í nukı si ma lakı tə.

⁷ Pə tu-m ma tənuyv taa ké kutəŋ kuvəwuv si ma taa saŋ ma ti si maya pə kula səsəəntv na pé hólí. Ilē kutəŋ ŋkv kv wē ké isu Satani tillu wei ı tilaa tə si í kayəti-m na má taa sa ma ti tə. ⁸ Təm tooso ké ma sələma Tacaa ke kutəŋ kvne kv təə si í waasi-m-kv. ⁹ Ama ı cə-m si ı pēelēe paasi, pulv ta kaasi si í tasa-m lapv, si pə taya pulv tə, ma ıcantv taa ké inı ı toma ná naa teu. Ye

mpv ma icantu ke maa sana ma ti na Kilisiti toma kenti ma tōo. ¹⁰ Pə tōo ké icantu na kutvuh na isənyəh̄le na wahalanaa na lahwakəlle səsəole, pə təna mpi ma naa isəntəyo Kilisiti tōo tō ma mvyələyəna-wəyi. Pə taɣa pulv tōo, ma ké icam ile ma toh̄ taa toh̄ nté təna.

Kølenti nyəma təm caalvyv ke Pəoli

¹¹ Ma yəɣətəyi ké isu ma svv kpaɳyɣv, ile mə yelina na má yəɣətəyi mpv. Pui mvna isu mu senna ma tōo. Mpi tō, paa ma ta ke pulv tō mə nyente tillaa səsaa mpe pa ta tee-m pulv. ¹² Pə lapa təma wena a hólóyí si ma ké tillu təyo mə hekv taa na suulu səsə mēe. Səɣəntv təma na Iso kəkəlv nyəm na piti təma ke a lapənaa. ¹³ Nti tə taa ké pa ta la-mē isu pa lakvyv Yesu seelaa kpeka lenna tə ye pə taɣa təkvyv mpi mə ta təkí-m tə pə paasi? Ma təm səpəna-meyə təne un̄i tə taa.

¹⁴ Ma nyəsəyi ma ti si ma kəh̄ mə tēyē təm tooso nyəm, ile maa caa si í təkí-m se. Mə maɣamaɣa ke ma caa pə taɣa mə liyitee. Pə taɣa piya caləsəyəna liyitee si si tōo si caanaa. Ama caanaa caləsəyəna liyitee si pa təona pa piya. ¹⁵ Ye ma ma lahwəlvmlē nté si má təyo mə tōo ké pə təna mpi ma wena tō, paa ma ti má kv na pə səna-mē. Ye máa səsəla-meyə m̄p̄yúyú teu ile, mu məh̄na maɣa səsəlvv ke pəcə?

¹⁶ Í nyəmá teu si ma ta musəna-mē. Ama lelāa ná tēna-ti si acilayavt ke ma lapənaa na má nyi-meyə katəsi na pəpətvnaa na má kpa-mē. ¹⁷ Mpa ma tila mə kin̄ tə pa taa nəɣəlv lapa na má təyo mə tōo? ¹⁸ Ma wiina Titu si í polo mə te na ma təh̄sa í waalí ké tá taapalv ile. Yaa í caa í tə si Titu təyəna mə tōo ké? Pə taɣa ma yaasi na ma ikpate ke Titu təh̄aa?

¹⁹ Ntanyí pə kraɣav waatv nəɣəlv tə í hvv kele si tə pəkəyi si tó keeli tá nyóh̄ tōo. Aai pə taɣa mpv. Isəna Kilisiti caaki tə m̄p̄yúyú tə yəɣətəyi Iso isenta. Tá taapalaa kupama tə heeliyi-meyə pə tənaya m̄p̄yúyú si í pulv ləlv.

²⁰ Ma nyah̄ si ye ma kəma na má tala mə te má taa maɣana-meyə nti maa caa tə tə taa, na mu taa na nti mu caa təyo ma kin̄. Ma nyah̄ ké si pə taa kəo na yoo, na isəsēemle, na pááná, na kəlvv pəkəyú, na kutvuh, na yəɣətəya kraí nyəh̄ka, na isəcav, na liyituyú pə wēe. ²¹ Ma nyah̄ ké si má tala mə kin̄ ma Iso í taa pasa-m mə isenta na má kəo na má wii yələa paɣale mpa pa lapa isayətvnaa ke tuu ləh̄, na pá tá yeletelakasi, na asilima, na yaasi isayav wei paa təkāa tə pa tōo.

13

Kantəkaya kvkpaalətv na sētv

¹ Təm tooso nyəm nté ma caa kənte ke mə te tō. Aseeta nyəma naale yaa tooso ká hóləna təmvna təna mpa pa wēe tə pa tampana na pəcó. Pa h̄maa m̄p̄yúyú Iso Təm taa ké. ² Ma kpaaləyi tuu mpa paa lapa isayavt tə na lelāa si ye ma kəma na má kəo si ma naa-mē, ma kaa wii nəɣəlv pətətəle. Maa kəma təm naale nyəm tə ma tēma-meyə kpaalvyv ke mpv. Pənentē ma fei mə kin̄ ile ma tasəyi-meyə kpaalvyv. ³ Ntəh̄ í caa í ná si Kilisiti toh̄ ke ma yəɣətəyəna yaa pə taɣa Kilisiti toh̄ yaa? Í ká ná mēe. Kilisiti u hólóyí icantu natələyi mə təm taa se. Ama toma ke í hólóyí mə hekv. ⁴ Paa na mpv í icantu tōo ké pa kama-i səm tesika tōo. Ama í wena í weesuyú ke Iso toma taa. Tá na-i təkrentaa ké, na təké acamaa tətəyo. Ama yaasi wei təkəna mə kin̄ tə pə hólóyí ké si tá na-i təkəna weesuyú ke Iso toma tōo.

⁵ Í maɣasi mə maɣamaɣa mə ti na í feh̄ mə ti na í ná si í təkā Iso seele mpaav yaa í tá təkí. Ntəh̄ í nyəmá teu si Kilisiti wē mə kin̄ na? Tōo, í tēvna Iso na mə taa tō, ye í pəsaa na í hólí tampana ke mpv ile, m̄p̄yúle. ⁶ Ma hvv si í nyəmá

teu sī tá kin, tə pəsəyi na tó hólí mpv mē. ⁷ Iso ké tə sələməyi sī í yele na í taa la kawalaya nakəli. Tu caa sī tó hólí tənē tə taa ké mpi tə pəsəyi tə, paa pu lu sī pəsuyv ke tu pəsəyi, kɔpantv ke tə caa mu laki. ⁸ Pə taya pulv tɔɔ, tə kaa pəsī na tó lu Iso tampana waalu. Iso tampana anəyi tu lana. ⁹ Tá kev acamaa na mu ké tonɔnaa tɔ, tá lanja hulɔmaa ké. Pə tɔɔ tɔtɔyɔ tə sələməyi sī í la kɔpantv ke teu. ¹⁰ Mpi pə tɔɔ ma wē-mē na pooluv na ma ŋmaa-meyē takəlaya tɔyɔlē sī waatv wei maa kɔɔ mə kin tɔ ma taa lana-mē na ton ke toma nna Tacaa ha-m tɔ. Pə ha-m toma anəyi sī pə la na í polo lɔlɔ, pə ta ha-m-yē sī pə wakəli-mē.

¹¹ Pənente ma taapalaa pə lapa wulee. I lv sī í té teu. I sɔsəyi təmayə apalv. I wē nɔyɔ kulɔmaya, na í wē təma na lelen. Iso wei i sɔləyi na í haa alaafəya tɔ í wē mə kin.

¹² I sē təmayə teu na í ləli.

Iso yəlaa təna sē-mē.

¹³ Tacaa Yesu Kilisiti pēlē na Iso sɔluyv na krentuyv ŋku Feesuyv Nanɔtv kəŋna tɔ pə wē mə təna mə kin.

TAKĒLAYA NJKA PŌLI NMAAWA KALATI NYĒMA TŌ Kutolotv

PŌli ņmaa takĕlaya kaneyĕ Kalati Iso sĕelaa mpa i maŷamaya i pona Laapaali kupaŋ na pa mv tŌ. I ka nuwaya si yĕlaa kŏma na pa seŷesəyi-weyĕ Yuta nyĕma kolapŏtv. Uĕ i lanĵe ta heena pa kuvĕŷesətv nti. Pə tŌ kĕ i tŏma si: Laapaali Kupaŋ wei ma heela-me tŌ i ta ke wei yŏlv lupa kolupu tŌ (1:11). I yŷŷotaa tŏtŏ si Iso pĕleĕ yakŏna yŏlv, pə taya kolapŏtv tŷŷyŷ tŌ. Pə tŌ kĕ pə weĕ si tŷ tŷ Feesuyu Nanĵtv nyŏntv pə taya yĕlaa nyŏntv.

Isəna pa faya Kalati takĕlaya tŌ:

Laapaali Kupaŋ we kolvm kĕ, titite 1–2

Iso pĕleĕ yakŏna yŏlv nyŷyŷ, titite 3

Iso sĕelv wei i fita yomle tŌ na i kolapĕle, titite 4–5

Kŏtĕkĕtv, titite 6

Sĕĕtv

¹ Maŷa tillu Pŏli, uĕ pə taya isu yĕlaa tuna-m tiluŷy. Pəyĕle pə taya isu yŏlv nŷŷlv i tĕlĕsəna-m tiluŷy mpi. Ama Yesu Kilisiti na Caa Iso wei i ka feesa-i waatv wei i sĕpa tŌ mpe pa maŷamaya pa tuna-m-wi. ² Mā na ma taapalaa mpa pa tĕna pa we cəne tŌ tŷ tamsəna na tŷ ņmaa takĕlaya kaneyĕ Kalati Yesu sĕelaa kpeka me si tŷ sĕeki-me. ³ Tacaa Iso na tŷ Sŷsŷ Yesu Kilisiti pā hŏli-meŷe pĕleĕ na pā ha-meŷe alaafəya. ⁴ Kilisiti inu i hana i ti si i ya-tuŷy tŷ isayatv taa na i lĕsi-tuŷy kuvĕŷĕŷ kutakeesəŷ inu i taa, na mpv inu pə kĕ Tacaa luyv nyŏntv kĕ. ⁵ Tŷ tŷ Iso kĕ teeli ke tam tŷ. Ami.

Laapaali kolvm inəŷle kolvm təkŷŷ

⁶ Ma ta hvv si i kŷ ha siŷile ke ņpŷyŷ lŷŷ ke wei i yaa-meŷe Kilisiti pĕleĕ tŷ tŷ na i tŷŷ Laapaali Kupaŋ lĕlv, ma tutaa kĕ. ⁷ Ma yŷŷotvŷy mpv tŷ pə taya isu Laapaalənaa Kupaŷa we naale se. Ama ma nawaya si yĕlaa weĕ na pā lak-i-meŷe yeleyĕle na pā caa pa keĕ Kilisiti Laapaali Kupaŋ inu. ⁸ Ye nŷŷlv kŏma na i heeli-meŷe Laapaali kŷfalv nŷŷlv na pŷ tŷ kĕ wei tŷ tĕma-meŷe heeluyv tŷ, Iso kŷ nana pŷntv paa i kĕ awe. Paa tŷ taa yŏlv maŷamaya, paa isŷotaa tillu nŷŷlv maŷamaya. ⁹ Tu tĕma-meŷe heeluyv na ma tasəŷi-meŷe heeluyv ke mpv, si ye nŷŷlv kŏma na i heeli-meŷe Laapaali kŷfalv nŷŷlv na pŷ tŷ kĕ wei i tĕma mŷyŷ tŷ, Iso kŷ nŷŷlv pŷntv.

¹⁰ Uĕ pə luwa si yĕlaa isante ntĕ ma caa yaa we? Aai, ama Iso isante ke ma pĕkĕŷi. Ma caa si yĕlaa lanĵa i heena-m? Ye maa caakaya si yĕlaa lanĵa i heena-m ma taa la Kilisiti tĕmlĕ tv.

Isəna pə lapa na Pŏli pəsi tillu tŷ

¹¹ Ma taapalaa ma heeliŷi-me tĕfoo si Laapaali Kupaŋ wei ma heela-me tŷ i ta ke wei yŏlv lupa kolupu tŷ. ¹² Ma ta nu-təŷi yŏlv nŷŷlv i kin. Pə taya yŏlv nŷŷlv seŷesəna-m, ama Yesu Kilisiti maŷamaya kulina tŷ tŷ na mā nyi-ti.

¹³ I nu isəna ma yaasi ka we waatv wei maa sĕesa isəle na Yuta nyĕma Iso sĕĕv tŷ. Na i nyĕmā isəna maa naasaya Iso sĕelaa kpeka tĕkanĵan na mā sĕesa isəle si ma wakĕləŷi-weĕ tĕkpataa tŷ. ¹⁴ Mpa paa kĕ ma piitim nyĕma na pā kĕ ma saalanaa tŷ pa taa nŷŷlv ta haŷna-m pulvŷy tŷ Yuta Iso sĕĕv taa. Isəna maa tŷŷaya tŷ caanaa kŷtasi tŷ pə fei keesvŷy.

¹⁵ Ama Iso suulu tɔɔ ɪ lɛsa-m na ma mpa ke waatu wei pa ta tu lɔlɔta-m tɔ, na ɪ yaa-m sɪ mǎ la ɪ tɔmlɛ. ¹⁶ Pɛ kɔma na pɛ maɣa Iso na ɪ kuli ɪ Pɛyalv tɔ sɪ mǎ nyɛmi-ɪ tɛceɪceɪ, na mǎ seɣesi mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔɣɔ ɪ tɔm Laapaali Kɔpaŋ tɔ ma ta polo nɔɣɔlv cɔlɔɣɔ saawala lapv. ¹⁷ Pɛyele ma ta polo Yosalem sɪ ma naa mpa pa lapa tillaa na ma tɔɔ tɔ. Ama ma tɛɛ Alapv ke kpaakraa, pɛle pɛ waali ɪ lena mǎ mɛli Tamasi. ¹⁸ Pɛle pɛ waali pɛ lapa pusi tooso tɔɣɔ ma pola Yosalem sɪ ma nyɛŋ Piyɛɛ. ɪ lena mǎ na ɪ lɛ tɛ caya wɛɛ naanɔwa na kakpasi. ¹⁹ Ma na tillaa taa nɔɣɔlv tɔ ta na ye pɛ taɣa Tacaɔ neu Saaki.

²⁰ Tampana tɔm ke ma keesɛɣi-mɛɣɛ takɔlaya taa cɛne, na Iso maa looliyi.

²¹ Pɛle pɛ waali ma cɔɔ Siliɪ na Silisii pa tɛtɔnaa taa. ²² Pɛ na pɛ mpv tɔ Yuta tɛtu taa Yesu seɛlaa kpeka ta keesita-m. ²³ Ama pa yɔɣɔta ma tɔm kɛ na mpe pǎ nu kɔnu, sɪ wei ɪni ɪ ka naasaya-tv tɔ kayana ɪ tɔŋna Iso seɛv mpi ɪ ka seɛsa ɪsɛle sɪ ɪ wakɛli tɛkpataa tɔ pɛ waasv lapv. ²⁴ Na pǎ saŋ Iso kɛ ma tɔɔ.

2

Pɔli na tillaa lɛlaa

¹ Pɛ lapa pusi naanɔwa na liyiti ɪ lena mǎ mɛli Yosalem, na Panapaasi su-m, na mǎ kpɛnna Titv tɔtɔ. ² Pɛ taɣa pulv tɔɔ kɛ ma pola Yosalem, Iso hɔlɛna-m sɪ pɛ wɛɛ sɪ tɛlasɪ mǎ polo kɛ. Ma na tɛna nyɔɣv nyɔma tɔ kota tǎ tike, ɪ lena mǎ kpaɣa Laapaali Kɔpaŋ wei ma laki mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ ɪ tɔm na mǎ keesɪ-wɛ tɛceɪceɪ. Ma luyv taa feɪ sɪ mpi ma tema lapv na mpi ma tɔŋna lapv tɔ pɛ pɛsɪ yem. ³ Na Titv wei ɪ tɔŋa-m mpv na ɪ kɛ Kɛlɛki tv tɔ pa ta caali-ɪ sɪ ɪ pɛli. ⁴ Ama acɛsaacesaa nyɔma mpa pa sita tǎ hekv tɔ pɛle pa lɔpɔna sɪ ɪ pɛli. Acɛsaacesaa nyɔma mpe, pa lɔlɔaa kɛ tɛkɛv na pǎ svu tǎ hekv, sɪ pa feŋyi na pǎ nǎ tǎ na Yesu Kilisiti tɛ kpɛntaa na tɔ wɛ kasayampiitu nti tɔ taa tɔ. Pa caakaya kɛ sɪ pǎ pɛsɪ-tuyv yomaa. ⁵ Ama tǎ tǎ ha-wɛɣɛ pɛ mpaav ke paa pɛcɔ maɣamaɣa. Tǎ sɔlɔaa kɛ sɪ mɛ tɔɔ ɪ lɛ tɛ tɔki Laapaali Kɔpaŋ tampana tɛkpaŋkpaŋkpa.

⁶ Mpa ma tɔŋ sɪ nyɔɣv nyɔma ke mpv tɔ, tɔv, ma ta nyɪ sɪ tampana mpeɣɛle nyɔɣv nyɔma yaa we tɔ. ɪ lɛ paa pa tu kɛ mpa te, pɛ kulɔm. Iso ɪ lɛ u nyɛnɔɣi tɔɔ tɔ se. Mpe ɪni pa taa nɔɣɔlv ta tasa-m tɔm kɔfatu natɔlɔɣi sɔɔsvyɔv sɪ mǎ la. ⁷ Ama pa nawaya tɛkelekele sɪ Iso tv-m tɔmlɛ sɪ mǎ heeli Laapaali Kɔpaŋ ke mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔɣɔ teiteɪ ɪ su ɪ tv Piyɛɛ ɪ lɛ sɪ ɪ heeli Laapaali Kɔpaŋ ke Yuta nyɔma tɔ. ⁸ ɪ su Iso kpaɣv Piyɛɛ ke tillu sɪ ɪ paasɛna Yuta nyɔma tɔ mpv tɔtɔɣɔ ɪ kpa maɣa tillu sɪ mǎ paasɛna mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ. ⁹ Saaki na Piyɛɛ na Yohaani, mpa mpe pa nyɛnɔɣi mpv sɪ pa nyɔɣv nyɔma tɔ, pɛle pa nawa sɪ Iso paasaa kɛ na ɪ tv tɔmlɛ ntɛɣɛ ma niŋ taa na tɔ mpa. ɪ lena pǎ kpa mǎ na Panapaasi tǎ niŋ taa na pǎ ciyiti. Tɛ lapa nɔɣɔ kulɔmaɣa ke mpv, ɪ lena tǎ tɛna tɛ yɔɣɔti na tɛ tisi tɛma sɪ tǎa mɛlɛna mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa kiŋ na mpe pǎ polo Yuta nyɔma kiŋ. ¹⁰ Ama nti pa wiina-tv tɔɣɔle sɪ, tɛ tɔɔsɪ pa kɔnyɔntɔnaa mpe pa tɔɔ, na ma lapa teu ke nti pa yɔɣɔta mpv sɪ tɛ la tɔ.

Pɔli kalɛnav ke Piyɛɛ ke Antiyɔka

¹¹ Waatu wei Piyɛɛ kɔma Antiyɔka tɔ ma yɔɔna-ɪ yɛlaa taa kɛ ɪ toola mpaav tɔ pɛ tɔɔ. ¹² Nti tɛ taa ɪ toolaa tɔɣɔle sɪ, Saaki ka tila napɛli, na waatu wei pɛle pa ta tata tɔ, Piyɛɛ na tǎ taapalaa mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa tɔkayana. Ama pɛle pa kɔma na pǎ tala, ɪ lena ɪ se mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔ pa cɔlɔɣɔ tɔɣɔv. Pɛ taɣa pulv, ɪ nyanɔɣana mpa pa sɔla pɛlvɔv tɔm tɔ. ¹³ Tǎ taapalaa Yuta nyɔma mpa pɛ kaasaa tɔ pɛle pa tɔŋa Piyɛɛ ɪkpaɛ tɔtɔ, halɛna pɛ kpeŋna Panapaasi na pǎ tɛlɛsɪ ɪ lɛɣɛ pa ɪ cantv nti. ¹⁴ Saa wei ma nawa sɪ

pa tǎnte ta maya na pa ta tǎŋ Laapaali Kupaŋ tampana ke teitei tǎ, ma tǎma Piyee ke yǎlaa tǎna isentaa si: N kǎ Yuta tu pǎyele n lapa cǎneye isu wei i ta ke Yuta tu tǎ, n ta la isu Yuta tu ka la tǎ. Ie isǎnaya n nyǎmǎ si nǎǎǎǎ n kǎ la na n caali mpa pa ta ke Yuta nyǎma tǎ si pǎ la isu Yuta nyǎma?

Tǎa tem na Iso yakǎna paa wei i nyuvu

¹⁵ Tǎ mayamaya tǎ kǎ Yuta nyǎma kǎ tǎsiyisiyi, tǎ ta ke asayaa isu piitim lempu nyǎma. ¹⁶ Paa na mpv tǎ nyǎmǎ si pǎ taya isu yulu tǎŋyvu kusǎsutu tǎŋo Iso nyǎnǎyi-i yulupaŋ. Ama i tǎŋyvu i taa na Yesu Kilisiti tǎŋo. Tǎ mayamaya isǎntǎ, tǎ temna Yesu Kilisiti inǎyi tǎ taa kǎna Iso nyǎnǎyi-tuyv yulupama. Tǎ tema tǎ taa na Yesu Kilisiti tǎŋo yoo, pǎ taya kusǎsutu tǎŋyvu tǎo. Pǎ taya pulv, Iso kaa nyǎni nǎŋǎlyv yulupaŋ ke i kusǎsutu tǎŋyvu tǎo. ¹⁷ Ye tǎ luki si Kilisiti tǎo pa nyǎnǎyi-tuyv yulupama tǎŋo pǎ naa si tǎ kǎ asayaa isu mpa pa ta ke Yuta nyǎma tǎ, ile pǎ wee si Kilisiti kele isayatu caa yaa isǎna? Aai, pǎ taya nǎpǎyǎ paa pǎco. ¹⁸ Ye ma kulaa na mǎ tayanǎyi nǎmau ke mpi ma tema yǎkuyv tǎ, pǎle pǎ hǎlǎyi kǎ si ma ta ke kusǎsutu tǎŋlv nǎŋlv. ¹⁹ Ye kusǎsutu tǎm taa, ma sǎpaya tǎnanǎŋ, na kusǎsutu nti tǎ mayamaya tǎ kǎna-m mpv. Na pǎ lapa-m nǎpǎyǎ si mǎ wee Iso tike tǎo. Pa kv mǎ na Kilisiti ke sǎm tesika tǎo. ²⁰ Na ma wev isǎntǎŋo kaŋana tǎ pǎ taya ma mayamaya ma wenna. Ama Kilisiti wenna ma taa. Weesuyu nku ma wena saŋa taa isǎntǎ tǎ ma tǎŋ ma taa na Iso Pǎyalv tǎŋo ma wena-kv. Iso Pǎyalv inu i sǎlǎna-m na í si ma sǎm. ²¹ Maa kpǎlǎyi Iso kuvǎǎ se. Ye kusǎsutu ka yekayana na yulu pǎsǎyi kupaŋ ke Iso isentaa, ile pǎ wee isu Kilisiti sǎpa yem kele.

3

Kusǎsutu na tǎa tem na Iso pǎ tǎm

¹ Aaa, Kalati kuvemeŋ me, ile nǎŋlv nyala-meye kuvyalv yaa isǎna? Anu meye pa tema keesuvv ke Kilisiti tesika tǎo sǎm tǎm tǎkelekele ke teu. ² Ie tǎm kulǎmtu tǎkorj kǎ ma pǎsǎyi-me, si í tǎŋyvu Iso kusǎsutu tǎŋo í hika Iso Feesuyu yaa í nuw Laapaali Kupaŋ na í mv-i tǎŋo í hikaa? I cǎ-m na mǎ nu. ³ Mǎ kuvemeŋtǎ tǎo nǎpǎyǎ? Iso Feesuyu tonj ke í hikina mǎ tǎyi kancaalaya, ilena nǎǎǎǎ í caa í teesǎna mǎ mayamaya mǎ tonj na? ⁴ Pǎ lapa pǎ lapa mǎ hekv na í hii layatǎnaa mpa tǎ pele pa pǎsa yem kele yaa? Aai, pǎ kaa pǎsi yem kǎ mpv mee. ⁵ Isu Iso celvuyv-me ye i Feesuyu na í laki piti tǎma ke mǎ hekv ke mpv tǎ, mǎ kusǎsutu tǎŋyvu tǎo, yaa mǎ Laapaali Kupaŋ nuw na i muv tǎo kǎ pǎ laki mpv?

⁶ Mpv inu pǎ yelina na pǎ nǎma Apǎlaham tǎm ke Iso Tǎm taa si: I tema Iso na i taa, na i taa tem mpǎyi Iso nǎ nawa na ilé í yaa-i yulupaŋ na í mv-i. ⁷ Pǎ tǎo kǎ í kǎ nyi teu si, mpa pa tema pa taa na Iso tǎŋole Apǎlaham piya tǎsiyisiyi. ⁸ Pǎ mayamaya pǎ tu we Iso Tǎm taa kǎ mpv si: Mpa pa ta ke Yuta nyǎma tǎ paa kǎo na pǎ te pa taa na Iso, ilena pǎ pǎsi yulupama. Na pǎ tǎo inǎyi hatuu lǎŋ Iso heela Apǎlaham ke tǎm kupantǎ tǎne na tǎ we nǎmaatu taa si: Nyǎ tǎo kǎ Iso kǎ la ate yǎlaa tǎnaya kupantǎ. ⁹ Apǎlaham tema Iso na i taa na Iso lapu-i kupantǎ. Na mpv tǎtǎŋo pa tǎna mpa pa tǎŋ pa taa na Iso tǎ, ilé i laki-weye kupantǎ ke mpv tǎtǎŋo.

¹⁰ Mpa pa wee na pǎ teelǎyi si pa kusǎsutu tǎŋyvu tǎo kǎ pa hikiyi kupantǎ tǎ pǎ na mpusi kele. Tǎ mayamaya ke pa yǎŋta Iso Tǎm taa si: Mpusi tu nte wei u tǎŋǎyi pǎ tǎna mpi pa nǎmaawa kusǎsutu takǎlaya taa tǎŋo tam tǎ. ¹¹ Pǎ tu naaki mpv tǎkelekele si nǎŋlv kaa pǎsi yulupaŋ ke Iso isentaa kǎ kusǎsutu tǎŋyvu tǎo. Ama pa nǎma Iso Tǎm taa tǎkpataa si: Wei i kǎ yulupaŋ ke Iso

isentaasi si i tema i taa to pe too to, puntu tike toləyana-ti. ¹² Pe taya pulu too, kusəsutu tənyu na taa temnav ke Iso ta kaa pulu. Ama pe wee ke isu pa yoyotu Iso Tom taa to si: Wei i taka kusəsutu təmnaa tana to, puntu ka tulitəyi to too.

¹³ Isəna Kilisiti lapa na i səyəli ta mpusi ke i mayamaya i nyuyu taa to pe too ke i pəsaa na i ləsi kusəsutu mpusi inəyi ta too. Tə mayamaya ke pa yoyota Iso Tom taa si: Ye pa laalaa na pa pusi wei na tnyu, mpusi tu ke. ¹⁴ Pe lapa mpyu si kupantu nti Iso ka tōma si i laki Apələham to, i la-təyi mpa pa ta ke Yuta nyoma tayo Yesu Kilisiti too. Na ta taa temnav ke Iso yelina na to hiki Feesuyu Nanjtu wei Iso ka tōma si i ka ha-tu to.

Kusəsutu na Iso kupantvnaa pe tom

¹⁵ Ma taapalaa ma keesəyi-mege yəlaa ta ta kulaputu na i cekəna. Ye yulu caya na i tayanu pe tana tēmamam ke isəna i caa pa lana i wənav ke i səm waali, na i tu takəlaya taa na i su, nəyolu u pəsəyi na i ku-ti yaa i soosi i nyəntu ke to too. ¹⁶ Anha, mpyu pe wee na nti Iso ka tōma si i ka la Apələham na i pəyaya to. Pa ta nmaa Iso Tom taa si i piya, si pe taa koo na pe la isu yəlaa payale. Ama pa tōmaga si: Nyā pəyaya, si pe huli si yulu kolum ke pa paasənaa, na yulu inəyale Kilisiti. ¹⁷ Nti ma caa ma huli təyale si: Iso ka tayanu nti i caa i na i yəlaa pa la to, haləna i to si i ka taki i nayo suu. Pe kōma na pusi la nasəle na hiu na naanowa (430) ke, lena kusəsutu tom lu. Kusəsutu tom luu mpu to, pe fei si təle to ku nti Iso tema tayanuy to, na mpi mpi i tōma si i ka la yəlaa to təle to saali yem. ¹⁸ Pe taya pulu, ye isu kusəsutu təkəlaa ke Iso tənəyi na i haa i kucəwə wei i ka suwa i yəlaa too to, le pe taya nayo suu nté. Ama cəne ile Iso ka tōma si i ka la Apələham ke kupantu tayo i lapa-i-təyi faalaa.

¹⁹ Pepe nyuyu too ke pa su kiin ile? Pa soosa ilege suu ke si pe huli yəlaa ke pa kulaputu nti Iso u caa to. Pe wee si kusəsutu nti to caya mpu, haləna Apələham pəyaya nka ka too Iso ka tōma si i ka la kupantu nti to ka koo. Na isətaa tillaa ke Iso tilina kusəsutu nti, na yulu ke pele pa celaa si i tələsi i lelai. ²⁰ Ama ye timpi pe ke si yulu kolum tom ke pe paasənaa, ile tələsəlu nəyolu i kaa wee pe taa to to. Na mpu inəyi pe tu wee, Iso we kolum ke.

Kusəsutu nyuyu

²¹ Ile pe luwa si kusəsutu na mpi mpi Iso tōma si i ka la to pu kpentəyi kele? Aai, pe taya mpu se, paa pəco. Ye paa tu kusəsutu natəli nti to pəsəyi na to la na yəlaa hiki weesuyu, anhaa, le kusəsutu tənyu ka yekayana nté na yulu pəsəyi kupan ke Iso isenta. ²² Ama pa nmaawa Iso Tom taa si isayatu nmakəla yəlaa tana təpai. Na pe we mpu, si mpa pa tema pa taa na Yesu Kilisiti to, pa hiki kucəwə wei Iso ka tōma si i ka ha tayo pa taa temnav too.

²³ Taa temnav ke Iso taa kənta le, kusəsutu ka təkəna-tu isu saləkatonaa, na pe tanaa si pe koo pe kuli-tuy Iso taa temnav tom nti to too. ²⁴ Mpyu pe lapa na kusəsutu wee isu ta too nyənlə haləna Kilisiti koo, si to te ta taa na Iso na pe la na to pəsi kupama ke Iso isenta. ²⁵ Pənente Iso taa temnav tom nti təle to kōma le kusəsutu na fei isu ta too nyənlə to to.

²⁶ Tu, me mə tema mə taa na Iso tayo i pəsa i piya ke mə na Yesu Kilisiti mə kpentuy too. ²⁷ Pe taya pulu, mə tana təpai pa sə-mege Iso lum si mə na Kilisiti i kpentu na i kpayə Kilisiti kin ke yaasi kufalu na i taki. ²⁸ Waatu un, pe fei si Yuta tu ntə, inə ilé i ta ke Yuta tu. Yaa yom ntə, kasayampu ntə. Yaa apəlu ntə, alu ntə. Ama mə na Yesu Kilisiti i kpentu mə tənaya kolum ke, fayau fei.

29 Ye Kilisiti tənna-me ile í kéké Apələham piya kéké, na í káká hiki kúpantónaa mpa lso tóma sí í káká ha-me na pópəsi mə nyəm təkpaataa tó.

4

¹ Nti ma wena na má caa ma tasəna-me ye kilisinav təyəle sí, pəyaya ŋka ka wee na káká tē na káká təyə ka caa wənau təna tó, ka pəcaatu ka wee kéké isu yom wəv tó. Pəyele ŋke kaa tēna na káká tī pə təna. ² Ka pəcaatu təna taa ka we paasənlaa niŋ taa, na pəle pa lakəna-ke ye pə təna haləna káká kə káká tala pusi isəna ka caa ka síwa tó. ³ Tá tótó waatu wei tu we isu piya tó, tu we antulinya me í pə təna pə kancaalaya nyəm taa kéké na póp kpa-tuyv yomaa. ⁴ Ama pə kəma pə tala saa wei lso ka síwa tó, ilena í tili í pəyaya, na alv lələna-ke, na káká təy Yuta nyəma kúləpəv. ⁵ Ka kəma mpv sí ka ceki mpa kəsəsutv ka təkaa tó na tə hiki mpaav na tó pəsi lso piya.

⁶ Iso tv í Pəyaya Feesuyv ke tá taa sí póp hólí teu sí təké í piya mayamaya, na Feesuyv ŋkv kv yelina na tó yaa lso sí ma Caa Paapa. ⁷ Ye mpv ile n ta ke yom tótó, ama n pəsa pəyalv ke. Na isu n kev í pəyalv ke mpv tó, lso káká ha-ŋ kúpantónaa mpa í sí í piya tó tó.

Kalati nyəma təm caaləyi Pəli

⁸ Tuu ləŋ í taa nyi lso, na í təyaya mpi pə ta ke lso mayamaya tó na í pəsi pəle pə yomaa. ⁹ Ama pənente isu í nyəmá lso, yaa isu lso ilé í nyəma-me tó, pepe tó kéké í caa í məli pə təna pə kancaalaya nyəm mpi pə taa fei waav na póp we yem kéké mpv tó pə taa? Na pə kəma suwe tótó na í caa í tasa pə yomaa lapv? ¹⁰ Mə ise sēna mə kuyēŋ kúpampan fayasuyv na mə isətónaa kúpama na mə waatónaa kúpama na mə pusi kúpansi fayasuyv ke teitei. ¹¹ Mə təm cəpa ma lanle ke teu kéké. Isu ma iwile nté tə tənaya mə tó kəla huntv nté yaa?

¹² Ma taapalaa, ma wiikina-me sí í təy ma ikpate isu ma mayamaya ma təy mə ikpate tó. I ta la-m isayav natələyi tiili se. ¹³ Na í nyəmá teu sí ma kvətəŋ tó kéké ma heela-me ye Laapaalı Kúpəŋ ke təm kancaalaya nyəm. ¹⁴ Na í ná cəsēe ke səsəm ke ma wəsasi nsí sí taa, paa na mpv í tá cvtí sí ma təm nti tə nu-me. Pəyele í ta lə-m, ama í təkə-m teu kéké isu isətāa tillu nəyól, yaa isu Yesu Kilisiti mayamaya. ¹⁵ Waatu iní mə lanhulómle tó paa pəsəyi. Ie kayana í na-we tótó? Halí ma pəsəyi má ləsi mə nyuləyví sí waatu iní í taa, pu lakaya mpv, paa mə ise mayamaya í ka ləsaa na í tv-m. ¹⁶ Isu ma heeluyv-me ye tampana təyəle mə pəsa mə kolontu yaa?

¹⁷ Yəlaa pane pa lakí kéké na n nawa n tó sí pa səla-me ye teu. Aai, pə taya mpv se, paa pəcə. Pa caaki kéké sí má na-me tó wakəli, na í mələna mpe pa tó na í nyənəyi pa tike. ¹⁸ Pə we teu sí yulv í sələyi í ləlv ke mpv yaa. Ama kúpantv lapv taa kéké í káká sələyi nípúyó tam, póp taa wee waatu wei ma we mə kinj tó tike. ¹⁹ Ma piya kúpama, ma tayana wəsasi taa kéké svv ke mə tó. Na wəsasi nsí sí nəyəsəna isu ləlvv wəsasi takuyv alv tó, sí póp la na í kpaaya Kilisiti yaasi na mə na-í í nəyəsəna təmayə teu. ²⁰ Pepe pukina-m mə hekv ke nəcəcə isəntə na má heeli-me ye kvfatónaa. Pə taya pulv tó, mə təm caala-m səsəm ke cənəye.

Akaa na Saala pa təm

²¹ Mə mpa í caa kəsəsutv í təkí-me tó, ma pəsəyi-me sí í nuwa nti pa ŋmaawa kəsəsutv nti təkəlasi taa tó, yaa í tá nu? ²² Pa ŋmaawa sí Apələham ka wena piya naaləye, kasayampu ná ləla-í ləŋka na yom náá ləli-í ləŋka. ²³ Iso ka təmna sí kasayampu káká ləli. Mípúyó kasayampu kəma na í ləli na pə mv lso nəyó taa təm təkēle. Ama yom ná ləli í nyəŋka ke yem kéké pulv fei.

²⁴ Təm tənə tə hólóyí-tuyv yaasi nəyóluyv. Alaa mpə pa we ké isu Isə nəəsı nsi í na í yəlaa pa krentaa na pá pəeli təm naale tə. Kancaalaya nəyó nté Akaa, na ηke ka kena Sinayi puyv nyəηka, na ká lóləyi yomaa. ²⁵ Akaa iní í kena isu Alapə Sinayi puyv, na í nəyəsəna Yosalem ícate nte tə we saηa ísəntə tə, na tə na tə yəlaa təna mpa pa ké yomaa tə. ²⁶ Yosalem wei ílé í we ísətəa na í ké tá təna tá too tə ílé í ké kasayampu ké. ²⁷ Tə maγamaya ke pa ηmaawa Isə Təm taa sı:

Alv kaalblaya nyá nyá laηle í hulómı.

Nyá wei n ta tu məlı paa təm kulóm tə, wiliti teu.

Alv wei pa lə yem tə í ká kəli piya ke

alv wei í wəna paalv tə.

²⁸ Ma taapalaa, ye me ile Isə ka təma sı paa lólı-me təyó pa lula-me. Na pə lapa teitei isu í ka təma sı paa lólı Isaaaka na tampana pá lólı-ı tə. ²⁹ Pəyaya ηka paa lula yem ké mpv tə ka tukaya ηka pa lóləna Isə Feesuyv ton təyó konyəη. Na mpv inəyi pə we saηa wule tənə tətə. ³⁰ Na ntiyi pa ηmaawa Isə Təm taa yee? Pa ηmaawa sı: Təyənı alv yom inı na í pəyaya na pá tēē. Pə taya pulv təə, yom pəyaya na kasayampu pəyaya pa kaa krentı na pá tala pa caa wontu. ³¹ Pə təə ile ma taapalaa, tə ta ke yom piya se, ama tə ké kasayampu piya ké.

5

Í taa yelee na í pəsi yomaa tətə

¹ Kilisiti cəpa-tuyv tá yomle taa ké sı tə pəsi kasayampiya təkrem. Pə təə ile í səη təca, na í taa yelee na cəpu pəne pə təm liyiti-me na í tayanı yomaa ke pəsuyv tətə.

² Í tə ηkraηη ke teu, Pəəli má ma tóləyi-meγe təfoo sı, ye í tēma mə taa na í pəli, pə we isu Kilisiti kənte lapa mə kiη nté yem. ³ Ma tasəyi yəlaa tənaya kpaaluyv sı, wei í pəlaa, təlası isu í təka kəsəsutv təna təpaı, í kaa sekı pulv. ⁴ Mə mpa í caa sı Isə í nyənı-meγe kəpama ke mə kəsəsutv təηuyv təə tə, mə na Kilisiti í yaa ké na í pəη mə təyi Isə pəelee. ⁵ Ye ta ile tə nyəmá sı Isə ká pəsi-tuyv yulvpama na tə taηa řpúyó na Isə Feesuyv ton wei í lakı tá kiη ke tá tem Isə na tá táá tə pə təə tə. ⁶ Pə taya pulv təə, ye tá na Yesu Kilisiti tə laalaa na tə krentı, paa tə pəlaa paa tə ta pəli pə lu kulóm ké. Ama mpi pa caa təyəle sı tə te Isə na tá táá na táá tem mpi pə taa ké səəlyuv ná wēē na kule kv təηa.

⁷ Í ka lakaya teu ile nəənəə awe lapa na í məlı heev ke tampana təηuyv taa? ⁸ Nti pa heela-me na í te mə taa na í tisi tə tə ta luna Isə wei í yaa-me tə í kiη. ⁹ Pa tuka ituule sı: Kəkəsəm ke pəciimaya kpaasəyəna somtu təfəvv. ¹⁰ Paa na mpv Tacaa yelaa na má wēēna naani ke mə təə təkpataa sı í kaa kraγa hūwēē nna a fayana ma nyəna tə. Ama wei í lakı-meγe yeleyele tə paa í ké wei te Isə ká nana pəntv.

¹¹ Ma taapalaa ye pəlyuv təm waasv ke ma təηna lapv tətə, paa tukaya-m konyəη suwe tətə? Ye pu we řpúyó tampana, Kilisiti wei pa kama tesika təə na maa kpaaləyi í təm tə í təm ntı tə taa wı nəyólv. ¹² Ama ma kooliyi ké sı mpa pa lakı-meγe yeleyele ké mpv tə pəle pá lakı mpv na pá puki te, haləna pá pəsi kataası ke pa maγamaya.

¹³ Ma taapalaa ye me ile pa ləsa-meγe sı í pəsi kasayampiya. Ama kulómtv ké sı í taa hıv sı ye í pəsa kasayampiya ke mpv í hika mə təyəle sı í təηəyi mə yulvwəstv konyuləη. Aai pə fei mpv se. Ama nti təyəle sı í səəlyı tēma, na í tēη tēma, na mpv inı pə lapv sūna-meγe teu. ¹⁴ Kəsəsutv təna nyuyv nté sı:

Sɔɔli nyá tɔɔntɔle isɔ n ká sɔɔli nyá ti tɔ. ¹⁵ Ama ye í lakɔ isɔ taale wontu na í cɛlɛɣi tɛmɔɔa sɛkpaŋ na kela na í wakɛlɛɣi tɛmɔɔa mpɔ, í la laakali, tɔfɔ í ká kɔɔ na í kv tɛma tɛkpaataa kɛ ate cɛnɛ.

I tɛɣ Iso Feesuyɔ nyɔm

¹⁶ Nti ma wɛna si ma heeliɣi-mɛ tɔɔɔle si í tɛɣɛɣi nti Feesuyɔ Nanɣntɔ húlɔɣi-mɛ tɔɔɔ tam, í taa nuuna mɔ yulɔwɛɛtu kɔnyulɔɣ. ¹⁷ Pɛ taya pulɔ, yulɔwɛɛtu kɔnyulɔm na Feesuyɔ kɔnyulɔm pɛ ta kaa pulɔ, halɛna pu tu caa pɛ nu tɛma sɔɣ. Pɛ tɔɔ kɛ u pɛsɛɣi na í lá isɔ mɔ maɣamaɣa i caa tɔ. ¹⁸ Ye nti Feesuyɔ Nanɣntɔ húlɔɣi-mɛ tɔɔɔ í tɛɣɛɣi ilɛ í ta kɛ kusɛsutɔ yomaa tɔtɔ.

¹⁹ Paa wei i nyɔmá teu ke isɛna yɛlaa mpa pa tɛɣɛɣi pa yulɔwɛɛtu tɔ pa kulapɔtu wɛɛ tɔ. Asilima na tetelakasɔ isayasi na yaasi isayav. ²⁰ Pa paasɛɣɛna tuɣ laav na topotopo tɛmana. Pa lukɔ tɛmɔɔa koloɣa na pá yookina tɛmɔɔa tam na isɛsɛmɛɛ haɣa pa hekɔ, pa kɛla pááná na ikɛlle pɛɛkɔyɔ, n ká ná pa fayaa na pá tala kpeka kpeka na pá sɔv tɛmɔɔa yoonav. ²¹ Ye i nawa i tɔɔntɔle pulɔ i taa haɣ, pa kɛ sɔlvnyɔlaa, pa fei pa ti kpaɔ ke leleɣ nuli i taa, na pá lakɔ isayavɔ lɛntɛnaa ke mpɔ tɔtɔ. Ma tasɛɣi-mɛɣɛ heeluyɔ isɔ ma tɛm-mɛɣɛ heeluyɔ tɔ, pa tɛna mpa pa lakɔ mpɔ tɔ pa kaa fei nɔɔhɛle ke Iso Kawulaya taa.

²² Ama Iso Feesuyɔ ná lakɔ na yɛlaa sɔɔlɛɣi tɛma na pá hikiɣi lanɣhulɔmle, na pulɔ u pɛkɛlɛɣi-wɛ, na pá wɛna tɛma na suulu, na pa wɛna pɛɛɛɛ na pa lakɔ tɛmɔɔa kupantɔ na pá tɛɣɛɣi tampana. ²³ Na pa wɛ tɛpamm na pá tɔkɛɣi pa tɔɣi teu. Kiiu fei ŋku kv kɔɣi tɛnɛ unɔ tɔ taa natɛli tɔ. ²⁴ Mpa pa pɛsa Yesu Kilisiti nyɔma tɔ pɔntɔnaa kpeɣna pa yulɔwɛɛtu na tɔ kɔnyulɔɣ na tɔ kɔtɔnaa kɛ na pá kó tɛnaɣnaɣ. ²⁵ Feesuyɔ lapɛna na tɔ hiki weesuyɔ pɛ tɔɔ kɛ tu yele na tɔ tɛɣ mpi kv húlɔɣi-tɔ tɔ. ²⁶ Tɔ taa haɣ tá ti na tɔ kraasɛɣi, tɔ taa kusɛɣi tá tɛma pááná na tɔ lakɔ tɛmɔɔa isɛsɛmɛɛɛ.

6

I tɛɣ tɛma

¹ Ma taapalaa, ye nɔɔɔlv í pɛnta natɛli, mɛ mpa í tɛɣɛɣi Iso Feesuyɔ ke teu tɔ í mɛɣna pɔntɔ ke mpaav kupanɣv taa na í lapɔ-i tɛpamm. Ma tasɛɣi-mɛɣɛ sɛɣɛsɔyɔ si paa mɔ taa wei í feɣ i ti na ilɛ í taa kɔɔ na í tasa maɣasɔyɔ taa kɛ hotuyɔ tɔtɔ. ² I sɛɣna tɛmɔɔa mɔ kuvɛkɛlɛmnaa taa. Ye í lapa mpɔ i yooa Kilisiti kusɛsutɔ tɛna ntɛ. ³ Ye yulɔ haɣ i ti, pɛɛɛɛ i ta tala pulɔ, pɔntɔ puɣusiɣi i tɔɣi. ⁴ Ye wei i caa í yɔɔlɛna i yaasi teu nyɔɣ pɔntɔ i taa tvɔ lɛlaa na í sa i tɔɣi yem. Ama í wiili i maɣamaɣa i yaasi taa na ye pɛ nɔɔɔsɛna yɔɔlvɔ ilɛ i yɔɔli. ⁵ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, paa wei i kulapɔtu mɛlɛɣi i nyɔyɔv taa kɛ.

⁶ Ye nɔɔɔlv sɛɣɛsɛɣi wei kɛ Iso Tɔm pɔntɔ í cosɣi i wɛnav tɛna taa na í haaki i sɛɣɛsɔlv unɔ.

⁷ Hei i taa puɣusi mɔ ti yoo, paa nyɔnɔɣi Iso kɛ yem fa. Yulɔ í tuu mpi mpɛɣi i kɔɣ. ⁸ Ye yulɔwɛɛtu kɔnyulɔm ke i tɛɣaa na í tuu, yulɔwɛɛtu nti tu yelina na í kɔɔ í kv sɛm. Ama ye mpi Iso Feesuyɔ caaki tɔɔ i tɛɣaa na í tuu, kɔle kv yelina na í kɔɔ í kv weesuyɔ ŋku kv tɛɣ tɔ. ⁹ Tɔ taa la felentu na kupantɔ lapɔ. Pɛ taya pulɔ tɔɔ, ye tɔ ta lɔ tá apalɔtv halɛna pɛ tala pɛ waatɔ mpi tu kv tɔ pu tɔɔ sɔsɔm. ¹⁰ Pɛ tɔɔ kɛ ye tɔ hika mpa ke timpi tɔ la yɛlaa tɛnaɣa kupantɔ. Ilɛ pɛ kɛlɛna tá na mpa tɔ kaa Iso sɛɛv tɔ.

Pɔɔli tasɛɣi-wɛɣɛ kpaalɔyɔv na i sɛɛtv

¹¹ Təv, í ná isəna ma ηmaaki-me na ma mayamaɣa ma niη ke cəne na ηmaatv pee kuyasələe tə. ¹² Mpa pa yəələɣəna tə nyəm na pá caa yəlaa í sa-we tə mpe pa caana si pá caali-me na í peli. Ie paa caa si pá tu-weɣe konyəməη ke Kilisiti səm tesika təm tə təy. ¹³ Yəlaa mpa in pa peləyi mpv tə paa təηəyi kusəsutv se. Ama pa caa ké si ye mu nuna-we na í peli ile pa sa pa ti si mpe pa yelina í kəta mə tənuyv tə ké kukətəm pəne. ¹⁴ Ma ile ye pə taɣa Yesu Kilisiti səm tesika ma kaa yəələna pulv. Tesika ηke ka tə ké má na antulinya tə faɣana təma təkpatakpata na lelv ta nyi si lelv wee. ¹⁵ Paa η pelaa paa n ta peli pə lu kulum ké. Ama nti tə wee təɣəle si í layasi na í pəsi yulv kufalv. ¹⁶ Mpa paa teləsəyi peluyv təm ke ləlv ke pa weesuyv taa tə ma kooliyi ké si Iso í ha pa tənaya alaafəya na í la-weɣe kvpantv na í kpenna i yəlaa samaa təna təpai na í la mpv.

¹⁷ Pə kaasuyv tə, nəɣəlv í taa tasa-m wahala tuyv tətə. Pə taɣa pulv tə, təntəələη wei i we ma tə isəntə tə i húləyi kpakpaa ké si ma ké Yesu yom.

¹⁸ Ma taapalaa me Tacaa Yesu Kilisiti í húlí mə tənaya pələe. Ami.

TAKƏLAYA NKA PƏDLI NMAAWA
IFEESU
NYƏMA TƏ
Kutuluṭu

Lom ɪcate taa ké Pəḍli ka we waatu wei ɪ ŋmaa takəlaya kanɛ tə. Payale huṅki sɪ Ifeesu həyəluyv taa Yesu sɛɛlaa kpeka payale ke ɪ ŋmaa-ke. Pəḍli hólíyí ɪsəna Iso tayana yəlaa nyuyv yaru təm tə, na Yesu Kilisiti haakəna nyuyv yaru mpəyɪ saa wei yulv tɛŋɪ-ɪ na ɪ taa tə. Pə ké Iso kuvəəv ké. ɪ hulaa sɪ Yesu sɛɛlaa wɛɛ ké ɪsu yulv tənuyv pilimile, na tə təv niŋ na nəəhɛɛ, na paa wei na ɪ kulapəle, ɪlena pa wɛna nəyɔ kuləmayə. Pəḍli caaki sɪ yəlaa í nu teu ɪlena í kɾəna ɪ sɛyɛsuyv na kutuluyv sɪ Iso sɛɛlaa wɛɛ ɪsu kutuluyv na Yesu kɛle kite tɛɛ pələ. ɪ kɾəpəna tətəyɔ apalv na alv ke təyaya taa sɪ Yesu wenna ɪsu paalv na Iso sɛɛlaa náa wɛɛ ɪsu alv.

ɪsəna pa faɣa Ifeesu takəlaya tə:
 Yesu Kilisiti nyuyv yaru, titite 1–3
 Təntɛ kɔfate, titite 4–6

Sɛɛtv

¹ Maɣa Pəḍli, Iso luyv lapəna na má lá Yesu Kilisiti tillu, má ŋmaakəna takəlaya kanɛyɛ Iso yəlaa mpa pa wɛ Ifeesu na pá na Yesu Kilisiti pa kɾɛntaa na pá nukəna-ɪ tə. ² Tacaa Iso na tá səsə Yesu Kilisiti pá hólí-mɛyɛ pɛɛɛɛ na pá ha-mɛyɛ alaafəya.

Iso lapa-tuyv kɔpantvnaa mpaɣa Kilisiti təv tə

³ Tə sa Iso Tacaa Yesu Kilisiti Caa ke teu. Tá na Kilisiti tá kɾɛntuyv təv Iso ɪnɪ ɪ kɾayana Iso sɛɛv kɔpantvnaa na í la-tuyv səsəm ke hatuu ɪsətəa. ⁴ Pə taya pulv, fau na pəcó Iso lakɪ antulinya təyɔ ɪ ka tɛma ləsvuyv na í su sɪ tá na Kilisiti tə kɾɛntɪ na tə pəsɪ ɪ nyəma na tá təntɛ kɛɛsɪ teu ke ɪ ɪsɛntaa na kɔwakələm napəli pə fɛi tá kinj. ⁵ ɪ ka tɛma suw ke hatuu ləŋ ke ɪ səluyv təv sɪ ɪ ká pəsɪ-tuyv ɪ piya maɣamaya ke Yesu Kilisiti təv, ɪɛ ɪ maɣamaya ɪ luyv lapəna mpv pəcó pə lapv tu wɛ-ɪ lɛɛŋ ké. ⁶ Ye mpv tu sa Iso ké teu ke ɪ huluyv-tuyv ɪ pɛɛɛɛ taa pɛɛɛɛ kɔpəna na luyv kuləmvuyv na ɪ luyv tɛɛ Pəyaya kinj tə.

⁷ Pə taya pulv təv, Kilisiti weesuyv lu tá təv təyɔ pə yapa-tv na pə husɪ tá ɪsəyətvnəa. Tənaya Iso lapa na tə ná ɪ pɛɛɛɛ səsəəna ⁸ nna ɪ hula-tv tə a təv katatəlaya, ke waatu wei ɪ ha-tuyv ləmayasɛ səsəəna na nyəm səsəəm tə. ⁹ Na ɪ lapa na tə nyɪ mpi ɪ suwa na í təŋəyɪ na í lakɪ na pə wɛ ɪŋmɛlav tə. Na hatuu ləŋ ke ɪ maɣamaya ɪ ka huv ɪ taa na í su sɪ ɪ ká yoosi-wɪ na Kilisiti kinj. ¹⁰ Pə kəŋ na pə tala kuyɛɛŋ kɔtɛsəŋ taa na Iso kotɪ ɪsətəa nyəm na aɛ nyəm na í mələna-wəyɪ Kilisiti tike tɛɛ na ílé ɪ təyɔ pa təv ké kawulaya, ɪɛ Iso tv mpi ɪ suwa na í təŋəyɪ na í lakɪ tə pə nyuyv nté. ¹¹ Iso təŋa ɪsəna ɪ suwa na í lakɪ təyɔ ɪ ləsa-tuyv hatuu ləŋ sɪ tá na Kilisiti tá kɾɛntuyv təv tə hiki tá paa tete ke nyuyv yaru təm taa. Iso u lakɪ pulv na pə cotɪ ntɪ ɪ suwa na ɪ maɣamaya ɪ luyv la sɪ í la tə. ¹² Ye mpv tá mpa tə laala Kilisiti təv ké tɛɛlvuyv tə, tə sa Iso ké ɪ səsəəntv təv.

¹³ Mə maɣamaya waatu wei í nu tampana təm, Laapaali Kupaŋ wei ɪ yapa mə nyəv tə, í tɛma Kilisiti na mə taa ké ɪlena Iso náa yvsv-mɛ sɪ pə hólí sɪ í ké ɪ nyəma na ɪ kɔyusvm mpəyələ Feesuyv Naŋŋtv wei ɪ ka təma sɪ ɪ ká ha-mɛ tə. ¹⁴ Feesuyv Naŋŋtv ɪnəyɪ Iso su-tuyv təluma sɪ pə hólí sɪ nyuyv yaru mpi

pə təm ɪ ka heela ɪ yəlaa sɪ ɪ ká kəna na pə wɛɛ-wɛ ɪsu pa pʊlʊ tɔ pə kəma na pə ya-tʊ təkpaata ɪle tu ti tá pʊlʊ ɪnɪ. Ye mpʊ tɔ sa ɪsɔ kɛ ɪ sɔsɔntʊ tɔɔ.

Pəli ɪsɔ sələmɔvɔn ke Ifeesu nyɔma

¹⁵ Pə tənə ɪsəntɔ pə tɔɔ na ma tu nuw pənɛntɛ tɔtɔ sɪ í tema Tacaa Yesu na mə taa na í sɔla ɪsɔ yəlaa tənə tɔ, ¹⁶ maad hɛsɔyɪ ɪsɔ kɛ sɛɛtʊ sɪ í na tɛmlɛ ke mə tɔɔ se. Na ma tɔɔsɔyɪ mə tɔɔ kɛ ma ɪsɔ sələmɔh taa kɛ na má sələmɔyɪ mə tɔɔ. ¹⁷ Nti ma sələmɔyɪ tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti ɪsɔ, Tacaa teeli tənə tʊ tɔyɔlɛ sɪ í ha-mɛyɛ ɪ Feesuyɔ, kʊlɛ kʊ yelina na í cɛkəna, na kʊ hʊlí-mɛyɛ ɪsɔ na í nyəmɪ-ɪ teu. ¹⁸ Ma sələmɔyɪ ɪsɔ kɛ sɪ pə tʊ-mɛyɛ layatʊ ke hatuu mə taa na í nyɪ mpi pə tɔɔ ɪsɔ yaa-mɛ na í tɛɛlɔyɪ tɔ, na í nyɪ kʊpantʊ tɔɔ sɔsɔntʊ teu teu nyəntʊ nti ɪ su mpa ɪ ti tɔ pa tɔɔ tɔ. ¹⁹ Na í nyɪ ɪ toma sɔsɔna taa sɔsɔna nna ɪ wɛna na í lakəna ɪsɔ sɛɛlaa tá tá kɪn tɔ. Toma sɔsɔna anɔyɔlɛ mpʊ na nna ɪ hʊlənə toŋ na toŋ ²⁰ ke waatʊ wei ɪ feesa Kilisiti na í kpaasɪ-ɪ ɪsɔtaa na í caɣasɪ-ɪ ɪ kəŋkəŋ taa tɔ. ²¹ Kilisiti wɛv tənə tɔ ɪ kəla pə tənə tɔpɪ kɛ, paa toŋtʊnaa, paa pəsuyɔ ŋku, paa toma nna, paa kawulasɪ nsi, na hɛla tənə nna pa yaa tɔ, na pə taɣa antulinya ɪnɛ ɪ taa tɪke, ama pə kpɛntənə wei ɪ ka kɔɔ tɔ ɪ kəla mʊpʊyɔ ɪlɛ ɪ taa tɔtɔyɔ. ²² ɪsɔ mələnə pə tənə tɔpɪ kɛ Kilisiti nɔɔhɛ tɛɛ na unɔyɪ ɪ hʊlaa sɪ Yesu sɛɛlaa kpeka ɪ nyənɔyɪ a wulav sɔsɔ. ²³ Yesu sɛɛlaa kpeka wɛv mpʊ tɔ a kɛ Kilisiti tɔnɔyɔ kɛ, na a kɪn ke ɪ wɛɛ təkpaata, ɪnɪ wei ɪ maɣala paa timpɪ tɔ.

2

Ifta səm na í hiki weesuyɔ

¹ Tuu ləŋ mə kʊpəntəŋ na mə ɪsɔyɔtʊ ka yɛlaa kɛ na í wɛ ɪsu sɛtaa ke ɪsɔ nyəntʊ taa. ² Pə taɣa pʊlʊ, antulinya ɪnɛ ɪ mpaav ɪsɔyav ke í ka tɔŋaɣa na í nukayana alɔyaa toŋ nyɔma mpa pa wɛ ɪsɔtaa tɔ pa sɔsɔ. Alɔyaa sɔsɔ ɪnɪ ɪ wenna na í lakɪ ɪ nyəntʊ ke yəlaa mpa pa kɪsa ɪsɔ kɛ nuɪnav tɔ pa taa. ³ Tá tənə ɪsəntɔ mʊpʊyɔ tu wɛɛ, tɔ tɔŋaɣa tá yulwɛɛtʊ kʊpəntʊ kʊnyulɔŋ ke yem kɛ. Na mpi tá tɔnəŋ na tá hʊwɛɛ caakaya tɔ mpʊ tɛitɛi kɛ tɔ lakaya. Pə lula-tʊ na tá wɛ ɪsəna tɔ pə wɛɛ sɪ ɪsɔ pááná ká huu tá tɔɔ kɛ ɪsu a ka huu lɛlaa tɔɔ tɔ.

⁴ Ama ɪsɔ hʊla-tʊyʊ suulu ke sɔsɔm, na ɪsəna ɪ sɔla-tʊ tɔ pə fɛi nyənɔyɔ. ⁵ Pə tɔɔ kɛ tu wɛv ɪsu sɛtaa ke ɪsɔ nyəntʊ taa kɛ tá kʊpəntəŋ tɔɔ tɔ, ɪ kpɛnta tá na Kilisiti ke weesuyɔ hav. ɪsɔ suulu tɔɔ kɛ pə yapa mə nyɔɔŋ. ⁶ Tá na Yesu Kilisiti tá kpɛntʊyʊ tɔɔ kɛ ɪsɔ feesa tá na-ɪ sɪ tɔ tɔyɔ kawulaya ke hatuu ɪsɔtaa. ⁷ ɪ lapa mʊpʊyɔ sɪ pə hʊlíyɪ tam tɔɔ kɛ ɪsəna ɪ suulu tɔɔ katatɔlaya na í hʊlí-tʊyʊ suulu na Yesu Kilisiti kɪn tɔ. ⁸ Pə taɣa pʊlʊ ɪsɔ pɛɛɛɛ tɔɔ kɛ pə yapa mə nyɔɔŋ na í tɛmna-ɪ na mə taa tɔyɔ pə lapa mpʊ. Na mpʊ ɪnɪ pə lapa tɔ pə ta luna mə maɣamaɣa mə kɪn, ama ɪsɔ hatɛ kɛ. ⁹ Pə taɣa mə ɪwulɛ tɔɔ, pə tɔɔ ɪlɛ nɔyɔlʊ í taa kɔɔ na í sa ti. ¹⁰ Pə taɣa pʊlʊ tɔɔ ɪsɔ ŋmana-tʊ, na tá na Yesu Kilisiti tɔ kpɛntaa tɔyɔ ɪ ŋma-tʊyʊ mpʊ sɪ tɔ lakɪ tɛma kʊpana nna ɪ ka taɣanaa na í su tɔyɔ sɔsɔm.

Mə na Yesu Kilisiti mə kʊlɔm pəsuyɔ

¹¹ Mɛ mpa í ká kɛ Yuta nyɔma tɔsiyisiyi na Yuta nyɔma yaakaya-mɛyɛ kʊtapɛlɔŋ na mpe pa yaakɪ pa tɔyɪ pɛllaa tɔ, pəyɛle yulʊ niŋ pɛləna-wɛyɛ kʊpɛlʊ sɪ pə hʊlí sɪ kɔtaɣa kɛ. ɪ tɔɔsɪ ɪsəna í ka wɛɛ tɔ na í ná. ¹² Pʊ wɛɛ tɔ í ka hatɔləna Kilisiti kɛ, í ká kɛ kpai nyɔma kɛ, í fɛi mpa ɪsɔ lɛsaa sɪ ɪ yəlaa tɔ pa taa. Na pə tənə mpi ɪsɔ ka tɔma ɪ yəlaa sɪ ɪ ká la-wɛ, halənə í na-wɛ pá caŋ pá su tɔmaɣa nɔɔsɪ ke pə tɔm taa tɔ, mə taa fɛi pa taa se. ɪ ka wɛ yem kɛ atɛ cənyɛ, ɪ fɛina mpi pə tɔɔ ɪ tɛɛlɔyɪ tɔ pɔcɔ́ ɪ taa nyɪ ɪsɔ. ¹³ Ama pənɛntɛ mə na Yesu Kilisiti mə kpɛntʊyʊ tɔɔ ɪ weesuyɔ luw yɛlaa kɛ na í ka hatɔlənav pə tənə

tò í taɣani-wəɣi kpətənav. ¹⁴ Pə taɣa pulɔ, Kilisiti maɣamaɣa kpaɣana Yuta nyóma na mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ na í lá na tɔ pəsi piitim kɔlɔməm na heesuɣu kɔɔ. I tɔnuɣu ke i kpaɣaa na í yasəna kolonɔ ŋka kaa kaa pa heku taa isu kolonɔ tɔ. ¹⁵ Na i kɔwa Yuta nyóma kəsəsutv na tɔ kɔheelitu na tɔ kɔkɔkiim sɪ i kpaɣəyi Yuta nyóma na mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ, piitim mɔi pə naale na í kɔpəntəna i tɪ na pá pəsi piitim kɔlɔməm ke kɔfam na heesuɣu kɔɔ. ¹⁶ Kilisiti səm ke tesika tɔɔ lapəna na taa kpanav ke təma saali, na tesika tɔɔ tənɛɣe i kɔpənta piitim mɔi pə tɔm naale na pá pəsi piitim kɔlɔməm na í ciiki pə na Iso. ¹⁷ Kilisiti kəmna na í kpaali Laapaali Kupaŋ wei i heesəyi yəlaa laŋa tɔ paa mpa me í tá ké Yuta nyóma na í ka hatələna Iso tɔ, paa Yuta nyóma mpa paa kpətəna-i tɔ. ¹⁸ Kilisiti inu i tɔɔ ké tá təna tɔ pəsəyi na tɔ səŋ Iso isentaa na Feesuɣu Naŋŋtɔ kɔlɔm inu i tɔŋ taa.

¹⁹ Ye mɔv me mpa í tá ké Yuta nyóma tɔ í tá ké kpaɪ nyóma yaa caɣalaa. Ama pənente mə na Iso yəlaa í kaa ɪcate, na í pəsa Iso təɣaɣa nyóma maɣamaɣa təkrem. ²⁰ I pəsa isu pa ŋmaakuyv kutuluɣu təɣɔ. Yesu kele kancaalaya cəɣa, na ilé i tɔɔ ké tillaa na Iso kuyɔɣɔtɔv teləsəlaa, na pá kaasi-meɣe isəttaa. ²¹ I tɔɔ ké kutuluɣu ŋmatv təna səŋa teu, na tɔ tɔŋna piw sɪ timpi tá na Tacaa tɔ kpenta mɔv tɔ tɔ pəsi Iso təcaɣale naŋ nyənte. ²² I kɔpəntɔvna-i tɔ pa təna-me tɔtəɣɔ kutuluɣu tɔɔ ké sɪ mə na leləa í kɔpəntɪ na í pəsi kutuluɣu ŋku kv taa Iso Feesuɣu ká caɣa na pá hólí sɪ Iso wənnə kv taa tɔ.

3

Təmlɛ nte pa tv Pəəli tɔ

¹ Pə tɔɔ ké Pəəli má wei ma ké saləka tv ke Yesu Kilisiti tɔɔ sɪ pá waasi mpa me í tá ké Yuta nyóma tɔ, ma sələməyi Iso. ² Ma hvɔ teu sɪ isəntɔ í nuwa isəna Iso lapa-m suulu na í tv-m sɪ má la təmlɛ ke mə kiŋ tɔ. ³ Iso su isəna mɔi na í təŋəyi na í laki na pá ŋmelaa təɣɔ i kulaa na í hólí-m na má nyi. Halɪ ma təma-meɣe pə tɔm keesuɣu ke cəne inəyi pəcɔ. ⁴ Na ye í kalaa í ká ná isəna mɔi ma nyómá Kilisiti tɔm nti inu nəɣɔlv taa cəkəna mɔv tɔ. ⁵ Iso táa hólí-təyi səsaa taa yəlaa isu kayana i lapa na i Feesuɣu kuli-tɪ na kó hólí tillaa na Iso kuyɔɣɔtɔv teləsəlaa mpa pa ké i yəlaa kɔpama tɔ. ⁶ Na tɔm kɔŋmelətv ntəɣələ sɪ: Laapaali Kupaŋ lapa na mpa pa ta ke Yuta nyóma tɔ na Yuta nyóma pa təna pá hiki pa paa tete ke kɔpantv nti Iso su i yəlaa tɔ tə taa, na pá pəsi kɔlɔm təkpaata, na Iso təma sɪ i laki mɔi na Yesu Kilisiti kiŋ tɔ piitim ləmpɪ nyóma ná wə pə taa tɔtəɣɔ.

⁷ Suulu ke Iso hɔlaa na í tvna-m na í paasi na í ha-m toma sɪ má la Laapaali Kupaŋ inɛ i təmlɛ. ⁸ Maɣale Iso yəlaa səkɔpema taa səkɔpelu, paa na mɔv ma inəyi Iso tvnaa na í hólí suulu inɛ sɪ má cəɔ na má heeli mpa pa ta ke Yuta nyóma təɣɔ Kilisiti teu səsəɔm mɔi pə fəina akpele tɔ pə Laapaali Kupaŋ. ⁹ Na má la na yəlaa təna cəkəna Iso su isəna mɔi na í təŋəyi na í laki na pá ŋmelaa tɔ, isəna pə wɛɛ sɪ pá la tɔ. Iso wei i lapa pə təna na pá wɛɛ tɔ i ŋmɛsa hatuu ləŋtaa ké isəna mɔi i suwa na í təŋəyi na í laki mɔv təɣɔ. ¹⁰ Sɪ pá kama na pá tala waatv inɛ ilɛ i yele na isəttaa kawulaya nyuɣv nyóma na ka tɔŋtvnaa nana Yesu sɛləa kɔpɛka kiŋ ke Iso nyəm yaasi təna. ¹¹ I ka hvɔkaya ntiɣi tam tɔ Tacaa Yesu Kilisiti kiŋ ke i lapa-tɪ. Na pə nəɣɔ taa təkɔlvŋkɔlv ké i lapa. ¹² Na tá na-i tɔ kɔpəntaa na tɔ tɔm-i na tá taa təɣɔ tə hika mpaav na tɔ səŋ Iso isentaa na naani ke teu. ¹³ Ye mɔv ilɛ ma wiikəna-me sɪ i taa lɔ tɔŋ ke kɔnyɔŋ ŋku ma təkɪ mə tɔ tɔ kv tɔɔ. Pə taɣa pulɔ pu tɛ na pá kɔsɪ mə nyuɣv.

Kilisiti səəlvɔv ke yəlaa

¹⁴ Pə təw kə ma lunja akula ke Tacaa ¹⁵ wei i haaki ate na isətaa piitimnaa tənaya pə həla tə, ¹⁶ si i teeli səsə təw i yele na i Feesuyu la na mu hiki pəsuyu na i nyəw toŋ ke hatuu mə ləmayasəe taa, ¹⁷ na i te Iso na mə taa kə teu, na Kilisiti wee mə waali kə tam. Na ma sələməyi Iso kə si i sələyi təma na i səŋ pə taa kə teu təkəŋkəŋ. ¹⁸ Na mə na Iso yəlaa tənə i krenti na i hiki pəsuyu na i cəkəna isəna Kilisiti səluyu təwa tə haləna ku fei tənaya. Nwaan na mpəle, isətaa na ate. ¹⁹ Na paa Kilisiti səluyu fei si nəyəw pəsəyi na i cəkəna ku tənə tə, mu cəkəna-ku, na i hiki Iso nyəm tənə na pə maɣali mə taanaa tərampam.

²⁰ Təw, toma nna a we tɑ taa na ɑ waasəyi-tuyu tam tə anəyi Iso pəsəyi na i lana-tuyu kupantu na pə tee tɑ sələmuyu təw təcayacaya, haləna pə tu tee mpi mpi tə pəsəyi na tə huw tɑ taa tə. ²¹ Iso inu i seelaa tənə tərəi, na Yesu Kilisiti pɑ tuyu-i teeli na pə polo m̄p̄ȳw tam haləna tam. Ami.

4

Yesu seelaa we kə isu Kilisiti tənuyu

¹ Ye mpv ma wei ma kə saləka tv ke Tacaa təmle lapv təw tə, ma teəkəyi-me na wiinav si i yele na mə tənte te teu, na pə keesəna tənte nte Iso caa na i yaa-me si i tə tə. ² I pasəyi mə ti, i lakɪ təhəe, i hólóyí təmaɣa suulu, i səŋna təma na səluyu. ³ Isəna Iso Feesuyu yelaa na i krenti tə i seesi isəle na mə krentuyu ŋkuyu təkuyu, na nəyəw kuləmaya ŋka i wəna tə kɑ yele na i lá mpv. ⁴ Tənuyu kuləmuyu tike təkəŋ wəna, na Feesuyu Naŋŋtu kuləm tike təkəŋ wəna, na tətəelle nte tə təw Iso ləsa-me tə təle tə we kuləm tətəyə. ⁵ Tacaa we kuləm kə təkəŋ, na i mpaav we kuləmuyu kə təkəŋ, na Iso lum səw we kuləməm kə təkəŋ. ⁶ Kuləm tike təkəŋ kəna yəlaa tənə Iso na pa Caa. Inəyəle pa tənə tərəi pa wulav, na kuləm inu i lakəna pə tənaya isəna i nəkəa tə, na kuləm inu i wəna pa tənə pa waali.

⁷ Iso yelaa kə na pulv lapv saa paa tɑ taa wei kə ŋkaŋka na pə keesəna isəna mpi Kilisiti yelaa si pə lapv i saa yəw tə. ⁸ Haləna Iso Təm taa pa ŋmaa m̄p̄ȳw si:

Waatv wei i kpawa hatuu isətaa tə,
i kɛnna i kukpakpama payale na i kraana,
na i lapa yəlaa ke kvcəŋ.

⁹ Təw, pa yəyətuyv mpv si i kpawa tə wentiyile mpv? Ntəyəle si i tiywa katatəlaya, haləna i tala tətə tee maɣamaya kə na p̄c̄c̄ i kraaki. ¹⁰ Wei inu i tii mpv tə kuləm inu i kraana haləna i tee isətaa təyamam si i wee na i maɣali paa timp̄i. ¹¹ Na kuləm inu i yelina na kulapələnaa saa yəlaa ke ŋka ŋka. I tv ləlaa si pɑ la tillaa səsaa, ləlaa ke Iso kuyəyətutv teləsəlaa, na ləlaa si pələ pɑ cəŋna Laapaali Kɔpaŋ, na ləlaa si pələ pɑ la paasənlaa na Iso Təm seyesəlaa. ¹² I lapa m̄p̄ȳw si pa hólí Iso yəlaa ke isəna paa la i təmle na kilisiti tənuyv tuusi ləw ke Iso seev taa tə. ¹³ Ye pə taya mpv tɑ tənə tərəi tɑ taa təmnav ke Iso kɑ la kuləməm, na tɑ nyəm ke Iso Pəyaya kɑ la kuləməm tətə. Na tu la səsaa ke i təm taa haləna tɑ teu tala Kilisiti teu səsəw. ¹⁴ Tə kaa tasa pəcaatv taa kə weev na paa puɣusulu wei i laŋtəyi-tv na i kuseyesətu, tə məŋna cəne tə məŋna cəne, isu heelim lakuyv tə. Puɣusulaa mpe pa lukəna-ti na pa acilayav, na pɑ tvsəyənə ləlaa. ¹⁵ Ama ye tə heeliyi təmaɣa tampana na səluyv de tu səsəyi puw ke pə tənə pə taa na tə tala Kilisiti wei i kə tɑ tənuyv nyuyv tə. ¹⁶ I təw kə niŋ na nəhəe na pə tənə pə wev m̄p̄ȳw waanɪ waanɪ ke tənuyv təw tə pə təkəna təmaya teu, na tənuyv atama atama tamsəna təmaya teu təyə pə krenta pilimile. Pə təw kə pə tənə mpi pə we tənuyv təw tə pə lakɪ pə təmle ke teu, tənuyv tənə pukɪ kə, na ku səluyv təŋna səsəyuv.

Tǎnte kǒfate ke Kilisiti mpaav taa

¹⁷ Ye pǎ we mpv, na Tacaa ma heeliyi-me tǎfoo si í taa tasa tǎnte isu cefelinaa. Pǎle pa tǎhǎyi pa kpai huwǎe ke yem ké. ¹⁸ Pa layatu ta tvli. Pa isǎkpetǎe na pa lanjkpusǎj katatǎlaya tǎo pa paa fei weesuyu ŋku Isǎ haa tǎ kv taa. ¹⁹ Pa ké feele fei nyǎma ké, yaasi isayav taa ké pa ha pa ti tǎkpataa, na pá huliyi asilima tǎlatǎnaa.

²⁰ Ama Kilisiti tǎm nti me í nyǎmá tǎ pǎ tǎya rǎpǒyǒ tǎ wǎe. ²¹ Ntǎj í tǎma í tǎm nuu na? Halǎna í kev Kilisiti nyǎma tǎ pa segesa-mege í tǎm tǎna tampana mee. ²² Ye mpv pǎ wǎe ké si í wǎyǎsi mǎ yaasi kuvǎh wei í tǎka hatuu lǎj tǎ. Yaasi kuvǎh uní í kuvyulǎj kuvuyusinj pukina tǎlete taa ké. ²³ Pǎ wǎe ké si í layasi mǎ lotunaa taa na mǎ lǎmayasǎe taa tǎkpataa. ²⁴ Na í kelí yaasi kǒfalv wei Isǎ lǎsaa na í ké í mayamaya í nyǎh tǎ. Mǎ tǎnte í keesaa na tǎ teu isu tampana hǎlǎyí tǎ ile pu hǎlí si í kraya yaasi uní.

²⁵ Pǎ tǎo ile í yele tǎmaya pǎpǎtv pǎlvǎ tǎkpataa, na paa mǎ taa wei í yǎyǎtǎyi tampana ke í lelǎa kíj. Pǎ tǎya pulv, tǎ tǎna tǎ we ké isu nin na nǎohǎe wǎe tǎnvǎyǎ tǎo tǎ. ²⁶ Na ye pǎáná kpa-me í taa yele na á pǎna-mege wakǎlvǎy taa. Na pǎáná í taa leeli na á we mǎ taa. ²⁷ Í taa ha mǎ tǎyi ilǎyǎv ke paa pǎcǎ mayamaya. ²⁸ Ye wei í ka ŋmulaya pǎntv í taa tasa ŋmulǎyǎ. Ama í seesi isǎle na tǎmle lapv na í hiki í mayamaya í nin nyǎm mpi pǎ tǎo í wu teu tǎ, na í pǎsi na í sǎna mpa pa feina pulv tǎ. ²⁹ Kawalaya tǎm natǎli tǎ taa lukǎna mǎ nǎosi. Ama í yǎyǎtǎyi tǎmnaa kuvama mpa pa waasǎyi yǎlaa na pá yeki na tǎ tuusiyi lǎlǎ ké Isǎ seev taa tǎ, ile tu waasi tǎ nulaa tǎna. ³⁰ Í taa wakǎlvǎy Isǎ Feesuyu Nanǎjtv lanje. Pǎ tǎya pulv, unǎyǎle Isǎ kuvǎsvm mpi í yvsǎna-me tǎ. Na unǎyi Isǎ su-mege tǎlvma si pǎ hǎlí si kuvakv wǎe kv kǎj, ŋku kv wule Isǎ kǎ ya-me tǎkpataa tǎ. ³¹ Í yele huwǎe nyanǎ nyǎna tǎna na tǎma tǎkǎnav ke tǎá na pǎáná mvǎy. Í yele hǎla na kvtvǎy. Í yele isayatu tǎnaya lapv, paa tǎ ké nti. ³² Í lakí tǎmaya yǎlle na í wii tǎma pǎtǎtǎe. Ye í pǎntǎna tǎma í hǎlí tǎmaya suulu isu Isǎ ná hǎlvǎy-mege suulu ke Kilisiti tǎo tǎ.

5

Mǎ lakasi í te teu

¹ Isu í kev isǎntǎyǎ Isǎ piya nsi í sǎlǎa tǎ í seesi isǎle na í kraya í yaasi tǎna ile. ² Í hǎlǎyí tǎmaya sǎlvǎy ke mǎ lakasi tǎna taa isu Kilisiti ná sǎlvǎy-tv halǎna í pǎsi í tǎyi kuvǎham kuvam, na í kraya í ti na í la kǎtaya ke tǎ tǎo si pǎ la Isǎ ké teu na sǎosǎj kuvǎj tǎ.

³ Asilima na tetelakasi isayasi na kuvyulǎyǎ, pǎ tǎnaya mpv pǎ tǎm mayamaya í taa lu mǎ nǎosi taa, pǎ tǎya pulv, lakasi nsi si taka tǎ mǎna Isǎ yǎlaa. ⁴ Na pǎ ta mǎna tǎtǎ si í yǎyǎtǎyi feele fei tǎm, yaa tǎm kpai nyǎntv, yaa keesǎlaya tǎm natǎli. Ama í paasǎna Isǎ ké seev si í na tǎmle. ⁵ Í nyí teu si asilima latv, na tetelakasi isayasi latv, yaa liyitee kǎtǎi tv, pa taa nǎyǎlv kaa felí nǎohǎle ke Kilisiti na Isǎ pa kawulaya taa. Halí liyitee kǎtǎi tv na tvj laalv pa isayatu lu kuvǎm ké.

⁶ Í paasǎna teu na nǎyǎlv í taa tolisi-me na í kuvǎlǎtǎm, halí nti uní tǎ tǎo ké Isǎ kǎ lana mpa paa caa í luǎy nyǎntv lapv tǎ na pǎáná. ⁷ Mǎ na pǎ yǎlaa í taa kaa pulǎy paa hoolaya. ⁸ Lǎj í ka we ké isu yǎlv tǎhǎyǎv ahoo ke sǎkpetǎy taa tǎ. Ama kavǎna mǎ na Tacaa í kvǎntaa, ile pǎ we isu ilim lu mǎ tǎo ké. Pǎ tǎo ile mǎ lakasi í te isu kuvama mpa pa we ilim taa tǎ pa nyǎhǎsi. ⁹ Pǎ tǎya pulv timpí pǎ nyaalaa tǎ kuvǎntǎnaa lapv na siyisinj tǎhǎyǎv na tǎm tampana yǎyǎtvǎy ke pǎ kǎjna. ¹⁰ Í seesi isǎle na í cekǎna mpi pǎ we Tacaa ke teu tǎ. ¹¹ Mǎ na mpa pa lakí sǎkpetǎyǎv tǎe tǎma kpai nyǎna tǎ í taa kaa pulv paa

hoolaya. Ama í la na pə kuli a təə na paa wei í ná. ¹² Yəlaa mpe, mpi pa ηmeləyi na pá laki tə si pə təm í tu lu yulə nəyə taa tə pə we feele ké. ¹³ Ye pa lakasi nsi si təə í kulaa na pə ná, íe paa wei í ká ná pa weetu cakəle təkəlekele. ¹⁴ Ḿpóyú pə tu wee, ye pə kula pulə təə na pə naaki təcəiceí, pəle pə pəsəyi fətəla ké. Pə təə ké pa yəyətəyi si:

Nyá wei n tooki tə fe mpv.

Kuli na n lu sətəa taa,

Kilisiti ká ce nyá səkpətəyú.

¹⁵ Ye mpv íe í la laakali na mə təntə ke teu, í taa tə isu kumeləməy, ama í tə isu ləmayasəe nyəma. ¹⁶ Í taa yele na aləseke kuyeyəy fiti-meyə yem. Pə taya pulə isayətv hukina tá kayana kuyeyəy íne í taa. ¹⁷ Í taa la isu kumeləməy lakuyv tə. Ama í seesi isəle na í nyi mpi Tacaa luyv wee si me í la tə.

¹⁸ Í taa yele na solum kv-mə. Solum kuyv ká tv-meyə yem yem lakasi. Ama í yele na Feesuyv Nanətv haya mə taa təmamam. ¹⁹ Ye í caya təma kin mə nəəsí taa í wee Iso Təm yontu na apəlvv nyəntv na Iso samtv nyəntv. Í sa Tacaa na samtv yontu na Iso Təm nyəntv na luyv kolumuyv. ²⁰ Í seeki Tacaa Iso ké í na təmlə ke paa waətv wei ké paa mpi pə təə ké Tacaa Yesu Kilisiti təə.

Apalaa na pa alaa pa təm

²¹ Í nukəna təmayə teu ke Kilisiti səyəntv təə.

²² Alaa-mə í seeki mə paalaa isu í seekuyv Tacaa tə. ²³ Pə taya pulə, isəna mpi Kilisiti ná kəla Yesu seelaa kpekəle tə mpv tətəyə apəlv ná kəla əlv. Yesu seelaa kpekəle kəna Kilisiti tənuyv pilimile, na Kilisiti mayamaya kəna pa nyuyv yətv. ²⁴ Na isu Yesu seelaa kpeka seekuyv Kilisiti tə, mpv tətəyə alaa ká seeki pa paalaa ke pə təna pə taa.

²⁵ Apalaa mu səlɪ mə alaa isu Kilisiti səlɪyuv Yesu seelaa kpeka na í si a səm tə. ²⁶ Í lapa ḿpóyú si í nyaali-we na lvm na í tayani-we na í təm na pá te teu na pá mvna Iso yəlaa. ²⁷ Pə taya pulə í caakaya ké si í kraya Yesu seelaa kpeka na a teu təkpataa na í suna í ti, na á wee tənənyə, a tiili tá wakəli, na paa asilima a feina, na á tá caamɪ. Pəyele kowakələm napəli fei a kin. ²⁸ Ye mpv pə wee si apalaa í səlɪyi pa alaa ke teitei ké isu pa səlɪyuv pa ti tə. Ye yulə səlɪyi í əlv pə wee isu í mayamaya ke í səlɪyi. ²⁹ Ama tampana təə nəyəlɪ fei wei í taa kpana í mayamaya tə, halɪ paa wei í paasəyənə í tənuyv təə ké teu ké na í tayənyəyi í ti tətətete isu Kilisiti paasəyənəv Yesu seelaa kpeka tə. ³⁰ Pə taya pulə, tá kəna í tənuyv pilimile təə nin na nəəhəe na pə tənaya mpv. ³¹ Halɪ pa ηmaa ḿpóyú Iso Təm taa si: Pə təə ké yulə ká ce í caa na í too si í na í əlv pá caya. Na pa naale pá kpəntɪ na pá pəsí yulə kolum. ³² Ama tampana səsəəna ke pə kula loonə kanə ka təə cənə. Kilisiti na Yesu seelaa pa təm lapa isəna təyə ma naa ka taa. ³³ Paa na mpv meye pə heeliyi si paa wei í səlɪyi í əlv isu í səlɪyuv í ti tə. Na paa əlv wei ílé í seeki í paəlv tətə.

6

Piya na si caanaa pa təm

¹ Piya mə, Tacaa isəntaa mə nyəntv nté si í nuna mə nyəma. Mpi tə, nti inɪ tə wənnə teu. ² Kusəsutv nti pə suwa təyələ si: Seeki nyá caa na nyá too. Tə təə ké pə caala kupəntv tənə kasəyaya ke seev si: ³ N ká nu lelenə na nyá weesuyv ká tayali atə cənə.

⁴ Cəcənaa mə, mu taa la na pááná kpa mə piya. Ama í təkɪ-si na í seyeəyɪ-səyi kupəntv, na í húləyí-səyi ləny isu Tacaa luyv wee tə.

Yomaa na pa caanaa pa tɔm

⁵ Yomaa mu nukəna mə caanaa mpa pa təkə-meɣe antulinya taa cəne tɔ na luyɔ kulɔmɔyɔ. I wɛɛna pa sɔɣɔntɔ na í nyana-wɛɣe teitei isu ye pu ke Kilisiti i ka lapa tɔ. ⁶ I taa seeki-wɛɣe waatu wei pa wɛɛki tɔ tike si pɔ la-wɛɣe leleɲ. Ama í la Iso luyɔ nyəntɔ na luyɔ kulɔmɔyɔ isu Kilisiti yomaa. ⁷ Yomle tɔmlɛ nte pa tɔyi-me tɔ í la-te na luyɔ kulɔmɔyɔ na pɔ wɛɛ isu Tacaa tɔmlɛ ke í laki, pə taɣa yəlaa tike nyənte. ⁸ I nyi teu si paa yom paa kasayampu Tacaa ká te na í feli paa wei ké kɔpantɔ nti i lapa tɔ.

⁹ Na mpa me í ke yomaa caanaa tɔ mu la-wɛɣe mpɔ tɔtɔ, í kpa mə ti na pa nyaasɔyɔ. Na í tɔɔsi si mə na wɛ í kaa caa kulɔm ke isɔtaa na ílɛ u fayasəyi nɔɣɔlv se.

¹⁰ Nti tɔ kaasaa tɔɣɔle si mu pɛɛkəyi si í nyɔɔ tɔɲ ke mə na Tacaa mə kpɛntɔyɔ taa na i tɔɲ sɔsɔɲ taa. ¹¹ I tu mə tɔɔ ké youu wontu təna nti Iso haaki-me tɔ, na í səɲ tɔca na í taɲ Ilɔɣɔv na i acilayatu təna. ¹² Pə taɣa yəlaa ke tə yoonaa, ama mpa tə yoonaa tɔɣɔle alɔɣaa tɔɲtɔnaa asayaa mpa pa wɛ isɔtaa tɔ, na səkɛtɔyɔ taa cəne awulaa na tɔɲtɔnaa na sɔsaa. ¹³ Pə tɔɔ tɔ í cɔ Iso youu wontu nti tɔ tənaya kpaakraa, na pə kɔma na pɔ tala kuyɛɛɲ isayay taa na mə kolontu kuləyi mə tɔɔ, í pəsi na í taɲ-i teu. Na ye í təkə mə tɔyi teu na í yoo haləna í tu youu ŋkɔ kv nyɔyɔ, ilɛ í ká nyɔɔ tɔɲ ke ŋpɔyɔ tam.

¹⁴ Ye mpɔ í tanti na í taɲaa, na í təɲ tampana ke teu na pɔ wɛɛ isu pa ləlvɔv tampala ke tənaya taa tɔ. Na í təɲ siyisuyɔ ke pə təna pə taa na pɔ wɛɛ isu nyəɣətv toko ke í suuwa. ¹⁵ I seesi isələ na Laapaali Kɔpaɲ wei i kəɲna heesuyɔ tɔyɔ kpaalɔyɔ na pɔ wɛɛ isu ntaykpala kɔpana ke í lɛɛwa. ¹⁶ I tɛ mə taa na Iso ké tam na pɔ wɛɛ isu kpálóyɔ ŋku í ká kentiɣina isayatu tɔ nyəmə sɔtv nyəna tɔ. ¹⁷ I nyəni yavɔ mpi Iso yaki-me tɔ isu youu kahuka, na í tɔki Iso Tɔm isu layate nte i Feesuyɔ cɛla-me tɔ. ¹⁸ I laki pə tənaya mpɔ na Iso səlɔmɔyɔ, na í wiikina-i si í səna-me. I səlɔməyi paa mpi pə taa, na Feesuyɔ Naɲɲtu í hólí-meɣe isəna í ká səlɔmi tɔ. I la kpelikpeka nyəma na í seesi isələ ke ŋpɔyɔ tam. I səlɔməɣəna Iso yəlaa təna. ¹⁹ Na í səlɔməna ma tɔtɔ, na waatu wei má caaki ma nɔyɔ tɔɔ ké kuluyɔ, Iso í tu ma taa ké tɔm nti tə təɲa teu tɔ, na má hólí Laapaali Kɔpaɲ tɔm nti tu ŋmelaa tɔ na apalɔtv. ²⁰ Paa na pa təkə-m saləka taa tɔ má kəna Laapaali Kɔpaɲ inɛ i tɔmlɛ tv sɔsɔ. Pə tɔɔ tɔ í səlɔməna-m na má yəɣɔti i tɔm na apalɔtv ke isəna mpi pə nəɣəsənaa tɔ. ²¹ Ta taapalv Tisiki wei i laki Tacaa tɔmlɛ na luyɔ kulɔmɔyɔ tɔ i ká keesi-meɣe ma tɔm na í nyi isəna taa ma wɛɛ tɔ. ²² Pə tɔɔ mayamaya ke ma tiliyi-i mə kin, si me í nyi isəna taa tə wɛ cəne tɔ, na pɔ sɔɔsi-meɣe apalɔtv.

²³ Tacaa Iso na tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti pá ha tá taapalaa tənaya alaafəya na pa təma sɔlvɔv na t́á tɛmnav ke Iso. ²⁴ Iso í hólí pɛɛɛɛ ke pa təna mpa pa sɔla Tacaa Yesu Kilisiti ke tam tɔ.

TAKĒLAŶA NĶA PŌLI NMAAWA FILIPU NYĒMA TŌ Kutuluṭu

Pə nəyəsəna isu saa wei Pōli nmaakaya takəlaya kanə tō saləka taa ké ı wεε. Mpa ı nmaa-ke tō pa taa payale ta ke Yuta nyəma. Pōli lapəna Iso təsele yəlaa mpeye waasu na pá mu Iso Təm. Halı pa tilina Pōli ke kucəwı ke təm payale. Pə tō ké Pōli nmaa-we na ı sεε-we na ı tasa-weye layatu sı pá wεε nəyō kulomaya na pá pasa pa ti isu Tacaα Yesu. ı seyeşəyi-we sı pá la laakalı na seyeşəlaa pəpətınaa. Pōli seyeşuyı looıa səsaya nté sı yulu ı wεεna laıhuləmle paa wahala taa.

Isəna pa faya Filipu takəlaya tō:

Pōli təmlε, titite 1

Isə seelaα nəyō kulomaya na pa ti pasuyı, titite 2:1-18

Timotee na İrafəlotiti, titite 2:19-30

Laakalı na seyeşəlaa pəpətınaa, titite 3:1-4:9

Seεtu, titite 4:10-23

Seεtu

¹ Taya Yesu Kilisiti təmlε nyəma Pōli na Timotee.

Tā nmaakəna takəlaya kaneye Iso yəlaa mpa pa we Filipu na pá tēma Yesu Kilisiti na pa taa tō, na Iso təsele səsaa na tə taa tēma lataa. ² Tā Caa Iso na tā Səşə Yesu Kilisiti pá hólı-meye pεεleε na pá lá na mə laıa huləmı.

Filipu nyəma tō sələmyı

³ Paa waatu wei ké ma tōşsa mə tō ké isəntō, ma seeki ma Iso ké ı na təmlε ke mə tēna təpai mə tō ké. ⁴ Na paa waatu wei ké ma sələməyənə-meye Iso, laıhuləmle ke ma sələməyənə. ⁵ Mpi tō, ı sənə-m kuyaku kancaalaya nyəıku wule na haləna saıa na má yasəyi Laapaalı Kupaıı tō. ⁶ Ma nyəma teu təkpaata sı Iso wei ı caala təmlε kupante təneye mə kın tō, ı ká la-tεye ımpıyú haləna té kōş na té yoosi Yesu Kilisiti kuyaku wule. ⁷ Pə muna teu ké sı má huş ımpıyú mə tēna təpai mə tō. Ma luyı suş-meye səsəm səsəm ké. Pə taya pulu tō, mə tēna təpai ı hıka mə paa nyəm ke pεεleε nna Iso lapa ma tō a taa ké. ıle paa pənente ma wεu saləka taa isəntō yaa tuu ma tu wεu na ma ti, sı má taa yele na Laapaalı kupaıı pəsi tetepulu, ama sı má su-ı teu ké tēka. ⁸ Ma yəyətuyı sı ma sōla mə tēna təpai ké isı isəna mpi Yesu Kilisiti səluyı-tuyı səsəm tō, Iso mayamaya nyəma sı tampana ımpıyú.

⁹ Nti ma sələməyi Iso ké mə tō təyole sı mə səluyı ı səsəyi tam, na nyəm kupampam səsəm na pə tēna pə cəkənav ı wεε mə səluyı taa. ¹⁰ ılena ı pəsi na ı ləsi mpi pə we teu tō. Ye pə lapa mpı ı ká la kupama na pa kaa na mə kın ke taalı nəyōluyı Kilisiti kuyaku wule. ¹¹ Na ı ka la tēma kupana nna Yesu Kilisiti kəına təyō səsəm, na pə tú Iso ké teeli na samtu.

Isəna Kilisiti ké tá weesuyı tō

¹² Ma taapalaa ma caa sı ı nyı sı tampana tō isəntō, mpi pə mayana-m tō pə waasaa ké, pə yelaa ké na Laapaalı Kupaıı səsəyi yav. ¹³ Pə yelaa na wulaw təyaya kəıılaa tēna na yəlaa lēlaa tēna nyı sı Kilisiti təmlε lapu tō ké pa tu-m saləka. ¹⁴ Tā taapalaa taa payale nawa ma we saləka taa, ılena pá

tōki tōnəŋ na Tacaa tōm, haləna pá nyaga apalōtv na pá heeliyi Išo Tōm na sōyōntv fēi-wē.

¹⁵ Paa na ma isəseemle tōw kē lēlaa lakī Kilisiti waasv na səsōōntv hōm hūwēē tō, lēlaa nā lakī-i na hūwēē kōpāna kē. ¹⁶ Pāne inī pēle pa lakōyv na sōlōyv wē pə taa tō, pa nyōmā sī Išo tv-m sī má taa yele na Laapaalı Kōpāŋ pəsī tetēpōlv tōyō. ¹⁷ Ama lēlaa ilē kōlvōv pēekōyv tōw kē, paa paasəyi na pá heeli Kilisiti tōm kē isəna mpi pə mōnaa tō se, pa hūv kē sī ma wēv salōka taa tō paa sōōsi-m kōnyōŋ na má nā.

¹⁸ Kpai kē. Ye kōpāntv yaa isayātōv kōlvōv kē pa lōki, ma laŋle tu hēewa. Mpi tō pa tu heela Kilisiti tōm. Na ma laŋle ká hēē mōpōyō na pə puki. ¹⁹ Pə taya pōlv tōw, ma nyōmā sī mē səlēmōŋ na Yesu Kilisiti Feesuyū sənau tōw pə tənaga mpv pū mēli ma nyōyv yāpō. ²⁰ Ma taŋaa na má teeləyi mōpōyō teu kē sī ma kaa tōyō fēele natēli. Ama pənente naani kē maa la teu isū ma lakōyv tam tō, ilēna má hōli Kilisiti səsōōntv kē ma tōlvōv tēna taa, paa ma na ma isē, paa ma sēki. ²¹ Pə taya pōlv, paa maa wēē, Kilisiti kēle ma pə tēna. Na má tu səpa, ilē pə kēlaa kēle. ²² Ntanyī ye ma wēna ma isē, maa tasa waasaya nakələyi lapō. Tōv, maa nyōŋ nti má ləsi tō se. ²³ Pə kōpōpa-m kē, ma nyuləyi kē sī má kpe na má wēē Kilisiti kiŋ. Nti tō kēla-m teu tōyōle. ²⁴ Ama mē tōw ilē, pə wēē kē sī má wēēna ma isē. ²⁵ Ma tēma ma taa kē teu na tōle, pə tōw kē ma nyōmā sī ma kaa kpe. Na ma nyōmā sī má na mē tēna tēpai tu wēē, na maa sēna-mē na í polo lōlv kē mē Išo sēv mpaav taa, na í hiki laŋhōlvmlē kē pə taa. ²⁶ Pə tōw kē ye ma kōma na má mēli mē tē í ká hiki ma kiŋ kē mpi í ká yōlōna mē Yesu Kilisiti mpaav taa tō.

²⁷ Kōlvōmtv kē sī í tōki yaasi wei í kēsəna Kilisiti Laapaalı Kōpāŋ tō. Ilē paa maa kōw mē nav yaa ma ta tu kōm, má nu sī í nyōō tōŋ te, na í kpentā hūwēē, na í yoo taa tēm mpi Laapaalı Kōpāŋ tōyō-mē tō pə yoo na lotu kōlvōmtv kē mē tēna. ²⁸ I taa yele na mē kolontunaa nyaasəyi-mēyē pōlv taa. Mpi pə hōlōyī pēle sī pa tōm ká te tēnaŋnaŋ tōyōle. Na pə hōlōyī-mē sī pū tē na pə ya mē nyōōŋ, na Išo lakəna mpv. ²⁹ Pə taya pōlv, Išo hana-mēyē mpaav sī í la Kilisiti tēmle. Ilē pə taya í tōw yūŋ tisuyū tike tōm, ama na í tōw kōnyōntōyōle tōtōyō. ³⁰ Mē sēewa ma tōw kē pənenteyē na tē yoo yoo. Yooŋ ŋku í ná ma yoo hatuu ləŋ na í tu nyōmā tōtō sī ma tu tēŋna-kōyv yooŋ tō, ŋkōyōle mpv na ŋku í yookuyū tō.

2

Kilisiti ti pasōyv na í Išo nunav

¹ Mē na Kilisiti í kpentōyv mpv tō pə sōōsəyi-mēyē tōŋ nte? I sōōlvōv sōōsəyi-mēyē apalōtv nte? Mē na Feesuyū Naŋŋtv í kpentā kōlvōm na? I lakī tēmaya yōlle na kōpāntv na? ² Tōv, ye pə wē mpv ilē, ma wiina-mē sī í kpentī teu, na í sōōlōyī mē tēma, na í wēna lotu kōlvōmtv na hūwēē kōlvōmēē, na pə hōlvōsī ma laŋle kē sōōm. ³ I taa la pōlvōv tēma kōlvōv tōw, yaa teeli yem tōw. Ama í pasa mē tu, na paa wei í nyōni í lēlv isū wei í kēla-i tō. ⁴ Nōyōlv í taa pēeki í mayamaya í nyōyv nyōntv tike, ama í tōōsəyi í tōyōntēlēnaa tōw. ⁵ I wēēna hūwēē nna Yesu Kilisiti ka hūvkaya tōyō mē taa.

⁶ Hatuu tō í ka tu wēna Išo wēētō kē. Pə na pə mpv tō, pə ta tv-i sī í pēekəyi na í lana tōŋ na í kpa Išo tōw sī í saala.

⁷ Ama í mayamaya í yelina pə tēna mpi í ka wēna tō na í kpaŋa yom wēētō. I kpaŋa yōlaa wēētō kē tōtēŋlēŋ,

na i kōmaga isu yulv wēv tō.

⁸ I tisa na í pasa i ti na í nuna Iso ké m̄p̄yú,
halēna i sēm, sēm mpi i sēpa tesika tō tō.

⁹ Pē tō ké Iso kusa i nyūyū ke teu ke sōsōm,
na í ha-i hēte nte tē kēla hēla tēna tēpaipai tō.

¹⁰ Pē tēna mpi pē wēna weesuyu
na pē wē isōtaa na tētv tō
na tētv tē tō pē hēnti-i atē.

¹¹ Na pē tēna pē tisi si Yesu kele Sōsō,
na pē ha Taca Iso ké teeli.

Isēna tu tee isu kōkōsi ke antulinya taa tō

¹² Ye mpv de ma taapalaa, waatu wei maa wē mē cōlō tō í nuna-m pē tēna
pē taa ké. Na paa pōnente ma fēi mē cōlō, pē kēla teu si í nuna-m mpv tōtō.
I pēkēyī mē nyōōy yaru tōm na sōyōntv na seluyu. ¹³ Pē taya pulv, Iso wēē
ké na í laki mē taa ké tam, si mē mu pēsī na í sōōi na í lá mpi i ka siwa na í
tēyōyī na í laki tō.

¹⁴ Kōntōyō na ntēkpeesaya í taa wēē pē tēna mpi í laki tō pē taa. ¹⁵ Iē í ká
pēsī yēlaa mpa pa fēina taali na pá wē tēnanē tō, na í pēsī Iso piya nsi si fēina
kawalaya nakēlōyī antulinya yēlaa kvatakēsōy na asayaa pa hēkv taa tō. Pēcō
pē wēē ké si mu mūyōna kōkō ke pa hēkv taa ké nyōnēnyōni isu isōtōlvhasi
ke isōtaa ¹⁶ na í heeliyina-wēyē weesuyu tōm. Ye í laki mpv, maa pēsī na
má yōōlēna-mēyē Kilisiti kōyāvō wule ke teu. Tampana tō isōntō, mpv pu
hōlēna si ma tēma tēna na ma lōpv tēna ta mēli yem.

¹⁷ Ntanyī ma calēm ká lu, ma sēm tōm ke ma wēna mpv. Na ye pu tu lapa
mpv, pē wē isu kōtaya ŋka mē Iso sēētv tasa Iso ké lapv tōyōlē. Ye pu la mpv,
ma lanjē hēēwāyā. Na má na mē tēna tá lanja hēēna. ¹⁸ Na mpv tōtōyō na mē,
pē wēē ké si mē lanja í hēē, pē wēē si má na mē tá lanja í hēēna.

Timotee na Ipfālotiti

¹⁹ Ma hūv si, na Iso tōy taa ye pē wē isēna, maa tili Timotee ke mē tēyē
nōōnō na má nu mē cakōlē tōm, na pē sōōsi ma māyāmāyā ke apalōtv. ²⁰ I
tike i wēna, na i sēna-m mpi ma sēpēna nyūyū tō pē taa, na i paasēyōna mē
tōm ke na tampana. ²¹ Lēlaa iē, pēlē pa māyāmāyā pa niy nyōm tike tō ké
pa nēyōsēyī, pē taya Yesu Kilisiti nyōm tō. ²² Mē māyāmāyā í nyōmá isēna
Timotee inu i hōlāa si i kē yōlvpaŋ tō, na isēna má na-i tē lapa tēmle isu yulv na
i pēyāyā ke Laapaali Kōpaŋ tōm taa tō. ²³ Ma hūv si ye ma kōma na má cēkēna
teu ke nti tē taa ma wēē tō, iē maa tili-i mē cōlō. ²⁴ Na ma wēna naani ké teu
ke Taca tōy tō si ma māyāmāyā maa polo mē tēyē nōōnō na má ná-mē.

²⁵ Ma māyāsāa na má ná si pē kēla teu si tá taapalv Ipfālotiti, wei mē í ka
ha-m mpi maa lanja na í tilina-m si í kōna-m, na má na-i tē lakēna tēmle na
té yooki yōōv tō, inēyī maa yele na í mēli mē kin. ²⁶ I nyūlōyī ké si í ná mē
tēna, halēna pē pekōla-i. Mpi tō, mē í ka nuv i wōsasī tō pē tō. ²⁷ Tampana
tō isōntō, pē wū-i teu ké, halēna i caakaya sēm. Ama Iso wii i pētōōtōlē. Na pē
taya i tike i nyōntē, na ma nyōntē tōtōyō, si pē taa kōō pē sōōsi-m lanwakōlle
ke lēntē tō. ²⁸ Pē tō ké ma hūv si maa kūsī-i lōy tēcav na í mēli mē tē, na
mu na-i na mē lanja tasa hōlvmyūv, na ma māyāmāyā ma lanwakōlle tē mpv.
²⁹ Pē tō iē í mv-i niy naale na lanjhōlvmlē sōōōlē, isu pa mōkōyū taapalv ke
Taca tōm taa tō. Yēlaa isu panē inu wēyē pē wēē si í seeki. ³⁰ Pē taya pulv
tō, Kilisiti tēmle nyūyū tō ké sēm cēē-i. I lapa i weesuyu ke awusa ké na í
kōna-m kūsōnam mpi mē māyāmāyā í taa pēsēyī si í kōna-m tō.

3

N pɛlaa yaa n ta pɛli pə kɔlvɔm

¹ Ma taapalaa, pənɛntaa í yɔ̀ɔ̀lɛɣi Taɔaa tɔm taa ɔ̀ɛ. Kɔlvɔmtɔ tənɛ tɔ ɛmaav ke tam u kɔvɔ ma, na nti unɛ tɔ tu kɔ̀ɔ̀ɣəna-mɛɣɛ tampana hɔlvɔv. ² I laakali na isayalataa, hasi nsi, yɔ̀ɔ̀ɛɛ mpa pa kama nyɔ̀vɔv si pɛlvɔv ke pɛlvɔv tɔ. ³ Mpa pa pɛlvɔv ke mpi? Taɣalɛ pɛllaa na tampana. Pə taɣa pɔlv tɔɔ, Iɔ̀ Feesuyɔ wɛnna tá kin na táá lakɛ Iɔ̀ tɔmlɛ. Na Yesu Kilisiti ke ta lakɛ na taa taaki, na pə taɣa yɔlv kɔlapɔlɛ haana taɣa naani. ⁴ Ye maa nɔkaa kɔlv, ma pəsəɣi na má tɔ kɔlapɔlɛnaa panɛɣɛ naani. Na ye nɔɣɔlv wɛɛ na í huɔki si yɔlv kɔlapɔlɛ ká yelina na í tɔlv-ti ɔ̀ɛ, ma tɛɛ pɔntɔ ke kɔlapɔlɛnaa kɛ tɔpaɔpaɔ. ⁵ Nyənɛ, ma lɔlvɔv kɔvɛɛɛn pɔlɛfɛi wulɛ ke pa pɛla-m, na ma kɛ Iɛɣɛli tɔ kɛ tɔsiɣisiɣi. Na ma kpekɔlɛ ntɛ Pɛnsamɛɛ nyəntɛ, na ma kɛ Hɛpɔla tɔ kɛ tɔsiɣisiɣi. Na taɣalɛ Falisanaa ke Yuta nyéma Iɔ̀sɛɛɛɛ tɔɛvɔv taa. ⁶ Na maa sɛɛsa isɔlɛ kɛ pə taa kɛ pə fɛina, haləna má tɔkayana Yesu sɛɛlaa kpekɔlɛ ke kɔnyɔɛɛ. Na ye pa tɔma si kɔsɔsɔtɔv taa tɔm tɔɛvɔv si yɔlv í tɔɛ na pə lapɛ-ɛ kɔpaɛ tɔ tá tɔɣayana, taali nɔɣɔlv ɛ taa wɛɛ ma kin. ⁷ Pənɛntɛ Kilisiti tɔɔ ɔ̀ɛ, ma nyənɔɣi kɔpantɔnaa mpa ma mɔvɔlavayana tɔɣɔ mpi pɛ waasəɣi pɔlv tɔɣɔ. ⁸ Na pə taɣa kɔpantɔnaa panɛ pa tike ke ma nyənɔɣi mpa, na kawaaɛ nsi si tənayɔ ma nyənɔɣi mpi pɛ waasəɣi pɔlv tɔɣɔ ma nyəm ma Sɔsɔ Yesu Kilisiti tɔ pə tɔɔ. Tɔpaɛntɛ taa tɔpaɛntɛ ntɛ tənɛ unɛ. I tɔɔ kɛ ma kɛɛla pə tənɛ mpi pə kɔsəɣi ma nyɔ̀vɔv tɔ na má suna kɛɛɛɛn, na ma nyənɔɣi pə tənɛ isɔ hute si pə yɛɛ na má hiki Yesu Kilisiti, ⁹ na má na-ɛ tɔ kɛɛntɛ teu ke kɔlvɔm. Maa yɔ̀ɔ̀lɛɣi si ma kɔsɔsɔtɔv tɔkɔvɔv tɔɔ kɛ pá yaa-m kɔpaɛ. Ama ma tɛma ma taa na Kilisiti tɔɣɔ ma lapa kɔpaɛ. Tənayɔ Iɔ̀ hana pəsɔvɔv si yɔ̀ɔ̀ɛɛ í la kɔpama, na ye wei í mɔwa tá Sɔsɔ tɔm, pɔntɔ ke Iɔ̀ haa pə pəsɔvɔv. ¹⁰ Mpi ma nyɔ̀lɛɣi teu tɔɣɔlɛ si má nyɛ Kilisiti na ɛ sɛm taa fem tɔma, si maa hiki ɛ wahalanaa taa kɛ ma nyéma na máá tɔɣɔ, na má si isɔ ɛ sɔpɔv tɔ. ¹¹ Na má tɛɛlɛɣi si paa feesi mayɔ mpa tɔtɔ.

Tə kaasvɔv

¹² Maa yɔ̀ɔ̀lɛɣi si ma tɛma hikuyɔv ke mpi ma pɛkayɔ tɔ se, yaa ma tɛma teu tɔkpataa. Ama ma tɔɛna lɔvɔv kɛ na má kaasəɣi ma ti si má hiki ma asewa fɔtɔ. Mpi pə tɔɔ tɔ, Yesu Kilisiti tɛma-m hikuyɔv na í kpa-m ɛ kpa-m kɛ. ¹³ Ma taapalaa, maa huɔki si ma tɛma pə fɔtɔ hikuyɔv se. Ama kɔlvɔmtɔ nti ma nyəmá tɔɣɔlɛ si, ma yɛɛɛ ma waali nyəntɔ kɛ, na má kaasəɣi ma ti si má hiki mpi pə wɛ ma nɔɣɔ tɔɔ tɔ. ¹⁴ Pə tɔɔ kɛ ma sɛɛ na má pukina mpi pə suwa tɔ pə tɔɔ, si má hiki pə fɔtɔ wei Iɔ̀ yaa-tɔv si tɔ hiki isɔtaa ke Yesu Kilisiti kin tɔ. ¹⁵ Tá tənɛ mpa tá tɔ kɛ yɔlvkɛpasaa ke Iɔ̀ nyəntɔv taa tɔ, tɔ huɔ huwɛɛ kɔlvɔmɛ anɛ. Na ye mə taa lɛlaa ɛ huɔ mɔpɔvɔv huwɛɛ anɛ a tɔɔ, ɔ̀ɛ Iɔ̀ ká kilisi-mɛɣɛ-ti. ¹⁶ Mpaav ɛkɔv tɔ tɔɛɣɔ haləna sarɔa tɔ, paa pə la isəna tɔ tɔɛɣɔ-ɔvɔv mpa.

¹⁷ Ma taapalaa, í kɛɛsəna-m mə tənɛ. Tə tɛma hɔlvɔv ke isəna í ká la tɔ, ɔ̀ɛ í nyənɔɣəna mpa pa lakɛ isɔ tɔ hɔlvɔv si pá lakɛ tɔ. ¹⁸ Tam kɛ ma heeliɣi-mɛɣɛ-ti, na pənɛntaa isəlvɔm ke ma tasəɣəna-mɛɣɛ-tɔɣi heeluyɔv ke isəntɔ. Paɣalɛ wɛnna na pá wakəɣi mpi Kilisiti lapa ɛ sɛm tesika tɔɔ tɔ na pa yaasinnaa asayaa. ¹⁹ Pa tɔm ka tɛ tənayɔna, pə taɣa pɔlv tɔɔ, pa hiliɛ ke pa tɔɛɣɔ, pə taɣa Iɔ̀. Na mpi pə nɔɣəsəna pə la-wɛɣɛ fɛɛɛɛ tɔɣɔ pa yɔ̀ɔ̀lɛɣəna. Na atɛ cənɛ nyəm tike tɔɔ kɛ pa laakalənaa wɛɛ. ²⁰ Pə kaasa tá tɔ tá tɛɛɛɛ isɔtaa, na tɔ tɔna teu tɔɛɛɛɛɛɛ si tá Yatɔv tá Sɔsɔ Yesu Kilisiti í luna isɔtaa na í tii. ²¹ I tɔma nna ɛ hɔlaa na í mɔɛna pə tənayɔ ɛ tɛ tɔ, anɔɣi ɛ ká hɔli na í layasi tá atɛ tənɔɛ pətɔtɔlɛ nyənɛ unɛ, na tɔ nɔɣəsəna tɔnvɔv tɛɛli nyəɛkɔv.

4

Pòli caaki si pá laki nti tó

¹ Pə tó ðe ma taapalaa mpa me ma nyuləxi teu si má tasa nav tó, mə heesəxəna ma lanje ke səsəm, na meye ma yóələxəna. Ma yəlaa me, isəna pə wee si í tó teu ke Iso mpaav taa təxəle.

² Hai, ma wiikina ifoti na Sentisi, ma hənta-weye ateye cəne, si pá ciiki isu Tacaa təm taa tsetvnaa lakuyv tó. ³ Na ma təmlə taa akpele kupaŋ nyá, ma wiikina-ŋ si hí səna alaa mpe tótó. Ma na-we tə yoona yoou na tó yasí Laapaali Kupaŋ ke paa timpí, na tá na Kələmaŋ na tá təmlə taa taapalaa ləlaa təna mpa pa həla pa ŋmaa weesuyv takəlaya taa tó.

⁴ Í yóələxi Tacaa mpaav taa ké tam. Ma tasəxi-təxi yəxətuyv si í yóələxi.

⁵ Í wee təpamm ke yəlaa təna kinj. Tacaa kəŋ nəonəo ké. ⁶ Í taa nəxəsəxi natəli, paa nti tə maɣana-me í heeli Iso ké sələmuɣv taa ké mpi í nyuləxi tó, na í sɛɛ-i nyana təmlə. ⁷ Ye pə lapa mpv ðe lanjhuləmlə nte Iso haa na yulv u pəsəxi na í cəkəna tə tənaya tó tu wee mə lotunaa taa na mə ləmaɣasɛ taa ké Yesu Kilisiti təm taa, na pulv kaa pəkəli-me.

⁸ Tóv, ma taapalaa, mpi pə ké kupaŋ na pə nəxəsəna samtv tó pə tóo ké í ká pona laakali. Mpəxəle mpi pə ké tampana nyəm, na mpi pə nəxəsəna pa tona-wi, na mpi pə keesaa tó, na mpi pə fei asilima, na mpi pə we teu, na mpi pə kusəxi nyuyv tó. ⁹ Ma həla-meye na má keesí-me, í laki nti í nu ma yəxətəa na í nawa ma lapa tó. Iso wei í haa-tuyv alaafəya tó í ká wee mə waali.

Pòli sɛtv ke Filipv nyəma

¹⁰ Ma lanje huləma Tacaa təm taa ké isəna mpi í hika pəsuyv na í tasa-m húləxv si í tóəsəxi ma təm tó. ðe pə taya isu ma yəxətəxi si í ka yela ma təm ke huvv. Ama pə mpaav ke í taa hikita si í húlí-m si í huvkí ma təm. ¹¹ Na pə taya pə caala-m təyó ma yəxətə isəntó. Ye ma we isəna, ma təma pəle pə taa cayale layatv hiiu ké. ¹² Ye ma we konyəŋ taa, ma nyəmá pəle pə taa təntə. Paa le na pə təna pə taa, ma təma isəna maa caya na pə keesəna-m tó pə layatv hiiu ké. Ye ma wəna təxənaya ke səsəm, ma nyəmá təle. Na ye ma we nyəxəsi taa, ma nyəmá təle. Ye pə tələna-m ma nyəmá. Ye pəcəxə ma wəna, ma nyəmá. ¹³ Ma pəsəxi pə tənaya ŋpəyú Kilisiti wei í haa-m toma tó í tóo ké. ¹⁴ Paa na mpv, í təyóv ma konyəŋ tó í lapa teu ké.

¹⁵ Filipv nyəma me, mə maɣamaya í nyəmá si ma lunav Masetoni ke waatv wei na Laapaali Kupaŋ heeluyv təm caalaya kəntə tó, mə Yesu sɛlaa kpekəle tike sənna-m. Mə tike í tona-m ninj ke ma kawaaɣa na ma asalavnaa pə taa. ¹⁶ Í ka təma-m mə kusənamnaa tilinau ke maa wəv Tɛsaloniki tó na pə təma-m teu. ¹⁷ Pə taya isu kuvəŋ isəle taa maɣamaya ke ma nyənəxi se, ama ma caa ké si pə məŋna-meye mə tələsələnaa. ¹⁸ Ma nawa pə təna mpi í tilinaa tó, na pə tóv feina taka. İrafəlotiti kəna-m mə kuvəŋ tó, pənəntaa pə təna pə tələna-m yem ké. Mə kuvəŋ we ké isu kətaya wəv səsəŋ ke teu, na Iso muɣi-ke na ká wə-i teu pə tu fei tó. ¹⁹ Ma Iso ká kpaɣa í apititu kupaŋtv nti tə we Yesu Kilisiti kinj tó tə taa na í ha-meye mpi mpi í lanjaa tó. ²⁰ Tá Caa Iso inəxəle teeli tv ke tam tóo. Ami.

Kantəkaya sɛtv

²¹ Í sɛɛ Iso yəlaa təna mpa pa we Yesu Kilisiti mpaav taa tó. Tá taapalaa mpa pa we ma kinj cəne tó pa sɛɛ-me. ²² Iso yəlaa təna mpa pa we cəne tó pa sɛɛ-me, ðlena pə tu kələna Iso yəlaa mpa pa we Lom wulav təyaya taa tó.

²³ Tá Səsə Yesu Kilisiti í húlí mə tənaya í pɛlɛɛ.

TAKĒLAYA NJKA PŌLI NMAAWA KOLOSI NYĒMA TŌ Kutuluṭu

Kolosi ɪcɛtɛ wɛ Asii tɛtɛ taa kɛ ɪsu aɔalɛ lɛnna. Pə ɔaya ɪsu PŌli taapalu wei pa yaa si ɪrafəlasɪ tŏ ɪnɪ ɪ ponna ɪsŏ Tŏm kɛ Kolosi nyŏma. ɪrafəlasɪ maɣamaɣa ta laŋ Kolosi tɛ (1:7 na 4:12). Pə ɔaya ɪsu ɪrafəlasɪ kɛɛsa PŌli si ɪsŏ sɛɛv kpaɪ nyəm naɾəli pə nyŏma luwa. Na pə nyŏma sɛɣɛsəɣɪ si, ye yulɔ caa si ɪ nyɪ ɪsŏ na pə ya ɪ nyuɣv. Pə wɛɛ si ɪ təŋ kŏtasɪ na ɪ luŋ ɪsŏtaa nyəm mpi pu naaki tŏ. Pəɔɔ pə wɛɛ si ɪ pɛli na ɪ kii tŏɣnasɪ na kŏnyŏnyŏm na pə polo. Pə tŏw kɛ PŌli ŋmaa-wɛ na ɪ heeli-wɛ si nyuɣv yaɾu mpi Yesu hawa tŏ pə maɣanaa.

ɪsŏna pa faɣa Kolosi takəlaya tŏ:

ɪsŏ samtv na Kolosi nyŏma sɛɛtv, titite 1:1-14

Yesu maɣanaa, titite 1:15-2:19

Kilisiti haaki weesuɣu kɔfalɔɣu, titite 2:20-4:18

Sɛɛtv

¹Maɣa PŌli, ɪsŏ luɣu laɾəna na má lá Yesu Kilisiti tillu. Má na tá taapalu Timotee tŏ ŋmaakəna takəlaya kanɛɣɛ.

²ɪsŏ yəlaa mpa mɛ ɪ wɛ kolosi na ɪ kɛ tá taapalaa kɔɾama kɛ Kilisiti təŋɣv taa tŏ. Tacaɔ ɪsŏ ɪ hŏli-mɛɣɛ pɛɛɛɛ na ɪ ha-mɛɣɛ alaafəya.

PŌli sɛɛ ɪsŏ kɛ ɪ na tɛmlɛ

³Ye tŏ kula mŏ tŏw kɛ sɔlvɔmɣv, sɛɛtv kɛ tŏ sɛɛku tam kɛ tá Sŏsŏ Yesu Kilisiti Caa ɪsŏ. ⁴Pa heela-tɣv ɪsəna ɪ tɛma mŏ taa na Yesu Kilisiti, na ɪsəna ɪ sŏla ɪsŏ yəlaa təna tŏ. ⁵Waatu wei tampana tŏm Laapaali Kɔɾaŋ caala mŏ tɛɣɛ tate tŏ pa hula-mɛɣɛ tɛɛlvɔv ŋku kv we tampana tŏm nti tŏ taa tŏ. Pə tŏw kɛ mŏ taa tɛmnau kɛ ɪsŏ na mŏ sŏlvɔv teesina mpi pa si-mɛɣɛ hatuu ɪsŏtaa na ɪ tɛɛɔɣɪ-wɪ tŏ. ⁶Laapaali Kɔɾaŋ yekəɣɪ kɛ, na paa ɪ tala timpiɣɪ antulɪnya təna taa ɪ lakɪ kɔɾantv kɛ. Mɔɾŏɣu ɪ lapa mŏ hɛkv kɛ kɔyaŋku ɪ taala ɪsŏ pɛɛɛɛ tŏm kɛ nuw tŏ, ɪ hii lŏŋ na ɪ nyɪ pɛɛɛɛ anɪ a tampana. ⁷Ta tɛmlɛ taa taapalu kɔɾaŋ ɪrafəlasɪ sɛɣɛsəna-mɛɣɛ mpv. Tá nŏɣŏ kɛ ɪ lakəna tɛmlɛ ɪsu Kilisiti tɛmlɛ tv kɔɾaŋ. ⁸ɪ heela-tɣv təma sŏlvɔv ŋku ɪsŏ Feesuɣu tv-mɛ tŏ kv tŏm. ⁹Pə tŏw kɛ tu hɛɛsəɣɪ ɪsŏ səlɛmɣv kɛ mŏ tŏw kɛ tuu kɔyaŋku pa heela-tɣv mŏ tŏm tŏ. Tə səlɛməɣɪ ɪsŏ kɛ si ɪ ha-mɛɣɛ ɪ Feesuɣu haaki nyəm na laɣatv nti tŏ tŏ təna na pə yeɛ na ɪ nyɪ ɪ luɣu nyəntv kɛ teu. ¹⁰Mpv pu yelina na mŏ tŏntɛ maɣa Tacaɔ na mŏ kɔlaɾŏtv laɾɪ-ɪ teu kɛ tam. Na pu yeɛ na ɪ lakɪ təma kɔɾana anɪ a təna, a nŏɣŏ na a suka, na ɪ ká sŏsŏɣɪ ɪsŏ kɛ nyəm. ¹¹Tə səlɛməɣɪ ɪsŏ kɛ si ɪ la-mɛ na ɪ nyŏ tŏŋ kɛ teu na ɪ pəsɣv teeli nyŏŋkv tŏŋ taa, na ɪ pəsɪ na ɪ kantəli pə təna mpi pu maɣana-mɛ tŏ pə taa na suulu. ¹²ɪ sɛɛ Tacaɔ kɛ ɪ na tɛmlɛ na laŋhulɔmlɛ, ɪnɪ ɪ yelina na mɛ ɪ mvna si ɪ hiki mŏ paa nyəm kɛ kɔɾantvnaa mpa ɪsŏ su ɪ yəlaa kɛ tənəŋ taa tŏ pa taa. ¹³ɪnɪ ɪ lɛkəna-tɣv ahoŏ səkɾɛtvɔv tɛɛ asayaɔ sŏsaa niŋ taa na ɪ sɔsi-tɣv ɪ luɣu tɛɛ Pəyaɣa kawulaya taa. ¹⁴Na ɪ pəyaɣa ŋkɛ ka tŏw kɛ pə yaɾa-tv na pə husi tá ɪsəyatv.

Kilisiti wɛɛtv na ɪ tɛmlɛ

¹⁵Kilisiti kɛlənɔ ɪsŏ wei paa naaki tŏ tətɛŋɛɛŋ. ɪnəɣəɛ ɪsŏ kancaalaya kɔlvɔv wei ɪ kəla pə təna mpi ɪsŏ lapa tŏ. ¹⁶ɪnəɣɪ ɪsŏ laɾəna pə təna, paa ɪsŏtaa na atɛ pə nyəm mpi pa naa na mpi paa naa tŏ. Pə kpaɣav pəsəlaa na sŏsaa na

awulaa na tonjvnaa pə loosi təna tə i niŋ ke Iso lapəna pə təna, na i təw kə Iso lapa-wi. ¹⁷ Pə təna pə luwaya na pə mayana-i, na pə təna mpi pə lapa tə pə tamsəna-i təw pə we pə lona taa. ¹⁸ Yesu seelaa kpeka kena tənuyv na inəwəle nyuyv. Inu i yelina na a təna a wee. Inu i kena Iso kancaalaya kulubw wei i səpa na pə taaləna-i feesyuyv si i la pə təna tərəpai pə nəwə tə tə. ¹⁹ Pə taya pulv təw, Iso luyv lapəna si i weetv təna í mayalı i Pəyaya taa. ²⁰ Na i luyv lapa tətə si i Pəyaya ká yelina na i na kəŋmanmam təna pá ciiki. Na Iso Pəyaya caləm líi səm tesika təw təw Iso yelaa na pá lá heesyuyv təm. Mpu pə yelina na Iso na pə təna tərəpai pa ciiki, paa isətaa nyəm paa atə nyəm.

²¹ Mə tətə tuu ləŋ mu hatələna Iso kə, na mə hūwee asayee na mə isayakulapətv ka lapəna-meye i kolontunaa. ²² Ama i Pəyaya səpv ka tənuyv kəne kv səm tə pənente Iso ciika mə na-i kə, si pə yele na i ləsi-meye i isentaa na í we tənəŋ na í kə kupama na paa kawaliya ka fei mə kiŋ. ²³ Ama kuləmtv kə si mu təkí Iso seev ke m̄p̄yú tam, na í səŋ təca ke teu ke m̄p̄yú tam, puləpv í taa ciyiti-mə, na í taa yele na pə kú mə tēlvuyv ŋkú í tēlvuyv tuu kvyan̄kú í nu Laapaalı Kəpaŋ tə. Laapaalı Kəpaŋ inəyi pa heela antulinya taa yəlaa təna, na Pəwí má ma pəsəna i heellu.

Təmlə nte pə tv Pəwí si í la Yesu seelaa kpeka taa tə

²⁴ Kayana konyəntəwəlenaa mpa ma təkí mə təw tə pa hūləsəyi ma laŋle kə. Pə taya pulv təw, Yesu seelaa kpekəle kena Kilisiti tənuyv, na i təwə konyəŋ ke pa təw na mpi pə kaasi tə pə təw kə ma saləməwəna konyəŋ ke ma tənuyv taa, si má səna na pə yoosi-wi. ²⁵ Iso tv-m təmlə nte si má yoosi-təye mə cəw tə, mpv tətəwə pə tv-m si má la Iso yəlaa kpekəle təmlə tv, na i tv-m kə si má heeli i təm təfoo, má taa ŋmesi. ²⁶ I ŋmesa i təm kəŋmesətv tənəye yəlaa tənaya təkulakula ke hatuu ləŋ, na pənenteye i kula tə təw na í hólí mpi i ti tə. ²⁷ Mpi pə təw tə, Iso səwəlaa kə si í la na pá nyi isəna i suwa na í təŋəyi na í lakí na pə we ŋmeləw tə pə təw na pə teu səsəw. I su mpi inəyi si i ká la yəlaa təna. Kəŋmesətv ntəwəle si Kilisiti we mə waalı na inu i yekina na mu taaki si í ká hiki Iso teeli taa kə mə paa tete. ²⁸ Pə təw kə tə heeliyi yəlaa tənaya Kilisiti təm. Na tə lakəna tá layatv təna, na tə kpaaləyi paa wei kə pə təm taa, na tə seyesəyi si pə táná paa wei kə Iso isentaa na í tēma puw ke í na Kilisiti pa krentuyv təm taa. ²⁹ Təmlə tənə tə yoosuyv təw kə ma lakí na má ləkəna toma taa toma nna Kilisiti haaki tə, toma ane a wəna ma taa.

2

¹ Ma caa í nyi si, mə na Layotisee nyəma na pa təna mpa pa nu ma hətə ke kənu na pá tá nyi ma mayamaya tə, mə kuləkv ke ma wee na má ləkí pə tu fei. ² Ma ləkí kə si pə kpaasi pa apalətv si pá la nəwə kuləmayə ke səwəlvuyv təm taa, na pá hiki naani wei yəlv í nyəmá teu i hikiyi təwə teu təmamam. Ye pə lapa mpv paa nyi Iso kəŋmesəm. Məwəwəle Kilisiti mayamaya. ³ Kilisiti inu i kiŋ ke Iso haa nyəm na layatv nti tə pə kiŋkinte wee na pə ŋmelaa.

⁴ Ma yəwətaa tə í nuwayale, í taa yele na nəwəlv toli-si-mə na layatv təmnaa. ⁵ Paa ma na-mə tə wəv təma na pooləŋ tə, ma ləsayə we mə kiŋ kə, na ma laŋle hūlvmaa isu ma nav mə təna í tēma mə taa na Kilisiti, na í krentaa na í səŋə təca kə pə taa tə.

Kilisiti təw tə hika tá ti

⁶ Təw, í tisuyv si Yesu Kilisiti í la mə səsə tə, í yele na mə na-i í krenti mə təntə taa. ⁷ I nyəwəna-i teu isu təwə nyəwəlvuyvna tətə tə. Kilisiti í wee mə

kɔlapɔtɔ tɔna kite. Paa kɔyaŋku í nyɔɔki tɔŋ ke Iɔ sɛɛv taa. M̀p̀ɔ́yó pa sɛyɛsa-me sɪ í laki. I sɛɛki Iɔ kɛ í na tɔmlɛ ke teu.

⁸ Í feŋ teu, í taa yele na nɔyɔlv kɔɔ na í hii-me na í yɔlvɔlayɔv nyɔm tɔm kɔpuyusutu kpaɪ nyɔntɔ nti yɔlaa sɛyɛsaa na pá tɛlɛsɪ tɔma tɔ. Tɔmnaa mpɛ pa kɛ pɛ tɔna pɛ kancaalaya nyɔm ke antulinya taa, pa ta ke Kilisiti nyɔntɔ. ⁹ Pɛ taya pɔlv, Iɔ wɛɛtv tɔnaya Kilisiti kpaɪa í tɔnyɔv taa na pɛ maɣali í taa. ¹⁰ Na mɛ na-í í kɛntɔyɔv kɔlvɔm tɔ í hika pɛ tɔnaya, unɪ í kɛlɔna kawulasɪ tɔna na tɔŋtɔnaa tɔna.

¹¹ Mɛ na-í í kɛnta kɔlvɔm ke mpɔv tɔ pɛ pɛla-mɛyɛ, na pɛlvɔv mpɪ pɛ fɛi isɪ yɔlv pɛlvɔv tɔ. Ama pɛ kɛ Kilisiti pɛlvɔv kɛ. Mpɛyɔlɛ pɛ lɛsvɔyɔv yɔlvɔtɔnyɔv isayɔtv toma ke yɔlv taa tɔ. ¹² Pa sɔ-mɛyɛ Iɔ lum tɔ pɛ hulaa kɛ sɪ pa pɪma mɛ na Kilisiti na mɛ na-í í tayanɪ fem. Na í tisaa sɪ Iɔ wei í feesa Yesu kɛ sɛtaa taa tɔ í wɛna toma tɔ pɛ tɔɔ kɛ pɛ lapa mpɔ. ¹³ Tuu lɔŋ isɪ í taa nyɪ Iɔ tɔ mɛ isayɔtv ka yɛlaa kɛ na í wɛɛ isɪ sɛtaa ke Iɔ nyɔntɔ taa. Ama pɛnɛntɛ Iɔ kɛnta mɛ na Kilisiti ke weesuyɔ hav. Na Iɔ husa mɛ isayɔtv tɔna. ¹⁴ Tá kɛma nna a fɛi nyɔyɔv na pɛ pɛlɔyɪ tá niŋ tɔ Iɔ yɛla a nyɔyɔv mapɔv na pɛ saali yem. Kɛma anɛ a nyɔyɔv mapɔv ka wɛv tɔlasi tɔ pɛ caala-tuyɔ. Kɛma anɛyɛ í kama sɛm tesika tɔɔ na í lɔ a tɔm. ¹⁵ Kilisiti tesika ke Iɔ kpana awulaa na tɔŋtɔnaa pa nyɔm. Iɔ tɔ-wɛyɛ Pɛyaya akaitɔ looŋa taa kɛ isɪ salɛkatɔnaa na í tɛɛkɔna na pá nyɔnɔyɪ-wɛ tɛcoo.

¹⁶ Pɛ tɔɔ ilɛ í taa yele na nɔyɔlv footi-mɛyɛ mɛ tɔyɔnaya na mɛ kɔnyɔnyɔɔm na acɪma kɔyɛɛŋ na isɔtv kɔfalɔv na kɔyɛɛŋ kɔhɛɛsɔŋ pɛ tɔɔ. ¹⁷ Kɔpantɔ nti tu kɔɔ tɔ tɔ nyalɔmɔlɛ ntɛ pɛ tɔnaya isɛntɔ, na Kilisiti kɛna pɛ kiŋkintɛ. ¹⁸ Í taa tisi na nɔyɔlvɔv yem wei í sɔɔlaa í pasa í tɔyɪ yɔlaa isɛntaa na í sɛɛki isɛtaa tillaa tɔ pɔntɔv kɔ mɛ tɔm. Yɔlv í laki mpɔ, í toosɛ nna í toosaa tɔyɔv í tɔŋyɪ na í laki. Na wei í wɛ mpɔv tɔ yɔlvɔhɔwɛɛ kalampaani kɔyɔna-í na í fɛina tamprana. ¹⁹ Í caa í matɔna Kilisiti wei í kɛ nyɔyɔv tɔ, pɛyɛlɛ Kilisiti unɪ í yɛlina na tɔnyɔv hikiyɪ kɔ tɔyɔnaya na kɔ atama na kɔ nantɔv pɛ kɛntaa na pɛ tɔka teu na kɔ puki isɪ Iɔ caa tɔ.

Tá na Kilisiti tɔ sɛpa tá na-í tu wɛɛna weesuyɔ

²⁰ Mɛ na Kilisiti í sɛpɔv tɔ pɛ lɛsa-mɛyɛ antulinya unɛ í pɛ tɔna pɛ kancaalaya nyɔm taa kɛ. Ilɛ pepɛ tɔɔ kɛ í tasɔyɪ tɔntɛ isɪ antulinya tɔnna-mɛ? Ilɛ pepɛ tɔɔ kɛ í tisiyɪ na pá tuyɔ-mɛyɛ kiŋ ²¹ sɪ: Taa kpaɪa pɛnɛ, taa tɔŋ pɛnɛ, taa tokina pɛnɛ? ²² Mpɪ pɛ lɛsaa sɪ yɔlv í lana-wɪ na pɛ té tɔ pɛ tɔɔ kɛ pa sɪ kiŋ unɛ. Yɔlaa tɛkelekele sɪna kɔsɛyɛsɔtv na kiŋ unɛ. ²³ Kiŋ unɛ í nɔyɔsɔna lɔmɔyɛsɛ kɔpana kɛ, mpɪ tɔ, í yɛlaa na yɔlv cɛsɔyɔna Iɔ sɛɛv, na í yɛlaa na yɔlv pasɔyɪ í ti, na í caala yɔlv sɪ í tɔv í tɔnyɔv ke wahala. Ama pɛsvɔyɔv ke kiŋ unɛ í fɛina sɪ í kpa yɔlv tɔnyɔv ke kɔ kɔnyɔlvɔŋ tɔlatɛ.

3

¹ Mɛ na kilisiti ke pa feesaa. Pɛ tɔɔ ilɛ timpɪ Kilisiti caya isɛtaa kɛ Iɔ kɔŋkɔŋ taa tɔ tɔna nyɔm ikpate ke í ká huli. ² Í sɛɛsɪ isɔlɛ na isɛtaa nyɔm tɔm, í taa sɛɛsɪ isɔlɛ na atɛ nyɔm pɛɛkɔyɔv. ³ Pɛ taya pɔlv tɔɔ, í sɛpɔv tɔ pɛ ŋmɛsa mɛ weesɪŋ ke Kilisiti kiŋ ke Iɔ cɔlvɔyɔ. ⁴ Mɛ weesɪŋ maɣamaya ntɛ Kilisiti, í kɔŋ í lukɪ tɔ mɛ na-í í lukɔna, na í ka hiki í teeli taa kɛ mɛ paa nyɔm.

Tɔntɛ kɔpɔntɛ na kɔfate pɛ tɔm

⁵ Ye mpɔv atɛ cɔnɛ nyɔntɔ tɔna nti í ka tɔkaa tɔ í kɔ-tɔyɪ mɛ kiŋ. Ntɔyɔlɛ asilɪma, tɛtɛlakasi, wasaŋkalɔtv, na kɔnyɔlvɔŋ isayɔŋ, na liyɛtɛɛ kɔtɔv, halɪ liyɛtɛɛ kɔtɔv tɔ na tuŋ laalɔv pa isayɔtv lu kɔlvɔm kɛ. ⁶ Isayɔtv tɔnɛwɛ tɔ tɔɔ kɛ Iɔ

ká mu pááná na í má mpa paa nukəna-ı tɔ. ⁷ İsayatv təne tu ηmakəlvuy-meyε ləη tɔ, ηpύγύ í təηaya teitei.

⁸ Ama pənentε í lɔ pə təna mpi pə we mpv tɔ, pááná mvuy na kakalaya kekeke na nyaj. Kutvuy yaa keesəlaya təm natəli tɔ taa luna mə nɔsı taa. ⁹ İ taa pələyi təmaga pəpətv, pə taya pəlv, í həγəsə mə yəlvwεεtv kəpəntv na tə yaasinaa tənaya na í lɔ. ¹⁰ Na yəlvwεεtv kəfətv ke í kpayaa na í suu. Yəlv kəfəlv ıı təηna ı ηmalv İsə ké kelvuy tətəηeləη ké sı pə yele na í nyı İsə ké teu təkpəsəkpəsı. ¹¹ Pə lapa mpv tɔ, pə fεi sı pə tasəyi tətɔ sı pane pa ta ke Yuta nyəma, Yuta nyəma ntɔ, na pəllaa ntɔ kvtapeləη ntɔ, isəkpreεteε nyəma ntɔ səsaa taa nyəma ntɔ, yomaa yaa kasayampiya ntɔ. Aaı, Kilisiti kəna pə təna, na í we pa təna pa waalı.

¹² İ ké İsə yəlaa ké. İsə sələna-mε na í ləsi-mε sı í la ı nyəma. Pə tɔv ıle í təkı kəpəntv taa kəpəntv na í lakı. İ hóləγı yəlvtv, na í pasəyi mə tu, na í wεε təpamm, na í təkı suulu. ¹³ İ təkı təma, mə taa ləlv í pənta ləlv na nti í hólı təmaga suulu. İ hóləγı təmaga suulu, Tacaa ná hula-meyε ηpύγύ. ¹⁴ Pə tənaya mpv təpai ıle təma sələlvuy ke í ká təkı teu. Təma sələlvuy mpi pu yelina na í kpəntı yəlv kəlvəm. ¹⁵ İ yele na Kilisiti sələlvuy hóləγı mə lotu taa ké mpi í ká lakı tɔ. Hεεsvuy kvne kv mayamaya kv tɔv ké İsə kəpənta-mε na í yaa, na í we ké ısu yəlv tənvuy tɔv nıη na nɔhεε na pə tənaya mpv pə wεv na pə kəpəntaa tɔ. İ sεεkı İsə sı í na təmlε. ¹⁶ Kilisiti təm na tə tɔv təna í wεε mə kıη ke teu. İ sεγəsəyi təma, í kpaaləyi təma na layatv səsəəntv. İ yooa luyv kəlvmvuy ke İsə ké yontu na İsə Təm yontu na İsə sam nyəntv na yontu nti tə səsəyi apəlvtv tɔ, na í sεεna-ı í na təmlε. ¹⁷ Paa mpiyi í lakı, yaa paa ntiyi í yəγətəyi, í yaana tá Səsə Yesu hətε, na í sεεkı Tacaa İsə ké í na təmlε ke ı tɔv.

İsəna təntε kvfate cakəle wεε tɔ

¹⁸ Alaa mə í seekı mə paalaa, Tacaa ısentaa, nti pə mvna í la təγəle. ¹⁹ Apalaa mu səlı mə alaa na í taa la-wεyε nyaj ke paa pəcɔ.

²⁰ Piya mə Tacaa ısentaa mə nyəntv ntε sı í nuna mə nyəma ke pə təna pə taa. Ye í nukəna mə nyəma pə lakı İsə ké teu ké pə tu fεi.

²¹ Cεcεnaa mə í taa la na pááná kpa mə piya na sı kəv sı lɔ apəlvtv.

²² Yomaa, mu nukəna mə caanaa mpa pa təkə-meyε antulinya taa cəne təγɔ pə təna pə taa. İ taa seekı-wεyε waatv wei pa wεεkı tɔ tıke sı pə la-wεyε lələη. Ama í nuna-wε na luyv kəlvmvuy ke seu mpi í seekı Tacaa tɔ pə tɔv. ²³ Paa təmlε nteyε pa tv-mε te, í la-te na luyv kəlvmvuy, na pə wεε ısu Tacaa təmlε ke í lakı, pə taya yəlaa nyəntε. ²⁴ İ nyı teu sı í lakvuy tɔ Tacaa ká təna na í fεli-meyε mə kəfəlvuy. İ ká hıki kəpəntv nti ı sı ı nyəma tɔv tɔ. Pə taya pəlv, Kilisiti kəna mə Caa mayamaya wei ı təmlε í lakı tɔ. ²⁵ Pə tɔv ké ye wei í lakı ısayatv, pu te na pə fεli-ı ısayatv nti ı lapa tɔ. İsə ı fayasəyi nəγəlv se.

4

¹ Yomaa caanaa mə, í təkı mə yomaa ke ısəna mpi pə keesaa na pə sıyısa teu tɔ. İ nyı teu sı mə tətɔ mə wəna Caa ke ısətaa.

Nti Pəalı sı pá lakı tɔ

² İ sələmyı İsə, í taa yele. İ fεηıyi na í sεεkı-ı í na təmlε ke mə İsə sələmvuy taa. ³ İ kəpəntəna tɔ na í sələməγəna İsə na í ha-tvuy ıkpate na tɔ la ı waasv na tɔ kpaalı Kilisiti təm kvηmesətɔ. Təm kvηmesətɔ tənε tɔ tɔv ké ma we saləka taa ké ısəntɔ. ⁴ İ sələmi İsə na má, ılena má yası ı təm təcεıceı na pá nyəmi-ı teu, mpi pə tv má sı má la təγəle.

⁵ I nyi mə tɔntɛ ke mpa pa ta ke Iso seela tɔ pa kin, na í taa yele na alɛseke kuyɛɛn fiti-mɛye yem. ⁶ Paa kɔyanɔku í yɔɔtɔɔyi kɔpantɔ, na kawaaya nyɛntɔ í lukɛna mə nɔɔsi taa. I nyi isɛna pɛ muna í cɔ tɔm tɔ na í cɔɔki paa wei.

Kantakaya sɛɛtɔ

⁷ Tá taapalɔ kɔpɔn Tisiki ká heelina-mɛye ma tɔm tɛna tɔpɔpɔ. Ma na-ɪ tɔ lakɛna Taca tɛmlɛ na ɪ ke tɛmlɛ latɔ kɔpɔn kɛ. ⁸ Pɛ maɔamaya pɛ nyɔɔ tɔɔ kɛ ma kɔsa-ɪ si í polo í na-mɛ na í heeli-mɛye tá alaafɔya tɔm na pɔ heɛsi mə lanɔ. ⁹ Tá taapalɔ kɔpampɔn Honesim wei ɪ kɛ mə taa lɛlɔ tɔ ílɛ ɪ suna-ɪ. I ká keɛsi-mɛye tɔ tɛna nti tɔ laki cɛnɛ tɔ.

¹⁰ Ma salɛka taa akpele Alisitaaki na Paanapasi kɔɔ pɔyaya Malɛki si pá sɛɛ-mɛ yoo. Pa tɛma-mɛye Malɛki inɪ ɪ tɔm heeluyɔ, ilɛ ye ɪ tala mə tɛ í tɔki-ɪ teu. ¹¹ Yesu wei pa yaa si Yutusi tɔ ɪ sɛɛ-mɛ tɔtɔ. Yɔlaa tooso inɛ ɪ tike ɪ luna Yuta nyɔma mpa pa layasaa tɔ pa taa, na má na-we tɔ lakɛna Iso kawulaya tɛmlɛ, na pa paasaa kɛ na pá sɔɔsi-m apalɔtɔ.

¹² Iɔafɔlasɪ wei ɪ kɛ mə taa lɛlɔ tɔ ɪ sɛɛ-mɛ. I kɛ Yesu Kilisiti tɛmlɛ tɔ kɛ na ɪ sɛɛsa isɛle na Iso sɛlɔmɔyɔ ke mə tɔɔ kɛ teu si í sɔn tɛca na pɔlɔ í taa ciyi-mɛ, na í pu Iso nyɛntɔ taa, na í tanɔa tɛtɛyɛtɛye si í la pɛ tɛna mpi Iso caa tɔ. ¹³ Ma lɛsɔyi ɪ nyɪlɔyɔ, ye n na isɛna ɪ kɔyi ɪ tɔyi mə na Layotisee na Hiyelapolisi nyɔma mə tɔɔ tɔ pɛ fɛi keɛsɔyɔ. ¹⁴ Tá lokotulo kɔpɔn Luku na Temasi si pá sɛɛ-mɛ.

¹⁵ I sɛɛ tá taapalaa mpa pa we Layotisee tɔ, na í sɛɛ Nɛmfɔ na Yesu seela kpekɛle nte tɔ kotiyi ɪ tɔyaya ke Iso sɛɛ tɔ. ¹⁶ Ye mu tɛma takɔlaya kanɛye kalɔyɔ ilɛ í tɛlɛsi Layotisee Yesu seela na pɛle pá kala-ke tɔtɔ. Mɛ tɔtɔ mu mu Layotisee nyɔma nyɛnka na í kala. ¹⁷ I heeli Aasipi si í paasɛna Taca tɛmlɛ nte pa tɔ-ɪ si í la tɔyɔ teu.

¹⁸ Ma maɔamaya ma niɔn nmaatɔ ntɛ cɛnɛ. Pɔɔli má ma sɛɛ-mɛ. I taa sɔɔ si ma we salɛka taa yoo.

Iso í hólí-mɛye pɛɛɛɛ.

TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA ŊKA PŌLI NMAAWA TESALONIKI NYĒMA TŌ KŪTŪTŪ

PŌli waasu yelənau waatu ke Iso seelaa luwa Tesaloniki icate taa. Ama i maɣamaɣa i ta caɣa təna na pə taɔŋi ké. Yuta Iso seelaa kpekəle natəli tə yelaa na í kŭli na í tɛɛna Kələnti icate taa. Tənaɣa i taapalu Timotee polaa na í keesi-ɪ Tesaloniki nyŋma təm. I nuwa mpɔ ilena i apalɔtu kra. Haləna í sa Iso ké pə tŋ. PŌli maɣamaɣa nyula teu isu í ná Tesaloniki nyŋma. I tasa-weɣe apalɔtu sɪ pá kantəli na pa puki Iso seɛv taa. PŌli cŋwa təm nti Tesaloniki nyŋma ka pŋsa-ɪ səttaa fem tŋ na Kilisiti məlvɔv təm tŋ tŋtŋ tŋ. I tŋma sɪ paa nəɣɔlv ta nyi Yesu məlvɔv kuyaku na pə waatu tŋ, pə weɛ ké sɪ ta sŋlv í pu na tŋ taŋaa.

Isona pa faɣa Tesaloniki I takəlaya tŋ:

Iso samtu na seɛtv, titite 1:1–3:13

I tasəɣi-weɣe layatu sɪ pá puki Iso seɛv taa, titite 4:1-12

Kilisiti məlvɔv tŋ layatu tasvɔv, titite 4:13–5:11

Kantəkaya kŋtŋtŋtŋ na seɛtv, titite 5:12-28

Seɛtv

¹ Taɣa PŌli na Silaasi na Timotee.

Tá ŋmaakəna takəlaya kanɛɣe Tesaloniki Yesu seelaa kpekəle nyŋma me mpa í ké Tacaa Iso na tá Sŋsŋ Yesu Kilisiti pa nyŋma tŋ. Iso na Yesu Kilisiti pá hŋlí-mɛɣe pɛɛɛ na pá ha-mɛɣe alaafəya.

Tesaloniki nyŋma Isosele teu

² Tam tŋ seɛki Iso sɪ í na təmle ke mə təna mə tŋ, na tŋ sələməɣəna-mɛɣe tam tŋtŋ. ³ Na tam ye tŋ səŋa Tacaa Iso isentaa tŋ tŋsəɣi isəna í lapa təma ke mə Iso mpaav taa tŋ, na isəna mə təma sŋlvɔv sŋsa-mɛɣe lɔv sŋsŋm taa tŋ, na isəna mə tɛɛlvɔv ke Tacaa Yesu Kilisiti kin ta pasa paa pəcŋ tŋ. ⁴ Tá taapalaa me, tŋ nyəmá sɪ Iso sŋla-me na í ləsi-me sɪ í pəsi i nyŋma. ⁵ Pə taɣa pulv tŋ, tŋ ta heeli-mɛɣe Laapaali Kupaŋ na nəɣŋ taa təm tike. Ama na toma na Feesuɣu Naŋŋtu toŋ taa ké tŋ heelina-mɛɣe-ɪ. Na tŋ təma tá taa ké teu sɪ təm təne tŋ ké tampana nyəntv. Mə maɣamaɣa í nyəmá isəna tŋ tŋma mə hekv sɪ pə səna-me tŋ. ⁶ I tŋŋa tá na Tacaa tá ikpate, na í ná konyəntəɣəle sŋsŋle, paa na mpɔ í mv Iso Təm na lanhŋlvmlɛ sŋsŋle nte Feesuɣu Naŋŋtu kŋŋna tŋ. ⁷ Haləna mə yaasi hulə Masetoni na Akayi Iso seelaa tənaɣa isəna paa la na pá te tŋ. ⁸ Na pə taɣa Masetoni na Akayi pa tətŋnaa taa tike ke Tacaa təm nu mə tŋ. Ama paa timpɪ pə nuwa isəna í mv Iso Təm tŋ na pá yŋɣtəɣi pə təm. Halɪ pə fei sɪ tu nəki na tŋ tasa nəɣɔlvɔv mə təm heeluyi. ⁹ Paa wei i keesəɣi isəna tu pola mə te na í mu-tv tŋ, na isəna í lŋ tuŋ təm na í mələna Iso tŋ sɪ í laki tampana Iso weesuyi tv təmle, ¹⁰ na í taŋ sɪ i Pəɣaya Yesu wei i ka feesa səttaa taa tŋ í luna isəttaa na í kŋ. I Pəɣaya ŋke kaa yana-tvɔv cele ke Iso pááná taa.

2

Təmle nte PŌli lapa Tesaloniki tŋ

¹ Τά τααπαλαα με, μα μαγαμαγα ί νυομά σι waatu wei τə koma mə kin τə τə ta lu yem. ² Isu ί tema nyəm τə pa tema-tuyv nyan lapv na kutuyv ke Filipv ké na pécó tó takí mə te Tesaloniki. Ama Iso ha-tuyv apalvtv sι tó heeli-meyε ι Laapaali Kupaη, paa kayatuyv τəv isəna. ³ Pə təna mpi τə seγesəγi yəlaa sι pá la τə pəntuyv fei pə taa yaa hūweε asayεε naali, na tu pεekəγi sι tó puγusi nəγəlv. ⁴ Ama τə γəγəτəγi pə tənaya teitei ké isu Iso caaki τə, pə taya pulv τəv, Iso inι ι sama-tv na ί cela-tuyv ι Laapaali Kupaη sι tó heeli. Iε pə taya yəlaa lanheεle ke tó pεekəγi na tó lakí mpv. Ama Iso wei ι wiiliγi tá lotunaa taa na ί naa tá taa hūweε τə ι lanheεle ke tó pεekəγi. ⁵ Mə maγamaγa ί nyομά teu sι tə ta ma-meyε nəγə taa ké tiiliγi paa pəcə maγamaγa, na tə ta la liγitee kətəi ke tiili na tó puγusi-me. Na Iso maγamaγa ná ná pə tənaya mpv. ⁶ Tə ta pεeki yəlaa isante, paa mə maγamaγa mə kin yaa nəγəlv ι kin. ⁷ Pəcə tə kev Kilisiti tillaa isantə τə, ye tu nəkaa tu ηmakəla-me na ί lá isəna tə caa τə. Ama τə caγa mə hekv na suulu na tó lakí-me təpamm isu asənvuyv lakuyv kv pəγaya τə. ⁸ Tə səla-meyε katatəlaya ké, haləna tə tem-meyε Laapaali Kupaη ke heeluyv τə, ye paa təma sι tó ləsi tá weesij maγamaγa na tó tv-me, tu ləsa. Pəpətv fei, tá luuη suv-meyε teu ké. ⁹ Τά τααπαλαα, ntəη ί təsa isəna tə lapa təma na tó konti hanaya tə? Isəna tə lapa təmlε na isəle kuεεemle ke teu sι tó taa svki mə taa nəγəlvuyv səγəla ke saa wei tu we mə hekv na tə heeliγi-meyε Iso Laapaali Kupaη τə.

¹⁰ I pəsəγi na ί ləsi tá nyuluyv ke isəna tá tənte tewa Iso seεlaa me mə kin, na tó keεsaa na tó tá liγiti tiili τə, Iso maγamaγa ná ná mpv tətə. ¹¹ Pécó ι nyομά tətəγə isəna tə lapa paa mə taa wei isu cece lakuyv ι pəγaya τə. ¹² Tə lapa na ί təkí tənəη ke teu na tə səsa-meyε apalvtv, na tó seεsi-me na isəle sι ί tə na pə keεsəna teitei isu Iso caaki τə. Iso inι ι yaana-me sι ί hiki mə paa tete ke ι kawulaya na ι teeli taa.

¹³ Tə seeki Iso sι ί na təmlε ke tam tətə. Pə taya pulv τəv, waatu wei tə heela-meyε Iso Təm τə ί tá mv-tι isu yəlaa nyəntv. Ama ί nuwa τə ί mōwaya sι tə ké Iso Təm, na tampana tə maγamaγa ké. Nti inι tə lakəna təmlε ke Iso seεlaa me mə taanaa. ¹⁴ Τά τααπαλαα-me, mpi pə lapa Kilisiti nyəma hekv ke Iso seεlaa kpeka wena a we Yuta τə a taa τə, pə akpele lapəna nteγe mə kin tətə. Naasvuyv mpi Yuta nyəma naasa peleye təna τə pə taka ké mə icate nyəma ná naasa-me tətə. ¹⁵ Yuta nyəma mpe pa kəna Tacaa Yesu, na mpe inι pa kəna Iso kuvəγətv teləsəlaa. Kuləmaa mpe inι pa naasəna-tv tətə. Pa fei Iso ké teu, na pa ké yəlaa təna kolontunaa. ¹⁶ Paa yeki sι tə seγesι mpa pa ta ke Yuta nyəma τə na pə ya pele pa nyəəη. Isayətvnaa mpa tuu ləη paa lapa τə mpe pa təv ké pa təηna lentənaa ke kaav na pə kpaa huγule. Ama pənenteyεle Iso tema pa təm.

Pəli nyuləγi sι ί ná Tesaloniki nyəma

¹⁷ Τά τααπαλαα-me, tuu isu tə yeluyv təmaγa weε naaleγe mpv τə, tə nyula səsəm sι tó na-me, haləna pu tu lakí-tuyv ləη. Ama paa tu naa təmaγa mpv τə tá laakalənaa we təma kin ké. ¹⁸ Tə nyula teu sι tó məli mə kin, haləna Pəli má, təm payale ke ma tv mə te pote pəle na Satanι tá tisi sι tó hiki mpaav. ¹⁹ Mə tike təkəη ké tə teeləγi na tó hūləsəγəna lanə, na meγe tu muγvləna Tacaa Yesu kənte wule ke ι isentaa sι tə yoowa yoou na tó lá akanaa. ²⁰ Nη, meγe tu yələna, na meγe tu hūləsəna lanə meε.

3

¹ Tə tv mə te pote pəle ke ηpóγú tam na pə kəv pə nu-tv ləna tó hiki hūweε sι taa caγa Ateeni ke tá tike, ² na pə kaasι na tó tili tá taapalv Timotee wei tá

na-ι τὸ λακὶ Ἰσο τῆμε κε Kilisiti Laapaali kupaη heeluyu taa tō. Tō kusa-ι na tē tili-ι ῥήρύγ σι ἰ σοῶσι-μεγε toma na apalutu κε mē Ἰσο mpaav taa, ³ na pē taa kōō na konyontōyole nte tē taa tō we isēntō tō tē kōō tē kēli mē taa nōyōlv na ἰ lo tōōη. Mē mayamaya ἰ nyōmá mpv, si konyontōyolenaa mpe pa kē mpi mpi Ἰσο ka tōma si pu mayana-tv tō pē taa lēmpōnaa kē. ⁴ Halēna pē mayamaya κε tē heela-μεγε waatu wei tā na-me tō wee tō, si paa tv-tvyu konyōη. Mpv unι pē mayamaya κε ἰ naa pē kōma isēntō. ⁵ Pē tōō kē tō tvyu mē te pote pēle κε ῥήρύγ tam na pē nu-tv tō, ma kusa Timotee si ἰ polo na ἰ na isēna mē Ἰσο mpaav tēnyv yaasi wee tō. Ma nyav si pē taa kōō si llōyōv mayasa-me na tā tēme saali yem kē mē kin.

⁶ Ama Timotee kōmna mē te isēntō tō ι κeesa-tvyu isēna ἰ sōηa Ἰσο mpaav taa kē teu na ἰ tōka tōma sōōlyv tōm tō. Na ι heela-tv si ἰ tōōsōyι tā tōm κε tam na lanhulōmle. Halēna ἰ nyulōyι si ἰ na-tvyu teitei isu tā nyulōyι si tē na-me tō. ⁷ Tā taapalaa mē, waatu wei tē nu mē tōm tō pē heesa tā lanη κε teu κε sōōm kē tā wahalanaa na ta konyontōyolenaa pane pa tēna pa taa kē. Ἰσο mpaav ηku ἰ tōka teu tō ηkv kv heesēna tā lanη κε mpv. ⁸ Na ἰ sōηyuv tēca κε Tacaa tōm taa tō tē feesaa kē tōfv. ⁹ Sētv ntiyι tu sēe Ἰσο na pē tala isu lanhulōmle nte tē hika mē kin κε ι isēntaa tō? ¹⁰ Ta isōle sēena Ἰσο sōōmvyv κε tam si ἰ yele na tā na-me tē nā tōma na tā isōpee na tē teesi-μεγε Ἰσο mpaav tōm κε hōlōyō.

¹¹ Tacaa Ἰσο mayamaya na tā Sōōo Yesu pā la na tē hiki mpaav na tē polo na tē na-me. ¹² Tā Sōōo ἰ la na mē sōōlyv sōōsōyι tam kē tōma kin na yōlaa tēna kin, halēna kv tala isu tā mayamaya tē sōōlyv-me tō. ¹³ Ye tā Sōōo unι ι lapa mpv, mē ἰ ká hiki toma κε hatuu mē hōwee taa na ἰ pēsi Ἰσο nyōma, na ἰ te tēkpataa kē Tacaa Ἰσο isēntaa kē kuyavku tā Sōōo Yesu na ι nyōma paa kōō tō.

4

Tōnte nte tē maya Ἰσο tō

¹ Pē tōnaya mpv ile tā taapalaa mē ἰ nā tā kin κε isēna pē wee si ἰ ká tō na pē maya Ἰσο tō, halι ἰ tōηna ῥήρύγ lavv mēe. Ama nti nōōnōō ma wiikina-me tōyōle si, hai, Tacaa Yesu tōō ἰ σοῶσι lvrv κε pē taa. ² Anι ἰ nyōmá Tacaa Yesu kōsēyēsētv nti tē sēyēsa-me si ἰ tōη tō. ³ Mpi Ἰσο caaki tōyōle si ἰ pēsi ι nyōma na ἰ yele asilima kōlapvtu tēkpataa. ⁴ Paa mē taa wei ἰ nyι isēna ι ká kpaγa av na pē we tēnanη na pē wēna nyuvv tō. ⁵ Pē taa wee kōtōnaa tike tōm isu yōlaa mpa pa ta nyι Ἰσο tō pēle pa lakvyv tō. ⁶ Nōyōlv ἰ taa pōntēna ι tōyōntōle κε tōm tōne tē taa na ἰ taa wakōli-ι pōlv. Tē tēma-meγε tōm tōneγε heeluyu na tē kpaala-meγε teu si Tacaa ká tv salōka κε mpa pa lakι isayatu ntōnaa tō. ⁷ Ἰσο tā yaa-tvyv ι mpaav taa si tē lakι asilima kōlapvtu, ama si tē la tā tι tēnanη kē. ⁸ Pē tōō kē ye wei ι kpaγa tōm tōne na ἰ lōyōna lumaya waali, pē taya yōlv kōheelitu κε pōntv lōwa. Ama Ἰσο wei ι ha-tvyv ι Feesuyv Nanηtv tō ι nyōntv κε ι lōwa.

⁹ Ye mē taa mē tike tōma sōōlyv tōm ile, paa ηmaa-me na pā σοῶσι-μεγε nti tōtō? Ἰσο mayamaya tōηna-meγε pē tōnaya ῥήρύγ sēyēsuvv ile. ¹⁰ Halι nti unι tē mayamaya κε ἰ tōηna mē taapalaa mpa pa tēna pa we Masetoni tēna taa tōyō lavv. Ama tā taapalaa mē, tē tasōyι-meγε wiinav si ἰ σοῶσι lvrv κε pē taa. ¹¹ Paa mē taa wei ἰ lv si ἰ na ι tōyōntōle pā weēna tōma na lelen, na paa wei ἰ paasēna ι nyōntē na ἰ hiki ι mayamaya κε mpi ι ká suu ι nōyō tō. Nti unōyι tu tēma-meγε heeluyu. ¹² Mpv unι pu yelina na ma ta nyι isēnaa tōna-me, na ἰ kaa caya na ἰ tēeli nōyōlyv pōlv taa.

Tacaa kɔntɛ

¹³ Ta taapalaa tɛ caa si í cɛkɛna mpa pa sɛpa tɔ pa tɔm na í taa wɛɛ piti taa ísu mpa pa fɛina tɛɛlɔvɔ kɛ Isɔ kin tɔ. ¹⁴ Isu tɛ tɛma tá taa si Yesu sɛpa na í tayaní fem tɔ, mpv tɔtɔɔ tɛ tɛma tá taa tɔtɔ si Isɔ ká kɛnna Yesu na mpa pa sɛpa Yesu mpaav taa tɔ na í mɛɣna.

¹⁵ Tacaa kɔheelitu maɣamaɣa kɛ tɛ caa-mɛɣɛ sɔsɔvɔvɔ kɛ cɛnɛ, si tá mpa tu wɛɛna tá isɛ kɛ Tacaa kɔyakv kɔkɔmɔvɔ wule tɔ tɛ kaa tɛɛ nɔɔvɔ kɛ mpa pa tɛma sɛpv tɔ. ¹⁶ Pɛ kɔɣ pɛ kɛɛsi na pɛ holi na pá nu isɔtaa tillu sɔsɔ tan na Isɔ akantɔlɛ, ðɛna Tacaa maɣamaɣa luna isɔtaa na í tiiki. Mpa pa sɛpa Kilisiti mpaav taa tɔ pɛlɛ paa fe kancaalaya. ¹⁷ Pɛ waali kɛ pu kɛli isɛ nyɔma tá, na tá na-wɛ tɔ kɛnti na tɛ svv nɣmɔntv tɛɛ na tɛ suli Tacaa kɛ isɔtaa. Na tá na-í tu caya tam. ¹⁸ Í hɛɛsɔɣi tɛma lanɣa na tɔm tɛnɛ.

5

¹ Tá taapalaa, pɛ fɛi isv paa nɔki-mɛɣɛ takɔlaya nɣmaav na pa kɛɛsi-mɛɣɛ waatv yaa wɛɛ nna a taa mpv uní pu la tɔ pɛ tɔm. ² Isu mɔ maɣamaɣa í tɛma nyɔm kɛ teu tɔ, Tacaa kɔyakv ká la kɛ isv nɣmulɔ kɛɛsvɔvɔvɔ na í kɔɔ ahoo tɔ. ³ Waatv wei yɔlaa ká kɔɔ na pá tɔɣ si: Nhnɔ, pɛnɛntɛɣɛlɛ antulinya caya í tɛtɛ, na pɛnɛntɛɣɛlɛ tɛ hɛɛsaa tɔ. Waatv inɔɣi pu tii pa tɔɔ tɛkpili kɛ tɔm kɔlvɔm tɔɔ, na pɛ la-wɛɣɛ sakasaka pa kaa fiti. Pu la kɛ isv lɔlvɔvɔ wɔsasí takvɔvɔ ahonto tɔ. ⁴ Ama tá taapalaa, kayana í tá kɛ sɛkɛtɔvɔvɔ tɛɛ nyɔma, na pɛ fɛi si kɔyakv kɔnɛ kv tuti-mɛɣɛ kɔtutu isv nɣmulɔ tutuɣuu tɔ. ⁵ Nɔɔnɔɔ taa isɛntɔ pɛ nyaala mɔ tɔɔ kɛ na í pɛsa ilim taa nyɔma kɛ. Tɛ ta kɛ mpa pa wɛ ahoo taa na sɛkɛtɔvɔvɔ tɛɛ tɔ. ⁶ Mpv tɔ tɛ taa paasɛna tom isv lɛlaa lakvɔvɔ tɔ. Ama tɛ cayaana tá isɛ na tɛ fɛɣ na tɛ lakí pɛ tɛna na laakali. ⁷ Ahoo kɛ toolaa tooki, na ahoo kɛ svlvɔm kɔvɔ pɛ nyɔɔlaa. ⁸ Ama tá mpa pɛ nyaala tá tɔɔ na tɛ pɛsí ilim taa nyɔma tɔ tu lakí pɛ tɛna na laakali kɛ. Tɛ yɛlɛ na tá Isɔ taa tɛmna na tá tɛma sɔlvɔvɔ pɛsí-tv isv nyɔɣɔlvɔvɔ toko. Tɛ cayaana naani si pu ya-tv, na pɛlɛ pu wɛɛ isv tɛ pɔɣvɔvɔ yooɔ kahuka tɔ. ⁹ Tɛ ta kɛ mpa Isɔ svwa si cɛlɛ pu fɛli nyar tɔ se. Ama si pɛ ya tá nyɔɔɣ kɛ Tacaa Yesu Kilisiti tɔɔ kɛ. ¹⁰ Kilisiti uní í sɛpa tá tɔɔ kɛ si yɛ pɛ tala í kɔntɛ wule na í maɣana tá na tá isɛ, yaa paa tɛ tɛma sɛpv, tá na-í tɛ kɛnti na tɛ kaa tɛcayalɛ kɛ tam tɔɔ. ¹¹ Pɛ tɔɔ ðlɛ í sɔsɔɣi tɛmaya apalɔtv, na í tuliyi tɛmaya tɛitɛi isv í tɔɣna lapv tɔ.

Pɔɔli caa pa lakí mpi tɔ

¹² Tá taapalaa, tɛ heeliɣi-mɛ si í tona mpa pa lakí tɛmlɛ kɛ mɔ hɛkv tɔ, mpa Tacaa kpawa si pá tiikiɣi-mɛ na pá sɛɣɛsi-mɛ tɔ. ¹³ Mɔ luuɣ í la-wɛ, na í sɔɔli-wɛɣɛ teu kɛ tɛmlɛ nte pa tɔɣna lapv tɔ tɛ tɔɔ. Í wɛɛna tɛma na lɛlɛɣ.

¹⁴ Tá taapalaa, hai, í kalɛna mpa paa caa pɔlv lapv tɔ. Í la na mpa pa kɔla fɛɛlɛ tɔ pa fɛɛlɛ ya, í tɛɣ acamaa, í hólɔɣi yɔlaa tɛnaya suulu. ¹⁵ Í la laakali na mɔ taa nɔvɔlv í taa lɛɛti lɛlv kɛ isayavɔ. Ama í lv si í lakí tɛmaya kɔpantv kɛ tam, paa mɔ maɣamaɣa mɔ tɛma, paa kpai nyɔma.

¹⁶ Mɔ lanɣa í hulɔmí tam. ¹⁷ Í sɛlɔmɔɣi Isɔ kɛ tam, í taa yɛlɛ. ¹⁸ Í sɛɛ Isɔ si í na tɛmlɛ kɛ paa mpi pɛ taa. Isɛna Isɔ caa si yɛ í tɔɣɔɣi Yesu Kilisiti í lakí tɔɣɔlɛ.

¹⁹ Í taa kayatí Feesvɔvɔ Nanɣtv, í yɛlɛ-í na í la í tɛmlɛ. ²⁰ Í taa nyɔni Isɔ kɔheelitu kpaaɔlvɔvɔ kɛ yɛm. ²¹ Í wɛsi paa mpi pɛ taa kɛ teu na í ná nti nti tɛ wɛ teu tɔ na í tɔkí tɔlɛ. ²² Na í lɔ nti tɛ fɛi teu tɔ paa tɛ kɛ nti.

²³ Isɔ wei í lakí na tɛ nuki lɛlɛɣ tɔ í yɛlɛ na í pɛsí í nyɔma tɛkpataa. Isɔ uní í paasɛna mɔ lɔmayasɛɛ na mɔ tɔnɔɣ, na mɔ wɛɛtv nti tɛ tɛna tɛ wɛɛ tɛnanɣ kɛ Tacaa Yesu Kilisiti kɔntɛ wule. ²⁴ Wei í yaa-mɛ tɔ í kɛ kɔpɔɣ. Pɛ tɔɔ kɛ í kaa yɛlɛ-mɛɣɛ tayanvɔvɔ kɛ mpv.

25 Τά τααπαλαα ί σάλαμθνα-τυγυ Ισθ τθτθ.

26 Ί σεε τά τααπαλαα θθναγα teu na ί λελι.

27 Ηαι, ma wiikina-meγε, Τααα τθθ σι ί kala takθλαγα κανε na γθλαα θθna nu.

28 Τααα Yesu Kilisiti ί λα-meγε πεελεε.

**TAKƏLAYA NAALƏ NYƏŋKA ŊKA PƏƏLI NMAAWA
TƏSALONIKI
NYƏMA TƏ
Kutubtu**

Pəəli tasəyi Tesaloniki nyəma ke sam ke takəlaya kanə ka taa ké pa taa təm na pa tēəlyv təə. I caa si i taɣanı Yesu məəlyv təm nti yəlaa pənta nuw tə. Ləlaa huəki si wahalanaa mpa Iso seela təkı tə pa təə Yesu ka kəə ləŋ, haləna pə yele təma lapv. Ama Pəəli heela-we si pə wəe si isayətv tu i kəə ké na pəcə Yesu ka kəŋ. Pə təə ké i tasa-wəyē apalvtv si pə hatələna felentunaa na pə sələməyi, na pə lakı təmlē.

Isəna pa faya Tesaloniki II takəlaya tə:

Səətv na apalvtv səsəyuv, titite 1

Kilisiti məəlyv təm, titite 2

I tasəyi layətv si pa sələmi na pə la təmlē, titite 3

Səətv

¹ Taɣa Pəəli na Silaası na Timotee.

Tə ŋmaakəna takəlaya kanəyē Tesaloniki Yesu seelaa kpekəle nyəma me mpa i ké Tacaa Iso na tá Səsə Yesu Kilisiti pa nyəma tə. ² Tacaa Iso na tá Səsə Yesu Kilisiti pə hólí-məyē pəelē na pə ha-məyē alaafəya.

Kilisiti kəntē wule huəle

³ Tá taapalaa, pə wəe si tam tə seeki Iso ké i na təmlē ke mə təə, na pə tu muna mpv. Pə taɣa pulv təə, i təŋna təŋ nyəəv ke mə Iso mpaav təŋyuv taa ké tam ké, na mə təma sələyuv ná təŋna səsəyuv ke teu tətə. ⁴ Pə təə ké tə yəələyəna-məyē Iso seelaa ləlaa taa ké isəna mpi i pəsaa na i kantəli na i təkı Iso mpaav ke konyəntəyələ na wahalanaa mpa pa tuyi-me tə pa taa tə.

⁵ Na pə tənaya mpv pə hólíyí isəna Iso təŋyūi siyisuyū ke i huəle taa təyə. Pə taɣa pulv təə, mpv inı pu yele na i muna Iso kawulaya ŋka ka təə i naa wahalanaa mpe tə ka hikuyū. ⁶ Iso ká təŋ tampana na i ləeti mpa pa tuyi-məyē wahala təyə wahala. ⁷ Na i ha tá na mpa me i təkı konyəŋ təyə hēesuyv. I ká la ŋpəyú wule nte Tacaa Yesu ká luna isətaa na isətaa tillaa təŋ nyəma ⁸ na kəkə ŋka ka muyi kemkem tə, si i tuyi saləka ke mpa pa ta nyi Iso na mpa pa kisa Tacaa Yesu Laapaalı Kupaŋ ke mvyv tə. ⁹ Saləka wei i ká tu-we təyələ wakəlyv mpi i ka wakəli-we tənəŋnaŋ ke tam təə, na paa hatələna Tacaa na i toma nna a tewa səsəm tə. ¹⁰ Pu la ŋpəyú wule nte inı i ka kəə si i nyəma i tu-i teeli na mpa pəle paa mv i təm tə pə samı-i tə. Na mə mayamaɣa i ká wəe pə taa. Mpi tə, i mv təm nti tə heela-me tə se.

¹¹ Pə təə ké tə sələməyəna-məyē tam si tá Iso i la na i muna weesuyv ŋku kv təə i yaa-me tə kv hikuyū. Tə kooliyi ké si i hólí i toma na i la na kəpantv nti u huəki mə taanaa tə i pəsi na i la-ti, na mə Iso seəv təma te teu. ¹² Waətv inəyi i ká la na Tacaa Yesu hətē hiki teeli, ləna i la na mu hiki teeli tətəyə tá Iso na Tacaa Yesu Kilisiti pa pəelē təə.

2

Isayətv tv təm

¹ Tá taapalaa, ye Tacaa Yesu Kilisiti kəntē na tá kotuyv ke i kin təm ilē, ² i taa yele na pə liyiti-məyē mpv təhēe na pə ce mə laŋa si Tacaa kuyakv təma tətē. Ntanyı cele nyəntv nalv nəyəl v yəyətəna mpv, yaa nəyəl v lapəna waasv

ke kolaru ke mpv, yaa ntany naxlv na loolina si ta takelaga nakeli ka taa ke pa nmaa mpv. ³ Na paa pa tu heela-me si nti te, i taa nu. Pa taya pulv, yelaa ka kuli na pa teesi Iso ke kisuyu tsaayasaya. Na Isayatu Yulv wei un pa wakeli tanaññanñ to i ka lu na pécó wole nté té koo. ⁴ Pa tana mpi yelaa seeki na pa nyenayi si Iso nyem to i ka kisi-wi takpatakpata. I ka kuli pa tanaña mpv pa too, halu i ka svv na i caya Iso taseele sósóle taa mayamaya na i to si unaxle Iso. ⁵ I ta too si si maa tema-meye pa tom ke heeluyu ke waatu wei maa we ma kinj to? ⁶ I nyemá mpi pa too mpv un pu hikiyi mpa si pól na nónón to. Pa wee ke si pu tala pa waatu ke na pécó Isayatu Yulv un i lu. ⁷ Isayatu nti to toma tñña kookali ke lapv ke mukaya tee. Ama wei un i sñsñyi-ti to, i koma na i tee ke tu la. ⁸ Saa unayi Isayatu Yulv un ilé i ka lu. Taca Yesu ka woso-i heelim ke kwosu ke na i si, na Yesu un i konte teeli ka lana na i saali yem takpataa. ⁹ Satan toñ ke isayatu Yulv un i ka koma na i lá piti tema na kókolo nyamnna na saxonv tmana, kupuyusumnaa mpv pa tana. ¹⁰ I ka la isayatu ke mpa mpa na i puyusina mpa pa ke kolepaa to. Mpe un paa le. Mpi to pa kisaa pa ta sooli tampana nna a ka waasi-we tayo tññyv to pa too. ¹¹ Pa too ke Iso laki si tolusuyu tema sósóna naali á teena-weye krapaa na pa tññyi pópov. ¹² Mróyú pu la na pa to pa tana mpa isayatu lapa leleñ na pa kisi tampana tññyv tayo saloka.

Pa lása-meye si pá ya ma nyónñ

¹³ Pa wee ke si té seeki Iso ke i na tamle ke ta taapalaa me ma too ke tam, me mpa Taca soolaa to. Pa taya pulv too, Iso lása-meye si Feesuyu Nanñtv wei i yeki na i pásayi Iso yelaa to i too na ma tampana mvyv too pá caalena-me ma nyónñ ke yavv. ¹⁴ Laapaali Kupañ wei to heela-me to i nuw taa ke Iso yaa-me si i hiki ma paa tete ke Taca Yesu Kilisiti teeli taa. ¹⁵ Ye mpv le ta taapalaa, i sññ taca na i taku seyesññ wei to seyesa-me to, paa wei to yoyotona ta nónó to, paa takelasu taa nññ.

¹⁶ Too, ta Soso Yesu Kilisiti mayamaya, na Taca Iso wei i soola-tv na i hulaxi-tvyv peelee na i heesi ta lanja ke tam too na i tv-tvyv teelvyv kupañkv to, ¹⁷ pa naaleye mpv pa soosi-meye toñ na pa sñna-me na i pási na i laki na i yoyotayi kupantv tike.

3

I sèlámèna-tvyv Iso

¹ Tá taapalaa, nti to kaasaa tayo si, i sèlámèna-tvyv Iso na Taca Tam ya lon na té hiki teeli isu pa lapv ma kinj to. ² I sèlámèna-tv to to na pá lèsi-tvyv yelaa asayaa mpa pa ta keesi to pa niñ taa. Pa taya pulv, yelaa wee mpa paa caa pá mv Iso mpaav tom to.

³ Paa na mpv to Taca ke yulvpañ. I ka ye le na i nyón toñ na i kenti ma too na Isayav kaa hiki-me. ⁴ Taca lapa na té wena naani ke ma too takpataa si i ka tññyi tam i kaa ye le tamnaa mpa to seyesa-me to.

⁵ Taca i kraya ma lasasi na i to Iso too na i sooli-i, na i ye le na Kilisiti to-meye suulu ke teu to to.

Pa wee si paa wei i la tamle ke

⁶ Tá taapalaa, Taca Yesu Kilisiti too to heeliyi-me si i hatelena ma taa mpa paa caa pulv lapv na paa tññyi seyesvyv ñku ta telasa-me to. ⁷ Ma mayamaya i nyemá isena i ka la na i tññ tá ikpate to, pa taya pulv, waatu wei tu we ma hekv to to ta ke yelaa mpa paa caa pulv lapv to. ⁸ To ta caya si naxlv i cal-tvyv faalaa. Ama to lapa tema ke na té konti hanaya. To lapa tema na isele

κὺσεεμλε κε teu σι τέ τaa σὺκι μᾶ τaa νῶχὸλνυν σᾶγῶλα. ⁹ Tu wena mpaav σι τέ τῶγῶ μᾶ κὺτῶγῶν κε φααλα. Ama τῶ kisa ἠρῶγῶ σι ἰ nana-tv na ἰ τῶη τᾶ ἰκρᾶτε. ¹⁰ Halῶna waatv wei tu we μᾶ hekv τῶ τῶ heela-me tῶkelekele σι: Ye wei u caa pὺlvpv lapv pὺntv ἰ τaa τῶγῶ.

¹¹ Pῶ τᾶγα pὺlv τῶ, τῶ nuwa σι lēlaa we μᾶ hekv τaa mpa paa caa pὺlv lapv τῶ, ye pῶ τᾶγα τῶm fav tike. ¹² Tacaa Yesu Kilisiti τῶ τῶ heeliyi yῶlaa ἰsu mpv σι paa wei ἰ ἰσῶλε ἰ σεena τῶmle lapv, na ἰ hiki ἰ μαγᾶμαγα κε mpi ἰ ka suu ἰ νῶγῶ τῶ.

¹³ Τᾶ τααπαλαα, ye με ἰε κὺpantv lapv ἰ τaa la-meγε felentu. ¹⁴ Ye νῶχὸlv wee na u saη nti τῶ ηmaa takῶlaya kanε ka τaa cῶne τῶγῶ τῶηγῶν, ἰ nyi pὺntv τῶ na ἰ φαγᾶna-ἰ tῶkpataa, na feele kpa-ἰ. ¹⁵ Ie ἰ τaa nyῶni-ἰ ἰsu kolontu. Ama ἰ lana-ἰ ἰsu ylv ἰ caa ἰ τᾶγᾶnι ἰ τααπαlv ἰ laki τῶ.

Koolee kypana na seetv

¹⁶ Tacaa wei ἰ kῆ alaafῶya halv τῶ ἰ ha-meγε alaafῶya κε tam kῆ pῶ tῶna pῶ τaa. Tacaa ἰ wee μᾶ tῶna μᾶ waali.

¹⁷ Pῶlv mᾶ, ma see-me na ma μαγᾶμαγα ma niη ηmaatv κε cῶne. Isῶna ma τυγι ma hῶte κε ma takῶlasι tῶna τaa τῶγῶλε. ἠρῶγῶ ma ηmaaki.

¹⁸ Tacaa Yesu Kilisiti ἰ hῶlι μᾶ tῶnaya pεελεε.

TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA ŊKA PŌLI NMAAWA TIMOTEE TŌ Kutulutv

Timotee caa ke Kēleeki tv kē na i too kē Yuta tv. Timotee pāsa Pōli waali tv na i tēŋayi-i Laapaali Kupaŋ cōnnav taa. Pōli ŋmaawa Timotee ke takēlaya si i caŋa lfeesu na i seŋesəŋi Išo seelaa na i tasəŋi-weŋe apalvtv. Takēlaya kanē ka taa we layatv tasvŋv na Yesu seelaa kpeka paasənav tōm. Pōli tōwa Timotee si i nyōna Išo Tōm na i paasəna Išo Tōm seŋesvŋv.

Išəna pa faŋa Timotee I takēlaya tō:

Išəna paa paasəna Išo yēlaa kpekəle tō, titite 1–3

Išəna Timotee ka la i tēma tō, titite 4–6

Seetv

¹ Maya Pōli, Yesu Kilisiti tillu. Tá Yatv Išo na Yesu Kilisiti wei tē tēeləŋi tō mpe pa kpana-m si má la tillu.

² Má ŋmaakəna takēlaya kanēŋe Timotee. Nyá kēna ma pəyaya tēsiyisiŋi kē Išo seev taa. Tacaa Išo na tá Sōsō Yesu Kilisiti pá huli-ŋ pēleē na suulu na pá ha-ŋ alaafəya.

Pəpətv seŋesəŋ

³ Ma tēkaya Masetoni na má heeli-ŋ si n saali lfeesu tō, saali ŋpōŋy tēna, na n heeli pa taa mpa in i tō si pá taa seŋesi pa pəpətv seŋesəŋ. ⁴ Heeli-we si pá yele ləŋ taa tōmnaa mpa pa tōkaa tō, na hatuu ləŋ taa ləlvŋv loosi nsi pa tamsəŋi tō. Təle tē kəŋna ntəŋkpeesaya ke yem kē, tu kusəŋi yarpv tōm nti Išo suwa na i laki tō. Yulv tēŋ i taa na Išo kē na pécó i nyi pəle pə tōm. ⁵ Ma tv-weŋe ŋpōŋy si pá weena lotu kulōmtv, na pá tēŋayi siŋisvŋv, na pá tē Išo na pa taa kē teu, na pá lá na pá weena sōlvŋv. ⁶ Lēlaa yela yaasi kupaŋ inēŋe tōkvŋv, na pá tooli na pá svv kumeləntəŋkpeesaya taa kē yem. ⁷ Pa luki yem si mpeŋele Išo kusəsutv seŋesəlaa, pəyele paa cekəŋəna pa mayamaya pa kuvəŋətv. Pa ta cekəna mpi mpi pə tōm pa tu yəŋətəŋi mpv na apalvtv tō.

⁸ Tə nyómá si ye n tēŋa Išo kusəsutv ke teitei isu tē wev tō, tē we teu kē. ⁹ Na pu tōsəi-ŋ si kusəsutv fēi nti pə paasaa na pē su kupantv lataa tō tō. Ama isayalataa, na kaanvtvnaa, na nyanŋ nyəma, na kawalaya nyəma, na mpa paa seeki Išo na paa seeki i nyəm tō, na mpa pa kuvv pa caanaa yaa pa toonaa tō, na yulvku laa, ¹⁰ na apalaa mpa pa svvkəna apalaa lēlaa tō, na yulvpeetəlaa, na pəpətvnaa, na mpa pa siki pa nōsəi ke yem tō, yaa mpa pa takəŋi ntiwe tē ta tēŋ seŋesvŋv kupaŋkv ŋku kv waasəŋi yēlaa tō, pa tōnnaa ke pa su kusəsutv. ¹¹ Laapaali Kupaŋ wei pə yelina-m tō in i seŋesəŋəna seŋesvŋv kuvne. Teeli Išo na kupantv tv tō Laapaali Kupaŋ nté.

Išo kupantv

¹² Tacaa Yesu Kilisiti wei i ha-m toma ke sōsəm na má lakəna ma tēmlē təŋə ma seē i na tēmlē. I tvnav má si ma nəŋəsəna pá tē-m na taa, na i kpa-m si má la tēmlē tō, ma seē-i i na tēmlē. ¹³ Tuu ləŋ má yəŋətayana isayatv ke i tō, na má tvna-i kuvvəŋ, na má tvv-i. Ama Išo wii ma pətətəle. Pə taya pulv, ma taa tē ma taa na Išo təŋə ma ta nyi ma kulapvtv nti. ¹⁴ Tacaa hula-m i pēleē ke sōsəm, na i lapa na má tēŋ ma taa na Išo na má sōləŋi yēlaa isu tē kpeŋtənav Yesu Kilisiti na tē wēna tō. ¹⁵ Tōm nti tē kē tampana nyəntv təkēlekele na tē

muna pá mu-ti tækpem na pá te-ti na taa tɔyɔle si: Yesu Kilisiti kɔma antulinya taa si i yaki isayalataa nyɔɔn, na maɣale pa taa aɕepa. ¹⁶ Pə tɔɔ ké Iso wii ma pətɔɔtɔle, inu i sɔɔlɔna si Yesu Kilisiti í hólí isayalataa taa aɕepa maya i suulu tɔna, na pu hólí waali nyɔma mpa paa te na pá mu i tɔm na pá hiki weesuɣu ke tam tɔɔ tɔ si pá nyɔyɔna-m na pá ná. ¹⁷ Aaa, Kawulaɣa tɔ, inu i wɛnna tam tɔɔ, u sɔki, paa naa-i, i tike tɔkɔn nté Iso. Yɔlaa tɔna í sam-i na pá tɔyɔ-i teeli ke tam tɔɔ. Ami.

¹⁸ Tɔv, ma pu Timotee, Iso ka lapa hatuu lɔn na pá ná nyá tɔm nti na pá yɔyɔti tɔyɔ ma tɔkaa na má kpaalɔyɔ-nɔ isɔntɔ, si n̄ tɔki tɔmnaa mpeɣe teu, na n̄ paasi na n̄ yoo yoo ke teu. ¹⁹ N tɛma Iso na nyá taa tɔ tɔki mpu na n̄ wɛna lotu kulɔmtɔ. Lɛlaa tá tɔki lotu kulɔmtɔ ilena pa Iso sɛɛv pəsi yem. ²⁰ Pa taa mpeɣele na Himenee na Alekəsantɔli. Satanɔ ke ma yilina-wɛ si í la-wɛ na pɛ́sɔ pá nyi si pa yɔyɔtɔyɔ isayatu ke Iso tɔɔ tɔ pə fɛi teu.

2

Iso sɔlɔmɔyɔ

¹ Tɔv, kancaalaya ile, nti ma tɔyɔ-mɛ si í la tɔyɔle si í tekəyɔ Iso ké nin ke yɔlaa tɔna tɔɔ, na í sɔlɔmɔyɔ-i pa tɔɔ, na í wiikina-i pa tɔɔ, na í sɛeki-i í na tɔmlɛ ke pa tɔɔ. ² I sɔlɔmɔ Iso ké awulaa sɔsaa na tɔnɔtɔnaa tɔna tɔɔ, ilena tɛ pəsi na tɛ caɣa tɔpamm na alaafɔya na tɛ paasɔna Iso nyɔntɔ ke teu, na tɛ tɔka tá yaasi kɔpɔn. ³ Nti tɛ maɣamaya tɛ ké tá Yatv Iso luɣu tɛɛ nyɔntɔ na tɛ wɛ-i teu tɔyɔlɛ. ⁴ Inu i caana si pɛ́ ya yɔlaa tɔna nyɔɔn, na pɛ́ lá na pá nyi tampana. ⁵ Pə taya pɔlv, Iso kulɔm tike tɔkɔn wɛnna, na Iso na yɔlaa pa hɛku taa sɔnlɔ ke kulɔm ké, inɔyɔle yɔlv wei pa yaa si Yesu Kilisiti tɔ. ⁶ Ilé i hana i ti na í fɛli na pɛ́ cɛ yɔlaa ke pa yomle. Waatu wei paa tɔwa tɔyɔ i kɔma, na í hólí si tampana Iso caa ké si pɛ́ ya yɔlaa tɔna nyɔɔn. ⁷ Pə maɣamaya pə tɔɔ ké pə kpa-m pə tɔm heellu na tillu, na pɛ́ tɔ-m si má sɛyɛsɔyɔ mpa pa ta ke Yuta nyɔma tɔyɔ Iso sɛɛv mpaav na tampana pə tɔm. Tampana ke ma yɔyɔtɔyɔ, ma a looliyi.

⁸ Pə tɔɔ ké ma caa si paa timpɔyi apalaa sɔlɔmɔyɔ Iso, pá tiyisi Iso ké nin, na pá sɔlɔmɔna lotu kulɔmtɔ, na pááná yaa yooú í taa wɛɛ.

⁹ Ma caa tɔtɔ si alaa í tɔyɔlɔyɔ pa wontu ke isɔna pə muna pá tɔyɔlɔyɔ tɔ, pá taa la isɛav na pá suli mpɔle telɔsɔyɔ. Pá taa tiyilɔyɔna nyɔɔsi tayanɔyɔ katatɔlaya, yaa wɔlanaa na lutv pə tɔyɔ, yaa liyitee pɔɔn tɔyɔlvɔyɔ si pá te.

¹⁰ Ama lakasi kɔpɔnɔsi ke paa tiyilina isu lakasi nsiwɛ si mɔnna alaa mpa pa tɔn si pa seeki Iso tɔ. ¹¹ Ye pa sɛyɛsɔyɔ, pə wɛɛ ké si alv í su na í pasa i tɔyɔ teu na í nukɔ sɛyɛsɔyɔ. ¹² Ma ta ha alv ke nɔyɔ si í sɛyɛsi yaa í kpiliki apalv ke pɔlvɔv taa. Ama pə wɛɛ ké si í su. ¹³ Pə taya pɔlv, Atam ke pə caalɔna n̄mav, pə waali ké pə n̄ma Ifa. ¹⁴ Pə taya Atam ke pə puɣusaa. Ama alv ke pə puɣusaa na í kisi Iso nɔyɔ taa nyɔntɔ ke nunav. ¹⁵ Ye pa tɛn pa taa na Iso na pá sɔɔlɔyɔ yɔlaa na pa yaasi máyá Iso, na paa laku isɛav na pá tɔka n̄pɔyɔ́ tam, ile pu ya pa nyɔɔn na pa piya lvɔyɔv taa.

3

Iso yɔlaa kpekɔle sɔsaa kpav

¹ Tɔm nti tɛ ké tampana nyɔntɔ tɔkelekele tɔyɔle si, ye yɔlv caa í la Iso yɔlaa kpekɔle sɔsɔ pə ké tɔmlɛ kɔpantɛ ké. ² Wei i kin pa kaa na kawaliya nakɔli tɔ inu i ká tɔyɔna Iso tɔsɛɛle sɔsɔɔntɔ. Na alv kulɔm ke pɔntɔ inu i ká wɛna. I ká kpaaki i tɔyɔ paa mpi pə taa, na í wɛɛ lɔmayasɛ tɔ na wei i nyɔmá pə tɔna pə tayanɔyɔ ke teu tɔ. I ká wɛɛ wei i nyɔmá mɔulle lapv tɔ, na i pɔsɔyɔ sɛyɛsɔyɔ.

³ I kaa wee sulonyoolu yaa musuŋ tu. Ama i ká wee təramm ké, na í wena yəlle. I kaa wee pəxolaxa nyənlə. ⁴ I ká wee wei i paasaa na í pəsa i təyaya ke teu teu, na í məŋna i piya ke i nəohēe tēe na si nukəna-i na si nyaŋna-i teu tə. ⁵ Mpi tə, ye yulu ta pəsi i maɣamaɣa i təyaya, isənaɣa i ká pəsi na í paasəna Iso seelaa kpekəle? ⁶ Ye puntu ké Iso seeləv kufaləv pə kaa la. Pə taɣa puləv, i ká kəw ké na í saŋ i ti na i təm nana səpu isu lloɣov nyəntəv ka lapu tə. ⁷ I ká wee wei i kəpantəv ma ta nyi isənaa maɣamaɣa sama tə, pəcə pə taa kəw na pá footiyi-i, na í kəw í nana lloɣov nyəpətv taa ké tiuu.

Yesu seelaa kpekəle taa təma lataa

⁸ Mpa mpa pa lakɪ təma ke Yesu seelaa kpeka taa tə paa weena yaasi kəpaŋ ke mpv tətəɣə. Pa kaa wee ataa na a waali nyəma, pa kaa wee sulonyoolaa, yaa mpa pa muyuliyi si pá hiki liyitee tə. ⁹ Paa wee mpa pa təŋəɣəna laakali kəpaŋ ke Isosele mpaav tampana nna a təw Iso kulaa tə. ¹⁰ Pá maɣasi-we na pəcə, ye pa ta na isayatiya nakələyi pa kiŋ ilə pa svv Yesu seelaa kpekəle təmle lapu taa. ¹¹ Pa alaa tətə ká weena yaasi kəpaŋ, pa kaa cakəna yəlaa. Paa kpaaki pa ti na pá wee kəpama ke pə təna pə taa. ¹² Wei i lakɪ Yesu seelaa kpekəle təmle tə i ká weena alə kuləm ké, na i ká wee wei i paasaa na í pəsa i piya na i təyaya ke teu teu tə. ¹³ Yesu seelaa kpekəle təmle lataa mpa pa lapa pa təma ke teu tə, pa nyəwŋ kuləyi ké. Na pa pəsəyi na pá yəɣətɪ tá na Yesu Kilisiti tá kəpəntəv lapa na tə we Iso seev mpi pə taa tə pə təm na paa nyaŋna puləv.

Səsəntəv nti pə ŋmesaa tə

¹⁴ Ma ŋmaaki-ŋ takələɣa kanə na má tēləyi ké si maa kəw nəwəwə na má na-ŋ. ¹⁵ Ama ye pə kəma na n ta nu ma taŋ, ilə takələɣa kanə kaa keesəna-ŋ yaasinaa mpa n ka təkɪ Iso seelaa kpeka taa tə. Weesuyv Iso seelaa mpa pa ké kite nte tə təw tampana səŋaa na pə təkə-yəɣe teu təkpa təɣə ma təŋ. ¹⁶ Ama tampana təw isəntə tá Isosele mpaav təm kəŋmesətv we piti ké teu ké, yulu u pəsəyi na í kpeesi tələ. I kəma tə yuləweeto ke i wena. Feesuyv ná hələna si i ké tampana təŋlə. Isətaa tillaa maɣamaɣa ná na-i. I waasv ke pa lapa kateŋasi təna taa. Pa mv i təm ke antulinya təna taa. Pə kpaasa-i na í svv i teeli taa.

4

Seɣesəlaa pəpətvnaa

¹ Iso Feesuyv yəɣətəyi ŋpəyú təcəicəi si, pu kəw na pá tala kantəkaya kuyeyŋ taa tə, yəlaa ləlaa ká lu Iso seev na pá paasəna iləɣəhilu təma kəpuɣusee, na aləɣaa kəseɣesətv ke paa mv. ² Na paa yele na yəlaa cesəlaa na pəpətvnaa mpa pa ləmaɣasəe taa səpa isv pa tula-yəɣe kəkə na paa tasəyi kəpantəv natələyi cəkənav tə pele pa tolisi-we. ³ Yəlaa panəwe, pa seɣesəɣəna si alə kpaɣəv fei teu, na təɣənasɪ lensənaa təɣəv fei teu. Anɪ Iso ná lapa kutəɣəŋ inəyi si Iso seelaa nyəmə tampana tə pá seə Iso na pá təɣə. ⁴ Pə təna mpi Iso lapa tə pə təwəɣa, pə taa puləv fei ləv. Ama pə wee si pá təɣə pə təna ké na pá seə Iso ké í na təmle ke pə təw. ⁵ Pə taɣa puləv təw, Iso Təm na i sələmvuyv taɣanəyi pə tənaya na pə wee-i teu.

Kilisiti təmle tv kəpaŋ

⁶ Ye n wee na n segesəyi tá taapalaa ke tòmnaa pane, n teŋ na n lá Yesu Kilisiti tæmle tɔ kɔpaŋ ké. Na pu hólí sɪ tsəsele mpaav tòmnaa na tampana segesəy wei n tɔnaa tɔɔ n pusəyəna nyá ləsaɣa. ⁷ Kisi səsaa taa kraɪ kraɪ tòmnaa mpe, tu laki na yulɔ te ɪ taa na tsə se. Faləsəyi nyá ti sɪ n səsɪ tsə ké nyɔɔnau ke teu. ⁸ Yulɔ faləsuyɔ ɪ tɔnyuy tɔ pə waasəyi te, ɪlɛ pə waasuyɔ ta tɔ ké. Ama ye yulɔ faləsa ɪ ti sɪ ɪ nyɔɔna tsə ké teu, ɪlɛ pələ pə kələna waasuyɔ ke paa mpi pə taa. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, ɪnɪ ɪ tòmna sɪ ɪ ká ha-tuyɔ weesɪŋ ke saŋa na cele tɔtɔ. ⁹ Tɔm ntɪ tə ké tampana nyəntɔ ké təkəlekele, na tə mɔna pá mɔ-tɪ təkpeɪ na pá te-tɪ na taa. ¹⁰ Mpi pə tɔ tɔ wee na tɔ tɔna tæmle lapu na tɔ lɔki tɔyɔle. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, weesuyɔ tɔ tsə wei ɪ yakɪ yəlaa təna nyɔɔŋ ɪlena pə tu kələna mpa pa teŋɪ-ɪ na pa taa tɔyɔ tá teələyi.

¹¹ Hólí-we sɪ pá laki pə təna ɪsəntɔ na n segesəyi-we. ¹² Taa yele na nɔyɔlɔ kpɛɛna-ŋ sɪ n ké pəyaya. Ama wee wei tsə seelaa lelaa ká keesəyəna na pá laki tɔyɔ nyá yɔyɔtaɣa taa, na nyá tɔntɛ na nyá sɔɔluyɔ ke lelaa taa, na ɪsəna n tɛmna tsə ké nyá taa na nyá tənəŋ weetu pə taa. ¹³ Kaləyi tsə Tɔm takelasɪ ke yəlaa taa na n laki waasu na n segesəyi pə huwee na má kəŋ. ¹⁴ Taa liyilina mpi tsə Feesuyɔ yelaa na pə lapu saa-ŋ tɔ, mpi paa nawa na pá yɔyɔtɪ na tsə tsəsele səsaa tənɪ nyá tɔɔ ké niŋ tɔ. ¹⁵ Paasəna teu na n la tæmle təne na n yoosi-te. Há nyá təyi tə taa təkpataa na pa təna pá na ɪsəna n tɔna tɔŋ nyɔɔ tɔ. ¹⁶ Feŋiyɪ nyá ti na nyá kuşesəyətɔ tɔ tɔtɔ. Tɔki pə tənaya nɔpúyú teu. Tɔm tampana tɔɔ, ye n laki mpɔ, n ká ya nyá ti nyuyɔ na nyá niuntaa nyəŋ tɔtɔ.

5

Isəna Timotee ká laki tsə seelaa tɔ

¹ Taa kaləyəna kəkpatəlaa, ama yɔyɔtəna-we ɪsu n ka yɔyɔtəna nyá caa tɔ. Ye ɪfepiya ɪlɛ teeki pələ ɪsu nyá teetvnaa. ² La alaa səsaa ɪsu nyá toonaa. Na n la alaa səkpeɪma ɪsu nyá teetvnaa tɔtɔ, na n lá laakalɪ na tetelakasɪ.

³ Paasəna leelaa səsaa ke teu. ⁴ Ama leelu wei ɪ wena piya yaa saalənaa tɔ, pə wee sɪ sələ su kpələməna sɪ nyəma ke tɔkuyɔ na pə hólí sɪ nɔpúyú pə we pa tsəsele mpaav taa. Na pu hólí tɔtɔ sɪ pa caanaa na pa cəsənaa ka wuwa mpe pa tɔɔ ɪlɛ kɔpantɔ ntəyi mpe pa leetəyi pa nyəma. Pə taɣa pulɔ, mpɔ ɪnɪ pə lapu we tsə ké teu ké. ⁵ Ama leelu wei ɪ kpatəlaa na ɪ feina paasənlɔ tɔ tsə ké ɪlɛ ɪ teələyi. Na ɪ sələməyi-ɪ tam, na ɪ wiikina-ɪ na ɪsələ kuşemle sɪ ɪ temi-ɪ. ⁶ Ama leelu wei ɪ wena təkpaalətu tɔ, paa ɪ wena ɪ ɪse tɔ ɪ səpaɣa na ɪ caɣaa. ⁷ Ntɪ tə wee sɪ n ká tɔsɪ-we tɔyɔle yoo, ɪlɛ pa kaa na ɪsəyətɔ natələyi pa kin. ⁸ Yulɔ wei ɪ paasəyəna ɪ lɔluyɔ nyəma na pə tu kələna ɪ maɣamaɣa ɪ təyaya tɔ pɔntɔ kisa tsə seɛu ké, na ma ta nyɪ tsə lapa-ɪ na sana.

⁹ Leelu wei ɪ lɔluyɔ pusi teɛ nutoso tɔ ɪ tike ɪ hətɛ ke n ká tɔ leelaa həla taa. Ama ɪ ká wee wei ɪ laɣana apalɔ kulɔm ke hatuu ɪ kuluyɔ tɔyɔ. ¹⁰ Na pá nyəma-ɪ na təma kɔpəna ɪsu ɪ piya tɔkuyɔ na mɔvlaa tɔkuyɔ na tsə yəlaa nɔɔhɛ kɔ na konyəntəyɔlaa sənəv na təma kɔpəna təna lapu.

¹¹ Pə kpaɣav leelaa səkpeɪma tɔ, taa ŋmaa pa həla ke takəlaɣa taa. Pə taɣa pulɔ tɔɔ, pa konyuləŋ kəŋ ɪ kra pa nyɔɔŋ taa tɔ pə tuyɪ-weyɛ saav ké. Na mpɔ tɔ, pa ha Kilisiti kele siyile, ¹² ɪlena pə pəsəyi-weyɛ tasəkələ nyəma. Mpi tɔ, pa ta tɔki nɔyɔ ŋka paa suwa kancaalaya tɔ. ¹³ Na tələ tə paasi paa cɔɔki teesi taa ké na felentu caŋ na tɔ teələna-we təkpeɪtu. Na kəkələtu ntɛ sɪ pa laki yɔyɔtəlaa ké na katayəsətɔvnaa, na pá faaki tòmnaa ke yem. ¹⁴ Pə tɔ ké ma caa sɪ leelaa səkpeɪma ɪ saa, na pá lɔlɪ piya na pá paasəna pa teesi. Pələ ɪlɛ tá kolontvnaa kaa hikina timpi paa footiyɪ-tv tɔ. ¹⁵ Pə taɣa pulɔ tɔɔ, leelaa lelaa təma mpaav kɔpaŋkɔ ke siyile hav, na pá suv Satanɪ ke tənyuyɔ. ¹⁶ Ama ye ɪsə

σεελν wei ι λυλγυ ταα we leelaa, pɔntɔ ká mu Yesu σεελαα κpekəle ke səγəla ké
na í səηna ι leelaa, ɪɛna pə heɪɪ Yesu σεελαα κpekəle na peɪe pá səηna mpa pa
ké leelaa təkpeɪ tɔ.

**TAKĒLAŶA NAALĒ NYĒŊKA ŊKA PŌŌLI NMAAWA
TIMOTEE
TŌ
Kutŏlvto**

Pŏŏli we salĕka taa kĕ Lom na i taapalaa paŶale lŏ-i. I nawa si i sĕm kpeŶetaa ilena i tugi i pŶalv Timotee ke mpi mpi pŶ we lapv tŏ. I hŏla-i si i yoo isŏsele yoo kupaŊkv isu Kilisiti sŏŏe kupaŊ. Si i tŶŋ un i ikpate na i kisi tŏm kra nyŏntv tŏ ke hŏm. Na i kisi yooŋ wei i hatŏlŏŶana yŏlv ke taa tem tŏ. Si i tŏki Isŏ Tŏm naŋŋ nyŏntv nti i mŏwa hatuu i pŶcaatv tŏ. Pŏŏli tala takŏlŶa tŏkule tŏ, i tasa Timotee ke apalvtv si i kantŏli wahala taa na i yoo isŏsele taa yoo. PŶ tŏ kĕ i tasŶi takŏlŶa kallaa tŏnŶa apalvtv si pŶ nyŏ ton na pŶ yoo isŏsele yoo ŋkv.

Isŏna pa faŶa Timotee II takŏlŶa tŏ:

Isŏ samtv na apalvtv tasŶv, titite 1:1–2:13

LŶatv tasŶv na kutŏlvto, titite 2:14–4:5

Pŏŏli yoo kupaŊkv, titite 4:6-22

SŶtv

¹ MaŶa Pŏŏli, Isŏ luyv lapŏna na mŶ la Yesu Kilisiti tillu si ma kraalŶi weesŶv ŋkv Isŏ ka tŏma si i kŶ ha mpa na Yesu Kilisiti pa kpeŶtaa tŏ kv tŏm.

² MŶ ŋmaakŏna takŏlŶa kanŶŶe ma pu kupaŊ Timotee. Taca Isŏ na tŶ Sŏsŏ Yesu Kilisiti pŶ hŏlŶ-ŋ pŶele na suulu na pŶ ha-ŋ alaafŶa.

Apalvtv sŏsŶv

³ Isŏ wei i tŏmle ma lakŏna lotu kulvmtv isu ma caanaa lakŶa tŶŶ ma seeki. Ma hŏŶŶi nyŶ tŏ kĕ tŏsŶv ke ma sŏlŏmŶ tŏna taa kĕ ilim na ahoŏ, na mŶ seeki Isŏ kĕ i na tŏmle. ⁴ Ma tŏsa nyŶ wula, na mŶ nyulŶi sŏsŏm si mŶ na-ŋ tŶ nŶ na ma laŋle hŏlvmi teu. ⁵ Ma tŏsŶi isŏna n tŏma nyŶ taa na Isŏ na tampana tŏ. NyŶ neese Loisi na nyŶ too Iniisi pŶe paa tŏma pa taa na Isŏ kĕ ŋpŶyŶ na pŶcŏ pŶ takv nyŶ. Ma nyŏmŶ teu tŏkpataa si nyŶ mayamŶa n tŏma nyŶ taa na Isŏ kĕ ŋpŶyŶ. ⁶ PŶ tŏ kĕ ma tŏsŶi-ŋ si maa tŏna ma niŋ ke nyŶ tŏ na Isŏ yele na mpi pŶ lapv saa-ŋ tŏ taa yele na pŶ si paa pŶcŏ. ⁷ PŶ taŶa pulv, Isŏ tŶ ha-tŶv i FeesŶv si kŶ la-tŶv sŶŶntŏnaa. Ama si kŶ la-tŶv kpelikpeka nyŏma na tŏma sŏllaa na lŏmayasee nyŏma kĕ.

⁸ PŶ tŏ ile taa si fŶele na Taca tŏm heeluyv. Taa si fŶele na mŶ wei ma kĕ salĕka tv ke Yesu Kilisiti tŏ tŏ ma tŏm. Ama nyaa tŶŶ Laapaali KupaŊ kupaŊ ke isŏna Isŏ ha-ŋ pŶ toma tŏ. ⁹ Inu i yaŶna tŶ nyŏŋ na i yaa-tv si tŶ la i yŏlaa. PŶ taŶa tŶ lakasi kupaŊsi nasŏli si tŏ. Ama isŏna mpi i suwa na i tŶŶŶ na i laki tŏ, na i pŶele pŶ tŏ kĕ i lapa mpv. Hatuu yem taa kĕ i taŶana i pŶele anu si i hŏlŶŶi-tŶv-Ŷe na Yesu Kilisiti kin. ¹⁰ Ama kaŶana Taca Yesu Kilisiti kŏma tŶŶ i hŏla-tŶv-Ŷe na tŶ nŶ. PŶ taŶa pulv, Yesu Kilisiti kŏna sŏm apalvtv, na i kuli weesŶv ŋkv ku tŶ tŏ kv tŏ na Laapaali KupaŊ.

¹¹ Isŏ lapa na mŶ pŶsi Laapaali KupaŊ un i kraallv na i tillu na i seŶesŏlv. ¹² PŶ tŏ kĕ ma tŏki kupaŊ ke isŏntŏ. Paa na mpv ma ta lŏ tŏŶ. PŶ taŶa pulv, ma nyŏmŶ wei ma laki na mŶ teelŶi tŏ, na ma nyŏmŶ teu tŏkpataa si i pŶŶi na i tŏki mpi ma yelina-i tŏ halŏna kuyakv ŋkv un kv wule. ¹³ KŶesŶŶana seŶesŶ kupaŊ wei ma kŶesa-ŋ na i waasŶi yŏlaa tŏ, na ŋ tŏki teu ke Isŏ seŶ na tŏma sŏlvv mpi tŶ hika tŶ na Yesu Kilisiti tŶ kpeŶtv taa tŏ. ¹⁴ FeesŶv

Nanηtu wei í cakí tá taa tó í səna-η na n̄ təkí teu ke seɣesuyɔ kupaŋku ŋku pa seɣesa-η tó.

¹⁵ Asii tetu nyóma təna lə-m tən nyómá mpv. Mpa pa ha-m siyile ke mpv tə pa taa mpɛyele FiSeeli na Heeməseeniwe. ¹⁶ Honesifəə temna-m təm paɣale. Iso í felí í na í nyóma ke kupaŋtu. Ma saləka təkuyɔ ta lapɪ-í feele, ¹⁷ í tala Lom tó, í pɛeka-m ké na isəle kuseemle na haləna í na-m. ¹⁸ Tacaá í yele na í hiki kupaŋtu ke kuyaku ŋku iní kv wule. Nyá maɣamaɣa n nana nyá isəle ke kookalənaa mpa í lapa-m lfeesu tó.

2

Kilisiti yoolu kupaŋ yaasi

¹ Ma pu, ye nyá ile təkí pɛele nna pə hula-tuyɔ tá na Yesu Kilisiti tá krentuyɔ tə tə na n̄ nyəə toŋ. ² Tuu n we ma kiŋ na má seɣesəyi nti nti tən nu-ti, na yəlaa paɣale ná mpv. Ile kelí tə təna na n̄ hólí apalaa mpa n wena naani na paa pəsi na pá teləsi-təyi pa lelāa tó.

³ Nyaa təɣə nyá konyəŋ isu Yesu Kilisiti yoolu kupaŋ. ⁴ Yulv wei í we yoo taa tó, kv təm ke í paasəɣəna sɪ í səsə wei í kraɣa-í tó í lanle í heena-í, í kaa caɣa na í paasəɣəna kraɪ nyəntv ke yem. ⁵ Na yulv lətv í suuwa na í lukí na í ta təŋ isəna mpi pə wee sɪ pá lv tó, paa í huwa, nəɣəlv ná kaa samɪ-í. ⁶ Na wei í konta hanasɪ ke təhate na í lə tó, iní í laaləɣəna í hatəmɔtv təŋuyɔ. ⁷ Maɣasəyi təm nti ma yəɣətəyi təɣə nyá taa, Tacaá ká ha-η tə nyəm na n̄ cekəna.

⁸ Təsəyi Tafiti ləlvuy taa tv Yesu Kilisiti wei í fema sətəa taa tó í təm. Ntəyi Laapaali Kupaŋ wei ma kraaləyi tó í hóləyi. ⁹ Na Laapaali Kupaŋ iní í kraaləyɔ tə kə ma təkí konyəŋ, haləna pá caŋ na pá həkə-m isu isəyalatv səsə nəɣəlv. Paa na mpv tə pə taɣa Iso Təm ke pa həkāa. ¹⁰ Pə tə kə pa tuyv-m konyəməŋ na má suma, sɪ pə waasɪ mpa Iso ləsaa tə na pə ya pa nyuyv, na pá hiki teeli wei u təŋ təɣə Yesu Kilisiti kiŋ. ¹¹ Təm nti tə kə tampana təɣəle sɪ:

Ye tá na-í tə kaa səm,
tá na-í tu kaa weesuyv tətə.

¹² Ye tə nyaya apalətv,
tá na-í tu təɣə kawulaya.

Ye tə kisa-í,
iní í ká kisi-tv tətə.

¹³ Ye tə lu í waali,
íle í ta ke pə tv.

Pə taɣa pulv,
í kaa pəsi na í kraesəɣəna í ti.

Təmle latv kupaŋ

¹⁴ N ta na nti n ká təsəyi-we təɣəle. Heeli-we na isəle kuseemle ke Iso isentaa sɪ pá yele təmnaa tə yoo ke pa həkə. Mpi tə yooŋ iní u waasəyi nəɣəlv. Ama wakəlvuy tike ke í kəŋna mpa pa caɣaa na pá nukí tó. ¹⁵ Kaasɪ nyá tí sɪ n̄ la na Iso tike sa-η. La isu təmle latv wei í fei feele na í təmle, na í heeliyi Iso tampana təm ke teitei kə tə lona taa tó. ¹⁶ Kisiyi kraɪ faacinaa mpa paa lakí na yulv tə í taa na Iso tó. Pə taɣa pulv, mpa pa səpa nyuyv na faacinaa mpe tə pa na Iso pa təŋna hatəlvuy kə na pá puki. ¹⁷ Nti nti pa seɣesəyi tə tə wakəlvuy yəlaa ke teitei kə isu suvlv suvkuyv səmote taa tó. Faacinaa mpe pa lataa taa wəyele na Himenee na Fileeti. ¹⁸ Yəlaa panə pa ləɣə tampana təm na lumaya waali kə, haləna pá seɣesəyi sɪ tá sətəa fem təm tema tɛev. Na pa seɣesəŋ iné í tusa lelāa na pá yele Iso sɛev. ¹⁹ Paa na mpv Iso sɪ kite nte tə tə

səŋa m̄p̄óyú tam ké teu ké t̄əca. Na p̄ə ŋmaa t̄ə t̄ə s̄i: Taca nyəamá m̄pa pa ké i yəlaa t̄ə. Na t̄ə t̄ə s̄i: Pa t̄əna m̄pa pa yaa pa t̄əȳi Taca yəlaa t̄ə p̄ə w̄e s̄i paa kisi isayatu lapu ké.

²⁰ Ton̄tu t̄əȳa w̄e m̄pu t̄ə, p̄ə t̄əȳa wontu n̄ti pa lup̄əna w̄ola yaa liȳitee nyəəŋtu t̄ə t̄ə t̄ike ke pa lak̄əna ka taa. Ama t̄əȳu nyəntu na c̄ȳu nyəntu w̄e t̄ə t̄əȳo na pá lak̄əna p̄ə t̄əna. Pa s̄uki l̄enti ké na pá lak̄əna f̄eēle kuyaku kuyaku, l̄ena p̄ə kaasi na pá lak̄əna l̄enti ke paa ifemle nte. ²¹ M̄p̄óyú p̄ə w̄e na yul̄u, ye n̄ kisa isayatu n̄ti t̄ə t̄əm ma ȳəȳətaa t̄əȳo lapu, n̄ w̄e teitei isu wontu n̄ti pa suwa na pá l̄əs̄əȳi f̄eēle kuyaku t̄əȳo. M̄pi t̄ə nyá caa t̄ənna-ŋ, na n̄ waas̄əȳi-ī ké. Na n̄ m̄əna pa l̄ana-ŋ paa t̄əmle k̄upante nte. ²² Se ifeputu konyul̄əŋ isaȳaŋ. L̄əki tam s̄i ŋ̄ t̄əŋ siȳisuȳu, na ŋ̄ t̄e Is̄ə na nyá taa, na ŋ̄ s̄əł̄əȳi nyá yəlaa l̄elaa, na nyá na m̄pa pa t̄əŋəȳi Taca na luȳu kol̄om̄ȳu t̄ə í maŋa teu, pul̄u í taa yas̄im̄e. ²³ Yele h̄əm ke k̄om̄el̄ət̄əmnaa na k̄pai nyəntu p̄ə t̄ə. Nyá maŋamaŋa n̄ nyəamá s̄i yooū ke t̄əm isu m̄pu t̄eəs̄əȳəna. ²⁴ P̄əȳele Taca t̄əmle t̄u ná w̄e t̄ə p̄ə f̄ei s̄i i ká w̄e yoolu. Ama i ká w̄e wei i t̄əm yəlaa t̄əna caaki t̄əȳo, na i ká w̄e wei i p̄əsa l̄elaa ke s̄eŋes̄ȳu na suulu h̄ól̄óyú t̄ə. ²⁵ Na i ká s̄eŋes̄əȳi m̄pa paa nuk̄əna-ī t̄ə t̄əp̄amm t̄əp̄amm. Ntanȳi Is̄ə ká yele na pá layasi na pá tisi tampana. ²⁶ P̄əlēȳe paa m̄əli yaasi k̄up̄aŋ taa, na pá k̄p̄e pa t̄əȳi l̄əȳu nyəpa nyəp̄ətu n̄ti na í k̄pa-w̄e na í ŋmak̄əl̄əȳi-w̄e na pá laki i luȳu nyəntu t̄ə t̄ə taa.

3

Kantəkaya k̄ȳeēŋ

¹ T̄ə s̄i teu s̄i p̄ə t̄əna pu la kate ke s̄ə s̄əm ke k̄ȳeēŋ kantəkaya nyəŋ taa. ² P̄ə t̄əȳa pul̄u, yəlaa ka w̄e m̄pa paa ka nȳəŋ na pa maŋamaŋa pa lelen̄ p̄eek̄ȳu t̄ə, liȳitee is̄əle taa ké paa nyən̄əȳi. Paa h̄ə pa ti, na paa la is̄əcau. Paa ȳəȳəti Is̄ə t̄ə ké isayatu, pa kaa seeki pa caanaa. Paa la f̄əf̄einaa, pa kaa seeki Is̄ə. ³ Paa la t̄ək̄atu, pa kaa w̄eēna l̄elaa p̄ə t̄ə t̄ə t̄ə. Paa la n̄əh̄eē t̄eē kuulaa na m̄p̄əle t̄el̄əs̄əlaa na nȳaŋ nȳəma. Pa kaa s̄əli k̄up̄antu. ⁴ Paa la kol̄ə t̄ə nyəma na pá n̄ə nyəma. Paa saŋ pa ti, na paa yele Is̄ə na pá paas̄əna m̄pi p̄ə h̄eəs̄əȳi pa lan̄a t̄ə t̄ike. ⁵ Paa c̄es̄i m̄p̄óyú is̄ə is̄ə ké s̄i pa t̄əŋəȳi Is̄ə s̄eēle m̄paau p̄əȳele pa k̄u p̄ə toma ke pa taa. Yele yəlaa isu m̄pu p̄ə takanaa. ⁶ Pa taa l̄elaa c̄eŋəȳəna t̄eēs̄i taa na pá puŋusiȳi alaa m̄pa pu kant̄əl̄əȳi na pá teela isayatu na konyul̄əŋ in̄i i t̄əna i k̄ȳi-w̄e t̄ə. ⁷ P̄ə alaa p̄eek̄əȳi tam ké s̄i pá s̄eŋes̄əȳi-w̄e, p̄ə c̄ó paa pa s̄eŋes̄ə-w̄e, paa p̄əs̄əȳi na pá c̄ek̄əna tampana naali. ⁸ Isu Yan̄eēs̄i na Yam̄p̄ələe paa k̄p̄eēs̄əna Moisi t̄ə, m̄pu t̄ə t̄əȳo yəlaa pan̄e pa k̄p̄eēs̄əȳəna tampana. Pa l̄əmayas̄e s̄əp̄aya pa Is̄ə s̄eēle ta t̄əŋ. ⁹ Pa nȳȳu kaa tasa kul̄ȳu, m̄pi t̄ə pu kuli pa waali ké na yəlaa t̄əna c̄ek̄əna s̄i pa ké k̄om̄el̄əm̄əŋ. Yan̄eēs̄i na Yam̄p̄ələe pa nyəntu ka lapa m̄p̄óyú teitei ké.

Nti Timotee ká laki t̄ə

¹⁰ Ye nyá l̄e n̄ t̄əna ma s̄eŋes̄əȳu t̄əna, na ma yaasinaa, na m̄pi p̄ə lapu maa t̄ə ma lotu taa t̄ə, na is̄əna ma t̄ema ma taa na Is̄ə t̄ə, na ma suulu, na is̄əna ma s̄əł̄əȳi l̄elaa t̄ə, na ma is̄əle s̄eēs̄əȳu ¹¹ ke ma k̄onȳənt̄əȳol̄ənaa na ma wahalanaa taa. P̄əp̄ətu f̄ei lelen̄, ma paasaa ké na má t̄əȳo k̄onȳə m̄əŋ ke Antiȳəka na Ik̄oniȳəm na Lisit̄əla, na nyá maŋamaŋa n̄ nyəamá m̄pu. Ama Taca yapa-m̄ p̄ə t̄əna p̄ə taa. ¹² Aai m̄p̄óyú p̄ə tu w̄e, m̄pa pa s̄əlaa s̄i pá na Yesu Kilisiti pá k̄p̄enti na pá nuna Is̄ə ké pa t̄ənt̄e t̄əna taa t̄ə m̄p̄óyú paa t̄əȳu-w̄eŋe konȳəŋ. ¹³ Ama p̄ə kaasa asayaa na puŋusilaa t̄ə p̄ele pa isayatu kaa w̄e t̄ənaŋa. Paa puŋusiȳi l̄elaa ke m̄p̄óyú na pá k̄p̄eŋna pa maŋamaŋa t̄ə t̄ə na pá puŋusiȳi. ¹⁴ Ama nyá l̄e, nyaa t̄əki teu ke s̄eŋes̄əȳu ŋku pa s̄eŋes̄ə-ŋ na ŋ̄

mu-ku na n tema-ku na nyá taa tó. Tóósi mpa paa seyesa-η seyesəη iní tó pa tó. ¹⁵ Na n tóósi tótó si hatuu nyá pəcaatu ke n nyəmə Išo Təm nanη nyəntu, na nti tə pəsəxəna na tə ha-η layatu nti n ká lana na n tē nyá taa na Yesu Kilisiti na pə ya nyá nyubu tó. ¹⁶ Išo yelina na pá ηmaa i təm ke takəlasí taa. Na tə waasəyi yəlaa, pə taya pulv, tə seyesəyi-we na tə kisiyina-weye pəpətu, na tə tayanəyi-weye timpi timpi pa pəntəyi tó, na tə hóləyi-weye isəna paa təη tampana mammam ke pa kulaputu taa tó. ¹⁷ Tə laki mpyúyú si tə tayanəyi Išo yəlaa na pá te teu, na pá taa laη mpi paa lana pa təma kupaana tó.

4

¹ Ma heeliyi-η na isəle kuseemle ke Išo na Yesu Kilisiti wei i ká huuna weesu yu nyəma na sətəa ke təm tó pa isəntaa, na Yesu Kilisiti iní i kəntə na i kawulaya pə tóó si, ² n laki Išo waasu, nyaa seesi isəle te, paa pə maya-η paa pə ta maya-η. Kaana-we na n la na pá mu-ti. Kaləxəna-weye timpi timpi pa pəntəyi tó. Seyesəyi-we na suulu səsə na pə səsəsi-weye apalotu. ³ Pə taya pulv tó, pu kəw na pə keesi waatu nəxəlv tó, yəlaa kaa caa si pá tasa seyesəη kupaη wei i waasəyi yəlaa təxə muyu tótó. Ama pa mayamaya pa konyuləη ke paa təηəyi, na pá koti seyesəlaa payale na pəle pá seyesə-weye ntiwe ntiwe pa caa pá nukí tó. ⁴ Paa kisi təm tampana nyəntu, na pá paasəna səsaa taa kpaí təmnəa. ⁵ Ama nyá ilə, kpa nyá təyi pə təna pə taa. Kantəlyi konyəntəyələnaa taa. La Laapaalı Kupaη kpaallu təmlə. Paasəna nyá təmlə tənaya teu tətətete isu Išo təmlə tu laki tó.

⁶ Tóv, ye ma ilə wule nte paa lana-m kətaya tó tə talaa ké, ma kuyaku kəkremuyu talaa. ⁷ Ma yoowa təcam. Ma sewa na má tala ma tənaya. Išo ké ma təmna ma taa ké tam. ⁸ Na pənente tampana təηlaa teeli ntenuyu tənəna-m, ηkuyv Tacaə wei i təηəyi tampana na í huukəna tó i ká ha-m kuyaku ηku ku wule. Na pə taya ma tike ke i ká ha, ama na pa təna mpa pa cayaa na pá nyuləyi i kəntə wule tó.

Pəli ləlaa na i təkəlaa

⁹ La kookali na n kəw ma kin ke ləη. ¹⁰ Mpi tó Teması səla kayana antulinya inə i nyəntu ké na í lə-m na í tənəna Tesaloniki. Kələesəη ná tənəna Kalati na Titu iləye Talamatii. ¹¹ Luku tike ke pə yelina-m. Ye n kəη kpeηna Maləki na nyá na-i í kəw, i ka səηna-m ma təmlə. ¹² Ma tila Tisiki iləye Ifeesu. ¹³ Ma yela ma kpaí ke Kaləpusi tēye Tulowası, ye n kəη ilə n kpeηna na n kəna. Kpeηna tətəyə ma takəlası, na nsi ma tu kəla nyuləyvu təyole tənəη nyənsı.

TAKƏLAYA NKA PƏƏLI NMAAWA TITU TƏ Kutulubtu

Titu ta ke Yuta tu, i ké piitim ləmpu tu ké. Ama í pəsa Yesu təhəlv. Haləna Pəəli nmaa-i na í tu-i si, í paasəna tətə nti ləm cənaa na pá yaaku-ti si Kələti tə, tə İso səelaa.

Pəəli kpeyela i kəseyəsətu ke takəlaya kutulubtu taa. Pə waalı ké í hula yaasinaa mpa İso təseele nyəəh nyəəma ká weena tə. Pəəli hula Titu tətəəy yəlaa mpa İso yulb ká paasəna İso təseele taa tə. Kukpatəlaa, alaa səsaa, na ifepiya na pəelaa na yomaa. I hula təma nna nna pə wee si İso səelb í la tə, na isəna pə wee si yulb í cayana həesəyü tə, na í hatələna fayav. Pə waalı uləna í tu Titu ke nti nti i ká la tə, na sətəv.

İsəna pa fayə Titu takəlaya tə:

İsəna İso təseele nyəəh nyəəma ka tə tə, titite 1

İsəna leelaa na suluwaa na yomaa paa wee tə, titite 2

İsəna İso səelaa ka tə tə, titite 3

Sətəv

¹ Məəə İso təmlə tu Pəəli, Yesu Kilisiti tillu.

Pa tu-m ké si má la na mpa İso ləsa tə pá mu İso, na má hólí-weyə tampana nna tá İsosele mpaav seyəseəi tə, ² na pá te pa taa si paa hiki weesuyü nku ku təh tə. İso ka təmna hatuu ləh ke yem taa si i ká ha-tuyü weesuyü nku, İso tá ké kaloolaya tu. ³ Pə təə ké pə kəma na pə tala waatv wei i ka suwa tə uləna í yele na í təm kuli weesuyü nku ku təə na pə hólí. Tá Yatv Tacaa İso inu i tu-m si má kpaalı i təm na má təhna-təyi kpaaluyü tə, nti tə kuliyina mpv na tə hólíyí.

⁴ Titu, má nmaakəna-əh takəlaya kanə. Nyá kəna ma pəyalv na tampana ke İsosele mpaav nku tá təna tə təhəyi tə kv taa. Tacaa İso na tá Yatv Yesu Kilisiti pá hólí-əh pəeləe na pá ha-əh alaafəya.

Təmlə nte pa tu Titu si í la Kələti tə

⁵ Maa yela-əh Kələti ké si n tayanu mpi pə kaasa tayanuyü tə tətətete, na n kpa paa icate nte tə İso təsele səsaa. Təəsü nti ma kəesa-əh tə si: ⁶ Wei i kinj pa kaa na kawaliya nakəli tə unu i ká təəəna İso təsele səsəəntv. Alv kolum ke pəntv unu i ká weena. Na i piya ká la İso səelaa, si taa wee piya nsi yəlaa təh si si ke yem yem lataa su nukəna yəlaa tə. ⁷ İso təsele səsə weekuyü İso təsele taa tə İso təma ke pə tu-i si í paasəəəna. Pə təə ké pə fei si pá ná kawaliya nakəlayi i kinj. I kaa wee kalampaanı tu yaa wei u laa pááná muəv tə, yaa sulbnyəəlv yaa muəvəh tə, yaa wei i muəvuliyi si í hiki liyitee tə. ⁸ I ká wee wei yəlaa í kəma i te i nyəmə muəlle lapv, na í səəla mpi pə we teu, na í wəna ləməəasəe tə. I ká wee wei i təhəyi tampana, na í ké İso yulb, na í nyəmə i tu təkuyü tə. ⁹ I ká wee wei i nyəəna İso Təm məəaməəə təkpaŋkpaŋkpa ke teitei isu paa seyəsa-i tə, uləna í pəsi na í seyəsi lelaa ke seyəseəh kupaŋ wei i waasəəi yəlaa tə na í tasa-weyə təm. Pə kaasa kpeəsəlaa pəpətvnaa mpa pəle tə, í hólí-weyə isəna mpi pa toolaa tə.

¹⁰ Pə təəə pulb təə, yəlaa we payalə na pə tu kələna Yuta nyəəma mpa pa mu Yesu na pá ké kaanutvnaa tə. Kpaı təmnaa ke pa seyəseəi na pá puəyusiəina lelaa. ¹¹ Təki-we si pá su mpv. Pə təəə pulb, pa ké teəsi yəkəlaa ké, na nti tə

fei seyesuyu to ntəxi pa seyesəxi na pá muçi liyitee ke tulum. ¹² Kələeti nyəma Iso kuyəətutu teləsəlaa taa nəyəlv wei i mayamaya i ké Kələeti tu to i ka yəətə n̄p̄ȳó si: Kələeti nyəma nyəntu nté cəsuyu. Pa ké nyəməntunaa ké isu taale wontu. Hilikpraakvnaa ké, pəcə paa caa lapu. ¹³ Nti i yəətə mpu to i na-təxi. Pə təo ile kpuli-weyə teu na pə la na pá te Iso na pa taa ké teu. ¹⁴ Na pá yele Yuta nyəma səsaa taa təmnaa kpai nyəntu na kusəsutu nti yəlaa mpa pa kisa tampana tənyuy na pá lu to tə tənyuy. ¹⁵ Mpa pa taa tewa to pə təna pə te pələye. Ama mpa pa taa tá te pəyele paa tēj Iso na pa taa to pə təna pə ké isayam ke pele pa kin ké. Pə taya pulv, isayatu təo ké pa layatu na pa laakalənaa layalaa. ¹⁶ Pá cəyaa ile si pa nyəmá Iso. Ama n̄ nyənna pa lakasi pu h̄l̄l̄ȳi si pa nyəmá Iso se. Pa lu yəlaa ke səj ké, na pa ké kaanutvnaa, paa pəsəxi təmle kupante natələxi lapu na n̄ ná.

2

Seyesuyv kupəjku

¹ Ye nyá ile seyesu-weyə seyesəj kupəj wei i waasəxi yəlaa to. ² Heeli apalaa kukratəlaa si pá kra pa ti, na pá weena yaasi kupəj, na pá kpakəxi ləmayasəe. Pá tək̄i Isəsəele mpaav na ləlaa səlvuy na suulu h̄l̄l̄ȳó ke teu. ³ Heeli alaa kukratəlaa si pele pá tək̄i yaasi kupəj isu Iso yəlaa wəekuyv to. Pá taa cakəna yəlaa, na pá taa yele na sulvm həkə-we. Ama pá wəe mpa pa tasəxi alaa səkpema ke təm ⁴ ke isəna pele paa səlv̄i pa paalaa na pa piya to, ⁵ na isəna paa kpaɣa ləmayasəe na pá hatələna wasəjkalətv to, na isəna paa laki pa taasi təma ke teu to, na isəna mpi paa laki kupantu na pá seeki pa paalaa to. Ile nəyəlv kaa kv Iso Təm nyuyv ke pa təo.

⁶ Seyesu ifepiya ke teu tətə si pá kpaɣa ləmayasəe ke teu. ⁷ Nyá mayamaya laki təma kupana na pá nyənəyənə-ŋ na pá laki. Paasi na n̄ seyesəna tampana na isəle kusəemle. ⁸ Tayanəxi nyá təm, taa yele na n̄ kəo na n̄ pəntəxi nyá yəətəyaa taa na pá footuyv-ŋ na-ke. Ye n̄ tayanə-keye teu ile pu tu tá kolontunaa ke fəele. Mpi to pa kaa na isayatu nti paa yəətə tá təo to.

⁹ Yomaa ká nuna pa caanaa na pá lá na pele pa lanja heena-weyə pa kulapəle təna taa, na pá taa keesəxi-weyə natəli. ¹⁰ Pá taa ŋmulv paa pulv cəcəka. Ama pá laki tam na pa caanaa naaki si pa yomaa ke kupama na pá nukəna-we, na pu la na tá Yatv Iso təo təm nti te seyesəxi to tə nyuyv kulv pə təna pə taa.

¹¹ Pə taya pulv, Iso kulina i pəlele təo na í h̄l̄l̄i si pə ya paa wei i nyuyv. ¹² Pəlele anu a seyesəna-tv si té yele isayatu taa ké təntə na atə cəne konyuləj ke mpu, na té kpaɣa ləmayasəe na té təj siyisuyv, na té nukəna Iso ké tam ké tá təntə taa ké antulinya taa cəne. ¹³ Pəlele seyesəxi-tuyv si té cəyaa mpu na té tanja lelen̄ nuw kuyaku ŋku tə wəe na té tēləxi to. Kv wule ke tá Yatv Yesu Kilisiti Iso Səso teeli ká kəo. ¹⁴ Yesu Kilisiti inu i hana i təxi tá təo na í ya-tuyv isayatu təna taa, na í tayanu-tuyv teu na té pəsi yəlaa mpa i tike i ti to, na tá isəle səena təma kupana lapu.

¹⁵ Təne inəxi n̄ ka heeliyi-wə. Lakəna səsəantv nti pa tu-ŋ to tə toma təna, na n̄ səsəxi nyá yəlaa ke apalətv, yaa ye kalənav kaləna-wə. Taa yele na nəyəlv kpəena-ŋ.

3

Iso seelv yaasi

¹ Təosi pa təna si pə wəe si pá seeki tətə təkəlaa. Pə wəe si pá nukəna-weyə. Na pa səlv̄i i pu təma kupana lapu təo. ² Pá taa tvvki nəyəlv, ama pá wəe təpamm, na pá wəna yəlle, na pa na yəlaa təna pa wəna təma na lelen̄.

³ Tá mayamaya isəntə tu ké tuutuu lataa tətəyo hatuu ləŋ ké, na kaanutvnaa, na tu toolaa ké. Na konyuləŋ na mpi pə heesəyi tá lanja tə pə tənaya mpv pə nəyo na pə suka ka kpana-tuyv yomle, na isayatu na konyuləŋ pə taa ké tu wεε. Tə taa caaki tá təmaya paa pəcə mayamaya. ⁴ Ama pə kəma na Iso tá Yatu hólí yəlaa ke ɪ kupantu na ɪ pɛɛɛɛ, ⁵ ɪɛna í ya-tv. ɪɛ pə taɣa tá təma kusiyisee tə. Ama tá pətətəle ke ɪ wiiwa na í la mpv. Iso lvm mpi pa sə-tv na Feesuyu Nanhtv náá wε pə taa na í layasəyi-tv na tə pəsəyi kvfama na tə təŋ təntɛ kvfate tə mpəyi ɪ yapəna-tv. ⁶ Pə taɣa pulv, Iso yelina tá Yatu Yesu Kilisiti ké na í tisi Feesuyu Nanhtv ke tá tə pə tu fɛi, ⁷ si í hólóyi-tuyv ɪ pɛɛɛɛ na tə pəsi kupama ke Iso isentaa, na tə hiki weesuyu ŋku ku tɛŋ na tə wεε na tə tɛɛləyi-kv tə. ⁸ Təm tənɛ tampana təm tike təkɛɛɛɛ ké.

Ma caa ké si ń sɛɛsi isəle na təm tənɛ tə sɛyɛsuyv, na mpa pa tɛma Iso na pa taa tə pá ha pa təyi təma kupana lapv taa ké tam. Mpi pə tewa na pə waasəyi təyɛ. ⁹ Ama cələyi kumɛlətəmnaa tə həm na lvləŋ loosi təŋuyv. Cələyi yooŋ na ntəŋkpɛɛsasi ke Moisi kusəsutv tə. Nti un tə kuyi təma ke teu ké, pəcə tu waasəyi pulv. ¹⁰ Mpa pa yeki na faɣav kəŋ yəlaa taa tə, ye n kpaala-wɛyɛ təm naale na pá tá nu n təyɔnɪ-wɛ. ¹¹ Pə taɣa pulv, n nyəmə teu si yulv í wε mpv pə hólóyi ké si ɪ yela mpaav kusiyisuyu təŋuyv ké. Na isayatvnaa mpa ɪ laki tə pə hólóyi ké si ɪ toolaa.

Kantəkaya kvkpaalətv

¹² Ye ma kəma na má tili Aatema yaa Tisiki ke nyá kin, ɪɛ n nyəki ləŋ na ń kə na ń mayana-m Nikopoli. Mpi tə ma twa si tənaya maa caɣa hilimate waatv. ¹³ Paasəna təm hvlv Senasi na Apələsi ke teu na pá taa lan puluyv waatv wɛi paa tuyi pa mpaav tə. ¹⁴ Pə wεε si tá yəlaa tətə ká nyi isəna paa paasəna təma kupana lapv ke tam tə, na ye pə caala wɛi ké teu, pa waasəna-ɪ, na pá taa caɣa yem təkpa.

¹⁵ Pa təna mpa pa wε ma kin cənɛ tə pa sɛɛki-ŋ. Sɛɛ tá Isəsɛɛɛ taa taapalaa kupama.

Iso í hólí mə tənaya ɪ pɛɛɛɛ.

TAKƏLAYA NKA PƏDLI NMAAWA FILEMƏN TƏ KUTULUTU

Pə nəxəsəna ké isı Filemən ké Kolosi İso təsele tu. Pəcə í pəsa Kilisiti təhlı. İ ké Pədlı ceu ké. Filemən ını ı ka wəna ı yom na pá yaaki-ı sı Onesim. Tə ta nyı mpi Onesim wakələna Filemən na í se na í polo Pədlı kın na í cəəsı təna tə. Ama səsəntu nté sı yom nawa ı tasəkəle na í pəsi İso seelv. Uəna Pədlı mələyəna-ı ı caa Filemən. Pədlı caaki nti təyəle sı Filemən í mv Onesim isı İso seelv. Mpi tə, pa naale pa nyəmə İso.

İsəna pa faya Filemən takəlaya tə:

Pədlı seel Filemən na ı cələ nyəma, 1-3

Pədlı seel İso ké Filemən taa tem tə, 4-7

Pədlı yəyətəna Filemən ke Onesim təm, 8-22

Seetu kantəkaya nyəntu, 23-25

Seetv

¹ Maya Pədlı wei má ma ké saləka tu ke Yesu Kilisiti tə tə, má na tá taapalu Timotee.

Tá nmaana takəlaya kaneyə tá taapalu kupaı Filemən, nyá wei tá na-ı tə kaa təmlə tə, ² na tá kəyə Apiya na ta na Aasipi wei tə yooki yosu tə, na mpa pa kotiyi Yesu seev ke nyá təyaya taa tə, pa tənaya nıpəyətə tə nmaa-ke. ³ Tacaa İso na tá Səso Yesu Kilisiti pá hólı-meyə pəlele na pá ha-meyə alaafəya.

Filemən səlvyn na ı taa temnav ke İso

⁴ Tam ma sələməı taa ma təsəyı nyá tə na má seeki ma İso ké í na təmlə. ⁵ Pə taya pulv tə, ma nu isəna n səəla İso yəlaa təna, na isəna n təkə Tacaa Yesu mpaav təm tə. ⁶ Na ma sələməı İso sı isəna tá na-ı tə krenta isəntəyə İso mpaav tə tə pə yele na n cəkəna teu təkpataa ké kupaıntənaa mpa pa təna tə hikiyi tá na Kilisiti tá krentəyuv tə tə. ⁷ Ma taapalu, pəpətu fei, isəna n səlvyn yulv tə pə lapa-m leleı, na pə tasa-m apalutv ke teu. Pə taya pulv tə, nyá yaasi ını í hēsa İso yəlaa pağale lanə.

Pədlı wiınav ke Filemən ke Onesim tə

⁸ Təv, təm natələı ma caa-ı nav, na paa ma wəna mpa ke Kilisiti tə sı má caalı-ı pə taa, ⁹ ma luyı lapa sı má na-ı-tı na tē wii konyəı ke kwii. Nyəni, saıa isəntə Pədlı má ma kpatəlaa kele, pəcə ma ké saləka tu ke Yesu Kilisiti tə. ¹⁰ Ma pəyaya Onesim təm ke ma caa ma na-ı, ma pəsa ı İso Təm taa caa ke saləka taa cəne. ¹¹ İ ka ké kaawaasaya ke waatv wei ı we nyá kın tə. Ama kayana ı waasəı má na-ı.

¹² Təv, nəəno ma mələyənaı-ı na ma ləsaıa ké. ¹³ Ma nyula teu sı í saalı ma kın cəne na í səna-m na nyá nəyə ke saləka wei ma təkı Laapaalı Kupaı tə tə ı taa. ¹⁴ Ama ma ta səəlı sı má lá puləpv na nyá waalı ké mpv. Pə taya pulv tə, ma luyı fei sı n la-m kupaıntv natəlı na təlası. Ama ma caa ké sı n la isəna n nəkaa tə.

¹⁵ Ntanyı pə yasa nyá na-ı ké wee naaleı sı pə tayanı-meyə krentəyuv ke tam tə. ¹⁶ Pənentaa pə kaa wee isı yulv na ı yom ke yem, ı tee mpv. İ pəsa tá taapalu kupaıpaı ke Kilisiti mpaav taa. İ tema ma nyəı ke pəsvy təkpataa,

lɛ nyaga pə kaasənaa si í pəsi nyá nyəj na pə kəli mpv, paa isu nyá yom, paa isu nyá taapalv ke Tacaa təjvɔv taa.

¹⁷ Mpv tɔ ye n nyənəxi-m isu nyá taapalv, mv-ɪ isu ye má n ka mv-m tɔ. ¹⁸ Ye ɪ ka wakəla-j pvlv, yaa ɪ wɛna-j kəmlɛ natəli, pəəsi má. ¹⁹ Maa feli-j pə təna. Pəəli má ma maɣamaɣa ma ŋmaana na ma niŋ ke mpv. lɛ maa nəkəxi na má heeli-j si nyá maɣamaɣa n wɛna-m kəmlɛ, haləna nyá niŋ na nyá nəəhɛɛ, ma tənna. ²⁰ Hai hɛɛsi ma laŋlɛ ke tə ké Kilisiti nyəma tɔ pə tɔɔ.

²¹ Ma təjna takəlaɣa kanɛɣɛ ŋmaav ke ɪsəntɔ tɔ na má tv-j naani ké si n ká la pə təna, haləna pə tɛləsi mpv. ²² Na pə kaasa-m lenti si í caa-m kutuluyɔ, pə taya pvlv tɔɔ, ma tv tɛləvɔv si mə ɪsɔ sələmvɔv ká yele na pá tvli-m na má kɔɔ mə tɛ.

Kantəkaya sɛɛtv

²³ Ma taapalv ɪpafəlasɪ wei pa təkə ma na-ɪ ké saləkə taa cənɛɣɛ Yesu Kilisiti tɔɔ tɔ ɪ sɛɛki-j. ²⁴ Maləki na Alisitaaki na Temasi na Luku mpa ma na-wɛ tə lakɪ təmlɛ ke cənɛ tɔ pɛlɛ pa sɛɛ-j tɔtɔ.

²⁵ Tacaa Yesu Kilisiti í hólí-mɛɣɛ pɛɛɛɛ.

TAKƏLAYA NKA PA NMAAWA HEPƏLA NYƏMA TƏ KUTULUT

Takəlaya kanə ka ηmaab ta tı ı hətə sı tə nyəmı-ı. İle ηmaab ını ı ta laη Yuta tu wei í pəsa Yesu təηlv wei ı nyəmá nəχə suw kəpənaχa taa təm tə. Yuta nyəma mpa pa pəsa Yesu təηlaa mpa pa təηna məlvuy ke pa ləη ı səsele taa tə mpeχe í ηmaa-ke. Ama takəlaya ηmaab tasəχı-weχe apalutv sı pá təkı tənəη sı Yesu kəla ıətəa tillaa na Apələham na Moisi na Aləη mpa pa ke pa ləη caanaa tə. Yesu kəla kətasi na nəəsi pəlvuy tətə. Mpi tə, Yesu kpeχela pə təna na í la təm kuləm ke tam təə.

İsəna pa fəχa Hepəla takəlaya tə:

İsə Pəyalv Yesu, titite 1–4

Yesu kətaya ke səəəηka, titite 5:1–10:18

Taa təm na kantəlvuy, titite 10:19–13:25

İsəna İso hula ı hvwəe tə

¹ Ləη İso ka we İso kuyəχətutv teləsəlaa kiη kə na í yəχətəna tá caanaa caanaa ke təm paχale taa na yaasinaa paχale taa. ² Ama pə tala kaχana kuyəη kiətəsəη ınə ı taa tə ı maχamaya ı Pəyaya kiη ke ı wəe na í yəχətəna-tv. Na ı Pəyaya ηke ka niη ke ı lapəna ıətəa na atə, na ηkeχe ı ləsa sı ká tı pə təna təpai. ³ Nke ka kiη ke İso teeli naakı na pə tee ısu kəkə. Na ka kiη tətəχə pə hüləχı teitei kə ısəna İso wəetv maχamaya wəe tə. ı nəχə taa təm toma ke ı təkəna ıətəa na atə na pə səηaa. ı təma yəlaa ısayatv kpiisuyv təkpatakpata ılena í kpa na í caya İso kawulaya tv kəηkəη taa.

İso Pəyaya kəla ıətəa tillaa təcayacaya

⁴ İsu İso Pəyaya ηke ka kəla ıətəa tillaa təcayacaya tə, mırúyú İso ha-keχe hətə nte tə kəla ıətəa tillaa nyəna tə. ⁵ Pə taya pulv təə, İso ta yəχətəta ıətəa tillu nəχəlv sı:

Nyaχale ma Pəyaya,

səηa ke ma pəsa nyá Caa.

ı ta yəχətəta ıətəa tillu nəχəlv ı təm tətə sı:

Maa la nyá Caa na nyaa pəsi ma Pəyaya.

⁶ Ama waatv wei İso kəηχana ı Pəyaya kancaalaya nyəηka ke antulinya taa tə ı təma sı:

İso ıətəa tillaa təna ká səe-ı kə.

⁷ Mpi İso yəχətə ıətəa tillaa təə təχəle sı:

İso kpaχa ıətəa tillaa na í lana-we na pá pəsi heelim.

ı lapa na ı təmle nyəma náá pəsi kəkəsı nsi sı muyı kemkem tə.

⁸ Ama pə tala ı Pəyaya ılena í yəχətı təfoo sı:

İso, aa, nyá kumte we tam kə.

Tampəna taa kə n təkı nyá kawulaya.

⁹ N səəla kəpəntv na n kisi ısayatv təcayacaya.

İso, pə təə kə nyá İso ləsa-η na nyá mpa.

ı sı-η teeli təcayale taa sı

nyá laηle í hvləmı səəəm.

Təcayale nte tə taa ı sı-η mpv tə,

tə kəla nte tə taa ı sı nyá taapalaa lelaa tə təcayacaya.

10 I yəɣətəa tətə sɪ:

Tacaa, nyá lapəna tətə tənaya kancaalaya.

Nyá mayamaya nya niŋ lapəna isətəa.

11 Pə tənaya mpv pu saali yem.

Ama nyaa caya tam.

Pə tənaya mpv pu ceyeti isu

wontu kususuutu ceyetvɔv tə.

12 N ká kpili-wɪ isu pa kpiluyv kpaɪ tə.

Paa layasi-wɪ isu yvɔlv layasvɔv

ɪ təv wontu kususuutu tə.

Ama nyá, nyaa wɛɛ tam ké m̀p̀yó,

n kaa kpatəh.

13 Tuu tə Iso ta yəɣətəta ɪ isətəa tillaa taa nəɣvɔlv sɪ:

Caya ma kəŋkəŋ taa haləna má kəna nyá kolontunaa

na n̄ loosi nyá nəɣhɛɛ kɛ pa təv.

14 Mpv tə, isətəa tillaa ná ké weyelə? Pa təna pa ké Iso təmle nyəma ké, na paa naa isentəv. Mpeɣe Iso tiliyi sɪ pá ten mpv pa ké sɪ pu ya pa nyəvɔŋ tə.

2

Nyuvv yavv səsəəm

1 Pə təv ké tu təkɪ teu kɛ tampana təmnaa mpv pa heela-tv tə na pəcɔ́ pə taa kəv na pə pona-tvɔv təlete taa ké yem. ² Isətəa tillaa kpaala təm nti tə tələ tə hika nyvɔv ké, haləna ye wei ɪ pənta-tɪ yaa ɪ kisa-tɪ pa tvɔv pɔntv kɛ saləka wei pə nəɣəsənaa sɪ pá tv-ɪ təɣ. ³ Təv, pa ta kisi saləka tvɔv kɛ mpv pa kisa isətəa tillaa nyəntv tə, kacəŋfana ta mpv tu la awusa kɛ nyvɔv yavv səsəəm pəne pə taka tə? Tacaa ka caaləna nyvɔv yavv pəne pə təm heeluyv kɛ ɪ mayamaya. Uena mpv pele pa nu-tɪ tə pele pá teləsi taya pə tampana. ⁴ Na Iso kusa pa təm nyvɔv na ɪ kəkəlv nyəm na səɣəntv təma na piti təma təna lapv taa. I yelaa na ɪ Feesvɔv Nəŋŋtv lá na pɔlv lapv saa yəlaa isu ɪ nəkaa tə.

Wei ɪ təv pə yakɪ yəlaa nyəvɔŋ tə

⁵ M̀p̀yó pə wɛɛ, mpi tə pə taya isətəa tillaa nəɣhɛɛ tɛɛ ké Iso məŋna antulinya wei ɪ kəŋ na tə yəɣətəɣɪ ɪ təm tə. ⁶ Ama nəɣvɔlv yəɣətə Iso Təm taa ké tiili sɪ:

Hai Iso, yvɔlv ké we na n̄ təvɔsəɣɪ ɪ təm?

Yvɔlv wɛv mpv təkpeɪm tə ɪ ké we na n̄ paasəɣəna-ɪ?

⁷ N yelaa sɪ ɪ sɛkɪ isətəa tillaa kɛ pəcɔ́.

N tv-ɪ teeli na n̄ kusi ɪ nyvɔv isu wulav.

⁸ N məŋna pə təna təpaɪ ké ɪ nəɣhɛɛ tɛɛ.

Pa yəɣətəvɔv mpv sɪ Iso məŋna pə tənaya ɪ nəɣhɛɛ tɛɛ tə, pə nyvɔv nté sɪ ɪ kpaɣa pə təna təpaɪ ké na ɪ tó yvɔlv niŋ taa, pə ta kaasi pɔlv cəcəka. Paa na mpv tə naa kaɣana sɪ pə təna pə ta məhɪ yvɔlv nəɣhɛɛ tɛɛ. ⁹ Ama mpi tə naa təɣələ sɪ pə lapa Yesu na ɪ sɛkɪ isətəa tillaa kɛ pəcɔ́ sɪ ɪ sɪ yəlaa təna səm kɛ Iso pɛɛɛ təv. Wahala wei ɪ təɣaa na ɪ caŋ ɪ sɪ tə ɪ təv, nəvɔv tə naa pa tv-ɪ teeli na pá kusi ɪ nyvɔv isu wulav. ¹⁰ Kupam pu mɔna mpv sɪ Iso wei ɪ lapa pə təna na ɪ təv ké paa mpi pə wɛɛ tə ɪ la na Yesu te təkpataa ké ɪ kunyəntəɣələnaa taa, na pəcɔ́ ɪ pona pəyalaa paɣalɛ kɛ ɪ teeli taa. Pə taya pɔlv təv, Yesu yekina na pə yakɪ pa nyəvɔŋ.

¹¹ Yesu kpiisiɣina yəlaa isayətv. Pa təna mpv pa isayətv kpiisa mpv tə, ɪ na-wɛ pa kpeɪnta Caa kvləm ké. Pə təv ké pə fɛɪ Yesu ké fɛɛɛ sɪ ɪ yaa-wɛ sɪ ɪ newaa

12 ke waatu wei i tən si:

Hai Iso, maa heeli ma newaa ke nyá təm.

Maa yoo yontu na má tala-ŋ samaa təna taa.

13 I təma tətə si:

Maa tv Iso ké naani.

I tasa yəɣətaya tətə si:

Má na piya mpa Iso ha-m təɣə.

14 Isu mpa i yaa mpv si piya tə pa ké tənuyv na caləm kuləməm tə, Yesu mayamaya pəsa teitei isu mpe, na í na-we pá krenti kulvm. I lapa rípyóv si í yəki uləv wei i kin səm tən wee tə i ílé i toma í yəki təkpataa təw ké inu i lapa mpv na í si ilena 15 í waasi mpa səm səɣəntv təw pa pəsa isu yomaa ke pa weesin təna taa tə. 16 Mpi tə pə taya isətaa tillaa ke i waasəyi. Ama Apələham piya ke i waasəyi isu pa ŋmaav Iso Təm taa tə. 17 Pə təw ké pə wee si í nəɣəsəna i newaa təkpataa, na í pəsi pa kətvul səsə kupəŋ wei i hvləyi yəlaa ke suulu ke səsəm ke i təmle taa ké Iso isəntaa tə, pəcəw pə huvi samaa isayətv. 18 Na isu pə mayasuyv inu na í ná konyəŋ tə, pənente i pəsəyi na í waasi mpa pa we mayasuyv taa tə.

3

Yesu kəlvv ke Moisi

1 Ma taapalaa Iso seelaa me mpa Iso yaawa tə, í paasəna Yesu wei Iso tilaa na í ké ta Iso seev mpi pə təm tə húləyi isəntə tə pə kətvul səsə na í ná. 2 Iso ka ləsəna-i si í la təmlə tənə, na í nuna Iso ké teu isu Moisi ka nuna Iso na í la i təmlə ke Iso təyaya təna taa tə. 3 Kutuluɣu ŋmalv wenna sam na pə kəli kutuluɣu mayamaya. Mpv tətəwə Yesu mənə sam na pə kəli Moisi təçayəçaya. 4 N kaa na kutuluɣu ke yem na kv feina kv ŋmalv, na Iso ílé i kəna wei i lapa pə təna tə. 5 Ye Moisi ile, ílé i nuna Iso ké teu ke Iso təyaya təna taa. Inəyi pa tv təmlə si ye Iso í yəɣəta nti ile inu i heeli. 6 Ama Kilisiti wei ílé i ké Pəyalv mayamaya na pa su-i Iso təyaya səsə tə ílé i nuna Iso ké teu tətə. Ye tə təkə tá teelvə na naani na pə tá çiyiti-tv ile təw ké i təyaya nyəma nté.

Heesuyv ŋku pa ha Iso yəlaa tə kv təm

7 Pə təw ké Feesuyv Nanjtv mayamaya ka yəɣəta mpv si:

Ye í nu Iso nəwə ke saŋa,

8 í taa tasa ŋkpaŋteeləŋ lapv,

isu í ka lapv waatu wei í kpeesəna

Iso ké kuyəŋku í mayasa-i si í naa

i waali ké wəlaya tetv taa tə.

Iso yəɣətaa si:

9 Mə caanaa caanaa mayasa-m təna,

na pá lá si pa naa ma waali.

Pəyele pa ná pə təna mpi mpi ma lapa pusi nule taa tə.

10 Pə təw ké yəlaa pane pa təm kra-m pááná na má tə si:

Tam rípyóv pa liyitiyi pa həwee taa.

Pa ta tv cekəna ma yaasi ké paa pəcə.

11 Pááná kra-m mpv ilena má tuu si:

Pa kaa svv ma heesuyv tete ke paa pəcə.

12 Ma taapalaa í la laakali na mə taa nəwəlv í taa kəw na í lá isayətv ke i lotu taa na í la lanjpusəŋ na í ha weesuyv Iso ké siyile. 13 Ama í tasəyi təmaya apəlvv ke paa ifemle nte, haləna mpi pa yaa si saŋa ke Iso Təm taa tə pə si

tənaɣa. Nəɣəlv í taa yele na isayatu puɣusi-ı na í lá lanɣkpusəŋ. ¹⁴ Pə wε mpv sı ye tə təkə ta kancaalaɣa naani wei tu wena təɣə teu haləna pə tənaɣa, tá na Kilisiti tu pəsi taapalle.

¹⁵ Nti pa ŋmaa Iso Təm taa təɣəle sı:

Ye í nu Iso nəɣə ke saŋa,
í taa tasa ŋkprantəeləŋ lapv,
ısu í ka lapv waatu wei í kpeesəna Iso tə.

¹⁶ Mpa pa taa nuina Iso nəɣə na pá kólí na pá kpeesəna-ı? Mpa pa təna Moisi læsa İcipiti taa təɣə mεε. ¹⁷ Na mpa pa təm kpana Iso ké páána ke pusi nule taa? Mpa pa lapa isayatu na pá sí wəlaya tetv taa təɣə. ¹⁸ Mpaɣa Iso ka tuunaa sı pa kaa svv ı heesvɣv tete ke paa pəcə? Mpa paa kpeesəna-ı təɣə. ¹⁹ Tə nawa mpv sı pa ta te Iso na pa taa təɣə pa ta svv.

4

¹ Iso tɛma-tvɣv heeluvv təkpataa sı tə pəsəɣı na tə svv timpı tá na-ı tu ɣaya na tə heesi tə. Mpv tə tá la laakalı na pə taa kəə na mə taa nəɣəlv í wuna heesvɣv ŋkv ku taa ké svv. ² Pə ɣaya pulv təə, tə nu Laapaalı Kupaŋ inəɣı teitei ké ısu wəlaya tetv taa nyəma mpe. Pa nu təm nti tə tə ta waası-wεɣε pulv. Mpi tə, pa nuv-tı tə pa ta mv-tı na pá té Iso na pa taa. ³ Ta mpa tə tɛmna Iso ké tá taa tə tu svv heesvɣv ŋkv ku taa. Heesvɣv ŋkv ku təm ke Iso ɣəɣətəa sı: Páána kpa-m na má tuu sı, pa kaa svv ma heesvɣv tete ke paa pəcə.

ı ɣəɣətə mpv, pəyele ı təmle tɛma tɛm ke hatuu waatu wei ı lapa antulinya tə.

⁴ Pa ɣəɣətə kuyaku naatosompəɣəlaya nyəŋkv təm ke Iso Təm taa ké tiili sı: Iso yela ı təmle təna na í heesi kuyaku naatosompəɣəlaya nyəŋkv wule. ⁵ Na pá tasa tiiliɣı ɣəɣətəvɣv sı: Pa kaa svv ma heesvɣv tete ke paa pəcə. ⁶ Mpa pa caala Laapaalı Kupaŋ inəɣı nuv tə pa ta svv heesvɣv ŋkv ku taa, mpi tə pa ta te Iso na pa taa. Pə na pə mpv tə pə wε pəsəvɣv sı lɛlaa í svv. ⁷ Pə təə ké Iso tasa kuyaku kufaləvɣv ke svv na í ɣaa-ku sı Saŋa. Tə maɣamaya tə təm ke pusi kəma na sí siki səsəm ılena Iso yele na Tafiti ɣəɣətı təm nti tə tɛma nuv tə sı: Ye í nu Iso nəɣə ke saŋa, í taa tasa ŋkprantəeləŋ lapv.

⁸ Ye Yosuwεe ka svas yəlaa mpeɣε heesvɣv ŋkv ku taa, Iso taa tasa kuyaku ləŋkv təm ke ɣəɣətəvɣv. ⁹ Ama heesvɣv nakvlı ku wεε na pa hvla-kvɣv Iso yəlaa, na kv nəɣəsəna Iso kuyaku naatosompəɣəlaya wule nyəŋkv. ¹⁰ Pə wεε ké sı ye wei ı svv Iso heesvɣv tete nté tə taa pəntv ká yele ı tɛma na í heesi ısu Iso maɣamaya yepu ılé ı nyəna na í heesi tə. ¹¹ Pə təə ké tu la kookalı na tə svv heesvɣv ŋkv ku taa. Tə taa yele na tá taa nəɣəlv kəə na í la kpeesvıv ısu lɛlaa lapv wəlaya tetv taa tə na í lan heesvɣv ŋkv ku taa svv.

¹² Iso Təm wena toma na tə lakı təmle. Tə kəla layate nte tə setəɣı taa na waalı təɣə ləŋ. Iso Təm nti tə svvki na halı tə takı timpı læsaɣa na ləmaɣasəle pə nyəm suliyı tə. Tə fakı atama na mɣvle taa pɛeləm, na tə faɣasəɣı nti yvıv nyuləɣı na nti ı hvvki ı lotu taa tə. ¹³ Kvŋmanŋmam napəlı pə fεı mpi Iso ı naakı tə. Iso ılé ı naa pə tənaɣa təɣau, pulv ta ŋmɛlı-ı. ı kŋ ke tá təna tu polo na tə keesi ta kvlapvto təna.

Yesu ké kətəlaa səsaa səsə

¹⁴ Ye mpv tə təkı tá Iso sεεv ŋkv ku təm tə hvıəɣı ısəntə təɣə teu. Mpi tə, tə wena kətəlaa səsaa taa səsə wei ı tɛma na í tala Iso cəlv maɣamaya tə, inəɣəle Iso Pəyalv Yesu. ¹⁵ Ta kətəlv səsə ınu ı ké wei ı pəsəɣı na í cəkəna ta ıcantv tete tə. Pə maɣasa ı maɣamaya ke pə təna pə taa ısu ta, ı ta la isayatu ke paa pəcə.

16 Ye mpv tɔ kɔtəna Iso pɛɛɛ kumte na naani, tu hiki suulu na pɛɛɛ na pɔ waasi-tuyv waatu wei pɔ nɔyəsənaa tɔ.

5

¹ Pə ləsuɣv yəlaa həkv ke kətulv səsɔ na pə su tɔ, pə su-ı ımpıyú sı í la Iso təmle na pɔ waasi samaa. I pukina kəhaham na í laki kətaya ke yəlaa isayatu tɔ. ² Kətulv səsɔ ná takaa na í ná isəna ıcantv wɛɛ tɔ, ıɛ ı pəsəyı na í húlı suulu ke pəcəyɔ ıɛ kəkɔɛɛɛ nyəma na mpa pa pəntəyı kəpəntv tɔ. ³ Na ısu kətulv səsɔ mayamaya wəna ıcantv tɔ ı laki kətasi ke ı mayamaya ı tɔ na samaa tɔ tɔ. ⁴ Pə fɛı sı nɔyɔlv ká tv ı təyı teeli na í svı ı təyı kətulv səsəntv taa. Iso kraana kətulv səsɔ, na mpv ıı pə mayamaya ke pə lapa Aləŋ kɛŋ.

⁵ Mpv ınəyı na Kilisiti, ı ta tv ı təyı teeli na í kra ı təyı kətulv səsɔ. Ama Iso mayamaya təmna-ı təkəlekele sı:

Nyayale ma Pəyaya, saŋa ke ma pəsa nyá Caa.

⁶ I təma tiili tətəyɔ Iso Təm taa sı:

N ka pəsi kətulv ke tam tɔ ısu Meləcisətɛɛki.

⁷ Saa wei Yesu ka wɛ atɛ cəne tɔ ı sələmaya Iso wei ı pəsəyı na í ləsi-ı səm taa təyɔ, na í wiikina-ı na kapusi səsənsı na ısəlvm. ıɛna Iso mv ı sələmvɣv ke ı seekaya Iso tɔ pə tɔ. ⁸ Paa na ı ka ké Iso Pəyaya tɔ, konyəntəyɔɛnaa taa ké ı nyəmá nınav təm. ⁹ Pa kəma na pá tɛmı-ı lapv na í te təkɔataa, ıɛna í pəsi wei ı kɛŋ mpa pa təna pa nukəna-ı tɔ pə yakəna pa nyəŋ ke tam tɔ tɔ. ¹⁰ ıɛna Iso tɔ sı ıı ı kəna kətulv səsɔ ısu Meləcisətɛɛki.

Isə seɛlaa mpa pa tayanəyı kpısuɣv tɔ pa təm

¹¹ Tə wəna kuyɔyɔtvtv ke səsəm ke təm təne tɔ tɔ, na pə wɛ katɛ sı tə kilisimeyɛ pə təna təcıɛı ké ı cəkəyəna ləŋ tɔ pə tɔ. ¹² Hatuu tɔ pə nɔyəsəna ısu ısəntɔ mə seyəsəyəna lɛlaa, ıɛna mı məlı na í pəsi ısu mpa paa húlı Iso Təm ısu kpələməlaa tɔ. Pə tala mə mvtv təyɔv, ıɛna í məlı na í nyəakı kafa ke tam. ¹³ Wei ı paasəyəna kafa nyəv tɔ ı ké əhvlvm ké. I ta nyı sı pəne pə tewa, aı pəne pə ta te. ¹⁴ Ama səsaa mpa tam lapv tɔ pa nyəmá tamɔam na ısayam pə fayav tɔ mvtv ke pɛɛ pa təkı.

6

¹ Pə tɔ tɔ tə lu Kilisiti təm nti pa caaləyəna seyəsuyv tɔ tə taa na tə svv mpa pa pı pə taa tɔ pa nyəntv taa. Tə taa tayanı kite tɛɛ nyəntv taa ké məlvv, ısu kpai təma yeluyv na taa tɛmnav ke Iso, ² na lvm səvnaa na nıŋ tənvv pə təmnaa, na sətəa feesuyv na tam hvle pə təmnaa. ³ Tə pukina pə ısentaa ké tam. Mpv pə mayamaya ke tu la ye Iso í tisaa.

⁴ Na mpa pɛɛ pa tayanəyı ısayatu taa ké hotuyv tɔ pɛɛ pa təm ká təna wɛyɛɛ ıɛ? Təv, Iso təma pa ıɛ kuluyv na pá təŋ ısətəa kvcəv lɛɛŋ na pá hiki pa paa nyəm ke Iso Feesuyv Nanŋtv kɛŋ. ⁵ Pəɛ pə waalı pa nawa sı Iso Təm wɛ teu na pa cəkəna ısəna antulinya wei ı kəŋ tɔ ı toma wɛɛ tɔ. ⁶ Pə tənaya mpv pə waalı ké pa luwa na pá tayanı ısayatu taa ké hotuyv. Yəlaa ısu mpv pə taka pə fɛı pəsuyv sı pá húlı-wɛ sı pá tayanı təntɛ kɔfatɛ ke layasuyv. Pə taya pulv tɔ, Iso Pəyaya ke pa lələyı kam ke səm tesika tɔ na pá tuyı-kɛyɛ fɛɛɛ ke samaa taa.

⁷ Ye pa halə haləm na tɛv nukı pə taa ké tam na pə ta ləŋ nıkaya, na kutəyɔv la pə taa ké teu na pə waasi hallaa, ıɛ haləm mpi Iso koola-wəyı kəpəntv ké. ⁸ Ama ye səwa ke yem na kpai nyutv tıke lakəna pə taa, haləm mpi pə pəsa yem kɛɛ, na Iso naa kpalı-wı na pá tɛsəna-wəyı kəkə svv.

⁹ Ma taapalaa me, paa tə yəɣətəyi mpv tə tə tɛma tá taa təkpataa si í tá tooli, i we waasuyv mpaav taa ké. ¹⁰ Iso tá ké wei u təɣəyi tampana tə, na i kaa səə mə təma təə. Pəyele i kaa səə isəna í paasaa na í səəli-i na í waasi təə Iso seelaa leləə, na í tu təɣna-weye waasuyv tə. ¹¹ Ta luuy wee si paa mə taa wei í tasa isəle seesuyv ke mpv haləna pə tənaya, pəcə pə lá teitei isu í tɛluyv tə. ¹² Tá luuy fei si í loosi nəəhe. Ama tə caa ké si í təɣ mpa pa tɛɣ Iso na pa taa na pá wəna suulu na paa hiki mpi Iso ka təma si i ká ha tə pa akpaa.

Iso təma si i laki mpi tə i laki-wəyi

¹³ Waatv wei Iso heelaya Apələham si i ká lapı-i pəne na pəne tə, na tuunav ké. Na isu nəɣəlv fei wei i kəla-i na í ká tuuna ile tə ilena í tuuna i ti, ¹⁴ na í tə si: Ma heeliyi-ɣ təkpataa si maa la-ɣ kəpantv, na maa la na í hiki piya ke səsəm. ¹⁵ Mpyúy Apələham cayana suulu, haləna í kəə na í hiki mpi Iso ka təma si i ká lapı-i mpv tə. ¹⁶ Ye yəlaa í caa tuunav, wei i kəla-we tə i hətə ke pa yaaki na pá tuuna. Tuunav ké pəlv mpi pə loliyi yəlaa ke waatv wei pa laki ntəɣkpeesaya təɣə. ¹⁷ Iso ílé i caakaya ké si mpa i təma si i ká la kəpantvnaa mpe tə, pá nyi təkəlekele si i yəɣəta nti, i yəɣətaa ké tə kaa layasi. Pə təə ké i yəɣətaa na i tuu. ¹⁸ Təm naale inə i fei layasuyv, na pə fei pəsuyv si Iso í looli-ti. Pə təə mayamaya ke pə səsəa ta mpa tə hika təɣmelle ke i kin təɣə apalvtv, si tə təkı tɛluyv ɣku kv təm pa keesa-tv təɣə teu təkəɣkɛɣ. ¹⁹ Tɛluyv ɣku kv wee ké isu ta ləsasi kankanuyv kutəlvuyv ɣku tə wəna naani na kv kiiwa tə. Tə nyəmá si ta mayamaya tə pəsəyi na tə suv na tə polo na tə lu isətaa Iso təsəele taa puyv kəkakayav waalı haləna tə tala pə taa nanj taa. ²⁰ Tənaya Yesu tɛe-tuyv nəɣə, na í pəsi kətəlv səsə isu Meləciseteeki ke tam təə.

7

Kətvb na wulav Meləciseteeki

¹ Meləciseteeki unı i ka ké Salem wulav, na i ké isətaa Iso Səsə kətəlv. Meləciseteeki unı i səɣna Apələham ke waatv wei ílé i tɛma awulaa ke kəlvuyv ke yoo taa na í mələyi kpente tə, na í kooli-i kəpantv. ² Tənaya Apələham tala pə təna mpi i ka wəna təɣə təm naanəwa na í kpaya həɣəlvuyv kulmuyv na í ha-i. Meləciseteeki hətə nyuyv nté si tampana tv. Pəle pə waalı i ké Salem wulav, na pəle pə nyuyv nté si heesuyv tv. ³ Nəɣəlv ta nyi Meləciseteeki caa, pa ta nyi i too. Nəɣəlv ta nyi si akele ləlvəna na pə ləli na pə tala-i. Pa ta yəɣəti i ləlvuyv təm ke tiili, yaa i səm təm. I nəɣəsəna Iso Pəyaya, na í ké kətəlv ke tam təə ké.

⁴ I paasi na í ná apalv unı i səsəəntv yee. Halı ta caanaa caanaa caa səsə Apələham ná faya pə təna mpi i hika yoo taa təɣə təm naanəwa na í kpaya həɣəlvuyv kulmuyv na í ha-i. ⁵ Lefii nyəma mpa pa ké kətəlaa tə kəsəsutv ha-weye mpa ké si pá pəsəyi Iseyeli nyəma si pá celəyi-weye pa kəhikim təna həɣəlvuyv naanəwa taa kulmuyv. Pəyele paa ké yəlaa kulmaa ké, na pa təna pa ké Apələham piya. ⁶ Meləciseteeki na taa ké Lefii tv, paa na mpv i mv mpi Apələham wəna tə pə həɣəlvuyv naanəwa taa kulmuyv. Pəle pə paasi i koola kooləe kəpana ke wei i hika kəpantv nti Iso təma si i ká la tə. ⁷ Na isəna pə wee tə, səsə kooliyina səkpəlu ke kəpantv. ⁸ Ama kətəlaa kin ilə, mpa pa muyi mpi yəlaa wəna tə pə həɣəlvuyv naanəwa taa kulmuyv tə, pa ké yəlaa mpa saɣa pa wee cele pa fei təɣə. Ama ye Meləciseteeki kin ilə wei i we tam isu pa ɣmaav Iso Təm taa tə ílé i muna həɣəlvuyv naanəwa taa kulmuyv ɣku. ⁹ Ye pə lapa mpv tə pəsəyi na tə tə si waatv wei Apələham faya i wənav taa ké təm naanəwa na í ha mpv tə, Lefii mayamaya nyá felaa ké. Pəyele Lefii nyəma mpeye pa tayanəyi fayav naanəwa unı i wontu celuyv. ¹⁰ Pə taya pəlv

təə, waatu unı paa pa ta lələta Lefii tə i ka we i cəsə Apələham taa ké saa wei Meləciseteeeki sənjaya-i təyə.

¹¹ Lefii nyəma kətuɣu luna kəsəsutu nti pa tu lseyeli nyəma sı pá təŋ tə tə kinj. Pə na pə mpv tə Lefii nyəma kətəlaa mpe pa ta la təmle nte tə tewa təkpataa tə. Təfə pə taa yelee Aləŋ loŋja taa na pə tasa kətulv kufalv sıv isı Meləciseteeeki. ¹² Mpi tə, pə wee ké sı ye kətəlaa í layasaa, kəsəsutu náá layası tətə. ¹³ Təv, Tacaə wei i təm pa yəyətəyi isəntə tə i ké kpekəle lentə tu ké. Na pa kpekəle taa tu nəyəl v taa lata kətulv səsə təmle ke kətəya təlate taa. ¹⁴ Tə nyəmə teu təkpataa sı i ké Yuta kpekəle tu. Moisi yəyətəya kətəlaa təm tə i ta yaa kpekəle nté tə hətə.

Kətulv wei i nəyəsəna Meləciseteeeki tə

¹⁵ Mpi pə téesəyi-tuyv pə tampana kilisuyv təyələ sı: Kətulv nəyəl v ná luwa na í nəyəsəna Meləciseteeeki. ¹⁶ Pə təya yəlaa kəkəsət v ke pə təŋaa na pə kpa-i kətulv. Ama weesuyv ŋku kv fei wakəlyv tə kv toŋ taa ké pə kpana-i kətulv. ¹⁷ Pa ŋmaa ŋpəyú Isə Təm taa sı:

N ka pəsı kətulv ke tam təə isı Meləciseteeeki.

¹⁸ Nti pa sı ləŋ na pá təŋəyi-ti tə təle tə taa feina toma, na tu waasəyi pulv, iləna pá kú tələ. ¹⁹ Moisi kəsəsutu ná taa la nəyəl v na í təkpataa, tə ná mpv. Ama pə kəna-tuyv tēlyv kufalv v kəpampank v ŋku kv yeke na tə kətəna Isə tə.

²⁰ Mpi pə təə nəəŋə nyəŋ unē i kələa tə, pa kpa-i kətulv na Isə tuunav ké. Ama pa kpa lələa ke kətəlaa ke yem ké. ²¹ Pa kpa Yesu ké kətulv na tuunav, halı Isə yəyətı təfoo sı:

Tacaə yəyətəa na í tuu sı,

n ká pəsı kətulv səsə ke tam təə.

I kaa tuli tapəŋ ke nti i yəyətə mpv tə tə taa.

²² Pə təə mayaməya ke Yesu ná kəna-tuyv nəyə pēlyv kəpampam mpi paa pu kpa na pə tii pə kaa saalı tə.

²³ Pə kaasa lentı tətə sı kətəlaa kpa nyəma mpe paa we pəyale, pə təya pulv təə, lələa səkəya ké na lələa lēteyı pa luna taa. ²⁴ Ama Yesu íle i wēna i weesuyv ke tam na í təkı i kətulv t v ke tam, na nəyəl v kaa lēeti i lonte. ²⁵ Pə təə ké paa pəlee i pəsəyi na í waası pa təna mpa pa kətəyəna Isə ké unı i təə tə. Pə təya pulv təə, i wēna weesuyv ke tam ké, na í sələməyənə-weyə Isə.

²⁶ Yesu ké pə tu mənə mpv sı pá kpa-tuyv kətulv səsə. Pə təya pulv təə, i we tənəŋ, i feina taalı nəyəl v. Pəcə isayət v fei i kinj tə se. Pa fəya í na asayaa na halı pá kpaası-i na í tēe isətənyv təə. ²⁷ Pə fei sı i ká lakı kətasi ke tam ké unı i mayaməya i isayət v təə, na pə kaası na í lá samaa isayət v təə, isı kətəlaa səsaa lələa lakuyv tə. Ama waatu wei i ha i ti na í sı tə pə we isı i lapə kətəya ke təm kəlv m ke kpa kpa ke tam təə ké. ²⁸ Mpa Moisi kəsəsutu kpaakı kətəlaa tə pa teu ta tulı. Ama Isə ná kəma na í nyəsı kəsəsutu nəyə taa, na í yəyətəna tuunav na i Pəyəya pəsı kətulv səsə, na i teu tula kpa kpa ke tam təə.

8

Yesu kele ta kətulv səsə

¹ Təm nti tə təŋna yəyətəya ke mpv tə tə kite nté sı, tə wēna kətulv səsə ke mpv wei i kpa wa na í cəya Isə kawuləya tu kumte kəŋkəŋ taa ké isətəa tə. ² I lakı kətulv səsə kulapəle ke kətəya təlate cəkəle nte yulv ta siki, ama Tacaə mayaməya sikina-te tə taa.

³ Pa kpa kətulv səsə tə sı i pona Isə ké kvhaham na í la kətasi ké. Pə təə ké pə wee sı tá kətulv səsə í wēna mpi i ká polo na í lapı-i kətəya tə. ⁴ Ye atə

cəneye Yesu ka wee i taa tu lapu kətəlv. Mpi tə kətəlaa ka wee na pá təhna Iso ké kəhaham ponav isu pa keesa kusəsutv taa tə. ⁵ Mpi mpi kətəlaa mpe pa laki mpv tə, pa keesəna mpi pə we isətaa təyə na pá laki. Ie pə nəyəsəle ké pə taya pə mayamaya. Pə lapa kəlvn na nti tu tēm Moisi kin ke lapv tə. Saa wei i lapa səəlv si i sikiyi cokəle tə Iso heela-i si í siki-teye teitei isu paa keesa-i puyv tə tə, í taa coti. ⁶ Ama təmlə nte pa tv Yesu tə tə kəla mpe pa nyəna təcaγacaya. Pə taya pulv tə, in i teləsəna-tuyv nəyə pəelvyv kəpampam mpi pə luna kəpantv kəkəlvn nti Iso ka təma si i ká la tə tə kin tə.

⁷ Ye kancaalaya nəyə pəelvyv ka tewa təkpataa pa taa tasa nəyə kəfalaya ke pəelvyv tətəyə kəpənaya lonte. ⁸ Ama Iso yəlaa lapa taalı na Iso kaləyənə-we si:

Pə kəma na pə kəə maa yelev na má na Iseyeli nyəma tə tasa nəəsı kufası pəelvyv,
na pə krenna Yuta kəkəle nyəma tətə.
Taca má ma yəyətəna mpv.

⁹ Nəyə hka ma na-we tv pəeli tə ka kaa wee
isu má na pa caanaa caanaa tv pəelvyv hkaγa
waatv wei ma həma-we na má ləsi Icipiti taa tə.
Pa ta təkı nəyə hka má na-we tv pəela mpv tə.
Mpv pə lapəna na máa lə pa təm ke luyv.

Taca má ma yəyətəna mpv.

¹⁰ Nn, Taca má ma yəyətəna mpv si:

Nəyə hka kuyeyh in i waalı maa yelev na má na
Iseyeli nyəma tə pəeli təyəle si:

Maa kraya ma kusəsutv na má tv hatuu pa ləmayasəe taa.

Maa hmaa-təyi pa lotu taa.

Maa pəsi pa Iso na mpe paa pəsi ma yəlaa.

¹¹ Saa in nəyəlv kaa nəki i təyətəle ke seyeşuyv.

Nəyəlv kaa tə i taapalv si:

Nyi Taca.

Pə taya pulv tə,

pa təna paa nyi-m.

Pə krayav pəyaya na pə polo səsə tə.

¹² Maa husi pa kəpəntəh.

Ma kaa təsı pa isayav tə ké paa pəcə.

¹³ Ie timpı Iso yəyətəyi nəyə kəfalaya pəelvyv təm tə pə wee si kancaalaya nyəhka pənaa ké. Na pulv í pənaa na pə ceyətəyi, pə caa tēm ké.

9

Ate cəne Iso seev na isətaa Iso seev

¹ Kancaalaya nəyə hka paa pəelaa tə keke kaa wəna nti pa suwa na pa təhəyi na pá seeki Iso təyə, na tə Iso təseele ka we ate cəne. ² Paa sika cokəle ké, na ntə tə kəna pə tə pə tə nyənte, na pa yaa-te si kate taa. Na tənaya pa sukaya fəəla na taapəli na potopotonaa mpa pa ha Iso tə. ³ Puyv kəkəkəyav naale nyəhkv waalı kəna cokəle nte pa yaa si kate taa kate tə. ⁴ Na tənaya wəla cofolo ka wee na pá wəki tulaalvnaa ke i taa, na Iso nəyə pəelvyv atakaa na pá waasa i tənaya wəla təpai. Atakaa in i taa ka we wəla nyənaya na ka taa na mana, na Aləh kəpətəyə hku ku təwa hətə tə na pəe kəpaatanaa mpa pa tə pa hma nəyə pəelvyv təm tə. ⁵ Atakaa in i tə ka we teeli nyəma narəli mpa pa hóləyi si Iso we təna tə, na pa kəh ləpa timpı pa lakaya kətaya ke yəlaa isayav husuyv tə tə. Pə taya si cəneye tv yası-meye pə kantəlası təna təcıceı.

⁶ M̄p̄ȳḡ p̄ə t̄əna pu wee, paa mpīgi p̄ə lonte taa, na k̄ət̄əlaa n̄a suvkaya tam k̄e p̄ə t̄ə p̄ə t̄ə cok̄əle taa na p̄a lak̄i pa t̄əml̄e. ⁷ Ama hatuu p̄ə taa nȳənt̄e taa ul̄e k̄ət̄ul̄v s̄əṣ̄ə t̄ike suvkayana t̄əna, na p̄ənaɣa k̄e t̄əm kul̄əm t̄əkoŋ k̄e i suvkaya. Cal̄əm k̄e i pukayana t̄ənaɣa f̄eɳv̄ȳv̄ k̄e l̄əṣ̄ə k̄e i maɣamaɣa i k̄up̄ənt̄əŋ na k̄up̄ənt̄əŋ wei ul̄e samaa n̄a p̄ənta k̄up̄ənt̄v̄ t̄ə i t̄ə t̄ə t̄ə. ⁸ Feesuȳu Naŋŋtu h̄ul̄əɣ̄i t̄əna s̄i p̄ə t̄ə p̄ə t̄ə cok̄əle waat̄v̄ t̄əna taa, m̄paav̄ f̄e i s̄i ȳul̄v̄ i tala timpi pa yaa s̄i kat̄e taa kat̄e taa t̄ə. ⁹ M̄p̄v̄ un̄i p̄ə h̄ul̄əɣ̄i i s̄əna t̄ə we k̄ayana i s̄ənt̄ə t̄ə. P̄ə nȳv̄ȳv̄ n̄t̄e s̄i i s̄u pa k̄pakv̄ȳv̄v̄ k̄uhaham na pa k̄pakv̄ȳv̄v̄ wontu na p̄a lak̄i l̄əṣ̄ə k̄e k̄ət̄as̄i t̄ə, m̄p̄v̄ un̄i pu p̄əs̄əɣ̄i na p̄ə t̄aȳan̄i teu t̄əkp̄ataa k̄e wei i lak̄i m̄p̄v̄ t̄ə i lotu taa. ¹⁰ K̄v̄t̄əɣ̄v̄ na k̄v̄nȳv̄v̄ȳv̄v̄m̄ na nȳv̄ȳv̄ t̄ə asilima k̄eel̄v̄ȳv̄v̄ t̄əm t̄ike k̄e p̄ə paas̄ənaa. P̄ə k̄e ȳul̄v̄ t̄ənȳv̄v̄ nȳəm mpi pa suwa s̄i pa t̄əɣ̄əɣ̄i, hal̄əna k̄v̄ȳan̄ju l̄əṣ̄ə k̄a t̄aȳan̄i p̄ə t̄ənaɣa k̄ofam t̄ə.

¹¹ Ama Kilisiti n̄a lapa k̄up̄ənt̄ənaa m̄pa pa t̄əma k̄ənt̄e t̄ə pa k̄ət̄ul̄v̄ s̄əṣ̄ə. Na cok̄əle n̄t̄e t̄ə taa i lak̄i t̄əml̄e t̄ə t̄ə k̄əlaa, na t̄ə t̄əwa t̄əkp̄ataa. P̄ə t̄əȳa ȳəlaa sikina-k̄e, na t̄ə ta tu k̄ev̄ antulinya wei pa lapa kul̄ap̄v̄ k̄e i s̄ənt̄ə t̄ə i nȳənt̄e. ¹² Kilisiti s̄v̄v̄v̄ t̄əm kul̄əm k̄e i k̄pakp̄aa s̄v̄v̄v̄ k̄e kat̄e taa kat̄e taa t̄ə p̄ə t̄əȳa aṣ̄ənaa na nawee cal̄əm k̄e i lap̄əna k̄ət̄aȳa. Ama i maɣamaɣa i cal̄əm k̄e, ul̄əna p̄ə k̄əna-t̄v̄ȳv̄v̄ t̄a nȳv̄v̄ȳv̄v̄ ȳap̄v̄ k̄e tam t̄ə. ¹³ Ye aṣ̄ənaa na lat̄əṣ̄ənaa p̄ə cal̄əm na naaŋ al̄v̄ nȳəŋ wei pa nȳaɣasa i t̄əna na p̄a ŋmus̄əɣ̄i i t̄əlv̄ma k̄e ȳəlaa asilima nȳəma t̄ə t̄ə ta k̄p̄is̄i pa asilima k̄e k̄p̄iis̄uȳu, ¹⁴ k̄ac̄an̄fana Kilisiti cal̄əm na? Feesuȳu tam nȳəŋku t̄əŋ taa k̄e i lap̄əna i t̄əȳi l̄əṣ̄ə k̄e k̄ət̄aȳa ŋka ka t̄əwa t̄əkp̄ataa t̄ə. I cal̄əm k̄a l̄əs̄i ta lotu taa k̄e k̄p̄ai t̄əmanaa l̄əmaɣas̄e na t̄ə p̄əs̄i na t̄ə la l̄əṣ̄ə weesuȳu t̄ə t̄əml̄e.

¹⁵ P̄ə t̄ə k̄e Kilisiti k̄e wei i tel̄əṣ̄əɣ̄i n̄əɣ̄ə p̄eel̄v̄ȳv̄v̄ k̄ofam k̄e l̄əlaa t̄ə s̄i m̄pa l̄əṣ̄ə yaawa t̄ə p̄a h̄iki k̄up̄ənt̄v̄ tam nȳənt̄v̄ n̄t̄i l̄əṣ̄ə ka t̄əma s̄i i k̄a ha na p̄ə wee i s̄u pa k̄p̄ancoou t̄ə. Pa p̄əs̄əɣ̄i na p̄a h̄iki-t̄i. P̄ə t̄əȳa pul̄v̄ t̄ə, s̄əm lapa p̄ə taa, na s̄əm mpi p̄ə yekina na m̄pa paa we n̄əɣ̄ə p̄eel̄v̄ȳv̄v̄ k̄up̄ənt̄v̄ taa na p̄a p̄ənt̄əȳi t̄ə, p̄a lu k̄up̄ənt̄əŋ un̄i i taa.

¹⁶ Ye ȳul̄v̄ c̄aȳaa na i t̄əȳan̄i i s̄əna i caa p̄a lana i w̄enav̄ k̄e i s̄əm waal̄i t̄ə na p̄a t̄v̄ tak̄əlaȳa taa na p̄a s̄i, i s̄əpa na p̄əṣ̄ə. ¹⁷ Ye i w̄ena i i s̄e, tak̄əlaȳa i s̄u m̄p̄v̄ kaa la t̄əml̄e. Ama ye i k̄əma na i s̄i k̄e paa lana-k̄eɣ̄e t̄əml̄e. ¹⁸ P̄ə t̄ə k̄e pa t̄əla k̄an̄caal̄aȳa n̄əɣ̄ə p̄eel̄v̄ȳv̄v̄ t̄ə na cal̄əm. ¹⁹ K̄an̄caal̄aȳa ul̄e Moisi k̄p̄aȳa l̄əṣ̄ə k̄us̄əsut̄v̄ taa heeliȳi mpi p̄ə t̄əna t̄əɣ̄ə na i k̄ees̄i samaa t̄əna. Ul̄əna i k̄p̄aȳa h̄is̄əp̄v̄ k̄p̄at̄ȳḡ na heeŋ h̄unt̄v̄ k̄us̄eem̄t̄v̄ na i lii nawee cal̄əm na lum̄ p̄ə taa, na i k̄p̄ənt̄əna l̄əṣ̄ə t̄əm tak̄əlaȳa na ȳəlaa pa t̄ə na i ŋmus̄i. ²⁰ Na i t̄ə s̄i: P̄əne un̄i p̄ə k̄ena cal̄əm mpi p̄ə lak̄i na n̄əɣ̄ə ŋka l̄əṣ̄ə p̄eel̄aa na i t̄ə s̄i i t̄əki t̄əkeŋkeŋ t̄ə k̄a la tampana. ²¹ Ul̄əna Moisi t̄asa cal̄əm k̄e k̄p̄aȳan̄ na i ŋmus̄i cok̄əle t̄ə na l̄əṣ̄ə s̄eev̄ wontu t̄əna t̄ə. ²² Na i s̄u pa k̄ees̄a k̄us̄əsut̄v̄ taa t̄ə, cal̄əm mpi, p̄ə we i s̄u p̄ə t̄ənaɣa p̄ə t̄əȳan̄aa, na ye cal̄əm i ta ti, pa kaa h̄us̄i n̄əɣ̄əlv̄v̄ i isaȳat̄v̄ k̄e paa p̄əṣ̄ə.

Kilisiti k̄ət̄aȳa h̄us̄v̄ȳv̄v̄ k̄e isaȳat̄v̄

²³ Na i s̄u pa t̄əȳan̄a mpi p̄ə we i s̄ətaa t̄ə p̄ə n̄əɣ̄əs̄əle k̄e m̄p̄v̄ t̄ə, p̄ə wee s̄i p̄a la i s̄ətaa nȳəm maɣamaɣa k̄e k̄ət̄as̄i k̄up̄ənt̄v̄ n̄s̄i s̄i k̄əla m̄p̄ȳḡ teu t̄ə. ²⁴ P̄ə t̄əȳa pul̄v̄ t̄ə, kat̄e t̄ete n̄t̄e t̄ə taa Kilisiti s̄v̄v̄v̄ t̄ə t̄ə ta k̄e n̄t̄e ȳəlaa lapa na t̄ə n̄əɣ̄əs̄əna i s̄ətaa nȳənt̄e k̄e k̄v̄n̄əɣ̄əs̄v̄ t̄ə. Ama i s̄ətaa maɣamaɣa k̄e i k̄p̄awa s̄i i p̄uki i s̄əŋ l̄əṣ̄ə i s̄ənt̄aa na i wiiki ta k̄v̄nȳv̄v̄. ²⁵ Paa p̄ənaɣa ŋka Ȳuta nȳəma k̄ət̄ul̄v̄ s̄əṣ̄ə pukina wontu cal̄əm k̄e kat̄e t̄ete k̄e. Ama Kilisiti il̄e i ta s̄v̄v̄ s̄i i lak̄i i t̄əȳi k̄ət̄aȳa na i l̄əl̄əȳ. ²⁶ Ye pu we m̄p̄v̄ i ka t̄əɣ̄ə k̄v̄nȳv̄v̄ k̄e t̄əm p̄aȳal̄e k̄e hatuu antulinya lap̄v̄ waat̄v̄. Ama i k̄əma k̄aȳan̄aȳa t̄əm kul̄əm k̄e i k̄pakp̄aa

kəntə ke tənaya kuyeyə inə i taa si í la i təyi kətaya na í kú isayatu tənəhənə.
²⁷ Pə tema suw si paa yulw wei i ká si təm kuləm kέ, na pəle pə waali ilena Iso
 huuna-i təm. ²⁸ Mpu inu tətəyə pa lapa Kilisiti ke kətaya ke təm kuləm si pə
 ləsi yəlaa samaa isayatu. I ká tasa məlvuy, ilə pə taya isayatu təm təw kέ i ká
 kəw pəle. Ama mpa pa tanə-i tə pa nyəwəh yaruw kέ.

10

¹ Kusəsutu nti paa towa Yuta nyəma tə tə ta hulə kəpantunaa mpa paa
 kəw cele tə pa mayamaya ke teitei. Ama pə nəyəsəle ke pə hulaa. Pə təw kέ
 kusəsutu nti tə ta pəsi na tə lá na mpa pa kəpətəyənə Iso tə pá te təkpataa, na
 kətasi kuləmasi nsi pa laki paa pənaya ηkaya tam tə. ² Ye pu kpiisa mpa pa
 seekaya Iso kέ mpu pə taka tə pa isayatu təkpataa ke təm kuləm təw, pəle pa
 taa tasəyi pa isayatu təm təwəy, pəwə pa taa nəki kətasi nasələyi lapu tətə.
³ Mpi təyələ si pa lakuyw kətasi nsəyi paa pənaya ηka tə pə təwəy yəlaa ke pa
 isayatu təw kέ. ⁴ Pə taya pulw təw, latəcənəa na acəwənaa pa caləm kaa pəsi na
 pə ləsi isayatu ke paa pəwə.

⁵ Pə təw kέ waatu wei Kilisiti kəhaya antulinya taa tə i təma Iso si:
 Nn caa kətasi pəyele nn caa kəhaham.

Ama n ηma-m təwəy.

⁶ Kətasi nsi kəkə lusa si tənə tə si ta ke-η pulw.

Na isayatu husəy wə-η yem tətə.

⁷ Tənaya ma təma si:

Hai Iso, mayalə.

Ma kəh si má la nyá luyw nyəntu isu pa kəesa
 ma təm ke Iso kusəsutu takəlaya taa tə.

⁸ I caala yəyətuyw ke si: Nn caa kətasi na kəhaham na kətasi nsi kəkə nyaya si
 tənə tə na isayatu husəy kətasi. Pə tənaya mpu pə ta ke-η pulw. Pəyele pə wə
 kusəsutu taa si pá la kətasi nsəyi mpu. ⁹ I tema mpyəy yəyətuyw təy i təma si:
 Hai Iso, mayalə. Ma kəh si má la nyá luyw nyəntu. Mpyəy pə lapa na Iso kú
 kətasi nsi pa lakaya tə, ilena Kilisiti kətasi lapu náa mw kəpəm lonte. ¹⁰ Yesu
 Kilisiti lapa Iso luyw nyəntu na í lá i təyi kətaya na pə kpiisi ta isayatu ke tam
 təw.

¹¹ Paa kətulw wei i səhəy isə na í laki kətasi ke paa ifemle nte tə, kuləmasi
 nsəyi i laki tam. Pəyele si kaa pəsi na si husi isayatu ke paa pəwə. ¹² Ama
 Kilisiti ilé i lapa isayatu husəy kətaya ke təm kuləm təkəh, na kətaya ηke
 ka laki təmle ke tam. Kilisiti tema mpu ilena í kpa na í caya Iso kəhəh taa.
¹³ Kayana tənaya i wəe na í caya na í tanəa si Iso í kəna i kolontunaa na í
 loosi nəwəe ke pa təw. ¹⁴ Təm kuləm təkəh kέ i ha i ti si pa tənə mpa pa isayatu
 kpiisaa tə pá tə təkpataa.

¹⁵ Na Feesuyw Nəhətu huləyi-tuyw pə tampana. Pə təw kέ i caala yəyətuyw
 si:

¹⁶ Nn, Taca yəyətə mpu si,

nəyə ηka kuyeyə inu i waali maa yele na

má na-wə tə pəeli təyələ si,

maa kpaaya ma kusəsutu na má tu pa lotunaa taa.

Maa ηmaa-təyi pa ləmayasəe taa.

¹⁷ Ilena í tasa si: Ma kaa tasa təwəy ke pa isayatu na pa kəpəntəh təw kέ paa
 pəwə. ¹⁸ Ye pa tema yulw isayatu ke husəy u nəkəyi na í tasa kətaya ke lapu si
 pə husi i isayatu tətə.

¹⁹ Təv, ma taapalaa, isu Yesu weesuyu liu tə pə təv tə pəsəxi na té suu kate taa kate taa təkaa. ²⁰ Pəneente i tula-tuyv weesuyu mpaav kufaluyv, ku luna puuyv kukakayav na waali. Puuyv ŋku ku kena isu i tənuyv mayamaya. ²¹ Tə wena kətulv səsə wei pa suwa si i nyənəxi Isə təyaya təv tə. ²² Ye mpv ile tə krətəna Isə na lotu kuləmtv na naani kəpampəv na tənəv wei pa səwa lum kəpam tə. Tə taa nu isayatiya tan ke ta lotu taa. ²³ Tə tək i tā tēlvuyv ŋku ku təm tə hūləxi isəntə təvə teu. Pə taya pulv təv, tə pəsəxi na té cayana naani si mpi mpi Isə ka təma si i ká la-tv tə i ká la-wi. ²⁴ Tə nyənəxi ta təma təv na té lá na tə səsə təmayə səlvuyv na té kvs i ta konyuləv ke kəpantv lapv təv. ²⁵ Tə taa yeve timpi pə ké si i tá tənə té koti təvə pote isu leləa ná kisuyu pote tə. Ama té ten təmayə tam na pə tu kələnə waatv inə wei i taa tə loosiyi Tacaa kuyaku na kú kəv tə.

²⁶ Pə taya pulv, ye tə tənə isayav lapv təfaa pəyele tə təma tampana nyəm, pə ta kaasi isayav husuyv kətaya nakəli tətə. ²⁷ Ama té cayana tapahoi si Isə hūvle ná tanə-tuyv cele. ²⁸ Pa suwa si ye nəyəlv pəntə Moisi kusəsutv na yəlaa naale yaa tooso na-i na pa isəpee na pá tisi si ye rəpəy, pá kv-i, pá taa nyən i pətətəle. ²⁹ Təv ye pə we mpv ile isənəya paa lana wei i fela Isə pəyaya ke i nəvəe tē na i nyənə nəyə pəlvuyv caləm mpi pə tayanə-i təvə yem na i ku Feesuyu Nanjtu nyuyv tə? I nyi teu si i saləka kaa wee keesuyv. ³⁰ Tə nyəmá wei i yəvətəa si: Kám leetəna paa wei ké i isayav na máv feləna paa wei ké mpi i lapv tə. Na kuləm inu i tasəna yəvətuyv si: Tacaa ká hūna i yəlaa ke təm. ³¹ Si nı tuti nyá təyi Isə weesuyu tv nıv taa tə pə we səvəntv ke səsəm yoo.

³² I təsə isənə pə təma-meyə lapv ke waatv wei Isə lapa na mə isəntəv ce tə. Pu svuyv-meyə konyəntəvəle səsəle taa ké kəpəpə na i səv təca ke wahala inu i taa tə. ³³ Kuləmaa meye pa tənə tūsv na pá lakı mpi pə fei teu təvə samaa taa. Pəyele kuləmaa me mə səlv ná pına si i te mpa pa tənə wahala tuyv isu me tə. ³⁴ I tá cəli mə ti na saləkətvnaa konyəv təvəv. Waatv wei pa leekaya mə wənav tə i tá kee nyuyv mayamaya. Pə taya pulv təv, i ka nyəmá teu si i wəna wənav mpi pə kəla rəpəy teu na pə taanəxi tam tə. ³⁵ Ye mpv ile mə naani i taa si. Mpi tə i təv ké pa su-meyə kasəyaya səsəya. ³⁶ Ye i feina suulu i kaa pəsi na i la Isə luyv nyəntv na ilé i ha-meyə mpi i ka təma si i ká ha-me tə. ³⁷ Pə mayamaya ke pa ŋmaa Isə Təm taa si:

Pə kaasa pəcə mayamaya ké si

wei i kaya i kəv tə i kəv.

I kaa taanə se.

³⁸ Na wei ma yaa ma yulvəv tə i ká tē-m na i taa ké iləna i tūli-ti.

Ama ye i tula tapəv ma kaa lapv-i luyv tətə.

³⁹ Tá ta ké mpa pa tuliyi tapəv na pá leki yem tə. Ama tə ké mpa pa təma Isə na pa taa na pu ya pa nyəv təvə.

11

Taa temnav ke Isə lakı mpi tə

¹ Timpi pa tən sv yulv təma i taa na Isə təvəle waatv wei i tanə pulv na sika fei tə, na i tūy pulvəv naani pəyele pəle pu naa tə. ² Isə taa temnav mpi pə təv ké Isə sama ləntaa nyəma.

³ Isə taa temnav mpi pə yelina na té cəkəna si Isə yəvətə kuyəvətə na isətəa na ate pə lá, haləna mpi pu naa tə pə luna mpi pə naa tə pə taa.

⁴ Isə taa temnav mpi pə təv ké Apəeli lapa Isə ké kətaya ŋka ka kəla Kayini nyəvka ke teu tə. I temna Isə na i taa təvə Isə ná yaa-i yulvəv, pə taya pulv

təə Iso sama i kuhav. Apreli temna Iso na i taa təyə paa na i sərv tə i tərna yəyətaya.

⁵ Iso taa temnav mri pə təə ké pə ta yele si Henəki i si kusərv. Ama pə kpaça-i na i se na pé kpaasi-i Iso colə, na nəyələ ta tasa-i keesuyu, Iso kpaasa-i i colə tə pə təə. Pa ηmaa Iso Təm taa si: Henəki te Iso təyə Iso kpaasa-i. ⁶ Na mpyúyú pə wee, ye pə taya Iso taa temnav təə yulə kaa te Iso. Mri tə, ye yulə caa i kpətəna Iso, pəntv ká te i taa ké təkpataa si Iso wee na i feləyi mpa pa preekəyi-i tə.

⁷ Iso taa temnav mri pə təə ké Nowee nu Iso kpaalvyu ke waatu wei i heeləya-i si pulv ká kəə tə. Paa na i ta nata-wi na i isəpəle tə i nu Iso nəyə taa təm, iləna i saaki atakaa pəyəlvyu səsəəv na pé yá i na i təyaya nyéma pa nyəəη. Mpyúyú pə lapa na i ku antulinya təm na Iso náa yaa-i yuləpəη ke i tem i taa na Iso tə pə təə.

⁸ Iso taa temnav mri pə təə ké Apələham lapa mri Iso yaa-i na i heeli-i si i la tə. I kulaa na i tee tetv nti Iso caa si té la i na i piya pa nyəntv təkpataa tə. I yela i tetv na i tee, i ta tu nyəm timpi mayamaya i puki tə. ⁹ Iso ké i temna i taa na pé lá i caya tetv nti Iso ka təma si i ká cele-i tə tə taa, na n nawa n tə si i ka ké msvl. Mpyúyú i svv coka tee, na Isaaka na Yakərvwe. Iso ka heela pəle pa mayamaya si i ká la-weye mrv. ¹⁰ Pə taya pulv təə, Apələham caakaya icate nte tə kutuləη kila kii teu təyə, nte Iso mayamaya puwa na i ηma tə.

¹¹ Iso taa temnav təə ké pə yelaa na Apələham pəsi na i hiki pəyaya na i tema kpatəlvv, na Saala ná táa fei ləlvv təm taa tətə. I tv naani ké teu təkpataa si nti Iso yəyətəa si i ká lapi-i tə tə kaa saali. ¹² Mpyúyú pə lapa na yulv kulv wei i tema mpyúyú sərv tə i ləli na pé ləli təyomyom isv isətulvηasi ke isətəlvv taa, na isv tenku nəyə kanyəηa pee.

¹³ Pəne in i pa təna pa tema Iso na pa taa, haləna pá polo pá si, pa ta hiki mri Iso ka təma si i ká ha-we tə. Ama pa loosa-wəyi kuləosu ke hatuu pooləη ké, na pá msvli na pá tə si mpe pa ké msvlaa na pa cəəsa kvəəəsv ke ate cəneye.

¹⁴ Mpa pa yəyətəyi mrv tə pa húləyi təkpataa ké si pa preekəyi pa mayamaya pa tetv. ¹⁵ Ye pa ləsasi ka we timpi pa luwa tə, pa taa laη mpaav na pá məli.

¹⁶ Ama tampa na təə pa preekaya tetv nti təkəla teu təyə. Ntəyələ isətəa nyəntv. Pə təə ké pə fei Iso ké feele si pá yaa-i pa Iso, i tema-weye icate kvəpante tayanvsv tə se.

¹⁷ Iso taa temnav yelina Apələham kpa i pəyaya Isaaka si i kvyi-ke na i lá Iso ké kətaya ke waatu wei Iso ná tee i waali ké kvtee si i naa tə. Iso ka tema Apələham ke nəəsi svv, paa na mrv i kpaça i pəyaya ηka ka tike i ka ləla mrv tə si i kvyi. ¹⁸ Iso ka heela-i si Isaaka kin ke i ká hikina piya. ¹⁹ Apələham ka mayasa i taa si Iso pəsəyi na i tayan i Isaaka ke feesuyv. Na pə we isv mrvyule pə tu lapa. I səpaya na pé feesi-i na pé tayan-i Apələham ke celvyv.

²⁰ Iso taa temnav mri pə təə ké Isaaka koolaa si Iso i la kvəpantv ke Yakərv na Isav ke cele.

²¹ Saa wei Yakərv wusa səm tə Iso taa temnav mri pə yelina na i kooli Yosəefv piya təna təə ké kvəpantv na i see Iso na i nyəka i kvátúyú təə.

²² Iso taa temnav mri pə təə ké waatu wei Yosəefv caakaya səm tə i yəyətə Iseyeli nyéma Icipiti taa luw təm, na i keesi-weye isəna paa laηa i msvwa tə.

²³ Iso taa temnav mri pə təə ké Moisi caa na i too pa ηməsa-i isətənaa tooso ké i ləlvv waali. Pa nawa si i tewa ilə pa ta nyana nti wulav ka təma si pá taa la tə tə lapv.

²⁴ Waatu wei Moisi lapa səsə tə i tema Iso na i taa təyə i kisaa si pá taa yaa-i Icipiti wulav səsə pəelə pəyaya. ²⁵ Pə kəla-i lelen si pá tú i na Iso yəlaa ke

konyəŋ na mpi ı ká yəələna ısayatv ke wee naale tike tə. ²⁶ I nawa sı ye yəlaa í kisa-ı ısu pa kisuyu Mesii tə pə kəla-ı teu ke İcipiti apititu təna. Pə taya pulv təə, cele kufeluyv ke ı pəkəyi.

²⁷ Moisi tema İso na ı taa təyv waatv wei í lu İcipiti na wulav pááná huu ı təə tə pə ta tə ı lanje. I səŋa teu təca, mpi tə ı naakaya İso wei ı fei pá na-ı tə. ²⁸ İso taa təmnav təə kə ı sı Teev acima təyv, na í tə sı pá taa caləm ke nanŋ nənəəsi na səm ıətəa tillu í taa kv İseyeli nyəma kancaalaya kuləlaa.

²⁹ İso taa təmnav mpi pə təə kə İseyeli nyəma tesa səsencaası tənku ke puylaya ısu kacaŋa təə. İcipiti nyəma ná keena-we ılena lvm təyv pəle.

³⁰ İso taa təmnav mpi pə yelina Yeliko kolonja tima təmuyvuyv kə waatv wei İseyeli nyəma təma na pá cəna-keve kuyeyŋ naatosompəyolaya tə. ³¹ İso taa təmnav mpi pə təə kə pa ta krentəna mpa pa kisa İso nyəntv tə na apalaa təna alv Laharı na pá kv. Mpi tə alv ıni ı təkə ıcate feŋlaa ke teu ke waatv wei pa tala ı te tə.

³² Ntiyi maa tasa yəyətaya ıle yee? Tapacayale fei-m sı má yəyətı Ketiyəŋ, na Palakı, na Samsəŋ, na Yefete, na Tafiiti, na Samiyeli, na İso kuyəyətutv teləsəlaa pa təm. ³³ Pa tema İso na pa taa təyv pa təya ləlaa tetv, na pə təə kə pa təŋa tampana, ılena İso ha-weye mpi ı ka təma sı ı ká ha-we tə. Pa tema İso na pa taa təə kə pa təkə təylası nəəsi, ³⁴ na pá teesi kəkəsi nsi sı muyi kemkem tə. Pa tema İso na pa taa təyv pa lu layate nəyv taa. Mpu pə yelina na paa kev acamaa tə pá pəsi tampana nyəma. Pa tema İso na pa taa təyv pa lapa akanaa ke yonŋ taa na pá kəli pa kolontunaa yoolaa loosi. ³⁵ İso taa təmnav təə kə pa feesa alaa ke pa sətəa na pá cela-we.

Ləlaa ná nawa kankanjsi na haləna pá can na pá sı, pa ta kisi wahala ıni ı təyv. Pə taya pulv təə, pa caakaya kə sı pá feesi-we na pá hiki weesuyu kvpampankv. ³⁶ Pa foota ləlaa na pá ma-weye akpatee, pa həka ləlaa ke alukpala na pá tv-weye saləka. ³⁷ Pa yaya ləlaa ke pəe na pá sı, na pá naası ləlaa, na pá tala ləlaa ke tilima naale naale na pa ıse. Pa laa ləlaa ke kulaa na seesi. Heeŋ na pəŋ pə alema ke pa təyolaya na pá yeləyi. Anı pa hulvmaa təkəŋkəŋ pəyele pa tənna-weye wahala tıyv na pá laki-weye nyəŋ. ³⁸ Yəlaa pane pa tee antulinya taa cəne cayav. Pa cəakaya yem kə wulaya tetv taa na pəəŋ taa. Pa təsvlenaa nté kvkraməŋ tee na tulukusi taa.

³⁹ Pane ıni pa təna pa tema pa taa na İso təyv İso sama-we. Paa na mpu pa ta hiki mpi İso ka təma sı ı ká ha-we tə. ⁴⁰ Pə taya pulv təə, İso ka huşwa sı ı ká la taya mpi pə kəla teu tə ıle ı ta tisi sı pá te təkpataa na taa fei.

12

İso kele Taca

¹ Təv, ısu yəlaa samaa tuutuuma ıne ı tama-tıyv kotaya na ı tema ınpəyú larv na tə nyəmá təkəlekele tə, ta tətə tə həyəsı na tə pəti pə təna mpi pu kayatı-tv sı tə taa polo ləŋləŋ tə, na tə lə ısayatv nti tə matəna-tıyv tam tə. ılena tə kraya casəle ke teu ke mpi pə we tá nəyv təə tə pə waalı. ² Tə kraya tá ıse na tə pá Yesu təə, ıni ı kəna ta İso seev nyıyv na pə tapıyv. I ta nyəni tesika təə səm feele, ı tisaası sı pá kamı-ı tesika təə na í sı. Pə taya pulv təə kə ı tisa mpu, lanhulvmle nte tə taŋa-ı cele təyv ı nyənaya. Na kayana í caya İso kumte kəŋkəŋ taa.

³ Me mu caya na í mayası mə taa na í na ıəna asayaa yoonə-ı na í tá kpeəsi tə. I nyənna təna, pəcə í taa kəə na í kpisi na í lə təəŋ. ⁴ Pə taya pulv təə, tuu mə na asayaa í luki tə í ta ləta na halı í can í sı mə təlvte taa. ⁵ İ səəwa apalutv səəsvyv təm nti İso heeliyi-me ısu yulv seyesıyv ı piya tə yee? I təma sı:

Ma pəyalu, paasəna teu ke waatu wei

Tacaa hən nyá ħkraḥyυ tə.

Na ye i kaləxəna-η taa lə nyá apalətu.

⁶ Pə taya pulu təə,

wei Tacaa səlaa tə puntu ħkraḥyυ ke i hən.

Na wei i nyənəxi i pəyaya tə puntu ke i kətəxi.

⁷ I təxə mə konyəməη na suulu na í nyən-i isu cəcə hənhyυ i pəyaya ħkraḥyυ tə. Konyəməη wei í təkuyυ mpυ tə inu i huləxəna si ləə nyənəxi-məxə i piya.

Pəyaya ħka ka ħkraḥyυ ke ka caa u hən? ⁸ Ye u hən mə ħkraḥyυ isu i laku i piya təna tə pə hóləxi ké si í tá ké i piya mayamaya. Ama í ké apalaa naale piya ké.

⁹ Tə nyənna ta caanaa mayamaya ke ate cəne. Pa hən tá ħkraḥyυ na tə seeki-wə. Ye tá caanaa hən tá ħkraḥyυ na tə seeki-wə, pə wəe si tu nuna tá isətəa Caa na pə kəli mpυ na tə hiki weesin.

¹⁰ Ta caanaa mayamaya ná hən tá ħkraḥyυ ke wəe naale ke isəna pə maya-wə tə. Ama si pə waasi-tu təə ké ləə ná hən tá ħkraḥyυ si tə kraxa i tənəηη wəetu.

¹¹ Waatu wei pa hən tá ħkraḥyυ tə pə caya-tuyυ isu pa tuyi-tuyυ wahala, pə fəi laḥhuləmlə se. Ama pə kəη na pə leeli uləna mpa pa ħkraḥyυ pa həma mpυ na pə seyeši-wə tə, pá na kupantu ke pə taa. Puntunaa təntə teeki na pə kəna-wəxə heesuyυ.

Kvseyəsətu na kvkpaalətu

¹² I la na mə niη kvəpəη na mə nəəheə acamaa pə nyəə təη. ¹³ Na í təηəxi ḥpəyú tam ké mpaη kvsiyisin, pə taa kəə na sekəllu nəyəlu í coləsi mpaas, ama í hiki toma.

¹⁴ I la kookali na mə na yəlaa təna í wəena təma na lelen na mə təntə keesi teu. Pə taya pulu, ye yulu təntə ta keesi teu puntu kaa keesi Tacaa. ¹⁵ I la laakali na nəyəlu í taa kəə na í tayanu ləə pəleə ke laḥyυ. I la laakali tətə na pə taa kəə na mə taa nəyəlu pəsi isu tuyυ isayav nyəəkyυ na kv nyan wakələxi yəlaa tə.

¹⁶ I la laakali tətə na mə taa nəyəlu í taa la asilima yaa ləə nyəm pəsi i isəntəa ké yem, isu pə lapu ləə na í kraxa i səəəntu ləntə na í pəeti təxəniya tə tə.

¹⁷ Mə mayamaya í nawa isəna pə kəma waali waali na í nyuli si i caa í kooli-i kupantu, uləna pá lə-i tə. Pə taya pulu təə, pə fəi pəsuyυ si í məli waali na í tayanu mpi i ka təma wakəlyυ tə, uləna í wii yem.

¹⁸ Mə í tá krətəna puyυ ħku yulu pəsəxi na í tokina tə isu ləxəli nyəma, ħku kv təə kəkə təη nyəηka mukaxa tə, na isəηmuntə na səkrətyυ na heelimuyυ pə nyalaa tə, ¹⁹ na pá nu akantəle wula na pə yəxətəxi tə. Saa wei ləxəli nyəma nu pə yəxətəxi mpυ tə, pa təma si pə yele mpυ, pə taa tasa-wəxə yəxətənav ke paa pəcə mayamaya.

²⁰ Pə taya pulu təə, təm nti paa heela-wə si ye yulu yaa krəntə mayamaya tokina puyυ ħku, paa yaxa-təxə pəe na pá kv tə, tə kəla-wəxə təη. ²¹ Pə nyənhyυ lapa səxəntu haləna Moisi mayamaya tə si səxəntu kəla inu na í selixi.

²² Ama mə mə krətəna Siyən puyυ, na ləə weesuyυ tu icatə isətəa Yosalem na tə isətəa tillaa tuutuuma. ²³ I krətəna ləə kancaalaya kululaa mpa pa həla pa ηmaa isətəa na pá kotina laḥhuləmlə tə. I krətəna ləə wei i ká hūna yəlaa tənaya təm tə, na í krətəna i yəlaa kupama mpa pa lapa na pá te təkpataa tə pa ləsasi.

²⁴ I krətəna Yesu wei i ké nəxə pəeluyυ kufam teləsulə tə. I krətəna i caləm kvηmusəm mpi pə yəxətəxi kəla Apəeli nyəm nyəηka təcəyaxaya tə.

²⁵ I la laakali, í taa kisi wei i yəxətəxəna-mə tə i təm ke nuu. Mpa pa kisa wei i kraalaya ləə təm ke ate cəne tə i təm nuu tə pa ta kpisi pəle pa ħkraḥyυ ke həm, kacaxfana ta mpa tu ha lumaya ke wei i wə hatuu isətəa na í yəxətəntu tə? ²⁶ I yəxətəa na i yəxətəxi cyiti tətə təna. Ama i tasa-tuyυ heeluyυ si i ká tasa atəxə cyituyυ, haləna í krəntəna isətəa. ²⁷ Timpi pa təη mpυ si paa tasa

tə pə wεε kele sɪ mpi mpi pə lapa na pu ciyiti-wɪ tə pu saalı yem ɪlɛna mpi pu caya tam tə pələ pə lɛɛti.

²⁸ Tu hiki kawulaya ŋka kaa caya tam tə ɪlɛ tɔ la Iso ké tɔmlɛ ke ɪsəna mpi pu maya-ɪ tə, na tɔ see-ɪ na tɔ nyanŋna-ɪ na tɔ huli sɪ ɪ nyana tɔmlɛ sɛɛv nté.

²⁹ Tá Iso ké kəkə ŋka ka nyaki pə tɔna tɔyɔ.

13

Isəna tu la na Iso sɔɔli-tv tɔ

¹ Ɔ sɔɔləyi tɔmaya tam isu pulv na ɪ neu. ² Anɪ pə wεε sɪ ɪ təkəyi muɔlaa mpa pa kɔŋ mə te tɔyɔ teu tə ɪ nuwa. Lɛlaa lapa ɪsɔtaa tillaa ke muɔlle ke pə lapv taa, pa tɔŋna sɪ yɔlaa ke yem. ³ Ɔ tɔɔsɪ saləkətɔnaa tɔɔ isu ye mə na-we ɪ ka wenna saləka ɪnɪ ɪ taa ɪ ka lapa tɔ. Na ɪ tɔɔsɪ mpa pa laki nyan tɔ pa tɔm isu mə mayamaya ke pa laki mpv.

⁴ Paa wei ɪ nyənɪ alv kpaɣav tɔm isu pulv sɔsɔɔm. Na apalv na alv pa taa nɔyɔlv náa taa la yem yem tɔtɔ. Iso ká huɔna tɔm ke mpa pa laki asilima na mpa pa laki wasaŋkalətv tɔ.

⁵ Ɔ taa nyənəyi pɔyɔlaya ke mə kulapv taa. Ama mə laŋa ɪ heɛna mpi ɪ wɛna tɔ. Pə taya pulv tɔɔ, Iso yɔyɔtaa sɪ: Ma kaa lɔ-ŋ paa pəcɔ, maa wεε nyá waalı ké tam. ⁶ Pə tɔɔ ké tə pəsəyi na tɔ yɔyɔtəna naani sɪ:

Tacaa kele ma tentu,

ma kaa nyana pulv.

Yulv pəsəyi na ɪ la-m we?

⁷ Ɔ tɔɔsɪ mə kancaalaya sɔsaa mpa pa caala-mɛye Iso Tɔm heeluyv tə pa tɔɔ. Ɔ nyənna ɪsəna pa yaasi ka wεε tə, na ɪsəna pɛle pa sɔpa tɔ, na ɪ keɛsəna ɪsəna pɛle pa tɛma Iso na pa taa tɔ na ɪ lá mpv. ⁸ Ɔsəna Yesu Kilisiti ka wεε tɔ mɔpɔyɔ ɪ wε saŋa, na mɔpɔyɔ ɪ ká wεε tam. ⁹ Ɔ taa yele na sɛyəsəy kufan ɪnɪ ɪ tɔna, ɪ nɔyɔ na ɪ suka, ɪ tolisi-me. Pə taya pulv tɔɔ, mpi pə kəla teu tɔyɔle sɪ Iso pɛɛlɛ ɪ la na tɔ hikiyi tɔŋ ke ta hɔwεε taa. Pə taa wεε kutɔyɔv cɔlvɔv kin. Mpa pa paasəyɔna kutɔyɔv cɔlvɔv tə paa waaki pə taa ké pulv.

¹⁰ Kətəlaa mpa pa laki tɔmlɛ ke Yuta kətasi cokəle taa tə pa feina mpa sɪ pá tɔyɔ mpi pa kv tá kətaya tɔlate taa tɔ. ¹¹ Yuta kətulv sɔsɔ kpaɣəyi wontu nti tə caləm ké, na ɪ pona cokəle taa na ɪ feɛnɪ sɪ pə husɪ yɔlaa ɪsəyav. Ɔlɛna pá kpaɣa wontu nti pa kuwa mpv tə tə mayamaya na pá pona tɔsikile waalı na pá tv kəkə. ¹² Pə tɔɔ ké Yesu sɔpa ɪcatɛ na waalı sɪ ɪ mayamaya ɪ caləm ɪ tayanɪ yɔlaa samaa. ¹³ Mpv tə tɔ polo ɪ kin ke tɔsikile waalı na pá kisi-tv isu pa kisuyv ɪnɪ tɔ. ¹⁴ Mpi tə tə feina ɪcatɛ tam nyəntɛ ke atɛ cəne. Ama cele nyəntɛ ke tə pɛɛkəyi. ¹⁵ Tə saŋ Iso ké tam na pə lá teitei isu tə lapa-ɪ kətaya na Yesu tɔŋ taa. Pə nyuvv nté sɪ ɪ hətɛ ɪ yaaki tá nɔɔsɪ taa ké tam. ¹⁶ Ɔ taa sɔv kɔpantv lapv na tɔmaya tem ke tam, pə taya pulv tɔɔ, kətaya isu mɔpɔyɔ Iso sɔɔlaa.

¹⁷ Ɔ nukəna mə sɔsaa na ɪ seeki-wε. Pə taya pulv tɔɔ, pa feniyi mə ləsasi tɔɔ ké. Mpi tə pa nyəma sɪ cele Iso ká pɔɔsɪ-wɛyɛ sɪ tɔm. Ye ɪ nukəna-wε, pa tɔmlɛ lapv kaa la-wɛyɛ felentu. Ama ye ɪ nukəna-wε, pa tɔmlɛ ká pəsɪ-wɛyɛ tɔlasɪ tɔm, na saa ɪnɪ pə kaa waasi-mɛye pulv.

¹⁸ Ɔ səlɔmɔna-tuyv Iso ké mɔpɔyɔ tam. Tə nyəma teu ke tá taa təkpaata sɪ tə wɛna lotu kulvmtv. Pə taya pulv tɔɔ, tə caa ké sɪ paa mpi pə taa tá tɔntɛ ɪ maya. ¹⁹ Nti ma wiikina-me tɔsiyisiyi tɔyɔle sɪ ɪ səlɔmɪ Iso na ɪ lá luyv na má məli mə kin ke lɔŋ.

Iso səlɔmvɔv

²⁰ Iso feesa Tacaa Yesu ke səm taa, inəyəle heeŋ tiikilu səsə ke ı səpu tə pə tə. Na ı səm mpi pə yelina na nəyɔ pɛɛluyɔ tam nyəm la tampana. ²¹ Hɛɛsuyɔ Iso í la na mu pəsi na í lá kɔpantɔnaa na í lá ı luyɔ nyəntɔ təmmam. Iso ını í yele na Yesu Kilisiti la tá kin ke mpi pə wɛ-ı teu tə. Yesu í hiki teeli ke tam. Ami.

Kantəkaya təm na sɛɛtɔ

²² Ma taapalaa ma wiikina-me si í nu apalɔtɔ səsuyɔ təm tənɛ na suulu. Pə taya pɔlɔ tə, təm nti ma ŋmaa-mɛyɛ cənɛ tə tə tə. ²³ Ma heeliyi-me si pa tɔla ta taapalɔ Timotee. Ye ı tala ləŋ ke cənɛ ma na-ı tu kənna mə tɛ.

²⁴ ɪ sɛɛ mə səsaa tənɛ na Iso yəlaa tənɛ təpa. Ta taapalaa Italii nyəma sɛɛ-me.

²⁵ Iso í la mə tənaya pɛɛlɛɛ.

TAKĒLAYA NJKA SAAKI NMAAWA TŌ Kutuluṭu

Isō yēlaa mpa pa yawa antulinya tēna taa tōḡo Saaki nmaawa i takēlaya. I kusēyēsətu ta kē nōḡo taa tōm kē yem. Yaasinaa mpa yulv ka lakēna tō, pa tōm kē Saaki sēyēsaa. Saaki hulā Isō sēelaa kē yaasi wei pa lakī na í fēi teu tō.

Isōna pa faya Saaki takēlaya tō:

Nyēm na taa tēm pə tōm, titite 1:1-8

Isō sēev mayamaya naaki lakasi taa kē, titite 1:9-27

Yēlaa fayasvḡv tōm, titite 2:1-13

Taa tēmnav na Isō na tōma pə tōm, titite 2:14-26

Isō sēelaa na pa nsōma kpaṭv tōm, titite 3:1-12

Lōmayasēē nna a luna Isō kin tō, titite 3:13-18

Isō sēelv na antulinya pə tōm, titite 4:1-5:6

Suulu na Isō səlēmḡv na sēnav tōm, titite 5:7-20

Sēev

¹ Maya Saaki Isō na Tacaa Yesu Kilisiti pa yom.

Má nmaakēna takēlaya kanē. Ma sēē Isō yēlaa tēna mpa pa ya antulinya tēna taa tō.

Isō hate

² Ma taapalaa, ye mayasəḡ í kōma na í mayasəḡi-mēyē nka nka, í caḡana laḡhulōmlē kē sōsōm. ³ Pə taya pulv tō, í nyōmá sī ye í səḡa teu tōca kē naani wei í tōwa Isō tō i taa, ilē í pəsa kantəllaa nté. ⁴ Ama í yele na paa wei í ná sī í kantəlōna tampana. Saa iní í ká la yēlaa mpa pa tewa təkpaṭaa na pá wē tēmammam na pá tá laḡ pulv tō. ⁵ Paa na mpv ye mē taa nōḡōlv laḡa nyēm, í səlēmī Isō na i ká ha-i-wi. Pə taya pulv tō, Isō ilē í fēi felentu kē paa pəcō. Pəyele u kootiḡi nōḡōlv. ⁶ Ama ye pūntv í səlēməḡi Isō, í səlēmī na í tē i taa, í taa la sika. Ye yulv í səlēməḡəna sika, pūntv wē kē isu tenku lvm hola nna heelim lakī na á laḡtəḡi yem tō. ⁷ Yulv isu mpv pə taka í taa tēli sī Tacaa ká ha-i pulv cəcəka. ⁸ Mpi tō, i kē yeleyele tv na tutulu kē i yaasi tēna taa kē.

Konyəntv kusvḡv

⁹ Ye konyəntv í wē tá taa, ilē í mḡyulī sī Isō ká kusī i nyḡv tō pə tō. ¹⁰ Na ye apite í wē ta taa, tēle tē mḡyulī sī Isō ká tisi-tē tō pə tō. Apite kəḡ na tē saali yem kē isu nyulḡv hētv kē taale taa. ¹¹ Ilim lukī na pə kō pə haḡ sōsōm, ilēna pə nyāḡa nyulḡv nku na kv wulī, ilēna hētḡv nku kv hoti, na kv kacəka saali yem. Mpv inəḡi pu kō na apite na tē kolapṭv tēna saali yem.

Mayasəḡ na cōsēē

¹² Mayasəḡ í mayana wei na pə tá ciḡiti-i, pūntv nu lelenḡ kē. Pə taya pulv tō, waatv wei pə tēḡi-i mayasvḡv na pə tá ciḡiti-i tō, Isō haaki-i weesvḡv teeli ntenuḡv nku kv kē mpi Isō tōma sī i haā mpa pa sōləḡi-i tōḡo. ¹³ Ye mayasvḡv í mayana wei, pūntv í taa tō sī: Isō mayasəḡəna-m. Mpi tō, pu mayasəḡi Isō sī í la isayətv, pəyele Isō mayamaya naa mayasəḡi nōḡōlv. ¹⁴ Pa tēḡ sī pə mayasəḡi yulv tō, i mayamaya i konyulḡv isayətv hōḡna-i na pə kpa-i isu katəka. ¹⁵ Konyulḡv nku kōlē kv wēeki mpv ilēna kó kō lūl isayətv. Na isayətv ná kəḡ tē pu tēmammam ilēna tēle tē lūl sēm.

16 Ma taapalaa kɔpama, í taa puɣusi mə tɪ yoo. 17 Isɔtaa ké kɔpantunaa mpa tə hikiyi faalaa tɔ na kɔcɔɔŋ kɔpampɔŋ inɪ ɪ tɔna ɪ lukəna. Isɔ wei ɪ ŋma isɔtɔnɔyɔ taa kəkɔsɪ tɔ ɪ niŋ taa ké pə luna. Isɔ naa layasəxi ye ɪ səŋa nti tə taa, tə taa ké ɪ səŋaa. Səkrɛtiya nakəli ka fɛi ɪ kinj. 18 Inɪ ɪ nəkəna na í ha-tuyɔ weesuyɔ na ɪ tampana tɔm kinj. ɪ lapa r̄póyú sɪ tɔ mu kɔŋmajmam mpi pə tənaya nɔyɔ.

ɪ taa nukɪ kɔnu ke yem

19 Ma taapalaa kɔpama, í tɔɔsɪ tɔm tənɛ inɪ sɪ paa wei í wɛɛ lɔŋ ke nuw taa. Ama í taa wɛɛ wei ɪ pəsəxi yɔyɔtaya tɔ. Pəyɛle í taa wɛɛ wei ɪ layasəxi páná mɔyɔ tɔ. 20 Ye yulɔ í mu páná u pəsəxi na í la mpi Isɔ caa tɔ. 21 Pə tɔɔ ké í ká kisi mpi pə lakɪ yulɔ ke isayaw tɔ, na í lɔ kulapɔtɔ nti tə ta kɛɛsɪ tɔ. ɪ pasa mə tɪ na í mu tɔm nti Isɔ sətəxi mə taa tɔ, tɔm nti tu yana mə nyɔɔŋ.

22 ɪ taa nukɪ Isɔ Tɔm ke kɔnu ke yem. Ye í lakɪ mpɔ í puɣusiɣi mə təxi. Ama í təŋ teitei isɔ í nukɪ tɔ. 23 Wei ɪ nukɪ-təxi kɔnu tɔ ɪ wɛ ké isɔ yulɔ nyənɔyɔ ɪ təxi tinj taa na í ná isəna ɪ wɛɛ tɔ, 24 na í tɛ ɪ təxi nyənɔyɔ na í tɛɛ, ɪ lɛna í sɔɔ isəna ɪ ka wɛɛ tɔyɔ kɔrakpaa. 25 Ama wei ɪ keləxi Isɔ Tɔm nti tə tewa mpɔ na tə hətəxi-tuyɔ tá yomle taa na í wiili tə taa ké teu, na í nyɔɔna-tɪ təkɔŋkɔŋkɔ tɔ. Puntɔ u nukɪ-təxi kɔnu ke yem na í tɛɛwa pə tɛma. Ama ɪ təŋəxi-təxi teu ké, pɔntɔ ká ná sɪ Isɔ wɛ í waali ké ɪ kulapɔtɔ taa.

26 Ye yulɔ huɔkɪ sɪ í ké Isɔ sɛɛɔ na í tá nyɪ ɪ nɔyɔ tɔɔ suluɣu, pɔntɔ puɣusiɣi ɪ təxi, na ɪ Isɔ sɛɛtɔ wɛ yem. 27 Isɔ sɛɛv mpi pə te Tacaa Isɔ na pə maya-ɪ tɔyɔle suluwaa na alaa mpa pə səpa na pə yeɛ yem tɔ pa tɔkuyɔ ke pa wahalanaa taa. Pə kaasaa tɔtɔ sɪ yulɔ í taa yeɛ na antulinya kulapɔtɔ asilima taana-ɪ paa pɔcɔ.

2

Yəlaa fayasuyɔ

1 Ma taapalaa mə, í taa təŋəxi Tacaa teeli tɔ Yesu Kilisiti mpa na í tasəxi yəlaa ke fayasuyɔ. 2 Ye isɔ í kotaa na í cayaa kɛɛ, na nɔyɔɔɔ sɔv na í lɛɛ wɔla kukuule na í suu wontu kɔpantɔ, na kɔnyɔntɔ nɔyɔɔɔ ná sɔv tɔtɔ, na ɪ lé ɪ wontu cəla cələxi cələxi. 3 ɪ lɛna í fayasi wei ɪ suu wontu kɔpantɔ ke mpɔ tɔ na í se ɪ lé, na í tamɪ-ɪ sɪ: Kɔɔ na í caya təcayale kɔpantɔ tənɛ tə taa. ɪ lɛna í tɔ kɔnyɔntɔ sɪ: Nyaa səŋ mpɔ, yaa kɔɔ na í sɔpi ma nɔɔhɛɛ tɛɛ cənɛyɛ atɛ. 4 ɪ lakɪ mpɔ tɔ pə taya í fayasəxi mə təmayale? Na isəna í mayasəxi mpɔ tɔ pə fɛi teu.

5 Ma taapalaa kɔpama mə, í nu ma tɔm tənɛ sɪ, Isɔ nyəna antulinya inɛ ɪ taa ké na í ləsi kɔnyɔntɔnaa sɪ pá pəsɪ apɪla ke ɪ mpaav taa, na pá hiki kawulaya ŋka ɪ tɔma sɪ ɪ ká cəla mpa pa sɔɔla-ɪ tɔ. 6 ɪ lɛna mə mu məli na í nyənəxi kɔnyɔntɔnaa mɔyɛyɛ yem suwe? Pə taya apɪla anɪ aa caakəna mə tɔm na á hɔŋ-mɛ na á pukina tɔm təhɔvle taa? 7 Pə taya kulɔmaa mɔyɛ pa footiyina hətɛ kɔpantɔ nte Isɔ ha-mɛ tɔ?

8 Ye í təŋəxi Isɔ Kawulaya kɔsəsutɔ nti pa ŋmaawa Isɔ Tɔm taa sɪ: Sɔɔli nyá tɔyɔntəle isɔ n ka sɔɔli nyá tɪ tɔ, pə wɛ teu. 9 Ama ye í fayasəxi yəlaa, í lakɪ isayaw ké. Na ye pa kɛɛsəna nti pa suwa tɔ mə tɔm səpaya, mpi tɔ u təŋəxi kɔsəsutɔ. 10 Na isəna pə wɛɛ tɔyɔle sɪ ye nɔyɔɔ təŋa kɔsəsutɔ kɔheelitɔ tənɔ na í kɔɔ í kpisi tə taa kulɔmtɔ ke təŋyɔ, pə tənaya ɪ kpisaa. 11 Pə taya pulɔ tɔɔ, wei inɪ ɪ tɔma sɪ: Taa la wasaŋkalətɔ tɔ, inɪ ɪ tɔmna tɔtɔ sɪ: Taa ku yulɔ. Mpɔ tɔ, ye n ta la wasaŋkalətɔ na í ku yulɔ, n kpisa kɔsəsutɔ təŋyɔ ké. 12 ɪ yɔyɔtəxi na í lakɪ isɔ yəlaa mpa paa kɛɛsəna Isɔ Tɔm nti tə hətəxi-tuyɔ ta yomle taa na pá huɔna tɔ. 13 Isɔ kaa nyəm wei ɪ ta nyəm ɪ tɔyɔntəle pətɔtəle tɔ ɪ pətɔtəle

ke huule wule. Paa na mpu tɔ, ye wei i nyɛna lelɔa pɛtɔtɔle, pɔntu tɔm ká sɛhna huule taa.

Isɔsɛle na tɔ tɔma tɔm

¹⁴ Ma taapalaa me, ye yulɔ yɔɔtɔaa si i tɛma Isɔ na i taa pɛyele pu hulɔyi n̄pɔyú i tɔma taa, pɛ taɣa yem kɛle? I Isɔ taa tɛmnav m̄pi pu yaɣi-i? ¹⁵ Ye isu nyá tɔɔntɔle apalu yaa alɔ lan̄na n̄tɛɣe kutakuyɔ, na tɔɔnɔɣa maɣamaɣa ta tala-i. ¹⁶ Ilena n̄ tɔm-i si: Tɔɔ, pɛ lapa tasa, Isɔ í ha-n̄ alaafɔya, ku nyá watu, tɔɔ kutɔɔɔ ke teu. Pɛyele n ta cɛle-i m̄pi i lan̄aa tɔ, ilɛ pɛpɛɣe pu waas-i-i? ¹⁷ M̄pɔyú pɛ wɛɛ, ye yulɔ tɛma i taa na Isɔ na u laki pɛ tɔma, i taa tɛm mɔla yem kɛ.

¹⁸ Ntanyɔ nɔɔɔlɔ ká tɔ si: Taa tɛm na Isɔ tike ke lelɔ laki, na lelɔ náá laki tɔma tike. Ilɛ ma cɔɔ pɔntu si: Hulɔ-m isɛna yulɔ ka tɛ i taa na Isɔ na u laki pɛ tɔma tɔ, na maa hulɔ-ɔ̄ lelɔ taa tɛm na i tɔma taa. ¹⁹ N tɛma nyá taa si Isɔ kolum tike wenna, tampana kɛ. Alɔɣaa maɣamaɣa ná tɛma pa taa kɛ mpu, halɛna pá seliɣina sɔɔntu. ²⁰ Yulɔ kumɛleɣ nyá, n caa n̄ cɛkɛna si taa tɛmnav na Isɔ kɛ yem na tɔma fɛi, u waasɔyi pulɔ? ²¹ Tɔɔ, isɛnɔɣa pɛ lapa na Isɔ nyɛni ta caanaa caa sɔsɔ Apɛlaham ke yulɔpan ye? I kulɔpɔtu kin ke waatu wei i laakaya i pɛyalɔ Isaaika ke kɔtaɣa tɔlate tɔɔ tɔɔ. ²² N ta na mpu taa? I tɛma Isɔ na i taa pɛyele tɔma na wɛ pɛ taa tɔtɔ. Na pɛ tɛna pɛ kɛnta mpu tɔɔ i taa tɛmnav ke Isɔ tewa tɛkpataa. ²³ Ilena pɛ lá teitei isu pa n̄maa Isɔ Tɔm tɔ si: Apɛlaham tɛma Isɔ na i taa, na i taa tɛm m̄pɛɣi Isɔ ná nawa na í yaa-i yulɔpan na í mu-i. Na Isɔ yaa-i i ceu. ²⁴ Pɛnɛnte mɔ maɣamaɣa í nawayale si yulɔ tɔma ke Isɔ nyɛnɔɣɛna-i yulɔpan, pɛ taɣa i taa tɛm na Isɔ pɛ tɔ tike.

²⁵ Mpu tɔtɔɔ pɛ lapa apalaa tɛna alɔ Lahapi kin, Isɔ nyɛna-i yulɔpan ke i tɔmlɛ tɔ kɛ waatu wei i mu tillaa ke i tɛ na í cɔlɛna-wɛɣɛ mpaau tɔ. ²⁶ Ye isu pulɔpu hɛntaa na pu feesiɣi pɛ sɛpaɣa. Mpu tɔtɔɔ Isɔ taa tɛmnav ke yem ná kɛ kusɔpɛm.

3

Yulɔ nsɛmlɛ tɔm

¹ Ma taapalaa me, í taa nyulɔ si í la sɛɣɛsɔlaa ke paɣale. Pɛ taɣa pulɔ tɔɔ, anɔ í nyɛmá si ta mpa tɛ kɛ sɛɣɛsɔlaa tɔ tá huɔnav ká lana ton na pɛ kɛli kra nyɛma. ² Yaasinaa paɣale taa kɛ tá tɛna tɛ pɛntɔyi. Ye yulɔ wɛɛ na u pɛntɔyi i yɔɔtaɣa taa, pɔntu kɛ yulɔ wei i tewa tɛkpataa tɔɔ, na i pɛsɛɣi na í kra i tɔyi pɛ tɛna pɛ taa kɛ. ³ Tɔ tɔyi kraɣanɔkɛpa si ke kraɣanɔn̄ nɔɔsi taa kɛ si tɛ pɛsi na tɛ n̄makɛli-i na í nuna-tɔ, paa na i tɔɔ m̄pi pɛ tɛna. ⁴ I nyɛnna kɛlɔɔn̄ sɔsɔɔn̄ wei heelim sɔsɔɔm tuliɣi tɔ na í ná tɔtɔ. Kɛrátúyú sɛkɛlɔyɔ nakulɔyi saalu kɛsɛɣɛna-i na í pukina-i timpi tɔɔ i sɔlɔaa tɔ. ⁵ Mpu tɔtɔɔ pɛ wɛɛ na yulɔ nsɛmlɛ. Yulɔ nsɛmlɛ kɛ pulɔ sɛkpem ke i tɔnɔyɔ tɛna taa kɛ. Ama tɛ pɛsɛɣi na tɛ la kalampaani kɛ sɔsɔɔntɔnaa taa.

I nyɛni na í ná isɛna kɔkɔiya pɛsɛɣi na ká nan̄ hɔtɔyɔ anaam nɔɔɔlɔ tɔ. ⁶ Nsɛmlɛ wɛɛ kɛ isu kɔkɔ. Tɛ taa kɛ isayatu maɣalaa, na tɛ wɛ tá tɔnɔyɔ taa na tɛ wakɛlɔyi tá tɔnɔyɔ tɛna tɛpa. Tɛnaasɛle sɔsɔɔle kɔkɔ ke tɛ heeki na tɛ sɔki mpu halɛna ta sɛm. ⁷ Yulɔ pɛsɛɣi na í n̄makɛli taale wontu n̄ti tɛ tɛna, na sumasi tɛna, na wontu n̄ti tɛ tuuki tɛ lotu tɔ tɛ loon̄a tɛna, na lum taa nyɛm. Halɔ yulɔ tu tɛma pɛ tɛnɔɣa n̄pɔyú n̄makɛlɔyɔ mɛɛ. ⁸ Ama tuu tɔ nɔɔɔlɔ ta tenta nsɛmlɛ ke n̄makɛlɔyɔ. Pɛ kɛ isayatu n̄ti yulɔ u pɛsɛɣi na í kra tɔɔ. Tɛ taa sɔtu ton̄ fɛina taka. ⁹ N̄tɛɣɛ tɛ sɛkɛna Tacaa Sɔsɔ ke í na tɔmlɛ, na n̄tɛɣɛ tɛ tɛnsɔɣɛna m̄pusi kɛ yɛlɔa mpa Isɔ n̄mawa na pá n̄ɔɣɛsɛna-i tɔ.

¹⁰ Nəyo kolumaya ηke ka taa ké fəo wεε. Pəyele ka taa ké anyan̄ka wεε. Ma taapalaa, pə taa wεε mpv. ¹¹ Hite kolumtəle taa lum kaa wεε lelen̄ nyəm ke saalvyv na təsalav̄ nyəm ke saalvyv. ¹² Ma taapalaa me, tvyv ηkv pa yaa si fiki tə kv kaa pəsi na kv lvi tvyv ηkv pa yaa si olifi tə kv pee. Na tvyv ηkv pa yaa si ləseη tə kv kaa lvi fiki tvyv pee. Na lum mpi pə wε tənyan̄η tə pə kaa pəsi na pə lá lelen̄ nyəm.

Ləmayasəle nte tə luna Iso kin̄ tə

¹³ Nəyolv̄ wε me hēkv na i ké ləmayasəle tv na nyəntv tətə? Puntv í yele na i təma hvl̄ mpv, na í laki i təma na ti pasv̄yv na ləmayasεε. ¹⁴ Ama ye mə lotunaa taa wε han̄aya səsəya na ikəlle pεekv̄yv hūwεε, ilē í taa nək̄i mə təyi həm na í pəsi pəpətunaa na í kpεesi tampana. ¹⁵ Ləmayasεε isv̄ mpv pə taka tá luna Iso kin̄ se, pə ké antulinya inē i nyəm ké, na yolv̄wεεtv hūvlē, na pə luna iləyov̄ kin̄. ¹⁶ Pə taya pvl̄v təo, timp̄i taa han̄aya na ikəlle pεekv̄yv pə wεε tə tənaya liyitv̄yv na isayav̄tv nt̄i tə tənə tə wε tam. ¹⁷ Ama ye wei i hika Iso nyəm puntv wεε ké təcəicēi. Pəle pə paasi i ta ke yoolu, i ké suulu tv, na pεelē tv, na kv̄pantv tike ke i laki, na i təma tewa. I fayasəyi yəlaa si ma nyəmá akele ma ta nyi akele, na cεsv̄yv fēi i kin̄. ¹⁸ Mpa pa laki na pa cəlv̄ nyəma wεekəna lelen̄ tə pə wε isv̄ lelen̄ taa ké pa tuuki pa kv̄tutuvm, na weesv̄yv ηkv kv tewa təyo pa kəη hikv̄yv.

4

Isəna Iso na antulinya pa fēi kpəpv̄ tə

¹ Leyε yov̄η na ntəηkpεεsaya luna mə hēkv ke mpv? Mə kv̄tənaa mpa pa caaləyi-meyε tam ké mə tənəη taa tə mpe pa kəηna na yov̄η na ntəηkpεεsasi nsi. ² Ntanyi í nyuləyi pvl̄v pəyele í kaa hiki-wi, ilēna í sv̄v yəlaa kv̄yv taa. Yaa mə luuη sv̄v pvl̄v pəyele í kaa hiki-wi, ilēna ntəηkpεεsasi na yov̄u sv̄v mə hēkv. Pə taya pvl̄v təo ké u hikiyi. Mpi í caaki tə u sələməyi si Iso í ha-meyε-wi təyo. ³ Yaa í tu sələməyi u hikiyi-wəyi mə ləmayasεε fēi teu tə pə təo. I caa ké si í hika-wi ilē í lana mpi mə mayamaya i nək̄aa tə. ⁴ Ama í ké ma ta nyi isənaa ké yoo. I tá nyi si ye n sələyi antulinya nyəm n ké Iso kolontv̄ taa? Wei i caa í səl̄i antulinya nyəm tə puntv na Iso pa lapa kolon̄a ké. ⁵ I taa hv̄v si yem təo ké pa ηmaa Iso Təm taa si: Iso pəəsəyəna isəsεεmlē ke weesv̄yv ηkv i tv tá taa tə. ⁶ Pə na pə mpv tə i laki-tvyv kv̄pantv̄naa mpa pa kəla mpv tə. Na pə təm ke pa ηmaa Iso Təm taa si: Iso yov̄na kalampaan̄i nyəma, na í laki kv̄pantv̄ ke mpa pa pasəyi pa ti tə. ⁷ Mpv̄ tə, í pasa mə ti na í nuna Iso ké teu, na í səη iləyov̄ təo, i ká se mə kin̄ na í polo poolv̄. ⁸ I kv̄təna Iso, na Iso ká kv̄təna-mε tətə. Asayaa me í san̄ mə niη, yelēyēle nyəma me í tayan̄i mə lotunaa. ⁹ Mə lan̄a í wakəli, í tv̄l̄ nəs̄si na í wii səsəm. I yele na mə won̄a pəsi wula, na mə lan̄hvl̄vmlē náa pəsi lan̄wakəllē. ¹⁰ I pasa mə təyi Taca isəntaa na i ká kusi-mε.

Təyontəle footv̄yv təm

¹¹ Ma taapalaa, í taa cakəna təma. Ye wei i cakəna i təyontəle yaa i footiyi-i, Iso kusəsutv̄ ke puntv cakəna yaa i footiyi. Pəyele ye n footiyi Iso kusəsutv̄ n ta ke tə təkəlv̄ tətə, η pəsə tə hv̄v̄lv̄ ké. ¹² Iso tike sukəna kusəsutv̄, na in̄ i tike i kēna təm hv̄vl̄v. Na in̄ i tike i pəsəyəna na í tayan̄i yaa í wakəli. Nyá n ké we na n̄ footiyi nyá təyontəle?

Cele təma lapv̄ təo faalvyv

¹³ Mε mpa mə təη si san̄a yaa cele tv̄ polo icatē tənē na tənē na tē caya tənaya pənaya na tē taati na tē hiki liyitee tə, pənente mu nu ilē. ¹⁴ Aai, í tá

nyɪ cele nyəntu. ɪ weɛ ké ɪsu ihunte nte tə kpaɔ pəcɔ na pu lakɪ laasaya ɪlena tɛ cɛ tɔ. ¹⁵ Pu weɛ ké sɪ í yɔɔtɪ sɪ: Ye Tacaa í tana-tu, tu la pəne na pəne. ¹⁶ Ama mə məlaa na í lakɪ kalampaanɪ na í hɛŋ mə ti. Kalampaanɪ ɪsu mpv pə taka fɛi teu. ¹⁷ Pə tɔɔ ké ye wei í nyəmə kɔpantv lapv na í kisi tə lapv, pɔntv lapa ɪsaya tə ké.

5

Apila laakali lapv

¹ Tɔv pənente apila me, mu nu. ɪ wii na í mələyi kpakpaɔ. Pə taya pɔlv tɔɔ, asalav ká mayana-me. ² Mə wɛnav puyvta yem, pə muv mə tɔɔ wontu. ³ Kakɔtaya seesa mə wɔlanaa na mə liyitee. Kakɔtaya ŋke kaa kulina mə waali na ká nyaya mə tɔnəŋ ɪsu kəkɔ. ɪ kaa wɛnav ke yem ké kuyeyɛŋ kantəkaya nyəŋ ɪne ɪ taa. ⁴ ɪ kisa mə tɛmlɛ nyəma mpa pa hala mə tawa tɔɔ fɛlvɔy, í nu pele pa tɔŋna wula tɔ. Mpa pa tayanəyi mə tawa kɔlvɔlv m tɔ pa kakiisasɪ tala Pə tɔna pə tv Tacaa ɪsɔ ŋkpaŋŋ taa. ⁵ ɪ tɔɔ leleŋ na í lá ɪsəna í sɔlaa tɔɔ atɛ cəne. ɪ pɔyalaa ɪsu pá kv-me na pá tɔɔ. ⁶ ɪ tv tasəkəle ke wei ɪ fɛina taali tɔ, na í yele na pá kv-ɪ na ɪlé ɪ tu suma mpv.

Suulu təkvyv na sələmvv

⁷ Ma taapalaa í cayana suulu na haləna Tacaa kənte tala. ɪ nyəna ɪsəna hatv kantələyi na í cayana suulu na haləna ɪ haləm kɔtɔɔv kɔpaŋkv pu tɔ. ɪ tɔŋəŋna suulu ke toomaɔa tɛv na salaŋ nyəŋkv. ⁸ Me tɔtɔ mu cayana suulu ke mpv. ɪ nyaya apalv ke səsəm, Tacaa kənte wɔsaa.

⁹ Ma taapalaa, nəɔlv í taa pooli ɪ tɔɔntələ, pə taa kɔɔ na ɪsɔ huɔna-me. Təm huɔlv wɔsaa ɪnɪ ɪ caana nteye svv. ¹⁰ Ma taapalaa me í nyəna ɪsɔ kuyɔtɔtv teləsəlaa mpa pa yɔɔta Tacaa tɔm tɔ na í tɔŋ pa akpa na í kantəli waatv wei wahala makəna-me tɔ. ¹¹ Pa kantəlvv tɔ ké tɔ tɔŋna-weye yaav sɪ leleŋ nɪlaa. ɪ nuwa Soopv tɔm ke ɪsəna ɪ kantələna suulu tɔ. Na í nyəmə pə kəma na pə tɛ na Tacaa ha-ɪ mpi tɔ. Tacaa wɛna yɔlv pətɔtələ ke səsəm ké, na ɪ kɔpantv fɛi keesvɔy.

¹² Ma taapalaa me í taa tuuna pɔlvɔpvyv paa pəcɔ. ɪ taa tuuna ɪsɔtənyv, pəyele í taa tuuna atɛ tɔtɔ, í taa tu tuuna pɔlvɔv te. Ye pə ké n ká tisi, ɪle n tisi sɪ: Nn. Na ye pə fɛi n ka tisi, ɪle n tɔ sɪ: Aai. Tɔfɔ í kəŋ na í caŋ í svv ɪsɔ huɔnav taa.

¹³ Ye wahala mayana mə taa wei, pɔntv í sələmi ɪsɔ. Na ye wei ɪ nukɪ leleŋ, pɔntv náá yoo sam yontu. ¹⁴ Ye pə wɪkɪ mə taa wei, pɔntv í yaa Yesu seɛlaa kpekəle nyvɔy nyəma na pele pá sələməna-ɪ ɪsɔ, na pá yaa Tacaa hətɛ na pá pəli nim ke ɪ tɔɔ. ¹⁵ Sələmvv ŋkv pa sələma mpv na pá tɛma Tacaa na pa taa tɔ kv waasɪ kɔtəntv. Tacaa ká ha-ɪ alaafəya na pá husɪ ɪsayaɔnaa mpa ɪ ka lapa tɔ. ¹⁶ Ye í wakələna təma, í həntɪ təmaya atɛ. ɪ sələməyəna mə təmaya ɪsɔ na í ká hiki alaafəya. Ye yɔlvpaŋ í sələma ɪsɔ na ɪsələ kuseemle pə lakɪ tɛmlɛ ke səsəm ké. ¹⁷ ɪlii ka ké yɔlv ɪsu tá tɔtɔɔ. ɪ sələma ɪsɔ na ɪsələ kuseemle sɪ tɛv í taa nu, na tɛv ta tosi atɛye hali pusɪ tooso na hɔɔlvɔy. ¹⁸ Mpóyó ɪ kəma na í taa ɪsɔ ké sələmvv, ɪlena tɛv luna ɪsɔta na kv nu na kɔtɔɔv lá.

¹⁹ Ma taapalaa, ye mə taa nəɔlv ha tampana ke siyile na ɪ tɔɔntələ kpa-ɪ na í məŋna, ²⁰ mu nyɪ sɪ wei ɪnɪ ɪ kpa-ɪ ɪmpóyó ɪ tətɔolle na í məŋna tɔ, pɔntv yapa ɪ ləsayə ke səm nəɔv taa ké, na ɪ lapv mpv tɔ pə husa ɪsayaɔv tuutuuma ké.

TAKĒLAŸA KANCAALAYA NYĒŊKA ŊKA PIYEE NMAAWA TŌ Kutuluŧu

Kilisiti nyŋma mpa p yawa na pa we Asii tetu hŋyŋluyu taa tŋ, mpeye Piyee nmaawa takŋlaya kanŋ. Piyee yŋyŋtaya taa pŋ naa ke si mpa paa seeki Iso tŋ pa footiyi Iso seelaa mpe. Pŋyele p suuki-weye tŋm. Pa tukaya-weye kunyŋŋ ke mpyŋy mŋsŋj kŋ. Pŋ tŋ ke Piyee tasayŋ-weye apalŧu si pa tekiyi Yesu tike.

Isŋna pa faya Piyee I takŋlaya tŋ:

Seetu, titite 1:1-2

Teeluyu kupanŋku, titite 1:3-12

Tŋnanŋ tŋntŋ na Yesu matŋnav pŋ tŋm, titite 1:13–2:10

Iso seelaa yaasi kupanŋ, titite 2:11–4:19

Iso seelaa tŋpasuyu na pa tŋmle tŋm, titite 5

Seetu

¹ Maŋa Piyee, Yesu Kilisiti tillu.

Ma nmaakŋna takŋlaya kaneye me mpa Iso lŋsaa si  nyŋma, na pŋ yasa-me na  caya cayalŧu ke Pŋŋ na Kalatŋ na Karatŋŋsi na Asii na Pitinii pa tetŋnaa taa tŋ. ² Taca Iso lŋsuyu-me tŋ, pŋ keesŋna teitei kŋ isŋna mpi  ka suwa hatuu lŋŋ na  tŋŋyŋ na  laki tŋyŋ. Na  Feesuyu yelina  pŋsa  nyŋma si  nuna Yesu Kilisiti na  lŋ  calŋm tayanŋ-me.

Iso  hulŋ-me ye pŋele, na  ha-me ye alaafŋya ke sŋsŋm sŋsŋm.

Teeluyu kupanŋku

³ Tŋ sa Iso t Sŋsŋ Yesu Kilisiti Caa. I feesa Yesu Kilisiti ke sŋtaa taa na pŋ ha-tuyu weesuyu kufaluyu ke  suulu sŋsŋ tŋ. Na pŋ yelaa na t teeluyu haŋa teu tŋkau, ⁴ si tu hiki kupantunaa mpa Iso su  nyŋma tŋ. Kupantunaa pane paa wakŋlayi, paa pilisiyi, pŋyele pa teu u sŋki. Isŋtaa kŋ Iso su-me ye-we. ⁵ Me,  tema Iso na mŋ taa  lŋna Iso toma n tŋki-me, na pŋ tŋŋa nyuyu yaru mpi pŋ tayanaa si pu kŋna na pŋ kuli kuyeyŋ kuteesŋŋ taa tŋ pŋ kŋntŋ.

⁶ Paa pŋ we si kayana mayasŋ inŋ  nŋyŋ na  suka  wakŋli mŋ laŋa ke we naale tŋ, mŋ laŋa  hulŋmi tŋm tŋne tŋ tŋ. ⁷ Pŋ laki mpyŋy si pŋ n mŋ Iso taa temnav waali. Wŋla ke pŋ lapa si  tŋŋ na  saali yem, na kŋkŋ ke pa tayanŋyŋna- na  la teu. Na mŋ taa temnav na Iso n kŋla wŋla ke nyuyu tŋcayacaya. Pŋ tŋ kŋ pŋ mayasŋ mŋ taa temnav mpi si pŋ naa pŋ toma tŋnaya, na kuyanŋku Yesu Kilisiti k kŋ tŋ  hiki sam na teeli na nyuyu. ⁸ Paa  taa keesi- tŋ  sŋla- kŋ, na kayana paa u tu keesiyi- tŋ,  tŋŋna- mŋ taa kŋ temnav kŋ. Pŋ tŋ kŋ mŋ laŋhulŋmlŋ wŋna teeli na tŋ tŋ sŋsŋm pŋ tu fei yŋyŋtaya. ⁹ Pŋ taya pulu,  hika mpi pŋ tŋ  tema Iso na mŋ taa tŋ, mpeyŋle mŋ lŋsasi nyŋŋŋ yaru.

¹⁰ Nyuyu yaru pŋne pŋ tŋm ke Iso kuyŋyŋtŧu telŋsŋlŋa pŋekaa na p taasi na p wiili pŋ taa tŋcŋlulu, na p n na p keesi kŋcŋŋ nŋku Iso k tŋ na  la-me tŋ ku tŋm. ¹¹ Mpi mpi Kilisiti Feesuyu keesaa tŋ mpeyi mpe pa kaasa pa ti na p pŋeki si p nyi pŋ waatŋnaa na mpi pŋ laru pu pana tŋ. Pŋ taya pulu, Feesuyu nŋku ku we pa taa kŋ na ku heeli-we na pŋ taa kŋnta si, Kilisiti k tŋyŋ kunyŋŋ, pŋ waali kŋ  teeli kŋŋ. ¹² Na Iso heela  kuyŋyŋtŧu telŋsŋlŋa si tŋm wenti pa tu-we si p heeli tŋ tŋ ta na-we, me ye pŋ nawa. Na ntŋyŋle nti  mu kayana tŋ. Laapaali Kupanŋ tŋm waasu lataa kpaalŋna-me ye-ti, na Feesuyu Nanŋŋtu wei

pə tisina isətaa tō i toma ke pele pa yəgətənaa. Na isətaa tillaa mayamaya ná səlaa si pá nyi-ti.

Tənanj tənte təm

¹³ Pə tōw kē í caya na mə hūwēe tənaja tətəyētēyē kē təmle lapu. I laki pə təna na laakali ke tam, na í tu mə tēlvəy ke kəcəw ηku í ká hiki kuyanjku Yesu Kilisiti ká kəw tō. ¹⁴ I nuna Iso na í taa tasa wēw isu i ka wew isəkpeətēle taa kē tuu ləj na í tənəyi mə konyuləj tō. ¹⁵ Ama í wēe tənənj nyéma ke mə yaasinaa təna taa, isu Iso wei i yaa-mē tō i wew tənənj tō. ¹⁶ Pa ηmaa Iso Təm taa kē m̄p̄ȳḡ s̄i: I wēe tənənj isu ma wew tənənj tō.

¹⁷ Iso wei i hūwkəna yəlaa tənaya teitei na u faγasəyi nəγəlv, na ye wei i kulaputv wē isəna i hūna ilēyē mpv tō, inəyi í yaa mə Caa mə Caa ke mə sələmvv taa. Təv, ye mpv í hūləna mə yaasinaa taa si í seeki-i wēe nna pə kaasa-mēyē antulinya taa cənē tō a taa ilē. ¹⁸ I nyémá liyitihutaya ηka pa yarəna-mēyē yaasi kpai nyəj wei mə caanaa caanaa tēləsa-mē tō i niñ taa tō. Na pə taya pulv yem nyəm mpi pə kuyakv səki tam isu liyitee wew tō. ¹⁹ Aai, pə taya mpv, Kilisiti wei i wē isu iwəyayə ηka ka tiili tá caamv na ka fēna tayanmala tō i caləm kəpampam ke pa yarəna-mē. ²⁰ Kilisiti ke Iso ka ləsa na í su na pəcə pá laki antulinya. I ləsa-i kuyeyēj kantəkayə nyəj inē i taa na í hūlí kē si pə waasi-mē. ²¹ I tōw kē í tēmna Iso wei í feesa-i na í tu-i teeli tō na mə taa, na pə lapa mpv təγə í tō Iso kē naani na mə tēlvəy məli i tōw.

²² Na isu í nuna tampana na í paasi na í səlī mə Isəsēle taa lēlaa tō, í tayana mə təyi. I sələyi mə təmayə m̄p̄ȳḡ teu na lotu kuləmtv. ²³ Pə tayana-mēyē lūlvəy kē, ilē pə taya mə caanaa mpa pa səki tō mpe pa tasəna-mēyē lūlvəy. Ama pə tuu mpiyi mə taa na pu səki tō mpi pə yelina na pə lá mpv. Iso Təm nti tē wēna weesuyv na tē wē tam tōw tō nti tē tənna pə lapa mpv. ²⁴ Pa ηmaawa Iso Təm taa si:

Yəlaa təna wēe kē isu nyutv,
na pa teeli təna wēe kē isu nyutv hətə.
Nyutv wuləyi ilēna hətə náá tō.

²⁵ Ama Tacaa təm ná cakv tam tōw kē.
Na təm ntəγələ Laapaali Kupañ kəna-mē.

2

Weesuyv pələ kulələle təm

¹ Ye mpv ilē í yele paa isayətv ntiyi lapu, na pəpətv, na cēsuyv, na isēsēemēe, na cayanav. ² I wēe isu piya ahūlvəmnəna na í nyuləyi tam kē hələm mpi pə kē Iso nyəm na pə kē kupam tō, na í mōsv na í pu na pə ya mə nyəwəj. ³ Pa ηmaa m̄p̄ȳḡ Iso Təm taa kē s̄i: I tənə Tacaa kupantv.

⁴ I kpətəna Tacaa, inəγələ pələ nte yəlaa ləwa na tē wēna weesuyv tō. Pəyēle tē kē Iso ilēyē kupampante təγə i ləsa-tē. ⁵ Mu kpətəna-i na í wēe isu pēe nna a wēna weesij tō, na pá kraya-mē na pá ηmana Iso kē kutuluγv. Na í ká la kv taa tənaya kətəlaa nanj nyéma mpa pə tōwa si pá laki Iso kē i kətasi ke Yesu Kilisiti tōw na pə lapv-i teu tō pa kpekələ. ⁶ Pə taya pulv, pa ηmaa Iso Təm taa si:

Pələ kupante taa kupante ke ma ləsa.
Pənente ma su-tēyē Siyəj,
si tē wēe kite tēe pələ.
Na ye wei i tēma-tē na i taa,
pəntv kaak kəw na í yəgətə si ye ma nyémá.

⁷ Me mpa í tema-te na mə taa tə, tə ke-meɣe kɔpam taa kɔpam ké. Pə yela mpa pele na pá tá te pa taa tə tə ké peleye pəle nte ηmalaa ləwa na tə pəsı nte tə tə pə təna pə səηaa təɣə.

⁸ Pa tasa tiiliyi ηmaav tətə sı:

Pəle nte tə coki yəlaa təɣələ.

Kukpamuyv ηku ku huɣi tə.

Pa kisa Iso Təm muɣv təɣə pə coki-we,

na ηpóyó tuu pu suwa sı pu la-we.

⁹ Ama me ile mə ké piitim mpi pa ləsa təɣə, na Wulav Səsə kətəlaa, na i piitim nanη nyəm, na Iso yəlaa ké. Na pə ləsa-meɣe sı í kraaləyi Iso wei i yaa-me sı í lu səkpətuyv taa na í svv i tənəηη tete tə i təma səsəəna təm. ¹⁰ Ləη í taa ké Iso yəlaa, ama pənente í ké Iso yəlaa. Ləη í taa nyi sı Iso wəna pətətəle yaa i feina tə. Ama pənente í nyəmá sı i wəna.

Iso təmle lataa yaasi

¹¹ Ma taapalaa, isu í kev muvlaa na cəsəlaa ke ate cəne tə, ma wiikina-me sı í la laakali na tənuyv kunyuləη wei i wakələyi mə Isəsəele tə. ¹² I təkı yaasi kɔpəη ke ma ta nyi isənaa hekı, ile paa ná mə təma kɔpana ke timpı pa tɔyuna-me sı í ké asayaa tə, na paa sa Iso ké kɔyənku i ká kəə tə.

¹³ I tɔyuna səsaa mpa yəlaa suwa təɣə Taca tə, paa Lom wulav səsə wei i tı pə təna tə. ¹⁴ Paa kufəneənaa mpa i suwa tetv taa sı pá həη asayaa ηkpaηη na pá saη kɔpantv lataa tə. ¹⁵ Tampəna təə isəntə, Iso caa ké sı mu təkı kɔpantv na í lakı-tı, na pə məti isəkpəteə nyəma na kumeleməη pa nəəsı na pá taa na kuyəətvtv. ¹⁶ I təη isu kasayampiya. Ama í taa nyəni mə kasayampiitu ke mpi ye í lapa isayətv pu takı mə waalı tə. Ama í la isu Iso təmle nyəma lakuyv tə. ¹⁷ I seekı yəlaa təna, na í sələyi mə Isəsəele taa leləa, na í nyəηna Iso, na í seekı Lom wulav səsə.

Kilisiti ikpate təηyuv təm

¹⁸ Təma lataa, mu nuna mə caənaa na í se-weɣe teu. Pə taya mpa pa ké kɔpama na pá wəna suulu tə pa tike ke í ká nukəna na í ká seekı, ama na mpa pa wəna nyəη tətə təɣə. ¹⁹ Pa təkuyv yulu ke kunyəη ke yem na í suma sı Iso təə tə pə we teu ké. ²⁰ Ama ye yulu lapa isayətv ké na pá makı-i tə təə, ile i isante nté isəna tətə? Yulv lakı kɔpantv ké na pá tv-i kunyəη ke kɔpantv nti i lapa mpv tə tə təə na í suma, iləna pə lá Iso iləye leləη. ²¹ Pə təə maɣamaya ke Iso yaa-me. Pə taya pulv təə, Kilisiti maɣamaya ná təɣə kunyəη ke ηpóyó mə təə ké, na í hulı-me sı í təη i ikpate. ²² I ta la isayətv natəli, i nəɣə taa tá lu pəpətv təm natəli ke paa fəη. ²³ Pa tv-i tə, i ta ləeti. Pa tv-i kunyəη tə, i ta nyaası-we. Ama i yelina pə tənaya Iso wei i təηəyi tampəna na í huəkəna təɣə. ²⁴ Na Kilisiti maɣamaya səyələna tá isayətv ke i nyuyv taa ké səm tesika təə, sı tə sı na pə ce tá na isayətv, na tə fe na tə təη siyısuyv. Pə kv iləye kuyv kuyv təɣə pə waa-me. ²⁵ Pə taya pulv, í ka wee ké isu heeη kəttooluη. Ama pənente pa keeta-me na pá məηna wei i ké tiikulu na ləsası təə fəηlu tə i kɔη.

3

Apalaa na pa alaa pa təm

¹ Alaa me tətə, í seekı me paalaa ke mpv. Pu la na pa taa mpa pa ta mu Iso Təm tə, pá ná mə yaasinəa na pə hə-we na pá svv Iso sēev taa. Pə taya isu í ká yəətı natəli na mə nəəsı na pəcə. ² Aaı, paa ná isəna mə yaasi maɣaa na í seekı mə paalaa təɣə pu hə-we. ³ I taa pəkəyi sı í tuyı mə təənaa ke kacəka

nyəm, isu nyəəsɪ taɣanɔvɔ na wɔla nyəmnaa tɔvɔ, yaa wontu kɔpantɔ suuu sɪ pə la-mɛ na í te. ⁴ Ama í pɛɛkəɣɪ sɪ hatuu mə lotu taa í tena. Na teu mpi, pə wɛɛ ləmayasələ nte tə wɛ teu na tə wɛ təpamm tə tə teu, mpi pu saaləɣɪ yem tə. Tə ké liyitihutaɣa pulɔ ke lso isentaa ké. ⁵ Mprɔ́yú lɔŋtaa alaa mpa pa təŋaɣa lso mpaav ke teu na pa tɛɛlayaa í kin tə pa taɣanayana pa ti. Pa seekaya pa paalaa ké. ⁶ Mprɔ́yú Saala lapa, ɪ nuna Apələham ké, haləna í yaaki-ɪ sɪ: Ma ce. Ye mu laki kɔpantɔ na í tá yele na pulɔ sɔɣɔntɔ kraa-mɛ, í wɛɛ ké isu ɪ pɛɛlaa.

⁷ Apalaa mɛ tətə, í təkɪ mə alaa na í nyɪ pa tɔɔ sɪ pə ŋma-wɛ tə pa toma ta tala mə nyəna. ɪ seeki pa isɛ, pə taɣa pulɔ tɔɔ, mə na-wɛɣɛ lso ká ha weesuyu ke faalaa. ɪ laki mpv, na pulɔ í taa kɔɔ na pə kaɣati-mɛɣɛ mə sələməŋ taa.

Wahala tɔvɔvɔ ke tulum

⁸ Pə tənaya mpv ɪɛ í huɔki huwɛɛ kulɔmɛɛ na kusəɔləm kulɔməm. ɪ sɔɔli təma isu yulɔ na ɪ neu. ɪ təkɪ təmayə teu. ɪ taa la təma na kalampaanɪ. ⁹ Ye yulɔ í lapa-mɛɣɛ isayatu í taa feli-ɪ, paa kɔtvɔvɔ, í taa lɛɛti-ɪ. Ama í kooli puntɔ tɔɔ ké kɔpantɔ, pə taɣa pulɔ, lso yaav-mɛ tə, ɪ mayamaya ɪ kɔpantɔ ke ɪ təma sɪ ɪ ká ha-mɛ. ¹⁰ Pa ŋmaa lso Təm taa ké mpv sɪ:

Ye wei ɪ caa sɪ ɪ nu lelenɔ

na í ná kuyɛɛŋ kɔpaŋ ke atɛ cənɛ,

puntɔ í yele isayatu yɔɣɔtaɣa,

na í taa tasa pəpətvɔ pɛlvɔvɔ.

¹¹ ɪ ha isayatu ke siyile na í sɔv kɔpantɔ lapu taa.

ɪ pɛɛki lɛlaa na lelenɔ na í huli pə ikpatɛ.

¹² Pə taɣa pulɔ,

Tacaa kama isɛ ke yulɔpama tɔɔ ké,

na í nuki pa sələməŋ.

Ama ɪ ha siyile ke mpa pa laki isayatu tɔvɔ.

¹³ Ye í sɛɛsa isələ na kɔpantɔ lapu, awe ká la-mɛɣɛ isayatu? ¹⁴ Paa pə wɛɛ sɪ í lapa kɔpantɔ nti tə tə tɔɔ ké pa məla-mɛɣɛ konyɔŋ tɔvɔ, í nu lelenɔ ké. ɪ taa nyana yəlaa ke paa pəcɔ, na í taa yele na pə liyiti-mɛ. ¹⁵ Kilisiti kɛna mə Caa, ɪɛ í samɪ-ɪ hatuu mə lotunaa taa ké mpv. ɪ taŋ tətɛɣɛtɛɣɛ ké tam, na ye mpa pa pəsa-mɛɣɛ mpi ɪ tɛɛləɣɪ tə pə təm, ɪɛ í kɛɛsɪ-wɛ tətɛtɛtɛ. ¹⁶ ɪ kɛɛsɪ-wɛ təpamm na í se-wɛ. ɪ wɛɛna lotu kulɔmtɔ, ɪɛ mpa pa təŋ sɪ í ké taali nyəma na pá tvɔki-mɛɣɛ mə yaasi kɔpaŋ wei Kilisiti ha-mɛ tə ɪ tɔɔ tə, fɛɛɛ ká məli-wɛɣɛ kpav ke pa nɔɔsɪ taa təm pee tɔɔ. ¹⁷ Pə taɣa pulɔ, ye yulɔ təkɪ konyɔŋ ke kɔpantɔ nti ɪ lapa tə tə tɔɔ, na pə ké lso luɣu nyəntɔ sɪ í tɔvɔ mpv, pələ pə kəla teu na mpi ɪ ká tɔvɔ-kɔvɔvɔ isayatu nti ɪ lapa tə tə tɔɔ tə. ¹⁸ Haləna mə tɔɔ ké Kilisiti mayamaya ná səpa, na yəlaa isayatu tɔɔ ke ɪ səpa təm kulɔm ke ɪ kpaakraa səpv. Inəɣələ yulɔpaŋ wei ɪ səpa asayaa tɔɔ tə, sɪ í kpaɣa-mɛ na í pona lso kin. ɪ tɔnvɔvɔ kɔnɛɣɛ pa kuwa, ama Feesuyu Nanŋtɔ ná feesa-ɪ. ¹⁹ Feesuyu kɔnɛɣɛ ɪ təkaa na í polo na í lana waasɔ ke ləsasɪ nsi sɪ wɛ saləka taa tə. ²⁰ Ləsasɪ nsi sɪ taa nuna lso ké tuu ləŋ ke kuyɛɛŋ wei ɪ taa Nowee təŋna ɪ atakaa pəɣɔlvɔvɔ sɔsɔvɔ saakvɔvɔ na lso taŋna suulu tɔvɔ ma təŋ. Na yəlaa mpa pa sɔv kpɔlvɔvɔ ŋkɔ kv taa na lum ta tɔvɔ-wɛ tə pa wɛ pəcɔ ké, yəlaa pələfɛɪ naanɔwa tike. ²¹ Lum pəne pə nəɣəsəna lso lum sɔv mpi pə yakɪ mə nyəɔŋ ke kaɣana tɔvɔ. Na lso lum sɔv pəne pə ta ke tɔnvɔvɔ tɔɔ asilima ləsvɔvɔ. Ama pə ké mpi pə hóləɣɪ sɪ yulɔ wiikina lso sɪ í ha-ɪ lotu kulɔmtɔ tɔvɔ. Yesu Kilisiti fema tɔvɔ lso lum sɔv yakɪ mə nyəɔŋ. ²² Inɪ ɪ kpaa isətaa na í caya lso kəŋkəŋ taa, na í təkɪ kawulaya ke isətaa tillaa na isətaa kawulasɪ na pə tɔŋtvɔnaa tɔɔ.

pə taa. Nti ma wiikina-me təyole si: ² I paasəna kaləku ŋku I sə yelina-me təyō teu, isu tiikilaa lakuyu tō. I feŋ ku tō na luyu kulumuyū isu I sə caaki tō, pə taa wēe təlası təm. I laki mə təma tətetete, pə taa wēe pəyolaya nyənyū tō. Ama í ha mə ti təkpataa ké pə lapu taa. ³ I taa pəeki si í ŋmakələyi mpa pə cəla-me si í feŋiyi pa tō tō. Ama í wēe mpa kaləku ka nyənəyənə na ku laki tō. ⁴ Na tiikilaa Wulav í koma na í kəw, ɔ́e í ká hiki mə teeli ntenuyu ŋku ku ŋmaləm ká tee kəkə ke tam tō.

⁵ Səkpema mə mə nyəntu nté si mu seeki səsaa. Na mə tənə təpai í pasa mə ti na í səŋna təma, pə taɣa pulu, pa ŋmaa I sə Təm taa si I sə yoonə kalampaanı nyəma, na ı laki kupantu ke mpa pa pasəyi pa ti tō. ⁶ Ye mpv ɔ́e í pasa mə təyi I sə niŋ toma nyəŋ taa, na pə koma na pə tala waatu wei ı ka suwa tō, ı ká kusı mə nyuyū. ⁷ I pəti mə nəyəsəe tənaya I sə, pə taɣa pulu, ı paasəyənə-me tō se.

⁸ I nyəsı mə ti, í taa ɣaya yem təpotō. Pə taɣa pulu tō, mə kolontu ɔ́yō wēe ké, na í cəki isu təyolaya wiikuyu na ka cəki na ká pəekəyi si ká hika wei ka taɣamı tō. ⁹ I paasi na í səŋ I sə sēv mpaav taa ké teu na í taŋı-ı teu. Pə taɣa pulu tō, í nyı si mə taapalaa mpa pa yana antulinya tō, konyəntəyolenaa pane pa makəna pəleye mpv tətəyō. ¹⁰ I təkı konyəŋ ke laasaya tō tō, pəlee tənə tu I sə wei ı yaa-me si í hiki mə paa tete ke ı teeli wei u tēŋ tō ı taa ké mə na Kilisiti mə kpəntuyū tō tō, ı maɣamaɣa ı ká taɣanənə-meɣe teu təmmam. Na ı ká la na í nyəw tōŋ, na í ha-meɣe apalətu, na í səŋsi-meɣe kite nte tō tō pə ka ciyiti-me tō. ¹¹ I pəsuyū kune kó wēe tam. Ami.

Kantakaya sētv

¹² Silaasi wei ma nyənəyi isu ta taapalu kupan tō unı ı sənna-m na má ŋmaa-meɣe takəlaya kanə. Ma caa ma səsı-meɣe apalətu na má la na í te mə taa si I sə tampana pəlee təm wenna takəlaya kanə ka taa. I təkı-yeyə niŋ naale.

¹³ Pabiloni I sə sēlaa mpa I sə yaawa isu ı yaav-me tō pa sē-me, ma pəyalu Maləki sē-me tōtō. ¹⁴ I sē təmaɣa teu na səluyū kupan ku na í ləli.

I sə í ha mə tənə mpa Kilisiti ti təyō alaafəya.

TAKĒLAYA NAALE NYĒŊKA ŊKA
PIYEE
NMAAWA TŌ
Kutuluṭu

Isò seelaa tənaya Piyee ŋmaawa ɪ takəlaya naale nyəŋka kanɛ. Seɣesəlaa kpaɪ nyəma mpa pa ləɔlaa na pa sɔv Isò seelaa taa tɔ, mpeɣe ɪ yookina ɪ takəlaya taa. Piyee kpaaləɣɪ Isò seelaa ke Yesu məlvɔy təm na ɪ seɣesəɣɪ-wɛ sɪ: Ye haləna saŋa Yesu ta kənta ɪ caa ke sɪ pə ya yəlaa təna nyəŋ.

Isəna pa faɣa Piyee II takəlaya tɔ:

Seetv, titite 1:1-2

Yulv wei Isò yaawa tɔ ɪ yaasinaa kɔpama, titite 1:3-21

Piyee kuliɣi pəpətv seɣesəlaa waali, titite 2

Kilisiti kantəkaya kənte təm, titite 3

Seetv

¹ Maya Siməŋ Piyee, Yesu Kilisiti təmlɛ tɔ na ɪ tillu.

Tá Isò na tá Yatv Yesu Kilisiti pa təŋa siɣisuyv na pá yelee na mpa pa tɛŋ pa taa na Isò ké teu ke teitei isv ta tɔɣo ma ŋmaa takəlaya kanɛ. ² Isò ɪ hólí-mɛɣe pɛelɛ na ɪ ha-mɛɣe alaafəya ke səsəm ke nyəm mpi ɪ nyəmá ɪ na Tacaa Yesu tɔ pə tɔɔ.

Isə yaav na ɪ ləsvyv

³ Isò ɪnɪ ɪ isəitv tɔŋ hana-tɔvɣv pə təna mpi pə yeke na tɔ matəɣəna-ɪ tɔ. ɪnɪ ɪ yekina na tə nyəŋ wei ɪ yaa-tv sɪ tɔ hiki ɪ mayamaya ɪ teeli na ɪ kɔpantv taa ké ta paa nyəm tɔ. ⁴ Na pə tɔɔ ké mpi mpi ɪ suwa sɪ ɪ ká la-tv tɔ pə ké kɔpampam na pə tɔɔwa səsəm pə tv feɪ. Na ye ɪ hika mpi Isò suwa sɪ ɪ ká la tɔ, ɪɛ ɪ ká pəsɪ na ɪ fiti kɔnyuləŋ isayəŋ wei ɪ ŋmakəla antulinya taa cəne tɔ ɪ niŋ taa na ɪ kpaɣa Isò wɛetv. ⁵ ɪ tɛma mə taa na Isò tɔ, təne ɪnɪ tə nyɔvɣv tɔɔ mayamaya ke ɪ ká huli teu na ɪ təkɪ yaasi kɔpəŋ. Yaasi kɔpəŋ waali ɪlena ɪ pɛeki nyəm. ⁶ Na nyəm waali ɪlena ɪ pɛeki ti təkɔvɣv. Ti təkɔvɣv waali ɪlena ɪ pɛeki suulu. Na suulu waali ɪlena ɪ pɛeki sɪ ɪ matəɣəna Isò. ⁷ Na Isò matənav waali ɪlena ɪ pɛeki sɪ ɪ wɛɛ təma na leleŋ. Təma leleŋ waali ɪlena ɪ pɛeki sɪ ɪ sɔɔləɣɪ təma. ⁸ Yaasinaa kɔpama mpa pə mɔna ɪ təkɪ tɔɣɔɛ. Ye ɪ wɛna-wɛ na pá tɔɔ səsəm, paa la-mɛɣe kpelikpeka nyəma ke Tacaa Yesu Kilisiti nyəm təm taa, na ɪ kaa wɛɛ kaawaasasɪ. ⁹ Ama wei ɪ feɪna yaasinaa pane tɔ, ɪ tɛɛ ɪ tɛɛ ké ɪ naaki, na ɪ wɛɛ ké isv yulvm. Na pə sɔɔna-ɪ tɔləŋ sɪ pa kpiisa ɪ ləŋ isayatu.

¹⁰ Ma taapalaa, pə tɔɔ ké ɪ ká caali mə tv na ɪ təkɪ yaav mpi Isò yaa-mɛ na ləsvyv mpi ɪ ləsa-mɛ tɔɣo teu. Pə taɣa pulv, ye ɪ tɔka mpv, natəlɪ tə kaa hu-mɛɣe paa pəcɔ. ¹¹ Mpɔ pu yelina na pá tvli-mɛɣe Tacaa na tá Yatv Yesu Kilisiti Kawulaya tam nyəŋka nɔɣo təyelele.

¹² Mpi pə tɔɔ ma wɛɛ na má təŋna-mɛɣe təm tənɛɣe tɔɔsvɔv tɔɣɔɛ. ɪ tɛma-təɣɪ nyəm, haləna tampana təm nti ɪ mɔwa tɔ ɪ pu tə təm taa. ¹³ Ye ma wɛna ma ɪɛ, ma hvv sɪ pə wɛ teu sɪ ma kvtəsvtv tənɛɣe maa tɔɔsəɣɪ-mɛɣe tam na ɪ taa hɛɛ. ¹⁴ Pə taɣa pulv tɔɔ, ma nyəmá teu sɪ nɔɔnɔɔ maa lɪ tɔnvɣv kvsəpvɣv kɔne kv taa na má tɛɛ, isv Tacaa Yesu Kilisiti hula-m tɔ. ¹⁵ Maa paasəna na má yelina-mɛɣe mpi pu tɔɔsəɣɪ-mɛɣe təm tənɛɣe paa ma kɔma na ma feɪ tɔ.

Kilisiti teeli nalaa

¹⁶ Tampana tōo isəntō, pə taya mōla nna yuləlayatu lələsaa tō anəxi tō tōkaa na tō huləna-meyə Tacaa Yesu Kilisiti kōntē tōj na tōj nyəntē tōm. Ama tō nā i səsəntu na ta isəpee mayamaya ké. ¹⁷ Tu wē timpi Tacaa Isō kusa i nyuyū na í ha-i teeli ke waatu wei Teeli səsō tu iní i lapa na pə yəyōti na í nu si: Ma luyū tē Pəyaya nté inē iní, inəyi ma lanjē huləmənāa pə tu fēi. ¹⁸ Tá mayamaya tē nuna tá ŋkraŋjē ke waatu wei pə yəyōta n̄p̄yōy hatuu isōtaa ké tá na-i tu wē puyū kate nyəjku tōo tō.

¹⁹ Mpu iní pə yelina na tē tē tá taa təkpatāa na tōm nti Isō kuyəyōtutu teləsəlaa ka kpaalaa tō. Na tō mōna mu kēna-təyi teu. Pə taya pulu tōo, tē wē ké isu fətəla wēu səkpetuyū taa na í naaki na halí pə kōo pə fe tō. Tulōmaluyū ká la na pə ná mō taa. ²⁰ Pə tənaya mpū ilē í tōosi si yulū kaa pəsi na í lu i mayamaya i tōm na í seyesē nti pa ŋmaa Isō Tōm taa si cele tu la tō tē tōo. ²¹ Pə taya pulu, yulū nəkuyū tike u lələsəyi cele tōm natəli. Ama Feesuyū Nanjtu tukayana-təyi yəlaa taa na pá yəyōtəyənā Isō nəyō.

2

Pəpətu seyesəlaa tōm (Yuti 4-13)

¹ Hatuu lōj Isō kuyəyōtutu teləsəlaa pəpətūnaa ka luwa yəlaa hēku. Mpu tətəyō seyesəlaa pəpətūnaa ká lu mō hēku taa tətō. Pəpətu seyesəj na wei í kōjna wakəlyū təyō paa suv seyesuyū. Na paa kisi Tacaa wei í yapa-wē tō. Mpu iní pu yelina na pá kōna wakəlyū ke kpaakraa ke pa mayamaya pa nyōj taa. ² Payalē ká tējna-weyē pa tetelakasi mpaav ŋku kú taa, na paa tuv tampāna mpaav ke pa yaasi wei pá tōkaa na pá lakəna tō i tōo. ³ Seyesəlaa pəpətūnaa mpe paa lu tōmnaa na pá heeliyi-meyē pəyōlaya nyənuyū tōo si pá təyō mō tōo. Ama pa Hūbōnlv sōsōv tēma puw ke hatuu lōj si i ká la, na pa Wakəllv ná tanja tətēyētēyē.

⁴ Pə taya pulu tōo Isō tá yelē isōtaa tillaa mpa pa wakəlaa təyō yem. Ama i pēta-weyē saləka səsō taa ké, na pá hōka-weyē alukpala ke səkpetuyū taa si pá tan Hūbē wule. ⁵ Isō tá yelē antulinya kōpəj ke yem. Ama i lapa na lum səsōm waasi antulinya inē na i yəlaa asayaa pa tōo tēwasawasa. Nowee wei í lakaya tampāna tējuyū waasu tō na lēlaa naatosompəyōlaya tike nyōj ke i yapa. ⁶ Isō kō Sōtōm na Kōmō pa acalē tōm, na í wakəli-yē na kōkō. Na n̄p̄yōy i huləna asayaa si isəna mpi pə wē si i ká la-wē təyōlē. ⁷ Ama i yapa Lōti. Yulupaj inē, yəlaa asayaa yaasi asilima nyəj ka tōka-i ké na pə cōsəyi. ⁸ Pə taya pulu tōo, yulupaj inē i ka wēu pa hēku tō, paa kuyanjku i naakaya ké na í nukū yaasināa asayaa panē, na lakasi isayasi nsi si pekəlayaa-i ké. ⁹ M̄p̄yōy pə wē mēē, Tacaa nyəmna isəna mpi i ká ləsi mpa pa matəna-i təyō mayasəj taa, na isəna mpi i ká su asayaa si Kuyaku Kūhūnaw wule ilē i ká tu-weyē saləka tō. ¹⁰ Pə tu kələna mpa pa tējəyi pa tənəj konyuləj isayaj na pá footiyi Isō səsəntu tō.

Seyesəlaa pəpətūnaa panē pa ké apalaa taa apalaa ké. Timpi pa ta tala təyō pa kpaasəyi pa ti. Paa tu see isōtaa teeli nyəma na í ná, pa tūuki-weyē. ¹¹ Isōtaa tillaa mayamaya kələna seyesəlaa paneyē toma na pəsuyū, paa cakəna teeli nyəma mpeyē Tacaa isəntaa. ¹² Yəlaa panē pa lakí ké isu ləmayasē fēinaa, pa wē yem ké isu pə lūlyū taalē wontu si pá kpa-ti na pá kú tō. Mpi mpi pa ta cəkəna təyō pa tūuki. Pa kōj saaluyū ke yem ké isu taalē wontu. ¹³ Kōnyōntəyōlənāa mpa mpe pa kōjna təyō pu tē na pə lēti-wē. Ilim na pə isələ ke pa konyuləj isayaj kuləyənā-wē na pá laki-i na pa lanja hēē pamm. Pa muyuliyina pa puyusuyū ké na mō na-wē í tōki mō təyōnasu. Yē

pa we timpi, feele na tusuyu wenna. ¹⁴Alaa yem yem nyóma ke pa peekayi tam. Paa nyəghəsəyi isayatu lapu, na pá tusəyi acamaa acamaa. Pa pəghəlaya nyənuvu fei yəghətuvu. Iso tənsa-wəye mpusi ké. ¹⁵Pa yela mpaau kupaŋku ké na pá tooliyi. Posəə pəyalu Palaam ikpate ke pa təŋaa. Ulé i ka sələna liyitee na í nyi si kawalaya lapu taa ké i ká hikina-ye. ¹⁶Ama pa kaləna-i i kaanutu təne tə təə. Kupam, kupaŋaya alonyəŋka ŋka kaa yəghətəyi tə ka yəghətəa isu yulu, na pé kpa Iso kuyəghətutu teləsulu ke i kumeləkulaputu nti tə təlate, na í ye le lapu.

¹⁷Yəlaa pane pa wee ké isu hila nna a nyəəwa tə, na isu tev piluyuu na heelimuyu kusi-ku tə. Iso tema-wəye pa təcayale caau ke səkpətiile anaam taa. ¹⁸Kalampaanu təm na kumelənyəntu ke pa kraaləyi. Yuluwəeetu konyuləŋ asilima nyəŋ ke pa tusəghəna mpa pa lu nəənəə ké yəlaa toollaa həkə tə. ¹⁹Na pá heeliyi pəle si paa waasi-we na pá pəsi kasayampiya. Pəyele yaasi kəwakəlu kpa mpe pa maŋamaŋa ke yomle ké. Pə taŋa pulu, ye mpi pə maləna yulu, i pəsa pə yom ké. ²⁰Tampəna təə, ye yəlaa nyəmə Taca na tá Yatv Yesu Kilisiti na pé ləsa-wəye antulinya isayəŋmakəluvu taa, na pé kəə iləna antulinya tasa-wəye isayəŋmakəluvu mpi na pə kra-wəye yomle, kancalaya nyəm lapa sooci na waali nyəntu. ²¹Ye pa taa nyi tampəna mpaau, sana kəle na mpi pa tema-kuyv nyəm na pá ha kuheelitu kupaŋpantu nti pa teləsa-we təghə siŋile tə. ²²Nti tə maŋana-we tə tə lapa teitei ké isu pa tukuyu ituule təghəle si: Haŋa mələa na ká təghə ka tətə. Pa sə afa təpaipai na í məli afəla taa na í tasa həntuyv.

3

Taca kəntə təm

¹Ma taapalaa, ma takəlaya naale nyəŋka ntə ma tu-məye ŋmaau tə. Nti ma təsa-məye ma takəlası nsi si naale si taa tə ma caa ké si pé tu-məye huwəe kupa na ke mə ləmaŋasəe taa na í taa hēe. ²Ma caa ké si í təsi təm nti Iso kuyəghətutu teləsəlaa naŋŋ nyəma ka yəghəta hatuu ləŋ tə, na Taca na tá Yatv kuheelitu nti mə tillaa sēyəsə-me tə. ³Kancalaya ilə í nyi teu si yəlaa ká kulv kuyēŋ kantəkaya nyəŋ taa mpa paa təŋ pa maŋamaŋa pa konyuləŋ tə, na paa wəŋ-mē. ⁴Haləna paa pəəsi-mē si: I taa tə si i ká məli ya? Na haləna saŋa i wē le? Ta caanaa ná kulaa kəle na pəle pá si, na tuu pa ŋmau antulinya tə i tē i tēyēle mpv, pulv ta layasi. ⁵Iso yəghətəna hatuu ləŋ taa na pé lá isətənuvu na tətə. Ama təm tənəye mpe pa səəwa təfaa. Tətə fayana lum, na lum ke pa lapəna-ti. ⁶Na pə kaasi lum mpi pə waasəna tuu ləŋ antulinya təwasawasa na pé wakəli-i. ⁷Kayana Iso kuyəghətutu kuləmtu nti tə siina isətənuvu na tətə, si pu te na pé wə-təŋi kəkə ke kuyəŋku paa huuna asayaa na pá wakəli-wē tə.

⁸Ma taapalaa, natəli tə wenna pə ta muna isu í ká səə tə təə. Ntəghəle si kuyaku kuləmtuyv wē Taca ké isu pusi iyayə, na pusi iyayə náa wēe-i isu kuyaku kuləmtuyv. ⁹Taca təma si i ká la nti tə, pə taŋa isu i wē kaninika na tə lapv isu lələa huukuyv tə. Ama suulu ke i huləŋi-mē. Mpi tə, u caa si yulu nəghəv í le, paa puntu ké awe. Ama i caa ké si yəlaa təna í layasi təntē kupaŋte.

¹⁰Paa na mpv tə, Taca kuyaku kəŋ kəntə ké isu ŋmulv kəŋuyv tə. Iso tənuyv ka muki yem ké kuyəŋku, na pə kəkəluvu ká la səghəntv. Kəkə ká nyayə isətənuvu təə nyəm təna, na pu nyayə atē na i nyəm təna. ¹¹Pə kəŋ pə tənayə wakəluvu ke mpuyəle, ilə mu nyəna nteyē mə cakəle. Mə yaasi ká te na í hólí si í matəna Iso, ¹²na í taŋna Iso kuyaku, na í lv teu si kuyaku ŋku kú tala ləŋ. Kuyəŋkuyv kəkə ká nyayə isətənuvu, na ku təə nyəm təna ká huona ká

hanaya. ¹³ Ama Iso toma si i ka te na i lasi isotonoyu kofaloyu na tetu kofatu, na tampana tike ka wenna pa taa. Nti ta tanaa toyle.

¹⁴ Ma taapalaa, pa too ke i ka lu teu na i la kupama ke Iso isentaa na i taa na isayatu nateloyi ma kin, na ma na-i i ciiki na i tan koyaku nku. ¹⁵ I nyonna Tacaasuulu na i na, i suulu inu i yelina na pa ya ma nyoon. Ta taapalu kupan Pooni nmaa-me na i keesi-meyi pa tom na lomayasee nna Iso ha-i to. ¹⁶ Mporoyu i nmaaki i takelasi tona taa ke timpi timpi i yoyotoyi tom tene to. I takelasi taa hwoee cekonaw we kate ke tiili tiili, lena isakpreeee nyoma na mpa pa fei ton to pele pa keeki pa hwoee. Na mporoyu pa keeki Iso Tom taa tomnaa lenti toto. Pa mayamaya pa lepu ke pa tona caaw ke mpv.

¹⁷ Ma taapalaa, panente ma ise kulaa. Pa too ile i taa yele na yalaa asayaa kupuyusutu tolisi-me, na pa koo na timpi ishanaa taca to pa layasi-meyi lonte. ¹⁸ Ama i wee na i puki lolu ke Taca na ta Yatv Yesu Kilisiti pelee na i nyam tom taa. Pa krayan sana halona tam to, teeli tu nte inu. Ami.

TAKĒLAYA KANCAALAYA NYĒŊKA ŊKA YOHAAŊI NMAAWA TŌ Kutulutu

Seyesəŋ kpai nyəŋ payale ka we saa wei Yohaani ŋmaakaya i takəlaya təŋ. Seyesəŋ kpai nyəŋ inu i taa ləŋku nté si mpi pə naaki isentə tə pə ke isayam ké. Mpi pu naaki təŋle kɔpam. Pə tə ké pa seyeyaya si pə ta muna Yesu i wɛɛna yul wɛɛtu, mpi tə i ké Iso ké. Ama Yohaani na hulaa təfoo si Yesu ké Iso, pəcɔ i ké yul, pəyele i ké Feesuyu.

Isəna pa faya Yohaani I takəlaya tə:

Kutulutu, titite 1:1-4

Tə wɛɛ nyaaləm taa isu Iso, titite 1:5-2:17

Kilisiti kolontu təm, titite 2:18-29

Mpi pa nyəŋna si yul ké Iso pəyaya tə, titite 3

Tampana na pəpətu pə fayaw, titite 4:1-6

Iso ké səlvyu, titite 4:7-21

Taa təm mpi pə kəlaa tə, titite 5

Weesuyu təm

¹ Weesuyu Təm ke tə ŋmaa-meyɛ takəlaya taa cənɛ. Təm nti tu we kancaalaya ké, na tə nu-ti, na tə na-ti na ta isəpee, na tə nyəni-təyi teu, na tá niŋ tokinaa. ² Waatu wei weesuyu kɔnɛ ku kɔma tə tə na-ku. Pə tə ké tə heeliyi-mɛ na tə kpaaliyi-meyɛ weesuyu ŋku ku tɛŋ tə ku təm. Tacaa cəlɔŋ ku wɛɛ na pə kuli-ku na pə hólí-tu. ³ Nti tə nawa na tə nuwa təŋ tá heeliyi-mɛ tətə, si i kɔpɛntəna-tuyv tá na Tacaa na i Pəyaya Yesu Kilisiti ta kɔpɛntuyv taa. ⁴ Tə ŋmaa takəlaya si tə heeliyi-meyɛ təm tənɛyɛ na tá lanja huləm tu.

Iso wɛɛ ké isu kəko səsəŋka

⁵ Nti tə nu Yesu Kilisiti kiŋ na tə heeliyi-mɛ təŋle si, Iso wɛɛ ké isu kəko səsəŋka ŋka ka naa tə, na paa səkpɛtiya kai fɛi i kiŋ. ⁶ Ye tə yəŋətəyi si tá na Iso tə kɔpɛntaa na pəyele na tə tɛŋna səkpɛtuyv taa ké tɔntɛ, tə ké pəpətunaa ke tá yəŋətaya na tá kulapəle pə naale pə taa ké. ⁷ Ama ye tə tɛŋ tənəŋŋ taa isu Iso maŋamaya wɛv tənəŋŋ taa tə pə kɔpɛntəyi-tuyv, na i Pəyaya Yesu caləm kpiisiyi-tuyv ta isayatu tənə.

⁸ Ye tə yəŋətəyi si tə wɛv isəntə tə tə fɛina isayatu, ta maŋamaya ke tə puŋusiyi, na tampana fɛi tá kiŋ ke paa pəcɔ. ⁹ Ama ye tə heela Iso ké tá isayatu, tə pəsəyi na tə tu-i naani. Pə taya pul tə, i tɛŋəyi siŋisuyu ké, ile i ká husi tá isayatu na i kpiisi ta kawalasi tənə tɔpɔpɔ. ¹⁰ Ye tə yəŋətəyi si tə ta la isayatu, Iso ké tə yaaki pəpətu, na tu muŋi i təm.

2

Kilisiti kele ta sənlv

¹ Ma piya, ma ŋmaa-meyɛ tənɛ inəyi si pə la na i taa la isayatu. Ama ye pə tu yelaa na nɔŋlv la isayatu, ile tə wɛna ta təm tayanlv ke Tacaa kiŋ. Inəŋəle Yesu Kilisiti wei i ké tampana tɛŋlv tə. ² Pə taya pul, Yesu Kilisiti inəyi pa lapa kətaya si pə tayanu tá isayatu, na pə taya tá tike tá isayatu, ama na yelaa tənə tɔpɔpɔ.

³ Ye tə tɛŋəyi Iso kəheelitu ile tu cəkəna si tampana tə nyəmá Iso. ⁴ Ye nɔŋlv tɔma si i nyəmá Iso, na pəyele pɔntu u tɛŋəyi i kəheelitu, pɔntu ké

pəpətu ké, na tampana fei i kinj. ⁵ Ama wei i təhəxi Iso kuyəyətutu tə pəntu sələna Iso na tampana təkpataa. Mpi pə yeki na tə nyəh si tá na Iso tə krentaa yaa tə ta krenti təyəle. ⁶ Ye wei i yəyətəa si i na Iso pa krentaa, pəntu í tə tənte nte Yesu ka təma tə.

Kəsəsutv kəfatv

⁷ Ma taapalaa, pə taya kəsəsutv kəfatv natələxi ma ηmaa takələya si ma heeliyi-mε. Ama kəsəsutv kəpəntv nti pə heela-mεye hatuu kancaalaya təyə. Na kəsəsutv kəpəntv ntəyəle təm nti í tēma nuw tə. ⁸ Paa na mpv pə we isu kəsəsutv kəfatv təy kə ma ηmaa-mεye takələya, pə hula tə tampana ke Kilisiti kinj na mə kinj tətə. Səkrətyv kələa na tampana kəkə tēma nav tənyau.

⁹ Ye wei i yəyətəxi si i we tənəh taa na pəyele i taa kraana i yulətəyəntəle, səkrətyv ta ceta pəntv təy se. ¹⁰ Ama ye wei i sələxi i yulətəyəntəle, pəntv wenna tənəh taa, na pulv mpi pu pəsi na pə tusi ləlv na ilé í lá isayətu tə pə fei i kinj. ¹¹ Ama səkrətyv nyaləna wei inu i taa kraana i yulətəyəntəle tə i təy. Kv taa ké i təh, i ta cəkəna i təpote. Mpi tə, səkrətyv yuləsa i isε tə se.

¹² Ma piya, pə husa mə isayətu ke Kilisiti təy təy ma ηmaa takələya na má heeliyi-mε. ¹³ Caanaa mε mə nyəmna wei i ka we hatuu kancaalaya tə, pə təy kə ma ηmaa takələya si má heeliyi-mε. Ifepiya mε, mə kəla Isayəv təy ma ηmaa takələya si má heeliyi-mε.

¹⁴ Piya, mə nyəmá Tacaa təy ma ηmaa takələya na má heeliyi-mε. Caanaa mε, mə nyəmá wei i ka we hatuu pə kancaalaya tə, pə təy kə ma ηmaa takələya na má heeliyi-mε. Ifepiya, mə wenna toma, na Iso Təm cakí mə taa, na í kəla Isayəv, pə təy kə ma ηmaa-mεye takələya.

¹⁵ Í taa səlɪ antulinya, paa mpi pə tu kə antulinya nyəm mayamaya tə, í taa səlɪ. Ye nəyəl səlɪ antulinya, pəntv ta səlɪ Tacaa tətə. ¹⁶ Pə təna mpi pə kə antulinya nyəm təyələ, yulətənyv kunyuləh isayəh, na yulə naakuyv pulv na pə isəsεmle kraí tə, pə taya Tacaa kinj ke pə lunaa. ¹⁷ Antulinya na pə təna mpi yələa naaki i taa na pá nyuləxi tə pə təhna tēm kə. Ama wei i lakí Iso luyv nyəntv tə pəntv cakəna tam.

Kilisiti kolontu

¹⁸ Ma piya, antulinya tēm wəsaa kə. Í tēma nuw si Kilisiti kolontu ka lu. Təv, kaɣana i kolontunaa mpε pa lu pəyale kə tənyə. Pə təy kə tə nyəmnaa si pə wəsa tēm kə. ¹⁹ Yələa panε pa taa kə ta nyəma na tampana se, pə təy kə pa lu tá taa. Məyú mεε, ye paa kə tá nyəma, pa taa lu tá taa se. Ama pa lu ta taa kə si pə hólí teu si pa taa nəyəl taa kə tá nyəh na tampana.

²⁰ Ye mε ilε Feesuyv Nəhntv wei Kilisiti tisa paa mə taa wei i təy tə inəxi í hikaa, na mpv pə yelina mə təna í nyəmá tampana. ²¹ Ye mpv pə taya isu í tá nyi tampana təy ma ηmaa-mε si má heeliyi-mε. Ama isu í nyəma-ye, na í nyəmá tətə si pəpətu natəli tə fei tampana taa tə pə təy kə.

²² Aweyele pəpətu ilε? Wei i yəyətəxi təfoo si Yesu tá kə Kilisiti tə pəntv nté pəpətv. Na inəyəle Kilisiti kolontu. Pəntv kərəna Tacaa na i Pəyaya kə na í kisi. ²³ Məyú mεε, ye wei í kisa Pəyaya, pəntv kisa Tacaa tətəyə. Na ye wei í nyəmá Pəyaya, pəntv nyəmá Tacaa tətəyə.

²⁴ Pə təy kə í ká la kookalí na í təkí tēm nti i nu hatuu kancaalaya təy mə taa kə teu. Ye i təkə wenti i nu kancaalaya təy mə taa ilε mə na Pəyaya na Tacaa í ká krenti na í cəyā mpv. ²⁵ Kilisiti təma si i ká ha-tuyv mpi təyəle weesuyv ηku kv kaa tə tə.

²⁶ Mpa pa pəkəxi si pá puɣusi-mε tə, pa təy kə ma ηmaa-mεye tənε inu si má heeliyi-mε. ²⁷ Ye mε ilε Kilisiti tisa i Feesuyv ke mə təy kə. Na i Feesuyv

wɛw mə kin tɔ nɔɣɔlv u nɔkɛɣi-mɛɣe natələɣi hólóyó tɔtɔ. Feesuɣu hóləɣəna-mɛɣe pə təna na tampana ke kv seɣesəɣi, kv seɣesəɣi pəpətv. Pə tɔɔ ɔle í təɣ Feesuɣu kvseɣesətv na mə na Kilisiti í krenti mpv.

²⁸ Nn ma piya, mə na Kilisiti í krenti na í caya mpv, na tu tv-ɪ naani ké waatv wei ɪ ka lu tɔ, tə kaa kuu fɛɛle ke ɪ isentaa ké kvayɔŋku ɪ ká kɔɔ tɔ. ²⁹ ɪ nyəmá teu sɪ siɣisuɣu ke Kilisiti ná təɣɛɣi, mpv tɔtɔɣɔ í ká nyɪ sɪ yɔlaa təna mpa pa təɣɛɣi siɣisuɣu tɔ pa ké Iso piya ké.

3

Iso piya

¹ ɪ nyəmɪ isəna mpi Tacaa sɔɔla-tv tɔ ɪ paasaa ké na í sɔɔli-tv na halɪ pá yaa-tv sɪ ɪ piya, na tɔ tu ké ɪ piya nsəɣi. ɪ tá ná mpi pə tɔɔ antulinya nyəma ta nyɪ-tv tɔɣɔle. Pa taa nyɪ Iso tɔɣɔ pa ta nyɪ tá. ² Ma taapalaa, kaxana tə ké Iso piya ké, ɔle pə ta kulita isəna tu te na tɔ wɛɛ tɔ pə tɔɔ təkɛɛle na pəcɔ. Paa na mpv tə nyəmá sɪ Kilisiti kəɲ na í lu tɔ tu nəɣəsəna-ɪ ké, mpi tɔ tu ná ɪ wɛɛtv. ³ Yəlaa təna mpa pa tɛɛləɣi Kilisiti ke mpv tɔ pá tayanəɣi pa təɣi na pá lá kvpama isu Yesu Kilisiti kv kvpəɲ tɔ.

⁴ Yəlaa təna mpa pa lakɪ isayətv tɔ Iso kvəsəsutv ke pa kvɛɛsəɣəna. Pə taya pulv, isayətv lapv kɛna kvəsəsutv kvɛɛsənav. ⁵ Na í nyəmá teu sɪ Yesu Kilisiti kəmaɣa sɪ ɪ ləsəɣi yəlaa isayətv na í lɔ. ɪ maɣamaɣa ɪ fɛina isayətv ke paa pəcɔ. ⁶ Pə tɔɔ ké ye ɪ na wei pa krentaa, pə cɛpa pəntv na isayətv lapv ké. Ama ye wei ɪ wɛɛ na í təɲna isayətv lapv, ɪ ta na Yesu na ɪ ta tu nyəmɪ-ɪ.

⁷ Ma piya í taa yele na nɔɣɔlv puɣusi-mɛ. Ye wei ɪ təɣɛɣi tampana, pəntv maɣamaɣa ké tampana tv ké isu Yesu Kilisiti. ⁸ Ye wei ɪ wɛɛ na í təɲna isayətv lapv, ɔlɔɣv təna pəntv. Pə taya pulv ɔlɔɣv lapəna isayətv ke hatuu kancaalaya. Pə maɣamaɣa pə tɔɔ təkɛm ké Iso Pəyaya kəma sɪ ka wakələɣi ɔlɔɣv təma tənəɲnaɲ.

⁹ Wei ɪ ké Iso pəyaya tɔ pə cɛpa-ɪ na isayətv lapv ké. Pə taya pulv, ɪ ta ke sətɔ tɔtɔ, ɪ tɛma weesuɣu tv ke pəsuyv ké. Na Iso kɛle ɪ Caa, ɔle ɪ kaa pəsɪ na í təɲna isayətv lapv. ¹⁰ ɪ naa mpi pə yeki na pá nyəɲ Iso piya na ɔlɔɣv nyənsɪ tɔɣɔlɔ. Wei ɪ təɣɛɣi tampana yaa u sɔɔləɣi ɪ yolvɔɣɔntɛle tɔ ɪ ta ke Iso pəyaya.

Təma sɔɔlvv təm

¹¹ Nti í nuwa hatuu kancaalaya tɔɣɔle sɪ tɔ sɔɔləɣi tá təma. ¹² Pə fɛi sɪ tɔ la isu Kayini ka lapv tɔ, ɪ ka ké Isayav nyəɲ ké na í kó ɪ neu. Na pepe tɔɔ ké ɪ tu kv-ɪ tɔ? ɪ neu lakaya kvsiɣisim na unɪ ɪ lakaya isayam tɔ pə tɔɔ ké.

¹³ Apalaa mɛ, ye antulinya yəlaa taa kpaana-mɛ, tɔle tə taa la-mɛɣe piti. ¹⁴ Tə nyəmá sɪ tə lu təsətɛ ké na tɔ svv weesuɣu təhikile. Tə sɔɔla ta yvlɔtɔɣəntɛlnaa tɔɣɔ tə nyəmá mpv. Wei u sɔɔləɣi ɪ lɛlv tɔ ɪ wɛ səm taa ké, ɪ ta lita. ¹⁵ Yvlv wei ɪ taa kpaana ɪ yvlɔtɔɣəntɛle tɔ ɪ ké yvlvkvlv ké, na mə nyəmá sɪ yvlvkvlv fɛina weesuɣu ŋku kv tɛɲ tɔ. ¹⁶ Tá tɔɔ ké Yesu Kilisiti lɔ ɪ weesuɣu. Mpi tá nyəmá sɪ yvlv sɔɔla ɪ lɛlv tɔɣɔle. Ye mpv pə wɛɛ ké sɪ taa lɔ tá weesɪɲ ke ta tɔɣəntɛlnaa tɔɔ. ¹⁷ Ye yvlv wɛna kɛle, ɔlɛna í ná pə caala ɪ yvlɔtɔɣəntɛle na í ta toosi ɪ təm sɪ pulv, wɛɛntv unɪ ɪ pəsəɣi na í tɔ sɪ ɪ sɔɔla Iso kɛle? ¹⁸ Ma piya tə taa makɪ nɔɔsɪ taa ké yem ké tá təma sɔɔlvv təm. Ama tá lakasi í hólóyí tɔtɔ sɪ tə sɔɔla təma na tampana.

Iso naani tvɣv

¹⁹ Mpi pu yele na tɔ nyɪ sɪ tampana ke tə təɣɛɣi tɔɣɔle. Pu yele na tɔ wɛɛna naani ké Iso isentaa. ²⁰ Ye pə heeliyi-tvɣv hatuu tá lotu taa sɪ tə fɛi teu, tə nyəmá sɪ Iso kəla tá lotu taa nyəntv tənaya tɔɔv na ɪ nyəmá pə təna təpai.

21 Ma taapalaa pə tɔɔ ké ye pə ta heeli-tuyɔ natələyi hatuu tá lotu taa, tə kaa nya Iso isentaa keɛe paa pəcɔ. 22 Tə təŋəyi i kəheelituu na tɛ lakɪ mpi i caa tɔ pə tɔɔ ké i ha-tuyɔ pə təna mpi tə sələməyi-i tɔ. 23 Nti i tu-tu tɔyɔɛ i Pəyaya Yesu Kilisiti tɔm muɔu na si tɛ sələləyi ta təma isu Kilisiti tu-tu si tɛ lakɪ tɔ. 24 Ye wei i təŋəyi Iso kəsəsutu puntu kpentəna Iso ké na Iso we puntu waali. Iso ha-tuyɔ i Feesuyɔ tɔyɔ tə nyəmá si Iso we tá waali.

4

Iso na Satanɪ pa feesiŋ fayav

1 Ma taapalaa, nyente yəlaa mpa si Iso Feesuyɔ tii mpe pa tɔɔ tɔ í taa muɔi pa təna pa tɔm ke yem. I tɛɛ pa waali na í ná si feesuyɔ ŋku kɔ ké Iso nyəŋku yaa ŋku. Pə taɣa pulɔ, Iso kuyɔyɔtɔtu tɛləsələa pəpətɔnaa kɔpiŋ yana na antulinya. 2 Isəna í ká nyəna si Iso Feesuyɔ nyəma tɔyɔɔ, ye wei i təŋ si Yesu Kilisiti pəsa yɔɔ na tampana de Iso Feesuyɔ tu nté. 3 Ama wei u tisiyi si Yesu pəsa yɔɔ na tampana tɔ Iso Feesuyɔ fɛi i kin. Kilisiti kolontu nyəŋku tɔ nté puntu. I ká nuwa si i ká kɔɔ tɔ, i tɛma kɔntɛ ke antulinya taa.

4 Ama ma piya mɛ mə ké Iso nyəma ké na í kəla Iso kuyɔyɔtɔtu tɛləsələa pəpətɔnaa. Pə taɣa pulɔ, Feesuyɔ ŋku kɔ we mə kin tɔ kɔ kəla feesuyɔ ŋku kɔ we antulinya nyəma kin tɔ. 5 Antulinya yɔyɔtaɣa ke pa yɔyɔtəyi, na antulinya nyəma nukɪ pa tɔm ke pa ké antulinya nyəma tɔ pə tɔɔ. 6 Ama tá de, Iso tənna tá. Na wei i nyəmá Iso tɔ inɪ i nukəna tá tɔm, wei i ta ke Iso nyəŋ tɔ u nukɪ tá tɔm. Mpi pu ye le na tɛ nyəŋ tampana Feesuyɔ na feesuyɔ ŋku kɔ tolisiyi yəlaa tɔyɔɛ.

Iso ke səlɔvyɔ

7 Ma taapalaa, í ye le na tɛ sələləyi təma, pə taɣa pulɔ Iso kin ke səlɔvyɔ luɔnaa. Na wei i sələləyi i yɔɔtɔyɔntəɛ tɔyɔɛ Iso pəyaya na puntu nyəmá Iso ké. 8 Ama wei u sələləyi i yɔɔtɔyɔntəɛ tɔ, puntu ta nyɪ Iso. Pə taɣa pulɔ Iso ná ké səlɔvyɔ tɔ se. 9 Iso tilina i Pəyaya ikpamle ke antulinya taa si tɛ ná weesuyɔ ke ka tɔɔ. Tɔɔ, mpi Iso hɔlənaa si i səla-tu tɔyɔɛ. 10 Na isəna pə hɔlaa si səlɔvyɔ tɔm təkpeɔ tɔyɔɛ timpi tá tá səlɪ Iso na inɪ i səlɪ-tu na í tili i Pəyaya si pə husɪ tá isayatu ke ka tɔɔ tɔ.

11 Ma taapalaa, Iso ná tá kisi-tuyɔ mpuɔɔle səlɔvyɔ, de pə weɛ ké si tá tɔtɔ taa sələləyi ŋpɔyú tá təma. 12 Nɔyɔɔ ta keesita Iso se. Ama ye tɔ sələləyi tá təma, Iso we tá waali ké na i səlɔvyɔ naa tá kin təkɛɛɛɛɛɛ.

13 Iso ha-tuyɔ i Feesuyɔ tɔyɔ tə nyəmá si tə kpentəna-i na i we tá waali. 14 Tə nana ta isələ ké na tɛ heeliyi təfoo si Tacaa tila i Pəyaya si ká la antulinya Yatɔ. 15 Ye wei i yɔyɔtəyi si Yesu ké Iso Pəyalɔ, Iso we i waali ké na puntu kpentəna-i. 16 Səlɔvyɔ mpi Iso səla-tu tɔ tə nyəma-wɪ, na tə tɛma-wɪ na tá taa.

Iso ké səlɔvyɔ tɔ ké, de ye wei i sələləyi i lɛɔ, puntu nyəmá Iso na Iso we i waali. 17 Mpi pə hɔləyi si ta təma səlɔvyɔ tu fɛi pá yɔyɔtɔ tɔyɔɛ si tə kaa nyana pulɔyɔ paa pəcəyɔ Iso huɔle íntɛ tə wule. Pə taɣa pulɔ, isəna Yesu Kilisiti təma antulinya taa tɔ ŋpɔyú tá təma. 18 Səyɔntu səlɔvyɔ ta ke səlɔvyɔ. Ama səlɔvyɔ mpi pə ké tampana nyəm tɔ pə yasəyi səyɔntu ké. Pə tɔɔ ké səyɔntu səlɔvyɔ ta ke səlɔvyɔ kupaŋku nakɔli. Pə taɣa pulɔ, saləka kəŋna na səyɔntu.

19 Ye tá, Iso laaləna-tuyɔ səlɔvyɔ ilena taa səlɪ-i. 20 Ye nɔyɔɔ nɔyɔ taa luwa si: Ma səla Iso. Ama ye i yɔɔtɔyɔntəɛ, u sələləyi íɛ, puntu ké pəpətɔ ké. Ye i ta səlɪ i yɔɔtɔyɔntəɛ wei i naaku tɔ isənaya i ká səlɪ Iso wei u naaku tɔ? 21 Kəsəsutu nti Kilisiti tu-tu tɔyɔɛ si: Pə weɛ si ye wei i səla Iso, puntu í səlɪ i yɔɔtɔyɔntəɛ tɔtɔyɔ.

5

Ta kəlvyv ke antulinya

¹ Yulu wei i tema i taa si Yesu keke Kilisiti tə, puntu kena Iso pəyaya, na ye wei i səla piya caa, puntu səla piya tətəyɔ. ² Tə səlvyv Iso na té lakı i kəsəsutu təyɔ tə nyəmə si tə səla i piya. ³ Tə təyɔyɔ Iso kəsəsutu təyɔ pə húləyɔ si tə səla Iso. Na Iso kəsəsutu ta kəli-tuyv kate. ⁴ Pə taya pulv tə paa Iso pəyaya ŋka ká pəsəyi na ká kəli antulinya ké. Tə tema Iso na ta taa təyɔ tə kəla antulinya. ⁵ Awe pəsəyənə na í kəli antulinya, ye pə taya wei í tɛŋ i taa si: Yesu keke Iso Pəyalv tə i paasi?

Kilisiti təə tampana hlvv

⁶ Yesu Kilisiti keke wei i kəmnə lvm na caləm tə. Pə taya lvm tike ke i kəmnəa, ama na caləm tətəyɔ. Na Feesuyu ləsəyənə seliya si m̄p̄yɔ pə wee. Pə taya pulv Feesuyu kena tampana tv. ⁷ Seliya nyəm we təm tooso ké. ⁸ Feesuyu na lvm na caləm, na pə tənə pə tooso isəntə u kpeesəyənə təma. ⁹ Ye yəlaa ləsəyɔ seliya tə m̄yɔ. Təv, Iso nyəŋ ná kəla yəlaa nyəma təcayacaya. Iso seliya keke wei i ləsa i Pəyaya təə tə. ¹⁰ Pə təə ké wei i tɛŋ Iso Pəyaya na i taa tə puntv cəkənnə seliya inɛyɛ hatuu i taa. Ama ye wei u tɛŋ i taa na Iso, puntv yaa Iso ké pəpətv ké. Pə taya pulv təə, i ta m̄v seliya wei Iso ləsa i Pəyaya təə tə. ¹¹ Na seliya wei Iso ləsəyɔ təyɔle si: I ha-tuyv weesuyu ŋku ku tɛŋ tə, na i Pəyaya cələnə-tuyv-kv. ¹² Ye wei i krentənə Pəyaya, i hika weesuyu kune inəyɔ. Na wei i ta krentənə Iso Pəyaya tə puntv kaa na-kv.

Weesuyu ŋku ku tɛŋ tə kv təm

¹³ Ma ŋmaa takəlaya na má heeli-meyɛ m̄p̄yɔ si me mpa í tema mə taa na Iso Pəyaya tə í hika weesuyu ŋku ku tɛŋ təyɔ. ¹⁴ Tə nyəmə si ye tə sələməyɔ Iso ké mpi pə ké i luyv nyəm tə, i nukı təə ké tá naani təə səsəm ke i təə. ¹⁵ Isəna mpi tə nyəm si ye tə sələməyɔ-i pulv i nukı tə, mpv tətəyɔ tə nyəmə si i ha-tuyv mpi tə sələməyɔ-i tə.

¹⁶ Ye nəyəlv nawa i taarpəlv na í lakı isayətv nti tu kəŋna səm tə, pə wee si puntv í sələmənə i taarpəlv na Iso ké, na Iso ha-i weesuyu. Isayətv nti tu kəŋna səm təyɔ ma təŋ. Isayətv nti tə kəŋna səm tə pə taya təle tə təə ké ma təŋ si í sələmənə. ¹⁷ Pə tənə mpi pə ta siyisi tə pə ké isayətv ké. Ama isayətv lentənəa wee na tu kəŋna səm.

¹⁸ Tə nyəmə si Iso pəyaya nakəli ka kaa wee na ká təŋna isayətv lapv. Pə taya pulv, Iso pəyaya kentina i təə, na Isayəv kaa kraya pulvɔv i təə.

¹⁹ Tə nyəmə si Iso tənna-tv, na Isayəv niŋ taa ké antulinya tənə ná wee.

²⁰ Tə nyəmə si Iso Pəyaya kəma na ká lá na tə hii layətv si tə nyi tampana Iso. Na ta na-i na i Pəyaya Yesu Kilisiti tə krentəa na té wee mpv. Inəyɔle tampana Iso, inəyɔle weesuyu ŋku ku tɛŋ tə.

²¹ Ma piya, í la laakalı na tıŋ.

TAKƏLAYA NAALE NYƏŇKA NKA YOHAAANI NMAAWA TƏ Kutuluṭu

Takəlaya kanɛ ka taa ulɛ ŋmaalu ha i tɛyi hətɛ kɛ si səsə. I tasəyi i takəlaya kallaa kɛ apaluṭu si pa tɛŋ tampana na səlɔyɔ. I kraaləyi lə səelaa si pa la laakali na pəpətu sɛɣəsəlaa. Uɛna i təkɪ i takəlaya na sɛɛtu.

Isəna pa faɣa Yohaani II takəlaya tɔ:

Tampana tɛŋyɔyɔ na səlɔyɔ, 1-6

Laakali lapu na sɛɣəsəlaa pəpətonaa, 7-11

Sɛɛtu, 12-13

Sɛɛtu

¹ Səsə ma, má ŋmaakəna takəlaya kanɛyɛ alɔ wei nyá ləsa tɔ, na nyá piya mpa ma səlɔaa na tampana tɔ. Pə taɣa ma tike ma sələnə-mɛ, ama pa tənə mpa pa nyəmá tampana tɔ pa səlɔa-mɛyɛ. ² Pə taɣa pulɔ tɔ, tampana kɛ tɔ təkaa na anəyi tu təkɪ tam.

³ Tacaa lə na Tacaa inɪ i Pəyalɔ Yesu Kilisiti pá hólɪ-tɔyɔ pɛɛɛɛ na suulu na pá ha-tɔyɔ alaafəya na pəcɔ tɔ hiki kɔcəŋ inɛyɛ tampana na səlɔyɔ pə taa.

Tampana na səlɔyɔ pə tɔm

⁴ Ma lanle hulɔma səsəm kɛ timpɪ ma nawa nyá piya taa lensɪ təkɪ tampana isɪ Tacaa tu-tu si tɔ təkɪ tɔ. ⁵ Ma wiikina-ŋ alɔ nyá, si tɔ səlɪ tá təmayɛ. Uɛ pə taɣa kəsəsutɔ kɔfatɔ natəlɪ tɔ tɔ kɛ ma ŋmaaki. Ama nti pə su-tɔyɔ tuu kancaalaya tɔɣɔɛ. ⁶ Isə kəsəsutɔ təkɔyɔ ntɛ səlɔyɔ tɛŋyɔyɔ, na kəsəsutɔ nti pə su-mɛyɛ hatuu kancaalaya tɔɣɔɛ si i wɛɛna səlɔyɔ.

⁷ Pəpətonaa payalɛ yana antulɪnya kɛ, paa caa pá nu si Yesu Kilisiti pəsə yulɔ tətɛŋɛɛŋ kɛ tampana. Yulɔ wei u caa i nu mpu tɔ pɔntɔ kɛ pəpətu kɛ, na inəɣəlɛ Kilisiti kolontu. ⁸ Mpu tɔ i la laakali na mə ti, i taa yelɛ na mə tɔmlɛ kawaaɣa lɛ. Pu tɛ na pə fɛɪ-mɛyɛ kɔpantɔ kɛ səsəm.

⁹ Ye wei i ŋmaana Kilisiti sɛɣəsɔyɔ tɔ si kɔ ta maya-i, pɔntɔ na lə pa faɣaa kɛ. Ama ye wei i tɛŋa Kilisiti sɛɣəsɔyɔ, pɔntɔ kɔpəntənə Tacaa na i Pəyalɔ kɛ.

¹⁰ Ye nəɣɔɔ kɔma na pə tá kɛ sɛɣəsɔyɔ kɔnɛyɛ i sɛɣəsəyi, i taa tɛɛ pɔntɔ waalɪ si i suu mə təyaya, na paa sɛɛtu mayamaya i taa sɛɛ-i. ¹¹ Pə taɣa pulɔ, ye wei i sɛɛ-i pə wɛ isɪ i na pɔntɔ pa pɛɛla nəɣɔ kɛ isayatu təma nna i laki tɔ a taa kɛ.

Tənaya nyəntɔ na sɛɛtu

¹² Təm nti ma wɛna si ma heeliyi-mɛ tɔ tɔ tɔwa, ulɛ ma nyuləyi si maa kɔɔ mə tɛyɛ na má heeli-mɛyɛ-tɪ na nəɣɔ na pə ha-tɔyɔ lanɣhulɔmlɛ səsəɛɛ. Ma kaa ŋmaa-təyi kɔŋmaa kɛ takəlaya taa na ŋmaalaya.

¹³ Nyá kəɣɔ wei ləsa tətɔ tɔ, i piya sɛɛki-ŋ.

TAKĒLAŸA TOOSO NYĒŊKA ŊKA YOHAAANI NMAAWA TŌ Kutuluŧu

Apalaa mpa pa yaa si Kayusi na Temetiyusi tɔyɔ Yohaani ŋmaa i takɔlaya kanɛ. Ama tɔ ta nyi pa tɔm ke teu. Nti Yohaani yɔyɔta pa tɔɔ tɔyɔle si pa tɔŋ tampana taa. Uena i kɛɛsɔyɔ-tuyɔ apalɔ wei pa yaa si Tiyotɔlɛfi tɔ i tɔm si i kɛ isayav.

Isɔna pa faɣa Yohaani III takɔlaya tɔ:

Yohaani lɛsɔyɔ Kayusi aseeta, 1-8

Tiyotɔlɛfi tɔntɛ isayale, 9-10

Temetiyusi tɔntɛ kɔpantɛ, 11-12

Sɛɛtu, 13-15

Sɛɛtu

¹ Sɔsɔ mɔ, ma ŋmaakɔna takɔlaya kanɛyɛ ma yulɔ kɔpantɛ Kayusi. Ma sɔɔla-ŋ sɔsɔm kɛ.

² Ma taapalɔ kɔpantɛ, ma koolee ntɛ si ŋ cayana nyɔ ti, na pɔ ha-ŋ tɔnyɔyɔ taa alaafɔya isu nyɔ lɛsɔyɔ wɛv alaafɔya tɔ. ³ Ta taapalaa tala cɔnɛ uena pɔ heelim si ŋ tɔka tampana kɛ pɔ tu fɛi, isu tuu lɔŋ n ka tu tɔkuyɔ-yɛ tɔ, uena ma lanɛ hɔlɔm sɔsɔm. ⁴ Isu ma nukuyɔ si ma piya tɔŋyɔi tampana tɔ pɔ wɛ-m lɛlɛŋ kɛ pɔ tu fɛi.

Kayusi kɔpantɛ

⁵ Ma taapalɔ kɔpantɛ, paasɔnav mpi ŋ paasɔna tɔ taapalaa halɔna pɔ kɔpantɛna muɔlaa maɣamaɣa tɔ n kɛ yulɔ kɔpantɛ kɛ. ⁶ Yɔlaa panɛ pa puyula nyɔ sɔɔluyɔ tɔm ke Yesu sɛɛlaa tɔna isɛntaa. Hai, ma wiikina-ŋ si ŋ nyɔni Isɔ na ŋ sɔna-wɛyɛ pa mpaav tɔm taa. ⁷ Kilisiti tɔmlɛ lapɔ tɔɔ kɛ pa tu mpaav, pa ta tisi si mpa pa ta nyi Isɔ tɔ pɔ sɔna-wɛ. ⁸ Pɔ muɔna Kilisiti tɔŋlaa ta taa tɔkɔna yɔlaa isu panɛ unɔ pa takanaa, na tɔ tu-wɛyɛ ninɛ ke tampana tɔmlɛ nte pa laki tɔ tɔ taa.

Tiyotɔlɛfi na Temetiyusi pa tɔm

⁹ Ma ŋmaa Yesu sɛɛlaa kɔpantɛ ke takiliya tɔnyɔv, na Tiyotɔlɛfi wei i pɛɛkɔyɔ si pa nyɔnɔyɔi pa sɔsɔ tɔ i kisi si unɔ i kaa mu ma tɔm. ¹⁰ Pɔ tɔɔ kɛ ye ma kɔma na mɔ kɔɔ maa kuli isayatɔm na pɔpɔtu tɔm nti i suu-tu tɔ tɔ tɔɔ na i nu. I ta yeɛ i nyɔŋ unɔ se. Ta taapalaa mpa pa kɔŋ tɔna tɔ u muɔy-wɛ. Halɔna ye mpa pa caaki si pa mu-wɛ, i kalɔyɔna-wɛyɛ na i nyaasi-wɛ na Yesu sɛɛlaa kɔpantɛ taa tɔyɔnyɔyɔ.

¹¹ Ma taapalɔ kɔpantɛ, taa kɛɛna isayalatv. Ama kɛɛna kɔpantv latv na ŋ laki. Isɔ tɔnna kɔpantv latv. Ye wei u laki kɔpantv, pɔntv ta nyi Isɔ kɛ paa pɔcɔyɔ.

¹² Yɔlaa tɔna puyulɔyɔi Temetiyusi kɔpantv kɛ, na i tampana maɣamaɣa na lɛsɔyɔ i nyuluyɔ tɔtɔ. Inɔyɔi tɔ tɔtɔ tɔ kuliɣi kahuka ke i kɔpantv tɔɔ, na n nyɔmɔ teu si taa yɔyɔta nti, mɔpuyɔ pɔ wɛɛ.

Tɔnaya Sɛɛtu

¹³ Tɔm nti ma wɛna si ma heeliyɔi-ŋ tɔ tɔɔwɔyɔ, uɛ ma kaa nɔki na mɔ ŋmaa-tɔyɔi kɔŋmaa ke takɔlaya taa na ŋmaalaya. ¹⁴ Ama ma nyulɔyɔi si maa kɔɔ na mɔ na-ŋ nɔɔnɔɔ na tɔ cayɔ na tɔ yɔyɔti.

¹⁵ Isɔ i ha-ŋ alaafɔya, nyɔ taapalaa sɛɛki-ŋ.

Σεε παα τα τααπαλυ wei.

TAKƏLAYA NJKA YUTI NMAAWA TƏ Kutulutu

Yuti takəlaya ta siyisina yulb yaa kpekəle natəli. Isə sɛɛlaa tənaya pə krentaa. İle mpa pa sɛyəsəyi pəpətu sɛyəsəŋ təyə Yuti yookina ı takəlaya taa. İ hüləyi si mpe unı paa tɛsəna kə isu ləŋ nyəma, na isəttaa tillaa mpa pa kula Isə təə na ilé ı təyənı-wɛ tə.

Isəna pa faya Yuti takəlaya tə:

Kutulutu na sɛɛtu, 1-2

Pəpətu sɛyəsəlaa na pa hɔnau təm, 3-16

Tampana təŋlaa í təkı pa taa tɛm kɛ teu, 17-23

Isə kulum na ta waasulu Yesu pa samtu, 24-25

Sɛɛtu

¹ Maya Saaki neu Yuti, Yesu Kilisiti təmle tu.

Má ŋmaana takəlaya kaneyɛ mpa Tacaa Isə yaawa na í səlɔı-wɛ, na Yesu Kilisiti ná təkə-wɛ tə.

² Isə í huli-meyɛ suulu, na í ha-meyɛ alaafəya, na í tu-meyɛ təma səlɔyɔ na pə təə səsəm.

Sɛyəsəlaa pəpətnaa

(Piyɛ II 2:1-17)

³ Ma taapalaa, ma lupa teu si nyuyɔ yaru təm nti tə kə tá təna tá təm tə pə təm kɛ má ŋmaa-mɛ. Kɛna pə caalı-m si má ŋmaa-meyɛ takəlaya kanɛ na má səsı-meyɛ apalutu na í yoo Isəsɛɛɛ nte Isə ha təm kulum təə kə kpakpaa kɛ mpa ı tı tə pə yoo. ⁴ Pə taya pulb təə, yəlaa asayaa napəli mpa pa suwa təkɛv kə ta taa tə, mpe pa kɛna tá Isə pɛɛɛɛ təm na pá kusəyənə pa asilima taa təntɛ təm nyuyɔ, na pá kisiyi Yesu Kilisiti wei ı tike təkəŋ ı kɛ Tacaa na ta Səsə tə. Pa tɛma kpaaluyɔ kɛ Isə Təm takəlaya taa kə hatuu ləŋ kɛ pa təm kuyɔ.

⁵ Paa na í ka tɛma-təyi nyəm təkpataa tə, pə wɛɛ si má tasa-meyɛ lɛntı təsuyɔ kɛ isəna Tacaa yapa İseyɛli yəlaa kɛ İcipiti taa na pə waalı í ku mpa pa ta tɛmı-ı na pa taa tə. ⁶ İ təsı si isəttaa tillaa mpa pa laŋa ta hɛɛna pəsuyɔ ŋku pə ha-wɛ si pa lakəna, na pá kulı na pá yɛɛ pa mayamaya pa lona tə, Isə həkə-wɛyɛ alukpala kɛ tam təə, na í su-wɛyɛ aɛ səkɛtuyɔ taa, na í təŋna kuyakə səsəw. Ku wule kɛ ı ká tu-wɛyɛ saləka. ⁷ İ təsı si Sətəm na Kəməw na acalɛ nna a cəna-yɛ tə a yəlaa lakaya kə isu isəttaa tillaa panɛ. Pa lakaya asilima kulaputu kə. Pa təŋaya pa tənəŋ konyuləŋ isayəŋ wei ı fɛı lapu tə. İle kəkə tam nyəŋka nté pa saləka, na mpi pə lapa-wɛyɛ mpu tə pə kpaala paa wei kə təkɛɛɛɛɛɛ.

⁸ Yəlaa mpa pa suwa təkɛv kə ırpəyɔ mə hɛku tə mpu pə mayamaya kɛ pɛɛ pa laki. Pa toosɛɛ nna pa toosiyi na pá təŋəyi mpu na pá laki tə anı a tısəyənə-wɛ na pá wakələyi pa tı, na pá footiyi Isə səsəwntu, na pá tɔuki isəttaa teeli nyəma. ⁹ Isəttaa tillu səsə Mısɛɛli ta la mpu. Moisi səpa na Mısɛɛli na ıɔyɔw pá həŋı-ı na pá yookı tə, Mısɛɛli ta kuli nəyɔ na í ku ıɔyɔw təm na kutuyɔ. Ama ı təma-ı kə si: Tacaa ká nana-ŋ. ¹⁰ Yəlaa panɛ, mpi pa ta nyı tə mpəyi pa tɔuki. Na mpi pa nyəma yem kə pa tı isu taalɛ wontu mayamaya nyəŋuyɔ tə, mpi pə kuyənə-wɛ təkpataa. ¹¹ Pa təm wɛ waiyo kə. Kayini ıkpatɛ

ke pa təhəyi, na pəyolaya təw kə pa tolisa pa ti isu Palaam lapv tə. Isəna mpi Kolee ná kpeesəna Moisi tə m̄p̄yú pa lapa, ɫena pá wakəli tənəhna. ¹² Ye pa we mə təyənasi tətəyole, tusuyu wenna, na tənaya pa pəsəxəna pa acima na fεεle tu fεi-we, hiliŋ haana. Pa weε kə isu tɛv piluyuu na heelim kusi-kv tə, na isu tuŋ wei paa pə tala i lɫlɫv u lɫlɫi tə, na isu tuŋ wei pa kpeesəna i lila na í wɫi yem təwəkəkə tə. ¹³ Pa kulaputv lɫlɫsəyi fεεle fεi təma ke pa kin kə isu tɛŋku hula pááná nyəna təkɫyvu kɫhulan tə. Pa weε kə isu isətɫɫɫasɫi kɫkpeesasi. Isə tɛma-weye pa təcayale caav ke səkpetiile anaam taa kə.

¹⁴ Atam saali kulɫlɫv naatosompəyolaya nyəh nté Henəki, na inu i ka nana yəlaa pane pa təm ke hatuu ləh na í yəyətɫi si: ʔtu ŋkpaŋŋ na í nu. Tacaa ká kəw na i ká kpehna i isətəa tillaa naŋŋ nyəma isu iyisi naanɫwa, ¹⁵ si i huəkəna yəlaa tənaya təm. ʔ ká kv asayaa təna mpa pa kpeesəna Isə na pá lá təma asayee ane a təna tə, na isayətəm nti kawalasi nyəma mpa paa see nəyɫv tə pa tu-i tə pa təm. ¹⁶ Yəlaa pane, tam kə pa kvntəyi na pá kaləyi. Pa maɫamaɫa pa kvnyuləh ke pa təhəyi. Kalampaanɫ təm ke pa yəyətəyi, na mpa pa kin kawaaɫa weε təyɫ pa taləyi.

Kantəkaya kvyeŋ taa təma

¹⁷ Ama ma taapalaa mə, mu təwsi nti Tacaa Yesu Kilisiti tillaa heela-mɛye tuu ləh tə. ¹⁸ Pa heela-mɛye si: Tampana təw, kvyeŋ kvteesəh taa, yəlaa ká lu mpa pa təhəyi pa kvnyuləh isayəh tə, na paa won-mɛ. ¹⁹ Mpe pa yelina na fayav kəh, pa yɫwweɛtu ŋmakələna-we, pə taya Isə Feesuyu. ²⁰ Ama ma taapalaa mə, mu səwsi toŋ ke mə Isə seɛv kvram naŋŋ nyəm taa kə tam. ʔ sələməna Isə Feesuyu Naŋŋtu pəsuyv, ²¹ na í səh Isə səɫlɫv təm taa kə tam na í tanaa si Tacaa Yesu Kilisiti í ha-mɛye weesuyv ŋku kv tɛŋ təyɫ i kvpantv təw.

²² Sika nyəma təm í la-mɛye pətətɛɛ. ²³ ʔ hə-we na í ləsi kəkə taa na í ya pa nyəh. Lɫlaa təm í la-mɛye pətətɛle tətə na səyontv. Ama pə kpaɫav pa wontu nti pa yɫwweɛtu asilima taanaa tə í taa tokina.

Isə sam

²⁴ Isə pəsəyi na í te-mɛye təhotile təna taa, na í la na í səh i isɛntaa na í fεina kawalaya, na laŋhɫlɫmle kvyi-mɛ. ²⁵ Ta Yatv Isə wei inu i tike i kə Isə tə i teeli na i səsəntv na i pəsuyv na i toŋ ka we m̄p̄yú, ɫe pə weε m̄p̄yú saŋa taa na tam təw kə Tacaa Yesu Kilisiti təw. Ami.

KUKULUTU Kutobutu

Kukulutu takelaya ηmaalu ka we tetu nti lom eonaa na pa yaaki-ti si Patemosi to ta ke. Iso sevu to konyontoyole ka tonyona-i na i polo i eosi tona. Yesu seela kpeka naatosompoyolaya wei i ka we Asii tetu ta tayo i ηmaawa i takelaya. I tasa-weye apalutu si pa tuki pa ta tem na pa teleyi. I takelaya ta tom payale cekonav we kate ke. Mpi to, mpi pa hulayi yaasinaa tayo i ηmaawa i takelaya ta isi Yesu ke pa tona pa kancalaya, i ke awulaa wulav, na sasaa soso, inoyole Yuta tayloraya, inoyole katelaa kutulu. Peco inoyole kotaya lwayaya. Yesu na i nyoma paa kelona huve sosoole waatu.

Isana pa faya kukulutu takelaya to:

Yohaani ke Kilisiti tillu, titite 1:1-8

Yesu seela kpeka naatosompoyolaya takelasi, titite 1:9-3:22

Iso na Yesu Kilisiti pa seetu, titite 4-5

Takelaya na ka kutalatu naatosompoyolaya, titite 6:1-8:1

Akantee naatosompoyolaya, titite 8:2-11

Tom soso na wontu naale, titite 8:12-13:18

Yelaa iyisi nunuwa na nule na liyiti (144000), titite 14

Iso paana karonaa naatosompoyolaya, titite 15-16

Papiloni hotuyu na lloyon kpisuyu, titite 17-20

Isatonvu kofalvu na tetu kofatu Yosalem kofalu, titite 21:1-22:5

Ma konyonoo, titite 22:6-21

Takelaya kane ka huwee

¹ Takelaya kane ka ta keesayona Yesu Kilisiti kula mpi pa to na i holi to. Iso yelina si i holi i payalaa ke mpi pa wee si pa konyonoo to. Kilisiti tilina i isetaa tillu na i holi-tayi i payalu Yohaani ma. ² Na pa tona mpi Yohaani ma, ma nawa tayo ma keesaa. Na Iso kheelutu na tampana nna a to Yesu Kilisiti kulaa tayloro. ³ Wei i kalayi tom tene, na mpa pa tu nyonyonyo ke mpi pu la cele na pa yoyota pa tom to, na pa taka nti pa ηmaa cone to, pultonaa nte leleni nulaa. Pa taya pulu, mpi pa wee si pu la mpv to pa waatu wusaa ke.

Yesu seela kpeka naatosompoyolaya seetu

⁴ Maya Yohaani, ma ηmaakona takelaya ke Yesu seela kpeka naatosompoyolaya mpa me i we Asii tetu ta to.

Iso wei i wee, na i ka wee, na i ka koo to, i holi-meye pelee na i ha-meye alaafaya. Na feesiη naatosompoyolaya wei i we Iso kawulaya kumte isentaa to, ile i holi-meye pelee na i ha-meye alaafaya toto. ⁵ Yesu Kilisiti wei i ke seliya to konyon, na pa taalona-i setaa ta ke feesuyu teco na i ke tetu to awulaa wulav to, ile i holi-meye pelee na i ha-meye alaafaya toto.

Inu i soelona-tu na i si si polosi-tuyu ta isayatu, ⁶ na i lapa-tuyu awulumpiya si to la i Iso wei i ke i Caa tayo temle isi katelaa. Yesu teeli na i poyonyo i wee tam. Ami. ⁷ I nyoni, i konyona na isonyonvu. Yelaa tona tona halona pa konyonona mpa paa tola-i poyonyo to paa na-i. Ate piitimnaa tona ka wii isi pa saki. Nn, pa la mpv. Ami.

⁸ Maya Alafa na Omeka. Taca Iso kawulaya tu wei i wee, na i ka wee, na i ka koo to inu i yoyotona tefoo ke mpv.

Isana pa lapa na Yohaani na Kilisiti to

⁹ Mə taapalu Yohaani má, má na-me tə təkuyv konyəŋ na tə təkuyv kawulaya na tə taŋna suulu tə, tá na Yesu tə krentaa təyɔ. Ma lapa Iso Təm na tampana nna a tə Yesu kulaa tə pə waasu təyɔ pa su-m Patəməsi. Lum cəna tetv nti tə tə taa cəne. ¹⁰ Mpyóyú Tacaa kuyaku wule, Feesuyu tɛɛna-m. Tənaɣa ma nu pə yəyɔta ma waali na nəyɔ səsəyɔ isu akantəle wula taka. ¹¹ Pa yəyɔtaɣa ké si: Nmaa takəlaya taa ké mpi n naaki tə, na ń tilina-keye Yesu seɛlaa kpeka naatosompəyɔlaya ine: Ifeesu, Simiini, Pɛekam Tiyatii, Saati, Filatələfii, Layotisee.

¹² Ma pəsaa si ma naa wei ɪ yəyɔtəyənə-m tə, ɪle má ná wɔla kpatəŋ ke naatosompəyɔlaya wei ɪ təɔ pa musa kəkəsɪ təyɔle. ¹³ Na ɪ hekv taa we nəyɔlv na ɪ nəyəsəna yɔlv, na ɪ suu capa kutayalv, na ɪ lələ ɪ hɔəle taa ké wɔla tampala. ¹⁴ ɪ nyəsɪ hɔlvma laɪaɪ ké isu kayalv, yaa isu kponkromɔlv, na ɪ ise mvyi kəkə. ¹⁵ ɪ nəntaaləŋ mvyi kəkə ké isu pa təkuyv nyəyɔlvv kuseemvyv ke kuluku kəkə səsəŋka taa na kv hoo na pá sotiti-kv tə. Na ɪ nəyɔ yvŋ kəla isu lum kpenyuyv na pə faləyɪ tə. ¹⁶ ɪ təkə ɪ niŋ ntəyɔŋ taa ké isətvlnhasɪ naatosompəyɔlaya, na layate nte tə we ləŋ ke taa na waali tə tə lukayana ɪ nəyɔ taa. ɪ isentaa mvyi kəkə ké isu ilim sikuyv na pə nyaki isəna mpi tə. ¹⁷ Ma na-ɪ mpv, ɪlena má hoti ɪ nəəheɛ tɛɛ isu sətv. Mpyóyú ɪ tənə ɪ niŋ ntəyɔŋ ke ma təɔ na ɪ tə si: Taa nyá, má kɛna kancaalaya tv na kantəkaya tv. ¹⁸ Ma wɛna ma weesuyv. Maa səpa, ɪle pənente ma wɛna ma weesuyv ke tam təɔ. Má kpilikiina səm na atətvnaa təcayale ke ma niŋ taa. ¹⁹ Ye mpv tv takəlaya taa ké mpi n naa tə, paa nəənəə nyəntv tənɛ, paa pə waali nyəntv nti tv kəə tə. ²⁰ Isətvlnhasɪ naatosompəyɔlaya wei n ná ma təkə ma niŋ ntəyɔŋ taa, na wɔla kpatəŋ naatosompəyɔlaya wei ɪ təɔ pa musa kəkəsɪ tə pə hóləyɪ mpi təyɔlv. Isətvlnhasɪ naatosompəyɔlaya nté Yesu seɛlaa naatosompəyɔlaya isətaa tillaa, na wɔla kpatəŋ wei ɪ təɔ pa musa kəkəsɪ tə ɪleye Yesu seɛlaa naatosompəyɔlaya mayamaya.

2

Təm nti pa heela Ifeesu Yesu seɛlaa kpekəle tə

¹ Nmaa takəlaya na ń heeli Ifeesu Yesu seɛlaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma təkə isətvlnhasɪ naatosompəyɔlaya ke ma niŋ ntəyɔŋ taa, na ma təŋ wɔla kpatəŋ naatosompəyɔlaya wei ɪ təɔ pa musa kəkəsɪ tə ɪ hekv taa tə ma yəyɔtaa si: ² Ma nyəmə pə tənə mpi n lapa tə. Na ma nawa isəna n wuwa tə, na suulu wei n təkəə tə. Ma nyəmə si nn caa asayaa təm. N mayasa mpa pa yaa pa təyɪ tillaa, pəyele kpatəko pa ta ke pvlv tə, si n naa pa waali. N nawa si pa ké pəpətvnaa ké. ³ N təyɔ suulu na ń təyɔ ma konyəŋ, na paa na mpv tə n ta lə təəŋ. ⁴ Ama kvlvmtv nti ma laŋle ta heɛna-ŋ təyɔle si, nn tasəyɪ-m səəlvv isu hatuu kancaalaya n ka səəlvv-m tə. ⁵ Təv, timpri ɪnɪ n cələsa mpv tə təəsɪ pə təɔ na ń ha nyá isayətv ke siyile, na ń lá isu n lakaya tuu kancaalaya tə. Ye n ta ha nyá isayətv ke siyile maa kəə nyá kiŋ na má kpesɪ nyá kəkə kpatəyɔ ke kv lonte taa. ⁶ Paa na mpv kvlvmtv nti ma laŋle heɛna-ŋ təyɔle si, nyá kpiisa ŋkpaŋyɔv tətəyɔ Nikolai nyəma kulapətv nti ma kpiisa ŋkpaŋyɔv tə.

⁷ Ye wei ɪ wɛna ŋkpaŋŋ pəntv ɪ tv-ɪ teu, na ɪ nu nti Feesuyv heeliyɪ Yesu seɛlaa kpeka tə ɪle.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wəyɛ nəyɔ na pá təyɔ Iso tvŋ taale taa weesuyv tvyɔ pəle.

Təm nti pa heela Simiini Yesu seɛlaa kpekəle tə

⁸ Nmaa takəlaya na ń heeli Simiinü Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké kancaalaya tu na kantəkaya tu na ma səpa na má fe tə, ma yəgətəa si: ⁹ Ma nyəmá konyóməŋ wei n təyaa tə. Ma nyəmá nyá hulóməŋ tə. Paa na mpv tampana tə isəntə n pilaa ké. Ma nyəmá isayatu nti mpa pa yaa pa təyi Yuta nyəma pəyele pa ta ke Yuta nyəma tə pa yəgətəyi nyá tə tə. Pa ké Satanü nyəma ké. ¹⁰ Taa nyana konyəŋ ŋku n ká kəə na ń təyə tə. Nyənti, ɪləyəv ká tu mə taa pəyalə ke saləka taa si i maɣasəyi-me na í ná mə waali. Na kuyeyəŋ naanəwa taa ké í ká təyə konyəŋ. La yuləpəŋ haləna nyá səm wule, maa te na má ha-ŋ weesuɣu teeli ntenuɣu.

¹¹ Ye wei i wəna ŋkraŋŋ pəntu í tu-i teu, na í nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ɪle.

Ye mpa pa lapa kəllaa pa kaa na səm kulələm.

Təm nti pa heela PEEKAM Yesu seelaa kpekəle tə

¹² Nmaa takəlaya na ń heeli PEEKAM Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma wəna layate nte tə wə ləŋ ke tía na waali tə ma yəgətəa si: ¹³ Ma nyəmá timpi n wəe tə, Satanü kawulaya tətəyələ nté təna. N nyəna-m teu təkpaŋ, haləna waatu wei pa kv ma aseeta tu kəpaŋ Antipasí ke mə te timpi Satanü ná lapa i te tətə tə, n təma-m na nyá taa ké mpyóv, n ta ye. ¹⁴ Ama kuləmtu nti ma laŋle ta heena-ŋ təyələ si, mpa pa təkə Palaam seɣesəyɣu tə pa wə nyá te təna. Palaam ka seɣesəna Palakí si í tusi Isəyeli nyəma si pá təyə tuŋ kulalaam, na pá la asilima na pá pəsi asaɣaa. ¹⁵ Na mpa pa təkə Nikolai nyəma seɣesəŋ tə pa wə nyá te tətə. ¹⁶ Yele nyá isayatu nti, ye pə taya mpv maa kəə nəəntə ké nyá kiŋ na má yona yəlaa mpe na ma nəyə taa layate.

¹⁷ Ye wei i wəna ŋkraŋŋ pəntu i tu-i teu, na í nu nti Feesuɣu heeliyi Yesu seelaa kpeka tə ɪle.

Ye mpa pa lapa kəllaa maa ha-wəyɛ manna kuyəməsv. Na maa ha paa pa taa wei tətəyə pəle kuhuluməle nte tə tə pa ŋmaa həte kofate nte nəyələv ta nyi tə ye pə taya pəntu wei paa cəle-te tə i paasi.

Təm nti pa heela TIYATII Yesu seelaa kpekəle tə

¹⁸ Nmaa takəlaya na ń heeli TIYATII Yesu seelaa kpekəle isətaa tillu si: Má wei ma ké Isə Pəyaləv, na ma isə mvyi kəkə, na ma nəntaaləŋ tee kəkə ke nyəntənyənti isu nyəyələyɣu kusəemvyu ŋku pa sətitaatə tə, ma yəgətəa si: ¹⁹ Ma nyəmá pə təna mpi n lapa tə, ma nyəmá nyá səəlyəv təm na nyá Isə təy yuŋ tisuyə təm, na isəna n paasaa na ń kuyi nyá təyi təmlə lapu tə, na isəna n təkə suulu tə. Ma nyəmá si nyá kolapəle nəəntə nyəntə kəla tuu kancaalaya nyəntə. ²⁰ Ama kuləmtu nti ma laŋle ta heena-ŋ təyələ si n yela əlv Cəsarəli na í yəgətəyi si Isə tilina inü si í yəgətəyi, pəyele kpatəko. I seɣesəyi ma pəyalaa si pá la asilima na pá təyə tuŋ kulalaam tə, i pilisiyi-wəyɛ. ²¹ Ma ha-i waatu si i ye le i isayatu nti, ama u caa i asilima yeluyə. ²² Pə tə tə maa kpaɣa-i na má husi konyəntəyələ kato tə, na maa la na mpa pa lakəna-i wasəŋkalətu tə pəle pá na konyəŋ ke səsəm tətə. Ama ye pa yela asilima kolapətu nti pá na-i pa laki tə pə paasi. ²³ Na kəkələtu nté si maa kv i piya na pəcə Yesu seelaa təna nyi si maɣalə wei i nyəmá yəlv lotu taa həwəe na i konyuləŋ tə. Maa te na má feli paa wei ké isu i lapa tə.

²⁴ Pə kaasa mpa mə mə wə TIYATII Yesu seelaa kpekəle taa təna na í tá təŋ seɣesəyɣu isayav kəne tə, mə tá nyəna mpi yəlaa pəne pa yaa si Satanü mukaya tēe mukaya nyəm tə, ma heeliyi-me si ma kaa taa-məyɛ səyələ naaləyi səkuyə. ²⁵ Ama í təkə mpi í wəna təyə teu təkəm na haləna má kəə. ²⁶⁻²⁸ Mpa paa la kəllaa na pəntunaa laki mpi ma caaki haləna tənaya tə, maa

cela pɔntɔnaa ke pəsuyɔ ŋku ma Caa ná cela má tɔ. Maa ha-wɛɛɛ pəsuyɔ na pá ŋmakələɣi piitimnaa. Na paa tiiki-wɛ na nyəɣələyɔ kɔrátúyó, na pɔntɔnaa ká naŋ piitimnaa isɔ pa yəkuyɔvɔvɔvɔ nyəm tɔ. Na maa ha-wɛɛɛ tɔlɔmalɔyɔvɔvɔvɔ tɔtɔ.

²⁹Ye wei ɪ wɛna ŋkraŋŋ pɔntɔ í tɔ-ɪ teu, na í nu nti Feesuyɔ heeliyi Yesu sɛɛlaa kpeka tɔ ɪɛ.

3

Təm nti pa heela Saati Yesu sɛɛlaa kpekəle tɔ

¹Nmaa takələɣa na ŋ heeli Saati Yesu sɛɛlaa kpekəle isɔtaa tillu sɪ: Ma wei ma ti Isɔ feesiŋ naatosompɔɣələɣa na isɔtɔlɔŋasɪ naatosompɔɣələɣa tɔ, ma yɔɣɔtaa sɪ: Ma nyəma pə təna mpi ŋ lapa tɔ. Ma nyəmá teu sɪ isentəɔ ké n nyənəyi sɪ n wɛna weesuyɔ pəyele n səpaya. ²Kulɪ nyá naasi taa na ŋ la mpi pə kaasaa tɔ na pə nyəɔ toŋ, pə taa kɔɔ na pə tɛɛsɪ səpɔv tənəŋŋəŋ. Pə taɣa pɔlv, ma nawaya sɪ nyá kulapɔtɔnaa ta te teu ke ma Isɔ isentaa. ³Sɛɣɛsuyɔ ŋku paa sɛɣɛsə-ŋ tɔ tɔɔsɪ ku tɔɔ. Tɔɔsɪ sɪ n ka tɛma sɛɣɛsuyɔ ŋkuyɔ nuw, təkɪ-ku na ŋ yele nyá isayatu. Ye n ta kulɪ nyá naasi taa, ma kəŋɪ-ŋ tutuyɔ ké isɔ ŋmulɔv kəŋuyɔ tɔ, n kaa nyɪ waatu wei maa kɔɔ tɔ se. ⁴Paa na mpɔv nyá yələa mpa pa wɛ Saati taa tɔ pa taa lɛlaa ta pilisi pa wontu se. Wontu kɔhɔlvmtɔ ke paa suu na má na-wɛ tɔ tɔŋ. Pə taɣa pɔlv, pə mɔna-wɛɛɛ ɪrɔyó. ⁵Mpa paa la kəllaa tɔ wontu kɔhɔlvmtɔ ke ɪrɔyó paa suu, ma kaa ku pa həla ke weesuyɔ takələɣa taa. Maa yɔɣɔtɪ ma Caa na ɪ isɔtaa tillaa pa isentaa sɪ pa ké ma nyəma.

⁶Ye wei ɪ wɛna ŋkraŋŋ pɔntɔ ɪ tɔ-ɪ teu, na í nu nti Feesuyɔ heeliyi Yesu sɛɛlaa kpeka tɔ ɪɛ.

Təm nti pa heela Filateləfii Yesu sɛɛlaa kpekəle tɔ

⁷Nmaa takələɣa na ŋ heeli Filateləfii Yesu sɛɛlaa kpekəle isɔtaa tillu sɪ: Má wei ma wɛ tənəŋŋ na ma ké tampana tɔ, na ma təkə wulav sɔsɔ Tafiiti saafv na ma təkəɣi na nəɣɔlv ɪ pəsəyi tɔlvɔv, na ma tɔlaa nəɣɔlv ɪ pəsəyi təkuyɔv tɔ, ma yɔɣɔtaa sɪ: ⁸Ma nyəmá pə təna mpi n lapa tɔ. Ma nyəmá sɪ nyá toma ta tɔ te, paa na mpɔv tɔ n təkə ma təm na n lapa yɔlvpaŋ. Ma ha ikpate ke nyá isentaa na nəɣɔlv kaa wakəli-tɛ. ⁹Satanɪ nyəma pəpətɔnaa mpa pa yaa pa təyi Yuta nyəma, pəyele kpaitəko pa ta ke pɔlo tɔ, maa lana-wɛ. Maa caalɪ-wɛ na pá həntɪ-ŋ ate na pa se-ŋ. ɪrɔyó paa nyəna sɪ ma sɔɔla nyá təm. ¹⁰Isəna mpi n nuna ma nəɣɔv taa təm sɪ ŋ təkɪ suulu, na tampana n təkɪ-ɪ tɔ, ma tɔtɔ maa kenti nyá tɔɔ ké waatu wei wahala kəŋ í kɔɔ sɪ ɪ maɣasəyi antulinya təna taa yələa sɪ ɪ naa tɔ. ¹¹Maa kɔɔ nɔnɔɔ yoo. Mpi n wɛna tɔ təkɪ-wəɣɪ teu təkem, pəɔ nəɣɔlv í taa kɔɔ na í lɛɛkɪ-ŋ nyá kəlvɔv teeli ntenuyɔ. ¹²Wei ɪ lapa kəllv təyɔ maa la ma Isɔ tɛsɛɛɛ sɔsɔɛɛ akele, na pɔntɔv kaa tasa fituyɔ. Maa ŋmaa ɪ tɔɔ ké ma Isɔ hətɛ na ma Isɔ ɪcate nyəntɛ tɔtɔ, Yosalem kɔfalv wei ɪ ka lɔna ma Isɔ kiŋ ke isɔtaa na ɪ tii tɔ. Na maa ŋmaa pɔntɔv tɔɔ tɔtəyɔv ma hətɛ kɔfate nte pa ha-m tɔ.

¹³Ye wei í wɛna ŋkraŋŋ pɔntɔ í tɔ-ɪ teu, na í nu nti Feesuyɔ heeliyi Yesu sɛɛlaa kpeka tɔ ɪɛ.

Təm nti pa heela Layotisee Yesu sɛɛlaa kpekəle tɔ

¹⁴Nmaa takələɣa na ŋ heeli Layotisee Yesu sɛɛlaa kpekəle isɔtaa tillu sɪ: Má wei ma ké Ami, na má hɔləyənəna pə təna pə tampana ke teu na má kəna pə təna mpi Isɔ ŋmawa tɔ pə tɔ tɔ, ma yɔɣɔtaa sɪ: ¹⁵Ma nyəmá pə təna mpi ŋ laki tɔ. Ma nyəmá sɪ nyayalɛ nyá, n ta niyiti pəyele n ta haŋ. Ma caa ké

si ye n ká niyiti, niyiti, ye n ká han, han. ¹⁶ Aní n ta han pəyele n ta niyiti, na n we tətəmlɛɛ ké mpv tɔ, maa tɔ-ŋ ké. ¹⁷ N faalɔvɔ mpv si n pɪlaa, si n wɛna ké, n ta lan pulv tɔ, n ta nyi si nyá tɔm wɛ waiyo, na n ké konyɔntv kutukutu. N hulvmaa ké, na tapakpete ke n wɛɛ, na n ké yulvɔm ké. ¹⁸ Pə tɔɔ ké ma tasəyi tɔm si n ya ma cɔlɔɔ wolanaa mpa kəkɔ tayanaa tɔ na n pili. Ya tɔtɔɔ wontu kuhulvmtv na n suu na pə waasi nyá tapakpete fɛɛle tɔɔ. Na n ya tɔtɔɔ kɔɔle na n tv nyá isɛ na á kuli. ¹⁹ Pa təna mpa ma sɔɔlaa tɔɔ ma kaləɣəna na má hɔŋ pa ŋkraŋŋ. Ye mpv seɛsi isəle na n yele nyá isayatu. ²⁰ N naa ma səŋɔvɔ nɔnɔɔ na má lakɪ kaafala, ye nɔɔlvɔ nu ma nɔɔ na í tvlɪ nɔnɔɔ, maa svv pɔntv tɛ na má na-ɪ tɔ kaa nyanaya. ²¹ Mpa pa lapa kəllaa maa ha-wɛɣɛ mpaav na pá caya ma cɔlɔɔ ma kawulaya kumte tɔɔ isu ma lapv kəllv na má caya ma Caa kin ké ɪ kawulaya kumte tɔɔ tɔ.

²² Ye wei ɪ wɛna ŋkraŋŋ pɔntv í tv-ɪ teu, na í nu nti Feesuyv heeliyi Yesu seɛlaa kpeka tɔ ɪɛ.

4

Isətənyv taa Isə seɛtv

¹ Pəle pə waalɪ pə tasa-m lapv isu toosee taka na má ná pə tvla isətənyv taa ké nɔnɔɔ. Ḿpóyó pə yɔɔtəyi na pə seɛkɪ isu akantəle seɛkuyv tɔ. Maa tɛma-keɣɛ nuv ke hatuu lɔŋ. Tənya pə tɔma-m si: Kpa cəne na má hulɪ-ŋ nti tɔ wɛɛ si tu kɔɔ təne tɔ waalɪ tɔ. ² Ḿpóyó Feesuyv tɛna-m kpaakraa na má ná isətə tənya kawulaya kumte, na nɔɔlvɔ caya tɔ tɔɔ. ³ ɪ isɛntaa tee kəkɔ ké na pə nɔɔsəna isu liyitee pɛɛ ke tɔm naale nna a cɔlɔta tɔ. Na káɣálv cəna kumte na í tee kəkɔ na pə nɔɔsəna isu liyitee pəle kasasəŋa nyəntɛ. ⁴ Kumlee hɪu na liyiti ka cəna kumte ńtɛ, na sɔsaa hɪu na liyiti caya a tɔɔ, na pá suu wontu kuhulvmtv na pá tema wɔla ntenɪŋ. ⁵ Kumte ńtɛ tɔ tɛɛ, tɛv nyɔɔsaya ŋmɛlv ŋmɛlv ké, na pə yɔɔtəyi, na tɛv huliyi kraŋ kraŋ. Fətəlanaa sɔsaa naatosompɔɔlaya ná mukaya kumte isɛntaa. Fətəlanaa sɔsaa mpeɣɛle Isə Feesɪŋ naatosompɔɔlaya. ⁶ Kumte nɔɔ tɔɔ, tin pəna isu tɛŋku, na pə taa naa tɛɛɛɛɛɛ isu tin kuvampəŋ nɔɔlv.

Pə cənav kumte luyv luyv təkpaɪ tɔ, weesɪŋ nyəma napəɔlvɪ liyiti mpa pa taa na pa waalɪ isɛ waasaa təwisiwisi tɔ, mpe pa puləna. ⁷ Kancaalaya tv nɔɔsəna ké isu tɔɔlaya, naale nyəŋ ná nɔɔsəna isu naule, tooso nyəŋ isɛntaa ná nɔɔsəna yulv. Pə yela liyiti nyəŋ tɔ ílé ɪ nɔɔsəna ké isu hɛkəle sɔsɔ kulvɔvɔ isətə tɔɔ. ⁸ Weesɪŋ nyəma mpe pa liyiti ké mpv tɔ paa pa taa wei ɪ wɛna keŋ naatoso naatoso ké, na isɛ waasa paa pa taa wei ɪ taa na ɪ waalɪ təwisiwisi. Tam pa wɛ ḿpóyó na pá yooki yontu si:

Nanŋ tv, nanŋ tv nanŋ tv

ńtɛ Tacaa Isə Toma təna tv.

ɪ ká wɛɛ, na ɪ wɛɛ, na ɪ ká kɔɔ.

⁹ Weesɪŋ nyəma liyiti unɪ ɪ kuləyi yontu yoo si ɪ taləyi na í sa na í seɛ wei ɪ caya kumte tɔɔ na í wɛ tam tɔ tɔ si í na təmlɛ. ¹⁰ ɪlena sɔsaa hɪu na liyiti unɪ í həntɪ wei í caya ḿpóyó kumte tɔɔ na í wɛ tam tɔ tɔ ɪ tɛɛ, na pá seɛ-ɪ, na pá kɔɔlɪ pa ntenɪŋ na pá su kumte isɛntaa. Na pa tɔ si:

¹¹ Tacaa na tá Isə, teeli na samtv na toma.

Pv wɛ, pə mɔna-ŋ ké.

Pə taya pulv tɔɔ,

nyá lapəna wontunaa təna tɔ se.

Na nyá nɔkəna na pə wɛɛ na pə ha-wəyi weesuyv.

5

Iwəyaya takəlaya

¹ Ḿpúyú ma ná takəlaya ke wei i caya kumte təə tə i ninj taa, na pá kpila-keye kekeele na pá nmaawa ka taa na ka waali, na pá taala ka təə ké təm naatosompəyolaya na pə tə ninj. ² Na má ná isətaa tillu toŋ tɔ nəyɔlv na ílé i kraaləyənə nəyɔ səsaya si: Awe nəyəsənə í kəəli kutaalətv tənə na í hetí takəlaya? ³ Ḿpúyú pa ta na nəyɔlv wei i ká pəsɪ na í hetí takəlaya nke na í wiili ka taa təyɔ isətaa na tetv təə na tetv pə tɛɛ. ⁴ Tənaya ma pəla isəlvum ke teu, pə taya pɔlv təə, pa ta na nəyɔlv wei i nəyəsənə takəlaya nke ka hetvɔv yaa ka wiiluyv tə. ⁵ Ḿpúyú səsaa taa nəyɔlv təma-m si: Taa wii. Nyənɪ, Yuta kpekəle taa təyolaya, wulav səsə Tafiti lɔlvɔv taa tv, lapa kəllv. I pəsəyɪ na í kəəli kutaalətv naatosompəyolaya inɪ na í hetí takəlaya.

⁶ Ḿpúyú ma ná Iwəyaya na ká səŋa kumte hekv taa, na weesin nyəma liyiti na səsaa pa cəəna-i. Ka nəyəsənə ké isv paa kv-ke. Na i ka wena həŋ naatosompəyolaya na i isə ke naatosompəyolaya nna a ké Isə feesin naatosompəyolaya wei i tila tetv tənə taa tə. ⁷ Tənaya Iwəyaya polaa na ká mv wei i caya kumte təə tə i ninj ntəyɔŋ taa ké takəlaya. ⁸ Iwəyaya mv takəlaya nkeye mpv, iləna feesin nyəma liyiti inɪ na səsaa hiu na liyiti inɪ pá hənɪ-i atɛ. Pa tənə paa wena sanjvnaa ké na wula poosiisi na sí suna tulaalvnaa kəwəpaa mpa pa ké Isə yəlaa sələməŋ tə. ⁹ Na pá yoo yontu kvfatv si:

Nyá nəyəsənəna takəlaya nke ka mvɔv na ka təə kutaalətv kəəlvɔv.

Pə taya pɔlv təə, nyaya pa kvwa,
na n yapa Isə ké yəlaa ke nyá səm taa,
ké kpeka tənə taa, na nsəma tənə taa,
na piitim tənə taa, na kateŋasɪ tənə taa.

¹⁰ Na n lapa-weyɛ awulumpiya si pá la tá

Isə ké təmlɛ isv kətəlaa,
na paa təyɔ kawulaya ke atɛ.

¹¹ Ma təŋna ḿpúyú nyənɔvɔv ilɛ ma nu isətaa tillaa tuutuuma tən nte, paa wə yəlaa iyisi iyisi. Na pá səŋaa na pá cəəna kumte na weesin nyəma na səsaa.

¹² Na pá yoo yontu na nəyɔ səsaya si:

Iwəyaya nka paa kvwa tə,
nkeye pə nəyəsənə pá ha pəsɔvɔv na toŋ
na ləmayasɛɛ na toma na samtv na teeli na talətv.

¹³ Na má nu tətəyɔ isətaa na tetv təə na tetv tɛɛ na tənku taa nyəma, na antulinaya inɛ i taa nyəm tənə təpai yooki yontu si:

Yəlaa tənə í tala na pá sa
wei i caya kumte təə tə na iwəyaya.

Pa teeli na pa pəsɔvɔv í wɛɛ tam.

¹⁴ Tənaya weesin nyəma liyiti cəwa si: Ami. Iləna səsaa náá hənɪ atɛ na pá sɛɛ.

6

Kutaalətv

¹ Pə waali ké ma na Iwəyaya kəəla kutaalətv naatosompəyolaya inɪ i taa kəlvmtv. Ḿpúyú ma nu weesin nyəma liyiti mpɛ pa taa nəyɔlv nəyɔ. Pə lapaya isv holuyv taka, na í tən si: Kəə. ² Ma nyənaya mpv ilɛ ma ná

kpaɣanɔhɔlɔmɔɣa nté, na wei ɪ caya ka tɔɔ tɔ ɪ tɔka tɔɔ. Ḿpɔ́yú pa ha-ɪ teeli ntenuyu. ɪ ké kəllɔ ké, na ɪ tee sɪ ɪ tasəyi kəlyuɔ tɔtɔ.

³ Pə waali ké ɪwəyaya kɔla kɔtaalətu naale nyəntu. ɪlena má nu weesin nyéma mpe pa taa naale nyəh nɔɔ sɪ: Kɔɔ. ⁴ Ma nyənaya ɪlena má ná kpaɣanɔsɛɛmɔɣa luwa. Na pá ha ka tɔɔ cəyalɔ ke pəsuyu sɪ ɪ yoosi tetu tɔɔ yəlaa təna na pá yoo na pá kɔ təma. ɪlena pá cele-ɪ layate taa layate.

⁵ Pə waali ké ɪwəyaya kɔla kɔtaalətu tooso nyəntu, na má nu weesin nyéma tooso nyəh təma sɪ: Kɔɔ. Ma nyənaya mpu ɪlena má ná kpaɣanɔkpeɛtaɣa luwa na ka tɔɔ cəyalɔ tɔka sanəya ke ɪ nin taa. ⁶ Ḿpɔ́yú ma nuwa ɪsu nɔɔɔɔ nɔɔɔ taka na ka luna weesin nyéma liyiti mpe pa heku na ká tɔ sɪ: Kuyaku kɔlɔmuyɔ təmle lapu kufeluyɔ nté tɔɔnaya pee kiloo kɔlɔm. ɪlena tɔɔnaya pee ɪnka ke kiloo na tooso ké kuyaku kɔlɔmuyɔ təmle. Ama pə kpaɣan nim na sulɔm tɔ, taa ke pólé.

⁷ Pə waali ke ɪwəyaya kɔla kɔtaalətu liyiti nyəntu, na má nu weesin nyéma liyiti nyəh təma sɪ: Kɔɔ. ⁸ Ma nyənaya mpu ɪlena má ná kpaɣanɔ atəntɔtɔe taka luwa. Na pa yaa ɪ tɔɔ cəyalɔ sɪ səm, na wei ɪ hóléyi səttaa təcayale tɔ ɪlé ɪ təhəyi ɪ waali. Ḿpɔ́yú pa ha-weye toma ke tetu hɔɔlɔh liyiti taa kɔlɔmuyɔ tɔɔ, sɪ pá kɔ yəlaa na layate na nyəɔsɪ səsənsɪ na kɔtəməh, na pá lá na taale wontu kɔ yəlaa.

⁹ Pə waali ké ɪwəyaya kɔla kɔtaalətu kakpasɪ nyəntu. Ḿpɔ́yú ma ná kɔtaɣa tɔlate tee ké mpa paa kɔwa tɔ pa ləsasi. ɪsɔ Təm na tampana nna pa nawa na pá heeliyi-ye tɔ pə tɔɔ ké pa kɔ-we. ¹⁰ Na pá yəɔtəyənə nɔɔsɪ səsənsɪ sɪ: Taca na nɔh tɔ na tampana tɔ, pəlee ké n ká huɔna atə nyéma, na pa kuyi-tuyɔ ɪsəntɔ tɔ, n tu-weye saləka? ¹¹ Ḿpɔ́yú pa ha paa pa taa wei ké cəpa kɔhulɔm na pá heeli-we sɪ pá yele na pécó. Pə kaasa pəcəyɔ, haləna pa taapalaa na pa təmle taa akpelena mpa paa kɔ ɪsu pa kuyɔ mpe tɔ pa nyuyɔ kɔɔ na kɔ yoosi na pécó.

¹² Pə waali ké ɪwəyaya kɔla naatoso nyəntu. Ḿpɔ́yú tetu paasaa na tɔ sele teu, na ilim náa məli pilin ɪsu pa piisuyɔ puuyɔ tɔ, na ɪsəntu náa məli sɛɛɔ ɪsu caləm. ¹³ Na ɪsəntɔnɔsɪ náa lu ɪsəntaa na sɪ hotiyi atə ɪsu heelim ciyituyɔ fiki tuyɔ na fikinaa akaa ceki na á hotiyi tɔ. ¹⁴ Na ɪsəntɔnuyɔ keeli ɪsu pa kpiluyɔ takəlaya na paa naa-ke tɔ. Ḿpɔ́yú pə kpesa pójɔh tənaya ɪ lona taa na pə ləsa tetu nti lɔm cənaa tɔɔ tɔ lona taa. ¹⁵ Ate awulaa səsaa na nyuyɔ nyéma nyuyɔ nyéma na yoolaa taa səsaa na apila na pəsəlaa na yəlaa ləlaa təna, paa yomaa paa kasayampiya pa sewa na pá nɔmɔli kɔkraməh taa na pójɔh sulasi taa. ¹⁶ Na pá tɔh pójɔh na kɔkraməh sɪ: ɪ kpəti tá tɔɔ, ɪ takɪ tá tɔɔ ké teu təkulakula na tɔ taa lu wei ɪ caya kumte tɔɔ tɔ ɪ ɪsəntaa, na pə hatələna-tu na ɪwəyaya pááná tɔtɔ. ¹⁷ Pə taya pɔlɔ, pa pááná kuyaku səsəhɔkɔ tapəna. Awe pəsəyənə na ɪ kantəh?

7

ɪsɛyeli kpeka yəlaa nyuyɔ

¹ Pəle pə waali ma ná ɪsəntaa tillaa liyiti sənə tetu nɔkɔlɔnɔsɪ liyiti tɔɔ, na pá kpa sɪ tənasi heelim na pá təkaa sɪ heelimaya ɪ taa fete tetu na tɔhɔkɔ na tuyɔ nakɔli kɔ tɔɔ. ² Na má ná ɪsəntaa tillu nɔɔɔɔ ɪlé tɔtɔ, na ɪ luna ilim təlule tɔɔ na ɪ tɔka Weesuyɔ tɔ ɪsɔ kuyusuyɔ. Ḿpɔ́yú ɪ yəɔtəna nɔɔ səsəya ke ɪsəntaa tillaa liyiti wei pa ha toma sɪ pá la tetu na tɔhɔkɔ pə taa ke nɔhɔnɔhɔ tɔ sɪ: ³ ɪ taa lata ɪsəyatu ke tetu na tɔhɔkɔ na tɔhɔkɔ pə tɔɔ, haləna tɔ tɔ tá ɪsɔ pəyalaa tokɔh taa ké yusuyɔ na pécó. ⁴ Ḿpɔ́yú pa heela-m mpa pa tokɔh taa pa yusa ɪsɔ kuyusum

tə pa nyəvu. Pa we yulonyəəŋ iyisi nunəwa na iyisi nule na liyiti (144000) ke lseyeli nyəma kpeka təna taa. ⁵Yulonyəəŋ iyisi naanəwa na naaleye (12000) pá yusa Yuta kpekəle taa. Lupəŋ kpekəle taa ké iyisi naanəwa na naale (12000). Katı nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). ⁶Asee nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). Nefətali nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). Manasee nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). ⁷Simiyəŋ nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). Lefii nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). Isakaa nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). ⁸Sapuləŋ nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). Yosəefu nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000). Pəncaməe nyənte ké iyisi naanəwa na naale (12000).

Yəlaa tuutuuma taa tuutuuma

⁹Pə waali ma nyənaya tətə, uləna má ná yəlaa kupin, nəyəl kaa pəsı na í kala pa təna mpa paa we pə taa tə. Katenasi təna taa na kpeka təna taa na piitim təna taa na nsəma təna taa yəlaa ka wenna. Na pá səŋa kumte na lwayaya pa isentaa, na pá suu capanaa kuhuluma na pá təkə pəcəntu ke pa niŋ taa. ¹⁰Na pá yəyətəyənə nəəsı səsəənsı sı: Ta ləw wei ı caya kumte tə tə í na lwayaya pa yarəna tá nyəəŋ. ¹¹Isətəa tillaa təna ná səŋaa na pá cəəna kumte na səsaa na weesin nyəma liyiti inı. Ḿpóyú pa hənta atə tənənənə na pá sēe ləw. ¹²Na pá təŋ sı: Ḿpóyú pə wēe. Tá ləw tənna talətu, na teeli, na ləmayasēe, na nyana təmlə sēe, na samtu, na pəsuyu, na toma ke tam tə. Ami. ¹³Tənaya səsaa mpe pa taa nəyəl pəəsə-m sı: Yəlaa mpa pa suu capanaa kuhuluma tə pa ké mpa na ləye pa lunaa? ¹⁴Uləna má cə-ı sı: Ma cə nyá nyəmna. Ḿpóyú ı heela-m sı: Mpa paa nawa kunyəŋ səsəəu ŋku təyələ. Pa cəta pa capanaa ké na pá huləsı-weyə lwayaya caləm taa. ¹⁵Pə təw ké pa səŋa ləw kumte tēe na pá lakı ı təyaya taa ké təmlə ke tam tə. Wei ı caya ḿpóyú kumte tə tə ı ká caya pa kin na í kentiyi pa tə. ¹⁶Nyəyəsı yaa lukətu kaa tasa-weyə kpa. Ilim kaa nyaya-wē, hanaya nakəli ka kaa tasa-weyə lapu. ¹⁷Pə taya pulb, lwayaya ŋka ka wē kumte həkə tə ŋke kaa tiikiyina-wē, na kaa pukina-weyə weesu yu lum sēelaa kin. Na ləw ká husı pa isələm təna təpaipai.

8

Kotaalətu naatosompəyolaya nyəntu

¹lwayaya kəma na ká kəəli kotaalətu naatosompəyolaya nyəntu uləna pə su isətəa təketekeke haləna pə polo isu kaləfu həkə taa ké mpu. ²Pə waali ké ma ná isətəa tillaa naatosompəyolaya mpa pa səŋəyi ləw isentaa tə. Ḿpóyú pa cəla-weyə akantēe naatosompəyolaya. ³Tənaya isətəa tillu nəyəl ná kəma na í səŋ kətaya təlata na í təkə ı niŋ taa ké wula cofolo wei ı taa pa wəki tulaalə tə. Ḿpóyú pa cəla-ı tulaalə ké səsəm sı í kpenna ləw yəlaa sələmuyə na í lá kətaya ke kətaya təlata nte pa lapəna wula na tə wē kumte isentaa tə tə tə. ⁴Isətəa tillu wei ı səŋa ləw isentaa na í təkə tulaalə na í wəki tə tulaalə inı ı nyəəsı na ləw yəlaa sələmuyə pə krentaa ké na pə kpaaki. ⁵Pə waali ké isətəa tillu kraya tulaalənaa cofolo inı na í haa kətaya təlata təw ké mamala ke ı ləpam na í məŋna na í pəti-ı tetu tə. Ḿpóyú tēu sū hola ke kpaŋ kpaŋ, na pə yəyətəyi yem yem, na tēu nyəyəsəyi ŋmēlū ŋmēlū, na tetu náa sele.

Akantēe huləy

⁶Isətəa tillaa naatosompəyolaya mpa pa təkə akantēe naatosompəyolaya tə pələ pa tayana pa təyi sı pa cəa huləy. ⁷Ḿpóyú isətəa tillu kancaalaya nyəŋ hula akantələ. Tənaya pə pəta ateyə təmpēe na kəkə na pə sitina caləm, uləna

antulinya hōyolēh tooso taa hōyoluyū kulūmuyū nyāga, na pē nyāga nyutu lūm nyāntu tēna.

⁸ Pē waali kē isōtaa tillu naale nyēh nā hūla ilē i nyānte. Uēna pē peti pulu isū puyū sōsōhku ke tenku taa na pē muyi kōkō. M̄pōyū tenku hōyolēh tooso taa hōyoluyū kulūmuyū lūm pēsa calēm. ⁹ Na weesuyū nyām mpi pu we tenku taa tō pē tintika tooso taa kulūmtāle si, na kpulēh tēna tintika tooso taa tintiyile kulūmtāle wakēli.

¹⁰ Pē waali kē isōtaa tillu tooso nyēh hūla i akantāle. M̄pōyū isōtulūhja sōsōhka hka ka mukaya kōkō isū kahulaya tō ka kpesa isōtaa na ka hoti. Na pusi sōsōnsi na lūm seelaa pē tintika tooso taa tintiyile kulūmtāle tō kē ka nyēkaa. ¹¹ Isōtulūhja hke ka hāte ntē si Nyāh. Tēnaya lūm huwa tooso taa huγule kulūmtāle lapa nyāh, na yēlaa paγale nyō-wi uēna pā si.

¹² Pē waali kē isōtaa tillu liyiti nyēh nā hūla ilē i nyānte. M̄pōyū pē hika ilim hōyolēh tooso taa hōyoluyū kulūmuyū, na pē hika isōtu ke i hōyolēh tooso taa hōyoluyū kulūmuyū ke mpū tōtō, na isōtulūhjasī tintika tooso taa kē tintiyile kulūmtāle. Na timpi timpi pē hika mpū tō pē nav sī. M̄pōyū sēkpetuyū lapa ilim taa waatūnaa tooso taa waatu kulūm. Na h̄pōyū na ahoō, isōtu na isōtulūhjasī pē yēla nav ke waatūnaa tooso taa waatu nōyōlv.

¹³ Ma tasa nyānuyū tōtō ile cōlv ntē hatuu isōtaa na i kulēyi, na mā nu i yōγōtāyēna nōγō sōsōya si waiyo waiyo. Isōtaa tillaa tooso wei pē kaasaa tō i kōh na i hulēyi i akantēe tōγole isū atē yēlaa tēm ká la waiyo te.

9

¹ M̄pōyū isōtaa tillu kakpasī nyēh hūla i akantāle, uēna mā nā isōtulūhja nakēli na ká kpesāna isōtaa na ká hoti atē. Tēnaya pa cēla-keγe luman̄ p̄pōyū sōsōlv saafv. ² Isōtulūhja tula p̄pōyū hku uēna nyōōsi isū kōkō sōsōya nyōōsi suv luv. M̄pōyū nyōōsi nsī sī kulaa uēna si kú ilim na sī tēki heelim. ³ Tēnaya kutolon̄ luna nyōōsi nsī si taa na ku ya tetv tō, na pē tu-kuyū pēceka sōtv. ⁴ Na pē kpaala-kv si kú taa la kawalaya ke nyutu na tūh na kunyōnyōm tēna. Ama yēlaa mpa pa tokūh taa fēi Isō kuyūsum tō pa tike. ⁵ Pē ta ha kutolon̄ ke mpaav si kú kv-wē. Ama si naasuyū tike ke kú naasi-wēγe isōtūnaa kakpasī. Kv nyasuyū wusāsī we teitei kē isū pēceka. ⁶ Yēlaa ka pēeki sēm ke isōtūnaa kakpasī inu i taa si saña sēm. Ama sēm ká polo poolūh.

⁷ Kutolon̄ hku kv nōγōsēna kē isū pa kpeeluyūv kpaγanēh si i tēe yōōv tōγō. Kv nyōōh tō ka we kē isū wōla ntenih̄ ke kv tema, na kv isentaa nōγōsēna isū yēlaa isentaa. ⁸ Kv nyōōsi taγalaa kē isū alaa nyōōsi, na kv kēla we ke isū tōγōlaya kēla. ⁹ Kv lan̄ja tō caya kē isū nyōγōtv toko ke kv suuwa. Kv kuluyū na kv keñ makī tō, ye n nuwa n tōh kē si kpaγanēh hōhuyū kēkēnaa paγale na i lakī kpetele kpetele si i puki yōōv tō. ¹⁰ Kv susi na nyōmá kē isū pēcesi, na kv susi nsēyi kv pēsōyēna na kú la yēlaa ke isayatu ke isōtūnaa kakpasī. ¹¹ Luman̄ p̄pōyū sōsōlv taa isōtaa tillu ntē kv wulav sōsō. Hēpēla nyōma nā yaa-i si Apatōh, na Kēlēki nyōma si Apoliyōh, na pē kutoluyū ntē si wakēllv.

¹² Kancaalaya wahala tēna ntē, pē kaasaa wahalanāa naale wēē pa kōh.

¹³ M̄pōyū isōtaa tillu naatosō nyēh hūla i akantāle. Tēnaya ma nu pē yōγōta kōtaya tōlate nte pa lapēna wōla na tō we Isō isentaa tō tē hku lūhja taa hōh liyiti kin. ¹⁴ Isōtaa tillu naatosō nyēh wei i tōka akantāle tōγō pē heelaa si i hēti isōtaa tillaa liyiti wei pa tu alukpala ke pōγō sōsōya Ifēlati nōγō tō. ¹⁵ Tēnaya pa hēta isōtaa tillaa liyiti inu. Paa tema-wēγe taγanuyū kē na pā caya si ye pē tala pēnaya na isōtv na kuyaku na waatu inēγe teitei ile pa kv

yɔlaa tintika tooso taa tintiyile kulumtɔle. ¹⁶ Na pa heela-m yoolaa mpa pa caya kpaɣanɛɛ tɔ pa nyɔɔ. Paa we iyisi iyaga (1000) ke tɔm ɛmɔnɔyɔ (200) ke. ¹⁷ Pɛ lapa-m mpɔ isu toosee taka, na mɔ nɔ kpaɣanɛɛ na i tɔɔ cayaɔlaa na pɔ we isɛna mpi tɔɔlɔ, paa suu nyɔɔtɔ tokonaa kɛ na pɔ sɛɛwa isu kɔkɔ, na pɔ we pooku isu liyitee pɔle na pɔ we kasasana isu asimti wɛn tɔ. Kpaɣanɛɛ nyɔɔɛ ka wɛɛ kɛ isu tɔɔlasɔ nyɔɔɛ, na kɔkɔ na nyɔɔsɔ na asimti pɛ lukayana i nɔɔsɔ. ¹⁸ Mɔpɔyɔ isayatu sɔsɔɔntɔ tooso inɛ, kɔkɔ na nyɔɔsɔ na asimti mpi pɛ lukayana kpaɣanɛɛ nɔɔsɔ tɔ, pɛ kv yɔlaa tintika tooso taa tintiyile kulumtɔle. ¹⁹ Pɛ taya pulɔ tɔɔ, kpaɣanɛɛ nɔɔsɔ taa na i susi taa kɛ i apalɔtɔ ka wɛɛ. I susi nɔɔsɔna tɔmaa kɛ. Si wɛna nyɔɔɛ na nyɔɔɛ inɛɛ si lakɛna yɔlaa ke isayatu. ²⁰ Paa na mpɔ, yɔlaa mpa pɛ kaasaa tɔ, pa tɛna mpa wahalanaa sɔsaa pane pa ta kv tɔ, pa ta yele pa mayamaɔa pa niɛ kulumɔmnaa. Pa ta yele alɔɔaa na tɔɔ wei pa lupɛna wula na nyɔɔɔlɔyɔ kuhulumɔyɔ na nyɔɔɔlɔyɔ kuɛɛɛmɔyɔ na pɛɛ tɔ na tɔɔ kila ke laav. Pɛyele pɛ tɛnaya mpɔ pu naa, pu nukɔ, pu tɔɔ. ²¹ Na yɔlaa mpa pɛ yela mpɔ tɔ pa ta yele pa nyɔɔɛ inɛ se isu, yɔlɔkɔle na topotopɔ tɛma na asilima na pa ɛmɔlɛm.

10

Isɔtaa tillu na takɔlaya sɛkpɛlaya

¹ Pɛ waali kɛ ma nɔ isɔtaa tillu tɔɔ tɔ lɛlɔ na i luna isɔtaa na i tii, na pulɔpɔ isu isɔɛmɔntɔyɔ nyala i tɔɔ na kaɔalɔ cɔɔna i nyɔɔ. I isɛntaa we kɛ isu ilim na i nɔɔhɛɛ isu kɔkɔ nsɛma sɔsɔɔna kulɔyɔ tɔ. ² I ka tɔka i niɛ taa kɛ takiliya na kɔ hɛtaa, na i su i ntɔɔɛɛ nɔɔhɛɛ ke tɛɛku tɔɔ na i mpɔtɛɛ nyɔɔntɛ ke tɛtɔ tɔɔ. ³ I lɛna i mɔ kapuka na nɔɔ sɔsɔɔɔ isu tɔɔlaya wiikuɔyɔ tɔ. I tɛma mɔpɔyɔ ka mapɔ lɛna tɛn hɔla naatosompɔɔlaya inɛ i cɔna hɔla. ⁴ Pɛ tɛma yɔɔtɔɔa ke mpɔ lɛna mɔ tayanɔ ma ti si ma ɛmaaki. Mɔpɔyɔ ma nu pɛ yɔɔtɔɔna-m na isɔtaa si: Nmɛsɔ nti tɛn hɔla naatosompɔɔlaya inɛ i yɔɔtɔɔa tɔ, taa ɛmaa.

⁵ Isɔtaa tillu wei maa nawa na i sɛɛna tɛɛku na tɛtɔ pɛ tɔɔ tɔ, i kpaasa i niɛ ntɔɔɛɛ na isɔ, ⁶ na i tuuna isɔ wei i we tam tɔɔ tɔ, wei i ɛma isɔtɔnɔyɔ na pɛ tɛna mpi pɛ we kv taa tɔ, na tɛtɔ na pɛ tɛna mpi pɛ we tɔ taa tɔ, na tɛɛku na pɛ tɛna mpi pɛ we ilɛ i taa tɔ, si pɛ fei wɔle siw tɔtɔ. ⁷ Waatɔ wei isɔtaa tillu naatosompɔɔlaya nyɔɔ kɔ hɔlɔ i akantɔle tɔɔɔ isɔ kɔ yooɔi lapɔ ke mpi i suwa na i tɔɔɔɔɔ i na i laki na pɛ ɛmelaa tɔ. I ka tɛma pɛ tɔm heelɔyɔ ke isɔ kɔyɔɔtɔtɔ tɛlɛsɔlaa mpa pa ke i pɔyala tɔ.

⁸ Pɛ waali kɛ yɔɔtɔyɔ mpi pu tɛma isɔtaa ke yɔɔtɔɔnɔ na mɔ nu tɔ pɛ taa-m si: Polo na nɔ mɔ isɔtaa tillu wei i sɛɛna tɛɛku na tɛtɔ pɛ tɔɔ tɔ i niɛ taa kɛ takiliya nka ka hɛta mpɔ tɔ. ⁹ Mɔpɔyɔ ma kulaa na mɔ polo isɔtaa tillu kiɛ na mɔ tɔm-i si: Cɛlɛ-m takiliya nke. Tɛnaya i tɛma-m si: Mɔ-ke, na nɔ tɔɔ-ke. Kaa la leleɛ isu tɔɔ ke nyɔ nɔɔ taa. Ama kaa la nyɔɔ ke nyɔ hiluɔyɔ taa. ¹⁰ Ma mɔ takiliya nkeɛ isɔtaa tillu niɛ taa lɛna mɔ tɔɔ-ke. Ka lapa leleɛ ke ma nɔɔ taa isu tɔɔ. Ama ma kɔma na mɔ li-ke lɛna kɔ lɔ nyɔɔ ke ma hiluɔyɔ taa.

¹¹ Mɔpɔyɔ pɛ tɛma-m si: Pɛ wɛɛ si n kɔ taa tɔtɔɔ isɔ kuheelitu kpaalɔyɔ ke yɔlaa pɔɔale na piitimnaa pɔɔale na nsɛma pɔɔale na awulaa sɔsaa pɔɔale kɛ. Tɔ ke pa nyɔntɔ ke.

11

Seliya nyɔma naale

¹ Pə tema təyo pə cela-m camluyv ŋku pa mayasəyəna na kv nəyəsəna isu kpatóyú tó. Ilena pə tó-m si: Kuli na ŋ keesi Iso təsele səsəle na kətaya tətate tətó, na ŋ kala mpa pa see Iso ké Iso təsele səsəle təne tə taa tó. ² Ama yelina tə waali tə taasi, taa mayasi. Pə taya pulv tə, pa yelina kpai nyéma ke icate nanj nyənté ké si pəle pá yaɣa-təye nəhəe ke isətunaa nule na naale taa. ³ Maa kusí ma təm tampana hullaa naale mpa pa suu ləyaya wontu nti tə we isu fələtənaa taka tó na má tili. Paa kpaali Iso kəheelitu ke kuyeyē iyaya na kuyeyē ŋmuvuyv na nutoso (1260) iní i taa.

⁴ Ma təm tampana hullaa naale inəyəle Olifinaa naale na fətəlanaa naale wei i səhəyi katenja təna Caa isentaa tó. ⁵ Ye nəyólv kulaa si i laki-weyē isayatu, kəkó lukəna pa nəəsi taa ké na ká kuyi pa kolontunaa. Na mpv tətəyo pə wee, ye wei í kuləyi si i laki-weyē isayatu, ka kv-i kele mpv. ⁶ Pa wena pəsuyv si pá kpa tēv na kv taa nu pa Iso kəheelitu kpaaluyv waatu təna taa. Na pa wena pəsuyv tətó si pá la na lum pəsi caləm, na tətó si pá naasi ate na wahalanaa tənaya kotokoto ké isəna mpi pa caa tó.

⁷ Pa kəŋ na pá tē nti pə heela-we təyo kpaaluyv ilena lumanj púyú səsəw taa wontuyv kuli pa tə. Na kv kəli-we na kú kv-we. ⁸ Na paa hənti ŋpúyú icate səsəle patəma taa. Tə taa tənaya pa tema pa Səso ke səm tesika tə ké kam. Ye pə keesaa, pa yaakuyv si Sətəm na Icipiti tó, icate səsəle nteye pa wena. ⁹ Na piitim təna na kpeka təna na nsəma təna na katenjasi təna taa pə yəlaa ká nyənəyi sətāa mpeye kuyeyē tooso na kuyaku həkú taa na pá hənta mpv. Pa kaa tisi si pá pi-we. ¹⁰ Tetv tə yəlaa təna lanjə ká hēe isu yəlaa panē pa sərv tó. Paa paa tēv na pá lá təmayā kvəwəŋ. Pə taya pulv tə, Iso kuyəyətutv tələsəlaa panē pa naale paa paasaa ké na pá tv ate yəlaa ke wahala. ¹¹ Kuyeyē iní i tooso na kuyaku həkú taa kəma na pá tē ilena weesuyv feesij luna isə na í svv pa taa na pá kuli. Mpa pa təna pa na-we tə səyəntv kpa-weye səsəm. ¹² Mpúyú pə yəyətəna isətāa ké Iso kuyəyətutv tələsəlaa mpe pa naale si: I kpa cəne. Tənaya pa svv pulv isu isəŋmuntuyv taa na pá kpa isə, na pa kolontunaa tənəna-weye nyənuyv ke mpv. ¹³ Təne inəyi kpaakraa ke tetv svv seluyv ke səsəm, ilena icate səsəle həyóləŋ naanowa taa ləŋkv kutuluyv hoti, na pá kú yəlaa iyisi naatosompəyóləyā (7000) ke tetv seluyv mpv tó. Səyəntv kpa yəlaa ləlaa ke səsəm, ilena pá svv isətāa Iso ké teeli hav.

¹⁴ Wahala naale nyəŋ tēwəyale. Ama tooso nyəŋ ká kəna nəwəw.

Akantəle naatosompəyóləyā nyəntē hlvuyv

¹⁵ Mpúyú isətāa tillu naatosompəyóləyā nyəŋ hula i akantəle. Ilena pə yəyətəna isətāa na toŋ si: Pənentāa Tacaa na i Mesii paa təkəna tetv tə ké kawulaya, na tam tə ké paa təkí-ke. ¹⁶ Tənaya səsaa hiu na liyiti wei i caya kumlee tə ké Iso isentaa tó i kulaa, na í hənti ate na pá see Iso si:

¹⁷ Tacaa Iso kawulaya tv,
nyá wenna, na nyaa wenna.
Nyana təmlē ke isəna n lapv
na nyá toŋ səsəw tó.

Na isəna ŋ svv kawulaya təyov tó.

¹⁸ Piitimnaa mukaya pááná ke səsəm.

Pənentāa kele pə talaa si nyaa huli nyá pááná.

Sətāa hvvnav tala mpv.

Pənentāa kele pə talaa si ŋ feli nyá pəyalaa

Iso kuyəyətutv tələsəlaa ke pa fəwə.

Na ŋ feli nyá nyéma təna mpa pa nyənəna-ŋ tó.

Paa səsaa paa piya.
Na pənentaa keke pə tala n wakəli mpa
pa wakələyi tetu tə.

¹⁹ Mpróyú Iso təsəele səsəəle ke isətənuyu taa tulaa, na nəsəi pəeləyu atakaa naaki. Tənaɣa tɛv nyəɣəsaa, na pə yəɣəti, na tɛv holi, na tetu sele, na təmpeɛ hotiyi səsəm səsəm.

12

Alv na Tum səsə pa təm

¹ Mpróyú kəkələ səsə nəɣəlv i lapa hatuu isətəa. Alv nəɣəlv i takəna ilim ke i təə isu pa takuyuu puuyuu tə, na isətv náá wə i nəəhɛ tɛɛ, na pə luv isətəlvnəsɪ naanəwə na naaleɣɛ ntenuyu na pə tɛ i nyuyv. ² I ka puwəya tətəyotəyɔ na í wusa ləlvəy, na ləlvəy konyəntəyɔle na pə wəsasi kpa-i na í svə kapusi mapu.

³ Tənaɣa kəkələ ləlv ná tasa lapu tətəyɔ isətəa. Tum səsə wei i sɛɛwə isu kəkə tə i luwə, i nyəɣə wɛ naatosompəɣəlaya na i həɣ ke naanəwə, na nteniyi tema paa i nyuyv ŋku kv təə. ⁴ Mpróyú i paala isətəa ké isətəlvnəsɪ tintika tooso taa kəlvmtəle na i suka na í pɛti tetu təə. Ilena í səɣəlv isəntaa sɪ ílé í ləli i pəyayə na un i li. ⁵ Apaləpəyayə ŋka kaa tiiki piitimnaa təna na nyəɣəlvəy kprátóyú təyɔ alv un i lələa. Ilena pə kpaana i pəyayə na pə pona-keɣɛ Iso na i kumte pə kin. ⁶ Ilena alv náá se na í polo wəlaya tetu taa. Iso ka tayana-i təcayale ke tənaɣa sɪ í caya na pá təə-i kuyɛɛɣ iyaɣa na kuyɛɛɣ ŋmənuyv na nutoso (1260) taa.

⁷ Mpróyú yosu kola isətəa. Misɛɛli na i isətəa tillaa na tum na ílé i isətəa tillaa pa yookina na təma. ⁸ Ama Misɛɛli-wɛ pa kəla tum na pá təyən i na i isətəa tillaa ke isətəa. ⁹ Na pá pɛti tum səsə yaa Satan i wei i puɣusiɣi antulinya təna tə. I na i isətəa tillaa ke pa kpəntaa na pá pɛti atɛ.

¹⁰ Mpróyú ma nu pə yəɣətəna isətəa na toɣ toɣ sɪ: Pənəntaa pə tala Iso í waasi. Pənəntaa ké Iso ká húl i kawulaya toɣ. Na pənəntaa ké i Mesii ká húl ílé i pəsəy. Pə taya pulv təə, tá taapalaa təm suulu wei i ka səɣəyá tá Iso isəntaa na í suuki-wɛyɛ təm ke tam tə pa ləsa-i isətəa na pá pɛti. ¹¹ Iwəyayə caləm toɣ təə, na tampana təm nti pa kpaalaya tə tə toɣ təə pa kəla-i. Paa hawa pa weesiyi ké sɪ ye səm səm. ¹² Pə təə ilɛ isətənuyu na kv taa nyəma mɛ í paa tɛu. Ama atɛ na tɛɣku pə təm wənnə waiyo. Mpi tə, Iləɣəv səsə luna isətəa na í tii mə cəlv na í haya pááná ke tɛu, ilɛ pə taya pulv təə, i nyəmə sɪ i wəle wəsaa.

¹³ Tum kəma na í ná sɪ pa pɛta-i atɛ, ilɛna í svə alv wei i ka ləlvə apaləpəyayə tə i waal ké seu. ¹⁴ Mpróyú pə nyəsə alv ke həkələ səsə kɛɣ naale sɪ í kul i huntv na í tala i təcayale ke wəlaya tetu taa. Tənaɣa paa təə-i puɣi tooso na pənəyá həyəlvəy taa, na tum kaa keesi-i. ¹⁵ Tənaɣa tum tə lum na i nəɣə na pə lá isu pəyɔ səsəyá ke alv un i waal sɪ lum hola í kpaɣa-i. ¹⁶ Ama tetu waasa alv un, tetu haa nəɣə na tɛ li lum mpi tum ka təna i nəɣə ke mpv tə. ¹⁷ Mpróyú tum mv alv na pááná ke səsəm, na í polo na í yona alv piya nsi pə yelaa tə. Mpeɣɛle pa təna mpa pa təɣəyi Iso kvheelitv na pá təkə tɛu ke tampana nna a təə Yesu kulaa tə. ¹⁸ Ilena í polo i səɣəlv tɛɣku nəɣə təə.

13

Wontu naale təm

¹ Mpróyú ma na wontuyv nakvli na kv lukəna tɛɣku taa. Kv həɣ wɛ naanəwə na kv nyəɣə ke naatosompəɣəlaya. Na nteniyi tema paa kv həlvəy

ηku ku τῶ. Na πῆ ηmaa ku nyῶη τῶ κέ hῆte nte τῶ τυῦki Iσῶ τῶ. ² Wontuyu ηku ma na mpv τῶ ku nḃḃsḃna kprou κέ, na ku nḃḃḃεε nά nḃḃsḃna wontuyu ηku pa yaa si wusi τῶ ku nyḃna, ku nḃḃḃ isu τḃḃḃḃḃḃ nyḃḃka. Mḃḃḃḃḃ tum sḃsḃ ha-kuyv i toma na i kawulaya kumte na i pḃsvyḃ sḃsḃḃḃku. ³ Wontuyu ηku ku nyῶη taa lḃḃku caya κέ isu pu ku-kuyv isayakuyv. Ama timpi pu ku-kuyv isayakuyv ke mpv τῶ pḃ waawa. Mḃḃḃḃ antulinya tḃna puyḃla wontuyu ηku na pά wε ku waali. ⁴ Tḃnaya yḃlaa tḃna svv tum sḃsḃ ke sḃεεv κε i hav i pḃsvyḃ ke wontuyu τῶ pḃ τῶ. Na pa sḃεkaya wontuyu tḃtḃ na pά faalḃḃḃi si: Wontuyu kune ku taka wεε keke? N ke awe na nyά na-ku i sḃḃḃ na i yoo?

⁵ Mḃḃḃḃḃ pḃ ha wontuyu ke mpaav na kḃ yḃḃḃḃi kalampaani tḃm na ku τυḃ Iσῶ. Na πῆ ha-kuyv pḃsvyḃ si ku paasi na kḃ lά isḃtḃnaa nule na naale taa. ⁶ Tḃnaya ku svv Iσῶ κέ footuyu, na ku yaa i hḃḃḃḃ na timpi i wεε τῶ na pa tḃna mpa pa wε isḃtaa τῶ na ku τυḃ. ⁷ Na πῆ ha-kuyv mpa si ku yooa Iσῶ yḃlaa na kḃ kḃli-wε. Na πῆ ha-kuyv pḃsvyḃ si ku kpiliki kpeka tḃna na piitim tḃna na nsḃma tḃna yḃlaa na katenasi tḃna yḃlaa. ⁸ Ate yḃlaa tḃna kά sḃεna-ku. Mpa pa hḃla pa ta ηmaa lwḃyaya ηka pa kuwa τῶ ka weesyuyu takḃḃḃḃ taa κέ tuu antulinya kancaalaya τῶ mpe paa sḃεna-ku.

⁹ Ye wei i κέ tḃm nulv pḃntḃ i nu. ¹⁰ Ye pḃ τῶ yulv wei κέ hatuu i tanḃḃ tḃε si paa tḃki-i salḃka, isu pa tḃka-i salḃka in, pu saalḃḃḃ. Na ye pḃ τῶ wei lḃḃḃḃ hatuu i tanḃḃ tḃε si paa kv-i na layate, isu pa kv-i na-te, pu saalḃḃḃ. Pḃ τῶ κέ Iσῶ yḃlaa ka tḃki suulu na pά τῶ Iσῶ κέ naani κέ ḃḃḃḃḃ tam.

¹¹ Mḃḃḃḃḃ ma nά wontuyu lḃḃku na ku luna tetv tḃε. Ku hḃḃḃ wε naale na i nḃḃsḃna iwḃyaya hḃḃ, na ku yḃḃḃḃḃḃ isu tum sḃsḃ. ¹² Ku lapḃna kancaalaya wontuyu pḃsvyḃ tḃnaya kulḃ ku isḃntaa. Na ku caalaya tetv na tḃ τῶ yḃlaa si pά sḃε kancaalaya wontuyu ηku pu kuwa isayakuyv na pḃ waa τῶ. ¹³ Mḃḃḃḃḃ wontuyu naale nyḃḃku kune ku lapa piti tḃma sḃsḃḃna. Halḃna ku lakaya na kḃkḃ lukḃna isḃtaa na kά tiiki atḃḃḃ yḃlaa tḃna isḃntaa. ¹⁴ Pḃ ha-kuyv mpaav si kḃ la piti tḃma nḃaya kancaalaya wontuyu isḃntaa τῶ, ku tolisa atḃḃḃ yḃlaa κέ na-ye. Ku heelaya atḃḃḃ yḃlaa si pά lu wontuyu ηku layate hikaa na paa na mpv ku wena ku weesyuyu τῶ ku lḃsvyḃ. ¹⁵ Ilena πῆ hά wontuyu naale nyḃḃku ηkuyv pḃsvyḃ si ku woso weesyuyu feesḃḃ ke kancaalaya wontuyu lḃsvyḃ τῶ, na lḃsvyḃ ηku ku yḃḃḃḃḃḃ, na kḃ pḃsi na kḃ kḃ pa tḃna mpa paa sḃεki-ku τῶ. ¹⁶ Mḃḃḃḃḃ wontuyu ηku ku caala yḃlaa tḃna tḃpai, piya na sḃsaa na apila na kḃnyḃntḃnaa na yomaa na kasayampiya, si paa yusi paa wei i nin ntḃḃḃḃ taa na i tokuyu taa. ¹⁷ Ye pa ta yusi wei κέ kuyvsum pḃne, pḃntḃ u pḃsḃḃḃḃ na i ya yaa i pḃeti pulv. Kuyvsum mpḃḃḃḃḃ wontuyu ηku ku hḃḃḃ, yaa kukalḃḃḃ nti tḃ hḃlḃḃḃḃ si ku hḃḃḃḃḃ tḃ.

¹⁸ Lḃmayasḃε tḃhulle ntḃε cḃne. Ye wei i wena layatu pḃntḃ pḃsḃḃḃḃ na i cḃkḃna wontuyu ηku ku kukalḃḃḃ, pḃ taya pulv τῶ, kukalḃḃḃḃ nti tḃ lu yulv hḃḃḃḃ κέ. Kukalḃḃḃḃ ntḃḃḃḃḃḃ na nasḃtoso na nutoso na naatoso (666).

14

Mpa pa nyῶη pḃ yapa τῶ pa yontu yoou

¹ Mḃḃḃḃḃ ma nyḃnaya, lḃna mά nά lwḃyaya na kά sḃḃḃ Siyḃḃḃ puyv τῶ, na yḃlaa iyisi nunḃwa na iyisi nule na liḃḃḃḃ (144000) wε ka cḃḃḃ, na pά ηmaa pa tokuyv taa κέ kana ka Caa pa hḃla. ² Tḃnaya ma nu pḃ yḃḃḃḃḃna isḃtaa na pḃ la yun isu lḃm kpeḃuyv na pḃ falḃḃḃḃ sḃsḃm τḃ, isu tev holuyuuna tḃḃḃ τῶ pḃ taka. Pḃ yḃḃḃḃḃḃ na mά niki τḃ, pḃ nḃḃḃḃna κέ isu sanḃku mataa kulḃyuv na sanḃkḃnaa mapv na pḃ wiiki isḃna τῶ. ³ Na yḃlaa iyisi iyisi in i sḃḃḃ ḃḃḃḃḃḃ

kumte na weesih nyéma liyiti na səsaa pa isentaa na pá yooki Isəsēele yontu kofatu. Yəlaa iyisi nunowa na iyisi nule na liyiti (144000) wei pa yapa tetu tō tō i paasi, nəyəlɔ fei wei i pəsəxi na í nyi yontu tənə tə yoo tō.

⁴ Mpe inu pa ta pilisi pa ti na alaa, pa caɣa m̀p̀r̀ỳg̀ təcɔŋɛ. Paa timpixi Iwəyaya puki, pa təŋəxi-keɣe. Pə yapa-weɣe yəlaa heku taa ké si pə caaləyənaweɣe Iso na Iwəyaya ke hav. ⁵ Pa ta nuna pa nəəsi na pəpətiya, pa feina taal nəyəlɔ.

Isətaa tillaa tooso təm

⁶ M̀p̀r̀ỳg̀ ma na isətaa tillu lelu na í kuləxi huntu ke hatuu isətaa. I wena Laapaali Kɔpaŋ tam tō nyəŋ nəyəlɔ si i kaasəxi ate yəlaa na piitimnaa tənə taa yəlaa na kpeka tənə na nsəma tənə na yəlaa tənə. ⁷ I yəɣətayana nəyɔ səsəɣa si: I nyana Iso na í tu-i teeli. Pə taya pulu tō, pənente pə talaa ké si í huuna yəlaa ke təm. Wei i lapa isətənyu na tetu na tənku na hila tō í see inu.

⁸ Tənaɣa isətaa tillu naale nyəŋ ná luwa kancaalaya nyəŋ waali na í tən si: I tu hotaa, Papiloni səsə tu hotaa. Inu i nyəsəna piitim tənə yəlaa ke i solum, i asilima səsəna anu a solum.

⁹ Isətaa tillaa naale inu i waali ké tooso nyəŋ luwa na í yəɣətəyənə nəyɔ səsəɣa si: Ye wei í see wontuyu ŋku na ku leesyuu na í tó ku kuyusum ke i tokuyu taa yaa i nin taa tō, ¹⁰ pɔntu mayamaya ká te na í nyəɔ Iso solum, i pááná səsəna nyəm mpi i pəla i pááná kəpu taa na pá tá pala pə taa ké pulu tō. I ká ná kanjanɛsi ke kəkə na asimti pə taa ké isətaa tillaa nahɛ nyəm na Iwəyaya pa isentaa. ¹¹ Na kəkə ŋka ka taa pa naa m̀p̀r̀ỳg̀ kanjanɛsi tō tam tō ké ka nyəsəsi kuləyənə isə. Mpa pa see wontuyu ŋku na ku leesyuu na pa yusa-we na ku hətə kuyusum tō, m̀p̀r̀ỳg̀ pu wee tam tō, heesyuu fei.

¹² Pə tō ké Iso yəlaa mpa pa təŋəxi i kəheelitu na pá nukəna Yesu ke teu tō pə wee si pá təkɛ suulu.

¹³ M̀p̀r̀ỳg̀ ma nuwa pə təma-m na isətaa si: Nmaa takəlaya taa si pə kraɣav pənenta tō mpa pa səki Taca təmle taa təyələ lelen nulaa. Ilena Feesuyu tō si: Nn, tampana ké, pa təma toŋ nyəna wena pa lapa tō, pə tala pa heesi. Pə taya pulu, kɔpantu nti pa lakaya tō nti tə təŋəyənə-we.

Kɔmtu tate

¹⁴ Ma nyənəa tətə ile ma ná isəŋmuntuyu kuhulumuyu nté, na nəyəlɔ caɣa ku tō, na puntu nəyəsəna yulu, na wola ntenuyu tema i nyuyɔ, na i nin taa ké lemse ləŋ nyəŋ. ¹⁵ M̀p̀r̀ỳg̀ isətaa tillu lelu luna Iso təsəele səsəle taa na í yəɣətəna wei i caɣa isəŋmuntuyu tō tō na nəyɔ səsəɣa si: Kraɣa nyá lemse na n kó, kɔmtu talaa ké. Tetu puwa tō, kɔmtu talaa ké. ¹⁶ Tənaɣa wei i caɣa isəŋmuntuyu tō tō i tu i lemse ké tetu tō, ilena pə kó tetu tō.

¹⁷ Na isətaa tillu lelu náá luna isətənyu taa Iso təsəele səsəle taa na ílé i təkə lemse ləŋ nyəŋ tətə.

¹⁸ M̀p̀r̀ỳg̀ isətaa tillu lelu wei ílé i wena pəsyuu ke kəkə tō tō i luna kətaya təlate na í kə. Ilena í yəɣətəna isətaa tillu wei i təkə lemse ləŋ nyəŋ tō na nəyɔ səsəɣa si: Kraɣa nyá lemse na n kóólí tetu tō leseŋ tukuŋ, i puwaya. ¹⁹ Tənaɣa isətaa tillu tu i lemse na í kóólí tetu tō leseŋ tukuŋ, na í peti-i Iso pááná səsəna leseŋ tənəyaasəle taa. ²⁰ Ilena pá nyaasi leseŋ ke icate waali ké tənəyaasəle taa, na caləmyu luna tənəyaasəle tənə na ku kpe kpokpoko na pə polo isu kiloməetələnəa ŋmuntuyu na nuwowa (300), na pə luma isu mēetəl kolum na həyəlɔyɔ.

15

Kantakaya naasvuv

¹ Ḿpógú ma ná isótónvuv taa ké kəkələ nǎǎlv ílé tǎtǎ. I tǎwǎya na i tǎm we ha. Isótǎa tillaa naatosompǎǎǎǎǎ tǎkǎna kúnaasǎnam ke tǎm naatosompǎǎǎǎǎ. Ḿpǎxi pǎ tǎesǎǎǎna naasǎnav íle pǎ tǎma. Na kantakaya nyǎntu tǎnǎǎǎ Isǎ ná tu yekina ḿpógú i pǎánǎ.

² Ḿpógú ma ná tǎǎ pǎ isu tǎǎku, na í na kəkǎ pǎ sitaa. Na má ná tǎtǎǎǎ ḿpǎ pǎa kǎla wontuǎ na kú lǎesvuv na ǎku kú kúkalǎtu nté kú hǎte tǎ. Pǎ sǎǎǎ tǎǎ wei i pǎ ḿpǎ isu tǎǎku tǎ i nǎǎǎ, na pǎ tǎka sǎǎkúnaa ḿpǎ Isǎ cǎla-we tǎ.

³ Na pǎ yooki Isǎ tǎmlǎ tu Moisi yǎntu na Iwǎyǎǎ nyǎntu sí:

Tǎcǎa Isǎ kawulǎya tǎ,

nyǎ tǎma kúlapǎe tǎǎ we sǎǎǎntu,

na a tǎm we pǎti.

Piitimnaa tǎna tǎpǎi wulǎv.

Ḿpǎ n suwa na ǎ tǎǎǎǎ na ǎ lakǎ tǎ,

pǎ síyísǎa na pǎ wǎna tǎmpǎna.

⁴ Tǎcǎa, wei i kǎa nyǎna-ǎ tǎ pǎntu weǎ?

Awe kǎ kisina-ǎ teeli tǎvǎ?

Pǎ tǎya pǎlv, nyǎ tǎke n wǎna tǎnǎǎǎ.

Piitimnaa tǎna yǎlaa kǎ te na pǎ kǎǎ,

na pǎ lǎǎ nyǎ tǎe na pǎ sǎe-ǎ.

Pǎ tǎya pǎlv, pǎ kúla nyǎ kúlapǎtu

kúpǎntu tǎǎ ké na pǎ hǎlǎ tǎkeele.

⁵ Pǎle pǎ waalǎ ké ma ná isótǎa Isǎ tǎsǎeǎe sǎsǎǎle tǎlaa, na tǎ tǎa ké cokǎle

nte tǎ hǎlǎǎǎ sí Isǎ weǎ tǎ. ⁶ Ḿpógú isótǎa tillaa naatosompǎǎǎǎǎ wei i kǎ

tǎka kúnaasǎnam tǎm naatosompǎǎǎǎǎ inǎ tǎ pǎ lǎ Isǎ tǎsǎeǎe sǎsǎǎle nte tǎ

tǎa. Na pǎ suu kǎǎǎǎǎǎ tǎǎ nyǎntu wontu kúhúlvmtu na tǎ mǎǎi kəkǎ

ke nyǎnǎnyǎni, na pǎ lǎla pǎ lǎǎ tǎa ké wǎla tǎmpǎlǎnaa. ⁷ Tǎnǎǎ weesǎǎ

nyǎma líǎiti inǎ i tǎa nǎǎlv i cǎla isótǎa tillaa naatosompǎǎǎǎǎ inǎǎi wǎla

kǎpǎnaa ke naatosompǎǎǎǎǎ, na pǎ suna Isǎ wei i we tǎm tǎǎ tǎ i pǎánǎ.

⁸ Ḿpógú Isǎ teeli na i toma pǎ nyǎlǎna Isǎ tǎsǎeǎe sǎsǎǎle tǎkǎpǎmm. Nǎǎlv tǎ

pǎsi na í svu Isǎ tǎsǎeǎe sǎsǎǎle tǎa, hǎlǎna isótǎa tillaa yoosi kúnaasǎnam tǎm

naatosompǎǎǎǎǎ inǎ na pǎcǎ.

16

Isǎ pǎánǎ mǎv tǎm

¹ Ḿpógú ma nu pǎ yǎǎtǎna isótǎa tillaa naatosompǎǎǎǎǎ na nǎǎǎ sǎsǎǎ ke Isǎ tǎsǎeǎe sǎsǎǎle tǎa sí: I polo na í pǎlǎ Isǎ pǎánǎ kǎpǎnaa naatosompǎǎǎǎǎ inǎǎi atǎ.

² Tǎnǎǎ kǎncǎalǎǎ nyǎǎ tǎewa na í pǎlǎ i kǎpǎ ke atǎ. Ilena sǎmola asǎǎǎe na kúwǎwǎna kǎpǎ yǎlaa ḿpǎ pǎa yǎsa wontuǎ kúyǎsvm ke pǎ tǎǎ na pǎ sǎekǎǎ kú lǎesvuv tǎ.

³ Isótǎa tillu naale nyǎǎ ná pǎla i kǎpǎ ke tǎǎku tǎa, ílena lǎm pǎsi isu yǎlv sǎtv calǎm, na weesuvu nyǎm ḿpǎ pǎ we tǎǎku tǎa tǎ pǎ sí pǎ tǎna tǎpǎpǎi.

⁴ Isótǎa tillu tooso nyǎǎ ná pǎla i kǎpǎ ke pǎsi sǎsǎǎǎǎ na sǎelǎa tǎna tǎa,

ílena pǎ lǎm pǎsi calǎm. ⁵ Ḿpógú ma nu isótǎa tillu wei i nyǎnǎǎǎna lǎmnaa

tǎǎ tǎ i tǎma sí: Nyǎ wei n we tǎnǎǎǎ tǎ, nyǎ wǎna, na nyǎa wǎna. N tǎǎ

síyísuvu ke nyǎ hǎlvǎ tǎne tǎa ké. ⁶ Isu pǎa lǎnta Isǎ yǎlaa na Isǎ kúyǎǎtǎtu

tǎlǎsǎlaa tǎǎǎ n cǎlǎǎi-wǎǎǎ calǎm ke pǎnǎntǎa sí pǎ nyǎǎ. Ḿpǎ pǎa lǎpǎ tǎ

mpɪ pə fɛlɛɣəna-we. ⁷ Ḿpɹúyó ma nu pə yɔɣɔta kɔtaɣa tɔlatɛ sɪ: Ḿpɹúyó mɛɛ, Taɔaa Isɔ kawulaya tɔ, tampana na siyisuyu kɛ n tɔŋəyɪ na ɲ hɔvɔkəna.

⁸ Isɔtaa tillu liyiti nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ ilim tɔɔ, ɪlɛna pə kpaasi-wəyɪ tɔŋ sɪ pə kɔkɔ ɪ nyaga yəlaa. ⁹ Ḿpɹúyó hanɣa paasaa na ká han yəlaa, haləna pá yaa Isɔ wei ɪ tɔka kɔnaasənam pəne pə takanaa na ɪ pəsuyɔ tɔ ɪ hətɛ na pá tɔv-ɪ. Ama pa ta yele pa isayatu na pá tɔ Isɔ ké teeli.

¹⁰ Isɔtaa tillu kakpasɪ nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ wontuyu ŋkɔ kɔ kawulaya kumte tɔɔ, ɪlɛna səkɔpɛtuyɔ nyala kɔ kawulaya taa, na yəlaa paasi na pá sɔvləyənna wɔsasɪ pə tɪ fɛɪ. ¹¹ Na pá tɔv isɔtaa Isɔ ké pa wahala na pa sɛmɔla pə tɔɔ. Paa na mpɔ tɔ, pa ta yele pa lakasɪ isayasɪ.

¹² Isɔtaa tillu naatoso nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ Ifəlɔtɪ pɔɣɔ sɔsɔɣa taa, ɪlɛna ka lɔm nyɔɔ na pə ha mpaav kɛ awulaa sɔsaa mpa pa lukəna tɛv kite tɔɔ tɔ. ¹³ Ḿpɹúyó ma ná alɔɣaa tooso na pá nəɣəsəna salɛɛ, na pa luna tum sɔsɔ na wontuyu na Isɔ kuyɔɣɔtɔtɔ tɛlɛsɔlv pɔpɔtɔ pa nɔɔsɪ taa. ¹⁴ Alɔɣaa mɔpɛɣɛle mpa pa lakɪ piti tɛma tɔ. Tənaya alɔɣaa mɔpɛ pa tooso pa kɔlaa na pá cɔɔkɪ tɛtɔ tənə awulaa sɔsaa tɔɔ sɪ pa kotiyi-wɛɣɛ Isɔ kawulaya tɔ kuyaku sɔsɔɔv wule yoonav tɔɔ.

¹⁵ Nyənɪ, ma kəŋ kəntɛ ké isɪ ŋmulɔ. ɪlɛ ye wei ɪ tɔka ɪ wontu sɪ ye pə talaa ɪ taa tɛɛ tapakɔɔtɛ, ɪlɛ pɔntɔ nté lelenɪ nulɔ. Mpi tɔ, ye pa na-ɪ ḿpɹúyó tapakɔɔtɛ fɛɛlɛ ká lapɪ-ɪ.

¹⁶ Ḿpɹúyó alɔɣaa mɔpɛ pa kota awulaa mɔpɛɣɛ timpi pa yaakəna Hɛpəla taa sɪ Haamakɛtəŋ tɔ.

¹⁷ Isɔtaa tillu naatosompɔɣɔlaya nyəŋ ná pəla ɪ kɔpɔ kɛ heelim tɔɔ, ɪlɛna pə yɔɣɔtəna Isɔ tɛsɛɛlɛ sɔsɔɔlɛ taa na kumte kinɪ na nəɣɔ sɔsɔɣa sɪ: Pə lapayalɛ.

¹⁸ Ḿpɹúyó tɛv nyəɣəsaa, na pə yɔɣɔtɪ, na tɛv holi, na tɛtɔ sele sɔsɔm. Hatuu pə ŋmaɔ yɔlv tɔ tɛtɔ ta selita seluyɔ pəne pə taka. Pəne ɪnɪ pə kəla kɔakɔpaa.

¹⁹ Tənaya pə faya ɪcɛtɛ sɔsɔɔlɛ kɛ hɔyɔlɔŋ tooso na pə yɔkɪ. Na acalɛɛ sɔsɔɔna hotɪ tɛtɔ tənə taa. Isɔ tɔɔsɔ Papiloni sɔsɔ tɔɔ, ɪlɛna ɪ nyɔɔsɪ-ɪ ɪ kɔpɔ taa pááná sɔsɔɔna sɔlvɔm. ²⁰ Na tɛtɔnaa mpa lɔm ka cɔɔnaa tɔ pá mɔkɪ yem, pa ta tasa pá keesi pɔɔŋ tɔtɔ. ²¹ Tɛv tɔmpɪŋ hotayana isɔtaa ké na ɪ nyəkəyɪ yəlaa. Tɔmpɔlɛ kɔlvmtɛlɛ yuŋ ka wɛ isɪ kiloonaa nule. Ḿpɹúyó yəlaa tɔv Isɔ ké naasuyɔ mpi tɔmpɛɛ anɪ a naasaya-we tɔ pə tɔɔ. Pə taya pulɔ, naasuyɔ mpi pəle pɪ kəla kɔakɔpaa ké.

17

Wasanɣali kpitikipiti tɔm

¹ Isɔtaa tillaa naatosompɔɣɔlaya wei ɪ ka tɔka kɔpɔnaa naatosompɔɣɔlaya tɔ pa taa lɛlv kɔma na ɪ yaa-m sɪ: Kɔɔ na má hɔlv-ŋ saləka wei paa tɔv pusi payalɛ hekɔ taa wasanɣali sɔsɔ tɔ. ² ɪ kinɪ kɛ atɛ awulaa lakaya pa asilima kɔlapɔtɔ, na ɪ asilima sɔlvɔm kɛ atɛ yəlaa nyɔɔwa na pə kuyɪ-wɛ.

³ Ḿpɹúyó Feesuyɔ tɛɛna-m ɪlɛna isɔtaa tillu pona-m wɔlaya tɛtɔ taa. Tənaya ma ná alɔ nəyɔlv na ɪ caya wontuyu kɔsɛɛmuyɔ tɔɔ, na ɪ tɔɔ waasa hɛla nna a tɔvki Isɔ tɔ tɔwisiwisi. Wontuyu ŋkɔ kɔ nyɔɔŋ ka wɛ naatosompɔɣɔlaya ké, na kɔ həŋ kɛ naanɔwa. ⁴ Alɔ ɪnɪ ɪ tɔyɔla wontu kɔpampantɔ nti tɛ sɛɛwa tɔ, na wontu nti tɛ sɛɛwa tɛkɛŋkɛŋ tɔ, na ɪ tɔv wɔla na liyitee pɛɛ lutɔ kɔpantɔ, pə tɪ fɛɪ. Na ɪ tɔka ɪ niŋ taa ké wɔla kɔpɔ na ɪ suna acaalətɔv. Asilima nna ɪ ka lapa tɔ a isayatu nté. ⁵ Pa ŋmaa ɪ tokuyɔ taa ké hətɛ natəlɪ, ama pə hɔwɛɛ ta tɔlɪ teu ké tɔyau. Sɪ, Papiloni sɔsɔ, antulinya wasanɣalənaa na acaalətɔv pə

too. ⁶ Ilena má ná sí Iso yelaa caləm na mpa pa lentaa sí pepe tōó ké pa nuna Yesu ké teu tō, pele pa caləm kuyi alv inəyi solum nyəm.

Ma na-i, ilena pə paasi na pə la-m ha. ⁷ M̄pógú isəttaa tillu pəssa-m sí: Pepe tōó ké pə laki-ŋ ha? Maa heeli-ŋ mpi alv na wontuyu ŋku kv tōó i caɣaa na kv wena nyōŋ naatosompəɣolaya na həŋ naanŋwa tō pa húlóyí mukaya tē tō. ⁸ Wontuyu ŋku n na mpv tō, kv wena weesuyu ke hatuu ləŋ ké, ama kv fei m̄pógú nōŋnō. Pə wee sí kú lu lumanj puvy səsəw taa ké na kó polo timpí pu tē kv təm tənəŋnaŋ tō. Ate yelaa mpa pa həla pə taa ŋmaa weesuyu takəlaya taa ké hatuu antulinya kancaalaya tō, paa ná wontuyu kvne tō pu la-weye ha. Pə taya pulv, kv wena weesuyu ke hatuu ləŋ ké. Ama kv fei m̄pógú nōŋnō, na kv tayaní luv tōtō.

⁹ Nyəm na ləmayasəe pə təhulle kinj nté cəne. Nyōŋ naatosompəɣolaya inu i húlóyí pulasi naatosompəɣolaya wei i tō alv inu i caɣaa təɣo. Na i húlóyí tətəɣo awulaa səsaa naatosompəɣolaya. ¹⁰ Awulaa səsaa mpe pa taa kakpasí tēma hotuyu. Kulvm ná wee, na í təŋna kawulaya təɣo. Na ləlv ná ta kənta, ilé i kəŋ i kəw tō i caɣav kaa tō. ¹¹ Wontuyu ŋku kv wena weesuyu na kv fei m̄pógú nōŋnō tō, kuleyele wulav səsə pələfei nyəŋ. Mpeyele mpv na kancaalaya awulaa səsaa naatosompəɣolaya inu. Kv puki timpí pu tē kv təm tənəŋnaŋ təɣo.

¹² Həŋ naanŋwa wei n nawa tō i húlóyí awulaa səsaa naanŋwa mpa pa ta təɣota kawulasí tō. Ama pu ha-weye kawulasí toma, na pa na wontuyu ŋkv pá təɣo kawulaya ke kaləfu kulvm taa. ¹³ Pa naanŋwa inu pa təna paa la ləmayasəle kulvmtəle na pá məŋna pa toma na pa kawulasí na pá cela wontuyu. ¹⁴ Paa kuli na pá yoona ləwəyaya, ama ləwəyaya ká kəli-we. Pə taya pulv tō, ŋkeyele səsaa səsə na awulaa təna Wulav. Ka na ka nyəma mpa pa yaawa na pá ləsi na pa ké nuntaa tō paa kəli-we.

¹⁵ M̄pógú isəttaa tillu tasa-m heeluyu sí: Pusi nsi n nawa na wasanjalí caɣa sí hekv tō, yelaa na samaa na piitimnaa taa yelaa na nsəma taa yelaa nté mpv. ¹⁶ Həŋ naanŋwa wei n nawa tō na wontuyu pa taa ká kpəna wasanjalí inu, na pá ləkí i wontu təna na pá yeke-ikpəte. Paa təɣo i nantu, na pá wəpí-i kəkə. ¹⁷ Pə taya pulv, Iso tuna pa lotunaa taa ké hōwee sí pá kpəntí nəɣo kulvmaɣa na pá laki na pá məŋna pa kawulasí toŋ na pá cela wontuyu, na pá yoosi nti nti tē ləmayasəe i ka tōwa tō, haləna Iso ka yəɣota nti tō tē la.

¹⁸ Na alv wei n nawa mpv tō, icate səsəwle nte təŋmakələyi ate awulaa səsaa təɣole.

18

Papiloni hotuyu təm

¹ Pəle pə waalı ké ma ná isəttaa tillu ləlv na í luna isəttaa na í tiiki. I wena pəsəyü ke səsəm ké, na i teu nawa isü kəkə na pə cəw tetv təna. ² M̄pógú i yəɣotəna nəɣo səsaya sí: I tu hotaa, Papiloni səsə tu hotaa. Pənente i pəsa aləɣaa təcəyale, na aləɣaa nəɣo na pa suka, na tetv suması nsi paa caa tō sí nəɣo na sí suka təcəyale nté təna. ³ Pə taya pulv, inu i nyōsəna piitimnaa təna yelaa ke i solum, i asilima səsəwəna anu a solum. Na i kinj ke ate awulaa səsaa lakaya pa asilima kulaputv. Na ate payatəlaa pilina i wontu kəpantu nti tē fei nyəɣəsəyü tō.

⁴ M̄pógú ma nu pə yəɣotəna isəttaa, ilé pə taya isəttaa tillu inu i nəɣo. Pə təmaɣa sí: Ma yelaa, í se i kinj, na pə taa kəw na i isayətv taana-me, na pə kəw na pə naasəyi na pə kpəŋna-me. ⁵ Pə taya pulv tō, i isayətv kaawaya na

pə kaləsəna isətənyu, Isə təsa i lakasi isayasi tə. ⁶ I leeti-i mpi i ka lapa-me tə. I fel-i isəna mpi i ka lapa təyō təm naale. I suuli i kəpυ ke sulum mpi pə kəla mpi i puukaya-me təyō toj ke təm naale. ⁷ I tu-i wahala na kunyōj na pə tala isu i ka tūyυ i təyi teeli na í kaa wontu kəpantu ke isəna mpi tə. I yōyōta i taa si: Ma cayaa təka ké isu wulav, ma ta nyi leelutu, ma kaa nyi mpi pa yaa si kunyōj tə. ⁸ Pə təw ké kənaasəm mpi pə suwa si pu naasəna tə, kuyaku kulmuyυ ke pu tii pə tənaya i təw təkpiili. Mprəyale kutəmēj na sēm na nyəyōsi. Kəkə ká nyaya i təna təluka. Pə taya pulv, Taca Isə wei i lakəna-i təm tə i wē toma ké.

⁹ I kin ke atē awulaa səsaa lakaya pa asilima kulaputu na pá nukı i lelen. Paa te na pá ná kəkə nyaki-i na nyəəsi nsi si kuləyi tə, ile paa tulı nəsı ke i təw, na paa kpa pa lanja na pá wii səsəm. ¹⁰ Paa hatələna-i si pə taa kəw na pá ná i wahala. Na paa tə si: Wayo, wayo. Pəwē, Papiloni icate səsəle na toj nyəntē tənē, kaləfu kulm taa kēle pə tēma-η nyá saləka tūyυ na?

¹¹ Atē taatələa ná tula nəsı ke tə təw tətə na pá kpa pa lanja na pá wii səsəm. Mpi tə, nəyōlv u tasəyi pa taatələ ke yarv. ¹² Paa wulanaa, paa nyəyōlvυ kuhulumuyυ, paa liyitee pēē. Paa lutv, paa kponjkrontu toj nyəntv pəwη kəpəj, paa təw wontu kəpəmpantu kəsēmto, paa nti tə sēē teu təkējkej tə, paa silikinaa, paa taasi nsi si fei yem yem tə, paa tuu kela na taasi kate nyənsi, na nyəyōlvυ kəsēmuyυ na nyəyōlvυ mayamaya na pələ nte pa yaa si maapəli tə. ¹³ Paa afēvnaa, paa kəkəsum, paa tulaalv miili, paa tulaalv kufəyətə, paa sulum, paa nim, paa mulm, paa təyōnaya pēē, paa naaj, paa heej, paa krayanəj na kēkēnaa, paa yomaa na yəlaa weesij mayamaya. ¹⁴ Taatələa mpe pa tōma icate səsəle nité si: Mpi pə təna n nyulaya tə pə saala yem. Nyá toj na nyá lelen təna tu-η lum, n kaa tasa-wəyi keesuyυ. ¹⁵ Taatələa mpa pa taata icate səsəle taa na pá pili tə, paa te na pá hatələna-te si pə taa kəw na pá ná tə wahala. Paa tulı nəsı na paa kpa pa lanja na pá wii səsəm. ¹⁶ Paa tə si: Wayo, icate səsəle tənē tə təm wē wayo. Nité tə suukayana kponjkrontu toj nyəntv pəwη kəpəj na wontu kəpantu nti tə sēewa tə, na wontu nti tə sēewa təkējkej tə. Na nité tə tukayana wula na liyitee pēē na lutv pə tu fei. ¹⁷ Na kaləfu kulm taa kēle tə apititu tēma-tēyē lum tūyυ.

Kpυləj taa səsaa səsaa na i svulaa na i saalaa, na pa təna mpa pa təkəna tenju tə, pa səja pooluj taa, ¹⁸ na pá ná tə kəkə nyəəsi. Ilena pá makı kapusi na pá tə si: Pa ta nata icate na tə tala icate səsəle tənē. ¹⁹ Mprəyú pa cosa tetv na pá pəli pa nyəwη taa, na pá tulı nəsı na pá kpa pa lanja na pá wii səsəm. Na pá makı kapusi si: Wayo, icate səsəle tənē tə təm wē wayo. Pa təna mpa pa wēna kpυləj ke tenju taa tə tə toj ke pa kulənaa. Kaləfu kulm taa kēle pə təna pə tēma-tēyē lum tūyυ.

²⁰ Təw, isətənyu nyá, pə wakəla-te tə, paana-te ile. Isə yəlaa mē, na tillaa na Isə kuyəyōtutv teləsəlaa, í paana-te. Pə taya pulv, isayatu nti tu lapa-me təyō Isə hūvna-te.

²¹ Mprəyú isətəa tillu toj tu nəyōlv kraya pələ səsəle, tə təw wē isu namle, na í peti tenju taa. Ilena í təj si: Isəntəyō paa peti Papiloni icate səsəle ke tuu pə tēē na páána səsəna, na pa kaa tasa-tēyē keesuyυ. ²² Na pa kaa tasa nuw ke Papiloni nyá nyá taa ké sanjvnaa na cəmēj na həsi na akantēē pə tan. Pa kaa tasa nav ke təmle latv nəyōlvυ təmle natəli tə taa. Na pa kaa tasa nuw ke namle kpálbyú. ²³ Fətəla kaa tasa muyυ ke nyá taa, pəcó pa kaa tasa akpayale ayəla tan nuw ke nyá taa. Nyá taa taatələa hətē ka yaana antulinya taa ké ləj, na nyá puyusa yəlaa təna na nyá topotopo tēma pēekuyυ.

24 Pa nawa Iso kuyəgətutu teləsəlaa na Iso yəlaa pa caləm, na pa təna mpa pa ku tetu təo tə pa caləm ke Papiloni taa təyə pa tu-tye saləka.

19

1 Pəle pə waali ké ma nu pə yəgətəna nəsisi səsəənsi na isətəa, na pə we isu samaa tuutuuma yəgətuyu tə si: I sa Iso. Ta Iso yakəna, na inəyələ teeli na toma pə tu. 2 Tampana na siyisuyu ke i təhəyi na i huukəna. Pə taɣa pulb, wasaŋkali səsə wei i wakələɣa tetu na i asilima tə, i ku i təm. Na isəna mpi inu i ka ku Iso yəlaa tə, Iso ná tu-i pə saləka. 3 Na pa tasa yəgətuyu tətə si: I sa Iso. Icate səsəəle nte tə kəkə nyəsisi təhəna kuluyu ke tam ké. 4 Mpróyú səsaa hiu na liyiti inu na weesiŋ nyəma liyiti inu pa lunja akula na pá see Iso wei i ɣaɣa kumte təo tə, ilena pá tə si: Ami. I sa Iso.

Iwəyaya akpayale kətəyəw

5 Mpróyú pə yəgətə kumte kin si: Səsaa na piya mpa me i ké Iso pəyalaa na i see-i tə, i sa ta Iso. 6 Ma nu pə tasa yəgətuyu na pə nəyəsəna isu samaa tuutuuma yəgətuyu tə, na pə we yun isu ləm kpeŋuyu na pə faləyi cooo tə, isu tɛv holuyuu səsəm tə taka. Ma nu pə yəgətəa ké si: I sa Iso, pə taɣa pulb Taca Iso kawulaya tu inu i təkəna kawulaya. 7 Iwəyaya pəelə kpaɣ talaa, na ka pəelə maɣamaya ná tu taɣana i ti. Pə təo ile tə paa na tá lanja hulumi, na tə tu-i teeli. 8 Pə ha i pəelə ke mpa s i suu kponkponu toh nyəntu puuyu kupaŋku ŋku ku muɣi kəkə ke nyənənyəni na ku fei asilima tə. Puuyu ŋku ku wee ké isu Iso yəlaa təma kupana.

9 Mpróyú isətəa tillu təma-m si: Nmaa takələɣa taa si Iwəyaya kpa ka pəelə na pá yaa mpaɣa təyəw təyələ leleŋ nulaa. Na i tasaa si: Təm tənə tə ké Iso kuyəgətutu tampana nyəntu ké.

10 Tənaɣa ma hənta i tee si ma see-i. Ama i təma-m si: Taa la mpu, ta tənaya təmle nyəma ké. Taɣale mpu na nyá taapalaa mpa Yesu kula tampana təo na pá nyi-ye tə. Ye seeu ile, Iso ké n ká see.

Yesu kula tampana nna a təo tə, anu a təna Iso kuyəgətutu teləsəlaa ke yəgətuyu.

Kpaɣanvəlvəlmaya ɣayəlv

11 Mpróyú ma ná isətənyu tulaa, ilena kpaɣanvəlvəlmaya lu. Pa yaa ka təo ɣayəlv si Kupaŋ na Tampana tu. Siyisuyu ke i təhəyi na i huukəna i təm na i yookina i yoo tətə. 12 I ise we ké isu kəkə mukuyu tə, na i nyuyu taa ka we teeli ntenih paɣale. Pa ŋmaa hətə natələyi i təo, na nəyəlɔ ta nyi-te ye pə taɣa i tike. 13 I ɣapa wei i suuwa tə i təna na caləm ké. I hətə nte si: Iso Təm. 14 Mpróyú isətənyu taa yoolaa hu i waali na pa kpaɣanvəlvəlmasi, na pá suu kponkponu toh nyəntu puuyu kupaŋku ŋku ku hulvəmaa təlailai na ku fei asilima tə. 15 Laɣate kuseŋtəle nte i ka kəna kateŋasi təo yəlaa tə i nəyɔ taa ké tə lukaɣana. Na nyəyəlɔyɔ kpatúyú ke i ká tiikiyina-we. Na i ká yəti leseŋ ke tənyaasəle nte tə ké Iso kawulaya tu páaná səsəəna sulvəm tənyaasəle tə tə taa. 16 Pa ŋmaawa i nəsəhe na i ɣapa pə təo ké si: Awulaa Wulav, səsaa Səsə.

17 Mpróyú ma ná isətəa tillu nəyəlɔ ilé na i səhə ilim təo. Na i má kapusi na i heeli sumasi nsi si kuləyi isə tə si təna si: I timsi na i kəo Iso acima səsəəna taa. 18 I kəo na i təyɔ awulaa na yoolaa na pa səsaa pa nantu, na kpaɣanəh na i təo ɣayəlaa pa nantu, na i təyɔ yəlaa təna, yomaa na kasayampiya na səsaa na piya, pa nantu.

¹⁹ M̄p̄r̄ȳḡ ma ná wontuyu ηku na ate awulaa na pa yoolaa pa kotaa si pa yookina kpaγanu t̄o c̄ayalu in̄i na il̄e i nȳoma. ²⁰ T̄enaya pa kra wontuyu ηku na Īso kuȳȳḡt̄utu tel̄esulu p̄p̄ōtu wei i ka lapa piti t̄ema ke ku is̄entaa t̄o na p̄á t̄eki. Piti t̄ema nna i lakaya mp̄u t̄ȳḡo i puγusayana mpa pa yus̄ena wontuyu kuȳusum p̄eyele pa seeakaya ku lēesuȳu t̄o. M̄p̄r̄ȳḡ pa kpaγa wontuyu ηku na Īso kuȳȳḡt̄utu tel̄esulu p̄p̄ōtu in̄i na p̄á peti-weye k̄ōk̄o tenku wei i t̄ōna muγ̄u t̄o i taa na pa ise. ²¹ P̄e kaasa mpa t̄o, pa ku p̄ele na layate nte t̄o luk̄ena wei i c̄aya kpaγanu t̄o t̄o i n̄ȳḡo taa t̄o. Ilena sumasi t̄ȳḡo pa nantu na p̄é tala-si.

20

Pusi iyaya (1000) tam

¹ M̄p̄r̄ȳḡ ma ná is̄otaa tillu n̄ȳḡolu na i luna is̄otaa na i tiiki, na i t̄oka i nin̄i taa k̄e lumaη p̄úȳḡo s̄os̄ōu saafu na alukpalaη t̄aηkuη nuli. ² T̄enaya i siisaa na i kra tum s̄os̄ōo k̄op̄eη in̄i na i tu-i alukpala si i c̄aya m̄p̄r̄ȳḡo pusi iyaya (1000). Īl̄ōȳu ke pa yaa mp̄u si: Tum s̄os̄ōo k̄op̄eη, na kul̄um in̄ȳḡole Satani. ³ M̄p̄r̄ȳḡ is̄otaa tillu kpaγa-i na i peti lumaη p̄úȳḡo s̄os̄ōu taa na i t̄eki, na i kal̄esi na i tu p̄e t̄o k̄e kuȳusum si tum s̄os̄ōo i taa tasa mpa hikuγu na i tolisi katenasi t̄o ȳōlaa, hal̄ena pusi iyaya (1000) ηke k̄a t̄e na p̄é̄c̄. P̄e waali ile paa t̄oli-i wee naale.

⁴ M̄p̄r̄ȳḡ ma ná kumlee na p̄é hawa a t̄o c̄ayalaa ke p̄esuȳu si p̄á hūuki t̄om. Na má ná t̄ōt̄ȳḡo mpa pa heelaya tampana nna a t̄o Yesu kulaa t̄o na Īso T̄om na p̄á lent̄i-weye p̄e t̄o t̄o pa l̄esasi. P̄ele pa taa see wontuyu ηku na ku lēesuȳu. P̄eyele pa ta tu wontuyu ηku ku kuȳusum ke pa tokuη yaa pa nin̄i taa. M̄p̄r̄ȳḡ pa fema na p̄á ná Kilisiti p̄á t̄ȳḡo kawulaya ke pusi iyaya (1000). ⁵ Ama pusi iyaya (1000) ηke kaa t̄ema na p̄é̄c̄ s̄otaa lel̄aa fe. S̄otaa taa fem kancaalaya nȳam nt̄e. ⁶ Mpa paa fe fem kancaalaya nȳam p̄ane p̄e taa t̄o m̄p̄eȳele lelen̄i nulaa, na m̄p̄eȳele p̄e paasaa na p̄é kooli kool̄ee k̄op̄ana. S̄am kulel̄am u tas̄ayi-weye p̄esuȳu. Ama paa la Īso na Kilisiti pa k̄ot̄elaa, na p̄á na-i paa t̄ȳḡo kawulaya ke pusi iyaya (1000) taa.

Satanu kpisuyu

⁷ Pusi iyaya (1000) ηke ka k̄eη na k̄a yoosi il̄ena p̄á t̄óli Satani ke i sal̄oka taa. ⁸ Na i k̄a c̄ō antulinya piitimnaa t̄ona t̄ō t̄ep̄ai na i puγusi ȳōlaa. M̄p̄eȳele K̄ōki na Mak̄ōki. I k̄a koti-we si p̄á yoo, na paa wee payale isu tenku n̄ȳḡo kanȳōna pee. ⁹ Pa luna nt̄e na tet̄u t̄ona t̄ō k̄e paa le, na p̄á t̄a kotaya ke Īso ȳōlaa t̄esikile na Īso luȳu t̄ee icate. Ama k̄ōk̄o luna is̄otaa na k̄a ku pa t̄ona t̄onaηnaη. ¹⁰ M̄p̄r̄ȳḡ pa p̄eta Īl̄ōȳu wei i puγusaya-we t̄ȳḡo k̄ōk̄o na asimti p̄e tenku wei i taa paa t̄ema wontuyu na Īso kuȳȳḡt̄utu tel̄esulu p̄p̄ōtu ke pet̄uȳu t̄o i taa. Ilim na ahōo ke pu naas̄ayi-weye tam t̄ō k̄e mp̄u.

Kantakaya hvule

¹¹ M̄p̄r̄ȳḡ ma ná kumte s̄os̄ōole kuhul̄uml̄e na t̄o t̄o c̄ayalu. T̄enaya tet̄u na is̄ot̄on̄uȳu m̄oka yem k̄e i is̄entaa t̄ekpataa. ¹² P̄e waali k̄e ma ná s̄otaa s̄osaa na s̄ekpema na p̄á s̄eηa kumte is̄entaa. M̄p̄r̄ȳḡ pa heta tak̄elasi. Ilena p̄á het̄i tak̄elaya len̄ka t̄ōt̄o, k̄el̄eȳele weesuȳu nȳōηka. Ilena p̄á suv̄ s̄otaa ke t̄om nti nti paa lapa na p̄á ηmaa-t̄ayi tak̄elasi ns̄i si taa t̄ȳḡo hūs̄nav. ¹³ M̄p̄r̄ȳḡ tenku l̄esa s̄otaa mpa i ka lipa t̄o. Na s̄am na s̄otaa t̄ec̄ayale náá l̄esi t̄ōt̄ȳḡo ȳōlaa mpa paa we p̄e t̄o t̄o. Ilena p̄á p̄ōsi paa wei k̄e nti i ka lapa t̄o. ¹⁴ P̄e yela s̄am na s̄otaa t̄ec̄ayale, il̄ena p̄á peti p̄el̄eȳe k̄ōk̄o tenku taa. K̄ōk̄o tenku in̄ȳḡole s̄am kulel̄am. ¹⁵ Ye wei i h̄ete i fei weesuȳu tak̄elaya taa, k̄ōk̄o tenku taa k̄e pa pet̄ayi-i.

21

Isəntənyv kvfalvyn na tetv kvfatv

¹ Mpyóy ma ná isəntənyv kvfalvyn na tetv kvfatv. Isəntənyv kvpənyv na tetv kvpəntv ka mukə yem ké, na tenku ná fei tət. ² Na má ná icate nanj nyəntə. Yosalem kvfalv, na tə luna isətaa ké Isə kin na té tiiki. Tə tayana tə təyi teu ké isv pəelə tayənyv i ti na í puki i paalv kin t. ³ Tənyə ma nu pə yəyətəna kumte kin na nəyə səsəyə si: Pəneŋte Isə təcayalə wə yəlaə hək. I na-wə paa cayana, na paa la i yəlaə. Pá na Isə mayaməyə paa cayana na pá nyənyə-i pa Isə. ⁴ I ká husi pa isəlvn təna tərəi. Səm kaa tasa wəev. Kvəpəm mpi pə təna pu mukə yem.

⁵ Mpyóy wei i cəyə kumte tət tə i təma si: Pəneŋtaa ma pəsəyi pə tənyə kvfam. Na i heela-m si: Nmaa-ti. Mpi tə ma kvəyətətv kə tampana ké, na tə mvna pá tə-ti na taa.

⁶ Na í tasa si: Pə lapəyalə. Mayalə Aləfa na Oməka, kancəaləyə tv na kantəkəyə tv. Ləkətv í wəna wei, maa ha-i weesyv lum sēlv kə faalaa na í nyə. ⁷ Ye wei í lapə kəlv maa lap-i kvəəv kəne, na i ká yaa-m i Isə, na maa yaa-i ma pəyalv. ⁸ Ama pə yəla səyəntəna na ma ta nyi isəna na acəalətv nyəma na yəlvkəlaə na asilima lataa na mpa pa lakv topotopə təma tə na tuj laalaa na pəpətvnaə təna pa təcayalə nté kəkə na asimti pə tenku wei i mvyi kəkə tə i taa. Səm kvələm nté.

Yosalem kvfalv

⁹ Isətaa tillaa naatosompəyələyə wei i ka təkə kvəvnaə na pá suna kvnaasənam kantəkəyə nyəm kə təm naatosompəyələyə tə pa taa ləlv kəma na í tə-m si: Kəə na má hvli-ŋ pəelə wei paa kpa tə, ləwəyəyə alv nté. ¹⁰ Mpyóy Feesyv tēna-m na isətaa tillu kvəyə-m na í kvəasi pvyv səsəv nakvli kv comcom nəyə taa. Tənyə i hvla-m Yosalem, icate nanj nyəntə nte tə luna Isə kin kə isətaa na té tiiki t. ¹¹ Na té na Isə teeli tənyənyəni. Tə teekəyə kəkə ké na pá nəyəsəna liyitee pəle kvəlvəlv nte tə naə isv tin t. ¹² Kolujə səsəyəkə kvkəlayə cəna-tə, na tə wəna nənəvsi naanvwa na naale, na isətaa tillaa naanvwa na naale tənə tə nənəvsi. Na pá ŋmaa nənəvsi nsi si tət ké lseyeli nyəma kvəka naanvwa na naale həla. ¹³ Nənəvsi tooso ka wəna paa həyəlvv ŋku kv tət, ilim təlule tət ké nənəvsi tooso, na ilim ntəyən tət ké tooso, pə mpətəy tət ké tooso, na ilim tətule tət ké tooso. ¹⁴ Puv naanvwa na naale tət ké kolujə na icate pə səyaa. Na pá ŋmaawa puv ŋv i tət ké ləwəyəyə tillaa naanvwa na naale həla.

¹⁵ Isətaa tillu wei i yəyətəyana-m tə i təkə camlvv kvməyasv v kə i nin taa. Camlvv ŋku kv ké wəla ké, si i mayəsəyəna icate na tə nənəvsi na tə kolujə. ¹⁶ Kvəkvəməy liyiti ké icate wəna, na tə wəy tət na tə tayaləy tət wə teitei. Mpyóy isətaa tillu mayasa icate na i camlvv ŋku, na icate kvəkvəy tayaləy wə kilomətələnəa iyisi naale na ŋmuvv (2200), na tə wəy tət na tə kvəkvəməy tət tətəyə mpv. ¹⁷ Na isətaa tillu mayasi kolujə tət, na kəle ka kvəkvəməy mayana məetələnəa nutoso na kvəvasi. Isəna pa mayəsəy tət i mayasaa. ¹⁸ Liyitee pəe kvəlvəlv kə pa ŋmana kolujə. Pə yəla icate tət, wəla mayaməy kə pa ŋmana təl, na wəla ŋv i wə təcəicəi ké isv tin.

¹⁹ Liyitee pəe kə pa lapəna kvəkə kə icate kolujə kite tē pəe tət. Kancəaləyə nyəntə nté liyitee pəle nte tə sita cəntv na pookv tət. Naale nyəntə nté liyitee pəle nte tə wə pookv təl tət. Tooso nyəntə nté liyitee pəle pookv na atəntəvte. Liyiti nyəntə nté liyitee pəle tin atəntəvte. ²⁰ Kvəvasi nyəntə nté liyitee pəle kvəkvəvte. Naatosə nyəntə nté liyitee pəle kvəvəlv cəntv taka.

¹² M̄p̄ȳḡ Yesu ȳḡt̄aa si: N nuwaa, maa k̄ō n̄ōn̄ō. Maa k̄p̄enna ma k̄f̄el̄eḡ na m̄á k̄ō na m̄á f̄eli paa wei k̄é mpi ı lapa t̄o. ¹³ Maya Al̄efa na Om̄eka, maya kancaalaya tu na kant̄akaya tu. Mayale caallu na t̄ees̄əlv.

¹⁴ Lelen̄ nulaa nt̄é mpa pa c̄t̄əyi pa capanaa na p̄ə ha-w̄eȳe mpaav̄ si p̄á t̄əḡ weesuyu t̄ȳv̄ pee, na p̄á t̄əḡna ıcate n̄ōn̄ōsi na p̄á s̄uv̄ ıcate taa t̄o.

¹⁵ Ama acaal̄ətv̄ nȳəma na mpa pa laki topotopo t̄əma t̄o na asilima lataa na ȳlv̄k̄v̄laa na t̄uḡ laalaa na mpa pa k̄é p̄əp̄ətv̄naa ke pa ȳḡt̄aya taa yaa pa k̄v̄lap̄v̄tv̄ taa t̄o, ıcate waali k̄é pu kaa-w̄e.

¹⁶ Yesu m̄á m̄á tilina ma ıs̄ətaa tillu si ı k̄paali-m̄eȳe t̄ə t̄ənaḡ Yesu seelaa k̄peka taa. Tafiti l̄vl̄əna na p̄ə l̄vl̄ na p̄ə l̄vl̄ı-m. Mayale t̄vl̄mal̄v̄ȳv̄.

¹⁷ Feesuyu na asaav̄ k̄v̄falv̄ si: K̄ō.

Ye wei ı nu mp̄v̄ p̄v̄nt̄v̄ ı t̄o t̄ətv̄ si: K̄ō.

L̄ok̄ətv̄ ı k̄pa wei p̄v̄nt̄v̄ ı k̄ō. Ye wei ı caa weesuyu l̄vm, ı ka hiki-w̄əyi faalaa.

Nti pa t̄ees̄əna tak̄əlaya kan̄e t̄o

¹⁸ Yohaani m̄á ma k̄paal̄əḡəna na ıs̄əle k̄v̄seem̄le ke mpa pa t̄əna pa nu cele t̄əmn̄aa mpa pa ḡmaa tak̄əlaya kan̄e ka taa t̄o si: Ye p̄ə c̄əpa wei na ı s̄əsa p̄vl̄v̄ȳv̄ t̄ə t̄ə, ıs̄ə k̄á s̄əəsi k̄v̄naas̄ənam mpi p̄ə t̄əmv̄ pa k̄eesa tak̄əlaya kan̄e ka taa t̄əḡ p̄v̄nt̄v̄ sal̄əka t̄ə. ¹⁹ Na ye p̄ə c̄əpa n̄əḡəlv̄ na ı p̄asa cele t̄əmn̄aa mpa pa w̄e tak̄əlaya kan̄e ka taa t̄o, ıs̄ə k̄á p̄e p̄v̄nt̄v̄ ke ı paa nȳəmv̄ ke weesuyu t̄ȳv̄ pee taa, na ıs̄ə ıcate nan̄ḡ nȳənt̄e nte t̄ə t̄əmv̄ pa k̄eesa tak̄əlaya kan̄e ka taa t̄o t̄ə t̄aa.

²⁰ Wei ı t̄ə p̄ə t̄əna ıs̄ənt̄ə p̄ə w̄əna tampana t̄o ı t̄əma si: K̄v̄p̄am maa k̄ō n̄ōn̄ō. Ee, p̄ə la mp̄v̄. Tacāa Yesu, k̄ō mp̄v̄.

²¹ Tacāa Yesu ı h̄vl̄ı m̄ə t̄ənaḡ p̄eel̄e.

YONTU NTI PA YOONA ISO HETE TO TE TAKELAYA

Kutulutu

Takelaya kane ka ké Yontu na Iso sələmuyv ké. Na ηmaalaa waani waani ηmaana-təyi pusi payale taa. Uena Iseyeli nyəma koti-ti na pá lakəna-təyi pa Iso təsele.

Iso Təm Yontu nti tə we mpa mpa ké. Lenti ké Iso samtu yontu ke Iso təsele. Lenti ké Iso sələmuyv si í səna na í kenti i yəlaa tō na í yá pa nyuyv. Lenti ke kəpəntəŋ tisuyv ké si Iso í taŋani pa təwakəlle. Lenti si pá sēna Iso ké í na təmle ke i koola-weyə kəpantu tō pə tō. Lenti ule, pa wiikina Iso si í ho pa kolontunaa ηkpaŋyuv.

Yesu mayamaya tōwa yontunaa ləmpa ke i seyesuyv taa. Uena Nəyɔ Suw Kufalaya ηmaalaa tu-təyi pa takelası taa, haləna saŋa yontunaa mpe pa ké Iso seela pulv kəpam ké.

Yontu nunwa na nule na naanwa (150) ini isəna pa faya-ti tōyola.

Kancaalaya nyəntv, titite 1–41

Naale nyəntv, titite 42–72

Tooso nyəntv, titite 73–89

Liyiti nyəntv, titite 90–106

Kakpası nyəntv, titite 107–150

TAKELAYA KANCAALAYA NYEŊKA

1

(Yontu 1–41)

Lelen nuw mayamaya

¹ Lelen nulu nté yulv wei u təŋəyi asayaa layatu tasuyv, na u laki mpa pa kisiyi Iso nyəntv tō pa kulapəle tō. Pəyele í na Iso wonlāa paa cakı tō.

² Ama Tacaa kuseyesətu huləsəyənə i laŋle, na í kaləyi-ti na í mayasəyi tō təm ke i taa ké ilim na ahoo.

³ I we ké isu tuyv ηku pa sōwa kacəka taa na kv luləyi kv waatənəa tō. Kv hatv u lontiliyi.

⁴ Ama asayaa ná fei mpv.

Pa we ké isu ləotv nti heelim kpakəyi tō.

⁵ Pə tō ké pa kaa tulı-təyi Iso huvle wule. Na wakəllaa ná kaa svv Iso yəlaa kpekəle taa.

⁶ Mpi tō, Tacaa paasəyənə siyisilaa ké. Uena wakəllaa mpaav náá wakəlayı-we.

2

Wulav wei Iso ləsaə tō

¹ Pepe tō ké piitimnaa cvka pə taa, na yəlaa náá huvkı huvwe kpaı nyəna ke mpv?

² Na awulumpiya náá səsəyi atə awulaa tō si, pa kuləyi Tacaa na i kuləsuv pa tō na pá yoona-we.

³ Na pá təŋ si pá ce pa həkvtv na pá lu ηmakəlyuv taa.

⁴ Ama Tacaa ná we i kumte tō ké

isotaa ké na í wonjiyi-we.

⁵ Na í nyaasayi-we na í pááná, na í kalayi si:

⁶ Ma lésana ma wulav na má kra-i Siyeh puyv nani nyehku taa.

⁷ Maa yasi nti Taca suwa tó.

I heela-m si: Nyagale ma poyalv,

sanja ke ma lula-ŋ.

⁸ Si ma səlami-i piitimnaa na í ha-m, na antulinya tana pəsi ma nyəm.

⁹ Maa ŋmakeli-we na nyəxəlvv kpatv, na má faɣa-weɣe həxəlasɪ ɪsu hɛɛv.

¹⁰ Awulaa í kraɣa ləmaɣasɛɛ, na atɛ səsaa náa nu kraalv.

¹¹⁻¹² Si pá peti pa təxi Taca

na pá nyaŋna-i na pá nyi ɪ səsəntv tó,

na pá wiliti na pá hanti-i atɛ.

Pá taa kəɔ na í muna-we na pááná na pá le.

Mpi tó, ɪ pááná u laa krau.

Lelen nulaa nté pa tana mpa pa cəsəyi ɪ tɛ tó.

3

Kolontunaa cəna Tafiti ke kotaya

¹ Tafiti yontu.

Pa kɛɛsa tɛ taa ké isəna ɪ seekaya ɪ poyalv Apəsaləm tó.

² Hai Taca, ma kolontunaa təwaya.

Mpa pa kuləxi ma təɔ tó, pa hukaa ké.

³ Pa yəxtəxi ma təm na pá təŋ si:

Isə kaa səna-ŋ.

⁴ Ama Taca, nyagale ma kpanɛ,

nyá tɣvna-m teeli na ń kvsəyi ma nyv.

⁵ Ye ma ya-ŋ si ń waasi-m,

n cəki nyá puyv nani nyehku təɔ ké.

⁶ Ma hantəxi na má tooki na má feŋ tó,

Taca paasəxəna-m.

⁷ Maa nyaŋna kolontunaa iyisi iyisi wei ɪ tama-m kotaya tó.

⁸ Hai Taca, kəɔ.

Ma Isə, ya-m.

N makɪ ma kolontunaa nəsɪ ké na ń holiyi pa kela.

⁹ Taca nyá tike n waasəxəna.

Kooli nyá yəlaa ke kəpantv.

4

Taca kisuyv ke təm tɣv

¹ Tafiti yontu nti pa yona sanjku na tɛ we Yonyoola nyv tɔ yontunaa taa təxə.

² Hai, Iso cə-m waatu wei ma wiikina-ŋ tə.
Nyayale ma tampana halə.
Nyá waasəna-m maa wew laŋwakəlle taa tə.
Nyəni ma pətətəle na ŋ nu ma kusələmutu.

³ Mpa me mə peekəyi si í cayana-m na í tuu-m musəŋ tə,
pəlee ké mu heesi ma nyuyv kuyv na kaloolaya?

⁴ I nyi si Tacaa lapa-m peele səsəna ké.

Ye ma yaa-i si í waasi-m i nuku.

⁵ I sele, ile i taa pənti.

I pona lamayasəe ke mə təhəntələnaa ke ahoə na í caya tətīyitiyi.

⁶ I pəti mə təyi Tacaa na í lapi-i kətasi nsi sə təŋaa tə.

⁷ Payale wiikina si:

Awe ka yele na tə nu leleŋ?

Tacaa nyəni tá tə na ise kupaana.

⁸ Ama n tu ma taa ké laŋholumle na pə kəli
mpəye waatu wei pa wəna pa təŋəŋaya
na pa solum tuutuuma tə.

⁹ Ma həntəyi ké na má tooki teu.

Mpi tə, Tacaa tike kentiŋina ma təcayale.

5

Iso sənaw peekuyv

¹ Tafiiti Yontu nti pa yona həsi na té wə
Yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa təŋə.

² Hai Tacaa, nu ma kuyəŋətutv na ma mola.

³ Nyayale ma wulav səsə na ma Iso.

Nu ma yaav na ma wiinau ke

⁴ tanaŋ tē, hai Tacaa.

Pə nyaaləyi təŋə ma keesəŋəna nyá tə na ma təŋaa.

⁵ N ta ke Iso wei i laŋle heekəna isayatu tə.

Isayav u hikiyi lonte ké nyá tē.

⁶ Nyá luyv fei kalampaani nyəma.

Pəyele nn caaki mpa pa peekəyi ləlaa na isayatu tə.

⁷ N kpiisiyi kaloolutvnaa ké,

na nyá taa kpaakəna yəlvkolaa na ŋmulaa.

⁸ Ama nyá kupantu səsəntv tə

ma pəsəyi ma suv nyá tē na səŋəntv

na ma luŋ nyá təsele isenta.

⁹ Tacaa tiiki-m nyá tampana taa ké ma kolontunaa tə,

na ŋ kpaali mpaav na má təŋ.

¹⁰ Pə fei si yulv í la naani na pa kuyəŋətutv.

Wakəlvv tike hūwee hayana pa taa.

Pa nəŋə taa wə isu pəlaav ŋku kv kulaa tə.

Na pá tsvəyi yəlaa na pa nsəma.

¹¹ Hai Iso kv tasəkəle nyəma mpə pa təm

na n̄ yele na pa maɣamaɣa pa katɔsi kpa-we.
Mpi tɔ, pa isayatu kɛla tɔɔ.
Pɛyele pa kulɛɣi nyá tɔɔ.

¹² Ule mpa pa pɛta-ŋ pa ti tɔ pa lanɔa ká hee
na pá wee n̄nyɔɔ tam na n̄ kentiɣi pa tɔɔ
na nyá sɔɔllaa yɔɔlɛɣana-ŋ.
¹³ Taa, n̄ kooliɣi kɔpantu ke nyá nuntaa kɛ,
na nyá pɛɛɛ kentiɣi-weɣe kpante.

6

Taa waasɔɔvɔ ke wahala waatu

¹ Tafiti yontu nti pa yona n̄musi pɛɛfɛi saŋku
na tɔ we yonyoolaa nyɔɔvɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔ.

² Hai, Taa, n̄ mu-m na pááná tɔ
taa hɔ ma n̄kpaŋnyɔɔ.

³ Hai, Taa, ma toŋ tema na ma ka tɔtɔɔtɔɔ.
Waa-m, mpi tɔ, ma muwa taa salɛɣi kɛ.

⁴ Pɛlee kɛ nyá taa ká heesi-m kpanav?
Ma lanɛ wakɛlaa kɛ tɔtɔɔtɔɔ.

⁵ Hai, Taa mɛli na n̄ ya-m.
Waasi-m nyá kɔpantu tɔɔ.

⁶ Pɛ taya pulɔ, sɛtu u tɔsɛɣi nyá tɔm.
Pɛɔɔ nɔɔɔɔ u saŋ-ŋ atɛtɛ taa.

⁷ Mɔla kɔvɔna-m na má pɛɛɣi isɛlum ke
ma kuhɛntɔvɔ tɔ kɛ paa ahoɔ nna.

⁸ Wula mɔlsa ma isɛ kɛ na aa tasɛɣi nav.
Ma kolontunaa lapɛna-m mpv.

⁹ Isayalataa mɛ, í tee í wesi-m.
Mpi tɔ, Taa nu ma wula.

¹⁰ Í nu ma wiinav na í mu ma sɛlɛmɔvɔ.

¹¹ Pɛ liɣiti ma kolontunaa tɛna na sɔɔntɔ kpa-we,
na pá pɛsɛɣana pa waali ke kpaɔpaa na fɛɛɛ na pá seeki.

7

Taa sɛnav ke i nyɔŋ tɔɔ

¹ Tafiti kawɛɣa n̄ka i wiikayana Taa ke i kolontu
Pɛncamɛ tɔ Kusi tɔm tɔɔɔ.

² Taa, nyayale ma kentulu.
Ya-m, waasi-m ma kɔnyɔntɔlaa niŋ taa.

³ Pá taa cɛli-m isu tɔɔɔɔ.
Nɔɔɔ kaa lɛki-m pa niŋ taa na í ya-m.

⁴ Hai, ma Iso Taa,
ye ma niŋ taa we isayatu,

⁵ ye ma lapa ma taapalɔ nɔɔɔɔvɔvɔ isayatu,
yaa ma lɛɛta wei i n̄makɛɛɣi-m mɔsɔŋ tɔ.

6 Ue ma kolontu í tɔɔni-m na í kpa-m
na í feli-m ate na í kv-m na ma teeli si.

7 Hai Tacaa, mu ma kolontunaa na pááná.
Kvli pa tɔɔ na n waasi-m.

Nyá haana tampana, feŋ ma tɔɔ.

8 Piitimnaa í caɣa na pá cɔɔna-ŋ
na nyaa kpa nyá kumte tɔɔ na n nmakəli-we.

9 Hai Tacaa, nyá wei n huokəna piitimnaa tɔ,
keesəna ma siɣisuɣu na n ha-m tampana.

10 Səŋsi asaɣaa kawalaya na n sɔsɔ siɣisilaa ke ton.

Nyá nyəmna yəlaa lotunaa taa huwee təna.

Nyagalə Iso na n təŋəɣi tampana.

11 Nyagalə ma kentulu,

na n waasəɣi tampana təŋlaa.

12 N təŋəɣi tampana ke nyá huule taa ké

na n muɣi asaɣaa na pááná ke tam.

13 Ye pa kisa layasvɣu,

n saləɣi nyá layate ké na

n pá nyá tɔɔv na n tɔ-weɣe nyəmá.

14 Yoou wontu kukukutu ke n taɣanəɣi

na n tantəɣi kəkɔ nyəmá.

15 Ikaale ke kolontu haɣaa,

na acilayatu wuki-i.

I ka lɔli kaloolaya.

16 Wei í hula puvɣu na í waləsi-kvɣu teu ke lɛlaa tɔɔ,

i maɣamaya i hotiɣina kv taa.

17 I kawalaya na i muvsəŋ mələɣi i nyuvɣu taa ké.

18 Maa sa Tacaa ke i siɣisuɣu tɔɔ.

Na má yoo yontu na má tala isətaa Iso Səso.

8

Iso səsəəntv na yvlv nyuvɣu kvsvɣv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina Katɔ nyéma saŋku
na tə we yonyoolaa nyuvɣu tv yontunaa taa tɔɔlɔ.

² Hai, Iso Tacaa,

nyá hətə í yaa tetv təna taa.

Na má saŋ nyá teu mpi pə kəla isətaa nyəm tɔ.

³ Ahulvɔmnaa na pəcəncələm maɣamaya ná saŋi-ŋ.

Na pə we isu kolvŋa icate ke n nɔmawa na n cɔsɔ

nyá kolontunaa, na n təkəɣi nyá tɔɔ kvlɛlaa nəsɔ.

⁴ Saa wei ma nyənəɣi nyá isətənvɣu ŋku n nɔmawa

na isətv na isətvlvŋasi nsi n su si lona taa tɔ.

⁵ Ue ma pəəsəɣi ma ti si:

Yvlv ké we na n təsəɣi i təm?

Yaa yvlv pəyaya tu ké we na n paasəyana-ke?

6 N lap-a-ı k e na ı s eki-ŋ p e , na ń tu-ı teeli na ń k vsi ı nyu y .

7 Ny a t na-ı si ı ŋmak li wontu nti n lap na ny a nin t  na ń t  p  t naya ı n  he  tee.

8 P  kpa av naaŋ na heeŋ na p ŋ na p  kpeŋna taale wontu.

9 Na sumasi na tiina na tenku taa ny m t na t .

10 Hai, Iso Taca , ny a h te yaawa tetv t na taa k .

9

Iso paas nav ke k ny ntvnaa na wahala ny ma

1 Tafiiti yontu nti pa yookina n    s kpelaya na t  we yonyoolaa nyu y  t  yontunaa taa t    .

2 Hai, Taca  maa sa-ŋ na ma lotu t na, na m  y   ti ny a t ma k pampana t na t m.

3 Ny a maa y   na na lanhul ml  na m  wiliti, na m  yoo ıstaa Iso S s  ny a yontu.

4 Ma kolontunaa tula tap ŋ na p  seliyi ny a ısentaa na p  hotiyi.

5 N tayaana ma t m na ń ha-m tampana. Siyisuy  ke n t ŋ yi na ń hu k na ny a kumte t .

6 N h ŋ piitimnaa ma ta nyi ı nnaa mpe pa ŋkraŋŋ k , na ń wak  yi asa aa mpe, na ń hus yi pa h la ke tam t .

7 P  kpiisa-we na p  l  yem k  tam t , na pa acalee p si kpent lası, n   v u t  s yi a t .

8 Ama Taca  ka t  na kawulaya ke tam t . ı suwa ı hu le kumte.

9 Inı ı hu k na antulinya y laa na siyisuy , na ı t ŋ yi tampana u fa as yi piitimnaa.

10 Taca  kenti ina mpa l laa mu uliyi t  na p  c  s yi ı kin ke pa lanwak lle waatvnaa.

11 Hai Taca , mpa pa ny m  ny a h te t , pa t y -ŋ naani k . Mpi t , nn l  ki mpa pa p ek yi-ŋ t .

12 ı yoo Taca  wei ı kumte we Siy ŋ t y  yontu, ı kpaalı ı kookal naa t m ke piitimnaa taa.

13 Mpi t , ı k  l eti y  k laa, na ı t  si wahala ny ma t , u s  ki pa wiina v t m.

14 Hai Taca , ny ni ma p t t le,

na ń na wahala wei ma kolontunaa tʉyʉ-m tɔ.

Lɔsɪ-m sɛm nɔyɔ taa.

15 Waatu inɛyɪ maa yoo nyá samtʉ tənaya Siyɔŋ nyáma taa.

Na má yɔlɔna nyá waasʉyʉ tɔm.

16 Piitimnaa hota pʉyʉy ɲku pa hulaa tɔ ku taa ké.

Pa puluyʉ ɲku pa mayamaɣa pa nyɔpa tɔ ɲku ku kpana-wɛ.

17 Tacaa hula ɪ tɪ na ɪ tɛŋɛyɪ tampana na ɪ huukɛna.

Yʉlʉ ɪsɔyʉ kpa ɪ tɛyɪ ɪ mayamaɣa ɪ katɔka taa.

18 Asaɣaa na piitimnaa mpa pa tɛna pa sɔɔ Isɔ tɔɔ tɔ,

pa mɛli atɛtɛle taa.

19 Ama Isɔ ná kaa sɔɔ wahala nyáma tɔɔ.

Kʉnyɔntʉnaa tɛɛlʉyʉ ná kaa saali paa pɔlee.

20 Hai, Tacaa kʉli,

yʉlʉ ɪ taa tɔyɔ nyá tɔɔ.

Kɔna mpa pa ta nyɪ-ŋ tɔyɔ nyá ɪsɛntaa na ń huɔna-wɛ.

21 Yele na sɔyɔntʉ kpa-wɛ,

na ń hʉli-wɛ sɪ pa ké yɔlaa ke yem.

10

Sɔlɔmʉyʉ sɪ Isɔ ɪ hʉli tampana

1 Hai, Tacaa, pepe tɔɔ ké n hatɔlaa,

na ń ɲmɛsɛyɪ nyá tɛyɪ lanwakɔlle kuyɛɛŋ?

2 Isɔyʉ muɣuliɣi kʉnyɔntʉ ké na kalampaani.

Yele na pa mayamaɣa pa katɔsɪ kpa-wɛ.

3 Isɔyʉ hɔŋ ɪ tɪ na ɪ kʉnyɪlʉyʉ huwɛɛ ké.

Na ɪ tɔki kasɛyɔɣa asilima nyɔŋka.

Na ɪ wɔŋɣi Tacaa na ɪ tʉki-ɪ.

4 Isɔyʉ lɛmayasɛɛ ntɛ kalampaani.

ɪ yɔyɔtɛyɪ sɪ: Isɔ ɪ hɔŋ yʉlʉ ɲkpanʉyʉ,

pɔyele Isɔ tʉ fɛɪ.

5 ɪ kʉlapɛm laki teu ke paa waatu wei ké.

Isɔ nyá huɔle kɔla-ɪ pʉolʉŋ ɪ ta cɛkɛna.

Nɔyɔ taa heelim ke n hosiyɪ

nyá kolontunaa tɛna sɪ ń kpiisi-wɛ.

6 Isɔyʉ makɪ ɪ lanɲɛ taa sɪ: Pʉlʉpʉ kaa ciyiti-m.

Wahala kaa mayana-m paa pɔlee.

7 Mpusi tɛŋsʉyʉ na tɔm looluyʉ na tʉsʉyʉ

na acilayɔtʉ tɔm na ɪsɔyɔtʉ wɛɲna ɪ nɔyɔ taa.

8 Acalisi kin ke ɪ ɲmɛlɛyɪ

na ɪ cɛŋɛyɪ wahala nyáma na ɪ kʉyɪ mʉsʉŋ.

9 ɪ wɛ ɪ tɛŋmelle ké ɪsɪ tɔyɔlayɔ ke ka lɔntɛ taa.

Na ɪ cɛŋɛyɪ sɪ ɪ kpa kʉnyɔntʉ na ɪ tʉ-ɪ ɪ puluyʉ taa.

10 ɪ papɔyɪ ké na ɪ tɛŋ wahala nyáma ke ɪ sɛkpan taa.

11 ɪ taa kɛle sɪ Isɔ sɔɔki

na ɪ kɛɛsɛyɪ ɪ ɪsɛ ɪ nyɔnɔyɪ paa pɔcɔ.

12 Hai, Tacaa Isə kuli na ń waasi
taa səə wahala nyáma təə.

13 Pepe təə ké isayau wonjiyi-ŋ na í təŋ si:
Isə kaa hə ma ŋkraŋyuu se.

14 N nyənəyi na ń naaki konyəntu wahala,
na í nəyəsəe si n paasəyənə-ɪ.

Nyaya ɪ pətəyi ɪ ti,
pəcə nyá waasəyənə sulau.

15 Peli isayau niŋ na ń pəəsɪ-ɪ ɪ kawalaya təə
nəyəlɪ í taa təəsɪ ɪ təm.

16 Tacaa nyayale wulau ke tam təə.

N ká kpiisi piitimnaa kraɪ nyəm tənaya tetu taa ké.

17 N nukɪ konyəntunaa sələmyu ké,
na ń keŋ ŋkraŋŋ na pa təə na ń haaki-weyɛ apalotɔ.

18 N ha suluwaa na mpa pa muɣulaa təyɔ tampana.

Uena ń pe yəlaa mpa pa ŋmana tetu təyɔ mpaau
si pa ŋmakəli ləlaa.

11

Tacaa kiŋ təcəəsəle

1 Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyɔ tu yontunaa taa təyəlɔ.

Tacaa kiŋ ke ma təcəəsəle wɛɛ.

Ue isənaya mə heeliyi-m si má se
na má ŋmɛli pəŋ taa isu sumaya.

2 Pə taya pɔlɔ, asayaa pama pa təə

na pá tu nyəmle ke hika təə

si pa təkɪ səkɔtəyɔ taa ké yəlaa kɔpama təə.

3 Ye kiŋ saala yem,

Isə kusəsutɔ təŋlɔ pəsəyi we?

4 Isətaa ké Tacaa kumte wɛɛ,

na ɪ we ɪ təsɛle naŋŋ nyəntɛ taa cənɛ.

ɪ naaki yəlaa ke timpi pa wɛɛ təyɔ,

na í nyəmá pa kɔlapələ.

5 Tacaa nyəma siyisilaa ké.

Ama ɪ taa kraana asayaa na mɔsuntunaa.

6 ɪ yeki na kəkɔ pɛɛ na pə heelim tii pa təə.

Pa paa tete nté.

7 Mpi tɔ, Tacaa ké siyisilu ké

na í sɔla kusiyisim.

Siyisuyu təŋlaa ká na-ɪ na pa isəpee.

12

Tacaa təkuyɔ ke ɪ nəəsɪ suw

1 Tafiiti yontu nti pa yookina ŋmusɪ pələfɛi naanɔwa saŋkɔ
na tɛ we yonyoolaa nyuyɔ tu yontunaa taa təyəlɔ:

² Hai, Tacaa waasi,
nyá yálaa tɔŋa saalɔyɔ ké.
Mpa pa mɔna pá la-weye naani tɔ pa tɔŋa pasɔyɔ.
³ Yálaa cayanaw tike ké paa wei i laki,
pa lotu we naale naaleye na pá looliyina pa ntompee.
⁴ Tacaa kpiisi tɔsálaa
na kalampaani nyéma tɔna.
⁵ Na mpa pa tɔŋ si: Tá nsámle nté tá tɔŋ,
tá tɔnna tá ntompee.
Awe ka ŋmakáli-tɔ?

⁶ Mɔyɔ Tacaa tɔma si:
Kɔnyɔntɔ wei pa leekayi tɔ
na wahala tɔ wei i mɔlɔyi tɔ
pa tɔɔ maa kɔli na má ya
mpa pa caa tɔ pa nyɔɔŋ.

⁷ Tacaa kɔyɔyɔtɔtɔ we ké tɔceice i su liyitee nyɔyɔlɔyɔ
ŋku pa tɔ kɔkɔ taa na pá nyaali tɔm naatosompɔyɔlɔya tɔ.
⁸ Tacaa, nyáá tɔki nɔɔsi nsi n suwa si
n ká kenti-tɔyɔ tam ké yálaa mpe tɔ.
⁹ Asayaa mpe pa cɔɔki paa timpiyi,
na isayatu tɔka yálaa tɔna.

13

Niŋ tekɔyɔ ké Tacaa

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Hai, Tacaa, waatu wei ké n ka yele
ma tɔɔ sɔɔu ke tam ké mpu?
Na ní yele-m nyá ti ŋmesɔyɔ?
³ Lɔmɔyɔsɔsɔ na nɔyɔsɔsɔ kɔyɔ-m tam ké.
Na ma kolontu náá tɔki ma tɔɔ.
⁴ Hai, Tacaa ma Isɔ,
nyɔni-m na ní cɔ-m,
na ní ce ma isentɔɔ.
Na má taa tɔɔ sɔm tom.
⁵ Na ma kolontunaa í taa tɔ si pa kɔlaa,
na ma patanaa náá paana ma ceŋlɔyɔ.

⁶ Nyá kɔpantɔ ke ma tɔelɔyi,
na ma yɔɔlɔyɔna nyá waasɔyɔ.
Tacaa maa yoo-ŋ yontu ke
kɔpantɔ nti n lapa-m tɔ tɔ tɔɔ.

14

*Yálaa kɔpama na pa Isɔ ké antulinya isayav taa
(Yontu 53)*

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔɔ.

Kumelēmān mayasəyənā i taa si Isə fēi.
Yəlaa mpē pa wakəlaa ké na pá lakı acaalətv,
kúpantv latv fēi.

² Hatoo isətaa ké Tacaa nyənəyənā atē yəlaa
si i naaki si ləmayasēē tv nəyəl v i preekəyi i seev na.

³ Pa tənā pa yela i mpaav ké na pá wakəli.
Kúpantv latv fēi pa taa, paa kvləm.

⁴ Tacaa si: Kawalaya lataa tənā fēina ləmayasēē.
Pa pəsa ma yəlaa isv təyənəyā na pá təkı paa seeki-m.

⁵ Tənəyā paa selina səyəntv kē səsəm.
Mpi tə, Isə ká wēē mpa pa nukəna-i tə pa waali.

⁶ Kūnyəntvnaa tēlvəy kē í caaki wakəlvəy.
Ile Tacaa kēle pa kpvlvəy tətule.

⁷ Hai, ma kooliyi ké si
Iseyeli nyəma waasvəy í luna Isə kin kē Siyənə puyv taa
ké waatv wei Tacaa ká mənā i yəlaa mpa paa kuuwa tə.
Yakəpv ləlvəy nyəma Iseyeli nyəma
ká ŋmaaləna laŋhvləmlē səsəələ.

15

Isəseetv nti Tacaa caakəna i yəlaa tə

¹ Tafiti yontu.

Hai, Tacaa awe munnā nyá təsēēle taa svv?
Na pəntv cəyā nyá Siyənə puləyā nanə nyənka tə?
² Yvlə wei i kin pa kaa na isəyāt v na í tənəyi kusiyisim
na í yəyətəyi tampana wena i nyəmá i lotu taa təy.

³ Pə té yvlə u cakəna lelāa.
Pəcə u lakı isəyāt v kē i təyəntələ yaa í tv-i fēēle.

⁴ Yvlə mī i taa kpaakəna mpa Isə u caaki təy.
Ama i təyənā mpa pa nyənā Tacaa tə.
Ye yvlə mī i sv nəyčə u layasəyi-kē, paa pv caali-i isəna.

⁵ Ye nəyčəv kənta i kin kē liyitee u preekəyi kasəyāyā.
Pə tē yvlə kaa mv kvhav na í ləsi pəpətv aseeta
na í kv tampana tv təm.

Pv cənəyē wei i təkā yaasināa mpē tə.

16

Wei pə yapa səm nəyčə taa tə i laŋhvləmlē

¹ Tafiti yontu.

Hai, Isə, kenti ma təə,
nyá kin kē ma caa ma cəəsi.

² Ma heela Tacaa si: Nyayələ ma caa,
nyá kin tike kē ma nukı lelen.

³ Isə yəlaa mpa pa wē tētv taa təyčə ma caaki teu.

⁴ Yəlaa lələsəyi tiv kē na pá tənəyi kpai nyən.

Ma kaa laa tun yaa má tu yaa i həla na ma nəyo.

⁵ Taca, nyayale ma paa tete,
n haaki-m mpi ma nyuləyi tə.
N təkə mpi pu maɣana-m cele təyo nyá nin taa.
⁶ Ma paa tete kɔpampante nte ma hikaa təyole,
ma laŋle heena nyá kɔhaham mpi.

⁷ Ma see ma layatu tasəlv Taca.
Paa ahoo taa pə seɣesəyi-m ma taa ké.

⁸ Ma naaki Taca ke tam ké.
Maa ceŋləyi, mpi tə, n we ma kəŋkəŋ taa.

⁹ Pə təo ké ma heesaa maa nyaŋna pɔlvɔvɔ,
na ma laŋle hɔlvmaa na má yəəlyi.

¹⁰ Mpi tə, n kaa pəti-m atətəle taa.

Yaa n̄ yelev si nyá kɔsəəlv má,
má tu səŋ pəcə maɣamaɣa.

¹¹ Nyá hɔlvəna-m weesuyu mpaav
nyá kiŋ ke laŋhɔlvmlə səsəəle wee.
Na n̄ haaki lelev tam nyəŋ.

17

Wahala tv sələmvyo ke Iso

¹ Tafiti sələmvyo ke Iso.

Hai, Taca, ke ŋkraŋ na n̄ nu ma sələmvyo,
na ma wiina, na n̄ yelev na pá təŋ tampana ke ma təm taa.
Kaloolaya fei ma nəyo taa.

² Nyaa teesina ma təm.

Mpi tə, n təŋəyi tampana ke pə taa ké.

³ Ye n kəma ma kiŋ ke ahoo
na n̄ wiili too ma lotu taa,
n kaa na isayatu.

Ma taa təm na ma kuyəyətəv ké kɔlv ké.

⁴ Nyá kuyəyətəv ke ma təkə ma lakasi taa,
ma ta təŋ mɔsvŋtənaa mpaav.

⁵ Nyá nyəŋkɔ ke ma nyəənaa,
maa heləyi.

⁶ Hai, Iso, nyaya ma yaaki.

Mpi tə, n nuki.

Ke ŋkraŋvyo na ma təo na n̄ nu ma kuyəyətəv.

⁷ Wati-m nyá kɔpantu.

Nyá waasəyəna mpa pa tɔv-ŋ kɔlvɔvɔ
təyo pa kolontunaa nin taa.

⁸ Kenti ma təo isu isəle taa pəyaya.

Na n̄ ŋmesi-m nyá keŋ tee.

⁹ Ke ma kolontunaa asayaa
ŋmakəllaa mpa pa tama-m tə pa təo.

¹⁰ Pa feina pətətəle,

pa yəɣətəyi kalampaaŋi təm.

¹¹ Pa tama-m ké na pá we ma waali təkpaŋ,
na pá feŋji si pá pɛti-m aɛ.

¹² Isu tɔɣɔlasɪ ɛɛŋɔvɔ si
si ɛɔləyi si tɔɣɔnaɣa tɔ.

¹³ Tacaɔ kuli pa tɔɔ na ɲ pəsi-weɣe kɛntɔlasɪ.

Ya-m isayatu niŋ taa na nyá laɣate.

¹⁴ Tacaɔ kpiisi-we na nyá niŋ.

Na pə ləsi mpi pə ké pa taa nyəm tɔɣɔ weesuyɔ nyəm taa.

Na ɲ nyɔɔsi-weɣe nyarɲ lɔm mpi n si-we tɔ.

Pa piya í nyɔɔ na pə kɔ pɛle na pá kaasi pa saalənaa.

¹⁵ Ye ma ile, maa ná nyá isentaa ké ma tampana tɛŋɔvɔ tɔɔ.

Na má fema ma nyəni-ŋ isəna ma caa tɔ.

18

*Wulav lapa aka na í saŋ Isə ké pə tɔɔ
(Samiyeeli II 22:1-51)*

¹ Tacaɔ təmle tɔ Tafiiti yontu nti ɪ samna Isə ké saa wei Isə
waasa-ɪ Sayuli na ɪ kolontunaa lɛlaa təna niŋ taa tɔ.
Nti tə wenna yonyoolaa nyɔvɔ tɔ yontunaa taa ɛəne si:

² Tacaɔ, ma luyɔ suv-ŋ ké,
nyɔɣale ma toŋ.

³ Nyɔɣale ma kukpaŋvɔvɔ na ma tɛɔɔsəle toŋ nyəntɛ,
nyá waasəɣəna-m, nyɔɣale ma Isə na ma ɛɔɔsəɣəna-ŋ.
Nyɔɣale ma kɔpálvɔvɔ na toŋ wei ɪ waasəɣi-m tɔ.

⁴ Ma sama Tacaɔ na kawilitaɣa.
Nyá ɣapəna-m kolontunaa niŋ taa.

⁵ Səm ka tɔ-m alukpala ké,
na pə nyaasəɣi-m isu pɔɣɔ isayaa.

⁶ Atɛtəle ka həkə-m tə ŋmusɪ ké
na səm náá tuti-m na pə puluyɔ.

⁷ Ma yáá Tacaɔ kɛ ma laŋwakəlle waatv si í waasi-m.
Ma kiisaa na í nu ma nɔɣɔ kɛ ɪ təɣaɣa taa.

⁸ Pááná kpa Isə na tetv sele,
na pəɔŋ náá sele too ɪ kila tɛɛ.

⁹ Isə tɔwa kəkə na ka ɛɣɔlasɪ na ɪ nɔɣɔ
na ka nyɔɔsi luna ɪ muna tɛɛ.

¹⁰ Isə lumsa isətəŋvɔvɔ na í tii.
Na ɪ nɔɔhɛ tɛɛ ké isətəŋvɔvɔ kɔpɔsəŋ nyəŋkɔ.

¹¹ Isə ɛaya isətəa tillu tɔɔ na í kuləyi huntv,
kɛ heelim tɔɔ.

¹² Isə taka ɪ təɣi səkpɛtuyɔ
na í we tɛv ŋmɔntvɔvɔ kɔkpɛtuyɔ tɛɛ.

¹³ Isə nyaləməle tɛɛ-ɪ nɔɣɔ na tɔ ɣasəɣi isəŋmɔntv
na tɔ ləkɪ tɛv tɔmpɛɛ na kəkə ɛɣɔlasɪ.

¹⁴ Isətəa Isə Səɔɔ nɔɣɔ nu
isətəa ké isu tɛv hola.

15 Iso tɔwɔ ma kolontunaa ke nyɔ́má na í yasi-wɛ.
Na í tisi pa tɔ́ ké calanaa ke sɔ́sɔ́m na pá se yem yem.

16 Tɔ́ɔ́a mu páná na í woso ɪ muna tɛɛ,
na tenku tetu nyu na pá ná antulinya kite.

17 Ilena í tisi ɪ niŋ na ɪsɔ́taɔ
na í lasi-m lom sɔ́sɔ́m taa.

18 Na í ya-m ma kolontunaa toŋ nyáma
mpa pa tɛɛ-m tɔ́ pa niŋ taa.

19 Ma wahala wule ke pa tuta-m,
ilena Tɔ́ɔ́a waasi-m.

20 Iso sɔ́ɔ́la-m tɔ́ɔ́ ɪ waasa-m
si má cayana ma ti.

21 Ma tɛŋa tampana tɔ́ɔ́ n lapa-m mpɔ,
ma kusiyisim lapɔ kasɔ́yaya nté.

22 Ma tɛŋa Tɔ́ɔ́a tɔ́m ké,
ma ta wakɔ́lɔ́na-ɪ.

23 Ma tɛŋa nyá kusɛsɛtu tɛna tɔ́ɔ́.
Ma ta yɔ́ki nyá kiiu nakoli.

24 Ma luyu fɛi taali nɔ́ɔ́ɔ́,
tɔ́ɔ́ ma kpa ma tɛɣi ɪsɔ́ɔ́tu tɔ́late.

25 Ilena Tɔ́ɔ́a lɛɛti-m ma tampana tɛŋyɔ́ tɔ́.
Ma kusiyisim lapɔ kasɔ́yaya nté na ń nyɔ́má.

26 Kɔ́pantɔ́ ke n fɛlɔ́ɣi tɔ́ latɔ.

Na ń tɛŋ tampana na ń lana a tɛŋɔ.

27 Yɔ́ɔ́ ɪ wɛ tɛnaŋŋ nɔ́pɔ́ɔ́ n laki-ɪ.
Ilena ń kisi ɪsɔ́ɔ́tu ke ɪ ɪsɔ́ɔ́tu tɔ́.

28 N waasɔ́ɣi tɔ́pasɔ́laa.

Ilena ń tisiyi kalampaani nyáma.

29 Ma Iso Tɔ́ɔ́a yekina na ma nyaalɛm naaki.

Na pá keelɔ́ɣi ma sɔ́kɔ́pɛtuɔ́.

30 Nyá toŋ ke ma ŋmaakɔ́na kolunɔ́ ɪcɔ́tɛ,
na má sɔ́u na má tuti ma kolontunaa.

31 Tɔ́ɔ́a nyá kulapɔ́tu wɛ ké tɔ́ɔ́ŋŋ.

Na nyá kɔ́yɔ́ɔ́tɔ́tu fɛi sika.

N kentiyi mpa pa cɔ́sɔ́yɔ́na-ŋ tɔ́ ɪsu kpálɔ́ɔ́

32 Tɔ́ɔ́a nyá tike tɔ́kɔ́ŋ nté Iso.

Ta Iso nyá tike tɔ́kɔ́ŋ nté
kɔ́kpamɔ́ɔ́ ŋku kɔ́ kentiyi-tɔ́ tɔ́.

33 Nyá haakɔ́na-m toma.

Na ń tiikiyi-m mpaav kusiyisuyu taa.

34 Na ń yeki na má pɔ́sɔ́ɣi sewa na naani
ke pulasi tɔ́ ɪsu nam.

35 N falɔ́sa ma niŋ na yooɔ,
na má nyi tɔ́ɔ́ toŋ nyɛŋku tɔ́.

36 N yapa ma nyooɔ na pá wɛɛ ɪsu kɔ́kɛntuɔ́.
Nyá toŋ teesiyi-m na má wɛɛna toma.

37 Nyá hasəyəna ma nəhəe tee,
pυlɔpυ u tuuliyi-m.

38 Na má təyənəyi ma kolontunaa na má kraaki-we,
má ta wakəli-we maa mələyi.

39 Na má huyi-weye ate,
na pá we ma nəhəe tee paa tasəyi kulɔyυ.

40 Nyá haakəna-m yoou toj
na hí yeki na ma kolontunaa həntəyi-m ate.

41 N yeki na ma kolontunaa seeki-m
na má wakələyi-we tənəŋnəŋ.

42 Pa wiiwa nəyɔlɔ ta waasi-we.
Na pá yaa Iso, Iso tá cə.

43 Ma nuyuta-weye na pá pəsi isu
mυsuyυ ŋku heelim kraakəyi tɔ.
Na má feli-we isu hapəle tɔɔ afəla.

44 N yapa-m ma yəlaa nəhənte taa
na hí su-m piitimnaa nyuyυ tυ,
na yəlaa mpa ma taa nyi tɔ pá laki-m təmlɛ.

45 Ye ma nyəna-weye isəle,
pa nuna-m ké.

Kpai nyəma piya seekina-m.

46 Si naani leki-səyi na si seliyi
si koloosi acalɛɛ taa na si luki.

47 Tacaə nyá wenna.

Nyagalɛ ma kukramuyυ ŋku ku kentiyi-m tɔ, maa sa-ŋ.
Maa tala ma Iso ma waasɔlɔ nyá.

48 Nyá lɛetəyəna na ma nəyɔ,
na hí tisiyi piitimnaa ke ma tee.

49 Nyá yakəna-m ma kolontunaa niŋ taa
na hí laki na má kələyi-we.

Na í yakɪ-m mυsuyυ tυ niŋ taa.

50 Pə tɔɔ ké maa sa-ŋ piitimnaa taa,
na má puyɔli nyá hətɛ.

51 N tuyi nyá wulav ke akaitu səsəəntu,
na hí la kɔpantυ ke nyá kuləsυ Tafiiti,
na ílé i piitim nyəma ke tam tɔɔ.

19

Tacaə kŋmənəm hυluyυ ke i teeli

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyυ tυ yontunaa taa təyɔlɔ.

² Isətənyuyυ hυləyənə Iso nyá teeli
na ku kraaləyi nyá kulapəle.

³ Wulɛ sɛyəsəyənə lɛntɛ ke tə təm.

Na ahoə náá heeliyi lɛnna ke a təm.

⁴ Pυ yəyətəyi si yɔlɔ í nu pə nəyɔ.

⁵ Paa na mpυ, pə təm cəki antulinya tənasi tənaya.

Isɔ sika ilim ke cokale ke isɔtaa ké.

⁶ Pə we ké isu akpaxalɔ lukoyuna i nan̄ taa tɔ,
na í tɔyi mpaav na lan̄hɔlumle isu aka.

⁷ Pə lukana antulinya tənaya kaneyɛ,
na pə təlɛna lɛŋka.

Pulɔpɔ u fitiyi pə han̄aya.

⁸ Tacaɔ nyá kiin̄ we ké təcɔŋŋ,

na í haaki tɔŋ na weesuɣu.

Tacaɔ nyá kusəsutu ta siti tɔ we ké təcɔŋŋ.

Tə kuliɣi mpa pa ta nyi pulɔ tɔ pa isɛ.

⁹ Tacaɔ nyá kɔtɔtɔtɔ siyisaa ké na tɔ
heesəɣi mpa pa nukəna-ti tɔ pa lan̄a.

Nyá kiin̄ siyisaa ké təkpaata,

na í kuliɣi isɛ.

¹⁰ Tacaɔ nyamn̄av tewaya,

yəlaa ka nuna-ŋ r̄pɔyɔ tam tɔɔ.

Nyá kusəsutu we tampana ké na tɔ siyisaa.

¹¹ Tə kəla wɔlan̄aa kɔpampama ke teu.

Na tɔ kəli tɔŋ setaya nim nyəŋka mayamaya ke leleŋ.

¹² Nti tɔ seɣesəɣəna nyá təmle tu má.

Tə təkuyɔ taa ma waaki ma weesuɣu taa ké.

¹³ Nɔɣɔlɔ u cekəɣəna i tasəkəle.

Wii maya timp̄i ma ta cekəna tɔ.

¹⁴ Kenti-m kalampaani nyəma,

pa taa ŋmakəli-m.

Waatu in̄əɣi maa te teu na í fiti-m kɔpəntuyɔ isayav.

¹⁵ Mv ma kuyɔɣɔtɔtɔ na nti ma mayasəɣi ma lotu taa tɔ.

Hai, Tacaɔ, nyayale ma waasulɔ

na ma kɔkpaɔmuyɔ ŋku kv kentiɣi-m tɔ.

20

Wulan̄ tɔɔ sələmɔyɔ

¹ Tafiti yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyuyɔ tu takəlaya taa tɔɣɔlɔ.

² Hai, Tacaɔ í mv nyá kusələmɔtɔ ke nyá lan̄wakəlle wule.

Yakəpɔ Isɔ in̄ i kenti nyá tɔɔ.

³ Na í lu i təyaya taa ké Yosalem ke

Siyɔŋ puyɔ taa na í kɔɔ nyá waasuyɔ.

⁴ I tɔɔsi nyá kətasi təna tɔɔ,

na í mv nsi kəkə lusa si təna tɔ.

⁵ I ha-ŋ mpi n sɔɔla teu tɔ,

na í la mpi n caaki tɔ.

⁶ Ile tá lan̄a ká heena nyá nyuyɔ yapɔ təm.

Mpi tɔ, tá Isɔ hətɛ taa ké tɔ pəsəna akanaa.

Tacaɔ í la pə təna mpi n sələməɣi tɔ.

⁷ Pənente ma nyəma si Tacaɔ

waasəyi wulav wei n ləsaə təχə,
na ń cə-i nyá təyaya taa ké hatoo isətaa.
Nyá tonj səsəəŋ waasəyəna.

⁸ Payale ná tēləyi pa yooü krayanəŋ ké,
na ləlaa ke pə kēkēnaa.

Ama tá lē, tá ləo Tacaa ke tá nyənəyi.

⁹ Mpe inı pa nukiyi ké na pá hotiyi.

lənə taa səŋa isə təca.

¹⁰ Hai, Tacaa, waası wulav.

Cə-tuyü waatu wei tə yaaki-ŋ tə.

21

Wulav tēlvüv ke Tacaa

¹ Tafiti yontu nti tə wē yonyoolaa
nyüvüv tō yontunaa taa təχələ.

² Tacaa wulav lanjle hēena nyá toma səsəəna ké.

Na í ŋmaaləyəna nyá waasüvüv pə fēina.

³ Mpi i luyü sələaa təχə n ha-i,
n ta pəmi-i i kusələməm.

⁴ N koola-i kúpantu ke tuutuuma.

N temə-i wula ntenuyu.

⁵ I sələma-ŋ weesüyu na ń ha-i,
na kü tayalı teu.

⁶ N waasa-i na i teeli təo səsəm.

Na ń suu-i teu na səsəəntü.

⁷ N kooliyi-i kúpantu ke tam təo ké,
na ń wē i kinj na i lanjle hvləməyi.

⁸ Wulav pəta i təyi Tacaa ké.

Na isətaa ləo səsə kúpantu təo,

pə kaa cēŋli-i.

⁹ Hai, wulav, nyá ninj i wēē nyá kolontunaa
na mpa paa caa-ŋ tə pa təo.

¹⁰ Kuyanjku n kəŋ tə,
n ká tū-wēyē kəkə səsaya taa ké.

Tacaa n ká kpiisi-wēyē na pááná,
na kəkə nyaya-wē.

¹¹ Na ń kpiisi pa lüləŋ tənaya
tətv taa yələa taa.

¹² Paa həkə isayatu sı pa laki-ŋ,
lē pa kaa pəsi.

¹³ N ká tə-wēyē nyá nyəmə
na ń təχəni-wē na pá se.

¹⁴ Tacaa huli nyá tonj səsəəŋ.

lənə táa yoo-ŋ yontu na té sa nyá tonj təm.

22

Wei pa ləwa tə i waasüvüv

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina tefemle nam luyu,
na tɛ we yonyoolaa nyɔɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Hai, ma Isɔ yoou,
pepe tɔɔ kɛ n lɔ-m?
N hatɛlɛna-m suwe,
na nn nukɩ ma wula sɩ n waasi-m?
³ Hai, Isɔ, ma wiikina-ŋ ilim ilim nn cɔɔki,
na ahoo ahoo maa hikiyi tom.

⁴ Paa na mpɔ nyayale Isɔ Nanŋtɔ
wei Isɛyɛli nyɛma san tɔ.

⁵ Nyaya tɔ cɔsɔnaa tɔwa naani
ɩɛna n ya-we.

⁶ Pa wiina-ŋ na n ya-we,
pa pɛta-ŋ pa ti tɔ fɛɛɛ ta tɔɔɔ-we.

⁷ Ama ma pɛsa kɛ isɩ atantaalɔ pɛ taya yɔɔɔ,
na yɛlaa tɛna tɔuki-m na pa footiɣi-m.

⁸ Pa tɛna mpa pa naaki-m tɔ pa tuluyɩ-m ntompee
na pɔ hooki-m isɛ na pɔ footiɣi-m sɩ:

⁹ Ntɔŋ Tacaɔ kɛ n pɛta nyɔ tɩ yaa,
Tacaɔ ɩ lɛsi-ŋ pɛ taa.

Ntɔŋ Tacaɔ sɔɔla-ŋ yaa,
Tacaɔ ɩ waasi-ŋ.

¹⁰ Tacaɔ, nyɔ lɛsɛna-m ma too taa,
na n papɛsi-m ɩ hɛla tɔɔ na naani.

¹¹ Hatoo ma hɔɔ tɛɛ nyɔ tɔɔ kɛ ma wɛɛ,
na n kɛ ma Isɔ.

¹² Taa hatɛlɛna-m ma wahalanaa waatu,
nyayale ma sɛnɔ nɔɔɔɔ fɛɩ.

¹³ Ma kolontunaa tama-m kɛ isɩ latɛɛnaa,
pa tɔ-m hɛkɔ kɛ isɩ taale naan keesasi.

¹⁴ Pa haaki nɔɔsi na ma tɔɔ kɛ isɩ tɔɔɔɔɔɔ
cɔɔɔɔ ka tɔɔɔɔɔɔ na kɔ nyusɛyi tɔ.

¹⁵ Ma toma tɛmɔɔɔ isɩ lum kperɣuyɩ atɛ tɔ,
na ma tɛtantɛnaa taa cɛ.

ɩɛna ma apalɔ tɔ hoo ma taa isɩ keetu.

¹⁶ Ma luyɩ tɛɛ wɔlaa kɛ tɔpuyɔpuyɩ,
na ma nsɛmle matɛna ma tantahaav.
N sɩ-m musɔyɔ taa kɛ isɩ ma tɛma sɔpɔ.

¹⁷ Asayaa kpekɛle tama-m kɛ.

Hasɩ nsɩ sɩ tɔ-m hɛkɔ.

Pa tɔla ma niŋ na ma nɔntaalɛŋ kɛ pɔɔŋ.

¹⁸ Ma wɔlaa kɛ na mɔ yele mɔwa tike
na ma kolontunaa nyɛnɛyi-m tɛcɔɔɔ.

¹⁹ Pa tala ma wontu.

ɩɛna pɔ tɔ tɛtɛ kɛ ma kpaɩ tɔɔ.

²⁰ Hai, Tacaɔ, taa hatɛlɛna-m.

Nyagalē ma toŋ.

Kɔɔ ma waasuyɔ kɛ lɔŋ.

²¹ Ya-m layate nɔyɔ taa.

Lɛsɪ-m hasɪ nsi sɪ kɛla taa.

²² Waasi-m tɔyɔlasɪ nsi sɪ nɔyɔ taa,
na taalɛ naaŋ ɪnɪ ɪ hɔŋ taa.

Hai, nu ma kɔsɛlɛmɛtɔ.

²³ Maa heeli nyá tɔm kɛ ma camnanaa,
na má sa-ŋ samaa taa.

²⁴ Tacaɔ yɛlaa mɛ í samɪ-ɪ

Yakɔpɔ lɔlɔyɔ nyɛma mɛ í tɔ-ɪ teeli.

Isɛyɛli nyɛma mɛ í sɛɛ-ɪ.

²⁵ Mpi tɔ, Tacaɔ nn footiɣi wahala tɔ nɔyɔlɔ
yaa ń nyɛnɪ-ɪ sɛkpɛlu
pɛ́cɔ nn haaki-ɪ siɣile.
Ama ye wahala tɔ wiina-ŋ, n nukɪ kɛ́.

²⁶ Tacaɔ nyá kɔlapɔtɔ tike kɛ ma saŋ samaa taa.

Uɛna ma la-ŋ kɔtasɪ nsi

maa sɪ nɔyɔ tɔyɔ nyá sɛɛlaa isɛntaa.

²⁷ Kɔnyɔntɔnaa ka tɔyɔ na pá haya.

Tacaɔ nyá pɛɛkɛlaa í sa-ŋ.

Na pá cayana-wɛyɛ tam.

²⁸ Tɛtɔ tɛnasɪ tɛna yɛlaa ka hɔv

Tacaɔ nyá tɔm na paa kɛɛsɛna nyá tɔɔ.

Na atɛ yɛlaa tɛna luŋ nyá tɛɛ.

²⁹ Mpi tɔ, Tacaɔ nyagalɛ wulav sɔsɔ.

Na ń tɔkɪ kawulaya kɛ piitimnaa tɛna tɔɔ.

³⁰ Tɛtɔ taa toŋtuna tɛna ká tɔyɔ na pá hɛntɪ-ŋ atɛ.

Na yɛlaa tɛna mpa paa tɛ na pá sɪ tɔ paa luŋɪ-ŋ akula.

³¹ Pa lɔlɔŋ nyɛma ká la-ŋ tɛmlɛ

na pá heeli nyá tɔm kɛ pa waalɪ piya.

³² Na pɛɛ pa kɛɛsɪ pɛɛ pa piya kɛ

isɛna n waasa nyá yɛlaa tɔ.

23

Tacaɔ kɛɛ ma tiikilu

¹ Tafiiɪ yontu.

Isɔ nyá tiikiyina-m,

maa laŋɔyɪ pɔlɔ.

² Pɛ tɔɔ kɛ ń pukina-m nyuto

kɔlɛkɛlɛkɛtɔ taa na má hɛɛsɛɣɪ.

Na ń yeki na má hɛɛsɛɣɪ lɔm mpi

pɛ wɛ tɔpamm tɔ pɛ cɔlɔ.

³ N taɣanɔyɪ ma toŋ kpaasuyɔ

na ń pukina-m mpaav kɔsiyɪsuyɔ taa sɪ, nyá hɛtɛ í yaa.

⁴ Paa ma tɔŋ sɛkpɛtɔyɔ anaam taa,

maa nyanɪ sɪ pɔlɔpɔ ká la-m.

Mpi tɔ, Tacaɔ n wɛ ma waali tɔ se.
N tiikiyi-m na ń kentiyi ma tɔɔ na pɔ tɔyɔ-m naani.

⁵ Tacaɔ, paa ma kolontunaa kin,
n mɔyɔ-m kɛ na ń pɛlɛyi ma nyɔyɔ taa kɛ sɔɔsɔn nim,
na ń suku-m tɔyɔnaya tɛkpɛtɛkpɛtɛ.
Na ń suuliyi ma iyaya kɔnyɔnyɔɔya tɔpam.
⁶ Tampana tɔɔ, n laki-m kɔpantɔ kɛ
na ń sɔɔlɛyi-m halɛna ma weesuɔyɔ kuyɛɛɛ tɛ.
Ma na-ɲ tu kpɛnti teu kɛ, halɛna ma sɛm.

24

Tacaɔ kɛɛ antulinya wulav sɔsɔ

¹ Tafiiti yontu.

Tacaɔ nyá tɛnna antulinya tɛna na ɪ taa yɛlaa
na pɛ tɛna mpi pɛ wɛ ɪ taa tɔ.

² Nyá suna antulinya kite kɛ tɛɲku na
lɔmnaa tɔɔ na ń tɔka-ɪ.

³ Awe taka ká kpɛna Tacaɔ nyá pulaya
ɲka ka tɔɔ pa sɛɛki-ɲ tɔ?
Na pɔntɔ sɔv nyá tɛcaɔalɛ naɲɲ nyɛntɛ nté tɔ taa?

⁴ Mpa pa kisa ɪsaɔatɔ lapɔ na pa lotu wɛ kɔlɔmtɔ
na pá tá ha pa tɔyi tɲɲ laav na pɔpɔtɔ nɔɔsi sɔv tɔyɔ.

⁵ Tacaɔ laɲɛ ka hɛɛna-wɛ na ɪ waasi-wɛ,
na ɪ kooli-wɛyɛ kɔpantɔ.

⁶ Yɛlaa mpe inɪ pa takanaa sɛɛkɛna Tacaɔ.
Yakɔpɔ lɔlɔyɔ nyáma siyisiyi mpa pa pɛsɔyi
na pá kɔɔ ɪ ɪsɛntaa tɔyɔɛ.

⁷ Tam tɔɔ nɔnɔɔsi mɛ ɪ tɔli tɔyelele,
na teeli wulav sɔv.

⁸ Aweyɛɛ teeli wulav inɪ?

Tacaɔ tɔɲ tɔ wei ɪ kɛ yɔɔɲ taa aka tɔyɔ.

⁹ Tam tɔɔ nɔnɔɔsi mɛ ɪ tɔli tɔyelele,
na teeli wulav sɔv.

¹⁰ Aweyɛɛ teeli wulav inɪ ye?

Ate na ɪsɔtaa Tacaɔ kɛɛ teeli wulav.

25

Husi ma tɔwakɛllɛ na ń hɔlv-m nyá luyɔ nyɛntɔ

¹ Tafiiti yontu.

Tacaɔ nyá tɔɔ kɛ ma kɛɛsɔyɛna.

² Ma ɪsɔ nyaya ma pɛta ma ti.

Taa yeɛ-m na fɛɛɛ tɔyɔ-m.

Yaa ma kolontunaa paana-m.

³ Mpa pa tɔyɔ-ɲ naani tɔ

pa kaa wɛɛ maa nyáma taa.

Ama nyá waali lulaa ká nyasɛna pa mpee kɛ kela.

⁴ Hulv-m nyá mpaav na má nyi-ku,
na í seyesi-m mpi n caa ma la tó.

⁵ Tiiki-m nyá tampana taa,
na í seyesi-m-ye.

Mpi tó, Iso nyá, nyá yakəna-m.
Nyaga ma teeləyi tam.

⁶ Taca, tósi si hatoo tó n ké kupaŋ ké,
na í sooləyi yəlaa.

⁷ Taa tósi ma ifepile kəpəntəŋ na ma isayato təm.
Ama nyəni ma pətətəle na í tósi ma tó
ké nyá kupaŋ tó.

⁸ Taca n ké kupaŋ ké na í siyisaa.

Pə tó ké n huləyi pəntəlaa ke mpaav.

⁹ N teesiyi mpa pa ise pa təkı tó pa təm ké.

Na í huləyi-weye nyá luɣu nyəntu.

¹⁰ Mpa pa təkəyi Taca nyá nósi pəelɣu na nyá kusəsutu tó
pa naaki nyá mpaŋ təna taa ké soolɣu na kupaŋ ké.

¹¹ Hai, Taca husı ma isayato
səsəntu ke nyá hətə tó.

¹² Ye yulv nyaŋna Taca,

Taca huləyi-i mpaav ŋku i ká təŋ təɣo.

¹³ Pə yulv weeki leleŋ taa ké.

Iləna i piya náa təɣo tetv.

¹⁴ Taca heeliyi pəntu ke i lotu ké,

na í huləyi-i nəɣo pəelɣu təma.

¹⁵ Taca ke ma tekiyi tam.

Mpi tó, ni i ka ləsəna-m

katəka ŋka ka kra-m tó ka taa.

¹⁶ Hai, hulv-m nyá pəele na í keesəna ma tó.

Mpi tó, ma ké katayəlaya ké, na kunyəntəɣəlv.

¹⁷ Nəɣəsəe səsəyi ma lotu taa ké.

Ləsi-m ma laŋwakəlle taa.

¹⁸ Nyəni ma kunyəŋ na ma wahala

na í husı ma kəpəntəŋ təna.

¹⁹ Nyəni ma kolontunaa payale,

na isəna pa taa haŋəɣəna-m səsəm tó.

²⁰ Kenti ma weesuyu tó na í ya-m,

na má taa la maa nyəma,

ke isəna ma pəta-ŋ ma ti tó pə tó.

²¹ Nyaga ma teeləyi si í yele na má təŋ siyisuyu

na má taa wakəlena nəɣəlv.

²² Hai, Iso, ya lseyeli nyəma

ke pa laŋwakəlle təna taa.

26

Yulvpaŋ yaav ke Taca

¹ Tafiti yontu.

Tacaa, ha-m tampana.
 Mpi tɔ, ma yaasi tewaya,
 pəyele ma pɛta-ŋ ma tɛɣi təkpataa.
 Ma ta heli.
² Maɣasi-m na ń wiili ma lotu taa,
 na ń yasi ma ləmaɣasɛɛ taa na ń ná.

³ Ma naaki nyá kupaŋtu na ma ɪsɛ,
 na má tɔŋ nyá tampana taa.
⁴ Maa tɛŋɛɣi pəpətunaɔ,
 pəyele ma na mənaaɸikinaa tu tɔŋ.
⁵ Ma taa kpaakəna ɪsaɣalataa kpekəle ké.
 Pəyele maa kpətɛɣəna nyɔɔŋ fɛinaa.

⁶ Tacaa, maa saŋ ma niŋ na pə huli si ma ké kupaŋ,
 na má cɔɔ kɔtaya tɛlatɛ,
⁷ na má sɛki-ŋ na má saŋ nyá kookalənaa.
⁸ Tacaa ma sɔɔla nyá tɛyaya ké.
 Nyá tɛaɣalɛ tənaya nyá teeli naaki.

⁹ Taa kpɛnti má na asaɣaa kɛ təkule,
 yaa má na yulɔkulaa tá weesiŋ ləsuɣu.
¹⁰ Mpa pa laki kawalaya na
 pá paalɛɣi kɔhaaŋ ɪsaɣaŋ tɔ.
¹¹ Ma yaasi tewaya.
 Nyəni ma pətɔɔtɛle na ń ya-m.
¹² Ma sɛŋaa ké tɛca,
 maa sɛɛ Tacaa kɛ samaa taa.

27

Tacaa kiŋ cɔɔsuɣu

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa nyɔɣalɛ ma fətəla na ma nyuɣu yátu.
 Ma kaa nyana nəɣɔɔ.
 Nyá kentiɣina ma weesuɣu tɔɔ,
 pulɔpu kaa susu-m watu.
² Ye asaɣaa kəŋ ma cəɔɣu ɪsu taale wontu,
 mpe paɔ hotina aɛ na pə wakəli-wɛ.
³ Paɔ yoolaa tama-m kɔtaya sɔɣəntu fɛi-m.
 Paɔ pa suu-m yoonav ma wɛna ɪsɔ ké naani.
⁴ Kulɔmtu kɛ ma sələmɛɣi Tacaa na má sɛki tɔ tɔɔ.
 Pə wɛɛ si má caɣa nyá tɛyaya taa ké haləna ma səm,
 na má sa ka teu na má yɔɔləna ɪsɔ wɛɛv.
⁵ Na ń ŋmɛsi-m nyá tɛyaya taa,
 na ń kenti ma tɔɔ ké wahala waatv.
 Na ń su-m kɔkpaŋsuɣu tɔɔ si pulv í taa hiki-m.
⁶ Waatv ɪnəɣi maa kəli ma kolontunaɔ mpa pa cɔɔna-m tɔ,
 na má sa-ŋ nyá tɛyaya taa na má la-ŋ kɔtasi,
 na má yoo-ŋ yontu na má tala-ŋ.

7 Tacaa nyəni ma pətətəle,
 na ń nu saa wei ma yaaki-ŋ tə.
 8 Ma təsa nti n suwa si má keesəna nyá tə tə.
 Tacaa pə tə ké ma keesəyənə nyá tə.
 9 Iso nyá waasəyənə-m.
 Taa ha nyá seelb maya siyile yaa ń lə-m na pááná.
 10 Paa ma too na ma caa pa lə-m,
 Tacaa, nyá mvyona-m.
 11 Tacaa, hulv-m mpaav ŋku n caa má təŋ tə.
 Mpi tə, ma kolontunaa yookina-m.
 Tiiki-m kusiγisuγu taa.
 12 Taa yele na ma kolontunaa
 lana-m isəna pa caaki tə.
 Mpi tə, pəpətv aseeta nyəma mpe,
 pa nyaasəyi-m ké.
 13 Ye ma taa weena naani ké
 Tacaa kəpəntv tə ké ate cəne,
 isənəya ma lapa?

14 Təŋ Tacaa,
 kaasi nyá ti
 na ń təyə apəlvə.
 Təŋ Tacaa.

28

Səm nəyə taa tv sələmvyv

¹Tafiiti yontu.

Tacaa nyaya ma makı kapusi na má yaaki,
 ma kentulu, taa təki nyá ŋkpaŋŋ.
 Ye n ta cə-m, ma we ké isu wei pa tisiyi pəlaav taa tə.
 2 Waatv wei ma makı kapusi na má yaaki-ŋ
 na má huləyi niŋ na nyá təcaγale
 naŋŋ nyəntə tə tə, nu ma wiinav.

3 Taa kaa má na kawaləya nyəma
 na isayalataa ke kpátvγv kuləmvv.
 Pa kvyəyətətv we lelen ké,
 na pa taa na seesi.
 4 Felı-weγe pa isayətv fətv
 na ń keesəna pa acilayətv təma.
 Ləeti-weγe pa kuləpəle.
 5 Paa lakı laakalı na nyá kuləpətv na nyá təma.
 Wakəli-we tənəŋnaŋ, pá taa tasa kulvγv.

6 Tacaa, ma se-ŋ
 isəna n nu ma wula tə.
 7 Nyayale ma toŋ na ma kəkentvγv.
 Nyaya ma tvγi naani na ń waasəyi-m,
 na ma we laŋhuləmlə taa na má saŋi-ŋ na yontu.

8 Nyá kentiɣina nyá yɔlaa na toŋ,
 na ń waasɔɣi nyá kulɔsu na u nyaŋna pulɔ.
 9 Waasi nyá yɔlaa tá na ń kooli-tuɣu kupantu.
 Tiiki-tu na ń paasɔɣɔna-tuɣu tam tɔɔ.
 Mpi tɔ, nyá tanna-tu.

29

Tacaa nɔɔɔ

¹ Tafiti yontu.

Isɔtaa nyɔma me í sa Tacaa.
 I puɣuli Tacaa teeli na i sɔsɔontu tɔm.
² I sa Tacaa hɛte sɔsɔɔle
 na i hɛnti-i atɛɣe
 saa wei i hulɔɣi i tɛnaŋŋ weeto tɔ.
³ Iso teeli tu yekina na teu tiliɣi.
 Im i holiɣina lumnaa tɔɔ.
 Iso ŋmakɔla lum sɔsɔɔm ké.
⁴ Tacaa nɔɔɔ nukɛna toŋ ké na sɔsɔontu.
⁵ Nyá nɔɔɔ pɛlɔɣi tuŋ sɔsɔɔŋ ké.
 Nyá pɛlɔɣɔna Lipaŋ tuŋ sɔsɔɔŋ.
⁶ N laki na Lipaŋ puɣu ŋmaaki isu latɛce kɔfalɔ.
 Na Hɛemɔŋ nyɔŋku isu taale nav kɔfalɔ.
⁷ Tacaa nyá nɔɔɔ lakɛna na teu ŋmelɔsɔɣi.
⁸ Na ka ciɣitiɣi Kateesi wɔlaya tetu.
⁹ Nyá nɔɔɔ lakɛna na namɔŋ hulɔɣi,
 na ká yeki na hɔtu tuŋ kraalɔɣi tɛkpaalakpala.
 Na pa tɛna pa kraalɔɣi Tacaa tɔyaya taa ké isɔtaa si
 Iso kelɛ teeli tu tɛkpapa.
¹⁰ Nyá kawulaya tɛtɔɣɔle nté lum sɔsɔɔm tɔɔ.
 Tɛnaya n ká tɔki-keɣe tam tɔɔ.
¹¹ Tacaa ha toŋ ke nyá yɔlaa
 na ń kooli-weɣe kupantu
 na ń yele na pá hɛesi.

30

Tacaa haaki weesuyu kɔfalvɔv

¹ Tafiti yontu nti pa yoo
 Iso tɛsɛɛle tulɔɣu waatu tɔɣɔɔ.

² Hai, Tacaa, ma sama-ŋ.
 Mpi tɔ, nyá lɛsɔna-m lumaŋ taa.
 N ta sɔɔli si ma kolontunaa í paana-m.
³ Ma Iso Tacaa,
 ma wiina-ŋ, ɔlena ń waa-m.

⁴ Ma nɔɔhɛle ka wev pɛlaav taa tɔ,
nyá lɛsɛna-m sɛtaa tɛ na n ha-m weesuyu.

⁵ Mpa me í sɔɔla Tɔcaa tɔ í yoo-i yontu.

Í sɛɛ-i na í sam-i i tɛnanɛ wɛɛtu tɔɔ.

⁶ Í páná wɛ laasaya tɔɔ tike kɛ.

Ilɛna i kɔpantu kɛ yulu weesuyu tɛna.

Taanaya kɛ yulu wiiki na kv fe tananɛ

ilɛna í wonɛ na í kpalɛsi.

⁷ Waatu wei maa cayana ma ti tɔ,

ma huɔkaya kɛ si pulupu kaa la-m.

⁸ Tɔcaa nyá kɔpantu tɔɔ kɛ n ka yelaa

na má sɛɛɛ teu tɛca ɛsu puɔv.

N kɔma na n ha-m siyile ilɛna pɛ liyiti-m.

⁹ Mpuɔv ma mapa kapusi na

má wiina-nɛ na má pɔɔsi-nɛ si

¹⁰ ye ma sɛpa na má tii pɛlaav taa weye n waaki?

Yulu í pɛsa tɛtu i tasɛyi-nɛ sam yaa í kpaali

nyá kɔpantu tɔtɔɔ?

¹¹ Tɔcaa, ke nkpanɛ na n waasi-m,

Tɔcaa kɔɔ na n ya-m.

¹² Mpuɔv n layasa ma lanwakɛlle kɛ lanhɔlvmlɛ,

na n wɔɔsɛ ma layaya wontu na n suu-m acima nyɛntu.

¹³ Waatu inɛyi maa yoo-nɛ yontu,

ma kaa su, Tɔcaa, ma lɔɔ,

maa san-i-nɛ tam kɛ.

31

Naani tɔyv kɛ Tɔcaa

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyɔvɔv tu yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Tɔcaa nyaya ma tɔyi kɔvɔvɔv,

taa yele-m na fɛɛɛ tɔɔ-m.

Waasi-m nyá tampana tɛnɔvɔv tɔɔ.

³ Ke nkpanɔvɔv na n waasi-m lɔɛ.

Pɛsi ma kɔkɛntuɔvɔv tɔɛ nyɛnkɔv na má ná nyɔvɔv.

⁴ Mpi tɔ, nyá kentiɔina-m

na n wɛ ɛsu ma kolɔɛna ɛcɛɛ.

N ká tiiki-m na n paasɛna-m nyá hɛɛ tɔɔ.

⁵ Fiti-m puluɔvɔv nkɔv pa nyɛpa-m tɔ kv taa.

Mpi tɔ, nyayalɛ ma kentilu.

⁶ Nyá ninɛ taa kɛ ma pɛtɛyi ma ti tɛkpataa.

Nyayalɛ lɔɔ Tɔcaa tampana tu,

n ká waasi-m.

⁷ Ma taa kpaakɛna mpa pa matɛna tɔɛ kpaɛ nyɛɛ inɛ tɔɔ.

Ama nyaya ma pɛta ma ti.

⁸ Nyá kɔpantu tɔɔ kɛ ma wɛ lanhɔlvmlɛ na anɛmala pɛ taa.

Mpi tɔ, n nawa ma wahala na n nyi ma nɔɔsɛɛ tɔɔ.

9 N kaa peti-m kolontu niŋ taa.
N ká ce-m ké na ń yele na má səŋ ma nɔɔhɛ tɔɔ.

10 Wula nu ma ise na má tala ma tənaya.
Hai, Tacaɔ, nyənɪ ma pətɔtɔle,
ma we laŋwakəlle taa ké.

11 Nəyəsɛ tɔka ma weesuyu na ma pusi ké.
Ma isayatu tɛŋna ma toma na pə caaməyi-m.

12 Ma kolontunaa na pə kpeŋna
ma asəmaa pəsa-m wona pɔɔpɔyɔ.
Na ma tɔm we ma taapalaa ke sɔyɔntɔ.

Na pá na-m awali pa seeki-m.

13 Ma pəsa ké isu nyənaya kuyɔkaya.
Na pá sɔɔ ma tɔɔ isu sətɔ.

14 Ma nuwa nti yəlaa yɔyɔtəyi ma tɔɔ tɔ.
Sɔyɔntɔ tama-m kotaya ké.
Pa caki ma tɔɔ si pá ləsi ma weesuyu.

15 Ama Tacaɔ, nyaya ma pɛta ma ti.
Nyayale ma Isɔ.

16 Nyá niŋ taa ké mpi maa tɛsəna tɔ pə weɛ.
Fiti-m ma kolontunaa na ma kɔnyɔntɔlaa.

17 Nyá isentaa í hetəna nyá tɔmlɛ tɔ maya teu
na ń ya-m nyá kɔpantɔ tɔɔ.

18 Tacaɔ taa tɔ-m fɛɛɛ ke waatu wei ma yaaki-ŋ tɔ.
Ama ma kolontunaa ka tɔyɔna-te.

Pə weɛ si pá tisi-weyɛ atɛtɛle taa
na pá nyala pa nɔɔsi.

19 Yele na footilaa pɔpɔtɔnaa
mpɛ pá pəsi kamumusi.
Mpi tɔ, tampana tɛŋlaa ke
pa holiyina na kalampaani.

20 Pɔpɔtɔ fɛi leleŋ,
kɔpantɔ sɔsɔɔntɔ ke n si mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ.
Yəlaa təna naaki si,
mpa pa tɔyɔ-ŋ kɔpɔyɔ tɔyɔ n haaki-ti.

21 Pa cɔsəyi nyá kiŋ ke mpɔ
ɪlena ń kenti pa tɔɔ si,
kolontunaa í taa tɔ-weyɛ kɔnyɔŋ.

22 Tacaɔ ma sɛɛ-ŋ.

Pu tama-m ké isu ɪcate.
ɪlena ń huli-m nyá kɔpantɔ
na ń la-m piti tɔmlɛ.

23 Ma laŋle ka wakəlaa ké,
hali ma mayasaya si pə ləsa-m nyá kiŋ.
ɪlena ń nu ma wiinav.

24 Tacaɔ yəlaa mɛ í sɔɔli Tacaɔ.
Mpi tɔ, Tacaɔ feŋyi mpa pa təkəyi ɪ tɔm ke teu tɔyɔ.
ɪlena í lɛɛtəyi kalampaani nyéma na pááná.

²⁵ Mə tənə mpa me í tɔyɪ Tacaa ke naani tɔ,
í tɔɔ apalɔtɔ na í nyɔɔ tɔɲ.

32

Wei Iso husa ɪ isayatu tɔ ɪ laɲhɔlvɔmlɛ

¹ Tafiti yontu.

Lelenɲ nɔlv nté wei ɪ isayatu Iso husaa
na í wii-ɪ ɪ kɔpəntəɲ tɔ.

² Lelenɲ nɔlv nté wei Tacaa ɯ yeki sɪ
ɪ isayatu í məli ɪ nyɔyɔ taa tɔ.
Pəyele cɛsɔyɔ fɛi ɪ ləməyaseɛ taa.

³ Ye ma ɲməsa ma isayatu,
məyɔ tə wakələyɪ.
Na má mələyɪ ilim na pə tɛm.

⁴ Mpi tɔ, ilim na ahoɔ ke
n həɲaya ma ɲkpaɲyɔyɔ na pə nu-m.
Ma toma tɛma isɯ tɔyɔ ke wɔlaya tɛtɔ taa ké lvɲlɛ.

⁵ Ma məyasaa sɪ maa hɔli-ɲ ma isayatu,
ma ta ɲməsɪ-ɲ ma kɔpəntəɲ.
Uɛna nyaa husɪ-m tə tənə.

⁶ Pə tɔɔ ké nyá yəlaa tənə ka sələməyɪ-ɲ
na paa waatɔ wei wahalanaa
wata-wɛ isɯ lɔm, pu takɪ-wɛ.

⁷ Nyaya ma cɔsəyənə,
na ɲ hatələyənə-m laɲwakəllɛ.
Na má ɲmaaləyənə ma nyɔyɔ yaru.

⁸ Mpyɔyɔ Tacaa cɔ-m sɪ: Maa sɛyɛsɪ-ɲ
na má hɔli-ɲ mpaav ɲku n ká təɲ tɔ.
Na má paasəyənə-ɲ na má tasəyɪ-ɲ layatu.

⁹ Taa la kɔmɛlɛntɔ isɯ kpaɲavɔ,
yaa kpaɲaya ɲka pa keɛkənə kpasɪ tɔ.
Uɛ natəlɪ tə kaa məyana-ɲ.

¹⁰ Isayav wɛ wahalanaa payalɛ taa ké.
Uɛna Tacaa náá pələyɪ kɔpantɔ ke wei
ɪ tɔyɪ-ɪ naani tɔ.

¹¹ Siyisilaa mə, í yɔɔləna Tacaa na í ɲmaali.
Na tampana təɲlaa mə mə tənə
mɯ wilitina laɲhɔlvɔmlɛ.

33

Antulinya ɲmalv Iso samtv

¹ Siyisilaa mə í yɔɔləna Tacaa.

Isə samtv mɔna tampana təɲlaa.

² I samɪ-ɪ na cəmɔyɔ,
na í tala-ɪ na ɲmɯsɪ naanɔwa nyəɲkɔ.

3 I yoo-ι yontu kvfatv,
na mə cəməη na mə nəosi kulι ιsətaa.

4 Mpi tɔ, Tacaa nyá kvγɔɔtvtv ké tampana ké,
na nyá kulapvtv təna hvləɣəna mpv.

5 N sɔɔla siɣisuyv na tampana təηvyv ké.
Tacaa kvpantv suwa tetv taa ké.

6 Tɔmvyv ke n vɔɣɔtaa,
na pá la ιsətənvvyv
na ilim na ιsətv na ιsətvlvηasι náá wεε.

7 N kvpeyla terjku lv̄m ke təntəmlɛ.
Na η tv lv̄mnaa səsəəm ke kotikotvη taa.

8 Tetv təna í nyana Tacaa,
na tə taa yəlaa təna sele nyá kvη.

9 Mpi tɔ, η vɔɣɔtaa pə lakι ké.

Ν kula nəɣɔ sι mpi pə wεε,
pəle pə wεε.

10 Tacaa n wakələɣι təma nna
piitimnaa suwa sι pa lakι təɣɔ,
na η hetəɣι nti pa həkəɣι tɔ.

11 Ama təma nna Tacaa n suwa na
η təηəɣι na η lakι tɔ a wε tam ké.
Na η həkə nti təle tə wεε ηpvvyv pv̄sι pv̄sι.

12 Leləη nulaa nté piitim mpi
pə nyənəɣι Tacaa ke pə lso tɔ.
Na yəlaa mpa n ləsaa sι nyá nyəma tɔ.

13 Tuu ιsətaa ké Tacaa n wεε na
η nyənəɣι na η naakι yəlaa təna.

14 Nyá təcayale taa ké n wεε na
η kvηna ate nyəma təna tɔɔ.

15 Nyá ηmana pa təna na
η tv-wεɣε cəkənav ləmayasεε
na pv̄lv lapv yaa pə kisuyv ləmayasələ.
Na pá fəηjɣι pa təma.

16 Pə taya yoolaa tuutuuma ke
wulav təkəna yooou.

Pəcɔ tomiη naa waasəɣι yoolu.

17 Pə taya yooou kvpaγanv toma yaa
ι alaafəya yakəna ι cəyalv.

18 Ama Tacaa nyá ιsələ ná wε mpa
pa nyav̄na-η na pá tɛeləɣι
nyá kvpantv tɔ pa tɔɔ ké.

19 Na η ləsəɣι-wεɣε səm taa.
Na η paasəɣəna-wεɣε nyvɔɣosι
waatv na pá wəna weesuyv.

20 Tacaa nyaya tá tɛeləɣι.

Nyá waasəɣəna-tv na
η kv̄tiɣι tá tɔɔ.

21 Nyá tɔɔ ké tɔ wɛ lanhɔlɔmlɛ taa.
 Na tɔ wɛna-ŋ naani.
 22 Tɔɔaa, la-tɔyɔ nyá kɔpantɔ ɪsu
 tá tɛɛlɔyɔ-ŋ tɔ.

34

Tɔɔaa waasa-m ma sɔyɔntɔ tɔna taa.

¹ Tafiiti yontu ke waatɔ wei ɪ pola Filiisi nyɔma
 wulav Apimeleki tɛ na ɪ pɛsɪ ɪsu kɔmɛlɛŋ
 na ɪlé ɪ tɔyɔnɪ-ɪ tɔ.

² Maa sa Tɔɔaa ke paa waatɔ wei ké.
 Ma nɔyɔ taa ké nyá samtɔ ka wɛɛ tam.

³ Maa sa-ŋ mpi n lapa-m tɔ pɔ tɔɔ.
 Kɔnyɔntɔyɔlaa ɪ nu na ɪ yɔɔli.

⁴ Tɔ kɔpɛntɪ na tɔ tala ɪsɔ na tɔ sɛɛ-ɪ.

⁵ Tɔɔaa, ma yaa-ŋ ɪ cɔ-m,
 na ɪ waasi-m ma sɔyɔntɔ tɔna taa.

⁶ Ye yɔlv tekigi Tɔɔaa pɔntɔ ɪsɛntaa hɛtɔyɪ ké
 na fɛɛɛ ya ɪ tokuyɔ taa.

⁷ Ye wahala tɔ ɪ wiina Tɔɔaa,
 ɪ nukɪ ké na ɪ yapi-ɪ ɪ nɔyɔsɛɛ tɔna taa.

⁸ ɪsɔtaa tillu wɛ yɔlaa mpa pa nyanŋna
 Tɔɔaa tɔ pa waali ké.

Na ɪ lɛsɔyɪ-wɛyɛ asola taa.

⁹ ɪ mayasi na ɪ ná ɪsɔna
 Tɔɔaa wɛ lelen tɔ.

Lelen nɔlv ntɛ yɔlv wei
 ɪ tɔyɪ Tɔɔaa ke kɔpɔlv tɔ.

¹⁰ Tɔɔaa nyɔma mɛ, ɪ nyanŋna-ɪ.
 Pɔlvɔv u lanŋyɪ mpɔv ɪnɪ pɔ lataa.

¹¹ Halɪ tɔyɔlasɪ piya mayamaɣa wiiki nyɔyɔsɪ ké.
 Ama Tɔɔaa pɛɛkɔlaa náa lanŋyɪ kɔpantɔ.

¹² Ma pɔyɔlaa ɪ nu ma tɔm na
 má hvli-mɛyɛ mpi pa yaa Tɔɔaa sɔyɔntɔ tɔ.

¹³ Mɔ taa nɔyɔlv caa si ɪ waa ɪ weesuyɔ taa
 na ɪ pusɪ tayali na ɪ nu lelen na?

¹⁴ Pɔ wɛɛ si ɪ kpa mɔ nɔɔsɪ
 na ɪ yeɛ cayanav na kaloolaya.

¹⁵ ɪ se ɪsɔyɔtɔ na ɪ la kɔpantɔ.
 Na ɪ pɛɛki mɔ na lɛlaa mɔ lelen

na ɪsɔɛ kɔsɛɛmlɛ.
¹⁶ Tɔɔaa ɪsɔɛ wɛ siyisilaa tɔɔ ké
 na ɪ kema ŋkpaŋyɔv na pa tɔɔ.

¹⁷ ɪ haaki asayaa ke siyile ké.
 Na ɪ kpiisi pa hɔla mayamaɣa ke

tɛtɔ taa na pɔ sɔɔ pa tɔɔ.
¹⁸ Ye siyisilu ɪ wiɪwa Tɔɔaa nukɪ ké.

Na í waasi-í í nǎyǎsɛɛ tǎna taa.
 19 Ye í lanɔlɛ wakǎlaa í wɛ í waalǎyi.
 Na ye pǎ nu-í í waasi-í.
 20 Wahalanaa paɣale makǎna siyisilu,
 ama Tacaɔa waasǎyi-í pa tǎna pa taa.
 21 Na í feɛɔyi í tǎnɔyɔ tǎna tǎɔ sɪ
 í mɔwa taa natǎli tǎ taa pɛli.
 22 Isayatu kyɔɔna tǎ tɔ.
 Ilena mpa pa cakɪ siyisilu acaya tǎ
 pɛlɛ pǎ ná pǎ nav.
 23 Tacaɔa yakɪ í tǎmlɛ nyǎma ké.
 Ilena pa tǎna mpa pa tɔyi-í kpɔlɔyɔ tǎ
 pa fitiyi ŋkpaɔyɔ hǎm.

35

Siyisilu wei pa yaa hvɔlɛ tǎ í wula

¹ Tafiiti yontu.

Hai, Tacaɔa hvɔna ma nǎyɔ kɛ ma kolontunaa
 na ń yooɔna mpa pa yookina-m tǎ.
 2 Co nyǎ kpǎlɔyɔ na nyǎ yooɔu wontu,
 na ń kǎɔ ma waasɔyɔ.
 3 Kpɛɛ nyǎ ŋmantaaɣa
 na ma kɔnyǎntɔlaa tǎɔ.
 Heeli-m sɪ n ka ya ma nyɔyɔ.
 4 Tɔ fɛɛlɛ kɛ ma weesuyɔ lǎsǎlaa
 na pǎ liyiti-wɛ.
 Mpa pa hǎkǎyi sɪ pǎ la-m isayatu tǎ,
 pǎ mǎli waali na pǎ kǎ nyǎɔɔɔ.
 5 Pǎ yasɪ-wɛ isɪ heelim kraɣa nyulɔyɔ kɛ
 waatu wei Tacaɔa isɔtaa tillu tǎɔɔnǎyi-wɛ tǎ.
 6 Na sǎkɛtɔyɔ na sɔtu wɛɛ pa mpaav taa
 kɛ waatu wei Tacaɔa isɔtaa tillu wɛ pa waali tǎ.
 7 Mpi tǎ, mɔsɔɔ kɛ pa nyǎpa-m katǎka,
 na pǎ huli ma mpaav taa ké pɔyɔ sɪ má hoti.
 8 Wakalɔyɔ í tuti-wɛ na pa maɣamaɣa pa katǎka kra-wɛ,
 na pǎ hoti pa pɔyɔ taa na pǎ lá asaala.
 9 Ama ma lanɔlɛ kǎ hɔlǎmǎna Tacaɔa
 na má yǎɔlǎna nyǎ waasɔyɔ.
 10 Ilena má yǎɔtɪ ma taa sɪ,
 Tacaɔa fɛɛna saala.
 N waasǎyi kɔnyǎntǎyɔlɔ kɛ tɔɔ tɔ niɔ taa.
 Na ń waasi wahala tɔ na kɔnyǎntɔ kɛ wei í
 tǎkɪ pa isɛ tǎ í niɔ taa.
 11 Pǎpǎtɔ aseeta nyǎma pǎɔsǎyi-m
 isayatu nti ma ta nyɪ tǎ.
 12 Na pǎ lǎɔkɪ-m.
 Ma pǎsa kɔcɔɔ fɛlǎyi nyaaɔ kɛ.

13 Pəyele saa wei pə wukaya mpe tə
 ma suukaya layaya wontu ké na má həkəyi nəyo,
 na má sələməyi Iso na nyuyə kama si pə waa-we.
 14 Ma nyənaya-weye ma newaa yaa ma taapalaa ké,
 na pa təm wakələyi ma laŋle.
 Na má təŋ nəhəle nəhəle.
 Na ise kama ate isu
 ma too kvlvə səpəna.

15 Ilena mpe pá wonjiyi maya saa wei ma ceŋləyi tə.
 Na pá pəeləyi ma təw ké nəyo.
 Kpai nyéma mpa ma ta nyi tə,
 paə heesəyi ma təm ke kapusi mapu.
 16 Pə cəpa-m na pá wonj na pá kpaləsi.
 Na pá nyuki-m kela na pááná.

17 Tacaə waatu wei ké n ká heesi-m nyənuyə na ise?
 Kenti-m təyolasi nsu na n ya-m si səkraŋ taa.
 18 Ie maa sa-ŋ kotilaa taa.
 Na má se-ŋ yəlaə samaa taa.
 19 Taa yele na ma kolontunaa mpe
 pá paana ma wahala.
 Mpa inu pa taa kraana-m mvsəŋ tə,
 pa yele təmāya ise cəpəlvəyi ke ma təm.
 20 Paə yəyətəyi təm kupantu
 pəyele pa cakəna yəlaə mpa
 pa we təpamm təyo tam.
 21 Pa haaki pa nəəsi na ma təw
 na pá wonjiyi na pá kpaləsəyi si:
 Tə na-ŋ ké na tá isəpile təkelekele.

22 Tacaə, n nawa mpi pə lapa tə,
 Taa hatələna-m, pəyele taa su.
 23 Hai Tacaə, kvl na n ha-m tampana,
 ma caə Iso, seena ma təw.
 24 Keesəna isəna nyá siyisuyu wee tə
 na n ha-m tampana.
 Na pá yele-m paanav.
 25 Taa yele na pá tə si:
 Tə hika-i na tə te i təm.
 26 Fele í kra pa təna mpa pa laŋa heena
 ma wahala na pá kuləyi ma təw tə na pé liyiti-we.

27 Mpa pa laŋa heena ma tampana hav tə
 pá yəwəna laŋhəlvmlə,
 na pá yəyətəyi tam si:
 Tacaə wei i caana i təmlə tu na
 heesuyə təyo tu taləyi tam.

28 Maa se-ŋ nyá siyisuyu təw,
 na má saŋi-ŋ kuyeeŋ təna.

36

Isò kin nte weesuɣu tálule

¹ Tacaa tamlɛ tɔ Tafiiti yontu nti
tə wɛ yonyoolaa nyɔɔv tɔ yontunaa taa tɔɔlɔ.

² Ma cɛkəna Isò tɔɔ kullɔ kɔyɔɔtɔtɔ,
sɪ: Isò sɔɔntɔ ta kɛ maya pulɔpɔ.

³ Pə puɣusiɣi-ɪ kɛ sɪ ɪ kɛ kɔpən
ɪɛ ɪ cɛkəɣəna ɪ ɪsɔɔtɔ sɪ ɪ kisi-tɪ.

⁴ ɪ kɔyɔɔtɔtɔ tənə kɛ kaloolayə na kɔtɔsɔtɔ kɛ.
ɪ fɛɪ ləmayasɛɛ, pəcɔ ɪ ta nyɪ kɔpantɔ lapɔ.

⁵ ɪ təhəntələ kɛ ɪ mayasəɣɪ
mpɪ pə ta siɣisi tɔ pə təm,
na ɪ təɣɣɪ mpaav ŋku kɔ fɛɪ teu tɔ,
ɪ lɔɔki ɪsɔɔtɔ.

⁶ Tacaa nyá kɔpantɔ walaa kɛ ɪsɪ ɪsɔtɔnɔyɔ
na nyá teu náá kaləsəna ɪsɔɣmɔntɔ.

⁷ Nyá siɣisuɣu kaawayə ɪsɪ pulasi.
Na nyá kɔmayasɔtɔ náá lumaa ɪsɪ tɛŋku.
Nyá waasəɣəna yələa na tɔla.

⁸ Hai, Isò nyá kɔpantɔ tewayə.
Na yələa ŋmɛləɣɪ nyá tɛɛ.

⁹ Nyá tɔyayə taa wɛnəv kɛ n haɣasəɣɪ-wɛ,
na n yeki na pá nyɔɔki nyá kɔpantɔ ɪsɪ lɔm.

¹⁰ Nyá kin kɛ weesuɣu sɛɛlɔ wɛɛ.
Na tɔ naakəna nyá nyaaləm.

¹¹ Tacaa la kɔpantɔ kɛ mpa pa nyəma-ŋ tɔ
na mpa pa təɣɣɪ tampana tɔ.

¹² Kalampaanɪ tɔ ɪ taa fɛɪ-m nɔɔhələ.
Pəyele ɪsɔɔtɔ ɪ taa tɔɔɔnɪ-m.

¹³ ɪ naaki yələa asayaa tɛma
hotuɣu na pá pəsi kɔpəntələsɪ
paə pəsəɣɪ kɔlɔyɔ.

37

Nyá taa ɪ taa kpana asayaa lɛɛsvɔv

¹ Tafiiti yontu.

Yulɔ nyá, nyá taa ɪ taa kpana ɪsɔɔlataa yoo.

Taa tu nyulɪ pa kawaayə.

² Pa kəŋ lontiluɣu kɛ ɪsɪ nyutɔ,
na pá wɔlɪ ɪsɪ nyutɔ kɔlɛkɛlɛkətɔ wɔlɔyɔ tɔ.

³ Ha nyá tɔɣɪ Tacaa na n lakɪ kɔpantɔ,
ɪɛ n ká cəɣə mə tɛtɔ taa na alaafəyə.

⁴ Yele na Tacaa pəsi nyá lelenɣ tálule,
ɪɛ ɪ ká ha-ŋ mpɪ n nyuləɣɪ tɔ.

⁵ Pɛtɪ-ɪ nyá weesuɣu na n nyənəɣɪ ɪ tike

15 ɪ ká la mpi pə wɛ lapu tɔ.

6 ɪ ká ye le na nyá siyisuyu ná ɪsu nyaaləm
na nyá tampana ná ɪsu ilim ke pə sikuɣu waatu.

7 Caɣa təpamm na ń teeləyi Taca na suulu.

Taa mu pááná na mpa pa waaki pa ɪsaɣatɔ taa tɔ.

8 Lɔ-yɛ, na ń ye le taa hanɣaɣa.

Taa kunti, ɪsaɣatɔ ke pə lɔləyi.

9 Pu kpiisi ɪsaɣalataa ké,
ɪna Taca teella ná tɔɣɔ tetu.

10 Pəcɔɣɔ pə kaasaa na ɪsaɣav saali yem.

N kəŋ n nyəni ɪ lon te taa,

n kaa na ɪ kpa te.

11 Ama təpasəlaa ká tɔɣona tetu

na pá caɣana pa ti təpeleketee.

12 ɪsaɣav cakɪ siyisilu acaɣa ké,

na ɪ nyasəyi ɪ təɣɪ kela.

13 Ama Taca ná wonjiyi-ɪ ké.

Mpi tɔ, ɪ nyə má si huule kuyaku ká kɔɔ.

14 Asaɣaa ná kpeeki pa layalee ké na pá paŋ pa tɔɔŋ

si pa kyɪ konyɔntunaa na wahala nyéma
mpa pa təŋəyi mpaav kusiyisuyu tɔ.

15 Ama pa maɣamaɣa ke pa layalee ká sɔ

na pa tɔɔŋ pɛli.

16 Siyisilu wɛnav pəciimaɣa kəla teu

ke asaɣaa paɣale nyəŋku tuutuuma.

17 Mpi tɔ, Taca n pɛləyi pa niŋ ké

ɪna ń paasəyənə siyisilaa.

18 N nyə má mpa pa təŋ ɪsu ɪsɔ sɔɔlaa tɔ pa tɔɔ ké

na mpi n ká ha-wɛ tɔ, pu pəsi pa nyəm ke tam tɔɔ.

19 Fɛɛɛ kaa tɔɣɔ-wɛɣɛ wahala waatu taa.

N ká ha-wɛɣɛ haɣanaɣa ke nyəɣɔsi waatu.

20 Asaɣaa kəŋ lepu ké.

Taca kolontunaa ká saali ké

ɪsu nyutu hetu yaa kəkɔ nyəɔsi.

21 ɪsaɣav kəntəyi ké u fɛləyi.

Ama siyisilu ná haakəna luyɔ kulɔmuyɔ.

22 Mpa Taca kooliyi kɔpantɔ tɔ

mpe pa tənna tetu.

ɪna pá kpiisiyi mpa ɪ təŋsəyi mpusi tɔ.

23 Ye ɪ lanle heena yulu tɔnte,

ɪ hasəyi ɪ nɔɔheɛ tɛɛ ké.

24 Paa ɪ tu hotaa u saaləyi a te.

ɪ təkəyi ɪ niŋ taa ké na ɪ kusɪ-ɪ.

25 Too ma kulovyo tɔ,
 haləna ma kpatəlaya,
 ma ta nata pə ləwa siyisilu,
 yaa pə sɔsa ɪ piya ke tɔɔnaya sələmyu taa.
 26 ɪ haakəna luyə kulomyu ke tam ké
 na Iso kooliyi ɪ piya ke kɔpantu.

27 Kisi isayatu na ń laki kɔpantu
 ɪle nyá piitim ká wee tetu taa ké tam.
 28 Mpi tɔ, siyisyu ke Taca n sɔlaa.
 Pəyele nn ləkɪ nyá yəlaa.
 N kentiyi pa tɔɔ ké tam ké.

Ama n ká kpiisi asayaa piitim.

29 Siyisilaa ká tɔɔna tetu
 na pá caya tɔ taa ké tam.

30 Ləmayasɛɛ təm ke siyisilaa yɔɔtəyi
 na pá kpaaləyi tampana tənyu.
 31 Pa Iso kiin we pa lotu taa ké,
 pu cɛnləyi-we.

32 Isayav cɛnəyi siyisilu ké
 na ɪ pɛkəyi ɪ kyɔ.

33 Ama Taca ɪ yeki si isayav ɪ kpa siyisilu ke ɪ səkpan taa.
 Yaa siyisilu təm ɪ si təhɔle taa.

34 Tɛɛl Taca na ń tənəyi ɪ mpaav.
 ɪ ka kɔsi nyá nyɔyɔ na ń tɔɔ tetu
 na ɪ kpiisi asayaa na ń ná.

35 Maa nawa isayav na ɪ ɲmakəlyi.
 Na ɪ pu səsəm isu tɔyɔ ke Lipan
 tetu kɔpantu taa.

36 Ama ma məla təna ɪle maa tasəyi-ɪ nav,
 na má pɛkɪ na má wu paya.

37 Nyənnə mpa pa tən isu Iso sɔlaa
 na pá tənəyi tampana tɔ.
 Wei ɪ caaki ɪ na lelə pa lelən tɔ,
 ɪ weəkəna lɔlyu nyəma ké.
 38 Pu wakəli isayalataa tənaya,
 na pə kpiisi pa lɔlyu.

39 Taca yakəna siyisilaa.
 Na ɪ kentiyi pa tɔɔ ké wahalanaa waatu.

40 ɪni ɪ waasəyənə-we na ɪ tən-we.
 Na ɪ fitiyi-weye asayaa nin taa na ɪ yakɪ-we.
 Mpi tɔ, inəyi pa tɔ kɔlyu.

38

Kv̄t̄antv̄ wei i nȳama i t̄əwak̄alle t̄o i s̄əl̄əmv̄ȳv̄

¹Taffiti yontu nti

pa t̄ə̄s̄əȳəna Is̄ə t̄ə̄ t̄əȳə̄l̄ə.

²Tacaa taa h̄ə ma ŋkpaŋȳȳv̄

yaa ŋ̄ tv-m sal̄əka na p̄ááná.

³Mpi t̄ə, nȳá nȳə́má ȳəȳə-m k̄é,

na nȳá niŋ yuŋ tii ma t̄ə̄.

⁴Nȳá p̄ááná t̄ə̄,

ma t̄ə̄nv̄ȳv̄ f̄ei t̄ə̄c̄v̄ŋŋ.

Ma kv̄p̄əntv̄ȳv̄ t̄ə̄,

alaaŋȳə f̄ei ma mv̄wa taa.

⁵Ma is̄əȳətv̄ k̄əla-m kv̄ŋk̄ul̄ə̄m̄əŋ.

Na t̄ə̄ nu-m is̄u s̄əȳəla s̄ə̄s̄ə̄na.

⁶Ma hiŋ taa lapa kv̄s̄əȳətv̄ k̄é na p̄á w̄uki.

Ma kv̄m̄el̄ə̄ntv̄ kas̄əȳəȳə nt̄é.

⁷W̄ə̄s̄ə̄s̄i k̄ə̄k̄ə̄la-m k̄é na má kawa katat̄ə̄laȳə.

L̄əŋwak̄alle taa k̄é ma t̄əŋ kv̄ȳəŋ t̄əna.

⁸W̄ə̄s̄ə̄s̄i s̄ə̄s̄ə̄ŋs̄i sal̄əȳəna ma t̄ənaŋa taa.

P̄v̄l̄v̄v̄v̄ f̄ei t̄ə̄c̄v̄ŋŋ k̄é ma t̄ə̄nv̄ȳv̄ taa.

⁹P̄ə ȳə̄ka-m k̄é t̄ənaŋnaŋ ma f̄ei toma.

Na ma l̄əŋwak̄alle yeki na má m̄ə̄l̄əȳi.

¹⁰Tacaa ŋ nȳə́má ma kv̄nȳul̄ə̄m k̄e teu.

P̄əȳele ŋ nȳə́má ma m̄ə̄la.

¹¹Ma l̄əŋl̄e t̄ə̄k̄i k̄é na ma toma t̄əŋ.

Ma is̄e náá tu t̄əŋ nav.

¹²Ma taapalaa na ma as̄əmaa seeki ma wahala.

Na ma c̄ə̄l̄ə nȳə́ma hat̄ə̄l̄əȳəna-m.

¹³Mpa pa p̄ēk̄əȳi ma s̄ə̄m t̄ə pa nȳə̄k̄i-m kat̄ə̄s̄i

l̄əna mpa paa caa-m na kv̄p̄antv̄ t̄ə

p̄á ȳə̄ȳə̄t̄əȳi is̄əȳətv̄ na t̄ə̄m kv̄t̄ə̄s̄ə̄tv̄ k̄e tam.

¹⁴Am̄a ma p̄ə̄sa ntam k̄é maa nūki,

yaa kamumuka maa ȳə̄ȳə̄t̄əȳi nat̄ə̄li.

¹⁵Ma w̄e k̄é is̄u ntam,

maa c̄ə̄k̄i nat̄ə̄li.

¹⁶Ma Is̄ə Tacaa nȳəȳə ma tek̄iȳi,

na má t̄əŋaa s̄i ŋ̄ c̄ə̄na ma n̄əȳə.

¹⁷Hal̄i ma s̄əl̄əma-ŋ s̄i ŋ̄ taa yēle na p̄á p̄aana-m.

Yaa p̄á k̄ēs̄əna ma c̄eŋl̄v̄ȳv̄ na p̄á kv̄li ma t̄ə̄.

¹⁸Mpi t̄ə, ma c̄ēe fiȳinūȳu k̄é,

na ma w̄ə̄s̄ə̄s̄i t̄ə̄s̄əȳi-m p̄ə t̄ə̄m.

¹⁹Ma tisa ma kv̄p̄əntv̄ȳv̄ k̄é

na kv̄ t̄ə̄m caal̄əȳi-m.

20 Ma kolontunaa wena alaafəya ké na toma.

Mpa pa footiyi-m mʊsɔŋ tɔ,
pa payale we sɔɔŋtɔ.

21 Isayatu ke pa leetəyi-m ma kʊpantu lonte.

Ma pɛɛkəyi kʊpantu tɔɔ paa caaki-m.

22 Ma Iso Tacaa, taa lɔ-m.

Pəyele taa hatələna-m pooluŋ.

23 Ma caa, ma nyɔɔ yáto,

kɔɔ lɔŋ ke ma waasɔɔ.

39

Konyəntɔɔlɔ kʊpəntəŋ tisuyɔ

¹ Tafiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔɔ tɔ
yontunaa na Yetutuŋ nyəntɔ taa tɔɔlɔ.

² Maa tɔwa ma taa ké si maa feŋ ma təntɛ tɔɔ,
na má taa pəntəna ma nɔɔ.

Maa kpa ma nɔɔ ke waatu wei isayatu ká weɛ ma kinj tɔ.

³ Pə tɔɔ ké ma suma isɔ kamumuka.

Ama ma laŋle wakəlaa na ma wɔsasi sɔɔsi.

⁴ Nəɔsɛɛ pu-m na á nyaya ma taa

isɔ kəkɔ na má mələyi.

Ntəna pé caali-m si má səlami si:

⁵ Tacaa keesi-m saa wei ma weesuyɔ ká tɛ tɔ.

Kuyeyɛŋ isənaya pə kaasa-m.

Yele na má nyi isəna ma we tətanta tɔ.

⁶ Ma weesuyɔ taɔaləŋ we ké isɔ ntantaku waŋ.

Pəyele kɔ ta ke-ŋ pulɔ.

Yəlaa təna we ké isɔ heelim.

⁷ Yulɔ cɔɔki ké isɔ isotom,

na í taŋtəyi isɔ heelim,

na í kaaki wɛnaw huwa.

Ama i ta nyi kɔ kuulu.

⁸ Tacaa, pənente pepeye ma tasəyi tɛɛlɔɔ?

Nyaya maa tɛɛli təkpaataa.

⁹ Waasi-m ma kawalaya təna taa.

Taa yele na kɔmɛɛməŋ wɔŋi-m.

¹⁰ Pənente ma sumaya,

maa kuliyi nɔɔ.

Mpi tɔ, nyá yelina na má weɛ yaasi inɛ i taa.

¹¹ Hai, yele-m mapɔ ke mpɔ.

Ma tɔm ká tɛ nyá niŋ taa.

¹² Yulɔ isayatu ke n həŋna i ŋkpaŋɔɔ,

na ŋ wakələyi i weesuyɔ ŋku

i sɔla teu tɔ isɔ sonsompəle

wakələɔɔ tɔɔ pile tɔ.

¹³ Hai, Tacaa ke ŋkpaŋŋ na ŋ nu,

ma kvsələmvtu na ma kapusi.
Ma isəlvəm təm í taa kisi-η pətətəle lapv.
Mpi tɔ, ma ké mvulv ke nyá teye,
isui ma cəsənaa.

¹⁴ Kvsu nyá ise ke ma tɔ
na h̄ yele na má feesi
na pəcɔ má tee na pə saali.

40

*Paa wei í nyi pə təna mpi n lapa-m tɔ
(Kvkalətv 14-18: Yontu 70:2-6)*

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyvɔv tɔ
yontunaa taa tɔɔlɔ.

² Taca ke ma teela təkpara.
Na í keesəna ma tɔ na í nu ma kapusi.

³ Pvɔv anaam wei í ké
səm katantamaya tɔ í taa ké í kpee-m.
Na í səηsi-m kvkramvɔv tɔ,
na má tɔηna naani.

⁴ Ta Isɔ tvna ma nɔɔ taa ké
yontu kvfatv sɪ má saηna-ı.
Payale nuwa na pá ná mpv.
Uena pá nyaηna Taca na pá tv-ı naani.

⁵ Leleη nvlv nté wei í tvwa
Taca ke naani təkpara tɔ.
I paa feina kalampaanı nyéma na pəpətunaa.

⁶ Ma Isɔ Taca n lapa təma səsəna ke,
tá tɔ ké n feina saala.
Ma caakaya a təm yəɔtvɔv
ıle a kəla payale.

⁷ Pə taya kətaya isui isayato husvɔv nyəηka
yaa ηka kəkɔ lusa ka təna tɔ yaa kvhav ke n səlaa.
Ama ηkraηη ke n tv-m sɪ má nu nyá təm.

⁸⁻⁹ Pə tɔ ké ma təma sɪ:
Mayalɔ, ma caa má la nyá luvɔv nyəntv.
Isu pə wev kiiu takəlaya taa tɔ.
Na má təkəyi nyá kiiu ke hatoo ma lotu taa.

¹⁰ Sıyisuvɔv təm ke ma kpaaləyi
samaa tuutuuma taa sɪ:
Taca nyá waasəyena.
Maa suη, nyá mayamaya n nyəmə mpv.

¹¹ Maa ηmesəyi isəna n yapa-m tɔ,
na nyá kvpantv nti n lakı tam tɔɔ samaa taa.
Ama ma kpaaləyi ké sɪ nyayale ma waasvlv.

¹² Taca n ta kisi nyá pətətəle ke lapv.
Nyá kvpantv na nyá taa teu kentiyına-m tam.

¹³ Wahalanaa watəyəna-m na paa timpiyi.
Pa fei kalvɔv, ma kawalaya fəɔtɔ feləyəna-m.

Pa tike κε ma naaki.

Pa payale kela isi nyuyv taa nyɔsi.

Pə tɔɔ ké ma apalɔtv lepa.

¹⁴ Hai, Tacaa,

la suulu na n̄ kɔɔ lɔŋ na n̄ ya-m.

¹⁵ Mpa pa caaki ma wahala na ma sɛm tɔ,

pá kpisi na fɛɛɛ kpa-wɛ na pá tisi-wɛ tɔfɛ.

¹⁶ Mpa pa wonɣi-m na pá kpaləsɛɣi tɔ,

pa fɛɛɛ í tv-wɛɣɛ sɔɣɔntv.

¹⁷ Nyá pɛɛkɛlaa tɛna í

yɔɔlɛna-ŋ na lanɣhulɔmlɛ.

Mpa pa caaki si n̄ ya-wɛ tɔ,

pa talɛɣi-ŋ tam si:

Tacaa kɛɛ sɔsɔ.

¹⁸ Ma ké konyɔntv ké na wahala tv.

Ama Tacaa tɔɔsɛɣi ma tɔm.

Nyayale ma waasɔlv na ma sɛnlv.

Ma Isɔ, waasi-m taa taarɣi.

41

Konyɔntɔɣɔlv Isɔ sɛlɔmuyv

¹ Tafiiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyuyv tv yontunaa taa tɔɣɔlv.

² Lelenɣ nɔlv nté wei í paasɛɣɛna acamaa tɔ.

Mpi tɔ, Tacaa ləsɛɣi-ɪ wahala taa ké

kuyaku isayav wule ké.

³ Isɔ kentiɣi pɔntv weesuyv tɔɔ ké,

na í cayana lanɣhulɔmlɛ kɛ tetv tɔɔ.

Isɔ u yeki na yɔlv in̄ í hoti í kolontunaa sɛkpaŋ taa.

⁴ Tacaa paasɛɣɛna-ɪ ɪ wɔsasi waatu ké,

na ɪ feki-ɪ.

⁵ Ma kuyɔɣɔtv nté si: Ma pɛntɛna Tacaa,

ɪɛ nyɛni ma pɛtɔtɛɛ na n̄ waasi-m.

⁶ Ma kolontunaa pɔɔsɛɣɛna na mɔsɔŋ si:

Pɛlee ké n̄ ká si na pá sɔɔ nyá tɔɔ?

⁷ Ye pa taa nɔɣɔlv kɔma ma wiiluyv

pɔpɔtv tɔm ké ɪ yɔɣtɛɣi si ɪ hiki

timpɪ ɪ ka cayana-m tɔ.

⁸ Mpa paa caa-m tɔ pa kotiyi ké na

pá welɛtɛɣi ma isayav tɔm si:

⁹ Kɔtvɛŋ isayav husɛna-ɪ,

ɪ kaa kɔli.

¹⁰ Halɪ ma taapalv kɔpaŋ wei

má na-ɪ tɔ nukaya tɛma tɔm

na tɛ tɔki ma mɔtv tɔ

ɪ kɔla ma tɔɔ.

¹¹ Hai, Tacaa nyɛni ma pɛtɔtɛɛ,

na n̄ kɔsi-m na má lɛɛti-wɛ.

12 Mpi pu huli si n sɔla-m tɔɔle
waatu wei ma kolontunaa ká yele koou
si mpe pa kɔla-m tɔ.

13 N paasana-m ma tampana tɔɔyɔ tɔɔ,
na n si-m nyá isentaa ke tam tɔɔ.

14 Taaɔa Iɔ wei nyá n ké Iseyeli nyéma
Iɔ tɔɔle teeli tɔ.
Iɔ í kɔna mpɔ.

TAKɛLAYA NAALE NYɛŋKA

42

(Yontu 42–72)

Wei i hatɔlɔna Iɔ tɔsɛɛle tɔ i wula

1 Kolee yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa taa tɔɔlɔ.

2 Iɔu lɔkɔtu pukɔyɔ nam na í tɔɔyɔ lɔm akpaa tɔ,
nɔpɔyɔ ma pɛɛkɔyɔ Taaɔa.

3 Ma nyulɔyɔ weesuyɔ tɔ Iɔ nyaya.
Pɔlee ké maa kɔɔ nyá té na má na-ŋ?

4 Iɔlɔm ke ma tɔki ilim na ahoo.
Mpi tɔ, pa pɔɔsɔyɔ-m tam ké si:
Leye nyá Iɔ inɔ i weɛ?

5 Halɔ pɔ lapa na má tɔɔsɔyɔna lanwakɔlle ke
isɔna samaa tɔkaya-m heku na lanhulɔmle sɔsɔle,
na tɔ pukina Iɔ tɔyaya tɔɔ,
na pá wilitiyɔ na pá sanɔ-i tɔ.

6 Pepe tɔɔ ké ma lanɔle wakɔlɔyɔ ma ti tɔm tɔtɔ?
Pɔ kɔla teu si má teeli ma Iɔ
na má taaɔa-i sam tɔtɔ.
Inɔyɔle ma waasɔlɔ Iɔ.

7 Hai, Taaɔa, ma lanɔle wakɔlɔa ké tɔtɔyɔtɔyɔ.
Pɔ tɔɔ ké ma tɔɔsɔyɔ nyana Yaatanɔ tɔtɔ mɔ tɔm,
na nyá sɛɛlaa na Heemɔɔɔ pɔyɔ na Miseyaa pulasi tɔm.

8 N yelaa na wahalanaa tɔɔyɔ
tɔmɔyɔ ma tɔɔ Iɔu lɔm hola.

Pa waasa ma tɔɔ ké tɔwisiwisi.

9 Taaɔa, la-m kɔpantɔ ke ilim.
Uena má yoo-ŋ yontu ke ahoo,
na má sɔlɔm-ŋ.

Mpi tɔ, nyá haana-m weesuyɔ.

10 Ma kentulu Iɔ,
n sɔɔ ma tɔɔ suwe na pá nukɔ-m?

Na n yele ma kolontunaa na pá nɔmakɔlɔyɔ-m?

11 Pa kɔtɔyɔ nu-m ké tɔkpɔtu
na pá yɔyɔtɔyɔ ilim na pɔ tɔm si:
Leye nyá Iɔ inɔ i weɛ?

12 Pepe tɔɔ kɛ ma laŋle wakələɣi ma ti tɔm tɔtɔ?
Pə kəla teu si má tɛɛli ma waasɔlv Iso,
na má tasa-i sam tɔtɔ.

43

1 Hai, Iso, seena ma tɔɔ kɛ
mpa pa ta nyi-ŋ tɔ pa tɔm taa,
na ń ha-m tampana.
Ya-m pəpətunaa na asaɣaa ninj taa.
2 Nyagale ma kentulu,
n kisiyi-m suwe?
N yelaa na pé nukɩ-m
na ma kolontunaa ŋmakələɣi-m suwe?
3 Hɔli-m nyá nyaaləm na nyá tampana
na á pona-m nyá tɛɛɣale
ke nyá pɔɣv naŋŋ nyəŋkɔ tɔɔ.
4 Ile maa kpətəna nyá kətaya tɔlate təna.
Mpi tɔ, nyagale ma laŋhɔlvmlɛ na ma ayɔɔlɛɛ.
Hai, ma Iso maa seɛ-ŋ na ma saŋkɔ.

5 Pepe tɔɔ kɛ ma laŋle wakələɣi ma ti tɔm tɔtɔ?
Pə kəla teu si má tɛɛli ma Iso
na má tasa-i sam tɔtɔ.
Inəɣale ma waasɔlv Iso.

44

Tacaa kentuyi səlɔmɔyɔ

1 Kolee yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyɔyɔv tu
yontunaa taa tɔɣɔɔ.

2 Hai, Tacaa, tá caanaa keɛsa-tɔyɔ
mpi n lapə-wɛɣɛ too lɔŋtaa tɔ
na tɛ nuɩna tá ŋkraŋŋ.
3 N tɔɣɔna piitimnaa yəlaa na ń su-wɛ.
N kɔwa yəlaanaa na pé waləna-wɛ.
4 Pə taya pa toŋ na pa yoo wontu yarəna-wɛ,
na pé lá na pá tɔɣɔ tɛtɔ.
Ama nyá toŋ na nyá wɛɛv ke pa waali lapəna mpv.
Mpi tɔ, n ka sɔɔla-wɛɣɛ.

5 Hai, Iso, nyagale ma wulav,
nyá yekina na Yakəpɔv kələɣi.
6 Nyá toŋ ke tə pəsəɣəna tá kolontunaa ke kɛntəlasɩ,
na tɛ fɛləyi-wɛɣɛ nɔɔhɛɛ na nyá hətɛ.
7 Tə ta tu tá tɔɔv ke naani.
Pəyele tə ta taŋ tá layatɛ si tɛ waasi-tɔyɔv pulv.
8 Mpi tɔ, nyá yakəna-tɔyɔv tá kolontunaa ninj taa
na ń tɔyɩ mpa paa caaki-tu tɔɣɔ fɛɛɛ.
9 Tacaa tu tɔyɔv-ŋ teeli ke paa kɔyaku ŋkuyɔ.
Tu seɛkɩ-ŋ tam kɛ.

10 Paa na mpv n lɔ-tu na ń tu-tɔyɔv fɛɛɛɛ,

na ń kisi tá yoolaa waali ke wεευ.

11 N yelaa na tá se tá kolontunaa,
na pele pá kuu tá wontu.

12 N peta-tuyu pa nin taa ké isu tala ke takule
na tá yá yem ké lelai té.

13 N lo nyá piya taya alaha ké yem ké
n ta waa tá tɔɔ ké pulo.

14 N yelaa na tá cɔlo nyáma tɔuki-tu,
na pá paana-tu na pá wonjiyi-tu.

15 Taya piitimnaa yookina yontu,
na yelaa náá tuliyi-tuyu ntompee.

16 Paa kuyaku ηkuyu fεεε kpaaki-m
na pá laki-m tokuyu

17 ke waatu wei ma nuku
kolontu kutuyu na i sayatuyu tɔ.

18 Wahalanaa pane pa tana pa makana-tuyu.
Payelee tɔ ta sɔɔ nyá tɔɔ.

Páɔ tɔ ta wakali tá na-η tá nɔyɔ pεεloyu.

19 Anu tɔ ta lo-η yaa tá hatelana nyá mpaau.

20 Paa na mpɔ n nanɔta-tuyu
lonte nte pa lɔwa tɔ tɔ taa ké
taale hasi tɔcayale.

Na ń yele na sɔm sɔkpetuyu nyala tá tɔɔ.

21 Ye tu sɔɔwa tá Iso tɔɔ,
yaa tɔ sɔv tuη ke laav,

22 n taa kpisi pɔ nyɔm.

Mpi tɔ, n nyɔma pɔ tana mpi
pɔ we yulɔ lotu taa tɔyɔ.

23 Nyá tɔɔ ké pa kuyi-tuyu paa kuyaku ηku,
na pá lakana-tu isu pa pukuyuna heu ke takule tɔ.

24 Hai, Tɔcaa n tooki suwe?
Fe na ń kuli, taa lo-tuyu tam tɔɔ.

25 Pepe tɔɔ ké n sɔɔ tá wahala
na tá lanwakalle tɔɔ

na nn caaki tá nyɔnuyɔ?

26 Mpi tɔ tɔ hota tá lotu tɔɔ ké mɔsuyɔ taa ké.

Hai, kuli na ń waasi-tu.

27 Hεti-tuyu nyá kɔpantu tɔɔ.

45

Wulav akpayale yontu

1 Kolee yontu nti tɔ ké sɔɔloyu nyantu
na pá yookina cɔmɔη na tá we yonyoolaa
nyuyɔ tu yontunaa taa tɔyɔlɔ.

2 Tɔm kɔpantu haya ma taa ké si má yɔyɔti.

Wulav ke ma yoo ma yontu.

Maa yoo-tɔyi na caηɔm isu takɔlaya ηmaalɔ kɔpaη.

³ N tée apalaa tənaxa isentaa liu,
na ń yəxətəxəna canəm.
Iso koola-ŋ kɔpantu ke tam tɔw kɛ.

⁴ Yoolaa taa yoolu,
ləli nyá layate.

Nteyete nyá teu na nyá teeli.

⁵ Kpa nyá yoou keeke taa na nyá səsəntu,
na ń huli tampana tənuyu na ń seena acamaa tɔw.
Nyá ton í náná nyá kookalənaa səsaa taa.

⁶ Tɔ nyá nyəmə kusenɛɛ
na ń yaxa nyá kolontunaa nyama
na ń məŋna-weyɛ nyá tɛɛ.

⁷ Hai, Iso, nyá kumte we tam tɔw kɛ.
Tampana ke n tənəxi na ń təkəna nyá kawulaya.

⁸ N sɔla siyisuyu kɛ na ń kisi isayatu.
Pə tɔw kɛ nyá Iso ləsa-ŋ nyá taapalaa taa,
na pá pəli-ŋ kətəxa nim.

⁹ Na tulaalənaa waani waani səsəŋ ke nyá wontu tɔw.
Na lanhəlvmlɛ yonkpaama kuləxi,
nyá kutulun wei pa lapa canəm na tuun kela tɔ ɪ taa.

¹⁰ Awulaa pɛlɛa we kawulaya təyaya taa alaa taa.
Wulav alənyəŋ səŋa nyá ntəxəŋ tɔw
na í tɔwa wulanaa kɔpama.

¹¹ Ma pɛlɛ ke ŋkpaŋ ke teu
na ń keesi ɪse na ma tɔw.
Sɔw nyá yəlaa na nyá caa təyaya pə tɔw.

¹² Wulav ləsayə í suu-ŋ nyá teu tɔw.
Inəxəle nyá səsɔ, lunɪ-ɪ atɛ.

¹³ Tiii ɪcate nyəma mpa pa wɛna liyitee
na pá kəli lɛlaa tɔ,
paa pɛeki si ń huli-weyɛ pɛlɛɛ,
ɪlɛna pá ha-ŋ kvcəŋ.

¹⁴ Wulav pɛlɛ tewaya təkpa kɛ kawulaya təyaya taa.
Wontu nti pa ləvna wɔla təxɔ ɪ suuwa.

¹⁵ Pa səpa-təxi ŋmaləm payalɛ kɛ.
Ntəxi ɪ suuki na pɛlɛa su-ɪ na pá pona wulav kin.

¹⁶ Na pá suukəna-ɪ na kawilitasi ke wulav təyaya.

¹⁷ Hai, wulav, kuyaku nakvli nyá piya
í kpaɣa nyá cəsənaa kawulaya kumte,
na ń la-weyɛ antulinya təna awulumpiya.

¹⁸ Ama máá tɔsəxi nyá hətɛ ke paa waatu wei kɛ.
ɪlɛna yəlaa təna sənɪ-ŋ tam tɔw.

46

Pə təna pə tv Iso we tá waali

¹ Kolee yontu nti pa yookina nəxɔ kuyullaya na té we
yonyoolaa nyuxu tv yontunaa taa təxəlo.

2 Iso keɛle tá təcɔɔsɔle na tá nyɔɔyɔ tətɔle.
 Inəyɔle waasuyɔ ŋku ku lanəyi lanwakəlle waatu tɔ.
 3-4 Pə tɔɔ ké paa tetu ká sele
 na pɔɔŋ yɔɔləyi na í tiiki lɔm tɛɛ
 yaa lɔm hola kaləyi kəkɔte na á wasəyi
 na á kuləyi na á ciyitiyi pɔɔŋ, tu nyay.

5 Pɔyɔ nakəli ka wenna na ka lɔm heesəyi
 Iso icate nyáma lanje.

Isɔtaa Iso Sɔsɔ təcayale nanŋ nyənte nté.

6 Iso we tə taa ile pulɔpu u ciyitiyi-tɛ.

I ka waasi-tɛyɛ na pɔcɔ ilim lu.

7 Ye Iso kula i nɔyɔ tɔɔ piitimnaa tɛɛ suvki ké,
 na kawulasɪ náá seliyi,
 na sɔyɔntɔ náá píi tetu na tɔ yɔɔləyi na tɔ tiiki.

8 Ate na isɔtaa pə tɔ Tacaa we tá waali ké.

Yakɔpu Iso keɛle tá kəkentuyɔ.

9 I kɔɔ na í ná sɔyɔntɔ təma wena

Tacaa lapa tetu tɔɔ tɔ.

10 Inɪ i kuyɔna yooŋ nyɔɔyɔ ke hatoo antulinya tənasi tɔɔ,

na í pɛləyi pə tɔɔŋ na pə ŋmantasɪ,

na í wɔ kpaləŋ ke kəkɔ.

11 Iso si: Yəlaa í heesi yooɔ na pá cəkəna si ma ké Iso.

Má ŋmakələna tetu na tə piitimnaa.

12 Ate na isɔtaa tɔ we tá waali ké.

Yakɔpu Iso keɛle tá kəkentuyɔ.

47

I wiliti Tacaa wulav sɔsɔ

¹ Kɔlee yontu nti tə we

yonyoolaa nyɔɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

2 Yəlaa me má təna í wilitiyi,

na í maki niŋ taa ké tá Iso.

3 Mpi tɔ, pə təna pə tɛɛ suvkaɔna

Tacaa Isɔtaa Iso Sɔsɔ ké.

Inəyɔle tetu təna wulav sɔsɔ.

4 Inɪ i tɔyɔna tá niŋ taa ké yəlaa,

na í tɔ tá nɔɔheɛ tɛɛ ké piitimnaa.

5 Yakɔpu nyáma taya i sɔɔlaa

na í ləsi tá tetu na tá lanja heewa.

6 Kawilitasɪ na tutuyɔ wula ke

Iso Tacaa kpana i kumte tɔɔ.

7 I yoo Tacaa ke yontu.

Inəyɔle tá wulav, í samɪ-i.

8 Iso keɛle tetu təna wulav.

I samɪ-i na yontu kɔpantɔ taa kɔpantɔ.

9 Iso caya i kumte nanŋ nyənte tɔɔ ké

na í təkɪ piitimnaa tɔɔ ké kawulaya.

10 Piitimnaa awulumpiya sɔɔsa Apələham Iso yəlaa tɔɔ.
Mpi tɔ, ɪni ɪ tənna atɛ awulaa na pəsəlaa tənna
na ɪ təkɪ pa tənna pa tɔɔ kɛ kawulaya.

48

Wulav sɔsɔ ɪcatɛ
1 Kolee yontu ntɔ.

2 Tacaa kɛ sɔsɔ kɛ,
ɪ muna samtɔ tənna kɛ ɪ ɪcatɛ taa kɛ
ɪ pɔyɔ nanɪɪ nyənku tɔɔ.
3 Siyənɪ pɔyɔ ŋku ku tewaya
na ku heesəyi tetɔ tənna yəlaa lanja.
Ku wenna ilim ntəyənɪ tɔɔ kɛ,
ku taa kɛ wulav sɔsɔ ɪcatɛ wɛɛ.
4 Tacaa wɛ tɔ taa kɛ na ɪ kentiyi tɔ tɔɔ
na pɛ kəli tɔ kolunja tonɪ nyənka.

5 Awulaa kotaa na pɔ kuli Siyənɪ tɔɔ.
6 Pa nawa ɪcatɛ ɪnɛna sɔyɔntɔ
anaam kra-wɛ na pɔ tɔ casələ.
7 Mɔpɔyɔ sɔyɔntɔ tuta-wɛ na pɔ niki tənɛ ɪnəyi
seluyɔ ɪsu lɔlɔyɔ wɔsasɪ tutuyɔ ɔlv tɔ.
8 Yaa ɪsu ilim təlulɛ heelim
yɔkɔyɔ kpulənɪ sɔsɔɔɪ tɔ.

9 Nti tu nuwa kɔnu tɔ,
tɔ na-tɪ na tɔ ɪsəpələ
kɛ Tacaa pɔ tənna pɔ tɔ Iso ɪcatɛ taa.

10 Hai, Tacaa tɔ huɔ nyá kɔpantɔ təm
kɛ nyá təsɛɛɛ taa.
11 Iso nyá samtɔ nukɪ tetɔ tənasi taa kɛ.
Siyisuyɔ kɛ n tənəyi na n hɔləyənna nyá tonɪ.
12 Pa yɔɔləyi Siyənɪ pulaya taa kɛ,
na Yuta acalɛɛ nɔ́á wɛ aɪmaala taa kɛ
nyá tampana huɔlɛ tɔɔ.

13 ɪ tɔ na ɪ cɔɔ Siyənɪ ɪcatɛ taa
na ɪ kala ɪ tətənɪɛ kutulunɪ.
14 ɪ paasənna tɔ koloosi na sɪ tonɪ
na ɪ ká kɛɛsɪ mə piya sɪ:
15 Iso kɛɛɛ tɔ Iso kɛ tam tɔɔ.
ɪni ɪ ká tiikiyina-tuyɔ haləna tɔ səm.

49

Yɔlv səkɪ niɪ kakpasɪ kɛ
1 Kolee yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa taa tɔyɔlɔ.

2 Antulinya taa yəlaa mɛ,
mə tənna ɪ kɛ ŋkpanɪɪ.

3 Sɔsaa, na səkɔpema,
 na liyitee nyɔma,
 na konyɔntɔnaa me,
 4 ləmayasɛɛ tɔm ke ma yɔyɔtɔyi,
 na ma taa kɔmayasɛtɔ wɛna huwɛɛ ke sɔsɔm kɛ.
 5 Ma welisiyi teu ke ituule taa kɛ,
 na mǎ teləsəyi-te na cəmuyɔ.

6 Pepe tɔɔ kɛ maa tasa nyam ke wahala waatu
 ke saa wei ma kolontunaa ká ta-m
 na pá tɔyɔ-m wahala tɔ.
 7 Pa liyitee tuutuuma ke pa tɔ naani
 na pá hɔŋ pa ti na pa wɛnau katatɔlaya.

8 Ama pa taa nɔyɔlv feina tɔŋ si
 í ya Isɔ cɔlɔɔɔ ɪ tɔyɔntɔle weesuyɔ
 yaa ɪ mayamaya ɪ nyɔŋku.
 9 Yɔlv ləsaya kɔla liyitee,
 paa pǎ lá ɪsɛna nɔyɔlv kaa pǎsi ka yaru.
 10 Paa huɔki si paa fiti pǎlaav pa kaa si?
 11 Tampana tɔɔ, paa n kɛ nyɔntɔ yaa kumɛɛŋ,
 n ká si kɛ, na n yelina lelɔa ke nyá wɛnau.
 12 Paa pa hawa pa tɛtɔ ke pa hɔla
 pǎlaav tike ká tɛna na ku pǎsi
 pa tɔcayale tam tɔɔ nyɔntɛ.
 13 Yɔlv sɔsɔɔntɔ kaa sɔsɔsi ɪ weesuyɔ ke tayaɔlɔŋ.
 I we tɔnaya ke teitei kɛ ɪsu kpɔntɛ.
 14 Yɔlaa mpe pa tɔyi pa tɔyi naani
 na pá nyɔnɔyi pa kuyɔyɔtɔtɔ tike ke tampana nyɔntɔ.
 15 Iɛ mpi pa kɔŋ tɛɛsɔnau tɔyɔlv.
 Pu keeti-wɛyɛ ɪsu heeŋ
 na pá susi atɛtɔle taa
 na sɔm pǎsi pa tiikilu.
 Na pǎ siyisina-wɛyɛ pǎlaav tɔpɔŋpɔŋ na pa teu si.
 Atɛtɔle taa kɛɛ pa tɔcayale.

16 Ama Isɔ ká ya-m atɛtɔle taa tɔna,
 na í ləsi-m.
 17 Paa yɔlv wɛnau tɔŋna hukuyɔ na í suɔki tɔŋ
 nyá laŋɛ ɪ taa pɛli.
 18 I kaa kpɛnna pǎ taa pulɔyɔ ɪ sɔm wule
 na í pona atɛtɔle taa.
 19 Pǎyele ɪ yaakaya ɪ tɔyi
 leɛŋ nuɔlv kɛ na í wɛna ɪ ɪsɛ.
 Na í saŋ ɪ ti si pǎ tɔŋ teu.
 20 Paa na mpɔ, pǎ wɛɛ kɛ si,
 í polo timpɪ ɪ caanaa wɛɛ
 na paa naaki nyaalɔm tɔ.
 21 Yɔlv pǎsəyi na í wɛɛna sɔsɔɔntɔ,
 ye ɪ feina ləmayasɛɛ ɪ wɛɛki tɔnaya ke

teitei k e  su kp ante.

50

Is  k h si   hvvki   hvvle

¹ Asafi yontu.

Is  Toma t na tv Tacaa yaaki tetv t naya
p  krayav ilim t lule na p  t tule t .

² Siy h  cate nte t  tewa t kpataa t 
t  taa k e Is  teeki k k .

³ Ta Is  k h k e,
 le p  taya t pamm.

K k  we   n g  t  k e na k  niisiyi p  t na.
Heelim  sayam c na-  k e.

⁴ Is  hvvk na   y laa na
  yaa  s t nyv na tetv ke aseeta.

⁵ Is  si:   koti ma ny ma mpa
ma na-we t  p ela n g  si
paa nuna-m na p  l  p  k taya t .

⁶  s t nyv   y g ti si Tacaa m  ma siyisaa k e.
Mpi t , mayale hvvnlv.

⁷ Is  si: Ma y laa  seyeli ny ma   ke  kpanh
na ma kal na-me, ma k e m  Is  k e.

⁸ Maa kal na-mege,
 le p  taya ma k tas  t ,
  t  tu heesi-m s leye lavv,

⁹ ma kaa mv, maa caa m  lat c naa
yaa m  kpreeh tee p htvlv k av.

¹⁰ Mpi t , m  t nna hvv tv tee wontu t na
na pulas  taa ny tv t naya iyisi iyisi.

¹¹ Na p  sumas  t na,
ate wontunaa t na k e ma ny m k e.

¹² Paa ny g si we-m, maa p s gi.
Mpi t , antulinya na   ny m t na m  t nna.

¹³ Wulee ma t g  lat c naa nantv
na m  ny v p htvlv cal m na?

¹⁴ P  taya t g naya kvhav ke ma caaki.
Ama s etv ke ma p s gi.

  t h gi na   lak   s na
  ka suwa  s taa Is  S s  may  n s  t .

¹⁵ Na ye   we lavvak lle taa   yaa-m na m  waasi-me
na   tv-m teeli.

¹⁶ Maa p s  asayaa si:
  kal gi ma kiij na m  na-me t  n g  p elvyv t m
we m  n s  taa si p  waasi-mege we?

¹⁷  ena m  s yes gi-me na   nu ki
na   l ki ma t m.

- 18 ǀ tənəyi ɲmulaa tɔɔ ké,
na í sɔɔsəyi wasaŋkalənaa tɔɔ.
19 Isayatu ke mə nɔɔsi yɔɔtəyi
na u nyanɲna kaloolaya.
20 Na í cakɪ mə tɔɔntələnaa acaɣa,
na í kpeɲəyənə mə mayamaya mə newaa.
21 Mpi í lapa tɔɔlə,
na í huukɪ sɪ má su na?
Yaa í mayasəyi mə taa sɪ,
maa tən mə ɪkpatɛ.
Maa kuli mə tɔɔ ké
na má kuli mə acaalətu tənə tɔɔ na í ná.
22 Mə tənə mpa mə í sɔɔkɪ ma tɔɔ tɔ í ke ɲkraɲɲ.
Pə taa kɔɔ na má cəli-mɛ na nɔɔlə kaa waasi-mɛ.
23 Ma sɛɛtu nté wei ɪ kusəyi
ma nyuyv ke teu tɔ.
Na wei ɪ nukəna-m tɔ,
pɔntu ke ma waasəyi.

51

Sələmuyv sɪ pə husɪ isayatu

- 1 Tafiiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyuyv tu
yontunaa taa tɔɔlə.
2 Tə taa ké Tafiiiti keesəyi waatu wei ɪ na Ulii alv Pasepa pa lapa
Wasəŋkalətu, na lɔɔ kuyɔɔtutu teləsulv
Natan polo na í kaləna-ɪ tɔ pə təm.
Yontu ntəyələ sɪ:
3 Hai, lɔɔ, nyənɪ ma pətɔtələ ke nyá kɔpantu tɔɔ.
Husɪ ma kawalaya ke nyá suulu sɔsɔ tɔɔ.
4 Nyaali ma isayatu təkpatəkpatə,
husɪ ma təpəntələ na má wɛɛ tənəɲɲ.
5 Mpi tɔ, ma nyəma ma kawalaya tɔɔ,
ma naakɪ ma təpəntələ ke tam.
6 Nyá tike ke ma pəntənəa,
mpi tɔ, ma lapa mpi pə fɛɪ-ɲ teu tɔ.
N wɛna tampana ke timpi n huukəna-m tɔɔ,
n ta wakəli tiili.
7 Ma ké kawalaya tu ke hatoo kɔyanjku
ma too haɣa-m tɔɔ.
Isayatu taa ké ɪ lɔla-m.
8 Ama n caa ké sɪ tampana í wɛɛ ma lotu taa.
Tu ləmayasɛɛ ke hatoo ma taa.
9 Husɪ ma isayatu na má wɛɛ tənəɲɲ.
Nyaali-m na má kəli kponkpo mɔlɔm ke hɔlɔmuyv.
10 Keesɪ-m laɲhulɔmlɛ sɔsɔlə təm,
ɪləna ma wei ma laɲlə ka wakəlaa tətɔɔtɔɔ tɔ
tə hɔləmɪ təloiloɪ.

11 Κεεσι νιά ισε, τaa νyəni ma isayatu,
huusi ma təwakəllənaa.

12 Hai, Iso tu ma taa ké ləmayasəle nanη nyənte.
Layasi-m kufəlu na má nukəna-η na lotu kuləmtu.

13 Taa lə-m na má hatələna-η,
yaa n̄ ləsi nyá Feesuyu Nanηtu ke ma taa.

14 Mələna-m ma nyuyu yaru lanhuləmlə,
tu ma taa ké nunav ləmayasəle.

15 Uena má huli pəntəlaa ke nyá mpaan
na pá tənyəi na pá tayani keesuyu na nyá təə.

16 Hai, ma nyuyu yatv Iso, ləsi-m səm*fa* taa,
na má kpaələna lanhuləmlə ke nyá waasuyu təm. ^a

17 Tacaa kuli ma nəyə na má sa-η.

18 Ye nyá luyv ka we kətasi ma lapa-η.
Paa nsi kəkə lusa si təna tə si mayamaa,
n ta səli.

19 Hai, Iso kətaya ηka ka we-η teu na n̄ caaki təyole si
yulv lanje na i laakali i wakələna i isayatu.

20 La nyá kəpantu ke Siyəη nyéma
ke nyá pəeləe təə.

Na n̄ ηma Yosalem koloosi.

21 Waatu inəyi n ká səli kətasi nsi
n suwa si pá la-η tə, na nsi kəkə lusa si təna tə.
Uena pá la-η kətasi ke latəcənaa
ke nyá kətaya təlate təə.

52

Yulv wei i tv naani ké i wenav tə

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuyv tu
yontunaa taa təyələ.

² Tə taa ké pa keesəyi isəna
Itəm tv Toweki tayasa
Sayuli si Tafiiti pola Apimeleki tē.
Yontu ntəyələ si:

³ Ton tv nyá, n yələyəna nyá isayatu ke mpv suwe?
N ta nyi taa si Iso kəpantu we tam təə?

⁴ Nyá nsəmlə na ləη isi hənuyv,
na n̄ tvsəyəna ləlaa.

⁵ N səla isayatu na pá kəli kəpantu,
na n̄ caaki pəpətv na pá kəli tampana.

⁶ Na nyá lanje hēena təm təna nti tə wakələyi təyə.
Tə təna tə ké kəkəkəetv ké.

⁷ Pə təə ké Iso ká wakəli-η tam təə.
I ká ləsi-η nyá tē na i tēna,

^a 51:16 ləsi-m səm: Lələa hūuki si ntanyi yontu tv caa si Iso i cəpi-i yulvokole nte un̄ i lapa tə tə taa.

na í kpesi-η weesuγu nyáma te na í tóγoni-η.
 8 Siγisilaa ká na-ι na sόγontu kra-we.
 Paa woni-ι na pá tή si:
 9 Ye yulu kisa Iso ke kpoluyu tuyu
 na í ha ι tayı liyitee nna ι wakala lelaa na ι hiki tó,
 isana ι tēηna tóγole.

10 Ama ma we Iso tayaγa taa ké isu
 tuyu hetu nyēηku.
 I kupantu taa ké má ha ma tayı tam tóo.

11 Ma sanj-η tam tóo ké pə tēna mpi n lapa tó pə tóo,
 na má kraalayi nyá yalaa isentaa si,
 n ké kupaη.

53

*Yalaa kupama na pa Iso ke antulinya isayaw taa
 (Yontu 14)*

1 Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuyu tu
 yontunaa taa tóγolo.

2 Kumeleməη mayasəγəna ι taa si Iso fei.
 Yalaa mpe acaalətu ke pa laki,
 kupantu latu fei.

3 Hatoo isətaa ké Tacaa nyənəγəna ate yalaa
 si ι naaki si ləmayasεε tu nəγolu ι pεekəyi-ι?

4 Pa tēna pa yela ι mpaav ké na pá wakəli.
 Kupantu latu fei pa taa paa kulum.

5 Isayalataa mpe pa kaa nu.
 Pa pəsa ma yalaa isu tóγonaγa na pá təkí paa seeki-m.

6 Tənaγa paa selina sόγontu pəcə sόγontu fei.
 Iso ká kv mpa pa kuləyi ι tóo tə na í lə.
 Paa tóγo fεεε, mpi tó, Iso lə-we.

7 Hai, ma kooliyi ké si Iseyeli nyáma waasoyu
 í luna Iso puyu taa ké waatu wei
 Tacaa ká mēηna ι yalaa mpa paa kuuwa tó.
 Yakəpu luluyu nyáma Iseyeli nyáma ká
 ηmaaləna lanhuləmlε səsəole.

54

Konyontəγəlv yaaki si pá waasi-ι

1 Tafiiti yontu nti pa yookina sanjku
 na tə we yonyoolaa nyuyu tu takəlaya taa tóγolo.

2 Tə taa ké pa keεsəyi isəna Sifi nyáma pola
 Sayuli kin na pá tayasi-ι si
 Tafiiti ηməla pa tetu taa tó.
 Yontu ntəγəle si:

³ Hai, Iso, ya-m nyá hæte tɔɔ,
na ń hɔli ma tampana na nyá toŋ.

⁴ Hai, Iso nu ma kyɔɔtɔtu.
Ke ŋkraŋŋ na ń nu ma kusələmɔtu.

⁵ Mpi tɔ, kpai nyéma kula ma tɔɔ,
na pá sɔɔli ma weesuyu ləsuyɔ na mɔsɔŋ
pa paa feina-ŋ.

⁶ Ama nyaa waasəna-m,
nyayale Taca, na ń paasəɣəna-m.

⁷ Isayatu í məli ma kolontunaa nyɔɔŋ taa
na ń təkɪ pa nɔɔsi ke nyá tampana tɔɔ.

⁸ Maa la-ŋ kɔtaɣa na lotu kɔlɔmtu
na má sa nyá hæte.

Mpi tɔ, Taca n ké kɔpaŋ ké.

⁹ N fita-m nəɣəsɛɛ təna taa ké,
na má nyənəɣɪ ma kolontunaa kpisuyu.

55

Wei ɪ waali pa luwa tɔ ɪ sələmɔɣɔ

¹ Tafiiti yontu nti pa yookina saŋku na tɔ we
yonyoolaa nyɔɣɔ tu yontunaa taa tɔɣɔɔ.

² Hai, Iso ke ŋkraŋŋ na ń nu ma kusələmɔtu.

Taa kisi ma wiinau ke nuu.

³ Nu ma tɔm na ń cɔ-m,
nəɣəsɛɛ puɔna-m na má cɔɔki yem na má huɣutiɣi lotu.

⁴ Mpi tɔ, ma kolontunaa nyaasəɣɪ-m ké,
na asaɣaa náá ŋmakələɣɪ-m na pá mələɣəna
ma nyɔɣɔ taa ké wahala na pá we ma waali na pááná.

⁵ Ma laŋle wakəla səsəm ké,
na səm sɔɣəntu pu-m.

⁶ Sɔɣəntu səsəntu kra-m ké,
na má seliɣi.

⁷ Ma nyulaya isu ye maa wəna keŋ isu alukuku,
maa kula hɔntu na má hɛɛsi.

⁸ Maa sewa na má polo pooluŋ
na má caya timpɪ nəɣɔlv fei tɔ.

⁹ Maa sewa ləŋ ke kacuculaya
na heelim səsəɔm na má cɔɔsi.

¹⁰ Taca, líyítí ma kolontunaa, pá taa nuna təma.

Mpi tɔ, mɔsɔŋ na ɪyoosile tike ke ma naaki ɪcate taa.

¹¹ Yoou cɔɔkəna tɔ koloosi ke ilim na ahoɔ.
Kɔpəntəŋ na acilayatu suna tɔ taa.

¹² Yulɔkɔle we tɔ taa ké.
Pəyele ŋmiləm na tɔsɔɣɔ náá laŋəɣɪ.

¹³ Ye pu ké kolontu tɔkəna-m pə taa la-m pulv.
Yaa ye ma pata ka kɔlayana ma tɔɔ maa ŋmela-ɪ.

14 Ama ma na wei tə kaawa na ma tʉɣʉna-ɪ tɔɣɔ,
 ɪ ké ma taapalɔ na ma ceu ké.

15 Ma na-ɪ tu we təma na lelenj ké,
 na tá na samaa tə puki Iso təsɛɛɛ taa.

16 Səm í tuti ma kolontunaa,
 na pá tii atətəle taa na pa isɛ.
 Mpi tɔ, isayətɔ suna pa taa.

17 Iso ké maa wiina,
 na ɪnɪ ɪ ká waasəna-m.

18 Tanarj na ilim taa na taanaya ke ma wiiki
 na í nukɪ ma nəɣɔ.

19 ɪnɪ ɪ ká yana-m na í yele na má hɛɛsɪ.
 Mpi tɔ, mpa pa kuləyi ma tɔɔ tɔ pa we payale ké.

20 Iso wei ɪnɪ ɪ ké wulaw ke too tam tɔɔ tɔ,
 í nu na í pasa-we.

Yəlaa mpé paa layasəyi,
 pəcɔ paa nyaŋna Iso.

21 ɪ tu ɪ taapalaa mpa í na-we pa we lelenj tɔɣɔ ninj.
 Na í wakəli nəɣɔ ŋka ɪ ka pɛɛlaa tɔ.

22 ɪ nəɣɔ na lelenj ké isɪ tuŋ na ɪ taa na kəkɔ,
 na ɪ faacinaa tewa, ɪɛna ɪ taa na sapələsɪ.

23 Pɛtɪ nyá nəɣəsɛɛ tənaya Tacaa ninj taa, na í paasəna-ŋ.
 ɪ yeki sɪ siyisulu í cɛŋɪ.

24 Ama Iso n ká yele na yəlaa mpɛ
 pa tii pəlaaw tapɣyɔ tɛɛ.
 Yələkəlaa na ŋmulaa ná kaa haya
 pa pusi hɛkɔ na pəcɔ pá sɪ.
 Ama nyaya ma pɛta ma ti.

56

Konyəntəɣəlv pɛta ɪ tɔyi Iso

¹ Tafiiti yontu nti tə we yonyoolaa
 nyɣyɔ tu yontunaa taa tɔɣəlv.
 Yontu ntəyi pa yookina alukuku wei ɪ we
 pooluŋ tuŋ səsəŋ tɔɔ tɔ ɪ luyɔ.
 Tə taa ké Tafiiti kɛsəyi isəna Filiisi nyəma
 səŋsa-ɪ Katɪ tɔ pə tɔm.
 Yontu ntəyale sɪ:

2 Hai, Iso nyəni ma pətətəle, pa huluyɔ-m ké.
 Kuyɛɛŋ tənə pa yookina-m ké, na pá caaləyi-m.

3 Kuyɛɛŋ tənaya ma kolontunaa we ma waali.
 Pa we payale ké, na pá yookina-m.

4 Ye kuyaku ŋku səɣəntɔ í kpa-m,
 nyaya ma tɣyi naani.

5 Ma sarj Iso ké ɪ tɔm kuyəɣətɔtɔ tɔɔ,

na ma tu-ι naani na sɔχɔntu fei.
Pepeye yulu pəsəyi na í la-m?

⁶ Paa kuyaku ηkuyɔ pa tɔχɔ-m kunyɔη,
na pá huuki ma tɔɔ ké isayatu.

⁷ Pa lapa nɔχɔ kulɔmaga si pa ceηəyi-m na pá naasəyi-m
na pá huliyi ma ikpate ke paa timpi ma puki tɔ.

Mpi tɔ, pa caa ma weesuyɔ ləsuyɔ tɔ.

⁸ Pa kaa pəsi pa fitina isayatu nti pa laki tɔ.
Hai, Isɔ, peti yɔlaa mpɛye ate na pááná.

⁹ N tɛma ma təkpaalətu mpaaw ke cekənav
suu ma isəlɔm ke nyá tɔnɔyɔ huluɔyɔ taa.

Nmaa pə tɔm ke nyá takəlaya taa.

¹⁰ Ye ma mapa kapuka na nyá tɔɔ,
ma kolontunaa ná mələyənə pa waali ké,
ma nyəma si Isɔ nyá, n we ma tɔɔ.

¹¹ Ma san Isɔ ké ι tɔm kuyɔχɔtutu tɔɔ.

Ma sama Tacaa ke ι tɔm tɔɔ.

¹² Inəyi ma laki naani, maa nyaηna pulɔ.
Pepeye yɔlaa pəsəyi na pá la-m?

¹³ Hai, Isɔ pə wee si má la isu ma suw nɔχɔ tɔ,
ɔe nyana tɛmlɛ kɔtaya ke maa la-η.

¹⁴ Mpi tɔ, n waasa-m sɛm taa ké,
si ma tɔ nyá isentaa ke weesuyɔ nyáma nyaaləm taa.

57

Tafiiti sələməyi isɔtaa Isɔ Sɔsɔ
(Kvkalətu 8-12: Yontu 108:2-6)

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuyɔ tu
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa kv tɔχɔlɔ.

Tɔ taa ké Tafiiti keesəyi isəna ι sewa Sayuli na í
ηmeli kəkpaɔmuyɔ puuyɔ taa tɔ pə tɔm.
Yontu ntəyɔle si:

² Hai, Isɔ nyənɔ ma pətɔtəle yoo,
nyənɔ ma pətɔtəle.

Mpi tɔ, nyá kin ke ma pɛəkəyi ma təcɔsəle.
Maa ηmeli təna, na n kenti ma tɔɔ,
haləna wahalanaa panɛ pá tɛ.

³ Isɔtaa Isɔ Sɔsɔ ke ma yaaki.
Imɔ ι lapəna-m pə təna.

⁴ I ká waasi-m na hatoo isɔtaa,
na í liyiti wei ι tɔ ma waali tɔ,
na í la-m ι kɔpantɔ.

⁵ Mpa pa hekv ma wee tɔ
pa tɔki yɔlaa ké isu tɔyɔlasɔ.
Pa kela seηtaa ké isu ηmantaasi na nyəma,
na pa nsəmlɛ na lɔη isu layate.

6 Hai Iso, nyá səsəəntu í kəli isətənyu ke kuluyu,
na nyá teu na tetu təna təə.

7 Paa hula puuyu ke ma mpaav taa ké,
na ku lumsu-m.
Uena pá nyi-m katəka.
Ama kulbmaa mpe pa hotina ka taa.

8 Hai Iso, ma nyəə ton,
maa sa-ŋ na má puyl-ŋ.

9 Ma ləsayə, fe,
ma əmuyu na ma saŋku í fe,
maa fe na páco pá nyaali.

10 Tacaə maa sa-ŋ yəlaə taa,
na má puyl-ŋ piitimnaə taa.

11 Mpi tə, nyá kəpəntu səsəəntu tapə isətənyu ké,
na nyá teu náá tēe isəŋmuntə təə.

12 Hai Iso, kpaasi nyá təxi isətənyu təə,
na nyá teeli na tetu təna taa.

58

Iso we tetu təə na í huəkəna

¹ Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuyu tu
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:
Taa ku təyələ.

2 Yəlaə me sum taa ké í ká huləna tampana na?
Mpuyu í təŋxi siyisuyu na í huəkəna?

3 Təfaə ke í lakəna isayatu ke tetu təə,
na í laki mvsəŋ.

4 Hatoo asayaa həəv tēe ké pa wakəlaə,
na pəpətənaə náá leki na páco
pa luki pa toonaə lotu taa.

5 Pa we sətə ké isu tumaa,
yaa isu paasəle ntam wei i təkəxi ŋkpaŋ tə.

6 Isu paasəle nte ti nukı tsv yontu tə,
paa təwaa taa aka.

7 Hai, Iso holi pa kela ke pa nəəsı taa,
Tacaə yəki təyələsi tamaşı.

8 Pá muki yem isu lum kpenyuyu tə.
Ye pa tə nəyələyü nyəmə, á pəsi kpeɛ.

9 Pá si na pá yəəli yem isu atantaab.
Na pá wēe isu pə hələsyu pəyayə,
na ká tá keesi ilim tə.

10 Pa səwá tui kaa la hətu,
na páco Iso kpeşı-i isu kacuculayə,
paa a wəlaə yaa á na a lum, pə ta ku pulv.

11 Yulɔpaŋ laŋle ká hulɔmɪ
waatɔ wei Iso ká leeti asayaa tɔ
ɪnɪ ɪ ká tɔ pa calɛm taa.

12 Waatɔ ɪnɛyi yɛlaa tɛna ká tɔ si:
Yɛlaa kɔpama wɛna pa kasɛyaya,
Iso wɛ atɛ na í huukɛna.

59

Iso waasi-m mpa paa caaki-m tɔ pa niŋ taa

1 Tafiiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa nyɔɔɔ tu
yontunaa taa na pá yaaki-ti si:

Taa kɔ tɔɔlɔ.

Tɔ taa ké Tafiiti keesɛyi isɛna Sayuli tilaa si
pá feŋ ɪ tɛyaya na pá kɔ-ɪ tɔ.

Yontu ntɛɔlɛ si:

2 Ma Iso waasi-m ma kolontunaa niŋ taa,
kenti ma tɔɔ ké mpa paa caa-m tɔ pa tɔɔ.

3 Waasi-m mpa pa pɛɛkɛɔna-m isayatu tɔ pa niŋ taa,
ya-m yulɔkɔlaa mpɛ pa nɔɔ taa.

4 Asayaa mpɛɔlɛ na pá cɛŋɛyi-m,
yulɔkɔlaa mpɛ pa caa pa tii ma tɔɔ ké.

Tacaa anɪ ma ta la isayatu natɛli,
pɛɔlɛ ma ta sekɪ ma kɔlapɛlɛ.

5 Paa na ma ta la pulɔ tɔ,
pa kɔakɛyi sewa na pá taɔanɛyi pa ti.

Hai, Iso fe na í kɔɔ ma kiŋ na í ná.

6 Tacaa atɛ na isɔtaa pɔ tu,

Iseɔlɛ Iso nyá,

kɔli na í waasi-m mpa pa ta nyɪ-ŋ tɔ pa niŋ taa,

kisina waali lulaa mpɛɔlɛ nyá kɔpantu.

7 Paa taanaya ŋkaya pa kɔŋ
isu hasɪ tintiyile.

Pa casɛyi kapusi na pá cɔɔkɛna ɪcatɛ.

8 Isayatu suna pa nɔɔsi taa tɔpam,

na pa kɔyɔɔɔtɔtɔ wɛ isu layalɛɛ.

Pa tɔŋ si awe ká nuuna pa tɔm?

9 Ama Tacaa nyá wonjiyi-wɛɔlɛ,

na í paakɛna mpa pa ta nyɪ-ŋ tɔ pa tɛna.

10 Paa pa tɔŋ ká wɛɛ isu cɛnɛ na lé,

Iso nyɔɔlɛ ma kentulu.

11 Ma Iso kɔpaŋ n ká kɔɔ ma cɔlɔ,

na í huli-m ma kolontunaa na pá wakɛla-wɛ.

12 Taa kɔ-wɛɔlɛ lɔŋ,

na pá kɔɔ na ma yɛlaa sɔɔ nyá tɔŋ tɔɔ.

Ama ciyiti-wɛ na tɔŋ ilɛna í pɛti-wɛ.

Taɔaa, nyayale tá kúkentuyú.

¹³ Pá kula pa nɔyɔ tɔɔ te, pa wakələna-ŋ ké.

Pa mayamaya pa kalampaaní katəka í kpa-wɛ.

Mpi tɔ, kútyu na kaloolaya tike ke pa laki.

¹⁴ Kpiisi-wɛ na pááná na pá taa tasa-wɛyɛ nau.

Ŋɛ antulinya tana ká nyí sí

Isɔ Sɔsɔ wɛ Isɛyɛli taa.

¹⁵ Paa taanaya ŋkaya pa kɔŋ ísu hasí tintiyile.

Pa casəyi kapusi na pá cəəkəna ícate.

¹⁶ Na pá pɛəkəyi paa timpriyi tɔyɔnaya.

Pu takí-wɛyɛ teu ilena pá suu mɔla.

¹⁷ Maa sa nyá toŋ ké,

na ma kpaali nyá kúpantu ke tananɔ tɛɛ.

Mpi tɔ, n ke-m təcəsəle toŋ nyəntɛ ké

na ma kentulu ke lanwakəlle waatu.

¹⁸ Maa sa ma kentulu nyaya.

Hai, Isɔ nyayale ma təcəsəle,

ma Isɔ nyá kúpantu wɛ sɔyɔntu.

60

*Isɔ nukí í yəlaa mpa pə kəlaa tɔ pa wula
(Kvkalətv 7-14: Yontu 108:7-14)*

¹ Tafiiiti yontu nti í yooná

səŋku sí í sɛyɛsəyɔna tɔyɔlɔ.

² Tə taa ké Tafiiiti kɛɛsəyi isəna í yooná

Silii nyáma mpa paa wɛ Mesopotami

na Sopa pə tetu taa tɔ.

Pa mələya kpente ilena Sowapí náá kú Itəm tetu

yoolaa ke iyisi naanɔwa na naaleyɛ (12.000) təm tetəkəle taa.

Yontu ntəyale sí:

³ Hai, Isɔ, nyá lɔna-tu na tɛ yá yem yem.

Hɛɛsí nyá pááná na ní mənna-tu.

⁴ N ciyita tetu na tɛ yá pɔyɔlɛɛ,

nyala-yɛ, tɔfɔ tɔ tɔŋna seluyú ké.

⁵ N mayasa nyá yəlaa tá na toŋ,

na ní caali-tu na tɛ nyɔɔ sɔlvɔm kúvkúvɔm.

⁶ N hɔla nyá kúpama ke yaasi wei pá nawa,

ɔlɛ pa se kolontu nyəamá kútətɔna tɔ.

⁷ Hai, cɔ-tu na ní kɔɔ tá waasɔyɔ,

ilena ní yá nyá kúvəllaa tá, na nyá toŋ.

⁸ Isɔ yɔyɔta í təsɛɛle nanɔŋ nyəntɛ taa sí:

Maa tɔyɔna akaitu.

Maa tala Sikem ícate,

na má faya Sukəti tetəkəle ke hɔyɔlɔŋ.

⁹ Má tənna Kalaati na Manasee.

Ifəlayim kɛɛ ma yooú kahuka.

Yuta kele ma kawulaya kpatuyv.

¹⁰ Mowapv kele tiyaya nka ka taa ma sɔɔ lom tɔ.

Maɔ lɔsi Itɔm tɔɔ kɛ aseeta
na pɛ huli si mɔ tanna-i.

Maɔ yaya yooi kakiisasi ke Filiisi nyɔma tɔɔ.

¹¹ Awe kɔ pona-m Itɔm na i cele-m
pa kolunja icate?

¹² Ye pɛ taya Iso nyɔ, awe?

Pɛyele nyɔ lɔ-tv, n fei tɔ yoolaa waali.

¹³ Kɔɔ n sɛna-tuyv tɔ kolontu tɔm taa.

Mpi tɔ, yɔlaa waasuyv kɛ heelim ke yem kɛ.

¹⁴ Ye Iso n we tɔ waali tɔ laki akanaa kɛ.

Nyaa nanɔtɛna tɔ kolontunaa.

61

Ma sɔɔla nyɔ tɔyaya taa cayale ke tam tɔɔ

¹ Tafiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuyv tv
yontunaa taa na pɔ yooki-ti na sanɔv tɔɔɔɔ.

² Hai, Iso nu ma wula,
na n kɛ nkpanɔ na ma kusɛlɛmvtv.

³ Ye pɛ kɔma na mɔ kpisi,
paa ma we tetv tɔnaya,

isu ma yaa-n si n waasi-m.

Pona-m tɔcɔɔsɛle nte ma kaa pɛsi na mɔ tala tɔ.

⁴ Mpi tɔ, nyayale ma kentulu,
na ma kolunja icate ke kolontu kin.

⁵ Nyɔ tɛɛ ma caa cayav ke tam tɔɔ,
na mɔ cɔɔsi nyɔ tɛɛ.

⁶ Mpi tɔ, hai, Iso nyɔ nukɛna ma koolee
na n haaki-m mpa pa nyanɔna-n tɔ pa kpancoou.

⁷ Kpaasi wulav weesuyv na iso,
na i pusi tayali na pɔ polo lɔlvɔ loosi loosi.

⁸ I weɛ kawulaya kumte tɔɔ kɛ tam tɔɔ,
na nyɔ kupantv waasɔyi-i.

⁹ Iɛ maa puyvli nyɔ hɛte ke tam.

Na mɔ lɔ isu maa suv nɔɔv tɔɔv paa kuyaku nkɔ.

62

Ma weɛ Iso kɔnkɔn taa tɔpamm

¹ Tafiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyuyv tv
yontunaa taa isu Yetutv kɛesuyv tɔɔɔɔ.

² Iso kɛ ma pɛta ma ti.

Iɔi i kin ke ma nyuyv yapv lukɛna.

³ Inɔɔɔɔle ma kukpamuyv na mɔ tuyv-i kpoluyv
ma nyuyv yapv ntɛ, na ma kolunja icate.

Puluvu u cenlaxi-m i kin.

⁴ Pālee kē mā tana í ká yele krentovu
na í huliyi yulu sí í kyvu-i?

Isu kolunja weelovu tō,
yaa kalaa wei i seliyi tō?

⁵ I krenta nōvo sí í tusi-i i tōcayale sōsōale taa.

Pōpōtu we-meve teu kē,
mā nōosi kē í kooliyina kōpantu
na mā lotu taa na mpusi.

⁶ Iso kin tike ke maa pēeki hēsovu.

Mpi tō, inu i yekina na má teelaxi.

⁷ Ināvale ma kōkramovu na má tūyi-i kpolovu.

Ma nyovu yavu nté,
na ma kolunja icate.

Puluvu u cenlaxi-m i kin.

⁸ Iso yakana ma nyovu na í tūvu-m teeli.

Inu i kentiya na mā tō na toŋ,

Iso kele ma kpolovu tōtōle.

⁹ Hai, yālaa me, í pēti-i mā tūyi paa waatu wei,
na í tūi-i mā lotu,

Iso kele tá kpolovu tōtōle.

¹⁰ Tampana tōo,

yālaa tōm cēkēnav we kate kē,

pa we kē isu ileemāŋ.

Pa tana pa fei yun ke sanāya tōo.

¹¹ I taa ha mā tūyi mōsōŋ taa,

i taa teeli wēnav mpi pa lēkēna toma tō.

Paa wēnav hukiyi, i taa cēla-wāyi mā ti.

¹² Iso yōvōtaa na í leli na má nu sí,

ināvale toma tō.

¹³ Tācaa nyá tike nté kōpan

na í felaxi paa wei isu i lapa tō.

63

Iso kōpantu kēla weesuyu ke teu

¹ Tafiti yontu nti tō we yonyoolaa
nyovu tō yontunaa taa tō.

Tō taa kē Tafiti kēesa i cāyale tōm ke Yuta wulav tetu taa.

² Hai, Iso, nyāvale ma Iso,

ma pēekaxi-ŋ kē,

ma lōsaya nyulaxi-ŋ kē,

na má teŋ taasi ke nyá tōo kē wōlaya

tetu nti tō taa lom fei tō.

³ Nyá tēyāya taa kē ma nyāna-ŋ teu

na má ná nyá toŋ na nyá teeli.

⁴ Mpi tō, nyá kōpantu kēla weesuyu ke teu.

Maa kpaali nyá samtu.

⁵ Nyaga maa see ma weesuɣu tɛna,
na mǎ sɛlɛmɛyɛna nyǎ hɛtɛ.

⁶ Maa haɣa kɛ ɪsu ma tɔɣɔ nim tɔɣɔnaɣa kupaŋka.
Iɛna mǎ yoo-ŋ yontu na laŋhɛlɛmlɛ.

⁷ Ye ma hɛntaa, ma tɔɔsɛɣi nyǎ tɛm kɛ,
na ma maɣasɛɣi-tɔɣi ma taa kɛ ahoo tɛna.

⁸ Nyagale ma waasɔlv, ma laŋle hɛɛna
nyǎ keŋ ɪsotom taa caɣale.

⁹ Ma tamsɛna-ŋ kɛ na luɣu kulɔmɔɣu,
nyǎ toŋ waasɛyɛna-m.

¹⁰ Mpa pa lɔki ma weesuɣu lɛsɔɣu tɔ,
pǎ wakɛli-wɛɣɛ lɔŋ na pǎ sɔsi-wɛɣɛ tetu lumaŋ taa.

¹¹ Pǎ ku-wɛɣɛ ɪsɛɣakɔɣu na pǎ waasi taale hasi.

¹² Iɛna wulav nǎǎ yɔɔlɛyɛna Iɔɔ.

Wei ɪ ka tuuna Iɔɔ hɛtɛ tɔ pɔntu kǎ sami-ɪ kɛ.

Mpi tɔ, pu tǎki pɔpɔtɔnaa nɔɔsi.

64

Iɔɔ kɛla nsɛma asayɛɛ

¹ Tafiti yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyɔɣu tɔ yontunaa taa tɔɣɔlv.

² Hai, Iɔɔ nu ma nɔɣɔ ke waatu wei ma mɛlɛɣi tɔ.

Kenti-m kolontu wei ɪ nyaasɛɣi-m tɔ.

³ Fiti-m ɪsɛɣatɔ nti asayaa tayaŋa ma tɔɔ tɔ,
na ń hatɛlɛna-m nti yɛlaa wakɛllaa maɣasɛɣi ma tɔɔ tɔ.

⁴ Pa nɔɔsi na lɔŋ kɛ ɪsu layatɛ nte pa salaa tɔ,
na pa tɛm ɪsɛɣatɔ wɔki ɪsu nyɛmǎ.

⁵ Yɛlaa kɔpama ke pa tɔɔki pa nyɛmǎ ke mukaya.

Paa heeliɣi-wɛ na pǎcɔ pǎ tɔ-wɛ,
pǎcɔ sɔɣɔntu fɛi-wɛ.

⁶ Pa kaasɛɣi pa tɔɣi pa ɪsɛɣatɔ tɛmlɛ taa kɛ,
na pǎ maɣasɛɣi ɪsɛna paa nyi pa katɔsi tɔ,

na pǎ tɔŋ si nɔɣɔlv kaa na-si.

⁷ ɪsɛɣatɔ ke pa maɣasɛɣi.

Na pǎ tɔŋ si tǎ sɔɔlv puwa.

Tɔ tɔwa mpi tu la tɔ pɔ pɛlɛ.

Yɔlv lotu wɛ lumaŋ kɛ.

⁸ Iɛna Iɔɔ nǎǎ tɔ-wɛɣɛ nyɛmǎ,
na ɪ yaya-wɛɣɛ kpakpaa.

⁹ Pa kɔyɔɣɔtɔtɔ huna-wɛ,
pa tɛna mpa pa naaki-wɛ tɔ
pa kpɛɛtɛɣi nyɔɔŋ.

¹⁰ Sɔɣɔntu kpa yɛlaa tɛna
na pǎ kpaalɛɣi mpi Iɔɔ laki tɔ,
na pǎ cɛkɛyɛna ɪ kulapɛlɛ hɔwɛɛ.

11 Siyisilu í yə̀ələna Tacaá na í tɔyɪ-ɪ kpulɔyɔ.
Pa təna mpa pa təŋɔyɪ tampana tə pá sa pa ti.

65

Isə mɔnaa si pá samɪ-ɪ

¹ Tafiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa
nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlə.

² Hai, Isə, tu sa-ŋ Siyɔŋ taa ké na naani,
na tɛ lá ɪsu tə suw tá nɔɔsi tə.

³ Nyá nukəna sələməŋ.

Nyá cələyɔ yələa təna ká kɔɔ.

⁴ Tá kawalaya tɛɛ-tɔyɔ tɔŋ ké.

Ama nyaa husəna-kɛ.

⁵ Lelɛŋ nulɔ ntɛ wei n ləsaa na ní yaa
si í caɣa nyá tɔyaya taa ké nyá ɪsentaa tə.

Tu tɔyɔ nyá tɔyaya nanŋ nyəŋka taa kɔpantɔ na tɛ haya.

⁶ Tá nyɔyɔ yátɔ Isə nyá kɔpantɔ tɔɔ ké
n nukɪ tá kusələmɔtɔ,

na ní laki-tɔyɔ kəkələ nyəmnaa.

Nyaya tɛtɔ na lɔm pə tənasi yələa tɛɛləyɪ.

⁷ Isə nyá suna pɔɔŋ na nyá tɔŋ,
na ní suu nyá tɔyɪ toma.

⁸ Na ní hɛɛsəyɪ tɛŋku na ɪ hola pa kəkɔtɛ,
na yələa nyəntɛ tɔtɔ.

⁹ Antulinya tənasi tɔɔ nyéma ná
nyá kəkələ nyəm na pá nəɣəsəyɪ,

na lanhɔləmɛ náá kɔyɪ ilim

tətɔlɛ na pə təlɪlɛ nyéma.

¹⁰ N paasəna tɛtɔ na ní yelɛ na tɛv nu-tɔyɪ sɔsɔm,
na ní kaa-tɔyɪ kɔpantɔ na lɔm su Isə lɔɔŋ.

Na ní yelɛ na tɛtɔ wɛɛ mɔsɔŋ

kɛ teu na tɔyɔnaya náá laki.

¹¹ N yɔyɔləyɪ lɔm kɛ awasa na ní yəkəyɪ tampaya,
n yeki na tɛv nu na pə hɔv,

na ní kooli kɔpantɔ kɛ pə məhoo.

¹² N kusəyɪ pənaya nyɔyɔ na nyá kɔpantɔ,
na kɔpantɔ kpɛŋ nyá mpaav taa.

¹³ Tɛv nuwa wɔlaya tɛtɔ,
na pulasi lanɔ náá hɔləmɪ.

¹⁴ Kələkəŋ waasa tətɔyɔlɛ,
na kɔtɔyɔv náá nyala tɛtɛka taa.

Lanhɔləmɛ kakiisasi na yontu nukɪ.

66

Waasɔlv Isə samtv

¹ Yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyɔyɔ tɔ
yontunaa taa tɔyɔlə.

Ate yəlaa mé,
má təna í wiliti Iso na laŋhulómle.

² I yoo i həte samtu yontu,
na í tv-i teeli na má samtu.

³ I heeli Iso si:
Nyá təma ke səsəəna.
Kolontunaa naaki nyá toŋ səsəəŋ,
lɛna pá yeki kalampaanu.

⁴ Tetu yəlaa təna hənta nyá nəəhɛ tɛ kɛ,
na pá yooki laŋhulómle yontu na pá saŋ nyá həte.

⁵ I kəə na í ná Iso təma,
i lakasi ke səsəənsi kɛ.
Yəlaa taya i laki-si.

⁶ Iso yelaa na tenku lum nyəə,
na pá yele tetu puɣulaya na yəlaa tə nəəhɛ.
Tənaɣa tá laŋa həəna-i.

⁷ Iso toma ke i ŋmakələna tam təə.
Na í feŋɣi piitimnaa na i ɪsɛ
si təə kullaa í taa tasa i təə kɛ kvlvɣv.

⁸ Yəlaa mé í sa tá Iso,
í samu-i na má nəəsɪ nu.
⁹ Iso haana-tvɣv weesuɣu,
na í kentiɣi tá təə si pá taa co-tv.

¹⁰ Hai, Iso, nyá mayasəna-tv na í tayanu-tv,
ɪsu pa wəkɣv liyitee nyəɣəlɣv si kv té tə.

¹¹ Iso n yelaa na wahala mayana-tv,
na í yele na laŋwakəlle kəli-tv.

¹² Iso yelaa na yəlaa təɣə tá təə,
tə təma kəkə na lum pə taa.
lɛna Iso ŋ ləsi-tv na ŋ tana-tvɣv tɛpante taa.

¹³ Maa sʊna nyá təyaya ke kətasi
nsi kəkə lusa si təna tə,
na má lá nəəsɪ nsi maa su-ŋ tə.

¹⁴ Nsi maa kula nəɣə ke ma wahala waatu na má su tə.

¹⁵ Maa la-ŋ kətaya ŋka kəkə lusa
ka təna təɣə heeŋ nim nyəŋ,
na iwaəŋ,
na latəcɛnaa na pəŋtvlvŋ.

¹⁶ Mə təna mpa me í nyaŋna Tacaə tə,
í kəə na má keəsɪ-mɛɣɛ mpi Iso lapa-m tə.

¹⁷ Ma mapa kapuka na Iso təə na ma nəɣə,
na má samu-i na ma nsəmle.

¹⁸ Ye ma taa ka wɛ ɪsayatv
Iso taa nuuna-m.

¹⁹ Ama Iso nuwa ma nəɣə
na í kɛ ŋkpaŋŋ na í nu ma wiinau.

²⁰ Iso kɛlɛ səsə,
i ta lə ma sələmvɣv,

pəyele ɪ ta pɛ-m kʊpantʊ.

67

Yəlaa tənə í sa Iso

¹ Yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyʊyʊ tʊ yontunaa taa na pá yookina saŋkʊ tɔyɔlɔ.

² Hai, Iso nyənɪ tá pətətəle na ń kooli-tʊyʊ kʊpantʊ, nyá isentaa teu í ná tá tɔɔ.

³ Ƙɛna pá nyɪ nyá mpaan ƙɛ tetʊ taa, na pá hʊli nyá nyʊyʊ yapʊ tɔm ƙɛ piitimnaa tənə.

⁴ Hai, Iso, yəlaa í sa-ŋ, pa tənə pá tʊ-ŋ teeli.

⁵ Piitimnaa laŋa í hʊlʊmɪ na pá ŋmaali. Mpi tɔ, siyisuyʊ ƙɛ n tənɔyɪ na ń hʊkəna yəlaa, na ń tiikiyi piitimnaa ƙɛ tetʊ taa.

⁶ Hai, Iso, yəlaa í sa-ŋ, pa tənə pá tʊ-ŋ teeli.

⁷ Tetʊ lʊla tɔ kʊlʊlʊm. Ta Iso kooliyi-tʊyʊ kʊpantʊ ƙé.

⁸ Iso kooliyi-tʊyʊ kʊpantʊ, na antulinya tənasi tənə yəlaa nyaŋna-ŋ.

68

Iso akaitʊ yontu

¹ Tafiiti yontu nti tə wɛ yonyoolaa nyʊyʊ tʊ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Iso kʊli na nyá kolontunaa ya yem. Mpa paa caaki-ŋ tɔ, pá se nyá isentaa.

³ Yele na asaɣaa mpe pá saali yem ƙɛ Iso isentaa, isɪ nyɔɔsi salʊyʊ tɔ, yaa isɪ keetu hookuyʊ kəkɔ taa tɔ.

⁴ Ƙɛna siyisilaa laŋa náá hʊlʊmɪ na pá ŋmaali.

⁵ Iyoo Iso ƙé yontu na í sa ɪ hətɛ, í hɛɛ-ɪ mpaav, ɪnɪ ɪ faɣana tetɛka taa na í kɔŋ. I hətɛ nté Tacaɔ, í yɔɔli ɪ isentaa.

⁶ Inəɣələ suluwaa caa, na leelaa paasənɩ. Mpyʊyʊ Iso wɛ ɪ tɛɔyale nanŋ nyəntɛ taa tənə.

⁷ I haaki katayalasi ƙɛ tɛɛsi, na í yeki na saləkətʊnaa hɛɛsəyɪ. Asaɣaa tike ƙɛ ɪ yeki wʊlaya taa.

⁸ Hai, Iso, waatʊ wei n lu nyá yəlaa nɔyɔ tɔɔ tɔ, waatʊ wei n tɛɛ pa lɔlɔ ƙɛ wʊlaya tetʊ taa tɔ,

⁹ tetʊ selaa ƙé, na isətənʊyʊ pəsi lʊm. Sinayi pʊyʊ sela Iseyeli Iso nyá, nyá isentaa.

¹⁰ Hai, Iso, n yelaa na tɛv kʊpaŋkʊ ni, na ń mənna nyá kpancoou ŋku ku tɛma tɔ.

11 Hai, Iso, nya yalaa lapa pa tacyale ke tetu taa.
Lonte nteye n tayana wahala nyoma ke nya kupantu too.

12 Tamuyu ke Taca yagotaa.

Tam kupantu kontaa na ke kpekale sosole.

13 Kolontunaa awulaa kpekale tu casale.

Ilena alaa mpa pa we tayaga to pa tala wontu kukukuutu.

14 I ka hanti ma cacakaj tee na i heesayi,

na liyitee waasa alukuku ken too,

na wola kupaj waasa i huntu too*fa*^a

15 Waatu wei Toma tana tu yasa awulaa ke tetu taa to,

tetu huluma ke isu kpronkrontu.

16 Hai, Pasaj pyu ke Iso nyanku ke,

na ku hela tam payale.

17 Pepe too ke pyu kuheluyu laki isesemle,

ke nku Iso lasaa si i ka caya tam too to?

Tayaga Taca ka caya halana tanaga.

18 Iso wena yoo keekena ke iyisi iyisi ke,

Taca we pa heku, na Sinayi naa we Iso tasele taa.

19 N kpejna yalaa mpa pa kpara to na n kraana,

yalaa ke pa lapa-n kucuu*fa*.

Too kullaa mayamaya ka caya nya kin.^a

20 Taca kele sos ke paa kuyaku nku,

inu i paasaxanana tu na i waasayi-tuyu

saa wei pa nmakelayi-tu to.

21 Iso ke wei i waasayi-tu toyu.

Taca Iso inu i wenna toma si i fiti-tuyu sam taa.

22 Ama Taca ka yaki i kolontunaa nyooj,

i ka yaki mpa pa we isayatu taa to pa nyumpogolasi.

23 Taca yagotaa si: Maa lasi

ma kolontunaa ke Pasaj pyu taa na ma kana.

Maa lasi-weye tenku lom tee na ma kana.

24 Na n felu pa calam taa ke nohe,

na nya hasi toyu-we.

25 Hai, ma Iso, ma wulav,

pa nawa nya cana ke nya tayaga taa.

26 Yonyoolaa nte nyo too,

pa waalayi wontu mataa,

heku taa ke alopiya mpa pa maki akilimisi to.

27 I sa Iso ke takotilena taa.

Iseyeli luluj nyoma me i sa Taca.

28 Ma tanuyu Pencamee kpekale nte ma nyo tu,

na pa kaasi Yuta na Sapuluj na Nefatali pa awulumpiya.

29 Ma Iso caa ke si i wee toj.

^a 68:14 Loonja kane ka nuu we kate. Ile lalaa hukki si Iseyeli nyoma ile, alukuku kele Iseyeli na wola na liyitee nna a tee kaka ke mpv to, a hulayi pa akaitu. Wennav nku yoolaa kuuki tayoole taa to. ^a 68:19 kucuu: Lelaa na hukki si pa huwee nte si pa ha Iso ke kucooj. Loonja kane ka huwee we kate.

Hai, Iso, sɔɔsi tonj ke mpi n lapa-tu tɔ.

³⁰ Nyá taseele taa ké n wee,

na ní tɔki kawulaya ke Yosalem tɔɔ.

Awulaa ká kɔna-ŋ kucɔɔŋ.

³¹ Nyaaŋsi Icipiti wei i ké sɔsɔncaasi tee wontuyu tɔ.

I we ké isi latɛcɛnaa kalɔku na í ŋmakɛlayi yɔlaa.

I pasa i ti na í haaki-ŋ liyitee nyɔyɔtu.

³² Sɔsaa ká luna Icipiti na pá kɔɔ.

Itiyopii nyɔma ná kɔŋ na pá tɛkɛyi Iso ké ninj.

³³ Ate kawulasɔ me í yoo Iso ké yontu.

I sa Taaɔa.

³⁴ I yoo yontu ke wei i we isɔŋmuntɔ

tam tɔɔ nyɔntɔ tɔɔ na í kɔŋ tɔ.

I yɔyɔtɔyɔna nté na tonj.

³⁵ I nyi Taaɔa tonj.

I sɔsɔntɔ we Iseyeli tɔɔ ké,

na i tonj we isɔtaa.

³⁶ Hai, Iso, pa nyaŋna-ŋ nyá tɔyɔɔa taa ké.

Iseyeli nyɔma Iso haaki i yɔlaa ke tonj na pɔsuyɔ.

Iso kele teeli tɔ.

69

Sɔɔlyɔv ŋku ma sɔɔlɔna Iso taseele tɔ

¹ Tafiiti yontu nti tɔ we yonyoolaa nyɔyɔtu yontunaa taa na pa yookina cɛmuyɔ*fa* tɔyɔlɔ. ^a

² Hai, Iso, waasi-m,

lɔm sɔna ma luyɔ tee ké.

³ Pɔ tisa-m katantamaya taa ké, pu sɔŋɔyi.

Ma hota lɔm lumaj taa ké na pɔ hola tɛekɔna-m.

⁴ Ma kiisaa na ma luyɔ tee wɔli, na má ká.

Ma teka ma Iso na ma ise canj a pɔyɔlɔŋ taa.

⁵ Mpa pa taa kraana-m musɔŋ tɔ pa kɔla

ma nyɔyɔ taa nyɔɔsi ke paɔale.

Mpa pa caa si má la yem tɔ pa ké tonjɔnaa ké,

ma kolontunaa mpe pa feina tampana.

Mpi ma ta kraɔa tɔ mpɔyi pɔ wee si má mɔŋna.

⁶ Hai, Iso, n nyɔmá ma kɔmelentɔ,

na ma kɔlapɔle isayale fei-ŋ ŋmesaya.

⁷ Ma tɔm í taa kra mpa pa tu-ŋ naani tɔyɔ feele.

Hai, Iseyeli nyɔma Iso Taaɔa,

ma tɔm í taa liyiti mpa pa pɛekɛyi-ŋ tɔ.

⁸ Mpi tɔ, nyá tɔɔ ké pa tɔɔki-m,

na feele we ma isɛntaa.

⁹ Ma pɔsa isi muɔlɔ ke ma newaa,

yaa kpaitɔ ke ma tɔyɔɔa nyɔma.

^a **69:1** cɛmuyɔ: Lɛlaa huɔki si pa yoona yontu luyɔ ŋku pa yaa si hetɔyɔ tɔ.

10 Mpi tɔ, ma ɪsələ sɛɛna nyá tɔyaga
təmle ké ɪsu yem na kpetɛ.

Na nyá kotuyɔ pəsi ma nyəŋku.

11 Ma ɪsəlɔm lukiyi yem ké na má həkəyi nɔɔ,
pa na mpɔ kotuyɔ ke pə kəŋna-m.

12 Pa ma suu ləyaga wontu,
ma pəsə wei pa tuliyi ntompɛe tɔɔ.

13 Ma tɔm ke pa yɔɔtəyi kuyɛɛŋ taa,
na sɔlvnyɔɔlaa náá yooki-təyi yontu.

14 Hai, Taca, nyaga ma tekiyi ma səlɔmuyɔ taa,
hɔlv-m suulu na n̄ mɔ.

Cɔ-m nyá kɔpantɔ tɔɔ, na n̄ ya ma nyuyɔ.

Mpi tɔ, nyá nyuyɔ yaru we naani ké.

15 Kpɛɛ-m afəla taa, á taa tasa-m lipu.

Ya-m lɔm lumaŋ səsəŋ na ma kolontunaa
mpa pa caa-m tɔ pa niŋ taa.

16 Lɔm hola í taa tɛɛna-m,
pəcɔ lvhəyaga í taa li-m.

Taa yele na pəlaav suli ma tɔɔ.

17 Taca, cɔ-m, mpi tɔ, nyá kɔpantɔ tɔɔwa səsəm ké.

Kɛɛsɪ nyá ɪɛ na ma tɔɔ ké nyá suulu səsɔ tɔɔ.

18 Taa kisi nyənyuyɔ na nyá təmle tɔ má ma tɔɔ.

Hai, cɔ-m ləŋ, ma we laŋwakəlle taa ké.

19 Kpətəna-m, waasi-m,

ya-m ma kolontunaa tɔɔ.

20 N nyəmə ma fɛɛle na ɪsəna pə pasa-m tɔ.

N naaki ma kolontunaa tənaga.

21 Kotuyɔ wakəla ma laŋle ké na pə tɔ-m kotəŋ.

Ma taŋaa sɪ pá nyəni ma pətɔtəle

yaa pá puɔusi-m ma ta na.

22 Pa sitiyi sɔtɔ ke ma tɔɔnaya taa.

Na pá haaki-m lɔm konyəŋəm sɪ má nyɔɔ na ma lukətɔ sí.

23 Pa acima na pa kətasi tɔɔnaya í pəsi-weyɛ
katəka ŋka kaa kra-we tɔ.

24 Pa ɪɛntɔɔ í nyala təkpaŋ na pá taa tasa nau,
pa saləməɔna wahala ke tam.

25 Mv-we na nyá pááná səsəna na a kəkɔ tala-we.

26 Pə kpiisi pa tɔcaɔale.

Nɔɔlv í taa weɛ pa tɛɛsɪ taa.

27 Wei í ŋkraŋuyɔ n hɔma tɔɔ mpe pa tɔ konyəŋ,

na pá yɔɔtəyi mpa ɪsɔ nyá n ka tɔwa konyəŋ tɔ pa wahala tɔm.

28 Lɛɛti-weyɛ pa ɪsəyətɔ,

taa hɔli-weyɛ nyá suulu.

29 Pə husɪ pa həla ke weesuɔu takəlaya taa,

pá taa ŋmaa pa həla ke siyisilaa nyəna taa.

30 Ma ké konyəntɔ ké na má təkɪ wahala.

Hai, ɪsɔ nyá yaru ká kenti ma tɔɔ.

³¹ Hai, Iso, maa sa nya hæte na yontu,
 na má pyuli nya səsəntu ke ma samtu taa.
³² Taa pæle pə kəla-ŋ teu ke ma ha-ŋ nau,
 yaa latæce alaafəya nyəŋ.
³³ Mpa pa pasəyi pa ti tə,
 paa ná ma yapu na pa lanja hulömi.
 Iso waasuyu pæekəlaa me,
 mə weesuyu í tayalı.
³⁴ Mpi tə, Taa nuki konyəntunaa nəssi ké.
 Ii laki awusa ke i yəlaa kupama mpa pa we saləka taa tə.
³⁵ Isətaa na ate í sam-i,
 na tenkuna na pə taa nyəmnaa pyuli-i.
³⁶ Taa ka waasi Siyəŋ icate,
 na í tayanı Yuta acalæe ke ŋmau,
 i yəlaa ká mu-ye na á pəsi pa nyəna.
³⁷ A ka pəsi i təmlə nyəma piya kpancoou,
 na mpa pa səla i hæte tə pa cəya a taa.

70

Taa kə ləŋ
(Yontu 40:14-18)

¹ Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa
 nyuyu tu yontunaa taa na pá təsəyənə Iso tə təyəl.

² Hai, Iso, kə na ŋ het-i-m.
 Taa kə ləŋ na ŋ waasi-m.
³ Mpa pa caa ma səm tə fəelə í pu-we na pə liyiti-we.
 Mpa unu pa lanje hənəna ma konyəŋ tə
 pá ka nyəŋ na pá məŋna waali.
⁴ Mpa pa lakəya-m anyanəka tə
 fəelə í pu-we na pá se.
⁵ Mpa pəle pa pæekəyi Iso nya tə,
 pə cəyana-we na pa lanja hulömi.
 Na mpa pəle pa səla nya nyuyu yapu tə,
 pa yəyətəyi tam si Taa kəle səsə.
⁶ Ma ké konyəntu ké na má we ate.
 Hai, ma Iso, kə ma waasuyu ke ləŋ.
 Nyayale ma waasulu na ma hetulu.
 Taa taa leeli.

71

Taa, taa l-m, nənəə ma kpatəlaa ké

¹ Taa, nyaya ma tuyi kpuluyu,
 taa yelee na ma lanje wakəli.

² Waasi-m na ŋ ya-m nya siyisuyu tə,
 ke nya ŋkpanuyu na ma tə na ŋ sənə-m.
³ Nyayale ma kukpamuyu ŋku ma cəsəyənə
 na ma tuyi kpuluyu ke tam tə.
 Nyayale ma kukpamuyu, na ma kolunə icate.

4 Ma Iso fiti-m isayau nin taa,
fiti-m wei u tənəxi tampana
na í kέ nyəmən tɔ tɔ í nin taa.

5 Taca Iso, nyaya ma teeləxi,
nyaya ma pəta ma təxi hatoo ma pəcaatv.

6 Hatoo ma too lotu taa nyaya ma tekiyi,
nyá ləsəna-m ma too taa,
nyaya ma saŋ tam.

7 Ma kέ kəkəlɔ nyəm ke yəlaa payale kέ.
Nyayale ma kpuləvɔ tətule toŋ nyante.

8 Nyá samtɔ yontu tike í wee ma nəxɔ taa.
Pə wee si ma yəxətəxi nyá teeli təm ke paa ifemle nte.

9 Taa lə-m, nəɔnɔ ma kpatəlaa kέ.
Waatv wei ma toma pasəxi tɔ taa lə-m.

10 Ma kolontunaa yəxətəxi ma təm kέ.
Mpa pa cənəxi ma weesuyɔ tɔ pa lakɪ təmayə saawala si:

11 Iso lə-ŋ kέ, tɔ tənɪ-ŋ na tɔ kpa-ŋ.
Ma feina nəxɔlv si í leeki-m pa nin taa.

12 Hai, Iso, taa hatələnə-m.
Ma Iso kəɔ ləŋ na n̄ waasi-m.

13 Pa tənə mpa pa suuki-m təm tɔ,
pə lixiti-we na pə saali yem,
na feele təxɔ mpa pa caa ma lepu tɔ.

14 Ile maa teeləxi tam,
na má saŋɪ-ŋ na má leləxi.

15 Na ma nəxɔ yəxətəxi nyá siyisuyɔ
na nyá nyɔvɔ yapv təm ke paa koyaku ŋku.
Mpi tɔ, ma ta nyɪ pə tənasi.

16 Maa yəxətɪ nyá təma səsəɔna təm Taca Iso,
na má təsi nyá siyisuyɔ tike təm.

17 Hai, Iso, hatoo ma pəcaatv ke n seɣesa-m,
haləna saŋə nyá teu təm ke ma kpaaləxi.

18 Paa ma kpatəlaa təkunɔkɔku,
ma Iso taa lə-m.
Ile maa kpaali kofalaŋ yəlaa ke nyá təm
na má heeli cele piya ke nyá toŋ təm.

19 Hai, Iso, nyá siyisuyɔ fei tənəxə.
Pəcɔ n lapa kəkəlɔ nyəmnaa,
nəxɔlv ta nəxəsənə-ŋ.

20 N yela na tɔ ná wahalanə na
laŋwakəlle ke katatəlayə,
n ká yele na má weena weesuyɔ,
na n̄ ləsi-m puvɔv səsəɔv taa.

21 Tayanɪ ma nyɔvɔ ke kusvɔv,
heesi ma laŋle.

22 Ile Iso maa sa-ŋ na cəmvɔv
na má yoo nyá teu təm ke yontu.
Na má tala lseyeli Naŋŋ tɔ nyá na saŋkv.

23 Maa tala-ŋ na yontu,

na má wiliti-η na ma nəγɔ
sɪ n yapa ma nyɔyɔ.

²⁴ Ma nəγɔ ka yəγɔtəγɪ paɔ kɔyaku
ηkuyɔ nyá siγisuyɔ təm.

Mpa pa pɛɛkəγɪ ma lepu tɔ fɛɛɛ
pu-wɛγɛ na pə liγiti-wɛ.

72

Wulav tɔɔ sələmvyɔ

¹ Səlməŋ kɔŋmaŋmaatv.

Hai, Iso, ha wulav ke nyá hɔɔɛ,
na ŋ ha wulav pəγalɔ ke nyá tampana tənɔyɔ ləmayasələ.

² Uɛna í tənɔyɪ tampana na kɔsiγisim
na í hɔɔkəna nyá yələa kɔnyɔntɔnaa.

³ Pɔɔŋ na pulasɪ í kəna yələa ke hɛɛsɔyɔ
na tampana tənɔyɔ.

⁴ Wulav í ha tampana ke yələa kɔnyɔntɔnaa
na í waasɪ wahala nyəma,
na í wakəli pa ηmakəllaa.

⁵ Uɛ paɔ nyanŋna-η, haləna kɔyanŋku
ilim ká yeɛ nyayav na isɔtv náá yeɛ nav tɔ.

⁶ Wulav inɪ ɪ ká wɛɛ ké isɪ tɛv ηku kɔ nukɔyɔ
taale nte tə nyitv pa halaa tɔ.

Yaa isɪ tɛv sɔsɔɔv nukɔyɔ haləm tɔ.

⁷ Pu cayana siγisilaa ke kɔyaku ηku.

Na pá wɛɛ hɛɛsɔyɔ sɔsɔɔŋku taa,
haləna kɔyanŋku isɔtv ka su tənaya tɔ.

⁸ I ká təγɔ kawulayɔ ke pə kpaγav
tɛŋku na pə suna lɛlv tɔ,
na pə kpaγa pəγɔ sɔsaya haləna antulinya tənaya tɔ.

⁹ I kolontunaa ká həntɪ-ɪ atɛ
na ɪ patanaa mpɛ pá niisi mɔsɔyɔ.

¹⁰ Taasisi tɛtv na tɛtv nti lɔm cəɔnaa tɔ
pə awulaa ka fɛli lampuunaa.

Sepa na Sapa pə nyəma náá lapɪ-ɪ kɔcɔɔŋ.

¹¹ Awulaa təna ká həntɪ-ɪ atɛ,
na piitimnaa təna náá lakɪ-ɪ təmɛ.

¹² Uɛna inɪ ɪ waasɪ kɔnyɔntv wei ɪ wiikina-ɪ tɔ
na wahala təγɔlv wei ɪ fɛina sənlv tɔ.

¹³ Wulav ká wɛɛna ɪcam na kɔnyɔntəγɔlv
na mpa pa pasəγɪ pa tɪ tɔ pa pətɔɔtəɛ,
na í yá pa weesɪŋ.

¹⁴ Wulav ká ya pa weesɪŋ ke ηmakəlvɔ na mɔsvɪŋ niŋ taa.
Mpi tɔ, pa ké-ɪ pɔlv sɔsɔɔm ké.

¹⁵ Paɔ wɛɛna weesuyɔ na pá ha-ɪ Sepa nyəma wɔla.
Paɔ sələməγɪ Iso ké ɪ tɔɔ ké tam ké,

na pá kooliyi-i kúpantv ke paa kuyaku ŋku.

¹⁶ Təḡənaɣa haləm ka waasi tetv taa

na pá kpenna pulasi nyəəŋ taa.

Na ka pee ciyitiyi isu Lipaŋ tuŋ səsəəŋ,

na yəlaa huki acalɛɛ taa isu nyutv ke tawa taa.

¹⁷ Wulav həte ká wɛɛ tam təw kɛ,

haləna kuyanku ilim ka su tənaya tə.

Na pá kooliyi təmayə kúpantv na pá yaakəna i həte,

na piitimnaa yaaki-i leleŋ nulv.

¹⁸ Tacaɔ Isə, wei nyá n kɛ lɛɣɛli nyáma Isə tɔɣələ teeli tv,

nyá tike n lakəna kəkələ nyəmnaa.

¹⁹ Nyá həte səsəələ nté teeli nyəntɛ ke tam təw.

Nyá teu í waasi tetv təna taa.

Isə í kəna mpv, Isə í kəna mpv.

²⁰ Seseɛ pəyalv Tafiti sələmvv tənaya ntə.

TAKELAYA TOOSO NYEŋKA

73

(Yontu 73–89)

Asayaa teu

¹ Asafi yontu nti tə wɛ yonyoolaa

nyvɣv tv yontunaa taa tɔɣələ.

Isə tewa lɛɣɛli nyáma mpa pa lotv taa tewa tɔɣə.

² Paa na mpv pəcəɣə pə kaasaa sɪ pá co-m yaa pá tuu-m.

³ Mpi tə, ma naaki asayaa həɛsəyi, ilɛna

má laki-wɛɣɛ ɪsɛsɛmlɛ.

⁴ Mpi tə, paa naaki wahala nəɣələ haləna pa səm,

na pá nukɪ pa nantv taa alaafəya.

⁵ Paa naaki wahalanaa mpa lɛlaa naaki tə,

pəyele pui makəna-wɛ isu yəlaa lɛlaa.

⁶ Kalampaani wɛnna isu pa lulvɣv,

na mvsvŋ ná wɛɛ isu pa kacəka wontuyv.

⁷ Pa cayana pa ti na pá toosiyi yəlaa ke ɪɛ,

na pa ləmayasɛɛ naaki kprakpa.

⁸ Isayatu təm ke pa yəɣətəyi,

na pá wəŋiyi lɛlaa,

na pá həŋ pa ti na pá kɛɛki tampaana.

⁹ Pa kooki kɛ na pə takɪ ɪsətənvv,

na pá wakələyi tetv na pa nsəmlɛ.

¹⁰ Pə təw kɛ pa təna pa kɛsəna pa təw,

na pá nyəkɪ pa kuyəɣətutv ke lvm təlɛ.

¹¹ Na pá təŋ sɪ ɪsənaya Isə ká cəkəna-ti.

Isənaya ɪsətəɔ Isə ká cəkəna-ti?

¹² Mpvv asayaa wɛɛ,

pə cayana-wɛɣɛ tam kɛ,

na pá kaaki pa wɛnav.

13 Mpu tɔ, yem tɔɔ kele ma taɣana ma lotu taa,
na má saŋ ma niŋ ke isayatu lapu tɔm taa.

14 Paa kuyaku ŋkuyu pa maki-m,
na pá tuyu-m wahala ke paa tanaŋ ŋku.

15 Ye maa tɔma si ma yɔyɔti isu mpe,
hali maa luwa nyá piya piitim waali.

16 Ma maɣasaa si má huɔ pɔ tɔɔ na má cekɛna.
Ama pɔ tanaɣa mpɔ pɔ kɛla kate.

17 Hali kuyaku ŋku ma suɔ Isɔ tɔyaya taa
tɔyɔ ma cekɛna mpi pɔ tana asayaa tɔ.

18 Mpaan wei i taa pu tuu-we tɔyɔ n suku-we
si pá hoti timpɔ pu wakɛli-we tɔ.

19 Uena pá wakɛli-weye tɔm kulɔm tɔɔ,
na pá kpiisi-we na pa tɔm teesɛna sɔyɔntɔ.

20 Taca, ye n kula pa tɔɔ ile pa muki
isu yulu feɲuyɔ na i toosee saali yem tɔ.

21 Waatu wei ma taa ka we nyan
na ma lanje wakɛli sɔsɔm tɔ.

22 Maa ké kumelɛŋ ké, ma taa cekɛna pulɔpu.
Maa we teitei ké isu kpɛnte ke nyá isɛntaa.

23 Paa na mpɔ ma na-ŋ ké tam ké,
n kra-m nyá niŋ ntɔyɔŋ taa.

24 Nyá layatu tasuyɔ ke n ka tiikina-m.
Pɔ waali n ka mu-m nyá teeli taa.

25 Aweye ma wena isɔtaa, ye pɔ taya nyá?
Nyá lakɛna na má nukɔ leleŋ ke atɛ.

26 Paa ma nantu yaa ma nyamle kpisaa.
Isɔ kele ma nyɛm na ma kpulɔyɔ tɔtɔle ke tam tɔɔ.

27 Pa tana mpa pa hatɛlɛna-ŋ tɔ pa leki ké,
na ní wakɛlɔyi pa tana mpa paa nukɛna-ŋ tɔ.

28 Ye ma, Isɔ kpɛtanaw wɛnna-m teu.
Taca Isɔ kiŋ ke ma tuyɔ kpulɔyɔ.

Uena má keesi i tama tana.

74

Isɔ yaav ke isɔtɛsɛle ncaale taa

¹ Asafi yontu nti tɔ we yonyoolaa
nyuyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

Hai, Isɔ, pepe tɔɔ ké n lɔɔki-tuyɔ tam tɔɔ?
Na n muɣi pááná na nyá yɛlaa ta?

² Tɔɔsi nyá yɛlaa mpa n hika too lɔŋtaa
na ní ya-we si pá pɛsi nyá kpɛnte tɔ pa tɔɔ.
Tɔɔsi Siyɔŋ puyɔ ŋku kɔ tɔɔ n lapa nyá tɛ tɔ kɔ tɔm.

³ Kɔɔ na ní ná lona anɔ,
pɔ wakɛlɔyi-yeɣe tam ké.
Kolontu wakɛla nyá tɔyaya taa.

4 Nyá kolontunaa kiisiyina nteye timpi n sulaya-tu tɔ,
haləna pá tu pa kuyusom.

5 Pá na pa lawa ké na pa lon
isu taasi setalaa ke hɔtyu taa.

6 Na pá faki leesəŋ na pá yókəyi leləŋ.

7 Pa tu kəkɔ ke nyá taseele
na pá yoki na pá wakəli timpi nyá hətə wee tɔ.

8 Nti pa makɪ pa lanja taa tɔyɔle si,
pá wakəli-tuyu tɔm kulom tɔɔ.

Paa wɔ kəkɔ ke lona nna a taa
Isə na yalaa pa suliyi tɔ.

9 Tu tasəyi nav ke mpi pə huləyi si Isə wee tɔ.
Isə kuyɔyɔtutu teləsəlaa ná fei tɔtɔ.

Ta taa nəyɔlv ta nyi isəna pu taanɪ tɔ.

10 Hai, Isə Tacaa,
pəlee ké kolontunaa ká heesi nyá hətə kutuyu?
Pəlee ké paa heesi-teye footuyu?

11 Pepe tɔɔ ké n suma,
na nn san nyá niŋ ntəyɔŋ kusuyu si n ma?

12 Hai, Isə, nyayale ma wulav ke too lonjaa,
nyá waasəyəna tetu taa.

13 Nyá tonj ke n fayana tenku
na ń yəki lɔm tee tumaa səsaa nyɔɔŋ.

14 N yəka tɔm səsɔ Lefiyatan nyuyu na ń peti-i
wulaya tetu taa yalaa si pá tɔyɔ.

15 Nyá hulina lɔm seelaa na ń hee ləŋ
na ń yele na pusi nsi si nyɔɔki tɔ si lɔm nyɔɔ.

16 Nyayale ilim taa na ahoɔ pə tu.
Nyá lapəna ilim na isətv.

17 Nyá suna tetu toosi tana
na ń lá watv waatv na yoluma.

18 Tacaa tɔɔsi si kolontu kuləyi nyá tɔɔ,
yalaa kumeləməŋ inɪ i wonjəyi-ŋ.

19 Taa peti nyá yalaa kupama weesɪŋ ke taale wontu.
Taa sɔɔ nyá konyantunaa tɔɔ ké tam tɔɔ.

20 Tɔɔsi nyá nəyɔ pɛeluyv tɔɔ.
Mpi tɔ, mɔsəŋ nyəmnaa suna ɪcate səkpətəŋ taa.

21 Taa yele na mpa pa ise pa təkɪ tɔ pá teena lanwakəlle.
Ama konyantunaa na wahala nyəma í sanɪ-ŋ.

22 Hai, Isə, tɔɔsi na ń paasəna kutuyv ŋku
kumeləməŋ inɪ i tɔvki-ŋ paa kuyaku ŋku tɔ.

23 Taa sɔɔ nyá kolontunaa wula tɔɔ,
na kakiisasi nsi pa kiisiyina-ŋ tam tɔ si tɔɔ.

75

Tacaa kele hvvlv

¹Asafi yontu nti i yoowa si: Taa kv
na tə we yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa tɔyɔlv.

² Hai, Iso tə sama-η.
 Tacaα Iso tə sama-η.
 Tu yəχəti nyá təm na
 tə kpaali nyá teu səsəəm.

³ Tacaα si: Maa su waatu nəχəlb,
 na má huuna siχisuχu.

⁴ Tətu na tə taa nyəm təna ká sele.
 Ama má sukəna-təχi tə kila təw.

⁵ Na má heeli mpa pa saη pa ti tə si: I yelee mpu,
 na asayaa si: I taa hə mə ti.

⁶ I taa hə mə ti,
 í taa yəχəti kalampaani təm.

⁷ Səsəəntu u kəηna ilim təlule yaa pə tətule,
 yaa wulaya tətu taa.

⁸ Ama Iso nyəmna,
 í nəkaa i kpaasi ləlv na í tisi ləlv.

⁹ Tacaα təkə kəpu na í suna i pááná solum,
 i ká ce-wəχi atə asayaa təna,
 na paa nyəw pə təna na pá kpeηna tayatu.

¹⁰ Ma kaa yelee Yakəpu Iso Təm yəχətuyu,
 na pə yontu yoo.

¹¹ Maa yəki asayaa toη təna.
 Ama tampana təηlaa toη ka pukəna.

76

Iso wakələχi yooou ke Siyəη taa

¹ Asafi yontu nti pa yookina cəmuχu
 na té wε yonyoolaa nyuyə tu yontunaa taa təχəlb.

² Iso hula i təχi Yuta,
 i hətε yaa lseχeli taa.

³ I cokəle wε Salem ké,
 na i təcaχale ke Siyəη taa.

⁴ Tənaχa i pela yooou wontu:
 I su nyəmá na kpaaləη na layalεε na wontu lenti.

⁵ Hai, Iso, səsəəntu nté yaa?
 N kəla tam təw pəwη təna.

⁶ Yoolaa taa yoolaa mpe pə caama-wεχε,
 pa toowa tom kantəkaya nyəm,
 pa ta pəsi na pá yoo na pá fiti.

⁷ Yakəpu Iso, waatu wei n nyaasa-wε tə,
 pə yeχeta pa kpaγanəη na i caχalaa ké.

⁸ Hai, n ké səsə ké,
 n muχi pááná na awe kpatəna-η?

⁹ Hatoo isətaa ké n yəχəta nyá huule təm,
 na səχəntu kpa tətu na té caχa təpamm.

¹⁰ Waatu inəχi n kulaa si n huokəna

na í waasí aTe konyəntəyɔlaa.

¹¹ Ye nyá taa huuwa,
yulu tyyu-ŋ teeli ké,
paa ɪ wɛ pááná səsəəna taa.

¹² ɪ sɪ mə ɪsɔ Tacaɑ ke nəsɪ na í lá-sɪ.
Mpa pa cəəna ɪsɔ Səsɔ ɪnɪ tɔ,
pá kəna-ɪ kvcəəŋ.

¹³ ɪsɔ ləsəyɪ awulumpiyɑ kalampaanɪ ké
ɪlena pá tisi-wɛ tɛfɛ.
Ate awulaa seliyina-ɪ ké.

77

Ma sələməyɪ ɪsɔ ləŋtaa kɔpantv ke laŋwakəlle kvyeeŋ taa

¹ Yetutum sɪ Asafɪ yontu nti tə wɛ
yonyoolaa nyuyv tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

² Maa wiina ɪsɔ na má heeli-ɪ ma təm,
maa wiina-ɪ na í ké ŋkpaŋyuyv na ma tɔɔ.

³ Ye ma laŋle wakəlaa,
ma pɛɛkəyɪ Tacaɑ ké,
na má tɛkəyɪ-ɪ niŋ ke ahoo, heesuyv fei,
ma luyv fei sɪ pá puyusi-m.

⁴ Ye ma tɔɔsa ɪsɔ tɔɔ ma nəyəsəyɪ ké,
ye ma kpaɣɑ ləmaɣasɛɛ ɪle ma apalɔtv yɔɔlɪ.

⁵ Tacaɑ, nn tisiyɪ sɪ má kpəti ɪsəle,
na pá cəsəyɪ-m, ma nəyɔ taa fei kete.

⁶ Ye ma hɔv pusi kancaalaya nyənsɪ
na kvyeeŋ wei ɪ tɛɛwa tɔ ɪ təm,

⁷ ma tɔɔsəyɪ ma yontunaa təm ke ahoo ké,
na ma maɣasəyɪ hatoo ma taa
na má pɛɛkəyɪ ma hɔwɛɛ taa.

⁸ Tacaɑ n ká lɔ-tuyv tam tɔɔ?

Nyá paa kaa wɛɛna-tv?

⁹ N yela-tuyv kɔpantv lapv ke tam tɔɔ?

N kaa tasa-tuyv natələyɪ heeluyv ke paa wulee?

¹⁰ ɪsɔ tá sɔɔ tá pətəɔtəle tɔɔ,
pəyele ɪ ta mɔ pááná na í yele ɪ suulu hɔlvuyv.

¹¹ Ma yəyɔta ma taa sɪ mpi pə tyyv-m wahala tɔyɔle sɪ,
ɪsɔta ɪsɔ Səsɔ ɪ tasəyɪ-tuyv paasənav.

¹² Ma tɔɔsa Tacaɑ təma tɔɔ.

Mpi tɔ, ma ta sɔɔ nyá ləŋtaa kɔpantv səsəəntv tɔɔ.

¹³ Maa yəyɔti nyá kulapɔtv təna təm,
na má keɛsɪ nyá təma səsəəna təm.

¹⁴ Hai, ɪsɔ nyá mpaav wɛɛ ké tənəŋŋ.
Tuyv kulalaav ŋku kv haŋna-ŋ səsəəntv?

¹⁵ Nyayale ɪsɔ wei ɪ lakɪ piti təma tɔ,
n hula nyá toŋ ke yəlaa taa.

¹⁶ Nyá toŋ ke n yaɣəna nyá yəlaa
Yakəpv na Yosɛɛfv pa lɔlvuyv nyáma.

17 Hai, Iso, lum na-η na sɔɔntu kra-wi,
na pá sele na pá kpeηna hatoo pə tapuɔu tɛɛ.

18 Ntɛna tɛv kpe ɪsu lɔɔη lum na kv holiyi.

N tɔɔki nyá nyámá kɛ paa timpi.

19 Tɛv nyəɔsɔvɔ nyaləmɛ kɛ antulinya kɛ hola anɪ a taa,
na sɔɔntu pu tɛtu na t́ seliyi.

20 Tenku lum hɛkv taa ḱ n hɛɛ nyá tɔyi mpaav,
nɔɔlv u nyəη kv lonte.

21 Moisi na Aləη kɛ n kpawa ɪsu tiikilaa
na pá paasəɔəna nyá yəlaa.

78

Iseɣeli nyáma təm fɛi sɔɔv

¹ Asafi yontu nti pa yookaɣa na t́ wɛ
yonyoolaa nyuɔv tv yontunaa taa tɔɔlv.

Ma yəlaa í nu ma kvseɣesətv,
í tv ηkpanη na í nu ma kvɔɔtɔtv.

² Iso ḱ maa sɛɛ-mɛ,
na má kɛsəna-mɛɣe ləη taa təm.

³ Nti tá caanaa kɛesa-tv
na t́ nu na t́ nyi-ti tɔ.

⁴ Pə fɛi sɪ t́ ηmɛsɪ-tɔyi tá piya.
Tu kɛɛsɪ tá piya piya kɛ Taaɔa samtv təm.
Na ɪ toma na piti təma wena ɪ lapa tɔ pə təm.

⁵ Iso tvwa kvɔtɔtv na í su kiiu
kɛ ɪ yəlaa kɛ Iseɣeli taa.

Na kiiη ɪnɪ í huli tá cəsənaa sɪ
pɛle pá seɣɛsɪ-tɔyi pa piya.

⁶ Ilena pɛle pa piya nyi-ti,
na sɛle sɪ tɔɔwa ile sɪ seɣɛsɪ-tɔyi sɪ piya.

⁷ Ilena pá tv Iso ḱ naani pa taa sɔɔ ɪ təma tɔɔ,
na pá tɔki ɪ kusəsutv.

⁸ Iɛ pa kaa təη pa caanaa ikpate.
Pɛle paa ḱ kaanutənaa na tɔɔ kullaa piitim ḱ.
Pa fɛi naani, pəcɔ paa təηəyi Iso
ḱ teu kɛ pa ləmayasɛɛ taa.

⁹ Ifəlayim lɔlvɔv nyáma mpa pa ḱ tɔtɔlaa tɔ,
pa sewa yoo kɛ kv wule.

¹⁰ Pa tá tɔki pá na Iso pa nɔɔv pɛlvɔv.

Pa kisa ɪ kiiη taa tənte.

¹¹ Pa sɔɔwa Iso kookalənaa na ɪ təma sɔsɔna wena
ɪ ka yəlaa na pá ná tɔ.

¹² Iso ka lapa kəkɔlv nyəmnaa kɛ Icipiti
həɔlvɔv ηku pa yaa sɪ Sowaη tɔ
kv taa ḱ pa cəsənaa ɪsentaa ḱ.

¹³ Iso fayə lum na pá yele-wɛɣe mpaav na pá tɛɛ
na í kaa-wəyi huɣule ɪsu koluηa.

¹⁴ Isoηmuntɔvɔv hulayana-wɛɣe mpaav kɛ ilim taa,

ilena ku muɣi kəkə ke paa ahoɔ nna.

15 Iso faɣa kukpamuɣu ke wɔlaya tetu taa
na í yele na pá nyɔɔ tetu tee lum.

16 Iso lapa na lum seela luna kukpamuɣu taa
na pá kpe isi pusi.

17 Ama tá caanaa tɔŋa isɔtaa Iso sɔsɔ ke pɔntɛnanu
na pá kulayi Iso tɔɔ ké wɔlaya tetu taa tana.

18 Tá caanaa mayasa Iso ké pa taa si pa naa i waali,
ke timpi pa sɛlɛma-i tɔɣɔnaya isi pa sɔɔlaa tɔ.

19 Halɛna pá tɔv Iso si: Nn pəsəyi na ní cali-tuɣu
tɔɣɔnaya ke wɔlaya tetu taa.

20 Tampana n mapa kukpamuɣu na lum kpe,
na pá hee lɔɔŋ yaa.

Ile n pəsəyi na ní ha nyá yɛlaa ke tɔɣɔnaya na nantu na?

21 Mpuɣu Tacaɔ n nuwa na páána kpa-ŋ
na nyá taa haŋna Iseyeli nyáma isi kəkə,

22 ke timpi pa ta te-ŋ na pa taa tɔ.
Pa ta la naani ké nyá waasuyu tɔm.

23 Mpuɣu n yɔɣɔtɛna isɛŋmɔntu
na ní tɔli isɔtɔnuyɔ taa nɔnɔɔsi.

24 Na ní yele na Manna*fa* hoti pa tɔɔ isi tɛv si pa tɔɣɔ.
Isɔtaa tɔɣɔnaya ke n ha nyá yɛlaa ke mpv. ^a

25 Isɔtaa tillaa tɔɣɔnaya ke n ha-we,
na pá tɔɣɔ na pá haya.

26 Mpuɣu Iso n yelaa na ilim tɛlɛle heelim má,
na ní kɔna ilim mpɛtɛŋ tɔɔ nyɛm na nyá tɔŋ.

27 Na ní lá na nantu tii pa tɔɔ isi muɔsuyu.
Sumasi tuutuuma ke n kɔna-we

isi tenkuna nɔɔsi kanyɛŋa.

28 N lapaya na si hoti tá caanaa tɛsikile
na si cɔɔna pa tɛcaɣale.

29 Tacaɔ ha-weye mpi pa nyulaya tɔ.

Ilena pá tɔɣɔ na pá haya katatɛlaya.

30 Tá caanaa tɔɣɔnaya ka we pa nɔɔsi taa ké,
pa lulɔŋ ta tu sɛta,

31 mpuɣu Iso taa huuna-we na í ku
Iseyeli ifepiya taa ifepiya.

32 Paa na mpv tɔ, pa ta tɔna nyá kəkəɔ nyɛmnɔna
na pá tɔŋa isayatuɔnaa ke lapv.

33 Mpuɣu n kpiisa-we na heelim,
na ní tisi wahala ké pa tɔɔ ke kpakpaa,

na ní su pa weesiŋ tanaɣa.

34 Waatu wei sɛm kɔŋ tá caanaa ilena pá keesɛna Iso nyá tɔɔ
na pá pɛkəyi si ní kenti pa tɔɔ.

35 Na pá tɔɔsi si n ké pa kukpamuɣu.

Isɔtaa Iso sɔsɔ ké pa waasulu.

36 Ama pa ntompee ke pa puɣusayana-ŋ

^a 78:24 Manna: Tɔɣɔnaya ŋka Iso hawa Iseyeli nyáma ke wɔlaya tetu taa tɔ. Saa unɔyi pa luwa Icipiti yomle taa na pa puki Kanaaŋ nyɛntu taa.

na pá looliyi-η na pa nsəma.

³⁷ Pa taa teηi-η na pa taa ké teu,
pəyele pa ta təkɪ nyá na-we mə nəχə pɛɛlɔvɔ.

³⁸ Paa na mpɔ, nyá suulu tɔɔ,

n wiiki ɪsayaɫataa pətɔtəle,

nn wakələyi-we.

N kraa nyá təyi tam ké,

nn haaki nyá təyi nyá pááná təna taa.

³⁹ Na ń tɔɔsɪ sɪ ta caanaa ké yəlaa ke yem ké.

Pa ké heelim mpi pə tɛɛkɪ pə kraa məli təχə.

⁴⁰ Tá caanaa kula nyá tɔɔ ké wɔɫaya tetɔ taa

na pá kraasəyi nyá pááná tɔ pə fɛɪ kalɔvɔ.

⁴¹ Pa ta heesi ɪsə nyaya maχasɔvɔ sɪ pa naaki nyá waali,

na pá kraasəyi ɪsɛyɛli ɪsə Nəηη tɔ nyá nyá pááná.

⁴² Pa ta tɔɔsɪ ɪsə nyá nyá tɔη tɔɔ

na ɪsəna n ka yapa-weχɛ kolontu niη taa tɔ.

⁴³ Ta caanaa sɔɔ piti təma wena n ka lapa Icipiti tetɔ taa

na kəkələ nyəmnəa mpa n lapa Sowəη həχɔɫɔvɔ taa tɔ.

⁴⁴ N pəsa Icipiti nyəma pusi ləm ke caləm

na pá wɪ sɪ ləm ke nyɔɔvɔ.

⁴⁵ Na ń kəna-weχɛ kacɔsɪ sɔtɔ nyənsɪ

na sí nyɔɔ pa caləm.

Na salɛɛ, na alɛ a wakəli-we.

⁴⁶ Na ń tɔ pa tawa na pa hatəmɔtɔ ke kotolonɔ.

⁴⁷ Na ń yele na tɛv ɪsayaɫ na təmpɛɛ

wakəli pa ɫɛsɛη tɪy na tɪy kɔɫɔɫɔη ɫɛɫəη.

⁴⁸ Na tɛv təmpɛɛ kɔ pa tɔla

na kɔ nasɪ pa kaləkəη.

⁴⁹ Mɔpɔvɔ ɪsə nyá n mɔ Icipiti nyəma na pááná sɔsɔɔna

na nyá taa huuna-we na pa ɫəηa wakəli,

na ń tilina-weχɛ ɪsɔtaa tillaa wakəllaa kpekəle.

⁵⁰ N haχa-we na nyá pááná ke mɔpɔvɔ,

pə taya səm tike ke n tɔ-we.

Amə n sɔsə-weχɛ wahala taa na pa ɪsɛ.

⁵¹ Na ń kɔ Icipiti nyəma

apalɔpiya kancaalaya nyənsɪ təna.

Kam ɫɔɫɔvɔ nyəma ɪwɪle

kancaalaya nyəntɛ səpəna mpɔ.

⁵² Mɔpɔvɔ n tiika nyá yəlaa na ń tɛɛna-we ɪsɪ

pa ɫəsɔvɔ heeη ke kaləkɔ taa tɔ,

na ń tiiki-weχɛ wɔɫaya tetɔ taa ɪsɪ tɔla.

⁵³ N pona-weχɛ na naani, sɔχɔntɔ fɛɪ-we,

na teηku li pa kolontunaa.

⁵⁴ Pə waali ké n pona-weχɛ nyá tetɔ nəηη nyəntɔ taa

ké pɔvɔ ηku n mɔwə tɔ kɔ tɔɔ.

⁵⁵ Na n təχɔnɪ Kanaəη piitimnaa na n tala

yəlaa ke pa tetɔ na ń su ɪsɛyɛli

kpeka yəlaa ke pa tɛɛsɪ taa.

56 Paa na mpv tɔ pá mayasa isɔtaa Iso Sɔsɔ nyá
na pá kuli nyá tɔɔ,
pa ta tɔki nyá kusɔsutu.

57 Pa hatələna Tacaa nyá na
pá pəsi tetelataa isɔ pa caanaa.
Pa yɔɔləyi apalotv ké isɔ
tɔɔv ŋku kv hika fitaa tɔ.

58 Tá caanaa kusa Iso nyá nyá pááná na pa tɔfɛɛnlɛnaa
na pá kusɔ nyá isɛsɛɛmlɛ na pa tuŋ.

59 Iso n nu mpv lɛna pá kusɔ nyá pááná
na ŋ kpiisi lɛyɛli nyáma na toŋ.

60 Na ŋ lɔ nyá tɔyaya ŋka ka taa
n ka wɛ nyá yɔlaa hɛkv kɛ Silo tɔ.

61 Na ŋ yele na kolontunaa lɛɛki nyá atakaa
wei i huləyi nyá toŋ na nyá teeli tɔ.

62 Ilɛna ŋ mv pááná na nyá yɔlaa,
na ŋ yele na pá kv-wɛ.

63 Yoou kɔwa ta caanaa ifepiya,
pa pɛɛlaa ta hiki mpa paa saa tɔ.

64 Pa kɔwa pa kətəlaa kɛ yoou taa,
pa leelaa ta wii-wɛ.

65 M̄pvyv Tacaa n kulaa isɔ tomtoolu,
yaa sɔlvɔm ɛɛkvyv yoolaa taa yoolu isɛntɔɔ tɔ.

66 Na ŋ kv nyá kolontunaa na pá tɔŋa sewa,
na ŋ tv-wɛyɛ fɛɛɛ kɛ tam tɔɔ.

67 Paa na mpv n lɔwa Yosɛɛfv tɔyaya,
n ta ləsi Ifəlayim kpekəle nyáma mpɛ.

68 Ama Yuta kpekəle na Siyɔŋ
pvyv kɛ n sɔɔlaa na ŋ ləsi.

69 Na ŋ ŋma nyá tɔsɛɛɛ na tɔ kuli sɔsɔm
na tɔ wɛɛ toŋ isɔ tetv nti n su tam tɔɔ tɔ.

70 Na n ləsi nyá tɔmlɛ tv Tafiti.
Ntiyile taa ké n polaa na ŋ kpaɣa-i.

71 Kaləkv waalɔ ké n kpaɣa-i.
Si í pəsi i yɔlaa lɛyɛli nyáma
mpa n sɔɔla teu tɔ pa tiikulu.

72 Tafiti ná tiika-wɛyɛ
na lotu kulvmtv na ləmayasɛɛ.

79

Tacaa, tɔ hotaa ké, kɔɔ tá waasvyv

¹ Asafi yontu nti tɔ wɛ yonyoolaa
nyvyv tv yontunaa taa tɔyɔlɔ.

Hai, Iso, kpai nyáma wata nyá tɛ,
na pá wakələyi nyá tɔsɛɛɛ naŋŋ nyəntɛ.

Pa pəsa Yosalem kɛ ncaale kaŋmaaya.

² Pa kv nyá tɔmlɛ nyáma na pá pɛti

kpeliŋ na taale wontu.

³ Na nyá yɛlaa kɔpama calɛm kpé na pé cɔɔna Yosalem ɪcate,
nɔɔɔɔ ta kɔɔ si í pi-wɛ.

⁴ Tɔ pɛsa mpusi puluɔu tá cɔɔ nyáma ké,
na mpa pa cɔɔna-tu tɔ pa wonjiyi-tu
na pá tuliyi-tuɔu ntompee.

⁵ Hai, Tɔɔaa, pɛlee ké nyá táá ká hɛɛsi-tuɔu kpanav
na nyá pááná yele-tuɔu nyagav ɪsu kɔkɔ?

⁶ Piitimnaa na kawulasɪ nsi si ta nyi-ŋ
na si sɛɛki-ŋ tɔ, nsɛyi pu wɛɛ si ní muna pááná.

⁷ Mpi tɔ, pa kuu Iɛɛyeli nyáma wontu,
na pá wakɛli pa tɔɔayale.

⁸ Taa tɔɔsi tá ɪsayatu kɔpɛntu tɔɔ.
Ama nyɛni tá pɛtɔtɔɛle na ní kɔɔ tá kin ke lɔŋ.

Mpi tɔ, tɔ wɛ wahala taa ké.

⁹ Hai, waasi-tu, tá nyuɔu Yáto Iɔɔ,
na pé tu nyá hɛte ke teeli.

Ya-tu na ní kpiisi tá ɪsayatu ke nyá hɛte tɔɔ.

¹⁰ Pepe tɔɔ ké piitimnaa ká pɔɔsɛyi si:

Lɛye pa Iɔɔ ni ɪ mɛlɛnaa?

Pɔ wɛɛ ké si ní lɛɛti-wɛɛɛ

nyá tɛmlɛ nyáma sɛm ke tá ɪɛntaa na pá ná.

¹¹ Ke ŋkpaŋŋ na ní nu salɛkatɔnaa wula,
na ní yá mpa pa kɔɔu pɛle pa tɔwa tɔ na nyá ton sɔsɔɔŋ.

¹² Tɔɔaa, feli tá cɔɔ nyáma ke kutuɔu ŋku
pa tuɔ-ŋ tɔɔ tɔm naatosompɔɔɔɔɔɔ.

¹³ Ama tá ké nyá yɛlaa ké.

Tayale kalɛku na nyagale tiikilu.

Tu sɛɛki-ŋ tam tɔɔ ké na tɔ saŋi-ŋ.

80

Iɛɛyeli tiikilu nyá, nu

¹ Asafi yontu kutɔɔsɔtu nti pa yookina saŋku
na tɔ wɛ yonyoolaa nyuɔu tu yontunaa taa tɔɔɔɔ.

² Hai, Iɛɛyeli nyáma tiikilu, ke ŋkpaŋŋ.

Nyá tiikiyina nyá yɛlaa ɪsu kalɛku.

Iɔtɔa taŋlaa tɔɔ ké nyá tɔɔayale wɛɛ, huɔi nyá tu.

³ Huɔi nyá ton na ní kɔɔ ní waasi-tuɔu

Iɔlayim na Pɛncamɛɛ na Manasee pa ɪɛntaa.

⁴ Hai, Iɔɔ kusi-tu na ní kɛɛsi nyá ɪɛ

na tá tɔɔ na pé ya-tu.

⁵ Hai, Iɛɛyeli Iɔɔ Tɔɔaa,

pɛlee ké nyá táá ká yele kpanav ke nyá yɛlaa sɛlɛmɔŋ?

⁶ Nɔɔsɛɛ ke n calɛyi nyá yɛlaa

na ɪsɔɔm kɔyi-wɛɛɛ sɔɔm nyɛm

na pé tɛlɛsɛyi mpɛle.

7 N yelaa na tá pəsi mpi pə yoosiyi
 tá na tá cəɓ nyáma tə.
 Na tá kolontunaa náá wonjiyi-tv.
 8 Isətaa na atə pə tv Isə kusi-tv.
 Keesi nyá ise na tá tə na pé ya-tv.

9 N kpesa leseŋ tɔyɔ ke Icipiti
 na ń tɔyɔni yelaa na ń sə-ku.
 10 Na ń tayan-ku na ku tɛɛ
 na ku sú tɛtv.
 11 Ku waasa pəɔŋ ke ku isotom,
 na ku piliŋasi wɛ isu Isə tuŋ səsəɔŋ.
 12 Ilena ku piliŋasi heli na sí polo tenku
 na ku akpaa ke pəɔɔ səsaya.

13 Pepe tə ké n pela kalaanaa si
 mpatəntaa í wakəli-ku?
 14 Hətvɔy taa teele ka tɔyɔ-ku,
 na taale wontu náá pəsi-kuɔy tə tɔyɔnaya.
 15 Atə na isətaa pə tv Isə kəɔ.
 Kusi nyá ise ke isətaa təna na ń nyəni.
 Paasəna leseŋ tɔyɔ kɔnɛ.
 16 Kenti mpi nyá niŋ səwa tə
 na apalɔpəyaya ŋka n ləsa nyá ti tə.

17 Mpa pa seta-ku na pa wə-ku tə,
 nyaasi-wɛ na pá saali yem.
 18 Təni nyá ŋkpaləŋa ke yulɔ pəyaya ŋka n ləsaa
 na ká wɛ nyá ntəyɔŋ tə tə ka tə.
 19 Iɛ tə kaa tasa-ŋ hatələnaw.
 Yele na tá wɛena weesuyu na tá yaaku nyá hətɛ.
 20 Hai, Taca, atə na isətaa pə tv,
 keesi nyá ise na tá tə na pé ya-tv.

81

Ye ma yelaa ka nuna-m

¹ Asafi yontu nti pa yookina saŋku na tá wɛ
 yonyoolaa nyɔyɔ tv yontunaa taa tɔyɔɓ.

2 I yoo tá kentilu Isə ké yontu na laŋhɔlɔmlɛ.
 I wiliti Yakəpɔ Isə ké laŋhɔlɔmlɛ kawilitaya.
 3 I yoo-ɪ yontu na akilimanaa
 na cəməŋ na saŋkuna.
 4 I hɔli tutuuy ke isətv kofalɔ acima kuyaku wule,
 na ɪ hɔləməŋ acima nyəŋku wule.
 5 Mpi tə, pə ké Iseɣeli nyáma ke kiiu ké.
 Mpi Yakəpɔ Isə siwɔ tɔyɔɓ.
 6 Nti ɪ tv Yosɛɛfv lɔlɔyɔ nyáma ke
 waatv wei ɪ tii Icipiti nyáma tə tɔyɔɓ.

Ma nuwa nəyɔ ŋka ma ta nyi tə si:

7 Ma tisa səḡəla yuŋ nyəna ke nyá nyuɣu taa na má si,
 na nyá niŋ yelee təkɔ yuŋ nyəŋkɔ.
 8 Lanwakəlle maɣana-ŋ na ń má kapuka na má ya-ŋ,
 na má cə-ŋ tɛv hola taa.
 Na ma maɣasi-ŋ si ma naa nyá waaləyi Melipa lɔm cəɔ.
 9 Ma yəlaa í nu ma kəkpaalətu.
 Ye lseyeli yəlaa ka nukayana-m,
 10 tuɣu kvlalaaɔ taa wɛɛ mə tɛ.
 Pəyele í taa luŋ tuɣu nakvli.
 11 Maɣale Tacaa mə lso wei i ləsa-meyɛ
 Icipiti tɛtv taa tɔ.
 I haa mə nɔɔsi na má suuli-si.
 12 Ama ma yəlaa me í ta nu ma nɔɣɔ.
 lseyeli nyáma ta nuna-m.
 13 lɛna máá yelee-meyɛ mə lanɣpusəŋ inɔ i taa.
 Na í təŋ mə maɣamaɣa mə laɣatv.
 14 Hai, ye ma yəlaa lseyeli nyáma ka nukayana-m
 na pá təŋ ma mpaav taa.
 15 Maa tisa pa kolontunaa təfe ke nɔɔnɔ
 na má kvli pa tɔɔ.

16 lɛ Tacaa má, ma kolontunaa ká yelee pa ti hɔm
 na lseyeli nyáma me mu caɣana mə təyi tam tɔɔ.
 17 Waatu inəyi maa caləyi-meyɛ təɣonaya kupaŋka
 na má cɛle-meyɛ kəkpaɔmɔɣu taa tuŋ na í haɣa.

82

lso haana yəlaa tənaya tampana təŋɣu

1 Asafi yontu nti tə wɛ yonyoolaa
 nyuɣu tv yontunaa taa təɣəɔ.

lso səŋa i kotuɣu taa ké isɔtaa nyáma heko
 na í huləyi tampana təŋɣu.
 2 Pəlee ké í ká yelee yəlaa fayasɔɣu ke huule taa,
 na tasəkəle nyáma ke tampana hav?
 3 I təŋ tampana ke ɔcam na sulav pa tɔm taa.
 Na í ha konyəntəɣəɔ na konyəntv ke pa tampana.
 4 I waasi ɔcam na konyəntəɣəɔ,
 í fiti-weyɛ asayaa səkraŋ taa.

5 Ama í ta nyi pɔlv,
 pəyele u cəkəɣəna pɔlv,
 səkrɛtvɔɣu taa ké í təŋ.
 lɛna tɛtv kila təna seliyi.
 6 Maa təmaɣa si í ké lso sɔsɔ lulɔɣu nyáma.
 Halɔ i tu ké isənaa.
 7 Paa na mpv tɔ,
 í ká si ké isu yəlaa,
 na í hoti isu paa awulumpu wei.

⁸ Hai, Iso kuli na n houna antulinya.
Mpi to, n ke piitimnaa tana tu ke.

83

Isa yalaa mpa piitimnaa lelala tugi konyon to pa salamvuy

¹ Asafi yontu nti ta we yonyoolaa
nyuyv tu yontunaa taa tolo.

² Hai, Iso, taa su, taa heesi.
Peyele taa caya yem.

³ Nyá kolontunaa ta caya tapamm,
mpa paa caaki-n to pa kusa nyon.

⁴ Pa caki nyá yalaa acaya na acilayatu,
pa kotiyi na pá yoyotayi mpa pa too n kenta to pa tom.

⁵ Na pá yaaki tama si pá kpiisi
Iseyeli nyáma ke piitimnaa heku,
na nyolvi í taa tasa pa hote ke tosoy.

⁶ Nya kolontunaa krenta kulum na
pá peeli nyá too ké no.

⁷ Mpeyeli Itom nyáma na Isamayeli nyáma
na Mowaru nyáma, na Akaa na Keraali pa nyáma.

⁸ Na Amoni nyáma na Amaleke nyáma
na Filiisi nyáma na pá soosana Tiii nyáma toto.

⁹ Asilii nyáma magamaga ná soosa pa too
na pa kuli Loati luvuy nyáma too.

¹⁰ Hai, Iso lana-we isu n ka larv Matiyah nyáma
na Sisela na Yareh ke Kisoh loov no to.

¹¹ Pa ku-weye Haloti na pa la tetu ke muson.

¹² La pa awulumpiya isu Oleri na Sepi,
na n lá pa awulaa tana isu Sepa na Salamuna.

¹³ Mpi to, pele paa yoyotayana si
pa leekayi Iso tocalenaa.

¹⁴ Ma Iso, la-we isu kacuculaya
yaa nyutu nti heelim prakayi to.

¹⁵ Yaa isu koko mukuyv hotuyv to
yaa ka mukuyv puyv nyutu to.

¹⁶ Yele nyá tev heelim toyon-we
na nyá kacuculaya anaam lá na pá sele.

¹⁷ Taca yele na feele kra-we,
na pá peeki nyá hote.

¹⁸ Pá liyiti-we na pá tu-weye soyonv taa ké tam too.
Pá tu-weye feele na pá lé.

¹⁹ Ilena pa cekana si nyá tike ke pa yaa si Taca.
Nyayale isotaa Iso soso ke tetu tana taa.

84

Mpa pa puki Yosalem ke isosev to pa yontu

¹ Kolee nyáma kpekale yontu nti pa yookina Katu to camvuy

na té we yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Hai, Taca, pə təna pə tu,
nyá tɔcayale tewaya hali.

³ Pɔi laki-m ləŋ si má sɔv Taca tɔyaya taya tɔɔ
na má sá Isɔ weesuɔu tu na lanɣhulɔmle kawilitasi.

⁴ Sumpɔɔpɔ wɛna ɪ tɔcayale,
na keŋkehilaya ke tante nte
tə taa ka tɔyi ka piinɣ tɔyɔ
nyá kɔtasɪ tɔlatɛ kin.

Hai, ma wulav na ma Isɔ.
Taca, pə təna pə tu.

⁵ Lelen nɔlaa nté mpa pa we nyá tɔyaya taa tɔ,
paa sən-ŋ tam tɔɔ ké.

⁶ Mpa pa tekiyi-ŋ tɔyɔle lanɣhulɔmle nyáma,
nyá hasəyənə pa nɔɔhɛɛ tɛɛ.

⁷ Waatu wei paa tɛsəyi Paka*fa* tɛtɛkəle tɔ,
Isɔ ká pəsi-tɛyɛ hila nyəntɛ,
na salan tɛv kooli-tɛyɛ kɔpantv. ^a

⁸ Pa tɔŋ sɔɔsəyi pa tɔntɛ taa ké,
na pá kɔtəyənə timpɪ paa sən Isɔ
ɪsentaa ké Siyɔŋ tɔ.

⁹ Hai, Taca, atɛ na ɪsɔtaa pə tu nu ma kɔsələmvɔ.
Yakɔɔv Isɔ ke ŋkpaŋyɔv.

¹⁰ Hai, Isɔ, nyayale tá kɔpantɛ,
nyənɪ wei n ləsaa tɔ ɪ ɪsentaa.

¹¹ Kuyaku kolɔmvɔv cayaɔv ke nyá tɔyaya taa
lapa sana na kɔyɛɛŋ iyaya (1000) cayaɔv ke kpaɪ taa.
Ma sɔɔlaa si má sən ma Isɔ tɔyaya nənɔyɔ
na mpi maa caya ɪsəyatu nyənka taa tɔ.

¹² Taca nyá hɔla nté ilim na kɔpantɛ.

Nyá haana pɛɛɛɛ na teeli.
Nn pɛŋ kɔpantv natəlɔyi mpa
pa tɔŋ siyisuyv taa tɔ.

¹³ Atɛ na ɪsɔtaa pə tu Taca,
wei ɪ tekiyi-ŋ tɔyɔle lanɣhulɔmle tu.

85

Taca yɔyɔtəyi hɛɛsvv tɔm

¹ Kolee nyáma kɔpəle yontu nti tə we
yonyoolaa nyuyv tu yontunaa taa tɔyɔɔ.

² Hai, Isɔ, n hɔla nyá tɛtv ke pɛɛɛɛ ké,
na n mənna Yakɔɔv nyáma mpa kolontunaa ka kuuwa tɔ.

³ N kpiisa nyá yəlaa ɪsəyatu
na n tayanɪ pa təwakəllɛnaa.

⁴ N kv nyá pááná sɔsɔna təna

^a 84:7 Paka: Wula ke pa yaa mpv na pa tɛ taa.

na ń heesi-yege tá tǎo.

⁵ Hai, tá waasulu Iso mǎŋna-tu isi tu weu tǎ,
na ń ku nyá páána ke tá tǎo.

⁶ Nyá taa ká kpana-tuyu tam tǎo
na ń tǎki-tu na nyá taa na pé polo
luluŋ loosi loosi na?

⁷ N kaa ha-tuyu weesuyu
na tǎ yǎlǎna-ŋ?

⁸ Taa yele na tǎ ná nyá kupantu
na ń yá tá nyuyu.

⁹ Iso Taa kuyǎtǎtu ke ma nuku.

Mpi tǎ, heesuyu tǎm ke n yǎtǎyǎna nyá yǎlaa
na mpa pa nukǎna-ŋ tǎ si pa taa mǎli kǎmǎntu taa.

¹⁰ Nyá nyuyu yaru kǎtǎna mpa pa nyǎna-ŋ tǎyǎ
lǎna pǎ kǎna nyá teeli ke tá tetu taa.

¹¹ Kupantu na tampana tǎnyuyu pǎ sulaa,
na heesuyu na siyisuyu pé wayali tǎma.

¹² Tampana tǎnyuyu lukǎna tetu tee ké,
lǎna siyisuyu náá luna isǎta.

¹³ Taa mayama ká kǎna kupantu
na tá tetu náá lǎli tǎ kulǎlm.

¹⁴ Tampana tǎnyuyu we nyá nǎyǎ tǎo ké
na á heeki-ŋ ikpate ke mpaau taa.

86

Ma yaaki-ŋ ma laŋwakǎlle taa

¹ Sǎlǎmuyu ŋku ku we Tafiiti yontu takǎlaya taa tǎ.

Hai, Taa ke ŋkǎnyuyu na ma tǎo na ń cǎ-m.

Mpi tǎ, ma ké kǎnyǎntu ké na wahala tu.

² Ma ké kǎpǎŋ ké, kenti ma tǎo.

Ma Iso, ma ké nyá tǎmle tu ké,
ma pǎta-ŋ ma ti, waasi-m.

³ Taa nyǎni ma pǎtǎtǎle.

Nyǎya ma wiikina paa ifemle nte.

⁴ Nyá tǎo ké ma keesǎna.

Ue heesi nyá tǎmle tu ma, ma laŋle.

⁵ Taa, n ké kǎpǎŋ ké,
na ń hulǎyi suulu.

Nyá kupantu tǎwa mpa pa yaaki-ŋ tǎ pa tǎo.

⁶ Taa ke ŋkǎnyuyu na ma kusǎlmutu
nu ma wiinau.

⁷ Ma yaaki-ŋ ma laŋwakǎlle kuyeyi taa ké.

Mpi tǎ, n nuku ma nǎyǎ.

⁸ Hai, Taa, ikǎnte natǎli tǎ ta nǎyǎsǎna-ŋ,
pǎyele nǎyǎlu u pǎsǎyi na í la nyá tǎmle natǎli.

⁹ Piitinnaa mpa pa tǎna n ŋmawa tǎ,

paá kəə na pá hənti-ŋ aɛ,
 na pá tʊ nyá hətɛ kɛ teeli.
 10 N kɛ səsə kɛ, na n lakɪ kəkəlɔ nyəm,
 nyá tike nté tampana Iso.

11 Hai, Tacaá huli-m nyá mpaan,
 maa tɔ nyá tampana taa.
 Tʊ ma taa na má wɛɛna nyá sɔɔntʊ.
 12 Tacaá, ma Iso maa sa-ŋ na lotu kolumtʊ,
 na má tʊɣi nyá hətɛ kɛ teeli kɛ tam tɔ.
 13 Nyá kʊpantʊ tɔɔwa ma tɔ kɛ,
 na n yaki ma ləsaya kɛ atətɛle lumarŋ taa.

14 Hai, Iso, kalampaanɪ nyáma kʊla ma tɔ,
 mʊsuntʊnaa kpekale caaki ma weesuyʊ ləsuyʊ.
 15 Ama Tacaá, nyá kɛ suulu tʊ kɛ,
 na n wɛna pətətɛle.
 Nn mʊɣi pááná kɛ ləŋ,
 nyá kʊpantʊ tɔɔwa,
 na n lakɪ ɪsəna n suwa tɔ.
 16 Nyənɪ ma pətətɛle na n kɛɛsəna ma tɔ,
 ha nyá təmle tʊ maɣa toŋ.
 Ma kɛ nyá nyəŋ kɛ waasi-m.
 17 La-m mpi pə hʊlɔɣi nyá kʊpantʊ tɔ,
 ma kolontunaa í ná na pə tʊ-wɛɣɛ fɛɛɛ.
 Mpi tɔ, nyá waasəɣəna-m na n hɛɛsəɣi ma lanle.

87

Yəlaa təna ɪcate maɣamaya kɛle Siyən

1 Kolee nyáma kpekale yontu nti tə wɛ
 yonyoolaa nyuyʊ tʊ yontunaa taa tɔɣəlɔ.

Tacaá nyá suna Siyən ɪcate kɛ pʊŋ nanŋ nyəŋ tɔ.
 2 Ntɛɣɛ n kəla sɔɔluyʊ kɛ
 Yakəpʊ nyáma acalɛɛ təna taa.

3 Teeli təm kɛ pa yɔɣətɔɣi
 Iso ɪcate nyá, nyá tɔ.
 4 Mpa pa nyəma-m tɔ pa ɪsɛntaa kɛ
 ma yaaki Icipiti na Papiloni na
 Filiisi na Tiiɪ na Itiyopii pə nyáma.
 Tɛtunaa mpe pa taa kɛ pə lɔla-wɛ.
 5 Ama ye Siyən ɪcate ɪɛ tə taa kɛ
 pə lɔla yəlaa təna.
 ɪsɔtaa Iso Səsə yɔɣətəna-ti.

6 Tacaá kalɔɣi yəlaa na ɪ ŋmaaki si:
 Siyən kɛle paá wei ɪ ɪcate maɣamaya.

7 Hai, Iso ɪcate nyá, yonyoolaa na paalaa
 pa kɛntəna na pa yɔɣətɔɣi nyá teu təm.

88

Wei sɔm kɔɣɛtɔnaa tɔ ɪ sɔlɔmɔyɔ

¹ Kɔlee nyáma kpekale yontu nti tɔ wɛ
yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa,
na tɔ kɛ laɲwakɛlle nyɔntɔ nti
Isɔlahi tɔ Hemaɲ yooowa tɔyɔlɔ.

² Tɔɔaa Isɔ, ma nyɔyɔ yátɔ,
ilim na ahoɔ kɛ ma wiikina-ɲ.

³ Mɔ ma kɔsɔlɔmɔtɔ kɛ nyá kɔpantɔ tɔɔ.
Kɛ ɲkɔɲɔyɔ na ɲ nu ma wiinav.

⁴ Mɔpi tɔ, wahala nu-m kɛ,
na má kɔɣɛtɔna sɔm tɔtɛyɛtɛyɛ.

⁵ Ma wɛ mɔpa pa tiiki pɔlaav taa tɔ pa looɲa taa kɛ.
Ma wɛ ɪsu yɔlv wei ɪ feina toɲ tɔ.

⁶ Sɔtaa hekv kɛ ma hɛntaa
na má nɔyɔsɔna ɪsu mɔpa pa kɔwa na pá huɪ
pɔlaav taa na pá faya nyana-wɛ,
na nn tɔɔsɔxi pa tɔm tɔ.

⁷ Pɔyɔv lumaɲ nyɔɲkv taa kɛ n pɛta-m,
sɔkɔɔtɔyɔv taa kɛ pɔyɔv anaam taa.

⁸ Nyá pááná tii ma tɔɔ kɛ
na á ta-m ɪsu lum hola.

⁹ N hatɔlɔna-m ma cewaa
na ɲ pɔsi-m ɪsu acaalɔtɔ
pɔlv kɛ pa ɪɛntaa.

Pɔ tɔka-m pɔ fɛi luw.

¹⁰ Wahala nyɔɲsa ma ɪɛ kɛ.

Paa ifemle nteyɛ ma yaaki-ɲ Tɔɔaa,
na má tɛkɔxi-ɲ niɲ.

¹¹ Sɔtaa kɛ n laki piti tɔma na?

Paa kɔvi na pá sa-ɲ?

¹² Sɔtaa yɔyɔtɔxi nyá kɔpantɔ tɔm kɛ pa tɛyɛ?

Yaa nyá teu tɔm kɛ pa yɔyɔtɔxi atɛtɛle taa?

¹³ Nɔyɔlv ta nyi nyá kɔkɔlɔ
nyɔmnaa tɔm kɛ sɔkɔɔtɔyɔv taa.

Pɔyele pa ta nyi nyá siyisuyɔ tɔm kɛ
tɛtɔ nti tɔ taa yɔlaa wɛna lɔsɔɔv tɔ.

¹⁴ Hai, Tɔɔaa, nyaga ma yaaki si ɲ waasi-m
na má sɔlɔmɔxi-ɲ paa tanaɲ ɲku.

¹⁵ Tɔɔaa, pepe tɔɔ kɛ n lɔ-m

na nn caaki si ɲ na-m?

¹⁶ Ma kɛ kɔnyɔntɔ kɛ hatoo ma pɔcaatɔ kɛ
na má wɛ sɔm nɔyɔ taa,

na má tɔki sɔyɔntɔ nti n tɔ-m tɔ tɔ wahala.
Pɔ pɔsa ma laɲle kɛ.

¹⁷ Nyá pááná huuna-m kɛ ɪsu kɔkɔ,
na nyá sɔyɔntɔ sɔsɔntɔ wakɔlɔxi-m.

18 A liki-m paa ifemle nteye isu lum
na á watəyi-m na paa timpí.

19 N hatələna-m ma cewaa na ma taapalaa təna,
səkrətuvu ke pə yelina-m.

89

Nəəsi nsi pa su Tafiti tə sɪ wɛ le?

¹ Isələhi tv Itəŋ yontu.

² Tacaa nyá kúpantu təm ke maa yooki yontu ke tam,
na ma heeliyi nyá tampana təŋuɣu təm ke paa pəlee.

³ Mpi tə, ma yəɣətəa sɪ:

Nyá kúpantu wɛ tam təw kɛ na tə sika isətənuvu taa.

⁴ Ma na ma təmle tv Tafiti wei ma ləsaa tə tə pɛela nəɣo
haləna má yəɣoti na má tuu sɪ:

⁵ Maa yele na nyá kawuləɣa wɛɛ tam,
na má lɛɛtəyi ka taa kɛ nyá lələvu nyəma.

⁶ Hai, Tacaa, isətənuvu hələɣəna nyá teu
na nyá kúpantu ke samaa taa.

⁷ Awe pəsəyi na í keesəna Tacaa nyəɣa isətəa?
Nyá pəyalaa taa awe nəɣəsəna-ŋ?

⁸ Iso n kɛ səsə ke isətəa samaa taa kɛ,
na pa təna mpa pa cəwəna-ŋ tə pa nyəŋna-ŋ.

⁹ Hai, Tacaa, atɛ na isətəa pə tv,
awe wɛ isu nyá?

Toma na teu pə tv-ŋ hekv.

¹⁰ Nyá ŋmakələna tɛŋku na ɪ kalampaani,
n heesəyi ɪ lum ke waatu wei pə kuləɣəna pááná tə.

¹¹ Nyá nanjəna Icipiti isu sətə,
na n̄ yasɪ nyá kolontunaa na nyá niŋ toŋ.

¹² Nyá tənna isətənuvu na tetə.

Nyá sɪna antulinya na ɪ taa nyəm təna.

¹³ Nyá lapəna ilim ntəɣəŋ na pə mpətəŋ
na Tapəw na Heeməŋ puŋ saŋ nyá hətɛ.

¹⁴ Nyəɣalɛ toŋ səsəwəŋ tv,
nyəɣalɛ pəsəvu səsəwəŋku tv.

¹⁵ Nyá kawuləɣa kite nté tampana təŋuɣu na siyisuyu
na kúpantu na teu ke nyá nəɣo təw.

¹⁶ Yələa mpa pa nyəmá nyá
akantəle wula təɣələ leleŋ nulaa,
nyá isəntaa kɛ pa wɛ tam.

¹⁷ Pa laŋle heɛna nyá hətɛ ke kutamsa,
na pá saŋ pa tɪ na nyá siyisuyu.

¹⁸ Pa toŋ teeli kele nyá,
nyá kúpantu kraasəɣəna tá toŋ.

¹⁹ Tacaa kele tá kəkəntuyu,
Isɛɣɛli nanjəŋ tv nté tá wulaw.

²⁰ Kuyaku nakoli n yəɣətəna

nyá kwsəəlɔ kɛ toosee taka taa sɪ
n ha nyá toŋ kɛ aka,
na ń tɔɔ ifepu kɛ yəlaa taa.

21 N hika nyá təmle tɔ Tafiiti,
na ń ləsi-ɪ na ń pəli-ɪ kətaya nim.

22 N ká sənə-ɪ na toŋ,
na ń pəsi-ɪ yulɔ toŋ tɔ.

23 Kolontu kaa tuti-ɪ,
yulɔ ɪsəyav ná kaa pəsi-ɪ.

24 Nka nanɪ ɪ kolontunaa kɛ ɪ nəɔ tɔɔ,
na ń má mpa paa caaki-ɪ tɔ.

25 N ká lapɪ-ɪ nyá kɔpantɔ,
na ɪ toŋ kpaakəna nyá hətɛ.

26 N ká tɔ ɪ niŋ taa ké tɛŋku,
na ń yele na í pəsi pusi.

27 Halɪ n ká yaa-ɪ na í tɔ sɪ:
Nyaxale ma caa ɪsɔ na ma nyɔyɔ yavɔ kɔkpaɔnyɔ.

28 ɪlɛna nyaa pəsi-ɪ nyá pəyalɔ kancaalaxa nyəŋ
wei ɪ ké atɛ awulaa səsaa təna taa səsɔ tɔ.

29 N ká su-ɪ kɔpantɔ kɛ tam tɔɔ,
pəyele nəɔɔ ŋka nyá na-ɪ
í pɛɛlaa tɔ ka kaa layasi.

30 N ká yele na ɪ lɔlɔyɔ nyáma wɛɛ tam tɔɔ,
na ɪ kawulaxa náá leeli ɪsu ɪsɔtənyɔ.

31 Ye ɪ lɔlɔyɔ nyáma lɔwa nyá kiin
na pá kisi nyá kwsəsutɔ kɛ tɛŋyɔyɔ,

32 ye pa kisiyi nyá kɔtɔtɔtɔ
na paa təkəxi nyá kwsəsutɔ,

33 ɪɛ n ká caa kɔrátɔyɔ na ń hɔna pa ŋkpaŋyɔyɔ
na ń má-wɛyɛ pa ɪsəyatɔ tɔɔ.

34 Ama n kaa pɛ-wɛyɛ nyá kɔpantɔ,
pəyele n kaa pɛ-wɛyɛ nyá teu.

35 N kaa yɔki nyá nəɔɔ pɛɛlɔyɔ.
Pəyele n kaa layasi nti n yɔɔtəaa tɔ.

36 N tɛma tuunav na nyá tənəŋŋ wɛɛtɔ,
n kaa pəsi ń looli Tafiiti.

37 Tafiiti lɔlɔyɔ ka wɛɛ tam tɔɔ ké,
na ɪ kawulaxa kumte wɛɛ nyá ɪsɛntaa ɪsu ilim.

38 Na í leeli ɪsu ɪsɔtɔ,
ɪnɪ ɪ kɛna aseeta tɔ kɔpaŋ wei ɪ wɛ ɪsɔtənyɔ taa tɔ.

39 Paa na mpɔ pááná kpa-ŋ na ń lɔ wulav wei n ka ləsaa
na ń pəli nim tɔ na ń yele-ɪ na í hoti.

40 N yɔka nəɔɔ ŋka nya na nyá təmle tɔ ɪ pɛɛlaa tɔ
na ń wakəli ɪ ntenuyɔ na ń lɔ-kuyɔ atɛ.

41 N yɔka ɪ koloosi toŋ nyənsɪ təna,
na ń pəsi ɪ koloosi acalɛ kɛ ncaa.

42 Mpatəntaa təna kuuki ɪ wontu ké,
na ɪ cɔlɔ nyáma paakəna-ɪ.

43 N kpaasa i kolontunaa apalutu,
 na n̄ la na mpa paa caaki-i tɔ pa lan̄a hee.
 44 N kuwa i yoou wontu lon̄.
 Pəyele n ta sən̄a-i yoou taa.
 45 N lɛɛka i kawulaya ton̄,
 na n̄ pəsi i kumte ke krentəlası ke ate.
 46 N pasa i ifepile pusi,
 na n̄ tu-i fɛɛɛ.
 47 Hai, Taca, pəlee kɛ n ká heesi nyá tɔyi n̄mesuyɔ?
 Na nyá pááná kpaasuyɔ isu kəkɔ?
 48 Tɔɔsi ma tɔm, yulɔ weesuyɔ kəla topi kɛ,
 pə nəgəsəna kɛ isu n n̄ma yulɔ ke si n pəsəyi-i yem.
 49 Yulɔ nəgəlɔ i fɛi si i kaa si.
 Awe pəsəyən̄a na í yá i tɔyi atətəle taa?
 50 Taca, leye nyá lon̄taa kupantu
 nti n ka su Tafiiti ke nəgɔ tɔ tɔ saalaa?
 51 Taca tɔɔsi mpusi wei nyá tɔmlɛ nyáma tuyɔ-m tɔ,
 tɔɔsi si ma nuk̄a yəlaa samaa.
 52 Hai, Taca tɔɔsi kutuyɔ n̄ku nyá kolontunaa
 tɔuki nyá ləsəlɔ tɔntɛ tɔ tɔ.

53 Taca hətɛ səsɔɔɛ nté teeli nyəntɛ ke tam tɔ.
 Iso í kəna mpɔ, Iso í kəna mpɔ.

TAKƏLAYA LIYITI NYƏŊKA

90

(Yontu 90–106)

Yulɔ we tənaya, Iso ná we tam tɔ

¹ Iso yulɔ Moisi kusələmutɔ.

Hai, Taca, nyá kəna tá kpuluyɔ
 tətɔle ke tɔo lon̄taa.
² Na pəcɔ pá laki antulinya na pulası tɔ,
 nyá kəna Iso na n ká wee n̄puyɔ tam tɔɔ kɛ.
³ Nyá mələgənana yəlaa ke ate mɔsuyɔ taa,
 na n̄ tən̄-we si: I məli timpi í ka lunaa tɔ.
⁴ Mpi tɔ, pusi iyaya (1000) wɛ-ŋ kɛ isu kuyaku n̄ku
 ku tɛɛwa na ku kaa tasa məluyɔ tɔ,
 yaa ahoɔ nna a tɛɛwa tɔ a hɔgəluyɔ.
⁵ N kpiisiyi yəlaa kɛ isu toosee wena
 pə fɛn̄yuyɔ tanaŋ na á saali yem isu nyutɔ tɔ.
⁶ Nyutɔ tɔyi hɛtɔ ke tanaŋ tɛ kɛ na tɔ pu.
 Ilena taanaya tɔ lontili na tɔ wuli.
⁷ Nyá pááná kpiisiyi-tuyɔ
 na nyá taa kpav nyaasəyi-tɔ.
⁸ N ləsəyi tá isayatu ke patəma taa kɛ,
 na n̄ suki nyaaləm taa kɛ tá kɔn̄mɛsətu.
⁹ Nyá pááná səsɔɔna laki kɛ na tá kɔyɛn̄ saaləyi yem,
 na tá pusi nya saləyi yem isu yulɔ nəgɔ.

10 Tá weesuyu pusi nté nutosonnaanowa.
 Ye mpa pa kála alaafáya, úe pa nyənsi yoosi nunaasa.
 Ama konyəŋ na wahala tike ke yulw waaki pə taa.
 Weesuyu tɛki loló ké na taa kuləyi
 huntu na tó kpətəyana səm.
 11 Tacaa, awe nyəmma nyá toŋ na nyá pááná pə təm?
 Nəyəlɔ u nyaŋna-ŋ si í nyi nyá pááná təm ke teu.
 12 Huli-tuyu tá kuyeyɛŋ kaluyɔ.
 Waatu inəyi tu hii layatu.

13 Hai, Tacaa, heesi-tuyu pááná munaw ke mpu.
 Nyəni nyá təmle nyéma tá,
 tá pətətəle na ń kéesáná tá tɔɔ.
 14 La-tuyu nyá kupantu səsəntu ke tá tanəŋ tɛɛ.
 Úe tu cayana lanhulɔmle ke tá weesuyu tana.
 15 Pusi payale taa ké n hɔma tá ŋkraŋuyɔ.
 Úe heesi tá lanə ke pusi payale
 isu nsi si taa tə na wahalanaa tɔ.
 16 La nyá yomaa taya nyá təmle,
 na tá luluyɔ nyéma na nyá səsəntu.
 17 Hai, Tacaa, ta Isə la-tuyu nyá kupantu,
 na ń yele na tá niŋ təma leeli.
 Eɛ, yele na á leeli.

91

Isə kele tá kpuɔyɔ tətɔle

¹ Yulw wei i tuyi isətaa Isə səsə ke kpuɔyɔ tɔ,
 Toma tana tu tɛɛ ké i heesəyi.
² Pə wɛɛ si pɔntu í yəyɔti Tacaa si:
 Nyayale ma kpante nte ma cəsəyana tɔ.
 Nyayale ma Isə na má tuyi-ŋ naani.
³ Tacaa nyá fitiyina yulw ke puluyɔ konyəpuyɔ taa,
 na yulwksəku na ku wakəlyɔ taa.
⁴ Na n kenti i tɔɔ na í tu-ŋ kpuɔyɔ,
 isu kampaɔa ke ka too keŋ tɛɛ.
 Nyá kupantu wɛ ké isu kpáluyɔ kəkentuɔ.
⁵ Yulw kaa nyana ahoɔ səyɔntu,
 yaa nyəmə kutətəna ke ilim taa.
⁶ Yaa yulwksəku ŋku ku cəki səkpetuyɔ tɛɛ tɔ,
 yaa isəna ku tɛkuyɔ yəlaa ke ilim heka tɔ.
⁷ Paa yəlaa iyaya (1000) səpa nyá kəŋkəŋ taa,
 yaa paa yəlaa iyisi naanowa (10000) səpəna
 nyá ntəyəŋ tɔɔ, pulɔpɔ kaa la-ŋ.
⁸ Kuli nyá isɛ na ń ná isəna
 Isə fɛləyi asayaa tɔ.
⁹ Hai, Tacaa kele nyá kpuɔyɔ tətɔle,
 isətaa Isə Səsə ke n cəsəyana.
¹⁰ Wahala nəyəlɔ kaa mayana-ŋ,
 pəcɔ mpusi nəyəlɔ kaa kpətəna nyá təyaya.

11 Mpi tɔ, Tacaa ká tɔ ɪ ɪsɔtaa tillaa ké sɪ
pá feŋi-ŋ nyá mpaan tɔna taa.

12 Na páá te-ŋ pa niŋ taa sɪ pələ
natəli tɔ taa co-ŋ.

13 Na paa n fɛla tɔɣɔlaya yaa paasələ
yaa wontuɣu ɪsɔyav yaa tɔm,
pɔlɔpɔ kaa la-ŋ.

14 Tacaa sɪ: Timpi n sɔɔla-m tɔ maa waasi-ŋ,
na má kenti nyá tɔɔ ké n nyəmá ma hətɛ tɔ pə tɔɔ.

15 N ka yaa ma hətɛ na má co-ŋ,
na má wɛɛ nyá waali ké lanwakəlle waatu,
na má waasi-ŋ na má tayanɪ nyá nyɔɣu kɛ kusyɔv.

16 Maa yele na nyá weesuyɔ tɔɣali
na má yá nyá nyɔɣu.

92

Tacaa, pa saŋi-ŋ tɔ pa laki teu ké

¹ Kuyaku kɔhɛɛsɔyɔ wule yontu.

² Pə wɛ teu ké sɪ tɔ sa Tacaa nyá,

na tɔ yoo yontu kɛ ɪsɔtaa

ɪsɔ sɔsɔ nyá nyá hətɛ taa.

³ Na tɔ kpaali nyá kupantu kɛ tanan tɛɛ,

na nyá teu tɔm kɛ ahoo.

⁴ Tɔ sa-ŋ na ŋmusɪ

naanɔwa cəmən na saŋkɔnaa.

⁵ Hai, Tacaa, nyá kɔlapəm hɛɛsəyɪ ma lanlɛ ké,

na má yooki nyá niŋ tɔma tɔm kɛ yontu na lanhɔlɔmlɛ.

⁶ Hai, Tacaa, nyá tɔma ké sɔsɔna ké,

na nyá ləmɔɣasɛɛ ké yun nyəna.

⁷ Kumɛlɛŋ u cɛkəyana tələ,

pəyele ləmɔɣasɛɛ fɛɪ tɔ naa paasəyana.

⁸ Asayaa hukiyi ké ɪsu nyutu,

na ɪsɔyav lataa náa puki.

Amə wakəlvɔv tam tɔɔ nyənku tanɔna-wɛ.

⁹ Hai, Tacaa, nyá ké ɪsɔtaa

ɪsɔ sɔsɔ kɛ tam tɔɔ ké.

¹⁰ Ye pə kaasa nyá kolontunaa, pɛlɛ paa le ké.

Pa tɔna mpa pa laki ɪsɔyav tɔ paa ya yem.

¹¹ Taalɛ nav toma kɛ n ha-m,

na ní pəli ma tɔɔ ké nikaya nim.

¹² Ma naaki ma kolontunaa kpisuyɔ,

na má nukɪ asayaa mpa pa caaki-m

tɔm tɔ pa kiisuyɔ.

¹³ Tampana tənlaa puki ké ɪsu paan,

na pá kɔləyɪ ɪsu Lipan tun sɔsɔŋ.

¹⁴ Pa wɛ ké ɪsu tɔyɔ ŋku pa tuu

ɪsɔ təsɛlɛ kataya taa tɔ,

na pá puki teu ke tá Iso Tacaa té.

¹⁵ Paa kpatálaya waatu,

pa tɔŋa luluyú kɛ́,

na pá wɛ tɛlekuleku ke teu na alaafɛya.

¹⁶ Mpu pá huláyáná tɛkelekele sí Tacaa siyísaa.

Ƨ ta kɛɛ tiili, inɛyɛle ma kuvkamuyú.

93

Tacaa kele wulav

¹ Tacaa n kɛ́ wulav kɛ́ na n̄ suu teu,
na n̄ lɛla toma ke nyá tɛnaya taa isu tampala.
Mpu tɔtɔyɔ tetu sɛŋaa taca tu seliyi.

² Hatoo lɔŋtaa kɛ́ n su nyá kumte ke teu,
na n̄ wɛ tam tɔɔ.

³ Hai, Tacaa, pusi kusa nɔɔsi
sí kusa sí nɔɔsi na sí hola wula nu.

⁴ Na pá kɛli lum sɔsɔɔm tɔŋ nyɛm nɔyɔ,
na pá kɛli tɛŋku hola sɔsɔɔna.
Tacaa kele tɔŋ tu ke hatoo isɔtaa.

⁵ Nyá kusəsutv nté tampana tasiyisiyi.
Nyá tɛsɛɛle ke nanɛ nyɛntɛ haləna antulinya tɛm.

94

Iso kɛ kawalaya nyáma lɛɛtɔlv

¹ Hai, Iso nyayale lɛɛtɔlv.
Lɛɛtɔlv Iso, huli nyá ti.

² Antulinya huɔlv nyá, kuli
na n̄ lɛɛti kalampaani nyáma ke pa kulaputu.

³ Hai, Tacaa, asayaa mpe paa wɛɛ mpuyule?
Mpe paa wɛɛkəna nteye akanaa ke mpu?

⁴ Pa yɔyɔtəyi tɔm kɛ́ na kalampaani
na pá pɛɛkəyi lelɛa wakəlvuyú.

⁵ Tacaa, pa ŋmakəlvəyi nyá yəlaa kɛ́,
na pá muyuliyi mpa pa kɛ́ nyá nyáma tɔ.

⁶ Pa lentəyi musɔŋ ke leelɛa na muɔlaa
na pá kuvyi suluwaa.

⁷ Na pá tɔŋ sí Tacaa u naaki,
Yakəpu Iso u paasəyəna.

⁸ Kumɛɛmɔŋ mɛ́ í la laakali,
ləmɔyəsɛɛ fɛinaa mɛ́,
pəlee kɛ́ í ká hii layatu?

⁹ Tacaa wei ɪ tu yəlaa ke ŋkraŋŋ tɔ, ɪ nukɪ kɛ́.
Isənaya ɪ ká tu isəle na u naaki?

¹⁰ Isənaya ɪ naasəyi piitimnaa
na í kaa hɔ asayaa ŋkraŋŋ?
Inɪ ɪ sɛyəsəyəna yəlaa,
ɪlɛ isənaya ɪ ká laŋ nyɛm?

11 Tacaa nyámá yulv hówεε ke
teu si a wε kpete.

12 Hai, Tacaa, nyulelen tu nté wei n seyešayi
nyá kiiu na n hōη i ηkpaηyγv tō.

13 I ká caγa tēpamm ke kuyeeη isayaj taa,
haləna pá huli asayaa pōη.

14 Pə taγa pulv, Tacaa u lōaki i yəlaa.

I kaa yele mpa pa ké i nyáma tō.

15 Mpi tō, paa huona ké na pá keesəna tampana tēyγv.
Pa təna mpa pa tēyγi tampana tō pa laηa ka heena-ti.

16 Awe ká seena ma tōw ké asayaa mpe pa tōm taa?

Awe ká səna-m mpa pa laki isayatu tō pa tōm taa?

17 Ye Tacaa taa waasi-m,
isəntō maa tēma wεεv ke
timpi pə suma tətīyitiyi tō.

18 Paa waatu wei ke ma tōma si ma caa hotuyv,
Tacaa nyá kōpantu tēji-m ké.

19 Saa wei nəyəsεε pu ma lotu tō,
nyá heesəna ma laηle na n huləsi-te.

20 Nyana huulaa asayaa mpa pa wakələyi kiiη
na pá kōηna wahala tō í kaawaya?

21 Siyisilaa ke pa wakələyi
na pá kuyi mpa pa ta la pulv tō pa tōm.

22 Ama Tacaa keke kōkpaμyγv
ηku ma cōsəyəna tō.

23 Pa maγamaγa pa isayatu ke i ká mōηna pa nyōη taa,
na í wakəli-wε na kolōmtv nti.

95

Isə cəlo pote waatu

1 I kōw na tē yoo Tacaa ke laηhulōmle yontu,
tə sa tá waasulv wei tə tuyi kpoluyv tō.

2 Tə polo i isentaa na tē seε-i,
na tē wiliti-i na laηhulōmle yontu.

3 Mpi tō, Tacaa nyayale Isə səsō.
Nyayale wulav səsō wei i ηmakələyi tuη təna tō.

4 Nyá niη taa ké ate lumaη təna wεε
na pōη səsōη təna ke nyá nyəm.

5 Nyá tənna tēku,
halv nyá tu lapəna-i.

Kulōm nyá n lapəna tetv na nyá niη.

6 I kōw na tē luη tá ηmalv Tacaa ke akula,
na tē hənti-i ate.

7 Pə taγa pulv, nyayale tá Isə.
Tayale nyá yəlaa, nyayale tiikilu.

Tə wε ké isv nyá niη kaləkv.

Ye í nu Isə má ma kuyəγətvtv ke saηa,

8 í taa la laηkpusəη isv mə caanaa ka lapv

Melipa na Masa ke wɔlaya tetv taa tɔ.

⁹ Tənaya mə caanaa maɣasa-m si pa naaki ma waali,
paa na pa nana pa isəpəle ke mpi ma lapa tɔ.

¹⁰ Pusi nule tɔcu ké ma luyu lu piitim pəne,
haləna ma tu ma taa si yəlaa mpe pa lepaɣa,
paa nyəŋ ma mpaan.

¹¹ Mɔvuy páná kra-m na má tuu si:
Pa kaa sɔv ma heesɔvɔ taa.

96

*Wulav wei i kəŋ tɔ i yontu kɔfatv
(Kvtəsɔtv I 16:23-33)*

¹ I yoo Taca a ke yontu kɔfatv,
atɛ yəlaa mɛ mə tən a í yoo Taca a ke yontu.

² I yoo Taca a ke yontu na í sa i hətɛ,
na í kraaləyi paa kɔyakv ŋkuyv i nyɔvɔ yavv təm.

³ I yɔɔtɔ piitimnaa taa ké i teeli təm
na í yɔɔtɔ yəlaa tən a taa ké i teu təm.

⁴ Taca a n ké səsə ké na n mɔna pá sa-ŋ.
Nyá təm wɛ sɔɔntv ké na pá tɛɛ tɔŋ tən a.

⁵ Mpi tɔ, piitimnaa tɔŋ tən a wɛ kɔɔtɛ ké.
Ama Taca a nyá lapən a isətənyv.

⁶ Teu səsəəm naaki nyá tɔɔ ké,
na teeli səsə náá wɛ nyá tɔyaya taa.

⁷ Piitimnaa yəlaa mɛ í tv Taca a ke teeli,
í tv Taca a ke teeli na í kɔsv i nyɔvɔ.

⁸ I sa Taca a ke i hətɛ tɔɔ.
I kən a mə kɔhaham na í sɔvna i taasɔ tɔɔ.

⁹ I hantɔ Taca a ke atɛyɛ saa wei
i hɔləyi i tən aŋŋ wɛɛtv tɔ.
Atɛ yəlaa mɛ mə tən a í sele i isɛntaa.

¹⁰ I heeli piitimnaa tən a si
Taca a kele wulav.
Mɔv tətəɣv tetv sən a tɔca, tv seliyi.
Taca a tən əyi tampana ké na í hɔvkən a yəlaa.

¹¹ Isətənyv lanjle í hɔləmɔ na tetv yɔɔli,
tenjku na i taa nyəm tən a í sɛɛ.

¹² Tawa tən a í wɛɛ acima taa,
na hətɔvɔ taa tɔŋ tən a kiisina lanjhɔləmle,

¹³ ke Taca a isɛntaa.
Mpi tɔ, i kəŋ si i hɔvna tetv tən a.
I ká tən a tampana na í hɔvna antulinya na i yəlaa.

97

Taca a kele wulav, lanjhɔləmle í wɛɛ tetv tən a taa

¹ Taca a tɔki kawulaya, tetv tən a í yɔɔli.
Tɛvnaa mpa lum tama kotaya tɔ pa payale í yɔɔli.

² Isonmuntuyv na səkpetuyv tama-i kotaya,
na i kumte náá caya siyisuyu na tampana tənuyv tōo.

³ Kəkō we i nəyō tōō ké
na ká nyaki i kolontunaa na ká cōkəna-i.

⁴ I ηmeləsəyi nyaaləm na pé naaki antulinya,
na ate yəlaa naaki na pá seliyi.

⁵ Tetv təna tv í kpətəna pōəη,
i hooki ké isu keetu.

⁶ Isōtənyv kpaaləyi i tampana
na yəlaa təna naaki i teu.

⁷ Tun lunlaa na mpa pa hvləsəyi tun
na lanle tō, pa tōki fēelē ké.

Tun təna hantəyi Isō ké ateyē.

⁸ Siyəη icate nyəma nu-ti na pa lanja hvləm,
na Yuta acalēē náá we ayōlēē taa
kē nyá hvlē tōō, hai, Tacaa.

⁹ Mpi tō, Tacaa nyayalē isōtaa Isō sōsō kē tetv təna taa.
N kəla tun tənaya sōsōəntv kē təcayacaya.

¹⁰ Mpa mē í sōla Tacaa tō,
mə taa í kpana isayatu.

Isō kentiyi i kupama tōō ké,
na í yaki-weyē asayaa niη taa.

¹¹ Tampana tənlaa tənna nyaaləm,
na mpa pa lotu taa tewa tōyō lanhvləmlē.

¹² Siyisilaa, mə lanja í hvləməna Tacaa,
na í sa i tənəηη wētēv.

98

I wiliti Tacaa wei i kəη tō

¹ I yoo Tacaa kē yontu kōfatu,
mpi tō, i lapa kəkōlō nyəmnaa,

na i nyəm na i Isōtv tōη.

² Tacaa n hula nyá yapv təm
na n kuli nyá tampana tənuyv tōō na piitimnaa ná.

³ N tōōsa Iseyeli nyəma tōō na n la-weyē teu na kupantu.
Tetv tənasi təna nawa tá Isō nyuyv yapv təm.

⁴ Ate yəlaa mē mə təna í yoo Tacaa kē lanhvləmlē yontu.
I sam-i na yontu na í wilitina lanhvləmlē.

⁵ I yoo Tacaa samtv
í yoo-i-ti na cəməη.

⁶ I tv Tacaa wulav kē yonkpaama na lanhvləmlē,
na akantēē na tutuunη.

⁷ Tenku na i taa nyəm təna í cō,
na tetv na tē taa nyəm ηmaaləna lanhvləmlē.

⁸ Pusi í wiliti
na pōəη təna náá kpenti na í yoo yontu kē Tacaa.

⁹ Mpi tō, Tacaa kəη si í hvləna tetv təna.
I ka tən tampana na í hvləna antulinya,

na í huuna yalaa ke teitei.

99

Tacaa ke wulav, na í we tanaŋŋ

¹ Tacaa n tɔki kawulaya ké, na yalaa seliyi.

N caya isɔtaa taŋlaa heku na tetu seliyi.

² Tacaa nyagale sɔsɔ ke Siyɔŋ taa,

Nyá teena yalaa tana.

³ Pa see nyá hɛte sɔsɔle kate nyante,

tə ké naŋŋ nyante ké.

⁴ Pa see wulav nyá wei n sɔla siyisuɣu tɔ nyá ton,

nyá nyɔsɔyɔna tampana tɔŋɔɣu.

N laki kusiyisim na mpi pə

we teitei tɔɔ Iseyeli taa.

⁵ I pɔyɔli Tacaa ta Iɔ,

na í luŋ ɪ nɔhɛɛ tɔsule,

ɪ ké naŋŋ tɔ ké.

⁶ Moisi na Alɔŋ mpa paa we Iɔ nyá nyá kɔtɔlaa taa tɔ

na Samiyeli wei ɪ ka we mpa

pa sɔlɔmɔɔ-ŋ tɔ pa heku tɔ,

pa sɔlɔma Tacaa nyá na ń mu.

⁷ Iɔŋmuntɔɣu taa ké n yɔɔtɔyana-we

na mpe pá tɔkɔɣi nyá kusɔsutɔ na kiiu ŋku n su-we tɔ.

⁸ Tacaa tá Iɔ, n mu pa kusɔlɔmɔɔ.

Nyagale pa Iɔ, na ń wiiki-we.

Ama n tu-weɣe salɔka ke pa isayatu tɔɔ.

⁹ I sa Tacaa ta Iɔ na í luŋ

ɪ pulaya naŋŋ nyɔŋka tɔɔ.

Mpi tɔ, tá Iɔ Tacaa weɛ ké tanaŋŋ.

100

Tə ké ɪ yalaa

¹ Samtu yontu.

Tetu tana yalaa me

í sa Tacaa na laŋhɔlɔmlɛ.

² I la Tacaa ke tɔmlɛ na laŋhɔlɔmlɛ.

I kɔɔ ɪ isɛntaa na yonkpaama.

³ I nyi si Tacaa keɛ Iɔ.

Iɪ ɪ ŋmana-tɔ, ɪɪ ɪ tɔnna-tɔ.

Tə ké ɪ yalaa ké, tayale ɪ kalɔku.

⁴ I suuna Iɔ tɔsɛɛɛ nɔnɔkeelasɪ na samtu.

I suɔ ɪ taya tɔɔ na yontu.

I sɛɛ-ɪ na í sa ɪ hɛte.

⁵ Tacaa ké kuɔŋ ké,

na ɪ kʊpantʊ wɛ tam tɔɔ.
 ɪ teu wɛ ɲpʊyʊ na pə puki lɔlɔŋ loosi loosi.

101

Wulav su ɪ nɔyɔ kɛ ɪsɔ ɪsɛntaa si ɪ ká tɔŋ siyisuyʊ
¹ Tafiti yontu.

Kʊpantʊ na tampana tɔŋyʊ pə yontu kɛ ma yoo.
 Taɕaa nyaxa ma yoo-ti.

² Maa kaasi ma ti na mpaav kʊsiyisuyʊ.
 Pəlee kɛ n ká kɔɔ ma kiŋ?
 Maa tɔna lotu kʊlʊmtʊ kɛ ma tɔyaxa taa.

³ Ma kaa ha ɪsaxam kɛ mpaav,
 ma taa ká kraakəna mpa pa kisiyi pa ɪsɔsɛɛɛ tɔyɔ.
 Pa ɪsɔsɛɛɛ ɲtɛ tɔ kaa matəna-m.

⁴ Nyamɛ ɪsaxalɛ ká hatələna-m,
 maa caaki si ma na ɪsaxav tɔ kaa pʊlʊ.

⁵ Maa wakəli wei ɪ cakəna ɪ tɔyɔntɛɛ kɛ mukaxa tɔ.
 Pəyele maa caaki kalampaani tʊ.
 Na wei ɪ lotu taa suwa pəpətʊ tɔ.

⁶ Maa nyəni tetʊ taa kʊpama tɔɔ kɛ,
 na pá caɣa ma kəŋkəŋ taa.
 Wei ɪ tɔŋ mpaav kʊsiyisuyʊ taa tɔyɔɛ ma tɛmlɛ tʊ.

⁷ Wei ɪ ha ɪ tɔyɔ ɲmuləm taa tɔ u cakɪ ma tɔyaxa taa.
 Wei ɪ looliyi tɔ ɪ kaa səŋ ma ɪsɛntaa.

⁸ Paa tanəŋ ɲku maa wakəli tetʊ taa asaxaa tənaxa.
 ɲpʊyʊ maa kpiisina Taɕaa ɪcate
 taa kɛ mpa pa laki ɪsaxatʊ tɔ.

102

Laŋwakəllɛ tʊ tɛɛlʊyʊ

¹ Kʊnyɔntɔyɔlʊ səlɛmʊyʊ
 kɛ waatʊ wei pə kələnə-ɪ
 na ɪ wiikina Taɕaa tɔ.

² Taɕaa ɲi ma wiinaɪ na
 ɲ mʊ ma kʊsəlɛmʊtʊ.

³ Taa yeɛɛ ma tɔɔ kɛ nyənnəɪ kɛ ma laŋwakəllɛ waatʊ.
 Kɛ ɲkraŋyʊ na ma tɔɔ kɛ kuyaku ɲku
 ma yaaki-ŋ si ɲ waasi-m tɔ. Cɔ-m ləŋ.

⁴ Pə taya pʊlʊ, ma kuyɛɛŋ mukəyi kɛ ɪsu nyɔɔsi
 na ma saali yem ɪsu kəkɔ nyakʊyʊ tuputu tɔ.

⁵ Ma wɔlaa kɛ ɪsu nyutʊ nti pa setaa tɔ.
 Ma tu sɔki ma tɔyɔnaxa tɔyɔ.

⁶ Məla ɲi-m teu kɛ,
 na má tɛ taasi təkəŋkəŋ.

⁷ Ma nɔyəsəna kɛ ɪsu wɔlaya tetʊ taa sumaxa.
 Ma wɛɛ kɛ ɪsu nɕaa taa sumaxa.

8 Ma suuki maa tooki.

Ma we ké isu sumaya nka
ka we ka tike ke lɔputv tɔɔ tɔ.

9 Paa ifemle nte ma kolontunaa tuki-m ké,
na pa taa kraana-m na pá yɔɔtɔɔɔ
na pá tuuki na pá yaaki ma hɛtɛ.

10 Tɛtv ke ma tɔki tɔɔnaya lonte
na ma isɛlɔm pɔlɔɔɔ ma kɔnyɔnyɔɔm taa.

11 Nyá páná kraana-m.

Nyá taa huuna-m na n kpesi-m na n lɔɔɔ poolɔɔ.

12 Ma kuyeeɔ tɔɔna tuusuɔu ké isu isotom tɛkɔɔɔ tɔ,
na má wɔlɔɔɔ isu nyutu.

13 Ama Taca, nyá tɔkɔna kawulaya ke tam tɔɔ.

Waali lulɔɔ loosi tɔna ká tɔɔsi nyá tɔɔ.

14 N ká kuli nyá naasi taa na n wii Siyɔɔ nyáma kɔnyɔɔ.

Pɔ taya pulɔ, waatv talaa ké.

Kuyaku nku n ka la-weye pɛɛɛ tɔ kv kɔmɔɔɔɔ.

15 Nyá tɔmlɛ nyáma ta, tɔ sɔɔla nyá icate ké.

Tɔ wakɔlaa, tɔ ncaa we-tuyv pɔtɔɔtɔɔɔ.

16 Piitimnaa ká nyana Taca hɛtɛ

na tɛtv taa awulaa tɔna nyana i teeli.

17 Taca tayan Siyɔɔ icate ke nmaɔ,

na n hɔli nyá teeli ke tɔ taa.

18 Taca keɔ n kraɔnyv na kɔnyɔntɔɔɔlv kɔsɛlɔmɔv ké.

I kisiyi i sɛlɔmɔv.

19 Pá nmaa-tɔɔɔ waali lulɔɔ tɔɔ.

Yɔlaa mpa pu nma tɔ, paa sa Taca.

20 Taca we i tɔnaɔɔ tɔɔɔɔ ké na i nyɔnɔɔɔ.

Hatoo isɔtaa ké i weɛ na i nyɔnɔɔɔ tɛtv tɔɔ.

21 Si i nukɔ salɔkatɔnaa wula.

Si i waasɔɔɔ mpa paa kv tɔ.

22 Ilena yɔlaa kraali Taca hɛtɛ ke Siyɔɔ taa

na pá samɔ-i Yɔsalem taa.

23 Yɔlaa tɔna ká koti tɔntɔmlɛ.

Piitimnaa ká koti na pá lun Taca.

24 I yɔka ma tɔɔ ke mpaav taa ké

na i paa ma kuyeeɔ.

25 Ma tɔma si: Ma Isɔ nyá wei n we tam tɔɔ tɔ,
taa kɔɔli-m ma kuyeeɔ hɛkv taa.

26 Hatoo lɔɔtaa ké n su tɛtv kite,

isɔtɔnyv ké nyá niɔ kɔlɔpɔm ké.

27 Nyá we tam tɔɔ ké.

Ama pɔɛ pu saali yem.

Pɔ kɔɔ tɛm ké isu wontu kɔsusuutu,

na n layasi-wi isu toko, Ilena pɔ layasi-wi.

28 Taca nyá we tam tɔɔ ké nnyv,

nyá pusi fɛina tɔnaɔ.

29 Nyá tɔmlɛ nyáma tá,

tá piya ká tɔɔɔna tetv,
na pa lɔlvɔɔ nyáma tɔɔ sɔɔsɔɔɔ nyá isentaa.

103

Ma sɛɛki Tacaa ke í na tɔmlɛ
1 Tafiiti yontu.

Ma sanj Tacaa ké.
Ma sanj nyá hɛtɛ nanɔɔ nyɔntɛ ké na ma lotu tɔna.
2 Ma sanj Tacaa ké.
Ma kaa sɔɔ nyá kɔpantv natɔli.

3 Nyá huɔsɔɔɔna ma isayatu tɔna,
na ní waaki ma kutɔmɔɔɔ tɔna.
4 Nyá yakɔna-m pɔlaav taa,
na ní hɔlɔyí-m suulu na ní laki-m kɔpantv.
5 N kraasɔɔɔ ma tɔɔ ke ma kpatɔlaya waatu,
na ní mɔlɔɔɔna-m ifɛpile taa isu hekɔle.
6 Tacaa nyayale tampana halv.
Nyá tayanɔɔɔna mpa pa ise pa tɔki tɔ pa tɔm.
7 Nyá hulɔna Moisi ke nyá mpaan,
na ní hɔlɔ Iɔɔɔɔɔ nyáma ke nyá kookalɔnaa.
8 Tacaa ke suulu na pɔtɔtɔle tv ké,
nyá kɔpantv wɛ sɔɔɔntv.
Pɔyele nn mɔɔɔ pááná ke lɔɔ.
9 Nn kalɔyɔ kutamsa,
pɔyele nn tɔkɔɔna yulu ke nyá taa ké tam tɔɔ.
10 Nn laki-tv na n kɛɛsɔɔɔna tá isayatu.
Pɔyele nn fɛlɔyɔ-tɔyɔ tá kawalaya.

11 Isu isɔtɔnɔyɔ kɔɔkɔlɔmɔɔɔ wɛv tɔ
nípɔyɔ n laki mpa pa nukɔna-ɔ tɔɔɔ kɔpantv.
12 Isu ilim tɔlɔle na pɔ tɔtɔle hatɔlɔnav tɔma tɔ,
nípɔyɔ n hatɔlɔɔna-tɔyɔ tá kawalasi.
13 Isɔna cɛcɛ wɛna ɔ piya pɔtɔtɔle tɔ,
nípɔyɔ Tacaa n wɛna mpa pa nyaɔna-ɔ tɔ pa nyɔntɛ.
14 Mpi tɔ, n nyámá mpi pɔ ɔmana-tv tɔ.
N ta sɔɔ si tɔ ké mɔsɔyɔ.

15 Yulu kɔyɛɛɔ wɛ ké isu nyulɔyɔ.
I tɔyɔ hɛtv ké isu taale taa nyulɔyɔ.
16 Waatu wei heelim maki-kv ɔna kv saali yem,
na pá wu kv lonte ke nyám.
17 Ama Tacaa nyá kɔpantv leeliyi tam tɔɔ ké
mpa pa nyaɔna-ɔ tɔ pa kɔɔ,
na nyá tampana tɔɔyɔ pɔsɔɔ pa piya piya nyám.
18 Ye pa tɔka nyá nɔyɔ pɛelɔyɔ na pá tɔsɔɔɔ
nyá kɔsɔsɔtɔ tɔɔ na pá laki-ti.

19 Isɔtɔnɔyɔ taa ké Tacaa n ɔmawa nyá kumte
na ní tɔki kawulaya ke pɔ tɔna pɔ tɔɔ.

20 Isɔtaa tillaa mpa me ɪ we toŋ sɔsɔŋ

na í lakɪ Isɔ kɔtɔtɔtɔ tɔ, ɪ sa Isɔ,

na í nukəna ɪ nɔɔ taa tɔm.

21 Taaɔa samaa me mpa mə təna í ké ɪ təmle nyéma

na í lakɪ ɪ kɔsɔɔləm tɔ, í samɪ-ɪ.

22 Taaɔa kɔŋmaŋmama me í samɪ-ɪ ɪ kawulaya təna taa.

Ma saŋ Taaɔa.

104

Nmalɔ Isɔ nyana təmle

1 Ma saŋ Taaɔa ké.

Ma Isɔ nyá sɔsɔɔntɔ fɛi tənaya.

N suu teu sɔsɔɔm ké.

2 N suu nyaaləm ké isɪ kpaɪ,

na n̄ lɔ isɔtɔnɔɔ isɪ cokəle.

3 Hatoo isɔtaa nyuyɔ taa ké n ŋma nyá tɔcaɔale.

Isɔŋmuntɔ nté nyá yooɔ kɛkɛ na heelim tɛkəna-ŋ.

4 Heelim nté nyá tillaa

na nyá təmle tɔ nté kəkɔ.

5 N síi tɛtɔ kɛ tɔ kite tɔɔ ké teu ké.

Pɔlɔpɔ kaa cɪyiti-tɔɔɪ paa pɔcɔ.

6 N waasa tɛŋku ké tɔ tɔɔ isɪ kpaɪ

na lɔm náá kpa pulasɪ.

7 Ama n nyaasa-wɪ na pɔ se,

pə níi nyá tɛv hola na pɔ tɔ casəle.

8 Ilena pulasɪ nyu na tɛtɛka náá lum

lona wena n ka sɪwa tɔ a taa.

9 N píi lum kɛ tənaya sɪ pɔ taa ŋmaa ka tɔɔ

na pɔ kɔɔ pə tasa tɛtɔ waasɔɔɔ.

10 Nyá tɔŋsəna lɔm sɛelaa kɛ lɔŋ

na pɔ kpeŋ pulasɪ həkəŋ.

11 Tənaya taale wontu təna nyɔɔkɪ

na taale kpaŋasɪ náá kɔɔɪ sɪ lɔkɔtɔ.

12 Ilena sumasɪ sɔvki lɔŋ inɪ ɪ kɔtemiŋ tɔŋ tɔɔ

na sɪ wiiki piliŋasɪ tɔɔ.

13 Hatoo nyá isɔtaa tənaya n yeki na tɛv nukɪ pɔɔŋ tɔɔ,

na tɛtɔ náá hakɪ nyá təma kɔlɔlɔm.

14 N yeki na nyutɔ nyɔɔkɪ sɪ pɔ waasɪ tɔla

na tɔŋ náá nyɔɔkɪ sɪ pə waasɪ yɔlɔ.

N lapa ŋpɔɔɔ sɪ tɛtɔ í lɔlɪ

mɔpɪ pə haakɪ yɔlɔ kɛ weesɔɔɔ tɔ.

15 N lapa sɔlɔm sɪ pɔ hɛɛsɪ yɔlɔ laŋle.

Na n̄ la nim sɪ pə tayanəɔɪ isɛntaa.

Ilena mɔtɔ náá ha yɔlɔ kɛ alaafəya.

16 Taaɔa nyá tuuna Lipaŋ tɔŋ sɔsɔŋ.

ɪ hikiyɪ lum mɔpɪ ɪ caakɪ tɔ.

17 Туη ии ı тəо кэ сумасı сəkпеси тугı сı тана
на сумасı сəсəəнсı нáá сакı ı тəо.

18 Таале пəнтулəη тəсəγале нтэ пəəη сəсəəη тəо
на пугу namisi нáá сакı кулпамəη тее.

19 N лapa ıсəтə ке сı í fəγa кугеη,
ilim nyəmə pá тугу waatu.

20 N кəηna сəkпетугу ılena pá yu,
на һəтугу тaa wontu суу тə тəma тaa.

21 Тəγəласı куфасı nyусəγı сı тəγəнаγa waalı
на сі сəлəмəγı ıсə nyəγa сı кутəγəυ.

22 Waatu wei ilim lukı ılena
сі məlı na сі һəntı сı пəəη тaa.

23 ılena yəυb нáá lu na í тее ı тəmlə
на í la-тəγe mpυ һaləna таанəγa.

24 Hai, Тасаа, нýá кулапəле тəwa пəγале кэ,
на лəмəγасее ке n лəпəna пə тəna.
Nyá куpampam suna тəтə тaa.

25 Tenku kəłə тəлелеle, ı фєи тəнаγa,
на ı тaa wontu сəсəəntυ na сəkпету сəəкı,
тə фєи kalυυ.

26 ı тaa тəтəγə кpυлəη сəсəəη нá кpaaкı na í tiiki,
на тəтə сəсə Lefiyatan wei n лapa сı n liγiliγina tenku hola тaa тə.

27 Nyəγa wontu ntı тə тəna тə теелəγı
сı н́ сaləγı-тəγı тə тəγəυ waatu.

28 Ń һa-тı ıle тə mυ.
Ń kula нýá niη ıle куpantυ тəлəna-тı.

29 Ń һa-тəγı siγile ıle тə суу seluγu.
Ye n лəsa тə feesiη ıle тə һee na тə пəси атe mυсуγυ.

30 Ń məłəna тə feesiη ıle тə тəγanı кулυγυ
на тə тəna тə пəси куфam ке тəтə тəо.

31 Тасаа нýá teu í wee tam тəо,
на н́ yəłəna нýá кулапəm.

32 Ń nyəna тəтə тə seliγı кэ,
на ye n tokina пəəη ıle nyəəsi nyala ı тəо.

33 Тасаа нýəγa ma yoo yontu һaləna ma сəm
ma ıсə кэ ma saη һaləna ma тəнаγa суу.

34 Ma yontu í la-η teu Тасаа,
nyəγa ma yəłəγəna.

35 Pəntəlaa í saalı yem ке тəтə тəо,
asəγaa í тaa тasa weeυ.

Тасаа, ma saηı-η кэ.
ı sa Тасаа.

105

Isò kópantv tòm

(Kvkalátv 1-15: Kvtàòsvtv I 16:8-22)

¹ I sa Tacaa, í yaa í hète.

I yòçotv í kookalènaa tòm ke yèlaa taa.

² I yoo-í yontu na í sèè-í na càməñ.

I yòçotv í təma səsəəna tòm.

³ I sa mə təyi í hète nanñ nyənte təə.

Tacaa pèekəlaa me mə lanja í hvləmənə-í.

⁴ I kəsəna Tacaa Toma təna tv təə,

í pèekəyi tam sɪ í wèè Isə isentaa.

⁵⁻⁶ Tacaa təmlɛ tv Apələham ləlvəy nýəma me.

Yakərv piya mpa me Isə ləsaa tə.

I təəsɪ í təma səsəəna tòm,

na í piti təma na í hvle pə tòm.

⁷ Tacaa nyayale tá Isə

na n̄ hvkəna tətə təna.

⁸ Nn səkɪ nýá nəçə suw təə ké paa pəçə.

Nýá tòm wɛ n̄pəçv haləna ləlvəy loosi iyayə (1000).

⁹ N ká təkɪ nəçə ŋka n ka suwa Apələham tə

na n̄ teləsɪ ka tòm ke Isaaka na tuunav.

¹⁰ Nəçə ŋkɛçɛ n sɪ Yakərv.

N cəla-kɛçɛ Isɛçɛli ke tam təə.

¹¹ N heela-í sɪ:

Maa tala Kanaan̄ tətə ke nyana nýá ləlvəy nýəma

na tə pəsɪ mə paa nyəm.

¹² Saa un̄i tə, Isɛçɛli yəlaa me í fɛi payale ke paa pəçə.

Pəyɛle í caya tətə taa tə pə ta leeli.

¹³ Na í puki piitimnaa taa

na í cəkɪ kawulasɪ taa.

¹⁴ Ama Isə tá tisi sɪ piitim napəli pə təçə mə isɛ,

halɪ í naasɪ awulaa payale ke mə nyəçv təə.

¹⁵ Na í tə sɪ: I taa tokina ma kuləsaa.

I taa la isayətv ke

ma kəyçəçətv teləsəlaa.

¹⁶ M̄pəçv Isə yelaa na nyəçəsɪ lu tətə taa,

na təçənaçə lan̄.

¹⁷ Ilɛna Isə teləsɪ yəlv ke mə nəçə təə.

Yəlv inəçəle Yosɛɛfv wei í taalənaa pɛɛtaa tə.

¹⁸ Pa twa í nəçɛɛ taa ké ŋkpasɪ

na nyəçəlvəçv ke í luyv tɛɛ.

¹⁹ Haləna pə tala waətv wei Tacaa ka suwa tə.

Ilɛna Tacaa tòm hvli sɪ í ka wɛna tampana.

²⁰ M̄pəçv wulav hawa nəçə sɪ pa hɛtɪ-í.

Wei í təkɪ kawulayə ke yəlaa təna təə tə sɪ, pá çɛpɪ-í.

²¹ Na wulav kpa Yosɛɛfv ke í təyayə təə nyən̄lv

na Yosɛɛfv paasəçəna wulav nyəm təna,

²² Sɪ í sɛçɛsɪ í waalɪ nýəma isɪ í caakɪ tə

na í huli læmagasεε ke ι lagatv tasəlaa kypəma.

23 Μῖρυγυ Yakəpυ pola Icipiti tetv taa.

Μῖρυγυ Iseyeli polaa na í caya Kam*fa* tetv taa. ^a

24 Uena Tacaa n̄ yele na nyá yəlaa huki katatəlaya
na pá kəli pa kolontunaa ke toŋ.

25 Na n̄ layası Icipiti nyáma ke
hυwεε na pa taa kpana nyá yəlaa.

Na pá la-wεye nyəməŋ na pá muɣuli-wε.

26 Μῖρυγυ n̄ tila nyá təmle tυ Moisi

na Aləŋ wei n̄ ka ləsaə tə.

27 Na pá la piti təma na kəkəwə nyəm na toŋ
ke Kam nyáma tetv taa.

28 Uena n̄ yele na səkpetyv nyala na ahoo yu.

Pa taa nəɣəlv ta kpeəsəna Tacaa kuyəɣətvt.

29 Na n̄ pəsi lum ke caləm,

na n̄ kv pə taa tiina.

30 Μῖρυγυ salεε luwa Icipiti tetv taa ké katatəlaya

na á svv pa awulaa naŋŋ kəhəntəŋ taa.

31 Uena Tacaa n̄ yəɣətı na kacəsı konyasası

na pətv lu pa tetv təna taa.

32 Na n̄ yele na təmpεε nu-wεye tev lonte

na calanaə tii pa tetv taa na tə nyaya kəkə.

33 Na n̄ wakəli pa tuŋ wei pa yaa sı fiki

na lεsεŋnaə tə.

Na n̄ peli pa həɣəlvυ taa tuŋ.

34 Μῖρυγυ Iə n̄ tasa yəɣətvyv na kutolon

lu kv fεi kalvyv.

35 Na kv kpiisi pa tawa tuŋ pee

na tetv təna nyuto.

36 Μῖρυγυ Iə kəwa pa tetv taa kancaalaya piya təna.

Nsı sı kena pa kancaalaya piya nsi pa lula pa ifepile waətv tə.

37 Uena Iə n̄ ləsi nyá yəlaa na liyitee na wəla.

Nəɣəlv taa seliyi mpaav taa ké ι kpeka taa.

38 Pa tεewa uena Icipiti nyáma feesi təfvv.

Mpi tə, pa tεε svvkaɣana-wεye.

39 Iəŋmuntvyv ke Tacaa n̄ kentayaa pa təw ké ilim taa,

uena nyá kəkə naaki-wεye ahoo.

40 Μῖρυγυ Tacaa n̄ mv pa kusələmvto na n̄ kəna-wεye lεεsı,

na n̄ hayası-wεye ısətəa təɣənaɣa.

41 Uena n̄ tvli kvkramvyv na lum kpe

wəlaya tetv taa ısu pəɣə.

42 N̄ ta səw nyá təm naŋŋ nyəntv nti

n̄ ka heela nyá təmle tυ Apələham tə.

43 Μῖρυγυ n̄ ləsa nyá yəlaa mpa n̄ yaawa tə na pa wenav

na laŋhəlvmlε səsəwle na pá wilitiyi.

^a 105:23 Kam: Kam tetv ke cəne, pə ke Icipiti ke. Pə taya tetv kofatv natəlayı yem.

44 Ӏena ń cele-weye piitimnaa tetvnaa
na pele pá tɔɔ yəlaanaa təma kvlvlvm.

45 N lapa mpyv sɪ pá tɛŋ nyá kiin
na pá tɔki nyá kvsəsutv.
1 sa Taca.

106

*Isə tɛŋɔɣi tampana, Isɛyeli nyáma kisa-ye
(Kvkalətv 1,47-48: Kvtəsutv I 16:34-36)*

1 1 sa Taca, í sɛɛ-i.

Mpi tɔ, ɪ ké kvpaŋ.

1 kvpantv we tam tɔɔ ké.

2 Aweyele ɪ təma səsəna təm yɔɔtvlv?

Na ɪ samtv təna kpaallv?

3 Mpa pa tɛŋɔɣi tampana na pá laki kvsiyisim
ke tam tɔɔle leleŋ nula.

4 Taca təsɪ ma tɔɔ.

Mpi tɔ, n sɔɔla nyá yəla.

Paasəna-m nyá wei n waasəɣi tɔ.

5 Waasɪ-m na má ná nyá ləsəlaa təcayanav.

Ӏena má na nyá yəlaa tá laŋa heɛ.

Na má na-we tɔ yɔɔli.

6 Tə pəntaa ké isɪ tá caana.

Tə lapa isayətv, tə lapa mpi pə ta keɛsɪ tɔ.

7 Tá caanaa taa cəkəna nyá piti təma ke Icipiti.

Pa ta təsɪ nyá kvpantvnaa tuutuuma tɔɔ.

Haləna pá kvl nyá tɔɔ ké tɛŋku kvseem nɔɔ.

8 Paa na mpv n yapa-weye nyá hətɛ tɔɔ

sɪ nyá toŋ í ná.

9 Mpyv n nyaasa tɛŋku kvseem na ílé ɪ nyɔɔ.

N yelaa na nyá yəlaa tɔ luməŋ səsəŋ taa

isɪ wɔlaya tetv taa.

10 N yapa ta caanaa ke mpa paa caaki-we tɔ pa nin taa.

N hətə-weye pa kolontu səkpaŋ taa.

11 Lvm tɔɔ pa kolontunaa tənaya,

pə ta sɔɔ paa kvlvm.

12 Tənayaɛ pa tɛma pa taa na nyá təm,

na pá sa-ŋ na yontu.

13 Ama pa sɔɔ kpaakraa ke nyá təma,

pa ta taŋ sɪ pá ná a tɛsɔv.

14 Mpyv pa nyula teu sɪ pá hiki

mpi pa feina tɔɔ wɔlaya tetv taa.

Ӏena pá caa-ŋ təm ke tetv pooluŋ nyəntv taa.

15 N ha-weye pa kvsləməm

na pá tɔɔ na pá haɣa na pé lu-weye sɔŋ.

16 Μ̐ρυγυ πα λαπα Μοισι κε ισεσεεμλε κε τ̐sikile,
na Al̐η wei ι κ̐ε γυλυ ναηη τυ τ̐.

17 T̐nayaale tetu haa n̐y̐o na t̐ li Tatan̐ ny̐ma
na t̐ waasi Apilam ny̐ma t̐o.

18 K̐ok̐o nyaya pa kpek̐ale,
ka niisa asayaa mpe.

19 Μ̐ρυγυ πα λυπα ny̐y̐al̐y̐u κε naule κε Hol̐epu py̐y̐u t̐o,
na p̐a l̐uη na p̐a σεε-τε.

20 Pa k̐paya nav wei ι t̐ki nyutu t̐y̐o,
na p̐a l̐eti Iso teeli τυ ny̐a ny̐a lonte taa.

21 Pa s̐o̐wa pa waasuly Iso ny̐a ny̐a t̐o,
p̐ac̐o ny̐a lap̐ana-w̐ey̐e t̐ama s̐os̐ona,

22 κε Kam ny̐ma tetu taa,
na p̐iti t̐ama κε teηku ky̐seem taa.

23 Μ̐ρυγυ Tacaa ny̐a n̐ y̐y̐ota pa k̐piisu̐y̐u t̐m, Moisi paasi.
Ama ny̐a kul̐asu Moisi tike s̐aηna na ι te̐ye-η niη
na Iso ky̐ ι p̐aan̐a κε wak̐aly̐u t̐m taa.

24 Ilena p̐a l̐o tetu ky̐pantu nti Iso ny̐a n̐ ka ha-we t̐o.
Pa ta t̐na Tacaa ny̐a ny̐a n̐y̐o siw t̐to.

25 Ntena p̐a k̐nti pa teesi taa,
na p̐a kisi Tacaa ny̐a ny̐a n̐y̐o κε nunav.

26 T̐nayaale n̐ ky̐sa niη na iso na n̐ tuu
si n̐ k̐a yele na p̐a s̐i w̐olaya tetu taa.

27 Na n̐ yas̐i pa l̐ulyη κε paa timp̐i,
na n̐ yele na p̐a s̐i ma ta ny̐i is̐naa te.

28 Μ̐ρυγυ Ise̐eli ny̐ma l̐uηa Pey̐o ny̐ma t̐y̐u Paali.
Ilena p̐a t̐y̐o nantu nti pa laawa s̐etaa t̐o.

29 Pa k̐paasa Tacaa ny̐a p̐aan̐a na pa kul̐ap̐tu nti.
Ilena nyaa k̐na wahala κε pa t̐o.

30 Μ̐ρυγυ Penhas̐i kul̐aa na ι t̐ayani-ti.
Ilena mpusi in̐i ι hee.

31 Μ̐ρυγυ Tacaa ny̐a ny̐ana yaasi in̐i si
ι we teu κε tam t̐o.

32 Mpe pa k̐paas̐ana Tacaa ny̐a ny̐a p̐aan̐a κε Melipa lum kin̐.
Ilena Moisi t̐y̐o p̐e sal̐aka κε pa ny̐y̐u t̐o.

33 Pa ny̐aηsa ι ise na ι k̐pisi kant̐aly̐u,
ilena ι y̐y̐oti t̐m ι ta mayasi.

34 Ise̐eli ny̐ma ta ky̐ Kanaaη ny̐ma isi Tacaa
ka heeluy̐u-we t̐o.

35 Ama pa k̐pent̐ana piitimnaa lel̐aa k̐e
na p̐a k̐pel̐ami p̐ele pa kul̐ap̐le.

36 Hal̐ena p̐a l̐uη pa tuη
na p̐ele p̐a ny̐i-w̐ey̐e kat̐oka na p̐a hoti ka taa.

37 Na p̐a laa pa p̐yalaa na pa p̐elaa κε
p̐ele pa tuη.

38 Pa kɔwa pa piya ke mɔsɔŋ ke Kanaaŋ tuŋ tɛɛ
na pa yɔlɔkɔle nté tɔ pilisa tɛtɔ.
39 Pa tɛma lapa-wɛyɛ asilima nyɔma
na pa lakasi pɛsi-wɛ ɛsu wasaŋkalɛnaa.
40 Mɔɔyɔ Tɛcaa nyá nyá taa kpana nyá yɛlaa mpa pa ké
nyá kpancoou tɔ na pá lu-ŋ sɔŋ.
41 ɛna n̄ tɔ-wɛyɛ piitimnaa nin taa
na pɛle pa taa kpana-wɛ na pá ŋmakɛli-wɛ.
42 Na pa kolontunaa muɔuli-wɛ
na pá tɔ-wɛyɛ wahala.
43 Tɔm paɔale ke Tɛcaa n waasa-wɛ.
Paa na mpɔ na pá kulɔɣi nyá tɔɔ ké tam.
ɛna pá kama nyɔɔŋ ke pa ɛsaɔatɔ taa.
44 Mɔɔyɔ Tɛcaa n nuwa pa wula
na n̄ ná pa laŋpɛsɛle.
45 ɛna n̄ huɔ nyá na-wɛ mɔ nɔɔɔ pɛɛlɔyɔ tɔm.
Na pa tɔm la-ŋ pɛtɔtɔle ke nyá kɔpantɔ sɔsɔontɔ tɔɔ.
46 Na n̄ yele na mpa paa kpa-wɛyɛ yomle tɔ
pa tɔm la-wɛyɛ ɛsɛkilim.

47 Tɛcaa tá ɛsɔ waasi-tɔ,
na n̄ lɛsi-tɔyɔ piitimnaa taa na n̄ kpɛyeli-tɔ.
ɛna tɔ sa nyá hɛte naŋŋ nyɔntɛ
na tɔ pɛɛki teeli ke nyá samtɔ taa.

48 ɛsɛyeli ɛsɔ Tɛcaa tɔ sɛɛ-ŋ tam tɔɔ.
Yɛlaa tɛna í tisi si ɛsɔ í kɔna mpɔ.
ɛ sa Tɛcaa.

TAKɛLAYA KAKPASI NYɛŋKA

107

(Yontu 107–150)

ɛsɔ waasɔlv nyana kookali

¹ ɛ sa Tɛcaa.
Mpi tɔ, n ké kɔpaŋ,
na nyá sɔɔlɔyɔ wɛ tam tɔɔ.
² Mpa Tɛcaa n waasaa tɔ pá yɔɔtɔ.
Mpa n yapa kolontu nin taa tɔ pá tɔ si: Tɛcaa ké kɔpaŋ.
³ N lɛsa-wɛyɛ tɛtɔnaa tɛna taa ké,
pɛ kpaɔav ilim tɛlɔle na pɛ tɔtɔle,
na pɛ ntɔɔŋ na pɛ mpɛtɛŋ tɔ.
⁴ Pa taa lɛlaa tɔŋaɔa pa tike ké.
Pa tooliyi wɔlaya tɛtɔ taa.
Paa naaki ɛcatɛ nte tɔ taa paa caɔa tɔ.
⁵ Nyɔɔɔsi na lɔkɔtɔ kɔkaya-wɛ na pa apalɔtɔ yɔɔlɔyɔ.
⁶ Mɔɔyɔ pa wiina Tɛcaa nyaya pa laŋwakɛlle taa,
na n̄ waasi-wɛyɛ pa apalɔtɔ yɔɔlɔyɔ taa.
⁷ Mpaav kɔpaŋkɔ taa ké n tiika-wɛ.
N tana-wɛyɛ ɛcatɛ nte tɔ taa paa caɔa tɔ.

8 Πά σεε Tacaa nyaɣa nyá kɔpantu tɔɔ,
na piti tɛma wena n laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.

9 Mpi tɔ, n kɔwa lɔkɔtu nyɔma lɔkɔtu
na n hayasi nyɔɔtɔnaa.

10 Mpa paa we sɛkpetɔyɔ na sɛm nɔɔɔ taa tɔ.
Paa we wahala taa ké na alukpala ke pa nɔɔheɛ taa.

11 Mpi tɔ, paa kisa Tacaa nyá nyá tɛm ké.

Pa foota isɔtaa Isɔ sɔsɔ layatu tasɔyɔ.

12 Wahala ke n nyɛka-we na pá hotiyi.

Nɔɔɔlv fɛi si í waasi-we.

13 Mɔyɔyɔ pa wiina Tacaa nyaɣa pa lanwakɛlle taa.

Ilɛna n waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.

14 Na n lɛsi-weye sɛkpetɔyɔ na sɛm nɔɔɔ taa,
na n cé pa kɔhɔkɛm.

15 Πά σεε Tacaa nyaɣa nyá kɔpantu tɔɔ,
na piti tɛma wena n laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.

16 N pɛla nyɔɔlɔyɔ kɔsɛɛmɔyɔ kɔtɛkɔyɔ
na n wakɛli pɛ kɔkalɛsɛn.

17 Kɔmɛlemɛnɔ yaasi kɔtakɛɛsɔyɔ tɔɔ,
pa kawalaya sɔsa-weye wahala taa.

18 Tɔɔnɔasi tɛna lu-weye sɔn
halɛna pɛ pɔna-weye sɛm nɔɔɔ taa.

19 Mɔyɔyɔle pa wiina Tacaa nyaɣa pa lanwakɛlle taa
na n waasi-weye pa apalɔtu yɔɔlɔyɔ taa.

20 Ilɛna n yɔɔɔti na pɛ waa-we

na n fiti-weye sɛm taa.

21 Πά sa Tacaa nyaɣa nya kɔpantu tɔɔ
na piti tɛma wena n laki yɛlaa tɔ a tɔɔ.

22 Πά la Tacaa nyaɣa sɛɛtu kɔtasi
na pá kpaali nyá tɛma na kawilitasi.

23 Mpa paa we tenku taa ke kpɔlɔnɔ taa
na pá laki pa taatɛle tɔ.

24 Pɛle pa nawa mpi Tacaa nyá n pɛsɛyi lapɔ tɔ,
na piti tɛma nna n lapa tenku taa tɔ.

25 N yɔɔɔta kɔyɔɔtɔ ké na
kacuculaya kɔsi tenku hɔla.

26 Na pá lɔyɔ pa kpɔlɔyɔ ke isɔtaa
na pá tisi-kɔyɔ lumanɔ taa,

na pá cɔɔsi-weye teu.

27 Pa isɛ pilaa ilɛna pá sɔv seluɣu isɔ sɔlvnyɔɔlaa
na pa nyɛm ke tenku tɛna saali yem.

28 Mɔyɔyɔle pa wiina Tacaa nyaɣa pa lanwakɛlle taa
na n waasi-weye pa sɔɔntɔ taa.

29 Ilɛna n sɛnsi kacuculaya
na tenku hɔla heɛ tɛli.

30 Pa lanɔle heɛna tenku heɛv mpi.

Ilɛna Tacaa tɛsɛna-we na í pɔna-weye

timpi pa pukaya tō.

³¹ Pá sē Tacaa nyaya nyá kúpantv tō,
na piti tēma wena n laki yēlaa tō a tō.

³² Pá sa-η timpi yēlaa kpeyelaa tō
na pá puyuli-η sāsaa kotuyu taa.

³³ Nyá yekina na pusi nyōki,
na sēlaa náá wulayi.

³⁴ Na n pāsayi musōη tetv ke tesapaya
ke tē yēlaa kawalaya tō.

³⁵ N laki na wulaya tetv pəsi lule
na lvm sēlaa wē timpi lvm nyōōsi wē tō.

³⁶ Na n si laηlaa ke tēna
na pēle pá ηmá icate nte tē taa paa caya tō.

³⁷ Na pá tuu tawa na pá sō tuη wei
pa yaa si lēsēηnaa tō na í luli pēe ke sōsōm.

³⁸ Tacaa n kooliyi-weyē kúpantv ké na pá hukiyi sōsōm,
n ta pasa pa tōla.

³⁹ Ilena laηyuv na wahala na konyōntōyōle
nyēki lēlaa na pá pasa-wē.

⁴⁰ Tacaa n yeki na pá footiyi kasayampiya.
N yeki na pa cōki wulaya tetv taa, pa fēi tē.

⁴¹ Ama n waasayi konyōntōnaa ke wahala taa,
na pa tēsi huki isu kalākēη.

⁴² Yēlaa kúpama naaki Tacaa na pá ηmaalayi.
Ama isayav tākayi nōōsi.

⁴³ Yulv lamayasēe tv í la laakali na yaasinaa mpē
na í pēeki si í cēkēna Tacaa kúpantōnaa.

108

Tanaη yontu

(*Kvkalēt* 2-6; *Yontu* 57:8-12, 7-14; *Yontu* 60:7-14)

¹ Tafiiti yontu nti tē wē yonyoolaa
nyūyv tv yontunaa taa tōyōlō.

² Hai, ma Isō, ma tēma ma taa si
má yoo-η yontu na ma lotu tēnaya.

³ Ma cēmēη í fe, maa fe na pácō pē nyaali.

⁴ Tacaa, maa sēē-η yēlaa taa,
na má yoo-η yontu ke piitimnaa taa.

⁵ Nyá pēlēē kēla isōtōnyōv ke kulyv,
na nyá kúpantv náá kalēsēna hatōō isōtaa.

⁶ Hai, Isō, huli nyá tōōmēη ke isōtaa.

Nyá teu í ná tetv tēna tō.

⁷ La mpv ilena pē hēti nyá kusōōllaa.

Waasi-m na nyá niη ntōyōη.

Mv tá sēlōnyōv.

8 Iṣo yəḡəta i kutuluḡu nanḡ nyəḡku taa si:
 Máá təḡəna akaitu na má tala Sikem icate.
 Maa maḡasi Sukəti teteḡəle na ḡmənaya.
 9 Má tənna Kalaati na Manasee.
 Ifəlayim kele ma nyəḡəluḡu kahuka.
 Yuta kele ma kawulaya kprátuḡu.
 10 Mowəpu tetu nté ma lom kusəsəm tətule.
 Itəm nyəntu ke ma ntəḡkpaala təsule.
 Uena má kiisiḡi yooi kakiisasi ke Filiisi nyéma təə.

11 Awe ká pona-m Itəm?
 Awe ká tu-m Itəm kolonḡa icate taa?
 12 Pə taya Iṣo nyá?
 Pəyele nyá lona-tu,
 nn tasəḡi tá yoolaa ke təḡuḡu.

13 Kəə na ḡ ya-tuḡu kolontu təm taa,
 yulu waasuyu we kpete ké.
 14 Iṣo toḡ taa tu la kookalənaa ké.
 Inu i ká nanḡtəna tá kolontunaa.

109

Tafiti təḡsəḡi mpusi ké i kolontunaa

1 Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa nyuḡu tu
 yontunaa taa təḡələ.

Iṣo nyaya ma saḡ, taa su.
 2 Pə taya pulu, yəlaa asayaa na tvsəlaa
 háá nəəsi na ma təə ké,
 na pá yəḡətəḡəna-m pəpətu təm.
 3 Páána təm ke pa yəḡətəḡəna-m paa le,
 na pá yookina-m mʊsəḡ.
 4 Paa na ma səəla-we tə,
 pa nyənəḡi-m pa kolontu ké.
 Ama ma sələməḡi Iṣo ké.
 5 Ma laki-weḡe kʊpantu na mpe pá laki-m isayatu.
 Ma səəla-we na mpe pa taa kpaakəna-m.

6 Ləsi təm huḡulu isayau nəḡəlu
 na í kəə í huḡna ma kolontu.
 I kolontunaa taa nəḡəlu í kəə í suu-i təm.
 7 Pá ku i təm ke təhuḡe taa,
 Iṣo nyəni i sələmuyu ke isayatu səsəəntu.
 8 I si ləḡ
 na nəḡəlu mu i təmlə,
 9 na i piya pəsi suluwaa
 na i alu ke leelu.
 10 Uena i piya pəsi təkpaaləḡ na pá sələməḡi na pá tək.
 Pá təḡəni-weḡe pa ncaa taa.
 11 I kəmlə tu í kuu i nyəm təna,
 na kpa nyéma náá wakəli i təmlə kuḡluḡu.

12 Nəgəlv luɣu í taa lapɪ-ɪ.

Páɕɔ ɪ suluwaa təm í taa la nəgəlvɣv ɪsəkilim.

13 Pá kpiisi ɪ ləlvɣv nyáma na pa həla saali yem
ké mpa paa kuli tɔ pa nəɔsi taa.

14 Taaɕa, taa sɔɔ ɪ caanaa ɪsəyatv tɔɔ.

Páɕɔ taa husɪ ɪ too kawalaya.

15 Taaɕa, taa sɔɔ ɪ caanaa ɪsəyatv na ɪ too kawalaya tɔɔ.

Taaɕa kpiisi yəlaa mpe pa həte ke tetv taa.

16 Pə taɣa pəlv, yəlv ɪnɪ ɪ ta həli nəgəlvɣv suulu.

Páɕɔ ɪ tv wahala tv na konyəntv ke wahala.

Haləna í kv laŋwakəlle tv.

17 Mpusi ké ɪ ka sɔɔlaa,
mpusi ɪnɪ í kəɔ ɪ nyvɣv taa.

ɪ taa sɔɔli nəgəv kupaŋka,

kəle ká hatələna-ɪ.

18 Mpusi í wɛɛ ɪ tɔɔ ɪsu toko.

Mpusi í svv ɪ taa ɪsu lvm.

Mpusi í pəsɪ ɪsu nim ke ɪ mɔwa taa.

19 Mpusi í takɪ-ɪ ɪsu toko.

Mpusi í cɔɔ-ɪ na í tá tam ɪsu tampala.

20 Mpuɣv Taaɕa ka la ma kolontunaa.

Pa kvfelvɣv nté.

Na mpa pa yəgətəɣɪ ɪsəyatv ke ma tɔɔ tɔ.

21 Taaɕa ɪsɔ la-m mpi pə wɛ teu təgəv nyá həte tɔɔ.

Mpi tɔ, nyá kupaŋtv tɔɔwəɣa, waasi-m.

22 Ma ké konyəntv ké na wahala tv,
ma wakəla hatoo ma taa.

23 Ma təŋna saalvɣv ke yem ké ɪsu ɪsotom

na pá təgəvəɣɪ-m ɪsu filifili wei ɪ wakələɣɪ tɔ.

24 Nəhəkətv pu-m maa pəsəɣɪ na má səŋ.

Ma tɛma taasi təkəŋkəŋ.

25 Ma pəsə-wɛɣɛ mpi pə fɛɪ teu təgəv.

Pa nyənəɣɪ-m na pá kpeɛtəɣɪ nyɔəŋ.

26 Waasi-m, Taaɕa ma ɪsɔ.

Ya-m nyá kupaŋtv tɔɔ.

27 Yəlaa mpe pá nyɪ sɪ nyá niŋ ké.

Taaɕa nyá, nyá lapəna mpv.

28 Mpe pa təŋsəɣɪ mpusi ké.

Ama nyá kooliyi kupaŋtv.

Ye pa kulaa fɛɛle ká kpa-wɛ.

Ama nyá təmlɛ tv má ma laŋle ká həlvmi.

29 Pá liyiti ma kolontunaa mpa pa suu-m təm tɔ.

Fɛɛle í waasi pa tɔɔ ɪsu toko.

30 Maa puɣvli Taaɕa nyəɣa na kawilitaya.

Maa sa-ŋ samaa həkv.

31 Mpi tɔ, n wɛ konyəntv kəŋkəŋ taa ké.

Sɪ n waasəɣɪ-ɪ mpa pa kvɣɪ ɪ təm tɔ pa niŋ taa.

110

Wulav wei i ké kətɔlv tɔ

¹ Tafiiti yontu nti tə wε yonyoolaa
nyɔvɔv tɔ yontunaa taa tɔɔlɔ.

Tacaa Isɔ heela ma sɔsɔ si:
Caya ma ntɔɔŋ tɔɔ, haləna má yele na nyá
kolontunaa pəsɪ nyá nɔɔhεε təsule.
² Tacaa ká waləsɪ nyá kkrátɔvɔ tonj ke Siyɔŋ taa.
Nyaa ηmakəli nyá kolontunaa.
³ Kuyaku ηku n ká yoonə nyá kolontunaa tɔ.
Nyá ifepiya apalɔtv ká kpa.
Uena pá kɔɔ pa ti.
Paa wεε ɪsu tefemle cɔlɔv,
na pá kɔɔ nyá pɔvɔv naŋŋ nyəŋku tɔɔ.

⁴ Tacaa tema tuuu i kaa tasa layasvɔv.
I yɔɔŋtəa si:
N ké kətɔlv sɔsɔ ke tam tɔɔ ké,
ɪsu Meləcisetεεki.
⁵ Tacaa wε nyá ntɔɔŋ tɔɔ ké.
I ká wakəli awulaa ke i pááná kuyaku wule.
⁶ Inɪ i huukəna na piitimnaa,
na sətəa sɔɔŋtə paa timpi.
I wakələɣi awulaa ke tɔtv təna taa ké.

⁷ I nyɔɔki lɔm ke lɔv taa ké təntε waatv ké.
Pə tɔɔ ké i kusəɣi nyɔvɔv.

111

Tacaa təma sɔsɔəna təm tɔɔsvɔv

¹ I sa Tacaa.

Maa sεε Tacaa na ma lotv təna
ke tampana təŋlaa kpekəle taa ké təkotile.
² Tacaa təma ná ké sɔsɔəna ké,
na a sɔəllaa pεεkəɣi-yε.
³ Nyá kulapəm təna taa wε teeli na teu sɔsɔəm ké.
Nyá siyisuyv wε tam tɔɔ.
⁴ Tacaa n yelaa sɪ tɔ tɔsəɣi nyá kəkəlɔ təma tɔɔ.
N ké pεεlεε tv ké na pətɔɔtəle tv.
⁵ N haaki tɔɔŋnəɣa ke mpa pa nyəŋna-ŋ tɔ.
Nn sɔɔki nyá nɔɔɔ pεεlvɔv tɔɔ ké paa pəcɔ.
⁶ N hɔla nyá yəlaa ke nyá təma tonj
ke timpi n cɛla-wεɣε piitimnaa lɛlaa tɔtv tɔ.
⁷ Nyá kulapəm siyisaa na pə təŋaa.
Nyá kusəsutv wε naani.
⁸ Isɔ kusəsutv wε tam tɔɔ ké.
Tə siyisaa ké na tɔ təŋaa.
⁹ N hɛta nyá yəlaa
na nyá na-wε i pεεli nɔɔɔ ke tam tɔɔ.
Nyá hətε ke sɔsɔəle ké, na kate nyəntε.

¹⁰ Iso nyamnav nte nyam kite,
mpa pa taka yaasi ine to
pa wena lamayasee kupana ke.
Taaa teeli we tam too ke.

112

Taaa kooliyi kwpantv ke iyala kwama
¹ I sa Taaa.

Lelen nulu nte wei i nyanna Taaa to.
I lanle heena Iso kusasuto lapu ke.
² I kulula ka la sasa ke tetu too.
Iso kooliyi kwpantv ke tampana tanlaa piitim.
³ Wenav na tacyanav wenna pa te yulu tayaya taa.
Iso lanle heena-i tam too.
⁴ Koko naaki sakpetuvu taa ke tampana tanlu.
Koko naaki wei i wena suulu na i wena lala patootale,
na i tanayi kusiyisim to.
⁵ Pa we teu si yulu i hulayi suulu na i kantayi.
Pa we teu si yulu i tan siyisuyu na i lakana i tama.
⁶ Ye n laki mpv nn celayi.
Pa taasayi siyisilu too ke tam too ke.
⁷ I lanle u tookana lanwakalle laapaali,
i taka i tayi, Taaa ke i laki naani.
⁸ Siyisilu taka i tayi, sayantu fei-i.
I ka nyani i kolontunaa kpisuyu.
⁹ I haaki konyontunaa ke na i yeki ninj.
Iso lanle heena-i tam too ke.
Siyisilu ton taasayi na yala tuyuna-i teu.
¹⁰ Isayav na naaki-i lena panna kpa-i.
I nyasayi i tayi kela na i laki i apalvto.
Asayaa konyuluvu saalayi yem ke.

113

Taaa paasayana mpa pa feina pulv to
¹ I sa Taaa.

Taaa tamle lataa me, i sam-i.
I sa Taaa hate.
² Taaa hate i yaa pa krayav noonoo to
na pa polo tam too.
³ Pa see Taaa ke pa krayav ilim talule
na pa suna pa tatule to.
⁴ Taaa nmakala piitimnaa tanaya.
I teeli konyulomaj tee isotonvuv.
⁵ Ta Iso Taaa n feina akpele.
Nyaa tacyale nte hatoo isotaa.
⁶ N kan nyuvu ke na n nyani
isotonvuv na ate.
⁷ N kusayi konyontv ke musuvu taa ke,

na wahala tv ke hute taa.
⁸ Si n cayasí pá na nyá yálaa kupaalaa.
⁹ N haaki alu kaalulaya ke taya.
 Na n lapi-i toto lanhulumle nyeh
 ke i piya heku.

I sa Taca.

114

Waatu wei Iseyeli nyoma luwa Icipiti tetu taa to
¹ Waatu wei Iseyeli nyoma luwa Icipiti tetu taa to,
 waatu wei Yakovu luluvu nyoma lu piitim lempi tom
 yoyotélaa mpe pa te to.
² Mpuvu Yuta pása Taca kótaya tálate
 na Iseyeli náá pásí Taca tetu.
³ Tenku ná-wé na ílé i se.
 Yaataní poyó ná mela waali waali.
⁴ Uena pójeh nmaa isu iwaañ,
 na pulasi náá nmaa isu iwéesi.
⁵ Tenku, n seeki suwe?
 Yaataní, ná málaxi waali waali suwe?
⁶ Pójeh, má nmaaki isu iwaañ suwe?
 Pulasi, má nmaaki isu iwéesi suwe?
⁷ Tetu nyáá sele Taca isentaa.
 Sele Yakovu Iso isentaa.
⁸ Iní i pásəyəna kukpamuyv ke lule,
 na puw ke lum seelv.

115

Iso tike nté teeli tv
¹ Taca, taa tv-tuyv teeli.
 Taa tv-tv yoo.
 Ama tv teeli ke nyá hətə.
 Mpi to, n ké kupañ na tampana tv.
² Pepe toó ké piitimnaa pásəyi si:
 Leyə mə Iso iní i wəe?
³ Ta Iso wə isətaa ké.
 I laki mpi i səlaa to.
⁴ Ama mpe pa tuñ ke wulanaa na liyitee
 nna yálaa niñ lupa təyó.
⁵ Pa tuñ iní i wəna nəəsí, ulə u yoyotəyi natəli.
 Pəco i wəna isə, u naaki pulv.
⁶ I wəna nkpəññ, u nukí natəli.
 Pəco i wəna muna, u nukí səñ.
⁷ I wəna niñ, u pásəyi na í tokina pulv.
 Pəco i wəna nəəhəe, u təñ.
 Pəyele u tu mutəyi i luyv təe ké mutuyv mayamaya.

8 Mpa pa luki tuŋ inu na pá tɔyɔ-ɪ naani tɔ,
pá wɛɛ ɪsu tuŋ inu.

9 Iseɣeli nyáma, í peti mə təyi Tacaa,
inu ɪ teŋna-mɛ na í kentiɣi mə tɔɔ.

10 Alɔŋ təyaya nyáma mə í peti mə təyi Tacaa,
inu ɪ teŋna-mɛ na í kentiɣi mə tɔɔ.

11 Mpa mə í nyanŋna Tacaa tɔ, í peti-ɪ mə ti.
Inu ɪ teŋna-mɛ, na í kentiɣi-mɛ.

12 Tacaa u səɔki tá tɔm ke paa pɛɔɔ.

ɪ ká kooli tá tənaya kɔpantu ké.

ɪ ká kooli Iseɣeli nyáma ke kɔpantu.

ɪ ká kooli Alɔŋ nyáma ke pa nyəntu.

13 ɪ ká kooli kɔpantu ke mpa pa nukəna-ɪ tɔ,
paa sɔsaa paa piya.

14 Tacaa í yeke na mə lɔlɔŋ huki.

ɪ la na mə na mə piya í wɛɛ payale.

15 Tacaa wei ɪ lapa ɪsɔtɔnɔyɔ
na ate tɔ í kooli-mɛyɛ kɔpantu.

16 Tacaa tike tənna ɪsɔtɔnɔyɔ

ɪlena ɪ ha yəlaa ke tɛtu.

17 Sətaa u pəsəyi na pá sɛɛ Tacaa.

Mpa pa wɛ atɛtələ taa timpi suma tiyitiyi tɔ

Paa pəsəyi na pá sɛɛ Iɔɔ.

18 Ama táá sa Tacaa ke pə kpaɣau nəɔnɔɔ tɔ,
haləna tam tɔɔ.

ɪ sa Tacaa.

116

Yulu wei pə yapa səm taa tɔ ɪ sələmɔyɔ

1 Ma səɔla Tacaa ké.

Mpi tɔ, n nuki ma nəyɔ na ma wiinav.

2 N kema ŋkpaŋyɔ na ma tɔɔ.

Maa sələmi-ŋ ké, haləna ma səm.

3 Səm ka tama-m kotaya ké.

Atɛtələ sɔyɔntu ná pu-m.

Ma wɛ nəyəsɛɛ na laŋwakəllɛ taa.

4 Mpyɔyɔ ma yáá Tacaa nyá hətɛ.

Hai, Iɔɔ ma wiikina-ŋ si, n waasi-m.

5 Tacaa n wɛna suulu ké na n siyisaa.

Ta Iɔɔ n ké pətətələ tɔ ké.

6 Tacaa n paasəyəna acamaa ké.

Maa ke wahala tɔ ké, na n waasi-m.

7 Ma yɔyɔta ma taa si, maa həɛsi.

Mpi tɔ, Tacaa lapa-m kɔpantu.

8 Nyá yarəna-m səm nəyɔ taa, na n husi ma ɪsələm.

N hasa ma nəɔhɛɛ tɛɛ.

⁹ Maa tɔ Tacaa nyá isentaa
ke weesuyu nyéma tetu taa.

¹⁰ Paa waatu wei maa tɔma si ma ké wahala tu tɔ,
na má wɛna naani ké.

¹¹ Ma ta mayasi teu ilɛna má tɔ si
paa pəsəyi na pá la naani ke nɔyɔlv.

¹² Isənaya maa lɛeti Tacaa nyaya
kɔpantu nti n lapa-m tɔ?

¹³ Maa kpaasi waasuyu kɔpu na iso
na má yaa Tacaa nyá hɛte.

¹⁴ Maa yoosi nɔyɔ ŋka ma su Tacaa nyá tɔyɔ
nyá yɛlaa isentaa.

¹⁵ Tacaa mpa pa sɔla-ŋ tɔ
pa sɛm wuki-ŋ sɔsɔm ké.

¹⁶ Hai, Tacaa, ma ké nyá tɛmlɛ tu ké,
nyá pɛɛlo pɔyalɔ kele má,
n cɛpa ma kɔhɔkɔm.

¹⁷ Maa lá-ŋ nyana tɛmlɛ kɔtaya.
Maa sá-ŋ na má yaa nyá hɛte.

¹⁸ Maa yoosi nɔyɔ ŋka ma su Tacaa nyá tɔyɔ
nyá yɛlaa isentaa.

¹⁹ Maa la isɛna maa suwa tɔyɔ
nyá tɔyaya taya tɔ ké Yosalem taa.

Ɔ sa Tacaa.

117

Piitimnaa tɛna saŋ Tacaa

¹ Piitimnaa mɛ, Ɔ sa Tacaa.

Yɛlaanaa tɛna Ɔ sam-i.

² Kɔpantu nti Ɔ laki-tu tɔ tɔ tɔwaya.

Ɔ tampana wɛ tam tɔɔ.

Ɔ sa Tacaa.

118

Kɛɛsi mpi Tacaa lapa tɔ

¹ Ɔ sɛɛ Tacaa, mpi tɔ, Ɔ ké kɔpaŋ.

² Ɔ sɛyɛli nyéma Ɔ tɔ si:

Ɔ kɔpantu wɛ tam tɔɔ.

³ Alɔŋ tɔyaya nyéma Ɔ tɔ si:

Ɔ kɔpantu wɛ tam tɔɔ.

⁴ Mpa pa nukɛna Tacaa tɔ pá tɔ si:

Ɔ kɔpantu wɛ tam tɔɔ.

⁵ Ma laŋwakɛlle taa ké ma yáá Tacaa
na Ɔ cɔ-m na Ɔ waasi-m.

⁶ Tacaa n wɛ ma tɔɔ ké, maa nyan pulɔ.

Yɔlv pəsəyi na Ɔ la-m wɛ?

7 Nyá teŋna-m

na má naaki ma kolontunaa kpisuyu.

8 Pə kəla teu si yulu í tu Tacaa nyaga kpoluyu
na mpi i ká peti nyá təyi yəlaa tə.

9 Pə kəla teu si yulu í tu Tacaa nyaga kpoluyu
na mpi i ká peti i təyi səsaa tə.

10 Piitimnaa təna ka tama-m ké.

Ue ma təɣəna-weɣe Tacaa nyá toŋ taa.

11 Paa tama-m ké na pá watəyi-m.

Ue ma təɣəna-weɣe Tacaa toŋ taa.

12 Paa wata-m ké isu tuŋ seseku.

Ama pa toŋ tema ləŋ isu kiisi kəkə.

Ue ma təɣəna-weɣe Tacaa toŋ taa.

13 Ma kolontu nyá, nyá tusaya-m ké si má hoti.

Ama Tacaa ná kəma na ń waasi-m.

14 Tacaa kéle ma toŋ na ma samtu nyuyu,
nyá yapəna-m.

15 Siyisilaa wilitiyi.

Mpi tə, Iso ha-weɣe akaitu.

Tampəna təŋlaa laŋle heewa.

Mpi tə, Iso yapa-we.

Tacaa n yapa-tu na nyá toŋ.

16 Tacaa n kusa ŋkpaləŋa na iso.

N lapəna toŋ səsəŋ.

17 Ma kaa tasa səm tətə,
maa weɛna weesuyu ké.

Maa keesi Tacaa təma təm.

18 Tacaa n həma ma ŋkpaŋuyu yáá.

Ama n ta yele na má si.

19 I tulu-m tampəna təŋlaa nənəsi,

na má suu na má sa Tacaa.

20 Tacaa nənəɣə ntə,

ŋkeɣe siyisilaa suukəna.

21 Maa seɛ-ŋ ké, mpi tə, n cə-m

na ń pəsi ma waasulu.

22 Pəle nte ŋmalaa kisaa na pá lə tə,
nté tə pəsəna nteɣe pəle səsəle.

23 Tacaa nyá kiŋ ke pə lunaa,

pə ké piti təmle ké.

24 Tacaa nyá lapəna kuyaku kune.

Ku ké laŋhuləmle na ayəla nyəŋku ké.

25 Hai, Tacaa, yele na pá lana-tu.

Hai, Tacaa, ya tá nyəŋ.

26 Iso í kooli kupantu ke wei i kəŋna Tacaa həte taa tə.

Hatoo Tacaa təyaya ke tə kooliyina-meɣe kupantu.

27 Tacaa kéle Iso, inu i kəkə naakəna-tu.

I tamsi acima kpənte na í pona-teɣe

kətaya təlatə həlvəy kīj*fa*. ^a

²⁸ Tacaa, n kē ma Iso kē maa sa-η.

Ma Iso, maa puyūli-η.

²⁹ I sēē Tacaa.

Mpi tō, n kē kupaη,

na nyá kupantv wē tam tō.

119

Yontu nti pa saηna Iso kusəsutv tō

¹ Lelen nūlaa ntē mpa pa təntē tewa
na pá təη isu Iso kīiu wēē tō.

² Lelen nūlaa ntē Iso kusəsutv təkəlaa,
na mpa pa pəkəyi-ι na pa lotu təna tō.

³ Pə yəlaa təη Iso mpaη taa kē.

Paa laki isaytu natəli.

⁴ Tacaa n hula nyá kūtutv kē sι
yəlaa í paasəna-təyi teu.

⁵ Hai, Iso, yele na ma təntē la teu
lɛna má pəsι na má təkι nyá kīiη.

⁶ Ye ma təkə nyá kusəsutv təna,
ma kaa wēēna fēē.

⁷ Pələye maa sá-η na lotu kolumtv
na má kpələməyi nyá kīiη kupaη.

⁸ Ma caa ma la nyá luyū nyəntv kē,
taa l-m təkpaataa.

Nya kusəsutv hēsəyi ma laηle

⁹ Isənaηa ifepu ká kpələməna tənaηη təntē?

Nyá təm təkuyv taa kē ifepu ká kpələməna tənaηη təntē.

¹⁰ Tacaa, ma pəkəyi-η kē na lotu kolumtv.

Taa yele na má hatəla na nyá kusəsutv.

¹¹ Ma təkə nyá təm ke teu ke hatoo ma taa kē,
sι pə taa kəə na má pəntəna-η.

¹² Tacaa, ma sēē-η.

Seyesι-m nyá luyū nyəntv.

¹³ Maa yəyətι kulvm kulvm kē

kusəsutv nti n sιwa tō.

¹⁴ Nyá təm təηyū hələsəyi ma laηle kē

isu má tənna wənəv təna.

¹⁵ Ma mayasəyi nyá kūtutv təm kē.

Na má kpələməyi nyá kusēsəyət v ke teu.

¹⁶ Nyá kusəsutv ke ma laηle hēkəna
ma kaa səə nyá təm.

Nya kīiη tasəyi-m layatv

¹⁷ La nyá təmle tv maya kupantv

lɛna má wēēna weesuyū na má təkι nyá təm.

^a **118:27** Kəkalətv tənə tə hōwēē wē təm naələye. Ləlaa ná tələsəyi tətə sι: I kpaya tuyv piliηasι ke mə niη taa na í caali acima paale. Na í tō na ι cəəna kətaya təlatə.

18 Kuli ma ise na má ná nyá kiiu teu.

19 Ma ké ikóm ke tetu taa ké.

Taa n̄mesi-m nyá kusəsuto.

20 Ma sɔla nyá kiinj ké, na má saki i tɔɔ.

Ma caa ma kpeləm-i pa kuyaku ŋku.

21 N nyaasəxi mpusitonaa isəcav nyəma

mpa pa hatələxəna nyá kiinj tɔɔ.

22 Kεεli ma tɔɔ ké fεεle na footuyu.

Mpi tɔ, ma tɔka nyá kiinj ké.

23 Paa awulumpiya caxaa na pá yɔɔtəxi ma təm,

nyá təm ke nyá təmle tu má, ma maɣasəxi.

24 Nyá kusəsuto hεəsəxi ma laŋle ké.

Nti tɔ tasəxəna-m layatu.

Nya kusəsutu haaki-m weesuyu

25 Ma hɔta ateyε.

Nyá təm í ha-m weesuyu isu n ka yɔɔtuyɔ tɔ.

26 Ma kεəsəxi-ŋ ma kulapəle təm.

Seyesi-m nyá kusəsuto təm.

27 Hɔlv-m nyá kusəsuto təŋyɔ

na má maɣasi nyá teu təm.

28 Laŋwakəlle nu-m na má pələxi isəlv-m.

Kusi-m isu n ka yɔɔtuyɔ tɔ.

29 Hatələna-m pəpətu.

Hɔli-m pεεleε na má təŋ nyá kiiu.

30 Tampana mpaav ke ma ləsaa.

Maa təŋ nyá kusəsutu.

31 Nyá kusəsuto ke maa matəna.

Tacaa taa ye le na pá liyiti-m.

32 Nyá kusəsuto ke ma nukəna teu.

Mpi tɔ, n kula ma ise.

Maa təŋ nya kiiu na ma lotu təna

33 Tacaa hɔli-m nyá kutɔtɔtu mpaav

na má təkɪ-tɪ na má tala tənaya.

34 Tacaa ha-m nyəm na má təkɪ nyá kiiu

na má təŋəxi-ku na ma lotu təna.

35 Ye le na má nuna nyá kusəsutu.

Mpi tɔ, ma sɔla-təxi.

36 Pona ma hɔwεε ke nyá kusəsutu kiŋ.

Taa pona-yεεε liyitee luluɣu cɔɔ.

37 Ləsi ma ise ke kpai nyəm tɔɔ.

Taa ye le na má paasəna kpai nyəm.

Ye le na má wεε nyá luɣu nyəntu taa.

38 La nyá təmle tu maɣa nti

n ka suwa mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ.

39 Ma wɛna fεεle sɔɔntu ké.

Taa ye le na tɔ maɣana-m.

40 Nti ma nyuləxi səsəm tɔɔle nyá kutɔtɔtu lapu.

N ké siyisilu ké, ha-m weesuɣu.

Maa tɔki nya kiiu ke

41 Tacaɗa nyá kɔpantɔ í kɔɔ ma tɔɔ
na n̄ ya ma nyɔɔɔ ɪsu n suw tɔ.

42 Na má wɛɛna nti maa cɔ ma tɔɔlaa tɔ.
Mpi tɔ, nyá kɔyɔɔtɔtɔ ké ma lapa naani.

43 Taa læsi tamprana tɔm ké ma nɔyɔ taa tɔkpataa.
Nti n maɣasɔyi nyá taa tɔyɔ ma taɲaa.

44 Maa tɔki nyá kiiu ke
paɗa kɔyaku ŋkɔyɔ tam tɔɔ ké.

45 Ma caa má tɔna ma tɔyi.

Mpi tɔ, nyá kɔsɔsɔtɔ ké ma pɛɛkɔyi.

46 Maa heeli nyá kɔsɔsɔtɔ tɔm ké awulaa,
fɛɛle kaa wɛɛ-m.

47 Nyá kɔsɔsɔtɔ ké ma laɲle heɛnaa.

Mpi tɔ, ma sɔɔla-tɔyi.

48 Ma nukɔna nyá kɔsɔsɔtɔ ké.

Ma sɔɔla-tɔyi.

Ma caa ma maɣasi-tɔyi ma taa ké.

Nyá kɔsɔsɔtɔ tɔyɔ-m naani

49 Tɔɔsi tɔm nti n ka heela nyá tɔmlɛ tɔ má tɔ tɔ tɔɔ.

Nti tɔ tɔna-m naani.

50 Nti tɔ heɛsɔyɔna ma laɲle ké ma wahala taa.

Nyá tɔm kɔpantɔ haakɔna-m weesuɣu.

51 Paɗa ɪsɔcɔtɔnaa wɔɲiyi-m

ma ta lu nyá kiiu taa.

52 Tacaɗa ma tɔɔsɔyi nyá laɲtaɗa huɔle tɔm
na pɛ heɛsɔyi ma laɲle.

53 Má naaki asayaa mpa pa lɔɔki nyá kiin tɔ,
páána kpaaki-m ké.

54 Nyá kiin tɔm ké ma yooki yontu ké timpɪ
ma ké ikɔm tɔ.

55 Ma tɔɔsɔyi nyá hɔtɛ ké ahoo
na má tɔkɔyi nyá kɔsɔsɔtɔ.

56 Mpi pɔ ké ma nyɔm tɔyɔle,

si má tɔkɔyi nyá kɔsɔsɔtɔ.

Tacaɗa huɔle wɛ teu

57 Ma leləyi si ma nyɔntɔ nté si

má taɲ nyá kɔyɔɔtɔtɔ.

58 Ma wiikina-ŋ na ma lotu tɔna,
nyɔni ma pɔtɔɔtɔle ɪsu n ka suw nyá nɔyɔ tɔ.

59 Ma huɔ ma mpaɗa tɔm ké ma taa,
nyá kɔsɔsɔtɔ ké ma caa taɲyɔ.

60 Ma laki nyá kɔsɔsɔtɔ ké laɲ ké tɔcɔv.

Ma kaa yeɛ na tɛ leeli.

61 Asayaa katɔsi tama-m ké.

Amɔ maa sɔɔki nyá kiiu tɔɔ.

62 Ma kuləxi ahoο heka na má sá-rj.
 Mpi tə, nya hvle we teu.
 63 Ma ké mpa pa nyaηna-η na pá təkəxi
 nyá kusəsutu tə pa taapab ké.
 64 Hai, Tacaα, nyá kupaηtu suna tetv.
 Seγesi-m nyá kusəsutu.

Tacaα mapa-m si pə tayanu-m

65 Tacaα n lapa kupaηtu ke nyá təmle tv maya,
 isu n ka yəγətvyu tə.
 66 Seγesi-m ləmaγasee kupaηa na nyəm.
 Mpi tə, ma tema ma taa na nyá kusəsutu ké.
 67 Ləη ile ye n ta hə ma ηkraηvyu maa təkəxi nyá təm.
 Ama nəənə ma təηəxi nyá kiη.
 68 N ké kupaη ké na kupaηtu latv.
 Hvlv-m nyá luyv nyəntv.
 69 Isəcavtunaα pillisiγi-m ké na pa kaloolaya.
 Ama ma təkə nyá kusəsutu ke na lotu kuləmtv.
 70 Pa ləmaγasee taa toowaya isu nim.
 Ilena máá hvləsəxi laηle na nyá kiiv.
 71 Pə we teu si pə pasa-m ké.
 Ilena má cəkəna nyá kusəsutu.
 72 Nyá nəγə taa kusəsutu kəla-m teu ke
 wəla na liyitee wontu tuutuuma.

Tacaα, nyá hvle siγisaa

73 Nyá niη ηmana-m.
 Ha-m layatv na má kpələməna nyá kusəsutu.
 74 Mpa pa nyaηna-η tə pa naa-m na pa laηle hvləməxi.
 Mpi tə, nyá nəəsi suw ke ma tēeləxi.
 75 Tacaα, ma nyəmá si nyá hvle siγisaa ké.
 Nyá tampana təηvyu tə ké n pasa-m.
 76 Nyá kupaηtu í heesi ma laηle
 isu n ka suw nyá təmle tv maya nəγə tə.
 77 Hvlv-m si n səəla-m na pá ha-m weesuyv.
 Mpi tə, nyá kiiv ke ma laηle heekəna.
 78 Pə liyiti isəcav nyáma mpa pa muγuluyv-m mvsuη tə.
 Mpi tə, nyá kusəsutu təm ke ma maγasəxi ma taa.
 79 Mpa pa nyaηna-η tə pá kəə ma kiη
 na pá cəkəna nyá kusəsutu.
 80 Maa la nyá luyv nyəntv na lotu kuləmtv.
 Ie fēele kaa təγə-m nyá kiη.

Tacaα fitiyi-m kolontunaα katəsi

81 Ma taηa nyá nyvyu yapv ke tətēyētēyē.
 Nyá təm ke ma tēeləxi.
 82 Ma isē tēηna nyá nəγə suw kiη ké,
 na má pəəsəxi si pəlee ké n ka heesi ma laηle?
 83 Ma tənvyu cuka kpası ké isu kəηle ke nyəsı taa.

Ma kaa sɔɔ nyá kʊsəsutu tɔɔ.

⁸⁴ Kʊyɛɛɲ ɪsənaya pə kaasa nyá təmle tu ma?

Waatv wei ké n ká huuna mpa pa tʊyʊ-m wahala tɔ?

⁸⁵ ɪsəcaʊtɔnaa huliɣina ma nəɣɔ tɔɔ ké pɔɔɲ,

paə tənɣi nyá kiiu ke paə pəcɔ.

⁸⁶ Nyá kʊsəsutu təna ké kʊsiɣisitu ké.

Pa tʊyʊ-m wahala ke mʊsʊɲ ké, waasɪ-m.

⁸⁷ Pa kaya pa hu-m na pá kʊ-m

ɪɛ maa lɔɔki nyá kʊsəsutu.

⁸⁸ Ha-m weesuyu ke nyá kʊpantv tɔɔ,

ɪɛna ma tən nyá kʊsəsutu.

Tacaa, pə təna pə laki-ɲ təmle

⁸⁹ Hai, Tacaa, n we tam tɔɔ ké.

Nyá təm caya teu ke ɪsɔtaa ké.

⁹⁰ Kʊpantv nti n laki tɔ tu tɛɲ.

Nyá sɪna tetv na tə nyɔɔwa teu.

⁹¹ Nyá kʊsəsutu tɔɔ ké pə təna pə caya teu ke sanja.

Mpi tɔ, pə təna pə laki-ɲ təmle.

⁹² Ye ma lanɲle taa hɛɛna nyá kiiɲ,

maa lepə ma wahala taa ké.

⁹³ Ma kaa sɔɔ nyá kʊsəsutu.

Ntəɣi n haakəna-m weesuyu.

⁹⁴ Ma ké nyá nyəɲ ké, waasɪ-m.

Mpi tɔ, nyá kʊsəsutu ke ma pɛɛkəɣi.

⁹⁵ Asayaa cɛɲəɣi-m ké sɪ pa kʊyʊ-m.

Paə na mpv nyá kʊsəsutu ke ma kɛɲna ɲkpaɲɲ.

⁹⁶ Ma nawa təma kʊpana təna tənasi.

Ama nyá kʊsəsutu fɛɪ tənaya.

Nyá kiiɲ kəla tɛɲ ke leleɲ

⁹⁷ Ma sɔɔla nyá kiiu ke sɔsɔm ké.

Kʊ təm ke ma maɣasəɣi kʊyɛɛɲ təna.

⁹⁸ Nyá kʊsəsutu haakɪ-m ləmaɣasɛɛ

na pə kəli ma kolontunaa.

Mpi tɔ, tə we ma kiiɲ ke tam tɔɔ ké.

⁹⁹ Ma tɛɛ ma sɛɣɛsəlaa tənaya nyəm.

Mpi tɔ, nyá kʊsəsutu ke ma maɣasəɣi.

¹⁰⁰ Ma tɛɛ kʊkpatəlaa ke ləmaɣasɛɛ.

Mpi tɔ, ma təkə nyá kʊtʊtʊtʊ.

¹⁰¹ Ma kisa mpaan ɪsayaɲ taa təntɛ

sɪ má pəsɪ na má təkɪ nyá təm.

¹⁰² Maa hatəɫəɣəna nyá kʊsəsutu.

Mpi tɔ, nyá sɛɣɛsəɣəna-m.

¹⁰³ Nyá təm we leleɲ ke ma tantahaav taa ké.

Tə kəla tɛɲ ke leleɲ ke ma nəɣɔ taa.

¹⁰⁴ Nyá kʊsəsutu pəsəɣəna-m nyəntv

na má kisiɣi pəpətv təna.

Tacaa tɔm kɛ fətɔla

105 Nyá tɔm wɛnna ɪsu fətɔla kɛ ma nɔɔhɛɛ tɛɛ
na pɛ naaki ma mpaav taa.

106 Ma tuuki si maa tɔki nyá kusəsutu.

Maa la ɪsu ma tuuwa tɔ.

107 Tacaa, pɛ pasa-m teu kɛ.

Yele na má wɛɛna weesuyu ɪsu n yɔɔɔtɔyɔ tɔ.

108 Hai, Tacaa, mu ma sɛlɛmɔyɔ ɪsu kuvɔɔv.

Sɛyɛsi-m nyá kusəsutu.

109 Ma weesuyu wɛ asola taa kɛ tam kɛ.

Ama ma kaa sɔɔ nyá kiiu tɔm.

110 Asayaa nyɛki-m katɔsi kɛ.

Ama maa hatɛlɛyɛna nyá kusəsutu.

111 Nyá kuvɔtɔv kɛ-m kuvantɔ sɔsɔɔntɔ kɛ tam tɔɔ kɛ,
tɔ hɛɛsɔyi ma laɲɛ.

112 Ma tɔ ma taa si má tɛɲ nyá kusəsutu*fa*
halɛna ma sɛm. ^a

Tacaa kɛ ma tentu

113 Ma taa kraana ataa na a waali yɔlaa kɛ.

Ama ma sɔɔla nyá kiiu.

114 Nyayale ma kuvɔyɔ tɛtɔle na ma kentulu.

Nyá kuvɔyɔtɔv kɛ ma tɛɛlɛyi.

115 Asayaa mɛ í hatɛlɛna-m.

ɪlena má tɔki ma ɪsɔ kiiɲ.

116 Te-m ɪsu n ka suw nyá nɔyɔ tɔ na má hiki weesuyu.

Nyaya ma tɛɛlɛyi, taa tɔ-m fɛɛɛ.

117 Wɛɛ ma tentu na pɛ ya ma nyɔyɔ.

ɪlena ma paasɛna nyá kusəsutu kɛ tam tɔɔ má taa hɛɛsi.

118 N tɔyɔnɔyi mpa paa tɛɲɔyi nyá kusəsutu tɔyɔ.

Mpi tɔ, pa tɔsɔyɔ u waasɔyi pɔlv.

119 N lɔɔki atɛ asayaa tɛnaya ɪsu hute.

Pɔ tɔɔ kɛ ma sɔɔla nyá kusəsutu.

120 N tɔ nyá sɔyɔntɔ kɛ ma taa na ma tɔnɔyɔ seliyi,
na má nyaɲna nyá huɔɛ.

Tacaa kɛle ma tentu

121 Ma tɔka nyá kiiu na nyá siyisuyu kɛ.

Taa pɛti-m ma ɲmakɛllaa.

122 Su nyá tɛmlɛ tɔ maya nɔyɔ si n ká sɛna-m.

Taa yele na kalampaanɪ nyáma muɣulu-m.

123 Ma tɛɲa nyá nyɔyɔ yavɔ.

Ma tɛɲa akaitɔv nti tɔ tɔm n suwa nɔyɔ tɔ
na ma ɪsɛ tɛɲ.

124 La nyá tɛmlɛ tɔ maya kuvantɔ,

na ń sɛyɛsi-m nyá kusəsutu.

125 Ma kɛ nyá tɛmlɛ tɔ kɛ, ha-m layatɔ

na má nyí nyá kusəsutu.

^a 119:112 Loonɔa kanɛ ka tɛlɛsɔyɔ lapa katɛ. Lɛlaa na tɛlɛsɔyi si ma kaasɔyi ma ti si má tɛɲ nyá kusəsutu. Mpi tɔ, tɔ kawaaya u tɛɲ.

126 Tacaa pə talaa si ń la pulu.

Pa yəkəyi nyá kiiu ké.

127 Pə tɔɔ ké ma sɔɔla nyá kʊsəsutu

na pə kəli wɔla kʊpampaŋ.

128 Pə tɔɔ ké ma nyənəyi nyá kʊtʊtʊtʊ tənaya kʊsiyisitu

na ma taa kpaakəna pəpətu.

Ma caa ma təŋ nya kiiu

129 Nyá kʊsəsutu ke kʊpampaŋtu ké

pə tɔɔ ké ma təŋəyi-ti.

130 Nyá təm cəkənaŋ kəŋna nyaaləm ké

tə haaki layatu ke mpa pa laŋa-ti tɔ.

131 Ma liki nyá təm ké na hiluyu.

Mpi tɔ, ma wena nyá kʊsəsutu nyɔɔɔsi ké.

132 Keesi nyá ise na ma tɔɔ na ń nyəni ma pətɔɔtəle,

isɔ n lakuyu mpa pa sɔɔla nyá hətə tɔ.

133 Nyá təm í tu-m naani.

Taa yeke na isayatu natəli tɔ pəsi-m.

134 Waasi-m, yəlaa caaki pa ŋmakələyi-m.

İlena ma təkɪ nyá kʊsəsutu.

135 Nyá isentaa í hetəna nyá təmle tu maya teu.

Seɣesi-m nyá kʊsəsutu.

136 Waatu wei ma naaki si paa təkəyi nyá kiiu tɔ

ma lukiyi isəlɔm ké.

Tacaa kiiu siyisaa

137 Hai, Tacaa, n ké siyisilu ké,

na ń təŋəyi tampana ke nyá hɔvle taa.

138 Nyá kʊsəsutu siyisaa ke na tɔ ké tampana.

139 Waatu wei ma naaki ma kolontunaa sɔɔki nyá təm tɔ,

pááná sɔsɔna kpaaki-m ké.

140 Nyá təm lapa tɔ təmle.

Na nyá təmle tu má, ma sɔɔla-ti.

141 Maya səkpele ké,

na nɔɔɔɔ u caaki-m.

Ama ma ta sɔɔ nyá kʊsəsutu tɔɔ.

142 Nyá siyisuyu ké tam nyəŋko ké,

na nyá kiiu ke tampana.

143 Laŋwakəlle na nəɣəsɛɛ pə hika-m.

Ama ma laŋle heəkəna nyá kiinj.

144 Nyá kʊsəsutu siyisina tam tɔɔ.

Ha-m layatu na má weɛna weesuyu.

Ma mayasəyi nyá kʊsəsutu təm ke ahoɔ tənə

145 Ma yaaki-ŋ na ma lotu tənaya.

Tacaa cə-m ilena má təkɪ nyá kʊsəsutu.

146 Ma yaaki-ŋ, waasi-m.

İlena ma təkɪ nyá kʊsəsutu.

147 Ma kuləyi na pécɔ pé nyaali

na má sələmi si ń waasi-m.

Ma tənna tɛɛlvɔv ke nti n ká yəyɔti tɔ.

148 Maa kpəkɪ ɪsələ, haləna pé nyaali

na má maɣasi nyá tɔm.

149 Tacaɔ n ke kupaŋ ké, ɪɛ nu ma nəyɔ,

na ń ha-m weesuɣu ɪsu n siwa tɔ.

150 Mpa pa huliɣi ɪsaɣatɔ waali tɔ pa kpeɣetaɔ,

na pá hatələyənɔ kiiu.

151 Hai, Tacaɔ, n kpətəna-m ké

na nyá kusəsutɔ tənɔ ké tampana.

152 Hatoo ləŋ ke ma nyəmá si

n si nyá kusəsutɔ ke tam tɔɔ.

Tacaɔ ya-m nyá kɔpantɔ tɔɔ

153 Nyənɪ ma wahala na ń waasi-m.

Mpi tɔ, maa sɔɔki nyá kiiu.

154 Yoonɔ ma nəyɔ na ń ya-m,

na ń ha-m weesuɣu ɪsu n yəyɔtɔvɔ tɔ.

155 Asaɣaa kaa na nyuvɔv yaɔv.

Mpi tɔ, paɔ pɛkəyɪ nyá kusəsutɔ.

156 Hai, Tacaɔ, nyá sɔɔlvɔv tɔɔwaya.

Ha-m weesuɣu ɪsu n maɣasaa tɔ.

157 Ma kolontunaa na ma kɔnyɔntulaa tɔɔwaya.

Maa hatələyənɔ nyá kiiŋ.

158 Ma taa kraakəna waali lulaa

mpa paɔ təkəyɪ nyá tɔm təyɔ.

159 Tacaɔ nyənɪ ma sɔɔla nyá kusəsutɔ ké.

ɪɛ ha-m weesuɣu ke nyá kɔpantɔ tɔɔ.

160 Nyá tɔm kite nté tampana,

na nyá siyisuyɔ kiiŋ tənɔ wɛ tam tɔɔ.

Tacaɔ kiiu sɔɔllaa hɛɛsaa ké

161 Awulumpiɣa tɔyɔv-m wahala ke mɔsvɛŋ.

Ama nyá kɔyɔyɔtɔtɔ tike ke ma seliɣina.

162 Ma laŋɛ hɛkəna nyá nəɔsi siw ké.

ɪsu wei ɪ hika wɛnɔv sɔsɔɔm tɔ.

163 Ma taa kraakəna pɔpɔtɔ ké,

na ma nyənəyɪ-təyɪ acaalətɔ.

Ama nyá kiiu ke ma sɔɔlaa.

164 Paɔ kɔyaku ŋku tɔm naatosompɔyɔlaya ke ma sɛeki-ŋ.

Mpi tɔ nya kiiŋ siyisaa ké.

165 Mpa pa caaki nyá kiiu tɔ pa hɛɛsaa ké.

Wahala nəyɔlv ɪ makəna-wɛ.

166 Hai, Tacaɔ, ma tɛɛlvɔv nté si n ká ya-m,

na ma təkɔ nyá kusəsutɔ.

167 Ma tənəyɪ nyá kɔtɔtɔtɔ ké,

na ma sɔɔla-təyɪ teu.

168 Ma təkɔ nyá kɔtɔtɔtɔ ké na nyá kusəsutɔ.

Mpi tɔ, n naaki ma mpaɔŋ tənaya.

Tacaa nu ma wula

169 Hai, Tacaa, nu ma wula
na ń ha-m layatu isu n suw tɔ.
170 Nu ma wiinaw na ń waasi-m
isu n suw nɔɔ tɔ.
171 Ma nɔɔ í kpaali nyá samtu.
Mpi tɔ, n seyesəyi-m nyá kusəsutu.
172 Ma nsəmle í yoo nyá nɔɔ suw tɔm.
Mpi tɔ, nyá kusəsutu ke kusiɣisitu ké.
173 Kusɪ nyá niŋ na ń waasi-m.
Mpi tɔ, nyá kɔtɔtɔtu ke ma ləsaa.
174 Hai, Tacaa, nyá yaru tɔɔ ké ma səki
nyá kiiu heesəyana ma lanle.
175 Yele má weena weesuyu na má sá-ŋ,
na nyá huule waasi-m.
176 Ma ké cɔɔlu ké isu heu kulepu,
pɛɛki nyá tɔmle tu má.
Mpi tɔ, maa səɔki nyá kusəsutu.

120*Wei pa suu tɔm ke mvsɔŋ tɔ ɪ səlamvɔv*

¹ Yosalem krau yontu.

Tacaa nyaga ma wiina ma lanwakalle waatu
na í nu ma nɔɔ.
² Tacaa waasi-m yɔlaa pɔpɔtɔnaa
na tusɔlaa niŋ taa.

³ Kawaaɣa yaa kasəyaga ŋkaya
nsəmle kɔtusəle ká ha-ŋ yaa tu kɔna-ŋ?
⁴ Mpi tɔ haaki-ŋ tɔyɔle yoolu
nyámá kusɛŋtɛɛ na mamala.
⁵ Ma ké wahala tu ké.
Mpi tɔ, ma na Mesɛki tetu nyáma kraɪ nyáma tɔ wenna.
Ketaa tetu nyáma coka tɛɛ ké ma weɛ.
⁶ Hatoo lɔŋ ke ma we mpa
pa taa kraakəna heesuyu tɔ pa té.
⁷ Heesuyu ke ma sɔɔlaa.
Ama ye ma yɔyɔtəyi heesuyu tɔm,
yoo ke mpe pa caaki.

121*Awe pəsəyi na í tem?*

¹ Yosalem krau yontu.

Ma kusa ise na má nyənəyana pɔɔŋ tɔɔ.
Leye ma waasuyu ká luna?
² Tacaa nyá lapəna isɔtaa na ate.
Nyá kiŋ ke waasuyu ká luna.
³ N kaa tisi sɪ pá tuuli nyá yulu nɔɔhəle.
N feŋiyi nyá yulu tɔɔ ké nn heesəyi.

4 Tacaa n fenjiyi lseyeli tɔɔ ké,
 tom u kaaki-ŋ, pɔyele nn tooki.
 5 Tacaa nyá fenjiyina nyá yulɔ tɔɔ.
 Nyá wenna ɪ waali na ń kentiyi-ɪ.
 6 Ilim kaa cɔɔsi nyá yulɔ kɛ ilim taa.
 Páɔɔ ɪsɔtɔ ná kaa cɔɔsi-ɪ ahoɔ.
 7 Tacaa n ká paasəna nyá yulɔ weesuyɔ.
 Na n feŋ ɪ tɔɔ ké ɪsɔyɔtɔ təna taa.
 8 Tacaa n ká feŋ nyá yulɔ kulɔyɔ waatɔ na ɪ tate waatɔ
 kɛ pə kpaɔaɔ nɔɔnɔɔ tɔ, na pə polo tam tɔɔ.

122

Yosalem tɔɔ kpantɔ kooluyɔ

1 Tafiti Yosalem kpaɔ yontu nti tɔ wɛ
 yonyoolaa nyɔyɔ tɔ yontunaa taa tɔyɔlɔ.

Ye pa tɔma si tɔ polo Tacaa tɔyɔa taa,
 ma lanɔhulɔmlɛ wɛ sɔyɔntɔ.
 2 Yosalem, nyá nɔnɔkeelasɪ kɛ tɔ sɔŋaa.
 3 Yosalem ɪcatɛ nyá, pə ŋma-ŋ teu ké,
 na ń tamsa teu təkpeyekpeye.
 4 Nyá taa kɛ Tacaa kpeka lseyeli nyáma kpaaki
 na pá saŋ Tacaa hətɛ ɪsu pa kiiu wɛɛ tɔ.
 5 Tɔnaya Tafiti tɔyɔa nyáma kawulaya kumlee wɛɛ
 na pá cakɪ a tɔɔ na pá huɔki tɔm.
 6 ɪ səlɛmɪ ɪsɔ si:
 Yosalem hɛɛsi.
 Mpa pa sɔɔla-ŋ tɔ,
 pa lanjá ɪ hɛɛna hɛɛsuyɔ ŋkɔ.
 7 Hɛɛsuyɔ ɪ wɛɛ nyá koloosi taa
 na tɔcayanaɔ kɛ nyá tɛɛsi kɔpansɪ taa.
 8 Ma sɔɔlaa si hɛɛsuyɔ ɪ wɛɛ nyá taa kɛ
 ma tɛɛtɔnaa na ma taapalaa pa tɔɔ.
 9 Tá ɪsɔ Tacaa tɔyɔa tɔɔ kɛ
 ma kooliyɪ si pə cayaŋa-ŋ.

123

Mpa pa pasa pa ti tɔ pa tanɔyɔ

1 Yosalem kpaɔ yontu.

Ma kɔsa ma ɪsɛ na má nyənəyi Tacaa nyá wei
 nyá tɔcayalɛ wɛ ɪsɔtaa tɔ.

2 Teitei ɪsu tɔmlɛ nyáma
 apalɔnyəma nyənuyɔ pa caa niŋ
 na alɔnyəma náá nyənəyi pa too nyəŋ tɔ,
 ŋpuyɔ tá ɪsɛ kɛɛsəna tá ɪsɔ Tacaa nyá tɔɔ.
 Haləna waatɔ wei ɪ ká wɛɛna tá pətɔtɔlɛ tɔ.

3 Tacaa nyənɪ tá pətɔtɔlɛ.
 Hai, nyənɪ tá pətɔtɔlɛ.

Mpi tɔ, kɔtɔyɔ kɔla-tɔyɔ piw.

⁴ Isɛaɔtɔnaa wɔŋa na
tɛhɔntaa footuyɔ nu-tɔyɔ.

124

Tacaa we ta waali

¹ Tafiiti Yosalem kpav yontu.

Iseyeli nyɔma ɨ tisi si:

Ye Tacaa ɨ taa weɛ tɔ waali.

² Ye Tacaa ɨ taa weɛ tɔ waali,
awe ka waasa-tɔyɔ waatu wei
yɔlaa kɔta tɔ tɔ tɔ.

³ Paa lipa tɔ tɛnaya na tɔ isɛ ke waatu wei
pa pɔɔnɔ huu tɔ tɔ tɔ.

⁴ Ye Tacaa ɨ taa weɛ tɔ waali.

Pusi lum ka lipa-tɔyɔ na pɔ hɔla tɛɛna-tɔ.

⁵ Hɔla tɔŋ nyɔna anɨ
a ka tɔyɔ-tɔyɔ.

⁶ Tɔ sɛɛ-ŋ Tacaa n ta tu-tɔyɔ
pa kɛla taa isɨ tɔyɔnaya tɔ.

⁷ Tɔ fitaa kɛ isɨ sumaya fituyɔ
ka kpalɔ apai taa tɔ.

Apai pɛlaa na tɔ tɔ fiti.

⁸ Tacaa nyɔ ŋmawa atɛ na isɔtaa.

Nyɔ waasɛna-tɔ.

125

Mpa pa lapa Tacaa ke naani tɔ

¹ Yosalem kpav yontu.

Mpa pa tɔyɨ Tacaa ke naani tɔ

pa we kɛ isɨ Siyɔŋ piyɔ,
ku nyɔyɔlɔyɨ.

Kɔ nyɔ tɔŋ ke tam tɔ kɛ.

² Pɔɔŋ tɔwa Yosalem ɨcatɛ ke heku kɛ.

Mpuyɔ Tacaa n tɔwa nyɔ yɔlaa ke heku,
ke pɔ kpaɔav nɔɔnɔ tɔ, halɔna tam tɔ.

³ N kaa tisi si asayaa

ɨ tɔyɔ kawulaya ke kɔpama tɔ.

Pɔ taa kɔɔ na pɔ hɔ-weyɛ isayatu lapu taa.

⁴ Tacaa yeɛ na pɔ cayana-tɔ

isɨ tɛv lakuyɔ ilim mpɔtɔŋ tɔ tɛtɔ tɔ.

⁵ Tacaa kpiisi asayaa

na mpa pa lakɨ mpi pɔ ta siyisi tɔ.

Heɛsuyɔ ɨ weɛ Iseyeli nyɔma taa.

126

Wula pəsa laɲhulɔmlɛ

¹ Yosalem kpav yontu.

Waatv wei Tacaa məŋna mpa paa kuuwa Siyən tɔ,
pə lapa-tɔyɔ ɪsu toosee.

² Mpuɣv tá láná hɔlɔmaa
na tɛ wɔŋ na tɛ wɔŋ na tɛ wɔŋ.
Na tɛ wiliti akaitv kawilitaya.

Uena piitimnaa yɔɣɔtəyi si:
Tacaa lapa-weye kɔpantv səsəəntv.

³ Tacaa lapa-tɔyɔ kɔpantv səsəəntv,
tə wɛ laɲhulɔmlɛ taa ké.

⁴ Tacaa, məŋná tá yəlaa mpa paa kuuwa tɔ
ɪsu ilim mpətəŋ tɔə ləŋ.

⁵ Mpa pa tuuki pa tawa na ɪsəlɔm tɔ,
paa kɔna akaitv kawilitasi ké.

⁶ Wei ɪ kpaakəna mətutuuna ke taale na wula tɔ,
ɪ ká səyəl ɪ məhəwa na ɪ mələyi
təyaya na akaitv kawilitasi.

127

Ye Tacaa ɪ ta ŋma təyaya

¹ Salɔməŋ Yosalem kpav yontu.

Ye Tacaa ɪ ta ŋma təyaya,
ka ŋmalaa təna lɔkəna láná ké.

Ye Tacaa ta feŋ ɪcate tɔə,
tə feŋlu lɔkəna laŋle ké.

² ɪ kɔləyi tefemle na ɪ tooki tapule,
na ɪ lakɪ si ɪ hiki mə təɣənaya tɔ,
ɪ lɔkəna laŋa ké.

ɪsə haaki mpv tətəɣɔ ɪ səlla kə paa pa təŋna tom.

³ Piya kəna wənəv mpi Tacaa haaki si caanaa tɔ,
pa kasəyaya nté.

⁴ Piya mpa yɔlv hika ɪ ifepile waatv tɔ,
pa wɛ kə ɪsu yoolu kəəka taa nyəmə.

⁵ Leləŋ nɔlv nté yɔlv wei ɪ suula
pə tɛ nyəmə ke ɪ kəəka tɔ.
ɪ kaa nyana ɪ kolontunaa ke waatv
wei ɪ yɔɣɔtəyənə-weye ɪcate nənəɣɔ tɛ tɔ.

128

Tampəna təŋlaa təcayanav

¹ Yosalem kpav yontu.

Leləŋ nɔlv nté nyá wei n nyaŋna Tacaa

na ḥ təḥ ɪ mpaʔaŋ taa tɔ.

² Nyá laŋle heekəna nyá niŋ təmle.

Nyá taa heewa na ḥ waaki.

³ Nyá alu we nyá təyaya taa ké isu leseŋ tɔyɔ kulɔlɔyɔ.

Na nyá piya náá we tətəyale isu Olifi tuŋ.

⁴ Mpuɔ pə kooliyi kɔpantɔ ke

wei ɪ nyaŋna Tacaʔa tɔ.

⁵ Tacaʔa koolee ká luna Siyɔŋ taa na á tii nyá tɔɔ.

N ká ná Yosalem təcayanav.

Haləna nyá weesuɔu tənaya.

⁶ N ká ná nyá piya piya.

Pəyele na lseyeli nyəma heesi.

129

Pa lapa-m isayatu ke səsəm

¹ Yosalem kpaɔ yontu.

lseyeli ɪ tisi si:

Kolontu lapa-m isayatu ke səsəm ke hatoo ma pəcaatu.

² Kolontu lapa-m isayatu ke səsəm ke hatoo ma pəcaatu yáá.

Ama ɪ ta pəsi-m ké.

³ ɪ mapa ma siyile taa,

na cacaaɪ hənti.

⁴ Tacaʔa ke siyisulu ké.

ɪ seta asayaʔa ŋmuɪɪ ke setəyi setəyi.

⁵ Pa təna mpa paa caaki Siyɔŋ tɔ

fɛɛle ɪ kpa-we na pá pəsəna pa waali.

⁶ Pá weɛ isu kɔtulun tɔɔ nyutu nti tə wuləyi

na tɛ ta tu putɔ tɔ.

⁷ Tu suyi tə kpesəlu ŋkute.

Pəyele tu takɪ tə həkulu ke ŋkɔlɔyɔ.

⁸ Mpa pa tɛekəna Siyɔŋ taa tɔ ɪ taa seɛ-we si:

Tacaʔa ɪ kooli-meyɛ kɔpantɔ.

Tə seeki-me na Tacaʔa hətɛ taa.

130

Tacaʔa wiinav ke laŋwakəlle səsəle taa

¹ Yosalem kpaɔ yontu.

Hai, Tacaʔa, ma we puɔyɔ səsəŋku taa ké na má yaaki-ŋ.

² Tacaʔa nu ma nəyɔ.

Ke ŋkpaŋŋ na ḥ nu ma wiinav.

³ Ye n ka sukaya isayatu ke nyá taa,

Tacaʔa, awe ka wɛna weesuɔu?

⁴ Ama nyá tənna isayatu huɪsɔyɔ

si pá nyaŋna-ŋ.

⁵ Tacaʔa nyaya ma tɛɛləyi na

má tãñã nyá kuyãçõtvtv.

⁶ Tacaa nyãã ma teelãyi na pã kãli isu
tãñlaa teelvũv tãñã tã.
Ee, pã kãla isu tãñlaa teelvũv tãñã tã.

⁷ Iseyeli nyãma í teeli Tacaa.
Mpi tã, Tacaa kena kũpãñ.
Pãçã ı sãolv puwa tam si í waasi.
⁸ Tacaa kã hetãna Iseyeli nyãma
ke pa isãyatv tãna taa.

131

Ma taa fei kalampaani lãmayasãle

¹ Tafiti Yosalem kpañv yontu nti tã we
yonyoolaa nyũvũv tv yontunaa taa tãçãlv.

Tacaa, ma taa fei kalampaani lãmayasãle yaa isãcãv hũwẽe.
Maa pãekãyi sãsãontv yaa mpi pã tee-m tã.
² Isã í pona poolũñ.
Ma we tãpãmm kã isu pãããã ñka
ka çepã hãte tãçã ka too ñiñ taa.
Ma we tãpãmm kã isu pãããã ñka ka çepã hãte tã.

³ Iseyeli nyãma í tv Tacaa ke naani
ke pã kpaçãv nãñnã tã, halãna tam tãã.

132

Tafiti icate Siyõñ taa timpi Tacaa wẽe tã

¹ Yosalem kpañv yontu.

Tacaa, tããsi Tafiti na ı wãhalãnaa tãna tãã.

² Tafiti inı ı yãçõtãna na í tuuna Tacaa,
na í su Yakãpv Isã ton tv inãyi nãçã si:

³ Ma kaa suv ma te na
mã hãntı ma kũhãntvũv tãã.

⁴ Ma kaa yele na tom kaa-m,
yaa ma isãhutu yoosina tãma.

⁵ Halãna mã hiki Tacaa ke lonte
na Yakãpv Isã ton tv inãyi tãçããle.

⁶ Tã nuwa pa yãçãta Isã atãkaa tãm ke Ifãlata tetv taa.
Tã mãããna-ı Yããã tetv hãçãlvũv taa.

⁷ Tã polo Tacaa tãçããle.

Tã lũñ ı nããhẽe tãsũle.

⁸ Tacaa kũli na ñ kãã nyã tãhẽesãle.
Nyana nyã teeli atãkaa.

⁹ Nyã kãtãlaa í suu nyũvũv yãpv isu wontu
na nyã tãmpãna tãñlaa wilitina lãñhũlvũmle.

¹⁰ Nyã tãmle tv Tafiti tãã,
taa lv wei n lããã tã.

11 Tacaa tema Tafiiti ke heeluyu na tuunav.

Ɓ ka a mæli waali.

Ɓ tæma si: Nyá tapuyv tæe pæyaya ke
maa su nyá kawulaya kumte tæ.

12 Si ye nyá pæyalaa tæka ma næyæ pæeluyv
na kusæsutv nti ma seyeæyæ-wei tæ,
pa pæyalaa ká læetæyæna pa kawulaya
kumte tæ ké tam tæ.

13 Tacaa sælæna na í læsi Siyæŋ

si i laki i tæcayæ.

14 Na í tæ si: Ma tæheesæle nté tam tæ.

Maa caya tæ taa. Mpi tæ, ma sæla-tæyæ.

15 Maa la kúpantv ke Siyæŋ na má cæle-i

mpi pu ha-i weesuyv tæ.

Na má ha i kunyæntunaa ke tæyænaya ŋka paa nyuli tæ.

16 Maa kooli kúpantv ke ma kætælaa.

Na ma tampana tæŋlaa náá wilitina læŋhvlæmle.

17 Maa la na Tafiiti lylvv taa tv la wulav sæsæ.

Ma tema tæyanuyv ke fætæla ke wulav wei ma læsaa tæ.

18 Maa suu wulav kolontunaa ke fææle.

Ama wulav ntenuyv ká muvi kækæ.

133

Taapalaa cakuyv tæntæmle tæ pæ wei teu ké

¹Tafiiti Yosælæm kpaav yontu.

Waatv wei taapalaa cakuyv tæntæmle tæ,

pæ wei teu ké, na pæ wei lelen.

²Pæ wei ké isv pa pæla sæsæŋ nim ke Alæŋ nyuyv taa,

na pæ kpe i tantuyv tæ na pæ tii i tokonaa luyv.

³Pæ wei ké isv cælv lukuyvna Heemæŋ puyv tæ

na kv kpeŋ Siyæŋ tæ.

Mpi tæ, tænaya Tacaa koola kúpantv

na í haaki weesuyv ke tam tæ.

134

Tacaa tæmle nyáma me mæ tæna í samu-i

¹Yosælæm kpaav yontu.

Tacaa tæmle nyáma me mæ tæna í sæe-i.

Mæ tæna mpa me i sæŋa i tæyaya taa ke ahoov tæ í sæe-i.

²Ɓ kraasi mæ niŋ na Tacaa tæyaya tæ

na í sæe-i.

³Tacaa wei i lapæ atæ na isætæa tæ

í koolu-ŋ kúpantv na Siyæŋ.

135

Tacaa kælæ sæsæ

¹Ɓ sa Tacaa.

1 I sa Tacaa hæte.

Tacaa tæmle nyáma me í samı-ı.

2 Mpa me ı we Tacaa Iso tayaɣa taa
na ı taya tɔ tɔ,

3 í sa Tacaa.

Mpi tɔ, ı ké kupaŋ.

I yoona ı hæte taa,

pə taya pulɔ, ı ké kupaŋ.

4 Yakəpu ke Tacaa læsaa.

Iseyeli ke ı pəsa ı nyəm.

5 Ma nyəma sı tá Iso Tacaa n ké səsɔ,

n kəla tuŋ təna.

6 Paa mpiyi n caaki, n laki-wəyi.

Paa isɔtaa na atɛ.

Paa teŋkuna taa, paa lumaŋ səsɔŋ təna taa.

7 Nyá kraasəyana isəŋmuntɔ ke tetɔ tɔ,

na ń tisiyi calanaa na tɛv,

na ń læsəyi heelim ke pə təsule taa.

8 Nyá kɔna Icipiti kancaalaya apalɔpiya.

Paa yəlaa nyənsı, paa tɔla nyənsı.

9 Na ń lá kəkəɔ nyəmnnaa na piti təma ke Icipiti taa,

sı pə seyɛsı Icipiti wulav na ı nyəma.

10 N yoona piitimnaa paɣale,

na ń kɔ awulaa toŋtɔnaa.

11 Isu Amolii nyəma wulav Sihon,

na Pasaŋ nyəma nyəŋ Hoki,

na Kanaaŋ awulaa təna.

12 Ilena ń há pa tetɔnaa ke Iseyeli nyəma

na tɔ pəsı pa nyəntɔ.

13 Tacaa nyá hæte yaaki tam tɔ ké.

Lɔlvɔŋ lɔlvɔŋ ka tɔsəyi nyá tɔ.

14 Mpi tɔ, Tacaa n ká hɔvna nyá yəlaa ké.

N ka wɛɛna nyá tæmle nyəma pətətɔle.

15 Piitimnaa tuŋ nté liyitee na wɔla.

Yəlaa lupəna-ı na pa niŋ.

16 Tuŋ ıni ı wɛna nɔsı, ı yəɣətəyi.

I wɛna isɛ ı naaki.

17 I wɛna ŋkraŋŋ, ı nukı natəli.

I tu feina feesiŋ ke ı nɔsı taa.

18 Mpa pa luki tuŋ ıni na

pa təna mpa pa tɔyi-ı naani tɔ,

pá wɛɛ isı tuŋ ıni.

19 Iseyeli nyəma me í sɛɛ Tacaa.

Aləŋ lɔlvɔvɔ nyəma me mú sɛɛ-ı.

20 Lefii nyəma me í sɛɛ Tacaa.

Mpa me mə nyaŋna-ı tɔ í sɛɛ-ı.

21 I sa Tacaa ke Siyɔŋ taa.

Ƨ samı-ı Yosalem timpı ı wεε tō.

Ƨ sa Tacaα.

136

Iseyeli nyáma waasvıv kookalı

¹ Ƨ sa Tacaα, mpi tō, ı ké kupaη ké.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

² Ƨ σεε Ƨω wei ı kēla tuη tēna tō.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

³ Ƨ σεε Tacaα wei ı kēla tá caαnaα tēna tō.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

⁴ Ƨ tike ı lakēna kākēlō nyəmnαα səsəəm.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

⁵ Ƨ nı ı lapəna ı sətənvıv na nyəm.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

⁶ Ƨ nı ı pəna tetv ke lvm tō.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

⁷ Ƨ nı ı lapəna ı sətvlıηası səsəənsı.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

⁸ Ƨ lapa ilim sı pə təγə kawulaya ke ilim taa.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

⁹ Ƨ nı ı lapəna ı sətı na ı sətvlıηası

sı sı təγə kawulaya ke ahoο.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁰ Ƨ nı ı kəna Icipiti apalıpiya kancaalaya kvlılası.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹¹ Ƨ nı ı ləsəna Iseyeli nyáma ke Icipiti nyáma hekv.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹² Ƨ toma səsəəna ke ı hılaα.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹³ Ƨ nı ı faγana teηku kvseem ke calı.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁴ Ƨ lapa na Iseyeli nyáma tō teηku ı nı ı hekv taa.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁵ Ƨ nı ı təηsəna Icipiti wulav na ı yoolαα ke lvm.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁶ Ƨ nı ı tiikına ı yəlaα ke wılaya tetv taa.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁷ Ƨ nı ı yoonna awulαα səsαα.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁸ Ƨ nı ı kəna awulαα tıη nyáma.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

¹⁹ Amolii nyáma wulav Sihıη ke ı kəwa.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

²⁰ Na ı kv tətəγə Pasaη wulav Oki.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

²¹ Ƨ lēna ı cēla Iseyeli nyáma ke awulαα mpe pa tetv.

Mpi tō, ı kupaηtv wε tam tō ké.

²² Na tá pəsi ı təmle nyáma kpancoou.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantʊ wɛ tam tɔɔ kɛ́.

²³ ɪ ta sɔɔ tá tɔɔ kɛ́ saa wei
pa fɛlayaa-tʊɣʊ nɔɔhɛɛ tɔ.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantʊ wɛ tam tɔɔ kɛ́.

²⁴ ɪnɪ ɪ yapəna-tʊɣʊ tá ŋmakəllaa niŋ taa.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantʊ wɛ tam tɔɔ kɛ́.

²⁵ ɪnɪ ɪ haana kʊŋmaŋmam tənaya tɔɣənaya.

Mpi tɔ, ɪ kʊpantʊ wɛ tam tɔɔ kɛ́.

²⁶ ɪ sa ɪsɔtaa ɪsɔ,

Mpi tɔ, ɪ kʊpantʊ wɛ tam tɔɔ kɛ́.

137

ɪseyɛli nyɔ́ma ke Papiloni pɔɣɔ nɔɣɔ

¹ Tu wɛ Papiloni pusi nɔɣɔ na tɛ caɣaa.

Saa wei tɔ tɔɔsɛɣɪ Siyɔŋ tɔɔ, ɪɛna tɛ wiiki.

² Na tɛ pusi tá cəməŋ na tənə tuŋ.

³ Tənaya mpa pa kuu-tʊ tɔ pa tənaya-tʊ si:

ɪ yoo-tʊɣʊ yontu.

Tá caallaa caakaya lanhulɔmlɛ yontu na pá tən-tʊ si:

ɪ yoo-tʊɣʊ Siyɔŋ yontu.

⁴ ɪsənaya tu yoo Tacaa yontu ke

tɛtʊ kpai nyəntʊ taa?

⁵ Hai, Yosalem, ye ma sɔɔ nyá tɔɔ,

ma niŋ ntɔɣɔŋ í sɔɔ ma tɔɔ.

⁶ Ye ma ta tɔɔsi Yosalem nyá, nyá tɔɔ,

yaa nyá tɔm u huləsɛɣɪ ma lanɛ,

ma nsəmɛ í matəna ma tantahaav.

⁷ Tacaa, taa sɔɔ mpi ɪtɔm nyɔ́ma lapa tɔ.

Mpi tɔ, kuyəŋku kolontunaa tii Yosalem tɔɔ tɔ.

Pa tənaya kɛ́ si kpiisi, kpiisi na ń kperɛna kite.

⁸ Papiloni nyá, pi kpiisi-ŋ nɔɔnɔɔ.

Lelɛŋ nulɔ nté wei ɪ ká ɛɛti-ŋ

ɪsayaɔtʊ nti n lapa-tʊ tɔ.

⁹ Lelɛŋ nulɔ nté wei ɪ ká kra nyá piya

na í nanɛti-sɛɣɪ kʊkpaɔmʊɣʊ tɔɔ tɔ.

138

Maa sa-ŋ na ma lotu tənə

¹ Tafiti yontu.

Tacaa, ma sɛɛ-ŋ na ma lotu tənə.

Nu ma kuyɔɣɔtʊtʊ, ma yoo-ŋ yontu ke

ɪsɔtaa tɔŋtʊnaa ɪsɛntaa.

² Ma lunɣi nyá tɔsɛɛɛɛ nanɛŋ nyəntɛ taa

kɛ́ nyá kʊpantʊ na nyá tampana tɔɔ.

Mpi tɔ, n lapa na nyá nɔɔsi suw tɛ

na pá tɛɛ pə tənə.

³ Waatʊ wei ma yaa-ŋ tɔ n cɔ-m,

na ń tʊ-m apalɔtʊ na tɔŋ.

4 Τααα, ατε αwυλαα τəna κά σεε-η.
 Waatv wei paa nu nyá nəɣo taa təm tə.
 5 Paa sa nyá təma na pá yooki si:
 Τααα teeli təwə səsəm.
 6 Τααα we ισətaa ké,
 na í naaki mpa pa pasəɣi pa ti tə.
 Na í loosiɣi kalampaanu nyəma ke
 pooluɲ na í nyəma-we.

7 Ye ma we laɲwakəlle taa,
 nyá haakəna-m weesuɣu.
 Paa ma kolontunaa páaná cá kpa isəna,
 n ka waasi-m ké.
 8 Τααα n cá la-m mpv,
 nyá kupantv fei tənaya.
 Taa lo mpi n ηmana nyá niɲ tə.

139

Tααα, n nyəma-m teu

1 Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa
 nyuvv tu yontunaa taa təɣəlo.

Τααα, n nyənəɣi too ma taa ké na í nyəma-m.
 2 Ye ma caɣaa, n nyəmə,
 yaa ma kulaa, n nyəmə.
 N naaki too pooluɲ ke
 ma hɔwee ké na í nyəma-ye.
 3 N nyəmə waatv wei ma təɲ yaa ma həntaa tə,
 n nyəmə ma mpaan təna tətətete.
 4 Paa ma ta kulita nəɣo n təma nti
 ma caa yəɣətvɣv təɣo nyəm təceicei.
 5 N we ma waali na ma ləlo ké,
 na í tənəɣi nyá niɲ ke ma təo.
 6 N nyəma-m na pə tee caasa.
 Ma laɲle hɔlvma katatəlaya.
 Maa cekəɣəna pə tənaya.

7 Leye maa polo na má hatələna nyá ləmayasee
 yaa leye maa se na má tee na í kaa na-m?
 8 Ye ma kpa ισətaa n we təna,
 ye ma hənta atətəle taa,
 nyá taa nyá tike.
 9 Paa ma kola huntu na ma polo ilim təlule,
 yaa ma tesa teɲku na ma caɣa təna.
 10 Nyá niɲ ke n cá tiikina-m təna,
 na í kpa-m na nyá ntəɣəɲ.
 11 Paa ma təma si: Səkpətvɣv taki-m.
 Ahoo ná pəsəɣi nyaaləm ké, na pə cəəna-m.
 12 Səkpətvɣv mayamaya ta ke-ɲ pulv.
 Ahoo naaki-ɲ ké isu ilim,
 na səkpətvɣv náa wee-ɲ isu nyaaləm.

13 Nyá lapəna ma yulv pilimile
na ń luv-m ma too lotu taa.

14 Ma see-η, mpi tə, ma ké
kəηmanmam mpi pə tewa təγə.

Nyá kolaputv wε teu,
ma nyəmə ńpυγυ teu.

15 Waatu wei n ηmaakaya-m ηηmelav taa
na ń luvki-m ma too lotu taa tə,
ma tənυγυ ta ke-η pulv kəηmesəm.

16 Waatu wei pə taa ηmayata-m tə n naakaya-m,
halı n ηmaa nyá takəlaya taa ké kuyeyη wei n ha-m tə
na í ta caaləta.

17 Hai, Isə, maa cekəyəna nyá ləmayasee.

A təwəyayə pə tu fei.

18 Paa ma kaləyi-yε a kəla payale ke kanyəηa pee.

Paa ma kalaa na ma kəkələtə te, ma kaa te-η cekənav.

19 Hai, Isə, ma kooliyi si ń kv asayaa.

Hatələna-m yulvkləaa mpe.

20 Təm isayatu ke nyá kolontunaa yəγətəyi nyá təə,
na pá kprakəyi nyá həte na pá looliyina.

21 Tacaa ma taa kraana mpa pa taa kraana-η təγə.

Maa caaki mpa pa kuləyi nyá təə tə.

22 Ma taa kraana-wεyε na pə tεε mpəle.

Ma nyənəyi-wεyε ma kolontunaa ké.

23 Hai, Isə, nyəni ma taa na ń cekəna ma lotu.

Mayasi-m na ń cekəna ma hūwεε.

24 Nyəni, yaa ma wε mpaav isayav taa?

Tiiki-m nyá mpaav tam təə nyəηkv taa.

140

Yulv wei pa suuki təm tə i sələmvyv

1 Tafiti yontu nti tə wε yonyoolaa
nyυγυ tv yontunaa taa təγəlv.

2 Tacaa waasi-m yəlaa asayaa ninj taa,
na ń kenti-m mvsəηtənaa.

3 Isayatu ke pa mayasəyi pa taa,
na pá preekəyi yooυ ke paa koyaku ηku.

4 Pa niisiyi pa nəəsı isu təmaa.

Akala sətə wenna pa ntompee təə.

5 Paasəna-m na má taa hoti asayaa ninj taa.

Tacaa kenti ma təə ké mvsəηtənaa mpa pa
caa-m pεtυγυ tə pa təə.

6 Kalampaanı nyəma nyəpa-m katəka.

Pa nyəpa-m ηmısi na puluη ke ma mpaav taa sı pa kpaaki-m.
Ulena pá sı kvhuhum ke mpaav nəγə.

7 Tacaa, nyayale ma Isə,

ke ηkpaηη na η nu ma wiinav.

⁸ Tacaa Iσo, nyaxale ma nyuyv tɔyate toη nyante.

N kentiyi ma nyuyv tɔo kɛ youu waatu.

⁹ Taa la asaxaa luyv nyantv,

pɛco taa yele na pa kumayasam la

na pɛ koo na pa hɔ pa ti.

¹⁰ Mpa pa tama-m tɔ,

pa isayatu i hoti pa nyooη taa.

¹¹ Pɛ pɛli-weye kɔkɔ mamala.

Pɛ tusi-weye kɔkɔ taa.

Pɛ pɛti-weye puyv sɔsɔv taa.

Pɛ taa tasa kulvɔv.

¹² Nɔoleleh nyɔma i taa caya tetv taa.

Paa tɔyoni asaxaa na mvsɔηtvnaa kɛ, heesvɔv fei.

¹³ Ma nyɔmɔ teu si Tacaa huvkɔna wahala nyɔma tɔm ke teu

na i haaki kɔnyɔntvnaa ke siyisuyv.

¹⁴ Tacaa, tampana tɔηlaa kɔ sana nyɔ hɛte

na siyisilaa caya nyɔ isentaa.

141

Tacaa feη ma kuvɔyɔtvv tɔo

¹ Tafiiti yontu.

Tacaa ma yaaki-η, koo lɔη ke ma sɔnav.

Ke ηkpaηuyv na η nu ma nɔyɔ ke waatu wei ma yaaki-η tɔ.

² Ma sɔlɔmuyv i kpa nyɔ kin isu tulaalv nyoozi,

na ma niη kpaasvɔv wee-η isu taanaya kvhɔv.

³ Tacaa feη ma nɔyɔ tɔo,

tɔη ma ntompee.

⁴ Taa yele na mɔ huvki si mɔ la isayatu.

Yaa ma na isaxalataa tɔ lakɔ tasɔkɔle tɔma.

Pɛyele ma taa tv niη ke pa acima taa.

⁵ Ye siyisilu mapɔna-m,

kvpantv ke i caana-m.

Paa i hɔma ma ηkpaηuyv,

pɔ we kɛ isu nim ke ma nyuyv taa,

ma kaa kisi.

Asaxaa isayatu kaa sɔηsi ma sɔlɔmuyv.

⁶ Pɛ pɛti pa huvlaa ke kvkpamɔη taa.

Ilena pɔ nu ma kuvɔyɔtvv.

Mpi tɔ, tɔ we teu.

⁷ Teitei isu pa halvɔv na pɔ fakɔ tetv tɔ,

ηpuyv ta mɔwa ka sɔyɔti atetɔle nɔnɔyɔ*fa*. ^a

⁸ Tacaa Iσo, nyɔ tɔo kɛ ma keesɔyi ma ise,

nyaxa ma tɔyi kvɔlvɔv, taa yele na mɔ si.

^a **141:7** Kɔkalɔtv tɔne tɔ taa, telɔsɔlaa fei nɔyɔ kulmɔya. Paa wei na i kvtelɔsvtv ke.

⁹ Kenti-m katəsi nsi pa nyəki-m tə,
na asayaa mpe pa kucopum.

¹⁰ Asayaa í hoti pa mayamaɣa pa pulun taa,
na máá fiti.

142

Tacaa kele wahala tu kpuluyv tətule

¹ Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyv tu takəlaya taa təɣələ.
Sələmuyv ηku i ka sələma kukpamuyv puuyv taa tə.
² Tacaa ma wiikina-η na nəɣə səsaya,
na má tekəyi-η nin na ma nəɣə.
³ Nyaya ma huləyi ma kusələmətu,
na má huləyi-η ma lanwakəlle.
⁴ Paa ma ləwa apalətu,
nyá nyəmna ma təpote.
Pa nyəpa-m katəka ke
mpaav ηku maa təη tə ku taa.
⁵ Nyəni ntəɣəη təə na í ná nəɣələ ta nyə-m.
Ma kpuluyv tətule lepa-m.
Nəɣələ u nəɣəsəyi ma təm.

⁶ Tacaa nyaya ma yaaki.
Ma yəɣətəyi si nyayale ma kpuluyv tətule,
nyayale ma paa tete ke weesih nyəma tətə taa.
⁷ Ke ηkraηη na í nu ma wula.
Mpi tə, ma kəla icantə.
Ya-m ma wahala tulaa nin taa.
Pə taya pulə, pa kəla-m toη.
⁸ Ləsi-m ma saləka taa, na má sá nyá hətə.
Waatv wei n ká la-m kəpantv tə,
siyisilaa ká tv-m hekə.

143

Tacaa taa yaa-m nənəɣə

¹ Tafiti yontu nti tə we yonyoolaa
nyuyv tu yontunaa taa təɣələ.
Tacaa nu ma sələmuyv,
ke ηkraηη na í nu ma wiinau.
Mu ma sələmuyv ke nyá kəpantv na nyá siyisuyv təə.
² Taa yaa nyá təmle tv maya nənəɣə.
Mpi tə, nəɣələ ta siyisi nyá isentaa.
³ Ma wena kolontu na í tuyv-m wahala.
I fələyi-m atəɣe.
I caaləyi-m si má wee səkpətuyv taa,
isu mpa pa tɛma səpu tə.
⁴ Ma apalətu hoowa ma taa ké,
na ma laakalı pəsi.

⁵ Ma tɔsɔsɔyɪ lɔŋtaa kuyeyɛŋ tɔɔ kɛ,
na mǎ mayasɔyɪ nyǎ tɔma tɔna tɔm,
na mǎ huɔki nyǎ nin tɔma tɔɔ.
⁶ Ma kraasɔyɪ nin kɛ nyǎ isentaa kɛ.
Ma wɛ nyǎ isentaa kɛ isɪ tɛtɔ nti tɔ kawa tɔ.

⁷ Hai, Tɔcaa, cɔ-m lɔŋ.
Ma tala ma tɔnaya kɛ.
Taa ha-m siyile, tɔfɔ,
ma wɛɛki isɪ atɛtɛ taa sɔɔlaa.
⁸ Heeli-m sɪ n wɛ teu kɛ hatoo tanaŋ tɛɛ.
Mpi tɔ, ma pɛta-ŋ ma tɔyɪ.
Yele na mǎ nyɪ mpaav ŋku kɔ taa maa tɔ tɔ.
Pɔ taya pɔɔɔ, nyǎ tɔɔ kɛ ma sɔlɔmɔŋ kraaki.
⁹ Hai, Tɔcaa, waasɪ-m ma kolontunaa nin taa.
Nyǎ cɔɔɔɔ ma pɛɛkɔyɪ kpɔɔɔyɔ tɔyɔ.
¹⁰ Sɛyɛsɪ-m nyǎ luɔyɪ nyɛntɔ lapɔ.
Mpi tɔ, n kɛ ma lɔɔ kɛ.
Nyǎ Feesuyɪ kɔpɔŋkɔ í tiiki-m mpaav kɔhɔɔɔmuyɔ taa.
¹¹ Tɔcaa ha-m weesuyɪ kɛ nyǎ hɔtɛ tɔɔ.
Lɔsɪ-m laŋwakɔlle taa kɛ nyǎ siyisuyɪ tɔɔ.
¹² Wakɔli ma kolontunaa kɛ nyǎ kɔpantɔ tɔɔ.
Yele na ma ŋmakɔllaa tɔna le.
Pɔ taya pɔɔɔ, ma kɛ nyǎ tɔmlɛ tɔ kɛ.

144

Wulav sɔlɔmuyɔ

¹ Tafiiti yontu.

Ma sɛɛ Tɔcaa.
Nyɔyɔɔɔ ma kɔkpaɔmuyɔ.
Nyǎ falɔsɔyɔna ma nin na ma mpee kɛ yooɔ tɔɔ.
² Ma kɔpantɔ latɔ na ma tɔcɔɔsɔɔɔɔ tɔŋ nyɛntɛ ntɛ nyǎ.
N kɛ ma waasɔɔɔ na ma hɛtɔɔɔ.
Nyɔyɔɔɔ ma kpantɛ na mǎ tɔyɔ-ŋ kpɔɔɔyɔ.
Na ŋ tɔyɪ yɔlaa kɛ ma nin taa.

³ Tɔcaa, yɔɔ ntɛ wɛ na ŋ caaki ɪ tɔm?
Yaa yɔɔ pɔyɔyɔ ntɛ awe na ŋ paasɔyɔna-kɛ?
⁴ Ka kɛ heelim kɛ na ka weesuyɪ nǎá wɛ isɪ
isotom tɛɛkɔyɔ tɔ.

⁵ Tɔcaa lumsi isɔtɔnuyɔ na ŋ tii,
na ŋ tokina pulasɪ na sí mɔ kɔkɔ.
⁶ La na tɛv ŋmɛlɔsɪ na ŋ yasɪ ma kolontunaa.
Tɔ-wɛyɛ nyǎ nyɛmǎ na pǎ yǎ yem yem.
⁷ Loosi nyǎ nin na isɔtaa na ŋ hɛtɪ-m,
na ŋ ya-m kpai nyǎma mpa pa wɛ isɪ lɔm
sɔsɔɔm tɔ pa asɔla taa.
⁸ Kaloolaya kɛ pa nɔɔsɪ yɔyɔtɔyɪ,
na pǎ kraasɔyɪ pa nin ntɔyɔŋ na pa tuukina pɔpɔtɔ.

⁹ Hai, Iso, maa yoo-η yontu kufatv,
na má sa-η ηmusi naanvwa camvγv t̄o.

¹⁰ Nyá waasəyəna awulaa.

Nyá yapəna nyá t̄amle tv Tafiiti ke layate nəyɔ taa.

¹¹ H̄eti-m na n̄ ya-m krai nyəma nin taa.

Kaloolaya ke pa n̄oosi yəyətəyi,
na pá kraasəyi pa nin ntəyɔη na pá tuukina pəpətv.

¹² Ta pəyalaa í w̄eε isu tuη wei i w̄e tawa taa
na í puki i p̄acaatu t̄o.

Ta p̄elaa í w̄eε isu Iso t̄əs̄eεle akelenaa
mpa pa lapa kac̄aka ke teu t̄o.

¹³ Tá k̄peη η suna t̄əyɔnas̄i ns̄i s̄i t̄əna,
na tá t̄əla náá hukiyi s̄əs̄əm

na a w̄e tuutuuma ke tawa taa.

¹⁴ Tá naaη ifal̄eε alonyəna í l̄l̄əyi.

Wahala n̄yɔlv, yaa kolontunaa í taa kuu-tv.

Wula í taa w̄eε tá hap̄eε t̄o.

¹⁵ Lelen̄ n̄ulaa nt̄e ȳəlaa mpa pa w̄ena p̄ə t̄ənaɣa mpv t̄o.

Lelen̄ n̄ulaa nt̄e mpa pa Iso kele Tacaa t̄o.

145

Tacaa kawulaya ké tam t̄o nyəηka

¹ Tafiiti samtv Yontu.

Hai, maa sa ma Iso,
nyayale ma wulav.

Ma yəyətəyi nyá h̄əte t̄əm ke tam t̄o.

² Paa k̄vyaku ηkuɣu maa saηi-η,
na má p̄yɔlv̄əyi nyá h̄əte ke tam t̄o.

³ Tacaa Nyayale s̄əs̄ə na n̄ muna samtv,
nyá s̄əs̄əntv f̄ei t̄ənaɣa.

⁴ Paa l̄vl̄v̄ȳv̄ looηa ηka ká p̄yɔlv̄əyi nyá t̄əma
na ká kraal̄əyi nyá kookal̄ənaa.

⁵ Maa yəyət̄i nyá s̄əs̄əntv na nyá teu s̄əs̄əm t̄əm
na má yooki nyá s̄əs̄əntv yontu.

⁶ Paa yəyət̄i nyá toη s̄əs̄əη t̄əm,
na máa k̄eεs̄i nyá s̄əs̄əntv t̄əm.

⁷ Paa t̄əsi nyá k̄v̄p̄antv s̄əs̄əntv t̄əm,
na pá yəyətəyi nyá siȳis̄uȳu t̄əm na kawilitaya.

⁸ Tacaa n̄ ké p̄eεεε tv ké, na p̄ət̄ət̄əle tv.

Nn̄ m̄ȳi p̄ááná ke l̄oη, p̄əc̄ə nyá k̄v̄p̄antv t̄əwa.

⁹ Tacaa n̄ lak̄i k̄v̄p̄antv ke ȳəlaa t̄ənaɣa,
na n̄ w̄ena nyá k̄v̄ηmaηmam t̄əna p̄ət̄ət̄əle.

¹⁰ Hai, Tacaa, nyá t̄əma t̄əna ká sa-η ké,
na nyá tampana t̄əηlaa náá s̄eε-η.

¹¹ Paa yəyət̄i nyá kawulaya teu t̄əm,
na pá kraali nyá toη t̄əm.

¹² Na pá hul̄əna ȳvl̄v̄ piya ke nyá toη
na nyá kawulaya teeli s̄əs̄ə t̄əm.

- 13 N tɔki nyá kawulaya ke tam tɔɔ ké,
na nyá ηmakəlyu náa we paa pəlee.
Taa n təkəyi nyá nɔɔsi suw ke teu ké.
Nyá kulapɔtu taa ké nyá kɔpantu naakəna.
14 Taa n teŋ hotilaa ké,
na ń siyisiyi mpa pa pama tɔ.
15 Nyaya yəlaa təna tekiyi
na ń haaki-weye tɔɔnaya ke pə waatu.
16 Nyá kuliɣina nyá niŋ,
na ń celəyi weesiŋ nyáma ke pa konyuləm.
17 Taa n siyisa nyá kulapəle təna taa ké,
na ń ké pɛlee tu ke nyá təma təna taa.
18 Taa n we mpa pa yaaki-ŋ
na isəle kɔsɛmlɛ tɔ pa kin ké.
19 Na ń laki mpa pa nyaŋna-ŋ tɔ pa kɔsələm.
N nukɪ pa wula ké, na ń yaki-we.
20 Taa n paasəɣəna mpa pa sɔla-ŋ tɔɔ,
na n wakələyi asayaa təna.
- 21 Ma nɔɔ ɪ yoo Taa nyá samtu təm
na paa yulu wei ɪ saŋ nyá hətɛ naŋŋ nyəntɛ
ke paa kuyaku ŋkuyu tam tɔɔ.

146

Taa kele acamaa kentulu

¹ ɪ sa Taa.

Maa sa Taa.

² Nyaya maa sa ma weesuɣu təna.

Maa puyuləyi-ŋ ma weesuɣu tənaya.

³ ɪ taa ha mə tɔyi yəlaa sɔsaa,
pa ké yəlaa ké. Paa pəsəyi yulu nyuɣu yaru.

⁴ Pa weesiŋ teŋ ké na pá tayanɪ tetu ke pəsuyu,
na pa təma wena a pɛ paa tɔwa tɔ á saali yem.

⁵ Lelenɪ nulu nté wei ɪ nyənəyi Yakəpu Iso ké ɪ waasulu
na ɪ teələyi ɪ Iso Taa tɔ.

⁶ Iso nyá lapəna isəttaa na atɛ,
na teŋku na ɪ taa nyəm təna.
Yulu pəsəyi na ɪ tu-ŋ naani ke tam tɔɔ ké.

⁷ N tayanəyi mpa pa muɣuliyi tɔ pa təmnaa.
N haaki nyɔɔtɔnaa ke tɔɔnaya.
N hetəyi mpa pa həkaa tɔ.

⁸ Taa nyá kuliɣina yulɔmaa isɛ.
N siyisiyi mpa pa pama tɔ.
N sɔla siyisilaa.

⁹ Taa nyá kentiɣina cayalaa tɔɔ,
na ń paasəɣəna suluwaa na leelaa.
Ama n wakələyi mpi pə pəle asayaa tɔyi tɔ.

10 Тацаа тѳкi kawulaya ke tam тѳо кѳе.
 Hai, Siyŋ nyŋma me mŋ Isŋ we tam тѳо кѳе.
 I sa Тацаа.

147

Isŋ pŋsvyŋ tŋm

¹ I sa Тацаа.

Mpi тѳ, pŋ we teu кѳе si тѳ sa тѳ Isŋ.
 Nyŋ samtv we lelenj кѳе na тѳ laki kupantu.
² Тацаа tayanŋyi Yosalem ke ŋmav.
 N kpeyeliyi Iseyeli nyŋma mpa paa kuuwa тѳ.
³ Nyŋ heesŋyŋana lanwakalle nyŋma lanja,
 na ŋ hŋkŋyi pa hiŋnaa.
⁴ Nyŋ kalŋyŋana isŋtŋlvŋasŋ nyvyŋ,
 na ŋ ha paa ŋkaya ka hŋte.
⁵ Та Isŋ ŋ кѳе sŋsŋ кѳе, nyŋ toma fei tŋnaya,
 pŋcŋ nyŋ nyŋm fei keesvyŋ.
⁶ Тацаа ŋ kusŋyi mpa pa pasŋyi pa ti тѳyŋ.
 Ama ŋ tisiyi asaya ke ate.
⁷ I see Тацаа ke nyŋ na tŋmle na Yontu.
 I sa ta Isŋ na cŋmvyŋ.
⁸ N waasŋyi isŋŋmuntv ke isŋtŋnyŋv тѳ.
 N tayanŋyi tev si kv nu tetv тѳ.
 Na ŋ laki na nyutv nyŋŋki pŋŋŋ тѳ.
⁹ N haaki hŋntv wontv ke тѳ тѳyŋnaya,
 na ŋ calŋyi katŋkatŋ piya ke saa wei si wiiki тѳ.
¹⁰ Тацаа nn yŋlŋyŋana kpaŋanŋ kpelekpeka nyŋŋ,
 pŋcŋ yoolu toma ta ke-ŋ pulv.
¹¹ Ama mpa Тацаа caaki тѳyŋle mpa pa nyaŋna-ŋ
 na pŋ teeŋyi nyŋ kupantu тѳ.
¹² Yosalem nyŋma me i sa Тацаа.
 Siyŋ nyŋma i sa mŋ Isŋ.
¹³ Mpi тѳ, Isŋ nyŋŋsŋyŋana mŋ kampŋnaa kukalŋsŋŋ
 na i kooliyi-meŋe kupantu ke mŋ icate taa.
¹⁴ Isŋ haana mŋ tetv ke heesvyŋ,
 na i haaki-meŋe тѳyŋnaya kupanŋka.
¹⁵ Isŋ yŋyŋtŋyŋana nti i caaki тѳyŋ tetv тѳ,
 na i tŋm тŋŋ lŋŋlŋŋ.
¹⁶ Isŋ yeki na tev tŋmpre kpaakpaacav hotiyi, na ŋ
 hŋlvmaa isv heenj hŋntv, na tev lŋm kiiki ate na pŋ
 hŋlvmaa isv tŋlvma.
¹⁷ Na Isŋ petŋyi tev tŋmpriŋ ke ate na a watv kpa.
 Nŋyŋlv u pasŋyi na i sŋŋ a nikaya taa.
¹⁸ Isŋ yŋyŋtŋyi lŋena tŋmpriŋ un i hoo.
 I laki na heelim ma, lŋena lŋm kpe.
¹⁹ Isŋ heela i yŋlaa ke i tŋm.
 I sv i kiŋ na kusŋsutv ke Iseyeli nyŋma.
²⁰ Isŋ тѳ la ŋpvyŋv piitim napŋli.

Páco piitim napəli pə ta nyi Iso kutututu.

I sa Tacaa.

148

Tacaa samtv ke isɔtaa na atɛ

¹ I sa Tacaa.

I samɪ-ɪ hatoo isɔtɔnyɔ taa,

í samɪ-ɪ hatoo isɔtaa.

² Isɔtaa tillaa mɛ mə tɛna í sa Iso,

Iso yoolaa mɛ mə tɛna í samɪ-ɪ.

³ Ilim na isɔtu í samɪ-ɪ,

isɔtulɔɲasi mɛ mpa í tee kəkə tɔ í samɪ-ɪ.

⁴ Isɔtaa isɔtɔnɛɲ mɛ í sa Iso,

na lɔmnaa mpa mɛ ɪ wɛ isɔtɔnyɔ tɔɔ tɔ mu samɪ-ɪ.

⁵ Pa tɛnaya mpv pá sa Tacaa hɛtɛ.

Mpi tɔ, Iso yɔɣɔtɛna na pɛ ɲma-mɛ.

⁶ Inɪ ɪ suna-mɛɣɛ mə lona kɛ tam tɔɔ,

ɪ su-mɛɣɛ kiin, pə fɛi si í yəkɪ-ɪ.

⁷ Tɛtu tɔɔ nyɛma mɛ í sa Tacaa,

teɲkuna na pa taa tɔmna sɔsaa í samɪ-ɪ.

⁸ Na kəkə na tɛv tɔmpɛɛ na kv kpaakpaacav,

na ihunte na tɛv heelim sɔsɔm mɛ mpa

í laki isɪ ɪ yɔɣɔnyɔ tɔ.

I sa Tacaa.

⁹ Pɔɔɲ na pulasi mɛ mə tɛna,

na tuɲ kɔlɔlɔɲ na sɔsɔɔɲ tɛna í samɪ-ɪ.

¹⁰ Taale wontu na tɔyaya nyɛntv,

na atɛ kututuutu na sumasi.

I sa Tacaa.

¹¹ Ate awulaa na yɛlaa tɛna,

na awulumpiya na atɛ huɔlaa tɛna.

I sa Tacaa.

¹² Akpatɛlaa na piya

ifepiya na pɛɛlaa ɪ samɪ-ɪ.

¹³ I sa Tacaa hɛtɛ.

Mpi tɔ, tɛ tike ntɛ sɔsɔɔɛ.

Iso sɔsɔɔntv waasa isɔtɔnyɔ na tɛtu kɛ.

¹⁴ Tacaa ha ɪ yɛlaa kɛ toɲ kɛ.

Pə tɔɔ kɛ ɪ yɛlaa kɔpama saɲɪ-ɪ.

Iseɣɛɪ yɛlaa mpa mɛ ɪ kpɛtɛna-ɪ tɔ í saɲɪ-ɪ.

I sa Tacaa.

149

Yɛlaa kɔpama teeli

¹ I sa Tacaa.

I yoo Tacaa kɛ yontu kɔfatv,

í yoo ɪ samtv kɛ yɛlaa kɔpama kpekɛle taa.

² Iseɣɛɪ nyɛma í yɔɔlɛna wei ɪ ɲma-mɛ tɔ.

Siyɔɲ nyɛma í wɛɛ aɲmaala taa kɛ mə wulav tɔɔ.

³ I sa Iso hɛte na paale,
 í sa-te na akilima na cɛmɔyɔ.

⁴ Mpi tɔ, Tɔcaa laɲle hɛɛna ɪ yɔlaa mɛyɛ,
 na ɪ yakɪ mpa pa pasəyɪ pa ti tɔ, na pa nyɔɔɲ kuləyɪ.

⁵ Yɔlaa kɔpama í wɛɛ acima taa na pá tɔ Iso ke teeli.
 I wilitina laɲhɔlɔmlɛ ke mə kuhəntəɲ tɔɔ ké ahoo.

⁶ Iso samtɔ í wɛɛ mə nɔɔsɪ taa,
 na layate nte tɔ wɛ ləɲ ke taa na waali tɔyɔ mə niɲ taa.

⁷ Na í lɛɛti piitimnaa lɛlaa,
 na í tɔ yɔlaa lɛlaa ke wahala.

⁸ Na í hɔkɔ mə awulaa ke alukpala,
 na pɛle pa waali nyɔma ke nyəyətɔ.

⁹ Na í huɔna-wɛyɛ Iso huɔle ɪsu pa ɲmaav tɔ,
 pə ké yɔlaa kɔpama tɔna teeli ké.

I sa Tɔcaa.

150

I tɔ Tɔcaa ke teeli

¹ I sa Tɔcaa.

I sa Iso ké ɪ təsɛɛɛ taa.
 I samɪ-ɪ ɪsɔtaa, timpɪ ɪ toma naakɪ tɔ.

² I samɪ-ɪ, ɪ kookalənaa tɔɔ,
 í samɪ-ɪ, ɪ toɲ ké sɔsɔɔɲ tɔ pə tɔɔ.

³ I sa Iso na tutuyɔ wula,
 í samɪ-ɪ na cɛməɲ na saɲkɔnaa.

⁴ I sa Iso na akilima na paale,
 í samɪ-ɪ na ɲmɪsɪ cɛmɔyɔ na həlaya.

⁵ I sa Iso na kpeɲkpeɲnaa mpa pa wiiki teu tɔ.
 I samɪ-ɪ na mpa pa wiiki na pá sɛɛkɪ tɔ.

⁶ Weesuyɔ nyəm tɔna í sa Tɔcaa.

I sa Tɔcaa.